Teoso sãkire amaneri

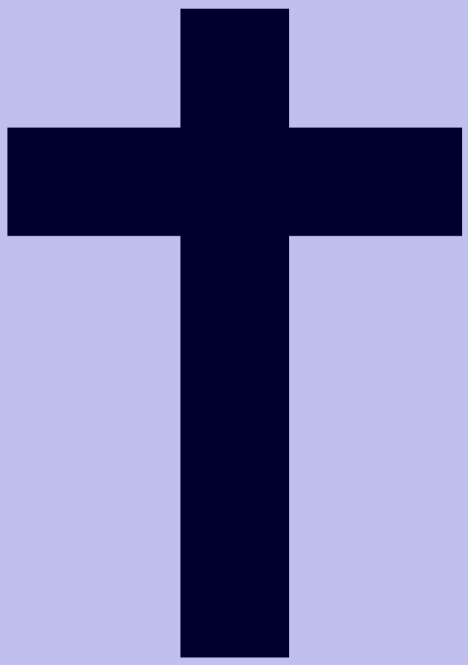

New Testament in Apurinã (BR:apu:Apurinã)

Teoso sãkire amaneri

New Testament in Apurinã (BR:apu:Apurinã)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apurinã

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apurinã

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jun 2025 from source files dated 29 Jan 2022
253eaec7-f0c7-5b49-b6be-65ee5354d0ed

Contents

Mateo 1
Marko 66
Arókasi 104
Xoão 172
Átosi 218
Homano 276
1 Korĩto 303
2 Korĩto 326
Karásia 342
Épeso 352
Piriposi 362
Koroso 369
1 Tesarónika 375
2 Tesarónika 380
1 Tximótxio 383
2 Tximótxio 391
Txito 397
Piremõ 401
Epireo 403
Txiako 422
1 Petro 429
2 Petro 437
1 Xoão 442
2 Xoão 449
3 Xoão 450
Xota 451
Apokorípisi 454

MATEO

Xesosi Nirimaneakori Iua Apisapanika Auakani
(Arókasi 3.23-38)

1 Xesosi Teoso mereẽkiti itxaua. Uai aua Xesosi apika atokiriakorini uãka. Xosee inakori Xesosi iri atoko ĩkorapokoriti. Apraãoni, Taviini pakini Xesosi apika atokiriakorini atoko. Ininiã Xesosi Taviini, Apraãoni pakini imi atoko itxa.
2 Ininiã ia atoko itxa:
Kitxakapirĩka Apraão, Isaki iri.
Isaki, Xakoo iri.
Xakoo, Xotaa itariakorikata iri.
3 Xotaa, Péresi, Sera pakini iri. Inorona Tamara.
Péresi, Ésirõ iri.
Ésirõ, Arão iri.
4 Arão, Aminatapi iri.
Aminatapi, Nasoõ iri.
Nasoõ, Sáomõ iri.
5 Sáomõ, Póasi iri. Póasi inoro Haapi.
Póasi, Opetxi iri. Opetxi inoro Hotxi.
Opetxi, Xesee iri.
6 Xesee, Tavii iri. Tavii Isaeokini auĩte itxaua.
Tavii, Saromão iri. Saromão inoro mitxi Oria ĩtanoro. Eereka Tavii takaro oa.
7 Saromão, Hopoão iri.
Hopoão, Apia iri.
Apia, Asa iri.
8 Asa, Xosapaa iri.
Xosapaa, Xorão iri.
Xorão, Osia iri.
9 Osia, Xotão iri.
Xotão, Akasi iri.
Akasi, Esekia iri.
10 Esekia, Manasee iri.
Manasee, Amõ iri.
Amõ, Xosia iri.
11 Xosia, Xekonia itariakorikata iri. Iuasaaki ĩkorakanani kãkiti Isaeokini maĩkaãka. Papirónia tixinimoni anikaãkana.
12 Papirónia anikikona atoko,
Xekonia, Saratxieo iri.
Saratxieo, Soropapeo iri.
13 Soropapeo, Apiotxi iri.
Apiotxi, Eriakiĩ iri.
Eriakiĩ, Asoo iri.
14 Asoo, Satoki iri.
Satoki, Akĩ iri.
Akĩ, Eriotxi iri.
15 Eriotxi, Ereasa iri.
Ereasa, Mataã iri.
Mataã, Xakoo iri.
16 Xakoo, Xosee iri. Iua Xosee, Maria ĩtaniri. Xesosi, iuara Teoso Mereẽkiti itxaua. Inoro Maria.

17 Apraão, iua ãkiri, imekaniri, apika mekaniri, apika mekaniri ãkiri, apika mekaniri
apika mekaniri, apiko itxaãpota. Tavii auakasaaki, katosipeka pakini ninoa uãka.
Eereka aua Tavii, Tavii ãkiri, imekaniri, apika mekaniri, apiko itxaãpota. Katosipeka
pakini ninoa uãka. Iuasaakiika Xoteoakori anikaãka Papirónia tixinimoni. Ninoa
mekaniriakori katosipeka inakasaaki, Xesosi iponaniãpeka.

Xesosi Iponaniini Pirena
(Arókasi 2.1-7)

18 Ia atoko itxapaniko Xesosi. Teoso mereẽkiti iponaniãkasaaki, Maria ominapatari
Xosee. Oĩtaniriuatini apisapanika, omotokiãri amarini Erekari Matamatakoti sikakiti.
19 Xosee uãkatari Maria kamari maerekati ãtikata. Atão inakarinoka kamakari iua,
ininiã kona inirekari kãkiti imaropiretiniri oa kamixi onini. Kãkiti sauaki osiniã, Xosee
!inirekaro opẽtauatini, kotxi erekari kamakari iua. Ininiã inirekari itakanapiniro oa,
ixika kãkiti mimarotakaniã.
20 Ikara atoko inini ixiniremoni, Teoso nitiri iaxitikiri apoka itaponemoni. Ininiã itxa:
—Xosee, Taviini apika mekaniri pite. Kona pipĩkapero Maria papakapini pĩtanoro
ĩkapani, kotxi Erekari Matamatakoti, iuara kamixipeka txĩkitakaro.
21 Auako oa ãkiri. Pitakauãkatariko Xesosi itxauako, kotxi imakatxakari kãkiti
maerekani —itxa Teoso nitiri.
"Xesosi" popĩkari sãkireẽ, iuatxikana, "Kãkiti Maerekani Makatxakakari," itxa.
22 Apikomoni Teoso nitiri txari:
—Ikara atoko inakari auapeka, kotxi kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari
sãpiretapekari ikara sãkiretxi.
23 Kitxakapirĩka ia atoko itxa:
Hĩkenakotari. Sito kikikata masirĩkato mixiuatako. Auako oimi. Itakauãkataãka Emanoeo
inakori
—itxa Teoso nitiri Xoseemoni. "Emanoeo" popĩkari sãkireẽ "Teoso atekata aua."
24 Xosee merekasaaki, iua auikari Teoso nitiri sãkire. Ininiã ĩtanorouata Mariakata.
25 Eereka amarini iponaniãkasaaki, Xosee takauãkatari Xesosi itxaua. Amarini iponani-
ini apisa iua !isirĩka Mariakata.

2

Atokatxi Pokĩkinimoni Auakani

1 Xesosi iponaniã Pereẽ inakori sitatxiti, Xotéia tõpa, Erotxi auĩtetxi inakasaakiua.
Iuasaaki atokatxi pokĩkinimoni auakani sari Xerosareẽ sitatxitimoni Pereẽ takote. Iõriki
imarotakani ninoa.
2 Ininiã itxana kãkitimoni:
—Naniparari amarini Xoteo auĩte inakariua? Ate itikapekaro iõrikite atokatxi
pokĩkinimoni. Oa iõriki oerekaua auĩtetxi Apiananiri iponaniãpeka. Ininiã ate apoka uai
akapotoreẽkiniua iua apisatoõ, kotxi Apiananiri itxaua —itxana ninoa.
3 Erotxi ikara ikenakoenetakasaaki, kona erekaxinireri. Kona inirekari ãti auĩtetxi
apokini. Ininiã ikinimane Xerosareẽ auakani kona erekaxinirena, kotxi ninoa pĩkari
Erotxi.
4 Ininiã iua apotiitana sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini. Ininiã Erotxi
pimaãna:
—Nanipa Teoso Mereẽkiti iponaniãko? —itxa.
5 Ninoa apakapapiretari:
—Pereẽ sitatxiti, Xotéia tõpa aua. Ia atoko itxapaniko Teoso sãkire sãpiretakari
iõkatsopatakiti kitxakapirĩka:
6 Pereẽ sitatxiti auakani, Xotéia tõpa, hĩte sitatxine poiãori, iuaritika kona hĩpẽtauatape,
kotxi hĩte sitatxineẽ iponaniãko Isaeokini auĩte. Kãkiti mĩkiikakari itxauako
—itxa ninoa auĩtetxiakori Erotximoni.

7 Ininiã Erotxi akiritana ninoa iõriki imarotakani, ninoanani imisãkiretini ĩkapani.
Ininiã ipimaãna:
—Mitxipitipanika kirisaakipa hĩtikataro oa iõriki? —itxa ninoamoni.
Ininiã ninoa sãpiretari.
8 Iposo atoko iokanatana Pereẽmoni:
—Hĩsako Pereẽmoni amarini hinitini ĩkapani. Hãpokasaakiri, hĩsãpiretano. Ininiã nota apaka sako, iua apisatoõ nikapotoreẽkiniua ĩkapani —itxa Erotxi.
Txamari inirekari okiniri Xesosi, kotxi !inirekari ãti auĩtetxi auini.
9 Erotxi sãkire ikenakotakana atoko, ipotorikana. Iõriki atokatxi pokĩkinimoni itikakitona ĩkiika. Anikana Xesosi auinimoni. Iuaãtaã oa iõriki iotoka.
10 Ninoa atamatakasaakiro iõriki, iteene ipoxokoniuatana.
11 Ininiã apokana aapoko. Ĩroãna. Apokarina amarini inoro Mariakata. Ininiã ikapotoreẽkauana Xesosi apisatoõ. Itxarina:
—Apiananiri pitxaua. Aãuĩte pitxaua —itxana.
Iposo atoko itiina imakatxakana. Ininiã imakatxakarina erekari imĩkitina auĩtetximoni isikakitina ĩkapani. Isikarina oro, ĩsẽso inakori, miha inakori pakini. Ĩsẽso, miha pakini kamariãro peerekari.
12 Ininiã eereka Teoso sãpiretana iõriki imarotakanimoni itaponeẽna:
—Kona hĩkanapiriãpe Erotximoni —itxa Teoso ninoa taponemoni.
Ininiã ninoa kanapiriãkasaaki auinimoni, ãti kimaporitimoni isana.

Exitomoni Xosee, Maria Pakini Sini

13 Iõriki imarotakani sipeka atoko, Teoso nitiri iaxitikiri sãpiretari Xosee itaponemoni:
—Paiamata. Põkitikaua. Panikari amarini, inoro apaka Exito tixinimoni. Himiteka. Kona hĩkanapiriãpe nota masãpiretakanisaakii, kotxi Erotxi nitari amarini okiniri ĩkapani —itxa Teoso Xoseemoni.
14 Ininiã Xosee:
—Nisapitikako —itxa.
Ininiã iua ĩkanõkatika Xosee õkitikaua. Aiamata Exito tõpamoni isini, amarini anikini ĩkapani. Ininiã imimitekari amarini inorokata Exitomoni.
15 Erotxi ipinakasaaki, iuasaaki ikanapiriãko. Kona ikanapiriã Erotxi ipinini apisa. Ia atoko itxapaniko kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretakiti:
Nakiritariko namarite Exito tixini itakanapini.

Amarini Okiko Pirena

16 Erotxi imarotakasaakiri iõriki imarotakani sipe inakasaaki, !imisãkiretaikarina iua, ininiã iua omanãkarauata. Ininiã amarini ipikananipeka inakaniua, apaka axapitipanika inakaniua, imakinikana okãkitaka Pereẽ sitatxitiã auakani. Ikara atoko itxa, kotxi iõriki imarotakani sãpiretari ipikananipeka oa iõriki tokiã.
17 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Xeremia inakori sãpiretakiti iaõka auape iuasaaki.
18 Iua txari:
Hamaa sitatxiti ikenakotaãkako ãtsaãtxi. Hakeo atoko sitoakoro txiapatako oimiakori matinani. !Onirekari kãkiti mĩkapiritiniro oa, kotxi oimiakori kona auaika.

Exito Tixini Ikanapiriinina

19 Erotxi ipinaka atoko, Xosee Exito tixini auakasaaki, Teoso nitiri misãkiretari iua itaponemoni.
20 Itxari:
—Põkitikaua, pimikanapiriãri amarini, inorokata Isaeo tixinimoni. Amarini kinirão okaka inakani kona auaika —itxari.
21 Ininiã Xosee mikanapiriãri amarini, inorokata Xotéia tõpamoni, Isaeo tixinimoni.

22 Txamari imarotakasaakiri Akirao, Erotxi ãkiri auĩtetxi ininiua irini tikini, Xosee
pĩkari Xotéia tõpa auini. Ininiã Teoso nitiri iuaĩkana itaponemoni sãpiretari ãtiãtaã isini
ĩkapani. Ininiã Xosee, Maria, Xesosi pakini sari Kariréia tõpamoni Isaeo tixini.
23 Nasaree sitatxiti kaikota itxana. Ia atoko itxa kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani
sãpiretakiti iaõka inini. Ninoa txari:
Nimereẽkiti, Nasareekiri itxauako.

3

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti
(Marko 1.1-8; Arókasi 3.1-20; Xoão 1.19-28)

1 Eereka Xesosi aneẽpe. Iuasaaki Xoão kapatxisareri, ãparaã makipakaniãtaã Xotéia
tõpa aua. Iuaã iua oerekari Teoso sãkire kãkitimoni.
2 Iua txa:
—Himaerekani hĩtakanapako, kotxi Teoso mereẽkiti paĩtiki apokako iua ikinipoko auĩte
ininiua ĩkapani —itxari Xoão.
3 Kitxakapirĩka Isaía inakori, Teoso sãkire sãpiretakari, sãpiretapekari Xoão pirena. Itxari:
Auako kiki ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako. Itxariko: "Hõeretariko kimapori
Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari hĩkamako iua napini ĩkapani,"
itxa Isaía kitxakapirĩka.
4 Xoão takari mãkatxi kamero piti kamakori. Kamero kãkiti pira. Ipakiotsere aamata
kamakori. Inikari txĩtxiri. Itximari mapaã ĩtopakero.
5 Kãkiti Xerosareẽkini, ikinimane Xotéia tõpakini, ikinimane Xotão tinikata auakani
pakini sari ikenakotinirina ĩkapani.
6 Iuaã ninoa sãpiretari Teosomoni maerekati ikamakitina, imaerekani imakatxakini
ĩkapani. Eereka iua patxisatana Xotão uiniti.
7 Txama Xoão atapakasaakina pariseoakori, satoseoakori pakini apokini iuamoni
ipatxisatikona ĩkapani, iua txana:
—Imini katsiiri anaakorirai hĩte. Teoso misiritapitikai himaerekani xika. Himitekini
!auari. Hinirekari hĩpatxisatiko, txamari !hinirekari hĩtakanapiniri himaerekani.
8 Hinirekiniãri himaerekani hĩtakanapini, ininiã hĩkamariko erekari. Ikara atoko ininiã,
hõerekari Teoso atão hĩtakanapiniri himaerekani.
9 Hãkixiniremoni ! hĩxinikapiri: "Teoso apakapapitikauako ate, kotxi ate atokirini
Apraãoni txaua," !hĩtxapeko. Ari, nota sãpiretai hĩte, Teoso nirekiniãri, iposotari ia kai
soroã Apraãoni mekaniriakori ikamini. Kona Apraãoni posotari anikinii Teosomoni.
10 Aamina maereka iriti atoko hĩtxa. Teoso iposopeka hĩte ixipokini. Kãkiti auari
ikitaite kauanari aamina maereka iriti itokini ĩkapani. Ikinika aamina maereka iriti
tokaãkako. Xaminaã oka inaãkanako. Teoso kamakiti iua atokokana itxa. Ininiã
Teoso kitaite kauanapeka, aamina kotsa sauakiko tĩkane. Iua atokokana ininiã, Teoso
aiamatapeka hĩte ixipokini ĩkapani.
11 —Hĩte nipatxisata ãparaaã. Hĩpatxisatiko oerekari maerekati hĩkamakiti
hĩtakanapapeka. Nota tikini apoãkari patxisataiko hĩte Erekari Matamatakotiã, xaminaã
pakini. Apiatakari itxaua iua. !Apakata iua takote napokini ikiti mata nimakatxakini
ĩkapani, kotxi iua apiata. Nota poiãoka. Imakatxakari himaerekani, itxiko metao ãki
auakari arikini atoko.
12 Katakareri ãpokari ahoisi otãta imakatxakini ĩkapani. Otãta arikaãka. Oki nĩkataãka
ikiena nĩkatikoãtaã. Iua atokokana Teoso nĩkatariko kãkiti erekarini. Maerekati ka-
makani arikaãkako xamina maxipoãkatiã —itxa Xoão.

Xesosi Patxisatiko Pirena
(Marko 1.9-11; Arókasi 3.21-22)

13 Iuasaaki Xesosi potorika Kariréia tõpa. Isari Xotão uinitimoni, Xoão patxisatiniri
ĩkapani.

14 Txamari Xoão txari Xesosi:
—Pite nirekatari nota patxisatinii? !Apakata, kotxi pitemoni maerekati !auari. Notara nirekari pite patxisatinino nota —itxa Xoão.
15 Xesosi apakapapiretari:
—Apakatapitika pipatxisatinino. Uatxa akamariko ikinika Teoso nirekaãkiti —itxa.
Ininiã Xoão:
—Ateeneka.
16 Eereka ipatxisataãka atoko ikanĩkiĩta imiriĩ. Iuasaakipeka iaxiti takaka. Ininiã kãkiti atapari Erekari Matamatakoti katxakaãpotini kamoa atoko inakari. Xesosimoni oãpoka.
17 Eereka Teoso sãkirauata iaxiti:
—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama —itxa Teoso.

4

Satanasi Nirekari Xesosi Kaminiri Maerekati
(Marko 1.12-13; Arókasi 4.1-13)

1 Erekari Matamatakoti anikari Xesosi ãparaã makipakaniãtaã Satanasi atamakaerekatiniri ĩkapani.
2 Iuaã Xesosi takanapari inipokotini Teoso imisãkiretini ĩkapani. Koarẽta pokamara, koarẽta ĩkanõkati pakini itakanapari inipokotini. Ininiã inatxikatani iuani.
3 Ininiã iuasaakiika Satanasi apoka Xesosimoni. Iua katamakaerekareri itxaua. Itxari:
—Pite Teoso ãkiri pininiãua, ininiã ere kai soro komiri pitxĩkitaka —Satanasi txari Xesosi.
4 Xesosi apakapapiretari:
—Kona nikamari pite paniãtakiti, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Kona komirinanini txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane. Ikinika Teoso sãkirera txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane
—itxa Xesosi Satanasimoni.
5 Eereka Satanasi anikari Xesosi Xerosareẽmoni. Iua sitatxi akiritaãka Teoso nakiti. Satanasi anikari Xesosi Teoso misãkiretiko aikotimoni apiata õtano tsokitiri nopini.
6 Ininiã Satanasi txari Xesosi:
—Teoso ãkiri pininiãua, pokaua xiti. Ininiã ikinipoko kãkiti imarotariko Teoso ãkiri pininiãua, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso iokanatanako initiriakori iaxitikini pite inĩkatinina tĩkane. Ninoa maĩkai pimapinakani tĩkane, ininiã pikarouatini !auari. Kona kai soro karotari pikiti,
—itxa Satanasi.
7 Xesosi apakapapiretari:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori apaka txari:
Kona patamakaerekatapiri Apiananiri piTeosone.
8 Eereka Satanasi anikari Xesosi ãtiãtaã iuaĩkana. Itano xiratarimoni anikari. Iuaã Satanasi oerekari ikini itixiti, ikinika tiitxiti iuaã auakari pakini.
9 Ininiã itxa:
—Pikapotoreẽkiniãua nota apisatoõ piteosonetinino, ininiã ikinika nisikaiko —itxa Satanasi.
10 Xesosi apakapapiretari:
—Konapitini. Pisipeka Satanasi. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Apiananiri piTeosone, iuanokara piteosoneta. Iua ĩkapaninokara piparĩkauatako
—itxa Xesosi.
11 Ininiã Satanasi takanapa txari iua. Ininiã Teoso nitiriakori iaxitikini apoka Xesosimoni inĩkatinirina ĩkapani, kotxi itapara !auaika.

Xesosi Mipotorikari Iparĩka Kariréia Tõpa
(Marko 1.14-15; Arókasi 4.14-15)

12 Xesosi kenakoenetakasaakiri Xoãõ kapatxisareri kateia ãki takiko, isari Kariréia
tõpamoni. Nasaree sitatxitimoni isa.
13 Ininiã eereka itakanapari Nasaree sitatxiti. Kapanaoõ sitatxitipeka aua itxa.
Kapanaoõ, Kariréia poa takote, apaka Seporõ, Natarii pakini tõpati takote.
14 Kitxakapirĩka Isaía, Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekari, iuaã Xesosi auako. Ia
atoko Teoso sãkire txapeka:
15 Seporõ, Natarii pakini tõpati ipoa mitari takote, Xotãõ uiniti ipiniã. Kãkiti takauãkatari
iua itixi, Kariréia tõpa. Xoteo minakaniua tixine itxaua. Iuaã Erekari apokako.
16 Ninoa kãkiti, ipiã auakani, !imarotari Teoso. Ipĩkaniãtaã ninoa auanãta. Ninoa
atamatariko tirikapi. Ikamara mitari. Iua tirikapi iopinipokotako ipiã auakani sauaki.
Ikara atoko itxa Isaía kitxakapirĩka.
17 Xesosi apokasaaki Kapanaoõ sitatxiti, imipotorikari oerekarauatini. Ia atoko itxa:
—Himaerekani hĩtakanapa, kotxi iposope Teoso hĩauĩte ininiua —Xesosi txana ikinipoko
kãkiti.

Xesosi Akiritari Ipi Ipi Pakini Kokatsaãriti
(Marko 1.16-20; Arókasi 5.1-11)

18 Xesosi Kariréia poa tiniã itĩpokotakasaaki, itikari ipi kiki, Simãõ Petro inakori, itari
Ãtree inakori pakini. Itakanãtarina hetxi. Kokatsaãriti itxauana.
19 Ininiã Xesosi akiritana ninoa:
—Masa notakata. Hĩtakanapariko hõkatsaãtini parĩkatxiti. Noerekaiko hĩte Teoso sãkire
hõerekini ĩkapani, kãkiti imarotini ĩkapani —itxa Xesosi.
20 Ininiã iuasaakiika ninoa takanapari okatsaãtinina. Xesosikata sa itxana.
21 Apikomoni itĩpokotakasaaki, atamatana Txiako, Xoãõ pakini. Sepeteo anaakori
itxauana. Ninoa irikata kanauaã auanãta. Ihetxina iotsaãnãtana. Ininiã Xesosi akiritana
ninoa.
22 Iuasaakipeka itakanaparina iri, kanaua pakini. Xesosikata sa itxana imoianatini-
rina ĩkapani.

Xesosi Amianatakani Imakananitini
(Arókasi 6.17-19)

23 Xesosi sari ikini Kariréia tõpamoni. Aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua isa. Iuaã
isãpiretana Teoso iokanapirena erekari, Teoso kãkiti auĩte inini pirena. Apaka erekapeka
itxĩkitakana amianatakani.
24 Xesosi kamakiti, apaka isãpiretakiti, iaripiretapeka ikinika Síria tixini. Ininiã kãkiti
minana itomaneri amianatakani iuamoni. Ĩkini sereti amianari auakini sari iuamoni.
Kãkiti maerekati matamatakoti Satanasi nitiri auaĩtotakiti apoka iuamoni. Apaka kãkiti
mapitxiritakani apoka. Apaka titinanakakari amianariti auakini apoka. Apaka kãkiti
maposota tĩpokotakani pakini apoka Xesosimoni. Ikinikana erekape itxĩkitakana ninoa.
25 Itomaneri sari iua tikini. Kãkiti Kariréiakini, tesi pakini sitatxitikini, Xerosareẽkini,
kãkiti Xotéia tõpakini, Xotãõ uiniti ipiniãkini pakini sari iua tikini.

5

Xesosi Sãkirauata Ixirata Auĩte Nopini
(Kapítoro 5, 6, 7)

1 Xesosi itomaneri kãkiti atapakasaaki, ixirata nopini isa, topãka itxa oerekarauatini
ĩkapani. Imoianariakori apotiitaua iuamoni.
2 Iuasaaki oerekana ia sãkiretxiti:

Kirimonipa Teoso Sikatari Erekari?
(Arókasi 6.20-23)

3 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa nirekari Teoso
nireẽkiti ikaminina, iuaritika imarotarina !iposotarina Teoso nireẽkiti ikaminina, ininiã

amanaãrina Teoso sikaposotiiretinina ninoa. Teoso takari erekari kãkiti ikara atoko inakanimoni. Ninoa sari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
4 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Mitxi ninoa txiapata imaerekanina xika. Ininiã eereka Teoso mĩkapiritana ninoa, amarini mĩkapiritiko atoko.
5 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Pataparaxinirena ninoa, iuaritika !itxitarina ãti. Iamonĩkarina ãti. Teoso sikapanikariko ikinika itixi ikara atoko inakanimoni.
6 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa iteene nirekari erekarinoka ikaminina. Nipokori inirekinina atoko, ãparaã inirekinina atoko, ninoa iteene nirekari erekari ikaminina. Ininiã Teoso sikana ninoa ikinipoko erekari inirekakitina.
7 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa amonĩkari ninoa misiritakani, ininiã iua atokotxikana Teoso amonĩkanako ninoa kaamonĩkarerini.
8 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa kamari Teoso nireẽkitinoka, ininiã ninoa aõkitariko Teoso.
9 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni, kauaĩrerinimoni. Ninoa parĩkauata neenamatxi xipokini ĩkapani. Ininiã ninoa akiritaãkako Teoso anaakori.
10 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa kamari erekari, ininiãkara apanakini kãkiti misiritana. Ninoa erekari kamakani auako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
11 —Teoso takari erekari hĩtemoni, apanakini misiritakasaakii, imisãkirepiretakasaakii, aãpirena ikamakasaaki hĩtemoni nota sãkire hãuikini xika.
12 Poxokonoka hĩtxako, kotxi Teoso sikai hĩparĩka ĩki ito, itixine hãpokasaaki. Hĩte misiritiko atokokana Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩka misiritaãka, ininiã hĩpoxokoniuatako —itxa Xesosi.

Iõkira Pirena
(Marko 9.50; Arókasi 14.34-35)

13 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Iõkira erekaro atoko hĩtxaua ikinimane ĩkapani. Iõkira matxoatapeka onakasaaki, ininiã !apakata otxoa kanapiriini iuaĩkana. Ininiã oõkaãka. Kãkiti kitakaro, kotxi kona otxaika.

Tirikapi Pirena

14 —Tirikapi atoko hĩtxaua ikinimane kãkiti ĩkapani. !Hĩposotari hĩkipatiniri sitatxi xirata nopini auakari, kotxi ikinimane atamatari tirikapi.
15 Kãkiti !itakari tirikapi kopiti ãki. Itakarina itano ikini aapokotxiti iopinikini ĩkapani.
16 Iua atokokanera hĩtxako, kotxi erekari hĩkamakiti tirikapi kamara atoko itxa. Erekarinokara hĩkamako. Ininiã apanakini atamatari erekari hĩkamakiti. Ininiãra itxarina aĩri iaxitikirimoni: “Peerekai pite.”

Teoso Sãkire Moisesi Apakapakiti

17 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Kona hĩtxape: “Xesosi xipokariko Teoso sãkire Moisesini apakapakiti,” kona hĩtxape. Apaka, “Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti Xesosi xipokako,” kona hĩtxape. Kona ikara inakari !nixipoka. Nota ina ikinipoko ninoa sãpiretakiti nikamini ĩkapani.
18 Atãopitika ikinika Teoso sãkire apokako. Kona xatiki Teoso sãkire iõkatsopatakori kona xipoka. Iaxiti, itixi pakini xipokini apisa Teoso sãkire !ixipoka. Apokapitikako imakinika isãkire.
19 Teoso sãkire ipaniãtakiti apiari aua, apaka poiãori aua. Kãkiti makamakaniãri ikinika Teoso sãkire, oerekiniãri apanakini ikinika Teoso sãkire imakamakani ĩkapani, poiãori itxaua Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ãti kãkitipekana, ikaminiãri ikinika Teoso sãkire,

oerekiniãri apanakini ikinika Teoso sãkire ikamini ĩkapani, apiari itxaua Teoso auĩtetxi
ininiãtaãua.
20 Ia nisãpiretai. Kaiõkatsopareriakori, pariseoakori pakini !ikamari atão inakari Teoso
nireẽkiti. Ininiã hĩte kaminiãri ninoa atokotxikana, !hãuiritaãka hiĩroini Teoso auĩtetxi
ininiãtaãua. Atão inakari Teoso nireẽkiti hĩkaminiã, hiĩroãpitika iuaã.

Omanãkaretxi Pirena

21 —Hĩte imarotari kãkiti kitxakapirĩka sãpiretaãka. Ia atoko inaãka: "Kona apanakini
hõkape. Kokaniri anikaãkako imisiritikomoni," inaãka kitxakapirĩka.
22 Uatxa apikomoni nota sãpiretaiko hĩte. Maxikatiĩka pomanatiniãri pitari,
panikaãkako pimisiritikomoni. Pite napetiniãri pitari, ininiã auĩtetxiakori misiritapitikai.
Pakiritiniãri pitari: "Kiĩkitei," ininiã pimisiritiko paĩtiki apokako. Nota txai hĩte, kona
erekari kokaniri. Iua atokokana kona erekari hinaperauatini. Hinaperauatiniã, ininiã
maerekani misiritikoãtaã hĩsapitikako.
23 —Ininiã hĩsikasaaki Teoso apisatoõ hĩsikakiti hĩsikini ĩkapani, iuasaaki hĩxinikari hĩtari
homanatakiti.
24 Iuasaakiika hĩtakanapariko hĩsikakiti iuaã hĩsikiniri apisa. Hĩsako katimaritika
homanatakitimoni. Himisãkiretari, homanãkare hĩxipokini ĩkapani. Iposo atoko kanapiriã,
hĩsikakiti tĩkane sika hĩtxako Teosomoni —itxa Xesosi.
25 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Kãkiti kinirão apoĩtakiniãi, ininiã pimisiritiko mereẽkarimoni iua anikinii apis-
apanika, katimariã pisa iuamoni. Pimisãkiretari iua, kotxi pimisiritiko mereẽkari sikaiko
pite pimisiritakirimoni. Ininiã eereka iua takai kateia ãki. Iuaã pikaikotako. Ininiã
apisapanika pimisãkiretariko iua pomanatakiri.
26 Atão nisãpiretai, kona posipikari kateia ikinika pimisiritiko mereẽkari paniãtakiti
pimiĩkitxitakanisaaki —itxa Xesosi.

Kipa Txĩkitakai Maerekati Pikamini?

27 Xesosi apikomoni sãkirauata:
—Hĩte imarotapekari kitxakapirĩka sãpiretakori: "Pĩtanoro minakotokatika kona
pisirĩkape."
28 Kitxakapirĩka ikara atoko itxama. Nota sãpiretaiko hĩte apikomoni. Sito atamatakari
kinirão oakata sirĩkaka inakari, iuara kamapekari maerekati ãkixinireẽ.
29 Kona pauiritapiri maerekati pikamini txĩkitaãkari pitekata ikaikotini. Patamatakiti
txĩkitakiniãi maerekati pikamini, pimakatxakari poki, oka pitxari, kotxi maerekati
pikaminiã, maerekani misiritikoãtaã pokaãkako. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pauini
ãti pokinoka pauini.
30 Piuako pikikomoni auakari txĩkitakiniãi maerekati pikamini, ininiã pisauaka, oka
pitxa, kotxi maerekati pikaminiã, maerekani misiritikoãtaã pokaãkako. Apiaerekata
mauakotikai pauini ãtipirika Teosokata. Kona pauiritapiri maerekati kaikotini pitekata.
Pitakanapariko maerekati.

Kiki Ĩtanorokata Itakanapakakini
(Mateo 19.3-9; Marko 10.2-12; Arókasi 16.18)

31 —Kitxakapirĩka ia atoko itxa sãkiretxi:
Pĩtanoro pitakanapiniã, aãtsopa pisika oamoni ĩtanorotxi takanapiko aãtsopati.
32 Iuaritika nota sãpiretaiko hĩte, !hĩtakanapaperoko pĩtanoro. Pitakanapiniãro, ininiã
maerekati pikamapitika, kotxi eereka oa atxiĩti nirekakari ãti kiki. Ininiã iuasaaki oa
kamari maerekati apaka pite xika. Apaka oa takakari kamari maerekati. Apakata
pitakanapiniro pĩtanoro, ãtikata osirĩkiniã —itxa Xesosi sãkire.

Atãopitika Inakari Sãkiretxi

33 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Hĩte imarotapekari kitxakapirĩka sãkiretxiti. Ia atoko itxapaniko: “Hĩkamariko imakinika hĩkamaenetakiti. Hĩkamariko hĩkamaenetakiti Teoso ĩkapani,” itxa.
34 Notara sãpiretai hĩte apikomoni: “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, !pakiriuãkatapiri Teoso tixine uãka, kotxi iuaã Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, kona apikomoni pakiritape.
35 “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, !pakiriuãkatapiri itixi uãka, kotxi Teoso uai aua apaka. “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, !pakiriuãkatapiri Xerosareẽ uãka, kotxi auĩtetxi Apiananiri sitatxine itxa.
36 “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, ! pakiriuãkatapiri pikii uãka, kotxi ! apakata pitxĩkitakiniri piãko pomama inini, kasarori inini. Ãtika piãko kona piposotari pitxĩkitakiniri kasarori inini, pomamari inini.
37 “Ari,” pinakasaaki, pikamapitikariko. “Kona,” pinakasaaki, kotxi kona piposotari pikaminiri. Kona ãti sãkiretxi !pikamape. Maxikatiĩka kamakori sãkiretxiti Satanasi sãkire itxaua —itxa Xesosi.

Xikatxitakaniua Pirena
(Arókasi 6.29-30)

38 Xesosi oerekarauatapanika:
—Ia atoko kitxakapirĩka sãkiretxiti: “Neenamatxisaaki ãti makatxakiniãri poki, pixikatxitariko. Iuasaaki pimakatxakariko iua oki apaka. Pitsiriĩ pataka ãti kãkiti xika, pixikatxitariko. Iuasaaki iua tsiriĩ apaka pimapatakako,” itxa sãkiretxi kitxakapirĩka.
39 Txamari nota sãpiretaiko hĩte apikomoni. Kona hĩxikatxitapiri maerekati hĩtemoni auakasaaki. Ãti aritiniãri pitoõ, ininiã pikirioka ipinitoõ iaritini ĩkapani.
40 Atxiĩti ãti nirekari anikinii pimisiritiko mereẽkarimoni, kotxi iua nirekari pite sikiniri pimãka iuamoni iua txineirote pimasikakani xika. Ininiã anikinii apisapanika, pisikariko pimãka inirekakiti, apaka apikomoni ãti pimãka. Ikara atoko hĩkamako.
41 Ia ãti sãkiretxiti: Ãti paniãtiniãi itii panikini ãti õti, ininiã ipi õti panikari itii. Poerekariko pitiraõki.
42 Atxiĩti ãti amanaãi pitii, ininiã pisikariko iuamoni inirekakiti. Iua amanainiãi pitii “Akamoni iuaĩkana !nisikai,” ininiã iuasaaki pisikariko iuamoni —itxa Xesosi.

Pomanatakini Pitiretini
(Arókasi 6.27-28, 32-36)

43 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Hĩkenakotapekari ia sãkiretxiti: “Hĩtiretariko hinirimane. Homanatariko himokaiakari.” Ikara atoko kitxakapirĩka auari.
44 Ikara atoko itxama. Nota sãpiretaiko hĩte ipinimoni. Kona homanatapiri himokaiakari. Hĩtiretariko iua apaka. Hamanaãri Teoso hĩte omanatakani erekari isikini ĩkapani.
45 Apakatapitika amokaiakarimoni erekari akamini, kotxi Teoso kamari atokatxi kãkiti erekarini auiniãtaã iopinikini ĩkapani, apaka maerekani auiniãtaã iopinikini ĩkapani. Iua iokanatari ãparaã atão inakari kamakanimoni, apaka atão minakati kamakanimoni.
46 Hĩte tiretakaninani hĩtiretiniã, kinirepa Teoso sikari erekari hĩtemoni hinirimanenokara hĩtiretakasaaki? Kotxi kãkiti maerekati kamakani apaka tiretari ninoa tiretakani.
47 Hĩte misãkiretakaninani himisãkiretiniã, kãkiti Teoso mimarotakani atoko hĩtxa, kotxi ninoa misãkiretakani imisãkiretana.
48 Ikinipoko hĩri iaxiti auakari kamakiti erekari, ininiã iua atokokana hĩtxĩkitakariko ikinipoko hĩte kamakiti erekari —itxa Xesosi.

6

Xesosi Oerekari Teoso Sikiko

1 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko. Erekari pikamakasaaki, kona pikamapiri piuikiniua ĩkapani, erekari
pikamakiti apanakini imarotini ĩkapani. Pikaminiãri erekari apanakini apokaerekatinii
ĩkapani, kona papakapari piparĩka ĩki iaxiti, aĩri iaxiti auakari sikakiti.
2 Aua kãkiti ia atoko inakari. Ikamakiti atxiĩti erekari, txamari ixinikakiti kona
erekari. Kãkiti ikara atoko inakari sikarauatakasaaki minakati matiitimoni aiko Xoteo
apotiitiniãtaãua, apaka mapara kãkiti napiniãtaã, inirekarina ikinimane itikiniri erekari
ikamakitina. Inirekarina kãkiti iuikinina. Ikara atoko !pitxape minakati matiitimoni
pisikarauatakasaaki. Pixinikariko ia: Ninoa apakapapekari ikinika erekari kãkiti
sikakiti, txamari !apakaparina erekari Teoso sikakiti.
3 Pisikarauatakasaaki minakati matiitimoni, kona pauiritapiri piuako pisaneremoni
auakari imarotiniri piuako pikikomoni auakari sikakiti.
4 Ikara atoko ininiã, pitenani imarotari pisiãkiti. Piri iaxitikiri, ikinipoko atamatakari,
iĩkitxitaiko kãkiti apisatoõ —itxa Xesosi.

Teoso Misãkiretiko Pirena
(Arókasi 11.2-4)

5 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Teoso himisãkiretakasaaki, kona hĩkamapiri kamisirienereri atoko hinini. Ninoa
potxitari itiminina aiko Xoteo apotiitiniãtaãua, kimaporiã apaka, Teoso imisãkiretini
ĩkapani. Ininiã ikinimane itikana. Hĩxinikari. Ninoa apakapapekari poxokonitxi uai
ĩkorapokoriti auakari. Txamari ninoamoni atão poxokonitxi !auari.
6 Teoso pimisãkiretakasaaki, pisa pitenani auiniãtaã. Kona pauiritapiri ãti kaikotini
pitekata Teoso pimisãkiretakasaaki. Iuaã pimisãkiretari piri matamatakoti. Iuaã iua
atamataiko pite. Eereka isikaiko erekari iaxitikiri.
7 —Teoso pimisãkiretakasaaki, pimixinikariko pisãkire. Maxikatiĩka kona pisãkirauatape
iuakata. Teoso sãkire mauiãkati xinikari Teoso kenakotiniri isãkire kotxi kaiãori isãkire.
8 Ikara atoko ! pikamape pimisãkiretakasaakiri iua, kotxi pisãkirauatini apisapanika
Teoso imarotapekari pinirekakiti.
9 Ia atoko hĩtxako Teoso himisãkiretakasaaki:
"Aĩri iaxiti auakari, ate nirekari piuãka paxitiko.
10 Anirekari ikini itixiti auakani auĩtetinii pite. Pite tixine pinireẽkiti kamiko
atokokana, anirekari pinireẽkiti kamiko ĩkorapokoriti,
11 Nipokori ikiniõtika pisikauako.
12 Pimaxinĩkaretariko maerekati akamakiti. Maerekati atemoni kamakori amax-
inĩkaretini atokokana pimaxinĩkaretariko.
13 Kona panikapeua aãtaerekatikomoni. Pisikakauako ate, maerekati sauaki
aãuakasaaki. Ikara atoko piposota, kotxi pitenanira auĩtetxi txaua. Pitenanira
kaposotiire. Ãtipirika peerekai pite. Ameẽ."
Ikara atoko hĩtxako Teosomoni.
14 —Pimaxinĩkaretiniãri maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxiti auakari
maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti apaka.
15 Pimamaxinĩkaretakaniãri maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxitikiri kona
maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti apaka —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Pirena

16 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Aua kãkiti ia atoko inakari. Ikamakiti atxiĩti erekari, txamari ixinikakiti kona
erekari. Kãkiti ikara atoko inakari takanapari inipokotini Teosokata isãkirauatini ĩkapani.
Txamari ninoa nirekari ikinimane imarotiniri itakanapinirina inipokotinina, kãkiti
iuikinina ĩkapani. Ininiã ninoa matinaniuata itooãna ikara kãkiti imarotini ĩkapani.
Atão nitxai, ninoa apakapapekari ikinika erekari kãkiti sikakiti, txamari !apakaparina

erekari Teoso sikakiti. Kona ikara atoko !pitxape nipokori pitakanapakasaaki Teoso pimisãkiretini ĩkapani.
17 Hĩte ikara atoko !hĩkamape. Hinipokotini hĩtakanapakasaaki Teoso himisãkiretini ĩkapani, hãrokatoõtaua. Hõeretari hiãko.
18 Ininiãkara apanakini !imarotari hĩtakanapiniri hinikini. Ininiã hĩri matamatakoti, iuananira itikariko hĩkamakiti, apanakini mimarotakiniti, ininiã isikaiko hĩparĩka ĩki —itxa Xesosi.

Pitiretakiti
(Arókasi 12.33-34)

19 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Maxikatiĩka kona papotiitapiri pitiretakiti uai auakari, kotxi atxiĩti kamara nikari pitii. Atxiĩti oerẽkata. Atxiĩti kiĩtiriri ĩtirĩkari iua.
20 Ikara atoko kona pikamape. Papotiitariko pitiretakiti Teoso tixineẽ, kotxi iuaã ! auari kamara. Iuaã tiitxi !oerẽkata. Kona ixipoka. Kiĩtiriri !ĩtirĩkari iua.
21 Pitiretakiti auiniãtaã, iuaã pixinikapika. Iuaã pinirekari pauini —itxa Xesosi.

Tirikapi Ĩtotxiãkiri Pirena
(Arókasi 11.34-36)

22 —Poki tirikapi atoko itxa piĩto ĩkapani. Poki ereka inakasaaki, ipinikare aua pãkixinireẽ, ininiã pinireẽkiti imakinika erekari. Erekarinokara patamatiniã, erekari pixinire.
23 Txamari poki oerekasaakii maerekati pikamini, ipiã apoka pãkixiniremoni. Iuasaaki tirikapi kamara na xatiki !auari pitemoni —itxa Xesosi.

Ipi Auĩtetxi Pirena
(Arókasi 16.13; 12.22-31)

24 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—!Apakata kãkiti parĩkauatini ipi iauĩtena ĩkapani, kotxi atxiĩti ãti omanata, ãti itireta. Atxiĩti ãti apokaerekata, ãti inorita. Iua atokokana kãkiti kona posotari iparĩkauatini tiitxi ikinipoko iamotini ĩkapani, Teoso ĩkapani iparĩkauatakasaaki. !Apakata piauĩtetiniri Teoso, txineiro piauĩtetakasaaki.

Teoso Nĩkatiniua Ate
(Arókasi 12.22-31)

25 —Ininiã nitxai: Pinirekari nipokori, iãriã pakini auãki pinini ĩkapani. Apaka pinirekari mãkatxi piĩto ĩkapani. Ikara pinirekini xika maerekaxiniretika kona pitxape. Erekari nipokori. Apiaerekata pixinire. Erekari mãkatxi. Apiaerekata piĩto. Ininiã ãtipirika !pixinikapiri nipokori, mãkatxi pakini pinitini.
26 Kona pipĩkarauatape nipokori poião auakasaaki. Pixinikariko kotipiriki. Kona ninoa takarauata. Kona apotiitari ikiena. Kona ipotetari ikiena. Iuaritika piri iaxitikiri sikakienatana ninoa. Ininiã ninoamoni nipokori !ixipoka. Teoso apia xinikai hĩte. Ininiã kona pipĩkarauatape.
27 Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa? Pimaerekaxinirene !itxĩkitakai apikomoni ãti oara pauini.
28 —Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa pimãka pinirekini xika. Aãui pixinikako. Kona aãui parĩkauata. !Ikamari imãka, iuaritika aãui peereri.
29 Kitxakapirĩka auĩtetxi Saromão inakori, iteene katiiri itxaua. Kaiãori imãka ereri, iuaritika apia ereri ikinika aãui.
30 Aãui !okanani aua. Uatxa aua. Katana ikatikata iotikaãka. Iuaritika Teoso nĩkatari aãui. Ininiã apiata inĩkatai hĩte. Ikamamãkatapitikai. Poiãonoka hĩte auikari Teoso sãkire. Ikara xika maerekaxiniretinoka hĩtxa.
31 —Ininiã maerekaxiniretinoka kona hĩtxape. “Kipa ninika? Kipa niãta? Nãpa napokari mãkatxi?” kona hĩtxape.

32 Teoso sãkire mauiãkani maerekaxiniretinoka itxana ikara atoko. Piri iaxiti auakari
imarotari pinirekaãkiti. Ininiã maerekaxiniretika !pitxape.
33 Merepitipanika pinirekariko Teoso piauĩte ininiãua. Iua nireẽkiti pinitako, ininiã
atão inakarinoka pikamako. Ikara atoko inakari pikaminiã, pite nirekakiti apaka
isikaiko.
34 Maerekaxiniretinoka kona pitxape katana pinirekakiti pixinikini xika. Pinirekakiti
auapitikako katana, iuaritika mitxipanika kona pixinikapiri ikara maerekaxiniretika,
kotxi ikiniõtika aua ikara atoko inakari —itxa Xesosi.

7

Apoĩretxi Pirena
(Arókasi 6.37-38, 41-42)

1 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—"Kona erekari pikamakiti," kona pitxape ãtimoni, ininiãkara Teoso kona txai pite:
"Kona erekari pite kamakiti," !itxai,
2 kotxi Teoso misiritai pimaerekani xika, ãti pite misiritini atokokana. Iteene pimisiritiniãri ãti imaerekani xika, iteene Teoso misiritai pite, pite maerekani xika.
3 Ikara ia atoko. Pisãpiretari ãti: "Aãsoro aua poki ãki," txamari kona pimaãkatari
aãtxirata pite oki ãki auakari. Kinirepa ikara atoko inakari pikama?
4 !Apakata pisãkire pitarimoni: "Pauiritano aãsoro poki ãki auakari nimakatxakini."
Ikara atoko pininiã !erekari, kotxi aãtxirata aua pite oki ãki.
5 Maerekati kamakarii pite, kotxi pikamakiti erekari atxiĩti, txamari maerekatinoka
pixinikakiti. Pimakatxakariko aãtxirata pite oki ãki auakari merepanika, ininiã eereka
apakata patamatiniri aãsoro pitari oki ãki auakari pimakatxakini. Ikara oerekaua
piteka maerekani auakasaaki, pitakanapariko piteka maerekani, ininiã eereka apakata
pimoianatiniri ãti iua maerekani itakanapini ĩkapani.
6 —Kãkiti kona sikari Teoso nakiti anãpamoni, kotxi atxiĩti iua anãpa kirioka, akatsata
txai. Iua atokokana Teoso nakiti kona asika Teoso mapaxitakatimoni, kotxi iua anãpa
atoko. Eereka iua misiritapitikai.
—Apaka kona pinoakitsa ereri kona pisika irarimoni, kotxi iua katxaratari. Iua
atokokanera Teoso mapaxitakanimoni kona hĩsikari Teoso nakiti, kotxi eereka imisiritari Teoso nakiti noakitsatxi irari misiritini atoko —itxa Xesosi.

Kona Hĩtakanapapiri Teoso Himisãkiretini
(Arókasi 11.9-13)

7 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Teosomoni pamanarauatakasaaki, papakapariko pinirekakiti. Pinitarauatakasaaki, papokapitikariko pinireẽkiti. Aĩri iaxitikiri pakiritiniã, iua apakapapiretai.
Ia atoko itxako: "Pikanikauata. Piĩroã," itxako.
8 Ikinika amanarauatakari apakapariko inirekakiti. Nitarauatakari apokariko initakiti. Teoso akiritakari apakapaãkapitikako.
9 Amarini amanainiãri iri komiri, atauako kai sorokani isikatari imi?
10 Ximaki amanainiãri, atauako iminikani isikari? Konapitini. Irĩtxi kona kamari
ikara atoko inakari.
11 Kãkiti maerekani apaka imarotari erekari isikini amaritenamoni. Aĩri iaxitikiri
apiata imarotari isikiniri erekari iua anaakorimoni, ninoa amanaãkasaakiri.

Ãti Pitiretini Pirena

12 —Pixinikariko. Natokopa pinirekari apanakini tiretinii pite? Ininiã iua atokokana
pitiretariko apanakini. Ikara atoko itxa ikinika Teoso paniãtakiti aãtsopaã auakari,
apaka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti kitxakapirĩka —itxa Xesosi.

Ipi Kimapori Pirena
(Arókasi 13.24)

13 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Teoso tixine hiĩroã axapitiri ĩronakikoãtaã. Mitari ĩronakikoãtaã sikari sari maerekani
misiritikoãtaã. Iua kimapori mitari, kotxi itomaneri kãkiti sari iuaã.
14 Axapitiri ĩronakikoãtaã, kimapori axapitiri. Iua apo sari auapininiika inini tix-
inemoni. Iua kimaporiti axapitiki, kotxi poiãoka kãkiti sari iua kimaporiti —itxa Xesosi.

Omina, Ori Pakini Pirena
(Arókasi 6.43-44)

15 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko. Auapitika Teoso sãkire sãpiretakari, txamari iua na atão isãpireta, kotxi
isãpiretari iua sãkire Teoso sãkirekata. Ikoketari. Atão inakari ikoketa maerekatikata.
Erepaniko. Pamonõkoniri iua. Mapara patamatakasaakiri, soti auĩte atoko itxa.
Ãkixiniremoni ãkiti atoko itxa.
16 Pimarotari kãkiti ikara atoko inakari, kotxi patamatari ninoa kamakiti maerekati.
Inako mina kona iritari kĩpaima. Aanaia kona iritari pama. Iua atokotxikana kãkiti
maerekati kamakani kona kamari erekari.
17 Ikinika aamina erekari, erekari iri. Aamina maerekati, ininiã maerekati iri.
18 Aamina erekari kona posotari maerekati iritini. Iua atokokana aamina maerekati
kona posotari erekari iritini.
19 Aamina maereka iriti itoãka, arika inaãka.
20 Ininiã aamina iriãra kãkiti imarotari ereka inini. Iua atokokanera kãkiti imarotaãka
—itxa Xesosi.

Kãkiti Teoso Tixine Ĩroãkani
(Arókasi 13.25-27)

21 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Apanakini txano nota: “Pite niauĩte” inakani, !isapanina Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
Niri iaxiti auakari nireẽkiti kamakarinanira sapaniko iuaã.
22 Itixi xipokini õtisaaki, itomaneri kãkiti maxikatiĩka akiritano: “Pite aãuĩte apiatakari.
Papakapaua. Aõerekapekari pisãkire apanakinimoni. Aõmitikapekari maerekati mata-
matakoti piuãkaã. Akamapekari posotiiretxi kaiãopokori,” itxanako ninoa.
23 Txamari nitxanako: “Kona nimarotai hĩte. Hĩsipiniikaua. Maerekatira hĩkama.” Ikara
atoko nisãpiretanako ninoa, kotxi maerekati kamakani itxauana —itxa Xesosi.

Aapokotxi Kamakari
(Arókasi 6.46-49)

24 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Nisãkire kenakotakari, nisãkire nĩkaenetakari, ia kiki kimaroreri atoko itxa. Ia kiki
kamakasaakiri aapoko, iopitimita aapokotxi tsota. Otsomori ikama.
25 Ininiã ãparaã kipakasaaki, uini apoãtakasaaki, ĩtima apisatakasaaki, aapoko kona
irika, kotxi iua tsota itakapekari otsomori. Nisãkire kenakotakani nisãkire nĩkaenetakani,
iua kiki kimaroreri atoko itxana.
26 —Nisãkire kenakotakari, nisãkire miinĩkaenetakati, kãkiti miĩkiteti atoko itxa. Iua
kamari aapoko ikipatxiteẽ.
27 Ikipakasaaki, uini apoãtakasaaki, ĩtima apisatakasaakiri, aapoko irika. Irika, kotxi
aapokotxi !otsomori. Poião tsomikari. Irikasaaki, ikinika xipoka. Ikara atoko itxa
nisãkire miinĩkaenetakati. Iua imarotapitikamari, txamari !ikamari. Ikara atoko nisãkire
mapaxitakani —itxa Xesosi.

Xesosi Posotiire Pirena

28 Xesosi oerekarauatini xipoka atoko, kãkiti xinikari: “Paimatireri Xesosi. Iua
imarotari atão.”

29 Ikara atoko ixinikana, kotxi Xesosi imarotapitikari Teoso sãkire oerekini. Kaposotiireri iua isãkirauatakasaaki. Kaiõkatsoparerini atoko kona itxa. Ninoa kona imarotari Teoso sãkire Xesosi imarotiniri atoko.

8

Kiki Maere Matati
(Marko 1.40-45; Arókasi 5.12-16)

1 Xesosi ixirata iokiriĩtaka atoko, itomaneri kãkiti sari iua tikini.
2 Iuasaaki amianatakari maere matati apoka iuamoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ. Itxari:
—Nimarotari pinirekiniã, erekapeka pitxĩkitakano nota —itxa.
3 Xesosi maãtakari iua. Ininiã itxa:
—Ari, ninirekapitikari. Erekapekai —itxari.
Iuasaakipeka erekapeka itxa.
4 Ininiã Xesosi:
—Kona ĩkora ! pisãpiretape apanakinimoni. Uatxa sasetotximoni pisa. Poerekaua iuamoni erekapeka pinini. Moisesini paniãtakiti atoko pikama. Pikaminiãri ipaniãtakiti atoko, ininiã ikinimane imarotari erekapeka pinini —itxa Xesosi.
Eereka isari Xesosi paniãtakiti ikamini ĩkapani.

Sotato Auĩte Nitiri Makananitiko
(Arókasi 7.1-10)

5 Kapanaoõ sitatxiti apokasaaki, sotatoakori auĩte sari Xesosimoni. Homano itxaua. Iua iteene amanaãri Xesosi:
6 —Xesosi, ninitiri iteene amianata naapoko. Ikikinanaka. !Itĩpokotaika. Inikoriãtsiitari —itxari Xesosi.
7 Ininiã Xesosi:
—Iuaã nisako erekape inini ĩkapani —itxa Xesosi.
8 Ininiã iua Homano:
—Konapitini. Pite auĩtetxi apiatakari pitxaua. Nota poiãorino. !Apakata naapoko piĩroini. Pisãkirenani piokanata. Ininiã erekapeka itxako ninitiri.
9 Nimarotari ikaranani apakatako, kotxi nota kamari nota auĩte paniãtakiti. Apaka sotato auĩte nitxaua nota. Nisãkirauatakasaaki, nisotatone kamapitikari nipaniãtakiti. Nota txari: “Pisa.” Iuasaakipeka isa. Nitxari ãti: “Pina.” Iuasaakipeka ina itxa. “Ia pikama,” nitxari ninitiri. Iuasaakipeka ikamari. Ininiã pisãkirenani apakatapitika —itxari Xesosi.
10 Isãkire Xesosi kenakotakasaaki, iteene ipotxitari isãkire. Iposo atoko itxa:
—Atão nitxai. Isaeo auakani poião auikari nisãkire. Ia Homano itxaua, iuaritika apiata iua auikari nota posotiire. Kona nitikapanikari kãkiti Isaeo auakari auikiniri nisãkire ia kiki auikiniri atoko.
11 Nota sãpiretai hĩte, itomaneri kãkiti ãti uãka atokatxi pokĩkini tixinimoni auakani, atokatxi ereẽkokini tixinimoni auakani apaka, itomaneri itixi auakani kiiniritauatako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ninoa nipokotako anirimanekata kitxakapirĩka auakanikata. Apraão, Isaki, Xakoo pakinikata inipokotana.
12 Iuasaaki apanakini Apraão apika mekaniriakori kona sari iua Teoso kiiniritemoni, kotxi ninoa !auikari Teoso sãkire. Piãkatximoni iokanataãkanako. Iuaã itxiapatanako, akatsakatsiriĩtauanako imisiritikona xika —itxa Xesosi sãkire.
13 Ininiã Xesosi txari sotatoakori auĩte:
—Pisa paapokomoni. Pite auikari niposotiire pinitiri erekape inini ĩkapani. Uatxa auape pinirekakiti —itxa Xesosi.
Ininiã initiri iuasaakipeka erekape itxa.

Simão Petro Imakiro Makananitiko
(Marko 1.29-34; Arókasi 4.38-41)

14 Iposo atoko Xesosi sari Petro aapokomoni. Iuaã apokasaaki, atamataro Petro imakiro. Osirimata nopini osirĩkanãta. Oãpoomata.
15 Ininiã Xesosi takapiotaua ouako nopini. Iuasaakipeka apoomari xipoka. Ininiã oõkitikaua. Osikakienatana ninoa.

Xesosi Makananitana Amianatakani

16 Mapiãpeka inakasaaki, kãkiti anikana itomaneri maerekati matamatakoti auaĩtotakini iuamoni. Isãkireẽ omitikana maerekani matamatakoni. Imakananitana ikinikana amianatakani.
17 Ikara atoko itxa Xesosi, kotxi inirekari Isaía sãkire iaõka apokini. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori txari:
Iua tiretariko amianatakari. Imakatxakariko aamianare. Imakananitaua. Iuaka atatsiirauata ate ĩkapani.

Kãkiti Xesosi Imoianatinina Nireẽkani (Arókasi 9.57-62)

18 Itomaneri kãkiti iuakata auakasaaki, Xesosi txari imoianariakori:
—Masa ipiniãmoni —itxana.
19 Iuasaakipeka ãti kaiõkatsopareri apoka Xesosimoni. Itxa:
—Koerekareri, nota iposope nisini pite nirekinimoni —itxa.
20 Ininiã Xesosi:
—Atauako pinirekatari pisini notakata? Aripa aua auini iriko. Araãkani auari ikoa. Txamari nota kãkiti itari iaxitikiri !auari nimakiniãtaã —itxa Xesosi.
21 Ãtipekana apoka Xesosimoni. Xesosi moianari iua. Itxari:
—Niauĩte, pauiritano niri nikatanapini merepanika, kotxi kiomãtxipekari iua. Eereka nisa pitekata —itxari.
Iteene iua !inirekari isini Xesosikata.
22 Xesosi apakapapiretari:
—Notakata pisa uatxa. Nisãkire mauiãkani ipĩkani atoko itxana. Ininiã pauiritana ipĩkani katiniri inirimane nisãkire mauiãkani —itxa Xesosi.

Xesosi Iotokakiniri Ĩtima Pirena (Marko 4.35-41; Arókasi 8.22-25)

23 Iposo atoko, Xesosi imoianariakorikata iereẽtaua, ĩpiriãtinina ĩkapani.
24 Mokatanitika ĩtima kataparari apoãkata. Tsakati okari ãparaã kanaua ãki. Iuasaaki Xesosi imakanãta.
25 Imoianariakori sari iuamoni. Õpirĩkarina. Akiripoakatana:
—Apiananiri, !pauiritapiri apinini. Apinanapanoka —itxana.
26 Ininiã Xesosi:
—Kinirepa hĩpĩkarauata? Poiãonoka hãuikari niposotiire —itxa.
Iposo atoko õkitikaua, pinita itxari ĩtima, tsakati pakini. Iuasaakipeka ĩtima, tsakati pakini iotoka.
27 Ininiã imoianariakori tsorĩkaãta. Itxana:
—Natokopa inakaripa ia kiki? Ĩtima, tsakati pakini kenakotari isãkire —itxana imoianariakori.

Ipi Kiki Maerekani Matamatakoni Auaĩtotakini (Marko 5.1-20; Arókasi 8.26-39)

28 Ipiniã apokasaakina Xerasa tõpamoni, itaõkitarina ipi kiki itomane maerekani matamatakoni auaĩtotakini. Akauariã auanãtana. Paneenamana. Ikara xika kãkiti pĩkari akauarimoni isinina.
29 Xesosi inaãpotakasaaki, maerekani matamatakoni iĩtoãna auakani akiripoakata:
—Xesosi, Teoso ãkiri pitxaua. Kiripa pinirekaka atemoni? Pite ina uaimoni amisiritiko õti apisapanika pimisiritiniua ĩkapani atxiĩti? —itxarina.
30 Ikara ininiãtaã takote auana itomane irariakori. Ikira atoko inipokonãtana.

31 Ininiã maerekani matamatakoni txari:
—Ate pomitikiniã, irariakorimoni piokanataua —itxarina.
32 Ininiã Xesosi:
—Hĩsipeka ninoamoni —itxa.
Iuasaakipeka irariakori ĩtoã ĩroãna. Ininiã imakinikana irariakori miteẽkata. Iokiriĩkatana. Ipoamoni isana. Iuaã ikomokana, axãpoãta itxana.
33 Ninoa irariakori nĩkatakani miteka sitatximoni. Iuaã ikinika isãpiretana irari ipinini pirena, kiki maerekani matamatakoni auaĩtotakini pirena apaka.
34 Ininiã ikinimane sitatxikini sari Xesosi itaõkitinina ĩkapani. Iua itaõkitakasaakina, amanaãrina ninoa tixine itakanapini ĩkapani.

9

Matĩpokotakati Pirena
(Marko 2.1-12; Arókasi 5.17-26)

1 Ininiã Xesosi iereẽtaua kanauaã. Ikanapiriã iua auinimoni Kapanaoõ sitatxitimoni.
2 Ãtikaka kikiakori minari matĩpokotakati Xesosimoni. Xesosi imarotari ninoa auikiniri iua sãkire. Ininiã itxari:
—Namarite, pipoxokoniuatako. Pimaerekani makatxakapeẽkaika —itxa.
3 Iuasaaki aua ãtikaka kaiõkatsoparerini iuaã. Ninoa ãkixinireẽ itxana:
—Kona erekari isãkire. Teosonanira posotari kãkiti maerekani imakatxakini —itxana ninoa.
4 Xesosi imarotari maerekati ixinikakitina ãkixinireẽna. Ininiã iua txa:
—Kinirepa hĩuãkatari nisãkire maerekati inini?
5 Nitxari iua imaerekani nimakatxakini, txamari ! himarotari imaerekani atão nimakatxakini. “Põkitikaua. Pitĩpokota,” nininiã, himarotari nisãkire atão ininiãua, kotxi hĩtikari. Niposotiire imaerekani nimakatxakini ĩkapani, niposotiire iua nõkitikini ĩkapanitxikana.
6 Ininiã uatxaika noerekai hĩte, Teoso iokanatano nota hĩtari iaxitikiri ĩkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatxakini ĩkapani —itxa Xesosi.
Ininiã itxari matĩpokotakatimoni:
—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxa Xesosi.
7 Iuasaakipeka iua õkitikaua, aapokomoni sipe itxa.
8 Ikara inakari apanakini itikasaaki, ipĩkarauatana.
—Peerekari Teoso, kotxi iua oerekari iposotiire kãkitimoni —itxana.

Mateo Pirena
(Marko 2.13-17; Arókasi 5.27-32)

9 Ikara inakari oereka atoko Xesosi sipeka. Isikasaaki, itaõkitari Mateo inakori. Auĩtetxiakori txineirote apotiitakari iua. Xesosi napakasaaki, iitopãkanãta txineiro apakapiniãtaã. Ininiã Xesosi txari:
—Masa notakata pimoianatinino ĩkapani.
Ininiã Mateo õkitikaua, Xesosikata sa itxa.
10 Eereka Xesosi imoianariakorikata nipokota Mateo aapoko. Txineiro apotiitakani, apanakini kãkiti maerekati kamakani pakini apoka Xesosikata inikinina ĩkapani. Kãkiti kona potxitari txineiro apotiitakani, kotxi ninoa sikaro oa txineiro ãti uãka auĩteakorimoni. !Neerekana ninoa.
11 Pariseoakori itikari ninoa nipokotini, ininiã itxana Xesosi moianariakorimoni:
—Kinirepa hĩauĩte nipokota txineiro apotiitakanikata, maerekanikata? —itxana.
12 Ininiã Xesosi kenakotari ninoa sãkire. Itxa:
—Maerekati kamakari amianatakari atoko itxa. Ninoa nirekari erekape ininina. Kãkiti mamianatakani ! inirekari ipini sikakarimoni isinina. Amianatakaninoka

nirekari ipini sikakarimoni isinina. Hĩte !inirekari nota makatxakiniri himaerekani, kotxi hĩte uãkatari !auari himaerekani.
13 Hĩxinikariko ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Hĩsikarauata notamoni. Apiaerekata hiamonĩkiniri apanakini.
Nota ina ĩkorapokoriti kona kãkiti "atão inakarinoka kamakarino nota" inakani ĩkapanini, kotxi ninoa uãkatari erekarini ininiãuana, txamari kona erekana. Kãkiti maerekati kamakani ĩkapanira nina nota uai imaerekanina itakanapinina ĩkapani —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Teoso Misãkiretiko Ĩkapani
(Marko 2.18-22; Arókasi 5.33-39)

14 Eereka Xoão kapatxisareri moianariakori apoka Xesosimoni. Itxana:
—Ate, pariseoakori pakini atakanapari anipokotini itokata Teoso amisãkiretini ĩkapani. Kinirepa pite moianariakori !itakanapari inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani? —itxana.
15 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Nota kiiniri kamakari atoko nitxa. Kiki nirekiniã ĩtanorouatini, ikamari kiiniri. Iuasaaki imoianariakori kona nirekari imatinaniuatinina, iua ninoakata auakasaaki. Ininiã kona itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Ãti õti nimaĩkaãkako. Nanikaãkako ninoa mauakaniãtaã. Iuasaakiko itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani —itxa Xesosi.

Mãkatxi Tãpanatiko Pirena

16 —Kiomãtxiakori kitxakapirĩka auakani sãkirekata kona hĩkoketapiri nota sãkire. Ikara hĩkaminiã, ininiã mãkatxi kitxakari amaneriã hĩtãpanatini atoko itxa. Mãkatxi kitxakari amaneriã kona hĩtãpanatape, kotxi parokasaakiri, amaneri txikika, ininiã ikatsorãkari mãkatxi kitxakari. Ininiã mitari itsorãkare. Mãkatxi amaneri nota oerekakiti atoko. Mãkatxi kitxakari, kãkiti kitxakapirĩka oerekakiti atoko itxa. Hĩkoketiniãri kitxakapirĩka oerekakiti, amaneri oerekakitikata, imakinika xipoka.

Sako Aamata Kamakori

17 —Kitxakapirĩka kãkiti takari iãriã sako aamata kamakori ãki. Iuasaaki kona kãkiti takari amaneri iãriã kitxakari mata ãki, kotxi iãriã txiõkaãtakasaaki, itiãkaãpota. Ininiã omata kitxakari tsorakitako, kotxi paikori. Kona itiãka. Ininiã iãriã katxaka. Iãriã, aamata pakini xipoka. Amaneri matariã itakaãka iãriã amaneri. Ikara atoko ininiã, erekapitikari. Kona ixipokapaniko. Iua atokokana kona hĩkoketapiriko kiomãtxi kitxakapirĩka oerekakiti nota oerekakitikata —itxa Xesosi sãkire.

Xoteoakori Auĩte Pirena
(Marko 5.21-43; Arókasi 8.40-56)

18 Xesosi sãkirauatapanika, inakasaaki Xoteoakori auĩte apoka iuamoni. Ikapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ. Itxa:
—Namarite opinanapanoka. Masa. Piuako pitaka oa nopini, ininiã kona opina —itxari Xesosi.
19 Ininiã Xesosi imoianariakorikata õkitikaua, iuakata sa itxana.

Xesosi Mãka Maãtakakaro
(Mateo 9.20-22; Arókasi 8.43-48)

20 Isikasaakina, sito apoka iua porikimoni. Oamianare oãrẽka ! iotokiniãro. Tosikanani oamianatini. Oãpokasaaki, omaãtakari imãka imapotomatare.
21 Oãkixinireẽ otxa:
—Imãka nimaãtakiniã, erekape nitxako —otxa.
Ininiã otikakari imãka.
22 Iuasaakipeka Xesosi kirioka, atamata itxaro:
—Namarite, kataparaxinire pitxako. Pauikari niposotiire, ininiã erekapekai —itxaro.
Iuasaakipeka oa erekape.

Xáiro Ãkero Õkitikiko Pirena
(Marko 5.35-43; Arókasi 8.49-56)

23 Iposo atoko Xesosi sari Xoteoakori auĩte aapokomoni. Iuaã apokasaaki, iĩroã. Itikari
sokonaki xõkakani, itomaneri kãkiti txiapatakani apaka.
24 Ininiã Xesosi:
—Mapara hĩsa, kotxi oa amarini kona opina. Omakanãta —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa napetari Xesosi:
—!Omakanãta. Opĩpe. Pite !imarotari —inapetarina.
25 Ikinimane mapara isikasaakina, Xesosi sari oa ãtokoromoni. Imaĩkaro ouako.
Iuasaakipeka oõkitikaua.
26 Ikara ene iaripireta iua tõpa.

Xesosi Kõsiãrepeka Txĩkitakari Mõsiãreti

27 Iposo atoko Xesosi sipe. Iuasaaki ipi mõsiãreni sari iua tikini. Iuasaaki ninoa
akiripoakata:
—Tavii apika mekanirii, piamonĩkaua ate —itxana.
28 Aapokotxi Xesosi ĩroãkasaaki, ninoa ĩroã apaka. Ininiã Xesosi:
—Hãuikatari niposotiniri erekapeka nitxĩkitakinii hĩte? —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa:
—Ari, Apiananiri —itxana.
29 Ininiã itakapiotaua ninoa oki nopini. Ininiã itxa:
—Ari, hãuikakiti iaõka itxako —itxa Xesosi.
30 Iuasaakipeka ninoa kõsiãrepeka itxana. Ininiã Xesosi:
—Kona hĩsãpiretapiri nikamakiti apanakinimoni —itxa Xesosi.
31 Eereka ninoa sipe. Txamari iaripiretarina ikamakiti ikinika iua tõpa.

Masãkireti Pirena

32 Ninoa kiki potorikasaaki, masãkireti anikaãka Xesosimoni. Iua kona kasãkireri,
maerekati matamatakoti auaĩtotakiti xika.
33 Iuasaaki Xesosi omitikari iua maerekati matamatakoti. Iuasaakipeka iua kiki
sãkirauata. Itomaneri kãkiti itikari. Iuasaakiika ninoa tikoka. Ininiã itxana:
—Ikinika Isaeo tixiniã auakani, mitxi !itikapanikari ĩkora atoko inakari —itxana.
34 Txamari pariseoakori txari:
—Xesosi omitikari maerekati matamatakoti Satanasi posotiireẽ —itxana.
Na atão ninoa sãkire.

Xesosi Ikini Sitatxiti Sini

35 Ininiã Xesosi sari ikini sitatxiti tõpa. Aapokotxi auiniãtaã apaka isa. Oerekarau-
ata aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, Teoso auĩtetxi
ininiãua pirena. Apaka erekapeka itxĩkitakana ikinipoko amianatakani. Ikini sereti
amianari aua kãkitimoni. Ikinika imakananita.
36 Atamatakasaakina ninoa kãkitipokoni, iamonĩkana ninoa, kotxi soti auĩte
minĩkatakoni atoko itxana, kotxi !imarotarina isinimonina. Imaãkauana.
37 Ininiã itxari imoianariakori:
—Kaiãori kãkiti iposope auikiniri nisãkire, txamari ! imarotarina nisãkire, kotxi !
ikenakotapanirina. Ninoa kikio erekari atoko itxana. Imakinika iposope iuaã. Ininiã
iposope auikinirina nisãkire. Txamari, poiãoka parĩkauatakani aua nisãkire isãpiretinina
ĩkapani.
38 Ininiãkara himisãkiretariko Apiananiri iaxitikiri iokanatinina parĩkauatakani iua
sãkire auiãkani apotiitinina ĩkapani. Ikara atoko hĩtxako Teosomoni —itxa Xesosi.

10

Xesosi Mereẽna Tosi Imoianariakori
(Marko 3.13-19; Arókasi 6.12-16)

1 Xesosi mereẽna tosi imoianariakori. Isikari iposotiire ninoamoni maerekati mata-
matakoti omitikinina ĩkapani. Isikari iposotiire ninoamoni amianatakani imakananitin-
ina ĩkapani, ikinika amianari inokasaakina ninoa amianatakani.
2 Naia imoianariakori uãka: Merepitipanika auari Simão Petro inakorima, apaka itari
Ãtree inakorima. Auari Txiakoma, apaka itari Xoãoma. Ninoa Sepeteo anaakori.
3 Auari Piripima, Patoromeoma, Tomeema. Apaka auari Mateoma, txineiro apoti-
itakari. Apaka ãti Txiakoma, Aopeo ãkiri. Aua Tateoma.
4 Aua Simãoma, Homano omanatakari. Apaka aua Xotasi Isikariotxi inakorima. Iua
Xesosi mĩkapiritakari itxaua. Ninoa Xesosi moianariakori itxauana.

Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni
(Marko 6.7-13; Arókasi 9.1-6)

5 Ininiã Xesosi iokanatana ninoa isãkire isãpiretinina. Ia atoko õtãkikana:
—Kona hĩsipeko Xoteo minakonimoni, apaka Samaria tõpa sitatxitimoni kona hĩsipeko.
6 Hĩsako kãkiti Isaeo tixinikinimoni. Hinirimanemoni, Xoteoakorimoni hĩsako. Ninoa
soti auĩte pĩpinanaãkani atoko itxana.
7 Hãpokasaaki kãkitimoni, hĩtxariko: "Teoso ikinimane auĩte ininiua manapi paĩtiki
apokako."
8 Himakananitanako amianatakani. Maere matati erekapeka hĩtxĩkitakako apaka.
Ipĩkani hõkitikako. Homitikariko maerekati matamatakoti kãkiti auaĩtotakini. Ikara atoko
hĩkamako. Kona hĩte ĩkitxitari Teoso hãpakapakiti ĩkapani. Ininiã ikara atokokana hĩtxako.
Kona hinirekapiri kãkiti iĩkitxitinii hĩte, hĩte sikakiti ĩkapani.
9 Kona hanikapero txineiro oro kamakoro. Pirata kamakoro, ãtião txineiro apaka,
kona hanikape.
10 Uatxa hianaxititakasaaki, sako mata !hanikape. Ãti himãka !hanikape. Ãti hĩkiti
mata kona hanikape. Hĩtsonere !hanikape. Kona himaãkapeua, kotxi parĩkauatakani
apakapariko nipokori. Hinirekakiti apokapitikako.
11 —Sitatxi hãpokasaaki, hinitari kãkiti Teoso sãkire kenakotakani, hĩte apakapakani.
Hĩkaikota ninoakata. Eereka kona hĩsipe ãti aapokomoni hĩkaikotini ĩkapani.
12 Aapokotxi ãki hiĩroãkasaaki, hĩtxako: "Erekari Teoso sikakiti kaikotako hĩtekata,"
hĩtxako.
13 Kãkiti ipoxokoniritika apakapiniãi, hĩtxako: "Teoso takari erekari hĩtemoni," hĩtxako.
Imanirekakaniãi, hĩtxariko: "Teoso kona takari erekari hĩtemoni."
14 Atxiĩti aapokotxi hãpokasaaki, kãkiti iuaãtaã !apakapai. Atxiĩti !inirekarina hĩsãkire,
ininiã iuasaaki hĩsipeka. Hĩtakanapariko iuaãtaã. Hĩpotorikasaaki, himakatxakari kipatxi
hĩkiti mataã auakari. Ininiã iuasaaki ninoa imarotari Teoso kona apokaerekatana.
15 Hĩxinikariko ia nisãkire. Kãkiti misiritiko õti apokasaaki, ninoa apiata misiritaãka.
Sotoma sitatxiti auakani, Komoha sitatxiti auakani pakini misiritaãka poiãoka —itxa
Xesosi.

Misirikaretxi Pirena
(Marko 13.9-13; Arókasi 21.12-19)

16 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko, pamonõkoniri. Hĩte soti auĩte atoko hĩtxa, kotxi !kaposotiirei hĩte,
iuaritika niokanatai kãkitimoni. Ninoa ãkiti atoko, ininiã erepaniko. Ininiã kimarorei
hĩtxako. Imini kimaroreri atoko hĩtxako. Ininiã maerekati ninoa auakiti kona misiritai.
Iuasaakiika kamoa atoko hĩtxako, kotxi kamoa !imisiritari kãkiti.
17 —Erepaniko. Araõkire hĩtxako. Auako kãkiti kinirão anikinii maxikatiĩka kãkiti
misiritiko mereẽkanimoni. Apanakini xirokaiko hĩte maxikatiĩka aiko ãki Xoteo apoti-
itiniãtaãua.
18 Nota sãkire hãuikini xika hanikaãkako auĩtetxiakorimoni himisiritiko himarotini
ĩkapani. Ikara atoko ininiã, iuasaaki erekapitikari, kotxi hĩsãpiretariko nota sãkire iuaã
auakanimoni, Xoteo minakonimoni apaka.

19 —Kãkiti misiritiko mereẽkarimoni hanikikosaaki, kona himaãkapeua hĩsãkirauatini
apisa. Teoso sikaiko hĩsãpirena tĩkane.
20 Sãkiretxi hĩsãpiretakiti kona hĩte sãkireni. Erekari Matamatakoti, iuarako sikariko
sãkiretxi hĩsãkirauatini ĩkapani iuasaaki.
21 —Ãti õti hĩtari sikaiko hĩte homanatakinimoni okinii ĩkapani, kotxi hĩte auikari nota
sãkire. Iua atokokanerako irĩtxi sikariko imi ãtimoni okiniri ĩkapani, kotxi imi auikari nota
sãkire. Auako apaka imi omanatinina iri, inoro pakini, kotxi inoro, iri pakini auikari
nota sãkire. Iua sikanako ãtimoni okinina ĩkapani.
22 Ikinimane omanataiko hĩte nota sãkire hãuikini xika, iuaritika hãuikiniãri nisãkire
ãtipirika, nimakatxakai himapinakani ĩkapani.
23 Sitatxiã hãuakasaaki, himisiritikosaaki, ãti sitatxitimoni himitekako. Atão nota
sãpiretai hĩte. Kona hĩte xipokapaniri hĩparĩka ikini sitatxiti Isaeo tixini hĩtari iaxitikiri
kanapiriini apisa —itxa Xesosi sãkire.

Apiatakari, Poiãori Pakini

24 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Apaiaõkarauatakari poião. Koerekareri apiata. Apaka nitiritxi poião. Iauĩte apiata.
25 Apakatapitika apaiaõkarauatakari koerekareri imarotakiti iaõka imarotini. Iua
atokokanera nitiritxi iua auĩte atoko inini. Apanakini akiritano nota "Peosepoo,"
Satanasi inakori. Ininiã itakauãkatai hĩte hĩuãka apia maerekati, kotxi nota anaakorirai
hĩte —itxa Xesosi.

Kipatakori !Auari
(Arókasi 12.1-3)

26 —Ininiã kona !hĩpĩkapena ninoa maerekati kamakani, kotxi nota kanapiriãkasaaki,
kona kipatakori auapanika. Ikinika imarotaãkako.
27 Hĩtemoni ĩkanõka nimaasakapiretakiti, ikara nisãkire hãkiripoakatako aapokotxi
nopini imakinika kãkiti imarotiniri ĩkapani. Uatxa hĩtemoninani nisãpiretakiti ãti õti
ikinimanemoni hĩsãpiretako.

Kipa Apĩka?
(Arókasi 12.4-7)

28 Kona hĩpĩkapena hiĩto okakani, kotxi !iposotarina hĩxinire okinina. Hĩpĩkariko Teoso,
kotxi iuanokara posotari iokanatinii hĩte, hiĩto, hĩxinire pakini maerekani misiritikoãtaã.
Iuara hĩpĩkako.
29 —Ipi kotipiriki ĩki poião, ãtika txineiro otanoka. Iuaritika hĩri iaxiti auakari tiretana
ninoa. Imauiritakaniãri, kona ãtika ipina.
30 Kipakinipa piãko pikiiã auakari aua? !Pimarotari. Teoso imarotapitikari, kotxi
iteene inĩkatai, ininiãkara !hĩpĩkarauatape.
31 Kotipiriki ĩki poião, iuaritika Teoso tiretari kotipiriki. Ininiãkara kona hĩpĩkarauatape.
Kaiãopokori kotipiriki auiniã, iuaritika hĩte ĩki apiata, ininiã Teoso tiretapitikai hĩte —itxa
Xesosi.

Xesosi Tiretakani, Xesosi Manirekakani Pakini
(Arókasi 12.8-9)

32 Xesosi sãkirauatapanika:
—Apanakini apisatoõ hĩsãpiretiniãri: "Xesosi nakiti nitxaua nota," iua atokokanerako
nitxariko niri iaxiti auakari apisatoõ: "Nota nakitipitikara iua," nitxako —itxa Xesosi.
33 Hĩsãpiretiniãri apanakini: "Xesosi nakiti !nitxaua nota," iuasaaki nisãpiretari niri
iaxiti auakari: "Kona nota nakitini iua."

Pinirekakiti Pirena
(Marko 8.34-35; Arókasi 12.49-53; 14.26-27)

34 —Kona hĩxinikapiri nota ĩkorapokoriti napokini neenamatxi nixipokini ĩkapani. Kotxi
kãkiti auikari nisãkire, ininiã eereka apanakini omanatana. Kona neenamatxi xipoka-
panika, kotxi nota minari niposotiire maerekati nixipokini ĩkapani.
35 Nota apokini xika imi omanatana iri, inoro pakini, kotxi ninoa auikari nisãkire.
Tiĩrotxi omanataro oimakiro, kotxi ãto omanatano nota, ãto tiretano nota.
36 Iuasaaki pinirimane pimokaiakarinikarako itxauanako.
37 —Poiãoka pitiretiniãno nota, apiata pitiretiniãna pinoro, piri pakini, kona erekari
nimoianari pininiua. Apiata pitiretiniãna pamariteakori, kona erekari nimoianari
pininiua.
38 Nota kinirão moianataka hinakasaaki, notakata hĩsa. Himamĩteenekakanisaakiri
himisiritiko nota ĩkapani, ininiã !apakata himoianatinino.
39 —Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako
pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, pite auapininiika txako
Teosokata —itxa Xesosi.

Hĩte Apakapakani Pirena
(Marko 9.41)

40 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Kãkiti hĩte apakapakani, apakapano nota apaka. Nota apakapakari apakapari nota
iokanatakari apaka.
41 Papakapiniãri Teoso sãkire sãpiretakari, kotxi iua sãpiretari Teoso sãkire, ininiã
papakapari erekari Teoso sikakiti iua apakapakiti iaõka. Papakapiniãri atão inakari
kamakari, kotxi iua kamari atão inakari, ininiã papakapari erekari Teoso sikakiti iua
apakapakiti iaõka.
42 Pisikiniãri ãparaã nimoianari poiãorimoni iãtini ĩkapani, kotxi nimoianari itxaua,
Teoso iĩkitxitapitikai pite —itxa Xesosi.

11

Xoão Kapatxisareri Tikini Sikani
(Arókasi 7.18-35)

1 Xesosi moianariakori tosi pakini isãkire oerekini xipoka atoko, Xesosi sipe. Isa
ãti sitatxitimoni, eereka ãti sitatxitimoni Kariréia tõpa itxaãpota oerekarauatakasaaki.
Teoso sãkire isãpiretari kãkiti.
2 Xoão kapatxisareri, kateia ãki auakasaaki, ikenakoenetari Xesosi kamakiti, ininiã
iokanatari ipi imoianariakori Xesosimonikari.
3 Ininiã Xoão txari imoianariakori:
—Hĩpimaãri Xesosi: “Pitekani iaxiti ĩkari, kãkiti iãtapakiti pitxataua? Ãtikani atxiĩti
aiãtapakiti pitxataua?” hĩtxariko —itxa Xoão.
Ininiã ninoa sipe. Ipimaãrina Xesosi Xoão sãkire iaõka.
4 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Hĩkanapiriã Xoãomoni. Hĩsãpiretari hĩkenakotakiti, hãtamatakiti pakini.
5 Hĩte atamatapekari mõsiãreti kõsiãrepeka inini. Matĩpokotakati tĩpokotapeka.
Hãtamatapekari maere matati erekapeka inini. Makenakokiti kakenakokipeka.
Ipĩkani õkitikapekaua. Teoso iokanapirena erekari sãpiretapeẽkaika minakati
mauapikinitinimoni. Pakini hãtamatapeka. Ikara hĩsãpiretako Xoãomoni.
6 Kãkiti iteene auikiniãri nota sãkire, Teoso takari erekari iuamoni. Ikara nisãkire
hĩsãpiretari Xoão —itxa Xesosi.
7 Ininiã ninoa sipe. Isikasaakina, Xesosi sãpiretari Xoão pirena itomaneri kãkitimoni. Ia
atoko itxa:
—Kipa ĩkai hĩte, Xoão kapatxisarerimoni hĩsikasaaki, ãparaã makipakaniãtaã iua
auakasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi ãtitxika isãkire aua. Teoso sãkirenoka isãpireta. Ĩtima

ãpokaxitikasaaki, katsotati ipinimoni ipapĩka, iuaĩkana ipinimoni ipapĩka inini atoko kãkiti, kotxi isãkire kita ãti, isãkire uatxa ãtião, isãkire katana iuaĩkana ãtião, itxaãpota isãkire. Ikara atoko !itxa Xoão.

8 —Kipa ĩkai hĩte Xoãomoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi !inirekari tiitxi, txineiro pakini. !Kakaroneri imãka, kotxi !ikaikota auĩtetxi aapoko. Auĩtetxi aapoko peereri mãkatxi.

9 —Kipa ĩkai hĩte iuamoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi iua Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Atãopitika Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Iua Xoão Teoso sãkire sãpiretakari apiari.

10 —Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka txari:

Niokanatariko nisãkire sãpiretakari kãkitimoni pite apisa, papokini isãpiretini ĩkapani, kãkiti iposope inini ĩkapani.

11 Atãopitikara. Ikinimane sauaki Xoão kapatxisareri apiatakari itxaua. Iuaritika Teoso auĩtetakari poiãori inakari apia imarotariko Teoso kamakiti tĩkane.

12 Xoão auakasaaki Teoso auĩtetakani misiritaãka, kotxi kãkiti kaneenamari naiatana ninoa. Ninoa nirekari ixipokinirina Teoso auĩtetxi ininiua ĩkorapokoriti. Uatxapiima auapanika ikara atoko inakari.

13 Xoão apokini apisapanika, ikinika Teoso sãkire sãpiretakani, ikinika Teoso sãkire iõkatsopatakani, sãpiretari Teoso auĩtetxi ininiua pirena. Xoão apokasaaki, iua apaka oerekari Teoso auĩtetxi ininiua pirena.

14 —Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretaua:

Ãti Teoso sãkire sãpiretakari Eríasi atoko inakari apokako,
itxana. Iuakara Xoão. Hãuikiniãri nisãkire, hãuikariko iuara apokapeka.

15 Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

16 —Kanatokopa itxa kãkiti ĩkorasaaki auakani? Amarini sarauatini atoko itxana ĩkorasaaki auakani. Ninoa amarini topãka tiitxi amotikoãtaã. Apanakini amarini txitana apanakini amarini. Itxana:

17 "Ate xikarauata hĩte serenini ĩkapani, txamari !hĩserena. Kãkiti pĩkasaaki xikariti axikareta, txamari !hĩtxiapata." Ninoa amarini sarauatini atoko itxana ĩkorasaaki auakani,

18 kotxi Xoão kapatxisareri apoka ĩkorapokoriti. Itakanapari inikini Teoso imisãkiretini ĩkapani. !Iãtari ovaã. Iuaritika hĩte txari: "Maerekati matamatakoti auaĩtotari Xoão," hĩtxari.

19 Nota hĩtari iaxitikiri apoka ĩkorapokoriti. !Nitakanapari ninikini. Ikiniõtika ninipokota. Niãtari ovaã. Ininiã hĩte txari: "Iua kiki ixori. Poãtakari iua. Iua moianatana txineiro apakapakani, kãkiti maerekati kamakani," himisãkirepirenãtano. Kimaroreri atão inakari kamari erekarinani. Kãkiti atamatakasaakiri ikamakiti, imarotari kimaroreri atão inakari ininiua —itxa Xesosi.

Sitatxi Auakani Teoso Sãkire Mauiãkani (Arókasi 10.13-15)

20 Ininiã Xesosi pinitana Korasiĩ sitatxiti auakani, Petsáita sitatxiti auakani pakini, kotxi kaiãopokori iposotiire ikamapeka iuaãtaã, iuaritika kona itakanaparina maerekati.

21 Xesosi txana ninoa:

—Kãkiti Korasiĩ auakani himisiritaãkako. Kãkiti Petsáita auakani hĩte apaka misiritaãkako. Kitxakapirĩka Txiro, Sitoõ pakini sitatxitikini kamari maerekati, ininiã Teoso xipokana ninoa arikatxiã. Ninoa atamataãkamariko nota posotiire hĩte atamatiniri atokokana, ininiã ninoa mãkatamariko sako mata. Itakamariko atapani iĩtoãna. Ikara atoko ininiã, ninoa oerekari maerekati itakanapinina.

22 Nisãpiretai hĩte ia: "Kãkiti misiritiko õtisaaki, Txirokini, Sitoõkini pakini misiritaãka poião. Hĩte apiata."

23 Hĩte Kapanaoõkinipekana, Teoso ãkiri aua hĩtekata. Hĩte itikapekari ito posotiiretxi
iaxitikiri. Txamari hõkakatapeẽkako maerekani misiritikoãtaã. Nikamakiti hĩtemoni
Sotoma auakani sauaki nikamaãkamako, kona ninoa xipokamako. Auapanikamanako.
24 Ininiã nitxai hĩte: "Himisiritikosaaki, apiata himisiritaãka. Poiãoka Sotomakini
misiritaãka," —itxa Xesosi.

Teoso Imarore Apakapakani
(Arókasi 10.21-22)

25 Iuasaaki Xesosi misãkiretari iri:
—Niri, pitixine auakani auĩte pitxaua. Uai ikini itixiti auakani auĩte apaka pitxaua.
Peerekai pite, kotxi na poerekari pimarore kãkiti kimarorerinimoni, iuikakanimoni.
Pite oerekari pimarore kãkiti poiãorinimoni, miuikakanimoni.
26 Ari niri, ikara atoko pinireka. Ikara atoko papokaerekata —itxari iri.
27 Eereka imisãkiretari kãkiti:
—Niri sikapekano ikinika. Kãkiti !imarotano nota Teoso ãkiri nininiua. Nirinokara
atão imarotano nota. Apaka kãkiti na atão imarotari niri. Notanokara imarotari niri,
kotxi iua ãkiri nitxaua. Kãkiti nirekiniãri imarotiniri niri, nota oerekari niri iuamoni.
28 —Iteene minari atoko itxa himaerekani. Hinireka hĩtakanapiniri iua, txama !hĩposota
hĩtakanapiniri. Hĩsãpakiniã himaerekani xika, hina notamoni hĩtomatini ĩkapani. Iuasaaki
nimakatxakari himaerekani.
29 Hĩtakariko nipaniãtakiti hãkixinireẽ. Hãpaiaõkariko nota pirena. Erekapitikari
hãpaiaõkiniri ninirekakiti, kotxi kona kaneenamano. Kona nota napetari kãkiti.
Niuikiniua !auari. Ikara atoko ininiã, hĩxinire tomatapitika.
30 Hĩposotapitikari nipaniãtakiti hĩkamini, notakata hĩparĩkauatiniã. Nipaniãtakiti !
kasãpaniri. Kona kamimari. Peerekari nipaniãtakiti —itxa Xesosi.

12

Tomatiko Õti Pirena
(Marko 2.23-28; Arókasi 6.1-5)

1 Mapaõti atoko tomatiko õtisaaki, Xesosi imoianariakorikata napaãpota triko
takikoãtaã. Inatxitana. Inapaãpotakasaakina, imakatxakarona triko iki mapaki
inikinirona ĩkapani.
2 Pariseoakori ikara itikasaaki, itxarina Xesosi:
—Patamata. Pimoianariakori kamari ate mauiritakiniti. Ninoa parĩkauata tomatiko
õtisaaki —itxana.
3 Ininiã Xesosi:
—Atxiĩti kona hãtatsopatapanikari Taviini kamakiti imoianariakorikata kitxakapirĩka
inatxitakasaakina?
4 Iua ĩroã Teoso misãkiretikoãtaã. Imoianariakorikata inikari komiri Teosomoni
sikakori. Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini ! auiritaãka
inikiniri. Iuaritika ninoa sasetotxiakori tiretari Taviini, imoianariakori pakini inatxi-
takasaakina.
5 Atxiĩti kona hãtatsopatapanikari Moisesini iõkatsopatakiti. Iua auiritari sasetotxi
parĩkauatini tomatiko õtisaaki, Teoso misãkiretiko aikotiã. Iuasaaki ninoa ! ikamari
maerekati, kotxi iparĩkauatana Teoso misãkiretiko aikotiã.
6 Atão nisãpiretai, hĩte paniãtakiti poiãori. Nota paniãtakiti apiari.
7 Teoso sãkire iteene hãuikasaaki, kona hãpoĩtana kãkiti maxikatiĩka, kotxi Teoso sãkire
txari:
Nota nirekari apanakini hĩtiretini. Pimatiretakanisaakiri ãti, !apakata pisikarauatini
notamoni. Iuasaaki kona ninirekari pisikakiti,
itxa Teoso kitxakapirĩka.
8 —Nota hĩtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini tomatiko õtisaaki, kotxi
Apiananiri nitxaua —itxa Xesosi.

Motĩkauakotakari Pirena
(Marko 3.1-6; Arókasi 6.6-11)

9 Xesosi ikara inaãka atoko, isa aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua.
10 Iuaã aua kiki motĩkauakotakari. Iuaã aua apaka pariseoakori Xesosi kinirão apoĩtaka
inakani tomatiko õtisaaki iparĩkauatini xika. Ninoa amanaãri Xesosi:
—Atauako apakata atxiĩti tomatiko õtisaaki, erekape pitxĩkitakiniri kãkiti? —itxarina.
11 Ininiã Xesosi pimaãna:
—Hĩpira soti auĩte tomatiko õtisaaki aariko ãki irikiniã, himakatxakatari? Atãopitikara
Teoso sãkire auiritapitikari kãkiti makatxakiniri ipira tomatiko õtisaaki.
12 Soti auĩte poiãori, kãkiti apiari. Ininiã Teoso sãkire auiritapitikari tomatiko õti
erekape nitxĩkitakiniri kãkiti —itxa Xesosi.
13 Ininiã itxari kiki motĩkauakotakarimoni:
—Poerekauakotauako —itxa.
Oerekauakotakasaakiua, erekapeka itxa, ipini uako atokopeka itxa.
14 Iuasaaki pariseoakori sipeka atoko, ninoakakarika misãkiretakakauana:
—Natokopa atxatari Xesosi aõkini? —itxakakana.

Nitiritxi Teoso Mereẽkiti

15 Xesosi imarotakasaakiri ninoa okaenetiniri iua, iuasaakipeka Xesosi sipeka. Ito-
maneri kãkiti sa iuakata. Ikinika amianatakani erekapeka itxĩkitaka.
16 Xesosi !auiritana isãpiretinirina ikamakiti apanakinimoni.
17 Ikara atoko itxa Xesosi, Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori sãpiretakiti iaõka
apokini ĩkapani. Ia atoko itxa Teoso Isaíamoni:
18 Ia ninitiri nimereẽkiti. Ia nitiretakiti napokaerekatakiti. Nota sikariko Erekari
Matamatakoti iuamoni. Iua sãpiretariko nota sãkire Xoteo minakonimoni.
19 ! Kataparasãkireri ahoa kimaporiti ĩtiniãpo isãkirauatakasaaki. ! Ineenamauata. !
Itxitakaka apanakinikata kãkiti napiniãtaã.
20 Apanakini Teoso sãkire auiãkani oiõkapeta ãkixinireẽna. Itapara ! auari. Ninoa
aanaia katxitoãkori atoko itxana. Iuaritika kona imapirinikari iua aanaia katx-
itoãkori. Iua atokokana kona ixipokari iua sãkire auiãkani mataparani. Itire-
tana. Apanakini Teoso sãkire auiãkani, kona iteene auikari Teoso sãkire. Ininiã
ninoa tirikapi iopinikare xapitikiri atoko itxana, iuaritika kona iua oakari. Iua
atokokana kona ixipokana Teoso sãkire auiãkani. Ikamaãpotari erekari, erekari-
noka kãiatini ĩkapani.
21 Xoteo minakaniua auikariko iua sãkire.
Itxa Isaía sãpirena kitxakapirĩka.

Maerekani Matamatakoni Omitikiko
(Marko 3.20-30; Arókasi 11.14-23)

22 Iuasaaki kãkiti anikari kiki maerekati matamatakoti auaĩtotakiti Xesosimoni. !
Isãkirauata. Mõsiãreti itxaua iua, maerekati matamatakoti xika. Xesosi erekapeka
txĩkitakari iua. Iuasaaki kõsiãrepeka, kasãkirepeka itxa.
23 Iuasaaki kaiãopokori kãkiti iuaã tsorĩkaãta. Ininiã ipimaãkakauana:
—Atauako ia kiki aãuĩte Taviini apika mekanirikani? Atxiĩti Teoso iokanatakitikani?
—itxana.
24 Pariseoakori ikara ikenakotakasaakina:
—Konapitini. Maerekati matamatakoti auĩte Peosepoo inakori sikari iposotiire Xe-
sosimoni maerekati matamatakoti omitikini ĩkapani —itxana pariseoakori.
25 Xesosi imarotari ikara ixinikakitina. Ininiã itxa Xesosi:
—Kãkiti tixine auakani ninoakakarika inaiatakakiniãuana, ixipokakakauana.
Iarikapenako. Iua atokokana kãkiti aapokoã auakani inaiatakakiniãuana,
ixipokakakauanako.

26 Iua atokokana Satanasi nitiriakori, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, ixipokako
Satanasi tapara.
27 Hĩte sãkire, Peosepoo sikari iposotiire notamoni maerekati matamatakoti nomi-
tikini ĩkapani. Ininiã nota pimaãi: “Kipa sikari posotiiretxi hĩte moianariakorimoni,
maerekati matamatakoti omitikinina ĩkapani?” Himoianariakori sãpiretai: “Teosonoka
sikari posotiiretxi maerekati matamatakoti omitikakanimoni.”
28 Teoso posotiireẽ nomitikari maerekani matamatakoni. Ikara atoko ininiã, Teoso
oerekai iua apokapeka hĩtemoni hĩauĩte inini ĩkapani.
29 —Kiki pataparari iua aapoko auiniã, kona kiĩtiriri ĩroã ĩtiriuatini ĩkapani. Kiĩtiriri
iaxirikiniãri iua kiki pataparari, iuasaakiika apakata iĩtirĩkiniri itii.
30 —Notakata maparĩkauatakani omanatano nota. Imamoianatakaniãno, inirekari
niparĩka ixipokini.
31 —Ininiã nisãpiretai. Apakata Teoso makatxakiniri ikinipoko maerekati kãkiti
kamakiti, imaerekani Teoso imisãkirepiretini pakini. Txamari Erekari Matamatakoti
misãkirepiretakari maerekani makatxakiko kona auari.
32 Kãkiti misãkirepiretiniãno nota hĩtari iaxitikiri, eereka amanainiãri Teoso ikara
imaerekani imakatxakini, ininiã Teoso makatxakapitikari. Kãkiti misãkirepiretiniãri
Erekari Matamatakoti, !kimakatxakikori ikara maerekati ikamakiti —itxa Xesosi.

Aamina Iri Pirena
(Arókasi 6.43-45)

33 Ininiã Xesosi sãkirauata iuaĩkana pariseoakorimoni:
—Aamina atoko hĩtxa. Aamina erekari ininiã, iri erekari apaka. Aamina maerekati
ininiã, iri apaka !erekari. Patamatiniãri amãtiiri, pimarotari imina.
34 Nimarotai hĩte. Imini katsiiri atoko hĩtxaua hĩte. Hĩte maerekati kamakanii. Ininiã !
hĩposotari erekari hĩsãpiretini, kotxi hãkixinire !erekari. Hinamaã hĩsãpiretakiti hãkixinireẽ
potoriãkari itxaua.
35 Kãkiti erekari ininiã, erekarinoka isãkire, kotxi iua ãkixinireẽ erekarinoka aua. Kãkiti
maerekati ininiã, isãkire maerekati apaka, kotxi maerekatinoka auari iua ãkixinireẽ.
36 Atão nisãpiretai hĩte. Ikinipoko kãkiti sãkire Teoso atamakaerekata xipokatxi õtisaaki.
Iuasaaki Teoso mereẽri kãkiti misiritiko. Maxikatiĩka hĩsãpiretakiti kona apakata. Kona
iua potxitari. Ininiã iuasaaki iua pimaãi: “Kinirepa ikara atoko pisãkire?” itxako.
37 Pisãkire ereka ininiã, ixika ! auari Teoso misiritinii. Pisãkire maerekati ininiã,
pisãkire maerekati xika Teoso misiritai —itxa Xesosi.

Pariseoakori Nirekari Xesosi Oerekiniri Iposotiire
(Marko 8.11-12; Arókasi 11.29-32)

38 Ãtikaka kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini txari:
—Koerekareri, takaõtxikari Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ĩkapani, Teoso
iokanatinii ĩkorapokoriti aimarotini ĩkapani —itxarina.
39 Xesosi apakapapiretana:
—Kãkiti uatxarini ! erekana. Itakanaparina Teoso. Hĩte nirekari noerekinii Teoso
takaõtxikare, iposotiire. Konapitini. Kona noerekai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire
sãpiretakari Xonasini inakori auakasaaki, Teoso kamari posotiiretxi. Ikara atoko inakari
posotiiretxi Xonasini auakasaaki, iuaĩkana ikamapanikariko. Iua posotiiretxi Teoso
takaõtxikare itxapanikaua hĩte ĩkapani. Iua takaõtxikarinoka Teoso takaõtxikare hĩte
ĩkapani.
40 Xonasi kaikota ximaki mitari tikako ãki ipi ãti pakini õti. Iua atokokanerako hĩtari
iaxitikiri napako ipi ãti pakini õti ipĩkani auiniãtaã.
41 —Itixi xipokini õtisaaki, kãkiti Nínivi sitatxiti auakani sãkirauatapitikako. Ninoa txai
hĩte: “Kona erekai hĩte, kotxi ! hĩtakanapari himaerekani. Ate takanapari amaerekani

Xonasi sãkire akenakotakasaaki," itxanako ninoa. Uatxa uai aua hĩte apisatoõ Xonasi apiatakari. Imisãkiretai hĩte, iuaritika kona !hĩtakanapari himaerekani.
42 —Xipokatxi õtisaaki, sito Sapaa auakani auĩte sãkirauatapitikako. Oa õtakoxiti auakaro, iuaritika osari Saromãomoni imatire okenakotini ĩkapani. Uatxa apopeka Saromão apiatakari, iuaritika hĩte !auikari nota sãkire —itxa Xesosi.

Maerekati Matamatakoti Kanapiriini Pirena
(Arókasi 11.24-26)

43 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Maerekati matamatakoti kiki auaĩtotakiti takanapakasaakiri iua kiki, iua maerekati matamatakoti saãpota ãparaã makipakaniãtaã, ikaikotiniãtaã initini ĩkapani, txamari ! apokari.
44 Ininiã itxa: "Nikanapiriãpiriko mitxi nauinimoni nipotorikinimonikari," itxa iua maerekati matamatakoti. Ininiã ikanapiriã. Apokasaaki, ãti iuaã auakari ! auari. Oeretapeẽkaika. Iposope ãti auini ĩkapani.
45 Ininiã apana apikomoni setxi pakini maerekani matamatakoni apia maerekanitakani. Imakinikana aua iua kiki ĩtoã. Ininiã iua kiki mitxi poiãoka imaerekani, eereka apia maerekanita. Ikara atoko itxako kãkiti uatxarini maerekani —itxa Xesosi.

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Marko 3.31-35; Arókasi 8.19-21)

46 Xesosi sãkirauata itomane kãkitimoni, inakasaaki oãpoka inoro, itariakorikata. Iporikiti auana. Ipĩkapiretarina.
47 Ininiã ãti txari Xesosi:
—Pinoro, pitariakori ikiraã iporikiti auana. Inirekakarina imisãkiretinii pite —itxa.
48 Ininiã Xesosi:
—Keropa ninoro? Kiripa nitariakori? —itxa Xesosi.
49 Ininiã imioakari imoianariakori:
—Hãtamata. Uai aua ninoro, nitariakori pakini.
50 Niri iaxitikiri nirekaãkiti kamakanira, ninoara nitariakori, nitaroakoro, ninoro txaua —itxa Xesosi.

13

Katakareri Pirena
(Marko 4.1-9; Arókasi 8.4-8)

1 Iua õtisaaki Xesosi takanapari iua aapokotxi. Ipoa tiniã isa. Iuaã ipoa tiniã iitopãka.
2 Iuaã auana itomaneri kãkiti. Apotiitauana iua takote. Ininiã kanaua ãki iereẽtaua, topãka itxa oerekarauatini ĩkapani. Ninoa kaikota imiriĩ.
3 Ininiã itori sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana ninoa Teoso imarotinina ĩkapani.
Ia atoko itxa:
—Katakareri potorika itakarauatini ĩkapani.
4 Takari iki itakaãpotakasaaki, okaãpotakasaaki, ãtikaka irika kimapori tiniãpo. Kotipiriki apoka. Inikari imakinika.
5 Apanakini irika kai auiniãtaã. Poiãoka kipatxi auari, ininiã mokatanitika ipitxaka.
6 Txamari, atokatxi papatakari inakasaaki, arikari iua takari. Otxiaroka, kotxi kona kakotsari.
7 Apanakinipekana irika aanaia auiniãtaã. Ininiã aanaia aneẽ takari takote. Aãpitsa iapinokari takari, oka txari.
8 Apanakinipekana irika kipatxi erekariãtaã. Ininiã iriuata. Ãtiãtaã ãti takari iriuata seĩ oki pakini. Ãtiãtaã takari iriuata sesẽta oki pakini. Ãtiãtaã ãti takari iriuata trĩta oki pakini.
9 Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Kãkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena (Marko 4.10-12; Arókasi 8.9-10)

10 Imoianariakori apoka Xesosimoni. Ipimaãrina:
—Kinirepa sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretari kãkiti? —itxarina.
11 Ininiã Xesosi:
—Kãkiti xinikiniãri Teoso auĩtetxi ininiãua pirena, auapitika kaiãopokori ninoa mimarotakiniti, kotxi Teoso kona oerekana ninoa. Teoso oerekai hĩte ninoa mimarotakiniti.
12 Teoso sãkire auakiti, iua sãkire kĩpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire makĩpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako.
13 Nisãkirauatakasaaki kãkitikata, nisãpiretana sãpirenatxi atão inakari oerekiko, kotxi kokiri kãkiti, iuaritika !atamatari Teoso kamakiti. Kakenakokiri kãkiti, iuaritika !imarotari Teoso sãkire.
14 Ininiã apokapeka Isaía sãkire kitxakapirĩka, kotxi iua sãpiretari Teoso sãkire:
Hĩkenakotapiikamari nisãkire, iuaritika !himarotari. Hĩtikapiikamari nikamakiti, iuaritika !himarotari,
15 kotxi !hinirekari himarotiniri atão inakari. !Hinirekaikari nisãkire hĩkenakotini. !Hinirekaikari nikamakiti hãtamatini. Hinirekaãkamariko, hãtamatamariko nikamakiti. Hinirekaãkamariko, hĩkenakotamariko nisãkire. Hinirekaãkamariko, himarotamariko nisãkire. Hĩkanapiriaãkamako notamoni, nimakatxakamariko himaerekani,
itxa Teoso.
16 —Hĩtepekana, Teoso sikari erekari hĩtemoni, kotxi hõki atamatapitikari iua kamakiti. Hĩkenakoki kenakotapitikari iua sãkire.
17 Atão nisãpiretai. Itomaneri Teoso sãkire sãpiretakani, apanakini kiki atão inakari kamakani pakini kitxakapirĩka nirekari atamatiniri hĩte atamatakiti, txamari kona atamatarina. Inirekarina ikenakotinirina hĩte kenakotakiti, txamari kona ikenakotarina —itxa Xesosi.

Katakareri Pirena Oerekiko (Marko 4.13-20; Arókasi 8.11-15)

18 Xesosi sãkirauanãtapanika:
—Hĩtakaõtxikari ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko, katakareri pirena. Noerekai ikara.
19 Kãkiti kenakotakasaakiri Teoso auĩtetxi ininiua pirena, imimarotakaniãri ikenakotakiti, kimapori kãkiti katxaratakiti ikotaxiti atoko itxa iua ãkixinire, kotxi Satanasi apoka iuamoni. Imakatxakari Teoso sãkire iua ãkixinireẽ apokakari. Teoso sãkire takariki atoko itxa.
20 —Takariki kai auiniãtaã iriãkari, Teoso sãkire ipoxokoniritika apakapakari atoko itxa.
21 Itxama kona okanani aua, kotxi kona kakotsari. Omanatiko inakasaaki, inapetiko inakasaaki, Teoso sãkire auikini xika, itakanapari Teoso sãkire auikini.
22 —Ãti kãkitipekana kenakotari Teoso sãkire, txamari ixinikapikari tiitxi, nipokori, iparĩka pakini. Ikinipoko ixinikapika, ininiã maerekaxiniretinoka itxa. Txineiro ipotxitini xika !inirekaikari Teoso sãkire. Takariki aanaia auiniãtaã iriãkari atoko itxa iua. Takari mariti atoko itxa iua ãkixinire.
23 —Ãti kãkitipekana ikenakotakasaakiri Teoso sãkire, atão iua auikari. Iua ãkixinire kipatxi erekari atoko itxa. Takari mininiua atoko, iua kãkiti minari atxiĩti seĩ pakini kãkiti Teosomoni isãkire auikinina ĩkapani. Atxiĩti iminari sesẽta pakini kãkiti. Atxiĩti iminari trĩta pakini kãkiti Teosomoni isãkire auikinina ĩkapani —itxa Xesosi.

Katsotati Ahoisi Atoko Inakaro

24 Iuaĩkana Xesosi sãpiretari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ininiã ia atoko itxa:

—Teoso auĩtetxi ininiua ia atoko itxa. Teoso katakareri atoko itxa. Iua katakareri takari erekari takariki ikikioteẽ.
25 Ãti ĩkanõkati ikinimane imakasaaki, imokaiakari apoka. Itakaro katsotati ahoisi atoko inakaro ahoisi sauaki. Kona !otxa. Iposo atoko ĩkorape itxa.
26 Takari aneẽka atoko, oriuata. Iuasaaki kãkiti imarotapekari katsotati ahoisi atoko inakaro auapeka. Kona otxa.
27 Ininiã katakareri nitiriakori apoka iauĩtemonina. "Auĩtetxi, pite takaro takariki erekaro. Nanipa oina katsotati?" itxana ninoa.
28 —"Amokaiakari takari," itxa.
—"Pinirekatari amaporokiniri?" itxana initiriakori.
29 —"Kona. Katsotati himaporokiniã, atxiĩti himaporokaro nitakare apaka.
30 Hĩtakanapari imakinika aneinina ĩkapani. Oamikosaakirako, omakatxakaãka. Ininiã iuasaakiko nipaniãtaiko hĩte: 'Merepanika himakatxakaroko katsotati. Hãpotiitaro. Xaminamoni oka inaãkako. Iposo atoko hãpotiitari ahoisi. Hĩtakari nikiena nĩkatiko aikoti ãki.' "

Mostata Pirena
(Marko 4.30-32; Arókasi 13.18-19)

31 Iuaĩkana Xesosi oerekari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ininiã ia atoko itxa:
—Teoso auĩtetxi ininiua, kiki takiniro mostata iki ikikioteẽ atoko itxa.
32 Mostata iki axapitiki. Apanakini takariki apiata, iuaritika oaneẽka atoko amananiikaro. Aamina otxaua. Ininiã kotipiriki ina. Ikamari ikoa okatiã —itxa Xesosi.

Tirekakari Pani
(Arókasi 13.20-21)

33 Xesosi iuaĩkana sãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ininiã ia atoko itxa Xesosi:
—Teoso auĩtetxi ininiãtaãua ĩkorapokoriti ia atokokana itxa. Sito kosekari tirekakari pani. Okoketari axapiti tirekakari pani kaiãopokori triko panikata, ãparaãkata. Eereka ikinika ipe tirekaãpota otxa.

Sãkiretxi Atão Inakari Oerekiko
(Marko 4.33-34)

34 Xesosi sãkirauatakasaaki kãkitikata, isãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ikara sãpirenatxinokara isãpiretari kãkiti.
35 Ininiã kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretakiti apokapeka, kotxi iua txari:
Nisãkirauatakasaaki kãkitikata, nisãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itixi kamikosaakipanika aua kãkiti mimarotakiniti. Ikara noerekako kãkitimoni, itxa Teoso sãkire.

Xesosi Sãpiretari Katsotati Pirena

36 Eereka Xesosi takanapana ninoa kãkitipokoni. Iĩroã aapokotxi. Imoianariakori apoka iuamoni. Itxana:
—Poerekaua ate ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko, katsotati pirena, mixikanani pisãpiretakiti. Ate !imarotari —itxana.
37 Ininiã Xesosi:
—Hĩtari iaxitikiri, iua erekari oki taãkari itxaua.
38 Itixi iua kikio atoko itxa. Teoso auĩtetakani takariki erekari atoko itxana. Kãkiti Satanasi nakitiakori iua katsotati atoko itxana.
39 Katsotati takakari Teoso nakitiakori mokaiakari itxaua. Satanasi itxaua. Itixi xipokini õti iua takari amiko õti atoko itxa. Teoso nitiriakori iaxitikini ninoa takari amakani atoko itxana.
40 Iua katsotati apotiitaãka, xaminamoni oka inaãka. Iua atokotxikana inaãka itixi xipokini õti.

41 Hĩtari iaxitikiri iokanatanako initiriakori itiximoni. Apotiitarinako maerekati
oerekakani. Apotiitarinako ikinimane maerekati kamakani.
42 Iposo atoko Teoso nitiriakori okana ninoa xaminamoni. Iuaã iteene itxiapatana.
Akatsatsiriĩtauana.
43 Iuasaaki atão inakarinoka kamakani aua iotximerena Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
Atokatxi iotximere atoko itxa ninoa iotximere. Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko
nisãkire —itxa Xesosi.

Txineiro Kipatakoro Pirena

44 —Teoso auĩtetxi ininiua, txineiro itomanero kipatakoro atoko itxa. Oa txineiro
kipataãka kikio. Ãti õti kiki napaãpotakasaaki, apokaro, ininiã iuaĩkana ikipataro. Iteene
ipoxokoniuata, ininiã ivẽtxitari ikinika itii, iua kikio iamotini ĩkapani. Eereka sa itxa iua
kikio iamotini ĩkapani. Ikara atoko itxa Teoso auĩtetxi ininiua.

Pérora Inakori Pirena

45 —Teoso auĩtetxi ininiua, pérora iamotakari atoko itxa. Iua nitari pérora apia erekari.
46 Pérora iteene erekari apokiniã, ikinika itii ivẽtxita iua pérora iamotini ĩkapani.

Hetxi Pirena

47 —Teoso auĩtetxi ininiua hetxi ipoaã taãkori atoko itxa. Ikini sereti ximaki apotiita
hetxi.
48 Ixãpokasaaki kaiotaroariti kosekaãpotari itakoãmoni. Iuaã kaiotaroariti iitopãka.
Imereẽrina ximaki. Ximaki erekari kotariã itaka. Kãkiti maniãkiniti mapara oka.
49 Xipokatxi õtisaaki ikara atoko itxa. Teoso nitiriakori mereẽriko kãkiti. Mapara
itakarina erekarini. Mapara itakarina maerekani.
50 Ininiã xaminamoni okanako kãkiti maerekati kamakani. Iuaã itxiĩtana. Akerakitat-
siriĩtauana, kotxi patsiiri.

Kitxakapirĩka Oerekakori, Amaneri Oerekakori Pakini

51 Xesosi pimaãna imoianariakori:
—Hĩte imarotatari ikara atoko inakari nisãpiretakiti? —itxa.
—Ari, aimarotapitikari —itxarina.
52 Ininiã Xesosi:
—Kaiõkatsopareri oerekikosaaki Teoso auĩtetxi ininiua imarotini ĩkapani, imarotari
amaneri oerekakori, apaka kitxakari oerekakori. Kaapokori atoko itxa. Iua kaapokori
makatxakari apokaerekatakiti mareta ãki inĩkatakiti. Amaneri, kitxakari apaka
imakatxaka.

Nasaree Auakani Kona Auakari Xesosi Sãkire (Marko 6.1-6; Arókasi 4.16-30)

53 Ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko ixipokapiretaka atoko, Xesosi sipe.
54 Ikanapiriã Nasaree sitatxitimoni. Ininiã oerekarauata aiko Xoteoakori apoti-
itiniãtaãua. Ininiã kãkiti tsorĩkaãta isãkire ikenakotakasaakina. Itxana:
—Kiripa sikatari iua imarore? Kiripa sikaposotiiretari iua?
55 Aapokotxi kamakari ãkiri iua. Inoro Maria. Itariakori Txiako, Xoão, Simão, Xotasi
pakini.
56 Itaroakoro uai apaka aua. Nanipa apaiaõkari ikinika imarore? —itxana.
57 Ininiã kona inirekarina iua. Ininiã Xesosi txari:
—Teoso sãkire sãpiretakari paxitaãka, txamari Teoso sãkire sãpiretakari itixineẽ
auakasaaki, inirimane sauaki auakasaaki, !ipaxitaãka. Isãkire !auikaãka —itxa Xesosi.
58 Ininiã Xesosi kona kamari itori Teoso posotiire iuaã Nasaree sitatxiti auakani
ĩkapani, kotxi kãkiti iuaãkini !auikari isãkire.

14

Xoão Kapatxisareri Ipinini Pirena
(Marko 6.14-29; Arókasi 9.7-9)

1 Iuasaaki Erotxi Kariréia auakani auĩte txaua. Iuasaaki ikenakopiretari Xesosi
pirena.
2 Iuasaaki itxana initiriakori:
—Iua Xoão kapatxisareri ipĩpekariika õkitapekaua. Iuakara Xesosi txaua. Ininiã uatxa
apiata iposota ikamini —itxa Erotxi.
Txamari Xesosipitikara. Kona Xoãoni iua.
3 Mitxi Erotxi paniãtari Xoão kapatxisareri iaxirikiko, itari Piripi ĩtanoro xika. Ouãka
Erotxia. Oomanatari Xoão, ininiã itakaãka kateia ãki.
4 Mitxi Xoão kapatxisareri txari Erotximoni:
—Kona erekari pitari ĩtanorokata pisirĩkini. !Apakata pikamakiti —itxa.
5 Ininiã Erotxi nirekamari okiniri Xoão, iuaritika kona okari, kotxi ipĩkana Xoão sãkire
auiãkani. Ninoa uãkatari Xoão, Teoso sãkire sãpiretakari ininiua.
6 Erotxi kamari kiiniri auini õti pirena. Erotxia ãkero serena iua Erotxi apisatoõ,
ikemaĩtxitakini apisatoõ pakini. Ininiã oserenini kamari ninoa poxokoniuatini.
7 Ininiã Erotxi poxokoniuatakasaaki itxa:
—Nisikai imakinika pinireẽkiti pitemoni —itxaro oa.
Ininiã osari onoromoni.
8 Onoro nirekari Xoão okiko, ininiãkara oamanaãri Xoão kii prato nopini. Ininiã otxari
Erotximoni:
—Xoão kapatxisareri kii ninireka prato nopini.
9 Ininiã Erotxi kona erekaxinireri. Kipa ikama? Kotxi ikinimane ikemaĩtxitakini
kenakotari isikaenetiniri oa nirekakiti oamoni. Ininiã iua paniãtari oa nirekakiti sikiko
oamoni.
10 Ininiã iua iokanatari sotatoakori kateiamoni Xoão kii tsotakiko ĩkapani.
11 Ininiã ninoa minari ikii prato nopini. Isikarina oamoni. Oa sikari onoromoni.
12 Eereka Xoão moianariakori sari kateiamoni. Ninoa anikari iĩto akauarimoni. Iuaã
ikatarina. Eereka ninoa sari Xesosimoni. Isãpiretarina Xesosi Xoão ipinini pirena.

Sĩko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini
(Marko 6.30-44; Arókasi 9.10-17; Xoão 6.1-14)

13 Xesosi kenakopiretakasaakiri Xoão okiko, ipotorika kanauaã. Ãtiãtaã iuanani auini
nire isa, txamari itomaneri kãkiti imarotari Xesosi sinimoni. Ininiã itakanaparina
sitatxi. Isana imiriĩ iua sinimoni.
14 Iua kanĩkiĩtakasaaki, atapari kãkiti apokaãpotini. Ininiã iua amonĩkana ninoa.
Imakananitana amianatakani.
15 Mapiãpeka inakasaaki, imoianariakori apoka iuamoni. Itxarina:
—Mapiãpeka. Uai aapokotxi mauakaniãtaã, ininiã uai nipokori !auari. Piokanatari
kãkiti aapokotximoni, ininiã iamotarina nipokori iuaãtaã —itxana imoianariakori.
16 Xesosi apakapapiretana:
—Nota kona iokanatana isinina. Hĩtekarako sikakienatana ninoa —itxa Xesosi.
17 Ininiã ninoa:
—Komiri ipi ipi ãti pakininokara aua atemoni. Ipi ximaki apaka aua. !Apakata —
itxana.
18 Ininiã Xesosi:
—Himina uai notamoni —itxa.
Ininiã imoianariakori minari Xesosimoni.
19 Eereka iua paniãtari kãkiti xiti topãkini. Eereka ikosekari komiri sĩko, ximaki ipi
pakini. Ininiã iua ionakaãta iaxiti. Itxari:
—Niri pisikakiti peerekari —itxa.
Ininiã imaxinĩkaãpotari. Isikaãpotana imoianariakori. Ninoa sikaãpotana kãkiti.

20 Ikinikana nipokota. Ikinimane:
—Kamitopekaua ate —itxana.
Eereka imoianariakori apotiitari itetakori. Ininiã xãpokaka itxarina tosi kotari.
21 Iuasaaki sĩko mio kikiãkini nipokota. Sitoãkini, amarini pakini nipokota apaka.

Xesosi Ipoa Nopini Itĩpokotini
(Marko 6.45-52; Xoão 6.15-21)

22 Eereka ipaniãtana imoianariakori kanauaã iereẽtiniua iua apisa ĩpiriãtinina ĩkapani. Ninoa sipeka. Iua kaikota kãkiti itakapiretini nire.
23 Kãkiti itakapiretanapaka atoko, Xesosi sari oxiratarimoni, Teoso imisãkiretini nire. Ĩkanõkapeka inakasaaki, iuanani iuaã aua.
24 Iuasaaki kanaua ipoa apanĩkakiãpeka. Ĩtima apiãkataro kanaua. Ininiã tsakati iteene apoãkata.
25 Imaropirĩkatapeka inakasaaki Xesosi sari ninoamoni. Itĩpokota ipoa nopini.
26 Imoianariakori atapakasaakiri Xesosi ipoa nopini itĩpokotini, ninoa pĩkarauata.
—Kamiri napani —itxana.
Akiripoakatana.
27 Iuasaakipeka Xesosi:
—Kataparaxinire hĩtxako. Notara. Kona hĩpĩkarauatape —itxa.
28 Ininiã Petro sãkirauata:
—Apiananiri. Xesosi pininiãua, pipaniãtano pitemoni napokini ipoa nopini —itxa Petro.
29 Ininiã Xesosi:
—Uai pina —itxari.
Ininiã Petro katxaka. Ipotorika ianini ipoa nopini Xesosimoni isini.
30 Txamari kataparari ĩtimati itikasaaki, ipĩkarauata, ininiã ipatapiã itairakaãpota. Ininiã iua akirikata:
—Apiananiri. Pimaĩkano.
31 Iuasaakipeka Xesosi maĩkari iua. Itxari:
—Poiãoka pauikari niposotiire. Kinirepa kona atão pauikari? —itxa Xesosi.
32 Iuaĩkana morõkoka itxauana kanaua ãki. Iuasaaki ĩtima iotoka.
33 Imoianariakori kapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ:
—Apiananiri pitxaua. Atãopitikara Teoso ãkiripitikarai —itxana.

Xesosi Makananitana Amianatakani Xenesareekini
(Marko 6.53-56)

34 Ipoa ĩpiriãtana, Xenesaree tõpamoni apoka itxana.
35 Iuaã kãkiti imarotari Xesosi, ininiã iokanapireta kãkiti ninoa tixine takote auakanimoni:
—Amianatakani himina.
Ininiã kãkiti minari itomane amianatakani Xesosimoni.
36 Amianatakani amanaãri Xesosi:
—Pauiritaua pimãka mapotomatare atakapiotini —itxana.
Ikinimane imãka takapiotakani makananitaãka.

15

Xoteoakori Iĩkite Pirena
(Marko 7.1-13)

1 Iuasaaki pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini apoka Xesosimoni. Xerosareẽkini ninoa. Ipimaãrina Xesosi:
2 —Kinirepa pimoianariakori kona kamari aãtokiriakorini sãkire iaõka, kotxi inipokotakasaakina, kona arokauakotauana —itxana.
3 Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Hĩtepekana, kinirepa kona hĩte kamari Teoso sãkire iaõka? Hĩte kamari
hõereẽkitinokara,
4 kotxi Teoso txari: “Pipaxitariko piri. Pipaxitaroko pinoro.” Apaka Teoso txari: “Piri,
pinoro pimisãkirepiretiniã, pokaãkako.”
5 Txamari hĩte oerekari kãkiti: “Kãkiti auakiti iri, inoro pakini nirekiniã, iua
manirekakaniãri isikiniri ninoamoni, isãpiretana: ‘Ia nota auakiti nisika Teosomoni.’ ”
Ininiã !isikari ninoa nirekakiti ninoamoni.
6 Ininiã hĩte oerekari kãkiti mapaxitakanina iri, inoro pakini. Ininiãkara hĩte sãkire
hõereẽkiti kipatari Teoso sãkire.
7 Hĩte txari: “Akamapitikari Teoso sãkire iaõka,” txamari kona hĩte kamari. Atãopitikara
Isaía sãkire kitxakapirĩka. Iua sãpiretari Teoso sãkire hĩte pirena. Teoso txari:
8 Kamisirienererini ninoa kãkiti. Ninoa sãkireẽnanira ipaxitanona. Ãkixinireẽna !
inirekanona.
9 Maxikatiĩka ninoa kapotoreẽkaua nota apisatoõ. Maxikatiĩka ninoa txano: “Ateosone
pitxaua,” kotxi ninoa !oerekari nota sãkire. Ninoaka sãkire oerekana, txamari
“Teoso sãkire asãpiretai” itxana.
Itxa Teoso Isaíamoni kitxakapirĩka —itxa Xesosi.

Ãkixiniretxi Txiko Pirena
(Marko 7.14-23)

10 Xesosi akiritana kãkiti, ininiã itxana:
—Hĩkenakota himarotini ĩkapani.
11 Nipokori, piixirãkakiti kona kamatxikotari pãkixinire. Pisãkire maerekati, pinamaã
potoriãkari, iuara txikotapitikari pãkixinire —itxa Xesosi.
12 Iuasaaki Xesosi moianariakori apoka iuamoni. Itxarina:
—Pimarotatari pariseoakori !apokaerekatari ikara pisãkire ninoamoni?
13 Ininiã Xesosi:
—Kãkiti takari atoko itxa. Ininiã ikinika takari niri iaxitikiri mataãkiniti ma-
porokaãkako.
14 Kona himaãkatapena pariseoakori. Ĩkiikakani mõsiãreni atoko itxana. Mõsiãreti
mĩkiikiniãri mõsiãreti, ikinipoko irikako aariko ãki. Iua atokokana maerekati õtãkikiniãri
maerekati, imakinika ninoa sari imisiritikoãtaã —itxa Xesosi.
15 Ininiã Petro:
—Poerekaua ate ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ate !imarotari —itxa.
16 Ininiã Xesosi:
—Hĩte apanakini atoko hĩtxa atxiĩti? Kona himarotapanikari?
17 Himarotari. Nipokori hinamaã hiĩxirãkakiti hĩtikakomoni isa. Eereka hĩtikatakasaaki,
inapa.
18 Hĩsãkire hinamaã pokĩkakari potorika hãkixinireẽ. Iuara txikotari kãkiti ãkixinire.
19 Kotxi hãkixinireẽ hĩxinikakiti maerekati potorika. Okaniuatakatxi, ãti kãkiti
ĩtanorokata sirĩkiko nire, anokaretxi, ĩtiriuatakatxi, misirieneretxi, ãti misãkirepiretiko
pakini potorika hãkixinireẽ.
20 Ikara atoko inakarinanira txikotari kãkiti ãkixinire. Kãkiti marokauakotakaniua
kona txikotari ãkixinire —itxa Xesosi.

Xoteo Minakatoua Auikiniri Xesosi Sãkire
(Marko 7.24-30)

21 Ikara atoko inaãka atoko Xesosi sipe. Isipeka Txiro, Sitoõ pakini tõpamoni.
22 Iuasaaki sito Kanaaãkero, iuaã auakaro, apoka Xesosimoni. Iteene oamanaãri:
—Apiananiri, Tavii apika mekaniri, piamonĩkano. Maerekati matamatakoti auaĩtotaro
namarite. Iua iteene misiritaro oa —otxari.
23 Txamari Xesosi kona apakapapiretaro oa. Imoianariakori apoka Xesosimoni.
Itxana:

—Piokanataro, osipekako. Atemoni ãtipirika oãkiripoanãta —itxana.
24 Xesosi apakapapiretaro oa:
—Niokanataãka Isaeokini ninĩkatini ĩkapani. Ninoa soti auĩte pĩpinanaãkani atoko itxana. Txamari pite kona Isaeokero. Pite ãto uãka —itxa.
25 Iuaritika oa sito apoka iuamoni. Okapotoreẽkaua iua apisatoõ. Ininiã oa:
—Apiananiri, pimakananitaro namarite —otxari.
26 Ininiã Xesosi:
—Isaeokini amarini atoko. Nota ninoa iri atoko. Kona erekari amarini komirite nimixirikini, anãpamoni nisikini ĩkapani —itxaro.
27 Ininiã oa:
—Ari, atãopitikara pisãkire. Anãpa atoko nitxaua, iuaritika anãpa nikari nipokori iriãkari kaapokori patapi koa —otxa.
28 Ininiã Xesosi:
—Atãopitikara. Sito, pite iteene auikari niposotiire. Pinirekakiti nikamapitikako —itxaro.
Iuasaakipeka oimi erekapeka otxa.

Xesosi Erekapeka Txĩkitakari Kãkiti

29 Eereka Xesosi sari Kariréia poatimoni. Iuaã oxiratari nopini topãka itxa.
30 Itomane kãkiti iuamoni apoka. Ninoa minari iuamoni kãkiti mõsiãreni, masãkireni, matĩpokotakani, apanakini amianatakani itomaneri pakini. Xesosi makananitana ninoa.
31 Kãkiti iuaã auakani tsorĩkaãta, kotxi itikarina Xesosi makananitinina amianatakani. Kãkiti masãkireti sãkirauatapeka. Kãkiti matĩpokotakati tĩpokotapeka. Mõsiãreti, kõsiãrepeka itxapeka. Ikinimane txari:
—Peerekari Teoso, Isaeo auakani Teosone —itxana.

Xesosi Sikakienatana Ipi Ipi Pakini Mio Kãkiti (Marko 8.1-10)

32 Xesosi akiritana imoianariakori. Itxana:
—Nota amonĩkana naia kãkiti. Ipi õti, ãti õti pakini notakata auana. Uatxa kona minakati kona auari inikinina ĩkapani. Kona nota iokanatana ninoa natxiritika, kotxi arikama ipĩtaxititamana, irika itxamana —itxa Xesosi.
33 Ininiã imoianariakori txari:
—Nanipa ate apokari nipokori komiri naia kãkiti asikakienatini? —itxana.
34 Ininiã Xesosi:
—Kipakinipa komiri aua hĩtemoni? —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa:
—Setxi komiri, ãtikaka ximaki axapitiri pakini —itxana.
35 Ininiã Xesosi:
—Hĩpaniãtana kãkiti xiti topãkini —itxa Xesosi.
36 Eereka imaĩkari ninoa setxi komiri, ximaki pakini. Itxari Teoso:
—Erekapitikari ia komiri, ximaki pakini pite sikakiti.
Mapixinika itxari komiri, ximakikata. Eereka xanakaãpota itxari imoianariakori-moni. Ininiã ninoa xanakaãpotari kãkitimoni.
37 Ikinika nipokota. Kamitopeka itxana. Imoianariakori xãpokakari setxi kotari nipokori itetakori.
38 Ipi ipi pakini mio kikiãkini nipokotapeka, apaka sitoãkini, amarini pakini.
39 Eereka Xesosi iokanatana kãkiti aapokomonina. Iposo atoko iereẽtaua kanaua ãki. Makataã tõpamoni isa.

16

Teoso Takaõtxikare (Marko 8.11-13; Arókasi 12.54-56)

1 Pariseoakori, satoseoakori pakini sari Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri,
ininiã itxarina Xesosi:
—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ĩkapani, Teoso iokanatinii
ĩkorapokoriti aimarotini ĩkapani —itxarina.
2 Txamari Xesosi txana:
—Na noerekai. Mapiãnikata iaxiti põkamarari inakasaaki: "Peereõtiri katana," hĩtxa.
3 Iua atokokana ĩkanõkapanika iaxiti põkamarari, piãkaxitita inakasaaki: "Ãparaãnapani.
Katapararі ĩtimatipani," hĩtxa. Himarotapitikari takaõtxikari iaxiti auakari. Txamari kona
himarotari Teoso kamanãtakiti ĩkorakanani. Hĩsãkirauatakasaaki, kãkiti erekarini atoko
hĩtxa, txamari maerekati hĩkama.
4 Kãkiti uatxarini ! erekana. Itakanaparina Teoso. Hĩte nirekari noerekinii Teoso
takaõtxikare, iposotiire. Konapitini. Kona noerekai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire
sãpiretakari Xonasi inakori auakasaaki, Teoso kamari posotiiretxi. Ikara atoko inakari
posotiiretxi Xonasi auakasaaki, iuaĩkana ikamapanikariko. Iua posotiiretxi Teoso
takaõtxikare itxapanikaua hĩte ĩkapani. Iua takaõtxikarinoka Teoso takaõtxikare hĩte ĩkapani
—itxa Xesosi.
Iposo atoko Xesosi takanapana, sipe itxa.

Pão Tireẽkari Pirena
(Marko 8.14-21)

5 Xesosi imoianariakorikata ĩpiriãtari ipoa. Ipiniã apokasaakina, imoianariakori
xinikaro pão imaxinĩkaretakitona.
6 Iuasaaki Xesosi õtãkikana ninoa:
—Erepaniko. Pariseoakori, satoseoakori pakini pãote tireẽkari pamonõkoniri —itxana
imoianariakori.
7 Ininiã imoianariakori misãkiretakakaua:
—Pão amaxinĩkaretini xika Xesosi ikara atoko txaua ate —itxana imoianariakori.
8 Xesosi imarotari imisãkiretakakiniuana, ininiã iua:
—Kinirepa himisãkiretakakaua, pão himaxinĩkaretini xika? Kona iteene hãuikari
ninĩkatinii.
9 Atauako kona kiĩkitepanikai hĩte? Atauako himaxinĩkaretapekari pão sĩkonoka sĩko mio
kãkiti nisikakienatini? Hĩxinikariko kipakinipa kotari hĩxãpokaka pão itetakoro?
10 Atauako kona hĩxinikatari ãti õti ipi ipi pakini mio kãkiti setxinoka pãoã nisikakien-
atini? Hĩxinikariko kipakinipa kotari hĩxãpokaka pão itetakoro?
11 Hĩte nõtãkikasaaki: "Erepaniko. Pariseoakori, satoseoakori pakini pãote tireẽkari
pamonõkoniri," ninakasaakii, kinirepa kona himarotatari kona pãoni ikara atoko nitxai
hĩte? —itxa Xesosi ninoamoni.
12 Iuasaakiika imarotarina kona pão tireẽkarini monõkori txaua. Imarotarina
pariseoakori, satoseoakori pakini sãkirera, ninoa oereẽkitira, monõkori txaua.

Petro Auikari Xesosi Teoso Ãkiri Ininiãua
(Marko 8.27-30; Arókasi 9.18-21)

13 Xesosi sari Sesaréia-Piripi sitatxiti takote. Iuaã ipimaãna imoianariakori:
—Kipa kãkiti uãkatano nota hĩtari iaxitikiri?
14 Ininiã imoianariakori:
—Ãtikaka uãkatai Xoãoni kapatxisarerini iuaĩkana õkitikaua inakarii. Apanakini uãkatai
Eríasini iuaĩkana õkitikaua inakarii. Apanakinipekana uãkatai Xeremiani iuaĩkana
õkitikaua inakarii. Minakanisaaki ãtikaka: "Ãti Teoso sãkire sãpiretakarini iuaĩkana õkitikaua
inakarii," itxaina —itxarina.
15 Ininiã Xesosi:
—Hĩtepekana, kipa hĩte uãkatano nota? —itxana ninoa.
16 Simão Petro apakapapiretari:
—Teoso mereẽkitirai pite. Teoso mapĩkati ãkirirai pite —itxari iua.
17 Ininiã Xesosi:

—Simão Petro, Xoão ãkiri, Teoso takari erekari pitemoni, kotxi kona kãkitini sãpiretai Teoso ãkiri nininiua. Niri iaxitikirira sãpiretai.

18 Nisãpirenauatapanika pitemoni. Piuãka Petro. Kai sorotxikana piuãka. Kai aapokotxiti kamakari mereẽri kai kaikori xiti itakini ĩkapani, aapokotxi iua kai nopini ikamini ĩkapani, ininiã aapokotxi !irika, kotxi kaikori nopini aua. Aapokotxi kamakari takari kai kaikori xiti. Iua kai atoko itxa ikara Teoso sãkire, isãpiretakiti pitemoni. Kãkiti nota nakitiakori naapoko atoko, ninoa sauaki nauini ĩkapani. Napotiinãtapanikari kãkiti naapoko ĩkapani. Satanasi tapara kona posotapaniri ixipokiniri ia naapoko.

19 Nipaniãtai Teoso sãkire pisãpiretini kãkitimoni. Xavi nisikinii atoko itxa ikara, kotxi kãkiti auikasaakiri Teoso sãkire iĩroã Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ĩkorapokoriti kãkiti kamakiti pimauiritakaniã, Teoso tixine apaka !auiritaãka. Ĩkorapokoriti kãkiti kamakiti pauiritiniã, apaka auiritaãka Teoso tixine —Xesosi txari Petro.

20 Iposo atoko Xesosi:

—Teoso mereẽkiti nininiua, apanakinimoni !kasãpirena hĩtxapeko —itxana imoianariakori.

Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Marko 8.31-9.1; Arókasi 9.22-27)

21 Iua õtisaaki Xesosi potorika isãpiretinina imoianariakori:

—Nisako Xerosareẽmoni. Iuaã kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini, sasetotxi auĩteakori pakini misiritanoko. Iposo atoko oka ninaãkako. Ipi ãti õtisaaki iuaĩkana nõkitikaãkako. Iuaĩkana aua nitxako —itxana.

22 Ininiã Petro misãkiretari Xesosi iuanoka inakasaaki. Itapararitika itxari:

—Konapitini, kona ikara atoko inakari kona auapani pitemoni, Apiananiri. Kona Teoso auiritapaniri ikara atoko piniko —itxari.

23 Ininiã Xesosi kirioka Petromoni.

—Pisipiniikaua Satanasi. Nikimapore katokapareri atoko pitxa, kotxi pite nireẽkiti kãkiti nireẽkiti atokotxikana. Pite nireẽkiti kona Teoso nireẽkiti atokoni —itxari.

Xesosi Moianari Atão Inakari
(Marko 8.34-38; Arókasi 9.23-27)

24 Iposo atoko Xesosi misãkiretana imoianariakori:

—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka nireẽkiti kona pinirekape. Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã, notakata pisapitikako.

25 Pite ãtipirika kaminiãri pite nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireẽkiti pimanirekakaniã, nota sãkire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata.

26 Atxiĩti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ĩkapani. Atxiĩti iua tiitxi xika kona pikĩpitari Teoso sãkire, ininiã kona pikaikota ãtipirika Teosokata. Ikara atoko ininiã, erekari atxiĩti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pikaikotini. !Apakata kãkiti iĩkitxitiniri Teoso, iuamoni isini ĩkapani.

27 Nota hĩtari iaxitikiri apokako ninitiriakorikata. Iuasaaki niri iotximeretxikana nota iotximeretako. Iuasaakirako erekari isika erekari kamakanimoni. Iparĩkana ĩki isika iparĩkana iaõka. Txamari imisiritanako maerekati kamakani.

28 Atãopitikara nisãpiretai hĩte. Uai uatxa aua kãkiti, ninoa imarotapanikariko nota hĩtari iaxitikiri auĩtetxi nininiua. Ikara imarotinina apisa kona ipinapanikana —itxa Xesosi.

17

Moisesi, Eríasi Pakini
(Marko 9.2-13; Arókasi 9.28-36)

1 Seisi õti napaka atoko Xesosi anikana Petro, Txiako, Xoão pakini. Xoão Txiako itari.
Ikanĩkana oxiratari nopinixiti. Ninoanani anika iuaã.
2 Iuaã ninoa atamatari iua. Ipinimonipo itxapeka. Itoõ iotximere atokatxi iotximere
atoko itxa. Imãka serõka ipinikare atoko itxa.
3 Iuasaakipeka Moisesi, Eríasi pakini tokiã iuaã, misãkireta itxarina Xesosi.
4 Ininiã Petro akiritari Xesosi:
—Apiananiri, erekapitikari uai aãuini. Pinirekiniãri, nota kamari ipi ãti pakini papiri
uai. Pite nakiti ĩkapani, Moisesi nakiti ĩkapani, Eríasi nakiti ĩkapani nikama.
5 Petro sãkirauanãtakasaaki, katxiãri pomẽkoriri ninoa nopini apoka. Katxiãri ãki Teoso
txari:
—Ere namarite, nitiretakiti. Napokaerekatari iua, kotxi ikamari ninirekakiti.
Hĩkenakotariko iua sãkire.
6 Xesosi moianariakori ikara atoko inakari ikenakotakasaakina, iteene ipĩkarauatana,
ininiã iriãkatana xitipe. Itoõna ikipatana.
7 Xesosi sari ninoamoni. Itakauakotaua ninoa nopini. —Hõkitikaua. Kona
hĩpĩkarauatape —itxana.
8 Ininiã itikapokotana. Xesosinoka aua.
9 Oxiratari xirata iokiriiãpotakasaakina, Xesosi txana ninoa:
—Kona hĩsãpiretapiri apanakinimoni hĩtikakiti. Nota hĩtari iaxitikiri nipina iuaĩkana
naua ninaka atokoikarako hĩtikakiti mixikanani hĩsãpiretako —itxana.
—Ateeneka —itxarina.
10 Xesosi moianariakori pimaãri iua:
—Kinirepa kaiõkatsoparerini oerekaua: “Eríasi apokako Teoso mereẽkiti apokini
apisa?”
11 Ininiã Xesosi apakapapiretana ninoa:
—Ari, atãopitikara ninoa sãkire. Merepitipanika Eríasi apokapitika. Iua kamari
imakinika iposope inini ĩkapani.
12 Ari, nisãpiretai, Eríasi apokapeka. Txamari kãkiti !imarotari iua. Imisiritarina iua
inireẽkitina iaõka. Iua atokotxikana itxanonako nota hĩtari iaxitikiri. Imisiritanona —
Xesosi txana Petro, Txiako, Xoão pakini.
13 Ininiã imoianariakori imarotari Xesosi sãkire. Eríasi, Xoão kapatxisareri itxaua.

Amarini, Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti Pirena
(Marko 9.14-29; Arókasi 9.37-43)

14 Ikanapiriãkana atoko, itomaneri kãkiti apotiitiniãtaãua apokasaakina, kiki apoka
Xesosimoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ.
15 Itxari:
—Apiananiri, piamonĩkari namarite. Maerekati matamatakoti auaĩtotari iua. Atatsi-
irauata. Xaminaã irikapika. Kãuaãriã ikomokapika.
16 Niminamari namarite pimoianariakorimoni. Ninoa kona posotari erekapeka
itxĩkitakinirina.
17 Ininiã Xesosi txari:
—! Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari
hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩte nimĩteenekini? Himinari
amarini notamoni —itxana.
18 Apokaãka atoko, Xesosi txitari iua maerekati matamatakoti:
—Pisipe.
Ininiã iua maerekati sipe. Iuasaakipeka iua amarini erekapeka itxa.
19 Eereka imoianariakori apoka Xesosimoni. Iuasaaki ninoanoka aua iuakata.
Imisãkiretarina:
—Kanatokopa ininiãpa ate kona posotari maerekati matamatakoti aomitikini?
20 Ininiã Xesosi:

—Kona atãoni hãuikari nisãkire, ininiã kona hĩposotari homitikiniri iua. Atãoenepitikara nisãpiretai hĩte. Mostata iki axapitikiri. Axapitipitika nisãkire hãuikiniã, mostata iki atoko nisãkire hãuikiniã, hĩposotari ia õtanoxiratari hĩpaniãtini: "Pite oxiratari, uai posipika, ikaimoni pisa," ininiã oxiratari sapitikamako. Hĩte posotari ikinipoko hinireẽkiti hĩkamini.
21 Txamari himamisãkiretakaniãri Teoso, hinipokotini himatakanapakaniã Teoso himisãkiretini ĩkapani, ininiãra kona hĩposotari maerekati matamatakoti homitikini —itxa Xesosi.

Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari Ipinini
(Marko 9.30-32; Arókasi 9.43-45)

22 Kariréia tõpa apokasaakina, Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Nota, hĩtari iaxitikirino mĩkapiritaãkako. Nisikaãkako kikiakorimoni inirekaãkitina ikaminina tĩkane.
23 Ninoa okano nota. Ipi ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako, iuaĩkana aua nitxako —itxana ninoa.
Ikara inakari ikenakotakasaakina, imatinaniuatana.

Txineiro Teoso Misãkiretiko Aikoti Ĩkapani

24 Kapanaoõ sitatxiti apokasaakina, kikiakori sari Petromoni. Ninoa kiki apakaparo txineiro Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani amanaãkito. Ipimaãrina Petro:
—Hĩte oerekakari sikataro txineiro Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani amanaãkito? —itxarina iua Petro.
25 Ininiã Petro:
—Ari, isikapitikaro —itxa.
Eereka Petro ĩroã aapokotxi ãki ikara sãkiretxiti Xesosi isãpiretini ĩkapani. Xesosi sãkirauata, Petro masãkirauatakani apisa:
—Petro, ikini itixiti kipa sikataro txineiro auĩtetxiakorimoni? Atauako auĩtetxi nirimane sikataro? Atauako kãkiti ãtiãtaã ĩkanikani sikataro? —itxari.
26 —Kãkiti ãtiãtaã ĩkani sikaro txineiro auĩtetximoni —itxa Petro.
—Ari atãopitikara. Ininiã kona auĩtetxi nirimaneni sikaro txineiro iuamoni. Iuaritika asikapitikaro.
27 Txineiro amasikakaniã, txineiro apotiitakani !apokaerekataua. !Anirekari ikara atoko inakari. Ininiã ipoa pisa. Pokatsaãta. Pimanamãkaro ximaki merepitipanika pimaĩkakito. Onamaã papokaro txineiro ota aĩkitxirauatini ĩkapani. Oa txineiro ota apakata nota sikakito ĩkapani, pite sikakito ĩkapani apaka. Panika. Pisikaro oa txineiro Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakanimoni —itxa Xesosi.
Ininiã Petro kamari Xesosi sãkire iaõka.

18

Kiripa Kãkiti Apiatakari Txataua?
(Marko 9.33-37; Arókasi 9.46-48)

1 Iuasaaki Xesosi moianariakori apoka iuamoni.
—Teoso auĩtetxi ininiãtaãua, kipa kãkiti apiatakari txataua? —itxana.
2 Xesosi akiritari amarini axapitiri. Ninoa apisatoõ taka itxari.
3 —Atãopitikara nota sãkire. Himaerekani himatakanapakanisaaki, Teoso nireẽkiti himakamakanisaaki, amarini axapitiri atoko himinakanisaaki, kona hĩsapani Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
4 Ia amarini axapitiri !iuikaua. Kãkiti ia amarini atoko inakarira, iuaka poiãotakiniãua, iuara apiatakari itxaua Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
5 Nota nireẽkiti pikamakasaaki, pipoxokoniritika papakapiniãri amarini ia atoko inakari pinakasaaki, papakapano nota apaka —itxa Xesosi.

Maerekati Oerekakari
(Marko 9.42-48; Arókasi 17.1-2)

6 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Kãkiti txĩkitakiniãri amarini, nota sãkire auiãkari, maerekati ikamini, !apakata. Erekamariko kai mitari iua kãkiti maerekati oerekakari iaxirikanokitaãkamako, iposo atoko ipoa apanĩkakiã okaãkamako ipinini ĩkapani.
7 Kãkiti ikini itixiti auakani misiritaãkako, kotxi auari kãkiti maerekati apanakini kamini txĩkitakakani. Auapika kãkiti ikara atoko inakani. Ninoa misiritaãkako.
8 Piuako txĩkitakiniãi maerekati pikamini, ininiã pitsotakari, oka pitxariko. Pikiti txĩkitakiniãi maerekati pikamini, ininiã pitsotakari, oka pitxariko. Kotxi maerekati pikaminiã arikatxi maxipokatimoni pokaãkako. Apiaerekata mauakotikai pauini ãtipirika Teosokata. Apiaerekata makititikai pauini ãtipirika Teosokata. Pauiritiniãri maerekati pikamini txĩkitaãkari pitekata ikaikotiniã, ininiã pite kamari maerekati apaka, ininiã arikatxi maxipokatimoni pokaãkako.
9 Iua atokokana poki txĩkitakiniãi maerekati pikamini, pimaporoka, oka pitxariko. Kotxi maerekati pikaminiã, arikatximoni maerekani misiritikoãtaã pokaãkako. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pauini ãti pokinoka pauini. Kona pauiritapiri maerekati pikamini txĩkitaãkari pitekata ikaikotini —itxa Xesosi sãkire.

Soti Auĩte Pĩpinanaãkari
(Arókasi 15.3-7)

10 —Ikinipoko amarini pipaxitako, kotxi niri tixine aua niri nitiriakori. Ninoa nĩkatari amarini. Niri apisatoõ ãtipirika initiriakori auapika, ininiã kãkiti mapaxitakaniãri amarini, isãpiretarina niri.
11 Nota hĩtari iaxitikiri napoka ĩkorapokoriti kãkiti pĩpinanaãkani atoko inakani napokini ĩkapani, kotxi !imarotarina Teoso kimapore.
12 —Kiãtokopa itxa hĩxinikakiti? Kiki aua ipiraakori soti auĩte seĩ pakini. Txamari ãtika pĩpinanaka. Kiãtokopa itxa? Itakanapari ipiraakori novẽta novi pakini. Isari oxiratarimoni. Initari iua pĩpinanaãkari.
13 Ipiraakori novẽta novi na pĩpinanaka, ininiã ipoxokoniuata. Apokasaakiri iua pĩpinanaãkari, iteene ipoxokoniuata.
14 Iua atokokana hĩri iaxitikiri kona nirekari amarini ãtika pĩpinanakini. Hĩri nirekari imakinika amarini imarotiniri ikimapore iuamoni sikari apo —itxa Xesosi sãkire.

Maerekati Pitemoni Kamakari

15 —Pitari nisãkire auiãkari kaminiãri maerekati pitemoni, ininiã pisa iuamoni. Pitenoka pisa iuamoni. Iuanani pimisãkiretako. Põtãkikiniri ikĩpitakasaaki, pimoianari iuaĩkana itxapekaua.
16 Põtãkikiniri imakĩpitakanisaaki, ipi kãkiti panikako iuamoni. Ipi minakanisaaki ãtika panika iuamoni. Ininiã iuaĩkana põtãkikari iua maerekati kamakari. Iuasaaki pitekata sikani apaka õtãkikari. Kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori oerekaua kãkiti sãkire kenakotakani, kãkiti kamakiti itikakani ipi ãti pakini auiniã, apakata apanakini atão inakari imarotini ĩkapani. Ipi ãti minakanisaaki, ipi apakata.
17 Ninoa pitekata sikani sãkire imakĩpitakanisaaki, pisãpiretana kãkiti Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua. Ninoa ikinipoko Teoso sãkire auiãkani õtãkikariko iua. Imakĩpitakanisaakiri ninoa sãkire, himarotari atão maerekati kamakari itxaua iua. Teoso sãkire mauiãkati atoko itxaua iua, kotxi kona inirekari õtãkikiko. Ate mokaiakari moianari atoko itxaua —itxa Xesosi sãkire.

Pauiritakiti, Pimauiritakiniti Pakini

18 —Atãopitikara nitxai hĩte. Ĩkorapokoriti kãkiti kamakiti himauiritakiniti, Teoso tixine apaka ! auiritaãka. Ĩkorapokoriti kãkiti kamakiti hãuiritakiti, apaka auiritaãka Teoso tixineẽ.

19 —Apikomoni ia nisãpiretai. Pite xinikakititxikana ãti xinikiniã apaka, hinirekakiti
hamanainiãri Teoso, niri iaxitikiri sikapitikai hamanaãkiti.
20 Kãkiti apotiitakasaakiua nota ixinikinina ĩkapani, nota ninoakata aua. Atxiĩti ipi
ãtinoka aua. Atxiĩti ipinoka aua. Iuaritika nota aua ninoakata —itxa Xesosi.

Nitiritxi Ãti Matiretakati

21 Petro sari Xesosimoni, pimaã itxari Xesosi:
—Apiananiri, kipakinikatapa napakapari nitari, maerekati ikaminano ãtipirika in-
akasaaki? Setxikata atxiĩti?
22 Ininiã Xesosi:
—Kona, kona setxikatani papakapari iua. Setxikata setẽta papakapari iua, ininiã
ãtipirika papakapariko.
23 —Apikomoni noerekai papakapiniri kãkiti, maerekati ikamakasaaki pitemoni.
Teoso auĩtetxi ininiua patrão ia atoko inakari itxa. Ia patrão nirekari initiriakori
iĩkitxitiniri iua.
24 Ininiã iua iaõtaro txineiro isikakitopeka. Iuasaaki initiri minaãka iuamoni. Mitx-
ipeka iua patrão sikari tesi mirão txineiro ota iua initirimoni. Txineiropokoni. Oa
txineiro isikasaaki, itxari initiri: "Ãti õti iuaĩkana pisikano oia nitxineirote," itxari
initirimoni. Txamari, !isikaro, kotxi !oãuaika.
25 Kona katxineiroteri. Ininiã ipatrãote paniãtari ivẽtxitiko iua, ĩtanoro, imiakori, itii
ikinipoko, ipatrãote iĩkitxitini ĩkapani.
26 Iua initiri ikara inakari sãkiretxiti ikenakotakasaaki, ipatrãote apisatoõ ikapo-
toreẽkaua. Itxari iua: "Piãtaparoko. Ikinika pitxineirote nisikaiko," itxari ipatrãotemoni.
27 —Ininiã ipatrãote amonĩkari. "Kona ninirekaikaro nitxineirote pisikinino." Ininiã
auiritari isini.
28 —Ininiã sipe itxa. Iua nitiritxi mitxi sikapekaro txineiro iua inakito seĩ ota ãti
ipatrãote nitirimoni. Poiãonoka oa txineiro. Iuasaaki, aapokomoni isikasaaki, aõkitari
iua ãti nitiritxi ipatrãote nitiri. Imaĩkari inoakiã. "Uatxa pisikano nitxineirote," itxari.
29 —Ininiã imoianari kapotoreẽkaua iua apisatoõ. "Piãtaparoko. Ikinika pitxineirote
nisikaiko," itxari.
30 —Txamari mitxiri nitiritxi: "!Niãtapaikaroko," itxari. Ininiã kateiamoni ieretakak-
itãkari imoianari txineiro xika. "Ikinika nitxineirote pisikasaakiikanoko, pikatxakako,"
itxari.
31 Ikara inakari ene apanakini iua patrão nitiriakori kenakotakasaaki, ninoa na-
iataua. Ininiã isana ipatrãotemonina. Isãpiretarina initiri iokanatiniri ãti initiri kateia-
moni.
32 Ininiã iua patrão akiritari iua initiri: "Pite maerekati pitxaua, kotxi kita pite
amanaãno nota niamonĩkinii, ininiã piĩkitxitinino !ninirekaika.
33 Kinirepa kona pite amonĩkari pimoianari nota amonĩkinii atokokana? Kona erekai,"
itxari.
34 —Ininiã ipatrãote iteene naiataua. Iokanatari iua kateiamoni imisiritikomoni
ipatrãote txineirote okinika imasikakanisaaki.
35 Ininiã Xesosi xipokapiretari ia isãpirena:
—Niri iaxitikiri iua atokokana txaiko hĩte, maerekati ãti kamakasaakii hĩtemoni hima-
maxinĩkaretakaniã hãkixinireẽ —itxa Xesosi.

19

Kiki Ĩtanorokata Itakanapakakini
(Mateo 5.31-32; Marko 10.1-12; Arókasi 16.18)

1 Ikara inaka atoko Xesosi potorika Kariréia tõpa. Isa Xotéia tõpamoni uini Xotão ipiniã.
2 Iuaã itomaneri kãkiti sari iuamoni. Erekapeka itxĩkitakana amianatakani.

3 Pariseoakori apaka sari iuamoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire. Ininiã ipimaãrina Xesosi:
—Auiritaãka atxiĩti kiki takanapiniro ĩtanoro, itakanapiniro inirekasaaki? —itxarina.
4 Ininiã Xesosi:
—Hĩte imarotapekari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Kitxakapirĩka merepitipanika ikinipoko Kamakari kamari kãkiti, kiki inini, sito onini apaka ikamari kãkiti.
5 Ikara atoko ininiã, kiki takanapari iri, inoro pakini, ĩtanorokata auini ĩkapani, ininiã ninoa ãtika atoko itxauana,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
6 Ininiã kona ipi !itxaikauana. Ãtika itxauana. Ikara atoko ininiã, !erekari kãkiti kaiarikiniri Teoso apotiitakini —Xesosi txana ninoa.
7 Ininiã ninoa pariseoakori pimaãri:
—Ikara atoko ininiã, kinirepa Moisesi paniãtari kiki iõkatsopatiniri aãtsopa, ĩtanoro itakanapini aãtsopate, ininiã eereka auiritari iua iokanatiniro oa?
8 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini, kotxi paikori hĩxinire. Teoso nireẽkiti hi-manirekakani xikara, Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini. Txamari kitxakapirĩka merepitipanika kona kiki takanaparo ĩtanoro.
9 Ininiã nitxai hĩte, kiki takanapiniãro ĩtanoro, ãtikata masirĩkatoka, iua kamari maerekati. Itakiniãro ãto sito, maerekati apiata ikama, kotxi !imaãkatari Teoso paniãtakiti. Oa itakanapakito taãkari apaka kamari maerekati —Xesosi txana ninoa.
10 Ininiã imoianariakori ikara ikenakotakasaakina, itxarina Xesosi:
—Ĩtaniritxi, ĩtanorotxi ! auiritaãka itakanapakakinina, ininiã erekapiimana imĩtaniriuatakanina —itxarina.
11 Ininiã Xesosi:
—Erekapitikari kãkiti ĩtanorouatini. Ãtikakanoka Teoso kona nirekari ĩtanorouatinina.
12 Ixika auapitika kãkiti mĩtanorouatakani. Kotxi ãtikaka kiki auakasaaki, iĩtona kona apakata ninoa takiniro sito. Apanakinipekana ikisauakatsikitiko xika kona ninoa posota itakinirona sito. Apanakinipekana kona nirekari ĩtanorouatini Teoso auĩtetxi ininiãua ãtipirika isãpiretini ĩkapani. Teoso manirekakaniãri pite ĩtanorouatini, ininiã kona pĩtanorouatape —itxa Xesosi.

Xesosimoni Amarini Apokini
(Marko 10.13-16; Arókasi 18.15-17)

13 Iposo atoko kãkiti minana amarini Xesosimoni. Inirekarina ninoa kii nopini iuako itakini. Inirekarina Xesosi misãkiretiniri Teoso amarini ĩkapani. Txamari imoianariakori txitana. !Auiritana amarini anikinina Xesosimoni.
14 Ininiã Xesosi txana imoianariakori:
—Hãuiritanako amarini notamoni apokini. Kona hĩotokakapena notamoni apokinina. Kotxi kãkiti Teoso auĩtetakani amarini atoko itxauana —itxana.
15 Ininiã iuako itaka ninoa kii nopini. Iposo atoko ĩkorape itxa.

Ãtokori Ito Txineiroteri
(Marko 10.17-31; Arókasi 18.18-30)

16 Ãtokori apoka Xesosimoni.
—Koerekareri erekarii, kiripa erekari nikama ãtipirika Teosokata nauini ĩkapani? —itxari.
17 Ininiã Xesosi:
—Kininiãpa “erekari” pitxano? Kãkiti erekari !auari. Teosonanira erekari. Teosokata ãtipirika pauini pinirekiniã, pikamariko Teoso paniãtakiti.
18 —Ĩkiripa? —itxa.
Ininiã Xesosi:

—!Pokaniuatape. !Pisirĩkape ãti ĩtanorokata. !Piĩtiriuatape. Poxiene !pikamape.
19 Piri, pinoro pakini pipaxitako. Pitiretanako apanakini, piteka pitiretiniua
atokokana, pitxapaniko —itxari.
20 —Nikamapitikari ikara atoko pinakiti. Kiripa apikomoni nikamaã Teosokata
ãtipirika nauini ĩkapani? —itxari.
21 —Ikinika kinirão kamaka pinakasaaki, ikinika pitii pivẽtxitako. Txineiro papaka-
pakito pisika kãkiti matxineirotenimoni. Ikara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine
papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite. Pitii pivẽtxitaka atoko, notakata sa pitxako
—Xesosi txari.
22 Iua ãtokori ikara ikenakotakasaaki, isipe. Imatinaninoka itxari ãtokori, kotxi kaiãori
itii. !Inirekari itii ivẽtxitini.
23 Ininiã Xesosi txana imoianariakori:
—Atãopitikara ia nitxai hĩte. Pamimari katxineiroterini auĩtetiniri Teoso.
24 Apikomoni nisãpiretai. Atauako kamero napatari ãkorike sonakiã? Apia mimari
kãkiti katxineiroterini auĩtetiniri Teoso —itxana.
25 Xesosi moianariakori ikara ikenakotakasaakina, itsorĩkaãtana. Ninoa uãkatari
katxineiroterinimoni txineiro aua, kotxi Teoso apokaerekatana ninoa, ininiã txineiro
isika ninoamoni, ninoa uãkatakiti. Ininiã ninoa pimaãri:
—Katxineiroteri maposotakaniãri Teoso tixinemoni isini, kipa posotari iuaã isini? —
itxanãtana.
26 Xesosi atamatana. Apakapapiretana:
—Kãkitika kona posotari. Teoso posotari ikinipoko ikamini.
27 Petro misãkiretari Xesosi:
—Atepekana, ate takanapapekari ikinipoko pitekata asini ĩkapani. Ikara atoko aniniã,
kiripa ate apakapako? —itxari.
28 Ininiã Xesosi:
—Atãopitikara nitxai hĩte. Nota, hĩtari iaxitikiri niitopãkako auĩtetxi itopanere nopini.
Iuasaaki ikini itixiti amaneri itxauako. Ikinipoko atamatanoko nota hĩtari iaxitikiri
iotximere. Iuasaaki hĩte nisãkire kĩpitakanii apaka topãkako auĩtetxi itopanere nopini. Iua
iitopaneretxi tosi pakini. Tosi nirimanetxi Isaeo tixine auakani auĩteakori hĩtxauako.
29 Atxiĩti nota ĩkapani pitakanapari paapoko, pitariakori, pitaroakoro. Atxiĩti nota
ĩkapani pitakanapari piri, pinoro, pamarite. Atxiĩti pitakanapari pikikiote nota ĩkapani.
Ikara pitakanapakasaaki nota ĩkapani, apiata papakapariko. Itori papakapariko. Ikara
atoko pininiã nota ĩkapani, ãtipirika paua Teosokata.
30 Itori kãkiti apiarini uatxa, itixi xipokini õtisaaki poiãorini itxapekauana. Uatxa itori
kãkiti poiãorini, apiarini itxapekauana itixi xipokini õtisaaki —itxa Xesosi sãkire.

20

Ova Takakoriãtaã Parĩkauatakani

1 Xesosi txari:
—Teoso auĩtetxi ininiua ia kakikioteri atoko itxa. Ia kakikioteri takapekari txipokori
ova inakoro ikikioteẽ. Ovanoka itaka. Oiõpeka onakasaaki, iua kakikioteri potorika
ĩkanõkapanika. Initari parĩkauatakani ova amakani ĩkapani.
2 Aõkitakasaakina, ipimaãna: “Hinirekatari parĩkatxi?” itxa.
—“Ari, anirekapitikari,” itxana.
—“Atauako ãtoka txineiro ota pirata kamakori apakata ãti õti pokamara piparĩka ĩki
ĩkapani?” itxana.
—“Ari, apakatapitika,” itxana. Kotxi ãtoka ota pirata kamakori iuasaaki atão parĩkatxi
ĩki ãti õti pokamara kãkiti parĩkauatini ĩki. Ininiã itakaremoni iokanatana iparĩkauatinina
ĩkapani.
3 —Novi oarape inakasaaki iuaĩkana ipotorika. Nipokori vẽtxitikoãtaãmoni isa. Iuaã
atamatana kãkiti maparĩkauatakani.

4 Ininiã imisãkiretana: “Hĩte apaka atxiĩti nirekatari hĩparĩkauatini nitakareãtaã, ininiã
niĩkitxitai atão inakari hĩparĩka ĩki,” itxa. Ininiã ninoa apaka sari.
5 —Apaniãxitipeka inakasaaki iuaĩkana iokanatana apanakini parĩkauatakani itakare-
moni. Itinĩtikitakasaaki iuaĩkana iokanatana apanakini parĩkauatakani itakaremoni. Mitxi
isãkire atokokana itxa isãkire ninoamoni.
6 Mapiãnikata takotepeka inakasaaki iuaĩkana isa parĩkauatakani initini. Apoka-
panikana maparĩkauatakani. Ipimaãna: “Kinirepa ia õti maparĩkauatakanika hĩtxa?”
itxana.
7 —“Kotxi kona kãkiti sikaua parĩkatxi,” itxarina.
—“Nitakareãtaã hĩsa. Iuaã hĩparĩkauata. Hĩte apakapariko hĩparĩka ĩki erekari,” itxana.
8 —Ĩkanõkapeka inakasaaki kakikioteri akiritari initiri apiari: “Parĩkauatakani pakirita.
Piĩkitxitana. Merepanika piĩkitxitana kikata parĩkauatakani. Eereka piĩkitxitana tinĩtikita
parĩkauatakani, pitxaãpotako,” itxari.
9 —Kikata parĩkauatakani imakinikana apakapari ãtoka txineiro ota pirata kamakori.
10 Kikiãkini ĩkanõkapanika parĩkauatakani ikara itikasaakina, oãkatarina: “Ate apaka-
paroko apiatako aparĩka ĩki,” itxamana. Ãtoka txineiro ota pirata kamakoro imakinikana
apakapana.
11 Txineiro apakapakana atoko, omanãkarauatana. “!Erekari kakikioteri,” itxanãtana.
12 Ininiã ninoa txari iua: “Naia kikata parĩkauatakani poiãoka iparĩkauatana. Ãto
oaranoka iparĩkauanãtana. Ate parĩkauata ikiniõtika kapatakariã. Ate parĩkauatapitipo,
txamari pite ĩkitxitaua ate naia piĩkitxitini atokokana. Kona erekai,” itxarina.
13 —Iua kakikioteri apakapapiretana: “Nitiretakini, kona nota misirienetai hĩte.
Ĩkanõkapanika nipimaãi: ‘Atauako ãtoka txineiro ota pirata kamakori apakata ãti õti
pokamara piparĩka ĩki ĩkapani?’ nitxai mixikanani. Ininiã hĩte: ‘Ari, apakatapitika,’ hĩtxa.
Ininiã na nimisirienetai hĩte.
14 Ininiã txineiro nisikakito hanikaika. Haãpokomoni hĩsipeka. Nota nirekari
niĩkitxitinina hĩte tikini parĩkauatakani hĩte niĩkitxitini iaõka.
15 Atauako kona erekari nota txineirote ninirekakitimoni nisikini? Hĩte xikotano,
erekari nikamini xika,” itxana ninoa.
16 Xesosi xipokari isãpirena:
—Itori kãkiti apiarini uatxa, itixi xipokini õtisaaki poiãorini itxapekauana. Uatxa itori
kãkiti poiãorini, apiarini itxapekauana itixi xipokini õtisaaki. Teoso aiatana kaiãopokori
kãkiti itixine isinina ĩkapani, txamari poiãonoka iua mereẽ —itxa Xesosi.

Iuaĩkana Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Marko 10.32-34; Arókasi 18.31-34)

17 Xesosi Xerosareẽmoni ikimaporitakasaaki, akiritana imoianariakori. Ninoanoka
imisãkireta.
18 —Hĩkenakotari nisãkire. Xerosareẽmoni asako. Iuaã nota hĩtari iaxitikiri
mĩkapiritaãkako. Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakinimoni nisikaãkako, ininiã
ninoa apotiitaua. Iuasaakiko ninoa txari: “Okaãkapitikako.”
19 Eereka ninoa sikano Xoteo minakonimoni. Ninoa napetano. Ixirokitatanona
aãpitsaã. Iposo atoko aamina ĩpiriãmitakariã tokakita ninaãkako, oka itxanonako. Ipi ãti
õtisaaki nõkitikauako, iuaĩkana aua nitxako —itxa imoianariakorimoni.

Txiako, Xoão Pakini Amanaãkiti
(Marko 10.35-45)

20 Eereka Sepeteo ĩtanoro apoka Xesosimoni. Ominana imi Txiako, Xoão pakini. Ninoa
Txiako, Xoão pakini Xesosi moianariakori. Okapotoreẽkaua iua apisatoõ.
—Atauako ninirekakiti pikaminano? —otxari.
21 —Kipa pinireka? —itxaro.

—Ikinimane auĩte pinakasaakiua, ninirekari naia ipi namariteni auĩtetxiakori ininiãuana pitekata. Pauiritatana pitekata iitopãkinina, ãti pikikomoni inini, ãti pisaneremoni inini? —otxari.
22 Ininiã Xesosi apakapapiretana ninoa:
—! Himarotari hamanaãkiti. Mapaõti napa atoko iteene nimisiritaãkako. Atauako hĩposotatari hãtatsiitiniri notakata? —itxana ninoa.
—Aposotapitika —itxarina.
23 —Atãopitikara hãtatsiirauata notakata, txamari kona notani mereẽna kãkiti nikikomoni, nisanaremoni topãkakani ĩkapani. Nirira mereẽpekana ninoa kãkiti notakata topãkini ĩkapani —itxana.
24 Apanakini Xesosi moianariakori kenakoenetari Txiako, Xoão pakini amanaãri Xesosi auĩtetxi ininiuana ĩkapani, ininiã omanatana.
25 Ininiã Xesosi akiritana ninoa imakinikana iuamoni.
—Himarotari Xoteo minakaniua auĩteakori paniãtari kãkiti ikinika auĩteakori nireẽkiti ikaminina ĩkapani. Kona atão itiretana kãkiti. Kãkiti kona kamari auĩtetxiakori mauiritakiniti.
26 Kona ninoa auĩtetxiakori atoko ! hĩtxape. Atão apiari pininiua pinirekiniã, pimoianatariko apanakini.
27 Apanakini auĩte pininiã pinirekiniã, nitiritxi pitxauako merepanika.
28 Ikara atoko nitxa nota hĩtari iaxitikiri ĩkorapokoriti napokasaaki. Ninitiri ! auari. Ĩkorapokoriti napoka, kãkiti nitiri nininiua ĩkapani, kãkiti nitiretini ĩkapani. Ĩkorapokoriti napoka nipinini ĩkapani, kaiãopokori kãkiti mapinakani ĩkapani, kotxi nota iĩkitxirauata ninoa mapinakani ĩkapani —itxana ninoa.

Ipi Mõsiãreni Xesosi Makananitini
(Marko 10.46-52; Arókasi 18.35-43)

29 Xerikoo sitatxiti ipotorikasaakina, itomaneri kãkiti sari Xesosikata, imoianariakori pakinikata.
30 Iuasaaki ipi mõsiãreni topãkanãta kimapori tiniãpo. Xesosi napaãpotini ikenakotakasaakina, akiritana:
—Apiananiri, aãuĩte Taviini apika mekanirii, piamonĩkaua ate —itxarina.
31 Kãkiti iuaã pinitana:
—Himaãtako —itxana.
Txamari apiata akirikatana:
—Apiananiri, aãuĩte Taviini apika mekanirii, piamonĩkaua ate —itxarina.
32 Ininiã Xesosi iotoka. Akiritana ninoa mõsiãreni. Apokana iuamoni.
—Kipa hinireka nikaminii hĩte? —itxa.
33 —Apiananiri, aĩtikapokotini anireka.
34 Ininiã Xesosi amonĩkana. Okina nopini itakari iuako. Iuasaakipeka kõsiãrepekana, sa itxana Xesosikata.

21

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini
(Marko 11.1-11; Arókasi 19.28-40; Xoão 12.12-19)

1 Xesosi imoianariakorikata imatokoãpotari Xerosareẽ. Apokana Petxipaxee inakori aapokotxiti, õtanoxiratari takote Oriva inakori xiratamoni. Iuaã Xesosi iokanatana ipi imoianariakori aapokotximoni.
2 —Hĩsa ikiraã kaixiti auakari aapokotxitiã. Iuaxiti hãpokasaaki, hãpokaroko xomẽta iaxiriãkoro oimikata. Hĩkoxirikana. Uaimoni mina hĩtxanako.
3 Ãti misãkiretakasaakii: “Kinirepa hĩkaxirikatari pirãtxi?” Ininiã hĩte: “Apiananiri nirekana,” hĩtxako. Ininiã iua auiritai himininina —itxana ninoa.

4 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekari ikara atoko inakari. Ininiã iua
sãpiretakiti kitxakapirĩka atão inakari apokapeka.
5 Iua txari:
Hĩtxariko Xerosareẽ auakanimoni: “Hãtamata. Hĩauĩte apokaãpota hĩtemoni. !Kaneena-
mari. Xomẽta nopini iitopãkanãta. Xomẽta ãkiri nopini isaãpota,” hĩtxako ninoa-
moni,
itxa Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩkapeka.
6 Ininiã Xesosi moianariakori sari. Ipaniãtakiti iaõka ikamana.
7 Ininiã iminaro xomẽta oimikata. Itakarina imãkana inopinina Xesosi topãkini ĩkapani.
Ininiã Xesosi topãka xomẽta ãkiri nopini.
8 Itomaneri kãkiti katamẽkari imãkana kimapori ãpo. Apanakini sauakari aãxike.
Ikasirĩkaxikeãpotarina aãxike kimapori ãpo. Ikara atoko ikamana, Xesosi paxitiko
oerekinina ĩkapani. Imãkana nopini, aãxike nopini, xomẽta napaãpota.
9 Kãkitipokoni ĩkiikakani. Kãkitipokoni Xesosi tikini ĩkani. Imakinika saãpotakasaakina,
akirikatana:
—Peerekari Tavii apika mekaniri. Teoso posotiirekata ĩkari, Teoso nireẽkiti kamakari
iua. Teoso sikariko erekari iuamoni. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari.
Apiananiri itxaua —itxaãpokatana.
10 Ininiã Xesosi apokapeka Xerosareẽ. Iuasaaki ikinimane Xerosareẽ auakani
tsorĩkaãta.
—Kirinapanipa ikira kiki inatari? —itxanãtakakana.
11 Kãkiti Xesosikata ĩkani sãpiretana:
—Xesosikara ikira. Teoso sãkire sãpiretakari, ikira. Nasaree sitatxitikiri, Kariréia tõpa
auakari ikira —itxana.

Pirãtxi Vẽtxitakani Omitikiko
(Marko 11.15-19; Arókasi 19.45-48; Xoão 2.13-22)

12 Xesosi ĩroã aiko ãki Teoso misãkiretikoãtaã. Omitikenatana tiitxi vẽtxitakani. Amoti-
itakani Teoso misãkiretikoãtaã auakani omitikenata. Ikitakari txineiro vẽtxitakani
mesate. Kamoa vẽtxitakani topãkini apaka ikitaka.
13 Xesosi misãkiretana:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ia naapoko, “Teoso misãkiretiko aikoti” akiritaãkako,
itxa. Txamari hĩte txĩkitakari ia aiko kiĩtiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.
14 Mokirini, kãkiti matĩpokotakani pakini apoka Xesosimoni Teoso misãkiretiko aikotiã.
Erekapeka itxĩkitakana ninoa.
15 Iuasaaki amarini Teoso misãkiretikoã auakani iteene akirikata:
—Peerekari aãuĩte Taviini apika mekaniri —itxanãtana.
Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini itikari Xesosi posotiire, kãkiti erekapeka
itxĩkitakini. Ninoa kenakotari amarini akiritakiti:
—Peerekari aãuĩte Taviini apika mekaniri.
Ininiãkara ninoa omanãkarauata.
16 Ininiã imisãkiretarina Xesosi:
—Pikenakotatari ikara amarini akiritakiti? —itxana.
—Nikenakotapitikari. Hĩte atatsopatapekari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Ãtokoriakori, amarini pakini, ninoapeka apaka txariko: “Peerekari iua,” itxanako,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. Ininiã Teoso sãkire iaõka ninoa kamanãta. Ininiã
erekapitikari ninoa akiritakiti —itxa Xesosi.
17 Iposo atoko itakanapana. Ĩkorape itxa. Itakanapari Xerosareẽ. Isa aapokotximoni
Petánia inakorimoni. Iuaã itxiaka.

Piko Mina Marito Pirena
(Marko 11.12-14, 20-25)

18 Katimatinĩkata iuaĩkana Xesosi sari sitatximoni. Ipixinipokoriti inatxita.

19 Atamataro piko mina kimapori ĩtiniãpo. Isa oamoni txipokori itximini ĩkapani.
Txamari otsopanani auaro. Iuasaaki itxa:
—Kona kariikaiko —itxaro.
Iuasaakipeka otxiaroka.
20 Imoianariakori ikara itikasaakina, itsorikitaãtana.
—Ii natokopa otxape katimari otxiarokini? —itxanãtana ninoa.
21 Ininiã Xesosi:
—Atão nisãpiretai. Teoso sãkire hãuikiniã, hĩte posotari hĩkaminiri mixikanani nikamakiti atoko inakari. Piko mina txiarokini nitxĩkitakini atoko, hĩposota hĩkamini. Teoso sãkire iteene hãuikiniã, apiata hĩkamako. Hĩposotamariko hĩpaniãtiniri ikira ixirata: "Põkitikaua. Ipoamoni oka pitxaua." Iuasaakipekamako ixirata ipoamoni oka itxamauako.
22 Pite atão pauikiniãri Teoso sãkire, iua pimisãkiretakasaaki, ikinipoko pamanaãkiti Teoso sikai —itxa Xesosi.

Xesosi Paniãtakari Moerekakoni (Marko 11.27-33; Arókasi 20.1-8)

23 Xesosi ĩroã Teoso misãkiretiko aikotiã. Kãkiti oerekasaaki, sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apoka iuaã. Ipimaãrina Xesosi:
—Kipaniãpa pikamari ĩkora pikamakiti? Kipa paniãtai? —itxarina.
24 Ininiã Xesosi:
—Nota apaka pimarauatako hĩtemoni. Ãtinoka nipimaãiko hĩte. Nota pimaãkitiko hĩtemoni hĩsãpiretiniãno, nota apaka sãpiretai hĩte hĩpimaãkiti notamoni, ininiã nisãpiretai nota paniãtakari uãka apaka.
25 Ia nipimaãi hĩte: "Kipa paniãtari Xoãoni ipatxisarauatini? Teosokani paniãtari Xoão? Kãkitikani paniãtari Xoão?" —itxana.
Ininiã ninoa misãkiretakakaua:
—"Teoso paniãtari," aniniã, "Kinirepa kona hãuikatari isãkire?" Xesosi txamaua eereka.
26 "Kãkitira paniãtari Xoão," aniniã, apanakini omanatamaua, kotxi ninoa uãkatari Xoão Teoso sãkire sãpiretakari ininiua.
Ikara atoko itxana imisãkiretakakiniuana.
27 Ininiã apakapapiretana:
—!Aimarotari iua paniãtakari.
Ininiã Xesosi:
—Nota apaka kona sãpiretai nota paniãtakari uãka.

Iri Sãkire Kĩpitakari, Iri Sãkire Makĩpitakati Pakini

28 —Hĩxinikariko ia nisãpiretakitiko: Kiki auari ipi imi. Akiritari anekari. "Namarite uatxa piparĩkauata nitakare ova auiniãtaã," itxari imi.
29 —Ininiã imi anekari: "! Nisapani. ! Ninirekari niparĩkauatini," itxari. Eereka ixinikaxitinãta. "Ari, nisapitikako," ininiã isa iri takaremoni.
30 —Iua kiki akiritari imi maneritakari. Ipaniãtari iua atokokana. Iua imi: "Ari, nisapitikako." Txamari, !isari.
31 —Ininiã ĩkiripa kamatari iri paniãtakiti? —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori pakini apakapapiretari:
—Anekarira.
Ininiã Xesosi:
—Atãopitika nisãpiretai hĩte. Kiĩtiriri apokako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua hĩte apisapanika. Kanokarero apokako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua hĩte apisapanika.
32 Kotxi Xoão kapatxisarerini apoka hĩtemoni. Oerekai erekari kimaporiti. Txamari kona hĩte auikari isãkire. Kiĩtiriri, kanokarero pakini auikari isãkire. Iuasaaki himarotari ninoa maerekati kamakani takanapiniri imaerekanina. Ikamarina erekarinoka. Hĩte itikapekari. Txamari hĩte kona takanapari himaerekani. Kona hãuikari Xoão sãkire,

ininiã iua kiki sãkire makĩpitakati atoko hĩtxa, kotxi hĩsãkire: “Akĩpitapitikari Teoso sãkire,” txamari kona hĩkĩpitari —itxa Xesosi.

Parĩkauatakani Maerekani
(Marko 12.1-12; Arókasi 20.9-19)

33 —Ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko nisãpiretai. Hĩkenakota —Xesosi txana.
—Kiki kakikioteri takaro txipokori ova inakoro. Ovanoka itaka. Iposo atoko ipiriketaro. Eereka iuaãtaã ikamari ova katsonakiko. Iposo atoko ikamari aapokotxi õtanori, ikinipoko itakare atamatini ĩkapani. Iposo atoko iĩkitxitana kikiãkini itakare nĩkatakani ĩkapani. Ininiã ninoa nĩkatari itakare. Eereka kakikioteri sari ãti itixiti.
34 Ova manapi inakasaaki, iokanatana initiriakori itakare nĩkatakanimoni, ova apakapinina ĩkapani.
35 —Txamari, ninoa maĩkapena initiriakori. Ixirokitatarina ãti. Okapirina ãti. Ãti kai soroã ikiporonakana.
36 Iuaĩkana iua kakikioteri iokanatana initiriakori. Iuasaaki ito iokanata. Mitxirini atokokana itakare nĩkatakani txapena ninoani.
37 Eereka imapotõkire iokanatari imi ninoamoni. Iuãkatari: “Namarite iua, ininiã ninoa paxitari iua,” itxa.
38 —Txamari, imi atapakasaakina, imisãkiretakakana: “Erepani imi. Maõkari, ininiã okinika itakare kaikotinaua atemoni.”
39 Ininiã imaĩkarina imi. Kikio xiripirexiti anikarina. Iuaã oka itxapirina.
Ininiã Xesosi pimaãri kãkiti iua takote auakani:
40 —Ininiã iua kakikioteri ĩkasaaki, kiãtokopa itxatanako ninoa kikiãkini? —itxa Xesosi.
41 Ininiã ninoa iua takote auakani apakapapiretari:
—Kakikioteri okanako ninoa maerekati kamakani. Iĩkitxitanako apanakini itakare nĩkatakani ĩkapani, ininiã ninoa sikapitikaroko ova oiõkasaaki —itxarina Xesosi.
42 Ininiã Xesosi:
—Hĩte atatsopatapekari ia iõkatsopatakori Teoso sãkire:
Kai aapokotxi kamakani kona nirekari ãti kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxaua. Teosokara txĩkitakari ikara atoko inini. Ikara peerekari atemoni.
Nota hĩtari iaxitikiri iua kai atoko nitxaua. Peerekari Teoso, kotxi nota hĩtari iaxitikiri kãkiti manirekakiniti. Teoso txĩkitakano nota apiananiri nininiãua.
43 —Ininiã nisãpiretai hĩte, Teoso kona hĩauĩte !itxaikauako. Iua mereẽriko apanakini kãkiti inakitiakori ĩkapani. Ninoa kamapitikari Teoso nireẽkiti.
44 Apikomoni Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua iua kai apiari atoko inakari. Itxari: Kãkiti iua kai nopini irikasaaki, ikarouata iua. Kai kãkiti nopini irikiniã, !auaika kãkiti, —Xesosi txana ninoa.
45 Sasetotxi auĩteakori, pariseoakori pakini kenakotakasaakiri ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko Xesosi sãpiretakiti, ninoa !apokaerekatarina isãpirena, kotxi imarotarina ninoa takari nĩkatakani maerekani atoko inakani itxauana.
46 Ininiã ia xika inirekarina imaĩkinirina. Txamari !imaĩkarina, kotxi ipĩkarina kãkiti iuaã apotiitakaniua. Kãkitimoni Xesosi atão Teoso sãkire sãpiretakari itxaua.

22

Kiiniri Ĩtanorouatiko Pirena
(Arókasi 14.15-24)

1 Iuaĩkana Xesosi sãkirauatakasaaki kãkitikata, isãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itxari:
2 —Teoso auĩtetxi ininiãua ia auĩtetxi atokokana. Ia auĩtetxi kamari kiiniri imi ĩtanorouatini ĩkapani.

3 Ipaniãtari initiriakori akiritinina ikemaĩtxitakini kiiniriã ininina ĩkapani. Txamari
ikemaĩtxitakini !inirekari ikiiniriteẽ isinina.
4 Iuaĩkana iokanatari apanakini initiriakori ikemaĩtxitakinimoni. “Hĩtxanako: ‘Nipokori
iposopeka. Nokapekari kema auĩte, kema auĩte ãkiri pakini. Paĩpepokori. Imakinika
niposotapekari. Hĩsapoka kiinirimoni,’ hĩtxanako.” Ininiã ninoa kamari isãkire iaõka.
5 —Txamari ikemaĩtxitakini ! imaãkapiretarina. Iparĩkamoni isana. Ãtikaka sari
kikiomoni. Apanakini sari ãtiãtaã tiitxi ivẽtxitinimoni.
6 Apanakinipekana maĩkapena initiriakori, noropata, oka itxapena.
7 Iua auĩtetxi ikara inakariene ikenakotakasaaki, iteene inaiataua. Iokanatari isota-
toneakori ninoamoni. Ininiã okapena ninoa kokanirini. Iotikapirina ninoa aapoko.
8 —Eereka iua auĩtetxi akiritana apanakini initiriakori: “Kiiniri namarite ĩtanorouatini
pirena iposopeka. Txamari merepitipanika nikemaĩtxitakini !erekana.
9 Iua atoko ininiã, hĩsa ahoaãtaã, kãkiti napanakiniãtaã. Hĩkemaĩtxitana ikinimane
haõkitakini,” itxana ninoa.
10 —Ininiã isana ahoaãtaã. Ikemaĩtxitana ikinimane aõkitakini. Apotiitarina kãkiti
itanapoko. Maerekani, erekarini pakini apotiitana. Anikana kiinirimoni, ininiã
kãkitipokoni xãpoãkata.
11 —Iua auĩtetxi atamatana ikemaĩtxitakini. Atamatari kiki mãkatxi ĩtanorouatikosaaki
ieretaãkori mieretaãkati.
12 Ininiã akiritari iua: “Nimoianari, kiãtokopa piĩroã naapoko, kotxi mãkatxi
ĩtanorouatikosaaki ieretaãkori kona pieretaka?” Iua kona kasãkireri.
13 —Ininiã iua auĩtetxi paniãtari initiriakori: “Himaĩkariko. Hĩaxirikariko iuako, ikitinota
pakini, anika hĩtxariko mapara. Piãkatximoni hõkariko,” itxana initiriakori. Iuaãtaã kãkiti
txiapatiniãtaã, kãkiti akerakitatsiriĩtiniãtaã.
14 Xesosi xipokapiretari isãpirena.
—Itomaneri kemaĩtxitakoni. Txamari poiãoka mereẽkoni —itxana ninoamoni.

Homano Auĩte Ĩkitxitiko Pirena
(Marko 12.13-17; Arókasi 20.19-26)

15 Ninoa pariseoakori sipeka. Eereka apotiitauana. Imisãkiretakakana. Ixinikaxit-
inãtarina:
—Anirekari Xesosi kerokiniri isãkire, aãpoĩtiniri ĩkapani. Ininiã kiãtokopa atxatari
apimainiri ikerokiniri ĩkapani? —itxanãtakakana.
16 Ininiã ninoa pariseoakori paniãtana ãtikaka ninoa oerekakini, apaka ãtikaka Erotxi
sãkire auiãkani, Xesosimoni isinina ĩkapani. Ininiã isana iuamoni. Imisãkiretarina. Pariseo
sãkire iaõka isãpiretana.
—Koerekareri, aimarotari atãoenepitikara pisãkire. Atãoenepitikara pisãpiretari Teoso
nireẽkiti akamini ĩkapani. Pite na pĩkarauata xatiki kãkiti sãkire xika. Ãtinoka pisãkire
pisãpireta ikinakariti kãkitimoni. Apanakinimoni pisãpiretakiti iuatxikana pisãpiretari
apanakininapemoni.
17 Ininiã pisãpiretaua. Atãokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni, Sesa inakori-
moni? Apakata amasikakaniri iuamoni? —itxarina iua.
18 Xesosi imarotari ninoa nirekari ikerokiniri isãkire. Ininiãkara itxana:
—Kinirepa hinirekari nikerokiniri nisãkire? Kona erekai hĩte. Hĩsãkirauatakasaaki,
kãkiti erekarini atoko hĩtxa, txamari maerekati hĩkama.
19 Hõerekano txineiro ota Homano auĩte asikini ĩkapani.
Ininiã iminarona txineiro ota.
20 —Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxana ninoa.
21 —Ari, Homano auĩte —itxana.
—Ininiãkara hĩsikariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsikariko Teosomoni iua nakiti —Xesosi
txana ninoa.
22 Ikara apakapapirenatxi ikenakotakasaakina itsorĩkaãtana.

—Paimatireri iua —itxanãtakakana.
Ininiã itakanaparina, sipeka itxana.

Ipĩkari Õkitikiniua Mauikakoni
(Marko 12.18-27; Arókasi 20.27-40)

23 Iua õtisaakipeka ãtikaka satoseo apoka Xesosimoni. Satoseo inakoni !auikari ipĩkani iuaĩkana õkitikiniua.
24 —Koerekareri, Moisesinira oerekari ia sãkiretxiti: "Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari amarini iua itarini ipĩpekarini uãka," itxa Moisesini.
25 Setxi itaritxiakori aua mitxi ĩkorapokoriti. Apia anekatakari ĩtaniriuata. Eereka ipĩpe meenetika, ininiã itari takaro iuani tikinitakito.
26 Iua atokokana iua itari ipĩpe meenetika. Ãti itari iuaĩkana takaro iuani tikinitakito. Txamari iua atokokana ipĩpe meenetika. Iua atokokana txaãpota ikinika itariakori.
27 Eereka oa sito apaka opĩpe.
28 Ininiã ipĩkani iuaĩkana õkitikasaakiua iuaĩkana auãki ininina, ĩkiripa oĩtaniri aua oakata iuasaaki? Kotxi ikinimane ninoa setxi itariakori takapekaro oa —itxarina iua.
29 Ininiã Xesosi:
—Hĩte kerokari, kotxi !himarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori. !Himarotari Teoso posotiire apaka.
30 Ipĩkani iuaĩkana aua inakasaaki, kona ninoa ĩtaniriuataika. Teoso nitiriakori iaxitikini atokopeka itxanako.
31 Hĩte !auikari ipĩkani õkitikiniua iuaĩkana auãki inini. Atauako kona hãtatsopatapanikari Teoso sãpiretakiti hĩtemoni? Iara isãpiretai:
32 Apraão, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota,
itxa Teoso. Ininiã Apraão, Isaki, Xakoo pakini auãkipanika itxana, kotxi auãki inakani Teosonera iua. Ninoa uatxa auãki inakani, kotxi kona ipĩkani Teosoneni Teoso —itxa Xesosi.
Iuasaaki kãkitipokoni kenakotari ikara Xesosi sãkire.
33 Xesosi sãkire ikenakotakasaakina, itsorĩkaãtana, kotxi paimatireri Xesosi apakapapiretakiti satoseoakorimoni.

Teoso Paniãtakiti Apiari Akamini
(Marko 12.28-34)

34 Xesosi iĩkiteritika apakapapiretari satoseo pimainiri, ininiã satoseo !ipimarauataika. Pariseoakori kenakotari ikara, ininiã apotiitauana.
35 Pariseo, Moisesi sãkire oerekakari, iua nirekamari Xesosi kerokiniri isãkire. Ininiã ipimaãri:
36 —Koerekareri, ĩkiripa Teoso paniãtakiti apiari txataua? Kipa apiaerekata Teoso nireẽkiti akamini? —itxa.
37 Ininiã Xesosi apakapapiretari:
—"Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini pãkixinireẽ, ikinipoko pixinikakitiã pakini."
38 Ikara atoko inakari Teoso merepitipanika paniãtaua akamini. Ia ipaniãtakiti akamini apiari itxaua.
39 Iuaĩkana Teoso paniãtaua. Ia ipaniãtakiti apaka apiari. Merepanika ipaniãtakiti akamini atoko itxa. "Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko ãti."
40 Iteene atiretiniãri Teoso, iteene atiretiniãri ãti, ininiã akamapitikari apanakini Teoso paniãtakiti, Moisesinimoni isãpiretakiti. Iteene atiretiniãri Teoso, iteene atiretiniãri ãti, ininiã akamapitikari Teoso sãkire sãpiretakani paniãtakiti apaka —Xesosi txari iua.

Teoso Mereẽkiti Tavii Apika Mekaniri
(Marko 12.35-37; Arókasi 20.41-44)

41 Pariseoakori apotiitapanikaua inakasaaki, Xesosi pimaãna ninoa:
42 —Teoso mereẽkiti pisãpiretano. Kiripa apika mekaniripa iua? —itxana ninoa.
Ninoa apakapapireta:
—Ari, Taviini apika mekanirira —itxana.
43 Ininiã Xesosi:
—Ikara atoko ininiã, kinirepa Erekari Matamatakoti kamasãkiretari Tavii: "Teoso mereẽkiti niauĩte itxaua," ina sãkiretini?
44 Kotxi Tavii txari:
Apiananiri misãkiretari niauĩte: "Nota kikomoni piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua," Apiananiri txari niauĩte,
itxa Taviini.
45 Ininiã Tavii akiritari Teoso mereẽkiti "niauĩte." Ikara atoko ininiã, kiãtokopa itxa Teoso mereẽkiti Taviini apika mekaniri ininiãua? —Xesosi txari pariseoakori.
46 Kona imarotarina, ininiã kona kasãkirena ninoa. Ikara eereka kona kãkiti pimarauataika Xesosimoni, kotxi ipĩkarina Xesosi imarore.

23

Xoteo Auĩteakori Maerekani
(Marko 12.38-40; Arókasi 11.37-54; 20.45-46)

1 Ininiã Xesosi misãkiretana imoianariakori, itomaneri kãkiti iuaã auakani apaka.
2 Ia atoko isãpiretana:
—Kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini, Moisesini sãkire oerekakani itxauana.
3 Ininiãra ikinika kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini paniãtakiti hĩkamako, kotxi ninoa sãpiretari Moisesini sãkire Teoso oerekakiti. Ikara erekari. Txamari kona ninoa kamari Moisesini paniãtakiti. Ikara !erekari. Ininiã ninoa kamakiti atoko !hĩkamape. Kotxi isãkirena erekari, txamari ikamakitina !erekari.
4 Ninoa kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini, kiki ia atoko inakari ninoa. Ia kiki takari iminani imoianariakori porikiã, txamari iuaka na xatiki nirekari iporikitiniri. Kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini, ikara kiki atoko itxana. Ninoa paniãtakiti iua iminani atoko itxa.
5 —Pariseoakori kamari erekari apanakini atamatini ĩkapaninoka, ereka ininina apanakini uãkatini ĩkapaninoka. Himarotari kãkiti ieretakari Teoso sãkire iõkatsopatakori aãkoana xapitikiri ãki. Eereka iaxirikarina iteẽtaãna, iuakonotaãna pakini. Ninoa kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini takari aãkoana mitari apanakini atamatini ĩkapaninoka. Paĩtanori itsarãpe imãkana apanakini atamatini ĩkapani.
6 Kiinirisaaki ninoa nirekari kãkiti potxitiniãtaã iitopãkinina. Aiko ãki Xoteoakori apotiitiniãtaãua inirekarina kãkiti potxitiniãtaã iitopãkinina.
7 Apokaerekatarina okapiretikona ipaxitikona kienatxi vẽtxitikoãtaã. Apokaerekatarina kãkiti akiritinina: "Koerekareri" inikona.
8 —Txamari, ãtinani hĩte oereẽkari txaua, Teoso mereẽkitira iua. Koerekareri hiniko ! hãuiritapeko, kotxi himakinikara hĩtaritakakaua.
9 Kona ĩkorapokoriti auakari "niri," !hĩtxape, kotxi ãtinani aĩri auari iaxiti auakari.
10 Apaka apanakini akiritinii "aãuĩte," ! hãuiritapeko, kotxi ãtinani hĩauĩte. Teoso mereẽkiti itxaua.
11 Auĩtetxi pininiua pinirekiniã, apanakini nitiri atoko pitxauako.
12 Iua "Auĩtetxi nitxaua," inakari, Teoso txĩkitakariko nitiritxi itxauako. Iua "Nitiritxi nitxaua," inakari, Teoso txĩkitakariko auĩtetxi itxauako.

Xoteo Auĩteakori Misiritaãkako
(Marko 12.40; Arókasi 11.37-44, 52; 20.47)

13 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari,
txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Kinirão ĩroãkari apisapanika aapokotxi tore
totakani atoko hĩtxa, kotxi hĩte iotokakari kãkiti Teoso sãkire atão auikini, ininiãkara
hĩte iotokakari kãkiti ĩroini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Hĩte kona ĩroã. Apaka kona hĩte
auiritana kinirão ĩroãkani.
14 Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari,
txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Hĩte mixirikari tikinitakoro aapoko. Himisirienetana. Teosokata hĩsãkirauatakasaaki, itori sãkiretxi hĩkama apanakini, "paimatirena" inini
ĩkapaninokara. Ikara xika himisiritiko apiatako.
15 —Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari,
txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Hĩte sari õtakoxiti. Hĩpiriãtari kãuaãri. Imiriĩ õtakoxiti
hĩsa, hĩsãkire auikakari hinitini ĩkapani. Ãtinoka hĩsãkire auikakari auiniã, iuaritika hĩsa
iuaxiti. Eereka hõerekari iua ikinipoko himarotakiti. Eereka hĩte maerekani xika, iua
kiki maerekani apiatako. Isapitika hĩtekata maerekani misiritikoãtaã.
16 —Erepaniko hĩte. Mõsiãreni atoko hĩtxa, iuaritika hinirekari hõerekiniri Teoso
kimapore apanakinimoni. !Hĩposotari. Hĩte oerekari apanakini ia hĩsãkire: " 'Ia
nikamapitikako' pinakasaaki, Teoso misãkiretiko aikoti pakiriuãkatakasaaki, pimakamakaniãri, kona pimisiritaãkako," itxa hĩte sãkire. Iuaĩkana hĩte sãkire: " 'Nikamapitikariko,' pinakasaaki, Teoso misãkiretiko aikoti ãki auakaro oro pakiriuãkatakasaaki,
pikamapitikariko pikamaenetakiti. Ikara pimakamakanisaaki, pimisiritaãkako," itxa
hĩte sãkire.
17 —Hĩte mõsiãreni atoko. Kona kiĩkitei hĩte. Ĩkiripa apiari? Orokani? Teoso misãkiretiko
aikotikani? Teoso misãkiretiko aikoti apiari, kotxi oa oro aiko ãki aua, ininiã aiko
txĩkitakaro oro Teoso nakito oniniãua.
18 —Hĩte oerekari apanakini ia hĩsãkire apaka: " 'Nikamapitikariko' pinakasaaki,
Teosomoni sikakori takikoãtaã pakiriuãkatakasaaki, pikamaenetakiti pimakamakaniã,
kona pimisiritaãkako. 'Nikamapitikako', pinakasaaki, Teosomoni sikakori takikoãtaã
nopini takakori pakiriuãkatakasaaki, pikamapitikariko pikamaenetakiti. Pimakamakanisaakiri, pimisiritaãkako," itxa hĩte sãkire.
19 Hĩte mõsiãreni atoko hĩtxa. !Kiĩkitei hĩte. Ĩkiripa apiata? Sikakorikani?
Sikakori takikoãtaãkani? Sikakori takikoãtaã apiata, kotxi sikakori inopini takikosaaki,
iuasaakipeka Teoso nakitipeka. Ininiã sikakori takikoãtaã txĩkitakari sikakori Teoso
nakiti ininiãua.
20 Ininiã pisãpiretakasaakiri Teoso pikamaenetakiti, Teoso sikakori takikoãtaã pakiriuãkatiniã, iuatxikana iua nopini auakari pakiriuãkata.
21 Pakiriuãkatakasaakiri Teoso misãkiretiko aikoti, iua atokotxikana pakiriuãkatari
Teoso, kotxi iua aiko ãki aua.
22 Pakiriuãkatakasaakiri Teoso tixine, ininiã iua atokotxikana pakiriuãkatari Teoso
topãkini. Iua atokotxikana pakiriuãkatari Teoso, kotxi Teoso topãkini nopini iitopãka
Teoso.
23 —Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Ipixini hinakiti hĩsikari Teosomoni. Tesi hĩtii auiniãi,
hĩsikari ãti Teosomoni. Tesi txineiro ota auiniãi, hĩsikari ãto Teosomoni, hĩtxaãpota.
Ikara hĩkamakiti erekari. Nipokori koke, oteraã, erva tosi, komínio, axapitikiri inakari,
iuaritika ipixini hĩsika Teosomoni. Ikara Teoso paniãtakiti hĩkamapitika. Txamari, Teoso
paniãtakiti apiari !hĩkama, kotxi !hĩkamari atão apanakinimoni. !Hiamonĩkana apanakini.
Hĩkamaenetakiti !hĩkama. Ikinika Teoso paniãtakiti hĩkamako.
24 Mõsiãreni atoko hĩtxaua, iuaritika hinirekari hõerekiniri Teoso kimapore apanakinimoni. !Hĩposotari. Himakatxakaro xikiri iãriã ãki komokakaro, txamari hĩixirapoataro
kamero, kotxi Teoso paniãtakiti poiãori hĩkama, txamari ipaniãtakiti apiari kona hĩkama.

25 —Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari,
txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Hõeretari hiĩto maparakiri, txamari hãkixinireẽ !
erekari. Papotxinanii, patirenanii, paĩtirii.
26 Hĩte pariseoakorii, mõsiãreni atoko hĩtxa. Merepitipanika himakatxakariko
maerekati hãkixinire auakari, ininiã hiĩto erekatxikana. Hãkixinire ereka ininiã,
hĩkamakiti ereka apaka.
27 —Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari,
txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Kai auĩte iriko, ipĩkari takikoãtaã atoko hĩtxa.
Mapara txĩta kasarori minapaãkapeka, ininiã mapara peerekari. Txamari, iriko ãki
ipinakari api, arakapoakatakari aua.
28 Iua atokokanera hĩtxa. Kãkiti uãkatai hĩte atão inakarinoka kamakani hininiua,
kotxi hinopini ererini hĩtxaua. Txamari, hãkixinire !ereri, kotxi maerekatinoka hĩkama.
Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka —itxa Xesosi sãkire.

Xoteo Auĩteakori Misiritiko
(Arókasi 11.47-51)

29 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari,
txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Hĩkamari akauari Teoso sãkire sãpiretakanini ĩkapani.
Peereri akauari hĩkama. Hĩkamari akauari ipĩkani atão inakarinoka kamakani ĩkapani.
Txĩta himinapa akauariã. Aãui hĩtaka iuaãtaã.
30 Hĩtxari: “Kitxakapirĩka aãtokiriakorini okana Teoso sãkire sãpiretakani. Atepitika
auaãkamako iuasaaki, konimako ate okana ninoa,” hĩtxa.
31 Teoso sãkire sãpiretakanini okakani mekaniriakori hĩtxaua hĩte. Kotxi hĩtekara
txari: “Aãtokiriakorini okana Teoso sãkire sãpiretakani.” Hĩte maerekati kamakani ninoa
atokokana hĩtxa.
32 Hãtokiriakorini mipotorikari Teoso sãkire sãpiretakani okinina. Hĩte xipoka-
panikanako ãtikaka kaikotakani Teoso sãkire sãpiretakani.
33 —Imini atoko hĩtxa. Imini anaakori atoko hĩtxa hĩte. Himisiritaãkapitikako maerekani
misiritikoãtaã. Himitekini !auari.
34 Ininiã nisãpiretai hĩte. Niokanatapanikari hĩtemoni Teoso sãkire sãpiretakani, Teoso
iokanapirena imarotakani, koerekarerini pakini niokanata hĩtemoni. Txamari ãtikaka
hõka, aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitana apanakini. Apanakinipekana hĩxirokitata
aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Eereka hãsikatikinitana ninoa ãti sitatxitimoni sikani, eereka
ãti sitatxitimoni, eereka ãti sitatxitimoni hĩtxaãponãta ninoa hãsikatikinitini.
35 Ininiã hĩte misiritaãkako ikinika atão inakari kamakani okiko xika. Kitxakapirĩka
Apeo inakorini okapeẽka. Atão inakari kamakari iua. Ikinimane okapekoni tikinimoni
okapeẽka Sakariani, Parakia ãkiri. Iua Sakariani okapeẽka sikakori takikoãtaã takote
Teoso misãkiretiko aikoti ãki.
36 Atãopitikara nisãpiretai hĩte. Kãkiti uatxa auakani apakapariko misirikaretxi ninoa
erekarini okapekoni xika —itxa Xesosi sãkire.

Xerosareẽ Xesosi Tiretini
(Arókasi 13.31-35)

37 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Xerosareẽ auakanii, Xerosareẽ auakanii, hĩte okapekana Teoso sãkire sãpiretakani.
Kai soroã hĩkiporonakana ninoa hĩtemoni Teoso iokanatakini. Kaiãokatani ninirekamari
ninĩkatinii, patari oimiakori omĩkita patapi otakini atokokana nitxanakamaiko hĩte.
Txamari !hãuiritano nota nĩkatinii.
38 Ikara atoko inakari xika haãpoko asikaãkako. Teoso !auaika hĩtekata.
39 Nisãpiretai. Ia õti hãtamatano, eereka !hãtamataikano. “Teoso takari erekari uaimoni
ĩkarimoni, Apiananiri posotiireẽ ĩkarimoni,” hinakasaaki, iuasaakinanirako hãtamatanoko
nota —itxa Xesosi.

24

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko
(Marko 13.1-2; Arókasi 21.5-6)

1 Teoso misãkiretiko aikoti Xesosi potorikasaakipeka, imoianariakori apoka iuamoni.
—Patamata. Peerepokori aikoniri —itxarina.
2 Ininiã Xesosi:
—Ari, hãtamatatari ere aikoniri? Atãopitikara nisãpiretai hĩte. Koniko kai kaikotapani ãti kai nopini. Imakinika kai irikaãkako —itxana.

Misirikaretxi Apokaenetini
(Marko 13.3-13; Arókasi 21.7-19)

3 Iposo atoko Xesosi sari oxiratarimoni, Oriva inakorimoni. Iuaã topãka itxa. Imoianariakori sari iuamoni. Ninoanoka auari iuaãtaã.
—Pisãpiretaua kirisaakiparako aiko Teoso misãkiretiko irikataãkako. Natokopa ininiãparako ate imarotatari pite kaiama kanapirikape pinini? Natokopa ininiãparako aimarotatari itixi xipokini õti kaiamapeka inini õti? —itxarina Xesosi.
4 Ininiã Xesosi:
—Erepaniko. !Hãuiritapena apanakini misirienetinii.
5 Kotxi apokako kãkiti itomaneri "Teoso mereẽkiti nitxaua nota," inakani. Ninoa misirienetana itomaneri.
6 Hĩkenakopiretariko neenamatxi ene uaimoni, õtakoxiti apaka. Iuaritika !hĩpĩkarauatape. Kotxi auapitikako neenamatxi. Txamari itixi xipokini õti !apokapanika.
7 Ikara inakari apisapanika, ãti uãka neenamauatako ãti uãkakata. Apanakini auĩte inirimanekata neenamauatako apanakini auĩtekata inirimane pakinikata. Ãtiãtaã kãkiti inikoriãriko natxi. Ãtiãtaã amianari inokanako kãkiti. Ãtiãtaã itixi iakeẽkatako.
8 Ikara atoko itxako misirikaretxi potorikini. Sito amarini tsii atoko itxako iuasaaki.
9 —Iuasaaki hĩte maĩkaãkako, himisiritiko ĩkapani. Iposo atoko oka hinaãkako. Nisãkire hãuikini xika ikinimane omanataiko hĩte.
10 Iuasaaki itomaneri !auikaikari Teoso sãkire. Itakanapapekarina Teoso kimapore. Imĩkapiritakakanako. Omanatakakanako.
11 Apokako kãkiti "Nota Teoso sãkire sãpiretakari nitxaua," inakari. Txamari kona atão. Ninoa misirienetanako itomaneri kãkiti.
12 Kãkiti tiretiko poiãotako, kotxi maerekanitxi iarikako ikini itixitimoni.
13 Iuasaaki kãkiti mĩteenekiniãri misirikaretxi, imatakanapakaniãri Teoso sãkire, auapikako ãtipirika Teosokata.
14 Teoso iokanapirena erekari, Teoso auĩtetxi ininiãua, sãpiretaãkako ikini itixiti auakani, ikini kãkititi imarotiniri ĩkapani. Ikara inakari auaãka atokoikarako itixi xipokini õti apokako.

Iteene Maerekanitxi Apokini
(Marko 13.14-23; Arókasi 21.20-24)

15 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Hĩte itikariko iteene maerekati kamakari timini aiko Teoso misãkiretiko ãki. Kitxakapirĩka Tanieo inakori, Teoso sãkire sãpiretakari, sãpiretapekari ikara ene. Hĩte ia atatsopatakani, himarotariko ikara.
16 Ikara atoko inakari hĩtikasaaki hĩte ĩkorapokoriti Xotéia auakani, oxiratarimoni himitekako.
17 Ikara õti apokasaaki haãpoko nopini hãuiniã, katima hĩtxako himitekini. !Apakata haãpoko ãki hĩtii himakatxakini.
18 Kikio hĩparĩkauanãtakasaaki, hãapokomoni !hĩkanapiripe himãka hãpini ĩkapani.
19 Ikara õti apokasaaki, kamixironi, kaxitakareroni pakini iteene atatsiitariko. Pasãpaniri ninoa mitekini.

20 Hamanaãriko Teoso katxĩkareri mauakani himitekini õtisaaki. Hamanaãriko
tomatiko õtisaaki ikara inakari mauakani ĩkapani.
21 Kotxi ikara mitekatxi õtisaaki kãkiti iteene atatsiitariko imisiritiko. Ikara õti apisa
kãkiti !imarotari iteene imisiritiko. Itixi kamikosaakipanika !auari ikara atoko inakari
misirikaretxi. Ikara mitekatxi õti napaãka atoko kãkiti !imarotaikari iteene imisiritiko.
Ikara õti apiatako kãkiti misiritiko.
22 Teoso poiãotakari iua õti ikinipoko kãkiti mapinakani ĩkapani. Ito õti ininiã, kãkiti !
auaika. Ipoiãotakari iua õti, kotxi itiretana kãkiti imereẽkini.
23 —Iuasaakiko ãti: "Ia kiki Teoso mereẽkiti aiãtapakiti inakari," inakasaakii, !hãuikapiri.
Ãtipekana: "Ikira Teoso mereẽkiti inakari," inakasaakii, !hãuikapiri.
24 Kotxi apokako kãkiti paxirari kamakari, "Teoso mereẽkiti hiãtapakitino nota," in-
akari, "Teoso sãkire sãpiretakari nitxaua nota," inakari. Ninoa kamariko posotiiretxi
kãkiti tsorikitaãtini ĩkapani. Inirekarina kãkiti Teoso mereẽkini imisirienetinina.
25 Hĩkenakota. Nõtãkikai hĩte ikara inakari apokini õti apisa.
26 —Hĩte sãpiretikosaaki: "Hĩkenakota. Teoso mereẽkiti aiãtapakiti ãparaã
makipakaniãtaãpekarari," hinikosaaki, !hĩsipe iuaã. Hĩsãpiretikosaaki: "Iriko ãkirari iua,"
hinikosaaki, kona hãuikapiri.
27 Kotxi nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, ! ikara atokoni nitxa. Mẽkokari
atoko itxa nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, kotxi mẽkokari atokatxi pokĩkinimoni
imẽkoka, isapitipo atokatxi ereẽkokinimoni, ininiã ikinimane itikariko. Iua atokokana
nota hĩtari iaxitikiri napokini. Ikinimane itikanoko nota.
28 Aãtamatakasaakiri maiori apotiitiniua, aimarotari ipĩkari iuaãtaã auini. Iua
atokokana nota kanapiriãkasaaki, ikinimane imarotari napokini.

Kãkiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(Marko 13.24-27; Arókasi 21.25-28)

29 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Apikomoni nisãpiretai nikanapiriini pirena. Iua inikoriãkori napaka atoko, atokatxi
piãkako. Kasiri kona ponikaikako. Iõriki iaxitikero irikako. Iaxiti iõriki auiniãtaã auakari
iakeẽkatako.
30 Iuasaaki Teoso takaõtxikare auako iaxiti, nota hĩtari iaxitikiri kaiamapeka uai
nikanapiriini himarotini ĩkapani. Ikara atoko inakasaaki, ikini kãkititi itixi auakani txi-
apatako, kotxi ninoa atapanoko nota kãkiti itari iaxitikiri katxiãri ãki nikatxakaãpotini.
Nitapararitika napoãkatako, kotxi ikinimane auĩte nitxauako iuasaaki. Niotximerekata
nikatxakaãpota.
31 Okenakotaãkako koitxi mitaro, trõpeta inakoro. Iuasaakipekako niokanatana nini-
tiriakori itixi iaõka kãkiti Teoso mereẽkini apotiitakani ĩkapani.

Piko Mina Pirena
(Marko 13.28-31; Arókasi 21.29-33)

32 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Nisãpiretai sãpirenatxi atão inakari oerekiko, piko mina pirena, nikanapiriini api-
ata himarotini ĩkapani. Pooĩoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, "Kamoĩ apokana-
panoka," hĩtxa.
33 Iua atokokana, ikara misirikaretxi mixikanani nisãpiretakiti hĩtikasaaki, himaro-
tapekariko nota kaiama kanapirikapeka ninini.
34 Ia nisãkire atão. Itixi auakani !ixipoka ikinipoko nisãpiretakiti mapokakani apisa.
35 Iaxiti xipokapitikako. Ĩkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sãkire !ixipoka.

Kãkiti !Imarotari Xesosi Apokini Manapi
(Marko 13.32-37; Arókasi 17.20-37)

36 Xesosi sãpirenauatapanika:

—Kãkiti !imarotari ikara õti, nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriini õti. Teoso nitiriakori iaxitikini apaka !imarotari ikara õti. Nirinanira imarotari.
37 Nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, kitxakapirĩka Noee auakasaaki atoko itxako.
38 Xirataãtxi apisa ikinimane nipokota, iãta itxa. Kiki, sito ĩtaniriuata. Ikara atokokanera itxa Noee maporo ãki iereẽtini õti.
39 Ikara apisa !imarotarina ipininina tĩkane. Mokatanitika xirataãtxi apoka, ikinikana xipoka itxana. Nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, iua atokokanerako itxa, ininiã iposope hĩtxako.
40 —Iuasaaki nikanapiriini õtisaaki, ipi kiki parĩkauanãta kikio. Teoso nitiri iaxitikiri anikariko ãti, ãti kaikota itxako.
41 Ipi sito atarokiri kamakani, ãto anikaãkako, ãto takanapaãkako.
42 Ininiã iposope hĩtxako, kotxi kona himarotari hĩauĩte kanapiriini õti.
43 Hĩxinikariko. Kaapokori imarotaãkamariko kiĩtiriri apokini õti, ! imakamako. ! Auiritamariko kiĩtiriri anikiniri itii.
44 Kiĩtiriri apoka kãkiti miãtapakinitipanika. Iua atokokanerako nota apokako himimarotakinitipanikarako. Ininiã iposope hĩtxako nota hĩtari iaxitikiri hiãtapini —itxa Xesosi sãkire.

Nitiritxi Erekari, Nitiritxi Maerekati Pakini (Arókasi 12.41-48)

45 —Ininiã Teoso nitiriakori erekarini hĩtxauako. Nisãpiretai nitiritxi kimaroreri inakari, kotxi iua kĩpitari ipatrãote sãkire. Iuakara ipatrãote paniãta, apanakini initiriakori inĩkatini ĩkapani. Isikakienatana ipatrãote nitiriakori, nipokori sikiko manapi.
46 Iua initiri poxokoniuata ipatrãote paniãtakiti iaõka ikaminiã, ipatrãote apokasaaki iposope itxa.
47 Atãopitikara nitxai hĩte. Iua patrão paniãtariko iua initiri ikinika inakiti inĩkatini ĩkapani.
48 Nitiritxi maerekatipekana xinikari: “!Katimari ikanapiriã nipatrãote,” itxa.
49 Ininiã apanakini nitiritxi ixiroka. Inipokota, iãta poãtakanikata.
50 Ininiã ipatrãote kanapiriãko imiãtapakinitipanika. Ikanapiriãko initiri mimarotakinitipanika.
51 Ininiã ipatrãote xirokitatariko aãpitsaã. Iposo atoko imisiritaãkako maerekanikata, “Erekapitikaua ate,” inakanikata. Iuaã kãkiti txiapata, akatsatsiriĩtaua ãtipirika. Ininiã ikara nitiritxi maerekati atoko kona hĩtxape —itxa Xesosi sãkire.

25

Tesi Ãtokoroakoro Pirena

1 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Ia nisãpirena oerekai Teoso auĩtetxi ininiãua. Tesi ãtokoroakoro kosekari tirikapi. Isana kimaporiã. Iãtaparina ipatrãotena. Iua inapanikako kiinirimoni ĩtanorouatini ĩkapani.
2 Sĩko ãtokoro kiĩkiterini, sĩko miĩkiteni.
3 Miĩkiteni anikari tirikapi koana, txamari !anikarina tirikapiã.
4 Kiĩkiterini anikari tirikapi koana. Apaka anikarina tirikapiã.
5 Ipatrãotena !katimari apokini. Ininiã itaponoka ininiãna, imakanãtana.
6 —Apanĩkanõka ikenakotarina: “Apokanapanoka. Hĩsapoka. Hãpiãkatari.”
7 —Ininiã ãtokoroakoro õkitikaua, tirikapi iopotokaka, sa itxana.
8 Ninoa miĩkiteni amanaãri kiĩkiterini tirikapiãte, kotxi miĩkiteni tirikapite oakaarita.
9 —Kiĩkiterini apakapapiretana: “Kona. Tirikapiã ate nakiti !apakata hĩte ĩkapani. Ate ĩkapaninokara apakata. Hĩsa tirikapiã vẽtxitakarimoni. Hiamotariko.”

10 —Ininiã ninoa miĩkiteni sari tirikapiã iamotinina. Ninoa sikasaaki, ipatrãotena
apoka. Ãtokoroakoro iposope inakani ĩroã iuakata aapokotxi ãki ĩtanorouatakari kiiniritiã.
Itore totaãka.
11 —Eereka ãtokoroakoro tirikapiã amotakani kanapiriã. Ninoa akirita: “Patrão, patrão,
pimatakakinaua itore aĩroini ĩkapani,” itxana.
12 —Ipatrãotena apakapapireta: “Hĩsipeka. Atão nisãpiretai. !Nimarotai hĩte.”
13 Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko. Iposope hĩtxako, kotxi !himarotari nota hĩtari iaxitikiri kanapiriini õti. !
Himarotari amonikitauako napokini —itxa Xesosi.

Ipi Ãti Pakini Nitiritxiakori
(Arókasi 19.11-27)

14 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Nikanapiriini ia atoko itxapaniko. Kiki aiamatapeka õtakoxiti ãti itixitimoni isini
ĩkapani. Ininiã akiritari initiriakori. “Hinĩkatariko ikini nitii,” itxana.
15 Isikari initiri apia imaroretakari txineiro ota sĩko mio. Ãti initiri isika txineiro ota
ipi mio. Ãti initiri poiãoka imarotakari ãtika mio txineiro ota isikari iua. Eereka sipe itxa.
16 —Sĩko mio apakapakari amotari tiitxi, eereka vẽtxita itxari. Ikara atoko ininiã
apakaparo txineiro ota tesi mio.
17 Iua ipi ãti mio apakapakari iua atokokana itxa. Iua apakaparo ipi ipi pakini mio
txineiro ota.
18 Iua ãtika mio txineiro ota apakapakari, ikisakari kipatxi, taka itxaro txineiro iua
aariko ãki. Ikataro ipatrãote txineirote.
19 —Eereka okananixiti inaka atoko ipatrãotena kanapiriã. Akiritana: “Kiãtokopa
hĩtxataro nitxineirote?” itxana.
20 Iua sĩko mio apakapakari minari tesi mio. Iua sãpiretari ipatrãote: “Patrão, pite
sikano sĩko mio txineiro ota. Patamata. Napakapari apikomoni sĩko mio txineiro ota
pite ĩkapani,” itxa.
21 —Ipatrãote apakapapiretari: “Erekapitikai pite. Erekari nitiritxi pitxaua. Erekari
pinĩkatiniro nitxineirote. Erekapitikari pinĩkatiniri poiãoka nisikinii. Ininiã nauiritaiko
itomaneri pinĩkatini. Ininiã pipoxokoniuatako notakata,” itxa.
22 —Iua ipi mio ota apakapakari apoka. Iminaro ipi ipi pakini mio. Isãpiretari ipatrãote:
“Patrão, pite sikano ipi mio txineiro ota. Patamata. Apikomoni nota apakaparo ipi mio
txineiro ota pite ĩkapani,” itxa.
23 —“Erekapitikai pite. Erekari nitiritxi pitxaua. Erekapitikari nitxineirote pinĩkatini.
Erekari poiãoka pinĩkatini. Ininiã itomane nitakanapako pinĩkatini ĩkapani. Ininiã
pipoxokoniuatako notakata,” itxa.
24 —Eereka iua ãtika mio txineiro ota apakapakari apoka. Iua sãpiretari ipatrãote:
“Patrão, nimarotai pite. Pataparaxinirei pite. Pite amotari pikiena, kotxi kona pite
takarauata. Pite apari pikiena pimaparĩkauatakaniãtaã.
25 Nipĩkarauatiniã, nikipataro pitxineirote kipatxi ãki. Patamata. Oia pitxineirote,”
itxa.
26 —“Nitiritxi maerekati iareri pitxaua pite. Pimarotari niamotiniri nikiena, kotxi !
nitakarauata. Pimarotari nota apari nikiena nimaparĩkauatakaniãtaã.
27 Ikara atoko ininiã, pimanirekakaniãri piparĩkauatini, kinirepa kona pisikatari
nitxineirote pãkomoni? Pisikaãkamaroko, napakapamaroko apikomoni nitxineirote
nikanapiriãkasaaki,” itxa.
28 Ininiã ãti ipaniãta:
—“Pimakatxakariko iua mio ãtika mio auakiti. Tesi mio txineiro ota auakitimoni
pisika.

29 Kotxi apikomoni isiãkako iua itomaneri auakiti, ininiã apiata auinariko iua. Iua
poiãoka auakiti, inakito mixirikaãkako.
30 Ia ninitiri iareri hõka mapara piãkatximoni. Iuaã kãkiti txiapata. Akerakitatsiriĩta
itsii xika."

Ikinimane Apotiitaãkako Xesosi Apisatoõ

31 Apikomoni Xesosi sãpirenauata:
—Nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki auĩtetxi ninakasaakiua, ikinika Teoso ni-
tiriakorikata, niitopãkako auĩtetxi itopanere nopini. Peerekari iuasaaki. Ikinimane
paxitanoko nota.
32 Ikini uãkati kãkiti apotiitaãkako nota apisatoõ. Iuasaaki nikaiarikitatanako ninoa.
Soti auĩte, kapra pakini piratakari ipiraakori koketakaniua ikaiarikitatini atokokanera,
nota hĩtari iaxitikiri kaiarikitatana ikinimane kãkiti.
33 Pirãtxi piratakari takiniri soti auĩte ikikomoni, itakiniri kapra isanaremoni, iua
atokokanera nota hĩtari iaxitikiri takari kãkiti erekarini nikikomoni. Kãkiti maerekani
nitaka nisanaremoni.
34 —Eereka nota kãkiti auĩte txanako ninoa kãkiti erekarini nikikomoni auakani: "Niri
sikari erekari hĩtemoni. Hina. Hiĩroã auĩtetxi nininiãtaãua. Ia auĩtetxi nininiãtaãua
maiamatapeẽkaika hĩte ĩkapani itixi kamikosaakipeka.
35 Mitxipeka ninatxitakasaaki, hĩte sikakienatapekano nota. Niposonatakasaaki,
ãparaã hĩsikapekano. Ãti itixiti nĩkasaaki, hĩte apakapapekano nota.
36 Nimamãkanisaaki, mãkatxi hĩsikapekano. Namianatakasaaki, hinĩkatapekano. Kateia
ãki nauakasaaki, himotikaẽtapekano. Ininiã hiĩroã," nota kãkiti auĩte txanako kãkiti
erekarini.
37 —Ininiã kãkiti atão inakari kamakani apakapapiretariko: "Apiananiri, kirisaakipa
pinatxitakasaaki, asikakienatai? Kirisaakipa piposonatakasaaki, ãparaã asikai?
38 Kirisaakipa ãti itixiti pĩkasaaki, aãpakapai? Kirisaakipa pimamãkanisaaki, mãkatxi
asikai?
39 Kirisaakipa pamianatakasaaki, anĩkatai? Kirisaakipa kateia ãki pauakasaaki,
amotikaẽtai?" itxanonako nota.
40 —Ininiã nota kãkiti auĩte apakapapiretanako: "Atãopitikara nitxai hĩte. Kãkiti poiãori,
nisãkire auiãkari, hĩtiretiniã, iuasaaki nota hĩtiretini atokokana hĩtiretari," nitxanako
ninoa.
41 —Iuasaaki nitxanako nisanaremoni auakani: "Hĩsipeka. Teoso misiritaiko hĩte, kotxi
!hĩkĩpitari iua sãkire. Hĩsipeka arikatxi maxipokatimoni. Teoso kamari iua arikatxi, Sa-
tanasi misiritikoãtaã tĩkane, Satanasi nitiriakori misiritikoãtaã tĩkane. Hĩsipeka iuamoni.
42 Kotxi ninatxitakasaaki nipokori !hĩsikano. Niposonatakasaaki, ãparaã !hĩsikano.
43 Ãti itixiti nĩkasaaki, !hinirekano haãpoko napokini. Nimamãkanisaaki, kona mãkatxi
!hĩsikano. Namianatakasaaki, !hinĩkatano. Kateia ãki nauakasaaki, !himotikaẽtano,"
itxanako kãkiti maerekani.
44 —Ininiã ninoa apakapapiretariko: "Apiananiri, pinatxitakasaaki, pi-
posonatakasaaki, pamianatakasaaki, pimamãkanisaaki, kateia ãki pauakasaaki, ãti
itixiti pĩkasaaki, kirisaakipa ate !apakapai?" maerekani txanoko nota.
45 —Ininiã nota kãkiti auĩte apakapapiretanako ninoa: "Atãopitikara nitxai hĩte. Hi-
manirekakanisaakiri hĩtiretiniri kãkiti poiãori nisãkire auiãkari, iuasaaki !hinirekari nota
hĩtiretini," nitxanako ninoa.
46 —Ininiã Teoso iokanatanako ninoa maerekani kamakani misiritikoãtaã. Iuaãtaã
ninoa misiritaãkapikako. Imisiritikona kona xipokaikako. Kãkiti atão inakarinoka
kamakani auapinininiika imaxipopekaniika Teosokata —itxa Xesosi.

26

Xesosi Okaenetiko Pirena
(Marko 14.1-2; Arókasi 22.1-2; Xoão 11.45-57)

1 Ikara inakari isãpiretaka atoko, Xesosi misãkiretana imoianariakori:
2 —Hĩte imarotari ipi õti napaka atoko aua Páskoa inakori kiiniriti. Iua kiiniriti auakasaaki nota hĩtari iaxitikiri nisikaãkako nimokaiakariakorimoni. Aamina ĩpiriãmitakari nopini nitakaãkako. Iua atoko ipina nitxako —Xesosi txana imoianariakori.
3 Iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori, kiomãtxiakori pakini apotiitaua. Sasetotxi auĩte apiatakari Kaipasi inakori aapoko ãki apotiitauana.
4 Imapapiretarina Xesosi imaĩkinina ĩkapani. Inirekarina Xesosi imaĩkinina apanakini mimarotakinitika. Imisãkiretakakana Xesosi okinina ĩkapani.
5 —Kiinirisaaki ! amaĩkapaniri. Amaĩkiniãri, apanakini kãkiti naiatamaua ate —itxakakana.

Sito Kamariãro Mĩkaro
(Marko 14.3-9; Xoão 12.1-8)

6 Xesosi auanãta aapokotxi Petánia inakoriãtaã. Isari Simão inakori aapokomoni. Iua Simão mitxi amianatakari, maere matati. Eereka erekapekari.
7 Simão aapoko Xesosi auakasaaki, sito apoka iuamoni. Ominari kopitipaki kai kamakori, kai arapástiro inakori. Kopitipaki xãpoka kamariãro. Oa pakaronero. Xesosi nipokonãtakasaaki, oa sito kitakaro kamariãro ikiiã.
8 Imoianariakori itikari Xesosi kiiã okitakiniro, ininiã ninoa naiataua:
—Kinirepa oa ioanatataro kamariãro?
9 Kinirepa kona ovẽtxitataro? Ovẽtxitaãkamaroko oãpakapamaroko txineiro ito, matxineirotenimonikari osikini ĩkapani —itxakakana.
10 Xesosi imarotari ninoa ikara atoko ininina.
—Kinirepa homanatataro oia sito? Erekari okaminano notamoni.
11 Auapikanako matxineiroteni hĩtekata. Kona nota auapani hĩtekata.
12 Oia kitakaro kamariãro nikiiã, nota iposope ninini nikatiko apisa.
13 Atão nisãpiretai hĩte. Teoso iokanapirena erekari sãpiretikoãtaã ikini itixiti, isãpiretaãkako apaka oia sito kitakiniro kamariãro nikiiã, ininiã kãkiti ikini itixiti auakani xinikapikaro oa —Xesosi txana ninoa.

Xotasi Sari Sasetotxi Auĩteakorimoni
(Marko 14.10-11; Arókasi 22.3-6)

14 Eereka Xesosi moianari Xotasi Isikariotxi inakori sari sasetotxi auĩteakorimoni.
15 —Xesosi nisikiniãi hĩtemoni, kiripa hĩte sikano nota? —itxana ninoa.
Ininiã ninoa:
—Asikaiko trĩta txineiro ota pirata kamakoro —itxana ninoa.
Ininiã iĩkitxitarina.
16 Eereka Xotasi iãtapari Xesosi poiãonoka kãkitikata auakasaaki, imĩkapiritiniri ĩkapani.

Páskoa Kiiniriti Kamiko
(Marko 14.12-21; Arókasi 22.7-13)

17 Pão miãtiãkati nikiko kiiniriti potorikini õti, Xesosi moianariakori apoka iuamoni.
—Namonipa ate maiamatari Páskoa kiiniriti pite ĩkapani? —itxarina iua.
18 —Hĩsa sitatximoni. Nisãpiretakiti iaõka hinitari kiki. Hãpokasaakiri, hĩtxariko iua: “Koerekareri txai, ipinini tĩkane kaiamapeka. Ikamariko kiiniri Páskoa inakori pite aapoko imoianariakorikata,” hĩtxako.
19 Ininiã imoianariakori kamari Xesosi paniãtakiti iaõka. Imaiamatari ikinika kiiniri ĩkapani.
20 Ĩkanõkapeka inakasaaki, Xesosi imoianariakorikata topãka inipokotinina ĩkapani.
21 Inipokotakasaakina, Xesosi txana:
—Atão nisãpiretai hĩte. Ãtika hĩte sauaki mĩkapiritanoko nota.
22 Ininiã imoianariakori tsorĩkaãta. Iteene imatinaniuatana. Ãti pimaãri:
—Apiananiri, atauako notakani?

Iua atokokana ãtipekana:
—Apiananiri, atauako notakani?
Ikara atoko itxanãtana ikinikana, ipimaaãpotinirina Xesosi.
23 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Ia tiitxiã notakata nikakari mĩkapiritanoko.
24 Nota hĩtari iaxitikiri okaãkako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari nipinini tĩkane. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritakari iteene misiritaãkako. Erekamariko mapo-naniãkatika inaãkamako.
25 Ininiã Xotasi kamĩkapirireri misãkiretari Xesosi:
—Koerekareri, atauako notakani?
Xesosi apakapapiretari:
—Ari, pitepitikara.

Xesosi Ĩto, Iarẽka Pakini
(Marko 14.22-26; Arókasi 22.14-23; 1 Korĩto 11.23-25)

26 Inipokonãtakasaakina, Xesosi kosekari komiri. Imisãkiretari Teoso:
—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxa.
Eereka imaxinĩkitari, sika itxari imoianariakorimoni.
—Apakapa, nika hĩtxako. Ia niĩto —itxana.
27 Eereka ikosekari iãkoanatxi iãriã auini. Imisãkiretari Teoso:
—Erekapitikari ia iãriã pisikakiti atemoni —itxa.
Eereka sika itxari iãkoanatxi ninoamoni:
—Hĩkinika hiãtariko.
28 Ia niarẽka xiketakari makatxakariko kaiãopokori kãkiti maerekani. Teoso sãpiretapekari kãkiti ikamaenetakiti amaneri kãkiti ĩkapani. Ia niarẽka oerekari kãkiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti.
29 Atão nisãpiretai. !Niãtaikaroko ovapeẽ, Teoso auĩtetxi ininiãtaãua nimapokakanisaaki. Iuaã napokasaaki niãtari. Amaneri iãriãti niãtako hĩtekata —itxana imoianariakori.
30 Xipoka atoko ixikaretarina xikari Teoso ĩkapani. Eereka isana oxiratarimoni Oriva inakorimoni.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua
(Marko 14.27-31; Arókasi 22.31-34; Xoão 13.36-38)

31 Iuaã Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Ia ĩkanõkati hĩkinika hĩte takanapanoko nota, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara atoko inakari. Itxari:
Nokariko soti auĩte piratakari, ininiã ikinika ipiraakori iarikitatako,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
32 Ininiã eereka nota nipinaãka atoko, iuaĩkana nõkitikaãkaua atoko, nisako hĩte apisa Kariréiamoni —itxa.
33 Ininiã Petro apakapapiretari:
—Nota !nitakanapai pite. Atxiĩti ikinimane takanapai, iuaritika kona nota takanapai —itxa.
34 Ininiã Xesosi:
—Atão nisãpiretai. Ia ĩkanõkati patari sãkirauatini apisapanikako, “!Nimarotari iua,” pitxanoko ipi ãti pakinikata.
35 Ininiã Petro:
—Ikara atoko !nitxapanii pite. Nikipatinii apisapanikamako, nipinamako.
Ikinika Xesosi moianariakori ikara atoko itxana.

Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriãtaã
(Marko 14.32-42; Arókasi 22.39-46)

36 Eereka Xesosi sari imoianariakorikata Xetsémani inakoriãtaã. Xesosi:
—Uai hĩitopãka. Ikiraã nisako Teoso nimisãkiretini ĩkapani —itxa Xesosi.

37 Anikari Petro, Sepeteo anaakori ipi pakini iuakata isinina. Iuaã Xesosi tsorĩkaãnãta,
imaromaxiretari.
38 Imisãkiretana ninoa:
—Nixinire imaromaxiretari. Iteene nimaxire, ininiã okaaritano. Uai hĩkaikota.
Araõkire hĩtxako —itxana ninoa.
39 Apikomoni isa, pamaka itxa, misãkireta itxari Teoso:
—Niri, atauako apakata pimakatxakiniri nimisiritiko akamoni ĩkari? Kona ninirekari
natatsiirauatini. Iuaritika pite nirekiniãri, ininiã nota apaka nirekari —itxari Teoso.
40 Iuasaaki ikanapiriã ipi ãti imoianariakori auiniãtaã. Ninoa imakanãta:
—Petro, atauako kona hĩte mĩteenekari hĩtikapokotini ãto oaranoka?
41 Erepaniko. Hinirekasaakiri maerekati hĩkamini, ! hĩkamapiri. Araõkire hĩtxako.
Himisãkiretariko Teoso, ininiã ! hĩkamari maerekati. Kãkiti xinire atxiĩti ! inirekari
maerekati ikamini. Txamari kãkiti ĩto tapara poiãoka, ininiã ikamari maerekati. Ininiã
erepaniko —Xesosi txari Petro.
42 Iuaĩkana isa apikomoni Teoso imisãkiretini ĩkapani:
—Niri, pinirekiniãri natatsiitiniri nimisiritiko akamoni ĩkari, ininiã nikamapitikariko
pinirekakiti —itxari Teoso.
43 Iuaĩkana ikanapiriã imoianariakorimoni. Imakanãtapanikana. Itaponoka itxana.
Kona iposotarina ikoatinina.
44 Iuaĩkana Xesosi takanapana, iuaĩkana ikanapiriã iuaãtaãkana. Iuaĩkana misãkireta
itxari Teoso. Mitxi atokokana itxa isãkire.
45 Iuaĩkana ikanapiriã imoianariakorimoni:
—Himakanãtapanika? Hĩtomanãtapanika? Nisikiko manapi apopeka. Nota hĩtari
iaxitikiri nimĩkapiritaãka maerekanimoni nisikiko, inireẽkitina ikaminina ĩkapani.
46 Hõkitikaua. Masipeka. Hãtapa. Ikiraã ina nota mĩkapiritakari —itxana ninoa.

Xesosi Maĩkiko Pirena
(Marko 14.43-50; Arókasi 22.47-53; Xoão 18.1-11)

47 Xesosi sãkirauanãtapanika inakasaaki, Xotasi, Xesosi mitxi moianari, apoka. Iuakata
ina itomaneri kãkiti, saasara mĩkani, piriri mĩkani pakini. Sasetotxi auĩteakori,
kiomãtxiakori pakini iokanatana ninoa.
48 Iua Xotasi kamĩkapirireri sãpiretapekana ninoa:
—Iuapitipanikarako napitxokapaniko. Himaĩkariko iua napitxokakiti.
49 Xotasi apoka. Xesosimonipitipo isa.
—Ereẽkai koerekareri.
Eereka apitxoka itxari.
50 Ininiã Xesosi txari Xotasi:
—Nitiretakiti, pikamariko pinirekakiti. Nauiritai —itxari.
Iuasaakipeka Xotasikata sikani sakata Xesosimoni, maĩka itxarina.
51 Ãti Xesosi moianari kosekaro saasara. Isauaãkatari sasetotxi auĩte apiatakari nitiri.
Itsotakakĩpitatari.
52 Ininiã Xesosi txari:
—Pitaka saasara mitxi oãuiniãtaã. ! Pineenamauatape. Ikeekotxi himaĩkiniã, ãti õti
hĩpinako ikeekotxi xika.
53 ! Pimarotari niposotiire. Nota nirekiniãri, nakiritari niri moianatinino nota. Nakiri-
itiniãri, iuasaakipeka iua iokanatamariko seĩ mio initiriakori nota imakatxakinina
ĩkapani.
54 Kona nakiritari niri, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari nimaĩkiko tĩkane
ia atoko inakari.
55 Iuasaaki Xesosi misãkiretana iuamoni ĩkani:
—Kinirepa himinari saasara, piriri pakini himaĩkinino ĩkapani? ! Kiĩtirino nota. ! Ki-
keekono nota. Ikiniõtika niitopãka Teoso misãkiretiko aikoti ãki noerekinii hĩte. Iuasaaki
kona himaĩkano.

56 Ia atoko himaĩkano, kotxi kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatapekari
ia atoko himaĩkinino. Ininiã Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka uatxa apokapeka —itxa
Xesosi. Iuasaakipeka Xesosi moianariakori asikari iua, miteka itxana.

Xesosi Xoteo Auĩteakori Apisatoõ
(Marko 14.53-65; Arókasi 22.66-71; Xoão 18.12-14, 19-24)

57 Ninoa Xesosi maĩkakani anikari Xesosi Kaipasi aapokomoni. Iua Kaipasi sase-
totxi auĩte apiatakari itxaua. Iuaãtaã kaiõkatsopareriakori, kiomãtxiakori pakini apoti-
itapekaua iuasaaki.
58 Ninoa anikasaakiri Xesosi, Petro sari Xesosi tikini. Ikira atoko auaãponãta. Sasetotxi
auĩte apiatakari aapoko takote isa. Iĩroã pirikere ãki. Iitopãka Kaipasi nitiriakorikata.
Kiatokopa inaãkapani Xesosi, ininiãra isa Xesosi tikini imarotiniri ĩkapani.
59 Kaipasi aapoko ãki Sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori, ikinika Xoteo auĩteakori pakini
nitana kãkiti aãpirena kamakani Xesosi okinina ĩkapani.
60 Itori kãkiti sãpiretari aãpirena Xesosi ikamapiretinina. Txamari ixika !auari Xesosi
okinina ĩkapani.
Eereka apokana ipi aãpirena kamakani.
61 Ninoa txari:
—Ia kiki txari: “Nota posotari aiko Teoso misãkiretiko nirikini. Ipi ãti õtisaaki niposotari
iuaĩkana nõkitikiniri,” itxa isãkire.
Kona atão ninoa sãkire.
62 Sasetotxi auĩte apiatakari õkitikaua.
—Kona papakapapiretatari pitemoni apoĩrauatakani? Atãokani piposotatari ikara atoko
pikamini? —itxari Xesosi.
63 Xesosi !kasãkireri. Ininiã sasetotxi auĩte apiatakari iuaĩkana misãkiretari Xesosi:
—Uatxa nipimaãi Teoso mipĩkati apisatoõ. Atãonani pisãpiretaua. Pite, Teoso mereẽkiti
pitxataua? Teoso ãkirikai pite? —itxari Xesosi, kotxi inirekari Xesosi kerokiniri isãkire.
64 —Ari, iuapitikarano. Nisãpiretaiko hĩte hĩkinika. Hãtamatariko kãkiti itari iaxitikiri
topãkini Kaposotiireri kikomoni. Hãtapariko kãkiti itari iaxitikiri uai apokaãpotini
katxiãri ãki —Xesosi txana ninoa.
65 Sasetotxi auĩte apiatakari kenakotari ikara Xesosi sãkire. Iuasaakipeka iua mat-
sorãkari imãka, kotxi kona xatiki ipotxitari Xesosi sãkire.
—Maerekati isãkire: “Teoso ãkirirano,” itxa. !Anirekaikari apanakini kamapiretiniri
Xesosi. Uatxaika hĩkenakotapekari isãkire maerekati.
66 Kiãtokopa atxatari Xesosi? —itxana ninoa.
—Ixika auapeka ipinini ĩkapani ininiã uatxa okaãkapitikako —ninoa txari iua.
67 Eereka ikiisokatoõtarina. Iãsokarina. Apanakini aritoõtari Xesosi.
68 —Pite Teoso mereẽkiti pininiãua, pisãpiretaua, kipa aritai? —itxarina iua.
Inapetarina.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Marko 14.66-72; Arókasi 22.54-62; Xoão 18.15-18, 25-27)

69 Iuasaaki Petro topãkanãta mapara pirikeri ãki. Ãtokoro Kaipasi nitero sari iuamoni.
—Pite Xesosi Kariréiakiri moianaripitikarai —otxari iua.
70 Txamari iua kipatari ikinimane apisatoõ.
—!Nimarotari ikara atoko pinanãtakiti.
71 Ininiã isa pirikeri ĩroãnakikomoni. Iuaã ãto ãtokoropekana Kaipasi nitero atamatari
iua. Ininiã osãpiretana kãkiti iuaã auakani:
—Xesosi Nasareekiri moianaripitikara ikira —otxa.
72 Iuaĩkana ikipatari:
—Teoso imarotari iua kiki nimimarotakani —itxa.
73 Eereka paĩtiki atoko kikiãkini iuaã auakani sari Petromoni:

—Pite atãopitika iua moianaripitikarai, kotxi pisãkire ipinimoni. Kãkiti Karirêiakiri sãkire atokokana, Xesosi sãkire atokokana pitxa pite sãkire —ninoa txari Petro.
74 Ininiã Petro apakapapiretana:
—Atão nisãkire minakaniãua Teoso misiritanoko. Nisãkire atãopitika. !Nimarotari iua kiki —itxama.
Iuasaakipeka patari sãkirauata.
75 Ikara ikenakotakasaaki, Petro xinikari Xesosi sãkire, kotxi mitxipe Xesosi txari iua: “Patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pitxanoko.” Ininiã Petro sipeka. Itxiapakata.

27

Xesosi Pirato Apisatoõ
(Marko 15.1; Arókasi 23.1-2; Xoão 18.28-32)

1 Katimatinĩkata sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apotiitaua. Imisãkiretakakana:
—Kiãtokopa atxatari Xesosi aõkini? —itxana.
2 Eereka iaxirikãkitakarina Xesosi, anika itxarina Homano auĩte Põsio Pirato inakorimoni, sikanapa itxarina.

Xotasi Ipinini
(Átosi 1.15-19)

3 Xotasi, Xesosi mĩkapiritakari, kenakoenetakasaakiri Xesosi ipinini tĩkane, maerekaxiniretinoka itxa, kotxi iuaka sikari Xesosi imokaiakariakorimoni okiko tĩkane. Iuaĩkana isipikaro trĩta txineiro ota pirata kamakoro sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakinimoni.
4 —Nota kamari maerekati. Nimĩkapiritari Xesosi. Ixika !auari iua ipinini ĩkapani —itxana ninoa.
Ininiã ninoa:
—Pite kamakiti xikakara. Pitekara sikaua ate Xesosi.
5 Ininiã Xotasi okaro txineiro ota Teoso misãkiretiko aikoti ãki, eereka isipe ãtiãtaã. Iuaãtaã iuaka iaxirikanokitapeua, aamina poriã iaxirikaua, arõka, ipĩpe itxa.
6 Teoso misãkiretiko aikoti ãki sasetotxi auĩteakori kosekaro oa txineiro.
—Oia txineiro kiki okiko ĩki. Ia xika ate !auiritaãka aãpotiitiniro oia txineiro ãto txineirotikata Teoso misãkiretiko aikotiãkero.
7 Kiãtokopa atxataro oia txineiro? —itxakakana.
Eereka ninoa imarotape. Iamotarina kikio, tiitxi kamakari kikiote, Xoteo minakaniua ikatiko tĩkane.
8 Oa txineiro kiki okiko ĩki xika, Xesosi okiko ĩki xika, iua akauari takauãkataãka “Arẽkatxi Akauariti” inaãka. Uatxa akiritaãkapanika iuaãtaã “Arẽkatxi Akauariti.”
9 Iua atoko ininiã, kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Xeremia inakori atão txari: Isaeo auakani iĩkitxitari trĩta ota pirata kamakoro Teoso mereẽkiti okiko ĩkapani.
10 Eereka isikarona oa txineiro ota tiitxi kamakarimoni, ikikiote iamotinina ĩkapani, kotxi Teoso nirekari ia atoko ikaminina,
itxa Xeremia kitxakapirĩka. Ininiã Xeremia sãkire iaõka apopeka iuasaaki.

Xesosi Pirato Apisatoõ
(Marko 15.1-5; Arókasi 23.1-5; Xoão 18.28-38)

11 Iuasaaki Xesosi tima Homano auĩte Pirato inakori apisatoõ. Pirato pimaãri Xesosi:
—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua?
—Ari, iuapitikarano —itxari.
12 Eereka sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apoĩtari Xesosi. !Kasãkireri Xesosi iuasaaki.
13 Ininiã Pirato txari:
—Atauako kona pikenakotatari apoĩtiniina?

14 Xesosi !kasãkireri, ininiã Pirato tsorĩkaãta. Ãkixinireẽ iua:
—Kininiãpa !kasãkireri?

Xesosi Okiko Nirekiko
(Marko 15.6-15; Arókasi 23.13-25; Xoão 18.38-19.16)

15 Ikini kiiniriti Páskoa inakori, Homano auĩte sikakari ãtika kateia ãki auakari kãkiti nirekakiti.
16 Iuasaaki aua kateia ãki auakari Pahapasi inakori. Ikinimane imarotari iua.
17 Itomaneri kãkiti apotiitakasaakiua, Pirato pimaãna ninoa:
—Ĩkiripa kateia ãki auakari hinireka nisikakini? Pahapasikani? Xesosi Teoso mereẽkiti inakorikani? —itxana ninoa.
18 Pirato imarotari Xesosi isikinina iuamoni ixikotinirina xika.
19 Iuasaaki Pirato topãkanãta kãkiti misiritiko isãpiretini pakita ãki. Iuasaaki ĩtanoro iokanapireta iuamoni.
—Maerekati ! pikamape iua kikimoni, kotxi ixika ! auari pokiniri. Erekari iua. Minipani nitaponetari iua kiki, ininiã maerekaxiniretinoka nitxa —otxari.
20 Mapara sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini misãkiretana kãkiti iuaãtaã apotiitakaniua:
—Piratomoni hĩtxako: “Pisikakariko Pahapasi. Pokãkitakariko Xesosi,” hĩtxariko —itxana kãkiti.
Ininiã ninoa auikari isãkirena.
21 Eereka Pirato pimaãna kãkiti iuaã apotiitakaniua:
—Ĩkiripa kateia ãki auakari hinireka nisikakini?
Ininiã ninoa akirikata:
—Pahapasira.
22 —Kiãtokopa nitxatari Xesosi, Teoso mereẽkiti inakorima? —itxa Pirato.
Ikinikana apakapapiretana:
—Aamina ĩpiriãmitakari nopini pitokakitariko.
23 Ininiã Pirato:
—Kixikapa? Maerekati !ikama —itxa.
Iuasaakipeka ninoa iteene akiripoakatana:
—Aamina ĩpiriãmitakari nopini pitokakitariko.
24 Ininiã Pirato kona sãpiretaikari Xesosi isikakini, kotxi ninoa neenamauatanapanoka. Ikosekari ãparaã. Arokauakotaua ninoa apisatoõ.
—Na nota xikani ia kiki ipinako. Hĩte xikakara ia kiki ipina —Pirato txana ninoa.
25 Ikinimane apakapapiretari:
—Atãopitikara. Misirikaretxi auiniã okiko xika, ate, aamariteni pakini apakapariko iua misirikaretxi —itxana.
26 Iuasaakipeka Pirato sikakari Pahapasi. Eereka ipaniãtari Xesosi xirokitatiko aãpitsaã. Eereka isikari Xesosi isotatonemoni aamina ĩpiriãmitakari nopini itokakitinirina tĩkane.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi
(Marko 15.16-20; Arókasi 22.63-65; Xoão 19.2-3)

27 Ininiã sotatoakori anikari Xesosi ninoa auĩte aapokomoni. Iuaã akiritarina apanakini sotatoakori, ininiã ikinimane sotatoakori ãkitari Xesosi. Inapetarina.
28 Imakatxakarina Xesosi mãka. Mãkatxi põkamarari ieretaka itxarina.
29 Eereka itakarina saporiẽta kotipiaro kamakori ikiiã. Iuako ikikomoni taka itxari aãke. Ininiã itxĩkitakarina Xesosi auĩtetxi atoko ininiãua. Eereka ikapotoreẽkauana iua apisatoõ, napeta itxarina Xesosi:
—Aãuĩte —itxarina Xesosi inapetinina.
—Xoteo auĩtekai pite —itxarina.
30 Ikiisokarina. Iua aãke ikosekana, arikiita itxapikarina.

31 Inapetarina, eereka imakatxakarina mãkatxi põkamarari. Iua nakiti imãka iuaĩkana
ieretaka itxarina. Eereka mapara anika itxarina, aamina ĩpiriãmitakari nopini itokaki-
tinirina ĩkapani.

Xesosi Tokakitaãka Aamina Ĩpiriãmitakari Nopini
(Marko 15.21-32; Arókasi 23.26-43; Xoão 19.17-27)

32 Xesosi anikaãpotakasaakina, aõkitarina Sireni sitatxitikiri, Simão inakori. Ninoa
paniãtari iua, Xesosi anikakiti aamina ĩpiriãmitakari, anikini ĩkapani, kotxi Xesosi !
iposotaikari anikiniri. Ininiã Simão anikari.
33 Apokana Kóokota inakoriãtaã. Apanakini akiritari "Kiitãtatxi" inaãka akiritiko.
34 Iuaã iãriãmoni ikoketarina pinĩtxi kipixiãri, sika itxarina Xesosimoni, Xesosi iãtini
ĩkapani, imakini ĩkapani. Atapixiãtaãka atoko, !iãtari.
35 Ininiã itokakitarina Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini. Inaãka atoko ikamarina
sarauatxi kai soroã. Sarauatxi kãiatakani apakapari Xesosi mãka. Kitxakapirĩka Teoso
sãkire sãpiretakari sãpiretapekari ikara atoko inini tĩkane. Iua txari:
Ixanakarina nimãka. Sarauatxi ikamana nimãka apakapakani imarotinina ĩkapani.
Itxa Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka.
36 Sarauatxi xipoka atoko iitopãkana. Imoiaãrina Xesosi, kãkiti manikakaniri ĩkapani.
37 Aamina ĩpiriãmitakariã ikii nopini itakarina iõkatsopatakori: "Xesosi, Xoteoakori Auĩte,"
itxa iõkatsopatakori. Ikara xika okaãka Xesosi.
38 Xesosi takote itokakitarina ipi kiĩtiririni aamina ĩpiriãmitakari nopini, ãti Xesosi
kikomoni, ãti Xesosi sanaremoni.
39 Kãkiti iuaã napakani napetari, nokonoko itxa kiitana. Maerekaeneti isãkirepiretarina
Xesosi:
40 —Pite txari: "Aiko Teoso misãkiretiko niriãka atoko, ipi ãti õtisaaki iuaĩkana nõkitikari,"
pitxa. Piteka pimakatxakaua. Pite Teoso ãkiri pinakasaakiua, pikatxaka. Ikara atoko
itxa sãkiretana kãkiti iuaã napakani.
41 Iua atokotxikana itxana sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini, kiomãtxiakori pakini
ikara atoko inapetarina Xesosi:
42 —Iua makananitapekari apanakini. Txamari iuaka !iposotari imakananitiniua. Iua
Isaeo auakani auĩte ininiãua, iuaka imakatxakamauako. Ikatxakiniã, ate auikari iua
sãkire.
43 Iua auikari Teoso sãkire. Maiãtapari. Atauako Teoso nirekari imakatxakiniri iua
uatxa, kotxi iua txari: "Teoso ãkirirano nota," itxa —itxana.
44 Kiĩtiririni iuakata tokakitakoni apaka maerekaeneti isãkirepiretarina Xesosimoni.

Xesosi Ipinini Pirena
(Marko 15.33-41; Arókasi 23.44-49; Xoão 19.28-30)

45 Apaniãxiti itixi piãka. Ipi ãti pakini oara ipiãka.
46 Ipi ãti pakini oarape kikatamonipeka Xesosi iteene akirikata:
—Erii, Erii, aremaa sapakatanii.
Ikara Epireo sãkire. Ia atatsopatakari sãkireẽ, "NiTeosone, niTeosone, kinirepa
pitakanapano?"
47 Kãkiti iuaã auakani kenakotari Xesosi sãkire. Ninoa uãkatari akirinãtiniri Eríasi.
48 Ininiã ãti miteka, mapoa atoko inakari iãka itxari iãriã katxioãrimoni. Aãke
mapotõkire taka, isirĩka itxamari Xesosi iãtini ĩkapani.
49 Txamari apanakini:
—Kona pisikapiri. Atxiĩti Eríasi makatxakari iua —itxana.
50 Iuaĩkana Xesosi iteene akirikata. Eereka iokanatari ixinire Teosomoni, eereka ipĩpe.
51 Iuasaakipeka mãkatxi mata Teoso misãkiretiko aikoti ãki arõkakari tsorakita. Itano
itsorakita. Ixitipeka apoka. Mitxi iua mãkatxi mata !auiritari kãkiti ĩroini Teosonani
Auini Pakitaãtaã. Itsorakitakasaaki, itixi iakeẽkata. Kai mitari xoreka iuasaaki.

52 Apanakini akauari xoreka. Itomaneri kãkiti ipĩkani Teoso nakitiakori iuaĩkana
õkitikapekaua.
53 Osipikarina akauari. Xesosi iuaĩkana õkitikaãkaua atoko, isana Xerosareẽmoni, Teoso
nakiti sitatxitimoni. Iuaã itomaneri kãkiti itikana ninoa iuaĩkana õkitikakaniua.
54 Sotato auĩte, sotatoakori Xesosi moiaãkani apaka, itikarina Xesosi ipinini. Imarota-
rina itixi iakeẽkatini, ininiã iteene ipĩkarauatana.
—Atãopitikara Teoso ãkiri itxaua —itxana.
55 Itoro sitoãkini ikira atoko atamanãtari Xesosi. Kariréia tõpa Xesosi potorikasaaki
ninoa sitoãkini moianatari iua.
56 Maria Matarena inakoro iuaã aamina ĩpiriãmitakari ikira atoko auanãta apaka.
Txiako, Xosee pakini inoro, Maria inakoro iuaã aua. Sepeteo anaakori inoro iuaã
auanãta apaka.

Xesosi Ikatiko Pirena
(Marko 15.42-47; Arókasi 23.50-56; Xoão 19.38-42)

57 Ĩkanõka katxineiroteri Xosee inakori, Arimateia sitatxitikiri, apoka. Iua apaka
Xesosi sãkire auiãkari itxaua.
58 Isa Piratomoni. Xesosi ĩto amanaã. Ininiã Pirato paniãtari isikiko.
59 Ininiã Xosee anikari Xesosi ĩto. Mãkatxi mataã iapirika itxari. Mãkatxi mata amaneri
arínio inakoriã iapirikari.
60 Eereka taka itxari akauari ãki. Iua akauari amaneri, Xosee kisakakiti kai auĩte
iriko. Ikamari iua akauari ipĩkasaaki ikatiko ĩkapani. Xesosi ĩto iriko ãki itaka atoko
ikakanapiritari kai meraminapoari, itota itxari akauari iriko, sipe itxa.
61 Iuasaaki Maria Matarena inakoro, ãto Maria inakoro apaka topãkanãta akauari
apisatoõ.

Imoiaãrina Xesosi Akauari

62 Iua õti sesta veira, tomatiko õti apisa. Iua õti Xoteoakori parĩkauatapitipo, tomatiko
õti imaparĩkauatakani ĩkapani. Katimatinĩkata sasetotxi auĩteakori, pariseoakori pakini
sari Piratomoni.
63 Ninoa txari:
—Ate xinikari iua kamisirienereri sãkire. Iua txari: “Nipĩkasaaki eereka ipi ãti pakini
õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako.”
64 Pipaniãtana pisotatoneakori ipi ãti pakini õti akauari imoiainina.
Imamoiaãkaniãrina, imoianariakori ĩkanõka sari iuaã iĩto iĩtirĩkinina. Ininiã eereka
isãpiretarina kãkiti: “Teoso õkitikapekari iua. Iuaĩkana auãki itxapeka,” itxamana ninoa
imoianariakori. Ininiã ikara misirieneretxi apiatama eereka. Mitxiri misirieneretxi
poiãoka —itxarina Pirato.
65 —Ininiã hanikari sotatoakori akauari moiaãkani tĩkane. Hĩsa. Hĩtotariko akauari sona
—Pirato txana.
66 Ininiã isana iuaã. Akauari sona iteene itotinina ĩkapani. Itakarina Pirato takaõtxikare
itore nopini. Sotatoakori iuaã kaikota. Imoiaãrina akauari.

28

Xesosi Iuaĩkana Auãki Inini
(Marko 16.1-8; Arókasi 24.1-12; Xoão 20.1-10)

1 Tomatiko õti xipoka atoko, tomĩko ĩkanõkapanika Maria Matarena, oa ãto Maria pakini
sari akauarimoni.
2 Ninoa saãpotakasaaki, katimaritika itixi iakeẽkata itapararitika. Iuasaaki Teoso nitiri
iaxitikiri katxaka. Ikatapakiritari kai akauari tore, topãka itxa iua kai nopini.
3 Itoõ atokatxi iotximere atoko itxa. Imãka mapoa saro atoko itxa.
4 Sotatoakori, akauari moiaãkani, kikinanaãkata, ipĩkarauatinina. Irikana xitipeka.
Ipĩkani atokopeka itxana.

5 Eereka ninoa sitoakoro apoka akauari. Teoso nitiri misãkiretana:
—! Hĩpĩkarauatape. Nimarotari hĩte nitanãtiniri Xesosi, aamina ĩpiriãmitakari nopini tokakitakori.
6 !Auaika uai. Teoso õkitikapekari iua. Ikara iua sãpiretapekai hĩte. Uai hina. Hãtamatari iĩto mitxi auiniãtaã.
Ininiã ninoa atamatari.
7 —Katima hĩtxako imoianariakorimoni hĩsini ĩkapani. Hĩsãpiretana: "Iuaĩkana auapeka itxa Xesosi. Teoso õkitikapekari iua. Iua sari hĩte apisapanika Kariréiamoni. Iuaã haõkitariko iua," hĩtxako ninoamoni. Ikara atoko nitxa nisãpirena hĩtemoni —itxa Teoso nitiri.
8 Ininiã ninoa takanapari akauari. Ipĩkareritikana, ieneniritikana isana. Imitekana Xesosi moianariakorimoni õkitikiniua isãpiretini tĩkane.
9 Ninoa mitekaãpotakasaaki, ipixinipokoriti Xesosi tokiã ninoamoni:
—Hĩtepini ina —itxana.
Ininiã ninoa kapotoreẽkaua iua apisatoõ, maĩkakitita itxarina.
—Peerekai. Apiananiri pitxaua —itxanãtana.
10 Ininiã Xesosi:
—Kona hĩpĩkarauatape. Nitariakorimoni hĩsa. Hĩsãpiretana Kariréiamoni isinina. Iuaã aõkitanonako nota —Xesosi txana ninoa Mariaakoro.
Ininiã ninoa sipe.

Sotatoakori Xesosi Akauare Moiaãkani

11 Sitoãkini sikasaaki, ãtikaka sotatoakori akauari moiaãkani kanapiriã sitatximoni. Isãpiretarina itikakitina sasetotxi auĩteakorimoni.
12 Ininiã sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apotiitaua ikara ene ixinikinina ĩkapani. Eereka isikarina itoro txineiro sotatomoni, atão imasãpiretakanina ĩkapani apanakinimoni.
13 Ininiã sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini txana:
—Hĩtxariko apanakinimoni: "Xesosi moianariakori apoka ĩkanõka aimakasaaki. Iĩtirĩkarina Xesosi ĩto," hĩtxako.
14 Hĩauĩte Pirato imarotakasaakiri himakini, ininiã ate misãkiretariko iua, ininiã kona himisiritaãka himakini xika —itxarina sotatoakorimoni.
15 Ininiã sotatoakori apakaparo txineiro, sãpireta itxarina kãkiti Xesosi moianariakori ĩtirĩkiniri Xesosi ĩto. Ikara aãpirena iaripireta Xoteoakorimoni. Uatxa apaka ikara aãpirena auiãkapanika.

Xesosi Apoka Imoianariakorimoni
(Marko 16.14-18; Arókasi 24.36-49; Xoão 20.19-23; Átosi 1.6-8)

16 Õsi pakini Xesosi moianariakori sari oxiratarimoni Xesosi paniãtinimoni Kariréia tõpamoni.
17 Ninoa atamatari Xesosi. Ikapotoreẽkauana iua apisatoõ.
—Peerekai. Apiananiri pitxaua —itxanãtana.
Txamari ãtikaka kona iteene auikari iua Xesosi ininiãua.
18 Xesosi apoka ninoa takote, misãkireta itxana ninoa:
—Teoso txĩkitakano itixine auakani auĩte nininiãua. Itxĩkitakano ĩkoraxiti auakani auĩte apaka nininiãua. Ininiã ikinika posotiiretxi aua notamoni.
19 Ininiã nipaniãtai. Hĩsako ikini uãkati kãkitimoni ikini itixitika. Hõerekana ninoa nisãkire. Hĩpatxisatana nisãkire kĩpitakani niri uãkaã, imi uãkaã, Erekari Matamatakoti uãkaã pakini hĩpatxisatanako.
20 Hõerekanako ninoa ikinika nipaniãtakiti ikaminina ĩkapani. Hĩxinikariko ia. Nota ãtipirika auako hĩtekata. Hĩtekata nauiniritika itixi xipokako —itxa Xesosi sãkire.

MARKO

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti
(Mateo 3.1-12; Arókasi 3.1-20; Xoão 1.19-28)

1 Ia Xesosi Kristo iokanapirena erekari. Teoso ãkiri itxaua Xesosi.
2 Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatari ia:
Niokanatariko niokanapirena aniãkari kãkitimoni kimapori oeretini ĩkapani pite uai apokini apisa.
3 Iua auako ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako: "Hõeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari hĩkamako iua napini ĩkapani," itxa iua.
Itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka.
4 Ikara atoko Xoão kapatxisareri ãparaã makipakaniãtaã aua. Ipatxisatakasaakiri kãkiti, isãpiretari ia pirena:
—Hĩtakanapariko maerekati hĩkamakiti. Hĩpatxisataãkako. Ininiã Teoso makatxakariko maerekati hĩkamakiti —itxa Xoão kapatxisareri.
5 Ikinimane kãkiti Xotéia auakani Xerosareẽ sitatxiti auakani pakini sari Xoãomoni isãkire ikenakotinina ĩkapani. Ninoa sãpiretakasaakiri maerekati ikamakitina, ipatxisatana uini Xotão inakoriãtaã.
6 Xoão takari imãka kamero piti kamakori. Itakari ipakiomatare pirãtxi mata kamakori. Inikari txĩtxiri. Mapaã itxima.
7 Iua txari kãkitimoni:
—Nota poiãori. Nota tikini apokako apiatakari. !Apakata nikapotoreẽkiniua iua takote ikiti mata nimakatxakini ĩkapani, kotxi nota poiãoka. Iua apiata.
8 Nota patxisatai ãparaaãnokara. Iua patxisataiko Erekari Matamatakotiã. Iuasaaki hĩte apakapariko Erekari Matamatakoti.

Xesosi Patxisatiko Pirena
(Mateo 3.13-17; Arókasi 3.21-22)

9 Iuasaaki Xesosi apoka Nasaree sitatxiti, Kariréia tõpamoni. Iuasaaki Xoão kapatxisareri patxisatari iua uini Xotão inakoriãtaã.
10 Xesosi kanĩkiĩtakasaaki, iua itikari iaxiti takakini. Iuasaaki Erekari Matamatakoti katxaka kamoa katxakini atoko. Iua nopini apoka.
11 Iuasaakipeka Teoso iaxitikiri txari:
—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama.

Satanasi Atamakaerekatiniri Xesosi
(Mateo 4.1-11; Arókasi 4.1-13)

12 Iuasaaki Erekari Matamatakoti iokanatari Xesosi ãparaã makipakaniãtaã.
13 Iuaãtaã ikaikota koarẽta õti. Iuasaaki Satanasi atamakaerekatari iua. Iuaãtaã auari kaxipirini kaneenamarini. Ininiã Teoso nitiriakori iaxitikini nĩkatari Xesosi.

Xesosi Mipotorikiniri Iparĩka Kariréia Tõpa
(Mateo 4.12-22; Arókasi 4.14-15)

14 Xoão kateia ãki takikosaaki, Xesosi sari Kariréia tõpamoni. Iuaãtaã isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena.
15 Itxari:
—Teoso keto apopeka. Iua auĩtetxi ininiua apokaãpotapeka. Ininiã hĩtakanapariko himaerekani. Hãuikariko Teoso iokanapirena erekari —itxa Xesosi.
16 Xesosi tĩpokota Kariréia poati tiniã. Iuasaaki atamatana ipi hetxi takakani, Simão Petro, itari Ãtree pakini. Iua atamatana itakinirina hetxi.
17 Ininiã Xesosi txana:

—Uatxa masa notakata. !Himaĩkaikariko ximaki. Ãtião hĩparĩka auako. Nisãkire hĩsãpiretako kãkitimoni —itxa.
18 Ininiã iuasaaki ninoa takanapari hetxi, sa itxana Xesosikata.
19 Apikomoni ninoa saãpota. Itikana Txiako, itari Xoão pakini. Ninoa Sepeteo anaakori. Kanaua miramaneri ãki auanãtana iuasaaki. Hetxi iotsaãnãtana.
20 Iuasaaki iua akiritana ninoa. Ininiã ninoa takanapari iri, iri nitiriakori pakini kanaua ãki. Eereka isana Xesosikata.

Kiki Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti (Arókasi 4.31-37)

21 Xesosi imoianariakorikata apoka Kapanaoõ sitatxiti. Ininiã tomatiko õtisaaki Xesosi sari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua oerekarauatini ĩkapani.
22 Iua sãkire kenakotakani tsorĩkaãta, kotxi kona kaiõkatsoparerini atokoni !itxa. Iua oerekakiti sãkiretxiti pataparari, kotxi !isãpiretari ãti koerekareri sãkire apanakini kaiõkatsoparerini atoko. Iuaka sãkirekara isãpireta.
23 Iuasaaki aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua aua kiki maerekati matamatakoti auakiti. Iua akiripoakata:
24 —Xesosi Nasaree sitatxitikiri. Kipa pinireka atemoni? Pite ina ate pixipokini ĩkapanikani? Erekarinoka kamakarii. Teoso nakiti pitxaua —itxa.
Ikara atoko iua akiripoakata, kotxi iua maerekati matamatakoti pĩkari Xesosi.
25 Ininiã Xesosi itapararitika txari:
—Piotoka. Pitakanapariko ere kiki ĩto.
26 Iuasaaki maerekati matamatakoti iõkokaĩtotari. Ikatxakasaaki, akiripoakata.
27 Kãkiti iuaãtaã auakani tsorĩkaãta. Iuasaaki imisãkiretakakauana:
—Kiripa? Atxiĩti oerekakori sãkiretxiti amaneri apopeka? Iua sãkire kaposotiireri. Ipaniãtakiti maerekati matamatakoti kamapeka —itxanãtana.
28 Ininiã ikara pirena iaripireta ikini Kariréia tõpati.

Xesosi Makananitiniro Simão Petro Imakiro (Mateo 8.14-15; Arókasi 4.38-39)

29 Ininiã Xesosi, Txiako, Xoão pakini takanapakasaakiri aiko Xoteo apotiitiniãtaãua, isana Simão, Ãtree pakini aapokomoni.
30 Iuasaaki Simão imakiro apoomata. Osirĩkanãta. Ininiã ninoa sãpiretari Xesosi oamianare.
31 Ininiã Xesosi sari oamoni. Imaĩkaro ouako. Õkitikaro. Iuasaakipeka oãpoomare !auaika. Ininiã opotorika oparĩkauatini, ninoa kiena okamini ĩkapani.

Xesosi Makananitinina Amianatakani (Mateo 8.16-17; Arókasi 4.40-41)

32 Ininiã mapiãnikata kãkiti minana ikinipoko amianatakani, maerekati matamatakoti auaĩtotakini pakini iuamoni.
33 Ininiã ikinimane iua sitatxi auakani apotiitaua aapokotxi tore takote.
34 Ininiã Xesosi makananitana itomaneri amianatakani. Kaiãopokori amianari auakini imakananita. Apaka omitikana itomaneri maerekani matamatakoni. Iuasaaki !auiritana ninoa sãkirauatini, kotxi ninoa imarotari Teoso ãkiri ininiua Xesosi.

Xesosi Sãpiretiniri Teoso Sãkire (Arókasi 4.42-44)

35 Ĩkanõkapanika mapiãpanika Xesosi õkitikaua. Itakanapari aapokotxi. Iuanoka sari kãkiti mauakaniãtaã iri iaxitikiri imisãkiretini ĩkapani.
36 Eereka Simão imoianariakorikata sari Xesosi initinina ĩkapani.
37 Ninoa apokasaakiri, itxana:
—Ikinimane nitai —itxarina.
38 Xesosi apakapapiretana:

—Masa ãtiãtaã kãkiti aapokomoni. Iuaã nisãpiretariko Teoso sãkire, kotxi ikara atoko itxa niparĩka kãkitimoni.
39 Xesosi sari ikini Kariréia tõpa. Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua isãpiretari Teoso sãkire. Apaka omitikana maerekani matamatakoni kãkiti ĩtoã auakani.

Kiki Maere Matati
(Mateo 8.1-4; Arókasi 5.12-16)
40 Amianatakari maere matati apoka Xesosimoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ. Iua iteene amanaãri:
—Nimarotari, pinirekiniãri piposotari erekape pitxĩkitakinino —itxa.
41 Ininiã iuasaaki Xesosi iteene tiretari iua. Itakari iuako iua nopini. Itxari:
—Ari, ninirekapitikari. Erekapekai uatxa.
42 Iuasaakipeka amianari !auaika. Erekapekari iua.
43 Xesosi iokanatari iua. Iuasaaki isãpiretari iua:
44 —Kona pisãpiretapiri apanakini pitemoni nikamakiti. Uatxa merepanika pisa sasetotxiakorimoni. Poerekari piĩto ninoamoni. Eereka pikamariko Moisesini paniãtakiti. Ikara atoko oerekari kãkiti atão erekapeka pinini —itxari.
45 Iuaritika isãpiretapikari Xesosi kamakiti. Ininiã iaripireta ikara pirena. Ikara xika Xesosi !iposotaika isini aapokotximoni. Ikaikota kãkiti mauakaniãtaã. Iuaritika kãkiti sari iuamoni.

2

Matĩpokotakati Pirena
(Mateo 9.1-8; Arókasi 5.17-26)
1 Eereka mapaõtipeka inaka atoko iuaĩkana Xesosi Kapanaoõ sitatxiti apoka itxa. Iaripireta Xesosi inirimane aapoko apokini.
2 Iuasaakipeka mirikiniti kãkiti apoka iuamoni, ininiã iua aapokotxi xãpoka. Apotitauana ĩronakikoãtaã apaka. Ininiã ! apakata apanakini kãkiti ĩroini aapokotxi ãki. Iuasaaki Xesosi sãpiretari Teoso sãkire kãkitimoni.
3 Iuasaaki ipi ipi pakini kikiakori minari matĩpokotakati.
4 Kãkiti itomaneri ĩronakikoãtaã aua, ininiã kona iposotarina Xesosi takote apokinina. Ininiã aapokotxi nopini, Xesosi manapi ninoa sonatari iua matĩpokotakati iokatxakinina tĩkane Xesosimonikari. Iposo atoko isikakaãpotarina iua manapi.
5 Xesosi imarotari ninoa atão auikiniri iua sãkire. Ininiã Xesosi txari matĩpokotakatimoni:
—Namarite, pimaerekani makatxakapeẽkaika —itxa.
6 Iuasaaki ãtikaka kaiõkatsopareriakori topãkanãta iuaã. Itsorĩkaãnãtana. Ixiniremoninani:
7 —Kinirepa ia kiki ikara atoko itxa? Maerekati isãpiretakiti, kotxi Teosonanira posotari imakatxakiniri kãkiti maerekani —itxa ninoa sãkire.
8 Iuasaakipeka Xesosi imarotari ninoa xinikakiti ãkixinireẽna. Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Kininiãpa ikara atoko hĩtxa xinireta?
9 Nitxari iua imaerekani nimakatxakini, txamari ! himarotari imaerekani atão nimakatxakini. “Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa,” nininiã, iuasaaki himarotari nisãkire atão ininiãua, kotxi hĩtikari. Niposotiire imaerekani nimakatxakini ĩkapani, niposotiire iua nõkitikini ĩkapanitxikana.
10 Ininiã uatxaika noerekai hĩte, Teoso iokanatano nota hĩtari iaxitikiri ĩkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatxakini ĩkapani —itxana kaiõkatsopareriakori.
11 Ininiã matĩpokotakatimoni itxa:
—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxa.

12 Iuasaakipeka iua õkitikaua. Ikosekari isirimata. Ĩkorape itxa ikinimane okiãtaã.
Imakinika kãkiti tikoka.
—Peerekari Teoso kamakiti. Kona mitxi ate itikari ĩkora atoko inakari —itxanãtana
kãkiti.

Mateo Pirena
(Mateo 9.9-13; Arókasi 5.27-32)

13 Ininiã iuaĩkana isari ipoamoni. Kaiãopokori kãkiti apotiitaua iuakata. Iuasaaki
oerekana ninoa.
14 Isaãpotakasaaki, atamatari Arevii inakori. Ãti iuãka Mateo inaãka. Aopeo inakori ãkiri
itxaua iua. Iitopãkanãta auĩtetxiakori txineirote apakapiniãtaã. Ininiã Xesosi txari:
—Masa notakata.
Iuasaakipeka õkitikaua, Xesosikata sa itxa.
15 Eereka Xesosi nipokota Arevii aapoko. Itori auĩtetxiakori txineirote apakapakani,
itori apanakini maerekani, topãkanãta Xesosi takote, imoianariakori takote pakini.
Kaiãopokori kãkiti aua iuasaaki, kotxi kaiãopokori kãkiti Xesosikata sikani.
16 Pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini itikari Xesosi auĩtetxiakori txineirote apaka-
pakanikata, apanakini maerekanikata pakini inipokotini. Ininiã kaiõkatsopareriakori,
pariseoakori pakini pimaãna Xesosi moianariakori:
—Kinirepa hinipokota auĩtetxiakori txineirote apakapakanikata, maerekanikata? —
itxana.
17 Xesosi ikara ikenakotakasaaki, itxana:
—Kãkiti mamianatakani kona nirekari kãkiti pinĩtxi imarotakari. Amianatakani-
nokara nirekari pinĩtxi imarotakari. Nota uai apoka maerekani nakiritini ĩkapani,
imaerekanina itakanapinina ĩkapani. Kona nakiritari kãkiti "atão inakari kamakani"
uãkatakaniua —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Teoso Misãkiretiko Ĩkapani
(Mateo 9.14-17; Arókasi 5.33-39)

18 Ãti õti Xoão moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina Teoso
imisãkiretinina ĩkapani. Iuasaaki kãkiti pimaãri Xesosi:
—Kinirepa Xoão moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina Teoso
imisãkiretinina ĩkapani, txamari pite moianariakori kona ikara atoko !itxana.
19 Ininiã Xesosi:
—Kiiniri kãkiti ĩtanorouatakasaaki, ĩtanorouatakari aua iuaã, ininiã kona kãkiti takanapari
inikini iuasaaki. Kona iua ĩtanorouatakari nirekari kãkiti natxitini. Ininiã iua auakasaaki
ninoakata, ikinimane nipokota.
20 Ininiã nota ĩtanorouatakari atoko nitxa. Nota auakasaaki nimoianariakorikata, kona
itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Ãti õti nota !auaika nimoianari-
akorikata. Iuasaakiikarako itakanaparina inipokotinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani.

Amaneri Mãkatxi Pirena

21 Kona kãkiti tãpanetari mãkatxi kitxakari mãkatxi mata amaneriã. Mãkatxi mata
amaneri itxikika, ininiã kitxakari tsorakita.

Amaneri Sako Aamata Kamakori

22 Kona kãkiti takari iãriã amaneri sako kitxakari aamata kamakori ãki. Itakiniãri,
koanatxi kitxakari aamata kamakori tsorakita, ininiã iãriã xikepoata, ininiã koanatxi
!kikeikari. Sako amaneri ãki itakaãka iãriã amaneri. Iua atokokana kona hĩkoketari
kitxakari sãkiretxiti amaneri sãkiretxitikata.

Tomatiko Õti Pirena
(Mateo 12.1-8; Arókasi 6.1-5)

23 Tomatiko õti Xesosi imoianariakorikata napaãpota kikio triko takikoãtaã. Ininiã
ninoa makatxakaro triko iki mapaki inikinirona ĩkapani.
24 Pariseoakori atamatana, ininiã itxarina:

—Kinirepa ninoa parĩkauata tomatiko õtisaaki? —itxana.
25 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Kona hãtatsopatapanikari Taviini kamakiti? Iua, imoianariakorikata natxitakasaaki, kona himarotatari ikamakiti?
26 Iua ĩroã Teoso misãkiretikoãtaã. Apiataa inakori sasetotxi auĩte apiatakari iuasaaki. Iuaã Tavii nikari komiri Teosomoni sikakori. Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini !auiritaãka inikiniri. Txamari Tavii sikari imoianariakori inikinina ĩkapani.
27 —Tomatiko õti kamaãka, kãkiti ĩto ereka inini ĩkapani. Kona kãkiti kamaãka tomatiko õti auini ĩkapani.
28 Nota hĩtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini tomatiko õtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —itxa Xesosi.

3

Motĩkauakotakari Pirena
(Mateo 12.9-14; Arókasi 6.6-11)

1 Iuaĩkana Xesosi imoianariakorikata ĩroã aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Iuaã apokari kiki motĩkauakotakari.
2 Ininiã iuaã auakani txari
—Atxiĩti iua erekapeka txĩkitakari motĩkauakotakari uatxa tomatiko õtisaaki?
Ninoa xinikari ikara atoko inini, kotxi ninoa kinirão apoĩtaka txari Xesosi.
3 Ininiã Xesosi akiritari iua motĩkauakotakari:
—Uaimoni pina —itxari.
4 Iposo atoko ipimaãna iuaã auakani:
—Kipa atão Teoso paniãtaua akamini tomatiko õtisaaki? Maerekati akaminikani? Erekari akaminikani? Ipaniãtataua ãti amakananitini? Ipaniãtataua ãti aõkini?
Txamari ninoa !kasãkirena.
5 Xesosi atamatana. Iuasaaki inaiataua, iuaritika imatinaniuata, kotxi ninoa ! inirekari atão imarotinina. Ininiã Xesosi txari iua motĩkauakotakari:
—Pisirĩkauakota —itxari.
Ininiã itamẽkauakota. Erekape itxa iuako.
6 Ininiã pariseoakori potorika iuaã. Isana Erotxi sãkire auiãkanimoni. Iuaãtaã ninoa xinikari Xesosi okaenetinina.

Itori Amianatakani Sari Xesosimoni

7 Ininiã Xesosi sari Kariréia poamoni. Iuasaaki itori kãkiti Kariréia tixinikini, Xotéia tixinikini pakini sari iuamoni.
8 Xerosareẽ sitatxitikini, Itoméiakini, Xotão ipiniãkini, Txirokini, Sitoõkini pakini sari iuamoni. Ninoa kenakoenetari ikamakiti, ininiã iuamoni isana.
9 Ininiã ipaniãtana imoianariakori:
—Kanaua himina, kotxi kaiãopokori kãkiti katikaãpotano. Ininiã kanaua ãki niereẽtaua —itxa Xesosi.
10 Iuasaaki kaiãopokori kãkiti erekapeka itxĩkitakapeka. Apanakini amianatakani nirekakari imaãtakinirina Xesosi, erekapeka ininina ĩkapani. Ininiã ikatikaãpotarina Xesosi, kotxi kaiãori kãkiti.
11 Maerekati matamatakoti auakini atamatakasaakiri Xesosi, irikana Xesosi apisatoõ. Akiripoatana:
—Teoso ãkiripitikai pite.
12 Ininiã Xesosi kona auiritana ninoa: “Teoso ãkiripitikai,” ininina.

Xesosi Mereẽna Tosi Imoianariakori
(Mateo 10.1-4; Arókasi 6.12-16)

13 Iposo atoko Xesosi sari õtanoxiratarimoni, akirita itxana inirekaãkini. Ininiã ninoa sari iuamoni.

14 Ininiã iua mereẽna tosi kikiakori iuakata kaikotakani tĩkane, Teoso sãkire sãpiretakani
ĩkapani.
15 Iua sikari iposotiire ninoamoni, amianatakani erekapeka itxĩkitakinina ĩkapani,
apaka maerekati matamatakoti omitikinina ĩkapani.
16 Ininiã akiritari Simãо. Xesosi takauãkatari Simãо ãti iuãka. Petro itxaua.
17 Akiritana Txiako, itari Xoãо pakini. Sepeteo anaakori itxauana. Xesosi takauãkatana
ninoa Poanexi. Poanexi Popĩkari sãkireẽ "Ikarokirauari anaakori."
18 Akiritana Ãtree, Piripi, Patoromeo, Mateo, Tomee, Txiako pakini. Aopeo ãkiri itxaua
iua Txiako. Akiritana Tateo, Simão pakini. Homano omanatakari iua Simão.
19 Akiritari Xotasi Isikariotxi inakori apaka. Xesosi mĩkapiritakari itxaua iua Xotasi
Isikariotxi. Pakini Xesosi akiritakini imoianariakori ininiuana ĩkapani.

Maerekani Matamatakoni Omitikiko
(Mateo 12.22-32; Arókasi 11.14-23; 12.10)

20 Iuaĩkana ãti aapokotxitimoni isa Xesosi, imoianariakorikata. Iuasaaki mirikiniti
kãkiti iuaĩkana apotiitaua. Ikara atoko ininiã kona ninoa nipokota. !Apakata inipoko-
tinina, kotxi mirikiniti kãkiti aua iuaã.
21 Xesosi nirimane kenakotari kãkiti apotiitiniua iuakata. Ininiã isana iua apinina
ĩkapani.
—Imapitxiritapeka —itxana.
22 Kaiõkatsopareriakori Xerosareẽ ĩkani apoĩtari Xesosi maerekati ikamini. Ninoa sãkire:
—Peosepoo inakori auaĩtotari iua. Ininiã Peosepoora omitikari maerekati mata-
matakoti —itxana.
Peosepoo Satanasi itxaua. Apanakini sãkire:
—Maerekani matamatakoni auĩte sikaposotiiretari Xesosi maerekati matamatakoti
omitikini.
23 Ininiã Xesosi akiritari kãkiti isãkire ikenakotinina ĩkapani. Sãpirenatxi atãо inakari
oerekiko isãpiretana ninoa. Ipimaãna:
—Natokopa itxa Satanasika omitikiniua?
24 Auĩtetxi tixine auakani naiatakakiniãua, ixipokaãkanako.
25 Kãkiti aapoko ãki auakani ninoakakarika neenamauatiniã, ixipokaãkanako apaka.
26 Iua atokokana, Satanasi nitiriakori, ninoakakarika naiatakakiniãua, Satanasi
tapara xipokako.
27 —Kona kãkiti ĩroã kiki mitapoari aapoko ãki iĩtiriuatini ĩkapani. Kinirãо iĩtiriuataka,
ininiã iaxirikari mitari mitxi. Iposo atoko inirekaãkiti iĩtirĩka.
28 —Ari, atãopitikara nota txai hĩte. Apakata Teoso makatxakiniri ikinipoko maerekati
kãkiti kamakiti, imaerekani Teoso imisãkirepiretini pakini.
29 Txamari ãtipekana maerekati kamakari aua. Erekari Matamatakoti
misãkirepiretakari maerekani makatxakiko kona auari. Ikara atoko inakani inikoriãriko
imisiritiko maerekani misiritikoãtaã —itxa Xesosi.
30 Xesosi ikara atoko itxa, kotxi pariseoakori txari: "Iua auari maerekati mata-
matakoti."

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Mateo 12.46-50; Arókasi 8.19-21)

31 Iuasaaki itariakori inorokata apoka porikiti. Ipaniãtarina ãti akiritiniri Xesosi.
32 Iuasaaki itori kãkiti topãkakani ãkitari Xesosi. Isãpiretarina:
—Pitariakori, pinoro apaka porikiti aua. Initanãtai —itxarina.
33 Ininiã Xesosi apakapapireta:
—Kiripa nitariakori, ninoro pakini?
34 Iua atamatana itakote topãkakani:
—Hãtamata, uai aua ninoro, nitariakori pakini.

35 Teoso nireẽkiti kamakani nitariakori, nitaroakoro, ninoro pakini itxauana —itxa Xesosi.

4

Katakareri Pirena
(Mateo 13.1-9; Arókasi 8.4-8)

1 Iuaĩkana Xesosi oerekarauata ipoa takote. Kãkiti mirikiniti, ininiã imorõkokaua kanaua ãki. Iitopãka. Ninoa aua imiriĩ, ininiã iua kanauaã oerekarauata.
2 Itori Teoso sãkire oerekana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekikoã. Itxana:
3 —Hĩkenakota. Katakareri takarauata.
4 Itakarauatakasaaki itakareki irika kimapori tiniãpo. Ininiã kotipiriki nikari itakareki.
5 —Apanakini itakareki irika kai auiniãtaã, kipatxi mauakaniãtaã. Atãoka ipitxaka.
6 Kipatxi poiãoka auiniã atokatxi pataka apokasaaki itxarika. Omakotsani xika osonãka.
7 Apanakini irika inako sauaki. Inako aneẽkasaaki, okari takari. !Iriuata. Ipina.
8 —Apanakini irika kipatxi auiniãtaã. Ininiã iriuata. Ãti poiãoka iriuata, trĩtakata. Ãti apiata iriuata, sesẽtakata. Ãti kaiãopoko iriuata, seĩkata.
9 —Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Kãkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena
(Mateo 13.10-23; Arókasi 8.9-15)

10 Iuanani imoianariakorikata auakasaaki, ipimaãrina Xesosi:
—Poerekaua mixikanani sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretakiti? —itxarina.
11 Ininiã isãpiretana:
—Teoso sãkire mauiãkani !imarotari Teoso auĩtetxi ininiua. Teoso oerekai hĩte ninoa mimarotakiniti. Teoso oerekana ninoa isãkire sãpirenatxi atão inakari oerekikoã.
12 Atxiĩti ninoa iteene atamatari Teoso oerekakiti, iuaritika !imarotarina atamatakitina. Atxiĩti iteene ikenakotarina Teoso sãkire, iuaritika !imarotarina ikenakotakitina. Imarotaãkamariko, akiritaãkamariko Teoso, ininiã Teoso makatxakamariko ninoa maerekani.
13 Ininiã Xesosi txari:
—Himarotatari ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko?
—!Aimarotari —itxana.
—Ininiã natokopa ininiãparako himarotatari apanakini sãpirenatxi atão inakari oerekiko?
14 Ininiã imimarotakinitina oerekana:
—Iua takarauatakari takari Teoso sãkire.
15 Aua kãkiti kimapori tiniãpo takarekitxi irikiniãtaã atoko inakani. Ininiã Teoso sãkire ikenakotakasaaki Satanasi apoka. Ininiã imakatxakari Teoso sãkire ãkixinireẽna apokakari.
16 —Aua kãkiti kai auiniãtaã atoko inakani. Ninoa kenakotakasaakiri Teoso sãkire, iuasaakipeka apakaparina ipoxokoniritikana.
17 Itxamana, kona kakotsari. Imaxikiko apokiniã, imisiritiko Teoso sãkire auikinina xika apokiniã, iuasaaki itakanaparina Teoso sãkire.
18 —Aua kãkiti aanaia auiniãtaã atoko inakani. Ninoa kenakotapitikari Teoso sãkire.
19 Txamari maerekaxiniretinoka itxana. Txineironoka inirekana, ininiã ikara misirienetana ninoa. Kaiãopokori inireẽkitina, Teoso manirekakiniti. Maerekaxiniretinoka ininina, txineiro, inireẽkitina pakini inako atoko itxa, ininiã !ixinikaikarina Teoso sãkire, ininiã kona iriuata.
20 Aua kãkiti kipatxi erekari auiniãtaã atoko inakani. Ninoa auikari Teoso sãkire. Iriuatana. Ãti iriuata poiãoka, trĩtakata. Ãti iriuata apiata, sesẽtakata. Ãti iriuata ito, seĩkata.

Tirikapi Pirena
(Arókasi 8.16-18)

21 Xesosi pimaãna ninoa:
—Nanipa hĩtakari tirikapi? Kopiti ãkikani hĩtakatari? Amesa patapikani hĩtakatari?
Konapitini. Hĩtakari itano imakinika iopinikini ĩkapani.
22 Iomaãtakori ãti õti oerekaãkako. Kipatakori oerekaãkako, kotxi nota imarotapitikari
hĩkamakiti.
23 Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.
24 Xesosi sãkirauatapanika:
—Hĩtakaõtxikariko nisãkire. Imakinika hĩkenakotako. Erepaniko pikamakiti ãtimoni,
kotxi pite kamakititxikana kamaãka pitemoni. Erepaniko, kotxi apiata ikamaãka
pitemoni.
25 Teoso sãkire auakiti, iua sãkire kĩpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iua-
moni. Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire makĩpitakati, imarore xapiti iuamoni
auakari makatxakaãkako.

Takariki Pirena

26 Apikomoni Xesosi txari:
—Teoso auĩtetxi ininiãua kiki takariki taãkari atoko itxa.
27 Itakarauata. Imaka ĩkanõka. Ãti iparĩka ikama pokamara. Iuasaaki itakare
pitxakapeka. Kona iua imarotari otomorekini.
28 Merepanika otomoreka. Iposo atoko opitxaka. Eereka opa aua.
29 Oaneẽpeka onakasaaki katakareri makoapataro, kotxi oamiko manapipeka itxa.
Ikara atoko itxa Teoso auĩtetxi ininiãua.

Mostata Pirena
(Mateo 13.31-32; Arókasi 13.18-19)

30 Xesosi sãkirauatapanika. Itxari:
—Natokopa itxa Teoso auĩtetxi ininiãua? Ĩkiripa sãpirenatxi atão inakari oerekiko
oerekaua? Ia atoko itxa:
31 Teoso auĩtetxi ininiãua mostata oki atoko itxa. Axapitikiro oa. Apanakini iki apiata.
32 Otakaãka atoko opitxaka. Eereka oaneẽ. Apanakini takari ĩtano apiata oa.
Amaripokoro okati. Kotipiriki takari okoa okatiã. Iua atokotxikana Teoso auĩtetxi
ininiãtaãua.
Merepanika poião kãkiti. Eereka apiata. Eereka kaiãopokori kãkiti auĩtetari Teoso.
Txamari iuasaaki Satanasi apoka ninoamoni kotipiriki apokini atokokana.
33 Kaiãopokori sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana, Teoso sãkire imarotinina
ĩkapani. Ninoa imarotakasaakiri isãkire, apiata isãpiretana. Imimarotakanisaakiri isãkire,
poiãonoka isãpiretana.
34 Teoso sãkire oerekasaakina ninoa, sãpirenatxi atão inakari oerekikonoka isãpireta.
Eereka imoianariakorinoka auakasaaki iuakata, oerekana ikara imarotinina ĩkapani.

Xesosi Iotokakiniri Ĩtima
(Mateo 8.23-27; Arókasi 8.22-25)

35 Iua õtipanika mapiãnikata itxana imoianariakori:
—Maĩpiriãta ipoa. Ipiniãmoni masa —itxana.
36 Ininiã itakanapana itomaneri kãkiti. Iuasaaki imoianariakori anikari Xesosi
kanauaã. Apanakini kanaua axapitiri apaka sari ninoakata.
37 Ĩpiriãtakasaakina ĩtima kataparari apoka ninoamoni. Tsakati kataparari, ininiã ãparaã
ierepeẽpokataua kanaua ãki. Kanaua sakikaariãpotape.
38 Iuasaaki Xesosi ikapokiãmoni imakanãta. Isirimata nopini imakanãta. Ninoa
õpirĩkari iua:
—Kona pimaãkataua ate. Kona pitiretataua? Apinanapanoka —itxana.

39 Ininiã imereka. Ipinitari ĩtima:
—Piotoka. Auapika pitxako —itxari ipoa.
Ininiã itsorĩkaxitita. Ĩtima iotoka. Tsakati iotoka apaka.
40 Ininiã Xesosi:
—Natokopa ininiãpa kapĩkarei hĩte? Kinirepa hĩte kona auikano nota? —itxana ninoa.
41 Apiapĩkareta ninoa. Ininiã ninoa:
—Kinakaripa ia kiki, kotxi ĩtima, tsakati pakini auikari iua sãkire —itxana.

5

Kiki Maerekani Matamatakoni Auaĩtotakiti
(Mateo 8.28-34; Arókasi 8.26-39)

1 Xesosi imoianariakorikata apoka ãtiãtaã Xerasa tõpa, Kariréia poa ipiniã.
2 Xesosi kanĩkiĩtakasaaki, kiki ina iuamoni. Iua akauariãtaã auakari.
3 Iuaãtaã iua auanãta. Kãkiti !iposotari iĩtxikiniri iua. Iĩtxikare metao kamakori karakitapekata.
4 Kaiãokatani kãkiti ĩtxikari iuako, ikiti pakini metaoã, txamari ikakarakitsatari metao. !Apakata kãkiti nĩkatiniri iua.
5 Ĩkanõka, pokamara pakini ixirataãtaã akiripoanãta akauari auiniãtaã. Kai soroã iuaka ikisauakitataua.
6 Õtakopanika atapari Xesosi inini. Ininiã imiteẽkata iuamoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ.
—Apiananiri pitxaua —itxa.
7 Akiripoakata:
—Xesosi, Teoso ãkiri pitxaua. Apiananiri ãkiri pitxaua. Kipa pinireka nota ĩkapani? Teoso uãkaã namanaãi pite, kona pimisiritapeno —itxa maerekati matamatakoti.
8 Ikara atoko itxa kotxi Xesosi paniãtari:
—Maerekati matamatakoti pisipeka. Pitakanapari ere kiki —itxari.
9 Xesosi pimaãri:
—Kipa piuãka? —itxari.
Iua apakapapiretari:
—“Itori” ninaãka niuãka. Kotxi itori maerekani matamatakoni ate.
10 Iteene iua amanaaãpotari Xesosi:
—Kona piokanatapeua ãtiãtaã.
11 Iuasaaki auari kaiãopokori irari ixiratamoni nipokonãtakani.
12 Maerekati matamatakoni iteene amanaãri Xesosi:
—Piokanataua ate irarimoni. Pauiritaua ate sini ninoamoni —itxanãtana.
13 Ininiã Xesosi iokanatana. Iuasaakipeka maerekani matamatakoni takanapari iua kiki, ĩroã itxana irari ĩtomoni. Iuaãtaã auari ipi mio irari. Ninoa ĩroãkasaaki, irari miteẽkata oiokiriĩtini ipoamoni. Komoka, axãpoãta itxana iuasaaki.
14 Irari nĩkatakani miteka sitatximoni, aapokotxi poião auinimoni pakini. Isãpiretana kãkiti itikakitina.
15 Eereka isana Xesosimoni. Iuasaaki atamatarina kiki mitxi maerekati auaĩtotakiti. Iitopãkanãta. Mãkatxi auapekari. Atão iĩkitapeka auari. Iuaritika ninoa pĩkarauata.
16 Itikakani sãpiretari apanakini iua kiki pirena, irari pirena pakini.
17 Kãkiti iuaãtaã auakani paniãtari Xesosi osipikiniri iuaãtaã.
18 Xesosi iereẽtakasaakiua kanaua ãki, iua kiki amanaãri iuakata isini ĩkapani.
19 Xesosi !auiritari. Itxari:
—Pisa pinirimanemoni. Pisãpiretana Apiananiri kamakiti pite ĩkapani. Pisãpiretana iua iteene iamonĩkai pite.
20 Ininiã iua sipe. Iuaãtaã auari sitatxi tesi pakini. Iua kiki sari ninoa tesi sitatxitimoni. Isãpiretari kãkiti Xesosi kamakiti iua ĩkapani. Iuaãtaã auakani tsorĩkaãta:

—Anekani, peerekari Teoso —itxana.

Xáiro Amanaãkiti Pirena
(Mateo 9.18-19; Arókasi 8.40-42)

21 Ininiã eereka Xesosi ĩpiriãta ipoa. Ininiã ipoa ĩtiniã kaiãopokori kãkiti apotiitaua iuakata.
22 Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua sikani auĩte apoka iuamoni. Akiritaãka Xáiro iua. Iua kapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ.
23 Iua iteene amanaãri Xesosi:
—Namarite opinanapanoka. Masa notakata. Pitakari piuako oa nopini erekape onini ĩkapani.
24 Ininiã Xesosi sari iuakata. Kãkiti kinapokope itxakata isinina.

Xesosi Mãka Maãtakakaro
(Mateo 9.20-22; Arókasi 8.43-48)

25 Iuasaaki sito amianatakaro apoka. Tosikanani oa arẽka !iotoka.
26 Okinika otxineiroteẽ oĩkitxitapekari oamianare imarotakani. Kaiãopokori ipitamaro. Txamari ninoa !iposotari imakatxakinirina oamianare. Kona erekaro. Apiata oamianare.
27 Okenakoenetakasaakiri Xesosi napini, osari iuamoni. Omaãtakari imãka,
28 kotxi oamoni: "Nimaãtakiniãri imãka, iuasaakiika erekapekano," otxanãta oxinikakiti.
29 Ininiã omaãtakasaakiri, oarẽka iotoka. Iuasaakipeka oimarotari erekape onini.
30 Iuasaakiika Xesosi posotiire sari oamoni. Ininiã ikirioka kãkiti sauaki. Eereka ipimaãna:
—Kipa maãtakatari nimãka? —itxa.
31 Iuasaaki imoianariakori apakapapiretari:
—Apiananiri, patamata. Itomaneri kãkiti kinapokopeka, iuaritika pite pimaãri kãkiti: "Kipa maãtakatano?" pitxa —itxana.
32 Iuaritika Xesosi nitari imãka maãtakakari.
33 Iuasaaki oa sito imarotari erekape onini, ininiã okapotoreẽkaua iuamoni. Opĩkarauata. Okikinanaka. Eereka osãpiretari ikinika oamianare iuamoni.
34 Ininiã Xesosi txaro:
—Namarite, pite erekapekai uatxa, kotxi pauikari niposotiire. Pisipiniikaua, erekaxinirepekai —itxa Xesosi.

Xáiro Ãkero Õkitikiko
(Mateo 9.23-26; Arókasi 8.49-56)

35 Xesosi sãkirauatakasaaki oakata, apanakini Xáiro nitiriakori apoka. Itxari:
—Pamarite !auaika. Opĩpeka. Pauiritari Xesosi kanapiriini.
36 Ininiã Xesosi !imaãkatari ikara pirena. Itxari Xáiro:
—Kona pipĩkarauatape. Pauikano —itxari.
Ininiã ninoa sari Xáiro aapokomoni.
37 Xesosi auiritana Petro, Txiako, Txiako itari Xoão pakini sini iuakata. !Auiritana apanakini sini iuakata.
38 Ninoa apokasaaki Xáiro aapoko, kãkiti iuaãtaã auakani !imarotarina ikamakitina. Ikinipoko kãkiti txiapanãta, akiripoakanãtana.
39 Xesosi ĩroã. Itxana:
—Kinirepa iteene hĩtxiapanãta? Kinirepa hãkiripoanãta? Amarini !ipina. Oimakanãta —itxa.
40 Ininiã inapetarina iua. Ininiã iokanatana ninoa mapara. Oĩri, onoro, Xesosi moianariakori pakini ĩroã amarini auiniãtaã.
41 Imaĩkaro ouako. Iuasaaki isãpiretaro oa isãkireẽ:
—Taritaa komii.

Popĩkari sãkireẽ: “Amarini põkitikaua.”
42 Iuasaakipeka oõkitikaua. Otĩpokota. Oa amarini aua tosi anokanani. Iuasaaki ninoa iteene tsorĩkaãta.
43 Ininiã Xesosi paniãtana:
—!Hĩsãpiretapiri apanakini nimakananitiniro oa.
Apaka ipaniãtana isikakienatiniro oa.

6

Nasaree Auakani Kona Auikari Xesosi Sãkire
(Mateo 13.53-58; Arókasi 4.16-30)

1 Xesosi imoianariakorikata potorika iuaã. Nasaree sitatxitimoni isana. Iuaãtaã mitxi Xesosi aneẽ.
2 Tomatiko õtisaaki iua oerekari kãkiti aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Xesosi sãkire kenakotakani tsorĩkaãta. Itxana:
—Nanipa apaiaõkarauata, ikara atoko imarotini? Kipa oerekari imarore? Ikamakiti oerekari apiata imarore aua. Kininiãpa ĩkora atoko itxa posotiireta?
3 Ate imarotari iua, kotxi aapokotxi kamakari itxaua iua. Maria ãkiri iua. Iua itariakori Txiako, Xosee, Xota, Simão pakini itariakori itxauana. Itaroakoro apaka aua uai, ininiã ate imarotari iua —itxana.
Ikara xika kona ninoa auikari isãkire.
4 Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Teoso sãkire sãpiretakari paxitaãka, txamari Teoso sãkire sãpiretakari itixineẽ auakasaaki, iuaã auakani, inirimane, iua aapoko ãki auakani pakini !ipaxitari. !Auikarina iua sãkire —itxa.
5 Ininiã iuaã kona ikamari iposotiire apiari. Iuako itaka ãtikaka amianatakani nopini, ininiã amianatakani erekapeka itxĩkitaka.
6 Itsorĩkaãta, kotxi iuaã auakani !auikari isãkire. Ininiã iua tõpa isari aapokotximoni. Oerekarauata iuaã. Eereka isari apanakini aapokotxitimoni. Iuaĩkana oerekarauata. Itxaãpota iuaãtaã.

Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni.
(Mateo 10.5-15; Arókasi 9.1-6)

7 Xesosi akiritana imoianariakori tosi pakini. Ipi iokanata ãtiãtaã, iuaĩkana ãtiãtaã iokanatana ipi. Ikara atoko iokanaãpotana imoianariakori. Iposotiire isikana ninoa maerekani matamatakoni omitikinina ĩkapani.
8 Itxana:
—Kona minakati hanikape. Hĩtsonerenoka hanika. Kona hĩtii, kona auatxi, kona txineiro !hanikape.
9 Hĩkiti mata hĩeretaka. Ãtika kasipiri himãka hanika.
10 Sitatxi hãpokasaaki, ãtika aapokotxinanirako hãua. Iua sitatxi hãuakasaaki, hĩkaikota iua kãkiti aapoko. Kona hãuape ãti kãkiti aapoko.
11 Kãkiti mapakapakanisaakii, hĩsãkire imakenakotakanisaakina, ininiã hĩtakanapana. Hĩpotorikasaaki, hĩkaxipokari kipatxi hĩkiti mataã auakari, ininiã ikara atoko hõerekana ninoa maerekani ininiuana. Kãkiti misiritiko sãpiretiko õti apokasaaki, Sotoma sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuasaaki Komoha sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuaritika sitatxi auakani hĩte mapakapakani misiritaãkako apiata iuasaaki.
12 Ininiã isana. Isãpiretari kãkiti imaerekani itakanapini.
13 Mirikiniti maerekati matamatakoti iokanatana. Iĩtxiã itakana amianatakani nopini. Ininiã erekapeka itxĩkitakana amianatakani.

Xoão Kapatxisareri Ipinini
(Mateo 14.1-12; Arókasi 9.7-9)

14 Auĩtetxi Erotxi inakori kenakopiretari Xesosi pirena. Xesosi uãka iaripireta ikini
tõpati. Ininiã Erotxi xinikanãta:
—Ikara Xesosi, Xoão kapatxisareri itxaua. Uatxa iua õkitikapekaua. Iuakara Xesosi itxa.
Ininiãkara iposotiire aua iuamoni.
15 Ãtikaka uãkatari Xesosi Eríasi ininiua. Ãtikaka uãkatari Xesosi Teoso sãkire sãpiretakari
kitxakapirĩka ininiua.
16 Ikara Erotxi kenakopiretakasaaki, itxari: —Xoãokara nitsotakakiitakitikara iua
Xesosi txa. Ipĩpekariika iuaĩkana õkitikapekaua —itxa.
17 Mitxi Erotxi takaro itari Piripi ĩtanoro. Ouãka Erotxia inakoro. Oa xika Erotxi maĩkari
Xoão. Iaxiriĩtotari, kateia ãki taka itxari.
18 Xoão takaãka kateia ãki, kotxi itxari Erotximoni:
—!Erekari pitari ĩtanoro pitakini —itxari.
19 Ikara xika Erotxia apaka omanatari Xoão. Oa iteene kinirão okaka otxamari Xoão.
Kona oposotari oõkiniri iua,
20 kotxi Erotxi pĩkari Xoão. Iua imarotari, atão inakarinoka kamakari, erekarinoka
kamakari ininiua Xoão. Xoão sãkire ikenakotakasaaki, ! iteene ! imarotari isãkire,
iuaritika iua apokaerekatari ikenakotiniri isãkire.
21 Erotxi kamari isaiã kiiniriti. Iua kemaĩtxitana sotato auĩteakori, Kariréia auakani
auĩteakori, apanakini auĩteakori pakini.
22 Ininiã Erotxia ãkero apoka iua kiiniritiã. Iuasaaki oserenapirĩkata Erotxi apisatoõ,
ikemaĩtxitakini apisatoõ pakini. Ninoa potxitari oserenini. Ininiã Erotxi txaro oa ãtokoro:
—Pinirekakiti pamanaãno, ininiã nisikai.
23 Atãopitikara nisikai pamanaãkiti. Nitixine pinirekiniã, ipixini nisikai —itxaro.
24 Ininiã oa miteka onoromoni. Oa pimaã txaro onoro:
—Kiripa namanaãtari? —otxaro.
Ininiã onoro txaro:
—"Xoão Kapatxisareri kii prato nopini ninireka," pitxari. Ikara atoko pamanaãri iua
—otxaro.
25 Ininiã katimariã okanapiriã kiiniri auiniãtaã iuaĩkana. Katimariã auĩtetximoni osa.
Oamanaãri iua:
—Ninirekari Xoão kapatxisareri kii prato nopini —otxa.
26 Ininiã Erotxi maerekaxiniretinoka itxa, kotxi mitxi iua sãpiretaro oa amanaãkiti
isikiniro oa ikemaĩtxitakini apisatoõ. Ininiã !apakata imasikakaniãri isikaenetakiti.
27 Ininiã katimariã ipaniãtari sotatoakori okiniri Xoão:
—Ikii himina —itxa.
Ininiã isana kateiamoni. Itsotakakiitarina Xoão.
28 Pirato nopini itakarina ikii, sika itxarona ãtokoro. Ininiã oa sikari onoromoni.
29 Ininiã Xoão moianariakori kenakopiretakasaakiri Xoão okiko pirena, isana kateia-
moni. Aparina iĩto. Itakarina iĩto kai iriko ãki.

Sĩko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini
(Mateo 14.13-21; Arókasi 9.10-17; Xoão 6.1-14)

30 Ininiã Xesosi iokanatakini kanapiriã iuamoni. Apoka itxana Xesosimoni.
Isãpiretarina ikamakitina, oerekakitina pakini.
31 Iuasaaki kaiãopokori kãkiti aua iuaãtaã, ininiã !apakata inipokotinina. Ininiã:
—Amasipeka kãkiti mauakaniãtaã atomatini ĩkapani —itxana.
32 Ininiã kanauaã iereẽtauana. Ĩpiriãtarina ipoa. Isana kãkiti mauakaniãtaã.
33 Kãkiti itikari Xesosi inapaãpotini, ininiã ninoa miteka. Iopiriãrina ipoa koropoa,
apoka itxana Xesosi apisapanika.
34 Iua kanĩkiĩtakasaaki apisamoni mirikiniti kãkiti, ininiã iamonĩkana, kotxi soti auĩte
ipitikiri mauakiniti atoko itxana. Iuasaaki Xesosi oerekana kaiãori Teoso sãpiretakiti.
35 Ininiã mapiãpeka inaãpotiniã, Xesosi moianariakori iuamoni apoka. Itxarina:

—Kona kãkiti aapoko auari uai. Uatxa mapiaãpopeka.
36 Ininiã pipaniãtana kãkiti isinina ĩkapani nipokori iamotinina tĩkane.
37 Ininiã Xesosi:
—Hĩtekarako sikakienatana ninoa —itxana.
Ininiã ninoa:
—Pinirekatari asini komiri aamotini ĩkapani? Oito kasiriti kãkiti parĩkauatini ĩki anireka komiri ĩki naia kãkiti nikini ĩkapani —itxana.
38 Ininiã Xesosi pimaãna ninoa:
—Kipakinipa komiri katari aua? Hãtariko —itxa.
Ninoa imarotakasaakiri, apoka iuamoni. Itxana:
—Sĩko pakini komiri katari, ipi ximaki pakini aua —itxarina.
39 Xesosi paniãtana ikinika kãkiti topãkini katsotati nopini.
40 Ãtiãtaã iitopãkana sĩkoẽta, ipinimoni iitopãkana seĩ. Imakinikana ikara atoko itxaãpotana iitopãkinina.
41 Ininiã Xesosi kosekari sĩko pakini komiri, ipi ximaki pakini. Iuasaaki ionakaãta iaxiti:
—Erekapitikari pisikakiti —itxa.
Eereka imaxiõpekari komiri. Isikari imoianariakori. Imoianariakoripekana sikaãpotana apanakini. Iuaĩkana imapirinikari ximaki, xanaka itxari imakinikana.
42 Ikinimanekana nipokota, kamitopeka itxana.
43 Ininiã imoianariakori apotiitari ximaki itetakori, komiri itetakori pakini. Tosi pakini kotari xãpoka itetakori.
44 Iuasaaki sĩko mio kikiakori nipokotakani.

Xesosi Ipoa Nopini Itĩpokotini
(Mateo 14.22-33; Xoão 6.15-21)

45 Xesosi takapiretakasaakiri kãkiti, iuasaaki iokanatana imoianariakori ĩpiriãtinina iua apisa, Petsáita tixinimoni isinina ĩkapani.
46 Xesosi takapiretanapaka atoko, mitaxiratari nopini isa Teoso imisãkiretini ĩkapani.
47 Mapiãpe inakasaaki kanaua ipoa apanĩkakiãxitipeka aua. Iuasaaki Xesosi imiriĩpanika aua.
48 Xesosi atamatana ninoa, itaparanoka itxana imekoãtinina, kotxi ĩtima, tsakati pakini anikaãpotana ninoa. Ininiã ikatimaãpotakasaaki, Xesosi apokaãpota ninoamoni. Itĩpokota ipoa nopini. Inapaãpoaritana imoianariakori.
49 Ininiã ninoa atapakasaakiri ipoa nopini itĩpokotini, ninoa uãkatari kamiri. Ininiã ninoa akiripoakata.
50 Ininiã iua misãkiretana:
—Kataparaxinire hĩtxako. Notakara. Na !hĩpĩkarauatape —itxana imoianariakori.
51 Eereka kanauaã iereẽtaua. Iuasaaki ĩtima iotoka itxa. Ininiã itikokitatana ninoa. Itsorĩkaãtana:
—Kiripa atxiĩti? —itxana.
52 Ikara atoko isãkirena, kotxi kona ixinikaikarina Xesosi posotiire komiri ixanakasaaki. Paikoxinirena ninoa iuasaaki.

Xesosi Makananitana Amianatakani Xenesareekini
(Mateo 14.34-36)

53 Xesosi imoianariakorikata ĩpiriãtari ipoa. Isari Xenesaree tixinimoni.
54 Ikanĩkiĩtakasaakina apanakini itikari Xesosi.
—Xesosira —itxana.
55 Ininiã imitekana kãkiti auinimoni amianatakani apinina ĩkapani. Anikana isirimatana nopini Xesosimoni.
56 Ikini sitatxiti kãkiti amianatakani sirĩka kimapori tiniãpo. Amanaãrina Xesosi auiritinina ninoa imãka itikakinina. Ikinikana imãka tikakakani erekapeka itxĩkitaka.

7

Xoteoakori Iĩkite Pirena
(Mateo 15.1-9)

1 Ininiã pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini, Xerosareẽ ĩkani, apotiitaua Xesosikata.
2 Iuasaaki itikarina Xesosi moianariakori marokapiotakaniua nipokori inikinina apisa. Ininiã itxana:
—!Erekari imarokapiotakaniuana —itxana.
3 Pariseoakori, imakinikana Xoteoakori apaka kamari ikiomaneakori kitxakapirĩkarini sãkire iaõka. Inipokotinina apisapanika arokapiotauana.
4 Nipokori amotikoãtaã Xoteoakori sikasaaki, eereka apokasaakina aapokona imarokapiotakaniãuana kona inipokotana. Tiitxi iãkoanatxi, kopiti, apanakini itiina pakini arokasaakina ikiomaneakorini oerekakiti iaõka arokana.
5 Ininiã pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini pimaãri Xesosi:
—Kinirepa pimoianariakori kona kamatari kitxakapirĩka atoko ininina? Kinirepa marokapiotakanikaua inikarina nipokori? —itxarina.
6 Ininiã Xesosi apakapapireta:
—Mitxipitipanika Isaía sãpiretai hĩte. Atão iua sãkire, kotxi hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Iua txari:
Kamisirienererini ninoa kãkiti. Ninoa sãkireẽnanira ipaxitanona. Ãkixinireẽna ! inirekanona.
7 Maxikatiĩka ninoa kapotoreẽkaua nota apisatoõ. Maxikatiĩka ninoa txano: "Ateosone pitxaua," kotxi ninoa !oerekari nota sãkire. Ninoaka sãkire oerekana, txamari "Teoso sãkire asãpiretai" itxana.
Ikara atoko Isaía iõkatsopatakiti Teoso sãkire.
8 —Ininiã hĩtakanapapekari Teoso sãkire, kãkiti oereẽkiti hĩkamini ĩkapani.
9 Hĩtakanapapikari Teoso paniãtakiti, hinirekaãkiti hĩkamini ĩkapani.
10 Kitxakapirĩka Moisesi txari:
Pipaxitariko piri. Pipaxitaroko pinoro. Piri, pinoro pimisãkirepiretiniã, pokaãkako, itxa Moisesi sãkire.
11 Txamari hĩte oerekari kãkiti: "Kãkiti auakiti iri, inoro pakini nirekiniã, iua manirekakaniãri isikiniri ninoamoni, isãpiretana: 'Ia nota auakiti nisika Teosomoni.' " Ininiã !isikari ninoa nirekakiti ninoamoni. Ikara atoko inakari kãkiti sikakiti Teosomoni, hĩte takauãkatari "Kopaã."
12 Ininiãkara hõerekari kãkiti imatiretakanina iri, inoro pakini. !Apakata hõerekakiti.
13 Ikara hõerekakiti xika kona hĩte maãkatari Teoso sãkire. Apiata hinirekari kãkiti oereẽkiti. Auapanika itori hõereẽkiti sãkiretxiti ikara atoko inakari —itxa Xesosi.

Ãkixiniretxi Txiko Pirena
(Mateo 15.10-20)

14 Xesosi iuaĩkana akiritana ikinimane kãkiti. Itxana:
—Hĩkinika hĩkenakota. Hĩtakaõtxikariko nisãkire.
15 Imakinika hinikakiti, mapara auakari. !Ikamari ate maerekani. Hĩxinireẽ potoriãkarira kamari maerekanitxi.
16 Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.
17 Ikinimane kãkiti itakanapaka atoko, aapokotxi ãki ĩroã. Iuasaaki imoianariakori pimaãri:
—Pisãpiretaua mixikanani pisãpiretakiti —itxana.
18 Ininiã iua txari:
—!Kiĩkitei hĩte. Kona hĩte imarotatari hinamaã ĩroãkari kona kamari maerekanitxi.
19 Kotxi ĩroãkari !isari hĩxiniremoni. Hĩtikako ãki isa. Iposo atoko hĩtikatakasaaki inapa. Ikara atoko ininiã, erekari ikinipoko kãkiti niãkiti.

20 —Ixinireẽ potoriãkari iuara kamari kãkiti maerekani.
21 Kãkiti ãkixinire ipotorika ixinikakiti maerekati, anokaretxi, ĩtiriuatakatxi, okaniuatakatxi, ãti kãkiti ĩtanorokata isirĩkini nire pakini.
22 Kãkiti ãkixinireẽ ipotorika itirenani, maerekati Satanasi oerekakiti, misirieneretxi, pẽtauatakatxi kamakari, xikotakatxi, ãti misãkirepiretiko, iuikiniua, miĩkiteti inini pakini.
23 Ikinika ikara maerekati kãkiti ãkixinire auakari txikotari kãkiti xinire —itxa Xesosi.

Xoteo Minakatoua Auikiniri Xesosi Sãkire (Mateo 15.21-28)

24 Xenesaree tixini Xesosi potorika. Txiro sitatxiti tõpa, Sitoõ tixini pakinimoni isa. Iuaã kãkiti aapoko ĩroã. Kona inirekari kãkiti imarotiniri iua auiniãtaã. Txamari ! iposotari iomaãtiniua. Kãkiti imaroãpotari iua auiniãtaã.
25 Sito apoka Xesosimoni, kotxi oa kenakopiretari Xesosi pirena. Maerekati matamatakoti auaĩtotaro oimi. Oãpokasaaki Xesosimoni, okapotoreẽkaua iua apisatoõ.
26 Oa sito sãkiretari Kreko sãkire. Ãto uãka oa. Siropenísia tixinikero oa. Okapotoreẽkasaakiua Xesosi apisatoõ, oamanaãri Xesosi:
—Pomitikenatariko maerekati matamatakoti namarite ĩtoã auakari —otxari.
27 Ininiã Xesosi:
—Xoteo !pitxaua. Maparakerorai. Pite nirekakari nisikinii Xoteoakori nakiti. Amarini mitxi nikini atão. !Erekari nokiniri amarini kiena anãpamoni —itxaro oa.
28 Oa apakapapireta:
—Atãopitikara ikara atoko pitxa, kotxi nota maparakero, anãpa atoko Xoteoakorimoni. Iuaritika kãkiti auiritari anãpapiki nikiniri nipokori katxakakari amarini nipokotiniãtaã patapi —otxari Xesosi.
29 Ininiã Xesosi apakapapireta:
—Erekari papakapapiretini, ininiã paapokomoni pisa. Maerekati matamatakoti ! auaika pamarite ĩtoã —itxaro.
30 Oaãpoko oãpokasaaki, oãpokaro oamarite sirĩkanãta. Erekapekaro oa. Maerekati matamatakoti asikapekaro.

Makenakoreti Pirena

31 Eereka Xesosi takanapari Txiro sitatxiti tõpa. Ĩpirixititari Sitoõ tixini. Sitatxi tõpa tesi pakini ĩpirixitita. Apoka Kariréia poamoni.
32 Ãtikaka kãkiti minari makenakoreti Xesosimoni. !Iposota atão isãkirauatini. Ninoa iteene amanaãri Xesosi:
—Piuako pitaka iua nopini kakenakorepeka inini ĩkapani —itxana.
33 Xesosi anikari iua kiki kãkiti mauakaniãtaã. Itakari iuakoki ikĩpita ãki. Eereka ikiisoka, taka itxari ienemaã masãkireti nini nopini.
34 Eereka ionakaãta iaxiti, oõka itxa:
—Epataa —itxa.
Popĩkari sãkireẽ, “Piauãka.”
35 Iuasaakipeka ikenakoki auãka, ininiã kakenakorepeka itxa. Iuasaaki inini poiõpeka apaka. Eereka erekapeka itxa isãkirauatini.
36 Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Kona hĩsãpiretapiri apanakini nimakananitiniri iua.
Txamari apiata ninoa sãpirenauata.
37 Kãkiti tsorĩkaãta:
—Ikinika ikamakiti peerekari. Makenakoreti kakenakorepeka itxa. Mimatasãkiretakati, kasãkirepeka itxa —itxana.

8

Xesosi Sikakienatana Ipi Ipi Pakini Mio Kãkiti
(Mateo 15.32-39)

1 Eereka mapaõti itomaneri kãkiti apotiitaua Xesosimoni. Nipokori xipokapeka, ininiã Xesosi akiritana imoianariakori. Itxana ninoa:
2 —Nota amonĩkana naia kãkiti, kotxi ipi õti, ãti õti pakini õtipeka auana notakata. Ininiã uatxa nipokori !auaika.
3 Niokanatiniãna auinimoni manipokotakatipanikana, ininiã ipixiniãpo iõkapetana. Irikana. Ãtikaka õtako ĩkani kona apakata manipokotakanika isinina —Xesosi txana imoianariakori.
4 Imoianariakori apakapapireta:
—Uai aapokotxi mauakaniãtaã, ininiãkara nãpa aãpokari nipokori ito naia kãkiti asikakienatini ĩkapani? —itxana.
5 Ininiã Xesosi:
—Kipakinipa komiri katari hĩtemoni aua?
—Setxinokara komiri aua atemoni —itxana.
6 Ipaniãtari kãkiti topãkini ixiti. Imaĩkari iua komiri setxi.
—Erekari pisiãkiti —itxari Teoso.
Iposo atoko imaxiõpekari komiri, sika itxana imoianariakori. Imoianariakori sika itxana apanakinimoni.
7 Ninoamoni aua ãtikaka ximaki axapitiri. Ininiã Xesosi txari:
—Ia erekari —itxa Teosomoni.
Eereka ipaniãtana imoianariakori sikiniri kãkitimoni.
8 Ininiã ikinipoko kamitopeka itxana. Iposo atoko apotiita itxarina itetakori. Xãpokaka itxarina setxi kotarina.
9 Ninoa komiri nikakani ipi ipi pakini mio kãkiti. Kamitopeka itxana.
Ininiã itakapiretanapana ninoa.
10 Iposo atoko imoianariakorikata iereẽtaua kanaua ãki. Taomanota tõpamoni isana.

Pariseoakori Nirekari Xesosi Oerekiniri Iposotiire
(Mateo 12.38-42; 16.1-4; Arókasi 11.29-32)

11 Pariseoakori apoka Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:
—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ĩkapani, Teoso iokanatinii ĩkorapokoriti aimarotini ĩkapani —itxarina.
12 Ininiã Xesosi oõka. Itxari:
—Kinirepa kãkiti uatxarini nirekari noerekiniri Teoso takaõtxikare, iposotiire? Atãopitikara nota txai hĩte, kona noerekai hĩte.
13 Ininiã itakanapana. Iereẽtaua kanaua ãki. Ikanapiriã ipoa ipiniãmoni iuaĩkana.

Pão Tireẽkari Pirena
(Mateo 16.5-12)

14 Xesosi moianariakori maxinĩkaretari pão. Ãtika pão poriĩ kanaua ãki aua.
15 Ininiã Xesosi õtãkikana:
—Erepaniko, pamonõkoniri pariseoakori, Erotxi pakini pãote tireẽkari —itxa Xesosi.
16 Xesosi moianariakori misãkiretakakaua:
—Ikara atoko itxaua, kotxi amaxinĩkaretari pão.
17 Xesosi imarotari ninoa sãkire, ininiã itxana:
—Kinirepa hĩsãkirauanãta pão mauakani xika? Kona himarotatapanikari niposotiire? Kona hiĩkitetapanikari? Kona hinirekatari hãuikiniri nisãkire?
18 Kokimai, txamari, !hãtamatari. Kakenakokimai, txamari !hĩkenakotari nisãkire.
19 Kona hĩxinikapanikari iuasaaki nimaxiõpekitakiti sĩko komiri, sĩko mio kãkiti nisikakienatini? Kipakinipa kotari itetakori hĩxãpokaka? —ipimaãna.

Ininiã ninoa apakapapireta:
—Tosi kotari axãpokaka.
20 Xesosi txana ninoa:
—Eereka ãti õti nimaxiõpekari setxi komiri poriĩ. Nisikari ipi ipi pakini mio kãkiti. Itetakori hãpotiitakiti, kipakinipa kotari hĩxãpokaka? —ipimaãna.
Ininiã ninoa:
—Setxi kotari axãpokaka.
21 Ininiã Xesosi:
—Ininiã kinirepa kona hiĩkitetapanikari?

Mõsiãreti Petsáita Aapokotxitikiri

22 Xesosi Petsáita aapokotxitimoni apoka. Iuasaaki kãkiti minari mõsiãreti iuamoni. Amanaãrina Xesosi maãtakiniri iua mõsiãreti.
23 Ininiã iua anikaãpotari iuakoã kãkiti mauakanimoni. Iuaã iminapari ienemaã mõsiãreti okiã. Eereka taka itxari iuako iĩtoã. Ipimaãri iua:
—Kõsiãrepekai? —itxari.
24 Ininiã iua atamata.
—Nota itikapokotapeka, txamari nitikari kãkiti tĩpokotakari aamina atoko —itxa.
25 Iposo atoko Xesosi iuaĩkana takari iuako mõsiãreti nopini. Eereka mõsiãreti atão itikapokotapeka. Ikinipoko atamata.
26 Ininiã Xesosi iokanatari:
—Pisipeka paapokomoni. Kona pisipe Petsáita aapokotxitimoni, kotxi kona ninirekari pisãpiretiniri nikamakiti kãkitimoni —itxa Xesosi.

Petro Auikari Xesosi Teoso Mereẽkiti Ininiãua (Mateo 16.13-20; Arókasi 9.18-20)

27 Eereka Xesosi imoianariakorikata sari kãkiti poiãoka auinimoni, Sesaréia-Piripi sitatxiti takote isana. Ipixiniãpo Xesosi pimaãna imoianariakori:
—Kiripa kãkiti uãkatano nota? —itxa.
28 Ninoa apakapapireta:
—Xoão kapatxisareri iuãkataina. Apanakini "Eríasi inakori" iuãkataina. Ininiã apanakini "Teoso sãkire sãpiretakari" iuãkataina —itxana Xesosi moianariakori.
29 Iuaĩkana Xesosi pimaãna:
—Hĩtepekana, kipa hĩte uãkatano? —itxana.
Ininiã Petro apakapapiretari:
—Teoso mereẽkiti, kãkiti iãtapanãtakiti pitxaua —itxari.
30 Ininiã Xesosi txana imoianariakori:
—Teoso mereẽkiti nininiua !hĩsãpiretapiri apanakini —itxa.

Xesosi Sãpiretari Ipinini (Mateo 16.21-28; Arókasi 9.22-27)

31 Ininiã ia atoko oerekarauata:
—Nota hĩtari iaxitikiri iteene atatsiirauatako. Kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini kona nirekapanino nota. Nokaãkako. Eereka ipi ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako.
32 Ikara isãpireta ikinimane kãkitimoni. Ininiã Petro anikari iua maparamoni. Itxari:
—Kona ikara atoko !pitxape. Kona erekari pisãkire ikara atoko pinini —itxa Petro.
33 Ininiã Xesosi kirioka imoianariakorimoni. Iua txitari Petro:
—Pisipiniikaua Satanasi. Pite nireẽkiti kãkiti nireẽkiti atokotxikana. Pite nireẽkiti kona Teoso nireẽkiti atokoni —itxa Xesosi.

Xesosi Moianari Atão Inakari (Mateo 16.24-28; Arókasi 9.23-27)

34 Xesosi akiritana kãkiti imoianariakori apaka. Itxana ninoa:

—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka pinireẽkiti kona pixinikape. Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã, notakata pisapitikako.
35 Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata.
36 Atxiĩti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ĩkapani. Atxiĩti iua tiitxi xika kona pikĩpitari Teoso sãkire, ininiã kona pikaikota ãtipirika Teosokata. Ikara atoko ininiã, erekari atxiĩti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pikaikotini, kotxi tiitxi ĩki poiãoka, pixinire karone apiata.
37 !Apakata kãkiti iĩkitxitiniri Teoso, iuamoni isini ĩkapani.
38 Ĩkorasaaki kãkiti !inirekari Teoso. Inirekari maerekatinoka. Ĩkorasaaki pipẽtatiniãno nota, pipẽtatiniãri nota sãkire, ininiãkara nota kãkiti itari iaxitikirino pẽtataiko pite, uai nikanapiriãkasaaki. Nikanapiriãkasaaki, niri iotximere aua notamoni. Nina niri nitiriakorikata, erekarinikata.

9

1 Xesosi txana ninoa:
—Hĩxinikariko ia nisãkire. Apanakini hĩte uatxa uai auakanii, hĩpinini apisapanika himarotari Teoso auĩtetxi ininiãua. Auĩtetxi kaposotiireri itxaua —itxa Xesosi.

Moisesi, Eríasi Pakini
(Mateo 17.1-13; Arókasi 9.28-36)

2 Seisi pakini õti napaka atoko Xesosi anikana Petro, Txiako, Xoão pakini oxiratarimoni, mitaxiratarimoni. Iuasaaki ninoanani aua iuaã. Iuaã auakasaakina, Xesosi ĩto ipinipo itxa.
3 Imãka kasarori itxaua. Iotximere apaka auari. Ikara imãka saro atoko inakari, ! auari. Kãkiti iteene arokiniãri mãkatxi, iuaritika ikara isaro atoko !auari.
4 Iuasaaki Eríasi, Moisesi pakini tokiã iuaã. Isãkirauatana Xesosikata.
5 Ininiã Petro txari Xesosi:
—Koerekareri, erekapitikari uai aãuini. Makamari papiri ipi ãti pakini, pite ĩkapani, Moisesi ĩkapani, Eríasi ĩkapani —itxa.
6 Ikara atoko itxa Petro, kotxi !imarotaikari isãkire, iteene ipĩkarauatiniã.
7 Iuasaaki katxiãri apoka ninoamoni. Katxiãri ãki auana. Katxiãri ãki Teoso txari:
—Ere namarite, nitiretakiti. Hĩkenakotariko iua sãkire —itxa.
8 Katimaritika Xesosi moianariakori sapotorika. Itikapokotana. Mitxi Xesosikata sãkirauatakani !auaika iuaã. Xesosinokara kaikota ninoakata.
9 Õtanoxiratari iokiriiãpotakasaakina, Xesosi txana:
—Mixikanani hĩtikakiti !hĩsãpiretapiri apanakini. Nota hĩtari iaxitikiri nipinaka atoko iuaĩkana nõkitikaãkaua atokoikarako, hĩsãpiretariko mixikanani hĩtikakiti —itxana.
10 Ininiã !isãpiretarina apanakinimoni. Ninoanoka isãkirauanãtana:
—Natokopa itxa kãkiti ipĩkaripeka iuaĩkana õkitikiniãua —itxanãtana.
11 Ipimaãrina Xesosi:
—Kinirepa kaiõkatsoparerini sãkire: “Teoso mereẽkiti apokini apisapanikarako Eríasi apokako.” Kinirepa ikara atoko itxana?
12 Ininiã Xesosi:
—Inipitikara Eríasi apoka merepanika, kãkiti iposope inini ĩkapani. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: “Kãkiti itari iaxitikiri iteene atatsiirauatako. ! Inirekaãkako.” Kinirepa ikara atoko itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori?
13 Nisãpiretaiko Eríasi apokapeka. Kãkiti misiritapekari iuani. Inireẽka iaõka imisiritarina. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara ene —itxa Xesosi.

Amarini Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti
(Mateo 17.14-21; Arókasi 9.37-43a)

14 Ninoa apokaãpotakasaaki apanakini imoianariakorimoni, atamatana kãkitipokoni.
Ninoa ãkitana Xesosi moianariakori. Iuasaaki kaiõkatsoparerini kãkitikata itaparakiene-
takakaua.
15 Iuasaaki kãkiti atapari Xesosi. Ipoxokoniritikana itxana:
—Xesosi napani.
Ininiã imitekana iuamoni, okapireta itxarina:
—Piteni?
16 Ininiã Xesosi:
—Ari, notara.
Ipimaãna:
—Kininiãpa hĩtxitakakaua? —itxa.
17 Ininiã kiki kãkiti sauaki auakari apakapapiretari:
—Nota minamari namarite pitemoni. Maerekati matamatakoti auaĩtotari iua. !
Auiritari namarite sãkirauatini.
18 Iua maĩkasaakiri, okaĩtotari iua xiti. Iuasaaki namarite sorikipeta. Akatsakat-
siriĩtaua. Itorõkaĩtota. Ininiã nimisãkiretamana pimoianariakori omitikiniri maerekati
matamatakoti, txamari ninoa !iposotari.
19 Xesosi txari:
—! Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari
hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩte nimĩteenekini? Himinari
amarini notamoni —itxana.
20 Ininiã ninoa anikari iua amarini Xesosimoni. Iuasaakipeka maerekati mata-
matakoti atamatari Xesosi. Iuasaakipeka maerekati matamatakoti txĩkitakari amarini
okaratiniua. Ininiã iua amarini iriãkata. Ikanapirikata, isorikipekata, itxĩkitakari
amarini.
21 Xesosi pimaãri iri:
—Kirisaakipa ipotorika ĩkora atoko inini?
—Axapitipanikara ipotorika ĩkora atoko inini.
22 Itokata maerekati matamatakoti okaĩtotari xaminamoni. Itokata okaĩtotari
kãuaãrimoni. Inirekari okiniri iua. Piposotiniãri, pomitikariko maerekati matamatakoti.
Piamonĩkauako atepaniko —itxa iri sãkire.
23 Ininiã Xesosi:
—Nota posotatari? Teoso sãkire auiãkari posotari ikaminiri ikinika —itxari.
24 Iuasaaki iua kiki apakapapiretari iãtsaritika:
—Nauikapitikari piposotiire. Axapitikinoka ! nauikari, ininiã pisikaposotiiretano
iteene pisãkire nauikini ĩkapani.
25 Isãkirauanãtakasaakina, kãkitipokoni miteẽkata ninoamoni Xesosi kamakiti imarotin-
ina ĩkapani. Ininiã Xesosi itapararitika txitari maerekati matamatakoti:
—Pite maerekati matamatakoti. Pitxĩkitakari kãkiti masãkireti inini. Pitxĩkitakari kãkiti
makenakokiti inini. Nota omitikai pite. Pipokĩka. Iuaĩkana !piĩroãpinikako iua ĩtoã —itxa
Xesosi.
26 Iua maerekati matamatakoti akiripoakata. Okaraĩtokatari atoko, sipe itxa. Iua
amarini ipĩkari ĩto atokopeka itxa. Ininiã apanakini kãkiti:
—Ipĩpeka —itxarina.
27 Ininiã Xesosi maĩkauakotari. Õkitikari iua, ininiã itima.
28 Xesosi aapokotxi ãki auakasaaki, iuanoka inakasaaki, imoianariakori pimaãri:
—Natokopa ininiãpa kona ate posotatari maerekati matamatakoti aomitikini? —
itxana iuamoni.
29 Ininiã Xesosi:
—Teoso pimisãkiretakasaaki, iuasaaki pimanipokotakaniãra, iuasaaki piposotari ikara
atoko inakari maerekati matamatakoti pomitikini —itxa Xesosi.

Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari Ipinini
(Mateo 17.22-23; Arókasi 9.43b-45)

30 Iuaã ipotorikana. Ĩpirixititarina Kariréia tõpa. Xesosi !inirekari apanakini kenakoenetiniri iua auiniãtaã.
31 Kotxi inirekari oerekinina imoianariakorinoka ipinini pirena. Ininiã Xesosi:
—Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritaãkako. Nisikaãkako kikiakorimoni inirekaãkitina ikaminina tĩkane. Ninoa okano nota. Ipi õti ãti õti inakasaaki iuaĩkana nõkitikauako —itxa.
32 Ninoa !imarotari Xesosi sãkire. Ninoa pĩkari ipimainirina iua.

Kiripa Kãkiti Apiatakari Txataua?
(Mateo 18.1-5; Arókasi 9.46-48)

33 Kapanaoõ sitatxiti apokana. Aapokotxi ãki auakasaakina, Xesosi pimaãna ninoa:
—Natokopa itxa hĩsãkire, uaimoni aĩkasaaki hĩtaparakienatakakasaakiua? —itxa.
34 Masãkirenika itxana, kotxi kimaporiãpo ninoa sãkire: “Ĩkiripa ate apiatakari?” itxana.
35 Xesosi, iitopãka atoko, akirita itxana imoianariakori tosi pakini.
—Hĩkinika uaimoni hiĩtopãka. Apiatakari pininiãua pinirekiniã, piteka poiãotakaua. Ikinimane nitiri pitxauako.
36 Xesosi kosekari amarini, mina itxari imoianariakori sauaki, katarata itxari.
37 —Papakapiniãri amarini pipoxokoniritika, papakapano nota apaka. Papakapiniãno nota, na notananini papakapa. Iuasaaki papakapari iua uaimoni niokanatakiri —itxa Xesosi.

Maerekani Matamatakoni Omitiãkari
(Arókasi 9.49-50)

38 Xoão sãpiretari Xesosi:
—Koerekareri, ate kenakotari kiki omitikinina maerekani matamatakoni pite uãkaã. Kona pimoianarini iua. Ininiã ate: “Ikara atoko !pitxape,” atxari.
39 Ininiã Xesosi:
—!Hĩotokakapiri ikara ikamini. Kãkiti nota uãkaã maerekati matamatakoti omitiãkari, kona imisãkirepiretano.
40 Iua ate mokaiakari minakatiua. Atiretakiri itxaua.
41 Nota atãopitikara nitxai hĩte. Atxiĩti kãkiti sikai ãparaã, kotxi Teoso mereẽkiti nakiti pitxaua. Iua kamakiti erekari, ininiã apakapapitikariko ikamakiti ĩki.

Maerekati Oerekakari
(Mateo 18.6-9; Arókasi 17.1-2)

42 !Erekari kãkiti mitari oerekiniãri amarini nota sãkire auiãkari maerekati ikamini. !Erekari. Erekamariko kai mitari iaxirikaãkamako iua kãkiti mitari nokiã, eereka okaãkamako ipoamoni ipinini ĩkapani.
43 Piuako maerekati ikamãkitakiniãi, pitsotakari. Erekamariko ãtinani piuako Teosokata ãtipirika pauini ĩkapani, kotxi maerekati pikaminiã, pisa maerekani misiritikoãtaã. Iuaã xamina tirinapika. !Oakaãka. Atxiĩti piuako ipi aua, txamari pite sari iuaãtaã. !Erekari.
44 Iuaã kĩtxi piĩtoã auakaro !opina. Xamina !oakaãka.
45 Pikiti maerekati ikamãkitakiniãi, pitsotakari. Erekamariko ãtinani pikiti Teosokata ãtipirika pauini ĩkapani, kotxi maerekati pikaminiã, pisa maerekani misiritikoãtaã. Iuaã xamina tirinapika. !Oakaãka. Atxiĩti pikiti ipi aua, txamari pite sari iuaã. !Erekari.
46 Iuaã kĩtxi piĩtoã auakaro !opina. Xamina !oakaãka.
47 Poki maerekati ikamãkitakiniãi, pimakatxakari. Erekamariko ãtinoka poki auini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua pisini ĩkapani, kotxi maerekati pikaminiã pisa maerekani misiritikoãtaã. Iuaã xamina tirinapika. !Oakaãka. Atxiĩti poki ipi aua, txamari pite sari iuaã. !Erekari.
48 Iuaã kĩtxi piĩtoã auakaro !opina. Xamina !oakaãka.

49 Iõkira nipokorimoni takiko atokokana xamina tirinakari takaãkako ikinimane
kãkitimoni. Ikara atokokana ikinimane ataerekataãkako.
50 Iõkira erekaro. Txamari iõkira koketikosaaki kipatxikata, !erekaikaro. !Apakata
xinitxi piõkiratini ĩkapani. Atão iõkira atoko hĩtxako. !Hĩtxitakakapeua.

10

Kiki Ĩtanorokata Itakanapakakini
(Mateo 5.31-32; 19.1-12; Arókasi 16.18)

1 Xesosi potorika iuaã. Xotéia tõpa isa. Ĩpiriãkitari Xotão kãuaãriti. Iuaĩkana kãkiti
apotiitaua iuamoni. Kaiãopokori kãkiti, ininiã oerekarauata, mitxi oerekarauanãtini
atokokana.
2 Kikiakori, pariseo inakaniua, apoka Xesosimoni. Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri
isãkire, ininiã ipimaãrina:
—Atãokani erekari kiki takanapiniro ĩtanoro?
3 Ininiã Xesosi:
—Kiatokopa itxa Moisesi paniãtakiti?
4 Ininiã ninoa:
—Moisesi paniãtari kiki iõkatsopatiniri aãtsopa, ĩtanoro itakanapini aãtsopate, ininiã
eereka auiritari iua iokanatiniro oa —itxana.
5 Ininiã Xesosi:
—Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini, kotxi paikori hĩxinire. Teoso nireẽkiti hi-
manirekakani xikara, Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini.
6 Kotxi merepitipanika Teoso ikinipoko ikamakasaaki, ikamari kiki, sito pakini.
7 Ikara atoko ininiãpitikara, kiki takanapari iri, inoro pakini, ĩtanorokata auini ĩkapani.
8 Ininiã ãtika atoko itxauana. Ininiã ipi kãkiti !itxaikauana. Ãtinokara itxapekauana.
9 Ikara atoko ininiã, !erekari kãkiti kaiarikiniri Teoso apotiitakini —itxa Xesosi.
10 Eereka Xesosi imoianariakorikata kanapiriã aapokomonina. Iuaã apokasaakina,
imoianariakori pimaãri iua ikara sãkiretxiti iuaĩkana oerekinina ĩkapani.
11 Ininiã isãpiretana:
—Kiki ĩtanoro takanapakari, ãto sito itaka inakari, maerekati ikaminaro ĩtanoro.
12 Iua atokokana sito õtaniri takanapakaro, ãti õtanirita inakaro maerekati okaminiri
õtaniri —itxa Xesosi.

Xesosimoni Amarini Apokini
(Mateo 19.13-15; Arókasi 18.15-17)

13 Iposo atoko ãtikaka kãkiti anikari amarini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi
misãkiretiniri Teoso ninoa amarini ĩkapani. Txamari imoianariakori txitana. !Auiritana
amarini anikinina Xesosimoni.
14 Xesosi ikara ikenakotakasaaki, !apokaerekatari. Ininiã iua:
—Hãuiritariko amarini notamoni apokini. !Hĩotokakapiri, kotxi kãkiti Teoso auĩtetakani
amarini atoko itxauana.
15 Ia atão: Kãkiti mapakapakaniãri Teoso, amarini apakapiniri atoko iminakaniã, kona
isa Teoso auĩtetxi ininiãtaãua —itxa Xesosi.
16 Ininiã Xesosi kataratari amarini. Itakari iuako ikiina nopini. Amanaãri Teoso
erekari itakini amarinimoni.

Ãtokori Ito Txineiroteri
(Mateo 19.16-30; Arókasi 18.18-30)

17 Xesosi iuaĩkana potorika. Iuasaaki ãtokori miteka iuamoni. Ikapotoreẽkaua Xesosi
apisatoõ.
—Koerekareri erekari, kiripa nikama Teosokata ãtipirika nauini ĩkapani? —itxa.
18 Ininiã Xesosi:
—Kininiãpa “erekari” pitxano? Teosonanira erekari.

19 Pite imarotari Teoso paniãtakiti. ! Pokaniuatape. ! Pisirĩkape ãti ĩtanorokata. ! Piĩtiriuatape. Poxiene ! pikamape. Apanakini ! pimisirienetape. Piri, pinoro pakini pipaxitako —itxa Xesosi.
20 Iua ãtokori txari:
—Noereẽkiri, axapitipanikara ninakasaaki, nikĩpitari ikara Teoso paniãtakiti —itxari.
21 Ininiã Xesosi apokaerekatari iua.
—Auapanika ãtinoka pikamini tĩkane. Pisa. Tiitxi ikinika pinakiti pivẽtxitako. Txineiro papakapakito pisikako matxineirotenimoni. Eereka pimoianatanoko nota. Ikara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite —itxari iua.
22 Ikara Xesosi sãkire ikenakotakasaaki, imatinaniuata. Isipe. Maerekaxiniretinoka itxa, kotxi kaiãori itii.
23 Xesosi sapotorika, misãkireta itxana imoianariakori:
—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua —itxa.
24 Imoianariakori:
—Anekani? —itxana.
Iuaĩkana Xesosi txari:
—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
25 Atauako kamero napatari ãkorike sonakiã? Apia mimari kãkiti katxineiroterini auĩtetiniri Teoso —itxana.
26 Imoianariakori iteene tsorĩkaãnãta.
—Ininiã kipa sari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua? —itxana imoianariakori.
27 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Teoso posotari ikinipoko ikamini. Kãkiti ! iposotari. Teoso posotari anikiniri katxineiroteri itixinemoni —itxa.
28 Petro txari:
—Ate takanapapekari ikinipoko pite amoianatini ĩkapani —itxari Xesosi.
29 Ininiã Xesosi:
—Atão nitxai. Paapoko pitakanapiniã, pitariakori, pitaroakoro, piri, pinoro, pĩtanoro, pamariteni, pikikiote, pitakanapiniã notakata pisini ĩkapani, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini ĩkapani,
30 pitakanapakiti iua apiata nisikaiko. Ĩkorasaaki nisikaiko itomaneri aapokotxi, itomaneri pitariakori, itomanero pitaroakoro, itomanero pinoroakoro, itomaneri pamariteni, itomaneri pikikiote, nisikaiko. Txamari iuasaaki patatsiitari pimisiritiko. Iuaritika eereka Teosokata pauapika ãtipirika.
31 Uatxa apiari inakari, iuasaakiko minakati itxauako. Uatxa minakati inakari, iuasaakiko apiari itxauako —itxa Xesosi sãkire.

Iuaĩkana Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Mateo 20.17-19; Arókasi 18.31-34)

32 Xesosi imoianariakorikata Xerosareẽ kimaporite iãpotakasaakina, Xesosi ĩkiika. Iuasaaki ninoa maerekaxiniretinoka itxana. Apanakini ninoa tikini sikani pĩkarauata. Ininiã Xesosi iotoka. Akiritana imoianariakori tosi pakini. Isãpiretana paĩtiki kãkiti kamakiti iuamoni tĩkane.
33 Ininiã iua:
—Hĩkenakota. Xerosareẽmoni asa uatxa. Iuaã nota hĩtari iaxitikiri sikaãkako sasetotxi auĩteakorimoni, kaiõkatsopareriakorimoni pakini. Ninoa paniãtariko nota okiko. Iposo atoko Xoteo minakonimoni sika ninaãkako.
34 Inapetanonako. Inoropatanonako aãpitsaã. Ikiisokanonako. Iposo atoko oka ninaãkako. Ipi ãti pakini õti inakasaaki iuaĩkana nõkitikauako —itxa imoianariakorimoni.

Txiako Xoão Pakini Amanaãkiti
(Mateo 20.20-28)

35 Iposo atoko Txiako, Xoão pakini sari Xesosimoni. Ninoa Sepeteo anaakori.
—Koerekareri, ate nirekari aamanaãkiti pikamini —itxana.

36 Ininiã Xesosi pimaãna:
—Kipa hinireka nikaminii hĩte? —itxana.
37 —Pite ikinimane auĩte pinakasaakiua, pauiritaua pitekata aĩtopãkini, pikikomoni, pisaneremoni aĩtopãkini —itxana.
38 Ininiã Xesosi:
—!Himarotari hamanaãkiti, kotxi mapaõti napa atoko nota apakapariko iãtatxi tsiĩtxiã niãtini ĩkapani. Hĩposotatari ikara hiãtini? Nipatxisataãkako tsiĩtxiã. Hĩposotatari ikara atoko hĩpatxisatiko?
39 —Aposotapitika —itxana ninoa.
Xesosi txana ninoa:
—Inipitikara hiãtariko nota iãtakiti. Inipitikara hĩpatxisataãkako nota patxisatiko atokokana.
40 Txamari !niposotari nauiritinii hĩte nikikomoni, nisanaremoni hiĩtopãkini, kotxi Teoso mereẽpekana kãkiti nikikomoni, nisanaremoni topãkakani tĩkane —itxa Xesosi.
41 Xesosi moianariakori tesi pakini kenakopiretakasaakiri Txiako, Xoão pakini amanaãkiti, ininiã ninoa omanatana.
42 Ininiã Xesosi akirita txana imoianariakori:
—Uaimoni hina. Hiĩtopãka notakata —itxana ninoa.
—Hĩte imarotari Xoteo minakaniua auĩteakori pataparana. Ninoa auiritari kãkiti kaminiri ninoa paniãtakitinoka.
43 Ninoa atoko !hĩtxape. Apiari pininiua pinirekiniã, pimoianatana apanakini.
44 Apanakini auĩte pininiã pinirekiniã, nitiritxi pitxauako merepanika.
45 Ikara atoko nitxa nota hĩtari iaxitikiri ĩkorapokoriti napokasaaki. Ninitiri !auari. Ĩkorapokoriti napoka, kãkiti nitiri nininiua ĩkapani, kãkiti nitiretini ĩkapani. Ĩkorapokoriti napoka nipinini ĩkapani, kaiãopokori kãkiti mapinakani ĩkapani, kotxi nota iĩkitxirauata ninoa mapinakani ĩkapani —itxa Xesosi.

Mõsiãreti Patximeo Inakori
(Mateo 20.29-34; Arókasi 18.35-43)

46 Xesosi imoianariakorikata apoka Xerikoo sitatxiti. Eereka ipotorikasaaki imoianariakorikata itomaneri kãkitikata, iuasaaki mõsiãreti Patximeo inakori kimapori ĩtiniãpo iitopãkanãta. Tximeo inakori ãkiri iua. Iua mõsiãreti amanaãnãtaro txineiro.
47 Iua kenakotari Xesosi Nasareekiri inapaenetini, ininiã akirinãta:
—Xesosi, Taviini apika mekanirii, piamonĩkanoko —itxa.
48 Ininiã apanakini kãkiti pinitari:
—Maãtako. !Pakirinãtape —itxarina mõsiãreti.
Iuaritika apiata akirinanikata:
—Taviini apika mekani. Piamonĩkanoko nota —itxanãta.
49 Ininiã Xesosi iotoka itxa.
—Hãkiritari iua mõsiãreti —itxa.
Ininiã ninoa:
—Pipoxokoniuatako. Põkitikaua. Akiritapekai —itxarina iua mõsiãreti.
50 Ininiã Patximeo okanapari imãka inopini auakari. Pakoteri õkitikaua, sa itxa Xesosi akiritiniri manapi.
51 Ininiã Xesosi:
—Kipa pinireka nota kaminii pite? —itxari.
—Apiananiri, nõsiãrera ninireka —itxari.
52 Ininiã Xesosi:
—Pisa. Erekapekai, kotxi pite auikari niposotiire —itxari.
Iuasaakipeka Patximeo kõsiãrepeka itxa. Xesosikata sa itxa kimaporiã.

11

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini
(Mateo 21.1-11; Arókasi 19.28-40; Xoão 12.12-19)

1 Xesosi imoianariakorikata imatokoãpotari Xerosareẽ. Õtanoxiratari, oriva mina
takikoãtaã takote apokana. Iuaã aua aapokotxi Petxipaxee inakori, Petánia inakori
apaka. Iuaã Xesosi iokanatana ipi imoianariakori.
2 —Hĩsa ikiraã kaixiti auakari aapokotxiã. Iuaã hãpokasaaki, hãpokari xomẽta ãkiri
iaxiriãkori. Kãkiti !iitopãkapanika iua nopini. Hĩkoxirikari. Uaimoni mina hĩtxari.
3 Kãkiti pimaãkasaakii hĩte: “Kinirepa hĩkoxirikatari xomẽta ãkiri?” hinikosaakiko:
“Apiananiri nirekari iua. Iuaĩkana akamoni aminariko,” hĩtxako.
4 Ininiã eereka isana. Apokarina iua xomẽta ãkiri iaxiriãkori kimaporiã aapokotxi tore
takote. Ininiã ikoxirikarina.
5 Ãtikaka kãkiti iuaã auakani:
—Kinirepa hĩkoxirikatari xomẽta ãkiri? —itxana Xesosi moianariakorimoni.
6 Ininiã Xesosi paniãtini iaõka apakapapiretana. Ininiã kãkiti iuaã auakani:
—Ininiã hanikaikari —itxana.
7 Ninoa anikari xomẽta ãkiri Xesosimoni. Ininiã imãkana ãti imãkana nopini auakari
itakarina xomẽta ãkiri nopini Xesosi topãkini ĩkapani.
8 Apanakini kãkiti matameẽkari imãkana ãti imãkana nopini auakari kimaporiã Xesosi
napini tĩkane. Apanakinipekana sauakari aãxike. Kimaporiã itakaãpotarina.
9 Ninoa Xesosi tikini ĩkani, iua apisa sikani pakini akiriãpokatana ipoxokoniritikana
imakinikana:
—Peerekari Teoso, Apiananiri. Iua iokanatai pite atemoni. Anirekari erekari isikinii
pite.
10 Peerekari Teoso, aãtokirini Tavii aãuĩte ininiua atokokana iuaĩkana apoka. Peerekari
Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua —itxaãpokatana.
11 Xesosi apoka Xerosareẽ. Teoso misãkiretiko aikotimoni isa. Iuaã ĩroã itxa. Ikinika
iroko ãki itikapokota. Iua atoko mapiãpe, ininiã isari Petánia aapokotxitimoni tosi
imoianariakorikata.

Piko Mina Marito Pirena
(Mateo 21.18-19)

12 Ikatimatakasaaki ipotorikana Petánia. Iuasaaki Xesosi natxita.
13 Ikira atoko atamataro piko mina. Ito otsopa aua. Isari oamoni kariro iuãkatiniãro,
kotxi piko mina tsopa auakasaaki, ori auapitika. Txamari apokasaaki, otsopanani
auari, kotxi kona ori manapini.
14 Ininiã Xesosi:
—Kãkiti !itximaikaiko piri —itxari piko mina.
Imoianariakori kenakotari isãkire.

Pirãtxi Vẽtxitakani Omitikiko
(Mateo 21.12-17, 20-22; Arókasi 19.45-48; Xoão 2.13-22)

15 Xesosi imoianariakorikata apoka Xerosareẽ. Xesosi ĩroã Teoso misãkiretiko aikotiã.
Omitikana kãkiti iuaãtaã amotiitakani, sikatiitakani. Ikapakitikari amesa ninoa tx-
ineiro apakapakani amesane. Ikapakitikari kamoa vẽtxitakani topãkini apaka.
16 Iua !auiritana kãkiti anikiniri tiitxi aiko ĩpirikoatinina.
17 Xesosi oerekana kãkiti iuaã auakani:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ia naapoko. “Teoso misãkiretiko aikoti” akiritaãkako, ikini itixiti auakani misãkiretinino
ĩkapani,
itxa. Txamari hĩte txĩkitakari ia aiko kiĩtiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.
18 Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini kenakotari Xesosi sãkire. Ininiã ninoa
tsorĩkaãta. Ixinikaxititana.

—Kanatokopa atxatari Xesosi aõkini? —itxanãtana.
Ikinimane iteene apokaerekatari Xesosi sãkire, ininiãkara sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini pĩkari Xesosi.
19 Ipiãkapokotapeka Xesosi takanapari sitatxi imoianariakorikata.
20 Katimatinĩkata kimaporiã isaãpotakasaakina, atamatarona oa piko mina. Opĩpe. Okotsapekara ipinakepeta apaka.
21 Petro xinikari iua apisapanika Xesosi sãkire, ininiã akiritari Xesosi:
—Koerekareri, patamataro piko mina. "Kãkiti !itximaikaiko piri," pinakito. Oa piko mina ipĩpeka —itxari.
22 Ininiã Xesosi:
—Pauikapiretariko Teoso sãkire.
23 Atãoenekara nisãpiretai. Pauikiniãri Teoso sãkire, piposotari pipaniãtiniri ikira õtanoxiratari: "Põkitikaua. Pokakataua potxoari uinitimoni." Pãkixinireẽ iteene pauikiniãri pisãkire iaõka apokini, ininiã apokapitikako pamanaãkiti.
24 Ikara atoko ininiã nota txai hĩte, Teoso pimisãkiretakasaaki, pamanaãkasaakiri pinirekakiti, pauikariko iposope Teoso sikinii, ininiã papakapapanikariko.
25 Teoso pimisãkiretakasaaki, ãti pomanatiniã, pitakanapariko pomanãkare. Pimaxinĩkaretiniãri maerekati ikaminii, ininiã piri iaxitikiri maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti.
26 Pimamaxinĩkaretakaniãri maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxitikiri kona maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti apaka.

Xesosi Paniãtakari Moerekakoni
(Mateo 21.23-27; Arókasi 20.1-8)

27 Iuaĩkana apokana Xerosareẽ. Xesosi tĩpokota aiko Teoso misãkiretiko pirikere ãki tinikata. Itĩpokonãtakasaaki, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini, kiomãtxiakori pakini apoka iuamoni.
28 Ininiã ninoa txari:
—Kipaniãpa pikamari ĩkora pikamakiti? Kipa paniãtai? —itxarina Xesosi.
29 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Nota apaka pimarauatako hĩtemoni. Ãtinoka nipimaãiko hĩte. Hĩsãpiretiniãno, nota sãpiretai hĩte niokanatakiri uãka apaka.
30 Kipa paniãtari Xoãoni ipatxisarauatini? Teosokani paniãtari Xoão? Kãkitikani paniãtari Xoão? Hĩsãpiretano —itxana.
31 Ininiã ninoa xinikaxitinãta. Imisãkiretakakana. Ipimaãkakana:
—Natokopa itxa aãpakapapiretiniri iua? Aãpakapapiretiniãri: "Teoso paniãtari iua," ininiã iua: "Kinirepa kona hãuikatari iuani sãkire?" itxapemaua.
32 Aãpakapapiretiniãri: "Kãkiti paniãtari iua," ikinimane omanataua —itxanãtana.
Ninoa pĩkari kãkiti kotxi ikinimane auikari Xoãoni atão Teoso sãkire sãpiretakari ininiua.
33 Ikara atoko ininiã ninoa apakapapiretari Xesosi:
—Ate !imarotari.
Ininiã Xesosi:
—Ikara atoko ininiã, nota !nisãpiretai hĩte nipaniãtakiri uãka.

12

Parĩkauatakani Maerekani
(Mateo 21.33-46; Arókasi 20.9-19)

1 Eereka Xesosi sãpiretana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itxari:
—Kiki takarauata. Txipokori ova inakoronoka itaka. Ipiriketari. Ikamari ova maõkiko. Iposo atoko itakare apanĩkakixitika ikamari aapokotxi axapitiri õtanori ikikiote imakinetini ĩkapani. Iposo atoko ipaniãtana ãtikaka kikiakori itakare inĩkatinina ĩkapani,

kotxi iua sariko õtakoxiti. Ninoa apakapamaroko ipixini ova iparĩkana ĩki. Iposo atoko katakareri sipe.
2 Ova manapi, iua katakareri iokanatari initiri ninoa kikiakorimoni ova ipixini apakapini ĩkapani.
3 Txamari iua apokasaaki ninoa maĩkari iua. Ixirokitatarina. “Pisipeka,” itxarina. Miketika ikanapiripe.
4 —Iuaĩkana katakareri iokanatari ãti initiri ninoamonikana. Txamari ninoa kikiakori misiritari iua. Kai soroã ikiporonakarina, karota itxapirina ikiiã.
5 Iuaĩkana katakareri iokanatari ãti ninoamonikana, txamari ninoa okapiri iuani. Kaiãopokori initiriakori iokanata ninoamoni. Apanakini inoropatana. Apanakini okana. Itxaãpotana.
6 —Iua katakareri auapanika ãtinoka iokanatini ĩkapani, imi iteene itiretakiti. Imapotõkire iokanatari imi ninoamonikana. “Notamoni ninoa paxitariko namarite” itxa. Ininiã imi apoka ninoamoni.
7 “Katakareri ãkiri napani. Maõkari. Aõkiniãri, itakare imakinika kaikotinaua ate,” itxakakana kikiakori.
8 —Ininiã ninoa maĩkari katakareri ãkiri, oka itxapirina, kikio xiripire oka itxarina iĩto.
9 —Ininiã kiripa ikama katakareri? —itxa Xesosi.
—Iua kanapiriã. Okanako ninoa kikiakori. Ipaniãtana apanakini itakare imakinetinina ĩkapani —itxa Xesosi.
10 Hĩte atatsopatapekari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Aapokotxi kamakani kona nirekari ãtika kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxaua.
11 Teosokara txĩkitakari ikara atoko inini. Ikara peerekari atemoni,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
12 Xoteo auĩteakori imarotarina Xesosi sãkire. Ninoa imarotari ikamakitina takari makinetakani kamakiti atokokana, ininiã ninoa omanãkarauata Xesosi sãpiretakiti xika. Ninoa kinirão maĩkaka itxarina Xesosi, txamari !imaĩkarina iua, kotxi ipĩkarina kãkiti. Ininiã itakanaparina Xesosi, sipe itxana.

Homano Auĩte Ĩkitxitiko
(Mateo 22.15-22; Arókasi 20.19-26)

13 Eereka Xoteo auĩteakori iokanatana ãtikaka Erotxi sãkire auiãkani, ãtikaka pariseoakori pakini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire, kotxi ninoa nirekari Xesosi kaminiri maerekati imaĩkinirina ĩkapani.
14 Ninoa apokasaaki, imisãkiretarina Xesosi:
—Koerekareri, ate imarotari pite sãkire atãonani ininiãua. Poerekari atãonani Teoso nireẽkiti kãkiti kamini ĩkapani. !Pipĩkari kãkiti. Kãkiti poiãori pimisãkiretini atokokana kãkiti apiari pimisãkireta apaka. Ikara atoko ininiã, pisãpiretaua. Atãokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni, Sesa inakorimoni?
15 Atãokani asikiniri iuamoni? Apakata amasikakaniri iuamoni? —itxana.
Xesosi imarotari isãkirena. Imarotari ninoa pimarauatini isãkire ikerokini ĩkapani. ! Inirekarina atão inakari imarotinina. Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Kinirepa hãtamakaerekatano nota? Himinaro txineirota. Ninirekari natamatiniro —itxa.
16 Ininiã iminarona.
—Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxana.
Ininiã ninoa:
—Sesa sanõka, iuãka pakini —itxana.
17 Ininiã Xesosi:
—Ikara atoko ininiã, hĩsikariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsikariko Teosomoni iua nakiti —itxana.
Ininiã kasãkirena ninoa, kotxi peerekari Xesosi apakapapiretakiti.

Ipĩkari Õkitikiniua Mauikakoni
(Mateo 22.23-33; Arókasi 20.27-40)

18 Kikiakori satoseo inakoni, !auikari kãkiti ipĩkaripeka iuaĩkana õkitikiniua iuaĩkana
auãki inini ĩkapani. Ninoa satoseo apoka Xesosimoni.
19 —Koerekareri, Moisesini iõkatsopatari ia ipaniãtakiti: "Kiki meenetipanika ipininiã,
iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari amarini iua itarini
ipĩpekarini uãka," itxa Moisesi.
20 Setxi itaritxiakori aua ĩkorapokoriti. Apia kiomanetakari takaro sito. Txamari
ipĩkasaaki meenetopanika itikinitaro.
21 Ininiã ãti itari takaro oakana. Ipĩkasaaki !keenepanikaro oa. Iua atokokana itxape
ãti itari.
22 Ininiã imakinikana ninoa takapiimaro oa. Ikinikana ninoa meenenipanika ipĩpena.
Eereka oanipekana apaka opĩpe.
23 Ipĩkani õkitikasaakiua, kiriĩtanoropa otxatauako? Kotxi ikinikana setxi takapekaro oa
—itxana.
24 Ininiã Xesosi:
—Hĩte kerokari, kotxi !himarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori. Teoso posotiire apaka !
himarota.
25 Ipĩkani iuaĩkana õkitikasaakiua, Teoso nitiriakori iaxitikini atoko itxapekauana. !
Ĩtanorouataikako.
26 Hĩte !auikari ipĩkani õkitikiniua. Hĩte atatsopatapekari Moisesi iõkatsopatakiti aanaia
tirinakari pirena. Iuasaaki Teoso misãkiretari Moisesi: "Apraão, Isaki, Xakoo pakini
Teosonekarano nota," itxari Moisesimoni.
27 Ikara atoko ininiã Apraão, Isaki, Xakoo pakini õkitikapekaua iuaĩkana, kotxi auãki
inakani Teosonera iua. Kona ipĩkani Teosoneni itxaua Teoso. Amananini hĩkerokari —
itxa Xesosi satoseoakorimoni.

Teoso Paniãtakiti Apiari Akamini
(Mateo 22.34-40)

28 Iuaãtaã aua kaiõkatsopareri. Ikenakotana ninoa misãkiretakakiniua. Ikenakotari
Xesosi apakapapiretakiti erekari ene. Ininiã iua pimaãri Xesosi:
—Ĩkiripa Teoso paniãtakiti apiari txataua? Kipa apiaerekata Teoso nireẽkiti akamini?
29 Xesosi apakapapiretari:
—Teoso paniãtakiti apiari ia: "Isaeo tõpa auakani, hĩkenakota. Ateosone Apiananiri iua.
Iuananira Teoso txaua.
30 Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini pãkixinireẽ,
ikinipoko pixinikakitiã, ikini pitaparaxinireẽ pakini."
31 Ãtipekana Teoso paniãtakiti apiari ia: "Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko
ãti." Iuananira Teoso paniãtakiti ipi apiari txaua —itxa Xesosi.
32 Ininiã iua kaiõkatsopareri apakapapiretari Xesosi:
—Inipitikara pisãkire, koerekareri. !Auari ãti Teoso. Iuanokara auari.
33 Ininiã atiretamariko Teoso ikinipoko anireẽkitiã, ikinipoko axinikakitiã, ikini
ataparaxinireẽ. Atiretamanako apanakini aĩtoka atiretini atokokana. Ikara Teoso
paniãtakiti ipi apiari txaua. Teoso paniãtakiti pirãtxi aõkini iua ĩkapani poiãori —itxa
Xesosimoni.
34 Xesosi kenakotakasaakiri isãkire ereka inini, itxari iua:
—Pite auĩtearitari Teoso.
Iposo atoko apanakini !kataparaxinireika apikomoni ipimainirina.

Teoso Mereẽkiti Tavii Apika Mekaniri
(Mateo 22.41-46; Arókasi 20.41-44)

35 Xesosi Teoso misãkiretiko aikoti oerekarauanãtakasaaki, ipimaãri:

—Kinirepa kaiõkatsoparerini sãkire: “Tavii apika mekanirako Teoso mereẽkiti txauako?” itxana.
36 Erekari Matamatakoti kamasãpirenatakari Tavii:
Apiananiri misãkiretari niauĩte: “Nota kikomoni piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua,” Apiananiri txari niauĩte,
itxa Taviini.
37 Tavii akiritari iua Teoso mereẽkiti “Niauĩte.” Ikara atoko ininiã, natokopa itxa iua Tavii apika mekani ininiua? —itxa Xesosi.
Iuasaaki ikinimane kãkiti iuaã apitiitakaniua potxitari Xesosi sãkire.

Kaiõkatsoparerini Maerekani Pirena (Mateo 23.1-36; Arókasi 20.45-47)

38 Xesosi oerekarauanãtakasaaki, õtãkikana kãkiti:
—Kaiõkatsoparerini moianari !hĩtxapeua. Ninoa potxitari mãkatxi ereri ieretakinina kãkiti apisatoõ inapinina ĩkapani, kãkiti atamatinina ĩkapani. Ninoa apokaerekatari imisãkiretikona ipaxitikona nipokori sikikoãtaã inapaãpotakasaakina.
39 Ninoa potxitari kãkiti topãkini apiaerekatakari nopini iitopãkinina aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Kiiniriã ninoa potxitari kakiiniriteri topãkinimoni iitopãkinina.
40 Ninoa mixirikari tikinitakoni aapoko, iuaritika okanani imisãkiretarina Teoso kãkiti apisatoõ, ininiã kãkiti uãkatari ninoa erekarini atoko ininiãuana. Teoso iteene misiritanako kãkiti ikara atoko inakani.

Tikinitakoro Matxineiroteto Sikakito (Arókasi 21.1-4)

41 Xesosi topãka txineiro Teoso ĩkapani apakapikoãtaã. Xesosi itikari kãkiti ieretakiniro txineiro kaixa ãki. Itori katxineiroterini okaro txineiro mirikinito kaixa ãki.
42 Eereka tikinitakoro matxineiroteto apoka iuaã. Otakaro ipi txineiro otaki kaixa ãki. Poiãonoka txineiro.
43 Ininiã Xesosi akiritana imoianariakori.
—Inipitikara nisãpiretai hĩte. Õkora tikinitakoro matxineiroteto sikakito apiata. Apanakini sikakito poiãoka.
44 Kotxi ninoa sikaro txineiro itetakoro. Oa matxineiroteto sikari okinika onakito —itxa Xesosi.

13

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko (Mateo 24.1-2; Arókasi 21.5-6)

1 Teoso misãkiretiko aikoti Xesosi pokĩkasaaki, imoianari misãkiretari iua:
—Koerekareri, patamata ia kai aapokotxiti itomaneri. Amaripokori. Ia aiko Teoso misãkiretiko peerekari.
2 Ininiã Xesosi:
—Hãtamatari ia aiko mitari. Ãti õti imakinika irikaãkako. Kona kai kaikotaikako ãti kai nopini —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Apokaenetini (Mateo 24.3-14; Arókasi 21.7-19)

3 Xesosi topãka oxiratari nopini Teoso misãkiretiko aikoti apisatoõ. Iuaã aua oriva minanape. Iuasaaki Petro, Txiako, Xoão, Ãtree pakini apoka iuamoni. Ninoanoka aua iuaã.
4 Ipimaãrina Xesosi:
—Kirisaakipa aiko Teoso misãkiretiko irikaãka? Natokopa itxa aimarotiniri ikara õti apisapanika?
5 Ininiã Xesosi:

—Erepaniko. !Hãuiritapiri apanakini misirienetinii hĩte.
6 Itopaniriko kãkiti, “Xesosikarano,” inakanipaniko. Ninoa misirienetari kaiãopokori kãkiti.
7 Neenamatxi hĩkenakoenetakasaaki, neenamatxi ene hĩkenakoenetakasaaki, ! hĩpĩkarauatape. Ikara auapitikako, iuaritika kona xipokatxi õtipanikani.
8 Ãti uãka neenamauata ãti uãkakata. Ãti tixini auakani neenamauatako ãti tixini auakanikata. Ãtikaka itixi iakeẽkatako. Kaiãopokopaniri natxi. Amarini auini tsii atoko itxapaniko.
9 —Erepaniko hĩte. Himaĩkaãkako, auĩtetximoni hĩsiãkako. Hinoropataãkako aãpitsaã aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Nota sãkire hãuikini xika hĩte anikaãkako poiãori auĩtetximoni. Apiari auĩtetximoni apaka hanikaãkako. Iuasaaki hĩte sãpiretanako ninoa Teoso iokanapirena erekari.
10 Itixi xipokini apisapanika Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãkako ikinimanemoni ikini itixitikinimoni.
11 Kãkiti maĩkasaakii hĩte, anikasaakii hĩte auĩtetxiakorimoni, ! hĩxinikapiri hĩsãkire tĩkane hĩsãkirauatini apisapanika. Hĩsãkirauatakasaaki, iuasaakipeka himarotari hĩsãkire. Erekari Matamatakoti txĩkitakai iuasaaki hĩsãkire himarotini.
12 Kãkiti sikanapariko atão itariakori auĩtetximoni okiko tĩkane. Iriakoritxi sikanapanako imiakori auĩtetximoni okiko tĩkane. Eenetxiakori omanatana iriakori, inoroakoro pakini. Eenetxiakori xika ninoa okapeẽka.
13 Nota sãkire hãuikini xika, ikinimane omanatai hĩte, iuaritika himatakanapakaniãri nisãkire hãuikini, hanikaãkako Teoso tixinemoni —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Iteene Maerekanitxi Apokini
(Mateo 24.15-28; Arókasi 21.20-24)

14 Iuaĩkana Xesosi sãpiretana:
—Hĩtikariko Maerekati Apiatakari Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Tanieo inakori sãpiretapekari ikara pirena. (Ininiã hĩte ia atatsopanãtakanii, hĩkenakotariko Xesosi õtãkikiniua.) Maerekati Apiatakari Teoso misãkiretiko aikoti ãki hĩtikasaaki, hĩte Xotéia tõpa auakanii, himitekapoka mitaxiratarimoni.
15 Iuasaaki hĩte haãpoko nopini auakanii, katima hĩtxako hĩkatxakini. Haãpoko !hiĩroãpe hĩtii himakatxakini ĩkapani.
16 Hĩte kikio auakanii, !hĩkanapiripe haãpokomoni himãka hãpini ĩkapani.
17 Ikarasaaki !erekapaniri sito kamixiromoni, sito kaxitakakareromoni.
18 Teoso hamanaã himitekini kamoĩsaaki, kotxi himitekini mitaãsaaki !erekari.
19 Iuasaaki atatsiiri auakatapitikako. Ia atatsiiri apiata atatsiitaãkako. Kitxakapirĩka itixi Teoso kamakasaaki kãkiti atatsiirauata poiãoka. Ikara atatsiiri õti apisa kãkiti atatsiirauata poiãoka. Ikara atatsiiri õti napa atoko ! ikara atoko inakari atatsiiri ! auaikako.
20 Teoso mapoiãotakaniãri iua õti kãkiti atatsiirauatini õti, ! auaikamako kãkiti. Ikinipekamako ipĩpemanako. Teoso iotokakariko ĩkora atatsiiretxi, imereẽkini mapinakani ĩkapani.
21 —Apanakini sãpiretiniãi hĩte: “Xesosi Teoso mereẽkiti ia,” hinikosaaki, ! hãuikapiri. “Xesosi Teoso mereẽkiti ikiraãtaã,” hinikosaaki, !hãuikapiri.
22 Kotxi Teoso mereẽkiti minakaniua apokapitikako, “Xesosikarano nota,” inakari. Apaka apanakini apokapitikako, “Teoso sãkire sãpiretakarikarano nota,” inakari. Paxirari ninoa sãkire. Kãkiti ikara atoko inakani kamariko posotiiretxi, kãkiti itikiniri ĩkapani. Ninoa nirekamari Teoso mereẽkini imisirienetinina.
23 Erepaniko. Ikara õti apokini apisapanika nõtãkikai hĩte —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Kãkiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(Mateo 24.29-31; Arókasi 21.25-28)

24 —Iua misirikaretxi napa atoko atokatxi iuakapeka. Kasiri !iponikaika.
25 Iõriki iaxitikero irikako. Ikinipoko kaikori iaxiti auakari ioĩketaãkako.
26 Iuasaakipekako ikinimane atapariko kãkiti itari iaxitikiri apokaãpotini katxiãri ãki.
Itapararitika apoka. Kaiotximereri itxaua iuasaaki.
27 Iuasaaki iokanatana initiriakori iaxitikini ĩtinixitimoni, ipinimoni ĩtinixitimoni,
atokatxi pokĩkinimoni, atokatxi ereẽkokinimoni. Iokanatana initiriakori ikini itixitimoni
kãkiti imereẽkini apitiitinina ĩkapani —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Piko Mina Pirena
(Mateo 24.32-35; Arókasi 21.29-33)

28 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata.
—Nisãpiretai sãpirenatxi atão inakari oerekiko, piko mina pirena, nikanapiriini api-
ata himarotini ĩkapani. Pooĩoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoĩ apokana-
panoka,” hĩtxa.
29 Iua atokokana ikara misirikaretxi mixikanani nisãpiretakiti hĩtikasaaki, himaro-
tapekariko nota kaiama kanapirikapeka ninini.
30 Ia nisãkire atão. Itixi auakani !ixipoka ikinipoko nisãpiretakiti mapokakani apisa.
31 Iaxiti xipokapitikako. Ĩkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sãkire !ixipoka
—itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Kãkiti !Imarotari Xesosi Apokini Manapi
(Mateo 24.36-44)

32 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Kãkiti !imarotari ikara õti manapi apokini. Teoso nitiriakori iaxitikini apaka !
imarotari ikara õti. Nota Teoso ãkirikanera !imarotari ikara õti. Nirinanira, Teosonanira,
imarotari.
33 Hiãtapapikariko. Hĩkoatapikako. Teoso himisãkiretapikako. Kotxi !himarotari ikara õti
apokini.
34 —Nikanapiriãkasaaki, kiki õtako sikari kanapiriini atoko nitxa. Iua kiki po-
torikasaaki, ipaniãtana initiriakori aapoko inĩkatinina. Ikininape isikanapana parĩkatxi
ikaminina. Ipaniãtari initiri aapoko toreãtaã kaikotakari, “Araõkire pitxako,” itxari.
35 Nota hĩtari iaxitikiri iua kiki õtako sikari atoko nitxako. Ãtipirika hiãtapapikanoko,
kotxi !himarotari nota apokini õti. !Himarotari mapiãtikikauako napoka. !Himaro-
tari apanĩkanõkauako napoka. Imaropirĩkatauako napoka. Ĩkanõkapanikauako napoka !
himarotapaniri.
36 Atxiĩti patimari napokini, ininiã hĩkoatapikako, mimakatika hinini ĩkapani nota
apokasaaki.
37 Ininiã ãtipirika hiãtapapikanoko. Ikininapemoni apaka ikara nitxa —itxa Xesosi
imoianariakorimoni.

14

Xesosi Okaenetiko Pirena
(Mateo 26.1-5; Arókasi 22.1-2; Xoão 11.45-53)

1 Iuasaaki kãkiti apotiitaua ipi kiiniriti auakasaaki. Páskoa kiiniriti, pão miãtiãkati
nikiko kiiniriti pakini aua. Ipi õti kiiniri potorikini apisapanika sasetotxi auĩteakori,
kaiõkatsoparerini pakini xinikaxitita:
—Natokopa atxatariko Xesosi amaĩkini aõkini ĩkapani?
2 !Amaĩkapaniri kiinirisaaki, kotxi amaĩkiniãri, kãkiti naiatamaua eereka —itxanãtana.

Sito Kamariãro Mĩkaro
(Mateo 26.6-13; Xoão 12.1-8)

3 Xesosi auanãta Petánia aapokotxiti Simão inakori aapoko. Iua Simão akiritaãka
“Maere Matati.” Simão aapoko Xesosi nipokonãtakasaaki, sito apoka. Oa minari

kopitipaki kai kamakori, kai arapástiro inakoro. Kopitipaki ãki aua kamariãro, nato inakoro. Pakaronepokoro. Oãpokasaaki Xesosimoni, opakauanakari kopitipaki. Okitakaro kamariãro Xesosi kiiã.
4 Iuasaakipeka apanakini iuaã auakani omanãkarauata.
—Kinirepa oioanataãka kamariãro?
5 Ovẽtxitamaroko, ininiã kaiãopokomaniko txineiro oãpakapamako. Tresẽtosi txineiro ota prata kamakori oãpakamako. Txineiro mauakinitimoni osikiniã erekamariko —itxana.
Iteene ikapatitana.
6 Ininiã Xesosi:
—Ikara atoko !hĩtxapero. !Homanatapero. Erekari okaminano.
7 Kãkiti matxineiroteni auapikako hĩtekata. Hinirekasaakiriko hĩsikaro txineiro ninoamoni. Nota !auari ãtipirika hĩtekata.
8 Oia sito kamari ikinipoko oimarotakiti nota ĩkapani. Nipinini apisapanika oina notamoni. Omaritari niĩto, niĩto iposope inini nikatiko ĩkapani.
9 Atão nisãpiretai hĩte. Teoso iokanapirena erekari sãpiretikoãtaã ikini itixiti, osãpiretaãkako apaka oia sito kitakiniro kamariãro nikiiã, ininiã kãkiti ikini itixiti auakani xinikapikaro oa —itxa Xesosi.

Xotasi Mĩkapiritiniri Xesosi
(Mateo 26.14-16; Arókasi 22.7-16, 21-23; Xoão 13.21-30)

10 Tosi pakini Xesosi moianariakori. Imoianari Xotasi inakori sari sasetotxi auĩteakorimoni. Imisãkiretana ninoa Xesosi imĩkapiritini ĩkapani, ninoamoni isikiniri ĩkapani.
11 Ikenakotakasaakirina Xotasi sãkire, ipoxokoniuatana. Isikaenetarona txineiro iuamoni. Eereka Xotasi iãtapari Xesosi imĩkapiritini õti.

Páskoa Kiiniriti Kamiko
(Mateo 26.17-25; Arókasi 22.7-13)

12 Páskoa kiiniriti potorikini õti, soti auĩte anaakori okiko õti, Xesosi moianariakori misãkiretari iua:
—Namonipa pinirekatari Páskoa kiiniriti akamini?
13 Ininiã Xesosi iokanatana imoianariakori ipi.
—Hĩsa sitatximoni. Iuaã kiki ãparaã kopitiã anikakari hãpiãkata. Iua kikikata hĩsa.
14 Iua sinimoni kaapokori himisãkireta. Hĩtxariko iua: “Koerekareri nirekari imarotiniri, namonipa erekari imoianariakorikata inipokotini Páskoa kiiniriti ikamakasaakina?” hĩtxariko.
15 Ininiã iua oerekaiko hĩte itanokiri koa mitapoari. Auapeka kãkiti topãkini. Imakinika oeretapeẽkaika —itxana.
16 Ininiã imoianariakori sari. Sitatxi apokasaakina Xesosi sãkire iaõka aua. Ininiã ninoa kamari nipokori Páskoa kiiniriti ĩkapani.
17 Ĩkanõkapeka inakasaaki Xesosi apoka tosi imoianariakorikata.
18 Inipokonãtakasaakina, Xesosi txana:
—Atão nisãpiretai. Ãti hĩte notakata nipokotakari mĩkapiritanoko nota —itxa.
19 Ininiãkara Xesosi moianariakori matinaniuata. Ipimaãrina Xesosi:
—Notakani atxiĩti?
Ãtipekana:
—Notakani atxiĩti?
Ininiã imakinikana ikara atoko itxana.
20 Ininiã Xesosi:
—Ãtika hĩte notakata auakari mĩkapiritano. Notakata komiri iopitiãtakarikarako sikano nimokaiakariakorimoni.

21 Nota hĩtari iaxitikiri okaãkako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari nipinini
tĩkane. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritakari iteene misiritaãkako. Erekamariko mapo-
naniãkatika inaãkamako.

Xesosi Ĩto, Iarẽka Pakini
(Mateo 26.26-30; Arókasi 22.14-23; 1 Korĩto 11.23-25)

22 Xesosi imoianariakorikata nipokonãtakasaaki, Xesosi kosekari komiri. Imisãkiretari
Teoso:
—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxari.
Imapopeẽri komiri, xanaka itxari imoianariakorimoni.
—Apakapa, nika hĩtxako. Ia niĩto —itxana.
23 Iposo atoko koseka itxaro iãkoanatxi. Imisãkiretari Teoso:
—Erekapitikari ia iãriã pisikakiti atemoni.
Ininiã iãkoanatxi isikana imoianariakori. Ikinikana iãtarina iãriã.
24 Ininiã Xesosi:
—Ia niarẽka xiketakari makatxakariko kaiãopokori kãkiti maerekani. Teoso
sãpiretapekari kãkiti ikamaenetakiti amaneri kãkiti ĩkapani. Ia niarẽka oerekari kãkiti,
Teoso kamapekari ikamaenetakiti.
25 Atão nisãpiretai. !Niãtaikaroko ovapeẽ, Teoso auĩtetxi ininiãtaãua nimapokakanisaaki.
Iuaã napokasaaki niãtari. Amaneri iãriãti niãtako —itxa Xesosi.
26 Eereka ninoa xikarauata Teoso ĩkapani. Iua atoko isana oriva mina auiniãtaã,
oxiratari nopini.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua
(Mateo 26.31-35; Arókasi 22.31-34; Xoão 13.36-38)

27 Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Ia ĩkanõkati hĩkinika hĩte takanapanoko nota, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori
sãpiretapekari ikara atoko inakari. Itxari:
Nokariko soti auĩte piratakari, ininiã ikinika ipiraakori iarikitatako,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
28 Ininiã eereka nota nipinaãka atoko, iuaĩkana nõkitikaãkaua atoko, nisako hĩte apisa
Kariréiamoni —itxa Xesosi.
29 Ininiã Petro:
—Nota !nitakanapai pite. Atxiĩti ikinimane takanapai, iuaritika kona nota takanapai.
30 Ininiã Xesosi:
—Atão nisãpiretai. Ia ĩkanõkati patari ipikata sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti
pakinikata, “!Nimarotari iua,” pitxanoko —itxari Petro.
31 Petro apakapapiretari itaparaxinireritika:
—Atxiĩti pitekata nokaãka, iuaritika kona nota sãpiretari apanakini nimimarotakanii
pite.
Ikininape Xesosi moianariakori Petro sãkire iaõka ikamana.

Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriãtaã
(Mateo 26.36-46; Arókasi 22.39-46)

32 Xesosi imoianariakorikata apoka ãtiãtaã kãkiti akiritakiti Xetsémani inakoriãtaã.
Iuaã Xesosi paniãtana imoianariakori:
—Uai hiĩtopãka. Teoso nimisãkiretako —itxa.
33 Anikari Petro, Txiako, Xoão pakini iuakata apikomoni. Iuaã Xesosi iteene matina-
niuata. Maerekaxiniretinoka itxa.
34 Ininiã iua:
—Nixinire imaromaxiretari. Iteene nimaxire, ininiã okaaritano. Uai hĩkaikota.
Araõkire hĩtxako —itxana.
35 Apikomoni isa. Ipamaka xitimoni, misãkireta itxari Teoso.
36 Itxari iri:

—Papai, pite posotari ikinipoko pikamini. !Pauiritapeno paĩtiki natatsiirauatini, iuaritika ninirekari pite nirekakiti nikamini. Nota nirekakiti nikamini kona ninireka —itxari iri.
37 Eereka ikanapiriã Petro, Txiako, Xoão pakinimoni, txamari ninoa imakanãta. Xesosi akiritari Petro:
—Simão, himakanãta? Kona hĩposotatari ãti oaranoka hĩkoatini?
38 Erepaniko. Hinirekasaakiri maerekati hĩkamini, !hĩkamapiri. Araõkire hĩtxako. Himisãkiretariko Teoso, ininiã !hĩkamari maerekati. Kãkiti xinire atxiĩti !inirekari maerekati ikamini. Txamari kãkiti ĩto tapara poiãoka, ininiã ikamari maerekati. Ininiã erepaniko —itxana ninoa.
39 Iuaĩkana isa Teoso imisãkiretini ĩkapani. Teoso imisãkireta, mitxi isãkire atokokana itxa.
40 Iposo atoko ikanapiriã. Txamari iuaĩkana ninoa imakanãtapanika. !Iposotarina ikoatinina. Ipẽtauatana, ininiã !kasãkirena.
41 Iuaĩkana ikanapiriã Petro, Txiako, Xoão pakinimoni.
—Himakanãtapanika? Hĩtomanãtapanika? Iaõpe. Hãtapana. Hĩtari iaxitikiri uatxa sikaãkako maerekati kamakanimoni.
42 Hõkitikaua. Masa. Hãtapana. Apokaãpota kiki nimĩkapiritakiri —itxana.

Xesosi Maĩkiko Pirena
(Mateo 26.47-56; Arókasi 22.47-53; Xoão 18.1-11)

43 Xesosi sãkirauanãtakasaaki, Xotasi apoka. Iua Xotasi Xesosi moianarikamara. Iminana ito kiki, saasara mĩkani, piriri mĩkani. Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini, kiomãtxiakori pakini iokanatari Xotasi kikiakorikata Xesosi imaĩkinina ĩkapani.
44 Xotasi mitxipeka sãpiretari kikiakori:
—Nota apitxokakiti Xesosipitikarako iua. Iuasaaki himaĩkapekariko. Erepaniko hanikasaakiri, imamitekakani ĩkapani —itxa.
45 Xotasi apokasaaki, isakatapitipori Xesosimoni. Akiritari:
—Koerekareri.
Inakasaakipeka apitxoka itxari.
46 Inakasaakipeka kikiakori maĩka, anika itxarina Xesosi.
47 Kiki iuasaaki iuaã auakari kosekaro saasara. Iua sauaãkatari sasetotxi auĩte apiatakari nitiri. Itsotakakĩpitari.
48 Iuasaakipeka Xesosi:
—Hĩte ina himaĩkinino ĩkapani, saasarakata, piririkata. Kiĩtiriri atoko hĩtxapeno nota himaĩkinino.
49 Ikiniõtika nota auanãtari hĩtekata Teoso misãkiretiko aikoti ãki, noerekarauatakasaaki. Iuaã hĩte !imaĩkano nota, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatapeẽkaika hĩte maĩkinino kiĩtiriri himaĩkini atoko —itxana ninoa.
50 Iuasaakipeka ikinika Xesosi moianariakori miteka, asika itxarina iua.
51 Iuasaaki ãtokori sari Xesosi tikini. Iua mãka ãtinoka aua iĩtoã pirikakari. Kikiakori maĩkamari iua.
52 Imãkanoka kaikota iuakoãna. Kasarapeka imiteka iua ãtokori.

Xesosi Xoteo Auĩteakori Apisatoõ
(Mateo 26.57-68; Arókasi 22.54a, 63-71; Xoão 18.12-14, 19-24)

53 Ninoa anikari Xesosi sasetotxi auĩte apiatakari aapokomoni. Iuaã ikinika sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini pakini apotiitaua.
54 Petro ikira atoko isaãpota Xesosi anikakani tikini. Ĩroã sasetotxi auĩte aapoko piriketakoriã. Iuaã iitopãka sasetotxi auĩte apiatakari nitiriakorikata. Iroka xamina tinipoki.
55 Aapokotxi ãki sasetotxi auĩteakori, ikinika Xoteo auĩteakori pakini pimaãna kãkiti:
—Kipa imarotatari maerekati Xesosi kamini?

Ninoa nirekari Xesosi okiko imaerekani xika. Txamari !apokarina imaerekani imarotakani, kotxi !ikamari maerekati.
56 Kaiãopokori kãkiti sãpiretari maerekati Xesosi kamakiti, txamari paxirari ninoa sãkire, kotxi ãti sãpiretakiti ipinimoni, ãti sãpiretakiti ipinimoni, itxaãpotana.
57 Apanakini kiki õkitikaua, sãpireta itxarina ia aãpirena Xesosi ikamapiretinina.
58 Ninoa:
—Ate kenakotari isãpiretiniri: "Nirikariko ia aiko Teoso misãkiretiko aikoti kãkiti kamakiti. Ipi ãti pakini õti inakasaaki nikamariko ãti aiko kãkiti makamakiniti," itxa isãkire.
59 Txamari ikara sãkiretxi ãti sãpiretakiti ipinimoni, ãti sãpiretakiti ipinimoni, itxaãpota.
60 Iposo atoko sasetotxi auĩte apiatakari tima ikinimane apisatoõ. Iua pimaãri Xesosi:
—Kininiãpa na papakapapiretari ninoa sãkire? Kixikapa ninoa ikara atoko txanãtai? —itxari.
61 Txamari !kasãkireri Xesosi. !Apakapapiretari. Ininiã sasetotxi auĩte apiatakari iuaĩkana pimaãri:
—Pitekani Teoso mereẽkiti txataua? Pitekani Teoso ãkiri txataua? —itxari.
62 Ininiã Xesosi:
—Ari, iua ãkiripitikarano. Hãtamatariko kãkiti itari iaxitikiri topãkini Kaposotiireri kikomoni. Hãtapariko kãkiti itari iaxitikiri uai apokaãpotini katxiãri ãki —itxa.
63 Iuasaakipeka sasetotxi auĩte apiatakari matsorãkari imãka, kotxi iuãkatari Xesosi sãkire maerekati ininiua.
—!Anirekaikari Xesosi kamakiti sãpiretakani. Atokopeka.
64 Kotxi hĩte kenakotapekari isãkire maerekati, "Teoso ãkirirano" inini. Natokopa atxatari iua? —itxana.
Ininiã ninoa apakapapiretari:
—Okaãkapitikako —itxarina.
65 Apanakini kiisokari Xesosi. Mãkatxi mataã iapirikarina ikiiã oki manapi imatamatakani ĩkapani. Iposo atoko iãsokarina.
—Pisãpiretaua, kipa ãsokai? —itxarina.
Sasetotxi auĩte nitiriakori apaka ãsokari iua iuakoãna.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Mateo 26.69-75; Arókasi 22.54b-62; Xoão 18.15-18, 25-27)

66 Iuasaaki Petro ixiti aua aapokotxi piriketakori ãki. Sasetotxi auĩte apiatakari nitero ãtokoro apoka iuaã.
67 Oãtamatari Petro irokanãtini xamina tinipoki. Oa mixinitari iua. Ininiã oa:
—Xesosi Nasareekiri moianarikai pite apaka —otxa.
68 Ininiã:
—Kona, nota !imarotari pisãkire —itxaro.
Iuasaaki pirikere ĩronakikoãtaã isari. Iuasaakipeka patari sãkirauata.
69 Oa sasetotxi auĩte nitero atamatari iua iuaã.
—Ere kiki iua moianaripitikara —otxana ninoa Petro takote auakani.
70 —Kona iuano nota —itxa.
Paĩtiki ninoa iuaã auakani:
—Iua moianaripitikarai. Pite Kariréiakirikarai. Pisãkireẽra ate imarotai —itxarina.
71 Ininiã Petro:
—Nota !imarotari kiki ikara atoko hinanãtakiti. Atãoene nimasãpiretakaniã, Teoso misiritamanoko. Teoso imarotari nota sãkire atãoka nisãpiretinii —itxana.
72 Ikara atoko Petro inakasaaki, iuaĩkana patari sãkirauata. Ininiã Petro xinikari Xesosi sãpiretakiti iuamoni. "Ipikata patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, '!Nimarotari iua,' pitxanoko." Ikara inakari ixinikasaaki, itxiapata.

15

Xesosi Pirato Apisatoõ
(Mateo 27.1-2, 11-14; Arókasi 23.1-5; Xoão 18.28-38a)

1 Katimatinĩkata sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini, ikinimane Xoteo
auĩteakorikata xinikaxitinãta. Ipaniãtarina Xesosi iaxirikiko. Iposo atoko anika, sika
itxarina Piratomoni.
2 Pirato pimaãri Xesosi:
—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua? —itxari.
Ininiã Xesosi:
—Ari, pisãkire atãopitikara.
3 Sasetotxi auĩteakori apoiãpotari Xesosi, txamari Xesosi !kasãkireri.
4 Ininiã Pirato:
—Na papakapapiretatari? Ninoa iteene misãkirepiretai —itxari.
5 Iuaritika Xesosi !apakapapiretari. Ininiã Pirato ãkixinireẽ:
—Kinirepa kona apakapapiretari? —itxa.

Xesosi Okiko Nirekiko
(Mateo 27.15-26; Arókasi 23.13-25; Xoão 18.38b-19.16)

6 Páskoa kiiniriti auakasaaki, Pirato itotari isikakiniri kateia ãki auakari kãkiti nireẽkiti.
7 Iuasaaki Xesosi maĩkikosaaki, Pahapasi inakori aua kateia ãki. Iua Pahapasi
apanakini kateia ãki auakanikata okaniuatapeka Homanoakori inaiatakasaakina.
8 Pirato sãkirauatakasaaki Xesosikata, kãkitipokoni apoka Piratomoni.
—Kateia ãki auakari pisikaka —itxarina.
9 Ininiã Pirato pimaãna:
—Hinirekatari nisikakiniri Xoteo auĩte hĩte ĩkapani? —itxana.
10 Pirato iteene imarotari sasetotxi auĩteakori sikari Xesosi iuamoni Xesosi ixikotinina
xika.
11 Sasetotxi auĩteakori maasakana ninoa iuaã apotiitakaniua:
—Hamanaãri Pirato Pahapasi isikakini ĩkapani —itxana kãkitimoni.
12 Pirato iuaĩkana pimaãna:
—Natokopa nitxatari ia kiki Xoteo auĩte inakori? —itxa.
13 Akiripoakatana:
—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitari —itxana.
14 Ininiã Pirato:
—Kixikapa? Maerekati !ikama —itxa.
Apiata akiripoakatana:
—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitari —itxakatana.
15 Ininiã Pirato sikakari Pahapasi ninoa ĩkapani, kotxi inirekari ikamapoxokonitinina
ninoa kãkiti. Eereka ipaniãtari Xesosi xirokitatiko aãpitsaã. Eereka Pirato paniãtari
sotatoakori tokakitiniri Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi
(Mateo 27.27-31; Arókasi 22.63-65; Xoão 19.1-3)

16 Ininiã sotatoakori anikari Xesosi Pirato aapoko ãki. Akiritarina ikinika sotato.
17 Iposo atoko ieretakarina mãkatxi põkamarari Xesosi ĩtoã. Ikamarina saporiẽta
kotipiaro kamakori, taka itxarina Xesosi kiiã.
18 —Aãuĩte —itxarina Xesosi inapetinina.
—Xoteo auĩtekai pite —itxarina.
19 Iaritakiitarina aãkeẽ. Ikiisokarina. Ikapotoreẽkauana Xesosi apisatoõ.
—Aãuĩte —itxarina Xesosi inapetinina.
20 Inapetakarina atoko imakatxakarina mãkatxi põkamarari. Xesosi mãka iuaĩkana
ieretaka. Eereka anikarina Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini itokakitinirina ĩkapani.

Xesosi Tokakitaãka Aamina Ĩpiriãmitakari Nopini
(Mateo 27.32-44; Arókasi 23.26-43; Xoão 19.17-27)

21 Ipixinipokoriti itaõkitarina kiki Simão inakori. Sireni sitatxitikiri iua. Iua anaakori Arexãtri, Hopo pakini. Iuasaaki Simão apoka Xerosareẽ. Sotatoakori paniãtari iua:
—Ia aamina ĩpiriãmitakari panikinari —itxana.
22 Anikarina Xesosi ixirataã, Kóokota inakoriãtaã. Xoteo sãkire "Kóokota." Apanakini akiritari iua oxiratari uãka "Kiitãtatxi," inaãka akiritiko. Iuaã apokana.
23 Isikamarina iãriã pinĩtxikata, miha inakorokata, Xesosi iãtini ĩkapani, itsii imimarotakani ĩkapani, txamari !inirekaro iãtiniro.
24 Ininiã itokakitarina aamina ĩpiriãmitakari nopini. Eereka ikamarina sarauatxi, Xesosi mãka apakapakani imarotinina ĩkapani. Ikara atoko apanakini anikari Xesosi mãka.
25 Ĩkanõkapanika novi oara itokakitapeẽka Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini.
26 Aaminaã auari iõkatakitina, apoĩtiko pirena, "Xoteoakori Auĩte" itxa.
27 Ninoa tokakitana ipi kiĩtiririni apaka aamina ĩpiriãmitakari nopini, ikikomoni ãti, isanaremoni ãti.
28 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Okapeẽkako iua, kokaniri okiko atoko inapeẽkako.
Ininiã Xesosi okikosaaki ia Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka auapeka iuasaaki.
29 Ninoa iuaã napakani misãkirepiretapikari Xesosi:
—Kiĩkitei. Pite sãkire: "Nirikariko Teoso misãkiretiko aikoti. Ipi ãti pakini õti inakasaaki nikamari iuaĩkana," pitxama.
30 Ikara atoko piposotiniã, piteka pimakatxakauako, ininiã pikatxaka aamina ĩpiriãmitakariã —itxarina Xesosi inapetinina.
31 Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini napetari Xesosi:
—Iua makananitapekari apanakini. Txamari iuaka !iposotari imakananitiniua —itxakakana.
32 —Ikatxakiniãrako ate auikari Teoso mereẽkiti ininiãua. Ikatxakiniã, aãuikari Isaeo auakani auĩte ininiãua —itxakakana.
Kiĩtiririni iuakata tokakitakoni apaka misãkirepiretari.

Xesosi Ipinini Pirena
(Mateo 27.45-56; Arókasi 23.44-49; Xoão 19.28-30)

33 Iuasaaki apaniãxiti ipiãka. Ikini itixitika piãka. Ipi ãti pakini oara ipiãka.
34 Ipi ãti pakini oara napa atoko Xesosi akiripoakata:
—Erii, Erii, aremaa sapakatanii —itxa.
Ia atatsopatakari sãkireẽ: "NiTeosone, niTeosone, kinirepa pitakanapano?" itxa.
35 Kãkiti iuaã auakani kenakotari akirinãtini.
—Hĩkenakota. Akirinãtari Eríasi —itxana.
36 Iuasaakipeka kiki ina katimariã. Iãkari mapoa atoko inakari iãriã katxioãrimoni, aãke mapotõkire taka itxari, sika itxari Xesosi iãtini ĩkapani.
—Mitxipanikako. Maiãtapari. Atauako Eríasi makatxakatapaniri Xesosi —itxana.
37 Xesosi itapararitika akiripoakata, eereka ipĩpe itxa.
38 Iuasaakipeka mãkatxi mata Teoso misãkiretiko aikoti ãki arõkakari tsorakita. Itano itsorakita. Ixitipeka apoka. Mitxi iua mãkatxi mata !auiritari kãkiti ĩroini Teosonani Auini Pakitaãtaã.
39 Sotatoakori auĩte aua aamina ĩpiriãmitakari apisatoõ. Ikenakotari Xesosi akiritini. Itikari ipinini.
—Atãopitikara Teoso ãkiri itxaua ia kiki —itxa.
40 Ãtokaka sitoakoro ikira atoko atamanãtarina Xesosi, Maria Matarenama, Saromeema, ãto Mariama, apanakini sitoakorokata. Xosesi, Txiako pakini inoro oa Maria. Iua Txiako maneripanika inakari.

41 Xesosi Kariréia auakasaaki, ninoa sitoakoro moianatari iua. Imiparĩkatarina. Xesosi
ipĩkasaakikanera apanakini sitoakoro kaiãopokoro aua iuaãtaã. Ninoa apoka Xerosareẽ
Xesosikata.

Xesosi Ikatiko Pirena
(Mateo 27.57-61; Arókasi 23.50-56; Xoão 19.38-42)

42 Ikara õti, Xesosi ipinini õti, kãkiti parĩkauatini õti, kãkiti tomatini õti apisapanika,
iuasaaki kikatatikipeka.
43 Iuasaaki Xosee inakori, Arimateia sitatxitikiri, sari Piratomoni. Iua Xosee Xoteo
auĩte apanakinikata. Ikinimane paxitari iua. Iua apaka iãtapari Teoso ikinimane auĩte
ininiua õti apokini. Itaparaxinireritika Piratomoni isa, amanaã itxari Xesosi ĩto.
44 Ininiã Pirato ãkixinireẽ:
—Atauako patimari Xesosi ipinini? —itxa.
Ininiã ipĩkapiretari sotatoakori auĩte. Iua apokasaaki Pirato pimaãri:
—Atauako Xesosi ipĩpeka? —itxa.
45 Ininiã iua:
—Ari, ipinapitipeka —itxari.
Ininiã Pirato:
—Panikaikari iĩto —itxari Xoseemoni.
46 Iuasaaki Xosee amotari mãkatxi mata erekari, arínio inakori. Eereka imakatxakari
Xesosi ĩto. Iapirikari iĩto mãkatxi mataã, anika itxari akauari irikomoni. Kai kisakakori
ãki ieretakari Xesosi ĩto. Eereka kai mitapoari ikatika, tota itxari iriko.
47 Ipi Maria itikanãtari Xesosi ĩto takikoãtaã, Maria Matarenama, Maria, Xosesi inakori
inoroma pakini.

16

Xesosi Iuaĩkana Auãki Inini
(Mateo 28.1-8; Arókasi 24.1-12; Xoão 20.1-10)

1 Tomatiko õti xipoka atoko mapiãnikata, ipi ãto pakini sito amotaro kamariãro, Xesosi
ĩto ikamamaritinina ĩkapani, Maria Matarenama, Saromeema, Maria Txiako inoroma
pakini.
2 Katimatinĩkata, tomĩkosaaki, ĩkanõkapanika, atokatxi pokĩkasaaki, ninoa sari akauari-
moni.
3 Kimaporiã isikasaakina, isãkirauaãpotana:
—Kipa makatxakinaua kai auĩte iriko tore? —itxaãpotana.
Amaripokori iua kai.
4 Iuaã apokasaakina, atamatarina. Kai makatxakapeẽkaika.
5 Ininiã ĩroãna iriko ãki. Atamatarina ãtokori topãkanãta ikikomoni. Imãka ĩtanori,
kasarori. Ininiã ninoa tikoka.
6 Ininiã iua:
—!Hĩtikokape. Hĩte nitanãtari Xesosi Nasareekiri, aamina ĩpiriãmitakari nopini tokaki-
takori. Õkitikapekaua iua. !Auaika uai. Hãtamata. Mitxi itakarina iĩto uai.
7 Hĩsipeka. Hĩsãpiretari Petro, apanakini Xesosi moianariakori pakini: “Xesosi
sapanikako hĩte apisa Kariréiamoni. Iuaã hĩte aõkitari iua, kotxi ipinaka apisapanika
isãpiretapekari ikara hĩtemoni,” —itxana ninoa.
8 Itimaritikana ninoa pokĩka. Imitekana. Ikikinanakana, ipĩkarena xika. !Isãpiretarina
apanakini, kotxi ipĩkarauatana.

Xesosi Oerekaua Maria Matarenamoni
(Mateo 28.9-10; Xoão 20.11-18)

9 Xesosi õkitikasaakiua ipinaka atoko ĩkanõkapanika semana potorikini õti, tomĩkosaaki,
oerekaua merepitipanika Maria Matarenamoni. Mitxipe Xesosi aõkitakasaakiro oa
Maria, omitikari maerekani matamatakoni setxi pakini oa ĩtoã auakani.

10 Xesosi õkitikasaakiua, iua oaõkitaka atoko, osari merepanika Xesosi moianariakorimoni. Iuasaaki iteene imatinaniuatana. Itxiapanãtana. Osãpiretana ninoa:
11 —Xesosi iuaĩkana auãki itxapeka. Nota aõkitari iua —otxana.
Txamari ninoa kona auikari osãkire.

Xesosi Oerekaua Ipi Imoianariakorimoni
(Arókasi 24.13-35)

12 Eereka iuaka oerekaua ipi imoianariakorimoni, kimaporiã isikasaakina aapokotxi mauakaniãtaã. Iuasaaki itoõ ipinipo itxa.
13 Eereka ninoa kanapiriã. Isãpiretana apanakini imoianariakori, txamari !auikarina isãkirena.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni
(Mateo 28.16-20; Arókasi 24.36-49; Xoão 20.19-23)

14 Eereka Xesosi oerekaua õsi imoianariakorimoni inipokotakasaakina. Xesosi õtãkikana:
—Kinirepa hĩte ! auikatari nota iuaĩkana auãki ninini? Kinirepa ! hãuikatari nota aõkitakani sãkire? !Kaiokakarekii —itxa.
15 Iposo atoko Xesosi txana:
—Ikini itixiti hĩsako. Hĩsãpiretariko Teoso iokanapirena erekari ikinimanemoni.
16 Teoso sãkire auiãkari patxisatakori, iuarako sari Teoso tixinemoni. Teoso sãkire mauikakati, Teoso misiritapikariko.
17 Teoso sikaposotiiretanako isãkire auiãkani, ininiã apanakini imarotari Teosokara sikari iposotiire ninoamoni. Ia atoko Teoso sikaposotiiretana. Omitikarina maerekani matamatakoni nota uãkaã. Isãkirauatana imimarotakinitina sãkiretxitiã.
18 Imaĩkiniãrina imini, ! ipinana. Iãtiniãrina ikianari, ! amianatana. ! Ipinana. Itakauakotaua amianatakani nopini, ininiã amianatakani makananitaãka —itxa Xesosi sãkire.

Xesosi Anikaãka Teoso Tixinemoni
(Arókasi 24.50-53; Átosi 1.6-11)

19 Imoianariakori imisãkiretanapaka atoko, Xesosi anikaãka Teoso tixinemoni. Iuaã iua topãka Teoso kikomoni.
20 Xesosi moianariakori eereka isipekana, Teoso sãkire ikini aapokotxiti auakani isãpiretinina ĩkapani. Apiananiri moianatana. Apiananiri sikaposotiiretana ninoa, ininiã apanakini imarotari ninoa sãpiretakiti atão inini. Ameẽ.

ARÓKASI

Arókasi Iõkatsopata Teópiro Inakorimoni

1 Nota Arókasi iõkatsopata pite Teópiromoni. Iteene nipaxitai. Kãkiti ito iõkatsopatapekari
ikinipoko Xesosi kamakiti Xoteoakori sauaki auakasaaki.
2 Ninoa, nota pakini imarotari ikinipoko Xesosi kamakiti, kotxi Xesosi kamakiti
atamatakani, isãkire oerekakani, sãpiretapekaua ate.
3 Nota apaka apaiaõkapekari ikinipoko Xesosi sãkire, ikamakiti pakini. Ininiã nota
apokaerekatari ikinipoko Xesosi pirena niõkatsopatini pite Teópiromoni. Merepitipanika
ikamakiti nisãpiretai. Ininiã eereka ikamakiti nisãpiretai. Ininiã eereka ikamakiti
nisãpiretai, nitxaãpotako.
4 Koerekarerini oerekapekai Xesosi pirena, ininiã uatxa pimarotari ninoa oerekakiti
atão inini.

Xoão Kapatxisareri Iponaniini Sãpiretiko

5 Erotxi inakori Xoteoakori auĩte inakasaakiua Xotéia tõpa, iuasaaki auanãta sasetotxi
Sakaria inakori. Sakaria auĩte, apanakini sasetotxiakori auĩte apaka, Apia inakori.
Sakaria tanoro ouãka Isapeo otxaua. Oĩri, oãtokiri, oãtokiri iri imakinikana sasetotxi
itxauana. Oãtokiri kitxakapirĩkari Moisesi itari Arão inakori. Iua apaka sasetotxi itxaua.
6 Teoso nirekaãkitinanira ikamana Sakaria, Isapeo pakini. Ninoa kamari ikinipoko iua
paniãtakiti, Apiananiri paniãtakiti. Atão inakarinoka ikamana. !Ikerokarina ikamak-
itina.
7 Txamari !keenena. Isapeo !oposotari kamixi onini. Iuasaaki ikiomaneẽpekana.
8 Ãti õti Sakaria, apanakini sasetotxiakorikata, parĩkauanãta Teoso misãkiretiko aikoti
ãki. Iuasaaki ninoatene iuaã parĩkauata.
9 Sasetotxiakori itotari sasetotxi imereinina Apiananiri misãkiretiko aikoti ĩroini ka-
mariãro arikini ĩkapani, ininiã iuasaaki ninoa mereẽri Sakaria. Ininiã iua ĩroã.
10 Sakaria aiko ãki kamariãro arikanãtakasaaki, mapara kãkiti apotiitakaniua
misãkiretari Teoso.
11 Iuasaakipeka Teoso nitiri iaxitikiri tokiã Sakariamoni kamariãro arikikoãtaã
takote.
12 Sakaria atamatakasaakiri, itikoãkata, pĩkarauata itxa.
13 Teoso nitiri misãkiretari iua:
—Sakaria, kona pipĩkarauatape. Teoso sikapitikaiko pamanaãkiti. Ininiã pĩtanoro Isapeo
keenepitikaroko. Pitakauãkatariko pamarite Xoão.
14 Iua auakasaaki ikamapoxokonitaiko pite, itori kãkiti apaka.
15 Apiananirimoni apiari itxauako iua Xoão. Kona Xoão iãtapaniroko kapoãro. Erekari
Matamatakoti auariko iua ãkixinireẽ. Inoro irokota ãkipanika auakasaaki, Erekari
Matamatakoti auako iua ãkixinireẽ.
16 Iua Xoão anikanako itomaneri kãkiti Isaeo auakani Teosomoni. Apiananirimoni iua
anikana. Ininiã iuaĩkana ninoa kanapiriã iTeosonemonina, isãkire auikinina ĩkapani.
17 Xoão apokako Apiananiri apokini apisapanika. Erekari Matamatakoti sikata-
paratari Eríasi kitxakapirĩka. Iuatxikana Erekari Matamatakoti sikataparatariko Xoão.
Ikara atoko ininiã, iua oerekariko irĩtxi iuaĩkana amaritena itiretinina ĩkapani. Iua
Xoão oerekariko kãkiti Teoso paniãtakiti makamakani, imaerekanina itakanapinina,
erekarinoka ikaminina ĩkapani. Paimatirenako ninoa iuasaakiko. Iua Xoão oerekariko
kãkiti iposope ininina Apiananiri apokini apisapanika —itxa Teoso nitiri Sakariamoni.
18 Ininiã Sakaria pimaãri:

—Kiãtokopa nitxa uatxa keenepeka ninini, kotxi nota, nĩtanoro apaka kiomaneẽpeka —itxa.
19 Teoso nitiri apakapapireta:
—Niuãka Kapirieo. Nota auari Teosokata ipaniãtakiti nikamini ĩkapani. Teoso iokanatano pitemoni pite nimisãkiretini ĩkapani, ia erekari pirena niminapiretini ĩkapani.
20 Txamari na pauikari nisãpiretakiti. Ia xika !kasãkireikaiko, kotxi nisãpiretakiti atãopitika. Teoso sikaenetakiti apokapitikako. Apokasaaki, pimarotariko nisãkire atão ininiua. Iuasaakiikarako piposotari pisãkirauatini —itxa Teoso nitiri Sakariamoni.
21 Iuasaaki kãkiti mapara auakani iãtapanãtari Sakaria.
—Kiripa ikamanãta Sakaria aiko ãki? !Katimari —itxanãtana.
22 Ipokĩkasaaki !kasãkireikari. Ninoa kãkiti imarotari Teoso misãkiretiniri iua aiko ãki itaponeẽ, kotxi !kasãkireikari. Iuakoãnokara imisãkiretana ninoa.
23 Mapaõti iparĩka xipoka atoko aapokomoni isipeka.
24 Eereka Isapeo kamixipeka otxa. Onapari ipi ipi ãti pakini kasiriti oaãpoko. !Osari ãtiãtaã.
25 —Apiananiri sikano namarite. Erekari ikaminano notamoni. Uatxa !nipẽtauataika kãkiti apisatoõ. Keenepekano —otxa.

Kapirieo Iokanataãka Mariamoni

26 Isapeo seisi pakini kasiriti kamixi onakasaaki Teoso iokanatari initiri iaxitikiri Kapirieo Nasaree sitatxitimoni, Kariréia tõpamoni.
27 Iuaã iokanatari iua ãtokoromoni Maria inakoromoni. Oa kona sirĩkapanika kikikata. Osãpiretapekari ãtokori Xosee inakori iuakata oĩtaniriuatini ĩkapani. Xosee atokiri kitxakapirĩka Xoteoakori auĩte Tavii inakori.
28 Teoso nitiri apokasaaki oamoni, akiritaro Maria:
—Ereẽkai. Apiananiri pitekata aua. Iua mereẽi pite. Itoro sitoakoro ikini itixiti aua, iuaritika pitenanirako Teoso sika iteene erekari —itxaro oa.
29 Maria pĩkarauata Teoso nitiri sãkire okenakotakasaaki.
—Kinirepa ikara atoko itxa sãkireta? —otxa oãkixinireẽ.
30 Teoso nitiri txaro:
—!Pipĩkarauatape, Maria. Teoso apokaerekatai pite.
31 Pimixiuatako, keene pitxako. Pitakauãkatariko pamarite Xesosi.
32 Iua Apiatakari itxauako. Apiananiri ãkiri akiritaãkako. Teoso Apiananiri kamariko iua auĩtetxi ininiãua. Kitxakapirĩka Xoteoakori auĩte Taviini. Taviini auĩtetxi ininiua atokokana, Teoso txĩkitakariko Xesosi Xoteoakori auĩte ininiua.
33 Ãtipirika Xoteoakori auĩte, Xakooni apiko mekaniriakori auĩte, itxauako. Iua auĩtetxi ininiua !ixipoka —itxaro oa.
34 Ininiã oa:
—Kiãtokopa nitxa kikikata masirĩkatokano, keenepe ninini? —otxa.
35 Teoso nitiri apakapapiretaro:
—Erekari Matamatakoti apokako pãkixinireẽ. Apiananiri posotiire ãkitaiko pite, ininiã amarini auakari Teoso ãkiri akiritaãkako.
36 Pinoromane Isapeo kiomãtxipe, iuaritika kamixiro oa. Kãkiti sãkirema: “!Oposotaikari kamixi onini” iuaritika seisi pakini kasiritipe kamixi onini.
37 Kotxi Teoso posotari ikinipoko ikamini —itxaro oa.
38 —Nikamapitikariko Apiananiri nirekaãkiti. Pisãpiretakiti iaõka ninirekapitika —otxa Maria.
Iuasaakipeka Teoso nitiri sipeka.

Maria Isapeomoni Motikini

39 Mapaõti napa atoko Maria katimariã sari oxiratarimoni, Xotéia tõpamoni. Iuaã osari sitatximoni.

40 Oĩroã Sakaria aapoko. Oãkiritaro Isapeo:
—Ereẽkai —otxa.
41 Isapeo kenakotakasaakiri Maria akiritiniro oa, iuasaaki amarini otikakoãkiri oãkika. Iuasaakipeka Erekari Matamatakoti itapararitika apoka Isapeo ãkixinireẽ.
42 Iuasaaki otapararitika otxaro Maria:
—Kaiãopokoro sito itixi auakani, iuaritika pitenokara Teoso sika apia erekari. Apaka Teoso sikariko erekari pamaritemoni.
43 Erekari Teoso kaminano nota, kotxi niauĩte inoro motikaẽtano. Kinirepa ia erekari Teoso kaminano, kotxi nota minakato nitxaua.
44 Nikenakotakasaakiri "Ereẽkai" pininino, namarite nitikakoãkiri oãkika, ipoxokoniuatiniã.
45 Teoso sikari erekari pitemoni, kotxi pite auikari isãkire. Pite auikari isikaenetakiti atão isikinii —otxa Isapeo Mariamoni.

Maria Xikaretakiti

46 Maria txari:
"Erekapitikari Apiananiri notamonikari.
47 Nipoxokoniuata, kotxi Teoso nimaerekani makatxaãkari itxaua.
48 Nipoxokoniuata, kotxi ixinikano nota. Initero poiãoro nitxaua. Ĩkorakanani eereka auakani kãkiti txanoko: 'Teoso kamapoxokonitaro, erekari isikiniro,' txanoko nota.
49 Nipoxokoniuata, kotxi Teoso Apiananiri kaminano posotiiretxi. Maerekati !auari iuamoni.
50 Iua amonĩkari kãkiti iua paxitakani, kitxakapirĩkarini, ĩkorakanani auakani, eereka auakani apaka iamonĩka.
51 Pataparari iua, ininiã ikamari posotiiretxi. Teoso txĩkitakana kãkiti iuikakaniua minakani ininiãuana, kotxi ãkixinireẽ iuikauana.
52 Teoso makatxakapekari auĩtetxi pataparari inakaniua. Eereka auĩtetxi !itxaikauana ninoa. Kãkiti poiãorini inakaniua Teoso kamari auĩtetxi ininiãuana.
53 Isikakienatari natxitakani. Iokanatari katxineiroteri sini. Kona xatiki isikari iuamoni.
54 Imoianatapekana Xoteoakori, iua ĩkapani parĩkauatakani. ! Imaxinĩkaretari iamonĩkinina ninoa.
55 Kitxakapirĩka Teoso xinikari Apraãoni iamonĩkini. Apaka iua tikini auakani ãtipirika iamonĩka, kotxi: 'Nimoianataiko hĩte,' itxa anirimanemoni kitxakapirĩkarinimoni,"
otxa Maria.
56 Okaikota ipi, ãti pakini kasiriti Isapeokata. Eereka oaãpokomoni kanapiriã otxa Maria.

Xoão Kapatxisareri Iponaniini

57 Amarini auini õti apopeka. Isapeo auãkitakari amarini kiki.
58 Oaãpoko takote auakani, onirimane pakini kenakotari erekari Teoso kaminaro oa, ininiã ninoa, Isapeo pakini poxokopeka itxana ninoa.
59 Oito õtisaaki, onirimane motika oamoni, Teoso takaõtxikare amarinimoni itakinina ĩkapani. Inirekarina iuãka Sakaria itakauãkatinirina, kotxi iri uãkatxikana ninoa nireka itakauãkatinirina.
60 Txamari inoro:
—Kona Sakariani iuãka. Xoãorako akiritaãkako —otxa.
61 Ininiã ninoa txaro:
—Pinirimane ãtika kona Xoão txa uãkataua.
62 Ninoa pimaãri amarini iri Sakaria iuakoãna amarini uãka inirekaãkiti.
63 Ininiã Sakaria amanaãri iõkatsopatiko. Iõkatari: "Imi uãka Xoão." Ininiã ikinimane tsorĩkaãta.

64 Iuasaakipeka Teoso sikaposotiiretari isãkirauatini:
—Peerekari Teoso —itxa Sakaria.
65 Kãkiti iua aapoko takote auakani pĩkarauata. Teoso posotiire ipĩkana. Ikara inakariene Sakaria, Xoão pakini pirena iaripireta oxiratari Xotéia tõpa, ininiã kãkiti iuaãtaã sãpirenauanãta ikara pirena.
66 Kãkiti ikara inakariene kenakotakani tsorĩkaãta:
—Kanatokopa inakaripa itxatapaniua ia amarini? —itxana.
Ikinimane imarotari Apiananiri nĩkatiniri iua amarini.

Sakaria Xikaretakiti

67 Iuasaaki Erekari Matamatakoti sikaposotiiretari Xoão iri Sakaria, ininiã Sakaria sãpiretari Teoso sãkire:
68 "Peerekari Apiananiri aTeosone, ikinimane Xoteoakori Teosone, kotxi iua apoka inakitiakorimoni imakatxakinina ĩkapani, imapinakanina ĩkapani.
69 Teoso iokanatari kãkiti maerekani makatxakakari kaposotiireri atemoni. Teoso nitiri Taviini mekanirira iua.
70 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani erekarini sãpiretari ikara Teoso sãkire.
71 Teoso txari: 'Nimakatxakaiko hĩte himokaiakari mokakanii tĩkane, homanatakini mokakanii tĩkane.'
72 Isãpiretari aãtokiriakorini kitxakapirĩkarini:
'Niamonĩkai. Nikamariko nikamaenetakiti hĩte ĩkapani,' itxa ninoamoni. Ikara Teoso kamaenetakiti erekari.
73 Kitxakapirĩka Teoso txari aãtokiri Apraãoni: 'Kona nimaxinĩkaretari nisikaenetakiti.
74 Nimakatxakapitikaiko hĩte himokaiakari mokakanii tĩkane, ininiã hĩparĩkauata nota ĩkapani mapĩkaretika.
75 Ininiã hĩte auini erekari. Kona hĩkamari maerekati hãuapanika hinakasaaki,' Teoso txari Apraãoni.
76 Pitepekana namarite Xoão, Teoso sãkire sãpiretakari pitxauako. Teoso Apiananiri iaxitikiri sãkire sãpiretakari pitxauako. Pite sari Apiananiri apisa. Ikinika pimaiamatako iua apokini apisa, ikinika iposope inini ĩkapani.
77 Pisãpiretariko kãkiti Teoso nakitiakori, Teoso makatxakiniri maerekanitxi kãkiti kamakiti. Ininiã ninoa imarotariko ikara.
78 Katiraõkiri aTeosone. Kaamonĩkareri iua. Ininiã iua tixinekiri apokako atemoni. Atokatxi pokĩkini atoko itxako. Iuasaaki ipiã !auaika, kotxi iua makatxakari amaerekani.
79 Ininiã iua iopinikari kãkiti xinire, ipinini pĩkakani xinire. Ipiaã auakani atoko ninoa. Ininiã iua iopinikari axinire Teoso kimapore aimarotini ĩkapani, aãuini ereka inini ĩkapani."
Itxa Sakaria xikare.
80 Iua amarini aneẽ. Teoso sãkire iaõka ikamapika. Teoso sãkire Xoteoakorimoni imasãpiretakani apisapanika ãparaã makipakaniãtaã aua Xoão.

2

Xesosi Iponaniini Pirena
(Mateo 1.1-25)

1 Iuasaaki Homanoakori auĩte Sesa Akósito inakori. Iua paniãtana initiriakori iaõtiniri ikininape kãkiti iua auĩtetxi ininiãtaãua tõpa auakani, ikini aapokotxitikini uãka imakatx-akini ĩkapani.
2 Mitxi Sesa Akósito !ikamapanikari kãkiti iaõtiko. Iuasaaki Síria tixini auakani auĩte Sirénio inakori.
3 Iuasaaki ikinimane sari sitatximoni iponaniiniãtaãna. Iuaã isikarina iuãkana.

4 Ininiã Xosee apaka sari iuãka isikini ĩkapani. Ininiã ipotorika Nasaree sitatxiti Kariréia tõpa. Xotéia tõpamoni isa, Pereẽ sitatxitimoni. Iuaã isa, kotxi iuaã auĩtetxi Taviini kitxakapirĩka aua. Taviini nirimane itxaua Xosee.
5 Isa Mariakata. Ĩtanoro tĩkane oa. Iuasaaki !itakapanikaro. Kamixipeka otxa iuasaaki.
6 Pereẽ apoka itxana. Iuaã auakasaakina, aua itxa amarini.
7 Oãuãkitakari merepitipanika oimi kiki. Ininiã mãkatxi mataã oiapirikari, pirãtxi nipokotini tiitxitiã taka otxari amarini, kotxi kãkiti imakanakiniãtaã imakinika xãpokapeka, ininiã ninoa auanãta pirãtxi auiniãtaã.

Soti Auĩte Piratakani Pirena

8 Iuaãtaã Pereẽ sitatxiti mapotõkire ĩkanõka kikiakori soti auĩte piratakani nĩkanãtari ipiraakorina.
9 Iuasaaki katimaritika Apiananiri nitiri iaxitikiri tokiã ninoamoni. Iuasaaki Apiananiri iotximere iopinikari ninoa auiniãtaã, ininiã imarotarina Teoso apokini iuaãtaã. Ininiã iteene ipĩkarauatana ninoa.
10 Ininiã Teoso nitiri txana ninoa:
—!Hĩpĩkarauatape. Nota minapiretari erekari pirena ikinimane kãkiti enenĩkini ĩkapani,
11 kotxi ia õti kãkiti maerekani makatxaãkari iponaniãpeka Taviini auini sitatxitiã. Iua Teoso mereẽkiti. Apiananiri iua.
12 Himarotariko nisãkire atão inini, kotxi hãpokariko ia amarini mãkatxi mataã iapirikiko pirãtxi nikini tiitxitiã —Teoso nitiri txana ninoa.
13 Iuasaakipeka itomaneri Teoso nitiriakori iaxitikini tokiã iuaãtaã. Ninoa xikarauata Teoso ĩkapani.
14 Ixikaretarina:
—Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Iua kamaerekaxiniretari kãkiti iua apokaerekatakini —itxana ixikarena.
15 Teoso nitiriakori kanapiriã itxana Teoso tixinemoni. Iuasaaki ninoa pirãtxi nĩkatakani misãkiretakakaua:
—Masa Pereẽmoni. Maãtamatari ikara Apiananiri sãpiretakiti —itxana.
16 Ininiã katimaritika isana Pereẽmoni. Iuaã apokasaakina, initarina amarini. Apokana Xosee, Maria pakini. Ininiã atamatarina amarini pirãtxi nikini tiitxitiã.
17 Ikara atamataãkana atoko, isãpirenãtarina Teoso nitiri sãpiretakiti amarini pirena ikinimanemoni.
18 Kãkiti kenakotakasaakiri soti auĩte nĩkatakani sãpiretakiti, ikinimane tsorĩkaãta iuasaaki.
19 Maria kenakotakasaakiri soti auĩte nĩkatakani sãpiretakiti, oa ãkixinireẽ onĩkatari ikara ene. !Omaxinĩkaretari ninoa sãpiretakiti. Oxinikapikari.
20 Eereka pirãtxi nĩkatakani kanapiriã ipiraakori auinimoni. Imisãkiretakakana:
—Peerekari Teoso. Apiananiri iua, kotxi erekapitikari aĩtikakiti. Erekapitikari initiri iaxitikiri sãpiretakiti. Isãpiretakiti atãopitika, kotxi aãtamatari isãpiretakiti iaõka —itxanãtana ninoa soti auĩte nĩkatakani.

Xesosi Takauãkatiko

21 Xesosi oito õti auakasaaki, inirimane kamari Teoso takaõtxikare iĩtoã. Iuasaaki inirimane takauãkatari Xesosi, kotxi iua iaõka Teoso nitiri iaxitikiri sãpiretapekaro Maria oa kamixi oinini apisapanika.

Xesosi Anikiko Teoso Misãkiretiko Aikotimoni

22 Moisesini ketotiniri manapi Xosee, Maria pakini kamari Moisesini paniãtakiti iaõka amarini auakasaaki, Xosee, Maria pakini maerekani Teoso makatxakini ĩkapani. Ikara xipoka atoko anikarina Xesosi Xerosareẽ sitatxitimoni Apiananirimoni isikinirina ĩkapani,
23 kotxi Apiananiri paniãtakiti iõkatsopatakori txari:

Merepitipanika iponaniãkari sikaãkako Teosomoni, kotxi Teoso nakiti iua.
24 Apaka Apiananiri paniãtakiti iõkatsopatakori txari:
Amarini iponaniãkasaaki, ipi kamoa pisika Teosomoni. Iminakaniã, ipi kamoa ãkiri pisika Teosomoni,
itxa Teoso. Ininiã Xosee, Maria pakini sari Xerosareẽ kamoa isikinina ĩkapani.
25 Iuasaaki kiki Simião inakori aua Xerosareẽ. Iua erekari kamakari. Ikinipoko Teoso paniãtakiti ikama. Erekari Matamatakoti auari ãkixinireẽ. Ãkixinireẽ iãtapanãtapikari Teoso Mereẽkiti apokini, kotxi Isaeo auakani maerekani makatxaãkari itxaua.
26 Erekari Matamatakoti sãpiretapekari iua: “Pipinini apisa paõkitapanikariko Apiananiri Mereẽkiti,” itxari Simião.
27 Erekari Matamatakoti sikanireõtari Simião aiko Teoso misãkiretiko aikoti ĩroini. Iuasaaki Xosee, Maria pakini ĩroã iuaãtaã, Apiananirimoni Xesosi isikinina ĩkapani, Teoso paniãtakiti ikaminina ĩkapani.
28 Iuasaakipeka Simião apakapari Xesosi:
—Peerekari Teoso.
29 Niauĩte Apiananiri, uatxa apokapeka ia amarini pisikaenetakiti. Nota pite ĩkapani parĩkauatakarino. Uatxa niposotari nipinini erekaxinirepeka ninini,
30 kotxi nota atamatari ia amarini piokanatakiti atemoni, amaerekani imakatxakini ĩkapani, amapinakani ĩkapani.
31 Pite iokanatapekari ia ĩkorapokoriti ikini itixiti auakani maerekani imakatxakini ĩkapani.
32 Ia amarini tirikapi atoko, kotxi iopinikariko pikimapore, pisãkire Xoteo minakaniua imarotini ĩkapani. Ia amarini tirikapi apiatakari atoko Xoteoakorimoni pinakitiakorimoni, kotxi oerekai pite ninoamoni —itxa Simião sãkire Teosomoni.
33 Xosee, Xesosi inoro apaka tsorĩkaãnãta ikara Simião sãkire ikenakotakasaakina.
34 Simião amanaãri Teoso ikinipoko erekari ninoamoni isikini ĩkapani. Eereka imisãkiretaro Maria, Xesosi inoro:
—Teoso mereẽri ia amarini Xoteoakorimoni iokanatiniri ĩkapani. Ia apakapakari Teoso apakapa apaka. Ia mapakapakati Teoso !apakapari. Imisiritaãkako. Ia amarini oerekari Teoso kãkitimoni, txamari itori kãkiti !auikari isãkire.
35 Ikara atoko ininiã, itori kãkiti xiniãkiti kipatakori ãkixinireẽ, imarotaãkako. Pitepekana pite matinaniuatako. Pãkipa iouata iorotini tsii atoko itxako —itxa Simião sãkire Mariamoni.
36 Iuasaaki oãua sito Teoso sãkire sãpiretakaro Ana inakoro. Panoeo ãkero oa. Oãtokiri kitxakapirĩka Asee inakori. Iuasaaki kiomãtxipekaro oa. Oãua setxi ano õtanirikata. Eereka ipĩpe.
37 ! Oĩtaniriuataika. Oitẽta koatrokananipeka oãuini. Oa auapika Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Iuaã ikini õti, ikini ĩkanõkati pakini omisãkiretapikari Teoso. Itokata otakanapari onipokotini Teoso omisãkiretini ĩkapani.
38 Xosee, Maria pakini Simião misãkiretaka atoko Ana apoka. Omisãkiretari Teoso:
—Erekapitikari ia amarini pimereẽkiti kãkiti iãtapakiti piokanatini atemoni —otxa.
Eereka osãpirenauata Xesosi apokini pirena Xerosareẽ auakanimoni kãkiti maerekani makatxaãkari iãtapakanimoni.

Nasaree Sitatxitimoni Ikanapiriinina

39 Xosee, Maria pakini Apiananiri paniãtakiti iõkatsopatakori imakinika ikamaãkana atoko, kanapiriã itxana Kariréia tõpamoni. Iuaã isana aapokomonina Nasaree sitatxitiã.
40 Iua amarini aneẽ. Itapara auaãpotari. Kimaroreri itxaua. Teoso iteene tiretari iua Xesosi.

Xesosi Misãkirenãtari Koerekarerini

41 Ikinikanani Xosee, Maria pakini sari Páskoa kiiniritimoni Xerosareẽ sitatxitimoni.

42 Xesosi tosi anopeka inakasaaki, isana Xerosareẽ auakari kiiniritimoni mitxi isanãtinina atokokana.
43 Kiiniri xipoka atoko Xosee, Maria pakini potorika aapokomonina isinina ĩkapani. Iuasaaki Xesosi kaikota Xerosareẽ. Txamari ninoa !imarotari ikaikotini.
44 Ninoa uãkatamari apanakini inirimanekata isini. Ikara atoko ininiã, ikimaporitana ãti õtipeka. Mapiãnikata ipixinipokoriti initamarina inirimanemoni, aõkimaneremoni. ! Apokarina.
45 Ininiã ikanapiriãna Xerosareẽmoni iuaĩkana initinirina ĩkapani.
46 Ipi, ãti pakini õti initapiimarina. ! Apokarina Xesosi. Eereka apokarina Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Moisesi sãkire oerekakanikata iitopãkanãta. Xesosi kenakonãtari ninoa sãkire. Apaka ipimarauata.
47 Ninoa Xesosi sãkire kenakotakani tsorĩkaãnãta, kotxi paimatireri iua.
48 Xosee, Maria pakini apokasaakiri iua, kona imarotarina Xesosi parĩka. Inoro txari:
—Namarite, kinirepa pimisiritaua ate? Piri, nota pakini pikamamaxirexiniretaua ate. Anitapiimai. Kona aãpokai —otxari Xesosi.
49 Ininiã Xesosi:
—Kinirepa hinitanãtano? Kona himarotatari uai niri aapoko ninirekari nauini, ipaniãtakiti nikamini ĩkapani —itxa.
50 Txamari ninoa !imarotari Xesosi sãkire.
51 Ikara atoko ininiã, Xesosi kanapiriã ninoakata Nasaree sitatxitimoni. Ikinika Xosee, Maria pakini sãkire ikĩpita. Inoro xinikapikari Xesosi sãkire oãkixinireẽ. Opotxitari oxinikiniri Xesosi sãkire.
52 Xesosi aneẽ. Imatire apaka aneẽ. Teoso apokaerekatari Xesosi. Kãkiti apaka apokaerekatari Xesosi.

3

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti
(Mateo 3.1-12; Marko 1.1-8; Xoão 1.19-28)

1 Homa sitatxitiã Homanoakori auĩte Txipério inakori iua. Kĩsi anokananipeka iua auĩtetxi ininiua iuasaaki. Iuasaaki Xotéia tõpa auakani auĩte Põsio Pirato inakori. Kariréia tõpa auakani auĩte Erotxi inakori. Erotxi itari Piripi inakori. Itoreia tixini auakani auĩte, Takonitxi tixini auakani auĩte apaka itxaua Piripi. Iuasaaki Apireni auakani auĩte Arisánia inakori.
2 Iuasaaki Anasi inakori, Kaipasi inakori pakini sasetotxi auĩteakori apiatakani itx-auana ninoa. Iuasaaki Teoso sãpiretari isãkire Xoãomoni Sakaria ãkirimoni, ãparaã makipakaniãtaã auakasaaki.
3 Ininiã Xoão sari ikininape kãkitimoni, uini Xotão takote auakanimoni. Isãpiretari Teoso sãkire:
—Hĩtakanapariko himaerekani. Eereka patxisata hinaãkako. Ikara atoko hininiã, Teoso makatxakinii himaerekani —itxanãta Xoão ikininape kãkitimoni.
4 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori iõkatsopatari:
Auako kiki ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako. Itxariko: "Hõeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari hĩkamako iua napini ĩkapani.
5 Kipatxiã ixãpokakaãkako ikini isauana. Ixirata miriĩ oerekataãkako. Kimapori ikitokare oerekataãkako. Kimapori pakota totaãkako.
6 Ikinimane kãkiti itixi auakani imarotariko Teoso makatxakiniri kãkiti maerekani imapinakani ĩkapani," itxanãta.
Ikara atoko itxa Isaía iõkatsopatakiti Xoão pirena. Kimapori kãkiti oerekatini atokokana, auĩtetxi apokini apisa, iua atokokana Xoão nirekari kãkiti iposope inini Apiananiri apokini apisa, imaerekanina itakanapinina ĩkapani.
7 Itomaneri kãkiti sari Xoãomoni ipatxisatikona ĩkapani. Ininiã Xoão:

—Imini katsiiri anaakorirai hĩte. Teoso misiritapitikai himaerekani xika. Himitekini
!auari. Hinirekari hĩpatxisatiko, txamari !hinirekari hĩtakanapiniri himaerekani.
8 Hinirekiniãri himaerekani hĩtakanapini, ininiã hĩkamariko erekari. Ikara atoko ininiã,
hõerekari Teoso atão hĩtakanapiniri himaerekani. Hãkixiniremoni ! hĩxinikapiri: "Teoso
apakapapitikauako ate, kotxi ate atokirini Apraãoni txaua," !hĩtxapeko. Ari, nota sãpiretai
hĩte, Teoso nirekiniãri, iposotari ia kai soroã Apraãoni mekaniriakori ikamini. Kona
Apraãoni posotari anikinii Teosomoni.
9 Aamina maereka iriti atoko hĩtxa. Teoso iposopeka hĩte ixipokini. Kãkiti auari ikitaite
kauanari aamina maereka iriti itokini ĩkapani. Ikinika aamina maereka iriti tokaãkako.
Xaminaã oka inaãkanako. Teoso kamakiti iua atokokana itxa. Ininiã Teoso kitaite
kauanapeka, aamina kotsa sauakiko tĩkane. Iua atokokana ininiã, Teoso aiamatapeka
hĩte ixipokini ĩkapani —itxa Xoão ninoamoni.
10 —Ikara atoko ininiã, kipa akama Teoso mamisiritakaniua ĩkapani? —itxarina.
11 Ininiã Xoão apakapapireta:
—Pimãka kauanata ipi auiniãi, ãti pisika mãkatxi kauanata mauakinitimoni. Nipokori
auiniãi, pisikari nipokori mauakinitimoni —itxa Xoão sãkire.
12 Kikiãkini, txineiro apakapakani Homano auĩte nitiriakori, apoka apaka ipatx-
isatikona ĩkapani.
—Koerekareri, atepekana, kipa ate kama Teoso mamisiritakaniua ĩkapani? —itxarina.
13 Ininiã Xoão:
—Kãkiti txineirote himakatxakakito, Homano auĩte nireẽkito iaõka himakatxakako.
Apikomoni !himakatxakapero —itxana.
14 Ãtikaka sotatoakori apaka pimaãri:
—Atepekana, kipa ate kama amaerekani atakanapini ĩkapani?
Ininiã Xoão:
—!Himaĩkapiri kãkiti, itxineirote himixirikini ĩkapani. Kona ãti maxikatiĩka !hãpoĩtape.
Hĩpoxokoniuatako txineiro hãpakapakitoã hĩparĩka ĩki. ! Hinirekapero apikomoni —itxa
sotatoakorimoni.
15 Iuasaaki kãkiti iãtapanãtari Teoso mereẽkiti apokini. Ininiã Xoão sãpiretakiti ikenako-
takasaakina, ãkixinireẽna ixinikarina:
—Xoãokani Teoso mereẽkiti txataua atxiĩti? —itxanãtana ixinikanãtakitina.
16 Ininiã Xoão:
—Ãparaaãnokara nipatxisatai hĩte. Nota tikini apoãkari patxisataiko hĩte Erekari Mata-
matakotiã, xaminaã pakini. Apiatakari itxaua iua. !Apakata iua takote napokini ikiti
mata nimakatxakini ĩkapani, kotxi iua apiata. Nota poiãoka. Imakatxakari himaerekani,
itxiko metao ãki auakari arikini atoko.
17 Katakareri ãpokari ahoisi otãta imakatxakini ĩkapani. Otãta arikaãka. Oki nĩkataãka
ikiena nĩkatikoãtaã. Iua atokokana Teoso nĩkatariko kãkiti erekarini. Maerekati ka-
makani arikaãkako xamina maxipoãkatiã.
18 Ikara atokora itxa Xoão sãpirena õtãkikinina kãkiti. Isãpiretari erekari pirena Teoso
pirena kãkitimoni.
19 Ãti õti Xoão pinitari Erotxi, Kariréia auakani auĩte:
—Pitakiniãro pitari Piripi ĩtanoro Erotxia inakoro, maerekati pikama. Apaka
apikomoni maerekati pikamapitipo —itxa Xoão.
20 Ininiã iuasaaki iuaĩkana Erotxi kamari maerekati, kotxi itakari Xoão kateia ãki
isãkire imapokaerekatakani xika.

Xesosi Patxisatiko Pirena
(Mateo 3.13-17; Marko 1.9-11)

21 Xoão Erotxi maĩkini apisapanika ikinimane kãkiti ipatxisatakasaaki, Xesosi apaka
patxisataãka. Iuasaaki Xesosi sãkirauatakasaaki Teosokata, iaxiti takaka.

22 Erekari Matamatakoti katxaka Xesosi nopini. Kamoa katxakini atoko itxa ikatx-
akini. Iuasaaki ikenakotaãka iaxitikiri sãkire:
—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama —itxa.

Xesosi Nirimaneakori Iua Apisapanika Auakani (Mateo 1.1-17)

23 Iuasaaki Xesosi potorika iparĩkauatini Teoso ĩkapani. Trĩta anokananipeka itxaua
iuasaaki Xesosi. Kãkiti uãkatari iua Xosee ãkiri ininiãua.
Xosee iri Erii.
24 Erii iri Matatxi.
Matatxi iri Arevii.
Arevii iri Meokii.
Meokii iri Xanai.
Xanai iri Xosee.
25 Xosee iri Matatxia.
Matatxia iri Amosi.
Amosi iri Naoõ.
Naoõ iri Esirii.
Esirii iri Nakai.
26 Nakai iri Maatxi.
Maatxi iri Matatxia.
Matatxia iri Semei.
Semei iri Xosee.
Xosee iri Xota.
27 Xota iri Xoanaã.
Xoanaã iri Hesa.
Hesa iri Soropapeo.
Soropapeo iri Saratxieo.
Saratxieo iri Nerii.
28 Nerii iri Meokii.
Meokii iri Atxii.
Atxii iri Kosaã.
Kosaã iri Eomataã.
Eomataã iri Eri.
29 Eri iri Xosoee.
Xosoee iri Eriesa.
Eriesa iri Xoriĩ.
Xoriĩ iri Matatxi.
Matatxi iri Arevii.
30 Arevii iri Simião.
Simião iri Xotaa.
Xotaa iri Xosee.
Xosee iri Xonaã.
Xonaã iri Eriakiĩ.
31 Eriakiĩ iri Mereaa.
Mereaa iri Mena.
Mena iri Matata.
Matata iri Nataã.
Nataã iri Tavii.
32 Tavii iri Xesee.
Xesee iri Opetxi.
Opetxi iri Póasi.
Póasi iri Sáomõ.
Sáomõ iri Nasoõ.
33 Nasoõ iri Aminatapi.
Aminatapi iri Átximĩ.
Átximĩ iri Anii.
Anii iri Ésirõ.

Ésirõ iri Péresi.
Péresi iri Xotaa.
34 Xotaa iri Xakoo.
Xakoo iri Isaki.
Isaki iri Apraãõ.
Apraãõ iri Tera.
Tera iri Nakoo.
35 Nakoo iri Seroki.
Seroki iri Hakaoo.
Hakaoo iri Pareki.
Pareki iri Epi.
Epi iri Sara.
36 Sara iri Kainaã.
Kainaã iri Apaxatxi.
Apaxatxi iri Seĩ.
Seĩ iri Noee.
Noee iri Arameki.
37 Arameki iri Metosareẽ.
Metosareẽ iri Enoki.
Enoki iri Xaretxi.
Xaretxi iri Marereo.
Marereo iri Kainaã.
38 Kainaã iri Enosi.
Enosi iri Setxi.
Setxi iri Adãõ.
Adãõ iri Teoso. Imapotõkirepe.

4

Satanasi Nirekari Xesosi Kaminiri Maerekati
(Mateo 4.1-11; Marko 1.12-13)

1 Xesosi ipatxisatiko atoko, Erekari Matamatakoti iteene sikaposotiiretari iua. Erekari Matamatakoti txĩkitakari Xesosi uini Xotãõ itakanapini, ãparaã makipakaniãtaã isini ĩkapani.
2 Iuaã koarẽta õti auakasaaki, Satanasi atamakaerekatari Xesosi. Koarẽta õti manipokotakatinoka itxa Xesosi. Ininiã natxinoka itxa Xesosi.
3 Ininiã Satanasi txari:
—Pite Teoso ãkiri pitxaua, ininiã ia kai soro komiri pitxĩkitaka —itxari Xesosi.
4 Ininiã Xesosi apakapapiretari:
—Kona, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Kona komirinanini txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane. Ikinika Teoso sãkirera txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane.
5 Ininiã iuasaaki Satanasi anikari Xesosi ixirata nopinixiti. Iuaã pakoteri oerekiniri ikinimane tixine.
6 Ininiã Satanasi:
—Nota posotari nisikinii ikinimane auĩtetxiakori posotiire. Ikinipoko ninoa txineirote apaka niposotari nisikinii. Merepitipanika notamoni isikaãka ia posotiiretxi, ininiã nota sikari ninirekaãkitimoni.
7 Ikara atoko ininiã, piteosonetiniãno, ia posotiiretxi nisikai pite —Satanasi txari Xesosi.
8 Ininiã Xesosi:
—Konapitini. Pisipeka Satanasi. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Apiananiri piTeosone. Iuanokara piteosoneta. Iua ĩkapaninokara piparĩkauatako.
9 Eereka Satanasi anikari Xesosi Xerosareẽmoni, aiko Teoso misãkiretiko nopinixiti. Itanoxiti paĩtanori. Pamonõkoniri. Iuaã itxari:

—Teoso ãkiri pininiãua, pokaua xiti. Ininiã ikinipoko kãkiti imarotariko Teoso ãkiri pininiãua,
10 kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso iokanatanako initiriakori iaxitikini pite inĩkatinina tĩkane.
11 Ninoa maĩkai pimapinakani tĩkane, ininiã pikarouatini !auari. Kona kai soro karotari pikiti,
itxa Teoso sãkire —Satanasi txari Xesosi.
12 Ininiã Xesosi:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori apaka txari:
Kona patamakaerekatapiri Apiananiri piTeosone,
—itxari.
13 Iuasaakipeka Satanasi atamakaerekatiniri Xesosi xipope. Ininiã itakanapari Xesosi ãti õti iuaĩkana ikanapiriini iuamoni ĩkapani.

Xesosi Mipotorikari Iparĩka Kariréia Tõpa
(Mateo 4.12-17; Marko 1.14-15)

14 Ikara inaãka atoko Xesosi kanapiriã Kariréia tõpa auakanimoni. Paposotiireri, kotxi Erekari Matamatakoti auari iuakata. Iua pirena iaripireta ikini Kariréia tõpa auakanimoni.
15 Iua oerekarauata aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Ininiã ikinimane txari:
—Peerekari iua, kotxi erekapitikari iua sãpiretakiti —itxana.

Nasaree Auakani Kona Auikari Xesosi Sãkire
(Mateo 13.53-58; Marko 6.1-6)

16 Eereka Xesosi sari Nasaree sitatxitimoni. Iuaã Xesosi aneẽ mitxi. Xoteo tomatini õtisaaki Xesosi itotapekari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua isini. Ininiã iuasaaki, Xoteo tomatini õtisaaki isari iuaã. Iuaãtaã itima Teoso sãkire iõkatsopatakori atatsopatini ĩkapani.
17 Teoso sãkire sãpiretakari Isaía iõkatsopatakiti tsopa isikaãka. Ininiã imatakireẽri aãtsopa. Ia Teoso sãkire inita, atatsopata itxa:
18 —Erekari Matamatakoti notakata aua, ininiã Apiananiri mereẽno nota matxineirotenimonikari erekari pirena nisãpiretini ĩkapani. Iokanatano kateia ãki auakani nisikakini ĩkapani. Iokanatano mõsiãrenimoni iuaĩkana atamarauatinina ĩkapani. Iokanatano misiritakonimoni, ninoa misiritakani nixipokini ĩkapani.
19 Ipaniãtano kãkiti nisãpiretini: "Ĩkorakanani Teoso apokapeka kãkiti maerekani imakatxakini ĩkapani, imapinakanina tĩkane."
Ikara atatsopata Xesosi.
20 Aãtsopa iapirikaãka atoko, sika itxari sasetotxi nitirimoni. Ikara inaãka atoko Xesosi topãka. Imakinika kãkiti aiko Xoteo apotiitiniãtaãua ãki auakani, imakinikana atamatari Xesosi, isãpiretakiti kinirão kenakotaka inakani.
21 Ininiã Xesosi sãpiretana:
—Ikara Teoso sãkire hĩkenakotakiti apokapeka uatxa —itxa ninoamoni.
22 Ikinimane kãkiti sãpirenauata Xesosi ereka inini. Itsorĩkaãnãtana isãkire erekari ikenakotakasaakina:
—Kiãtokopa ininiãpa imarotatari ikara atoko inakari isãpiretini? Kotxi Xosee ãkirira iua, minakati ãkirira iua —itxanãtana.
23 Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Atxiĩti hĩte txanoko nota imatiretxi kitxakapirĩka kiomãtxiakori sãkire. Ninoa txari: "Pinĩtxi imarotakari pininiãua, piteka pipitaua." Atxiĩti hĩxinikanãtari: Kapanaoõ sitatxiti nauakasaaki, nikamari posotiiretxi iuaãtaã. Kinirepa na nikamatari posotiiretxi uai nauiniãtaã? Ikara atoko atxiĩti hĩxinikanãta.
24 Atão nisãpiretai, kãkiti Teoso sãkire sãpiretakari inirimane sauaki auakasaaki, inirimane !auikari isãkire. Ia xika kona nikamari posotiiretxi uai.

25 Atãopitika nisãpiretai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Eríasi inakori
auakasaaki, ipi ãti pakini ano ipixini ano pakini ãparaã !ikipa. Iuaã Isaeo tixini
natxinoka aua. Iuasaaki kaiãopokoro sitoakoro tikinitakoro auari iuaãtaã.
26 Iuaritika Teoso !iokanatari Eríasi ninoa ikininapemoni. Iokanatari ãtoka sitomoni
tikinitakoromoni, nipokori isikiniro ĩkapani. Oa sito aua Sarepita sitatxiti Sitoõ tõpa,
Isaeo tixini takote. Xoteo !otxaua oa.
27 —Ikara atokotxikana itxa Teoso sãkire sãpiretakari Eriseo inakori. Iua auakasaaki,
kaiãopokori amianatakani maere matati Isaeo tixini auakani aua. Kona imakinikani
erekapeka inaãkana. Kiki Naamaã inakori Síria tixini auakari, iuanokara erekapeka
itxĩkitakaãka. Iua Naamaã kona Xoteo !itxaua iua —itxa Xesosi ninoamoni.
28 Ikinimane aiko ãki apotiitakaniua, ikara ikenakotakasaakina, iteene inaiatauana.
29 Ininiã ikosekaĩtotarina Xesosi sitatxi mapotõkiremoni. Anikarina ixirata nopini
sitatxi auiniãtaã. Iuaã inirekarina Xesosi okinina ixiratamoni ipinini ĩkapani.
30 Txamari Xesosi napari ninoa sauaki, ĩkorape itxa.

Kiki Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti
(Marko 1.21-28)

31 Eereka Xesosi sari Kapanaoõ sitatxitimoni Kariréia tõpa. Iuaã tomatiko õtisaaki
oerekana kãkiti Teoso sãkire.
32 Kãkiti iuaã auakani tsorĩkaãnãta oerekakiti ikenakotakasaakina, kotxi paimatireri
iua. Isãpiretakiti atãonoka itxa isãkire.
33 Iuasaaki aiko ãki kãkiti apotiitiniãtaãua, aua kiki maerekati matamatakoti
auaĩtotakiti.
34 Iua kiki ãkixinire auakari akiripoakata:
—Xesosi Nasareekiri, kipa ĩkai uai? Kiãtokopa pitxataua ate? Atxiĩti papoka ate
pixipokini ĩkapani? Nota imarotai pite. Pite maerekati mauakiniti pite. Teoso nakiti
pitxaua pite —itxa maerekati matamatakoti Xesosimoni.
35 Ininiã Xesosi txitari iua. !Auiritari isãkirauatini:
—Maãtako. Posipikari ere kiki —itxari.
Ininiã maerekati matamatakoti iriãkatari iua kiki ikinimane okiãtaã. Ininiã itakana-
pari iua, makarotika itxa kiki.
36 Kãkiti iuaãtaã tsorĩkaãnãta. Imisãkiretakakauana:
—Ĩkora kiki paposotiireri isãkire. Itapararitika ipaniãtari maerekati matamatakoti sini,
ininiã nãkorape itxapena maerekani matamatakoni.
37 Ininiã Xesosi pirena iua tõpa iaripireta.

Xesosi Makananitaro Simãо Petro Imakiro
(Mateo 8.14-17; Marko 1.29-34)

38 Eereka Xesosi potorika aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Simão aapokomoni
isa. Iuasaaki Simão imakiro iteene oãpoomata. Ininiã amanaãrina Xesosi oa erekape
inĩkitakini.
39 Ininiã ipapĩka oamoni:
—Nipaniãtari apoomari iotokini —itxa.
Ininiã apoomari iotoka. Iuasaakipeka oa õkitikaua, nipokori osikana ninoa.

Xesosi Makananitana Amianatakani
(Mateo 8.16-17; Marko 1.32-34)

40 Atokatxi ereẽkokaãpotapeka inakasaaki, kãkiti anikana amianatakani ikinipoko
amianari auakini, Xesosimoni. Itakari iuako amianatakani nopini. Iuasaakipeka ninoa
erekapeka itxana.
41 Omitikari maerekati matamatakoti kãkiti ĩtoã auakari apaka. Osipikasaakina,
akiripoakatana:
—Pite Teoso ãkiri pitxaua.

Ininiã Xesosi txitana ninoa. !Auiritaikana akiritinina, kotxi ninoa imarotari Teoso mereẽkiti ininiãua Xesosi.

Xesosi Sãpiretari Erekari Pirena
(Marko 1.35-39)

42 Katimatinĩkata Xesosi sari kãkiti mauakaniãtaã. Iuasaaki kãkiti nitanãtari iua. Apokasaakirina, amanaãrina Xesosi:
—Pikaikota atekata —itxarina.
43 Txamari Xesosi txari:
—!Apakata uai nikaikotini, kotxi ãtiãtaã apaka nisãpiretariko erekari pirena Teoso auĩtetxi ininiãua pirena. Ikinimanemoni ikara nisãpiretini ĩkapanira, Teoso iokanatano kãkitimoni.
44 Ikara atoko ininiãra, isãpirenauata ikininape aiko ãki Xoteoakori apotiitiniãtaãua ikinipoko Xoteoakori tixine.

5

Merepitipanika Xesosi Moianariakori
(Mateo 4.18-22; Marko 1.16-20)

1 Ãti õti Xesosi auanãta Xenesaree inakori poa tinikata. Xenesareetxikana Kariréia poa. Ipi iuãka aua. Iuasaaki kãkitipokoni ãkitari iua Teoso sãkire ikenakotinina ĩkapani. Iuakatapeka xãpoka itxana.
2 Iuasaaki Xesosi atamatari ipi kanaua ioporoko. Kokatsaãriti kanauate. Ninoa imiriĩ arokanãtari hetxi.
3 Xesosi iereẽtaua Simão kanauate ãki:
—Pikatika pikanauate amaãtiki apanĩkakiã —itxa Simãomoni.
Eereka iitopãka kanaua ãki. Iuaãtaã isãpiretari Teoso sãkire kãkitimoni imiriĩ apotiitakanimoni.
4 Isãpirenauataka atoko itxari:
—Apanĩkakiã pimekota. Iuaãtaã pitakari hetxi kãuaãriã —Xesosi txari Simão.
5 Ininiã Simão:
—Koerekareri, hetxi atakapikama ĩkanõka. Iteene aõkatsaãkatapiikama. Txamari na xatiki ximaki amaĩka. Kona ãtika amaĩka. Iuaritika pite paniãtiniãno, iuaritika nitakapitikariko hetxi —itxa Simão.
6 Hetxi ninoa takasaaki kãuaãriã, ximakipokoni imaĩkana, ininiã hetxi tsorakiarita.
7 Ikara xika akiritana imoianariakori ãti kanauate ãki auakani:
—Ãpina. Himoianataua ate. Hetxi tsorakiãpotanapanoka.
Ininiã ninoa ina. Ikinimane kosekari hetxi. Ximakipokoni. Ipi kanaua xãpoãkata ximakinoka. Ximaki xika kanaua sakikaarita.
8 Simão Petro atamatakasaakiri ximakipokoni, ikapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ:
—!Pikaikotape nota takote, kotxi erekai pite. Maerekati kamakarino nota —itxa.
9 Ikara atoko itxa Simão sãkire, kotxi iua, imoianariakori apaka tsorĩkaãta kaiãopokori ximaki ninoa maĩkakiti xika.
10 Simão moianariakori Txiako, Xoão pakini, ninoa apaka tsorĩkaãta. Txiako, Xoão pakini Sepeteo anaakori. Ininiã Xesosi txari Simão:
—!Pipĩkarauatape. !Pimaĩkaikari ximaki. Ãtião piparĩka auako. Nisãkire pisãpiretako kãkitimoni —itxa.
11 Eereka ninoa apokitaãka atoko, ikinika itiina itakanapana, Xesosikata sa itxana imiparĩkatinirina ĩkapani.

Kiki Maere Matati
(Mateo 8.1-4; Marko 1.40-45)

12 Ãti õti Xesosi auanãta ãti sitatxitiã. Iuaã auakasaaki, aua kiki maere matati. Atamatakasaakiri Xesosi, ikapotoreẽkaua, iãka Xesosi apisatoõ. Iteene amanaãri Xesosi:
—Apiananiri, pinirekiniãri, piposotari nota ereka pitxĩkitakini —itxari.

13 Ininiã Xesosi maãtakari iua:
—Ari ninirekapitikari. Erekapekai —itxari.
Iuasaakipeka erekapeka itxa.
14 Ininiã Xesosi paniãtari:
—! Pisãpiretapiri apanakini ereka nitxĩkitakinii. Pisa sasetotximoni. Poerekari piĩto iuamoni, ininiãkara itxai: “Atãopitika erekapekai pite.” Eereka pisikari Teosomoni Moisesi paniãtakiti iaõka. Ikara atoko pikaminiã, ikinimane imarotari pite atão ereka pininiãua —itxa Xesosi.
15 Xesosi paniãtari iua apanakini imasãpiretakani, iuaritika Xesosi pirena apikomoni iaripireta. Ininiã kãkitipokoni sari iuamoni isãkire ikenakotinina ĩkapani, amianari imakatxakini ĩkapani.
16 Ininiãkara Xesosi itotapekari iuanoka isini kãkiti mauakaniãtaã Teosokata isãkirauatini ĩkapani.

Matĩpokotakati Pirena
(Mateo 9.1-8; Marko 2.1-12)

17 Ãti õti Xesosi sãpirenauata. Iua takote pariseoakori, kaiõkatsoparerini apaka topãkanãta. Ninoa Kariréia tõpakini, Xotéia tõpakini, Xerosareẽ sitatxitikini pakini. Iuasaaki Xesosi sãpirenauatakasaaki, Apiananiri sikaposotiiretari Xesosi amianatakani erekapeka itxĩkitakini ĩkapani.
18 Iuasaaki kikiakori apoka iuaã. Iminarina kiki matĩpokotakatinoka inakari. Isirimata nopini iminarina. Inirekarina aapokotxi ãki ĩroinina, Xesosi apisatoõ iua matĩpokotakati itakinina ĩkapani.
19 Txamari ! apakata ninoa ĩroini, kotxi kãkitipokoni xãpoka. Ininiã ikanĩkana kanikoatxiã aapokotxi nopini. Imakatxakarina itano auakari kipatxi kai kamakori, eereka isikakaãpotarina iua matĩpokotakati isirimata nopini Xesosi manapi kãkiti sauaki. Xesosi apisatoõ apoka.
20 Ininiã Xesosi imarotari ninoa auikiniri iua posotiire. Ininiã itxari matĩpokotakati:
—Namarite, pimaerekani makatxakapeẽkaika.
21 Iuasaaki pariseoakori, kaiõkatsoparerini pakini tsorĩkaãnãta. Ãkixinireẽna ninoa:
—Teosonokara posotari amaerekani imakatxakini. Maerekati Xesosi kama Teosomoni —itxana.
22 Xesosi imarotari ninoa xinikakiti ãkixinireẽna, ininiã Xesosi txana:
—!Erekari hãkixinireẽ ikara hĩxinikakiti.
23 Nitxari iua imaerekani nimakatxakini, txamari ! himarotari imaerekani atão nimakatxakini. “Põkitikaua. Pitĩpokota,” nininiã, ininiã himarotari nisãkire atão ininiãua, kotxi hĩtikari. Niposotiire imaerekani nimakatxakini ĩkapani, niposotiire iua nõkitikini ĩkapanitxikana.
24 Ininiã uatxaika noerekai hĩte. Teoso iokanatano nota hĩtari iaxitikirino ĩkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatxakini ĩkapani.
Ininiã ipaniãtari matĩpokotakati:
—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxari.
25 Iuasaakipeka õkitikaua. Ikinimane kãkiti okiãtaã õkitikaua. Ikosekari isirimata, sipe itxa aapokomoni. Isikasaaki ipoxokoniuata.
—Peerekari Teoso —itxaãpota iua.
26 Ikinimane kãkiti tsorĩkaãta. Ipĩkarauatana.
—Peerekari Teoso. Mitxi ! aĩtikari matĩpokotakati erekapeka txĩkitaãkari. Peerekari uatxa aĩtikakiti —itxanãtana ninoa.

Mateo Pirena
(Mateo 9.9-13; Marko 2.13-17)

27 Eereka Xesosi tĩpokoãponãtakasaaki, atamatari kiki Arevii inakori. Iitopãkanãta
iparĩkauatiniãtaã. Iuaã apakapari txineiro Homanoakori auĩte paniãtakiti kãkiti ãtiãtaã
tiitxi anikini ĩkapani. Xesosi akiritari Arevii:
—Ãpina, uatxa nimoianari pitxaua —itxari.
28 Iuasaakipeka Arevii õkitikaua. Ikinika itii itakanapa, Xesosikata sa itxa, Xesosi
imiparĩkatini ĩkapani.
29 Eereka Arevii kamari kiiniri aapokoã Xesosi ĩkapani. Kiinirisaaki aua ĩkamanere
kaiãopokori. Txineiro apakapakani aua kiiniriã. Ninoa apanakinikata nipokota Xe-
sosikata Arevii aapokoã.
30 Pariseoakori, ninoakata parĩkauatakani, kaiõkatsoparerini pakini txitana Xesosi moia-
nariakori, Xesosi txineiro apakapakanikata nipokotini xika. Ininiã ninoa txari:
—Kinirepa hĩte nipokota txineiro apakapakanikata, maerekati kamakanikata? —
itxana.
31 Xesosi apakapapiretana:
—Kãkiti mamianatakani !inirekari pinĩtxi siãkarimoni isinina. Amianatakarinoka
nirekari pinĩtxi siãkarimoni isini.
32 Iua atokokana, nota ina ĩkorapokoriti kona kãkiti “Atão inakarinoka kamakarino”
ĩkapanini, kotxi ninoa uãkatari atão inakarinoka ikaminina, txamari !ikamarina atão.
Kãkiti maerekati kamakani ĩkapanira nina nota uai imaerekani itakanapini ĩkapani. Nota
pinĩtxi siãkari atoko inakarino nota —itxa Xesosi sãkire iuasaaki.

Nipokori Takanapiko Teoso Misãkiretiko Ĩkapani (Mateo 9.14-17; Marko 2.18-22)

33 Kãkiti txari Xesosi:
—Xoão kapatxisareri moianariakori itokata takanapari inikinina Teoso
imisãkiretinina ĩkapani. Iua atokotxikana itxa pariseoakori moianariakori. Txamari
pite moianariakori !itakanapari nipokori, iãriã, Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Kinirepa?
—itxana kãkiti.
34 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Kiki ĩtaniriuatini pirenasaaki erekari atxiĩti kemaĩtxitakoni manikakaniãri nipokori?
!Erekari. Ninoa poxokoniuata imoianari ĩtanirauatini, ininiã inipokotapitikana.
35 Txamari ãti õti ninoa moianari maĩkaãkako, oka inaãkako. Iuasaakiko ninoa
takanapari inipokotini, kotxi imatinaniuatana. Iua atokotxikana nota. Nota auapanika
nimoianariakorikata. Ãti õti nokaãkako. Iuasaakiko ninoa takanapari inipokotini Teoso
imisãkiretinina ĩkapani —itxa Xesosi.
36 Eereka Xesosi sãpiretari sãpirenatxi, atão inakari oerekiko.
—! Pikitsorãkitari mãkatxi amaneri, kitxakari pitãpanetini ĩkapani. Ikara atoko
pikaminiã, mãkatxi amaneri pioanata. Mãkatxi mata amaneri ĩsapekata piotsainiã,
mãkatxi kitxakari tsorakita iuaĩkana.
37 Kãkiti kitakari ovaã sako aamata kamakori ãki. Ovaã amanero auiniã, !otakaãka
aamata kitxakari ãki. Pitakiniãro aamata kitxakari ãki, aamata tsorakita. Ovaã xike-
poatamako. Sako !otxaika.
38 Ovaã amanero pikitakako aamata amanero ãki.
39 Ovaã kitxakaro auiniã, kãkiti !inirekaro amanero, kotxi: “Ovaã kitxakaro api-
aerekata,” itxa.
Ikara atoko Xesosi txari kãkitimoni. Ikara sãkiretxiti Xesosi sãpireta, kotxi apanakini
kãkiti itotapekari Moisesini sãkire, Teoso sãkire kitxakapirĩka isãpiretakiti, ininiã !
inirekari Xesosi sãkire amaneri inakari. Ninoa mãkatxi kitxakari atoko. Sako kitxakari
atoko ninoa. Ovaã kitxakaro atoko ninoa. Xesosi sãkire mãkatxi amaneri atoko. Ovaã
amanero atoko itxa Xesosi sãkire.

6

Tomatiko Õti Pirena
(Mateo 12.1-8; Marko 2.23-28)

1 Xoteoakori tomatini õtisaaki Xesosi imoianariakorikata motipetari kikio takari triko
auiniãtaã. Ĩpiripetakasaakirina, imoianariakori makatxakaãpotari triko oki. Iuakoã ikotx-
okarona, ixõka itxarona otãta katxakini ĩkapani, okinoka nika itxana.
2 Ãtikaka pariseoakori itikana imakatxakinirona:
—Kinirepa triko hĩkotxoka tomatiko õtisaaki? !Auiritaãka tomatiko õtisaaki parĩkauatiko
—itxana.
3 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Himarotari Taviini kamakiti kitxakapirĩka, iua imoianariakorikata natxitakasaaki.
4 Iua ĩroã Teoso misãkiretikoãtaã. Iuasaaki imakatxakari komiri Teosomoni sikakori.
Inikari, sika itxari imoianariakorimoni. Ninoa nikari apaka. Sasetotxinokara auiri-
taãka iua komiri inikinina. Apanakini !auiritaãka inikiniri. Iuaritika iua Taviini nikari.
5 Nota hĩtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini tomatiko õtisaaki, kotxi
Apiananiri nitxaua —Xesosi txana ninoa pariseoakori.

Motĩkauakotakari Pirena
(Mateo 12.9-14; Marko 3.1-6)

6 Ãti tomatiko õtisaaki Xesosi ĩroã aiko ãki Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Oerekarauata.
Iuasaaki iuaãtaã aua kiki iuako ikikomoni motĩkauakotakari.
7 Kaiõkatsoparerini, pariseoakori apaka aua iuaã. Atamatapikarina Xesosi, atauako
erekapeka itxĩkitakapaniri motĩkauakotakari tomatiko õtisaaki. Inirekarina Xesosi
kerokiniri. Tomatiko õtisaaki iparĩkauatiniã, ninoa apoĩtari iua.
8 Xesosi imarotari ãkixinireẽna ixinikakitina, ininiã ipaniãtari kiki motĩkauakotakari:
—Põkitikaua. Ãpina ikinimane okiãtaã.
Ininiã iua kiki õkitikaua, sa itxa Xesosimoni.
9 Ininiã Xesosi pimaãna kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini:
—Natokopa itxa Moisesini paniãtakiti iõkatsopatakiti tomatiko õtisaaki atão akamini?
Ipaniãtataua maerekati akamini tomatiko õtisaaki? Ipaniãtataua erekari akamini
tomatiko õtisaaki? Inirekatari amoianatiniri ãti imapinakani ĩkapani tomatiko õtisaaki?
Inirekatari aõkaniuatini tomatiko õtisaaki? —itxa Xesosi ninoamoni.
10 !Kasãkirena ninoa kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini. Xesosi atamatana ikini-
mane.
—Piuako poerekata —itxari iua kiki.
Oerekatari iuako. Iuasaakipeka iuako erekapeka itxa.
11 Pariseoakori, kaiõkatsoparerini pakini omanãkarauata. Imisãkiretakakauana Xesosi
okinina ĩkapani.

Xesosi Mereẽna Tosi Imoianariakori
(Mateo 10.1-4; Marko 3.13-19)

12 Ãti õti Xesosi kanĩka oxiratari nopini, Teoso imisãkiretini ĩkapani. Ĩkanõka ikaikota
iuaãtaã Teosokata isãkirauatini ĩkapani.
13 Katimatinĩkata akiritana itomaneri imoianariakori iuamoni apokinina ĩkapani.
Apokasaakina, imereẽna kikiakori tosi pakini kãkitimoni iokanatakini tĩkane.
14 Imereẽna
Simãoma, (Iuãka Petro apaka.)
Ãtreema, (Simão itari)
Txiakoma,
Xoãoma,
Piripima,
Patoromeoma,
15 Mateoma,

Tomeema,
Txiakoma, (Aopeo ãkiri)
Simãoma, (Homano omanatakari)
16 Xotasima, (Txiako ãkiri, ãti Txiakoti)
Xotasi Isikariotxima (Xesosi mĩkapiritakari tĩkane) pakinima.
Ninoa kikiakori tosi pakini Xesosi mereẽkini imoianariakori ĩkapani.

Xesosi Amianatakani Imakananitini (Mateo 4.23-25)

17 Eereka oxiratari iokiriiãpotana. Ipitexitimoni apokana. Iuaã aua kaiãopokori imoianariakori. Apanakini kãkiti iuaãtaã aua apaka. Xotéia tõpa ĩkani, Xerosareẽ sitatxiti ĩkani pakini auari iuaã. Apaka auari Txiro sitatxiti ĩkani, Sitoõ sitatxiti ĩkani apaka. Txiro, Sitoõ pakini potxoari uiniti ĩtinikata aua.
18 Ninoa kãkitipokoni sari Xesosimoni isãkire ikenakotinina ĩkapani, amianarena imakatxakini ĩkapani. Ninoa maerekati matamatakoti auaĩtotakini sari Xesosimoni maerekati imakatxakini ĩkapani.
19 Ikinimane nirekari imaãtakiniri Xesosi, kotxi imaãtakiniãrina, apakapari Xesosi tapara amianarena sini ĩkapani. Ininiã ikinimane amianatakani Xesosi maãtakakani iuaĩkana erekape itxana.

Kirimonipa Teoso Sikatari Erekari? (Mateo 5.1-12)

20 Eereka Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Hĩte matxineiroteni Teoso sikai erekari. Teoso hĩauĩte itxaua. Iua nakitiakori hĩtxaua.
21 —Hĩte ĩkorapokoriti natxitakani Teoso sikai erekari. Himitouatapanikako.
—Hĩte ĩkorapokoriti txiapatakani Teoso sikai erekari. Hãpiapoxokonitapanikako. Hĩsiroatapanikako.
22 —Apanakini omanatiniãi hĩte, hĩtari iaxitikiri sãkire hãuikini xika, Teoso sikai erekari. Atxiĩti apanakini !nirekai. Atxiĩti apanakini misãkirepiretai. Atxiĩti ninoa akiritai “maerekati kamakari” nota hĩtari iaxitikiri sãkire hãuikini xika. Ikara atoko hinaãkako.
23 —Ninoa misiriãpotakasaakii, hĩpoxokoniuatako. Himĩteenekariko hĩpoxokoniritika, kotxi erekari Teoso nĩkatinii iaxiti itixine. Inĩkatakiti hĩte ĩkapani peerekari. Apanakini misiritinii atokokanera, ninoa atokiriakorini misiritari Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩka.
24 —Hĩte ĩkorapokoriti katxineiroterini misiritaãkako. Mitxi papoxokonii hĩte. Uatxa hĩpoxokoni !auaika.
25 —Hĩte ĩkorapokoriti ikiniõtika mitouanãtakanii misiritaãkako. Hinatxitapanikako.
—Hĩte ĩkorapokoriti siroatakanii misiritaãkako. Himatinaniuatapanikako. Hĩtxiapatapanikako.
26 —Ikinimane: “Peerekai pite,” ininiã, himisiritaãkako, kotxi ninoa nirimane kitxakapirĩkarini sãpiretari ikara atoko inakari Teoso sãkire atão masãpiretakanimoni —itxa Xesosi.

Kãkiti Mokaiakari Tiretiko (Mateo 5.38-48)

27 Iuaĩkana Xesosi sãpirenauata:
—Nõtãkikai hĩte nisãkire kenakotakanii. Hĩtiretanako himokaiakari. Erekari hĩkaminana hĩte omanatakani.
28 Himisãkiretariko Teoso erekari hĩte misãkirepiretakani isikini ĩkapani. Himisãkiretariko Teoso hĩte misiritakani ĩkapani.
29 Kãkiti aritiniãi pikakota, ipinimoni pikakota iuaĩkana pisikana. Kãkiti anikiniãri pimãka õtanominari, pauiritari iua pimãka kauanata apaka anikini.
30 Pitii amanaãkarimoni pisika inirekakiti. Kãkiti anikiniãri pitii, !pamanaãpiri iuaĩkana imikanapiriiniri.

31 Ãti tiretinii pinirekini atokotxikana, pitiretari ãti.
32 —Pite tiretakaninani pitiretiniã, kinirepa Teoso sikari erekari pitemoni, pinirimanenokara pitiretakasaaki? Kotxi kãkiti maerekati kamakani apaka tiretari ninoa tiretakani.
33 Pimoianatiniãna pite moianatakaninani, !apakata, kotxi iua atokotxikana maerekati kamakari moianatana iua moianatakaninani.
34 Pisikiniãro pitxineirote, pitxineirote mikanapiriãkarimoninani, !apakata, kotxi iua atokotxikana maerekati kamakani sikaro itxineirotena apanakini maerekati kamakanimoni ãti õti iuaĩkana imikanapiriiniro ĩkapani.
35 Iua atokokana na pitxape. Pitiretariko pimokaiakari. Erekari pikaminariko. Inirekiniãri pitii iparĩkauatini ĩkapani, pisika iuamoni. !Pimaãkapeua, pitii iuaĩkana imasikakaniãi. Iua atokokana hĩkaminiã, Teoso sikai hĩte iteene erekari. Iua atokokana hĩkaminiã, Apiananiri iaxitikiri anaakori hĩtxauako, kotxi iua amonĩkari kãkiti maerekati kamakani. Ninoa !isãpiretari Teoso iua ereka inini, iuaritika Teoso amonĩkana.
36 Piamonĩkariko ãti, aĩri Teoso amonĩkarauatini atokokana —itxa Xesosi.

Apoĩretxi Pirena
(Mateo 7.1-5)

37 —!Papoĩtapiri ãti. Papoĩtiniãri ãti, ininiã pite apaka apoĩtaãkako. !Pisãpiretapiri ãti ikamakiti maerekati inini, ininiãkara Teoso !isãpiretai pite pikamakiti maerekati inini. !Pixinikapinikari maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã Teoso !ixinikaikari maerekati pite kamakiti.
38 Pisikarauatako ãtimoni, ininiã Teoso sikarauata ito pitemoni. Kaiãopokori papakapa. Atarokiri arata ãki takakori atokokana papakapa. Atarokiri iõkokakori, kaiãkakori kinapakopeka iuaĩkana atarokiri inopini takaãka. Xãpoãkata, ininiã katxapoaãpota. Iua atokotxikana Teoso sikai kaiãopokori, ãtimoni pisikarauatiniã. Ãtimoni pisikarauatini atokotxikana, Teoso sikarauata pitemoni —itxa Xesosi.
39 Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko:
—Apakata ãti mõsiãreti anikiniri ãti mõsiãreti? !Apakata. Ninoa ipi irikako aariko ãki. Ininiã nota sãkire himimarotakanisaaki, kona apakata hõerekiniri ãti. Hõerekiniãri ãti, hĩkerokari. Ninoa mõsiãreni aariko ãki irikakani atoko hĩtxa.
40 Apaiaõkarauatakari !imarotari koerekareri imarotakiti atoko. Poiãonoka imarota. Apaiaõkarauatini ixipokasaaki, iuasaaki koerekareri imarotakiti atoko imarotape.
41 —Pisãpiretari ãti: “Aãsoro aua poki ãki,” txamari kona pimaãkatari aãtxirata pite oki ãki auakari. Kinirepa ikara atoko inakari pikama?
42 Kinirepa pitxari pitari? “Nitari, nota makatxakinii aãsoro pokiã auakari,” kotxi !piposotari patamatiniri aãtxirata piteka pokiã auakari. Pisãkire atxiĩti erekari, txamari pikamakiti kona erekari. Merepitipanika pimakatxakari aãtxirata piteka pokiã auakari. Eereka piposotari patamatiniri aãsoro pitari okiã auakari pimakatxakini. Maerekati pite kamakiti apiata atxiĩti iua aãtxirata atoko. Maerekati ãti kamakiti poiãoka atxiĩti iua aãsoro atoko. Iuaritika !pimaãkatari maerekati piteka kamakiti. Põtãkikari ãti imaerekani itakanapini. Ikara atoko !apakata. Merepitipanika pite takanapariko pite maerekani, eereka põtãkikari ãti imaerekani itakanapini —itxa Xesosi sãkire.

Amãtiiri Pirena
(Mateo 7.15-20; 12.33-35)

43 —Amãtiiri erekari kona iritari matximakoti. Amãtiiri matximakoti kona iritari erekari.
44 Patamatiniãri amãtiiri, pimarotari imina. Txipokori piko inakoro pinirekiniã, kona pisa inakomoni. Ova pinirekiniã, kona pisa inakomoni.
45 Kãkiti erekari amãtiiri erekari atokokana itxa. Iua erekari, ininiã erekarinoka ikama, kotxi iua ãkixinireẽ erekarinoka aua. Kãkiti maerekati amãtiiri matximakoti atoko itxa. Iua maerekati, ininiã ikamakiti maerekati apaka, kotxi maerekatinoka auari

iua ãkixinireẽ. Iua ãkixinire ereka, ininiã isãkire ereka apaka. Iua ãkixinire maerekati, ininiã isãkire maerekati apaka, kotxi isãkire potorika ãkixinireẽ —itxa Xesosi sãkire.

Aapokotxi Kamakari
(Mateo 7.24-27)

46 Xesosi sãkirauatapanika:
—Kinirepa pakiritano nota "Apiananiri," nipaniãtakiti pimakamakanisaaki?
47 Kãkiti notamoni ĩkari, nisãkire kenakotakari, nisãkire kĩpitakari, aapokotxi kamakari atoko itxa.
48 Iua kamari aapokotxi. Ikisakari kipatxi. Otsomori aapoko tsota ikama. Iua apokari kai, ininiã iopitĩkari aapoko tsota iua kai nopini. Ininiã aapokotxi ikamakiti paikori. Ãparaã apoãtakasaaki, itorõkani inokasaakiri iua aapoko, !iakeka, kotxi iua kiki atão ikamari aapoko. Iua kiki atoko kãkiti nisãkire kĩpitakari.
49 —Ãti kiki aapokotxi kamakari, iua iopitĩkari aapoko tsota motsomotika popaiape ininiãtaã. Ãparaã apoãtakasaaki, itorõkani inokasaakiri iua aapoko pakitika. Xipoka itxa. Iua kiki atoko kãkiti nisãkire kenakotakari, nisãkire mauiãkati —itxa Xesosi.

7

Xesosi Makananitiniri Sotato Auĩte Nitiri
(Mateo 8.5-13)

1 Ikara sãkiretxiti isãpiretaka atoko, Kapanaoõ sitatxitimoni isa Xesosi. Iuaãtaã apoka.
2 Kapanaoõ auari kiki ãti uãka Homano inakori. Sotatoakori auĩte itxaua iua Homano. Ipaniãtana sotatoakori seĩ pakini inireẽkiti ikaminina. Xesosi apokasaaki Kapanaoõ, iua Homano nitiri iteene itiretakiti amianata. Ipinanapanoka.
3 Iua Homano kenakopiretari Xesosi. Ininiã ipaniãtari Xoteoakori kiomãtxiakori Xesosimoni isinina.
—Hĩtxariko: "Homano nirekai iuamoni pisini, initiri pimakananitini ĩkapani."
4 Ininiã ninoa sa itxana Xesosimoni, aõkita itxarina.
—Masa sotatoakori auĩtemoni. Initiri amianata. Masa, pimakananitiniri ĩkapani. Iua Homano erekari itxaua, ininiã erekapitikari pimoianatiniri iua.
5 Itiretari Xoteoakori. Aiko aãpotiitiniãtaãua ikaminaua ate, ininiã iua Homano erekari itxaua —itxana ninoa.
6 Ininiã Xesosi sari ninoakata. Iua Homano aapoko takote apokasaaki, iua Homano iokanatari imoianariakori Xesosimoni, isãpiretinirina ĩkapani:
—Apiananiri, apikomoni !pisipe, kotxi minakati nota. Pite Apiananiri txaua. Nota apakapiniãi naapoko ãki !apakata.
7 Nota pitemoni napokini !apakata, kotxi pite Apiananiri, nota poiãori. Ininiãkara ereẽ piotoka. Ereẽkarako pitxĩkitakariko ninitiri ereka inini.
8 Nota auĩte paniãtiniãno nota ipaniãtakiti nikamini ĩkapani, ininiã nikamapitikariko. Nota auĩtetxi nitxaua apaka. Nota paniãtakiti sotatoakori kamapitika. Ãti nipaniãta: "Pisa," ininiã iua sa. Ãti nipaniãta: "Uai pina," ininiã iua ina. Ninitiri nipaniãta: "Ia pikama," ininiã iua kamari. Ininiã nimarotari ereẽ pite paniãtiniãri ninitiri ereka inini, ereẽkarako erekapeka pitxĩkitakari ninitiri —itxa Homano sãkire Xesosimoni.
9 Iua Homano sãkire ikenakotakasaaki, Xesosi tsorĩkaãta. Isapotorika, misãkireta itxana kãkiti iuakata sikani.
—Iua Homano iteene auikari nisãkire. Peerekari. Mitxi !naõkitari nisãkire auiãkari iua Homano atoko inakari. Na naõkitapanikari Xoteo iua Homano atoko inakari —itxa.
10 Eereka ninoa Homano iokanatakini kanapiriã Homano aapokomoni. Iuaã apokasaakina, atamatarina Homano nitiri. Erekapeka itxa.

Xesosi Txĩkitakari Ipĩkari Iuaĩkana Auãki Inini

11 Mapaõti napaãka atoko Xesosi sari Naiĩ sitatxitimoni. Imoianariakori, kãkitipokoni
apaka sari iuakata.
12 Iimatokoãpotakasaakiri sitatxi pirikere tore kãkiti ĩronakikoãtaã, ipĩkari imipokĩkaãka
sitatxi mapara. Sito imatonõkari oimi ipĩpe. Oa sito tikinitakoro. Kaiãopokori kãkiti sitatxi
auakani pokĩka oakata sikani.
13 Apiananiri atamatakasaakiro, iamonĩkaro oa, ininiã:
—!Pitxiapatape —itxaro.
14 Isa ipĩkarimoni. Imaãtakari ipĩkari auini kaixati, ininiã iua kaixa anikakani iotoka.
Iuasaaki iua akiritari:
—Ãtokori, nipaniãtai põkitikaua —itxa Xesosi.
15 Iuasaakipeka iua ãtokori topãka, sãkirauata itxa. Ininiã Xesosi sikari iua inoromoni.
16 Ikinimane pĩkarauata.
—Peerekari Teoso. Teoso iokanatari isãkire sãpiretakari apiatakari atemoni. Teoso
apokapeka ĩkorapokoriti ate inakitiakori imoianatini ĩkapani —itxanãtana ninoa.
17 Ia Xesosi pirena iaripireta ikini tõpati Xotéia tõpa. Apaka apikoxiti Xesosi pirena
kenakopiretaãka.

Xoão Kapatxisareri Pimaãkiti Sãkiretxiti
(Mateo 11.2-19)

18 Xoão kapatxisareri moianariakori minapiretari Xesosi pirena Xoãomoni. Eereka
Xoão akiritari imoianariakori ipi:
19 —Hĩsa Xesosimoni. Hĩpimaãri: “Teoso mereẽkitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakitikai pite?
Kãkiti iãtapanãtakiti ãtikani atxiĩti?” Ikara atoko hĩtxako Xesosimoni —Xoão txana ninoa.
20 Ininiã ninoa ipi sari Xesosimoni. Iuamoni apoka itxana.
—Xoão kapatxisareri iokanataua ate pitemoni. Ipimaãi: “Teoso mereẽkitikai pite?
Kãkiti iãtapanãtakitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakiti ãtikani atxiĩti?” itxai —itxana.
21 Iuasaaki ninoa Xesosimoni apokasaaki, amianatakani kaiãopoko erekapeka
itxĩkitaka Xesosi. Iua omitikari maerekani matamatakoni kãkiti ĩtotaã auakani. Mõsiãreni
kõsiãrepeka itxĩkitaka.
22 Ininiã Xesosi apakapapiretana Xoão moianariakori:
—Hĩkanapiriã Xoãomoni. Hĩsãpiretari mixikanani uai hĩtikakiti, hĩkenakotakiti pakini.
Hĩsãpiretari mitxi mõsiãreni uatxa kõsiãrepeka nitxĩkitakapeka. Hĩsãpiretari mitxi
matĩpokotakani tĩpokotapeka uatxa. Mitxi maere matati erekapeka uatxa. Mitxi
makenakokini uatxa kakenakokipeka. Mitxi ipĩkani iuaĩkana auãki itxapekana.
Hĩsãpiretari Xoão, nota sãpiretari Teoso iokanapirena erekari minakati mauakinimoni.
23 Kãkiti iteene auikiniãri nota sãkire, Teoso takari erekari iuamoni. Ikara nisãkire
hĩsãpiretari Xoão —itxa Xesosi.

Xoão Kapatxisareri Pirena

24 Ininiã ninoa Xoão moianariakori sipe. Eereka Xesosi sãpiretari Xoão pirena kãkiti
iuamoni apotiitakaniua.
—Kipa ĩkai hĩte Xoão kapatxisarerimoni hĩsikasaaki ãparaã makipakaniãtaã iua
auakasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi isãkire ãtinoka, Teoso sãkirenoka. Kãkiti katsotati
ĩtima anikakiti atoko itxa. Isãkire kita ãti, isãkire uatxa ãtião, isãkire katana iuaĩkana ãtião,
itxaãpota isãkire. Ikara atoko !itxa Xoão.
25 Kipa ĩkai hĩte Xoãomoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi !inirekari tiitxi, txineiro
pakini. !Kakaroneri imãka, kotxi !ikaikota auĩtetxi aapoko. Auĩtetxi auiniãtaã kãkiti mãka
peereri.
26 Kipa ĩkai hĩte iuamoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi iua Teoso sãkire
sãpiretakari itxaua. Atão inakari Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Apiata iua Xoão.
27 Apiata iua, kotxi kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari Xoão pirena:

Ia kiki nisãkire sãpiretakari. Niokanatari iua kãkitimoni, pite nimereẽkiti sini apisa,
papokini isãpiretini ĩkapani, kãkiti iposope inini ĩkapani,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
28 Iuaĩkana Xesosi txana kãkiti:
—Atão nisãpiretai, ãti Xoão atoko inakari !auari. Xoão apiata. Iuaritika kãkiti Teoso
auĩtetakari poiãori inakari apia imarotariko Teoso kamakiti tĩkane —itxa Xesosi.
29 Ikinimane kãkiti, txineiro apakapakani apaka kenakotakasaakiri Xesosi sãkire,
imarotarina Teoso nireẽkiti kãkiti kamini ĩkapani atão inini, kotxi ninoa sari Xoãomoni
ipatxisatikona ĩkapani.
30 Txamari pariseoakori, Teoso paniãtakiti oerekakani pakini !inirekari Xoão patxisa-
tinina ninoa, ininiãkara Teoso nireẽkiti iaõka !inirekana ikaminina.

Kãkiti Ĩkorasaaki Auakani

31 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Kiãtokopa itxana kãkiti ĩkorasaaki auakani?
32 Amarini sarauatini atoko itxana ĩkorasaaki auakani. Ninoa amarini topãkanãta
tiitxi amotikoãtaã. Ipixini amarini tsoanãta. Itxana apanakinimoni: “Ate xikarauata
hĩte serenini ĩkapani, txamari !hĩserena. Kãkiti ipĩkasaaki xikariti axikareta, txamari !
hĩtxiapata.” Ninoa amarini sarauatini atoko itxana ĩkorasaaki auakani,
33 kotxi Xoão kapatxisareri apoka ĩkorapokoriti. Itakanapari inikini Teoso imisãkiretini
ĩkapani. !Iãtari ovaã. Iuaritika hĩte txari: “Maerekati matamatakoti auaĩtotari Xoão,”
hĩtxari.
34 Nota hĩtari iaxitikiri apoka ĩkorapokoriti. ! Nitakanapari ninikini. Ikiniõtika
ninipokota. Niãtari ovaã. Ininiã hĩte txari: “Iua kiki ixori. Poãtakari iua. Iua moianatana
txineiro apakapakani, kãkiti maerekati kamakani,” himisãkirepiretano.
35 Paimatireri Teoso. Iua nakitiakori imarotari isãkire atão ininiua —itxa Xesosi.

Sito Arokari Xesosi Kiti Oãtsaã

36 Ãti õti pariseo Simão inakori aiatari Xesosi inipokotini iuakata, ininiã Xesosi sari
iua aapoko. Iuaã apoka atoko iitopãka inipokotini ĩkapani.
37 Simão auini sitatxiti oãua sito kanokarero. Oa kenakopiretari Xesosi iua pariseo
aapoko inipokotini, ininiã oa anikaro kamariãro iuamoni. Kopitipaki kai arapástiro
kamakori ãki oãua kamariãro. Xãpoka.
38 Otima Xesosi kiti takote. Otxiapanãta. Oãtsaã oãrokari ikiti. Okaxipokari oiãkoã. Ikiti
oãpitxoka. Eereka okitakari kamariãro ikiti nopini.
39 Iua Simão atamatakasaakiro Xesosi kiti oãrokini, ãkixinireẽ ixinikari:
—Xesosi atão Teoso sãkire sãpiretakari inaãkamako, imarotamaroko oa sito iua
maãtakakaro. Imarotamaroko maerekati kamakaro oa —itxa ãkixinireẽ.
40 Ininiã Xesosi:
—Simão, ninirekari nimisãkiretinii —itxa.
—Ei, koerekareri, pisãkirauata —itxa Simão.
41 Ininiã Xesosi:
—Ipi kiki apakapari txineiro sikakari txineirote. Imikanapiriãpanikaroko txineiro
isikakito. Ãti apakapari isikakito txineiro kaiãopokoro, kiẽtosi txineirota. Ãtipekana
apakapari isikakito poiãonoka, sĩkoẽta txineirota.
42 Ninoa ipi !iposotaikarina iuaĩkana txineiro isikinirina txineiro sikakarimoni, kotxi
!oãuaika. Iuaritika iua xipokari ninoa kõtane. !Inirekaikaro itxineirote. Ininiãkara ĩkiripa
ninoa kiki ipi apia apokaerekatari iua txineiro sikakari? —Xesosi pimaãri Simão.
43 Ininiã Simão:
—Niuãkatari kiẽtosi txineirota apakapakari. Iua apia apokaerekatari txineiro sikakari,
kotxi iua apakaparo kaiãopokoro txineiro —itxa.
—Iuapitikara —itxa Xesosi.
44 Iuasaaki Xesosi sapotorika sitomoni. Itxari Simãomoni:

—Patamatataro oia sito? Niĩroã pite aapoko, txamari kona pite sikano ãparaã nikiti narokini ĩkapani. Oia arokapekari nikiti oãtsaã. Oiãkoã okaxipokari.
45 Uai napokasaaki kona pite apitxokano. Oia !iotoka nikiti oãpitxokini.
46 Pite na takari iĩtxi nikiiã. Oia kitakari kamariãro nikitiã.
47 Oia iteene tiretano, ininiã aimarotari omaerekani kaiãopokori makatxakaãkapeka. Kãkiti poiãonoka tiretakasaakino, aimarotari imaerekani poião inakari makatxakaãkapeka —itxa Xesosi.
48 Iuasaaki Xesosi sãpiretaro:
—Nimakatxakapekari pimaerekani —itxaro oa sito.
49 Xesosikata nipokonãtakani ãkixinireẽna ixinikanãtarina:
—Kiripitipa ia kiki atxiĩti? Iua makatxakatari kãkiti maerekani? —itxanãtana ninoa.
50 Iuasaaki Xesosi txaro oa sito:
—Atão pauikari nisãkire, ininiãkara pimaerekani makatxakaãkapeka. Pisipiniikaua erekaxinirepeka pinini —itxaro oa.

8

Sitoãkini Xesosi Moianatakani

1 Mapaõti napaãka atoko Xesosi sari ãti sitatxitimoni, ininiã eereka ãti sitatxitimoni isa, itxaãpota. Isãpiretari erekari pirena Teoso auĩtetxi ininiãua. Imoianariakori tosi pakini sari iuakata.
2 Sitoakoro apaka sari iuakata. Mitxipe Xesosi erekapeka txĩkitakana ninoa sito. Mitxipe ãtikaka amianata. Mitxipe maerekati matamatakoti auaĩtotana ãtikaka. Maria Matarena inakoro sari iuakata. Mitxipe Xesosi omitikana maerekani matamatakoni setxi pakini oĩtoã auakani.
3 Xoana inakoro, Kosa inakori tanoro, oa apaka sari Xesosikata. Kosa parĩkauata auĩtetxi Erotxi inakorikata. Erotxi paniãtakiti ikama. Sosana inakoro apaka sari Xesosikata. Apanakini sitoakoro apaka sari iuakata. Ninoa sikari itxineirotena Xesosimoni, imoianariakori pakinimoni nipokori iamotinina ĩkapani.

Katakareri Pirena
(Mateo 13.1-9; Marko 4.1-9)

4 Kãkitipokoni apokaãpota Xesosimoni, ãti sitatxitikini, iuaĩkana ãti sitatxitikini, iuaĩkana ãti sitatxitikini txaãpota apokinina Xesosimoni. Kãkitipokoni apotiitakasaakiua Xesosikata, Xesosi sãpiretana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekiko.
5 —Kiki sari ikikiote itakarauatini ĩkapani. Triko oki itaka. Okaãpotari. Okaãpotakasaakiro, kimaporiã apaka oãpoka oki okakiti. Eereka oki katxarataãka. Apanakini kotipiriki nika.
6 Oki apoka kai nopini. Kai auiniãtaã kipatxi poiãonoka auari. Eereka ipitxaka, txamari pitxakakaro kotsa imiti masikaniã, ãparaã mauakaniã, opina.
7 Triko oki apoka inako sauaki apaka. Eereka inako aneẽ takarikata, txamari inako matxorotakaro takari, ininiã opina.
8 Oki apoka kipatxi erekari nopini apaka. Eereka takari pitxaka, aneẽ otxa. Eereka ominaua kaiãopokori. Triko katiã seĩ oki aua.
Xesosi sãkirauata iuaĩkana:
—Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Kãkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena
(Mateo 13.10-23; Marko 4.10-20)

9 Xesosi moianariakori pimaãri iua:
—Poerekaua ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretakiti. ! Aimarotari mixikanani pisãpiretakiti.
10 Ininiã Xesosi:

—Nisãpiretapitikaiko hĩte Teoso auĩtetxi ininiãua, ininiã hĩte imarotari. Apanakini !imarotari hĩte imarotakiti Teoso auĩtetxi ininiãua. Ninoa apanakinimoni nisãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ninoa kenakotari, txamari !imarotarina nisãpiretakiti sãkiretxiti, kotxi kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretari:

Kokiri kãkiti, txamari !atamatari Teoso kamakiti. Karokokenakokiri kãkiti, txamari !ikenakotari Teoso sãkire.

11 —Noerekai hĩte ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko, kiki takarauatini pirena. Triko oki atoko itxa Teoso sãkire.

12 Apanakini kãkiti kimapori atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire, kimapori nopini oki apokini atoko itxa. Txamari Satanasi apoka kotipiriki apokini atoko. Imakatxakari Teoso sãkire ãkixinireẽna apokakari, ininiã ninoa !auikaikari Teoso sãkire, ininiã Teoso !imakatxakari ninoa maerekani.

13 —Apanakini kãkiti kai auiniãtaã atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire, ininiã ipotxitarina. Txamari oki kipatxi poião nopini apokini atoko, Teoso sãkire !ĩroã ninoa ãkixinireẽ. Mapa kasiriti ninoa auikari Teoso sãkire atxiĩti. Eereka imisiritaãkana Teoso sãkire auikinina xika, ininiã itakanaparina Teoso sãkire.

14 —Apanakini kãkiti inako auiniãtaã atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire. Eereka ninoa maerekaxinirenoka itxana. Inirekarina txineiro, tiitxi pakini. Inirekarina isarauatinina. Inako atoko itxa txineiro, tiitxi, isarauatinina, maerekaxinirenoka ininina pakini. Ininiã !ixinikaikarina Teoso. Oki inako sauaki pitxakakaro !ominaua. Iua atokokana, ninoa kãkiti !ikamari erekari Teoso ĩkapani.

15 —Apanakini kãkiti kipatxi erekari atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire. Teoso sãkire ĩroã ninoa ãkixinireẽ ikaikotini ĩkapani. Erekari ninoa ãkixinire. Ninoa nirekari Teoso paniãtakiti ikaminina ikiniõtika. Eereka ninoa kamapitikari erekari Teoso ĩkapani.

Tirikapi Pirena
(Marko 4.21-25)

16 —Tirikapi iopotokaãkari iomaãtatari tirikapi kopiti ãki atxiĩti? Isĩkatatxi patapi itakatari atxiĩti? Konapitini. Itano itakari tirikapi, ininiã iopinikari aapokotxi ãki ĩroãkani atamarauatini ĩkapani.

17 Ikinika iomaãtakori atamataãkako. Ikinika ipatakori apokaãkako, iopinikaremoni anikaãkako.

18 —Erepaniko. Iteene pikenakotariko Teoso sãkire, kotxi isãkire auakiti, Teoso sãkire kĩpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire makĩpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako —itxa Xesosi.

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Mateo 12.46; Marko 3.31-35)

19 Xesosi sãpirenauanãtakasaaki, inoro, itariakori pakini apoka iuaãtaã. Inirekamarina Xesosimoni apokinina, txamari kãkitipokoni ãkitari iua.

20 Iuasaaki kãkiti txari Xesosi:

—Pinoro, pitariakori porikiti auanãta. Inirekarina imisãkiretinii —itxana.

21 Ininiã Xesosi sãpiretari ikinimane:

—Teoso sãkire kenakotakani, isãkire kĩpitakani, ninoro atoko itxauana. Nitariakori atoko itxauana —itxa Xesosi.

Xesosi Iotokakiniri Ĩtima
(Mateo 8.23-27; Marko 4.35-41)

22 Ãti õti Xesosi iereẽtaua kanaua ãki imoianariakorikata. Aiatana:

—Masa ipoa ipiniã —itxana imoianariakori.

Ininiã ĩpiriãtana.

23 Ĩpiriãtakasaakina, Xesosi imaka. Mokatanitika ĩtima inataparata. Kataparari ĩtima apokasaaki, tsakati kataparari apaka, ininiã ierepeẽpokataua. Iuasaaki kanaua ãki ãparaã xãpokaãpokata. Pamonõkoniri.
24 Xesosi moianariakori õpirĩkari.
—Apiananiri, Apiananiri, pimereka. Apinanapanoka.
Ininiã Xesosi õkitikaua. Ipaniãtari ĩtima, tsakati pakini iotokini:
—Hĩotokako —itxa.
Iuasaakipeka ĩtima, tsakati pakini iotoka. Itsorĩkaãta.
25 Iuasaaki Xesosi txari imoianariakori:
—Kinirepa hĩte !auikano nota?
Itsorĩkaãkatana, ipĩkarauakatana. Ninoakakarika isãkirauatana:
—Kinakaripa ia kiki? Iua paniãtari ĩtima, tsakati pakini iotokini, ininiã ninoa kĩpitari isãkire —itxakakana.

Kiki Maerekani Matamatakoni Auaĩtotakiti (Mateo 8.28-34; Marko 5.1-20)

26 Eereka ipoa ipiniã apokana Xesosi imoianariakorikata. Ninoa potorikiniãtaã Kariréia tõpa. Ninoa apokiniãtaã Xerasa tõpa.
27 Xesosi kanĩkiĩtakasaaki, kiki apoka iuamoni. Xerasa sitatxitikiri iua. Maerekani matamatakoni auaĩtotari iua. Okananipe !itakaikari imãka. !Inirekari aapoko ãki ikaikotini. Akauariã auanãta.
28 Atamatakasaakiri Xesosi, akiripoakata. Iriãkata Xesosi apisatoõ. Maerekati matamatakoti akiritari Xesosi:
—Xesosi, Teoso ãkiri, Apiananiri ãkiri, kiatokopa pitxanoko? Namanaãi !pimisiritapeno —itxa.
29 Ikara atoko itxa isãkire, kotxi Xesosi paniãtana maerekani matamatakoni takanapiniri iua kiki. Mitxi inirimane iĩtxikapiimari iĩto imasikani ĩkapani. Iĩtxikarina iuako, ikiti kohẽtxiã. Txamari maerekati matamatakoti itotapekari imaĩkiniri, ininiã iua kiki kapatakari kohẽtxi. Maerekati matamatakoti txĩkitakari iua kiki mitekini kãkiti mauakaniãtaã.
30 Xesosi aõkitakasaakiri iua kiki, ipimaãri:
—Kipa piuãka?
Ininiã maerekati matamatakoti txari:
—Nota uãka "Itori," ninaãka —itxa.
Ikara atoko iuãka, kotxi itori maerekani matamatakoni auaĩtotari iua kiki.
31 Maerekati matamatakoti amanaãri Xesosi:
—Aariko mamapotõkire irikotimoni !piokanatapeua ate —itxa.
32 Iuaãtaã auari kaiãopokori irariakori piratakoni. Inipokonãtana oxiratari nopini. Maerekati matamatakoni amanaãri Xesosi:
—Pauiritaua irariakori ãki aĩroini —itxana.
Ininiã Xesosi auiritana.
33 Ininiã ninoa takanapari iua kiki. Irariakori ĩto ãki ĩroãna. Iuasaakipeka ikinika irari miteẽkata. Iokiriĩkatana oxiratari. Kãuaãriãmoni ikomoãkatana, ipĩpe itxana irariakori.
34 Kikiakori irari piratakani itikari irari mitekini, ininiã imitekana sitatximoni. Anikapiretarina itikakitina sitatxi auakanimoni, sitatxi mapara auakanimoni apaka.
35 Ininiãkara kãkiti sari Xesosimoni ikamakiti imarotinina ĩkapani. Ninoa apoka iuamoni. Atamatarina iua kiki mitxi maerekani matamatakoni auaĩtotakiti. Iitopãkanãta Xesosi apisatoõ. Kamãkapekari. Kiĩkitepekari apaka. Ininiã iuasaaki ninoa kãkiti pĩkari Xesosi posotiire.
36 Xesosi kamakiti itikakani sãpiretari ninoa kãkiti, Xesosi erekapeka itxĩkitakiniri iua kiki.
37 Eereka ikinimane kãkiti Xerasa tõpa auakani paniãtari Xesosi ãtiãtaã isini ipĩkarena xika. Ininiã Xesosi iereẽtaua kanaua ãki ipoa iuaĩkana ĩpiriãtini ĩkapani.

38 Iua kiki mitxi maerekani matamatakoni auaĩtotakiti amanaãri Xesosi:
—Pauiritano pitekata nisini.
Txamari Xesosi iokanatari aapokomoni.
39 —Pikanapiriã paapokomoni. Pisãpiretari kãkiti Teoso kamakiti pitemoni —itxa Xesosi.
Ininiã iua sari ikini aapokotxitimoni. Isãpiretari ikinimane kãkiti Xesosi kaminiri iua erekapeka inini.

Xáiro Amanaãkiti Pirena
(Mateo 9.18-19; Marko 5.25-34)

40 Xesosi kanapiripe, ipoa ĩpiriãtini. Apokitakasaaki, kãkitipokoni apakapari Xesosi ipoxokoniritikana. Ninoa iãtapanãtari iua, ipiniã iua auakasaaki.
41 Iuasaaki kiki Xáiro inakori apoka iuaã. Iua auĩtetxi itxaua aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Apoka Xesosimoni. Ikapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ.
—Masa naapoko.
42 Nota ãkero imatonõkaro, tosi ano auakaro, opinanapanoka —itxari Xesosi.
Iuakata Xesosi sikasaaki, kãkitipokoni ãkitari iua, ininiã ikaiarikaãpotana kãkiti.

Xesosi Mãka Maãtakakaro
(Mateo 9.20-22; Marko 5.25-34)

43 Kãkiti sauaki oãua sito amianatakaro. Tosi ano oamianata oãrẽka !iotokinaro. Otxineirote !auaika, kotxi okinika otxineiroteẽ oĩkitxitapekari pinĩtxi siãkani, txamari erekapeka otxĩkitakakiri !auari.
44 Kãkiti sauaki oãpoka Xesosi porikimoni. Omaãtakari imãka mapotomatare. Omaãtakasaakipeka, oãrẽka iotoka.
45 Ininiã Xesosi pimaãri kãkiti:
—Kipa maãtakano?
Ikinimane kãkiti:
—!Ateni —itxana.
Ininiã Petro:
—Apiananiri, kãkitipokoni ãkitai. Ikinimane kãkiti tikakai.
46 Txamari Xesosi:
—Kãkiti maãtakapitikano, kotxi iuasaaki nitapara sari iuamoni.
47 Iuasaaki oa sito imarotari Xesosi imarotiniro oa maãtakiniri. Ininiã osa Xesosimoni otitinanakiniritika. Okapotoreẽkaua iua apisatoõ. Ikinimane okiãtaã osãpiretari Xesosi:
—Notara maãtakai namianatiniã. Nimaãtakasaakii, iuasaakipeka erekapekano —otxari.
48 Ininiã Xesosi:
—Namarite, pauikari niposotiire, ininiãkara erekapekai. Pisipiniikaua erekaxinirepeka pinini —itxaro.

Xáiro Ãkero Õkitikiko
(Mateo 9.23-26; Marko 5.35-43)

49 Xesosi sãkirauanãtakasaaki, Xáiro aapoko potoriãkari apoka Xáiromoni.
—Pamarite !oãuaika. Pauiritari Xesosi kanapiriini —itxa.
50 Xesosi kenakotari iminapiretakiti, ininiã Xesosi txari:
—! Pipĩkarauatape. Pauikari nisãkire, ininiã iuaĩkana oãuapanikako pamarite —Xesosi txari Xáiro.
51 Xesosi apokasaaki Xáiro aapoko, auiritana Petro, Xoão, Txiako, Xáiro, Xáiro ĩtanoro pakini ĩroini iuakata.
52 Iuaãtaã ikinimane kãkiti txiapanãta. Imatinaniuatana amarini ipinini xika. Ininiã Xesosi:
—!Hĩtxiapatape. !Opina. Oimakanãta —itxa.
53 Ininiã ninoa napetari Xesosi, kotxi imarotarina amarini ipinini.

54 Ininiã Xesosi paniãtana ninoa porikiti ipokĩkinina. Eereka Xesosi maĩkaro oa ãtokoro
uako, akirita itxaro:
—Ãtokoro, põkitikaua.
55 Iuasaakipeka iuaĩkana oa auãkipeka otxa. Oõkitikaua. Xesosi paniãtana oĩri, onoro
pakini nipokori isikinirona.
56 Oĩri, onoro pakini tsorĩkaãta. Xesosi sãpiretana apanakini imasãpiretakanina ĩkapani.

9

Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni
(Mateo 10.5-15; Marko 6.6-13)

1 Xesosi akiritana imoianariakori tosi apotiitiniuana ĩkapani. Iuasaaki isikata-
paratana. Isikaposotiiretana maerekani matamatakoni iokanatinina ĩkapani, amianari
imakatxakinina ĩkapani.
2 Eereka iokanatana imoianariakori kãkitimoni Teoso auĩtetxi ininiãua isãpiretinina
ĩkapani, amianatakani erekapeka itxĩkitakinina ĩkapani.
3 Xesosi txana ninoa:
—Hĩsikasaaki, !hanikapiri hĩtii. Na hĩtsonere !hanikape. Na sakora, na nipokori, na
txineiro, na ãti himãka, !hanikape.
4 Kãkiti apakapakasaakii, iuaã ninoa aapoko hĩkaikota iua sitatxiti hãuakasaaki.
5 Kãkiti mapakapakaniãi, hĩtakanapari iua sitatxiti. Hõsipikasaakiri, hĩkaxipokariko
kipatxi hĩkitiãkiri. Ikara oerekana iua sitatxiti auakani Teoso misiritanako ninoa, kotxi
!inirekarina ikenakotinirina Teoso sãkire —itxa Xesosi imoianariakorimoni.
6 Eereka imoianariakori potorika. Ninoa sari ikinipoko aapokotxiti. Isãpiretarina
Teoso iokanapirena erekari aapokotxiã auakanimoni. Erekapeka itxĩkitakana ami-
anatakani ikini aapokotxiti auakani.

Erotxi Nirekari Xesosi Aõkitini
(Mateo 14.1-12; Marko 6.14-29)

7 Erotxi Kariréia tõpa auakani auĩte kenakopiretari Xesosi pirena. Maerekax-
iniretinoka itxa, kotxi kãkiti sãpiretari:
—Xoão kapatxisareri iuaĩkana auãki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.
8 Apanakini sãpiretari:
—Eríasi iuaĩkana uatxa auãki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.
Apanakinipekana:
—Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka auakari iuaĩkana uatxa auãki itxapekaua.
Iuara Xesosi txaua —itxana.
9 Erotxi txari:
—Notara paniãtari Xoão nopi tsotakiko, ininiã Xesosi kona Xoãoni. Kiripitipa Xesosi?
Ãtipirika nikenakopiretari iposotiire —itxa Erotxi.
Kinirão aõkitaka itxari Xesosi.

Sĩko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini
(Mateo 14.13-21; Marko 6.30-44; Xoão 6.1-14)

10 Ninoa Xesosi iokanatakini kanapiripeka iuamoni. Ikinika ikamakitina isãpiretarina
Xesosi. Eereka Xesosi anikana ninoa kãkiti mauakaniãtaã, Petsáita sitatxiti takote.
Ninoanoka sari iuaã.
11 Txamari apanakini kenakopiretari Xesosi sinimoni, ininiã kãkitipokoni sari iua
tikini. Ninoa apokasaaki Xesosimoni, Xesosi apakapana ipoxokoniritika. Isãpiretana
Teoso auĩtetxi ininiãua. Erekapeka itxĩkitakana amianatakani.
12 Tinĩtikita imoianariakori tosi pakini apoka iuamoni:
—Piokanatana kãkiti aapokotxi imatokotinimoni inipokotinina ĩkapani, imakinina
ĩkapani, kotxi uai aapokotxi mauakaniãtaã —itxarina Xesosi.
13 Txamari Xesosi txana:

—Hĩtekarako sikakienatana ninoa.
Ininiã ninoa:
—Poiãonoka nipokori aua atemoni, sĩkonoka komiri, ipinoka ximaki pakininokara aua. !Apakata aiamotiniri nipokori kaiãopokori kãkiti asikakienatini ĩkapani —itxarina Xesosi.
14 Iuaãtaã kikiakorinoka sĩko mio auakata. Xesosi paniãtana imoianariakori:
—Hĩpaniãtari kãkiti topãkini, uai sĩkoẽta, apikomoni iuaĩkana sĩkoẽta, apikomoni iuaĩkana sĩkoẽta, txaãpokata kãkiti —itxa.
15 Ininiã imoianariakori paniãtari kãkiti ikara atoko iitopãkinina. Ininiã ninoa topãka.
16 Iuasaaki Xesosi kosekari komiri sĩko, ximaki ipi pakini. Iaxiti ionakaãta, misãkireta itxari Teoso:
—Peerekari ia nipokori pisikakiti —itxa.
Iuasaaki ixanakari komiri, ximaki pakini, sika itxari imoianariakorimoni, ininiã ninoa sikari kãkitimoni.
17 Ikinimane nikari, kamitopeka itxana. Eereka Xesosi moianariakori amari nipokori itetakori. Ixãpokakarina kotari tosi pakini.

Petro Auikari Xesosi Teoso Mereẽkiti Ininiãua (Mateo 16.13-20; Marko 8.27-30)

18 Ãti õti Xesosi iuanani misãkiretari Teoso. Eereka imoianariakori apoka iuamoni. Ipimaãna:
—Kiripa kãkiti uãkatano nota? —itxa.
19 Ininiã ninoa:
—Apanakini xinikakiti pite Xoão kapatxisareri pitxaua. Apanakinipekana xinikakiti pite Eríasi pitxaua. Apanakinipekana xinikakiti pite Teoso sãkire sãpiretakari kitx-akapirĩka auakari iuaĩkana auãki inakari pitxaua —itxarina Xesosi.
20 Ininiã Xesosi:
—Hĩtepekana, kipa hĩte uãkatano nota? —itxa.
Petro apakapapiretari:
—Pite Teoso mereẽkiti kãkiti iãtapanãtakiti pitxaua —itxa.
21 Ininiã Xesosi iteene pinitari ikara apanakinimoni imasãpiretakani.

Xesosi Sãpiretari Ipinini (Mateo 16.21-28; Marko 8.31-9.1)

22 Ininiã Xesosi:
—Nota hĩtari iaxitikiri iteene natatsiitariko nimisiritiko. Kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini !inirekano nota, ininiã nokaãkako. Ipi ãti õtisaaki Teoso õkitikanoko nota iuaĩkana auãki ninini ĩkapani —itxari imoianariakori.

Xesosi Moianari Atão Inakari (Mateo 16.24-28; Marko 8.34-38)

23 Eereka isãpiretari ikinimane:
—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka pinireẽkiti kona pixinikape. Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã ikiniõtika, notakata pisapitikako.
24 Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata.
25 Atxiĩti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ĩkapani. Atxiĩti iua tiitxi xika kona pikĩpitari Teoso sãkire, ininiã kona pikaikota ãtipirika Teosokata. Ikara atoko ininiã, erekari atxiĩti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pikaikotini.
26 Pipẽtatiniãno nota, pipẽtatiniãri nisãkire, nota kãkiti itari iaxitikiri pẽtataiko pite uai nikanapiriãkasaaki. Peerekari iuasaaki uai nikanapiriini õti. Iuasaaki kãkiti imarotariko

niposotiire, niri posotiire, initiriakori iaxitikini posotiire apaka. Teoso nitiriakori erekarini itxauana.
27 Atão nisãpiretai, apanakini hĩte uatxa uai auakanii, hĩpinini apisapanika himarotari Teoso auĩtetxi ininiãua —itxa Xesosi.

Moisesi, Eríasi Pakini Xesosi Aõkitini (Mateo 17.1-3; Marko 9.2-13)

28 Ãti semanati napaka atoko, Xesosi anikana Petro, Xoão, Txiako pakini. Ikanĩkana oxiratari nopini Teoso imisãkiretini ĩkapani.
29 Teosokata isãkirauanãtakasaaki, itoõ ipinipo itxa, imãka ponika, kasarori.
30 Iuasaaki ipi kiki tokiã iuaã, Moisesi, Eríasi pakini. Isãkirauatana Xesosikata.
31 Ninoa iotximere aua, kotxi ipotorikana Teoso tixine. Isãkirauatana Xesosikata, Xesosi ipinini pirena, mapa semanati napaka atoko Xerosareẽ ipinini Teoso paniãtakiti ikamini ĩkapani.
32 Iuasaaki Petro, Xoão, Txiako pakini imakanãta. Eereka imerekana. Atamatarina Xesosi iotximere. Atamatarina ninoa ipi kiki iuakata itiminina.
33 Moisesi, Eríasi, takapiretakasaakiri Xesosi, Petro akiritari Xesosi:
—Koerekareri, erekari uai akaikotini. Makamari papiri ipi ãti pakini, pite ĩkapani, Moisesi ĩkapani, Eríasi ĩkapani —itxa.
Txamari maxikatiĩka isãkirauata. !Imarotari amanaãkiti.
34 Petro sãkirauanãtakasaaki, katxiãri apoka. Xesosi moianariakori pĩkarauata katxiãri ãki auakasaakina. Katxiãri ãkitana.
35 Katxiãri ãki ikenakotaãka sãkiretxi:
—Ere namarite, nitiretakiti. Hĩkenakotariko iua sãkire —itxa.
36 Isãkirauataka atoko Xesosi moianariakori atamatari Xesosinani. Eereka !isãpiretarina itikakitina apanakinimoni. Masãkirenika itxana.

Amarini Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti (Mateo 17.14-20; Marko 9.14-29)

37 Katimatinĩkata iokiriĩtana. Iuasaaki kãkitipokoni apoka Xesosimoni.
38 Ninoa sauaki kiki akiritari Xesosi:
—Koerekareri, patamatari nota ãkiri imatonõkari namarite.
39 Ãtipirika maerekati matamatakoti maĩkari iua. Iuasaaki akiripoakata, okarakataua. Isorikipekata inamamoni. Maerekati matamatakoti kamatsiitari namarite. Poiãonoka itakanapari.
40 Iteene namanaãpekari pimoianariakori omitikiniri, txamari ! iposotarina —itxa Xesosimoni.
41 Ininiã Xesosi txari kãkitimoni:
—! Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩte nimĩteenekini? —itxa.
Eereka ipaniãtari iua kiki:
—Pamarite pimina uai.
42 Iua amarini apokaãpotakasaaki, maerekati matamatakoti irikari ixiti. Amarini okarakataua. Xesosi paniãtari maerekati takanapiniri amarini. Erekapeka itxĩkitakari amarini, ininiã isika iua iuaĩkana irimoni.
43 Ikinimane tsorĩkaãta Teoso posotiire itikasaakina.

Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari Ipinini (Mateo 17.22-23; Marko 9.30-32)

Ikinimane tsorĩkaãtakasaaki, Xesosi misãkiretari imoianariakori.
44 —! Himaxinĩkaretapiri uatxa nisãpiretakiti. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritaãkako. Nisikaãkako kãkitimoni ninoaka nirekakiti ikaminina ĩkapani —Xesosi txana ninoa.

45 Imoianariakori kenakotari Xesosi sãkire, txamari !imarotarina isãpiretakiti. Teoso
!nirekari ninoa imarotiniri Xesosi sãpiretakiti iuasaaki. Ninoa pĩkari Xesosi ipimainina
isãkire oerekinina ĩkapani.

Kiripa Kãkiti Apiatakari Txataua?
(Mateo 18.1-5; Marko 9.33-37)

46 Ãti õti Xesosi moianariakori !auikakauana isãkirena, kotxi inirekarina imarotinirina
apiatakari ninoa sauaki auakari.
47 Xesosi imarotari ninoa xinikakiti, ininiã iminari amarini ninoamoni. Xesosikata
tima itxa amarini.
48 Iuasaaki Xesosi txana:
—Papakapiniãri amarini ia atoko inakari, papakapano nota apaka. Papakapiniãno
nota, papakapari niokanatakiri apaka. Iuaka poiãotakakariua hĩte sauaki, iuarako
apiatakari txauako —itxa Xesosi.

Kiki Maerekani Matamatakoni Omitiãkari
(Marko 9.38-41)

49 Xoão sãpiretari Xesosi:
—Koerekareri, ate kenakotari kiki omitikinina maerekani matamatakoni pite uãkaã.
Ate sãpiretari iua kiki ikara atoko inakari imakamakani, kotxi kona pimoianarini iua —
itxa.
50 Ininiã Xesosi:
—! Hĩotokakapiri ikara atoko inakari ikamini, kotxi iua kiki ! omanataua ate. Iua
apamonĩkaua ate —itxa.

Samaria Auakani !Apakapari Xesosi

51 Teoso tixine iuaĩkana Xesosi kanapiriini õti apokaãpota, ininiã Xesosi ãkixinireẽ txari:
—Nisapitikako Xerosareẽmoni.
52 Iokanatari kãkiti iua apisa, imakiniãtaã initinina ĩkapani. Ipixinipokoriti ninoa kãkiti
nitari imakiniãtaã aapokotxi Samaria auakani auiniãtaã.
53 Txamari kãkiti iuaãtaã ! inirekarina Xesosi apakapinina, kotxi iua nirekari Xe-
rosareẽmoni isini. Samaria auakani omanatana Xerosareẽ auakani.
54 Txiako, Xoão pakini kenakopiretari ikara ene. Iuasaaki ipimaãrina Xesosi:
—Apiananiri, pinirekatari aamanainiri Teoso xamina iaxitikiri iokanatini ninoamoni
ixipokinirina ĩkapani?
55 Txamari Xesosi pinitana, isãkirena maerekani xika.
56 —Nota, hĩtari iaxitikiri kona kãkiti nixipokini ĩkapanini napoka uai. Kãkiti maerekani
nimakatxakini ĩkapanira uaimoni nina —Xesosi txari Txiako, Xoão pakini.
Eereka ninoa sari apikoxiti apanakini kãkiti auiniãtaãmoni.

Kãkiti Xesosi Imoianatinina Nireẽkani
(Mateo 8.18-22)

57 Xesosi imoianariakorikata saãpotakasaaki kimaporiã, kiki txari Xesosi:
—Apiananiri, pite sinimoni nota apaka sako.
58 Ininiã Xesosi:
—Karikori aripa auini. Kakoari kotipiriki auini, txamari nota hĩtari iaxitikiri ni-
makiniãtaã ! auari. Pimoianatiniãno, ikara atoko pimisiritiko pinireka atxiĩti? —itxa
Xesosi.
59 Xesosi txari ãti kiki:
—Notakata pisako.
Txamari iua kiki:
—Koerekareri, merepanika ninirekari niãtapiniri niri ipinini —itxa.
60 Ininiã Xesosi:
—Ikara piparĩka pauiritari ãti kamini. Piparĩka apiari uatxa aua. Pite sari kãkitimoni.
Pisãpiretanako Teoso auĩtetxi ininiãua —itxa Xesosi iuamoni.

61 Ãti kikipekana txari Xesosi:
—Koerekareri, nota pimoianari nitxamauako. Mitxi pauiritano nikanapiriini nauinimoni. Nitakapiretanapana ninirimane —itxari.
62 Ininiã Xesosi:
—Teoso kimaporeẽ potoriãkari nirekiniãri mitxi ikamakiti iuaĩkana ikamini, !apakata iparĩkauatini aãuĩte Teoso ĩkapani —itxa Xesosi.

10

Xesosi Iokanatana Setẽta Pakini Kãkiti

1 Ikara inaãka atoko Apiananiri mereẽna setẽta pakini kãkiti. Iokanatana ipi, iuaĩkana ipi, iuaĩkana ipi, itxaãpotana iokanatinina. Iokanatana iua sini apisapanika ikini aapokotxitimoni. Ninoa ĩkiika. Apokana Xesosi apisa.
2 Xesosi txana ninoa:
—Kaiãori kãkiti iposope auikiniri nisãkire, txamari ! imarotarina nisãkire, kotxi ! ikenakotapanirina. Ninoa kikio erekari atoko itxana. Imakinika iposope iuaã. Txamari, poiãoka parĩkauatakani aua nisãkire isãpiretinina ĩkapani. Ininiãkara himisãkiretariko Apiananiri kakikioteri iokanatinina parĩkauatakani iua sãkire auiãkani apotiitinina ĩkapani.
3 Hĩsa. Soti auĩte anaakori ãkitimoni iokanatiko atoko, niokanatai hĩte kãkitimoni, kotxi pamonõkonina ninoa.
4 Txineiro !hanikape. Tiitxi !hanikape. Ãti hĩkiti mata !hanikape. Kimaporiãpoã kãkiti akiritakasaakii, !hĩotokaãpotape kãkitikata hĩsãkirauatini ĩkapani. Hĩsapitiporiko niokanatinimoni.
5 Kãkiti aapoko hãpokasaaki, merepitipanika hĩtxariko: “Namanaãri Teoso, ikamaerekaxiniretinina kãkiti uai auakani,” hĩtxako.
6 Kaapokori nirekiniãri Teoso ikara atoko inakari ikaminana ninoa, Teoso kamapitikari hamanaãkiti. Kaapokori manirekakaniãri, hĩsãpiretana Teoso kona kamaerekaxiniretana ninoa.
7 Kaapokori apakapiniãi hĩte, hĩkaikotako iua aapokonoka. Ãti aapoko, eereka ãti aapoko kona hĩtxaãpotapeko iua sitatxiti hãuakasaaki. Iuaã ninoa sikakiti hinikini ĩkapani, hiãtini ĩkapani hãpakapariko. ! Hĩpẽtauatape hãpakapiniri, kotxi hĩte nota ĩkapani parĩkauatakani hĩtxaua. Apakatapitika hãpakapiniri hĩparĩka ĩki.
8 —Aapokotxiãtaã hãpokasaaki hãpakapikoã, iuaã hĩsikiko hinikako, hiãta hĩtxaãpotako. ! Hĩxinikapiri ninoa sikakiti mapitxiri ininiua. Hinikariko.
9 Erekapeka hĩtxĩkitakanako amianatakani iuaã auakani. Hĩsãpiretana ninoa, kaiamapekari Teoso ninoa auĩte ininiua tĩkane.
10 Aapokotxiãtaã himapakapakoniã, hĩsa kãkiti napaãporetxiã. Hĩsãpiretana kãkiti iuaã auakani:
11 “Hãuiniãkiri pani akitiãkiri akaxipoka, kotxi !erekari uai, kotxi maerekati hĩkama ate himapakapakaniã. Hĩxinikariko, ate apoka uai Teoso auĩtetxi ininiãua asãpiretinii ĩkapani, txamari !hinirekari.” Ikara atoko hĩtxa sãkiretako ninoamoni.
12 Kãkiti misiritiko õtisaaki Teoso misiritanako kãkiti Sotoma sitatxiti auakani ninoa maerekani xika, txamari Teoso apia misiritanako iua aapokotxiti auakani hĩte mapakapakani, kotxi hĩte sãpiretana Teoso sãkire, iuaritika !auikarina. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani !isana Sotoma sitatxitimoni —itxa Xesosi.

Kãkiti Sitatxi Auakani Maerekati Matakanapakani
(Mateo 11.20-24)

13 —Hĩte Korasiĩ sitatxiti auakani inipitika atatsiitariko misirikaretxi. Hĩtepekana Petsáita sitatxiti auakani apaka atatsiitariko misirikaretxi, kotxi nota kamapekari posotiiretxi hĩte sauaki, txamari ! hĩtakanapari himaerekani. Ikara posotiiretxi Sitoõ sitatxiti, Txiro sitatxiti pakini auaãkamako, kãkiti iuaã auakani uatxakapokoikamani

itakanapamarinako maerekati ikamakitina. Ninoa sako mata ieretakamanako, atapani iĩtoãna itakamanako, imaerekanina itakanapinina oerekinina.
14 Kãkiti misiritiko õti apokasaaki, Teoso misiritariko Txiro sitatxiti auakani, Sitoõ sitatxiti auakani pakini, txamari iua apia misiritaiko hĩte Petsáita sitatxiti auakani, hĩte Korasiĩ sitatxiti auakani apaka.
15 Hĩtepekana Kapanaoõ sitatxiti auakani apiarini hinireka hininiãua, txamari maerekani misiritikoãtaã iuamonirako hõkapeẽkako —itxa Xesosi.
16 Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Hĩte sãkire kenakotakani kenakotari nota sãkire apaka. Hĩte mapakapakani !apakapano nota apaka. Nota mapakapakani !apakapari nota uaimoni iokanatakari apaka —itxana imoianariakori.

Setẽta Pakini Kãkiti Kanapiriini

17 Ninoa setẽta pakini kãkiti kanapiriã. Poxokonoka itxakatana.
—Apiananiri, maerekani matamatakoni apaka kĩpitari asãkire, pite uãkaã aiokanatakasaakina —itxarina Xesosi.
18 Ininiã Xesosi:
—Ari, nitikapekari Teoso patimari iokanatiniri Satanasi, okaratxirari patimari imẽkokini atoko itxa.
19 Hĩkenakota. Nota sikaposotiiretai hĩte imini, kaxipiro pakini hĩkatxaratini. Kona ioãkai hĩte. Amokaiakari Satanasi pataparari, iuaritika hĩposota hĩokanatiniri iua, kotxi nota sikataparatai hĩte. !Auari hĩte karotakani.
20 Hĩpoxokoniuata, kotxi maerekani matamatakoni kamari hĩpaniãtakiti. Apia hĩpoxokoniuatako, kotxi hĩuãka Teoso tixine aãtsopateẽ iõkatsopatapeẽkaika iuaã hĩsini ĩkapani —Xesosi txana ninoa.

Xesosi Iri
(Mateo 11.25-27; 13.16-17)

21 Iuasaaki Erekari Matamatakoti kamapoxokonitari Xesosi, ininiã Xesosi misãkiretari Teoso:
—Niri, pitixine auakani auĩte pitxaua. Uai ikini itixiti auakani auĩte apaka pitxaua. Peerekai pite, kotxi kimarorerini, iuikakaniua kona poereka pimarore. Poiãorini, miuikakaniua poereka pimarore. Ari niri, ikara atoko pinireka. Ikara atoko papokaerekata —itxari iri.
22 Eereka imisãkiretari kãkiti:
—Niri sikapekano ikinika. Kãkiti !imarotano nota Teoso ãkiri nininiua. Nirinokara atão imarotano nota. Apaka kãkiti na atão imarotari niri. Notanokara imarotari niri, kotxi iua ãkiri nitxaua. Kãkiti nirekiniãri imarotiniri niri, nota oerekari niri iuamoni —itxa Xesosi.
23 Eereka Xesosi aua imoianariakorikata. Ninoanani aua iuakata. Imisãkiretana:
—Teoso sikari erekari hĩtemoni, kotxi hĩte atamatari nota kamakiti, hĩte kenakotari nota sãpiretakiti.
24 Nota sãpiretai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani, auĩtetxiakori pakini kinirão atamataka txari hĩte atamatakiti, txamari ninoa !atamatari. Ninoa nirekari hĩte kenakotakiti ikenakotinina, txamari !ikenakotarina —Xesosi txari imoianariakori.

Kiki Karotakori Tiretakari

25 Kiki Moisesi sãkire oerekakari apoka Xesosimoni. Inirekamari Xesosi kerokiniri isãkire.
—Koerekareri, kiripa nikama Teosokata ãtipirika nauini ĩkapani? —itxa.
26 Ininiã Xesosi:
—Kiripa patatsopata Teoso aãtsopateẽ? Pisãpiretano Teoso paniãtakiti —itxari.
27 Ininiã iua kiki apakapapireta:

—Teoso paniãtaua: “Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini pãkixinireẽ, ikini pitaparaxinireẽ, ikinipoko pixinikakitiã pakini.” Apaka Teoso paniãtaua: “Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko ãti,” itxa.
28 —Atãopitikara papakapapiretano. Ikara pikaminiã, pauapika ãtipirika Teosokata —itxa Xesosi.
29 Txamari iua kiki !inirekari ikara atoko inakari ikamini, ininiã iua pimaãri Xesosi:
—Kiripa ãti nitiretini ĩkapani?
30 Xesosi apakapapiretari, ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretini:
—Kiki potorika Xerosareẽ. Inirekari Xerikoo sitatxitimoni isini. Ipixinipokoriti kiĩtiririni maĩkari iua. Iĩtirĩkarina imãka, itii pakini, noropata, karota, itxarina. Mauãkixiniretinoka itakanaparina iua kiki.
31 Iuasaaki sasetotxi iãpota iua kimaporiti. Iua atamatari iua kiki karotakori, txamari !imaãkatari. Iopiriãri, napa, ĩkorape itxa.
32 Eereka kiki Arevii apika mekaniri, sasetotxiakori moianatakari apoka. Iua apaka atamatari iua kiki karotakori, txamari iua sasetotxi atokokana !imaãkatari. Iopiriãri, napa, ĩkorape itxa.
33 Eereka kiki Samaria tõpakiri iãpota iua kimaporiti. Iua apoka iuaã. Atamatari iua kiki maĩkapekori, ininiã iua amonĩkari.
34 Iuamoni isa. Arokari ikaro ipiniã. Ipitari ikaro iĩtxiã. Mãkatxi mataã iapirika itxari ikaro. Eereka õkitika itxari, ipira poho nopini taka itxari. Anikari kãkiti imakiniãtaã aikotimoni. Iuaã imoiaãri.
35 Katimatinĩkata isikari txineiro kaapokorimoni. Ipi ota pirata kamakori isika. “Nisipekako. Pite moiaãriko ia kiki. Apikomonipanika txineiro pinirekiniã ikiena ĩkapani, nikanapiriãkasaaki niĩkitxitai,” itxa Samariakiri, —itxa Xesosi Moisesi sãkire oerekakarimoni.
36 Xesosi pimaãri iua:
—Ipi ãti kikiakori iãpota iua kimapori. Ĩkiripa iua kiki kiĩtiririni maĩkakiti tiretakari? —itxa.
37 Ininiã iua Moisesi sãkire oerekakari:
—Ari, Samariakirinokara tiretari iua —itxa.
Ininiã Xesosi:
—Pisipe. Samariakiri kamakiti atoko inakari pikamako, kotxi iua tiretari ãti.

Xesosi Motikaẽtaro Mata, Maria Pakini

38 Xesosi imoianariakorikata sipeka. Apokana aapokotxiãtaã. Iuaã sito Mata inakoro apakapana oaãpoko.
39 Oĩtaro Maria inakoro topãka Apiananiri takote isãkire okenakotini ĩkapani.
40 Mata maerekaxiniretonoka otxa oparĩka ito inini xika. Ininiã osari Xesosimoni.
—Apiananiri, nitaro topãkanãta ereẽ. Notanani parĩkauanãta. Pitemoni erekari atxiĩti? Pipaniãtaroko notakata nipokori okamini —otxa.
41 Ininiã Xesosi:
—Mata, Mata, maerekaxiniretonokai pitxa, kotxi piparĩka ito inini xika.
42 Ãtinoka pikamini tĩkane ninireka. Maria mereẽri ikara. Omereẽri nota sãkire okenakotini. Oa mereẽkiti apiaerekata, ininiã !niotokakaro oa nisãkire okenakotini —itxa Xesosi.

11

Teoso Misãkiretiko Pirena (Mateo 6.5-15; 7.7-11)

1 Ãti õti Xesosi misãkiretari Teoso. Ixipoka atoko ãtika imoianari txari:
—Apiananiri, Xoão oerekari imoianariakori Teoso imisãkiretinina. Iua atokokana poerekaua ate Teoso amisãkiretini. Natokopa itxa Teoso amisãkiretini?

2 Xesosi apakapapireta:
—Teoso himisãkiretakasaaki, ia atoko hĩtxako:
"Aĩri, iaxiti auakari, ate nirekari piuãka paxitiko. Anirekari ikini itixiti auakani auĩtetinii pite. Pite tixine pinireẽkiti kamiko atokokana, anirekari pinireẽkiti kamiko ĩkorapokoriti.
3 Nipokori ikiniõtika pisikauako.
4 Pimaxinĩkaretariko maerekati akamakiti. Maerekati atemoni kamakori amaxinĩkaretini atokokana, pimaxinĩkaretariko. Kona panikapeua aãtaerekatikomoni. Pisikakauako ate, maerekati sauaki aãuakasaaki."
Ikara atoko hĩtxako Teoso himisãkiretini —itxa Xesosi.
5 Eereka Xesosi oerekana imoianariakori:
—Atxiĩti apanĩkanõka pisa pimoianari aapokomoni nipokori pamanaini ĩkapani. Ininiã pakiritari iua: "Nimoianari, ipi ãti pakini komiri pisikano.
6 Naõkimanere iãpotakari uatxaika apoka naapoko. Natxinoka itxape. Nipokori !auari nisikiniri," atxiĩti pitxari iua.
7 —Atxiĩti pimoianari iroko ãki apakapapiretai: "!Pakirinãtapeno. Naapoko tore katoreri. Nota, namariteni apaka imakanãtape. !Niposota nõkitikiniua, nipokori nisikinii."
8 —Pimoianari itxaua iua, iuaritika atxiĩti !inirekari õkitikiniua. Iuaĩkana, iuaĩkana pakiritiniãri pimoianari, iua õkitikapitikaua. Ikini nipokoriti pinirekakiti isikaiko, iuaĩkana imakini ĩkapani. Iua pimoianari na atoko itxa Teoso.
9 Ininiãkara pamanaãriko pinirekakiti, ininiã Teoso sikapitikai. Pinitariko pinirekakiti, ininiã papokapitikari. Pakiritariko Teoso, ininiã iua apakapapiretai.
10 Amanarauatakari apakapapitikari amanaãkiti. Nitarauatakari apokapitikari initakiti. Teoso akiritakari apakapapiretaãkapitika.
11 —Hĩte irĩtxiakori, hamariteni amanainiãi komiri, kaikani hĩsikatana hamariteni? Ximaki amanainiãna, iminikani hĩsikatana hamariteni?
12 Patari naki amanainiãna, kaxipirokani hĩsikatana hamariteni? Konapitini.
13 Hĩte maerekati kamakani hĩtxaua, iuaritika himarotari erekari hamaritenimoni hĩsikini, ininiã hĩri iaxiti auakari, erekarinani kamakari, iua sikapitikariko Erekari Matamatakoti hĩtemoni hamanainiãri iua —itxa Xesosi.

Maerekani Matamatakoni Omitikiko (Mateo 12.22-32; Marko 3.20-30)

14 Ãti õti Xesosi omitikari maerekati matamatakoti masãkireti. Iua maerekati matamatakoti sipeka atoko, iua kiki mitxi maerekati matamatakoti auaĩtotakiti posotari iuaĩkana isãkirauatini. Kãkiti Xesosi kamakiti itikakani tsorĩkaãnãta.
15 Ãtikaka ninoa txari:
—Satanasi, maerekani matamatakoni auĩte, iuakara sikataparatari Xesosi maerekani matamatakoni omitikini.
16 Apanakinipekana nirekari Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:
—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ĩkapani, Teoso iokanatinii ĩkorapokoriti aimarotini ĩkapani —itxarina.
17 Xesosi imarotari ninoa xinikanãtakiti, ininiã iua txana:
—Kãkiti tixine auakani, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, ! apakata. Ixipokakakauana. Iua atokokana kãkiti aapokoã auakani inaiatakakiniãuana, ninoakakarika ixipokakakauana.
18 Iua atokokana Satanasi nitiriakori, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, Satanasi tapara xipokako. Ikara atoko ininiã, kona atão hĩte sãkire, nota iokanatinina Satanasi nitiriakori, maerekani matamatakoni, Satanasi taparaã. Ikara hĩsãkire kona atãoni.
19 Hĩte sãpiretano, maerekani matamatakoni Satanasi taparaã nomitika, ininiãkara kitaparaãpa hĩte moianariakori omitikana maerekani matamatakoni? Ninoa omitikana maerekani matamatakoni Teoso taparaã, ininiã ninoakara oerekari !atão hĩsãkire nota pirena.

20 Teoso posotiireẽ nomitikari maerekani matamatakoni. Ikara atoko ininiã, Teoso
oerekai iua apokapeka hĩtemoni hĩauĩte inini ĩkapani.
21 —Kiki pataparari ikeeko iposope inakari moainiãri aapoko, kona kiĩtĩrikikori itii.
22 Txamari ãti kiki apiataparata inaiatiniãri, iriãkata, ininiã anikapitikari kaapokori
ikeeko. Mitxi iua kaapokori sãkire: “Nikeeko auiniã, kona kamakatxakikori nitii,”
itxama, iuaritika kiki apiataparatakari ĩtirĩkari itii. Eereka imoianariakorimoni ix-
anakari tiitxi.
23 —Notakata maparĩkauatakani omanatano nota. Imamoianatakaniãno, inirekari
niparĩka ixipokini —itxa Xesosi.

Maerekati Matamatakoti Kanapiriini Pirena
(Mateo 12.43-45)

24 Iuaĩkana Xesosi sãpirenauata:
—Maerekati matamatakoti omitikikosaaki, kãkiti itakanapakasaaki, isaãpota ãparaã
makipakaniãtaã auiniãtaã initini ĩkapani. Imapokakaniãri, “Iuaĩkana nikanapiriãko mitxi
nauinimoni,” itxa.
25 Iuaã apoka. Iua aapoko mitxi inakari iuasaaki peereri. Oeretapeẽkaika.
26 Ininiã apana apikomoni setxi pakini maerekani matamatakoni, apia maerekan-
itakani. Ninoa ikinikana ĩroaĩtotari iua kiki. Iua ĩtoã aua itxana. Iuasaaki oitope
maerekani matamatakoni misiritari iua kiki, ininiã apiata itsii inikoriã. Mitxipe ãtinoka
maerekati matamatakoti paniãtari iua maerekati ikamini. Eereka oito paniãtari iua —
itxa Xesosi.
27 Xesosi sãkirauataka atoko, sito iuaã kãkiti sauaki auakaro txari Xesosi:
—Pite auãkĩtakakaro, pite axitakakaro, poxokoniuata, kotxi Teoso sikari erekari oa-
moni —otxa.
28 Xesosi apakapapiretaro oa:
—Ari, inipitikara. Iuaritika Teoso sãkire kenakotakani, isãkire auiãkani, apia poxoko-
niuatako, kotxi Teoso sikari apikomoni erekari ninoamoni —itxa Xesosi.

Xonasi Pirena
(Mateo 12.38-42; 16.1-4; Marko 8.11-13)

29 Kaiãopokori kãkiti apokaãpota Xesosi takote. Iuasaaki Xesosi txari:
—Kãkiti uatxarini !erekana. Hĩte nirekari noerekinii Teoso takaõtxikare, iposoti-
ire. Konapitini. Kona noerekai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Xonasini
inakori auakasaaki, Teoso kamari posotiiretxi. Ikara atoko inakari posotiiretxi
Xonasini auakasaaki, iuaĩkana ikamapanikariko. Iua posotiiretxi Teoso takaõtxikare
itxapanikaua hĩte ĩkapani. Iua takaõtxikarinoka Teoso takaõtxikare hĩte ĩkapani.
30 Kitxakapirĩka Nínivi sitatxiti auakani imarotari Teoso iokanatiniri Xonasi ninoa-
moni. Iua atokokana kãkiti uatxa auakani imarotariko Teoso iokanatinino nota kãkiti
itari iaxitikiri ninoamoni.
31 —Kitxakapirĩka sito Sapaa auakani auĩte sari õtakoxiti auĩtetxi Saromão inakorimoni
imarore okenakotini ĩkapani. Kãkiti misiritiko õti apokasaaki, oa sito txitanako kãkiti
uatxa auakani, kotxi uatxa uai aua Apiatakari. Iua Saromão auĩtetxi itxaua, iuaritika
uatxa uai aua auĩtetxiakori auĩte. Txamari kãkiti uatxa auakani !inirekari ikenakotini-
rina nota sãkire.
32 —Kãkiti misiritiko õti apokasaaki, kãkiti Nínivi sitatxiti auakani txitaiko hĩte ĩkorasaaki
auakani, kotxi ninoa kenakotari Xonasi sãkire. Iuasaaki itakanaparina maerekati
ikamakitina. Uatxa uai aua Apiatakari. Xonasi poiãoka. Hĩte kenakotapekari nota sãkire,
txamari himaerekani !hĩtakanapa —itxa Xesosi.

Tirikapi Ĩtotxiãkiri Pirena
(Mateo 6.22-23)

33 Iuaĩkana Xesosi sãpirenauata:

—Kãkiti iopotokakasaakiri tirikapi, itano itaka ikinimane ĩroãkani atamarauatini ĩkapani. !Ikipatari tirikapi. !Iomaãtari tirikapi kopiti ãki.
34 Poki tirikapi atoko itxa piĩto ĩkapani. Poki ereka inakasaaki ipinikare aua pãkixinireẽ. Poki maerekanisaaki, pãkixinireẽ mapiãriko.
35 Erepaniko. Atxiĩti piuãkatari ipinikare pãkixinireẽ auini, txamari atxiĩti ipiãnoka auari pãkixinireẽ.
36 Ipinikarenoka pãkixinireẽ auiniã, ipiã na xatiki auinii, tirikapi iopinikinii atoko itxa —itxa Xesosi.

Pariseoakori Maerekani (Mateo 23.1-36; Marko 12.37-40)

37 Xesosi sãkirauataka atoko pariseo aiatari Xesosi:
—Manipokota naapoko —itxari.
Ininiã Xesosi sari iuakata. Apokaãka atoko, iitopãka inipokotini ĩkapani.
38 Iua pariseo tsorĩkaãnãta Xesosi marokauakotakaniãua inipokotini apisa, kotxi iuasaaki Xesosi !ikamari Xoteo kiomaneakorini oerekakiti iaõka.
39 Ininiã Xesosi:
—Hĩte pariseoakori arokari hiĩto, txamari hãkixinire patxikopiĩri, kotxi maerekatinoka hĩkama. Kapotxinaniri hĩtxaua. Iãkoanatxi inopininoka arokiko atoko hĩtxa. Pirato inopininoka arokiko atoko hĩtxa.
40 !Kiĩkitei hĩte. Teoso hiĩto kamakari kamari hãkixinire apaka.
41 Iãkoanatxi ãki auakari iãriã hĩsikako matxineirotenimoni. Hĩpratone ãki auakari nipokori hĩsikako matxineirotenimoni. Hĩtiretariko apanakini. Ikara atoko hĩkaminiã, Teoso atamatari hãkixinire ereka inini.
42 —Hĩte pariseoakori misiritaãkako. Hĩte sikari ipixini hĩtakare kikio auakari Teosomoni Moisesi paniãtakiti iaõka. Apikomoni hĩkama, kotxi ipixini takari kanaua ãki hĩtakakiti apaka hĩsika Teosomoni, oteraã, seporĩa hĩsika. Erekapitikamari hĩte sikakiti Teosomoni, txamari himisirienetari kãkiti. Teoso !hĩtireta. Erekari ipixini hĩtii hĩsikiniri Teoso. Iuakatikana erekari atão hĩkaminari kãkiti. Erekari atão hĩtiretiniri Teoso.
43 —Hĩte pariseoakori misiritaãkako. Hĩte potxitari hiĩtopãkini kãkiti apisatoõ, aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua kãkiti atamatinii ĩkapaninoka. Nipokori sikaretikoãtaã hãuakasaaki, hĩte apokaerekatari kãkitipokoni paxitinii hĩte koerekareri hininiãua.
44 —Hĩte pariseoakori misiritaãkako. Akauari matakaõtxiãkoti atoko hĩtxa. Iua nopini kãkiti napa imimarotakoniã, kotxi hiĩto peerekari, txamari hãkixinire !erekari. Akauari ãki arakakari atoko itxa hãkixinire —itxa Xesosi.

Moisesi Paniãtakiti Oereẽkani Maerekani

45 Ikara sãkiretxiti kiki Moisesi paniãtakiti oereẽkari kenakotakasaaki, omanãkarauata. Itxari Xesosi:
—Koerekareri, ikara atoko pisãkirauatiniã, ate apaka “maerekati kamakani” pitxataua ate —itxari.
46 Ininiã Xesosi:
—Hĩte Moisesi paniãtakiti oereẽkanii hĩtekanerako misiritaãkako. Hĩte paniãtari kãkiti hĩteka paniãtakiti ikaminina. Ninoa !iposotari ikinika hĩpaniãtakiti ikaminina. Iminani ninoa porikiã hĩtakini atoko hĩkamanãta hĩte. !Iposotarina anikinirina. Hĩte apaka !hĩkamari hĩteka paniãtakiti.
47 Hĩte misiritaãkako. Hĩte kamari takaõtxikari peereri Teoso sãkire sãpiretakanini ikatikoãtaã hĩtakini. Txamari hĩte atokiriakorinikara okapena ninoa Teoso sãkire sãpiretakanini.
48 Iuaritika hĩte sãpiretari ikinimane hãpokaerekatiniri hĩte atokiriakorini kamakiti. Txamari ninoara okana Teoso sãkire sãpiretakanini. Hĩtera takari takaõtxikari peereri ninoa Teoso sãkire sãpiretakanini akauariãtaã, ininiã kãkiti uãkatari hĩpaxitinina ninoani, txamari !hĩkamari ninoani paniãtakiti.

49 —Paimatireri Teoso, kotxi mitxipe imarotari ninoa kamakiti tĩkane. Mitxipe iua
txari: “Nota iokanatanako nisãkire sãpiretakani, niokanapirena aniãkani pakini ninoa-
moni, txamari ninoa okapanikana apanakini. Imisiritapanikana apanakini,” itxa
Teoso.
50 Kãkiti uatxa auakani misiritaãkako, Teoso sãkire sãpiretakanini okiko xika. Teoso itixi
ikamakasaakipeka ipotorika Teoso sãkire sãpiretakani okiko.
51 Merepitipanika Apeo inakori okapeẽka. Eereka apanakini okaãpotapeẽka.
Imapotõkire okakori Sakaria inakori. Teosomoni sikakori takikoãtaã takote, Teoso
Auini Pakitaãtaã takote apaka, iuaã okapeẽka Sakaria. Inipitikara nota sãpiretai hĩte,
uatxa auakani misiritaãkako ninoa Teoso sãkire sãpiretakani okiko xika.
52 —Hĩte Moisesi paniãtakiti oereẽkani misiritaãkako. Hĩte kipatari atão inakari Teoso
iokanapirena. Hĩte apaka !auikari ikara. !Hãuiritari apanakini auikiniri —itxa Xesosi.
53 Ikara Xesosi sãkire xika, Moisesi paniãtakiti oereẽkani, pariseoakori pakini tsoata,
Xesosi omanatinina. Ãtipirika ipimaãnãtapikarina Xesosi.
54 Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire, imaĩkiko ĩkapani.

12

Kipatakori !Auari
(Mateo 10.26-27)

1 Kãkitipokoni apotiitaua kinapokopeka, ininiã ikatxarakititakakauana. Iuasaaki
Xesosi merepanika õtãkikana imoianariakori:
—Erepaniko pariseoakori sãkire. Pamonõkoniri isãkirena, kotxi !ikamarina isãkirena
iaõka. Ikara imaerekanina kipataua pão tireẽkari pani koketakori atoko itxaua. Eereka
imarotaãka imaerekani.
2 Ikinika seretakori oerekaãkako. Ikinika kipatakori imarotaãkako.
3 Ininiã ipiãpokoã pisãpiretakiti, pokamara imarotaãkako. Aapokotxi katoreri ãki
pimaasakapiretakiti aapokotxi nopini akiritaãkako ikinimane imarotiniri ĩkapani.

Kipa Apĩka?
(Mateo 10.28-31)

4 —Nimoianariakori nõtãkikapanikai hĩte. !Hĩpĩkapiri hĩte okakani tĩkane. Hiĩtonanira
iposotana okinina. Hĩxinire !iposotana okinina.
5 Nisãpiretai hĩpĩkakiti tĩkane. Teosora hĩpĩkako. Iuara posotari hiĩto okini, eereka
iposotari iokanatinii maerekani misiritikoãtaã. Ari, iuara hĩpĩkako.
6 —Kiripa ipi ipi ãti pakini kotipiriki karone? Poiãonoka txineiro, ota ipinoka. Iuaritika
Teoso !imaxinĩkaretari ãtika kotipiriki.
7 Kipakinipa piãko pikiiã auakari aua? !Pimarotari. Teoso imarotapitikari, kotxi
iteene inĩkatai, ininiãkara !hĩpĩkarauatape. Kotipiriki ĩki poião, iuaritika Teoso tiretari
kotipiriki. Kaiãopokori kotipiriki auiniã, iuaritika hĩte ĩki apiata, ininiã Teoso tiretapi-
tikai hĩte —itxa Xesosi.

Xesosi Nakitiakori
(Mateo 10.32-33; 12.31-32; 10.19-20)

8 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Apikomoni nisãpiretai. Kãkiti ikinimanemoni: “Xesosi nakiti nitxaua nota,” inakari,
iua atokokana nota hĩtari iaxitikiri txako Teoso nitiriakorimoni: “Nota nakitipitikara
iua,” nitxako.
9 Kãkiti ikinimanemoni: “Xesosi nakiti !nitxaua nota,” inakari, iua atokokana nota
hĩtari iaxitikiri txako Teoso nitiriakorimoni: “Kona nota nakitini iua,” nitxako.
10 —Kãkiti misãkirepiretiniãno nota hĩtari iaxitikiri, eereka amanainiãri Teoso ikara
imaerekani imakatxakini, ininiã Teoso makatxakapitikari. Kãkiti misãkirepiretiniãri
Erekari Matamatakoti, !kimakatxakikori ikara maerekati ikamakiti.

11 —Hanikikosaaki aiko Xoteo apotiitiniãtaãua hãpoĩtikoã, hanikikosaaki
auĩtetxiakorimoni hãpoĩtikoã, mitxi ! hĩxinikapiri hĩte apoĩtakani hãpakapapiretini.
Maerekaxiniretinoka !hĩtxape.
12 Iuasaaki ninoa apoĩtakasaakii, Erekari Matamatakoti sãpiretaiko hĩte hãpakapapiretini
ĩkapani —itxa Xesosi sãkire.

Kiki Katxineiroteri Miĩkiteti

13 Kiki kãkitipokoni sauaki misãkiretari Xesosi:
—Koerekareri, pipaniãtari nitari sikinino nota ipixini aĩrini tii ipĩkasaaki itakanapakiti
—itxa.
14 Ininiã Xesosi:
—Naõkimanere, kona nota parĩkani pirini tii nixanakini —itxa Xesosi.
15 Ininiã Xesosi misãkiretana ikinimane:
—Erepaniko. !Erekari tiitxi iteene pinirekini. Kapotxinani !hĩtxape. Itomaneri tiitxi !
itxĩkitakai okanani pauini —itxa Xesosi.
16 Ininiã Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko:
—Kiki katxineiroteri aua kikio mitari. Itakare peerekari, kaiãopokori.
17 Ixinikaxitita ãkixinireẽ: “Nãpa ninĩkatari nikiena? Nikiena nĩkatikoãtaã xapitikiri. !
Apakata itomaneri nikiena ĩkapani. Kipa nikama?
18 Ari, nimarotari nikamakiti tĩkane. Nõtikariko nikiena nĩkatikoãtaã. Iuaĩkana nikamari
ãti mitari. Iuaã ikinika nikiena, nitii apaka ninĩkata.
19 Eereka notaka nitxauako: ‘Peerekano nota. Kaiãopokori nikiena. Kaiãopokori nitii.
Apakatapitikako kaiãopokori anokanani ĩkapani. Ininiã !niparĩkauataika. Ninipokotako,
niãtako, nipoxokoniuatako nitxako,’ ” itxa iua kiki.
20 Txamari Teoso misãkiretari iua: “Kiĩkitei pite. Uatxa ia ĩkanõkati pipinako, ininiã kipa
apakapatari ikinipoko pikiena, pitii apaka?” itxa Teoso.
21 —Ikara atoko itxa kãkiti tiitxinoka xinikakari, Teoso maxinikati —itxa Xesosi ikara
sãkiretxiti ixipokini.

Teoso Nĩkatiniua Ate
(Mateo 6.25-34)

22 Ininiã Xesosi misãkiretari imoianariakori:
—Ininiãkara nota sãpiretai hĩte, maerekaxiniretinoka !hĩtxape, hiniãkiti nire, mãkatxi
hĩeretaãkiti nire.
23 Nipokori, mãkatxi pakininoka kona txĩkitakari pauini ereka inini. Nipokori, mãkatxi
pakini poiãoka.
24 Hãtamatari kotipiriki. Ninoa !itakarauata. !Amarina ikiena. !Ipotetarina ikiena.
Iuaritika Teoso sikakienatana ninoa. Teoso nĩkatiniãri kotipiriki, inĩkatapitikai hĩte apaka.
Hĩte ĩki apiata.
25 Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa? Pimaerekaxinirene !itxĩkitakai apikomoni ãti
oara pauini.
26 Pimaerekaxinirene kona txĩkitakai axapitiki apikomoni pauini, ininiã kinirepa
maerekaxiniretika pitxa?
27 —Aãui pixinikako. Kona aãui parĩkauata. !Ikamari imãka, iuaritika aãui peereri.
Kitxakapirĩka auĩtetxi Saromão inakori, iteene katiiri itxaua. Kaiãori imãka ereri,
iuaritika apia ereri ikinika aãui.
28 Aãui !okanani aua. Uatxa aua. Katana ikatikata iotikaãka. Iuaritika Teoso nĩkatari
aãui. Ininiã apiata inĩkatai hĩte. Ikamamãkatapitikai. Poiãonoka hĩte auikari Teoso sãkire.
Ikara xika maerekaxiniretinoka hĩtxa.
29 Ininiãkara maerekaxiniretinoka !hĩtxape. !Hĩxinikanãtapiri nipokori mauakanisaaki,
iãriã mauakanisaaki.

30 Kãkiti Teoso sãkire mauiãkani ikiniõtika maerekaxiniretinoka itxana imãkana ixinikinina xika, inipokore ixinikinina xika. Hĩri imarotari himãka hinirekini, hĩkiena hinirekini.
31 Merepitipanika pinirekariko Teoso piauĩte ininiãua. Iua nireẽkiti pikamako, ininiã, himãka, hĩkiena apaka Teoso sikaiko hĩte —itxa Xesosi sãkire.

Hĩparĩka Ĩki Nĩkatiko (Mateo 6.19-21)

32 —Ininiã hĩte ninakitiakori ! hĩpĩkarauatape, kotxi hĩri apokaerekatari isikinii ikinipoko erekari iua auĩtetxi ininiãtaãuakiri.
33 Ikinika hĩtii hĩvẽtxitako. Txineiro hĩsikako matxineirotenimoni. Ikara atoko hĩkaminiã, hĩparĩka ĩki auapitika Teoso tixine. Iuaã hĩparĩka ĩki !ixipoka. Kiĩtiriri !ĩtirĩkari. Kiĩriki !inikari. Iuaã hinĩkatariko hĩparĩka ĩki.
34 Erekari hĩparĩka ĩki Teoso tixine auiniã, ininiãkara iuaã pixinikapika. Iuaã pinirekari pauini —itxa Xesosi.

Nitiritxi Erekarini

35 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Himerekako, kamãka hĩtxako. Tirikapi hĩopotokakako. Iposope hĩtxako niparĩka hĩkamini ĩkapani.
36 Nitiritxi ipatrãotena iãtapakani atoko hĩtxako. Ipatrãotena sari ĩtanorouatakari kiniritemoni. Initiriakori iãtapari ikanapiriini. Apokasaaki, akiritakasaaki, pakoteri initiriakori matakakari itore ipatrãotena ĩroini ĩkapani. Ninoa nitiritxi atoko hĩtxako.
37 Patrão apokasaaki initiriakori merekapanika inakasaaki, iãtapanãtakasaakiri iua, ininiãkara erekapitikari. Himarotatari patrão kamakiti? Iua ieretakari imãka iparĩkauatini ĩkapani. Ipaniãtana ninoa topãkini. Eereka isikakienatana initiriakori.
38 Erekapitikari ipatrãotena apokasaaki imirekiniãna. Atxiĩti apanĩkanõka apoka ipatrãotena. Atxiĩti imaropirĩkata apoka ipatrãotena, iuaritika iposope itxana, ininiã erekapitikari.
39 —Hĩxinikari ia. Kaapokori imarotaãkamariko kiĩtiriri apokini, ! auiritamariko iua aapoko ĩroini itii ĩtirĩkini ĩkapani.
40 Hĩtepekana, hĩte apaka iposope hĩtxako, kotxi nota hĩtari iaxitikiri kanapiriãko. Iuasaaki, “!Apoka uatxa,” hinakasaaki, iua õtipitika nota kanapiriã uai —itxa Xesosi.

Nitiritxi Erekari, Nitiritxi Maerekati Pakini (Mateo 24.45-51)

41 Petro misãkiretari Xesosi:
—Apiananiri, ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretakiti, atenani poerekini ĩkapanikani? Ikinimane poerekini ĩkapanikani ikara pisãpireta? —itxa Petro Xesosimoni.
42 Ininiã Xesosi:
—Nitiritxi kimaroreri ipatrãote paniãtakiti kamakari ia atoko itxako. Iuara apanakini nitiritxi auĩte itxaua. Iuara sikakienatana apanakini nitiritxi nipokotiko manapi.
43 Nitiritxi ipatrãote paniãtakiti iaõka kamakari poxokoniuata ipatrãote apokasaaki, kotxi ipatrãote paniãtakiti iaõka ikama.
44 Ipatrãote auiritariko iua ikinika itii, aapoko, ikikiote pakini inĩkatini.
45 —Txamari atxiĩti ãti patrão nitiri !inirekari ipatrãote paniãtakiti iaõka ikamini, ipatrãote auapokotini xika. Atxiĩti inoropatari apanakini ipatrãote nitiriakori, apanakini ipatrãote niteroakoro apaka. Atxiĩti inipokota, kapoãro iãta, ipoãta.
46 Ipatrãote apoka initiri mimarotakanisaaki, ininiãkara initiri !iposopanika ipatrãote apakapini. Ikara xika ipatrãote misiritari iua. Eereka iokanatari iua Teoso sãkire mauiãkani misiritikoãtaã.
47 —Nitiritxi ipatrãote nireẽkiti imarotakari makamakaniãri ipatrãote paniãtakiti iposope inini ĩkapani, ixirokitataãkako aãpitsaã.

48 Nitiritxi ipatrãote nireẽkiti mimarotakati kaminiãri maerekati, ixirokitataãkako,
txamari poiãonoka. Teoso sikari parĩkatxi, imaroretxi pakini kãkitimoni. Kaiãopokori
parĩkatxi, kaiãopokori imaroretxi isikiniãi pitemoni, ininiã Teoso nirekari pite iteene
parĩkauatini iua ĩkapani. Apikomoni parĩkatxi, apikomoni imaroretxi isikiniãi pitemoni,
ininiã Teoso nirekari pite apiata piparĩkauatini iua ĩkapani —itxa Xesosi sãkire.

Neenamatxi Xesosi Sãkire Auikiko Xika (Mateo 10.34-36)

49 Xesosi sãkirauatapanika:
—Teoso misiritariko kãkiti imaerekani xika. Xamina tirinini atoko itxa kãkiti misiri-
tiko. Ia itixi napoka ikara xamina tirinini nitxĩkitakini ĩkapani. Ninirekari ikara niparĩka
nixipokini.
50 Nota atatsiirauatako. ! Erekaxinireno. Ninirekakari natatsiirauatini katima
xipokaka inini.
51 Kona neenamatxi niotokakini ĩkapanini napoka ĩkorapokoriti. Nota sãkire auikiko
xika neenamatxi auapitikako.
52 Aapokotxi ãki auakani sĩko. Atxiĩti ipi ãti pakini naiatari ipi, atxiĩti ipi naiatari ipi ãti
pakini, nota sãkire auikiko xika.
53 Irĩtxiakori omanatana ninoa ãkiri nota sãkire auikiko xika. Ninoa ãkiri omanatana
iriakori. Inorotxiakoro omanatana ninoa ãkero. Ninoa ãkero omanatana inoroakoro.
Imakirotxiakoro omanatana otiiroakoro. Otiiroakoro omanatana oimakiroakoro nota
sãkire auikiko xika —itxa Xesosi sãkire.

Iaxiti Imarotiko (Mateo 16.1-4)

54 Xesosi iuaĩkana misãkiretari kãkiti:
—Atokatxi ereẽkokinimoni ipiãkaãpotakasaaki, “Ãparaãnapani,” hĩtxa. Ari, ikipapitikako.
55 Ĩtima ikiitaã ĩkari apokasaaki ĩkorapokoriti, hĩte: “Kamoĩpani,” hĩtxa. Ari, kapatakapi-
tikariko.
56 Kamisirienererini hĩtxaua. Hãtamatari iaxiti, itixi pakini, ininiã himarotapitikari
ãparaã, kamoĩ pakini. Kinirepa kona hãtamatano nota? Kinirepa kona hĩkenakotari
nisãkire Teoso kamaenetakiti himarotini ĩkapani? —itxa Xesosi sãkire.

Pimisiritiko Mereẽkarimoni Pimasikani Ĩkapani (Mateo 5.25-26)

57 —Kinirepa hĩteka na xinikari atão inakari hĩkamini tĩkane?
58 Maerekati pikamakasaaki, ãti nirekari anikinii pimisiritiko mereẽkarimoni.
Iua anikinii apisapanika, pisãkirauata iuakata atão pikamini ĩkapani, ininiã iua !
anikaikai pimisiritiko mereẽkarimoni. Pimamisãkiretakaniãri, iua anikaiko pimisiritiko
mereẽkarimoni. Eereka pimisiritiko mereẽkari sikaiko sotatomoni. Eereka sotato takai
kateia ãki.
59 Atão nisãpiretai, kona posipikari kateia ikinika pimisiritiko mereẽkari paniãtakiti
pimiĩkitxitakanisaaki —itxa Xesosi.

13

Himatakanapakaniãri Himaerekani, Hĩpinako

1 Xesosi sãkirauatakasaaki, kãkiti iuaã auakani sãpiretari iua Kariréia auakani okiko
pirena. Ninoa Teoso misãkiretiko aikotiã auakasaaki, ninoa okari ipirana imaerekanina
Teoso makatxakini ĩkapani. Ininiã iuasaaki Pirato sotatone apoka iuaã. Iuasaaki ninoa
okana.
2 Xesosi imarotari kãkiti ãkixinire xiniãkiti. Ininiã ia atoko itxa:
—Hĩte uãkatari ninoa Kariréia auakani maerekani apiata. Ininiã, “Ikara atoko in-
apeẽkana ninoani,” hĩtxa.

3 Konapitini. Nota sãpiretai hĩte, himaerekani himatakanapakanisaaki, hĩpinako ninoa
atokokana hinaãkako —itxa Xesosi.
4 Ininiã Xesosi sãpiretana ninoa apanakini ipinini pirena:
—Xerosareẽ aua Siroee inakori aapokotxiti. Iua aapokotxi ĩtanori irika. Irikasaaki,
tesoito kikiakorini ipĩpe. Hĩte uãkatana iuaã auakani apia maerekani itxauana?
5 Konapitini. Hĩtekanera himaerekani himatakanapakanisaaki, ninoa atokokanera
hĩpina —itxa Xesosi.

Piko Mina Mariti Pirena

6 Ininiã Xesosi sãpiretari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko:
—Aua kiki. Initirikata isari ikikiote atini ĩkapani. Iuaãtaã aua amãtiiri piko inakori
mina. Iuaã apokasaaki, maritoka otxa itakare.
7 Ininiã itxari: “Ipikanani ãtikanani pakini ninapiima. !Kariro. Ininiã erekari otokiko,
kotxi kona oĩriuata. Ininiã kona erekari uai okaikotini, kotxi oxipokari takari kiena
kipatxi ãki auakari,” itxari initiri.
8 Ininiã initiri: “Kona pitokapero. Nota oeretariko opatapi. Ãti kipatxi erekari patari
tikakata nitakapatapitaroko.
9 Ãtikanani inakasaakiua karipeka oniniã, ereẽ oãua. Erekari okaikotini. Omiriu-
atakanisaaki, iuasaaki erekapekari otokiko,” itxa initiri —itxa Xesosi.

Tomatiko Õtisaaki Xesosi Makananitiniro Sito

10 Tomatiko õtisaaki Xesosi auari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua.
11 Iuasaaki sito apoka. Tesoito anokananipeka ina amianaretakaro. Ia atoko otxa ami-
anareta. Okomĩkaãpota, kotxi maerekati matamatakoti amianari kamakari ĩroaĩtotaro.
Kona oposota oõkitikaĩtotiniãua.
12 Xesosi atamatakasaakiro, itxaro:
—Sito, erekapitikaiko uatxa —itxaro.
13 Ininiã itakari iuako onopini. Iuasaakipeka oõkitikaĩtotaua. Ininiã iuasaaki otxa:
—Peerekari Teoso. Erekari imakinika ikamakiti —otxa.
14 Iuasaakipeka Xoteo apotiitiniãtaãua aikotiã auakani auĩte naiataua, kotxi tomatiko
õtisaaki Xesosi makananitaro amianatakaro. Ininiã iua txitari kãkiti:
—Auari seisi pakini õti kãkiti parĩkauatini ĩkapani. Ininiã ĩkora seisi õti hina iua
makananitinii ĩkapani. Kona hinape tomatiko õti erekapeka hĩtxĩkitakiko ĩkapani —itxana.
15 Ininiã Xesosi txari iua:
—Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Tomatiko õtisaaki hĩte
tiretari hĩpiraakori, kotxi hanikari hĩpiraakori, kema auĩte iaãmoni ãparaã iãtinina ĩkapani.
16 Oia sito Apraãoni apika mekaniro otxaua. Satanasi kamaamianaretaro oa tesoito
anokananipeka. Iaõpe. Apakatapitika tomatiko õtisaaki nitiretiniro oa, nimakanani-
tiniro oa —itxa Xesosi.
17 Xesosi apakapapiretakasaakina, imokaiakariakori pẽtauata. Iuasaaki apanakini
iuaã auakani poxokoniuata, kotxi imarotarina erekari Xesosi kamakiti.

Mostata Pirena
(Mateo 13.31-32; Marko 4.30-32)

18 Ininiã Xesosi pimaãna:
—Natokopa itxa Teoso auĩtetxi ininiãua? Kiãtokopa itxa axinikiniri?
19 Teoso auĩtetxi ininiãua mostata iki atoko itxa. Kiki takaro mostata ikikioteẽ. Oa aneẽ.
Mitape onakasaaki kotipiriki kamari ikoa okatiã. Ikara atoko itxa Teoso auĩtetxi ininiua
—itxa Xesosi.
Merepanika poião kãkiti auĩtetari Teoso. Eereka kaiãopokori kãkiti auĩtetari iua. Txam-
ari iuasaaki Satanasi apoka ninoamoni kotipiriki apokini atokokana.

Pão Tirekakari Pirena
(Mateo 13.33)

20 Iuaĩkana Xesosi pimaãna:
—Natokopa itxa ĩkorapokoriti Teoso auĩtetxi ininiãua?
21 Ia atokokana itxa: Sito kosekari pão tirekakari pani. Okoketari axapiti pão tirekakari pani kaiãopokori triko panikata, ãparaãkata. Eereka ikinika ipe tirekaãpota otxa.

Axapitiri Ironakikoãtaã
(Mateo 7.13-14, 21-23)

22 Ikara inaka atoko Xesosi potorika Xerosareẽ sitatxiti isini ĩkapani. Isaãpotakasaaki, isãpiretari Teoso sãkire. Isãpiretari ãti sitatxitiã, ãti aapokotxitiã, ãti sitatxitiã, itxaãpota isãpiretiniri Teoso sãkire kãkitimoni.
23 Oerekarauanãtakasaaki, kiki pimaãri:
—Niauĩte, poiãokani satako Teoso auiniãtaã?
24 Ininiã Xesosi apakapapiretari:
—Teoso tixine ĩronakikoãtaã axapitiri. Hinirekariko iuaã hiĩroini. Kaiãopokori kãkiti nirekari ĩroinina. Txamari, !iposotarina.
25 Kaapokori totiniri aapoko tore atoko itxa. Itotakasaakiri, kãkiti iporikiti aritari itore: "Pimataakariko itore ate ĩkapani." Iuasaaki iua kaapokori txako: "Kona nimarotai hĩte," itxanako ninoamoni.
26 Ininiã ninoa: "Ate nipokota pitekata. Sitatxi ate auiniãtaã pauakasaaki, pitekara oerekaua," itxanako ninoa.
27 Ininiã iuaĩkana itxako ninoamoni: "! Nimarotai hĩte. Namonipa hãua hĩte? Hĩsipiniikaua. Imakinika hĩkamakiti !erekari."
28 —Hãtamatakasaakina Apraão, Isaki, Xakoo, ikinimane Teoso sãkire sãpiretakani pakini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua, iuasaaki hĩtxiapatapitikako. Apanakini ĩroãpeka. Txama hĩtenoka kaikotape iporikiti himaerekani xika.
29 Teoso auĩtetxi ininiãtaãua apokako kaiãopokori kãkiti, ikini itixiti ĩkani. Atokatxi pokĩkinimoni ĩkani, atokatxi ereẽkokinimoni ĩkani, atokatxi pokĩkini sanaremoni ĩkani, atokatxi pokĩkini kikomoni ĩkani pakini apokako Teoso kiiniritimoni.
30 Merepitipanika Xoteoakori kenakotari Teoso sãkire, txamari !imaãkatari. Eereka Xoteo minakaniua kenakotari Teoso sãkire, ininiã auikarina. Ininiã Xoteo minakaniua apokako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua Xoteoakori apokini apisa —itxa Xesosi sãkire.

Xesosi Tiretari Xerosareẽ Auakani
(Mateo 23.37-39)

31 Ikarasaakipeka ãtikaka pariseoakori apoka. Itxarina Xesosi:
—Pisipiniikaua, kotxi Erotxi okaenetai —itxarina.
32 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Hĩsa iuamoni. Hĩtxariko iua aripa kamisirienereri: "Nota omitikari maerekati matamatakoti, apaka amianatakani erekapeka nitxĩkitaka. Uatxa, katana pakini niparĩkauatako. Ipi ãti õtisaaki nixipokariko niparĩka ĩkorapokoriti." Ikara atoko hĩtxariko iua.
33 Ininiã uatxa niparĩkauatako. Katana niparĩkauatako. Ininiã katana eereka nisa Xerosareẽmoni, kotxi ãtiãtaã Teoso sãkire sãpiretakani okikoãtaã !auari. Xerosareẽnanira ninoa ipina. Ininiã nota sako iuaã.
34 —Xerosareẽ auakanii, Xerosareẽ auakanii, hĩte okapekana Teoso sãkire sãpiretakani. Kai soroã hĩkiporonakana ninoa hĩtemoni Teoso iokanatakini. Kaiãokatani ninirekamari ninĩkatinii, patari oimiakori omĩkita patapi otakini atokokana nitxanakamaiko hĩte. Txamari !hãuiritano nota nĩkatinii.
35 Ikara atoko inakari xika haãpoko asikaãkako. Teoso !auaika hĩtekata. Nisãpiretai. Ia õti hãtamatano, eereka !hãtamataikano. "Teoso takari erekari uaimoni ĩkarimoni, Apiananiri posotiireẽ ĩkarimoni," hinakasaaki, iuasaakinanirako hãtamatanoko nota —itxa Xesosi.

14

Xesosi Erekapeka Txĩkitakari Amianatakari

1 Tomatiko õtisaaki Xesosi sari pariseoakori auĩtemoni, iuakata inipokotini ĩkapani. Iuaã
auakani mixinitari iua apoĩtinirina ĩkapani.
2 Iuasaakipeka apoka kiki amianatakari. Ikanoke, itapike, imakinika ananaĩtota. Iua
apoka Xesosimoni.
3 Ininiã Xesosi pimaãna Moisesini sãkire oerekakani, pariseoakori pakini. Ipimaãna:
—Erekari atxiĩti tomatiko õtisaaki amianatakari erekapeka nitxĩkitakini? —itxa Xesosi.
4 Ininiã ninoa tsorĩkaãnãta. !Apakapapiretarina. Ininiã iuasaaki Xesosi erekapeka
txĩkitakari iua amianatakari.
—Pisipeka paapokomoni —itxa Xesosi.
5 Eereka ipimaãna pariseoakori:
—Hĩpira kema auĩte, hĩpira poho apaka aariko ãki irikiniã tomatiko õtisaaki, iuasaaki
himakatxakatari? Ari, himakatxakapitikari hĩpira tomatiko õtisaaki. Ininiã kinirepa
kona hinirekatari erekari nikamini tomatiko õtisaaki? —itxa Xesosi.
6 Txamari kona ninoa apakapapiretari, kotxi atão Xesosi sãkire.

Kiiniri Kamakari Pirena

7 Iuasaaki Xesosi itikana kãkiti. Apanakini mereẽri kãkiti apiatakari takote iitopãkini.
Ininiã isãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko.
8 Kãkiti ĩtaniriuatini kiiniriti pirena isãpireta:
—Kiiniriã hĩsikasaaki, kona himereẽpiri kãkiti apiatakari topãkiniãtaã hiĩtopãkini, kotxi
atxiĩti eereka kemaĩtxitakori apiatakari apoka.
9 Ininiã iua apiatakari apokasaaki, kakiiniriteri txaiko pite: “Ikiraã piitopãka. Ia
kiki topãka nota takote.” Iuasaaki pipẽtauata. Ininiã pitakanapari iuaã. Maparapeka
apanakinikata topãka pitxa.
10 Kiiniriã hĩsikasaaki, apanakinikata hĩitopãka. Ikara atoko ininiã, kakiiniriteri akiri-
tai: “Nitari uaimoni pina. Piitopãka uai. Uaira erekari.” Ikara atoko pininiã, apanakini
iuaã auakani imarotariko pite apiatakari pininiãua.
11 Ãtikaka kãkiti txari: “Nota apiari nitxaua.” Txamari Teoso txariko: “Poiãori itxaua.”
Ãtipekana txari: “Nota poiãori nitxaua.” Txamari Teoso txariko: “Iua apiari itxaua.”
12 Xesosi txari ikemaĩtxitakiri:
—Kiiniri pikamakasaaki, kona pikemaĩtxitapiri pinirimane, pitariakori, paõkimaneri,
paapoko takote auakani, katxineiroteni pakini, ninoa iuaĩkana kemaĩtxitinii pite ĩkapani.
Ininiã ikara atoko ninoa iĩkitxitai.
13 Apiaerekata kiiniri pikamakasaaki, pikemaĩtxitari kãkiti minakati mauakiniti,
mokirini, matĩpokotakati pakini.
14 Ikara atoko pininiã, Teoso sikari erekari pitemoni, kotxi ninoa !iposotari kiiniri
ikaminina, iuaritika kãkiti erekarini iuaĩkana õkitikasaakiua, iuasaaki Teoso ĩkitxitaiko pite
—itxa Xesosi sãkire.

Kiiniri Mitari Pirena (Mateo 22.1-14)

15 Ininiã ãti Xesosikata nipokotakari kenakotari ikara Xesosi sãkire. Ininiã iua txari:
—Teoso auĩtetxi ininiãtaãua sikani nipokotako iuaã. Ininiã iuasaaki Teoso sikapox-
okonitana —itxari.
16 Ininiã Xesosi apakapapireta. Ia atoko itxa:
—Kiki kiiniri kamakari kemaĩtxitari itomaneri kãkiti.
17 Nipokori iposopeka inakasaaki, iokanatari initiri ikemaĩtxitakinimoni: “Masa kiinir-
imoni. Iposopekari imakinika nipokori,” itxa.

18 —Txamari ikemaĩtxitakini kamari ãti sãkiretxi kiinirimoni imasikanina ĩkapani.
Ininiã kemaĩtxitakori txari: “Nota amotari itixi. Iua ninireka natini. Ininiã !niposotari
nisini kiiniriã,” itxa.
19 —Ininiã ãti: “Nota amotari tesi kema auĩte parĩkauatakani. Ininiã nota sari ninoa-
moni. Ninireka nimarotiniri ninoa parĩka. Pauiritano nisini ninoamoni,” itxa.
20 —Ãtipekana: “Nota ĩtanorouatape. Nĩtanoro auano nota. Ininiã kona niposota nisini
pikiiniritemoni,” itxa.
21 —Ininiã initiri kanapiriã iauĩtemoni. Ikinipoko ikemaĩtxitakini sãkire isãpireta iua-
moni. Ininiã iuasaaki iua auĩtetxi naiataua. Ininiã ipaniãtari initiri: “Sitatxi auakari
kimaporitiã pisa. Katima pitxako. Piminana kãkiti minakati mauakini, matĩpokotakani,
mokirini pakini pimina,” itxari.
22 Ininiã katimaritika ikamari ikinika auĩtetxi paniãtakiti. “Nikamapekari ikinika
pipaniãtakiti, txamari auapanika nipokori. Apakatapanika kãkiti nikini ĩkapani,” itxa.
23 —Ininiã iuaĩkana, iua auĩtetxi paniãtari sitatxi mapara õtako isini. “Iuaã pakiritana
kãkiti inini, naapoko kãkiti xãpokini ĩkapani.
24 Atãopitikara nitxai: ‘Mitxi nikemaĩtxitakini !inikapaniri nikiena,’ ” itxa.

Xesosi Moianari Pininiua
(Mateo 10.37-39)

25 Ãti õti itomaneri kãkiti moianatari Xesosi. Ininiã ikirioka sãpireta itxana ia sãkiretxiti:
26 —Nota kinirão moianataka hinakasaaki, apiata hĩtiretanoko nota. Merepanika
hĩtiretanoko nota, eereka hĩtiretanako hĩri, hinoro, hĩtaniri, hĩtanoro, hĩtari, hĩtaro, hamarite
pakini. Hĩteka apaka poião hĩtiretauako.
27 Nota kinirão moianataka hinakasaaki, notakata hĩsa. Himamĩteenekakanisaakiri
himisiritiko nota ĩkapani, ininiã !apakata himoianatinino.
28 —Hinirekiniãri aapokotxi mitari sitatxi auakari atoko hĩkamini, merepanika
hĩxinikaroko txineiro aapokotxi kamiko karone. Atxiĩti ! apakata hĩtxineirote. Atxiĩti
apakata. Ikara atoko hĩxinika merepanika.
29 Ikara maxinikati merepanika !ixinikari, ininiã atxiĩti itakari itsota, ininiã eereka
txineiro !auaika, ininiã kona apakata imakinika ikamini. Ininiã apanakini napetari iua.
30 Ininiã ninoa txari: “Hãtamatariko ikamakiti. Iua kiki potorikamari ĩkora aapoko,
txamari ! iposotari imakinika ikamini.” Ikara atoko itxanako. Ininiã pikamakiti
apisapanika iteene hĩxinikariko.
31 Ininiã eereka Xesosi sãpiretari ãti sãkiretxi:
—Auĩtetxi auari tesi mio sotato. Iua nirekari neenamatxi ikamini ãti auĩtetxikata.
Txamari ãti auĩtetxi auari vĩtxi mio sotato. Iua tesi mio sotato auakiti merepanika
xinikari, atxiĩti iposota ineenamauatini vĩtxi mio sotatokata? Atxiĩti auĩtetxi vĩtxi mio
sotato auakiti xipokari iua? Ininiã apisapanika ixinikari.
32 Imaposotakaniãri, vĩtxi mio sotato õtakopanika auakasaaki, iua auĩtetxi tesi mio
auakiti iokanapireta ãti auĩtetximoni isãkirauatinina ĩkapani, neenamatxi xipokini ĩkapani.
33 —Erekari iua auĩtetxi neenamatxi takanapakari atoko hinini. Ininiã merepanika
hãkixinireẽ hĩxinikariko: “Nota nirekatari nimoianatiniri Xesosi, kotxi pasãpaniri?” hĩtxa.
Atão hinirekiniãri himoianatinino, ininiã imakinika hĩtakanapako notakata hĩsini ĩkapani.
Himanirekakaniãri hĩtakanapiniri imakinika, ininiã ! apakata himoianatinino. Ininiã
hĩxinikariko merepanika —itxa Xesosi.

Iõkira Matxoato Pirena
(Mateo 5.13; Marko 9.50)

34 —Iõkira peerekaro. Omatxoaniã, !otxaika. Aua kãkiti iõkira potxoaro atoko inakani,
ininiã erekapitikana ninoa. Apanakini kãkiti iõkira matxoato atoko itxana. ! Kaka-
marena ninoa.

35 Iõkira matxoato ininiã, !apakata takari sikakienatiko ĩkapani. !Apakata hĩkoketiniri kipatxikata, pirãtxi tikakata takari sikakienatiko ĩkapani. Kona erekaro. Maparamoni oõkapeẽkaika. Ikara atoko itxa apanakini, kotxi ninoa !kakamarena.
—Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko ia nisãkire.

15

Soti Auĩte Ereẽkokakari (Mateo 18.10-14)

1 Ãti õti auĩtetxiakori txineirote apakapakani, apanakini maerekati kamakani apaka apotiitaua Xesosi sãkire ikenakotinina ĩkapani. Ninoa kaiãopoko.
2 Iuasaaki pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini misãkirepiretari Xesosi. Itxana:
—Iua apakapari maerekani. Maerekanikata inipokota —itxana.
3 Ikara isãkirena xika Xesosi sãpiretari ipi, ãti pakini sãpirenatxi atão inakari oerekiko.
4 Ia atoko itxa Xesosi:
—Atxiĩti pite aua seĩ soti auĩte. Ãti pĩpinanakiniã, kipa pikama? Pitakanapari apanakini mapara inipokotiniãtaã apanakini nĩkatini ĩkapani. Ininiã eereka pisari pĩpinanakakari pinitini ĩkapani.
5 Papokasaakiri iua pĩpinanakakari, pipoxokoniuata. Piporikiãpotari pipira paapokomoni.
6 Papokaãka atoko pakiritana paõkimaneriakori, apanakini kãkiti pakini. Pitxana ninoa: “Hĩpoxokoniuatako notakata, kotxi napokapekari nipira pĩpinanakakari,” itxa soti auĩte pitikiri.
7 —Nisãpiretai hĩte, ãtika maerekati kamakari takanapakasaakiri imaerekani, iaxiti Teoso auiniãtaã auakani poxokoniuatapitikako. Atxiĩti novẽta novi kãkiti iuikakaniua txari: “Peerekaua ate. !Akamari maerekati,” itxana. Txama kona atão isãkirena. Ninoa sãkire kona kamari iaxitikini poxokoniuatini —itxa Xesosi.

Ota Pirata Kamakoro Ereẽkokakaro

8 Apikomoni Xesosi txari:
—Sito aua tesi ota pirata kamakoro. Pakaronero. Ãto ereẽkokiniã, ininiã onitakasaakiro oiopotokakari tirikapi. Oiatiĩkaãpotari oaãpoko ota onitaãpotini ĩkapani.
9 Oa apokasaakiro, apanakini oãkirita: “Hĩpoxokonauatako notakata. Napokapekaro ota ereẽkokakaro,” otxa.
10 —Kãkiti poxokoniuata ota pirata kamakoro apokikosaaki. Nisãpiretai, iaxiti Teoso nitiriakori apiapoxokoniuata, ãti maerekati kamakari imaerekani itakanapakasaaki —itxa Xesosi.

Imi Ereẽkokakari Pirena

11 Apikomoni Xesosi txari:
—Aua kiki. Ipi imiakori.
12 Maneri takari amanaãri iri. Itxari: “Ninirekari pitakanapakito pipĩkasaaki pisikini notamoni uatxa,” itxa. Ininiã iri xanakari inakiti imiakorimoni.
13 Eereka mapaõti inaka atoko, iua ãtokori apotiitari iri sikakiti. Ininiã eereka isipeka. Õtakoxiti ãti tixini isa. Iuaã maerekati ikama. Iuaã xipoka itxari iri sikiniri.
14 —Ikinika ixipoka iuaã. Iuasaaki ãparaã !ikipa. Natxipokoni auari. Nipokori !auari. Ininiã iuasaaki iua minakati !auari. Imakinika xipope.
15 Ininiã iuaxiti auakarimoni isa, parĩkatxi amanaini ĩkapani. Ininiã ipatrãote paniãtari irariakori isikakienatini.
16 Irariakori isikakienatakasaaki, natxinoka itxa. Iuasaaki iua nirekari irariakori kiena inikini, kotxi iua sikakienatakari !auari.
17 —Iuasaakiika ixinikari iri aapoko: “Niri nitiriakori aua nipokori. Nipokori itetakori auapitika. Uai natxinoka txapeno nota.

18 Nikanapiriãko niri aapokomoni. Nitxariko niri: ‘Maerekati nikamapeka Teosomoni, pitemoni apaka.
19 Kona pamarite na pitxaikanoko, kotxi !erekano. Pitxĩkitakano pinitiri nininiua.’ Ikara atoko nitxariko niri,” itxa.
20 Ininiã iua aiamata, kanapiriã itxa iri aapokomoni. Iuasaaki iri iãtapanãtari iua ikiniõtika.
—Ininiã iua apokaãpotakasaaki, õtakopanika, iri atapari iua. Ininiã iri miteẽkata iuamoni. Ininiã iteene ipoxokoniuata.
21 Iuasaaki imi txari iri: “Niri, maerekati nikamapeka Teosomoni, pitemoni apaka. Kona pamarite na pitxaikanoko, kotxi !erekano.”
22 —Iuasaakipeka iri akiritari initiriakori: “Katima hĩtxako, mãkatxi ereri himinini. Aneo ereri hĩtakako iuakokimoni. Ikiti mata hĩtakako ikitiã.
23 Kema auĩte kiĩri hõkako. Kiiniri makamako. Manipokota. Mapoxokoniuata,
24 kotxi ia namarite ipĩkari atokopeka, uatxa iuaĩkana ikanapiripeka. Mitxi pĩpinanakakari atoko itxa, uatxa apokapeẽkaika,” itxa.
—Ininiã iuasaaki ninoamoni ipoxokoniuatini apopeka.
25 Ninoa kiiniritauatakasaaki, imi aneẽkari tokoriã iparĩkauanãta. Ikanapiriãkasaaki aapokomoni, ikenakotari xikari, serẽkatxi ene pakini.
26 Ininiã akiritari iri nitiri: “Kiripa ikara?” itxari.
27 Iri nitiri apakapapireta: “Pitari apoka. Ininiã piri paniãtari kema auĩte okiko, kotxi erekapanikari pitari. Kona monõkori apoka iuamoni. Erekari ikanapiriini,” itxari.
28 —Ininiã ikara ikenakotakasaaki, inaiataua. Kona inirekari ĩroini kiiniriã. Ininiã iri iuamoni sa itxa. Akiritari: “Piĩroã,” itxari.
29 Ininiã iua apakapapiretari: “Itori mitaãti niparĩkauatinapekai. Txama kona nota sipikapiretari pisãkire. Iuaritika kona pisikano potxi ãkiri nimoianariakorikata kiiniri nikamini ĩkapani.
30 Iua pamarite xipokari pitxineirote. Sitokata isirĩka. Txama ikanapiriãkasaaki, pokari kema auĩte. Kiiniri pikama iua ĩkapani.” Ikara atoko itxitari iri.
31 —Iri apakapapireta: “Namarite, ãtipirika pauapika notakata. Ikinika nota nakiti pite nakiti txaua.
32 Erekapitikari kiiniri nikamini apoxokoniuatini ĩkapani, kotxi pitari ipĩkari atokopeka itxa. Uatxa auapanika. Pĩpinanakakari uatxa apokapeka,” itxari.

16

Nitiritxi Kamisirienereri

1 Xesosi sãpiretana imoianariakori:
—Kiki ito tiitxi aua. Iua nitiri nĩkatari ikinika ipatrãote nakiti. Apanakini sãpiretari iua kiki, initiri iouanatiniri itxineirote.
2 Ikara atoko ininiã, iua akiritari initiri: “Nikenakopiretari pite misirienetinino nota. Ininiã piminari tiitxi piamotiitini tsopa. Ikara pisikasaakino, niokanatai pisini. Kona apikomoni piparĩkauataika nota ĩkapani,” itxa.
3 —Ininiã initiri ãkixinireẽ: “Kipa nikama uatxa, kotxi nipatrãote paĩtiki iokanatano. ! Kataparano nota, ininiã !niposotari atokatxi patapi niparĩkauatini. Nipẽtauata txineiro maxikatiĩka namanainiri kãkiti.
4 Uatxaika nimarotari nikamakiti tĩkane. Ininiã niparĩka xipokasaaki uai, kãkiti apakapapanikano nota ninoa aapokoã,” itxa.
5 —Ininiã akiritana kãkiti ipatrãote maĩkitxitakani. Ininiã ipimaãri ãti: “Kipakinipa ! piĩkitxitapanika nipatrãotemoni?”
6 —“Seĩ kopiti iĩtxi auakiti kona niĩkitxitapanika,” itxari.
—Ininiã iua nitiritxi txari: “Pikosekari pimaĩkitxitakiniti tsopa. Pitakari sĩkoẽta kopitinoka,” itxari.

7 —Ininiã ãti ipatrãote maĩkitxitakari ipimaã: “Kipakinipa kona piĩkitxitapanika nipatrãote?”
—Iua apakapapiretari: “Seĩ atarokiri kotarina,” itxa.
—Itxari iua: “Pimaĩkitxitakiniti tsopa pikoseka. Oitẽta kotarinoka pitaka,” itxa. Ikara atoko ikama ninoa ĩkapani, ininiã iparĩka itakanapaka atoko, ninoa apakapari iua ninoa aapokoã.
8 —Ininiã iua patrãote ikara imarotakasaaki, itsorĩkaãta: “Ari, ninitiri paimatireri. Maerekati ikama, iuaritika ikamakasaakiri, paimatireri iua,” itxa.
—Teoso sãkire mauiãkani imarotapitikari ixinikinirina parĩkatxi katana ikamakitina. Atxiĩti Teoso sãkire auiãkani !imarotari ixinikinirina parĩkatxi katana ikamakitina.
9 Nisãpiretai hĩte, ĩkorapokoriti hãuakasaaki, hĩxinikari ikara nitiritxi. Hĩsikari hĩtii, hĩtxineirote pakini Teoso parĩka ĩkapani, Teoso mimarotakani atão inakari imarotinina ĩkapani. Eereka atxiĩti Teoso mimarotakani moianatai. Eereka ninoa apaka imarotari aĩri iaxitikiri. Eereka ãti õti haõkitana ninoa iaxiti.
10 —Axapitiki parĩkatxi atão pikaminiã, ininiã kãkiti auikariko piposotiniri parĩkatxi apiatakari pikamini apaka. Axapitiki piĩtiriuata mitxi, ininiã eereka kaiãori piĩtiriuata.
11 Txineiro uaimonipokoriti auakari himimarotakaniãri hinĩkatini, ininiã kona hĩposotari hinĩkatiniri erekari Teoso sikakiti.
12 Apanakini tii pimanĩkatakaniã, ininiã kona kãkiti sikai tiitxi pinakiti inini ĩkapani.
13 —!Apakata kãkiti parĩkauatini ipi iauĩtena ĩkapani, kotxi atxiĩti ãti omanata, ãti itireta. Atxiĩti ãti apokaerekata, ãti inorita. Iua atokokana kãkiti kona posotari iparĩkauatini tiitxi ikinipoko iamotini ĩkapani, Teoso ĩkapani iparĩkauatakasaaki. !Apakata piauĩtetiniri Teoso, txineiro piauĩtetakasaaki —itxa Xesosi.

Teoso Sãkire Maxipokakani
(Mateo 11.12-13; 5.31-32; Marko 10.11-12)

14 Pariseoakori ikara ikenakotakasaakina, inapetarina Xesosi, kotxi ninoa iteene potxitaro txineiro.
15 Ininiã Xesosi sãkirauata ninoamoni:
—Hĩte txa apanakinimoni: “Ate !ikeroka. Peerekaua ate,” hĩtxa hĩsãkire. Txama Teoso imarotari hãkixinire. Kãkiti uãkatari erekari hĩkamini, txama Teoso omanatari hĩkamakiti.
16 —Kitxakapirĩka kãkiti auikari Teoso sãkire Moisesimoni sikakori, Teoso sãkire sãpiretakani sãkire pakini. Xoão kapatxisareri apoka. Iuasaaki Teoso iokanapirena erekari auĩtetxi ininiãua sãpiretaãka. Itomaneri iteene nirekari isini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua ĩroini.
17 —Teoso sãkire !ixipoka. !Ixipoka axapiti. Auapika imakinika isãkire. Itixi, iaxiti pakini xipokapitikako, iuaritika Teoso sãkire !ixipoka.
18 —Teoso sãkire iõkatakori kitxakapirĩkari auapanika uatxa. Ininiã ĩtanorotxi asikakari ãto itakini ĩkapani inakari, maerekati ikama. Apaka sito takanapakoro takakari maerekatikanera ikama. Ikara Teoso sãkire auapanika. Kona ixipoka ikara —itxa Xesosi.

Katiiri, Arásaro Pakini

19 Xesosi sãkirauatapanika. Ia atoko itxa:
—Aua kiki katiiri. Peereri imãka. Põkamarari imãka. Apiaerekata imãka. Ikiniõtika peerekari ikiena. Imakinika iua auakiti peerekari. Iua aapoko ikiniõtika kiinirisaaki auakari atoko itxapika ikiena.
20 —Ãti kiki Arásaro inakori. Pamatinaniri. Minakati !auinari iua. Iua sirĩka katiiri aapoko patapi koa. Amianari aua iuamoni. Ininiã iĩto imakinika kakaro.
21 Kinirão nika inakasaaki, ixiti okakorinoka inika. Iuaã anãpa amerokari ikaro.
22 —Ikara atoko ininiã, eereka ipĩpe. Ininiã eereka Teoso nitiriakori iaxitikini anikari iua Teoso auinimoni. Kitxakapirĩka Apraão sari iuaã. Iuaã iua Arásaro aõkitari Apraão.
—Eereka iua katiiri apaka ipĩpe. Ikataãka. Isari maerekani misiritikoãtaã.

23 Iuaã maerekani misiritikoãtaã auakasaaki, õtakoxiti atamatari Apraão, Arásaro pakini.
24 Ininiã akiritari Apraão: “Toti Apraão, piamonĩkano. Pipaniãtariko Arásaro iãkiniri iuakoki iaã, tapikaka itxa ninamamoni. Ia xamina sikatsiitapitipono,” itxa.
25 —Apraão apakapapireta: “Pixinikariko kãkitikata pauakasaaki, kaiãori pitii aua pitemoni. Arásaro auakasaaki, kona minakati auari iua. Arásaro auakasaaki, amianarinani, natxinani pakini auari. Uatxa iua poxokoniuanãtakasaaki, pite atatsiitari pimisiritiko.
26 Patamata ereẽ sauana auĩte. Kona ate posotari hĩtemoni asini. Hĩte apaka kona posota uaimoni hãpokini,” itxa Apraão.
27 —Iuaĩkana katiiri: “Toti, pikenakotano. Pipaniãtariko Arásaro niri aapokomoni isini.
28 Iuaã aua sĩko nitariakori maneripanika inakaniua. Isãpiretanako: ‘Kona erekari uai. Erekari ia misirikaretxi auiniãtaã imĩkanina. Ininiã uatxa ikamarinako Teoso sãkire paniãtakiti,’ ” itxa katiiri.
29 —Ininiã Apraão: “Ninoamoni auape Teoso sãkire, Moisesini sãpiretakiti, apanakini Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti apaka. Ininiã pitariakori posotari ikenakotinirina ninoa sãkire,” itxa Apraão.
30 —Ininiã katiiri txari: “Toti Apraão, ikara atokonani !apakata. Ipĩkari kanapiriininiã ninoamoni, iuasaakiikarako itakanaparina imaerekanina.”
31 —Ininiã Apraão: “Pitariakori ! auikari Moisesini sãkire, apanakini Teoso sãkire sãpiretakani sãkire pakini. Ipĩkari kanapiriininiã ninoamoni, iuaritika ninoa !auikari Teoso sãkire. Ikara atoko ininiã, kona nipaniãtari Arásaro isini ninoamoni,” itxa Apraão.
Ikara atoko itxa Xesosi sãpiretakiti.

17

Maerekati Oerekakari
(Mateo 18.6-7, 21-35; Marko 9.42)

1 Xesosi txari imoianariakorimoni:
—Aua maerekati oerekakani. Ninoa kãkiti kamari maerekati. Ikara atoko inakani apokapitikako. Ninoa xika kãkiti kamari maerekati. Maerekati oerekakari misiritaãkapitikako.
2 Teoso omanatari kãkiti maerekati oerekakani. Kãkiti txĩkitakiniãri amarini nota sãkire auiãkari maerekati ikamini !apakata. Erekamariko iua kãkiti maerekati oerekakari kai mitariã iaxirikanokitaãkamako, ipoa apanĩkakiã okaãkamako ipinini ĩkapani.
3 Erepaniko. ! Pikamapiriko maerekati. Pitari Xesosi sãkire auiãkari kaminiãri maerekati pitemoni, põtãkikariko, imaerekani itakanapini ĩkapani. Itakanapiniãri, ! pixinikapinikari ikara maerekati ikamakiti.
4 Atxiĩti ãti õti iua kamari maerekati pitemoni. Eereka iua pitemoni apoka. “! Erekari nikamakiti pitemoni. Pimaxinĩkaretariko maerekati nikamakiti. !Nikamaikari,” itxa. Ininiã ĩkora õti iuaĩkana maerekati ikama pitemoni. Iuaĩkana amanaãi imaerekani pimaxinĩkaretini tĩkane. Atxiĩti ĩkora õti setxikata ikara atoko ikama pitemoni, ininiã pimaxinĩkaretariko ikinika maerekati ikamakiti —itxa Xesosi.

Xesosi Sãkire Auikiko

5 Xesosi iokanatakini txari Xesosi:
—Pitxĩkitakaua ate apikomoni aãuikiniri Teoso sãkire —itxana.
6 Ininiã Xesosi txana:
—Mostata iki axapitiki. Mostata iki atokokana nisãkire poião hãuikiniã, iuaritika hĩposotapitikari hĩpaniãtiniri ia uasini aamina: “Pikotsakatika pimaporokauako. Ipoamoni pitakauako.” Ininiã ikamapitikariko pisãkire iaõka —itxa Xesosi.

Nitiritxi Parĩka Pirena

7 Xesosi txari:

—Pinitiri tokoriã parĩkauatakari, pipiraakori inĩkatakari, apokasaaki paapoko, kona pitxa: “Pinipokota, pitomata.” Kona ikaraatoko pitxa.
8 Pitxari: “Auapanika parĩkatxi. Nipokori pikaminano. Xipoka atoko pisikakienatano. Piãtapari nota nipokotini, ininiã eereka pite nipokota.” Ikara atoko pitxa pinitiriakorimoni.
9 Pipaniãtakitinanira ikama, ininiã kona pitxa: “Erekapitikari piparĩka,” kotxi pipaniãtakitinani ikama.
10 —Ininiã iua atokokanera itxa ikinipoko Teoso paniãtakiti pikamakasaaki. Kona apakata: “Erekapitikano nota,” pinini. Ia atoko atão pinini: “Nitiritxinani nitxaua. Poiãori nitxaua, kotxi niauĩte paniãtakitinani nikama.”

Xesosi Makananitinina Paiaka Matatakani

11 Xerosareẽmoni Xesosi sikasaaki, inapari Samaria tõpa. Ipinimoni auari Kariréia tõpa.
12 Ãti aapokotxi apokaãpotakasaaki, aõkitana tesi kikiakori amianatakani paiaka matatakani.
13 Ikira atoko akiritarina:
—Xesosi, koerekareri, piamonĩkaua ate —itxana.
14 Xesosi atamatakasaakina, ipaniãtana ninoa Moisesini paniãtakiti iaõka ikaminina, sasetotximoni isinina, iĩtona oerekinina ĩkapani.
—Sasetotximoni hĩsako. Hõerekariko hiĩto iuamoni —itxa Xesosi.
Iuamoni isaãpotakasaakina, ikinipoko ninoa erekapeka itxana.
15 Ninoa amianatakani erekapeka, txamari ãtinani kanapiriã Xesosimoni. Itapararitika akirita:
—Peerekari Teoso —itxa iua paiaka matatakari.
16 Ininiã ikapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ.
—Notamoni pikamakiti peerekari —itxa.
Samaria tõpakiri iua kiki.
17 Ininiã Xesosi txari:
—Nota makananitana tesi kikiakori. Ĩtapari apanakini? Auapanika novi kikiakori nimakananitakini.
18 Ia kiki Samariakiri. Ianokara kanapiriã, “Peerekari Teoso,” inini ĩkapani. Ninoa Xoteo iua atoko !itxana —itxa Xesosi sãkire.
19 Ininiã itxari iua Samariakiri:
—Põkitikauako. Pisako. Pite auikari nisãkire, ininiãkara erekapekai —itxa Xesosi.

Kanatokopa Itxa Teoso Auĩtetxi Ininiãtaãua?
(Mateo 24.23-28, 35-44)

20 Ãti õti pariseoakori pimaãri Xesosi:
—Kirisaakipa Teoso ikinimane auĩte inini õti apokatako? —itxana.
Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Teoso auĩtetxi inakasaakiua, kãkiti ! atamatari iua apokini. Teoso kãkiti auĩte inakasaaki, iua kãkiti ãkixinireẽ apoka.
21 Iuasaaki kãkiti ! akiritari: “Uaikarari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ikiraãrari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.” Ikara atoko !itxana, kotxi hĩxinire ãkirari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua —itxa Xesosi.
22 Ininiã itxa imoianariakorimoni:
—Apokako ãti õti nota hĩtari iaxitikiri iteene kinirão hãtamatini. Txamari !hãtamatano.
23 Apanakini sãpiretaiko hĩte: “Ikiraãrari iua.” Ãti sãpiretari: “Uaikarari iua.” Iuasaaki kona himaãkatapiri ikara atoko inakari sãkiretxiti. !Hãuikapiri ikara atoko inakari.
24 Hĩtari iaxitikiri kanapiriãkasaaki, mẽkokari ãtiãtaã potorikini, ãtiãtaã apokini, iua atokokana nikanapiriini. Katimaritika napokako. Mẽkokari atoko nitxako napokini. Iuasaakiika ikinimane kãkiti atamatano.

25 Nikanapiriini apisapanika, nota hĩtari iaxitikiri iteene ninikoriãriko nimisiritiko,
kotxi kãkiti uatxa auakani kona nirekano.
26 —Nota hĩtari iaxitikiri kanapiriãkasaaki, Noee auakasaaki atokokana itxapaniko.
27 Noee auakasaaki, ikinimane nipokota. Iãta. Ĩtanorouata. Ikara atoko itxapikana.
Ãti õti Noee, inirimanekata maporo ãki iĩroãna. Eereka imaiãtapakinitipanika ãparaã
kipakata. Xãpoãkata. Ininiã xirataãtxi xipopena ikinimane. Ikara atokotxikana itxako
nota kanapiriãkasaaki.
28 —Aroo inakori auakasaaki atokokana itxako nota kanapiriãkasaaki. Iuasaaki ikini-
mane nipokota. Iãtana. Iamotiitana. Isikatiitana. Itakarauatana. Aapokona ikamana.
29 Sotoma sitatxiti Aroo potorikini õti, iuasaakipeka xamina ãparaã kipini atoko itxa
ikatxakini. Xamina miniki katxaka. Ininiã ikinipoko iuaãtaã ariãkata.
30 —Iuasaaki kãkiti !imarotari xamina katxakini õti. Iua atokokana kãkiti !imarotari
nota hĩtari iaxitikiri apokini õti.
31 Napokini õti haãpoko mapara hãuiniã, kona hĩkanapiripe haãpokomoni hĩtii hãpini
ĩkapani. Tokoriã hãuiniã, kona !hĩkanapiripe haãpokomoni. !Apakata hĩkanapiriini iuaã.
32 Hĩxinikaroko Aroo ĩtanoro. Kona oa atoko hĩtxape, kotxi oa ipina, kotxi !onirekari
otakanapiniri sitatxi maerekani auiniãtaã.
33 —Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako
pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, pite auapininiika txako
Teosokata.
34 —Nikanapiriãkasaaki, ia atoko itxako. Nikanapiriini ĩkanõkati atxiĩti ipi kãkiti
imakanãta imakiniãtaãna. Iuasaaki Teoso sãkire auiãkari sari notakata. Teoso sãkire
mauiãkati kaikota.
35 —Iuasaakiko atxiĩti ipi sito kamanãtari atarokiri. Teoso sãkire auiãkaro sari notakata.
Teoso sãkire mauiãkato kaikota.
36 —Iuasaakiko atxiĩti ipi kiki kikio parĩkauata. Ãti sa notakata, ãti kaikota —itxa Xesosi.
37 Ininiã imoianariakori pimaãri:
—Namoniparako? —itxana.
Ininiã iua apakapapiretana:
—Aãtamatakasaakiri maiori apotiitiniãtaãua, ikinimane imarotari ipĩkari iuaãtaã auini.
Iua atokokana ikinimane atamatariko kãkiti apotiitiniua notakata nikanapiriãkasaaki —
itxa Xesosi.

18

Sito, Kãkiti Misiritiko Mereẽkari Pakini

1 Xesosi misãkiretari imoianariakori ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko, Teoso
misãkiretiko pirena. Ikara inakari oerekari kãkiti ãtipirika imisãkiretiniri Teoso, Teoso
misãkiretiko imatakanapakani ĩkapani.
2 Xesosi sãpiretari ia sãkiretxiti:
—Sitatxi auari kãkiti misiritiko mereẽkari. Iua kona paxitari Teoso. Kona ipaxitari
kãkiti apaka.
3 Iuaã sito apaka aua. Õtaniri ipĩpe. Tikinitakoro otxaua. Oa nirekari iua atão ikamini
oa misiritakarimoni. Txamari iua kãkiti misiritiko mereẽkari !ipotxitari omokaiakari
pirena ikenakotini. Osãpiretapikari iuamoni: “Pikenakotariko nisãkire. Pikamariko atão
nota misiritakarimoni. !Nimĩteenekaikari nota misiritakari apikomoni misiritinino,”
otxa.
4 —Isãpakapekari ãtipirika osãkire ikenakotini. Ininiã eereka ixinikari: “Atãopitikara,
kona nota paxitari Teoso, kãkiti pakini. Iuaritika nikamariko onirekakiti, kotxi
5 ãtipirika oa tikinitakoro amanaãnãtano, ininiã nikamaãkaretxitaro. Ininiã nika-
mariko onirekakiti, kotxi nisãpakapekaro osãkire. Ãtipirika ikara atoko otxanãtapikano. !
Nimĩteenekaikari,” itxa kãkiti misiritiko mereẽkari.

6 Ininiã Xesosi txana imoianariakori:
—Ikara kãkiti misiritiko mereẽkari kona erekari, iuaritika ikamari osãkire iaõka.
7 Teoso apiaerekata. Ininiã ikenakotapitikari imereẽkini sãkire pokamara, ĩkanõka. Ninoa amanaãri Teoso imoianatinina. Ininiã apiata Teoso kenakotari isãkirena. Patimari Teoso kenakotiniri imereẽkini amanaãkiti.
8 Nisãpiretai, patimari Teoso misiritinina ninoa misiritakani. Ia nipimaãi. Nota hĩtari iaxitikiri iuaĩkana nikanapiriãkasaaki, atxiĩti napokari nisãkire auiãkani ĩkorapokoriti? —itxa Xesosi.

Pariseo, Txineiro Apotiitakari Pakini

9 Iuikakaniua !apokaerekatari apanakini. Ninoamoni, ninoanokara kamari atão. Ãti õti Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko, kãkiti ikara atoko inakanimoni atão imarotinina ĩkapani:
10 —Ipi kiki sari Teoso misãkiretiko aikotimoni. Ãti kiki pariseo itxaua. Ãti kiki auĩtetxiakori txineirote apakapakari itxaua. Iteene iua misiritari kãkiti, kotxi kãkitimoni imakatxakaro apikomoni txineiro. Kona atão imakatxaka. Imisiritari kãkiti.
11 Iuaã pariseo tima Teoso imisãkiretini ĩkapani. Txama iuaka imisãkiretaua. Ia atoko itxa isãkire: "Teoso, nota poxokopitikano, kotxi nota apanakini atoko kona nitxa. Kiĩtiriri !nitxaua. Kãkiti misiritakari kona nitxaua. Kona nota sirĩka ãti ĩtanorokata. Kona nota ia txineiro apakapakari atoko na nitxa. Konapitini.
12 Ikini semanati, ipi õti nitakanapari ninikini pite nimisãkiretini ĩkapani. Txineiro nisikai. Tesi txineirota auiniãno, ãtoka nisikai, ininiã pipaniãtakiti iaõka nikama," itxa iua pariseo.
13 —Iuasaaki txineiro apakapakari ikira atoko itima. Kona ionakaãta iaxiti. Iaritari itorota imaerekani oerekini ĩkapani, kotxi maerekati ikamapeka. Itxari Teosomoni: "Teoso, piamonĩkano. Kona erekano nota, kotxi maerekati kamakarino nota," itxa txineiro apakapakari.
14 Ininiã Xesosi txari:
—Atãopitikara nisãkire. Ikara inakari kiki Teoso kamaerekata. Isikasaaki iua aapokomoni, erekari itxapekaua. Iua pariseopekana, Teoso !ikamaerekatari iua.
—Iuikakariua, poiãori itxauako. Poiãoripekana, apiatakari itxauako —itxa Xesosi.

Amarini Apokini Xesosimoni
(Mateo 19.13-15; Marko 10.13-16)

15 Ãti õti kãkiti minari amarini Xesosimoni erekari ninoamoni itakini ĩkapani. Txamari Xesosi moianariakori atapakasaakiri kãkiti imiakori mĩkani, isipikapana.
—Hĩkanapiripeka. Hĩsipeka —itxana.
16 Txamari Xesosi txari imoianariakori:
—Hãuiritanako amarini notamoni apokini. !Hĩsipikapapena amarini, kotxi nitiretapitikana ninoa. Nisãkire auiãkani auikari nisãkire amarini auikini atoko. Kãkiti nisãkire amarini auikini atoko inakaninokara apoka Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
17 Amarini auikari iri sãkire. Ininiã hĩxinikariko ia: Amarini atoko himinakaniã, Teoso sãkire iteene himauikakaniã, ininiã Teoso auĩtetxi ininiãtaãua !hiĩroã —itxa Xesosi.

Kiki Katiiri Pirena
(Mateo 19.16-30; Marko 10.17-31)

18 Xoteo auĩte pimaãri Xesosi:
—Koerekareri erekari, kiripa nikama Teosokata ãtipirika nauini ĩkapani? —itxa.
19 Xesosi txari iua:
—Kininiãpa "erekari," pitxano? Kãkiti erekari !auari. Teosonanira erekari.
20 Pite imarotapitikari Teoso paniãtakiti: "!Pisirĩkape ãti ĩtanorokata. !Pokaniuatape. !Piĩtiriuatape. Apanakini !pimisirienetape. Piri, pinoro pakini pipaxitako." Ikara atoko pimarotapeka —itxa Xesosi sãkire.
21 Ininiã iua kiki apakapapiretari:

—Nota axapitipanika ninakasaaki, nikĩpitari ikara atoko inakari sãkiretxiti Teoso paniãtakiti —itxa.
22 Xesosi kenakotakasaakiri iua kiki sãkire, itxari:
—Auapanika ãtinoka pikamini tĩkane. Ikinika pitii pivẽtxitako, eereka oa txineiro pisikanako minakati mauakinimoni. Eereka pisa notakata. Ikara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite —itxa Xesosi sãkire.
23 Iua kiki ikara ikenakotakasaaki, imatinaniuata, kotxi iua iteene katiiri itxaua.
24 Xesosi atamatakasaakiri iua matinaniuatini, itxari:
—Pamimari katxineiroteri auĩtetiniri Teoso.
25 Atauako kamero napatari ãkorike sonakiã? Apia mimari kãkiti katxineiroterini auĩtetiniri Teoso —itxa Xesosi.
26 Ikara inakari kenakotakani txari:
—Pamimari pisãkire. Ininiã kiripa apoka Teoso auiniãtaã? —itxana.
27 Ininiã Xesosi txana:
—Kãkiti maposotakiniti Teoso posota ikamini —itxa Xesosi.
28 Ininiã Petro txari:
—Ate takanapapekari ikinipoko pitekata asini ĩkapani —itxa.
29 Ininiã Xesosi txari:
—Atãopitikara, ininiã ia atoko nitxai hĩte. Pauini pitakanapiniã, pĩtanoro, pitari-akori, piri, pinoro, pamariteakori pakini pitakanapiniã, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena pisãpiretini ĩkapani,
30 ininiã ĩkorasaaki apiata erekari papakapa. Ininiã ãti õti pipĩkasaaki iaxiti pa-pokasaaki, pauapininiika pitxako —itxa Xesosi.

Iuaĩkana Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Mateo 20.17-19; Marko 10.32-34)

31 Ãti õti Xesosi anikari imoianariakori ikira atoko, misãkireta itxana:
—Uatxa Xerosareẽmoni asa. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretapekari nota hĩtari iaxitikiri pirena. Ninoa sãkire iõkatsopatakitina paĩtiki apokapitikako,
32 kotxi nisikaãkako Xoteo minakonimoni. Ninapetaãkako. Nimisãkirepiretaãkako. Nikiisokaãkako.
33 Niaritaãkako. Eereka nokaãkako. Ipi, ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikaua —itxa Xesosi.
34 Xesosi moianariakori !imarotari isãkire. Ikara sãkiretxi kipatakori atoko itxa. Ininiã kona ninoa imarotari isãkire.

Mõsiãreti Xesosi Makananitini
(Mateo 20.29-34; Marko 10.46-52)

35 Xesosi apokaãpota Xerikoo sitatxiti takote. Mõsiãreti kimapori tiniãpo iitopãkanãta. Amanaãnãtaro txineiro.
36 Ikenakotari kãkiti kimaporiã napakani, ininiã:
—Kiripa ikara? —itxa.
37 —Xesosi Nasaree sitatxitikiri, iuara napaãpota —itxana apanakini.
38 Ininiã iua mõsiãreti akirikata:
—Xesosi, Taviini apika mekanirii, piamonĩkanoko —itxa.
39 Ninoa ĩkiikakani txitari iua:
—!Pakiripoatape —itxana.
Txama iteene iua akirikata iuaĩkana:
—Taviini apika mekaniri, piamonĩkano —itxari.
40 Ininiã Xesosi iotoka. Amanaãna kãkiti:
—Ere kiki himina notamoni —itxa Xesosi.
41 Xesosi takote apokasaaki, Xesosi pimaãri:
—Kipa pinireka nikaminii pitemoni?
—Kõsiãrepeka ninini ninireka —itxari.

42 Ininiã Xesosi txari:
—Kõsiãrepekai uatxa, kotxi pauikari nisãkire —itxa.
43 Iuasaakipeka iua kiki kõsiãrepeka itxa. Ininiã iua saãpota Xesosi tikini. Teoso ereka inini pirena isãpireãpota. Ikinimane kãkiti itikasaakiri Xesosi kamakiti iuamoni.
—Peerekari Teoso —itxana.

19

Sakeo Pirena

1 Xesosi Xerosareẽmoni isikasaaki, Xerikoo sitatxiti apanĩkaki inapaãpota.
2 Iuaã aua kiki, Sakeo inakori. Iua katiiri. Iua kãkiti txineirote apotiitakari auĩtetxiakori ĩkapani. Apanakini txineiro apotiitakani auĩte itxaua. Iua misirienetari kãkiti. Imakatxakari txineiro auĩtetxiakori ĩkapani. Txamari apikomoni imakatxaka. Kona atão ikamakiti. !Erekari iua.
3 Xesosi apokasaaki Xerikoo, iua Sakeo nirekari Xesosi atamatini. !Apakata atamatiniri, kotxi paĩtiri iua. Itomaneri kãkiti Xesosi ĩtinikata auanãta. Ininiã !apakata mõtãnoti atamatiniri iua.
4 Ininiã imiteka Xesosi apisa, aaminaã kanĩka itxa. Xesosi iuaã napakasaaki, iposotari itikiniri.
5 Xesosi apoka iua aamina patapi. Ionakaãta itxa. Itxari:
—Sakeo pikatxaka, katima pitxa. Uatxa, paapokomoni nisako, nianapokotini ĩkapani —itxa Xesosi.
6 Ininiã katxaka katimapeka itxa. Ipoxokoniritika iua apakapari Xesosi.
7 Ikinimane iuaã auakani misãkirepiretari Xesosi. Itxana:
—Xesosi sari maerekati kamakari aapokomoni. Kininiãpa iua sa iua aapokomoni? —itxana.
8 Ininiã iua aapoko apoãka atoko, Sakeo tima isãkirauatini ĩkapani. Ininiã itxari Xesosi:
—Ipixini ninakiti nisika matiinimoni. Niĩtirĩkakiti iuaĩkana nisikanako kãkiti. Txineiro niĩtirĩkiniã, ininiã iuaĩkana ipi ipi pakinikata nisikariko nimisiritakinimoni —itxa Sakeo.
9 Ininiã Xesosi:
—Ia kiki Apraão apika mekaniri apaka. Uatxa imaerekani makatxakaãka, kotxi itakanapari maerekati ikamakiti.
10 Kãkiti itari iaxitikiri apoka ĩkorapokoriti kãkiti pĩpinanaãkani initini, imaerekani imakatxakini ĩkapani —itxa Xesosi.

Nitiritxi Erekari, Nitiritxi Maerekati Pakini
(Mateo 25.14-30)

11 Eereka Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Oerekari ia sãpirenatxi, kotxi Xerosareẽ ninoa apokaãpota. Kãkiti uãkatari paĩtiki Teoso ikinimane auĩte ininiua.
12 Ia atoko itxa:
—Kiki aiamatapeka õtakoxiti isini, auĩtetxi ininiua ĩkapani. Iua nirekari isini, ininiã eereka inirekari ikanapiriini.
13 Ininiã isini apisapanika akiritari tesi initiriakori. Isikanapana txineiro tesi ota oro kamakoro. Ãtoka isikaãpotana initiriakori. Itxa: “Nota ãtiãtaã nauakasaaki, hiamotari tiitxi. Eereka pivẽtxitari apikomoni txineiro hãpakapini ĩkapani. Ikara atoko hĩtxako,” itxa.
14 —Isipeka atoko kãkiti iuaã auakani !inirekari iua auĩtetxi ininiua, kotxi omanatarina. Ininiã ninoa iokanapireta iuamoni: “Ate !nirekai pite aãuĩte pininiua,” itxana ninoa.
15 —Iuasaaki iua ãtiãtaã auĩtetxipeka itxaua. Ikanapiriãkasaaki akiritana initiriakori, txineiro isikanapakini. Ininiã iua txana ninoa: “Hõerekano txineiro apikomoni hãpakapakito,” itxa.
16 Ãti initiri apoka iuamoni. “Nipatrãote, pite sikanapano ãtoka ota. Uatxa tesipeka ota aua notamoni,” itxa.

17 —Iuasaaki auĩtetxi txari iua: “Pite kamakiti peerekari. Pite ninitiri erekari. Ãtonoka ota nisikapekai, iuaritika piparĩka peerekari. Uatxa tesi pakini sitatxiti auakani auĩte pitxauako,” itxa.
18 —Ãtipekana apoka auĩtetximoni: “Ãti ota pisikanapano nota. Uatxa sĩkopeka ota aua notamoni,” itxa initiri.
19 —Ininiã auĩtetxi txari: “Erekapitikari. Ininiã sĩko pakini sitatxiti auakani auĩte pitxauako,” itxari.
20 —Ãtipekana apoka auĩtetximoni: “Oniã pinakito txineiro. Mãkatxi mataã niapirikaro, poteta nitxaro pitxineirote.
21 Nota pĩkai pite. Pataparaxinirei. Nimarotari pite amotari ãti kamakiti. Piamotari pikiena ãti kãkiti kiena,” itxa.
22 —Ininiã iua auĩtetxi apakapapiretari: “Pite ninitiri maerekati pitxaua. Pite txano nota kiki kataparaxinireri nitxaua. Pimarotari niamotiniri ãti kamakiti. Pimarotari niamotiniri ãti kãkiti kiena.
23 Ikara atoko ininiã, pimanirekakaniãri piparĩkauatini, kinirepa kona pisikataro nitxineirote pãkomoni? Pisikaãkamaroko, napakapamaroko apikomoni nitxineirote nikanapiriãkasaaki,” itxa auĩtetxi.
24 —Ininiã iua paniãtana iuaã auakani: “Himakatxakaroko nitxineirote iuamoni nisikakito. Hĩsikaro tesi ota auakitimoni,” itxa.
25 —“Auapeka tesi ota iuamoni,” itxarina.
26 —Ininiã auĩtetxi apakapapiretana: “Piparĩkauatiniã, ininiã pinakiti itori aua, ininiã apikomoni papakapa. Pite iarinouatiniã, ininiã ikara xika pinakito poião. Ãti õti piarini xika ikara poiãori makatxakaãkako apaka.
27 Uatxa himinana notamoni nimokaiakariakori, kotxi ninoa !inirekano nota iauĩtena nininiua. Hõkana ninoa nota apisatoõ,” itxa auĩtetxi.

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini
(Mateo 21.1-11; Marko 11.1-11; Xoão 12.12-19)

28 Ikara inaãka atoko, Xesosi sari imoianariakori apisa Xerosareẽmoni.
29 Xerosareẽmoni isikasaakina, apokaãpotana Petxipaxee, Petánia pakini aapokotxiti. Ninoa ipi aapokotxi Oriva inakori xirata takote. Iuaã auakasaaki, Xesosi iokanatana ipi imoianariakori aapokotximoni.
30 —Ikira aapokotximoni hĩsa. Iuaã hãpokariko xomẽta ãkiri, iaxiriãkori. Iua xomẽta ãkiri kãkiti maitopãkakotipanika inakori. Hĩkoxiripatakariko iua. Himinari notamoni.
31 Ipitikiri akiritiniãi: “Kinirepa hĩte koxiripatakari nipira?” inakasaakii, ia atoko hĩtxariko: “Apiananiri nirekari iua,” hĩtxako —itxana.
32 Iuaã apokasaakina, ikinika Xesosi sãkire iaõka auapeka.
33 Ninoa koxiripatakasaakiri xomẽta ãkiri, ipitikiri apoka.
—Kinirepa nipira hĩkoxirika? —itxa.
34 Ininiã ninoa:
—Apiananiri nirekari iua —itxana.
35 Ininiã anikarina xomẽta ãkiri Xesosimoni. Imoianariakori takari imãkana xomẽta nopini. Imoianatarina Xesosi xomẽta nopini iitopãkini ĩkapani.
36 Xesosi saãpotakasaaki Xerosareẽmoni, apanakini kãkiti matameẽkari imãkana kimaporiãpo Xesosi napini ĩkapani.
37 Õtanoxiratari Oriva inakori iokiriĩtakasaaki, ninoa imakinika ipoxokoniritikana akiripoakatana, kotxi itikapekarina itori Teoso posotiire.
38 —Peerekari auĩtetxi, Apiananiri iokanatakiti kãkitimoni. Teoso takari erekari iuamoni. Ininiã Teoso !omanataikari kãkiti. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua —itxanãtana ninoa iuasaaki.
39 Iuaã kãkiti itomaneri sauaki aua pariseoakori apaka. Ninoa txari Xesosi:

—Koerekareri, piotokakana pimoianariakori ikara isãkirena.
40 Ininiã Xesosi:
—Atão ninoa akiritakiti. Ininiã !nipinitana iotokakiniri. Nimauiritakaniãna isãkirena nota Apiananiri nininiãua, ininiã Teoso txĩkitakari kai soro sãkirauatini ikara sãkire isãpiretini —itxa Xesosi.

Xesosi Txiapata Xerosareẽkini Itiretini

41 Ninoa apokaãpotakasaaki Xerosareẽ, Xesosi Xerosareẽ atamatakasaaki, iua txiapata, kotxi iuaã aua mirikiniti kãkiti isãkire mauikakani.
42 Ixinikasaakina Xerosareẽ auakani itxa:
—! Himarotari hĩkamakiti tĩkane hãuini ereka inini ĩkapani, neenamatxi mauakani ĩkapani. Ninirekari himarotiniri, txamari uatxa ikara himarotini kipataãka himimarotakaniri ĩkapani.
43 Ãti õti himokaiakarini ãkitai hĩte. Ininiã kona kãkiti pokĩka sitatxi, kona ĩroã. Iuasaaki himitekini !auari. Hãkitapeẽkaikako.
44 Himokaiakarini xipokariko ia sitatxi. Ikinimaneko okaãkako. Kai ãti kai nopini auakari !ikaikotaika. Imakinika xipope. Iua atoko inakari auako, kotxi hĩte !apakapari Teoso hĩtemoni apokasaaki.

Pirãtxi Vẽtxitakani Omitikiko
(Mateo 21.12-17; Marko 11.15-19; Xoão 2.13-22)

45 Xesosi apokasaaki Xerosareẽ, isari Teoso misãkiretiko aikotiã. Iuaã auari kãkiti tiitxi vẽtxitakani, ininiã Xesosi omitikana.
46 Xesosi txana ninoa:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ia naapoko, “Teoso misãkiretiko aikoti” akiritaãkako,
itxa. Txamari hĩte txĩkitakari ia aiko kiĩtiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.
47 Teoso misãkiretiko aikoti ãki ikiniõtika oerekarauata. Iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori, kãkiti auĩteakori pakini kinirão okaka txari Xesosi.
48 Txamari itomaneri kãkiti potxitari Xesosi oerekakiti sãkiretxiti. Ininiã ninoa kaikotapika Xesosikata ikinika isãkire imarotinina ĩkapani. Ikara xika !iposotarina okiniri iua iuasaaki.

20

Xesosi Paniãtakari Moerekakoni
(Mateo 21.23-27; Marko 11.27-33)

1 Xesosi Teoso iokanapirena erekari isãpiretakasaaki Teoso misãkiretiko aikoti ãki, iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori, kãkiti auĩteakori pakini apoka.
2 Ninoa pimaãri Xesosi:
—Pite omitikana tiitxi sikakani Teoso misãkiretiko aikotiã auakani. Kipaniãpa pikamari ĩkora pikamakiti? Kipa paniãtai? —itxana.
3 Ininiã Xesosi txana:
—Nota apaka pimarauatako hĩtemoni. Ãtinoka nipimaãiko hĩte. Ininiã hãpakapapiretano.
4 “Kipa paniãtari Xoãoni ipatxisarauatini? Teosokani paniãtari Xoão? Kãkitikani paniãtari Xoão?” —itxa Xesosi.
5 Eereka ninoakakarinani isãkirauatana:
—Kanatokopa atxa? “Teosora,” aniniã, ininiã ipaniãtamaua eereka: “Kinirepa kona hãuikatari Xoão sãkire?” itxamaua ate.
6 “Kãkitira paniãtari Xoão,” aniniã, ininiã kãkiti kiporonakauako ate kai soroã, kotxi ninoamoni Xoão Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Ininiã kanatokopa atxa? —itxakakauana.
7 Ininiã eereka ninoa apakapapiretari Xesosi:
—Kona ate imarotari —itxana.
8 Eereka Xesosi txana:
—Ininiã nota apaka kona nisãpiretai nipaniãtakiri uãka —itxa Xesosi.

Parĩkauatakani Maerekani
(Mateo 21.33-46; Marko 12.1-12)

9 Eereka Xesosi sãpiretari kãkiti ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ia atoko itxa:
—Aua kiki. Itakari amãtiiri ova inakoro. Ovanoka itaka ikikioteẽ. Eereka iĩkitxitana
kãkiti itakare nĩkatakani. Eereka isari ãti tixini. Iuaã mapakanani ikaikota.
10 Oamiko manapi iokanatari initiri apakapiniri ipixini amãtiiri. Txamari amãtiiri
nĩkatakani noropatari iua nitiri. Ininiã eereka iokanatarina iua. Kona axapiti amãtiiri
anika ipatrãotemoni.
11 Ininiã iuaĩkana ãti initiri iokanata. Iuaĩkana ninoa noropatari iua initiri. Imisirita-
rina. Eereka iokanatari iua. Kona axapiti amãtiiri anika ipatrãotemoni.
12 Iuaĩkana ãti initiri iokanata ikikiotemoni. Iuaĩkana ikarotarina, iokanata itxarina.
Kona anikari axapiti amãtiiri iuamoni.
13 Iua katakareri txari: "Kipa nikamaã? Ari, uatxa nimarotapekari. Namarite
nitiretakiti niokanatako ninoamoni. Ninoa paxitapitikariko iua," itxama.
14 —Amãtiiri nĩkatakani atapari amãtiiri takakari ãkiri apokaãpotini. Ininiã itxana:
"Katakareri ãkiri ina. Katakareri ipĩkasaaki, iua ãkiri apakapari ikinika. Ininiã maõkari
iua. Ininiã ikinika itakare aua atemoni," itxana.
15 —Ininiã ninoa kosekaĩtotari katakareri ãkiri, mapara okaĩtota itxarina. Ininiã
okapirina.
Ininiã Xesosi pimaãri kãkiti iuaã auakani:
—Kiripa iua katakareri kamaã?
16 Iua okanako ikinipoko ninoa. Itakare apanakinimoni sika itxako —itxa Xesosi.
Kãkiti kenakotakasaakiri ikara pirena itxana:
—Ikara atoko inakari !anireka —itxana ninoa.
17 Ininiã Xesosi iteene atamatana.
—Ininiãkara natokopa itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori oerekiniua?
Aapokotxi kamakani kona nirekari ãtika kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari
itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxaua.
Itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
18 Kãkiti mãkititiniã ĩkora kai xika, ikarotaãka. Ĩkora kai irikiniã kãkiti nopini, pomoĩpeka
itxana. Ininiã eereka aãpani itxaua —itxa Xesosi.

Homano Auĩte Ĩkitxitiko
(Mateo 22.15-22; Marko 12.13-17)

19 Iuasaaki Xesosi sãkirauatakasaaki, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori pakini,
nirekari maĩkiniri Xesosi, okinirina ĩkapani, kotxi ninoamoni ikara Xesosi sãpiretakiti
oerekari kãkiti ninoa nirekiniri okiniri Xesosi. Txamari !imaĩkarina, kotxi ipĩkarina
apanakini kãkiti.
20 Ikiniõtika ninoa itikapikarina Xesosi sinimoni imarotinina ĩkapani. Ininiã ninoa
iĩkitxitari kamĩkapirirerini Xesosi imisãkiretinina ĩkapani. Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri
isãkire. Ikerokiniãri, iposotarina anikiniri auĩtetxiakorimoni okinirina ĩkapani.
21 Ininiã ninoa kamĩkapirirerini apoka Xesosimoni.
—Koerekareri, ate imarotari atãopitikara pisãkire. Pite oerekari ikinipoko kãkiti atão
Teoso nireẽkiti kamiko. Poerekakiti sãkiretxiti kãkiti apiarinimoni, iuatxikana poerekari
kãkiti poiãorini.
22 Atãokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni, Sesa inakorimoni? Apakata
amasikakaniro iuamoni? —itxana ninoa.
23 Xesosi imarotari ninoa nirekari ikerokiniri isãkire, ininiã iua txana:
—Kinirepa hãtamakaerekatano nota?
24 Poerekano txineiro ota. Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxa.
Ininiã ninoa:
—Sesa sanõka, iuãka apaka aua —itxana.

25 Ininiã Xesosi:
—Hĩsikariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsikariko Teosomoni iua nakiti —itxa Xesosi.
26 Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isãkire kãkiti apisatoõ, txamari !ikerokari. Ininiã ninoa tsorĩkaãta Xesosi apakapapiretakiti ikenakotakasaakina. Apikomoni !isãkirauataikana.

Ipĩkari Õkitikiniua Mauikakoni
(Mateo 22.23-33; Marko 12.18-27)

27 Ikara inaãka atoko, apoka satoseoakori inakoni. Satoseo kona auikari ipĩkari iuaĩkana õkitikiniua. Ninoa misãkiretari Xesosi.
28 Itxana:
—Koerekareri, kitxakapirĩka Moisesini iõkatsopatari ia atoko inakari: "Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari amarini iua itarini ipĩpekarini uãka," itxa Moisesini.
29 Setxi itaritxiakori aua mitxi ĩkorapokoriti. Apia kiomanetakari ĩtaniriuata. Meenetipanika ipina.
30 Itari takaro iuani tikinitakito. Iua apaka ipina meenetipanika.
31 Iuaĩkana ãti itari takaro oa. Iuaĩkana ipina meenetipanika. Iua atokotxikana itxana imakinikana itariakori.
32 Eereka oanipekana opĩpe apaka.
33 Ipĩkani õkitikasaakiua, kiripa oĩtaniri? Kotxi ikinikana takapekaro oa —itxana.
34 Ininiã Xesosi:
—Uatxa ĩkorasaaki kãkiti ĩtaniriuata.
35 Teoso nakitiakori iuaĩkana õkitikasaakiua, !ĩtaniriuataikana.
36 Ninoa !ipinaika, kotxi Teoso nitiriakori iaxitikini atoko itxauanako. Iuasaaki Teoso anaakori atoko itxauana, kotxi Teoso õkitikapekana ninoa.
37 Hĩte kerokari hĩsãkire. Hĩte sãkire txari: "Ipĩkani !õkitikaikaua." Moisesini oerekaua ipĩkani iuaĩkana õkitikapanikaua. Iua iõkatsopatakasaakiri aamina tirinakari pirena, isãpiretari Teoso sãpiretakiti. Ia atoko itxa Teoso iuasaaki: "Nota Apraão Teosone, Isaki Teosone, Xakoo Teosone pakini nitxaua," itxa Teoso.
38 Ininiã ninoa Apraão, Isaki, Xakoo auapanika, kotxi Teoso !ipĩkani Teosoneni. Auãki inakani Teosonera iua, kotxi iuamoni ikinimane auãkipanika —itxa Xesosi.
39 Eereka ãtikaka kaiõkatsopareriakori txari:
—Koerekareri, atãopitikara pisãkire —itxana.
40 Ikara inaãka atoko kãkiti pĩkarauata apikomoni ipimarauatini.

Teoso Mereẽkiti Tavii Apika Mekaniri Itxaua
(Mateo 22.41-46; Marko 12.35-37)

41 Ininiã Xesosi pimaãna:
—Kinirepa isãpiretaãka Teoso mereẽkiti Taviini apika mekaniri ininiua?
42 Kotxi Taviini iõkatsopata Xikari aãtsopateẽ. Itxari:
Apiananiri txari niauĩtemoni: "Nota kikomoni piitopãka.
43 Piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua."
Itxa Taviini xikare.
44 Taviini akiritari Teoso Mereẽkiti "Niauĩte." Ininiãkara kanatokopa iua Tavii apika mekaniri? —itxa Xesosi.

Kaiõkatsoparerini Maerekani
(Mateo 23.1-36; Marko 12.38-40)

45 Eereka kãkiti apisatoõ Xesosi õtãkikana imoianariakori.
46 Ia atoko itxa:
—Erepaniko, kaiõkatsoparerini misirienetinii. Ninoa ieretakari mãkatxi ĩtanori, peereri, apanakini atamatinina ĩkapani. Tiitxi amotikoãtaã ninoa potxitari kãkiti

ninoakata sãkirauatini apanakini atamatinina ĩkapani. Ninoa potxitari iitopãkinina auĩtetxi topãkiniãtaã aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Kiinirisaaki ninoa nirekari apiari topãkiniãtaã iitopãkinina.
47 Kiki ipĩkasaaki, ninoa misiritaro tikinitakoro. Ninoa mixirikari oaãpoko, iuaritika imisãkiretarina Teoso. Teoso imisãkiretakasaakina, kaiãori sãkiretxi isãkiretana. Ininiã apanakini kenakotakasaakiri, ninoa xinikari: "Atão iua imarotari Teosokata isãkirauatini," itxana. Txamari Teoso kamaãkaretxitana, ininiã apiata imisiritaãkanako.

21

Tikinitakoro Matxineiroteto Sikakito
(Marko 12.41-44)

1 Xesosi sãkirauatakasaaki Teoso misãkiretiko aikoti ãki, itikari katiirini takiniro itxineirotena kaixa ãki Teoso ĩkapani.
2 Iuasaaki oãua tikinitakoro matiito. Õtaniri !auaika. Oa sikaro ipi txineiro ota okinika oamoni auakaro.
3 Ininiã Xesosi txa:
—Atãopitikara, okira sito sikari apiata.
4 Kotxi apanakini sikaro itxineirotena itetakito. Okira sikari okinika onakito —itxa Xesosi.

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko
(Mateo 24.1-2; Marko 13.1-2)

5 Ãti õti Teoso misãkiretiko aikoti ãki aua Xesosi imoianariakorikata. Aiko ereri pirena isãkirenãtana.
—Uai peereri. Ere kai sorokiniri paretxiã auakari pakaronepokori. Patamatari kãkiti sikakiti Teosomoni —itxana.
6 Ininiã Xesosi txana:
—Ari atãopitikara peerekari. Txamari apokapitikako ãti õti ia aiko irikiko ĩkapani. Iuasaaki kai ãti kai nopini auakari !auaika. Ikinipoko irikaãkako —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Apokaenetini
(Mateo 24.3-14; Marko 13.3-13)

7 Ininiã ninoa pimaãri:
—Koerekareri, kirisaakipa ikara atoko inakari auapani? Kiãtokopa itxa ia aiko Teoso misãkiretiko irikini õti manapi aimarotini ĩkapani —itxana.
8 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Erepaniko, xipokatxi õti apokaãpotakasaaki, kãkiti nirekari imisirienetinii hĩte. Ito aãpirena auako. Kaiãopokori kiki sãkire: "Teoso mereẽkitikarano nota. Nota apokapeka uai," itxamana. Paxirari ninoa sãkire. !Himaãkatapena ninoa. !Himoianatapena ninoa.
9 Neenamatxiene hĩkenakoenetakasaaki, !hĩpĩkarauatape. Iua atoko inakari merepanika auako. Iuasaaki xipokatxi õti !apokapanika —itxa Xesosi.
10 —Ãti uãka kamari neenamatxi ãti uãkakata. Ãti auĩtetxi sotatoneakori neenamauata ãti auĩtetxi sotatoneakorikata.
11 Iuasaaki xipokatxi õti apisa, nota apokini apisa, itixi iakeẽkatako. Natxi auako. Itori amianari auako. Apaka kãkiti atamatakiti iaxiti kamapĩkaretana.
12 —Ikara inakari apisa, apanakini maĩkaiko hĩte. Himisiritaãkako. Xoteoakori anikaiko aiko Xoteo apotiitiniãtaãua Xoteoakori auĩte apisatoõ apoĩtiniina ĩkapani. Hĩtakaãka kateia ãki. Ninoa anikaiko hĩte itixi auakani auĩteakorimoni hĩte apoĩtinina ĩkapani. Iua atokokanerako hinaãkako nisãkire hãuikini xika.
13 Iuasaaki auĩtetxiakori apisatoõ hãuakasaaki, hĩsãpiretariko Teoso iokanapirena erekari.
14 Ninoa himisãkiretini apisa, maerekaxiniretika !hĩtxape. Kona hĩpĩkarauatape,

15 kotxi ninoa apisatoõ hãuakasaaki, nota sikaimaroretai hĩte, ininiã himokaiakari-
akori !iposotari apakapapiretiniina hĩte. !Iposotarina isãpiretiniina: “Kona atão pisãkire,”
!itxana.
16 Hinoroma, hĩrima, hĩtariakorima, apanakini hinirimanema, haõkimanerema pakini
sikaiko hĩte himokaiakariakorimoni. Ãtikaka hĩte okaãkako iuasaaki.
17 Ikinimane omanataiko hĩte nisãkire hãuikini xika.
18 Iuaritika Teoso !auiritari ãtika hiãko maporokiko, kotxi Teoso iteene nĩkatapitikaiko
hĩte.
19 Himĩteenekiniãri ikinika himisiritiko, ininiã Teoso txĩkitakaiko ãtipirika iuakata
hãuapininiika hinini ĩkapani —itxa Xesosi.

Xerosareẽ Xipokiko Pirena
(Mateo 24.15-28; Marko 13.14-23)

20 Apikomoni Xesosi txari:
—Hãtamatakasaakiri sotatoakori ãkitiniri Xerosareẽ, iuasaaki himarotariko pakota-
paniri sitatxi xipokini.
21 Iuasaaki hĩte Xotéia tõpa auakani himitekako oxiratarimoni. Sitatxi hãuiniã, ininiã
himitekako. Mapara hãuiniã, kona hĩkanapiripe sitatximoni,
22 kotxi iuasaaki kãkiti misiritiko õti apoka. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari
ikara õti apokini.
23 Iuasaaki !erekapaniri sito kamixiro ĩkapani, kaxitakarero ĩkapani, kotxi omitekini !
apakata. Xoteo auiniãtaã auapitikako iteene imisiritikona tĩkane, kotxi iuasaaki Teoso
oerekari iua omanãkare Xoteoakorimoni.
24 Itomaneri kãkiti okaãkako saasara atoko inakaroã. Apanakini anikaãkako ikini uãka
tixinemoni. Xoteo minakaniua xipokariko sitatxi Xerosareẽ. Teoso auiritana ninoa
kaikotini iuaã. Eereka Teoso xipokariko ninoa tapara. Eereka !auaikana —itxa Xesosi.

Kãkiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(Mateo 24.29-31; Marko 13.24-27)

25 Apikomoni Xesosi txari:
—Nota uai apokini apisa, atokatxi, kasiri, iõriki pakini oerekariko kãkiti nota iposope
uai napokini. Apaka potxoari uiniti auari tsakati mitari. Iua tsakati miramaneri iene.
Ikara xika itixi auakani kamaxirexinirepeka itxanako.
26 Kãkiti ãkipa iotokako ipĩkare xika. Itixi misiritiko xika ipĩkarauata, kotxi iõriki, ikinika
iaxiti auakani iakeẽkatako.
27 Iuasaaki nota, hĩtari iaxitikiri katxakaãpota katxiãrikata. Iuasaaki ikinimane ata-
panoko nota. Iuasaaki kaposotiireno nota. Niotximerekata napoka uai.
28 Ikara itixi misiritiko apokaãpotakasaaki, haiamatako. Hionakaãtako, kotxi paĩtiki
nota kanapiriã hĩte napini ĩkapani. Iuasaaki nimakatxakai hĩte ikinika maerekati
auiniãtaã —itxa Xesosi.

Piko Mina Pirena
(Mateo 24.32-35; Marko 13.28-31)

29 Xesosi sãpiretari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itxari:
—Hĩxinikari aamina piko inakori. Apanakini ãtião aamina apaka hĩxinika.
30 Pooĩoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoĩ apokanapanoka,” hĩtxa.
31 Iua atokokana ikara misirikaretxi mixikanani nisãpiretakiti hĩtikasaaki, iuasaaki
himarotariko paĩtiki Teoso ikinimane auĩte itxauako.
32 —Ia nisãkire atão. Itixi auakani !ixipoka ikinipoko nisãpiretakiti mapokakani apisa.
33 Iaxiti xipokapitikako. Ĩkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sãkire !ixipoka.

Iãtapakori Õti Pirena

34 —Erepaniko, maerekaxiniretika kona hĩtxape. ! Hĩsarauatape. ! Hĩpoãtape.
Hĩparĩkanoka ! hĩxinikapeko, kotxi hĩsarauatiniã, hĩpoãtiniã, hĩparĩkanoka hĩxinikiniã, !

hĩxinikari nikanapiriini õti, kotxi ĩkora õti himimarotakani õtisaaki, napokako. Erepaniko, kotxi txikatoro atoko itxa napokini. Kãkiti !imarotapaniri napokini õti.
35 Imakinika kãkiti itixi auakani imarotariko napokini iuasaaki.
36 Hiãtapariko nikanapiriini. Ãtipirika himisãkiretariko Teoso. Hamanaãriko Teoso ikara inakari mamisiritakanii hĩte. Hamanaãriko Teoso himapẽtauatakani ĩkapani hĩtari iaxitikiri apokasaaki —itxa Xesosi.
37 Ikiniõtika Xesosi sari Teoso misãkiretiko aikotimoni Teoso sãkire oerekini ĩkapani. Ikiniõtika mapiãnikata Xesosi sari õtanoxiratarimoni, Oriva inakorimoni.
38 Ĩkanõkapanika kãkiti apoka Teoso misãkiretiko aikotiã Xesosi sãkire ikenakotinina ĩkapani.

22

Satanasi Ĩroã Xotasi Xinireẽ
(Mateo 26.1-5, 14-16; Marko 14.1-2, 10-11; Xoão 11.45-54)

1 Kaiamapeka Páskoa inakori kiiniriti apokini. Iua kiiniriti Xoteoakori nikari pão matireẽkati.
2 Iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori pakini nirekari Xesosi okinina, txamari, ninoa pĩkari apanakini kãkiti, kotxi ninoa apokaerekatari Xesosi.
3 Iuasaaki Satanasi ĩroaĩtotari Xotasi Isikariotxi inakori. Iua Xotasi Xesosi moianarikamara, apanakinikata.
4 Iuasaaki iua sari sasetotxi auĩteakorimoni, Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani auĩteakorimoni. Iuasaaki isãkirauata ninoakata Xesosi imĩkapiritini ĩkapani. Iuasaaki ninoa xinikaxitita:
—Kiãtokopa itxatari Xesosi isikini atemoni?
5 Sasetotxi auĩteakori enenĩka. Ninoa txari Xotasimoni:
—Pisikasaakiri Xesosi atemoni, aĩkitxitaiko pite —itxana Xotasimoni.
6 —Ateeneka —itxa Xotasi.
Ikara atoko inaãka atoko Xotasi iãtapari isikiniri õti manapi. Inirekari kãkiti mauakanisaaki, Xesosi imĩkapiritini.

Páskoa Kiiniriti Kamiko
(Mateo 26.17-25; Marko 14.12-21)

7 Iuasaaki kãkiti parĩkauata Páskoa kiiniriti ikaminina ĩkapani. Iua kiiniriti auakasaaki, itotarina pão matireẽkati inikinina. Iuasaaki okarina soti auĩte ãkiri kiinirisaaki iniãkitina ĩkapani.
8 Xesosi paniãtana Xoão, Petro pakini:
—Hĩsako. Hãpotiitariko nipokori Páskoa kiiniriti ĩkapani —itxa.
9 Ininiã ninoa:
—Namonipa akamatari kiiniri? —itxana.
10 Ininiã Xesosi:
—Xerosareẽmoni hĩsa. Iuaã hĩtikari kiki kaminiri sito parĩka. Iua apaãnãtari ãparaã. Kopiti ikiiã anikanãta. Iua aõkitaiko hĩte. Iuakata sa hĩtxako. Hiĩroã aapokotxi iua ĩroiniãtaã.
11 Himisãkiretari kauiniri. Hĩtxariko iua: “Koerekareri nirekari imarotiniri: ‘Namonipa ianapokotakani kaikotiniãtaã iriko? Iuaã inirekari inapiniri Páskoa õti imoianariakorikata,’ hĩtxariko iua.”
12 Iuasaaki kauiniri oerekai itanokiri koa mitari iuaã kiiniri ĩkapani. Imakinika tiitxi iposope. Iuaãrako hãpotiitari imakinika Páskoa kiiniriti ĩkapani —itxa Xesosi.
13 Ininiã sa itxana. Apoka itxarina ikinika Xesosi sãkire iaõka. Ininiã iuaã ninoa maiamatari kiiniri.

Xesosi Ĩto, Iarẽka Pakini
(Mateo 26.26-30; Marko 14.22-26; 1 Korĩto 11.23-25)

14 Ininiã Páskoa kiiniriti potorikasaaki, Xesosi imoianariakorikata topãka.
15 Ininiã Xesosi txana:
—Iteene ninirekari hĩtekata ninikiniri ia nipokori Páskoa kiiniritisaaki, natatsiirauatini apisa.
16 Ia atoko inakari nipokori !ninikaikariko hĩtekata. Teoso ikinimane auĩte inakasaakiua, iuasaakiikarako ninikapitikariko iuaĩkana.
17 Eereka iua kosekari iãtatxi koana ovaã iãriãti. Ininiã itxa:
—Niri, erekapitikari ia pisikakiti —itxari Teoso.
Eereka itxana imoianariakori:
—Ia iãriã hãpakapako. Hĩkinika hiãtariko.
18 Atão nisãpiretai. !Niãtaikaroko ovaã, Teoso ikinimane auĩte iminakanisaakiua. Teoso ikinimane auĩte inakasaakiua, iuasaakiikarako iuaĩkana niãtariko ovaã —itxa Xesosi.
19 Eereka ikosekari komiri:
—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxari Teoso.
Eereka imapixinikaãpotari, sikaãpota itxana imoianariakori:
—Ia niĩto okaãka hĩte ĩkapani. Ia komiri hinikasaaki, hĩxinikanoko nota. Hĩxinikari nipinini hĩte ĩkapani.
20 Inikaãkarina atoko, ikosekaro ovaã. Isikana imoianariakori. Ininiã itxa:
—Ia niarẽka xiketakari makatxakariko hĩte maerekani. Teoso sãpiretapekari kãkiti ikamaenetakiti amaneri kãkiti ĩkapani. Ia niarẽka oerekari kãkiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti.
21 Iua nimĩkapiritakiri uatxa uai topãka notakata.
22 Nota hĩtari iaxitikiri okaãkako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari nipinini tĩkane. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritakari iteene misiritaãkako —itxa Xesosi.
23 Xesosi moianariakori ninoakakarika isãkirauatana:
—Kipa sikatari Xesosi imokaiakariakorimoni? —itxanãtana.

Kiripa Apiatakari?

24 Ikara atoko inaãka atoko Xesosi moianariakori misãkiretakakaua.
—Kiripa apiatakari txatapaniuako ate sauaki? —itxana.
25 Ininiã Xesosi:
—Xoteo minakaniua auĩteakori itaparasãkireritika ipaniãtana Xoteo minakaniua iauĩtena nireẽkiti ikaminina ĩkapani, iuaritika ninoa sãkire, “Peerekaua ate. Ate moianatari kãkiti,” itxana.
26 Hĩte kona ninoa atoko kona hĩtxape. Atxiĩti apiari pitxaua hĩte sauaki, ininiã amarini atoko pitxauako. Auĩtetxi pininiãua, nitiritxi atoko pitxauako.
27 Kiripa apiatakari txataua? Auĩtetxi nipokori nikakarikani, apiatakari txatauako? Initiri nipokori kamakarikani apiatakari txatauako? Ikinimane kãkiti imarotari nipokori nikakari apiatakari itxaua. Txamari nota auakasaaki kãkiti sauaki, nitiritxi atoko nitxaua, kotxi kãkiti nimoianata.
28 —Xoteoakori misiritakasaakino nota, kona hĩte takanapano. Atão nimoianariakori hĩtxaua.
29 Niri, auĩtetxi txĩkitakapekano nota. Ininiã iua atokokana nota txĩkitakai hĩte auĩtetxi hininiua.
30 Nota auĩtetxi ninakasaaki, hinipokota, hiãta hĩtxako notakata. Auako auĩtetxi topãkini hĩte ĩkapani. Ininiã iuasaaki hĩpaniãtana tosi nirimanetxi Isaeo auakani ikamakitina tĩkane —itxa Xesosi.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua
(Mateo 26.31-35; Marko 14.27-31; Xoão 13.36-38)

31 Xesosi sãkirauata Simão Petromoni:
—Simão, Simão, Satanasi amanaãpekari Teoso pite, apanakini apaka atamakaerekatini ĩkapani. Ahoisi misiritiko atoko inirekari imisiritinii pite.

32 Iuaritika, nota misãkiretapekari Teoso isikataparatiniri pixinire Simão, nisãkire atão
pauikini ĩkapani. Pikerokariko pikamakiti, iuaritika pikanapiriãpitika nota sãkire iteene
iuaĩkana pauikini ĩkapani. Eereka pisikataparaxiniretanako pitariakori nota sãkire
auiãkani —itxa Xesosi sãkire.
33 Petro txari Xesosi:
—Niauĩte, nota iposope nitxa kateiamoni nisini pitekata. Pitekata iposope nitxa
nipinini —itxa.
34 Xesosi txari:
—Atão nisãpiretai. Ia ĩkanõkati patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, “!
Nimarotari iua,” pitxanoko —itxa Xesosi.

Xesosi Õtãkikana Imoianariakori

35 Eereka iuaĩkana Xesosi sãkirauata imoianariakorikata:
—Mitxi nota iokanatai kãkitimoni. Iuasaaki kona nisikai txineiro. Kona nisikai sako
mata. Kona nisikai sapato, iuaritika minakati auinii atxiĩti? Erekari hĩsini ikinika
hinirekakiti mauakanisaaki? —itxa Xesosi
—Minakati !auinaua ate —itxana.
36 Ininiã Xesosi txana:
—Txamari uatxa pitxineirote, sakora pakini auiniãi, panika. Iouata mitaro
mauakanisaakii, pimãka inopinikiri pivẽtxitako iouata piamotini ĩkapani.
37 Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka txari:
Imaĩkaãka, kokaniri maĩkiko atoko inaãkako.
Ininiã ikara nimaĩkiko apokapitikako. Ikara nota pirena kitxakapirĩka atãopitika —itxa.
38 Imoianariakori txari:
—Apiananiri, patamata. Uai aua ipi iouata aneenamauatini ĩkapani.
Xesosi txari:
—!Apakata ikara atoko inakari hĩsãkire —itxa Xesosi.

Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriãtaã
(Mateo 26.36-46; Marko 14.32-42)

39 Eereka ixirata auĩte Oriva inakorimoni isa, kotxi itotapekari iuaã isini. Imoianari-
akori sari iuakata.
40 Iuaã apokasaakina, Xesosi txana:
—Satanasi nirekari maerekati hĩkamini. Ininiã himisãkiretariko Teoso, iua sikataparatinii, Satanasi nirekakiti himakamakani ĩkapani —itxa Xesosi.
41 Ininiã iuaã itakanapana imoianariakori. Apikoxãki axapiti sa itxa. Iuaã ikapo-
toreẽkaua, misãkireta itxari Teoso.
42 Itxari:
—Niri, ! pauiritapeno paĩtiki natatsiirauatini, iuaritika kona pikamapiri nota
nirekaãkiti. Pite nirekaãkiti ninireka nikamini —itxa Xesosi.
43 Iuasaaki Teoso nitiri iaxitikiri apoka iuamoni isikataparaxiniretiniri ĩkapani.
44 Iuasaaki Xesosi xinire kamaxirepeka. Ãkixinireẽ apokapeka itsii. Ininiã iteene
imisãkiretari Teoso. Ininiã iinĩkakare arẽkatxikata tapika ixitimoni.
45 Teoso imisãkiretaka atoko, õkitikaua, imoianariakorimoni isa. Iua apoka ninoamoni.
Imakapoanãtana, kotxi isãpakapekana imatinaniuatinina xika.
46 Ininiã akiritana:
—Kinirepa himakanãta? Hõkitikaua. Himisãkiretari Teoso, Satanasi nireẽkiti himaka-
makani tĩkane —itxa Xesosi.

Xesosi Maĩkiko Pirena
(Mateo 26.47-56; Marko 14.43-52; Xoão 18.1-11)

47 Xesosi sãkirauatakasaaki imoianariakorikata, itomaneri kãkiti Xotasikata apoka.
Xotasi mĩkiikana ninoa Xesosi oerekini ĩkapani. Iua Xotasi Xesosi moianarikamara,
apanakinikata. Xotasi apokasaaki apitxokari Xesosi.
48 Ininiã Xesosi txari iua:

—Xotasi, pimĩkapiritatari pitari iaxitikiri papitxokasaaki? —itxa Xesosi.
49 Xesosi moianariakori imarotakasaakiri kãkiti nirekiniri Xesosi imaĩkini, itxana:
—Apiananiri, erekari atxiĩti uatxa aneenamauatini, aiouataneẽ —itxana.
50 Ininiã ãti Xesosi moianari sauakari sasetotxi auĩte apiatakari nitiri kĩpita ikikomoni.
51 Ininiã Xesosi:
—Hiĩtoka ikara. Iaõpe.
Eereka Xesosi takapiotaua ikĩpitaã. Iuasaaki kakĩpitapeka itxa iuaĩkana.
52 Sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini ina Xesosi imaĩkinina ĩkapani. Xesosi txari ninoamoni:
—Kinirepa himinari iouata, piriri pakini himaĩkinino ĩkapani?
53 Ikiniõtika hĩtekata naua aiko Teoso misãkiretikoã. Iuasaaki kona hĩte maĩkano. Ĩkanõka hina, kotxi ipiaã hĩkamari maerekati —itxa Xesosi.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Mateo 26.69-75; Marko 14.54, 66-72; Xoão 18.15-18, 25-27)

54 Ininiã ninoa maĩkari Xesosi, anika itxarina sasetotxi auĩte apiatakari aapokomoni. Ĩroãna aapoko ãki. Ininiã Petro sari ninoa tikini.
55 Sasetotxi aapoko takote apoka. Iuasaaki mapara xamina pokitakori aua. Kãkiti topãkanãta xamina takote. Irokanãtana. Ininiã Petro topãka ninoa takote.
56 Iuasaaki ãtokoro atamatari iua xamina kamaraã. Ininiã itakote oãpoka. Omixinitari iua:
—Ia kiki Xesosikata auakari —otxa.
57 Txamari Petro txari:
—Ãtokoro, kona nimarotari iua —itxa.
58 Eereka ãti atamatari iua. Itxari iua:
—Pite Xesosi moianarikarai? —itxari.
Txamari Petro:
—Konapitini —itxa.
59 Ãti oara napa atoko ãti txari:
—Atãopitikara, ikira kiki Xesosi moianaripitikara, kotxi Kariréiakiri itxaua iua —itxa.
60 Petro txari:
—Kona nimarotari ikara pisãpiretakiti.
Iuasaaki, isãkirauatakasaaki, patari sãkirauata.
61 Iuasaaki Xesosi sapotorika, atamata itxari Petro. Iuasaaki, Petro xinikari mitxi Xesosi sãpiretakiti: “Patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pitxanoko” ininiri iaõka aua.
62 Ininiã eereka Petro sipe. Iteene txiapata itxa.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi
(Mateo 26.67-68; Marko 14.65)

63 Xesosi nĩkatakani napetari, noropata itxarina Xesosi.
64 Iuasaaki iaxirikaokitarina iua, ninoa imatamatakani ĩkapani. Iuasaaki noropata itxarina.
—Kimarorei pite. Kiripa noropatai? —itxana.
65 Itomaneri maerekati sãkiretxitiã itxitarina Xesosi. Inapetiniri !iotoka.

Xesosi Xoteo Auĩteakori Apisatoõ
(Mateo 26.57-68; Marko 14.53-65; Xoão 18.19-24)

66 Ĩkanõkapanika kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori pakini apotiitaua. Iuasaaki Xesosi minaãka ninoamoni.
67 —Pisãpiretaua ate, Teoso mereẽkitikai pite? —itxarina.
Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Nisãpiretiniãi, !hãuikari nisãkire.
68 Nipimarauatiniã, hĩte !apakapapiretano. Apaka !hãuiritari nisikakiko.

69 Paĩtiki hĩtari iaxitikiri topãkako Teoso kaposotiireri kikomoni —itxa Xesosi.
70 Ininiã iuaĩkana ninoa pimaãri:
—Teoso ãkirikai pite? —itxarina.
Ininiã Xesosi apakapapireta:
—Atãopitikara hĩsãkire. Iuapitikarano nota —itxa.
71 —Iaõpekara. Akenakotapekari isãkire. Ininiã apikomoni isãkire kenakotakani !anirekaika, kotxi ateka kenakotapekari iua sãkire maerekati —itxana.

23

Xesosi Pirato Apisatoõ
(Mateo 27.1-2, 11-14; Marko 15.1-5; Xoão 18.28-38)

1 Ininiã imakinika ninoa anikari Xesosi Piratomoni.
2 Ininiã iuaã ikamarina aãpirena. Apoĩtarina Xesosi:
—Ate kenakopiretari oerekiniri kãkiti maerekati ikamini, kotxi iua õtãkikari kãkiti, kãkiti miĩkitxitakaniri Sesa, Homano auĩte apiari. Apaka itxa: "Teoso mereẽkitino nota. Auĩtetxi apiatakari nitxaua," itxa iua sãkire.
Txamari na atãoni ikara atoko itxana ninoa. Ikara atoko ninoa apoĩtari Xesosi. Kona atão ninoa sãpiretakiti.
3 Ininiã Pirato pimaãri Xesosi:
—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua? —itxari Xesosi.
—Iuapitikarano nota —itxa Xesosi.
4 Ininiã Pirato txana sasetotxi auĩteakori, kãkiti pakini:
—!Napokari maerekati ikamakiti —itxa.
5 Iuaĩkana apoĩtarina:
—Iua oerekana kãkiti maerekati ikamini auĩtetxiakorimoni. Kariréia tõpamonira ipotorika. Uatxa uaipekarari iua —itxana.

Xesosi Erotxi Apisatoõ

6 Pirato kenakotakasaakiri isãkirena, ipimaãna:
—Ia kiki Kariréiakirikani?
7 —Ari iuapitikara —itxana.
Ikara Pirato imarotakasaaki, iokanatari Xesosi Erotximoni, kotxi Kariréia tõpa auakani auĩte itxaua Erotxi. Iuasaaki iua ianapokota Xerosareẽ. Ininiã Pirato iokanatari Xesosi Erotximoni, kotxi Xesosi Kariréiakiri.
8 Erotxi kenakopiretapekari Xesosi pirena. Ininiã iua aõkitakasaakiri Xesosi, poxokope itxakata, kotxi inirekari Xesosi oerekiniri iposotiire.
9 Ininiã iteene ipimaãri Xesosi, ikamakiti imarotini ĩkapani. Txamari Xesosi !apakapapiretari iua.
10 Iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini iteene apoĩtari Xesosi. Ikinika ninoa sãkire aãpirenanoka.
11 Eereka Erotxi, isotatoneakori pakini napetari Xesosi. Ieretakarina auĩtetxi mãka maparakiri apiata inapetinirina ĩkapani.
—Hãtamatari ere. Auĩtetxi itxaua —itxana.
Eereka iuaĩkana iokanatarina Piratomoni.
12 Mitxi Erotxi, Piratokata omanatakakaua. Ikara õti ninoa apokaerekatakakaua.

Xesosi Okiko Nirekiko
(Mateo 27.15-26, 11-14; Marko 15.6-15; Xoão 18.39-19.16)

13 Ininiã eereka Pirato apotiitari sasetotxi auĩteakori, Xoteo auĩteakori, apanakini kãkiti pakini.
14 Ininiã itxa:
—Hĩte minari ia kiki notamoni. Hĩte apoĩtari iua imisirienetiniri kãkiti. Hĩte apisatoõ nipimaãpekari ikamakiti pirena. Notamoni kona maerekati !ikama.

15 Erotxipekana !apokari maerekati ikamakiti, ininiã iokanatari iua notamoni
iuaĩkana. Inipitikara iua erekari, txamari hĩte nirekari okiko maxikatiĩka.
16 Ininiã nota paniãtari inoropatiko aãpitsa aamata kamakoriã. Eereka niokanatari
isini.
17 Iuasaaki Páskoa kiiniritisaaki, auĩtetxiakori itotari isikakiniri ãtika kateia ãki auakari.
18 Ikara Pirato sãkire ikenakotakasaakina, ninoa akirikata:
—Hõkariko ere kiki. Hĩsikakariko Pahapasi —itxana.
19 Pahapasi kateia ãki aua, kotxi iua apanakinikata naiatari auĩtetxiakori. Kokaniri
apaka itxaua.
20 Pirato nirekari Xesosi isikakini, ininiã iuaĩkana isãkirauata kãkitimoni.
21 Txamari ninoa akiripoakata:
—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitariko. Hõkariko aamina ĩpiriãmitakari nopini —
itxakatana.
22 Pirato mitxi isãkirauata ipikata. Iuaĩkana isãkirauata:
—Kixikapa? Maerekati !ikama. Ixika !auari ipinini ĩkapani. Nipaniãtariko inoropatiko,
eereka nisikakariko —itxari.
23 Txamari iuaĩkana akiripoakatana:
—Hõkariko aamina ĩpiriãmitakari nopini.
Ninoa akiripoakatini xika Pirato kamari ninoa nirekakiti.
24 Ininiã Pirato:
—Xesosi ipinako hinirekakiti iaõka —itxa Pirato.
25 Iuasaaki isikakari Pahapasi kateia ãki auakari. Neenamatxi kamakari, kokaniri
apaka itxaua Pahapasi. Eereka isikari Xesosi sotatoakorimoni aamina ĩpiriãmitakari
nopini okiko ĩkapani.

Xesosi Tokakitaãka Aamina Ĩpiriãmitakari Nopini
(Mateo 27.32-44, 11-14; Marko 15.21-32; Xoão 19.17-27)

26 Ininiã sotatoakori anikari Xesosi okiko ĩkapanimoni. Iuasaaki kimaporiãpo aõkitarina
Simão, Sireni sitatxitikiri. Iuasaaki iua apoka sitatximoni. Sotatoakori maĩkari iua.
Aamina ĩpiriãmitakari itakana Simão tsotere nopini:
—Panika ia aamina ĩpiriãmitakari —itxarina.
Xesosi tikini sa itxa Simão.
27 Xesosi tikini isa mirikiniti kãkiti. Ãtokaka sitoakoro sari apaka. Imatinaniuatana,
itxiapatana, kotxi imarotarina Xesosi paĩtiki ipinini.
28 Xesosi kirioka ninoa sitoakoromoni. Itxana:
—Sitoãkini Xerosareẽ auakani anaakoro. Kona notani !himariaka. Hĩtekara himari-
akaua. Hamariteni ĩkapani hĩtxiapata,
29 kotxi ãti õti apokasaaki, kãkiti sãkire: “Apiaerekata sito meeneto oniniua,” kotxi
iuasaaki misirikaretxi apokasaaki, pamonõkoniri.
30 Iuasaakiikarako kãkiti akiripoakatako ixirata auĩtemoni: “Ate nopini pirika. Pi-
pataua,” itxanako, kotxi iuasaaki ninoa mokaiakariakori apokaãpota ninoa xipokini
ĩkapani.
31 Nota aamina amaneri atoko nitxa. Hĩte aamina ĩsasaka atoko hĩtxa. Nota !ikamari
maerekati, iuaritika ia atoko nota ipina. Erepaniko aamina ĩsasaka atoko hĩtxa, ininiã ãti
õtirako apiata himisiritiko —itxa Xesosi sãkire.
32 Ninoa anikari ipi maerekati kamakani Xesosikata ipininina ĩkapani.
33 Apokasaakina “Kiitãtatxi” inakoriãtaã, itokakitarina Xesosi aamina ĩpiriãmitakari
nopini. Iua atokokanera itxana maerekati kamakani. Ãti maerekati kamakari itakana
Xesosi kikomoni, ãti isanaremoni.
34 Iuasaaki Xesosi txari:
—Niri !pimisiritapena ninoa, maerekati ikamakitina xika, kotxi !imarotarina ikamak-
itina —itxa Xesosi.

Iuasaaki sotatoakori kamari sarauatxi. Eereka imakatxakarina Xesosi mãka. Sarauatxi kãiatakari apakapari imãka.
35 Kãkiti iuaã auakani itikari Xesosi. Sasetotxi auĩteakori napetari iua. Itxana:
—Iua makatxakapekari apanakini imapinakanina ĩkapani. Teoso mereẽkiti ininiãua, kinirepa iuaka !imakatxakaua? —itxana.
36 Iuasaaki sotatoakori apaka napetari iua. Katxioãri isikarina Xesosi iãtini ĩkapani, txamari !iãtari.
37 Itxana:
—Pite Xoteo auĩte pininiãua, ininiã aamina ĩpiriãmitakariã pimakatxakaua. Piteka pimakatxakauako —itxarina.
38 Iuasaaki iõkatakori takaãka ikii tanomoni:
—Xoteoakori Auĩte —itxa iua iõkatakori. Homano sãkireẽ aua. Kreko sãkireẽ aua. Xoteo sãkireẽ pakini aua iuaã iõkatakori.
39 Maerekati kamakari Xesosi takote tokakitakori akiritari iua. Itxitari. Inapetari:
—Pite Teoso mereẽkiti pininiãua, ĩteroa piposotiire? Piteka pimakatxakaua. Ate apaka pimakatxaka —itxa.
40 Ãti maerekati kamakari iuaã tokakitakori õtãkikari iua:
—Kona pite pĩkatari Teoso? Ate apaka apinako.
41 Atãopitikara ate misiritiko, kotxi maerekati akamapeka. Ere kiki !ikamari maerekati —itxa.
42 Eereka itxari Xesosi:
—Xesosi, auĩtetxi pininiãtaãua papokasaaki, pixinikano nota, kotxi ninirekari nisini pitekata iuaxiti —itxari.
43 Xesosi apakapapiretari:
—Atãopitikara nitxai, uatxa ia õti, pite sariko notakata iaxiti Erekariãtaã.

Xesosi Ipinini Pirena
(Mateo 27.45-56; Marko 15.33-41; Xoão 19.28-30)

44 Ininiã apaniãxiti takote atokatxi piãkapeka. Ipi ãti pakini oara ipiãka.
45 Atokatxi ! iponikaika. Iuasaaki mãkatxi mata mitari Teoso misãkiretiko aikotiã arõkakari matsorakitaãka. Ipi matapeka itxa.
46 Iuasaaki Xesosi akirikata:
—Niri, nisikai nixinire pinĩkatini ĩkapani.
Ikara atoko inaãka atoko, ipina.
47 Sotato auĩte itikasaakiri, ikenakotakasaakiri, itxa:
—Atãopitikara ikira kiki atão inakarinoka kamakari iua. Maerekati !ikama —itxa sotato auĩte.
48 Kãkiti iuaã apotiitakaniua ikara atamatakasaakina, itorotana iaritana ipĩkarauatini xika. Ininiã isipekana.
49 Ikinika Xesosi aõkimanere, sitoakoro Kariréiakini, iua tikini sikani pakini aua iuaã. Ikira atoko itikanãtarina Xesosi okiko.

Xesosi Katiko Pirena
(Mateo 27.57-61; Marko 15.42-47; Xoão 19.38-42)

50 Iuasaaki iuaã aua Xosee inakori. Xoteo auĩteakori õtãkikakari iua. Erekari iua. Erekarinoka ikama.
51 Arimateia sitatxitikiri iua. Arimateia sitatxiti, Xotéia tõpa aua. Iãtapapikari Teoso ikinimane auĩte ininiua. Mitxipe apanakini Xoteo auĩteakori õtãkikakani nirekasaakiri Xesosi okinina, iuasaaki iua Xosee txari:
—Konapitini. !Apakata ikara atoko akamini —itxa.
52 Xesosi ipinaka atoko, Xosee sari Piratomoni. Amanaãri Xesosi ĩto akauarimoni itakini ĩkapani. Ininiã Pirato sikari Xesosi ĩto iuamoni.
53 Ininiã iua makatxakari Xesosi ĩto itokakitikoãtaã. Iapirikari mãkatxi mataã, kai iriko ãki taka itxari. Mitxi ipĩkari !auapanika iua iriko ãki.

54 Ikara õti sesta veira. Ikinika sesta veira, Xoteoakori tomatini õti apisa, Xoteoakori
aiamata tomatiko õti ĩkapani.
55 Sitoakoro Kariréiakini Xesosikata ĩkani sari Xosee tikini kai irikomoni. Ninoa
nirekari imarotiniri Xesosi ĩto takikoãtaã.
56 Eereka ninoa kanapiriã aapokomonina. Kamariãro, aãtsopa ãtião pakini apotiitana
Xesosi ĩtoã itakinina ĩkapani. Ininiã tomatiko õti tomata itxana, kotxi Teoso paniãtakiti
iaõka ikamana.

24

Xesosi Iuaĩkana Auãki Inini
(Mateo 28.1-10; Marko 16.1-10; Xoão 20.1-10)

1 Tomĩkosaaki ĩkanõkapanika, sitoakoro sari kai irikomoni, kamariãro Xesosi ĩtoã itakin-
ina ĩkapani.
2 Ninoa apokasaaki iuaã, atamatarina. !Katoreikari kai iriko. Kai tore makatx-
akapeẽkaika.
3 Ininiã ninoa ĩroã, txama kona apokarina Xesosi ĩto.
4 Ininiã sitoakoro:
—Ĩtapari Xesosi ĩto? Kanatokopa itxa? —itxanãtana.
Iuasaakipeka ipi kiki tokiã. Itimana sitoakoro apisatoõ. Pomẽkori mãkarini ninoa.
Mẽkokari iotximere atoko itxa ninoa mãka.
5 Sitoakoro pĩkarauata, ininiã iãkana. Ixitipeka auakiitana. Ininiã ninoa kiki txana:
—Kinirepa hinitanãtari auãki inakari ipĩkani sauaki?
6 !Uaiikari iua. Õkitikapekaua. Hĩxinikari isãkire Kariréia hĩtekata auakasaaki.
7 Ia atoko itxa isãkire: “Hĩtari iaxitikiri sikaãkako maerekanimoni. Eereka nipinako
aamina ĩpiriãmitakari nopini. Eereka ipi ãti õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako,” itxa Xesosi.
Hĩxinikariko isãkire —itxana.
8 Ininiã ninoa sitoakoro:
—Ari ikara atokopitikara itxapeka isãkire —itxana.
9 Eereka ninoa sipeka. Õsi Xesosi moianariakorimoni isana. Apanakini kãkiti iuaã aua
apaka. Iuaã ninoa sãpiretana ikinipoko itikakitina.
10 Maria Matarenama, Xoanama, Maria Txiako inoroma, apanakini pakini sãpiretari
Xesosi moianariakori itikakitina.
11 Txamari Xesosi moianariakori kona auikari ninoa sãkire.
—Paxirari hĩsãkire —itxana.
12 Petronoka auikari ninoa sãkire, ininiã imiteẽkata kai irikomoni. Iãka, iriko ãki
atamatini ĩkapani. Mãkatxi matanoka, Xesosi ĩtoã Xosee iapirikakitinoka atamata.
Eereka aapokomoni ikanapiriã. Isikasaaki, itsorĩkaãnãta, Atamatakiti ixinikanãta.

Emaoso Kimaporiti Sikani
(Marko 16.12-13)

13 Ikara õti ipi Xesosi sãkire auiãkani iãpota Emaoso inakori aapokotxitimoni. Xe-
rosareẽ pipotorikasaaki, ipi oara napa atoko papoka Emaoso.
14 Ninoa ipi sãkirauanãta isaãpotakasaakina. Isãkiretarina, ixinikarina Xesosi ipinini
pirena.
15 Isãkirauanãtakasaakina, iuasaaki Xesosi ina ninoa tikini, ininiã iua sa ninoakata.
16 Txamari ninoa kona imarotari iua Xesosi ininiua.
17 Ininiã Xesosi:
—Kipa hĩte sãkirenãta? —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa iotoka. Iuasaaki ninoa toõ oerekari imatinaniuatinina.
18 Kiropasi inakori apakapapiretari:
—Ikinimane Xerosareẽ auakani imarotari Xesosi okiko pirena. Atxiĩti pite ãtiãtaã
ĩkarikai? —itxari.
19 Ininiã Xesosi txari:

—Natokopa itxa iua? —itxa.
Ininiã ninoa:
—Xesosi Nasaree sitatxitikiri iua. Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Teoso, kãkiti apaka apokaerekatari isãkire, ikamakiti pakini, kotxi paposotiireri isãkire, ikamakiti pakini.
20 Sasetotxi auĩteakori, aãuĩteakori apaka sikari iua okiko ĩkapani, aamina ĩpiriãmitakari nopini ipinini ĩkapani.
21 Ate uãkatari iua kãkiti Isaeo auakani maerekani makatxaãkari ininiua. Kita mitxi iua ipina.
22 Mixikanani sitoakoro iua sãkire auiãkani sãkirauata atekata. Ininiã atsorĩkaãta. Isãpiretauana ĩkanõkapanika akauarimoni isinina.
23 Txamari ninoa kona apokaikari Xesosi ĩto. Ninoa sãkire, aõkitana Teoso nitiriakori iaxitikini iuaã. Ninoa sãpiretana sitoakoro Xesosi iuaĩkana õkitikapekaua.
24 Eereka ãtikaka imoianariakori sari iuaã atamatinirina ĩkapani. Sitoãkini sãkire atãopitikara. Txamari !aõkitari Xesosi iuasaaki —itxa Kiropasi.
25 Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Miĩkiteni hĩtxaua. !Hinirekari hãuikiniri Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti imakinika Teoso sãkire,
26 kotxi ninoa txari: “Teoso nirekari imereẽkiti atatsiirauatini, Teoso tixine ikanapiri-ini apisapanika,” itxa Teoso sãkire —itxa Xesosi.
27 Iãpotakasaakina, Xesosi sãpiretana ninoa Teoso sãkire iuaka pirena. Merepanika iuaka oerekaua Moisesi iõkatsopatakitiã, eereka Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakitiã. Iuaka oerekaua imakinika Teoso sãkire iõkatsopatakoriã auakariã.
28 Iuasaaki ninoa apokaãpota Emaoso takote. Ninoamoni Xesosi nirekari apikomoni isini.
29 Ininiã itxana:
—Kona pisipe apikomoni. Mapiãnikata, ininiã atekata pikaikota —itxarina.
Ininiã Xesosi ĩroã aapokotxiã ninoakata ikaikotini ĩkapani.
30 Iitopãka ninoakata inipokotini ĩkapani. Iuasaaki Xesosi kosekari komiri.
—Teoso, erekapitikari pisikakiti atemoni —itxa.
Iuasaaki imapixinikari komiri, sika itxana ninoamoni.
31 Iuasaakipeka ninoa imarotari Xesosi ininiua. Iuasaakipeka, ereẽkoka itxa.
32 Ininiã ninoa misãkiretakakaua:
—Atãopitikara, kimaporiã isãkirauaãpotakasaaki, Teoso sãkire oerekarauaãpotakasaaki, axinire poxokoniuata iuasaaki —itxana.
33 Iuasaakipeka ninoa aiamata. Ikanapiriãna Xerosareẽmoni. Iuaã apokana õsi Xesosi moianariakori, apanakinikata.
34 Isãpiretana:
—Xesosi auãki inini pirena atãopitikara. Apiananiri õkitikapekaua. Petromoni oerekapekaua —itxana ninoa.
35 Ininiã eereka Kiropasi imoianarikata sãpiretana kimapori isinina pirena. Isãpiretana komiri Xesosi mapixinikini pirena, kotxi iuasaakiika ninoa imarotari iua Xesosi ininiua.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni
(Mateo 28.6-20; Marko 16.14-18; Xoão 20.19-23; Átosi 1.6-8)

36 Isãkirauatapanikana inakasaakina, Xesosi tokiã ninoa sauaki.
—Erekaxinire hĩtxako —itxa.
37 Itikoãkatana. Ipĩkarauatana. Kamiri iuãkatarina.
38 —Kinirepa hĩtikoka? Kinirepa kamaxirepeka hĩtxa iĩkiteta?
39 Hãtamatariko niuako, nikiti pakini. Iuapitikarano nota. Himaãtakano. Kamiri ! kaxiniri. Kamiri kona kapiri. Hãtamatano. Niĩtokara. Kamiri !nitxaua —itxa Xesosi.
40 Ininiã oerekari iuako, ikiti pakini ninoamoni.

41 Ninoa iteene poxokoniuata, txamari !iteene !auikapanikarina atão Xesosi ininiua.
Ininiã iuasaaki Xesosi pimaãna:
—Nipokori aua hĩtemoni? —itxa.
42 Ininiã ninoa sikari ipixini ximaki kimitakori. Mapaã apaka isikarina.
43 Ininiã iua nikari ninoa apisatoõ. Iuasaaki ninoa imarotari atão Xesosi ininiua, kotxi
kamiri !inikari nipokori.
44 Eereka iua misãkiretana ninoa:
—Mitxi hĩtekata nauakasaaki, nisãpiretai ikinipoko nota pirena Teoso sãkire
iõkatsopatakoriã. Noerekapekai hĩte Moisesini iõkatsopatakiti, Teoso sãkire sãpiretakani
iõkatsopatakiti. Xikari iõkatsopatakori apaka noerekapekai. Imakinika ninoa sãpiretakiti
nota pirena apokapeka.
45 Iuasaaki isikaimaroretana ninoa Teoso sãkire iõkatsopatakori imarotinina ĩkapani,
ininiã iuasaaki ninoa imarotari atão.
46 Itxari:
—Kitxakapirĩka iõkatsopatapeẽkaika:
Teoso mereẽkiti atatsiirauatako. Okaãkako. Ipi ãti õtisaaki õkitikauako.
47 Kãkiti nisãkire auiãkani iaripiretariko niokanapirena erekari ikini itixiti. Merepanika
Xerosareẽ auakanimoni isãpiretaãkako, eereka ikini itixiti auakanimoni isãpiretaãkako.
Ninoa oerekariko kãkiti takanapiniri imaerekanina, ininiã iuasaakipeka Teoso makatx-
akariko maerekati ikamakitina.
48 Hĩkinika hĩte itikapekari nipinini. Hãtamatano nota iuaĩkana auãki ninini. Ininiã iteene
himarotari nota pirena apanakini hĩsãpiretini ĩkapani.
49 Nota iokanatariko niri sikaenetakiti, Erekari Matamatakoti, hĩtemoni. Uai sitatxi
hĩkaikotako. Hiãtapariko iua apokini. Ininiã hãpakapariko Teoso posotiire itano ĩkari —itxa
Xesosi.

Xesosi Anikaãka Teoso Tixinemoni
(Marko 16.19-20; Átosi 1.9-11)

50 Xesosi anikari imoianariakori Petánia sitatxitimoni. Iuaã apokasaakina, Xesosi
õkitikauakotaua. Itxari Teoso:
—Niri, naia pinĩkata. Pitakari erekari naiamoni —itxa.
51 Isãkirauatakasaaki, anikaãka Teoso tixinemoni.
52 Iuasaaki ninoa:
—Peerekari Xesosi. Iuanoka Apiananiri —itxanãtana.
Eereka Xerosareẽ ikanapiriãna ipoxokoniritikana.
53 Ikiniõtika isana Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuaã ninoa misãkiretari Teoso:
—Peerekai. Erekapitikari pikamakiti ate ĩkapani —itxanãtana ikiniõtika.
Ameẽ.

XOÃO

Xesosi, "Teoso Sãkire" Inakori

1 Itixi kamiko apisa iua "Teoso Sãkire" inakori auapeka. Iua Teosokata aua. Iua Teoso
txaua.
2 Ikinipoko potorikikosaaki Teosokata auari iua "Teoso Sãkire" inakori.
3 Teoso paniãtari iua ikinipoko ikamini. !Auari iua makamakiniti.
4 Xesosi, "Teoso Sãkire" inakori, kamari itanapokoka auãki inini. Iuanoka sikari
ikinipoko auãki inini, kotxi iuanoka auapika. Iua tirikapi atoko itxa, kotxi iopinikari
kãkiti xiniremoni Teoso sãkire imarotini ĩkapani, ãtipirika auini ĩkapani.
5 Iopinikari ipiã. Ipiã kona xipokari iua tirikapi kamara.
6 Teoso iokanatari isãkire sãpiretakari tĩkane kiki Xoão inakori. Iokanatari iua
kãkitimoni, kãkiti xinire iopiniãkari isãpiretini ĩkapani.
7 Isãpirenauata, Teoso sãkire ikinimane imarotini ĩkapani, auikapiretinirina ĩkapani.
8 Kona Xoãoni kãkiti xinire iopiniãkari txaua. Xoão iokanataãka kãkiti xinire iopiniãkari
isãpiretini ĩkapani.
9 Iua atão iopinikari kãkiti xinire. Apoka ĩkoraxiti, ikinipoko kãkiti xinire iopinikini
ĩkapani.
10 Iua "Teoso Sãkire" inakori aua ĩkoraxiti. Iua kamari itixi, iuaritika ĩkoraxiti auakani
kona auikapiretari iua sãkire.
11 Iua apoka itixi ikamakitimoni, txamari kãkiti ikamakini kona nirekari iua.
12 Iuaritika apanakini nirekari iua, ininiã auikarina isãkire. Ininiã iua sikaposotiire-
tana ninoa Teoso anaakori ininiuana ĩkapani.
13 Aponaniãkasaaki, Teoso anaakori ! atxaua. Ateka Teoso anaakori akaminiua !
aposota. Kona kãkitini txĩkitakaua Teoso anaakori aniniãua. Teosora kamari iua anaakori
aniniua.
14 Kãkiti itxapekaua iua "Teoso Sãkire" inakori. Atekata aua. Ate itikari iua. Peerekari
iua. Peerekari iposotiire. Ikinipoko erekari aua iuamoni. Isãkire atãonoka itxa. Ikara
atoko itxa, kotxi iri Teoso. Teoso ãkiri imatonõkari itxaua Xesosi.
15 Xoão sãpiretari Xesosi kãkitimoni. Ia atoko isãpirenauata:
—Iua, hĩtemoni nisãpiretakiti: "Nota tikinimoni apokakari, apiatako iua. Nota poiãoka,
kotxi nota auini apisapanika auapeka iua."
16 Ikinipoko erekari aua iuamoni, ininiã amakinika ate apakapari ikinipoko erekari
iuamonikiri. Isikaãpotari erekari atemoni.
17 Aimarotari Teoso paniãtakiti sãkiretxiti, kotxi Moisesini oerekapekaua. Apiaerekata
Xesosi Kristo oereẽkiti, kotxi iua oerekaua Teoso iteene tiretiniua. Ikinipoko erekari
isika atemoni. Maerekati kamakani atxaua, iuaritika Teoso tiretaua. Oerekaua atão
inakari aimarotini ĩkapani.
18 Teoso atamatakari !auari. Imatonõkari Teoso ãkiri, irikata auakari, iuara oerekaua
Teoso aimarotini ĩkapani, kotxi Teosotxikana iua.

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti
(Mateo 3.1-12; Marko 1.1-8; Arókasi 3.1-18)

19 Xoteo auĩteakori Xerosareẽ sitatxiti auakani iokanatana kãkiti Xoãomoni.
Iokanatana sasetotxiakori. Iokanatana sasetotxiakori moianatakani apaka Xoãomoni,
ipimainirina ĩkapani: "Kinakariparai pite?"
20 Kona Xoão kipatari isãpiretinina. Atão isãpiretana:
—Teoso mereẽkiti kãkiti iãtapakiti, kona nitxaua nota —itxa.
21 Ininiã ipimaãrina:
—Ikara atoko ininiã kiriparai? Eríasikani? —itxana.

—Kona iuano —itxa.
—Teoso sãkire sãpiretakari aiãtapakitikani atxiĩti? —itxana.
—Kona iuano —itxa.
22 —Ikara atoko ininiã, natokopa inakariparai pite? Ninoa ate iokanatakani nirekari imarotiniina pite. Natokopa inakaripa pite? —itxana.
23 Ininiã Xoão:
—Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori iõkatsopatakiti txari:
Auako kiki ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako. Itxariko: "Hõeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari hĩkamako iua napini ĩkapani,"
itxa Isaía. Iua kiki ãparaã makipakaniãtaã kasãpirenari, iuakarano nota. Iua Isaía sãpiretakitikarano nota —itxa Xoão.
24 Pariseoakorira iokanatana ninoa kiki Xoãomoni.
25 Ipimaãrina Xoão:
—Iua Teoso mereẽkiti aiãtapakiti piminakanisaakiua, Eríasi inakori piminakanisaakiua, Teoso sãkire sãpiretakari aiãtapakiti piminakanisaakiua, kinirepa pite patxisatari kãkiti? Kipaniãpa pite patxisarauata? —itxarina.
26 —Ãparaaãnanira nota patxisarauata. Hĩte sauaki aua kiki himimarotakiniti.
27 Iuara, nota tikini apokakari, apiatakari iua. Minakati nitxaua nota, ininiã kona apakata napokini iua takote. Kona apakata ikiti mata tsapitsa nikoxirikini, kotxi minakati nitxaua —itxa Xoão.
28 Ikara atoko Xoão sãpiretana ninoa Xotão ipiniã Petánia sitatxiti, ipatxisarauatiniãtaã.

Soti Auĩte Ãkiri, Teoso Nakiti

29 Katimatinĩkata Xoão atapari Xesosi, iuamoni inini. Xoão sãpiretana apanakini itakote auakani:
—Hãtapari. Erenapani soti auĩte ãkiri Teoso nakiti, kotxi ikinimane maerekani makatxaãkari itxaua.
30 Mitxi nisãpiretakitikara ere. "Kiki apokako nota tikini. Apiananiri iua, kotxi nota mauakanisaakipanika iua aua."
31 Mitxi nota apaka kona nimarotari maerekanitxi makatxaãkari uãka. Nota patxisatari kãkiti ãparaaã, kotxi iuasaaki nisãpiretari iua pirena Isaeo tixini auakanimoni —Xoão txana ninoa.
32 Xoão sãpiretana apanakini itikakiti:
—Nota itikari iua Erekari Matamatakoti Teoso tixinekiri katxakini. Kamoa katxakini atoko itxa iua. Isari Xesosimoni, kaikota itxa iuakata.
33 Ikara apisa kona nota imarotari iuãka. Ãparaaã nipatxisarauatini paniãtakari sãpiretano: "Pitikariko Erekari Matamatakoti katxakini. Kikimoni apokini pitikariko. Iua kiki patxisarauatini ãtião, kotxi isikari Erekari Matamatakoti patxisatakonimoni," itxano.
34 Notakara itikari ikara. Nota sãpiretari nitikakiti, ininiã nimarotapitikari ia kiki Teoso ãkiri ininiua —itxa Xoão.

Merepitipanika Xesosi Moianariakori

35 Katimatinĩkata iuaĩkana Xoão auanãta iuaã ipi imoianariakorikata.
36 Iuasaaki itikari Xesosi inapaãpotini, ininiã akiritari imoianariakori:
—Hãtapari. Ere kiki, soti auĩte ãkiri Teoso nakiti itxaua —itxa.
37 Ikara ikenakotakana atoko ninoa ipi imoianariakori sari Xesosi tikini.
38 Ininiã Xesosi sapotorika, atapana iua tikini ĩkani.
—Kipa hinireka atxiĩti? —itxana ninoa.
—Koerekareri, namonipa paua pite? —itxarina.
39 —Masa, hãtamata —itxa.
Ininiã isana iuakata, atamata itxarina iua auiniãtaã. Iuasaaki kikatapeka. Eereka ĩkanõkapeka ikanapiriãna.

40 Ninoa Xoão moianariakori, Xesosikata sikani, Ãtree, Ãtree moianari pakini. Simão
Petro itari itxaua iua Ãtree.
41 Eereka Ãtree sari katimariã itari Simãomoni.
—Ate aõkitari Teoso mereẽkiti aiãtapakiti —itxa.
42 Ininiã Ãtree anikari itari Simão Xesosimoni. Xesosi atamatari Simão.
—Pite Simão, Xoão inakori ãkiri. Uatxa pite Petro pinaãkako —itxa.
Kai sorotxikana iuãka Petro.

Piripi, Natanaeo Pakini Xesosi Akiritini

43 Katimatinĩkata Xesosi nirekari Kariréia tõpamoni isini. Iuaã aõkitari Piripi inakori.
—Notakata masa. Nimoianari pitxapekauako —itxari.
44 Iua Piripi aapoko Petsáita sitatxiti. Iuaã apaka aua Ãtree, Petro pakini aapoko.
45 Iuasaaki Piripi nitari Natanaeo inakori. Apokasaakiri isãpiretari:
—Ate aõkitari kiki. Moisesini iõkatsopatakiti sãpiretakiti iua. Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakiti sãpiretakiti aaõkita. Iuakara Xesosi txaua. Nasaree sitatxitikiri iua. Xosee ãkiri iua Xesosi —itxari.
46 —Nasaree sitatxitiã !auari erekari —itxa Natanaeo.
—Auapitika. Masa, maãpiãkatari iua —itxa Piripi.
47 Xesosi atapari Natanaeo iuamoni inaãpotini.
—Ere kiki atão Xoteopitikara. Atãonoka ikama —itxa Xesosi.
48 Ininiã iuasaaki Natanaeo kenakotari Xesosi sãkire. Ipimaãri Xesosi:
—Kiãtokopa ininiãpa pimarotano nota? —itxari.
Xesosi txari iua:
—Piripi akiritinii apisapanikara, nimarotari piko kati patapi piitopãkanãta.
49 Ininiã Natanaeo apakapapiretari:
—Koerekareri, Teoso ãkiri pitxaua pite. Kãkiti Isaeo tixini auakani auĩte pitxaua —itxari Xesosi.
50 Ininiã Xesosi:
—Pite auikari nisãkire, kotxi nimitikakinitika nimarotari piko kati patapi piitopãkanãtini. Pite imarotapanikariko apia posotiiretxi.
51 Pite itikariko Teoso tixine osereẽkiko. Pitikariko Teoso nitiriakori kanĩkini. Pitikariko ninoa katxakini, pitari iaxitikiri nopini apokinina. Atãopitikara ikara atoko nitxai pite —itxari Natanaeo.

2

Xesosi Inoãkari Ãparaã, Iãriãpeka Itxĩkitakini

1 Ipi õti napaka atoko aua kiiniri tanirauatiko pirena kiiniriti Kanaa sitatxiti Kariréia tõpa. Xesosi inoro aua kiiniriãtaã iuasaaki.
2 Kakiiniriteri kemaĩtxitari Xesosi, imoianariakori pakini.
3 Iãriã xipoka atoko Xesosi inoro:
—!Auaika iãriã —otxari Xesosi.
4 Ininiã Xesosi:
—Kinirepa ikara atoko pitxano? Niposotiire manapi !apokapanika —itxaro inoro.
5 Ininiã Xesosi inoro txana kaapokori nitiriakori:
—Ipaniãtakiti iaõka hĩkamako —otxa.
6 Iuaã kopiti aua, seisi pakini, mitari kopititi, kai kamakori. Naia kopiti ãki aua ãparaã Xoteoakori arokiniua ĩkapani. Iuaãtaã ninoa arokaua. Kiomãtxiakorini oerekinina atoko ninoa arokaua Teoso imisãkiretinina apisa, ninoa Teoso apakapini ĩkapani. Ãtika iua kopiti maĩkari ãparaã seĩ arítro.
7 Xesosi paniãtana kaapokori nitiriakori:
—Hĩxãpokakari naia kopiti ãki ãparaã —itxana ninoa.
Ininiã ninoa xãpokakari kopiti ãki ãparaã. Isonakatapeka apoka ãparaã.

8 Ininiã Xesosi:
—Hĩsorokaãtari ãparaã, sika hĩtxari kakiiniriterimoni iãtini ĩkapani.
Ininiã ninoa anikari ãparaã kakiiniriterimoni.
9 Iua kakiiniriteri iãtari. Iuasaaki iãriãpeka itxapekaua ãparaã.
—Amonipa ina ia iãriã? —itxa.
!Imarotari. Ninoa nitiritxi ãparaã anikakani imarotari iua iãriã. Ininiã kakiiniriteri
txari ĩtanorouatakari:
10 —Kinirepa mixikanani ia iãriã apia erekari na pisikaua? Apanakini sikari iãriã
apia erekari kiiniri potorikasaaki. Kãkiti kamitope inakasaakiika apanakini sikari iãriã
poião erekari. Txamari uatxaika pite sikari apia erekari —itxari.
11 Iuasaaki Xesosi mipotorikari iposotiire Kanaa sitatxiti Kariréia tõpa iua auakasaaki.
Iposotiire oerekari Apiananiri ininiua. Ikara atoko ininiã, Xesosi moianariakori auikari
Xesosi Teoso mereẽkiti kãkiti iãtapakiti ininiua, kotxi ninoa itikari iposotiire.
12 Ikara atoko inaãka atoko Xesosi, inoro, itariakori, imoianariakori pakini sari
Kapanaoõ sitatxitimoni. Iuaã ikaikotana mapaõtipeka.

Pirãtxi Omitikiko Pirena
(Mateo 21.12-13; Marko 11.15-17; Arókasi 19.45-46)

13 Xoteoakori kiinirite Páskoa inakori apisapanika, Xesosi sari Xerosareẽmoni.
14 Isa Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuaã pirikeri ãki itikari pirãtxi vẽtxitakani, kema
auĩte, soti auĩte, kamoa pakini vẽtxitakani. Itikari txineirota sikakani apaka. Amesa
takote ninoa topãkanãta. Ivẽtxitarona txineirota. Apakaparona ãti uãka txineirote, kotxi
oa ãtoião, ininiã Xoteo txineirote isikana.
15 Ininiã Xesosi kosekari aãpitsa. Ĩpatari. Aãpitsaã omitikenatana ninoa pirãtxi
vẽtxitakani. Omitikenatana kema auĩte, soti auĩte Teoso misãkiretiko aikoti takote
auakani. Ikakanapiriãri amesa txineirota apakapikoãtaã. Txineirota xikepoakatani.
16 Ipaniãtana kamoa vẽtxitakani:
—Himakatxakariko kamoa. Hanikariko mapara. Niri aapoko ãki hĩvẽtxirauatini !
apakata. Kona uaini pirãtxi vẽtxitiko —itxana ninoa.
17 Iuasaakipeka imoianariakori xinikari Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Nota iteene tiretari paapoko pite misãkiretiko aikoti. Iua xika nokaãkako,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
18 Eereka Xoteo auĩteakori misãkiretari Xesosi:
—Teoso paniãtiniãi ninoa kãkiti iua misãkiretiko aikotiã auakani pomitikenatini, po-
erekaua posotiiretxi Teoso paniãtinii aãuikini ĩkapani —itxana ninoa.
19 Xesosi apakapapiretari:
—Hĩrikariko ia Teoso aapoko. Ipi ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikariko ia Teoso aapoko
—itxa Xesosi.
20 Ininiã ninoa:
—Anekani. Koarẽta seisi anokanani iua aiko kamiko. Kiãtokopa pitxari ipi ãti pakini
õtisaaki põkitikiniri iuaĩkana? Kona kiĩkitei pite pisãkire ikara atoko pinini —itxarina
Xesosi.
21 Txamari Xesosi sãkire “Teoso aapoko” ixinikari iĩto. !Ixinikari Teoso misãkiretiko
aikoti.
22 Xesosi ipinaãka atoko, õkitikaãkaua atoko, iuasaakipeka imoianariakori xinikari
ikara Xesosi sãkire. Iuasaaki ninoa auikari Xesosi sãkire. Auikarina Teoso sãkire
iõkatsopatakori sãpiretiniri Xesosi atão Teoso ãkiri ininiua.
23 Xesosi Xerosareẽ auakasaaki, Páskoa kiiniriti auakasaaki, itomaneri kãkiti auikari
Xesosi Teoso mereẽkiti ninoa iãtapakiti ininiua. Ninoa itikari posotiiretxi ikamakiti,
ininiã auikarina Xesosi sãkire.
24 Txamari Xesosi !auikari kãkiti sãkire, kotxi imarotari ikinimane ãkixinire sãkire.
25 Kãkiti ãkixinire sãkire !ipimaãri xatiki, kotxi imarotapekari kãkiti ãkixinire sãkire.

3

Nikotemo Pirena

1 Ãti ĩkanõkati Nikotemo inakori motika Xesosimoni. Iua Xoteoakori auĩte itxaua.
Pariseo itxaua apaka.
2 Iua misãkiretari Xesosi:
—Koerekareri, ate imarotari koerekareri, Teoso iokanatakiti pininiua. Teoso pitekata
mauakaniã, kona piposotari posotiiretxi pikamini, ininiã ate imarotari Teoso iokanatai
pite kãkitimoni —itxa.
3 Ininiã Xesosi:
—Iuaĩkana iponaniãkarira sari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Iuananira sari iuaxiti.
Atãopitikara ikara atoko nitxai pite —itxa.
4 —Kiãtokopa pitxa auapekarikai iuaĩkana piponaniini? Kona piposotari pinoro ãko ãki
iuaĩkana piĩroini. Kona piposotari iuaĩkana piponaniini —itxa Nikotemo.
5-6 Ininiã Xesosi:
—Atãopitikara ikara atoko nitxai. Piponaniãkasaaki, piri, pinorokata ãkirinanira pitxaua.
Iua Erekari Matamatakoti iponaniãkitakiniãi, Teoso ãkiri pitxaua. Kãkiti, iua Erekari
Matamatakoti iuaĩkana iponaniãkitaãkitinanira, sari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
7 Koniko pitsorĩkaãtapeko. Piponaniãko ipikata. Ipikata pimiponaniãkaniã, kona pisari
Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
8 Ĩtima xõkarauata inirekiniãtaã. Pikenakotari ixõkarauatini, iuaritika na pimarotari
ĩtima sinimoni. Na pimarotari ĩtima ininimoni. Iua atokokana !kimarotikori Erekari
Matamatakoti iuaĩkana iponaniãkitaãkiniri kãkiti —Xesosi txari Nikotemo.
9 Nikotemo apakapapiretari:
—Nota !imarotari ikara pisãkire —itxa.
10 Ininiã Xesosi:
—Koerekareri apiari pitxaua. Kãkiti Isaeo tixini auakani poereka. Txamari pite !
imarotari ikara atoko nininii pite.
11 Atãopitikara ikara atoko nitxanãtai pite. Ate sãpiretari aimarotakiti, aĩtiãkiti pakini.
Txamari !hinirekari hãuikapiretiniri asãpiretakiti.
12 Ĩkorapokoriti pirena nisãpiretakasaakii, !pauikari nisãkire. Atauako pauikatari nisãkire
Teoso tixine pirena nisãpiretakasaakii?
13 Kona kãkiti sapanika Teoso tixine. Ãtinoka sari iuaã, Teoso tixine potorikakarinoka,
kãkiti itari iaxitikirinoka sari iuaã.
14 —Kitxakapirĩka ãparaã makipakaniãtaã Moisesini õkitikari imini metao kamakori
aãke mapotõkireẽ. Itano itakari. Kãkiti Teoso sãkire auiãkani imini akatsatakini ata-
matari Moisesini õkitikakiti, ininiã kona ipinana. Iua atokokana kãkiti itari iaxitikiri
õkitikaãkako.
15 Ininiãkara iua sãkire auiãkari kona ipinaika. Auapikako.
16 —Teoso iteene tiretari ikini itixiti auakani, ininiã iokanatari imatonõkari imi
kãkitimoni. Ininiã iua sãkire auiãkanirako kona ipinaikako. Ãtipirika auapikako.
17 Teoso iokanatari imi kãkitimoni ikini itixiti auakanimoni kona imisiritinina
ĩkapanini. Iua iokanatari imi kãkiti maerekani imakatxakini ĩkapani, ninoa imapinakani
ĩkapani.
18 —Teoso ãkiri sãkire auiãkari kona iokanataãka kãkiti misiritikomoni. Iua Teoso ãkiri
sãkire mauiãkati, iuarako sako kãkiti misiritikomoni. Teoso ãkiri sãkire imauiãkani xikara
ikara atoko inaãkanako.
19 Teoso ãkiri sãkire mauiãkani misiritaãkako, kotxi atão inakari oerekakari kãkiti xinire
iopiniãkari apokapeka ĩkoraxiti. Iua oerekari atão aimarotini ĩkapani. Tirikapi atoko itxa,
kotxi oerekaua atão. Ninoa mauikareni kona nirekari tirikapi. Inirekarina ipiã, kotxi
maerekati ikamanãtana.
20 Maerekati kamakari kona nirekari tirikapi. Kona tirikapi takote kona aua, kotxi
ipĩkari ikamara. Ipĩkari kãkiti itikiniri maerekati ikamini.

21 Teoso sãkire iaõka kamakarira sari ikamaraã, kotxi ikamara oerekari apanakini iua
kamakiti atão inini Teoso nireẽkiti iaõka inini —Xesosi txari Nikotemo.

Xesosi Apiari, Xoão Poiãori Inini

22 Ikara atoko inaka atoko Xesosi imoianariakorikata sari Xotéia tõpamoni. Mapaõti
ikaikota imoianariakorikata iuaãtaã. Imoianariakori patxisatari kãkiti iuaã.
23 Xoão apaka patxisatari kãkiti Enõ inakoriãtaã, Sarĩ inakoriãtaã takote. Ipatxisarau-
ata iuaãtaã, kotxi iuaãtaã ãparaã kaiãopokori. Ikiniõtika kãkiti sari iuamoni iuaãtaã, ininiã
Xoão patxisatana.
24 Iuasaaki Xoão kona takaãkapanika kateia ãki.
25 Iuasaaki Xoão moianariakori sãkirauata apanakinikata kãkiti arokiniua pirena,
Teoso misãkiretiko aikoti ãki iĩroinina apisa pirena.
26 Apokana Xoãomoni.
—Koerekareri, Xotão ipiniã iua kiki pite patxisatakiti, atemoni pisãpiretakiti, uatxa iua
patxisarauatapeka. Ikinipoko kãkiti sari iuamoni. Atemoni !erekari ipatxisarauatini
—itxana.
27 Xoão apakapapiretana ninoa:
—Erekapitikari ipatxisarauatini, kotxi Teoso paniãtari iua. Teoso masikakaniãri
posotiiretxi kãkitimoni, kona xatiki iposotari iparĩkauatini Teoso ĩkapani.
28 Nota kona Teoso mereẽkitino. Kãkiti iãtapakiti kona nitxaua nota. Teoso iokanatano
nota Teoso mereẽkiti apokini apisa. Ikara hĩte imarotapeka. Ikara atoko nitxapekai hĩte.
Hĩsãpiretari ikara apanakinimoni.
29 —Maxinikari kiki ĩtanorouatakasaaki. Sito amanaãkito iua nakiti otxaua. Imoianari
topãka iua takote. Ipoxokoniuata ĩtanorouatakari sãkire ikenakotakasaaki. Iua atokokana
nota poxokoniuata. Nota iua moianari atoko nitxaua. Xesosi iua ĩtanorouatakari atoko
itxaua. Kãkiti iua nakiti itxaua.
30 Xesosi apiaãpotako. Nota poiãoãpotako.
31 —Iaxiti ĩkari Apiananiri. Itixi auakani imarore poiãonoka, kotxi itixinoka imarotana.
Teoso tixine ĩkari Apiananiri itxaua.
32 Iua sãpiretari itiãkiti. Ikenakotakiti isãpireta. Txamari kãkiti !auikari isãpirena.
33 Kãkiti Apiananiri sãpirena auiãkani, imarotari Teoso sãkire atão inini, ininiã
apanakini apaka imarotari Teoso sãkire atão inini.
34 Iua Teoso iokanatakiti sãpiretari Teoso sãkire, kotxi Teoso sikari Erekari Mata-
matakoti iuamoni, ininiã ikinipoko Erekari Matamatakoti posotiire aua iua Teoso
iokanatakitimoni.
35 Aĩri Teoso tiretari imi. Isikari imi ikinipoko imoiaini ĩkapani.
36 Teoso ãkiri sãkire auiãkani auapikako Teosokata. Teoso ãkiri sãkire mauiãkani kona
auapanina Teosokata. Teoso omanatapikanako ninoa ãtipirika —itxa Xoão ninoamoni.

4

Xesosi Misãkiretaro Samariakero

1 Kãkiti sãpiretari pariseoakori:
—Xesosi sãkire auiãkani, iua patxisatakini, itomaneri. Xoão patxisatakini poiãoka —
itxana.
2 (Ari, kona Xesosini patxisarauata. Imoianariakorira patxisatari kãkiti.)
3 Xesosi imarotakasaakiri pariseoakori kenakopiretiniri iua, iuasaaki iua osipikari
Xotéia tõpa. Kinirão kanapirikari Kariréia tõpamoni.
4 Inirekari Samaria tõpa ĩpirixititini Kariréia tõpa apokini ĩkapani.
5 Samaria tõpa ĩpirixititakasaaki, apoka Sikaa sitatxiti takote. Iuaã aua itixi Xoseeni
nakiti, iri Xakooni sikakiti kitxakapirĩka.

6 Iuaã aua aariko Xakooni kisakakiti ãparaã apaãtiko. Iuaã Xesosi apokasaaki,
iotoka, kotxi isãpakapeka õtakori ĩpirixititini xika. Ininiã iitopãka aariko takote. Iuasaaki
apaniãxitipeka.
7 Iuasaaki sito Samaria auakaro apoka iuaã, ãparaã apaãtakaro. Oãpokasaaki, Xesosi
amanaãro ãparaã:
—Ãparaã pisikano —itxaro.
8 Oa apokini apisapanika Xesosi moianariakori sari sitatximoni nipokori iamotinina
ĩkapani.
9 Oa sito apakapapiretari:
—Xoteo pitxaua pite. Samaria auakaro nitxaua nota. Kinirepa nãparaãte pamanaãno?
—otxa.
Ikara atoko otxa, kotxi Xoteoakori kona sãkirauata Samaria auakanikata.
10 Ininiã Xesosi:
—Teoso sikakiti pimarotaãkamako, pitemoni ãparaã amanaãkari pimarotaãkamako, no-
tamonimarako pamanaãri ãparaã, kotxi piãtiniãri ãparaã nota sikakiti, pauapika ãtipirika
—itxaro.
11 —Kona katiiui pite. Kiriãpa papaãtari ãparaã, kotxi paĩtanoirikori. Namonipa
papokatari ãparaã kãkiti ãtipirika auini inĩkitaãkari?
12 Kitxakapirĩka aãtokirini Xakoo sikaua ate ia aariko. Iua, imiakori, ipiraakori pakini
iãtari ia ãparaã ia aarikoãkiri. Pite apiata atxiĩti? —otxa.
13 Ininiã Xesosi:
—Kãkiti ia irikoãkiri ãparaã iãtakari iuaĩkana iposonatapanika.
14 Kãkiti nota siãkiti ãparaã iãtakari apikomoni !iposonataika. Ãkixinire amomo atoko
itxa ãparaã nota siãkiti. Iua ãparaã txĩkitakari iua ãtipirika auini Teosokata —itxaro.
15 —Iua ãparaã pisikano nimaposonatakani tĩkane, ininiã uai kona ninaika ãparaã
napaãtini —otxa.
16 —Pakiritari pĩtaniri. Uai piminari —itxa.
17 —Kona kĩtanirino —otxa.
—Atãopitikara, “Kona kĩtanirino,” pinini.
18 Sĩko pakinipekara pĩtaniri. Kiki uatxa pitekata auakari na atão pĩtanirini. Inipitikara
pisãkire —itxaro.
19 Ininiã oa:
—Teoso sãkire sãpiretakari pitxaua pite, kotxi pimarotari ikinipoko nikamakiti.
20 Kitxakapirĩka ate kiomaneakorini apotiitaua Teoso imisãkiretinina ĩkapani ia oxi-
ratari nopini. Txamari hĩte Xoteoakori txari: “Xerosareẽnanira aãpotiitauako Teosokata”
—otxa.
21 Ininiã Xesosi:
—Pauikariko nisãkire. Ãti õti apokako. Iuasaaki kona uai oxiratariãni, kona Xe-
rosareẽni kãkiti apotiitaua aĩri Teoso imisãkiretinina ĩkapani.
22 Hĩte Samaria tõpa auakani apotiitaua Teoso himisãkiretini ĩkapani. Txamari, kona
atão himarotari iua. Ate Xoteoakori aimarotapitikari Teoso, kotxi Teoso sikakiti kãkiti
maerekani makatxakakari Xoteo itxaua.
23 Teoso keto apokapanika, ari apopeka, ininiã aĩri Teoso misãkiretakani atão inakani
misãkiretari iua ãkixinireẽna. Ninoa sãpiretari atão inakarinoka iuamoni. Aĩri nirekari
kãkiti ikara atoko inakani misãkiretiniri iua.
24 Teoso nirekari amisãkiretiniri iua aãkixinireẽ, kotxi Teoso ĩto !auari. Inirekari kãkiti
sãpiretiniri atão inakarinoka iuamoni —itxa Xesosi.
25 Ininiã oa:
—Nimarotapitikari iua Teoso mereẽkiti aiãtapakiti, Kristo inakori, apokapitikako
ĩkorapokoriti. Iua apokasaaki ikini sereti isãpiretauako —otxari.
26 —Nota pimisãkiretakiti Teoso mereẽkiti hiãtapakitikarano nota —itxaro.

Ãti Takarauata, Ãti Amarauata Inini Pirena

27 Iuasaakipeka Xesosi moianariakori kanapiriã. Ãkixinireẽna ninoa tsorĩkaãnãta:
—Kinirepa Xesosi sãkirauata oa sitokata?
Kotxi oa Samaria auakaro. Iuaritika !ipimaãrona: “Kiripa ĩkai?” kona itxarona. Kona ipimaãrina Xesosi: “Kinirepa pimisãkiretataro oa?” kona itxarina.
28 Iuasaaki oa sito takanapari otii, sitatximoni kanapiriã otxa. Oãkiritari kãkiti iuaã auakani,
29 —Masa. Maãpiãkatari kiki ikinipoko nikamakiti imarotakari. Iua Teoso mereẽkiti aiãtapakiti atxiĩti? —oa txana ninoa.
30 Ininiã iua sitatxi auakani sari Xesosimoni.
31 Ninoa apokini apisapanika imoianariakori akiritari Xesosi:
—Koerekareri, pinipokota —itxarina Xesosi.
32 —Nipokori auape nota niãkiti tĩkane hĩte mimarotakiniti —itxa Xesosi.
33 Ininiã imoianariakori imisãkiretakakana:
—Kiripa sikatari nipokori Xesosi nikakiti? —itxana.
34 Ininiã Xesosi:
—Nota kamari iua niokanatakiri nirekaãkiti. Ninirekari nikaminiri ikinipoko iua paniãtakiti. Ia niparĩka. Niparĩka nikiena atoko itxa, kotxi niokanatakiri paniãtakiti nikamini sikataparatano, nipokori sikataparatinino atokotxikana.
35 Kãkiti txari: “Ipi ipi pakini kasiriti auapanika takari iposope inini tĩkane, ininiã uatxa kona niparĩkauata.” Ia atoko kona hĩtxape hĩsãkire. Himereka. Hãtamatariko takari. Nisãpiretai hĩte hĩtakare iposope haãpoko hanikini tĩkane.
36 Iua atokotxikana Teoso sãkire takaãka kãkiti ãkixinireẽ. Katakareri miparĩkatakari apakapari iparĩka ĩki. Iua anikari kãkiti Teoso aapokomoni, ãtipirika Teosokata auini ĩkapani. Ininiãkara katakareri, iua miparĩkatakari apaka poxokoniuatako.
37 Aãtokirini txari: “Ãti takarauata, ãtipekana apotiitari takari.”
38 Ia sãkiretxiti atão, kotxi nota paniãtai hĩte mitxi himaparĩkauatakaniãtaã hamarauatini. Apanakini parĩkauatapeka iuaã. Ninoa takapekari Teoso sãkire kãkiti ãkixinireẽ. Pasãpaniri ninoa parĩka. Ninoa parĩkauata mitxi, ininiã uatxa hĩte parĩka poião kãkiti Teosomoni hanikini —itxa Xesosi.

Samaria Auakani Auikiniri Xesosi Sãkire

39 Kaiãopokori Samariakini iua sitatxiti auakani auikari Xesosi sãkire, kotxi oa sito mitxi sãpiretana:
—Nikamakiti ikinika isãpiretano —otxana.
40 Ininiã ninoa Samaria auakani apoka Xesosimoni.
—Atekata paua —itxarina Xesosi.
Ininiã Xesosi kaikota ipi õti ninoakata.
41 Xesosi sãkire ikenakotakasaakina, apikomoni ninoa auikapiretari.
42 Ninoa misãkiretaro oa sito:
—Uatxa ate auikapiretari Xesosi sãkire, kona pite sãpirenaãnanini, ate auikapiretari. Ateka kenakotapekari iua sãkire, ininiãkara ate auikapiretari iua sãkire. Uatxa ate imarotari atão inini Teoso mereẽkiti ininiua Xesosi. Kãkiti itixi auakani maerekani makatxaãkari itxaua iua —itxarona.

Auĩtetxi Ãkiri Xesosi Makananitini

43 Iuaã ipi õti inapaka atoko Xesosi sipeka. Kariréia tõpa isa.
44 Mitxi Xesosi sãkire: “Teoso sãkire sãpiretakari paxitaãka, txamari Teoso sãkire sãpiretakari itixineẽ auakasaaki, kãkiti iuaãtaã kona auikari iua sãkire,” itxapeka Xesosi.
45 Iuaritika Kariréia tõpa apokasaaki, kãkiti iuaã auakani ipoxokoniritika apakapari Xesosi, kotxi ninoa apaka sari iua Páskoa kiiniriti Xerosareẽ sitatxitiã. Iuaãtaã itikarina Xesosi posotiire. Ininiãkara ipoxokoniritikana apakaparina Xesosi.

46 Xesosi iuaĩkana sari Kanaa sitatxitimoni, Kariréia tõpa. Mitxi Xesosi inoãkapekari
ãparaã iãriã ininiua iuaã. Xesosi apokasaaki Kanaa, auĩtetxi ãkiri amianata Kapanaoõ
sitatxitikiri.
47 Iua auĩtetxi kenakopiretari Xesosi Kariréia tõpa apokini, Xotéia tõpa osipikini.
Inakasaaki Xesosimoni isa, aõkita itxari Xesosi. Aiatari:
—Masa Kapanaoõmoni, naapokomoni. Namarite amianata. Pimakananitari iua.
Ipinanapanoka —itxari Xesosi.
48 Ininiã Xesosi:
—Nimakamakaniãri posotiiretxi, kona hĩte nirekari auikiniri nisãkire. Posoti-
iretxi hĩtikasaakinani, hĩte nirekari nisãkire hãuikini. Teoso takaõtxikare hĩtikasaakinani,
hinirekari nisãkire hãuikini —itxa Xesosi iuamoni.
49 —Masapoka naapoko. Pimasikanisaaki, namarite ipinapitikako —itxari.
50 —Pisa paapokomoni. Pamarite kona ipina —Xesosi txari iua.
Iua kiki auikari Xesosi sãkire, ininiã isipeka.
51 Ipixinipokoriti aõkitana initiriakori.
—Pamarite auapitikako —itxarina.
52 —Namonikitapa akananita? —itxana.
—Kita apaniãxiti apoomari iotoka —itxana.
53 Iuasaaki iua kiki imarotari kita Xesosi sãkire manapikara: “Pamarite kona ipina,”
ininiri manapikara iotoka apoomari. Ikara atoko ininiã, ikinimane iua aapoko auakani,
iua pakini auikari Xesosi sãkire.
54 Ininiã ipikatapeka Xesosi kamari posotiiretxi Kariréia tõpa auakasaaki, Xotéia tõpa
osipikasaaki.

5

Matĩpokotakati Xesosi Erekapeka Inĩkitakini

1 Ikara atoko inaãka atoko Xesosi sari Xerosareẽ sitatxitimoni, kotxi Xoteo kiinirite
Teoso ĩkapani aua iuasaaki.
2 Xerosareẽ sitatxiti apanĩkaki, soti auĩte vẽtxitikoãtaã takote aua ipoa xapitikiri. Sĩko
ĩronakiko aua iuaãtaã. Xoteo sãkire Epiráiko. Epiráiko sãkireẽ iua ipoa uãka “Petésita.”
3 Ironakikoãtaã amianatakanipokoni sirĩkanãta. Mõsiãreni, motĩkakani, matĩpokotakani
pakini iuaã auanãta. Iãtapanãtarina ãparaã tokĩkaãtini.
4 Teoso nitiri apokanaka iuaãtaã. Iua apokasaaki itokĩkaãtakari ãparaã. Ãparaã
tokĩkaãtakasaaki, ãtika amianatakari ĩkiika komokaãtakari erekapeka itxa.
5 Matĩpokotakati iuaã auanãtakari amiananãtakari trĩta oito pakini anokanani ami-
anata.
6 Xesosi atamatari iua iuaã isirĩkanãtini. Imarotari iua uatxakapokoni amiananãta.
Ininiã Xesosi pimaãri:
—Ereka pinini pinireka? —itxari.
7 Amianatakari apakapapiretari:
—Ari, ninirekapitikamari, txamari kona kanikikono kãuaãriã ãparaã tokĩkaãtakasaaki.
Nikomokaaritakasaaki, ãti komokape napisapanika —itxari Xesosi.
8 —Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipeka pitxa —Xesosi txari.
9 Iuasaakipeka erekapeka itxa iua amianatakari. Isirimata ikoseka, tĩpokota itxapeka.
Iua õti kãkiti tomatini õti.
10 Ininiãkara Xoteo auĩteakori txitari amianatakari erekapeka inakari:
—Uatxa kãkiti tomatini õtisaaki pite anikanãtari pisirimata. Ĩkora atoko ininiã, kãkiti !
auiritaãka —itxarina, kotxi ninoamoni iparĩkauata isirimata anikasaaki.
11 Ininiã iua kiki:
—Erekape ninĩkitaãkirira paniãtano: “Pisirimata pikoseka, sipeka pitxa,” itxano.
12 Ininiã ninoa:

—Kiripa kiki paniãtai pisirimata pikosekini pisini ĩkapani?
13 —!Nimarotari iuãka —itxa.
Iuaãtaã ipoa xapitikiri takote kaiãopokori kãkiti auanãta, ininiã patimari Xesosi sipeka ninoa sauaki.
14 Eereka Xesosi aõkitari iua kiki Teoso misãkiretiko aikotiã.
—Uatxa pitĩpokotapeka, ininiã maerekati pitakanapako. Iuaĩkana maerekati pikamakasaaki, atxiĩti amianari apiatakari inokai —Xesosi txari iua.
15 Eereka iua kiki sari Xoteo auĩteakorimoni.
—Xesosira erekapeka txĩkitakano nota —itxari.

Xoteo Omanatiniri Xesosi

16 Tomatiko õtisaaki Xesosi makananitari iua amianatakari. Ikara xika Xoteo auĩteakori kinirão okaka txari Xesosi.
17 Xesosi imarotari Xoteo auĩteakori sãkire, ininiã itxana:
—Niri Teoso kamari erekari ikiniõtika. Iua atokotxikana nota. Kona niotoka erekari nikamini tomatiko õtisaaki —itxa Xesosi.
18 Ikara Xesosi sãkire xika Xoteo auĩteakori apiata omanatari Xesosi. Ninoamoni Xesosi kamari maerekati tomatiko õtisaaki amianatakari imakananitini. Xesosi sãkire: "Niri Teoso," inini xika, apiata omanatarina iua, kotxi iua: "Teosotxikana nota" itxanãta iua Xesosi.

Xesosi Irikata

19 Ininiãkara Xesosi misãkiretana Xoteo auĩteakori:
—Atãopitikara nitxai hĩte. Nota Teoso ãkiri nitxaua. Notanani !kakamareno. Nitikari niri kamanãtakiti, ininiã niri kamakiti iaõka nikama. Iuanokara nikama nota. Niri kamakititxikana nota kama apaka.
20 Niri tiretano nota, ininiã ikini sereti ikamanãtakiti oerekano. Oerekapanikariko posotiiretxi apiatapanikako nota kamini ĩkapani, ininiãkara hĩte tsorĩkaãtako hĩtikasaakiri.
21 Niri õkitikari ipĩkani, iuaĩkana aua inini tĩkane. Iua atokotxikana nota txĩkitakana kãkiti ninirekaãkini, iuaĩkana auini ĩkapani.
22 Teoso kona txari kãkitimoni: "Kona erekai pite, ininiã kãkiti misiritikomoni pisa," kona itxa Teoso. Apanakinimoni kona Teoso txari: "Erekai pite, ininiã uai pina notakata pauini ĩkapani," kona itxa Teoso. Notakara iua ãkirikara txari ikara atoko inakari kãkitimoni, kotxi Teoso sikaposotiiretano nota ikara atoko inakari nisãpiretini kãkitimoni.
23 Ikara atoko ininiãkara, kãkiti paxitano nota. Niri nirekari nota paxitiko, iua paxitiko atokotxikana. Nota mapaxitakani kona paxitari niri nota iokanatakari.
24 —Atãoenepitikara nitxai hĩte. Nisãkire kĩpitakari, nota iokanatakari sãkire auiãkari, auapika Teosokata. Kona Teoso misiritapaniriko iua. Kona ipinaika. Auapika Teosokata.
25 Atãoene nitxai hĩte. Kãkiti xinire ipĩkari atoko itxa maerekati ikamakiti xika. Teoso ãkiri sãkire kãkiti kĩpitini õti apokapanikako. Ari iketo apokapeka. Nota sãkire kĩpitakani auapikako.
26 Aĩri Teosonoka posotari itxĩkitakiniri ikinipoko auãki inini, kotxi iuanoka auapika. Isikaposotiiretano nota apaka ikinipoko nitxĩkitakini auãki inini.
27 —Aĩri Teoso txano nota: "Kãkiti itari iaxitikiri pitxaua, ininiãkara pitxariko nisãkire mauiãkani: 'Kona hĩte kĩpitari Teoso sãkire, ininiã kãkiti misiritikomoni hĩsa,' pitxako. Pitxariko nisãkire auiãkani: 'Hĩte kĩpitari Teoso sãkire ininiã uai hina Teosokata hãuini ĩkapani.' Ikara atoko pitxariko kãkitimoni," Teoso txano nota.
28 —Kona hĩtsorĩkaãtapeko, ikara sãkiretxiti hĩkenakotakasaaki. Ãti õti ipĩkani, katakoni, kenakotariko Teoso ãkiri akiritinina.
29 Iuasaaki õkitikauanako. Ninoa erekari kamakani auapikako Teosokata. Ninoa maerekati kamakani misiritaãkako.
30 —Notanani kona nitxari kãkiti: "Pite sari kãkiti misiritikomoni. Pitepekana inari uai Teosokata pauini ĩkapani." Notanani kona ikara atoko nitxari kãkiti. Teoso

sãpiretakitinokara nitxa kãkitimoni, ininiãkara nisãkire kãkitimoni atãonoka, kotxi kona nota nirekaãkitini nikama. Niri nipaniãtakiri nirekaãkitinanira nikama —itxa Xesosi.

Xesosi Sãkire Atãoene Sãpiretakani

31 Apikomoni Xesosi sãpirenauata:
—Notaka sãpiretiniãua hĩtemoni, atxiĩti kona kauikikono.
32 Ãtipekana nota sãpiretakari aua. Nimarotari atão inini iua sãpiretakiti.
33 Hĩte iokanatapekari himoianariakori Xoãomoni nota himarotini ĩkapani. Iua sãpiretapekana ninoa atãoene nota sãkire.
34 Kona ninitanãtari kãkiti nisãkire atão inini sãpiretakani. Nota sãpiretai hĩte Xoão sãpiretakiti sãkiretxiti, himaerekani Teoso makatxakini ĩkapani, himapinakani tĩkane.
35 —Xoão tirikapi tirinakari poniãkari atoko itxa. Tirikapi iopinikari ikinipoko, tirikapi takote auakari aãtamatini ĩkapani. Iua atokokana Xoão oerekari kãkiti atão inakari. Mapaõtinokara hĩte poxokiniuata iua sãkire hĩkenakotakasaaki.
36 —Aua ãti nota sãpiretakari. Iua Xoão poiãoka. Ãtipekana apiata. Nota kamakitikara apiata. Nikamakiti sãpiretari nota sãkire atão inini. Nikamakiti, niri paniãtakiti kãkiti itikasaaki, imarotari niri uaimoni iokanatinino nota.
37 —Niri, nota iokanatakari kãkitimoni, iua apaka nota sãpiretakari. Kona hĩte kenakotari Teoso sãkirauatini. Kona hĩte atamatari itoõ.
38 Isãkire !auari hãkixinireẽ, kotxi kona hãuikari nota sãkire iua iokanatakiti sãkire.
39 —Hĩte atatsopatapikari Teoso sãkire iõkatsopatakori, hãuini ãtipirika Teosokata himarotini ĩkapani. Ia Teoso sãkire iõkatsopatakori nota sãpiretakari apaka itxaua.
40 Txamari kona hinirekari nisãkire hãuikini. Kona hinirekari notamoni hinini, ãtipirika Teosokata hãuini ĩkapani.
41 —!Ninitari niuikiko.
42 Iteene nimarotai hĩte. Kona xapiti hĩtiretari Teoso hãkixinireẽ.
43 Niri iokanatano nota uaimoni. Txamari kona hĩte apakapano nota Teoso iokanatakitino. Teoso maiokanatakinitira hĩte apakapa.
44 Hĩte potxitari ãti iuikinii. Txamari kona hĩkamari erekari Teosonoka iuikinii ĩkapani, ininiã kona hãuikari iua sãkire.
45 —Kona notani sãpiretapaniri niri hĩte maerekani. Moisesira sãpiretariko himaerekani Teosomoni. Hĩte uãkatari iua sãpiretari hĩte ereka hinini, txamari iua sãpiretariko niri himaerekani.
46 Moisesini sãkire iõkatsopatakiti hãuikaãkamako, nota sãkire apaka hãuikamako, kotxi Moisesini nota sãpiretakari apaka. Iua iõkatsopatapekari nota sãkire.
47 Hĩte kona auikapiretari Moisesini iõkatsopatakiti. Isãkire iõkatsopatakiti himauikakaniã, kiãtokopa hĩtxa nota sãkire hãuikini? —itxa Xesosi.

6

Sĩko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini
(Mateo 14.13-21; Marko 6.30-44; Arókasi 9.10-17)

1 Eereka ãti õti Xesosi ĩpiriãtari Kariréia poa. Ia ipoa uãka apaka Txiperíatxi poa inaãka.
2 Kaiãopokori kãkiti sari iua tikini, kotxi ninoa itikapekari Xesosi makananirauatini.
3 Xesosi kanĩka mitaxiratarimoni. Iuaã iitopãka imoianariakorikata.
4 Xoteoakori kiinirite, Páskoa inakori kiiniriti apisapanika Xesosi sari iuaãtaã.
5 Iitopãkasaaki, Xesosi atapari itomaneri kãkiti apokaãpotini iuamoni. Ininiã ipimaãri Piripi:
—Amonipa aiamotatariko komiri nakira kãkiti asikakienatini ĩkapani?
6 Xesosi ikara atoko txari Piripi, kotxi inirekari imarotiniri: “Atauako atxiĩti Piripi auikari niposotiire?” Xesosi imarotapekari iuaka ikamakiti tĩkane.
7 Ininiã Piripi apakapapireta:

—Txineiropokoni, tosẽtosi txineiro ota, kona apakata komiri aamotini, nakira kãkiti asikakienatini ĩkapani. !Apakata —itxari.

8 Iuasaaki ãti Xesosi moianari Simão Petro itari, Ãtree inakori, txari Xesosi:

9 —Uai aua amarini. Auari ikiena. Sĩko komiri sevata inakori kamakori auari iua. Ipi ximaki axapitiri apaka auari iuamoni. Txamari kãkiti itomaneri sikakienatiko !apakata. Ia nipokori poiãoka —itxari.

10 Xesosi paniãtari imoianariakori:

—Nakira hĩpaniãta iitopãkinina —itxana.

Sotonaiakiperi auari iuaãtaã. Iua nopini iitopãkana. Sĩko mio apikomoni kikiakori aua.

11 Xesosi kosekari komiri amarini nakiti. Iuasaakipeka imisãkiretari Teoso:

—Erekapitikari ia komiri auiniua ate.

Iua sikari imoianariakori. Eereka ninoa xanakari kãkiti topãkakanimoni. Iua atokokanera itxarina ximaki. Ikinikana inirekaka iaõka auana ninoa.

12 Ikinimane kamitopeka inakasaaki, ipaniãtari imoianariakori:

—Itetakori komiri, ximaki pakini hãpotiita. Kona hiomatapiriko —itxa.

13 Ininiã apotiitarina komiri itetakori. Tosi kotarina ixãpokakana komiri itetakori.

14 Xesosi posotiire ninoa kãkiti itikasaaki, ninoakakarika isãkirauatana:

—Atãopitikara Xesosi aiãtapanãtakitikara, Teoso sãkire sãpiretakari inakorikara ere Xesosi —itxana.

15 Xesosi imarotapekari ninoa nirekiniri iauĩtetinirina iua. Iua kona nirekari ninoa auĩtetiniri iua. Ninoa mamaĩkakaniri apisapanika, Xesosi sipeka iuanoka. Apikoxiti oxiratarimoni ikanĩka.

Xesosi Ipoa Nopini Inaãpotini
(Mateo 14.22-23; Marko 6.45-52)

16 Kikatapeka imoianariakori iokiriĩta ipoa tiniã.

17 Iereẽtauana kanaua ãki. Ĩpiriaãpotarina ipoa Kapanaoõ sitatxiti manapi. Ĩkanõkapeka inakasaaki kona Xesosi apokapanika ninoamoni.

18 Kataparari ĩtimati apoka, ininiã tsakatipokoni.

19 Iuasaaki imekoãpotana. Ipixiniãpeka apokasaakina, ataparina Xesosi ipoa nopini itĩpokotini. Kanauamoni isaãpota. Ninoa pĩkarauata, kotxi ninoa uãkatari kamiri.

20 Xesosi akiritana:

—Notakara. Kona hĩpĩkarauatape —itxana.

21 Ininiã apakaparina Xesosi ipoxokoniritikana. Iua morõkokaua kanauaã. Iereẽtakasaakiua, iuasaakipeka kanaua apoka imiriĩpe Kapanaoõ manapi.

Kãkiti Nitiniri Xesosi

22 Katimatinĩkata ipiniãmoni kaikotakani nitamari Xesosi. Ninoa imarotari ãtoka kanaua mitxi iuaã auini. Oa kanaua Xesosi moianariakori anikapeka. Ninoa imarotari Xesosi kona sari imoianariakorikata. Imarotarina ninoanani sini.

23 Iuasaaki kanauaniri Txiperíatxi sitatxitikini apokita Xesosi merepani Teoso misãkiretiniãtaã takote merepani komiri nikikoãtaã.

24 Iuasaaki kona ninoa apokari Xesosi, imoianariakori apaka. Ininiã ninoa iereẽtaua kanaua ãki. Iuaĩkana ikanapiriãna. Ipoa ĩpiriãtana Kapanaoõ sitatxitimoni, Xesosi initinina ĩkapani.

Komiri Kãkiti Auapininiika Inini Tĩkane

25 Ninoa apokari Xesosi ipoa ipiniã.

—Koerekareri, namonikitapa papoka uai? —itxarina.

26 Ininiã Xesosi:

—Atão nisãpiretai hĩte. Hĩte nikari komiri nisikakiti. Kamitopeka hĩtxa, ininiã nipokori
ĩkapaninokara hinitanãtano nota. Kona hãuikari Teoso posotiireẽ nikaminiri iua posoti-
iretxi.
27 Xesosi pinitana:
—Nipokorinoka !hĩxinikape, kotxi nipokori okanani mauakati itxaua. Hĩxinikariko ãtião
nipokori, nota hĩtari iaxitikiri siãkiti, kotxi nota sikari kãkiti, kãkiti auapininiika inini
tĩkane. Teoso sikari ikinika iposotiire notamoni ninirekaãkiti nikamini ĩkapani —Xesosi
txana ninoa.
28 —Kiãtokopa atxatari Teoso nireẽkiti akamini? —itxana ninoa.
29 —Ianoka Teoso nirekari hĩkamini. Iua nirekari hãuikiniri iua iokanatakiti sãkire —
Xesosi txana ninoa.
30 —Iuaĩkana posotiiretxi apiari pikaminiã, ininiãra aãuikari Teoso iokanatakiti
pininiãua. Kinakaripa posotiiretxi pikamapanika?
31 Anirimaneni kitxakapirĩkarini ãparaã makipakaniãtaã auakasaakina, inikarina
komiri iaxiti katxakakari. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Isikari komiri Teoso tixinekiri ninoamoni,
—itxarina Xesosi.
32 Ininiã Xesosi:
—Atão nisãpiretaiko hĩte. Kona Moisesini sikari komiri Teoso tixinekiri. Nirikara
sikaãtari atão komiri iua tixinekiri kãkitimoni.
33 Teoso tixine ĩkari, iua ãkiri, komiri atoko itxa, ikini itixiti auakani ĩkapani, kotxi iua
sãkire auiãkani auapininiika Teosokata —itxana.
34 —Ikiniõtika pisikaua ia komiri —itxarina.
35 —Notakara iua komiri Teoso iokanatakiti nitxaua. Notakara sikari kãkiti auini
ĩkapani. Iua nisãkire auiãkari !inatxitaika. !Iposonataika.
36 —Hĩte aõkitapekano nota, txamari kona hĩte auikapanikari nisãkire. Ikara atoko
nitxapekai hĩte.
37 Imakinika kãkiti notamoni Teoso siãkini inapitikako notamoni. “Hĩsipeka,” kona
nitxana notamoni apoãkani.
38 Nitakanapari Teoso tixine. Ĩkorapokoriti napoka, nipaniãtakiri nirekaãkitinoka
nikamini ĩkapani. Notaka nirekaãkiti na nikama.
39 Niri nipaniãtakiri !inirekari ãtika kãkiti notamoni isiãkini ereẽkokini. Itixi xipokini
õtisaaki, inirekari nota õkitikinina ninoa auapininiika inini tĩkane.
40 Iua nipaniãtakiri nirekari nota imarotakani, nisãkire auiãkani, auapininiika inini.
Itixi xipokini õtisaaki nõkitikana ninoa iuaĩkana auãki inini —itxa Xesosi.
41 Ninoa Xoteoakori kona apokaerekatari Xesosi sãkire, kotxi iua txari: “Nota iua
komiri Teoso tixine ĩkari komiriti nitxaua,” ininiã ninoa tsoata.
42 Ininiã ninoa:
—Iua kiki Xesosi Xosee ãkiri. Aaõkitapekari iri, inoro pakini. Kinirepa “Teoso tixine
ĩkarirano” itxape iua? —itxana, itsoatinina.
43 Ininiã Xesosi txana:
—Kona himaxirauatape. Kona hĩtsoatape.
44 Niri nipaniãtakiri akiritakitinanira posotari inini notamoni. Niri makiritakiniti
kona posota inini notamoni. Itixi xipokini õtisaaki nõkitikana notamoni apoãkani iuaĩkana
auinina ĩkapani.
45 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatari ia Teoso sãkire:
Teosorako oerekariko ikinipoko kãkiti.
Niri sãkire kĩpitakani, niri oereẽkini, apoka notamoni.
46 Kona aua kãkiti niri atamatakari. Nota Teoso tixine ĩkari, notanokara atamatapekari
niri.
47 —Nota sãkire auiãkari, iuara auapininiika Teosokata. Ia nisãkire atão.
48 Nota iua komiri nitxaua kãkiti auapininiika inĩkitakakarino.

49 Hinirimane kitxakapirĩkarini nikari komiri iaxiti katxaãkari ãparaã makipakaniãtaã.
Iaxiti katxaãkari inikanimana, txanima ipĩpena.
50 Kãkiti nikiniãri atão komiri Teoso tixine ĩkari kona ipina.
51 Iua komiri, Teoso tixine ĩkari nitxaua nota. Kãkiti auapinininiika inĩkitakakarino nota.
Ia komiri niãkari auapinininiika itxako. Ia komiri nisikakiti ia niĩtokara. Niĩto nisika kãkiti
ikini itixiti auakani auapinininiika inini tĩkane —itxa Xesosi.
52 Ikara atoko ininiã ninoa Xoteoakori taparakienatakakaua:
—Natokopa itxa ia kiki iĩto isikiniua ate, anikiniri ĩkapani? —itxana.
53 Ininiã Xesosi:
—Atãoenepitikara ikara atoko nitxai hĩte. Hĩtari iaxitikiri ĩto himanikakanisaaki, iarẽka
himiãtakanisaaki, kona hĩxinire auapani ãtipirika.
54 Iua niĩto niãkari, niarẽka iãtakari, auapikako Teosokata. Xipokatxi õtisaaki nõkitikariko
iua iuaĩkana auini ĩkapani.
55 Niĩto atão komiri itxaua. Niarẽka atão iãriã itxaua.
56 Niĩto niãkari, niarẽka iãtakari, aua nãkixinireẽ. Nota aua iua ãkixinireẽ.
57 Niri, ãtipirika auapika inakari, iokanatano nota ĩkorapokoriti. Iuara sikano nota
ãtipirika nauini ĩkapani. Iua atokotxikana nota sikari nota niãkari ãtipirika auini ĩkapani.
58 Nota iua komiri Teoso tixine ĩkari nitxaua. Komiri hĩkiomaneakorini nikakiti ãtião.
Iua komiri nikakari ipĩpe. Nota siãkiti komiriti niãkani, nisãkire auiãkani auapinininiika
Teosokata itxanako.
59 Ikara atoko itxa Xesosi sãkire aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua Kapanaoõ sitatxiti
oerekarauatakasaaki.

Apanakini Takanapiniri Xesosi

60 Xesosikata sikani isãkire potxitakani, ikara isãkire ikenakotakasaakina, ipimarau-
atakakana:
—Pamimari ikara isãkire. Kipa imarotari ikara atoko inakari sãkiretxiti? —itxana.
61 Masãpiretakotika Xesosi imarotari ikara atoko itsoatinina. Ininiã iua:
—Hinirekatari hĩtakanapinino nota ia nisãkire xika?
62 Kiãtokopa hĩxinikakiti hĩtikiniãno nota hĩtari iaxitikirino kanĩkini mitxi nauiniãtaã?
Atxiĩti iuasaaki hãuikatari nisãkire?
63 Iua Erekari Matamatakotinokara sikari kãkiti auini tĩkane. Kãkiti ĩto tapara !auari.
Ikara sãkiretxi hĩtemoni nisãpiretakiti, iua Erekari Matamatakoti sãkiretxikana. Nisãkire
auikiko auãkitakari kãkiti, ãtipirika Teosokata auini ĩkapani.
64 Txamari auapitika hĩte sauaki nisãkire mauiãkani —itxa Xesosi.
Merepitipanika Xesosi imarotapekari iua sãkire mauiãkani tĩkane. Xesosi imarotari
apaka imĩkapiritakiri tĩkane.
65 —Niri Teoso masikaposotiiretakiniti kona iposota apokini notamoni —itxa Xesosi.
66 Ikara isãkire xika itori Xesosikata sikani takanapari iua. Kona inirekaikarina
iuakata isinina.
67 Ininiã Xesosi pimaãna imoianariakori tosi:
—Hĩtepekana, hĩte apaka nirekatari hĩtakanapinino? —itxa Xesosi.
68 Ininiã Simão Petro apakapapiretari:
—Apiananiri, kirimonipa asa atxiĩti? Pitenanira sãpiretari kãkiti auapinininiika inini.
69 Ate imarotari Teoso mereẽkiti pininiua. Teoso ãkiri, auapika inakari ãkiri pitxaua
pite —Petro txari Xesosi.
70 Ininiã Xesosi:
—Nota mereẽi hĩte tosi kikiakori. Txamari hĩte sauaki aua Satanasi nitiri —itxa Xesosi.
71 Iuasaaki Xesosi xinikari Xotasi Isikariotxi inakori, Simão inakori ãkiri. Xesosi
moianarikamara iua, txamari imĩkapiritariko Xesosi.

7

Xesosi Itariakori Mauikakaniri Isãkire

1 Eereka Xesosi kaikotapanika Kariréia tõpa. Kona Xotéia tõpa !ikaikota iuasaaki, kotxi
iuaã Xoteo auĩteakori nirekari okiniri.
2 Iuasaaki Xoteo kiinirite Papiri inakori kaiama atokopekari.
3 Ininiã Xesosi itariakori misãkiretari iua:
—Posipika uai. Pisãkire auiãkanimoni Xotéia auakanimoni pisa. Ninoa apaka nirekari
itikiniri pikamakiti.
4 Kãkiti nirekiniãri iteene imarotaãka, !ikipatari ikamakiti. Pite kamanãtari posoti-
iretxi uai Kariréia tõpa. Pisa Xotéiamoni. Iuaã poerekari piposotiire ikinimane imarotinii
ĩkapani —itxana.
5 Ikara atoko itxarina Xesosi, kotxi itariakori apaka iuasaaki kona auikapanikari
isãkire.
6 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Iuaã nisini keto kona apokapanika. Apakata ikiniõtika Xotéia tõpamoni hĩte sini,
7 kotxi kãkiti !omanatai hĩte. Notananira omanataãka, kotxi nisãpiretari maerekati
kãkiti kamakiti.
8 Erekari hĩte sini kiinirimoni. Kona nota sapani uatxa. Nisini manapi apokasaaki
nisa —itxa Xesosi.
9 Itariakorimoni ikara inaka atoko, ikaikotapanika Kariréia tõpa.

Xesosi Sari Papiri Kiiniritimoni

10 Itariakori kiinirimoni ĩkiikapeka. Ninoa tikinimoni isa Xesosi. Iuasaaki !kasãpirenari
kiinirimoni isini tĩkane. Ininiã kãkiti mimarotakinitika isa.
11 Xoteo auĩteakori nitapiimari Xesosi kiinirisaaki. Ipimaãri kãkiti:
—Ĩtapari Xesosi?
12 Kãkiti iuaã auakani sãkirauata Xesosi pirena. Apanakini txari:
—Peerekari Xesosi.
Apanakinipekana:
—Kona erekari. Imisirienetari kãkiti —itxana.
13 Kona kãkiti sãkirauata Xesosi uãka Xoteo auĩteakori takote, kotxi ipĩkana.
14 Mapaõtinoka kiiniri xipokini apisapanika, Xesosi sari Xotéia tõpamoni. Isari Teoso
misãkiretiko aikotimoni. Iuaã oerekarauata.
15 Xoteoakori tsorĩkaãnãta Xesosi sãkire ikenakotakasaakina:
—Kininiãpa ere kiki paimatireri. Kona apaiaõkarauata —itxanãtana.
16 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Na nota imaroreni noerekai hĩte. Iua niokanatakiri imarorera noerekai hĩte.
17 Kãkiti Teoso nirekaãkiti nirekaãkani imarotari noerekiniri Teoso imarorenoka.
Ninoa imarotari nimoerekakaniri notaka nimarore.
18 Kãkiti iuaka isãkire sãpiretakari nirekari apanakini iuikiniri iua. Kãkiti Teoso
sãkirenoka sãpiretakari nirekari iuikiniri Teoso ipaniãtakiri. Ikara atoko inakari kãkiti
sãkire atãonoka. !Ikamari maerekati.
19 Moisesini oerekai hĩte Teoso sãkire, ipaniãtakiti iõkatsopatakori. Txamari kona hĩte
kamari Teoso paniãtakiti. Kona ãtika hĩte kamari ipaniãtakiti, kotxi hinirekari hõkinino
nota —itxana ninoa.
20 Ininiã ninoa apakapapiretari:
—Maerekati matamatakoti auaĩtotai pite. Kiripa kinirão okaka txai pite? Iua
maerekati matamatakoti xika ikara atoko pitxa pisãkire —itxarina.
21 Ininiã Xesosi:
—Nota kamari posotiiretxi tomatikoõtxitisaaki, iua kiki matĩpokotakati nimakananí-
takasaaki, ininiãkara hĩte tsorĩkaãta. Hĩuãkatari niparĩkauatini.
22 Txamari hĩte apaka parĩkauata tomatiko õtisaaki, kotxi hĩkamari Teoso takaõtxikare
hamarite ĩtoã tomatiko õtisaaki. Moisesini paniãtai Teoso takaõtxikare hĩkamini hamarite

ĩtoã oito õti iua auakasaaki. Ari hinirimane kitxakapirĩkarini, Moisesini apisapanika, oerekapekari ikara atoko inakari hĩkamini.
23 Ininiã hĩte kamari Moisesi paniãtakiti tomatikoõtxitisaaki. Ikara atoko ininiã, kinirepa hĩte omanatano nota, iua kiki erekapeka nitxĩkitakini xika tomatikoõtxitisaaki?
24 Iteene pimimarotakanisaakiri ãti kamakiti, kona pakiritapiri: "Iua kamari maerekati," kona pitxape. !Papoĩtapiri ãti. Atão inakarinoka pinita, atão pimarotini ĩkapani —itxa Xesosi.

Xesosikani Teoso Mereẽkiti Txataua?

25 Apanakini kãkiti Xerosareẽ auakani txanãtari:
—Ere kikikani ninoa kinirão okaenetakitikani?
26 Hãtamatari. Iua sãkirauanãta kãkiti apisatoõ. Kona kapĩkareri iua. Auĩtetxiakori !kasãkirena. Atauako aãuĩteakori auikatari isãkire atxiĩti? Atxiĩti auikatarina Xesosi Teoso mereẽkiti aiãtapanãtakiti ininiãua?
27 Atão Teoso mereẽkiti aiãtapanãtakiti apokasaaki, kona kimarotikori iua ininimoni. Ate amakinika imarotapitikari iua Xesosi ininimoni. Kariréiakiri iua, ininiã Xesosi Teoso mereẽkiti aiãtapakiti !itxaua —itxanãtana.
28 Teoso misãkiretiko aikotiã Xesosi oerekarauanãtakasaaki, itaparasãkireritika ipimaãna kãkiti iuaã auakani:
—Atauako hĩte imarotatano nota? Atauako himarotatari nota ininimoni? Kona notaka iokanataua kãkitimoni. Niokanataãka. Nota paniãtakari atãonoka isãkire. Kona hĩte imarotari iua.
29 Nota imarotari iua, kotxi iua auiniãtaãkirikarano nota. Iuara iokanatano kãkitimoni —itxa Xesosi.
30 Iuasaaki auĩtetxiakori nirekamari imaĩkinirina. Kona kamaĩkikori, kotxi imaĩkiko manapi kona apokapanika.
31 Ninoa auĩtetxiakori kona auikari Xesosi sãkire, iuaritika itomaneri kãkiti auikari Xesosi Teoso mereẽkiti kãkiti iãtapakiti ininiua.
—Iua kiki inipitikara Teoso mereẽkiti aiãtapakiti itxaua, kotxi ãti posotiiretxi apiari kamakari !auari —itxanãtana.

Sotatoakori Iokanatiko Xesosimoni

32 Pariseoakori kenakotakasaakiri kãkiti sãkire ikara atoko inakari, ninoa, sasetotxi auĩteakori pakini iokanatari sotatoakori Xesosi imaĩkinina ĩkapani.
33 Sotatoakori apokasaaki iuamoni, Xesosi txari kãkiti iuaãtaã:
—Mapaõtinoka hĩtekata nauako. Eereka nisa nipaniãtakirimoni.
34 Hinitapiikamano, !hãpokapanino. Nisinimoni kona hĩte posotari hĩsini —itxa Xesosi.
35 Auĩtetxiakori ninoakakarika isãkirauatana:
—Amonipa isa atxiĩti, ate mapokakaniãri iua? Atauako õtakoxiti isatako Xoteoakori iarikakanimoni, ãti uãka sauaki Xoteoakorimoni? Atauako oerekatari Xoteo minakaniua?
36 Kotxi iua sãkire: "Hinitanoko. !Hãpokano nota. Kona hĩte posotari nota sinimoni hĩsini," itxa sãkireta. Ate !imarotari isãkire —itxanãtakakana.

Ãparaã Kãkiti Auãkitaãkari

37 Kiiniri mapotõkire õti apiapoxokonita. Iua õti Xesosi tima kãkiti sauaki. Itaparasãkireritika isãpirenauata ikinimane kenakotiniri ĩkapani:
—Piposonatakasaaki, notamoni pinako piãtini ĩkapani.
38 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Nota sãkire auiãkari ãkixinireẽ aua amomo atoko inakari. Iua ãparaã txĩkitakari kãkiti auãki inini.
—itxa Xesosi.
39 Iua Erekari Matamatakoti amomo atoko itxa. Xesosi sãkire auiãkari apakapariko iua Erekari Matamatakoti. Iuasaaki Xesosi sãkirauatakasaaki, iua Erekari Matamatakoti kona siãkapanika kãkitimoni, kotxi Xesosi kona kanapiriãpanika Teoso tixinemoni.

40 Ikara Xesosi sãkire ikenakotakasaaki itori kãkiti txari:
—Atãopitikara ikira kiki Teoso sãkire sãpiretakari aiãtapakiti itxaua.
41 Apanakini txari:
—Iua Teoso mereẽkiti aiãtapakiti itxaua.
Apanakinipekana:
—Teoso mereẽkiti aiãtapakiti, Kariréiakiri !itxaua.
42 Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretari Teoso mereẽkiti aiãtapakiti, Taviini apika mekaniri itxaua. Iua iponaniãko Pereẽ sitatxiti Taviini auiniãtaã —itxana.
Ikara atoko itxanãtana, kotxi kona imarotarina Xesosi iponaniiniãtaã Pereẽ sitatxiti.
43 Iuasaaki apanakini auikari Xesosi sãkire. Apanakinipekana !auikari Xesosi sãkire.
44 Apanakini nirekamari imaĩkiniri Xesosi iuasaaki, iuaritika iua maĩkakari !auari.

Sotatoakori Kanapiriã Xoteo Auĩteakorimoni

45 Ininiã sotatoakori kanapiriã sasetotxi auĩteakorimoni, pariseoakori pakinimoni. Ininiã ipimaãna:
—Kinirepa kona himinari Xesosi uaimoni?
46 —Apia imatiresãkireta iua. !Auari kãkiti iua atoko ina sãkiretakari, ininiãkara !apakata amaĩkiniri iua —itxana sotatoakori.
47 Ininiã pariseoakori omanãkarauata.
—Atauako iua misirienetai hĩte apaka? Iua txĩkitakai hĩte isãkire hãuikini.
48 !Auari auĩtetxi iua sãkire auiãkari. !Auari pariseo iua sãkire auiãkari.
49 Kãkiti miĩkitetinanira auikari Xesosi sãkire. Xesosi sãkire auiãkari kona imarotari Moisesini paniãtakiti. Ininiãkara Teoso misiritanako ninoa —itxa pariseoakori sãkire.
50 Iuasaaki Nikotemo inakori iuaãtaã aua. Pariseo itxaua. Iua õti apisapanika iuara sari Xesosimoni ĩkanõka imisãkiretiniri ĩkapani. Ninoa ikara atoko isãkirauatakasaaki, Nikotemo misãkiretana ninoa:
51 —Kãkiti kamakiti isãpiretini apisapanika, “maerekati ikamakiti,” kona hĩtxape. Ikara atoko itxa Moisesini oerekasaakiua ate —itxana.
52 Ininiã ninoa pariseoakori:
—Atxiĩti pite Kariréiakirikai apaka, Xesosi atoko? Iteene patatsopatariko Teoso sãkire iõkatsopatakori. Iua iteene patatsopatakasaaki, iuasaakiikarako pimarotariko !auari Teoso sãkire sãpiretakari, Kariréia tõpakiri —itxarina iua.
53 Eereka ikinimane sari aapokomonina.

8

Sito Õtaniri Minakotikatika Sirĩkakaro

1 Iuasaaki Xesosi sari Orivanape Xiratamoni. Oriva txipokori.
2 Katimatinĩkata ikanapiriã Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuasaaki ikinipoko kãkiti apotiitaua iuamoni. Ininiã Xesosi topãka, Teoso sãkire isãpiretini ĩkapani.
3 Iuasaaki kaiõkatsopareriakori, pariseoakori pakini minaro sito iuamoni. Ninoa apokaro oa sito õtaniri minakotikatika osirĩkini. Itakarona oa ikinimane apisatoõ.
4 —Koerekareri, aãpokaro oia sito õtaniri minakotikatika osirĩkini.
5 Moisesini sãkire iõkatsopatakori paniãtaua ikara atoko inakaro kai soroã oõkaãka. Pitepekana, kiãtokopa atxataro oa? —itxana Xesosimoni.
6 Ikara atoko ipimaãrina Xesosi, kotxi inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire. Inirekarina Moisesini paniãtakiti iaõka imakamakaniã, ininiã maerekati ikamapeka. Txamari !kasãkireri Xesosi. Iokirita, iõkata itxari kipatxi iuakokiã. Imakenakotakiniti atoko itxa.
7 Ipimarauatapanikana, ininiã Xesosi õkaõkitaua.
—Maerekati makamakatirako ĩkiika kiporonakiniro aroa kai soroã —itxa Xesosi.
8 Eereka Xesosi iuaĩkana iokirita, iõkata itxari kipatxi.

9 Ninoa ikaraene ikenakotakasaakina, iua apiata kiomãtxi inakariua sipeka. Eereka
iua tikini auakari apaka sipeka. Ikara atoko itxaãpotana ikinikana isinina. Eereka
Xesosinoka kaikota oa sitokata.
10 Xesosi õkaõkitaua, atamata itxaro oa sito. Oanoka kaikota iuaã.
—Ĩtapari pimaerekani sãpiretakani? —itxaro.
11 —Apiananiri, isipekana nimaerekani sãpiretakani —otxari.
—Nota apaka kona sãpiretari pimaerekani. Pisipeka. Maerekati kona pikamapinikako
—itxaro.

Kãkiti Xinire Iopiniãkari

12 Eereka Xesosi iuaĩkana oerekari kãkiti.
—Nota ikini itixiti auakani tirikapite atoko nitxaua, kotxi noerekari Teoso sãkire
notakata sikani. Teoso mimarotakani ipiaã sikani itxauana. Notakata sikanipekana !
itĩpokota ipiaã. Nota sikana ninoa ãtipirika auinina ĩkapani —itxa Xesosi.
13 Ininiã pariseoakori misãkiretari Xesosi:
—Kona ate auikapiretari pisãkire, kotxi pitenani sãpiretari pisãkire. Ikara atoko ininiã,
kona aimarotari atãoene inini pisãkire. Ãti sãpiretiniãri pite sãkire iaõka, aãuikari atxiĩti
—itxarina Xesosi.
14 Ininiã Xesosi:
—Nota sãkirekara ikara atoko nitxai hĩte, iuaritika atãoenekara ikara atoko nitxai hĩte,
kotxi nota imarotari nininimoni, nimarotari nisinimoni. Kona hĩte imarotari nota
ininimoni. Kona hĩte imarotari nota sinimoni.
15 Kãkiti hĩtxaua, ininiã hãpoĩrauata, kotxi !himarotari atão. Kona nota txari kãkitimoni:
“Pite, peerekai pite. Pitepekana, !erekai pite.” !Ikara atoko !nitxari kãkiti.
16 Iuaritika nisãpiretakasaakiri kãkiti kamakiti, atãonoka nitxa nisãkire, kotxi kona
notananini sãpirenauata. Niri niokanatakiri sãpiretakititxikana nisãpireta.
17 Kitxakapirĩka hĩteka kiomaneakorini sãkire iõkatsopatakori txari:
Kãkiti itikakititxikana ãti itikakiti. Ninoa ipi sãkire ãtinoka auiniã, ininiã ninoa sãkire
atãonoka itxa,
itxa hĩkiomane sãkire.
18 Nota sãpiretari nota pirena. Niri niokanatakiri apaka sãpiretari nota pirena
nisãkiretxikana, ininiã ipi auape —itxa.
19 —Naniparari piri? —itxarina.
—Kona himarotano nota. Niri apaka kona himarota. Nota himarotaãkamako, niri
apaka himarotamako.
20 Ikara atoko Xesosi sãkirauata. Txineiro Teoso ĩkapani sikikoãtaã takote Xesosi
oerekarauata Teoso misãkiretiko aikotiã. Xesosi ikara atoko isãpirenauata, iuaritika kona
kamaĩkikori, kotxi imaĩkiko manapi kona apokapanika.

Xesosi Sinimoni Kãkiti Masikani

21 Iuaĩkana Xesosi misãkiretari kãkiti:
—Nisipiriko. Eereka hinitapiimano. Nota sinimoni !hãuiritaãka hĩsini. Hĩpinakasaaki,
himaerekanikatika hĩpinako —itxa Xesosi.
22 Xoteo auĩteakori napetari:
—Atauako iuaka okatauako? Kotxi iua txari: “Nota sinimoni kona hãuiritaãka hĩsini”
—itxana ninoa.
23 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata ninoamoni:
—Ĩkoraxitikinirai hĩte. Nota itanokiri. Hĩte ĩkora itixikinirai hĩte. !Ĩkoraxitikirino nota.
24 Ikara atoko ininiãkara, nota txai hĩte: “Hĩpinakasaaki himaerekanikatika hĩpinako,”
nitxai. Himauikakanisaakiri nisãkire nota pirena, hĩpinakasaaki himaerekanikatika
hĩpinako. Kona Teoso makatxakinii himaerekani —Xesosi txana ninoa.
25 —Kiriparai pite? —itxarina Xesosi.
—Merepitipanika nisãpiretakitikara iuakarano nota.

26 Nisãpiretakiti tĩkane hĩte maerekani nisãpiretini tĩkane kaiãopokori. Nota iokanatakari
atãoenenokara isãkire. Iua sãpiretakitinokara nisãpiretari kãkiti itixi auakani —itxa Xesosi.
27 Ninoa !imarotari Xesosi iokanatakari aĩri Teoso.
28 Ininiã Xesosi txana:
—Nota hĩtari iaxitikiri hõkasaaki, niĩto itano hõkitikasaaki, iuasaakiikarako himarotano
kinakaripa nota. Iuasaaki himarotariko notaka sãkire !nisãpireta. Niri oereẽkitinokara
nisãpireta.
29 Iua niokanatakiri notakata aua. Niri !itakanapano nota, kotxi inireẽkitinoka nikama
—itxa Xesosi sãkire.
30 Xesosi ikara atoko ina sãkiretakasaaki, itomaneri kãkiti auikari isãkire.

Õpoĩkakoni Pirena

31 Ininiã Xesosi sãkirauata Xoteoakorimoni iua sãkire auiãkanimoni.
—Nisãkire iaõka hĩkamakasaaki, atão nimoianariakori hĩtxauako.
32 Atão nimoianariakori hinakasaakiua, himarotari atãonoka inakari. Atãonoka in-
akari himarotakasaaki, õpoĩkakoni atoko hĩtxaua.
33 Ninoa apakapapireta:
—Apraãoni apika mekaniririeua ate, ininiã anirekinimoni asa. Nitiritxi iamotakoni !
atxaua. Kinirepa õpoĩkakoni atoko pitxĩkitakaua? —itxana.
34 Ininiã Xesosi:
—Atãonoka nitxai hĩte. Maerekanitxi nitiri atoko itxa kãkiti maerekati kamakari.
35 Nitiritxi iamotakori ãtipirika !auari ipatrãote aapoko. Patrão ãkiri auapika ãtipirika
iri aapoko.
36 Nota Teoso ãkiri txĩkitakasaakiri kãkiti õpoĩkakori atoko ininiua, maerekanitxi nitiri !
itxaikauako. Iuasaaki iposotari erekari ikamini.

Apraãoni Apika Mekaniriakori

37 —Nimarotari Apraãoni apika mekaniriakori hininiua, txamari hinirekari hõkinino.
Nisãkire himauiãkani xika hinirekari hõkinino.
38 Nota sãpiretai hĩte nota iri oerekakiti. Hĩte kamari hĩte iri paniãtakiti —itxa Xesosi.
39 —Apraãoni ate iri —itxana ninoa.
Ininiã Xesosi:
—Apraãoni apika mekaniriakori hininiãua, Apraãoni kamakiti atoko hĩkamamako.
40 Atãonoka nisãpiretai hĩte. Teoso sãpiretakitinokara nisãpiretai, iuaritika hinirekari
hõkinino. Apraãoni !ikamari ikara atoko inakari.
41 Hĩte kamari hĩte iri kamakiti atoko inakari —itxa Xesosi.
—Teosonanira ate iri. Ate atãopitika iua anaakori atxaua —itxana.
42 —Teoso atão hĩri ininiãua, nota hĩtiretamako, kotxi Teoso auiniãtaã nota ina uaimoni.
Kona notaka iokanataua. Teosora iokanatano nota uaimoni.
43 Kininiãpa !hiĩkitetatari ikara atoko nininii? !Himarotari nisãkire, kotxi kona xatiki
hinirekari nisãkire iaõka hĩkamini.
44 Satanasira hĩri. Hĩte nirekari maerekati, Satanasi nireẽkiti iaõka hĩkamini. Kitx-
akapirĩka itixi kamiko atokopanika kokaniri itxaua Satanasi. Iua !inirekari atãoene
isãpiretini. !Iposotari atãoene isãpiretini. Aãpirenanokara iua imarota, kotxi aãpirenaãri
itxaua iua. Aãpirenaãri iri itxaua iua Satanasi.
45 Nisãkire atão, ininiãkara hĩte !auikari nisãkire.
46 Hĩte ãtika itikatari maerekati nikamini? Ãtika !itikari maerekati nikamini, kotxi
kona maerekati kona nikama. Ininiã kinirepa kona hĩte auikari nisãkire?
47 Teoso anaakori kĩpitari iua sãkire. Hĩte kona kĩpitari iua sãkire, kotxi iua anaakori !
hĩtxaua hĩte —Xesosi txana ninoa.

Xesosi Apraão Apisapanika Auini

48 Ininiã Xoteoakori txari Xesosi:

—Ate sãkire atão. Samariakiri pitxaua pite. Maerekati Matamatakoti auaĩtotai pite —itxana.
Ninoa akiriuãkatari Xesosi “Samariakiri,” kotxi Xoteoakori omanatana Samariakini.
49 Ininiã Xesosi:
—Maerekati Matamatakoti kona auaĩtotano nota. Nota paxitari niri, txamari hĩte kona paxitano nota.
50 Kona notani nitari kãkiti nota iuikakani tĩkane. Nirira nirekari kãkiti iuikinino nota. Nirira imarotari nisãkire atãonoka inini.
51 Nota sãkire iaõka kamakari !ipina. Ikara atãoene.
52 Xoteoakori apakapapiretari:
—Uatxa aimarotari maerekati matamatakoti auaĩtotai pite, kotxi Apraãoni ipĩpe. Teoso sãkire sãpiretakanini apaka ipĩpe. Kinirepa pite sãkire: “Nota sãkire iaõka kamakari !ipina,” pitxa?
53 Aĩrini Apraãoni ipĩpe. Pite apiata atxiĩti? Teoso sãkire sãpiretakanini apaka ipĩpe. Kiriparai pite? —itxarina Xesosi.
54 Ininiã Xesosi:
—Notaka niuikiniua ! apakata. Nirira iuikano nota. Hĩte sãkire: “Ateosone iua,” txamari nota irira iua.
55 Kona himarotari Teoso. Notananira imarotari Teoso. Nota “kona Teoso nimarota,” nininiã, hĩte atokokamarako nitxamako. Aãpirenaãri nitxamauako. Nota imarotapitikari iua. Nota kĩpitari isãkire.
56 Hĩri Apraão poxokoniuata, nota uai apokini ikenakoenetakasaaki. Iua itikari nota uai apokini, ininiã iua poxokoniuata.
57 Ininiã ninoa Xoteoakori: —Pite sĩkoẽta anokanani ! apokapanika, iuaritika paõkitatari Apraão? Paxirari pisãkire —itxarina.
58 —Apraão apisapanikara nota aua. Ikara atãoene nitxai hĩte —itxa Xesosi.
59 Ikara isãkire ikenakotakasaakina, ikosekarina kai soro Xesosi ikiporonakinina ĩkapani, okinina ĩkapani. Xesosi kipataua. Osipikari Teoso misãkiretiko aikoti. Inapaãpota ninoa sauaki.

9

Mõsiãreti Xesosi Erekapeka Inĩkitakini

1 Xesosi tĩpokotakasaaki, itikari mõsiãreti. Iua ponaniãkasaaki, mõsiãreti itxapekaua.
2 Xesosi moianariakori pimaãri iua:
—Koerekareri, kiripa kamari maerekati iua mõsiãreti inini? Iuakani? Irikani? Inorokani?
3 Ininiã Xesosi:
—Kona iua maerekani xikani mõsiãreti itxaua. Kona iri maerekani xikani, kona inoro maerekani xikani mõsiãreti itxaua. Kona maerekanitxi xikani mõsiãreti itxaua. Iua mõsiãreti Teoso posotiire kãkiti imarotini ĩkapanira.
4 Kãkiti parĩkauata pokamara. Mapiãpeka inakasaaki, kona kãkiti posotaikari iparĩkauatini. Iua atokokana akamariko niokanatakiri paniãtakiti aãuapanika anakasaaki. Apinaka atoko kona akamaikari Teoso paniãtakiti ĩkorapokoriti.
5 Ĩkorapokoriti nauakasaaki, niopinikana ikinimane ãkixinire Teoso imarotinina ĩkapani —itxa Xesosi.
6 Ikara inaãka atoko ienemaã ixiti oakaka Xesosi. Ikamari ãkape, minapa itxari mõsiãreti oki nopini.
7 Iokanatari:
—Parokari poki Siroee poamoni —itxari mõsiãreti.
Iuaã auari ipoa xapitikiri kãkiti kamakiti. Iua ipoa uãka “Siroee.” Iua uãkatxikana “Iokanatakori” itxaua. Iua sari Siroeemoni. Arokatoõtaua. Iuasaakipeka kõsiãrepeka itxa.

8 Aapoko takote auakani, kãkiti mitxi mõsiãreti itikakani pakini, ninoa
misãkiretakakaua:
—Ikira kiki mitxi iitopãkanãtapika inakarikani, kãkiti txineirote amanaãnãtapika in-
akarikani, ikira kiki? —itxana.
9 Apanakini apakapapiretari:
—Ari, iuapitikara.
Apanakinipekana apakapapiretari:
—Kona. Kona iuani. Ãti kiki iua mõsiãreti atoko inakarira.
Iua mitxi mõsiãreti apakapapiretari:
—Ari, iuapitikarano nota —itxa.
10 Ininiã ninoa:
—Kiãtokopa pitxa uatxa kõsiãrepeka pitxapeka? —itxarina.
11 —Iua Xesosi inakori kamari ãkape, nokiã minapa itxari. Ipaniãtano: "Ãparaã Siroee
inakorimoni pisa. Iuaã parokatoõtaua," itxano nota. Ininiã nisa. Narokatoõtaua.
Iuasaakipeka nota kõsiãrepekano —itxa.
12 —Namoniparari iua? —itxarina.
—A, meta —itxa iua mitxi mõsiãreti.

Pariseoakori Mitxi Mõsiãreti Inakarikata

13 Ninoa anikari iua mitxi mõsiãreti pariseoakorimoni.
14 Iua õti Xesosi kamakasaakiri ãkape mõsiãreti kõsiãrepeka inĩkitakini ĩkapani tomatiko
õtisaaki iuasaaki.
15 Ninoa anikasaakiri iua mitxi mõsiãreti inakari pariseoakorimoni, pariseoakori
apaka pimaãri iua:
—Kininiãpa uatxa kõsiãrepeka pitxa? —itxana.
—Ãkapeẽra noki nopini iminapa. Eereka narokatoõtaua. Uatxa kõsiãrepeka nitxa —itxa.
16 Pariseoakori ãtikaka txari:
—Iua kiki, ãkape mõsiãreti oki nopini minapakari, kona iua kamari Teoso paniãtakiti,
kotxi iparĩkauata tomatiko õtisaaki. !Apakata ikamakiti.
Pariseoakori ãtikakapekana sãkirauata:
—Maerekati kamakari kona kamari ikara atoko inakari posotiiretxi, mõsiãreti
kõsiãrepeka inĩkitakini.
Ininiã pariseoakori taparakienatakakaua ikara xika.
17 Iuaĩkana pariseoakori misãkiretari iua kiki:
—Kiãtokopa inakaripa iua kiki pite makananitakari? —itxarina iua.
—Teoso sãkire sãpiretakari itxaua iua.
18 Xoteo auĩteakori kona auikari isãkire, mitxi mõsiãreti eereka kõsiãrepeka inakari
sãkire. Ininiã ninoa akiritari iri, inoro pakini.
19 —Hĩte sãkire hamarite auakasaaki mõsiãreti itxapekaua. Hamaritekani ere?
Kiãtokopa uatxa kõsiãrepeka itxa? —itxana.
20 —Ari, ate ãkiripitikara. Iponaniãkasaaki, mõsiãretipeka itxaua.
21 Kona ate imarotari kiriãpareuako uatxa kõsiãrepeka itxa. Kona ate imarotari kiriuako
kamari kõsiãrepeka inini. Hĩpimaãri iua, kotxi mitapekari iua. Iuaka apakapapiretai hĩte
—iri, inoro pakini txana ninoa.
22 Iri, inoro pakini ikara atoko itxana Xoteo auĩteakori ipĩkinina xika. Xoteo auĩteakori
sãpiretapekari kãkiti: "Kãkiti Xesosi sãkire auiãkani, Teoso mereẽkiti ininiua auiãkani, kãkiti
iãtapakiti ininiua auiãkani, kona auiritaãkaikana ĩroinina aiko Xoteo apotiitiniãtaãua."
23 Ininiã pĩkaretxi xika iri, inoro pakini txari: "Hĩpimaãri iua. Mitapekari iua," itxana
ninoa.
24 Ininiã iuaĩkana pariseoakori akiritari iua kiki mitxi mõsiãreti inakari.
—Atãonanira pisãpiretako Teoso apisatoõ. Ate imarotari maerekatinoka ikamini Xesosi,
kotxi imakananirauata tomatiko õtisaaki —itxarina.

25 Ininiã iua:
—Kona nimarotari maerekati ikamini. Kona nimarotari erekari ikamini. Mitxipeka
mõsiãreti nitxaua. Uatxa kõsiãrepeka nitxaua. Ikaranoka nimarota —itxana ninoa.
26 —Kiãtokopa itxai kõsiãrepeka inĩkitakiniãi?
27 Iua mitxi mõsiãreti inakari apakapapiretari:
—Nisãpiretapekai hĩte mixikanani, txamari !hãuikari nisãkire. Kinirepa hinirekatari
iuaĩkana nisãpiretinii? Atauako hĩte apaka nirekari iua sãkire hãuikini? —itxana.
28 Ininiã itxitarina:
—Pitera auikari iua sãkire. Ate auikari Moisesini sãkire.
29 Aimarotari Teoso misãkiretari Moisesini. Iua Xesosi kamari maerekati. !Aimarotari
amonikiripa iua ina —itxana.
30 Iua kiki apakapapiretari:
—Anekani. Kona hĩte imarotari amonikiriuako iua ina. Iuara kamaõsiãretano nota.
31 Teoso kona maãkatari maerekati kamakari amanaãkiti. Teoso teosonetakani
amanaãkiti imaãkatapitika. Iua nirekaãkiti kamakari amanaãkiti imaãkatapitika.
32 Mitxipeka mõsiãreti kõsiãrepeka inĩkitaãkari kona auari. Itixi kamikosaakipanika !
auari kõsiãrepeka inĩkitaãkari. Uatxaikara auape.
33 Xesosi Teoso iokanatakiti iminakanimauako, !ikamamariko posotiiretxi —itxa iua.
34 Ininiã pariseoakori:
—Pite maerekatipeka auakarikai. Ãtipirika pite kamari maerekati. Maerekatinoka
piĩkiteta. Iuaritika pinirekatari ate poerekini? Konapitini. Kona ate nirekari ikara
pisãkire. Pisipiniikaua. Kona uai pikanapiripinika. Ate kona nirekari pite uai kãkiti
apotiitiniãtaãua aikoti pinini —ninoa txari iua.
Ininiã aiko porikiti iokanatarina.

Mitxi Mõsiãreti Inakari Auikiniri Xesosi Sãkire

35 Xesosi kenakopiretari iporikiti iokanatiko mitxi mõsiãreti inakari, ininiã Xesosi
nitari iua. Apokasaakiri, itxari:
—Atauako pauikatari Teoso ãkiri sãkire? —itxari.
36 —Kipa iua? Nimarotiniãri, nauikapitikariko —itxa.
37 —Pite aõkitapekari Teoso ãkiri. Iuapitikara misãkirenãtai pite uatxa —itxa.
38 —Apiananiri, nota auikari pite Teoso ãkiri pininiua.
Ininiã iua kapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ.
39 —Ĩkorapokoriti napoka Teoso sãkire auiãkani ipinimoni nitakinina ĩkapani. Isãkire
mauiãkani ipinimoni nitakinina ĩkapani napoka ĩkorapokoriti. Apanakini nisikaposoti-
ireta, Teoso sãkire auikinina ĩkapani. Mitxi ninoa mõsiãreti atoko itxauana, kotxi
mitxi !imarotarina Teoso. Ninoa auikapiretakasaakiri Teoso sãkire, kõsiãreri atoko
itxapekauana. Apanakinipekana atão minakati isãkirena: “Nimarotapitikari Teoso.”
Ninoa uãkatari kõsiãreri atoko ininiuana. Txamari kona atão ninoa nirekari imarotiniri
Teoso. !Nisikari posotiiretxi ninoamoni, Teoso sãkire auikinina ĩkapani. Kãkiti iua atoko
inakari mõsiãreti atoko itxaua —itxa Xesosi.
40 Ãtikaka pariseoakori Xesosi takote auakani kenakotari.
—Atauako atekani apaka mõsiãreti atoko atxaua? —itxana.
41 —“Mõsiãreni atoko atxaua,” hininiã hĩsãkire, ininiã atão hĩsãkire. Txamari hĩte txari:
“Kõsiãreua ate,” hĩtxama. Iua atoko hininiã hĩkamapitikari maerekati, kotxi kona hãuikari
Teoso sãkire —Xesosi txana ninoa.

10

Soti Auĩte Pitikiri

1 Xesosi sãkirauatakasaaki, ia atoko itxa isãpirena:
—Atãopitikara ia atoko nitxapaniiko hĩte. Soti auĩte ĩroã pirikeri itoremoni. Itoremoni
miĩroãkani kiĩtiriri itxauana, kotxi ãtiãtaã ikanĩka ĩroini ĩkapani.

2 Pirikeri toremoni ĩroãkari soti auĩte pitikiri.
3 Initiri osereẽri pirikeri tore iua ĩkapani. Soti auĩte kenakotari ipitikiri sãkire. Ipitikiri
imarotari ikinipoko ipiraakori uãka akiritinina ĩkapani. Iuara anikana inipokotinina
ĩkapani.
4 Porikiti auakasaakina, iua saãpota ninoa apisa. Iua tikini isana ninoa. Ninoa
imarotari iua sãkire ene.
5 Ninoa kona sari kãkiti imimarotakinitina tikini. Ipitikiri minakotika akiritakasaak-
ina, imitekana. Kona imarotarina imapitikiritakinitina sãkire.
6 Ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko Xesosi sãpiretari pariseoakori. Txamari ninoa
kona imarotari Xesosi ikara atoko inakari isãpirena.

Xesosi Soti Auĩte Pitikiri Erekari Itxaua

7 Xesosi iuaĩkana sãkirauata.
—Inipitikara nota pirikeri tore nitxaua, soti auĩte ĩroini ĩkapani.
8 Nota apisa apoãkani, atão minasãkiretakani kiĩtiririni itxauana. Soti auĩte kona
maãkatari ninoa sãkire.
9 Nota itore nitxaua. Kãkiti ĩroiniãtaã tore nitxaua. Nota makatxakari uai ĩroãkari
maerekani, auapinininiika inini ĩkapani. Iĩroã, ipokĩka itxapika. Kona kapĩkareri. Natxi !
auari.
10 Kiĩtiriri apoka iĩtiriuatini ĩkapani, okaniuatini ĩkapani, imisirikarauatini ĩkapani. No-
tapekana apoka kãkiti auapinininiika inini ĩkapani, kãkiti auini ereka inini ĩkapani.
11 Pitikiritxi erekari nitxaua nota. Pitikiritxi erekari ipina ipiraakori mapinakani
ĩkapani.
12 Nitiritxi soti auĩteakori pitikiri !itxaua. Anãpa auĩte kaneenamari apokasaaki, iua
miteka. Itakanapanako soti auĩteakori. Ininiã anãpa maĩkari soti auĩte, oxikepoata itxana.
13 Iua nitiritxi mitekako, kotxi txineiro ĩkapaninokara iparĩkauata. Kona atão itiretari
soti auĩte.
14 —Soti auĩte pitikiri erekari nitxaua nota. Atão nimarotari nipiraakori. Ninoa apaka
atão imarotano nota.
15 Iua atokokana niri imarotano nota. Nota apaka imarotari niri. Nota ipinako soti
auĩteakori nota nakiti mapinakani ĩkapani.
16 Nota aua apanakini soti auĩteakori apaka. Uatxa ia pirikeri ãki !auapanikana.
Niminanako ninoa apaka ia pirikeri ãki auinina ĩkapani. Ninoa auikariko nisãkire. Ininiã
ninoa imakinika aua ãtika pirikeri ãki. Ãtikarako ninoa pitikiri.
17 —Niri tiretano, kotxi nauiritari nipinini, iuaĩkana nõkitikiniua ĩkapani.
18 Kãkiti !iposotari okinino nota nimanirekasaakiri nokiko. Nota sikariko niĩto nokiko
ĩkapani. Ninirekasaaki manapi nipina. Ninirekasaaki manapi nõkitikaua. Ikara atoko
niri paniãtano nota —itxa Xesosi.
19 Ikara Xesosi sãkire Xoteoakori kenakotakasaaki, itaparakienatakakauana.
Apanakini potxitari Xesosi sãkire. Apanakini kona potxitari.
20 Apanakini txari:
—Satanasi nitiri auaĩtotari iua.
Ãtipekana txari:
—Imapitxirita. Kinirepa hĩkenakotatari mapitxiritakari sãkire? —itxana ninoa.
21 Apanakini txari:
—Satanasi nitiri auaĩtotakiti !ikara atoko itxa sãkireta. Satanasi nitiri kona kõsiãrepeka
txĩkitakari mõsiãreti —itxana.

Xoteoakori !Auikari Xesosi Sãkire

22 Mitaãsaaki Xoteoakori kamari kiiniri Xerosareẽ. Iuasaaki ixinikarina Teoso
misãkiretiko aikoti merepaniko kamiko.
23 Iuasaaki Xesosi tĩpokota aiko Teoso misãkiretikoãtaã, Saromãoni inakoriãtaã.
24 Iuaã Xoteoakori apotiitaua iuamoni. Iuasaaki ninoa txari iua:

—Pite Teoso mereẽkiti pininiãua, pisãpiretaua. Akokaxiti anirekari aimarotiniri ikara —itxarina.
25 Xesosi apakapapiretana:
—Nisãpiretapekai hĩte. Kona hãuikari nota sãkire. Niposotiire nikamakiti niri uãkaã oerekapekai hĩte.
26 Nisãpiretapekai hĩte, txamari kona hãuikari nota sãkire, kotxi nisoti auĩtene kona hĩtxaua.
27 Nisoti auĩtene imarotari nisãkire. Nota imarotana ninoa. Ninoa kapokitano nota.
28 Nitxĩkitakana ninoa ãtipirika auinina. Nota kamari ninoa imipĩkanina tĩkane. Kona kamakatxakikona nota nĩkatakini.
29 Niri sikana ninoa notamoni. Apiatakari itxaua iua. Ininiã ãti kona posotari imakatxakinina niri nĩkatakini.
30 Niri, nota pakini ãtika atxaua.
31 Ikara atoko Xesosi inakasaaki, Xoteoakori morõkari kai soro ikiporonakinirina ĩkapani.
32 Xesosi sãkirauata ninoamoni:
—Kaiãopokori erekari niri nakiti noerekapekai hĩte. Kinakarixikapa hinireka hĩkiporonakinino nota? —itxa Xesosi.
33 Xoteoakori apakapapireta:
—Kona akiporonakai erekari pikaminiã. Akiporonakai, “Teosorano nota” pinini xikara. Pite kiki, iuaritika “Teosorano,” pitxa. Ininiã maerekati pikamapeka Teosomonikari.
34 Xesosi apakapapiretana:
—Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Nitxai: “Teosoakori hĩtxaua hĩte.”
35 Aimarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori ãtipirika atão inini. Teoso akiriuãkatana ninoa isãkire apakapakani “teosoakori.”
36 Ininiã kinirepa hĩte kamaãkaretxitano. Niri mereẽno nota inireẽkiti nikamini ĩkapani. Iokanatano ĩkorapokoritimoni. Ininiã kinirepa hãpoĩtano Teoso nimisãkirepiretini, “Teoso ãkirirano” ninakasaaki?
37 Nimakamakaniãri niri nirekaãkiti, iuasaaki kona hãuikari nota sãkire.
38 Nikaminiãri inirekaãkiti, iuaritika himauikakaniãri nisãkire, hãuikariko niposotiire. Hĩtikakiti hãuika. Ininiã himarotariko, hãuikariko, niri, nota pakini ãtika aniniua —itxa Xesosi.
39 Iuasaakipeka pariseoakori omanãkarauata. Iuaĩkana inirekarina imaĩkinirina Xesosi. Txamari iuasaakipe isipe.
40 Iuaĩkana Xesosi kanapiriã Xotão ipiniãmoni. Iuaã ikaikota Xoão kapatxisarerini patxisarauatiniãtaã.
41 Itomaneri kãkiti sari iuamoni. Ininiã ninoa txa:
—Xoão kona kamari posotiiretxi, iuaritika ikinika isãpiretakiti Xesosi pirena atão inakarinoka isãpireta.
42 Ininiã itori kãkiti iuaãtaã auikari Xesosi sãkire.

11

Arásaro Ipinini

1 Kiki Arásaro inakori aua ipi itaro, Maria, Mata pakini. Ninoa aua Petánia aapokotxiti. Iuasaaki Arásaro amianata.
2 Xesosi ipinini apisa, oa Maria arokari Xesosi kiti kamariãroã, oiãkoã kaxipota otxari. Oa Maria itari Arásaro amianata.
3 Iua amianatakasaaki, Maria, Mata pakini iokanapireta Xesosimoni:
—Apiananiri, pitiretakiti amianata —otxari.
4 Ninoa iokanapirena ikenakotakasaaki, iua txa:

—Amianari inokari Arásaro kona ipinini ĩkapanini. Teoso posotiire oerekini ĩkapanira iua amianari inokari iua. Kãkiti: “Teoso ãkiri peerekari” iniko ĩkapanira iua amianata.
5 Xesosi tiretari Mata, oĩtaro Maria, Arásaro pakini.
6 Ikenakotakasaakiri Arásaro amianatini, iua napapanikari ipi õti iuaxiti.
7 Eereka itxana imoianariakori:
—Iuaĩkana Xotéia tõpa masa.
8 Ininiã imoianariakori:
—Koerekareri, kitapani iuaã Xoteoakori nirekari kai soroã ikiporonakinii pite. Iuaritika pisatapanikako iuaãtaã? —itxarina.
9 Ininiã Xesosi:
—Pokamara tosi oara aua kãkiti parĩkauatini ĩkapani. Pokamara tĩpokotakari kona mãkitita, kotxi atokatxi iopinikari ikinipoko.
10 Txamari ĩkanõka tĩpokotakari mãkitita, kotxi atokatxi kamara !auari.
11 Ininiã Xesosi:
—Amoianari Arásaro imakanãta. Nota õpirĩkariko iua —itxa Xesosi.
12 Ininiã Xesosi moianariakori txa:
—Imakanãtiniã, erekaãpopekari uatxa —itxana.
13 Xesosi imarotari Arásaro ipinini, txamari imoianariakori uãkatari Arásaro atão imakini.
14 Ininiã Xesosi txana ninoa atão imarotinina ĩkapani:
—Arásaro ipĩpe.
15 Erekapitikari iuaã nimauakani, kotxi eereka hĩte auikariko nota sãkire. Masa iuaxiti. Maõkitari iua —itxa Xesosi.
16 Tomee Txítximo inakori misãkiretana apanakini Xesosi moianariakori:
—Masa iuakata apinini tĩkane.
Ikara atoko itxa isãkire, kotxi iuaxiti Xoteoakori nirekari okiniri Xesosi.

Kãkiti Auãki Inĩkitaãkari

17 Xesosi apokasaaki iuaxiti ipi ipi pakini õti napapeka. Ininiã iuasaaki Arásaroni katapeẽkaika.
18 Petánia Xerosareẽ takote.
19 Apanakini kãkiti apoka Mata, Maria pakinimoni. Ninoa moianatana, kotxi itarina !auaika.
20 Mata kenakopiretari Xesosi apokaãpotini. Ininiã oa sari oaõkitiniri ĩkapani. Maria kaikota oaãpoko ãki.
21 Xesosimoni Mata apokasaaki, otxari iua:
—Apiananiri, pite uai auaãkamako, kona nitari ipinamako.
22 Iuaritika nimarotapitikari, pamanaãkiti Teoso sikapitikai —otxa.
23 Ininiã Xesosi txaro:
—Pitari iuaĩkana auapanikako.
24 Ininiã Mata:
—Nimarotari itixi xipokini õti nitari iuaĩkana auapanikako. Ipĩkani õkitikiniua õti, iua õkitikaua —otxa Mata.
25 Ininiã Xesosi sãkirauata:
—Nota ipĩkari õkitikakarirano nota. Kãkiti auãki inĩkitaãkarirano nota. Nota sãkire auiãkari ipininiã, iuaritika iuaĩkana auapanikako. Kona ipinaika.
26 Nota sãkire auiãkari auapanikako iuaĩkana. !Ipinaikako. Pauikatari ikara atoko nininii? —itxa Xesosi.
27 Ininiã Mata:
—Apiananiri, nauikapitikari. Teoso mereẽkiti pitxaua. Teoso ãkiri pitxaua. Teoso iokanatakiti itiximoni ĩkari pitxaua. Ikara nauikapitika —oa txari iua.

Xesosi Txiapatini

28 Eereka Mata sari oĩtaromoni. Oãkiritaro oa, mapara omisãkiretini ĩkapani.

—Koerekareri apope. Iua akiritai —otxa Mata.
29 Maria kenakotari ikara inakasaaki, katimariã õkitikaua, iuamoni sa otxa oa.
30 Iuasaaki Xesosi ! apokapanika aapokotxiãtaã. Ikaikotapanika mitxi Mata apokiniãtaã.
31 Maria katimaritika õkitikasaakiua, Xesosimoni osini ĩkapani, Xoteoakori, oaãpoko ãki auakani, oa mĩkapiritakani, sari oa tikini. Ninoa uãkatari akauarimoni osini otxiapatini ĩkapani.
32 Maria apoka Xesosimoni. Oãtamatakasaakiri iua, iua apisatoõ okapotoreẽkaua. Otxari:
—Uai pauaãkamako, kona nitari ipinamako —otxa.
33 Xesosi atamataro otxiapatini. Xoteoakori oakata apokakani txiapata apaka, ininiã Xesosi iteene matinaniuata ãkixinireẽ.
34 Iua pimaãna:
—Nanipa hĩkatatari? —itxa.
Ininiã ninoa:
—Apiananiri, masa. Patariko iuaã —itxana.
35 Iuasaaki Xesosi txiapata.
36 —Hãtamatari Xesosi. Iua tiretapitikari Arásaroni —itxa Xoteoakori.
37 Ãtikaka Xoteoakori txa:
—Mõsiãreti kõsiãrepeka itxĩkitakapeka. Atxiĩti iua uai apokaãkamako, kona Arásaro ipinamako —itxana.

Xesosi Õkitikiniri Arásaroni

38 Ininiã Xesosi iteene matinaniuata ãkixinireẽ. Iuasaaki isa akauarimoni. Ninoa takari ipĩkari kai auĩte ãki. Kai auĩte itotaãka.
39 Ininiã Xesosi txari:
—Himakatxakari akauari tore —itxa.
Mata, Arásaroni itaro txari Xesosi:
—Apiananiri, ipaiakapeka. Ipi ipi õti pakinipeka ikatiko, ininiã pataparasakari —otxari Xesosi.
40 Ininiã Xesosi:
—Nota sãpiretapekai: “Nota sãkire pauikiniã, pitikariko Teoso posotiire” —itxaro.
41 Ininiã imakatxakarina kai. Iuasaakipeka Xesosi ionakaãta iaxiti.
—Niri. Erekai, kotxi pikenakotari nisãkire.
42 Nimarotari ãtipirika pikenakotiniri nisãkire. Ikara atoko nitxa sãkireta kãkiti uai auakani kenakotiniri ĩkapani, kotxi ninirekari ninoa auikiniri pite iokanatinino nota uaimoni —itxa.
43 Ikara atoko inaãka atoko akirikatari:
—Arásaro, põkitikaua. Pipokĩka.
44 Ininiã iuasaakipeka Arásaro pokĩka. Imakinika iĩto mãkatxi mataã iapirikaãka. Itoõ apaka iapirikaãka mãkatxi mataã.
Ininiã Xesosi:
—Himakatxakari iapirikiko.

Xesosi Okaenetiko Pirena
(Mateo 26.1-5; Marko 14.1-2; Arókasi 22.1-2)

45 Xoteoakori Mariamoni ĩkani itikari ikara atoko inakari, ininiã auikarina Xesosi Teoso ãkiri ininiua.
46 Ãtikaka Xesosi kamakiti itikakani kanapiriã pariseoakorimoni. Isãpiretana Xesosi õkitikiniri Arásaro.
47 Ininiã pariseoakori, sasetotxi auĩteakori pakini apotiitaua. Imisãkiretakakana:
—Kiripa ate kama? Ia kiki kamari itori posotiiretxi.

48 Aãuiritiniãri iua ikara atoko ikamini, ikinipoko kãkiti auikari iua sãkire. Ininiã iua
tikini isana. Ikara atoko ininiã, Homanoakori xipokari Teoso misãkiretiko aikoti ate
nakiti, ate tixine apaka —itxana.
49 Iuasaaki Kaipasi inakori sasetotxiakori auĩte apiatakari inakari iua. Itxana:
—Hĩte kona kimarorepanikai.
50 Erekari ãti kiki ipinini ikinimane mapinakani ĩkapani. Ikara atoko ininiã, kona
ikinipoko anirimane ipinako —itxa Kaipasi.
51 Ĩkorakanani sasetotxi auĩte apiatakari itxaua Kaipasi. Ia atoko itxa: “Xesosi ipinako
Xoteoakori mapinakani ĩkapani.
52 Kona ninoa ĩkapaninanini ipinako. Teoso anaakori iarikakani ĩkapani apaka ipinako.
Ininiã iuasaakirako iua apotiitari ikinipoko ninoa. Ininiã Teoso anaakori itxauanako,”
itxa Kaipasi sãkire.
53 Iuasaaki eereka imapapiretarina Xesosi okinina tĩkane.
54 Ikara atoko ininiã, Xesosi kona saika Xotéia tõpamoni. Isari Eparaiĩ sitatxitimoni,
ãparaã makipakaniãtaã takote. Iuaã ikaikota imoianariakorikata.
55 Iuasaaki imatokoãpotarina Páskoa kiiniriti. Iuasaaki itomaneri Xoteoakori Xe-
rosareẽ tõpa auakani sari Xerosareẽ sitatxitimoni. Iua kiiniri apisapanika, isana
iuaã oerexiniretiniuana ĩkapani. Iuasaaki amanaãrina Teoso imakatxakiniri maerekati
ikamakitina.
56 Iuaã Xoteoakori nitari Xesosi. Ninoakakarika ipimaãkakana:
—Atauako kiinirimoni inapani atxiĩti?
57 Sasetotxi auĩteakori, pariseoakori pakini paniãtapekari kãkiti:
—Himarotakasaakiri Xesosi auiniãtaã, hĩsãpiretauako ate, ininiã amaĩkariko iua.

12

Maria Takari Kamariãro Xesosi Kitiã
(Mateo 26.6-13; Marko 14.3-9)

1 Seisi õti Páskoa kiiniriti apisa, Xesosi sari Petánia sitatxitimoni. Iuaã aua Arásaro,
Xesosi õkitikakiti Arásaro ipĩkasaaki.
2 Iuaã ikamaãka nipokori Xesosi ĩkapani. Mata sikari nipokori kãkitimoni. Iuasaaki
Arásaro apanakinikata topãka Xesosikata.
3 Iuasaaki Maria kosekaro kamariãro koana. Oia atão nato kamakoro. Ipixini kiro
ominani aua. Kona koketakoroni. Natonokara. Pakaronero, iuaritika okitakaro Xesosi
kitimoni. Oiãkoã okaxipokari. Iuasaaki aapokotxi ãki omarinokara itxaua.
4 Txamari Xotasi Isikariotxi inakori !apokaerekatari kamariãro Xesosi kitiã okitakini.
Iua Xotasi Simão ãkiri. Xesosi moianari itxaua, txamari imĩkapiritariko Xesosi.
5 Ininiã Xotasi txari:
—Kãkiti parĩkauata tresẽtosi pakini õti oia atoko inakaro kamariãro iamotiko ĩkapani.
Kinirepa kona ovẽtxitaãka? Kinirepa txineiro mauakinitimoni !osika? —itxa Xotasi.
6 Ikara atoko itxa, kotxi kiĩtiriri itxaua. Iua nĩkataro ninoa txineirote. Iua itotapekari
txineiro iĩtirĩkini. Iua !imaãkatana txineiro mauakiniti.
7 Xesosi apakapapiretari:
—Kona hĩtxitapero Mariapani. Onĩkataro kamariãro ia õti notamoni otakini ĩkapani,
kotxi oxinikari nikatiko õti ĩkapani.
8 Minakati mauinakini auapikako hĩtekata. Txama nota ! auaikako hĩtekata —itxa
Xesosi.

Xoteo Auĩteakori Nirekari Okiniri Arásaro

9 Itomaneri Xoteoakori kenakopiretakasaakiri Xesosi Petánia sitatxitiã auini, ininiã
iuaã isana Xesosi aõkitinina ĩkapani. Kona iuananini ninoa nireka aõkitinina. Arásaro
Xesosi õkitikakiti apaka ninoa nirekari atamatinina.

10 Ininiã sasetotxi auĩteakori nirekari Arásaro apaka okinina, kotxi kaiãopokori kãkiti
auikari Xesosi sãkire Arásaro sãpiretakiti ikenakotakasaakina. Itakanaparina sasetotxi-
akori sãkire auikinina.
11 Arásaro iuaĩkana auiniã, ininiã itomaneri Xoteoakori asikaãpotari iauĩtena, Xesosi
sãkire auikinina ĩkapani.

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini
(Mateo 21.1-11; Marko 11.1-11; Arókasi 19.28-40)

12 Katimatinĩkata, itomaneri kãkiti Páskoa kiiniritimoni sikani, kenakopiretari Xesosi
apokaãpotini Xerosareẽmoni.
13 Ininiã Xerosareẽkini sari aõkitinirina iua. Kinari tape anikana, Xesosi
apiãkatakasaakina. Akirikatana:
—Peerekari Teoso. Teoso takari erekari Isaeo auakani auĩtemoni, Apiananiri uãkaã
ĩkarimoni —itxana.
14 Mitxipe Xesosi iokanatari imoianariakori xomẽta ãkiri initinina. Ninoa
apokasaakiri, iminarina Xesosimoni. Ininiã Xesosi topãka iua nopini. Iua nopini
Xesosi sari Xerosareẽmonikari. Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
15 Kãkiti Xerosareẽkini kona hĩpĩkarauatape. Erepani hĩauĩte. Xomẽta nopini iitopãkako,
itxa Teoso sãkire kitxakapirĩka. Ikara iaõka apokapeka, kotxi Xesosi apoka xomẽta
nopini.
16 Iuasaaki imoianariakori kona xinikari Teoso sãpiretakiti kitxakapirĩka auakari.
Xesosi ipinaka atoko, õkitikaãkaua atoko, iuasaakiika ninoa xinikari ikara Teoso sãkire.
Ininiã iuasaakiika imarotarina Teoso sãpiretakiti.
17 Mitxi kãkiti akauari takote auakani, ninoa itikari Xesosi õkitikiniri Arásaro. Ninoa
iaripiretari Xesosi kamakiti.
18 Ininiã kãkiti apiãkatari Xesosi, kotxi ninoa kenakoenetapekari Arásaro õkitikini.
19 Ininiã pariseoakori misãkiretakakaua:
—Hãtamata. Kiripa aposota akamini? Ikinimane kãkiti nirekari iua.
Ininiã pariseoakori xikotari Xesosi.

Ãtikaka Krekoakori Nitari Xesosi

20 Ãtikaka Krekoakori apoka Xerosareẽmoni Páskoa kiiniriti ĩkapani, kotxi ninoa
nirekari Teoso imisãkiretinina.
21 Apokasaakina iuaãtaã, isana Piripimoni. Iua Petsáita aapokotxitikiri, Kariréia tõpa
auakari. Ininiã apokasaakina Piripimoni, ipimaãrina:
—Ate nirekari Xesosi aaõkitini.
22 Ininiã Piripi sari Ãtreemoni, isãpiretiniri ĩkapani. Eereka isana Xesosimoni.
23 Ininiã apokasaakina, Xesosi txana ninoa:
—Kaiamapekari nota hĩtari iaxitikiri sini niri tixinemoni ikinipoko erekari napakap-
ini ĩkapani.
24 Atão nisãpiretai. Nota kimi oki atoko. Kãkiti matakakaniãro oa, ãtika okinoka
auapika. Pitakiniãro, opitxaka. Ininiã kaiãori oki aua. Ikara atoko nota. Nimapĩkaniã,
ininiã notanokara auari. Nipininiã, ininiã itomaneri kãkiti sari niri tixinemoni.
25 Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako
pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, pite auapininiika txako
Teosokata.
26 Kãkiti nirekiniãri iparĩkauatini nota ĩkapani, imoianatanoko. Iua atoko ininiã, nota
auiniãtaã iua apaka auako. Kãkiti parĩkauatiniã nota ĩkapani, ininiã niri paxitariko iua.

Xesosi Sãpiretari Ipinini

27 Xesosi misãkiretari Teoso:

—Uatxa kona erekaxinireno, ininiã kiãtokopa nitxa nisãkire pitemoni? Atxiĩti nipaniãtai: “Niri, pimakatxakinanoko nimapinakani ĩkapani.” Ikara atoko !nipaniãtai, kotxi nipinini ĩkapanira napoka ĩkorapokoritimoni.
28 Ininiã niri, poerekari kãkiti ikinimane auĩte pininiãua —itxa Xesosi.
Iuasaakipeka iaxitikiri txari:
—Noerekapekari kãkiti ikinimane auĩte nininiãua. Eereka iuaĩkana noerekapanikariko ikara —itxa Teoso.
29 Kãkiti iuaãtaã auakani kenakotari iaxitikiri sãkire. Txamari itxana:
—Ikarokirauata.
Apanakini txari:
—Teoso nitirira sãkirauata iuakata —itxana.
30 Xesosi txana ninoa:
—Ikara sãkirauata kona nota ĩkapanini. Hĩte ĩkapanira isãkirauata.
31 Iposope ikini itixiti auakani misiritiko imaerekanina xika. Iposope ikini itixiti auakani auĩte Satanasi inakori xipokiko.
32 Nota aamina ĩpiriãmitakari nopini nõkitikikosaaki, iuasaaki nikosekanako kãkiti notamonikari.
33 Ikara atoko itxa, kãkiti imarotiniri aamina ĩpiriãmitakari nopini ipinini.
34 Apanakini kãkiti apakapapiretari:
—Teoso sãkire kitxakapirĩka iõkatsopatakori oerekaua Teoso mereẽkiti ãtipirika auini. !Ipina. Txamari pite sãpiretaua ipinini aamina ĩpiriãmitakari nopini? Kipa iua aĩtari iaxitikiri pisãpiretakiti? —itxana ninoa.
35 Ininiã Xesosi:
—Tirikapi kamara atoko nitxa. Hĩtekata nauakasaaki, noerekai hĩte atão inakari. Uatxa tirikapi kamara hĩtekata auapanika. Paĩtiki nota sipe. Tirikapi auakasaaki, pauapikako tirikapi kamaraã. Ininiã ipiã kona apoka hĩtemoni. Kãkiti mauikakaniãri nota sãkire, ĩkanõka tĩpokotakani atoko itxana. !Imarotarina isinimonina.
36 Tirikapi hĩtemoni auakasaaki, hãuikariko iua sãkire. Ikara atoko ininiã, “pokamarari anaakori” hĩtxaua —itxa Xesosi.
Ikara atoko inaka atoko isipeka. !Isãpiretari isinimoni.

Xoteoakori Kona Auikari Xesosi Sãkire

37 Xoteoakori itikari ikinipoko posotiiretxi Xesosi kamakiti. Iuaritika kona ninoa auikari iua sãkire.
38 Ikara atoko ininiã, kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori iõkatsopatakiti, iuasaaki apopeka. Isaía txari:
Apiananiri, kãkiti !auikapiretari asãkire ninoamoni asãpiretakiti. !Auikari piposotiire poereẽkiti ninoamoni,
itxa Isaía.
39 Iua atoko ininiã, Xoteoakori kona posotari auikiniri Xesosi sãkire, kotxi iuaĩkana Isaía txari:
40 Teoso mõsiãretakana ninoa. Kaikokii itxĩkitakana. Itikakitina kona iĩkitetana ninoa. Ikiiãna kona !imarotarina. Ininiã ninoa kona apokapaniko notamoni erekapeka ininina nitxĩkitakini ĩkapani,
itxa Teoso Isaía iõkatsopatakitiã.
41 Kitxakapirĩka Xesosi uai apokini apisa Isaía iõkatsopatari ia sãkiretxiti. Iuasaaki Teoso oerekari Isaía Xesosi posotiire, apaka ikinika Xesosi kamakiti tĩkane.
42 Iuaritika itomaneri Xoteo auĩteakori auikari Xesosi sãkire. Txamari !isãpiretarina apanakini, kotxi ninoa pĩkari pariseoakori. Pariseoakori imarotakasaakiri Xesosi sãkire auiãkani ininiuana, !auiritaikana ninoa ĩroini aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua.
43 Iua atoko ininiã, ninoa apia nirekari kãkiti iuikinina. Poiãoka ninoa nirekari Teoso iuikinina.

Xesosi Iuaĩkana Sãkirauata Xoteoakorimoni

44 Xesosi itaparasãkireritika txari:
—Kãkiti auikiniãri nota sãkire, kona nota sãkirenanini ninoa auika. Niri sãkire apaka
auikana, kotxi iua iokanatano nota uaimoni.
45 Natamatakiri apaka atamatari niri.
46 Tirikapi atoko nitxa nĩkasaaki kãkitimoni. Nota sãkire auiãkani kona kaikota ipiaã.
47 Kãkiti nisãkire kenakotakani mauikakaniãri nisãkire, kona nimisiritari iua
imaerekani xika. Kona kãkiti nimisiritini ĩkapanini nina uaimoni. Nina kãkiti maerekani
nimakatxakini ĩkapanira.
48 —Nota manirekakati, nisãkire manirekakati apaka, auapeka imisiritiko mereẽkari.
Nisãpiretakiti, iuarako itixi xipokini õtisaaki sãpiretari imisiritiko.
49 —Notaka sãkire !nisãpiretai. Niri sãkirera nisãpiretai. Niri iokanatano nota uaimoni.
Iua paniãtakiti isãpiretakiti nisãpiretai hĩte.
50 Nimarotari kãkiti auikiniãri niri paniãtakiti auapinininiika itxako. Nota sãpiretari niri
sikapiretinino iaõka.

13

Xesosi Arokari Imoianariakori Kiti

1 Páskoa inakori kiiniriti apisapanika, Xesosi imarotari paĩtiki itixi itakanapini irimoni
isini ĩkapani. Iua tiretapikana kãkiti iua nakiti. Ninoa itiretiniritika ipinako Xesosi.
2 Xesosi imoianariakorikata inipokotini apisapanika Satanasi sikanireõtapekari Xotasi
Isikariotxi Xesosi imĩkapiritini ĩkapani. Iua Xotasi, Simão ãkiri. Eereka inirekari isikiniri
Xesosi imokaiakarimoni.
3 Xesosi imarotapekari iri sikiniri ikinipoko posotiiretxi Xesosimoni. Imarotapekari
Teosomoni ipotorikini. Imarotapekari iuamoni ikanapiriini.
4 Iuaritika inipokotaka atoko, õkitikaua. Imakatxakari imãka inopini auakari. Eereka
ipomakitari mãkatxi mata nitiritxi parĩka atoko ikamini ĩkapani.
5 Eereka itakari ãparaã tiitxi ãki. Ininiã arokana imoianariakori kiti. Eereka mãkatxi
mataã ikaxipokaãpotana.
6 Simão Petro takote apokasaaki, Petro txari:
—Konapitini, Apiananiri. Ninitiri !pitxaua. Ininiã kona parokapiri nikiti —itxari.
7 Ininiã Xesosi:
—Uatxa kona pimarotari nikamakiti. Pimarotariko ãti õti.
8 —Koniko pite arokapaniri nota kiti —itxa Petro.
Ininiã Xesosi:
—Pimauiritakaniãno pikiti narokini, ininiã kona nimoianari pitxaikauako —itxa Xe-
sosi.
9 —Ikara atoko ininiã, kona nikitinani paroka. Niuako, nikii, imakinika paroka —itxa
Petro.
10 Ininiã Xesosi:
—Kãkiti kipaãtakaniua poirepe itxana. Itĩpokotakasaaki, iuaĩkana itxiko apoka iuamoni.
Iuasaaki ikitinokara arokaãka. Hĩte himakinika poirepeka, kotxi nimakatxakapekari
himaerekani. Ãtinokara kona poireri, kotxi imaerekani auapanika.
11 Xesosi imarotapekari iua mĩkapiritakari, ininiã itxa: “Himakinika poirepeka.
Ãtinokara kona poireri,” itxana.
12 Ninoa kiti arokaãka atoko, ieretakari imãka inopinikiri. Ikanapiriã amesamoni.
Ipimaãna:
—Kinirepa narokatari hĩkiti?
13 Hĩte akiriuãkatano nota “koerekareri.” Apaka hãkiriuãkatano “Apiananiri.”
Atãopitikara hĩsãkire, kotxi ikara inakari nitxaua.
14 Hĩauĩte, hõereẽkiri nitxaua. Iuaritika narokari hĩkiti. Hinitiri atoko niparĩkauata.
Ininiã hãrokakititakakauako, kãkiti nitiri atoko hininiua.

15 Noerekapekai hĩte erekari hĩkamini. Uatxa hĩkamariko nota kamakiti atokokana.
16 Atão inakari nitxai. Nitiritxi iamotakori poiãori. Iauĩte apiari. Apaka kãkiti
iokanatakari apiata. Iokanatakiti poiãori.
17 Uatxa hĩte imarotari atão inakari hĩkamini. Hĩkaminiãri, hĩpoxokoniuata.
18 —Kona himakinikani ikara atoko nitxai. Nimarotari nimereẽkini, txamari ia Teoso
sãkire iõkatsopatakori iaõka apokapitikako. Itxari:
Notakata komiri nikakari, iuakarako kamari maerekati notamoni.
19 Uatxa iua himarotini apisapanika nisãpiretai hĩte. Ininiã nisãkire iaõka apokasaaki,
himarotariko Teoso ãkiri nininiua nota.
20 Atão inakari nisãpiretai. Kãkiti nota iokanatakiti hĩtemoni hãpakapiniã, nota apaka
hãpakapa. Hãpakapiniãno nota, hãpakapari apaka nota iokanatakari hĩtemoni —itxa Xesosi.

Xotasi Mĩkapiritiniri Xesosi
(Mateo 26.20-25; Marko 14.17-21; Arókasi 22.21-23)

21 Xesosi ikara isãpiretaãka atoko, ãkixinireẽ imatinaniuata. Itxana:
—Ari, ãtikara hĩte sauaki mĩkapiritano nota.
22 Ininiã imoianariakori atamatakakaua.
—Kiripa ikara atoko txatako? —itxana.
23 Iuasaaki Xesosi moianari itiretakiti papĩkaĩtota iuamoni.
24 Ininiã iuasaaki Simão Petro ieki itxa isona iuamoni. Ininiã Petro:
—Pipimaãri iua: "Ĩkiripa ikara atoko txatariko iua?" —itxari.
25 Ininiã Xesosi tiretakiti pimaãri Xesosi:
—Kiripa ikara atoko txatai? —itxari.
26 Ininiã Xesosi:
—Komiri niãkakiti nisikakitikarako ikara atoko txanoko.
Ininiã iuasaaki iãkari komiri. Eereka isikari Xotasi Isikariotximoni. Iua Xotasi Simão
ãkiri.
27 Xotasi komiri inikasaaki, Satanasi ĩroã ixiniremoni. Ininiã Xesosi txari Xotasi:
—Kinirão kamaka pinakiti pikamapoka —itxari.
28 Iuaã auakani ãkixinireẽ:
—Kinirepa ikara atoko itxatari Xotasi?
29 Xotasi nĩkataro ninoa txineirote. Ininiã ninoa ãkixinireẽ:
—Atxiĩti iokanatari iua komiri iamotini ĩkapani.
Ãtipekana:
—Atxiĩti iokanatari iua matiinimoni txineiro isikini ĩkapani —itxanãtana ãkixinireẽna.
30 Komiri apakapaãka atoko, inikaãka atoko isipe Xotasi. Mapiãpe inakasaaki.
31 Xotasi sipeka inaãka atoko, Xesosi txana ninoa:
—Uatxa kãkiti itikariko kãkiti itari iaxitikiri posotiire.
32 Kãkiti atamatariko Teoso posotiire imimoni auakari. Ininiã Teoso txari: "Erekapi-
tikari namarite." Iuasaaki Teoso oerekari kãkiti iua apokaerekatiniri imi. Ikara atoko
ininiã, oerekari imi ereka inini.
33 —Nitiretakini, paĩtikinoka nauini hĩtekata. Eereka hinitapiimano nota, txamari nota
sinimoni kona hĩposotari hĩsini. Ikara atoko nitxapekana Xoteoakori. Iuatxikana uatxa
nisãpiretai hĩte.
34 Ininiã uatxa nisãpiretaiko hĩte Teoso paniãtakiti amaneri: "Hĩtiretakakaua, nota hĩte
nitiretini atokokana."
35 Ikara atoko hĩkaminiã, ikinimane imarotariko nota moianariakori atão hininiãua.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua
(Mateo 26.31-35; Marko 14.27-31; Arókasi 22.31-34)

36 Simão Petro pimaãri:
—Koerekareri, nanipa pisatako?
Xesosi apakapapiretari:

—Nota sinimoni kona uatxa apakata hĩsini. Ãti õtirako hĩsa hĩte.
37 Iuaĩkana Petro:
—Apiananiri, kinirepa kona pitekata nisa uatxa? Nipinapitikamako pitekata —itxa Petro.
38 —Atãopitikani notakata pipinini pinirekaka? —itxari.
—Atão nisãpiretai. Ia ĩkanõkati patari sãkirauatini apisapanikako, "!Nimarotari iua," pitxanoko ipi ãti pakinikata —itxa Xesosi.

14

Xesosi Pinitari Imoianariakori

1 —Kona himatinaniuatape. Kona himaãkapeua. Hãuikariko Teoso sãkire. Apaka hãuikariko nota sãkire.
2 Niri auiniãtaã aua kaiãopokori aapokotxi. Ikara atoko iminakanimako, nisãpiretapiimaiko hĩte. Iuaã nisa hãuiniãtaã nikamini ĩkapani.
3 Iuaã nisa hãapoko nikamini ĩkapani. Eereka nikanapiriã. Nanikai hĩte notakata hãuini ĩkapani. Ininiã hĩte apaka aua nota auiniãtaã.
4 Hĩte imarotari nota sini kimaporiti —itxa Xesosi.

Teoso Kimapore Itxaua Xesosi

5 —Kona aimarotari pisinimoni. Natokopa ininiãpa aimarotatari pite sini kimaporiti? —itxa Tomee.
6 Ininiã Xesosi txari:
—Teosomoni sikari kimaporiti nitxaua. Atãonoka nisãkire. Atãonoka nikamakiti. Nitxĩkitakari kãkiti auapininiika inini. Notamoni apokakarinanira sari nirimoni.
7 Atão nota himarotiniã, ininiã himarotariko niri apaka. Uatxa himarotapekari iua. Hãtamatapekari iua —itxa Xesosi.
8 —Apiananiri, poerekari piri atemoni. Ikaranoka anireka —itxa Piripi.
9 Ininiã Xesosi:
—Piripi, kona mixaikani hĩtekata nauama nota, iuaritika kona himarotapanikano nota? Nota aõkitakari, aõkitapekari niri. Kinirepa, "Piri poerekaua," pitxa?
10 Kona pite auikapanikari niri auini nota ãki? Nota apaka aua niri ãki.
—Hĩtemoni nisãpiretakiti kona nota sãkirenanini. Niri paniãtakitira. Niri nota ãki auakari iuara kamari ikinipoko nikamakiti.
11 Hãuikariko nisãkire niri ãki nauini. Niri nota ãki auini apaka hãuika. Himauikakaniãri nisãkire, ininiã hãuikari nikamakiti.
12 Atão nisãpiretai. Nota sãkire auiãkani kamariko nota kamakiti atokokana. Apaka ninoa kamakiti apiata, kotxi nirimoni nisako.
13 Nota uãkaã hamanaãkiti nota sikai hĩte. Ikara atoko ininiã, oerekaãka niri ereka ininiua.
14 Ikinipoko nota uãkaã hamanaãkiti, nota sikapitikai hĩte.
15 Nota hĩtiretiniã, hĩkamariko nipaniãtakiti —itxa Xesosi.

Erekari Matamatakoti Apokaenetini

16 —Namanaãriko niri ãti kõtãkikareri iokanatini hĩtemoni. Iuakara auapininiika txako hĩtekata.
17 Iua Erekari Matamatakoti atãonani ina sãkiretakari. Kãkiti Teoso sãkire mauiãkani kona apakapari iua, kotxi kona atamatarina iua. Apaka kona imarotarina iua. Hĩtepekana imarotari iua, kotxi hĩtekata aua. Iua aua hĩte ãkixinireẽ.
18 —Ininiã kona nitakanapai hĩte. Nikanapiriãpanikako hĩtekata nauini ĩkapani.
19 Paĩtiki atoko kãkiti ĩkoraxiti auakani kona atamataikanoko nota. Hĩte atamatanoko. Hĩte auapanikako, kotxi nota apaka auapanikako.
20 Iuaĩkana auapanika ninakasaaki, himarotariko niri ãki nauini. Hĩte apaka auako nota ãkixinireẽ. Nota aua hĩte ãkixinireẽ apaka. Txapaniko.

21 —Iua nisãkire auiãkarira nipaniãtakiti kamakarira tiretano nota. Nota tiretakari niri
tireta. Nota apaka tiretari iua nitiretakiri. Ikara atoko ininiã, noerekariko apikomoni
nisãkire iuamoni.
22 Ãti Xotasi, kona Xotasi Isikariotxi inakorini, txari Xesosi:
—Kinirepa atenani poerekari Teoso ãkiri pininiua? Kinirepa kona poerekari ikara
apanakinimoni? —itxa.
23 Xesosi apakapapiretari:
—Kãkiti tiretiniãno, ikamari nisãkire iaõka. Niri tiretariko iua. Niri, nota pakini
apokako iuamoni. Iuakata aãuako.
24 Nota matiretakani kona nĩkatari nisãkire. Nisãkire hĩkenakotakiti kona nota sãkireni.
Niri niokanatakiri sãkirera.
25 —Hĩtekata nauakasaaki, ikara sãkiretxi nisãpiretai.
26 Niri iokanatariko kõtãkikareri, Erekari Matamatakoti inakori hĩtemoni. Erekari
Matamatakoti oerekaiko hĩte ikinipoko niuãkaã. Himaxinĩkaretakiti iuaĩkanako iua
oerekaiko. Ikinipoko nisãpiretakiti oerekaiko.
27 —Nisini apisapanika nikamaerekaxiniretai. Nota xinire ereka inini atokotxikana
nikamaerekaxiniretai. Nisãkire mauiãkani kona posotari kamaerekaxiniretiniri ãti nota
kamaerekaxiniretini atoko. Kona himaãkapeua. Kona hĩpĩkarauatape.
28 Hĩte kenakotapekari nisãkire ia atoko nininii hĩte: “Nisapitikako, iuaritika
nikanapiriãpanikako hĩtekata nauini ĩkapani.” Hĩtiretiniãno, hĩpoxokoniuata nirimoni nisini
ĩkapani, kotxi poiãori nitxaua nota. Apiatakari itxaua niri.
29 Ikara nisãpiretakiti apokini apisa nisãpiretai hĩte. Ikara nisãpiretakiti iaõka
apokasaaki, hĩte auikari nisãkire.
30 Apikomoni iteene nisãpiretinii !apakata. Ĩkorapokoriti auakani auĩte Satanasi inakori
paĩtiki apokako notamoni, iuaritika !iposotari itxĩkitakinino ipaniãtakiti nikamini.
31 Iteene ninirekari imakinika kãkiti imarotiniri nitiretiniri niri. Apaka nikamari
ikinipoko niri paniãtakiti —itxa Xesosi.
Eereka Xesosi txari:
—Maõkitikaua. Masipeka.

15

Xesosi Atão Itĩkaretsa Itxaua

1 Ininiã eereka Xesosi txari:
—Atão itĩkaretsa nitxaua nota. Itĩkaretsa nĩkatakari itxaua niri.
2 Isauakaro otsa marito, kotxi kona kariro oa. Otsa iriuatakaropekana iua kisauakaro
omapotõkirenoka, iteene oriuatini ĩkapani.
3 Hĩte poirepeka hĩtxa. Nisãkirenanira oeretai hĩte.
4 Okanotsa atokokana hĩtxaua. Nota itĩkaretsa atoko nitxaua. Ininiã hĩpitxaka notamoni.
Ikara atoko hininiã, hĩkaikota notakata. Ininiã nota kaikotapika hĩtekata. Ikara atoko
hininiã, hĩriuatapitika. Ikara atoko hininiã, erekarinanira hĩkama. Hĩriuatiniã, ininiã
erekari hĩkama. Notamoni himapitxakakaniã, kona hĩposotari hĩkaminiri erekari. Kona
hĩriuata, kotxi nota tapara !apokari hĩtemoni. !Karii hĩte. Okanotsanoka auiniã, kona
kariro. Notakata hãuapinininika hininiã, amãtiiri auapitika.
5 —Nota itĩkaretsa nitxaua. Hĩte nikanotsa hĩtxaua. Notamoni pitakakari ãtipaniriko
oripaniko. Notakata himauakaniã, kona xapitiki kona hĩposota hĩkamini.
6 Nota sãkire mauiãkati okanotsa ipinakari atoko itxa. Txiarokakari atoko itxa. Kãkiti
apotiitari okanotsa ipinakari. Eereka okari xaminaã arikini ĩkapani. Iua atokokana aĩri
Teoso misiritari isãkire mauiãkani.
7 Notamoni hĩpitxakiniã, hĩkenakotiniãri nipaniãtakiti, hinirekaãkiti hamanainiãno,
ininiã nisikapitikai hĩte.

8 Ito hĩriuatiniã, kãkiti txariko niri: “Peerekai.” Hĩte iriuatiniã, ininiã hĩte atão
oerekariko apanakinimoni atão nimoianariakori hininiua.

Hĩtiretakakiniua Pirena

9 —Niri tiretinino atokotxikana, nitiretai hĩte. Kona hĩtakanapapiri nitiraõki.
10 Hĩkĩpitiniãri nisãkire, ininiã nitiraõki kaikotapika hĩtekata. Nota atokokanerako
hĩtxako. Nota kĩpitari niri sãkire, ininiã niri tiraõki kaikotapika notakata.
11 —Ikara atoko nitxai hĩte, nipoxokoni hĩtemoni kaikotini ĩkapani. Ikara atoko ininiã,
poxokonitxi xãpokako hĩxiniremoni.
12 Ia nipaniãtakiti: “Nota tiretinii atokotxikana, hĩtiretakakauako.”
13 Pipininiã pimoianariakori mapinakani ĩkapani, ininiãkara iteene pitiretana ninoa.
Ikara tiraõkitxi apiatakari.
14 Nipaniãtakiti hĩkaminiã, atão nimoianariakori hĩtxaua.
15 Uatxa !nixinikaikari nitiritxi hininiua, kotxi nitiritxi kona imarotari iauĩte xinikak-
iti. Uatxa atão nimoianariakori hĩtxaua, kotxi ikinipoko niri oerekakiti nisãpiretapekai
hĩte.
16 Kona hĩteni mereẽno nota. Notara mereẽi hĩte hĩriuatini ĩkapani. Ninirekari hĩriuatini.
Ninirekari kãkiti nota sãkire hĩsãpiretakini txipokori maxipokakati atoko ininina. Ikara
atoko ininiã, hamanaãriko niri hinirekakiti nota uãkaã, ininiã niri sikapitikai hĩte.
17 Ia nipaniãtai hĩte hĩtiretakakiniua.

Xesosi Moianariakori Omanatakani

18 Iuaĩkana Xesosi pinitari imoianariakori:
—Apanakini omanataiko hĩte. Ininiã hĩxinikariko ia nisãkire. Merepitipanika ninoa
omanatano nota.
19 Teoso sãkire himauikakaniã, Teoso sãkire mauiãkani tiretapitikai hĩte, kotxi ninoa
atoko hĩtxa. Txamari ninoa nakiti !hĩtxaua. Hĩte kona ĩkoraxiti auakani !hĩtxaikaua.
Nimereẽpekai hĩte. Nimakatxakapekai ãtião parĩkatxi hĩkamini ĩkapani. Iua xika Teoso
sãkire mauiãkani omanatai.
20 Hĩxinikariko ia nisãpiretakiti. Nitiritxi poiãoka itxaua. Iauĩte apiatakari itxaua. Kãkiti
misiritiniãno nota, nota atokokanerako imisiritai hĩte apaka. Nisãpiretapekai hĩte. Nota
sãkire apamonĩkiniãna, ininiã hĩte sãkirekanera ninoa apamonĩka apaka.
21 Imisiritaina, kotxi hĩte auikari nota sãkire. Himisiritaãkako, kotxi kona imarotarina
niokanatakiri.
22 Nota uai mapokakaniã, nimasãkirauatakaniã, kona imarotarina maerekati ikamak-
itina.
23 Nota omanatakani apaka omanatari niri.
24 Niposotiire nikamakiti apanakini kona posotari ikamini. Noerekari ninoa ni-
posotiire, ininiã uatxa maerekati auari ninoamoni, kotxi !auikari nota sãkire. Ikinika
itikapekari posotiiretxi nikamakiti, iuaritika ninoa omanatano nota, niri apaka.
25 —Uatxa apopeka Teoso sãkire iaõka. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Maxikatiĩka ninoa omanatano.
26 Kõtãkikareri kona apokapanika. Niokanatariko nirikata auakari, Erekari Mata-
matakoti. Iua potorika niri auiniãtaã. Atão ene sãkiretakari itxaua. Isãpiretariko nota
sãpiretakiti, nikamakiti pakini.
27 Ininiã hĩte apaka sãpiretariko nota kamakiti, nisãpiretakiti pakini apanakinimoni, kotxi
merepitipanika nipotorikasaaki hĩte auapika notakata. Ininiã himarotapitikano nota.

16

1 Xesosi sãkirauatapanika:
—Ikara atoko nitxai hĩte atão himarotini ĩkapani, ininiã kona hĩtakanapari nisãkire.

2 Ãti õti Xoteo auĩteakori omitikenataiko hĩte aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Ãti õti apokapanikako ia nisãpiretakiti. Iuasaaki ninoa xinikariko hĩte okiko ereka inini. Ninoamoni hĩte okiko Teoso paniãtakiti iaõka. Txamari kona Teoso paniãtari ikara atoko inakari.
3 Ikara atoko inakari ikamanako, kotxi kona imarotano nota, niri pakini.
4 Ikara atoko nitxai hĩte, kotxi ikara atoko inakari apokasaaki, hĩxinikariko nisãkire. Merepanika nimoianatakasaakii, kona ikara atokoni !nitxai hĩte, kotxi nota auapanika hĩtekata —itxa Xesosi.

Erekari Matamatakoti Parĩka

5 Xesosi sãkirauatapanika:
—Paĩtiki nisipekako niokanatakirimoni. Kona hĩpimaãpeno: “Nanipa pisa?” Kona hĩtxapeno.
6 Ikara atoko nisãpiretapekai, ininiã uatxa kona erekaxinirei hĩte.
7 Iuaritika nitxai hĩte atão nisãkire. Apiaerekata nota sini. Nota masikaniã, iua Kõtãkikareri kona apoka hĩtemoni. Nisiniã, niokanatariko iua hĩtemoni.
8 Iua Kõtãkikareri apokasaaki, oerekariko ĩkorapokoriti auakani maerekani. Oerekariko Teosonoka txĩkitakiniri kãkiti atão inakari ikamini. Oerekariko kãkiti misiritiko imaerekani xika. Iua Erekari Matamatakoti oerekariko ikara atoko inakari.
9 Iua oerekariko maerekati kãkiti kamakiti, kotxi ninoa !auikarina nisãkire.
10 Iua oerekariko Teosonoka txĩkitakiniri kãkiti atão inakarinoka ikamini, kotxi nota sipekako nirimoni. Nota !auaika uai noerekarauatini ĩkapani. Paĩtiki kona hĩte atamataikanoko nota.
11 Iua Erekari Matamatakoti oerekariko maerekati kamakani misiritiko, kotxi ĩkorapokoriti auakani auĩte Satanasi inakori misiritiko mereeẽkapeka.
12 —Auapanika apikomoni nisãpiretakiti tĩkane hĩtemoni. Txamari !apakata apikomoni nisãpiretinii, kotxi !himĩteenekari apikomoni nisãpiretinii.
13 Iua Erekari Matamatakoti, atãoene sãpiretakari, iua ĩkasaaki, iua oerekaiko ikinipoko atão sãkiretxiti. Kona iua sãkireni isãpiretaiko hĩte. Iaxiti auakari sãkirera, niri sãkirera, isãpiretaiko. Isãpiretaiko hĩte katana Teoso kamakiti tĩkane apaka.
14 Erekari Matamatakoti oerekaiko ereka ninini, kotxi iua apakapariko nisãkire, eereka isãpiretaiko hĩtemoni.
15 Ikini sereti niri nakiti nota nakiti apaka. Ininiã nota txai hĩte, “Erekari Matamatakoti apakapariko nota nakiti. Ininiã eereka isikai hĩtemoni himarotini ĩkapani.”

Matinanitxi, Eereka Poxokonitxi Apoka Inini

16 —Paĩtiki kona hãtamataikanoko nota. Eereka iuaĩkana hãtamatanoko, kotxi nirimoni nisako —itxa Xesosi.
17 Imoianariakori txanãta:
—Kiripa itxanãta Xesosi? “Paĩtiki kona hãtamatanoko. Eereka iuaĩkana hãtamatanoko nota, kotxi nirimoni nisako.” Kiripitipa itxanãta Xesosi? —itxana imoianariakori.
18 —Kirisaakipa apokatako ikara inaãtakiti? Kiripa ikara isãkire: “Paĩtiki,” Xesosi sãkire atemoni? Ikara isãkire kona ate imarotari xatiki —itxanãtana.
19 Xesosi imarotari ninoa nirekari ipimainiri iua. Ininiã Xesosi txana:
—Hĩte nirekari hĩpimainino nota, kotxi nisãpiretai paĩtiki kona hãtamatinino, eereka iuaĩkana hãtamatano.
20 Atãopitikara ia atoko nitxai hĩte. Hĩtxiapatako. Himatinaniuatako. Iuasaaki apanakini kãkiti ĩkorapokoriti auakani poxokoniuatako. Himatinaniuatako, eereka hĩpoxokoni apokapitikako.
21 —Hĩte sito atoko hĩtxauako. Sito oãuaenetanapanoka onakasaaki, oa omaãkapekaua. Imi auaka atoko, kona oxinikaikari otsii. Poxokope otxa, kotxi auapeka amarini.
22 Ikara atoko itxako hĩtemoni apaka. Uatxa kona erekaxinirei hĩte. Iuaĩkana naõkitapanikaiko hĩte. Iuasaakirako hĩpoxokoniuatako. Iuasaaki kãkiti kona posotari ixipokiniri hĩpoxokoni.

23 Ĩkora õti apokasaaki, kona hĩpimaãikano nota. Iuasaaki hamanaãri niri hinirekakiti
nota uãkaã, ininiã iua sikai hamanaãkiti.
24 Uatxapiima kona hamanaãpanikari hinirekakiti nota uãkaã. Hamanainiãri,
hãpakapapitikariko. Ininiã hĩpoxokoni apokapitikako hĩtemoni.

Imoianariakori Auikari Xesosi Sãkire

25 —Mitxi niomaãtari ipixini nisãkire, kãkiti mimarotakaniri ĩkapani. Ãti õti kona
niomaãtaikari atão. Nisãpiretaiko niri iteene himarotini ĩkapani.
26 Iuasaaki hinirekakiti hamanaãno nota uãkaã. Kona nota amanaãri niri hinirekakiti
isikinii. Hĩte amanainiãri, isikapitikai.
27 Niri tiretai hĩte, kotxi hĩte tiretano nota. Hĩte auikari iua iokanatinino nota uaimoni.
Ininiã iua tiretapitikai hĩte.
28 Niri iokanatano ĩkorapokoriti. Paĩtiki nitakanapari ĩkorapokoriti nirimoni nisini
ĩkapani —itxa Xesosi.
29 Imoianariakori txari:
—Uatxa pisãkire atãoenepitika. Sãkiretxi piomaãtakiti kona auaika, kotxi uatxa aimaro-
tari pisãkire.
30 Uatxa aimarotari pite imarotiniri imakinika. Kona apakata apikomoni apimarau-
atini, kotxi uatxa aãuikari Teoso auinimoni ĩkari pininiua pite —itxarina Xesosi.
31 Xesosi apakapapiretana:
—Uatxa hãuikari nisãkire —itxa Xesosi.
32 —Uatxa Teoso ketotiniri manapi apope hĩarikini ĩkapani. Imakinika hĩte takana-
panoko. Notanani kaikota. Iuaritika kona notananini kaikota, kotxi niri aua notakata.
33 Ikara atoko nisãpiretai, kotxi ninirekari erekaxinirepeka hinini. Ĩkorapokoriti
hãuakasaaki, kãkiti misiritapitikai hĩte. Iuaritika hĩpoxokoniuatako, kotxi nota tapara
apiata. Maerekanitxi tapara poiãoka —itxa Xesosi.

17

Xesosi Misãkiretari Teoso Iuaka Ĩkapani

1 Xesosi ionakaãta iaxiti. Iuasaaki isãpiretari ia isãkire Teosomoni:
—Niri, piketotini manapi apopeka. Pisikariko piotximere iuaĩkana nota pamarite-
moni, ininiãkara nota oerekari kãkiti pite iotximere,
2 kotxi pite sikano nota piposotiire ikinimane auĩte nininiua ĩkapani. Ininiã nikamari
ikinimane kãkiti pite sikakini auapininiika ininina ĩkapani.
3 Kãkiti imarotiniãi pite, imarotiniãno nota Xesosi Kristo piokanatakiti, ninoa auap-
ininiika, kotxi pite atão Teoso pitxaua. Pitenanira atão Teoso pitxaua.
4 Noerekari ĩkorapokoriti auakani pite Apiananiri pininiua, kotxi nikamapekari
parĩkatxi pipaniãtakiti.
5 Ininiã niri, uatxa piotximere pisikano, pitemoni napokasaaki. Itixi kamiko
apisapanika pitekata nauakasaaki, niotximere aua. Iua niotximeretxikana pisikano
iuaĩkana —itxa Xesosi.

Xesosi Misãkiretari Teoso Imoianariakori Ĩkapani

6 Xesosi sãkirauatapanika irimoni:
—Nota sãpiretari piuãka kãkitimoni, ninoa itixi auakani notamoni pisikakini. Mitxi pite
nakitiakori itxauana. Pite sikana ninoa notamoni, ininiã ninoa kamari pisãkire iaõka.
7 Uatxa imarotarina ikinika napakapakiti pite sikinino.
8 Nisãpiretapekana ninoa pisãkire, ininiã auikarina pisãkire. Imarotapitikarina pite-
moni nipotorikini. Ininiã auikarina pite iokanatinino nota kãkitimoni.
9 —Nimisãkiretai pite ninoa ĩkapani. Kona nimisãkiretai nota sãkire mauiãkani ĩkapani.
Nimisãkiretai ninoa notamoni pisikakini ĩkapaninoka, kotxi pite nakitiakori itxauana.

10 Ikinika nota nakiti pite nakiti itxaua apaka. Ikinika pite nakiti nota nakiti itxaua.
Ninoa pisikakini oerekari apanakini Apiananiri nininiua. Ininiã iuasaaki apanakini
txari: “Peerekari Xesosi.”
11 Uatxa !nikaikotaikako ĩkorapokoriti. Txamari ninoa kaikotapanika uai. Nota
sipekako pitemoni, ininiãkara pinĩkatana ninoa notamoni pisikakini, kotxi pite niri
pitxaua, erekarinoka kamakarii pite, kaposotiirei pite. Pite sikaposotiiretano nota.
Ninirekari ninoa ãtika atoko ininiuana, nota pitekata ãtika atoko aniniua atokokana.
12 Itixi ninoakata nauakasaaki, ninĩkatana ninoa pite uãkaã, piposotiireẽ. Ninoa
notamoni pisikakini ninĩkatapitika. Kona ãtika nomaiãta. Xotasinoka pĩpinanaka, kotxi
pĩpinanakakani ãkiri itxaua iua. Ipĩpinanaka, kotxi kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori
sãpiretapekari ikara apokini apisapanika.
13 —Uatxa nota sipeka pitemoni. Ikara atoko itxa nisãkire kãkitikata nauapanika
ninakasaaki, nota poxokoni ninoa ãkixinire auini ĩkapani.
14 Nisikapekari pisãkire ninoamoni, ininiãkara nisãkire mauiãkani omanatana ninoa,
kotxi nisãkire auiãkani ĩkorapokoriti auakani !itxaikauana ninoa. Iua atokotxikana kona
ĩkorapokoriti auakarino nota.
15 Nimisãkiretai pinĩkatinina ninoa, Satanasi mamaĩkakanina ĩkapani. Kona ninirekari
mauikareni sauaki auakasaakina pimakatxakinina.
16 Ĩkorapokoriti auakani !itxauana. Nota iua atokotxikana.
17 Pimakatxakana ninoa pite nakitiakori ĩkapani. Pisãkireẽ pimakatxakana, kotxi
pisãkire atão.
18 Nota pisãkire mauiãkanimoni piokanatini atokokana, niokanatana ninoa pisãkire
mauiãkanimoni.
19 Ninoa ĩkapani notaka nisikaua pitemoni pinirekakiti nikamini ĩkapani. Ininiãkara
ninoaka apaka sikaua pitemoni pinirekakiti ikaminina ĩkapani.

Xesosi Misãkiretari Teoso Isãkire Auiãkani Ĩkapani.

20 —Kona nimoianariakorinani ĩkapanini nimisãkiretai pite. Apaka nimisãkiretai
imakinika nisãkire auiãkani ĩkapani, katana nimoianariakori sãkire auiãkani ĩkapani
apaka.
21 Nota amanaãi ninoa xinire ãtika atoko ininina ĩkapani. Nota aua pite ãkixinireẽ.
Pitepekana aua nota ãkixinireẽ. Iua atokotxikana ate aua ninoa ãkixinireẽ. Ikara atoko
ininiã, nota sãkire mauiãkani ĩkorapokoriti auikapanikariko pite iokanatinino nota.
22 Ininiã erekari notamoni pisikakiti, piotximere, nisikapekana ninoa. Ininiã ninoa
xinire ãtika atoko itxauana, ate ãtika aniniua atokokana itxana ninoa.
23 Nota aua ninoa ãkixinireẽ. Pite aua nota ãkixinireẽ. Ikara atoko ininiã peerekari,
kotxi ãtika itxaua ixinirena. Ikara atoko ininiã nisãkire mauiãkani imarotariko pite
iokanatinino nota. Apaka ninoa imarotari nota pitiretini atokotxikana, pitiretinina
ninoa apaka.
24 —Niri, ninirekari ninoa notamoni pisikakini notakata auini ĩkapani. Ninirekari
ninoa atamatiniri ikinipoko erekari notamoni pisikakiti, niotximere pisikakiti, kotxi
pite tiretano nota itixi kamiko apisa.
25 Niri, atão inakarinoka kamakarii pite. Kãkiti ĩkorapokoriti auakani kona imarotai
pite. Iuaritika nota imarotai pite. Ninoa imarotari pite iokanatinino nota kãkitimoni.
26 Nisãpiretapekai pite kãkitimoni. Apikomoni nisãpiretapanikariko pisãkire. Ininiã
pitiraõki notamoni auakari ninoamoni auako. Ininiãkara nota aua ninoa ãkixinireẽ.

18

Xesosi Maĩkiko Pirena
(Mateo 26.47-56; Marko 14.43-50; Arókasi 22.47-53)

1 Teoso imisãkiretaka atoko, Xesosi ĩpiriãtari sõtoãri Setorõ inakori. Iuaã aua
amãtiirinape. Ininiã Xesosi sari iuaã imoianariakorikata.
2 Xotasi, Xesosi mĩkapiritakari, imarotari Xesosi imoianariakorikata itotiniri iuaãtaã
isinina.
3 Ininiã Xotasi sari amãtiirinapemoni ãtikaka sotatoakorikata, Teoso misãkiretiko aikoti
nĩkatakanikata. Sasetotxi auĩteakori, pariseoakorikata sari iuaãtaã apaka. Ikeekotxi,
tirikapi pakini anikana.
4 Xesosi imarotari ikinika iuamoni ikamakitina tĩkane. Imarotapekari ninoa
nirekakari okinirina iua. Iuaritika isari ninoamoni. Ipimaãna:
—Kiripa hinitanãta?
5 Ininiã ninoa:
—Xesosi Nasareekirira anita —itxana.
Ininiã Xesosi:
—Iuakarano nota.
Iuasaaki Xotasi, Xesosi mĩkapiritakari, aua ninoakata.
6 Xesosi "iuakarano nota" inakasaaki, osipikana, ixitipe irika itxana.
7 Iuaĩkana Xesosi pimaãna:
—Kipa hinitanãta?
—Xesosi Nasareekirira —itxana.
8 —Nitxapekai, iuakarano nota. Nota hinitiniã, hãuiritana nimoianariakori sini —itxa
Xesosi.
9 Ikara atoko itxa, mitxi isãkire apokini ĩkapani. Mitxi itxari Teosomoni: "Kona
nomaiãtana nimoianariakori notamoni pisikakini. Kona ãtika !nomaiãta."
10 Eereka Simão Petro inakori kosekari iouata auĩte. Isauakari Maoko inakori
ikikomoni ikĩpita. Iua sasetotxi auĩte apiatakari nitiri.
11 Xesosi txari Petro:
—Pitakaro iouata auĩte omata ãki. Apakatapitika nota kaminiri niri paniãtakiti. Niri
nirekapitikari natatsiitiniri nipinini kãkiti ĩkapani —itxa Xesosi.

Xesosi Anasi Apisatoõ

12 Eereka sotatoakori, apaka sotatoakori auĩte, Teoso aikote nĩkatakani pakini maĩkari
Xesosi. Iaxirika itxarina.
13 Merepanika anikarina Xesosi Anasi inakorimoni. Iua Anasi Kaipasi imatikiri.
Iuasaaki iua Kaipasi sasetotxi auĩte apiatakari itxaua.
14 Iua Kaipasi õtãkikapekana Xoteo auĩteakori. Ia atoko itxa isãkire: "Apiaerekata ãti kiki
ipinini ikinimane mapĩkani ĩkapani," itxa Kaipasi õtãkikare.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Mateo 26.69-75; Marko 14.54, 66-72; Arókasi 22.54-62)

15 Simão Petro, ãti Xesosi moianari pakini asikatikinitari Xesosi Anasi aapokomoni
anikikosaaki. Mitxipeka sasetotxiakori auĩte apiatakari aõkitapekari iua ãti Xesosi
moianari. Ininiã iua ĩroã sasetotxiakori auĩte apiatakari aapoko Xesosikata.
16 Petro kaikota iporikiti itore takote. Eereka imoianari sari iporikiti. Imisãkiretaro
ĩronakikoãtaã tore nĩkatakaro. Ininiã oãuiritari Petro ĩroini.
17 Oa txari Petro:
—Pite ikira Xesosi moianarikai? —otxari.
—Kona —itxaro.
18 Iuasaaki katxĩkareri aua, ininiã nitiritxiakori, Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani
pakini kamari xamina. Xamina ĩtinipoki irokanãtauana. Petro ninoakata aua iuasaaki.

Xesosi Sasetotxiakori Auĩte Apisatoõ
(Mateo 26.57-68; Marko 14.53-65; Arókasi 22.54, 66-71)

19 Iroko ãki Xesosi sasetotxi auĩteakorikata aua. Ininiã sasetotxiakori auĩte apiatakari
misãkiretari Xesosi:
—Pisãpiretano pimoianariakori, pisãkire poerekakiti pakini —itxari.

20 Xesosi apakapapiretari:
—Ãtipirika nisãpiretapikai hĩte. Nitotari noerekarauatini aiko Xoteo apotiitiniãtaãua,
Teoso misãkiretiko aikotiã apaka. Kona nikipatari nisãkire. Ikinipoko kenakotari
noereẽkiti.
21 Ininiã kinirepa hĩpimaãno? Hĩpimaãna nisãkire kenakotakani. Ninoara imarotari
noereẽkiti —itxa Xesosi.
22 Xesosi ikara atoko isãkirauatakasaaki, Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakari aritoõtari
Xesosi.
—Atokope. Kona ikara atoko pitxape sasetotxi auĩte apiatakarimoni —itxari.
23 Ininiã Xesosi:
—Nikerokiniãri nisãkire, pisãpiretano nikerokakiti, txamari kona nikerokari. Atão
nisãkire, ininiã kinirepa piaritano? —itxa Xesosi.
24 Eereka Anasi iokanatari Xesosi iaxirikiko. Eereka anikarina sasetotxi auĩte api-
atakarimoni, Kaipasi inakorimoni.

Iuaĩkana Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Mateo 26.71-75; Marko 14.69-72; Arókasi 22.58-62)

25 Petro iporikiti aua iuasaaki. Ininiã apanakini pimaãri:
—Ikira kiki moianarikai pite? —itxarina.
Ininiã iua:
—Kona —itxa.
26 Ãti sasetotxi auĩte apiatakari nitiri, Petro kisauakakĩpitatakiti nirimane iua. Iua
pimaãri Petro:
—Pitekani amãtiirinapeãtaã nitika iuakata? —itxari.
Iuaĩkana Petro txari:
—Kona notani.
27 Iuasaakipeka patari sãkirauata. Iuasaakipeka mitxi Xesosi sãpiretakiti iaõka auape.

Xesosi Pirato Apisatoõ
(Mateo 27.1-2; Marko 15.1-5; Arókasi 23.1-5)

28 Ĩkanõkapanika ninoa takanapari Kaipasi aapoko, Anikarina Xesosi Homano auĩte
auinimoni, kãkiti misiritiko imarotiko pakitamoni. Xoteo auĩteakori kona nirekari aiko
ãki ĩroinina. Kona inirekarina ãti uãka takote iitopãkinina. Ãti uãka takote iitopãkiniãna,
kona apakata nipokori inikinina Páskoa kiiniritiã.
29 Ininiã Pirato pokĩka porikiti Xoteo imisãkiretini ĩkapani. Ininiã Pirato txana ninoa:
—Kixikapa himinatari ikira kiki notamoni? —itxana.
30 Ininiã ninoa txari:
—Maerekati imakamakaniã, kona ate minari iua pitemoni.
31 Ininiã Pirato:
—Hĩteka xinikari maerekati ikamakiti, ininiã ixika auiniã hĩteka misiritari iua.
Hĩkiomaneakorini sãkire iaõka himisiritari iua —itxa Pirato.
Xoteoakori apakapapiretari:
—Kona apakata aõkiniri iua, kotxi hĩte Homanoakori ! auiritaua aõkiniri kãkiti.
Pitenokara apakata okiniri iua —itxana.
32 Ikara atoko inaãka, mitxi Xesosi sãkire iaõka apokini ĩkapani, kotxi mitxi
isãpiretapekari aamina ĩpiriãmitakari nopini ipinini.
33 Pirato ĩroã kãkiti misiritiko imarotiko pakita ãki iuaĩkana. Ipĩkapiretari Xesosi.
Ipimaãri:
—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua? —itxari.
34 Ininiã Xesosi txari: —Piteka sãkirekani ikara? Atxiĩti apanakini sãkire atokotxikana
pipimaãno atxiĩti? —itxa Xesosi.
35 Pirato apakapapiretari:

—Xoteokani nitxataua? Konapitini. Piteka nirimane, pinirimane auĩteakori pakini sikai pite notamoni pimisiritiko tĩkane. Kixikapa? Kipa maerekati pikamakiti? —itxa Pirato.
36 Ininiã Xesosi:
—Auĩtetxi nininiãtaãua kona ĩkorapokoritini. Nitixine ĩkorapokoriti inaãkamako, ninitiriakori neenamauatamako, ininiã Xoteoakori kona maĩkamanoko. Auĩtetxi nininiãtaãua ãtiãtaãra —itxa Xesosi.
37 Pirato txari Xesosi:
—Ininiã auĩtetxikani pitxataua?
Ininiã Xesosi: —Atãopitikara pisãkire auĩtetxi nininiua. Niponaniã ĩkorapokoriti auĩtetxi nininiua ĩkapani. Itixi napoka atãoene nisãpiretini ĩkapani. Atãoene nirekakani auikari nisãkire —itxa Xesosi.
38 Ininiã Pirato:
—Kiripa atãoene txaua?

Xesosi Okiko Nirekiko
(Mateo 27.15-31; Marko 15.6-20; Arókasi 23.13-25)

Eereka Pirato iuaĩkana mapara isa Xoteoakori imisãkiretini ĩkapani. Itxari:
—Kona nota apokari maerekati ikamakiti.
39 Hĩte itotari maerekati kamakari kateia ãki auakari nisikakini Páskoa kiiniritisaaki. Hĩte nirekatari nisikakiniri ikira Xoteoakori auĩte? —itxa Pirato.
40 Ikinimanekana akiripoakatana:
—Kona iuani. Pahapasira anireka.
Txamari iua Pahapasi kokaniri. Iua naiatapekari Homanoakori.

19

1 Ininiã Pirato paniãtari sotatoakori noropatiniri Xesosi.
2 Ininiã sotatoakori kamari saporiẽta atoko inakari, kotipiaro kamakori. Ieretakari Xesosi kiiã. Auĩtetxi mãka poporeri itakana Xesosi nopini. Ikara atoko ininiã, inapetarina Xesosi.
3 Ikara atoko itxana inapetinirina:
—Aãuĩte —itxarina Xesosi inapetinina.
—Xoteo auĩtekai pite —itxarina.
Ininiã iuasaaki iaritarina itoõ.
4 Iuaĩkana Pirato sari mapara iuaĩkana Xoteoakori imisãkiretini ĩkapani.
—Hĩtakaõtxikari. Hĩtemoni niminari iua, kotxi ninirekari himarotiniri, !napokari maerekati ikamakiti.
5 Ininiã Xesosi apoka mapara. Saporiẽta kotipiaro kamakori ikiiã, auĩtetxi mãka pakini aua iuamoni. Ininiã Pirato txari:
—Hãtamatari iua.
6 Sasetotxi auĩteakori, Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani pakini atamatakasaakiri, ninoa akiripoakata:
—Hõkariko iua. Hõkariko iua. Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitariko —itxana.
Ininiã Pirato:
—Hĩteka anikari. Hĩteka okari iua aamina ĩpiriãmitakari nopini, kotxi kona napokari maerekati ikamakiti.
7 Ininiã Xoteoakori:
—Akiomane sãkire paniãtari kãkiti iua atoko inakari okiko, kotxi iua sãkire: “Teoso ãkirirano nota,” itxa —itxana Xoteoakori Piratomoni.
8 Xoteoakori sãkire ikenakotakasaaki, apia pĩkareta Pirato.
9 Ininiã iuaĩkana ĩroã kãkiti misiritiko imarotiko pakita ãki. Ipimaãri Xesosi:
—Nanipa pina?
Txamari !kasãkireri Xesosi.
10 Ininiã Pirato:

—Kona pinirekatari pimisãkiretinino? Pixinikariko ia nisãkire. Nota posotari nisikakinii. Apaka nota posotari nokinii aamina ĩpiriãmitakari nopini —itxa Pirato sãkire.
11 Xesosi apakapapiretari:
—Kona pite auari posotiiretxi pokinino ĩkapani. Ikara inakari piposotiire auiniã, Teosonanira sikai ikara posotiiretxi. Nota sikanapakani pitemoni kamari apiata maerekati.
12 Pirato ikara atoko inakari ene ikenakotakasaaki, iua ãkixinireẽ ixinikari:
—Kiatokopa atxiĩti nisikakari Xesosi?
Inirekari Xesosi isikakini. Txamari Xoteoakori akiripoakata:
—Pisikakiniãri ikira kiki, kona Sesa moianari !pitxaikauako. Iua sãkire: "Auĩtetxi apiananiri nitxaua." Sesanoka auĩtetxi apiananiri —itxana Xoteoakori.
13 Pirato ikara atoko inakariene ikenakotakasaaki, iminari Xesosi iporikitimoni. Ininiã Pirato topãka. Iuaã kãkiti misiritiko isãpiretiniãtaã. Kãkiti takauãkatari iuaã "Kimapori kai kamakori" inaãka. Xoteo sãkireẽ "Kapataa." Iuaã auĩtetxi iokanatari maerekati kamakari imisiritikomoni.
14 Iuasaaki apaniãxiti takote. Iua õti Páskoa kiiniriti potorikini õti apisa. Iuasaaki Pirato txari Xoteoakorimoni:
—Hãtamata, hĩauĩte.
15 Ininiã iuaĩkana ninoa akiripoakata:
—Piokanatariko ere. Piokanatariko ere. Hõkariko aamina ĩpiriãmitakari nopini —itxana sasetotxi auĩteakori.
Ininiã Pirato:
—Hinirekatari nokiniri hĩauĩte aamina ĩpiriãmitakari nopini?
Ininiã ninoa:
—Ãtikara ate auĩte. Sesanokara ate auĩte —itxana ninoa.
16 Ininiã Pirato sikari Xesosi sotatoakorimoni aamina ĩpiriãmitakari nopini okiko tĩkane.

Xesosi Tokakitaãka Aamina Ĩpiriãmitakari Nopini
(Mateo 27.32-44; Marko 15.21-32; Arókasi 23.26-43)

Ininiã anikarina Xesosi.
17 Xesosi anikari aamina ĩpiriãmitakari iuaka okiko ĩkapani. Isana ixirata "Kiitãtatxi" inakorimoni. Xoteo sãkireẽ, "Kóokota," inakori.
18 Iuaã aamina ĩpiriãmitakari nopini itokakitaãka Xesosi. Apaka ipi kiki tokakitaãka iua takote. Ãti Xesosi kikomoni. Ãti isanaremoni.
19 Pirato paniãtari iõkatsopari aamina ĩpiriãmitakari nopini tokakitiko. Ia atoko itxa iõkatakiti: "Xesosi Nasareekiri, Xoteoakori Auĩte."
20 Itomaneri Xoteoakori atatsopatari iua, kotxi Xesosi okikoãtaã sitatxi takote. Sitatxi sikani napaãpotakasaaki, atamatarina iua iõkatsopari. Ia iõkataãka Xoteo sãkireẽ, Kreko sãkireẽ, Homano sãkireẽ pakini ikinimane imarotiniri ĩkapani.
21 Ininiã sasetotxi auĩteakori txari Pirato:
—Kona piõkatsopatapiri, "Xoteoakori auĩte." Piõkatsopatariko iuanoka uãkatari Xoteoakori auĩte ininiua —itxana.
22 Ininiã Pirato:
—Auape niõkatsopatakiti. Kona iuaĩkana niõkatsopatari —itxa Pirato.
23 Xesosi itokakitakana atoko, sotatoakori kosekari Xesosi mãka. Imatsorakitarina. Imãka mata imatsorakitana ninoa ipi ipi pakini apakapini ĩkapani. Ãti sotato apakapari ipixini, ãti sotato apakapari ipixini, itxaãpota. Xesosi mãka, ãti imãka patapi auakari, !imatsorakitana, kotxi iotsare !auari. Peerekari.
24 Sotatoakori itxakakana:
—Kona amatsorakitari ia. Sarauatxi atoko makama, imãka anikakari aimarotini ĩkapani.
Ininiã iuasaaki Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka iaõka apoka. Iua txari: Ninoa xanakari nimãka. Isarauatana nimãka anikakari imarotinina ĩkapani.

Teoso sãkire iaõka sotatoakori kama.
25 Iuasaaki aamina ĩpiriãmitakari takote oãua Maria, Xesosi inoro oĩtarokata. Iuaã apaka
oãua Maria Matarena inakoro. Iuaã apaka oãua ãto Maria, Krópasi inakori ĩtanoro.
26 Xesosi atamatakasaakiro inoro iua takote, atamatakasaakiri imoianari itiretakiti
apaka, itxaro inoro:
—Nitiretakito, ere Xoão, pamarite itxaua.
27 Imoianaripekana itxa:
—Aroa pinoro otxaua.
Ininiã eereka iua anikaro oa aapokomoni iuakata oãuini tĩkane.

Xesosi Ipinini Pirena
(Mateo 27.45-56; Marko 15.33-41; Arókasi 23.44-49)

28 Eereka Xesosi imarotari iparĩka xipope. Ikinika Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka
apokini ĩkapani, itxari:
—Niposonata.
29 Iuaãtaã aua tiitxi. Iua tiitxi ãki aua iãriã katxioãri. Ininiã iuasaaki iokomokarina
mapoa atoko inakari iãriãmoni. Aãkeẽ itakarina, Xesosi namaã taka itxarina. Iua aãke
isopo inakorike.
30 Iãtaka atoko itxari:
—Ikinika niparĩka uatxapeka ixipopeka.
Inaãka atoko iokirikiita, iokanata itxari ixinire irimoni. Iuasaakipeka ipina itxa.

Sotato Iorotari Xesosi Iomĩtiã

31 Iua õti sesta veira, kãkiti tomatiko õti apisa. Xoteo auĩteakori paniãtari Pirato
aamina ĩpiriãmitakariã auakani tapike kapatakiko, katima ipĩka ininina ĩkapani, iĩtona
makatxakiko ĩkapani apaka. Tomatiko õtisaaki kona ninoa nirekari ipĩkari ĩto kaikotini
iuaã.
32 Ininiã sotatoakori sari iuaã. Ikapatakarina Xesosi takote auakani tapike.
33 Txamari sotato atamatakasaakiri Xesosi, !auaika. Ipĩpeka. Ininiãkara kona ikap-
atakari itapike.
34 Sotato iorotari Xesosi itanapitaã iomĩtiã. Iuasaaki iarẽka, ãparaã pakini xiketa.
35 Notara itikari Xesosi ipinini, ininiã atãopitikara nisãpiretakiti. Nisãpiretari ikinika
nitikakiti. Nimarotari nisãkire atão inini, ininiã nisãpiretai ia atatsopatakanii, hĩte apaka
auikiniri ĩkapani.
36 Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka txari:
Kona ãtika iua api !kapatakaãka.
Ininiãkara kona Xesosi api kapatakaãka, Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka apokini ĩkapani.
37 Ãti Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ninoa atamatariko iorotakitina.

Xesosi Katiko Pirena
(Mateo 27.57-61; Marko 15.42-47; Arókasi 23.50-56)

38 Eereka Xosee, Arimateia sitatxitikiri, amanaãri Xesosi ĩto Piratomoni. Iua Xosee
auikari Xesosi sãkire, txamari ikipatari Xesosi sãkire auikini, kotxi ipĩkari Xoteo
auĩteakori. Amanaãkasaakiri Xesosi ĩto, Pirato txari:
—Ari, panikari iua.
Ininiã Xosee anikari Xesosi ĩto.
39 Iuasaaki imoianari Nikotemo inakori. Iua Nikotemo mitxipeka sari Xesosi-
moni ĩkanõka imisãkiretiniri ĩkapani. Iua moianatari Xosee, Xesosi ĩto apakapakasaaki.
Nikotemo anikari aãtsopa aroesi inakori, miha inakori pakini ikoke Xesosi ĩtoã taãkori
tĩkane. Trĩta sĩko kiro pakini iua ikoke anika.
40 Ninoa ipi iapirikari Xesosi ĩto mãkatxi mataã ikokekata. Ikara atoko Xoteo kamari
ipĩkari ĩtoã ikatiko apisa.

41 Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini takikoãtaã, iuaã takote aua amãtiirinape.
Amãtiirinapeãtaã aua akauari amanepanika inakari. Kona ipĩkari ĩto takaãkapanika iuaã.
42 Iua akauari kona õtakori, ininiã itakarina Xesosi ĩto iuaã, kotxi Xoteo tomatini õti
apokanapanoka.

20

Akauariã Xesosi Ĩto Mauakani
(Mateo 28.1-8; Marko 16.1-8; Arókasi 24.1-12)

1 Tomĩko ĩkanõkapanika, Maria Matarena sari akauarimoni. Oãpokasaaki, oãtamatari
akauari tore kai auĩte kamakori makatxakapeẽkaika.
2 Ininiã omiteka Simão Petromoni. Xesosi moianari itiretakitimoni apaka osa.
Oãkiritana:
—Apiananiri ĩto makatxakaãka akauariã. Kona aimarotari namonireuako itakapirina
—otxana.
3 Ininiã Petro, ãti Xesosi moianarikata sari akauarimoni.
4 Imitekana. Iua ãti Xesosi moianari miteka katimaritika, ininiã inapari Petro. Ininiã
iua apoka Petro apisa.
5 Iãka aariko ãki atamatini ĩkapani. Atamatari mãkatxi mata, ipĩkari iapirikiko. Kona
iĩroã.
6 Iuasaaki Petro apoka iua tikini. Iĩroã aariko ãki. Atamatari mãkatxi mata.
7 Atamatari mãkatxi mata, mitxi Xesosi kiiã iapirikiko. Iporiĩmatataãka. Ikikomoni aua
ãti mãkatxi mata. Isanaremoni aua ãti mata.
8 Ininiã iua mitxi apoãkari ĩroã, atamata itxari. Ininiã auikari Maria sãkire. Iuasaakiika
auikari Xesosi õkitikiniua.
9 Iuasaaki ninoa kona iteene imarotapanikari Teoso sãkire iõkatsopatakori kitx-
akapirĩkari, kotxi Teoso sãkire sãpiretapekari Xesosi ipinini, eereka õkitikiniua.
10 Eereka Petro ãti Xesosi moianarikata kanapiriã aapokomonina.

Xesosi Oerekaua Maria Matarenamoni
(Mateo 28.9-10; Marko 16.9-11)

11 Maria Matarena kaikota aariko iriko takote. Otxiapanãtakasaaki, amaãtiki
opapĩkakiita oiãkakiita aariko iriko ãki oãtamatini ĩkapani.
12 Oãtamatana ipi Teoso nitiriakori iaxitikini. Imãkana kasarori. Iitopãkana mitxi Xesosi
ĩto auiniãtaã. Ãti mitxi Xesosi kii auiniãtaã, ãti mitxi ikiti auiniãtaã.
13 Itxarona:
—Kinirepa pitxiapanãta? —itxana.
Ininiã oa:
—Imakatxakaãka niauĩte ĩto. Kona nimarotari iĩto takikoãtaã —otxana.
14 Iuasaaki oporikimoni osapotorika. Oãtamatari Xesosi, txamari !oimarotari.
15 Ininiã Xesosi:
—Kinirepa pitxiapanãta? Kiripa pinita? —itxaro.
Ouãkatari Xesosi amãtiirinape nĩkatakari ininiua. Ininiã otxari:
—Pite makatxakiniãri iua ĩto, ininiã pisãpiretano iĩto pitakiniãtaã. Ininiã nanikariko
ãtiãtaã —otxari.
16 Ininiã Xesosi txaro:
—Maria.
Ininiã okirioka iuamoni. Otxari osãkireẽ:
—Haponii.
Popĩkari sãkireẽ, “Noereẽkiri,” otxa.
17 Ininiã Xesosi txaro:
—Kona pimaãtakapeno, kotxi nirimoni kona nisapanika. Pisa nitariakorimoni.
Pitxanako: “Nota sariko nirimoni, hĩte iritxikana apaka. Nisariko niTeosonemoni,
hĩTeosonetxikana apaka,” itxa.
18 Ininiã Maria Matarena sari Xesosi moianariakorimoni:

—Natamatapekari aãuĩte —otxana.
Ininiã osãpiretana ikinika Xesosi sãkire.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni
(Mateo 28.16-20; Marko 16.14-18; Arókasi 24.36-49)

19 Iua Tomĩko ĩkanõkati Xesosi moianariakori apotiitaua. Iuasaaki itotarina ikinika aapokotxi tore, kotxi ipĩkana Xoteo auĩteakori. Iuasaaki Xesosi tokiã aapokotxi ãki ninoa sauaki.
—Erekaxinire hĩtxako —itxana ninoa.
20 Ikara inaka atoko oerekari iuako karo. Oerekari itanapita karo. Ininiã Xesosi atamatakasaakina, imoianariakori iteene poxokoniuata.
21 Iuaĩkana Xesosi txana:
—Erekaxinire hĩtxako. Niri iokanatinino atokotxikana, niokanatai hĩte niri nireẽkiti hĩkamini ĩkapani.
22 Iuasaaki ixõkana. Itxana:
—Hãpakapariko Erekari Matamatakoti.
23 Apakata pisãpiretiniri nota sãkire auiãkari, imaerekani makatxakaãkapeka. Apakata pisãpiretiniri nota sãkire mauiãkani, imaerekani !imakatxakaãka —itxa Xesosi.

Xesosi Oerekaua Tomeemoni

24 Xesosi imoianariakorimoni oerekasaakiua, Tomee Txítximo inakori kona aua ninoakata.
25 Ininiã apanakini sãpiretari Tomee:
—Ate aõkitari Xesosi —itxana.
Ininiã iua:
—Iuako karo nimatamatakaniã, iuako karo nimakaaiakakaniã niuakokiã, kona nauikari hĩte sãkire. Itanapita karo nimakaaiakakaniã, kona nauikari hĩsãkire —itxa Tomee.
26 Ãti semanati napaka atoko, Xesosi moianariakori apotiitaua iuaĩkana aapokotxi ãki. Iuasaakiika Tomee aua ninoakata. Aapokotxi tore itotaãka, iuaritika Xesosi tokiã ninoamoni:
—Erekaxinire hĩtxako —itxana ninoa.
27 Iuasaaki itxari Tomee:
—Patamata niuako. Pikaaiakariko piuakokiã nitokakitiko karoã. Nitanapita iorotikomoni pitakari piuakoki. Kona mauikaretika !pitxape. Pauikariko nisãkire —itxari.
28 Ininiã:
—Niauĩte, niTeosone —itxa Tomee.
29 Ininiã Xesosi:
—Uatxa pite auikari auãki ninini, kotxi patamatano. Kãkiti nota maõkitakani auikiniãri nisãkire, apakapariko apiata erekari Teoso sikakiti —itxa Xesosi.
30 Xesosi kamari apikomoni iposotiire imoianariakori sauaki. Iposotiire ikamakiti imakinika kona iõkatsopataãka ia iõkatsopariã.
31 Ia niõkatsopata Xesosi Teoso mereẽkiti, Teoso ãkiri ininiua hãuikini ĩkapani. Ikara atoko hãuikiniã, hãuapinininiika hĩtxako Xesosi posotiireẽ.

21

Xesosi Oerekaua Setxi Imoianariakorimoni

1 Ãti õti Xesosi oerekaua iuaĩkana imoianariakorimoni ipoa Txiperíatxi inakori tiniã. Ia atoko iua oerekaua:
2 Iuaã aua Simão Petro. Iuakata aua Tomee Txítximo inakori. Natanaeo, Kanaa aapokotxitikiri, Kariréia tõpa auakari apaka aua iuakata. Sepeteo anaakori apaka aua iuakata. Apikomoni ipi Xesosi moianariakori apaka aua iuaã.
3 Simão Petro txana:
—Nota okatsaãtako —itxa.

Ininiã apanakini:
—Ari, ate apaka okatsaãtako pitekata —itxana. Ininiã isana. Kanauaã iereẽtauana. Ĩkanõka okatsaãtana, txamari !imaĩkarina ximaki.
4 Ĩkanõkapanika Xesosi ikipatxitemoni tĩpokonãta, txamari !imarotarina Xesosi iuaã auini.
5 Xesosi akiritana:
—Namariteakori, kaiomaãi ereẽ? —itxana.
—Kona kaiomaãua —itxarina.
6 Ininiã Xesosi paniãtana:
—Hĩtakariko hetxi hĩkikomoni. Ereẽ hãpokariko ximaki —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa okari hetxi ikikomonina. Eereka kona iposotaikarina ikosekinirina hetxi kanaua ãki, ximaki itori imaĩkinina xika.
7 Xesosi moianari itiretakiti txari Petromoni:
—Aãuĩtekara.
Ikara inakari sãkiretxiti ikenakotakasaaki, Petro ieretakari imãka, mitxi imakatxakakiti, oka itxaua ipoamoni Xesosimoni isini ĩkapani.
8 Apanakini kanauaã ina. Ikosekaãpotarina hetxi. Iuasaaki ximaki xãpoka hetxiã. Itakoã !ĩtakori, atxiĩti seĩ metronoka.
9 Ikanĩkiĩtakasaakina, atamatarina xamina. Ximaki iropike nopini auape. Apaka auari komiri.
10 Xesosi txana:
—Himinari ximaki himaĩkakiti mapake.
11 Ininiã Petro kosekari hetxi imiriĩ. Xãpoãkata ximaki. Sẽtosĩkoẽta tres ximaki mitapoakari aua. Kaiãopokori ximaki, iuaritika hetxi kona tsorakita.
12 Xesosi akiritana:
—Uai hina. Manipokota.
Kona ãtika imoianari kona kataparaxinire ipimainiri iua: “Kiriparai” ininiri iua, kotxi ninoa imarotari iua Apiananiri ininiua.
13 Ininiã Xesosi apoka ninoamoni. Ixanakari komiri, ximaki pakini, sika itxana ninoamoni.
14 Ikara õti apisapanika, Xesosi ipinaka atoko, õkitikaua atoko, oerekapekaua ipikata imoianariakorimoni.

Xesosi Misãkiretari Petro

15 Inipokotaka atoko Xesosi pimaãri Simão Petro:
—Simão, Xonasi ãkiri, kipa apiata tiretano nota, pitekani, nakirakani? —itxa Xesosi.
Ininiã Petro txari:
—Ari, Apiananiri, pimarotari nota apokaerekatinii —itxa Petro.
Ininiã Xesosi:
—Poerekari nisãkire soti auĩte anaakorimoni, ninakitiakorimoni.
16 Iuaĩkana ipimaãri:
—Simão, Xonasi ãkiri, atão pitiretatano nota? —itxa Xesosi.
—Ari, Apiananiri, pimarotari napokaerekatinii —itxa Petro.
Ininiã Xesosi:
—Pinĩkatana soti auĩte, ninakitiakori —itxa Xesosi.
17 Iuaĩkana ipimaãri:
—Simão, Xonasi ãkiri, pitiretatano nota?
Ininiã Petro matinaniuata ixinireẽ, kotxi Xesosi pimaãri ipi ãti pakinikata “Pitiretatano nota.”
Ininiã Petro:
—Apiananiri, pite imarotari ikinipoko. Pimarotapitikari nitiretinii pite.
Ininiã Xesosi:
—Poerekari nisãkire soti auĩte ninakitiakorimoni.

18 Atão nitxai. Ãtokoripanika pinakasaaki, piteka pieremãkataua. Pisari pinirekinimoni.
Kiomãtxi pinakasaaki, pitamẽkakanoketauako, ininiã ãti ieremãkatai. Eereka anikai
pimanirekakanimoni —itxa Xesosi.
19 Ikara atoko Xesosi sãkire, kotxi ikara atoko itxako Petro ipinini. Petro ipinini iteene
paxitariko Teoso, ininiã kãkiti txariko: “Peerekari Teoso.” Ininiã Xesosi:
—Pikapokitano nota. Ninireẽkiti pikamako —itxa Xesosi Petromoni.

Xesosi Iteene Tiretakiti

20 Petro kirioka. Atapari Xesosi moianari, itiretakiti ninoa tikini inini. Iuakara mitxi
Xesosikata iitopãka Páskoa kiiniritisaaki. Iuasaaki ipimaãri Xesosi: “Niauĩte, kiripa
mĩkapiritai?”
21 Petro atapakasaakiri Xesosi tiretakiti ninoa tikini inini, ipimaãri Xesosi:
—Natokopa itxatako ere ipinini?
22 Ininiã Xesosi:
—Nota nirekiniãri iua auapanika inini nikanapiriãkasaaki, kona nisãpiretai pite. Kona
pixinikapiri iua. Pixinikari piteka kaminiri nota nireẽkiti —itxa Xesosi.
23 Ininiã iaripireta Xesosi sãkire auiãkanimoni, iua imoianari itiretakiti imapinakani
Xesosi kanapiriini apisa. Txamari Xesosi !isãpiretari imapinakani. Iua txari: “Nota
nirekiniãri iua auapanika inini nikanapiriãkasaaki, kona nisãpiretai,” itxa Xesosi.
24 Nota ikara Xesosi moianari itiretakiti nitxaua. Nota itikari imakinika Xesosi
kamakiti. Ininiã nota iõkatsopatari ikamakiti, isãkire pakini. Ininiã aimarotari atão
nisãpiretakiti.
25 Auapanika itori Xesosi kamakiti. Ikinika ikamakiti !kaiõkatikopanikari. Ikinika
niõkatsopatiniã, !apakata, kotxi itixi kona apakata kaiãopokori aãtsopa auini.

ÁTOSI
Xesosi Iokanatakini Kamakiti Pirena

Xesosi Kanapiriini Iaxiti

1 Ereẽkai Teópiro, Teoso tiretakari. Merepitipanika niõkatsopatakiti aãtsopaã txari ikinipoko Xesosi kamakiti, isãpiretakiti pakini.
2 Niõkatsopatakiti mapotõkire auari Xesosi iaxiti sini pirena. Isini apisa isãpiretana iokanatakini Erekari Matamatakoti paniãtakiti.
3 Ipinaãka atoko iuaĩkana iuaka oerekaua ninoamoni, ininiã imarotarina atãopitika iua õkitikapekaua. Koarẽta pakini õti iua auanãta ninoakata. Iuasaaki isãpiretana Teoso auĩtetxi ininiãua pirena.
4 Imakinika apotiitakasaakiua itxana ninoa:
—Kona hĩtakanapapiri Xerosareẽ sitatxiti. Aĩri iaxitikiri iokanaenetakiti hiãtapako. Iua mitxi hĩtemoni nisãpiretakiti.
5 Atãopitikara Xoãoni patxisatai hĩte ãparaaã. Mapaõti napaka atoko, Erekari Matamatakoti apokako hĩtemoni. Iuasaaki hĩpatxisataãkako Erekari Matamatakotiã —itxa Xesosi sãkire.
6 Ininiã imoianariakori apotiitakasaakiua Xesosikata, ipimaãrina iua:
—Aãuĩte, uatxa iuaĩkana pisikatari atixine atemoni, Isaeo apika mekaniriakorimoni? —itxarina.
7 Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Kona hĩte imarotiniri ĩkapanini. Aĩrinanira imarotapaniri hĩte tixine hĩtemoni isikini õti.
8 Erekari Matamatakoti apokasaakirako hĩtemoni, hãpakapariko posotiiretxi. Ininiã hĩte nota kamakiti atamatakani hĩtxauako. Hĩsãpiretariko hĩtiãkiti, himarotakiti pakini Xerosareẽ sitatxiti auakanimoni, imakinika Xotéia tõpa auakanimoni, Samaria tõpa auakanimoni, ikini itixiti auakanimoni pakini hĩsãpireãpotariko —itxa Xesosi ninoamoni.
9 Ikara atoko inaãka atoko, ninoa okiã atamatari iua anikiko iaxiti. Katxiãri ãki isa, ininiã kona ninoa itikaikari.
10 Iaxiti ionakaãtakasaakina, apoka ipi kiki katsopiri mãkatakani ninoa takote.
11 Ninoa txana:
—Kiki Kariréiakini, kinirepa hionakanãta iaxiti? Ĩkora Xesosi iaxiti sikari, isini atokotxikana ikanapiriini —itxana ninoa.

Itanokiri Koaã Apotiitakaniua

12 Ininiã Oriva xirataãtaã ipotorikana. Ikanapiriãna. Xerosareẽmoni isana. Oriva kona õtakori. Kãkiti Oriva xirata potorikakani sini Xerosareẽmoni tako atokokanera Xoteo kiomaneakorini auiritari kãkiti sini tomatiko õtisaaki.
13 Xerosareẽ sitatxiti apokasaakina, iĩroãna aapokotxi ãki. Ininiã isana itanokiri koaã. Petroma, Xoãoma, Txiakoma, Ãtreema, Piripima, Tomeema, Patoromeoma, Mateoma, Txiakoma (Aopeo ãkiri), Simãoma (Homano omanatakari), Xotasima (ãti Txiako itari) pakini aua iuaãtaã.
14 Ãtipirika ninoa apotiitaua Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Apaka sitoakoro Xesosi sãkire auiãkani, Maria Xesosi inoro, Xesosi itariakori pakini apotiitaua ninoakata. Ninoa misãkiretakasaakiri Teoso, ãtika kãkiti xinirenoka atoko itxana. Ininiã erekarinoka auana ninoamoni. Kona omanatakakauana.

Matxia Mereĩko Pirena

15 Iuasaaki sẽtovĩtxi pakini Xesosi sãkire auiãkani aua. Petro õkitikaua ninoa sauaki.
16 Ininiã itxa:

—Nitariakori, hĩtakaõtxikari Teoso sãkire kitxakapirĩka Taviimoni isãpiretakiti. Tavii iõkatsopatari Xotasini pirena, Xesosi maĩkakani oerekakari pirena, kotxi Erekari Matamatakoti kamaimaroretari iua Tavii. Atão ikara Teoso sãkire kitxakapirĩkari apokapeka uatxa.
17 Iua Xotasini atekata auakari iua. Ate parĩka atoko ikama.
18 —Iuaritika isikari Xesosi imokaiakariakorimoni. Txineiro apakapakitoã iamotaãka itixi. Iuaã ipĩpe. Itano okaua. Ixiti apokasaaki, iokirikiita. Ixoreka itikako. Iuasaaki itikapitsa poãpekatani.
19 Imakinika Xerosareẽ auakani kenakopiretari Xotasini ipinini. Ininiã ninoa akiritari iuaãtaã itixi uãka "Aseotama." Popĩkari akiritari "Arẽkatxi Tixini."
20 —Xikari iõkatsopatakoriã iõkatsopatapeẽkaika ia Xotasi pirena:
Iua aapoko takanapaãkako. Kona auiritaãka kãkiti auini iuaãtaã. Iparĩka sikaãkako ãtimoni,
itxa Teoso sãkire.
21 —Ininiã amereẽriko ãti kiki atekata sikari tĩkane. Amereẽriko kiki mitxi Xesosikata sikari, mitxi amoianari ikiniõtika Xesosikata aãuakasaaki.
22 Amereẽriko kiki Xoãoni patxisarauatini itiãkari, imakinika Xesosi kamakiti itiãkari, iaxiti isini itiãkari, kotxi anirekari iua amereẽkiti Xesosi õkitikiniua imarotakari ate atoko inakari —itxa Petro.
23 Ininiã imereẽrina ipi kiki, Xosee Pasapasi inakori. Apanakini akiritari iua Xósito. Ãti kiki uãka Matxia inakori.
24 Iposo atoko imisãkiretarina Teoso:
—Pite imarotari ikinimane kãkiti ãkixinire. Poerekaua ĩkiripa naia kiki pimereẽkiti
25 atekata parĩkauatakari tĩkane, Xesosi iokanatakiti tĩkane, kotxi Xotasini takanapari ikara parĩkatxi imaerekani xika, maerekani misiritikoãtaã isini ĩkapani —itxana Teosomoni.
26 Iposo atoko ikamarina sarauatxi atoko inakari imoianarina imarotinina ĩkapani. Ikara atoko ininiã, imereẽrina Matxia. Ininiã Xesosi iokanatakiti itxaua. Ikara õti atoko, iua moianatari apanakini õsi Xesosi iokanatakini.

2

Pẽtekósitxi Kiiniriti Õti

1 Pẽtekósitxi kiiniriti õti (takari merepitipanika nikiko õti) apokasaaki, Xesosi sãkire auiãkani ãtika kãkiti xinire atoko itxauana. Imakinika apotiitauana.
2 Katimaritika iaxiti ĩkari kataparari ĩtimati atoko inakari xãpoka aapokotxi ãki Xesosi moianariakori topãkiniãtaã.
3 Ininiã iuasaaki xamina tirika atoko inakari tokiã. Imakinikana ikiiãna apoka.
4 Erekari Matamatakoti ĩroã ikinika ãkixinireẽ. Iuasaakipeka ninoa sãkirauata ãti uãka sãkireẽ, kotxi Erekari Matamatakoti kamaimaroretana.
5 Iuasaaki Xerosareẽ sitatxitiã auanãta ikini uãkati kãkiti Xoteoakori. Ninoa Teoso sãkire kĩpitakani.
6 Ikenakotakasaakirina iaxiti ĩkari ĩtima atoko inakari, apotiitauana mirikiniti kãkiti. Ininiã itikokitatana, kotxi ikenakotarina apanakini sãkirauatini isãkireẽna.
7 Itsorĩkaãtana:
—Kiãtokopa ininiãpa imarotatarina ate sãkire. Hãtamatana, Kariréiakinikara sãkirauanãta ateka sãkireẽ.
8 Kiãtokopa itxa akenakotiniri ateka sãkire? —itxana ninoa.
9 Iuaãtaã auari kaiãopokori kãkiti ãti uãka. Auari Patxiakinima, Métxiakinima, Erãokinima, Mesopotámiakinima, Xotéiakinima, Kapatósiakinima, Põtokinima, Ásiakinima,
10 Piríxiakinima, Pãpíriakinima, Exitokinima, Arípiakinima, Sireni takotekinima, Homakinima pakini aua. Apanakini Homakini atão Xoteoakori. Apanakini mamakaua, ininiã Xoteo itxapekauana.

11 Kretakinima, Arápiakinima pakini aua iuaã.
Ininiã ninoa txa:
—Ate kenakotari Kariréiakini sãkirauatini ateka sãkireẽ. Isãpiretarina ikinipoko erekari Teoso Apiananiri kamakiti —itxana.
12 Ininiã ninoa tsorĩkaãta. !Imarotarina.
—Natokopa itxana imarotinirina ate sãkire? —itxana.
13 Apanakini kãkiti napetana:
—Poãtakanira ninoa —itxana.

Petro Apakapapiretakiti Kãkitimoni

14 Iuasaaki Petro, õsi Xesosi iokanatakinikata misãkiretana iuaã apotiitakaniua. Itxari:
—Xotéia auakanii, ikinika Xerosareẽ sitatxiti auakanii, hĩtakaõtxikariko nisãkire himarotini ĩkapani.
15 Hĩuãkatana naia kikiakori poãtini. Kona ipoãtana, kotxi atokatxi inaãpotapanika.
16 Ia uatxa hãtamatakiti kitxakapirĩka Teoso sãpiretapekari Xoeomoni. Iua Xoeo Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekaua. Iua txari:
17 Teoso txari: "Xipokatxi õti iatokopeka inakasaaki, niokanatari Erekari Matamatakoti ikini kãkitimoni. Pamariteakori sãpiretariko nisãkire apanakinimoni. Ãtokoriakori atamatariko itapone atoko inakari Teoso sikakiti pokamarasaaki. Iuasaaki nisãkire nisãpiretana. Kiomãtxiakori taponetariko nota oerekakiti. Iuasaaki nisãpiretariko nisãkire ninoamoni.
18 Ĩkora õtisaaki ninitiriakori, niniteroakoro pakinimoni niokanatari Erekari Matamatakoti. Ninoa sãpiretariko nisãkire.
19 Iaxiti noerekariko niposotiire kãkiti mimarotakiniti. Ĩkorapokoriti apaka noerekariko niposotiire Apiananiri nininiua imarotinina ĩkapani. Arẽkatxi, xamina, katxiãri pakini apokako.
20 Atokatxi piãkako. Kasiri arẽkatxi atoko itxako. Apiananiri apokini apisapanikarako auako ikara atoko inakari. Peerekapaniri Apiananiri apokini õti. Ĩkora õti apiatakari, kotxi iuasaaki Apiananiri oerekauako kãkitimoni.
21 Ininiã Apiananiri akiritakani makatxakaãkako imapinakani ĩkapani,"
itxa Apiananiri Xoeomoni.
22 Petro sãkirauatapanika:
—Kãkiti, Isaeokini, hĩkenakotariko nisãkire. Hĩte apisatoõ Teoso oerekapekari Xesosi, Nasaree sitatxitikiri. Teoso mereẽkiti itxaua, kotxi ikamari Teoso posotiire kãkiti mimarotakiniti Teoso himarotini ĩkapani. Himarotapekari ikara.
23 Xesosi sikaãka imokaiakariakorimoni, kotxi Teoso nirekari ikara atoko iniko. Teoso imarotapekari ikara atoko inakari apokini õti. Hĩtekara, apanakini maerekati kamakanikata maĩkari Xesosi. Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitari, oka hĩtxapiri iuani.
24 Iuaritika ipinaka atoko, iuaĩkana Teoso õkitikari iua. Teoso sikakari iua ipĩkitxi mamisiritakaniri ĩkapani. Ipĩkitxi !iposotari ixipokiniri iua, kotxi Apiananiri itxaua.
25 —Kitxakapirĩka Tavii sãpiretari Xesosi pirena. Itxari:
Nota itikapikari Apiananiri nota apisatoõ. Iua aua nikikomoni. Ininiã !nimakatxaãka.
26 Ininiã nixinire poxokoniuatapeka itxa. Nisãkire poxokoni apaka aua. Niĩto auãki inakasaaki, iãtapari Teoso sikaenetakiti.
27 Apiananiri kona takanapano nota ipĩkani auiniãtaã. Apiananiri !auiritano Erekari Kamakari paiakini.
28 Apiananiri oerekapekano mapĩkani kimaporite. Iua notakata aua, ininiã nipoxokoniuata,
itxa Xesosi Taviimoni kitxakapirĩka.
29 Ininiã Petro sãkirauatapanika:

—Kikiakori, hãuiritano nisãpiretiniri Tavii pirena. Tavii anirimane kitxakapirĩka auakari. Iuani ipĩpe, ikatapeẽka. Uatxa atemoni auapanika iua akauare.
30 Iua Teoso sãkire sãpiretakari. Atão iua imarotari Teoso sãkire. Teoso sãpiretapekari iua apika mekani Teoso mereẽkiti itxauako. Tavii imarotari Teoso mereẽkiti õkitikaãkapanikako auĩtetxi ininiua tĩkane. Teoso sãpiretari imereẽkiti topãka auĩtetxi itopanere nopini. Ininiã atão auĩtetxi itxaua.
31 —Tavii imarotari ikara atoko inakari Xesosi apokini apisapanika, kotxi iõkatsopatari Xesosi ipinini pirena, iuaĩkana õkitikiniua pirena apaka. Iua txari:
Ipĩkani auiniãtaã !ikaikota. Iĩto !ipaiaka,
itxa Tavii kitxakapirĩka.
32 —Iua Xesosi ipinaka atoko, Teoso õkitikari iua. Ate amakinika Xesosi õkitikiniua itikakani atxaua.
33 Ininiã uatxaika Xesosi topãka Teoso kikomoni. Ikara atoko Xesosi Apiananiri itxaua. Apakapari Erekari Matamatakoti, Teoso sikaenetakiti. Iposo atoko, iokanatari Erekari Matamatakoti atemoni. Iuakara uatxa hãtamata ikamakiti. Hĩkenakotari iua sãkire uatxa.
34 —Tavii !isari iaxiti auĩtetxi ininiua ĩkapani, iuaritika iõkatsopatari:
Apiananiri misãkiretari niauĩte: “Nota kikomoni piitopãkiniritika
35 nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua,” Apiananiri txari niauĩte.
36 —Ininiã Isaeo auakanii, himarotariko ia. Hĩte okari Xesosi, iuaritika Teoso kamari iua auĩtetxi ininiua. Teoso mereẽkiti itxaua —itxa Petro.
37 Iuasaaki Petro sãkire ikenakotakasaakina, ãkixinireẽna tsiĩtxi apoka iouata iorotiniri tsii atoko itxa. Maerekaxiniretinoka itxana. Eereka itxana ninoa:
—Kiripa akama? —itxana.
38 Petro apakapapiretana:
—Himaerekani hĩtakanapa. Hĩte imakinika hĩpatxisataãkako Xesosi Kristo uãkaã, ininiã Teoso makatxakari himaerekani. Iuasaakiko hãpakapari Erekari Matamatakoti Teoso sikakiti.
39 Kotxi ikara Teoso sikaenetakiti hĩte ĩkapani, hamarite ĩkapani, apanakini õtako auakani apaka ĩkapani. Ikara Teoso sikaenetakiti ikinimane kãkiti Teoso akiritakini ĩkapani —itxa Petro.
40 Petro iteene õtãkikana ninoa, kotxi inirekari atão ikaminina, ininiã itokata õtãkikana ia atoko:
—Ĩkorapokoriti auakani maerekati kamakani itxauana. Himakatxakaua. Hĩtakanapariko himaerekani. Hãuikariko Xesosi sãkire —Petro txana ninoa.
41 Ĩkora õti, tres mio kãkiti ipoxokoniritikana auikari Petro sãpiretakiti. Iuasaaki ipatxisataãkana.

Xesosi Sãkire Auiãkani Moianatakakiniua

42 Eereka ikiniõtika apaiaõkarina Xesosi iokanatakini oerekakiti. Ãtipirika itiretakakauana. Ãtipirika ikamarina kiiniri komiri imapixinikinina Xesosi ipinini ixinikinina ĩkapani. Ãtipirika imisãkiretarina Teoso.
43 Ikinimane tsorĩkaãnãta, kotxi Xesosi iokanatakini kamari ito posotiiretxi kãkiti mimarotakiniti, apanakini Teoso imarotini ĩkapani.
44 Teoso sãkire auiãkani apotiitapikaua. Ninoa xanakari ikinika inakitina.
45 Ivẽtxitarina itiina, ininiã tiitxi ĩki isikana matxineirotenimoni.
46 Ikiniõtika aiko ãki Teoso misãkiretikoãtaã apotiitapikauana. Ninoa aapoko ãki ikamarina komiri mapixinikiko kiiniriti. Ãtipirika ninoa apotiitaua ipoxokoniritikana nipokori inikinina ĩkapani. Ãkixinirena erekapitikari.
47 Ixikarauatana Teoso ĩkapani. Imakinika kãkiti apokaerekatana ninoa. Ininiã ikiniõtika Teoso makatxakari kãkiti maerekani. Ininiã Teoso sãkire auiãkani apiaãpota.

3

Petro, Matĩpokotakati Pakini

1 Ãti õti mapiãtiki Petro, Xoão pakini sari Teoso misãkiretiko aikotimoni Teoso
imisãkiretinina ĩkapani.
2 Iuasaaki ikiniõtika kãkiti anikari matĩpokotakati Teoso misãkiretiko aikoti toremoni.
Itore uãka "Peereri." Iuaã matĩpokotakati amanaãri txineiro iuaã napakanimoni. Ipo-
naniãkasaaki matĩpokotakati itxaua iua.
3 Ininiã Petro, Xoão pakini ĩroãkasaaki, iua amanaãri txineiro:
—Txineiro hĩsikano —itxa.
4 Ininiã Petro, Xoão apaka atamatari iua. Ininiã Petro txari:
—Patamataua.
5 Ininiã iua matĩkati atamatana ninoa. Iuãkatari txineiro isikinina iuamoni.
6 Ininiã Petro:
—Kona auari txineiro atemoni. Kona pirata aua atemoni. Oro apaka !auari. Iuaritika
nota auakiti nisikapitikai. Xesosi, Teoso mereẽkiti, Nasareekiri, iua uãkaã põkitikauako.
Pitĩpokotako —Petro txari iuamoni.
7 Ininiã Petro maĩkari iuako ikikomonikiri õkitikiniua ĩkapani. Iuasaakipeka ikiti,
ikitinota pakini kataparapeka itxa.
8 Ininiã okakataua, tĩpokota itxa. Ĩroã Petro, Xoão pakinikata Teoso misãkiretiko aikoti
ãki. Iroãkasaaki, okaãpokataua. Itĩpokoãpokata.
—Ari, peerekari Teoso —itxanãta.
9 Ikinimane itikari iua tĩpokotini. Ikenakotari ixikarauatini Teosomoni.
10 Ikinimane imarotari iua kiki aiko ĩronakikoãtaã "Peereri" inakoriãtaã topãkanãtakari,
txineiro amanaãnãtakari iua. Ininiã ninoa:
—Anekani. Kiripa atxiĩti? Mitxi matĩpokotakati. Uatxa itĩpokotape. Kanatokopa itxa?
—itxana.

Petro Sãpiretakiti Kãkitimoni

11 Apanakini kenakopiretana ninoa, ininiã imitekana ninoamoni matĩpokotakati
pirena imarotinina ĩkapani. Iuasaaki ninoa auiniãtaã akiritaãka "Saromão pakita." Iuaã
Petro, Xoão pakini aua mitxi matĩpokotakatikata. Iua maĩkakanokeãpotana Petro, Xoão
pakini.
12 Iua Petro atapana kãkiti ninoamoni ĩkani. Itxana:
—Isaeo auakanii, kinirepa hĩte tikoka ere kiki tĩpokotini hãtamatakasaaki? Kinirepa hĩte
itikaua ate? Na ate posotiireẽni kamari iua tĩpokotini. Ate ereka anini kona kamari iua
tĩpokotini.
13 Apraãoni, Isakini, Xakooni pakini Teosone, aĩriakorini kitxakapirĩkarini Teosone,
iuara oerekapekaua imi Xesosi ereka inini. Teoso ãkiripitikara itxaua. Iua posotiire
auapitika. Iuakara hĩsika okiko ĩkapani. Eereka Pirato inakori nirekasaakiri isikakiniri.
Hĩte !inirekari iua sikakiniri Xesosi.
14 Iuasaaki hĩte kona nirekari erekarinoka kamakari. !Hinirekari iua atão inakari-
noka kamakari. Hĩte amanaãri Pirato isikakiniri kokaniri hĩtemoni.
15 Ininiãkara hĩte okapiri kãkiti auãki inini kamakari. Iuaritika ipĩkani sauaki Teoso
õkitikari iua. Ate itikari atãopitikara iua õkitikiniri.
16 —Ia kiki hĩtikakiti himarotakiti kataparapeka itxa, kotxi iua auikari Xesosi posotiire.
Iua auikari Xesosi sãkire erekapeka inini ĩkapani. Hãtamatari hĩte apisatoõ iua ereka inini.
17 —Ininiã uatxa nitariakori, nimarotari hĩte, hĩte auĩteakori pakini okapiri Xesosi atão
himimarotakani xika.
18 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani oerekapekaua Kristo misiritiko. Ikara imisir-
itiko auapeka.
19 Ikara atoko ininiã, hĩtakanapariko himaerekani. Erekari kimaporiti hinitako, ininiã
Teoso makatxakari himaerekani.

20 Iuasaaki Apiananiri kamapoxokonitai. Isikataparatai. Iuasaaki iua iokanatari
Xesosi imereẽkiti hĩtemoni.
21 Merepanika iua Xesosi kaikota iaxiti. Teoso kamariko imakinika amaneri. Iuasaaki
Xesosi apoka iuaĩkana. Iua atokokana itxana Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩka.
22 Kitxakapirĩka Moisesi txari:
Apiananiri hĩTeosone iokanatariko isãkire sãpiretakari hĩtemoni nota iokanatini
atokokana. Hinirimane itxaua iua. Hĩkenakotariko ikinika isãpiretakiti hĩtemoni.
23 Ikinimane iua sãkire makenakotakati xipokaãkako.
24 —Teoso sãkire sãpiretakari Samoeo inakori, eereka ikinikana Teoso sãkire sãpiretakani
pakini sãpiretapekari Teoso iokanatiniri imereẽkiti kãkitimoni ĩkorasaaki.
25 Teoso sãkire sãpiretakani anaakorirai hĩte, ininiãkara isãkire ninoamoni, iuatxikana
isãkire hĩtemoni uatxa. Itxari Apraãoni:
Ãti pimekaniri sikariko erekari ikini itixiti auakanimoni,
itxa Teoso. Ininiã ikara Teoso sikaenetakiti hĩkiomaneakorinimoni, hĩtemoni apaka
isikaeneta.
26 Ininiã Teoso iokanatari iua ãkiri Xesosi hĩtemoni merepitipanika. Iokanatari iua
hĩtemoni erekari hĩtemoni isikini ĩkapani, himaerekani hĩtakanapini ĩkapani —itxa Petro.

4

Petro, Xoãо Pakini Xoteo Auĩteakori Apisatoõ

1 Petro, Xoãо pakini sãkirauatapanika kãkitimoni inakasaaki, sasetotxiakori, Teoso
misãkiretiko aikoti nĩkatakari, satoseoakori pakini apoka ninoamoni.
2 Ininiã ninoa naiataua, kotxi Petro, Xoãо pakini sãpiretari kãkiti ipĩkani õkitikiniua
pirena, kotxi ninoa txari:
—Xesosi ipinaka atoko, iuaĩkana iua õkitikaua, ininiã ipĩkani õkitikauako.
3 Ininiãkara ninoa maĩkana Xoãо, Petro pakini. Iuasaaki mapiãnikata, ininiã itakana
kateia ãki ĩkanõka iuaã inapinina ĩkapani.
4 Iuaritika itomaneri Petro sãkire kenakotakani auikapiretari iua sãkire. Sĩko mio
kikiakori auikari Teoso sãkire Petro sãpiretakiti.
5 Katimatinĩkata Xoteo auĩteakori, kiomãtxiakori, kaiõkatsopareriakori pakini apoti-
imanetaua Xerosareẽ.
6 Sasetotxiakori auĩte apiatakari Anasi inakori iuaã aua. Inirimane Kaipasi inakori,
Xoãо inakori, Arexãtri inakori pakini aua iuaã apanakini sasetotxiakori auĩte niri-
manekata.
7 Xoãо, Petro pakini minaãka ninoa apisatoõ. Ipimaãrina:
—Kiposotiireẽpa hõkitikari matĩpokotakati? —itxana.
8 Erekari Matamatakoti moianatari Petro. Ininiã iua txana ninoa:
—Aãuĩteakori, akiomaneakori,
9 hinirekari asãpiretinii uatxa erekari akamakiti matĩkatimoni. Hinirekari himarotiniri
erekapeka inini.
10 Ininiã ikinika hĩte, ikinika Isaeo tixini auakani apaka, himarotariko ia. Xesosi
Nasareekiri posotiireẽra ia kiki hĩte apisatoõ timakari makananitaãka. Iuara hĩte oka
aamina ĩpiriãmitakari nopini. Iuara Teoso õkitika iuaĩkana ipĩkani sauaki.
11 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretari Xesosi hĩte manirekakani, kotxi
itxari:
Kai aapokotxi kamakanii, !hinirekari ãti kai soro. Iua kai himanirekakiniti apiari
itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxaua.
12 —Xesosinokara makatxakari kãkiti maerekani. Kona ãti maerekanitxi makatx-
akakari !auari ikini itixiti. Teoso sikari iuanokara kãkitimoni imaerekani imakatxakini
ĩkapani —itxa Petro.

13 Ninoa tsorĩkaãnãtana Petro sãkire ikenakotakasaakina, kotxi Petro, Xoão pakini
sãkirauata itaparaxinireritika. Mitxi kona ninoa apaiaõkarauata, iuaritika ninoa imaro-
tari atão isãkirauatini. Ninoa xinikari:
—Ixi. Ninoa minakani. Iuaritika kiĩkitena, kotxi Xesosi moianariakori itxauana —
itxana.
14 Ininiã !kasãkirena, kotxi matĩkati tĩpokotapeka ninoa apisatoõ.
15 Ininiã ipaniãtana Petro, Xoão pakini mapara isinina, ninoa auĩtetxiakori ininimoni-
uana isãkirauatinina ĩkapani.
16 Ininiã auĩtetxiakori txari:
—Kanatokopa atxatana ninoa? Kotxi ikinimane Xerosareẽ auakani imarotari
itxĩkitakinirina matĩkati erekape inini. Atãopitikara ninoa kamari posotiiretxi. !Aposotari
akipatiniri ia sãkiretxiti, kotxi ikinipoko imarotapekari matĩkati tĩpokotini.
17 Kona anirekari ikara pirena apikomoni iaripiretini kãkiti sauaki. Ininiã atxanako
ninoa: “Na apikomoni Xesosi pirena hĩsãpiretapinikariko.”
18 Ininiã iuaĩkana akiritana. Eereka itxana:
—Kona hĩsãpiretapinikariko apikomoni Xesosi pirena. Kona hõerekapiriko iuaĩkana
Xesosi pirena —itxana.
19 Ininiã Petro, Xoão pakini apakapapiretana:
—Kiripa atão akĩpitini? Hĩtekani? Teosokani? Kipa erekari? Hĩte mereẽri.
20 Kona aposotari atakanapiniri asãpiretiniri aĩtikakiti, akenakotakiti pakini —itxana.
21 Ininiã iuaĩkana auĩtetxiakori txitana. Iposo atoko auiritana isinina, kotxi maerekati
!ikamana. !Imisiritana, kotxi ipĩkarina kãkiti. Ikinimane kãkiti txari:
—Peerekari Teoso kamakiti matĩkati ĩkapani —itxana.
22 Ĩkora kiki makananitakori koarẽta anope iuasaaki.

Xesosi Sãkire Auiãkani Misãkiretiniri Teoso

23 Xoão, Petro pakini sikakikosaaki, ninoa kanapiriã imoianariakorimoni. Ikinika
sasetotxi auĩteakori sãkire, kiomãtxiakori sãkire pakini ikinika isãpiretana.
24 Ikara ikenakotakasaakina, ikinikana misãkiretari Teoso. Ininiã itxana:
—Apiananiri, ikinika posotiiretxi auari pitemoni. Pitenanira Teoso pitxaua. Pite
kamari iaxiti, itixi, potxoari uiniti pakini. Imakinika iaxiti auakani, itixi auakani,
potxoari uiniti auakani pakini pikama.
25 Kitxakapirĩka Erekari Matamatakoti kamaimaroretari pinitiri aãtokiri Tavii. Ininiã
itxari:
Kinirepa kãkiti Teoso manirekaãkani omanãkarauata? Kinirepa kãkiti maxikatiĩka
xinikari maerekati ikamini ãtimoni?
26 Auĩtetxiakori apotiitaua neenamatxi ikaminina ĩkapani. Ninoa apotiitaua Apiananiri
inaiatinina ĩkapani, imereẽkiti apaka inaiatinina ĩkapani,
itxa Tavii.
27 —Atãopitikara Erotxi, Põsio Pirato pakini apotiitaua Xoteo minakonikata, Xoteoakori
pakinikata. Ninoa apotiitaua uai ia sitatxitiã. Isãkirauatana pamarite Xesosi okinina
ĩkapani. Txamari pite mereẽri iua erekarinoka kamakari.
28 Mitxi pite imarotari imakinika ninoa kamakiti tĩkane. Kãkiti kamari pinirekakiti,
kotxi kaposotiirei.
29 Ininiã aãuĩte, pixinikariko ikara maerekapirenati. Pisikataparaxiniretaua ate
pinitiriakoriua pisãkire asãpiretini ĩkapani.
30 Pamarite erekari kamakari Xesosi posotiireẽ pimakananitanako amianatakani.
Kãkiti maposotakiniti pikamako. Posotiiretxi pikamako pisãkire aõerekini ĩkapani. Ikara
pikamako pamarite Xesosi posotiireẽ —itxana ninoa Teosomoni.
31 Teoso imisãkiretaãkana atoko, ninoa apotiitiniãtaãua iakeka. Erekari Matamatakoti
apoka ikinimanemoni. Ininiã itaparaxinireritikana isãpiretarina Teoso sãkire kãkitimoni.

Teoso Sãkire Auiãkani Moianatari Itariakori

32 Ikinika Teoso sãkire auiãkani ãtika kãkiti xinire atoko itxauana. Kona itxana: “Nota nakitira ia,” kona itxana. Kapotxinaniri !auari. Ninoa xanakari ikinika itiina.
33 Xesosi iokanatakini itaparaxinireritikana txari ikinimanemoni:
—Xesosi Apiananiri iuaĩkana õkitikaua ipinaka atoko. Ate imarotari, kotxi ate aõkitari iua ipinaka atoko —itxana kãkitimoni.
Ininiãkara Teoso sikari ikinika erekari ninoamoni.
34 Ninoa sauaki tiitxi amonitakari !auari. Kikio ipi auiniãri, kakikioteri vẽtxitari ãtika. Aapokotxi ipi auiniãri, kaapokori vẽtxitari ãtika. Oa txineiro ninoa sika
35 Xesosi iokanatakinimoni. Eereka ninoa xanakaro oa txineiro matiitinimoni.
36 Iuasaaki aua Xosee. Sasetotxi, Arevii apika mekaniri itxaua. Xipri inakori pokomiriĩtikiri iua. Xesosi iokanatakini takauãkatari iua Panapee inaãka. Popĩkari sãkireẽ iuãka: “Kasikapoxokoniri,” kotxi ãtipirika isikapoxokonitari kãkiti.
37 Iua vẽtxitari ãtika ikikiote. Iua kikio ĩki isika Xesosi iokanatakinimoni.

5

Ananíasi, Sapira Pakini

1 Iuasaaki auari Ananíasi inakori, ĩtanoro Sapira inakoro pakini. Iua vẽtxitari kikio.
2 Ikaikotakaro ipixini kikio ĩki. Ipixininoka isika Xesosi iokanatakinimoni. Sapira imarotari õtaniri kamakiti. Txamari iua sikasaakiro oa txineiro Xesosi iokanatakinimoni, itxari:
—Ikinika kikio ĩki asika Teosomoni —itxa.
3 Iuasaaki Petro txari:
—Ananíasi, kinirepa pauiritari Satanasi misirienetinii maerekati pikamini ĩkapani? Erekari Matamatakotira pimisirieneta, kotxi ipixini kikio ĩki kaikota pitekata. Kinirepa pisãpiretari ikinika txineiro pisikini Teosomoni?
4 Kikio pivẽtxitini apisapanika, ĩkora kikio pite nakiti. Eereka pivẽtxitakasaakiri, õkora txineiro pite nakito. Ininiã kinirepa pitxari: “Ikinika nisika Teosomoni?” Kona kãkitini pimisirieneta. Teosora pimisirieneta —Petro txari.
5 Iuasaakipeka Ananíasi iripe. Ipĩpe. Ininiã ikara kenakotakani pĩkarauakata.
6 Iuasaaki ãtokoriakori iapirikari Ananíasini ĩto mãkatxi mataã ikatinirina ĩkapani. Eereka anikarina, kata itxarina iuani.
7 Ipi oara, ãti oara pakini napaka atoko iua ĩtanoro apoka. Kona oimarotapanikari oĩtanirini ipinini.
8 Ininiã Petro txaro:
—Pisãpiretano. Oia txineironokani hĩkikiote ĩki hãpakapakito aua? Atão pisãpiretano? —itxaro.
Ininiã oa:
—Ari aroanokara ate apakapakito aua —otxari.
9 Ininiã Petro:
—Hĩte uãkatatari Erekari Matamatakoti auiritai himisirienetiniri iua? Uatxaika ĩronakikoãtaã pĩtanirini katakani apokapeka. Ininiã ninoa anikapitikai pite apaka —itxaro.
10 Iuasaakipeka oĩripe, pĩpe otxa. Iuaĩkana ninoa ãtokoriakori ĩroã. Apokarona oani, ininiã anikarona. Ikatarona õtanirini takote.
11 Ininiã ikinipoko Xesosi sãkire auiãkani, apanakini ikara kenakoenetakani pakini pĩkarauata.

Amianatakani Makananitiko

12 Iuasaaki Xesosi iokanatakini kamanãtari posotiiretxi, kãkiti mimarotakiniti pakini kãkiti sauaki. Ikiniõtika Xesosi sãkire auiãkani apotiitaua Teoso misãkiretikoãtaã, “Saromão pakita” akiritakori.
13 Xesosi sãkire mauiãkani apokaerekatana ninoa, txamari ipĩkarena xika !inirekarina imoianatinina.

14 Iuaritika apikomoni kãkiti apotiiãpotaua ninoakata, kotxi kikiakori, sitoakoro pakini
auikari Apiananiri sãkire.
15 Iuasaaki Xesosi iokanatakini makananitana amianatakani, ininiãkara kãkiti
anikana amianatakani kimaporimoni. Sirimatatxi nopini itakana ninoa kimaporiãtaã.
Ininiã kãkiti xinikari: “Petro napakasaaki, isanõka amianatakanimoni apokiniã,
imakananitaãkana.”
16 Ininiã kaiãopokori kãkiti Xerosareẽ takotekini apoka. Ninoa minana amianatakani,
apaka kãkiti maerekani matamatakoni misiritakini pakini. Ininiã Xesosi iokanatakini
makananitana imakinikana.

Xesosi Iokanatakini Misiritiko

17 Iuasaaki sasetotxi auĩte apiatakari, imoianariakorikata, satoseoakorikata xikotana
Xesosi iokanatakini.
18 Ininiã ninoa maĩkana. Eereka kateia ãki taka itxapena ninoa.
19 Iua ĩkanõkati Teoso nitiri iaxitikiri matakakari kateia tore. Eereka anika itxana
iporikiti. Itxana:
20 —Hĩsa Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuaã hĩsãpiretariko Teoso sãkire kãkitimoni kãkiti
auini amaneri inini ĩkapani —itxa Teoso nitiri.
21 Ininiã ĩkanõkapanika ninoa sari Teoso misãkiretiko aikotimoni. Teoso nitiri sãkire
iaõka ikamana. Iuaã isãpiretarina Teoso sãkire kãkitimoni.
Iuasaaki sasetotxi auĩte apiatakari, imoianariakorikata pĩkapiretana Xoteoakori
kõtãkikarerini, Xoteo kiomaneakori pakini, ininiã imakinika ninoa apakĩtakana Xesosi
iokanatakini.
22 Ininiã apanakini sari kateiamoni apinina ĩkapani. Txamari apokasaakina iuaã, !
auaikana Xesosi iokanatakini. Ininiã ikanapiriãna auĩtetxiakorimoni isãpiretinina ĩkapani.
23 Ininiã itxana:
—Ate apokasaaki kateia tore, itotaãkapanika. Kateia nĩkatakani auanãta itore takote.
Txamari itore amatakakasaaki, kãkiti !auaika iriko ãki —itxana.
24 Ininiã sasetotxi auĩte apiatakari, Teoso aikote nĩkatakani auĩte, sasetotxiakori pakini
kenakoenetakasaakiri ikara sãkiretxiti:
—Anekani? Nãpa ninoa atxiĩti? Kiripa apikomoni auatako? —itxana.
25 Iuasaakipeka kiki apoka. Isãpiretana:
—Hĩkenakotariko nisãkire. Ninoa kikiakori kateia ãki hĩtakakini Teoso misãkiretiko aikoti
ãki aua. Oerekanãtarina Teoso sãkire kãkitimoni —itxana.
26 Ininiã Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani auĩte, initiriakorikata sari iuaã. Ninoa
minana Xesosi iokanatakini iuaĩkana auĩtetxiakorimoni. Imaĩkasaakina, kona iaritatana,
kotxi ipĩkarina kãkiti kai soroã kiporonakinina.
27 Ninoa apokasaaki, ipaniãtana Xesosi iokanatakini Xoteoakori kõtãkikarerini
apisatoõ itiminina. Sasetotxi auĩte apiatakari txana:
28 —Mitxi ate paniãtai Xesosi sãkire himasãpiretakani kãkitimoni. Txamari
hõerekapanikari iua sãkire ikinimane Xerosareẽ auakanimoni. Ate xika Xesosi ipina,
hĩtxanãta ikinimanemoni —itxa sasetotxi auĩte.
29 Ininiã Petro, apanakini Xesosi iokanatakinikata apakapapiretari:
—Ate kĩpitari Teoso paniãtakiti. Kona kãkiti paniãtakitini akĩpita.
30 Teoso, akiomaneakorini Teosone, õkitikari Xesosi iuaĩkana auini ĩkapani. Hĩtera okari
iua Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini.
31 Iuaritika Teoso takari Xesosi ikikomoni. Itxĩkitakari iua auĩtetxi ininiua. Kãkiti
maerekani makatxaãkari itxaua. Ininiã Isaeo auakani takanapiniãri imaerekani, Xesosi
makatxakari ninoa maerekani.
32 Ikara ate imarota. Apaka Erekari Matamatakoti imarotari ikara. Teoso sikari iua
Erekari Matamatakoti isãkire kĩpitakanimoni —itxa Petro ninoamoni.
33 Ikara ikenakotakasaakina, iteene omanãkarauatana. Ininiã ninoa:
—Mãokana —itxana.

34 Iuasaaki Kamarieo inakori õkitikaua kõtãkikarerini sauaki. Pariseo itxaua. Teoso
paniãtakiti oerekakari itxaua. Ikinimane paxitari iua. Ininiã iua txari:
—Hanikana naia mapara atenoka asãkirauatini ĩkapani —itxa.
35 Ininiã eereka itxana:
—Isaeo tixini auakanii, hiĩkitetariko hĩkamakiti ninoa Xesosi moianariakorimoni.
36 Akokaxiti auari Teota inakori. Iua txari: "Auĩtetxi apiatakari nitxaua nota," itxa.
Iuasaaki koatrosẽtosi kikiakori moianatari iua. Auikarina iua sãkire. Txamari okapeẽka
iuani. Eereka iuakata sikani iarikape. Iua auĩtetxi ininiua xipope. Isãkire !auikaãkaika.
37 —Teotani ipinaka atoko Xotasi Kariréiakiri apoka. Iuasaaki auĩtetxiakori iaõtari
ikinimane kãkiti. Kaiãopokori kãkiti auikari iua Xotasi sãkire, ininiã ninoa moianatari
iua. Iua Xotasi imoianariakorikata nirekari ixipokinina auĩtetxiakori. Txamari iua
apaka okapeẽka, ininiã imoianariakori iarikape.
38 —Ininiã uatxaikara nõtãkikai hĩte: "Hĩtakanapanako ninoa Xesosi iokanatakini.
Hĩsikakanako ninoa, kotxi atxiĩti ninoa !ikamari Teoso paniãtakiti, ininiã paĩtiki ninoa
sãkire apaka !auaika.
39 Txamari, ninoa kaminiãri Teoso paniãtakiti, erepaniko, kotxi atxiĩti hinaiatari
Teoso" —itxa Kamarieo.
Iuasaaki ninoa Xoteo õtãkikakani kĩpitari Kamarieo sãkire.
40 Akiritana Xesosi iokanatakini iuaĩkana iĩroinina. Ipaniãtari ninoa xirokitatiko. Ininiã
ninoa:
—Xesosi sãkire kona hĩsãpiretapinikako —itxana.
Eereka sikaka itxana isinina ĩkapani.
41 Isikasaakina, ipoxokoniuatana.
—Teoso apokaerekataua ate, kotxi auiritari amisiritiko Xesosi sãkire aãuikini xika —
itxana.
42 Ininiã ikiniõtika oerekarauatana Teoso misãkiretiko aikoti ãki, kãkiti aapoko ãki
apaka. Isãpiretarina erekari pirena Xesosi Teoso mereẽkiti ininiua pirena.

6

Setxi Kikiakori Mereĩko

1 Xesosi sãkire auiãkani apiaãpota. Iuasaaki Xoteoakori Kreko sãkire imarotakani
taparakienatana apanakini Xoteoakori. Itxana:
—Atekata auakani sitoakoro tikinitakoni kona apakapari nipokori ikiniõtika
apanakini tikinitakoni apakapiniri atoko —itxana ninoa.
2 Ininiã Xesosi iokanatakini tosi pakini pĩkapiretana ikinimane Xesosi sãkire auiãkani.
Itxana:
—Kona erekari ate takanapiniri Teoso sãkire aõerekini asikakienarauatini ĩkapani.
3 Ininiã setxi kikiakori himereẽko, ikara parĩkatxi ikaminina ĩkapani. Himereẽna
Erekari Matamatakoti paniãtakitinoka kamakani. Himereẽna kimarorerini. Ininiã
asikana ia parĩkatxi ikaminina, sitoakoro tikinitakoni isikakienatinina ĩkapani.
4 Ininiã atepekana, Teoso amisãkireta. Isãkire aõereka. Ikaranoka akamako ikiniõtika
—itxana.
5 Ikinimane Xesosi sãkire auiãkani apokaerekatari Xesosi iokanatakini sãkire, ininiã
ninoa mereẽri Estevão. Iua iteene auikari Teoso sãkire. Erekari Matamatakoti
paniãtakitinokara ikama. Apaka imereẽna Piripima, Porókoroma, Nikanooma, Tximoma,
Pamenama, Nikoraoma pakini. Iua Nikorao Ãtxiokiakiri itxaua. Mitxi Xoteo minakatiua
iua, eereka imamakaua. Xoteopeka itxapekaua.
6 Xesosi sãkire auiãkani minana ninoa Xesosi iokanatakinimoni. Ininiã Xesosi
iokanatakini misãkiretari Teoso. Iuakona itakana ninoa nopini, ikara Teoso parĩka
ikaminina tĩkane.
7 Ikara atoko ininiã, Teoso sãkire iaripireta apikoxiti. Ininiã mokatanitika kaiãori
Xerosareẽ auakani auikari Xesosi sãkire. Ito sasetotxiakori apaka kĩpitari Xesosi sãkire.

Estevão Maĩkiko

8 Estevão iteene auikari Xesosi sãkire. Teoso posotiire aua iuamoni. Kaposotiireri
iua, ininiã ikamari kãkiti mimarotakiniti. Ikamari posotiiretxi, Teoso posotiire oerekini
ĩkapani.
9 Txamari ãtikaka kikiakori !inirekari iua. Ninoa ãti Xoteo apotiitiniãtaãua aikoti
sikani. Ninoa "Ninoaka nireẽkiti kamakani" akiritaãkana. Ninoa Sireni sitatxi-
tikini, Arexãtria sitatxitikini, Sirísia tixinikini, Ásia tixinikini pakini. Ninoa iteene
misãkiretakakaua Estevãokata, kotxi !auikarina iua sãkire.
10 Txamari Estevão sãkirauataka atoko, !kasãkireikana, kotxi Erekari Matamatakoti
sikaimaroretari iua Estevão.
11 Ininiã ninoa sikari txineiro apanakini kikiakorimoni Estevão apoĩtinina ĩkapani.
Ininiã ninoa txineiro apakapakani txari:
—Ate kenakotari iua, Moisesini imisãkirepiretini, Teoso apaka imisãkirepiretini —itxana.
Txamari na atãoni isãkirena.
12 Ikara isãkirena xika, kiomãtxiakori, kaiõkatsopareriakori, apanakini kãkiti pakini
naiataua, ininiãkara imaĩkarina Estevão, kõtãkikarerinimoni anika itxarina iua.
13 Eereka iminana apanakini, Estevão imisãkirepiretinina ĩkapani. Ninoa txari:
—Ia kiki misãkirepiretapikari Teoso misãkiretiko aikoti. Apaka kona inirekari Moisesi
paniãtakiti.
14 Ate kenakotari iua sãkire: "Xesosi Nasareekiri xipokariko Teoso misãkiretiko aikoti.
Ixipokariko akiomaneakorini sãkire Moisesini paniãtakiti."
Ikara atoko aãpirena ikamana ninoa.
15 Ikinimane ninoa kãkiti õtãkikakani atamatari Estevão toõ. Teoso nitiri iaxitikiri toõ
atokokana itxa Estevão toõ.

7

Estevão Sãkirauata Kõtãkikarerimoni

1 Ininiã sasetotxiakori auĩte apiatakari txari Estevão:
—Atãokani ninoa sãkire?
2 Estevão txari:
—Nikiomaneakori, nitariakori pakini, hĩkenakotanoko. Teoso iaxitikiri oerekaua
aãtokirini Apraãonimoni. Mesopotámia tixini auakasaaki, Araã tixini auini apisapanika,
Teoso motika iuamoni.
3 Iuasaaki Teoso txari iua: "Pitakanapariko pitixine, pinirimane pakini. Ãti tixinimoni
pisako. Noerekinimoni pisako," itxa Teoso.
4 Ininiã sipe itxa Apraão. Itakanapari Kaotéia inakori tixini. Araã tixinimoni iua
sipe. Araã auakasaaki irini ipĩpe. Irini ipinaka atoko, Teoso mĩpiri iua uaimoni uatxa
aãuiniãtaã.
5 Apraão auakasaaki, Teoso !isikari uai tõpa iuamoni iua nakiti inini ĩkapani. Kona ip-
ixini metro isika iuamoni inakiti inini ĩkapani. Isikaenetari uai tõpa iua, imekaniriakori
pakinimoni. Txamari !keeneri iua iuasaaki.
6 Teoso txari Apraãomoni: "Pamariteni, pimekaniriakori, papika mekaniriakori auako
ãti kãkiti tixine. Iuaãrako imisiritapeẽkanako koatrosẽtosi anokanani. Iparĩkauatana
apanakini ĩkapani maxikatiĩka. Ininiã iteene imisiritiko aua."
7 —"Ininiãkara nimisiritariko ninoa misiritakani. Eereka Apraão apika mekaniriakori
takanapariko iuaã, uaimoni kanapiriã itxanako. Ininiã ĩkorapokoriti ninoa parĩkauatako
nota ĩkapani," itxa Teoso.
8 Ininiã Teoso txari: "Hĩte kitsotakariko ikini hamariteni tsiki mata. Ikara ni-
takaõtxikare hãtamatakasaaki, hĩxinikariko nisikaenetakiti," itxa Teoso. Eereka Apraão ãkiri
aua, Isaki inakori. Oito õtipeka auini õti inakasaaki, Apraão kitsotakari itsiki mata. Isaki
aneẽkasaaki, imi Xakoo inakori aua. Eereka Xakoo anaakori auapeka tosi pakini. Ikara
tosi imiakori aãtokiriakorini iriakori itxauana.

Xosee Pirena

9 —Xakoo anaakori xikotari itarina Xosee inakori. Ininiã itariakori vẽtxitari iua Exito sikanimoni. Iuaritika Teoso auapika iuakata.

10 Imisiritiko auakasaaki, Teoso moianatari iua imapinakani ĩkapani. Iuasaaki Exito auakani auĩte Paraoo inakori. Teoso sikaimaroretari Xosee, ininiã Paraoo potxitari iua, ininiã Paraoo txari iua: “Exito auakani auĩte pitxauako. Naapoko auakani pinĩkata apaka,” itxa Paraoo Xoseemoni.

11 —Eereka makienanitxi aua Exito tixiniã, Kanaaã tixiniã apaka, ininiã ikinimane natxita. Aãtokiriakorini apaka !auari nipokori. !Apokari nipokori.

12 Ininiã Xakoo kenakoenetari triko auini Exito tixini. Ininiã ipaniãtana tesi imiakori Exito tixinimoni isinina. Mitxi !isana Exitomoni.

13 —Ininiã iuaĩkana ãti õti isana Exitomoni, kienatxi iamotinina ĩkapani. Iuasaaki Xosee oerekaua ninoamoni. Iuasaaki Paraoo imarotari Xosee nirimane.

14 Ininiã Xosee pĩkapiretari iri Xakoo, itariakorikata, inirimanekata. Setẽta sĩko pakini kãkiti sari Exito tixinimoni, kotxi aua ikinipoko nipokori iuaã.

15 —Ininiã Xakoo apanakinikata sari Exitomoni. Iuaã mapakanani atoko Xakooni ipĩpe. Eereka aãtokiriakorini ipina iuaãtaã apaka.

16 Ninoa ipĩkasaakina, iĩtona anikapeẽka Sikeẽ tixinimoni. Iuaãkiri akauaritiã ikata inapeẽkana. Apraãoni auapanika inakasaaki, iamotari iua akauari Emoo ãkiriakorimoni.

Moisesi Pirena

17 —Itixi Teoso sikaenetakiti Apraãomoni kaiamapeka Xoteoakorimoni inakasaaki, kãkiti Isaeokini kaiãopokoikana Exito tixiniã.

18 Itokanani napaka atoko, ãti Exito auakani auĩte Xoseeni mimarotakati aua.

19 Iua auĩtetxi misiritari anirimaneakorini. Ininiã sotatoakori mixirika itxapena amarini xapitiri. Eereka oka itxapena.

20 —Iuasaakiikara Moisesi iponaniã. Moisesi amarinipanika inakasaakiua peerepatikiri. Ipi, ãti pakini kasiriti iri, inoro pakini nĩkatari iua ninoa aapoko.

21 Eereka ninoa takanapari iua Paraoo ãkero kipaãtiniãtaãua takote. Ininiã oa apokari iua amarini. Oanikari oaãpokomoni.

22 Exito auakani imarore ikinipoko oerekaãka iuamoni. Kasãkireri iua. Kakamareri iua.

23 —Koarẽta anokanani inakasaaki, inirekari inirimane Isaeokini aõkitini.

24 Inirimanemoni isikasaaki, itikari Exito auakari xirokitatiniri kiki Isaeokiri, ininiã ixikatxitari. Iua aritapiri Exito auakari, oka itxapiri iuani.

25 Iuasaaki Moisesi uãkatari inirimane Isaeokini imarotiniri Teoso nirekari Moisesi makatxakinina ninoa, Exito auakani mamisiritakanina ĩkapani. Txamari ninoa !imarotari ikara.

26 Apikomoni ãti õti, iua sari inirimanemoni. Iuaã iua apokana ninoa neenamauanãtini, inaiapoatakakauana. Ininiã Moisesi õtãkikana ninoa. Itxana: “Kikiakori hĩtaritakakaua. Kinirepa himisiritakakaua?”

27 —Inirimane misiritakari katika txari Moisesi: “Kipa txai pite ate auĩte pininiua? Kipa txai pite ate õtãkikakari pininiua?

28 Kita Exitokirini pokini atokokana pokatanoko nota?” itxa.

29 Ikara sãkiretxiti ikenakotakasaaki, Moisesi takanapari Exito tixini. Mitxiaã tixinimoni isa. Iuaã ĩtanorouata. Ipi imiakori aua iuamoni.

30 —Koarẽta anokanani ãparaã makipakaniãtaã iua aua iuasaaki. Teoso nitiri iaxitikiri motika Moisesimoni ixirata Sinai inakoriãtaã. Iuasaaki iua atamatari aanaia tirinini, txama !arika. !Ixipoka.

31 Ikara itikasaaki, Moisesi tsorĩkaãta, ininiã aanaia takote isa iteene atamatini ĩkapani. Iuasaakipeka ikenakotari Apiananiri sãkirauatini:

32 “Pikiomaneakori Teosonekarano nota. Apraão, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano
nota,” itxa Teoso. Iuasaaki Moisesi kikinanaka ipĩkare xika. Ipĩkari Teoso sãkirauatini
manapi atamatini.
33 —Ininiã Apiananiri txari iua: “Pikitimata pimakatxaka, kotxi uai pitiminiãtaã nota
auanãta.
34 Nitikana ninakitiakori Exito tixiniã. Exito auakani misiritapena ninoani. Nike-
nakotari oõkinina. Nota inari nisikakinina ĩkapani. Ininiãkarako Exito tixinimoni
niokanatai pite,” Apiananiri txari Moisesi.
35 —Iua Moisesi Isaeokini manirekakiniti, kotxi ninoa txari: “Kipa txai pite ate auĩte
pininiua? Kipa txai pite ate õtãkikakari pininiua?” itxarina. Iuakara Teoso iokanatakiti
ninoamoni ninoa auĩte ininiua ĩkapani, ninoa imakatxakini ĩkapani, kotxi Teoso nitiri
aanaiaã tirinakariã auakari iokanatari iua ninoamoni.
36 —Eereka iua makatxakana ninoa Exito tixini. Oerekari Teoso posotiire kãkiti ma-
posotakiniti Exito tixiniã. Oerekari Teoso posotiire potxoari uiniti, Põkamarari inakoriã.
Ãparaã makipakaniãtaã apaka oerekari Teoso posotiire koarẽta anokanani iuaãtaã.
37 —Ia Moisesikara sãpiretana Isaeokini: “Teoso iokanatariko isãkire sãpiretakari
hĩtemoni nota iokanatini atokokana. Hĩte nirimanekara iua. Hĩkenakotariko iua sãkire,”
itxa Moisesi.
38 Moisesi aua Teoso nakitiakorikata ãparaã makipakaniãtaã. Aãtokiriakorini aua
iuakata. Apaka Teoso nitiri iaxitikiri aua iuakata. Iua Teoso nitiri misãkiretari Moisesi
ixirata Sinai inakoriãtaã auakasaaki. Iua apakapari Teoso sãkire, atemoni isikini ĩkapani.
Iua Teoso sãkire txĩkitakari iua sãkire auiãkani ãtipirika auini Teosokata.
39 —Aãtokiriakorini kona nirekari inĩkaenetinirina Moisesi sãkire. !Inirekarina iua.
Inirekarina Exitomoni ikanapiriinina.
40 Iuasaaki ninoa paniãtari Arão: “Teosoakori kamakoni pikaminaua, ate mĩkiikakani
tĩkane. Ĩkora Moisesi Exito tixini amakatxakakiri, ĩtapari iua? !Aimarotari iua auiniãtaã,”
itxarina Arãomoni.
41 Ininiã ninoa kamari kema auĩte ãkiri atoko inakari oro kamakori iteosonetinina
ĩkapani. Eereka okarina soti auĩte teoso ikamakitina isikinina ĩkapani. Kiiniri ikamana.
Ipoxokoniuatana, kotxi ninoaka kamari iteosonena.
42 Txamari Teoso atão inakari takanapana ninoa. Ininiã iteosonetarina iaxiti auakani
iõriki, kasiri, atokatxi pakini. Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩka iõkatsopatari ia
sãkiretxiti:
Hĩte Isaeokini, koarẽta anokanani ãparaã makipakaniãtaã hãuakasaaki, !hõkari pirãtxi
nota ĩkapani.
43 Iuasaaki hĩte anikari papiri aamata kamakori hĩteosone Moroki inakori ĩkapani.
Apaka iõriki atoko inakari hĩteosone Hẽpaã inakori hĩkamakiti hanika hĩtekata
iuasaaki. Hĩte kamari Moroki, Hẽpaã pakini hĩteosonetini ĩkapani. Ikara xika nota
iokanataiko hĩte ãti kãkiti tixinemoni. Papirónia sitatxiti apikoxiti niokanatai hĩte.

Teoso Papire Pirena

44 —Aãtokiriakorini auari papiri aamata kamakori Teoso misãkiretiko papire ãparaã
makipakaniãtaã auakasaakina. Moisesi kamari iua papiri Teoso paniãtakiti iaõka, kotxi
Teoso oerekari Moisesi iua papiri kamiko.
45 Moisesi ipinaka atoko apanakini aãtokiriakorini apakapari iua papiri irina sikakiti.
Ininiã iuasaaki ninoa anikari iua papiri, Xosoeekata isikasaakina, ãti uãka tixine
imixirikasaakina, kotxi Teoso omitikana ninoa ãti uãka, aãtokiriakorini apokasaaki iuaã.
Iua papiri kaikota iuaã. Auapanika iuaã Tavii aãtokiriakorini auĩte inakasaakiua.
46 Teoso apokaerekatari Tavii, ininiã Tavii nirekari Xakoo Teosone misãkiretiko aikoti
ikamini.
47 Txama Teoso !auiritari Tavii kaminiri. Ininiã Saromão, iua ãkiri kamari Teoso
misãkiretiko aikoti.

48 —Teoso Apiananiri kona aua aapokotxi kãkiti kamakiti ãki, kotxi Teoso sãkire
sãpiretakari kitxakapirĩka txari:
49 Apiananiri txari: “Niitopãkiniãtaã iaxiti itxa. Itixi nikiti nitakiniãtaã. Ininiã kana-
tokopa itxa aapokotxi hĩkamini nota ĩkapani? Namonipa nauiniãtaã?
50 Kotxi notakara kamari ikinipoko,” itxa.

Erekari Matamatakoti Manirekakani

51 Estevão sãkirauatapanika:
—Hĩte kona kinirão kenakotaka txari Teoso sãkire. Hĩtsiki mata kisauakaãkapitika,
txamari kona hĩkenakotari Teoso sãkire hãkixinireẽ. Ãtipirika kona hinirekari Erekari
Matamatakoti paniãtakiti hĩkamini. Hãtokiriakorini kitxakapirĩka atokotxikana hĩte.
52 Hãtokiriakorini misiritana ikinimane Teoso sãkire sãpiretakani. Ninoa okana iua sãkire
sãpiretakani, Erekarinoka Kamakari sãpiretakani. Ninoa Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretari
Erekarinoka Kamakari ãti õti uai apokini. Ĩkorasaaki hĩtera mĩkapiritari iua. Hĩtera okari
iua Erekarinoka Kamakari.
53 Hĩtekara apakapapekari Teoso sãkire Teoso nitiriakori mĩkiti. Iuaritika !hĩkamari
ipaniãtakiti —itxa Estevão.

Estevão Kiporonakiko

54 Xoteoakori kenakotakasaakiri Estevão sãkire, omanãkarauatana. Akatsakat-
siriĩtauana omanãkarena xika.
55 Iuaritika Erekari Matamatakoti iteene sikataparaxiniretari Estevão. Iuasaaki iua
ionakaãta iaxiti. Atamatari Teoso iotximere. Atamatari Xesosi timini Teoso kikomoni.
56 Ininiã itxa:
—Hãtamata. Natamatari iaxiti xorekini. Aĩtari iaxitikiri tima Teoso kikomoni —itxa
Estevão.
57 Iuasaaki Xoteoakori totari ikenakokina iuakoãna. Iteene ninoa akiripoakata.
Eereka ninoa ikinika miteka iuamoni.
58 Imaĩkarina. Ikosekaãpotarina sitatxi mapotõkire. Iuaãtaã ipotorikana ikiporonakini-
rina iua kai soroã. Iuasaaki itikarauatakani takari imãkana Saoro inakori kiti takote
inĩkatini ĩkapani.
59 Ikiporonakasaakirina, Estevão akiritari Teoso. Itxari:
—Apiananiri Xesosi, papakapariko nixinire.
60 Iuasaaki ikapotoreẽkaua. Itaparasãkireritika akiritari Teoso:
—Apiananiri, pimaxinĩkaretariko ia maerekati ninoa kamakiti —itxa.
Iuasaakipeka ipĩpe.

8

Xesosi Sãkire Auiãkani Misiritiko

1 Estevão ipĩkasaaki Saoro aua iuaã.
—Ari erekapitikari ipinini —itxa Saoro.
Estevãoni ipinini õtisaakipeka ipotorika Xesosi sãkire auiãkani misiritiko Xerosareẽ. Ni-
noa iteene misiritaãka, ininiã ikinimane Xesosi sãkire auiãkani Xerosareẽ auakani iarika
itxapena. Xotéia tõpamoni, Samaria tõpamoni pakini iarikana. Xesosi iokanatakininoka
kaikota Xerosareẽ.
2 Estevão ipinaka atoko kikiakori Teoso sãkire auiãkani katari iuani. Iteene itxiap-
atana.
3 Iuasaaki Saoro potorika ixipokinina Xesosi sãkire auiãkani. Ninoa aapokomoni
isaãpota. Kikiãkini, sitoakoro apaka ikosekaĩtota, taka itxana kateia ãki.

Piripi Samariamoni Sini

4 Teoso sãkire auiãkani iarikasaaki, isãpiretarina Teoso sãkire ikini aapokotxitiã.
5 Piripi sari Samaria sitatxitimoni. Iuaã iua sãpiretari kãkiti Xesosi Teoso mereẽkiti
ininiua.

6 Isãkire ikenakotakasaakina, posotiiretxi ikamakiti itikasaakina, iteene ikenakotarina isãkire. Imixinikarina isãpiretakiti.
7 Maerekani matamatakoni kãkiti auaĩtotakini takanapari kãkiti. Akiripoakatana ipokĩkasaakina. Kaiãopokori matĩpokotakani apaka makananitaãka.
8 Ininiã Samaria auakani iteene poxokoniuata.

Miĩti Simão Inakori

9 Iuasaaki Samaria sitatxitiã aua kiki Simão inakori. Miĩti itxaua iua. Imisirienetana kãkiti Samaria auakani. Ininiã ikinimane tsorĩkaãta, ikamakiti atamatakasaaki. Iua iuikaua.
—Kimaroreno nota —itxa.
10 Ininiã ikinimane kĩpitari iua sãkire. Auĩtetxiakori, poiãorini pakini kĩpitari isãkire. Ininiã itxana:
—Iua Simão auari Teoso posotiire. Kaposotiireri iua —itxana.
11 Ininiã ikĩpitarina isãkire, kotxi itokatapeka itikarina ikamakiti kãkiti mimarotakiniti.
12 Ninoa auikasaakiri Piripi sãpiretakiti erekari pirena, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena, Xesosi Kristo posotiire pirena pakini, kikiakori, sitoakoro apaka patxisataãka.
13 Iuasaaki Simão apaka auikari. Ipatxisataãka. Ininiã isari Piripi sinimoni, kotxi itsorĩkaãta, posotiiretxi kãkiti mimarotakiniti itikasaaki.
14 Xesosi iokanatakini Xerosareẽ auakani kenakopiretari Samaria auakani auikiniri Teoso sãkire. Ininiã ninoa iokanatari Petro, Xoão pakini Samariamoni.
15 Iuaã apokasaakina, imisãkiretarina Teoso, Erekari Matamatakoti isãkire auiãkani apakapini ĩkapani.
16 Erekari Matamatakoti kona apokapanika ninoamoni iuasaaki. Apiananiri Xesosi uãkaãnanira ipatxisataãkana.
17 Ininiã Petro, Xoão pakini takari iuakona ninoa nopini. Iuasaakipeka apakaparina Erekari Matamatakoti.
18 Simão itikasaakiri Erekari Matamatakoti apokini kãkitimoni, kinirão sikaka itxaro txineiro Petro, Xoão pakinimoni.
19 Ininiã itxa:
—Ĩkora hĩposotiire hĩsikano, niuako kãkiti nopini nitakasaaki, Erekari Matamatakoti ninoamoni apokini ĩkapani —itxa.
20 Txamari Petro txari:
—Pite, pitxineirotekata samakauako, kotxi pite uãkatari pitxineirote iamotiniri Teoso posotiire.
21 Kona xapiti pitemoni auapani ia parĩkatxi, kotxi pãkixinire na atão Teoso apisatoõ.
22 Ininiã pitakanapariko ikara pimaerekani. Pamanaãri Apiananiri pimaerekani imakatxakini ĩkapani. Atxiĩti iua maxinĩkaretari pixinikakiti pãkixinireẽ.
23 Nota imarotai pite. Pãkixinireẽ xãpoãkata maerekatinoka. Pimaerekani maĩkai. ! Auiritai pisini pinirekinimoni —itxa Petro.
24 Ininiã Simão apakapapiretari:
—Pimisãkiretariko Teoso nota ĩkapani. Ikara atoko pisãpiretakiti na ninireka —itxa Simão.
25 Petro, Xoão pakini sãpiretari Xesosi kamakiti ninoa ĩkapani. Isãpiretarina Apiananiri sãkire. Eereka ikanapiriãna Xerosareẽmoni. Ikanapiriaãpotakasaakina, isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari kaiãopokori aapokotxi auakanimoni Samaria tõpa.

Piripi Etxiópiakirikata

26 Eereka Apiananiri nitiri iaxitikiri misãkiretari Piripi:
—Paiamatako. Atokatxi pokĩkinimoni pikikomoni pisako. Pisa kimaporimoni, ãparaã makipakaniãtaã. Iua kimapori Xerosareẽ Kasa tixinimoni sikari.
27 Ininiã aiamata, sipe itxari. Ipixinipokoriti aõkitari Etxiópia tixinikiri. Etxiópia auakani auĩte õtãkikakari itxaua. Paimatireri iua. Ikinimane kamari iua paniãtakiti.

Etxiópia auakani auĩte sito Kãtasi inakoro. Kaiãopokoro otxineirote, otii pakini. Iua kiki parĩka ikinipoko oa nakiti inĩkata oa ĩkapani. Mitxi iua sari Xerosareẽmoni Teoso imisãkiretini ĩkapani.

28 Ikanapiriãkasaaki, mitekaĩ ãki iitopãkasaaki, atatsopatari Isaía iõkatsopatakiti. Isaía Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka.

29 Iuasaaki Erekari Matamatakoti txari Piripi:

—Pisa okira mitekaĩmoni. Pikaikota oa takote.

30 Ininiã Piripi miteka iuamoni. Ikenakotakasaakiri Isaía iõkatsopatakiti atatsopatini, Piripi pimaãri:

—Pimarotatari ere patatsopatakiti? —itxari.

31 Ininiã iua:

—Natokopa ininiãpa nimarotari? Kipa oerekano? —itxari.

Ininiã aiatari Piripi mitekaĩ ãki iuakata iitopãkini ĩkapani.

32 Iua iõkatsopatari ia Teoso sãkire:

Soti auĩte okikomoni anikiko atoko itxa iua. Soti auĩte ãkiri piti kisauakikosaaki, !kasãkireri iua. Iua soti auĩte ãkiri atoko itxa iua, kotxi iua apaka !kasãkireri.

33 Inapetaãka iua. !Atãoni kãkiti kama iuamoni. Okaãkape. !Auari iua ãkiri.

Ikara atoko itxa Teoso sãkire, Isaía iõkatsopatakiti.

34 Ininiã iua Etxiópiakiri pimaãri Piripi:

—Pisãpiretano, natokopa itxa Teoso sãkire sãpiretakari sãkire? Kipa soti auĩte atoko inakari? Kipa okaãka? Iuakani? Ãtikani?

35 Ininiã Piripi oerekari ikara Teoso sãkire iõkatsopatakori.

—Xesosira ikara atoko inaãka —itxa.

Ininiã apikomoni isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, Xesosi pirena.

36 Isaãpotakasaakina, apokana ãparaã auiniãtaã. Ininiã iua kiki txari:

—Uai aua ãparaã. Apakata nipatxisatiko?

37 Ininiã Piripi txari iua:

—Apakatapitika pipatxisatiko iteene pauikiniãri Xesosi sãkire pãkixinireẽ.

Ininiã iua apakapapireta:

—Nota auikapitikari Xesosi Teoso mereẽkiti, Teoso ãkiri ininiãua.

38 Ininiã iua Etxiópiakiri paniãtari mitekaĩ anikakari iotokini. Iuasaaki Piripi, iua Etxiópiakiri apaka katxaka, imaãta itxana. Ininiã Piripi patxisatari iua kiki.

39 Ikanĩkiĩtakasaakina, Erekari Matamatakoti anikari Piripi. Ininiã iua kiki kona atamataikari Piripi. Ininiã iãpotapitipo. Ipoxokoninoka itxa.

40 Iuasaaki Asoto sitatxitipeka itokiã Piripi. Isaãpotakasaaki, ikinika aapokotxitiã isãpiretari Teoso sãkire. Teoso sãkire isãpiretiniritika Sesaréia sitatxitimoni apokako.

9

Saoro Auikiniri Xesosi Sãkire
(Átosi 22.6-16; 26.12-18)

1 Iuasaaki Saoro okaenetapikana Apiananiri sãkire auiãkani. Ininiã iua sari sasetotxi auĩte apiatakarimoni.

2 Amanaãri aãtsopa Saoro parĩka sãpiretiko aãtsopati. Iua nirekari sasetotxi auĩte iõkatsopatiniri ikara, Saoro anikini ĩkapani. Inirekari isikiniri iua aãtsopa ikinika aiko Xoteo apotiitiniãtaãua nĩkatakanimoni Tamásiko sitatxiti, kotxi Saoro nirekari imaĩkinina Xesosi sãkire auiãkani, kikiakori, sitoakoro pakini, Tamásiko sitatxitiã apokakini. Inirekari anikinina Xerosareẽmoni.

3 Iua apokaãpotakasaaki Tamásiko sitatxitimoni, katimaritika iotximeretxi iaxitikiri ãkitari.

4 Irika xitipe. Ininiã ikenakotari sãkiretxi:

—Saoro, Saoro, kinirepa pimisiritano? —itxa ikenakotakiti.

5 Ininiã iua:
—Kiriparai Apiananiri?
Ininiã:
—Xesosira nota. Pimisiritakitikarano —itxa Xesosi.
6 Ikikinanaka, iteene ipĩkarauatiniã.
—Apiananiri, kipa pinireka nikaminii? —itxa.
Ininiã Apiananiri:
—Põkitikaua, sitatxi pisa. Iuaã ãti sãpiretai pikamakiti tĩkane —itxa Xesosi.
7 Imoianariakori iotoka. Ipĩkarauatana. Masãkireninoka itxana. Ninoa kenakotari iaxitikiri sãkire, txamari !atamatarina.
8 Eereka Saoro õkitikaua, xorekaãta itxa, txamari imosiãretapeka iua. Ininiã imoianariakori anikari iua. Ikanõpiãpotarina Tamásikomoni.
9 Ipi, ãti pakini õti mõsiãretika itxa. Iuasaaki !inipokota. !Iãta.

Ananíasi Makananitiniri Saoro

10 Tamásiko sitatxiti aua kiki Xesosi sãkire auiãkari, Ananíasi inakori. Iuasaaki Teoso sãkirauata Ananíasikata itaponemoni. Itaponeẽ Apiananiri akiritari iua:
—Ereẽkai Ananíasi —itxa.
Ininiã:
—Uaikarano nota, Apiananiri —itxari Teoso.
11 Apiananiri txari:
—Paiamatako. Kimapori Eretĩka ãpori kimaporitimoni pisako. Xotasi aapokomoni pisa. Iuaã pinitari Taaso sitatxitikiri Saoro inakori. Uatxiikara isãkirauanãta notakata.
12 Saoro taponetai pite. Iua atamatai pite apokini iuamoni, piuako inopini pitakini ĩkapani iuaĩkana kõsiãrepeka inini ĩkapani —itxa Teoso.
13 Ininiã Ananíasi:
—Apiananiri, kãkitipokoni sãpiretano ikara kiki pirena. Pamonõkoniri iua. Imisiritapekana pite nakitiakori Xerosareẽ sitatxiti auakani.
14 Sasetotxiakori auĩte paniãtari iua imaĩkinina piuãka akiritakani uai Tamásiko sitatxiti auakani —itxa Ananíasi.
15 Ininiã Apiananiri txari:
—Pisako iuamoni. Nota mereẽpekari iua kiki, nota parĩka ikamini ĩkapani. Iua sãpiretariko nota sãkire Xoteo minakonimoni, auĩtetxiakorimoni, Isaeo tixini auakanimoni pakini.
16 Noerekariko Saoro iteene atatsiirauatini nota sãkire auikini xika —itxa Teoso.
17 Ininiã Ananíasi sari Xotasi aapokomoni. Iĩroã. Eereka iuako itaka Saoro nopini.
—Nitari Saoro, Apiananiri Xesosi, paõkitakitira kimaporiã, iuara iokanatano nota pitemoni kõsiãrepeka iuaĩkana pinini ĩkapani. Iokanatano nota pitemoni Erekari Matamatakoti papakapini ĩkapani —itxa.
18 Iuasaakipeka oki nopini auakari katxaka. Ximaki tãta atoko itxa. Kõsiãrepeka itxa. Eereka õkitikaua. Iuasaaki ipatxisataãka.
19 Inipokotaka atoko, itapara auapeka.

Saoro Tamásiko Sitatxiti Auakasaaki

Saoro kaikota Tamásiko mapaõti Xesosi sãkire auiãkanikata.
20 Iua sari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã oerekarauata. Oerekari Xesosi Teoso ãkiri ininiãua.
21 Isãkire kenakotakani tsorĩkaãta.
—Iua Saoro okana Xesosi uãka akiritakani Xerosareẽ auakani. Iua ina uaimoni Xesosi uãka akiritakani imaĩkini ĩkapani, sasetotxi auĩteakorimoni anikinina ĩkapani —itxana.
22 Saoro oerekarauatakasaaki, imaroãpotari Teoso imarore. Teoso sikaposotiireãpotari iua. Ininiã iteene imarotari Teoso sãkire, apanakini oerekini ĩkapani. Iua atoko ininiã, itaparaxinireritika oerekari Xoteoakori Tamásiko sitatxiti auakani Xesosi Teoso Mereẽkiti ininiãua. Ininiã ninoa !imarotari apakapapiretinirina iua.

23 Mapaõti atoko Xoteoakori sãkirauatakaka Saoro okinina ĩkapani.
24 Saoro sãpiretaãka Xoteo aiamatapeka okinirina iua. Ninoa iãtapapikari sitatxi
ĩronakikoãtaã okinirina tĩkane. Ĩkanõka, pokamara iãtaparina iua.
25 Iuasaaki ĩkanõka Xesosi sãkire auiãkani anikari iua sitatxi pirikeremoni. Iuaã Saoro
ieretakaua kotari ãki. Pirikeri sonaã iokatxakarina Saoro kotari ãki sitatxi mapara.
Iposo atoko imiteka Xerosareẽmoni.

Saoro Xerosareẽ Apokini

26 Saoro apokasaaki Xerosareẽ, inirekari Xesosi moianariakori imoianatini. Txama
ikinikana pĩkari iua. Kona !auiritarina iua moianatinina ninoa, kotxi !auikarina iua atão
auikiniri Xesosi sãkire.
27 Iuaritika Panapee anikari iua Xesosi iokanatakinimoni. Isãpiretana ninoa:
—Kimaporiã isikasaaki, Saoro aõkitari Apiananiri. Apiananiri misãkiretari iua.
Tamásiko sitatxiti auakasaaki, itaparaxinireritika isãpiretari Xesosi sãkire kãkitimoni —
itxa Panapee.
28 Panapee sãkire ikenakotakasaakina, auikarina Saoro sãpiretakiti. Ininiã Saoro
kaikota Xerosareẽ Xesosi sãkire auiãkanikata. Inirekinimoni isa Xerosareẽ. Isinimoni
itaparaxinireritika isãpiretari Apiananiri Xesosi sãkire.
29 Isãkirauata Xoteoakorikata, Kreko sãkire imarotakanikata. Inirekarina ninoa imaro-
tiniri Xesosi sãkire. Txamari inirekarina okinirina iua.
30 Iuasaaki Xesosi sãkire auiãkani imaropiretari ninoa okaenetiniri Saoro, ininiã
anikarina sitatxi Sesaréia inakorimoni. Eereka iokanatarina iua Taaso inakori sitatx-
itimoni.
31 Iuasaaki Xesosi sãkire auiãkani !imisiritaãkaika. Xotéia tõpa, Kariréia tõpa, Samaria
tõpa pakini !auaika Xesosi sãkire auiãkani misiritiko iuasaaki. Erekari Matamatakoti
sikataparaxiniretana ninoa. Kãkiti itoãpotari auikiniri Xesosi sãkire. ! Ikamarina
maerekati, kotxi iteene ipĩkarina Apiananiri.

Enéiasi, Tókasi Pakini

32 Petro ianaxititakasaaki, iua sari Teoso sãkire auiãkanimoni Arita sitatxiti auakani-
moni.
33 Iuaã aõkitari kiki Enéiasi inakori. Iua matĩpokotakati itxaua. Oito anokananipeka !
õkitikaua.
34 Petro txari iua:
—Enéiasi, Xesosi Kristo makananitai. Põkitikaua. Piapirikari pisirimata —itxari
matĩpokotakati.
Iuasaakipeka õkitikaua.
35 Ikinipoko Arita sitatxiti auakani, Sarõ sitatxiti auakani pakini atamatari iua Enéiasi,
ininiã itakanaparina imaerekanina. Inĩkapiretarina Apiananiri sãkire.
36 Ãti sitatxiti Xopi inakoriã oãua sito Teoso sãkire auiãkaro, Tapita inakoro. Kreko
sãkireẽ ouãka Tókasi otxaua. Oa kamapikari erekari. Omoianatana matxineiroteni.
37 Arita auakani auikasaakiri Apiananiri sãkire, oa Tókasi amianata. Eereka oani opĩpe.
Opĩpeka atoko, arokaĩtotarona, taka itxarina oĩto itanokiri koaã.
38 Xopi sitatxiti Arita sitatxiti takote, ininiã Xesosi sãkire auiãkani Xopi sitatxiti auakani
kenakoenetari Petro Arita sitatxiti auiniã, iokanatana ipi kiki Petromoni, apinirina
ĩkapani. Iokanapiretana:
—Pinapokako uai. Katima pitxako —itxana.
39 Ininiã Petro aiamata. Ninoakata isa. Iua apokasaaki, anikarina itanokiri koaã.
Ikinipoko tikinitakoni txiapanãta Petro takote. Ninoa oerekari Petro mãkatxi Tókasini
kamakiti ninoa ĩkapani oãuakasaaki.
40 Ininiã Petro iokanatana ninoa mapara. Eereka ikapotoreẽkaua. Isãkirauata
Teosokata. Eereka oamoni ikirioka. Itxaro:
—Tapita põkitikaua.

Iuasaakipeka xorekaãta otxa. Oãtamatakasaakiri Petro, oitopãka.
41 Ininiã imaĩkaro ouako oõkitikiniua ĩkapani. Eereka iua akiritana Xesosi sãkire
auiãkani, tikinitakoni pakini, oa auãki onini oerekini ĩkapani.
42 Ikini Xopi auakani imaropiretari Tókasi iuaĩkana auãki onini, ininiãra itomaneri
kãkiti auikari Apiananiri sãkire.
43 Petro kaikota iuaã Xopi sitatxiti mapaõti. Iua kaikota Simão inakorikata. Iua Simão
aamata kamakari.

10

Konério Tapone Pirena

1 Iuasaaki Sesaréia sitatxiti aua kiki Konério inakori. Ãti uãka iua. Homano itxaua. Seĩ
pakini sotato auĩte iua. Kãkiti akiritana ninoa sotatoakori Itáriakini.
2 Iua Konério kamari Teoso sãkire iaõka. Iua, ikinipoko aapoko auakanikata paxitari
Teoso. Imisãkiretapikari Teoso. Isikana matiitimoni inirekakitina.
3 Ãti õti kikatapeka inakasaaki itaponeuata. Itaponeẽ itikari Teoso nitiri apokini
iuamoni. Itxari:
—Konério —itxa.
4 Teoso nitiri atamatakasaaki, ipĩkarauata.
—Apiananiri, kipa pinireka? —itxa Konério.
Ininiã Teoso nitiri txari:
—Teoso kenakotapekari pisãkire iuamoni. Itikapekari pisikarauatini matiinimoni.
Teoso xinikapitikai.
5 Ininiãkara ãtikaka kikiakori piokanata Xopimoni Simão Petro uaimoni imininina
ĩkapani.
6 Iua kaikota ãti Simãokata, aamata kamakarikata. Iua aapoko potxoari uiniti takote
aua. Iua Simão Petro sãpiretaiko pikamakiti tĩkane —itxa Teoso nitiri.
7 Eereka iua Teoso nitiri sipe. Iposo atoko Konério akiritana ipi initiriakori, ãtika
isotatone pakini. Iua sotato kamari Teoso sãkire iaõka. Iua auapika Konériokata, inireẽkiti
ikamini tĩkane.
8 Ininiã Konério sãpiretana ninoa ikinipoko Teoso nitiri sãpiretakiti. Iposo atoko
iokanatana Xopimoni.

Petro Tapone Pirena

9 Katimatinĩkata Konério iokanatakini potorika. Apaniãxiti inakasaaki ninoa
apokaãpota sitatxi Petro auiniãtaã. Iuasaaki Petro kanikauata aapokotxi nopini Teoso
imisãkiretini ĩkapani.
10 Iuasaaki Petro natxita. Inirekari inipokotini. Nipokori kamikosaaki, itaponeuata.
11 Itaponeẽ atamatari iaxiti xorekini. Aamata mitamatari katxakaãpota iuamoni.
Imapotomatare ipi ipi pakini iaxirikaãka. Iua aamata katxaka xitimoni.
12 Iua aamata ãki aua ikini sereti kaxipirini. Aua pirãtxi. Aua ĩtopa auakani. Aua imini.
Aua araãkani.
13 Ininiã Petro kenakotari itanokiri sãkirauatini:
—Petro, põkitikaua. Pokari ia, pinikini ĩkapani —itxari Petro.
14 Petro Xoteo itxaua, ininiã kona ikinika !inika. Ininiã Petro txari:
—Konapitini Apiananiri. Kona ninikari ikinipoko naia kaxipirini. Manaiatini.
Pamininiri —itxa.
15 Iuaĩkana itanokiri sãkirauata:
—Nota oeretakiti kona kamininiri kona pitxape —itxa.
16 Ipi, ãti pakinikata iua aamata katxaka ikara atoko. Iposo atoko ikanĩkaxitita Teoso
tixinemoni.
17 Ininiã Petro ãkixinireẽ ixinikaxitita:
—Kanatokopa itxa ikara nitapone?

Iuasaakipeka Konério iokanatakini apokapekari Simão aapoko. Apokana Simão aapoko toremoni.
18 Akiritana:
—Ereẽkai. Simão Petro uai aua atxiĩti? —itxana.
19 Iuasaaki Petro xinikapanikari itapone. Erekari Matamatakoti txari:
—Ikiraãkarana ipi, ãti pakini kãkiti nitanãtai.
20 Põkitikaua. Pikatxaka xitimoni. Pisa ninoakata, kotxi niokanatana ninoa uaimoni —itxa Erekari Matamatakoti.
21 Ininiã Petro sari Konério iokanatakinimoni:
—Notakara hĩte nitanãta. Kipa ĩkai hĩte?
22 Ninoa apakapapiretari iua:
—Konério, aãuĩte iokanataua ate. Erekari iua. Ikamari Teoso sãkire iaõka. Ikinipoko Xoteo apokaerekatari iua. Teoso nitiri iaxitikiri paniãtari iua pite akiritini, pisãkire ikenakotini ĩkapani —itxana.
23 Ininiã Petro:
—Hiĩroã. Uai himaka —itxa.

Konério Aapoko Auakasaakina

Katimatinĩkata Petro sari ninoakata. Apanakini Xesosi sãkire auiãkani Xopikini sari apaka.
24 Katimatinĩkata apokana Sesaréia sitatxiti, Konério auiniãtaã. Iua Konério apotiitapekana inirimane, aõkimanere pakini Petro iãtapinina ĩkapani.
25 Petro ĩroãkasaaki Konério aapoko, iua aõkitari Konério. Iuasaaki Konério kapotoreẽkaua Petro apisatoõ.
26 Txamari Petro txari iua:
—Põkitikaua. Kiki pite atoko inakarikarano nota.
27 Isãkirauatakasaakina, Petro ĩroã. Aõkitari ito kãkiti apotiitakaniua.
28 Ininiã itxana:
—Hĩte imarotari ate kiomaneakorini !auiritari Xoteo moianatiniri ãti uãka. !Auiritaãka ate ĩroini hĩte atoko inakari aapoko. Iuaritika Teoso txano nota: “Na pakiritapiri ãti uãka kanaiari,” itxano.
29 Ininiã hĩte pĩkapiretakasaakino nota, nimarotari atão nisini hĩtemoni. Ininiã, kinirepa hĩte apakĩtakano nota? —Petro txari Konériomoni.
30 Konério apakapapiretari:
—Ipi, ipi pakini õti apisapanika nauanãta naapoko. Iuasaaki kona ninikari nipokori, Teoso nimisãkiretini ĩkapani. Kikatapeka inakasaaki, nimisãkiretakasaakiri Teoso, katimaritika kiki tokiã nota apisatoõ. Pomẽkoriri imãka.
31 Itxano: “Konério, Teoso kenakotapekari pamanaãkiti. Ixinikari pisikarauatini matiinimoni.
32 Ãtikaka kiki piokanata Xopi sitatxitimoni Simão Petro inakori uaimoni imininina ĩkapani. Iua aua ãti Simãokata, aamata kamakarikata. Simão aapoko potxoari uiniti takote.”
33 Iuasaaki nota apakĩtakai pite. Peerekari papokini atemoni. Uatxa ate uai aua Teoso apisatoõ Teoso paniãtakiti pitemonikiri akenakotini ĩkapani. Ininiã pisãpiretauako —itxa Petromoni.
34 Ininiã Petro txari:
—Uatxa nimarotari atão inakari. Teoso sikari erekari ikininapemoni. Inirekari ikini uãka apokini iuamoni, inakitiakori ininiuana ĩkapani.
35 Teoso apakapari ikini itixiti auakani, iua paxitakani, atão inakari kamakani. Apakapari Xoteoakori. Apakapari Xoteo minakaniua apaka.
36 Himarotari Teoso iokanapirena Isaeo auakanimoni. Ikara erekari pirena sãpiretaua Xesosi Kristo xipokari Teoso omanatiniri kãkiti imaerekani xika, kãkiti erekaxinire inini ĩkapani. Ikinimane auĩte itxaua Xesosi.

37 Ikara Teoso iokanapirena himarota, kotxi iaripireta ikini Xotéia tõpa. Merepitipanika iaripireta Kariréia tõpa, Xoão patxisarauataka atoko.
38 Himarotari Xesosi Nasareekiri pirena. Himarotari Teoso sikari Erekari Matamatakoti iuamoni. Iteene isikaposotiiretari iua. Ikini tõpati isa erekari ikamini ĩkapani. Imakananitana Satanasi misiritakini, kotxi Teoso aua iuakata.
39 Ateka itikari ikinipoko ikamakiti Xoteoakori tixine iua auakasaaki, Xerosareẽ sitatxiti auakasaaki apaka. Eereka aamina ĩpiriãmitakari nopini ninoa okari iuani.
40 —Iuaritika ipi ãti pakini õtisaaki Teoso õkitikari iua. Iuaka oerekaua kãkitimoni ipĩpekariika iuaĩkana aua inini.
41 Kona ikinipokoni atamatari iua. Teoso mereẽkinininanira atamatari iua. Iuaritika kaiãori iua atamatakani. Ininiã ate atamatari iua. Iua õkitikaua atoko ate nipokota, iãriã aãta iuakata.
42 Iokanataua ate Teoso sãkire asãpiretini ikini kãkitimoni. Teoso mereẽri iua, kãkiti misiritiko mereẽkari ininiua ĩkapani. Auãkipanika inakani, ipĩkani pakini misiritiko mereẽkari itxaua.
43 Ikinipoko Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretari iua pirena. Ninoa txari: “Iua sãkire auiãkani maerekani makatxakaãka” —itxa Petro.

Xoteo Minakaniua Patxisatiko

44 Petro sãkirauatapanika inakasaaki, Erekari Matamatakoti apoka ikinika Petro sãkire kenakotakanimoni.
45 Ininiã Petro moianariakori Xesosi sãkire auiãkani kisauakatsikimatatakoni tsorĩkaãta, kotxi Teoso sikari Erekari Matamatakoti Xoteo minakonimoni apaka. Ninoa tsiki mata !ikisauakaãka, iuaritika Erekari Matamatakoti apoka ninoamoni.
46 Ikenakotarina Xoteo minakaniua sãkirauanãta ãti uãka sãkireẽ.
—Peerekari Teoso. Apiananiri itxaua —itxanãtana Xoteo minakaniua.
47 Ininiã Petro txari:
—Ninoa Xoteo minakaniua apakapapekari Erekari Matamatakoti ate apakapiniri atokokana. Ininiã apakatapitika ninoa patxisatiko ãparaaã. Kona kãkitini iotokakana ipatxisatikona.
48 Ininiã iua paniãtana ninoa patxisatiko Xesosi Kristo uãkaã. Iuasaaki ninoa aiatari Petro:
—Atekata mapaõti pikaikota —itxarina.
Ininiã Petro kaikota ninoakata.

11

Petro Sãpiretakiti

1 Xesosi iokanatakini, Teoso sãkire auiãkani Xotéia tõpa auakani apaka kenakotari Xoteo minakaniua auikinirina Teoso sãkire.
2 Ininiã Petro kanapiriãkasaaki Xerosareẽmoni, kisauakatsikimatatakoni apoĩtari iua.
3 —Pite imaka itsiki mata makisauakakoni aapoko ãki. Ninoakata pinipokota pitxa. !Apakata pikamakiti —itxarina.
4 Ininiã Petro sãpiretari ikinipoko itiãkiti, ikenakotakiti pakini.
5 —Xopi sitatxiti nauakasaaki, Teoso nimisãkiretakasaaki, nitaponemoni natapari mãkatxi mata atoko inakari iaxiti katxakaãpotini. Ipi, ipi pakini imapotomatare iaxirikaãka. Iua apoka nota takote.
6 Iteene nimixinitari mãkatxi mata ãki auakani. Natamatari ikini sereti kaxipirini. Aua pirãtxi. Aua ĩtopa auakani. Aua imini, araãkani pakini.
7 Iuasaaki nikenakotari sãkiretxi iaxitikiri: “Põkitikaua. Oka, nika pitxako,” itxa.
8 Txamari nitxari iua: “Apiananiri, konapitini. !Ninikari nipokori mauiritakoti ia atoko inakari, kotxi pamininiri,” nitxari.
9 —Iuaĩkana iaxitikiri sãkirauata: “Teoso oeretakiti kona kamininiri kona pitxape.”

10 Ipi ãti pakinikata iua aamata katxaka ikara atoko. Eereka ikinika kosekaãka iaxiti.
11 —Iuasaakipeka ipi, ãti pakini kikiakori Sesaréiakini apoka aapokotxi nikaikotiniãtaã. Iokanataãkana notamoni.
12 Ininiã Erekari Matamatakoti paniãtano: “Pisa ninoakata. Kona pipĩkarauatape,” itxa. Naia seisi aĩtariakori Xopikini moianatano nota iuasaaki. Ininiã ate ĩroã Konério aapoko.
13 Ininiã iua sãpiretaua ate, Teoso nitiri iaxitikiri apoka iuamoni aapoko ãki. Iua Teoso nitiri txari iua: “Piokanatari kikiakori Xopimoni Simão Petro inakori apinina ĩkapani.
14 Iua sãpiretaiko pite maerekani makatxakiko, paapoko auakani maerekani makatxakiko apaka.”
15 —Nipotorikasaaki nisãkirauatini, Erekari Matamatakoti apoka ninoamoni merepanika atemoni apokini atokotxikana.
16 Iuasaaki nixinikari Apiananiri sãkire. Iua txari: “Xoão patxisarauata ãparaaã. Hĩte patxisataãkako Erekari Matamatakotiã.”
17 Ininiã Teoso sikari Erekari Matamatakoti ninoamoni, atemoni isikini atokotxikana Xesosi Kristo Apiananiri sãkire aãuikasaaki. Ikara atoko ininiã, !apakata Teoso ninaiatini —itxa Petro.
18 Petro sãkire ikenakotakana atoko, !itsoataikana.
—Peerekari Teoso —itxana.
—Ininiã Teoso auiritari Xoteo minakaniua apaka imaerekanina itakanapinina, Teosokata ãtipirika auinina ĩkapani —itxana.

Teoso Auiãkani Ãtxiokia Sitatxiti Auakani

19 Estevão ipinaãka atoko, Xesosi sãkire auiãkani misiritaãka, ininiã ninoa iarika. Iariãkani sari maioakari. Penísia tixinima, Xipri pokomiriĩtima, Ãtxiokia sitatxitima pakinimoni isana. Ninoa oerekari Teoso sãkire Xoteomoninani.
20 Ninoa ãtikaka Xiprikini, Sirenikini pakini sari Ãtxiokia sitatxitimoni. Iuaã isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari, Xesosi Apiananiri pirena, Xoteo minakonimoni ninoa apaka imarotini ĩkapani.
21 Apiananiri sikaposotiiretana ninoa. Ininiãkara itomaneri kãkiti auikari Apiananiri sãkire. Maerekati itakanapana. Ikamarina Apiananiri nireẽkiti.
22 Ikara apopireta Xesosi sãkire auiãkanimoni Xerosareẽ sitatxitiã. Ininiã ninoa iokanatari Panapee Ãtxiokia sitatxitimoni.
23 Iuaã iua apokasaaki, imarotakasaakiri ninoa apakapiniri erekari Teoso sikakiti, ipoxokoniuata. Isikataparaxiniretana. Õtãkikana Apiananiri paniãtakitinoka ikaminina ikini itaparaxinireritikana.
24 Erekari Panapee. Ikinika Erekari Matamatakoti paniãtakiti ikama. Auikari Xesosi sãkire ikini ixinireritika. Ikara atoko ininiã, itomaneri kãkiti auikari Apiananiri sãkire.
25 Eereka Panapee sari Taaso sitatxitimoni, Saoro initini ĩkapani.
26 Itaõkitakasaakiri, iminari iua Ãtxiokia sitatxitimoni. Ãti anokanani ikaikotana iuaã Xesosi sãkire auiãkanikata. Oerekarina Teoso sãkire itomaneri kãkitimoni. Xesosi sãkire auiãkani Ãtxiokia sitatxiti auakani merepitipanika takauãkataãka, “Kristopiki.”
27 Iuasaaki ãtikaka Teoso sãkire sãpiretakani Xerosareẽkini sari Ãtxiokia sitatxitimoni.
28 Ninoa ãtika Ákapo inakori õkitikaua. Erekari Matamatakoti sãkire isãpireta:
—Natxinoka auako ikini itixiti —itxa.
Ikara isãkire apokapeka Kráotxio Homano auĩte inakasaaki.
29 Ininiã ikinika Xesosi sãkire auiãkani nirekari txineiro iokanatini itariakorimoni Xotéia tõpa auakanimoni. Ito auinina, ito iokanatana. Poiãonoka auinina, poiãonoka iokanatana.
30 Panapee, Saoro pakini anikari isikakitina. Isikaro oa txineiro Xotéia tõpa auakani õtãkikakanimoni.

12

Xesosi Sãkire Auiãkani Misiritiko Iuaĩkana Apokini

1 Iuasaaki auĩtetxi, Erotxi inakori, misiritana Xesosi sãkire auiãkani. Ãtikaka itaka
kateia ãki.
2 Iua okapiri Txiako iouata mitaroã. Iua Txiako Xoão itari.
3 Erotxi imarotakasaakiri Xoteoakori apokaerekatiniri Txiakoni okiko, ipaniãtari
Petro maĩkiko. Imaĩkari Petro Xoteoakori kiiniritesaaki, pão miãtiãkati kiiniritisaaki.
4 Petro imaĩka atoko itakari iua kateia ãki. Ipaniãtari tesiseisi sotatoakori nĩkatiniri iua.
Kiiniri xipoka atoko Erotxi nirekari imereiniri imisiritiko ikinimane apisatoõ.
5 Ininiã Petro kateia ãki kaikota. Iuasaaki Xesosi sãkire auiãkani ãtipirika misãkiretari
Teoso Petro ĩkapani.

Petro Sikakaãka

6 Ĩkanõka, imisiritiko imarotini õti apisapanika, kateia ãki Petro imakanãta ipi sotato
apanĩkaki. Iaxirikiko tsapi metao kamakori ipi. Aua apaka apikomoni sotatoakori kateia
toreãtaã, Petro mamitekakani ĩkapani.
7 Patimari Teoso nitiri tokiini. Tirikapi ponika kateia ãki. Iuasaakipeka Teoso nitiri
õpirĩkari Petro.
—Põkitikaua. Katima pitxako —itxari.
Iuasaakipeka itsapi iaxirikiko iuakoãkiri katxaka.
8 Teoso nitiri paniãtari:
—Pimãka pieretaka. Pikiti mata pitaka, ininiã Petro takari. Pimãka pinopinikiri apaka
pitaka, eereka pisa notakata —itxa.
9 Ininiã Petro sari iua tikini. Kateia ipokĩkana. Iuasaaki Petro uãkatari itaponeuatini. !
Imarotari atão Teoso nitiri mipokĩkiniri iua.
10 Eereka inapari ipi sotatoakori auiniãtaã, apoka itxana itore maparakiri metao
kamakori. Iuaãtaã napakari sari sitatximoni. Ikara itore iuaka matakakaua. Ininiã
ninoa pokĩka. Iua ahoa mapotõkire apokasaakina, katimaritika Teoso nitiri takanapari
iua.
11 Iuasaaki Petro imarotapekari:
—Na nitaponeni itxa. Atãopitikara Apiananiri iokanatari initiri itixinekiri nota
imakatxakini ĩkapani. Pataparari Erotxi, iuaritika Apiananiri makatxakano. Xoteoakori
nirekari okinino, iuaritika Apiananiri makatxakano —itxa.
12 Ikara ixinika atoko, isari Maria aapokomoni. Xoão Marko inakori inoro oa Maria.
Iuaã itomaneri kãkiti apotiitapekaua, Teoso imisãkiretinina ĩkapani.
13 Maria aapoko apokasaaki, akirita. Ãtokoro Hotxi inakoro sari itoremoni. Okenako-
tari Petro sãkire.
14 Oimarotakasaakiri Petro mapara apokini, omiteka iriko ãki aapokotxi ãki auakan-
imoni. Opoxokoniuata, txamari omaxinĩkaretari itore omatakakini Petro ĩkapani. Ininiã
otxari apanakinimoni:
—Aapokotxi toreãtaãpekari Petro —otxa.
15 Ininiã ninoa:
—Pimapitxirita.
—Atãopitikara nisãkire —otxa oa.
Ininiã ninoa:
—Petro kamiritekara.
16 Ninoa ikara atoko inaãtakasaaki, Petro mapara akirinãtapanikana ninoa. Eereka
ninoa matakakari itore, atamata itxarina.
—Kanatokopa pitakanapari kateia? —itxarina.
17 Ininiã iuakoã ipinitana:
—Hĩkenakotari nisãkire —itxana.
Eereka isãpiretana:

—Apiananiri makatxakano nota kateia ãki. Ikinika ikara hĩsãpiretariko Txiako, apanakini aĩtariakori pakini —itxa.

Iuasaaki isipe. Ãtiãtaã isa.

18 Katimatinĩkata sotatoakori kateia nĩkatakani tsorĩkaãta:

—Ĩteri iua Petro? Kanatokopa itxa Petro pokĩkini? —itxana.

Initapiimarina Petro.

19 Ininiã Erotxi paniãtana initiko, txamari !apokarina. Erotxi pimaãna sotatoakori Petro nĩkatakani, Petro sinimoni imarotinina ĩkapani, txamari ninoa !imarotari Petro sinimoni. Ininiã eereka ipaniãtari ninoa sotatoakori okiko Petro mitekini xika.

Ikara atoko inaãka atoko Erotxi sipeka. Xotéia tõpa ipotorika. Sesaréia sitatxitimoni isa.

Erotxi Ipinini Pirena

20 Erotxi omanatana Txiro sitatxiti auakani, Sitoõ sitatxiti auakani pakini. Ninoa nirekari iua omanatinina xipokini, kotxi ninoa apakapari nipokori Erotxi tixinekiri. Ininiã ninoa sãkirauata Parásito inakorikata. Iua Parásito nĩkatari Erotxi aapoko, itii pakini. Paimatireri iua. Ninoa sãkirauatakasaaki iuakata, iua auikari ninoa sãkire. Eereka Erotximoni isana neenamatxi xipokini ĩkapani.

21 Erotxi ketotari ikinimane kãkiti imisãkiretini ĩkapani. Iketo õti apokasaaki ieretakari imãka ereri inakari, auĩtetxi mãka. Eereka iitopãka auĩtetxi itopanere nopini. Iuaã iua misãkiretana kãkiti.

22 Ininiã kãkiti txari:

—Teosora sãkirauanãta. Na kãkitini —itxana.

23 Iuasaakipeka Teoso nitiri iaxitikiri okari Erotxi, kotxi iua auiritari kãkiti iteosonetiniri iua. Ininiã tsomi sotakiperi nika txari iĩto. Ikara atoko inikoã ipĩpe.

24 Iuasaaki Teoso sãkire iaripireta. Ininiã itomaneri kãkiti auikari Teoso sãkire.

25 Panapee, Paoro pakini parĩka Xerosareẽ sitatxitiã xipokaãka atoko, Ãtxiokia sitatxitimoni kanapiriã itxana. Anikarina Xoão Marko ninoakata.

13

Panapee, Saoro Pakini Mereĩko

1 Xesosi sãkire auiãkani sauaki Ãtxiokia sitatxitiã aua Teoso sãkire sãpiretakani, Teoso sãkire oerekakani pakini. Aua Panapee. Aua Simão “Pomamari.” Aua Arósio Sirenikiri. Aua Manaeẽ. Auĩtetxi Erotxi inakori xapitipanika inakasaaki, iua Manaeẽ xapitipanika inakasaaki, imakananitaãka Erotxikata. Apaka Saoro aua Ãtxiokia sitatxitiã.

2 Ãti õti Xesosi sãkire auiãkani iuaãtaã takanapari inipokotinina Apiananiri imisãkiretinina ĩkapani. Iuasaaki Erekari Matamatakoti txana ninoa:

—Himakatxakana Panapee, Saoro pakini parĩkatxi ikaminina nota ĩkapani —itxa Erekari Matamatakoti.

3 Ininiã ninoa takanapari inikini Teoso imisãkiretini ĩkapani. Iposo atoko itakarina iuakona Panapee, Saoro pakini nopini. Iokanatana ninoa Erekari Matamatakoti paniãtakiti ikaminina ĩkapani.

Xipri Pokomiriĩti Pirena

4 Erekari Matamatakoti iokanatana Panapee, Saoro pakini, ininiã ninoa sari Sereósia sitatxitimoni. Iuaã ninoa iereẽtaua maporo ãki. Isana Xipri pokomiriĩtimoni.

5 Saramina sitatxitiã apokasaakina, isãpiretarina Teoso sãkire aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Xoão Marko inakori moianatana ninoa iuasaaki.

6 Xipri pokomiriĩti ĩpirixititana. Paposi sitatxitimoni isana. Iuaã itaõkitarina kiki Xoteo. Miĩti itxaua. Iuãka Paxesosi. Ãti iuãka Erimasi.

—Teoso sãkire sãpiretakarikarano nota —itxa iua.

Txamari na atão isãkire.

7 Iua moianatari Xipri auakani auĩte Séxio Paoro inakori. Paimatireri iua Séxio Paoro.
Iua akiritana Panapee, Saoro pakini iuamoni Teoso sãkire ikenakotini ĩkapani.
8 Txamari Erimasi !inirekana ninoa. !Inirekari Séxio Paoro auikiniri atão Teoso sãkire.
9 Iuasaaki Erekari Matamatakoti iteene sikaimaroretari Saoro (ãti iuãka Paoro,) ininiã
iteene atamatari iua miĩti.
10 Itxari iua:
—Pite Satanasi ãkiri pitxaua. Pite atão kamakari mokaiakari pitxaua. Pite kamari
ikini sereti maerekati. Ikara atoko ininiã, pimisirienetari kãkiti. Atão inakari Apiananiri
sãkire pite nirekari pimamakini.
11 Ikara pimaerekani xika Teoso misiritaiko pite uatxa. Mõsiãreti pitxauako. Kona
patamatapaniri atokatxi mapaõti.
Iuasaakipeka katxiãri atoko inakari, ipiã apaka apoka Erimasimoni. Ininiã iua nitari
ãti anikakiri ĩkapani.
12 Séxio Paoro atamatakasaakiri Erimasi misiritiko, iua auikari Teoso sãkire. It-
sorĩkaãta:
—Peerekari Paoro oerekakiti sãkiretxiti Apiananiri pirena isãpiretakiti —itxa.

Ãtxiokia Sitatxiti Pisítxia Tixini

13 Iposo atoko Paoro imoianariakorikata iereẽtaua maporo ãki. Paposi itakanapana.
Pexi sitatxitimoni, Pãpíria tixini isana. Pexi sitatxiti auakasaakina, Xoão Marko takana-
pana ninoa, Xerosareẽmoni ikanapiriini ĩkapani.
14 Eereka iuaĩkana maporo ãki iereẽtauana. Isana Ãtxiokia sitatxitimoni, Pisítxia tixini-
moni. Ãtxiokia sitatxiti auakasaakina tomatiko õtisaaki ĩroãna aiko Xoteo apotiitiniãtaãua.
Iuaã iitopãkana.
15 Teoso paniãtakiti aãtsopateẽ, Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakiti aãtsopateẽ pakini
atatsopataãka atoko auĩtetxiakori iuaãtaã auakani txana ninoa:
—Aĩtariakori, ate nirekari hĩsãkirauatini, hĩsãkire auiniã, naia kãkiti hĩsikataparaxiniretini
ĩkapani —itxana.
16 Ininiã Paoro õkitikaua. Õkatari iuako ninoa sãkirauatini iotokakinina ĩkapani. Ininiã
itxa:
—Nitariakori Isaeo auakanii, apaka hĩte Xoteo minakaniua Teoso paniãtakiti ka-
makanii, hĩkenakotariko nisãkire.
17 Isaeo auakani Teosone mereẽna aãtokiriakorini Exito tixini auakasaakina, ãti
uãkakata auakasaakina. Itxĩkitakana ninoa itomane ininina. Iuasaaki Exito auakani
misiritana. Ininiã eereka Teoso makatxakana iposotiireẽ, ininiã itakanaparina Exito
tixini.
18 —Eereka, koarẽta ano Teoso mĩteenekana ninoa ãparaã makipakaniãtaã, kotxi
ikamapikarina maerekati iuaã.
19 Eereka ixipokana setxi pakini ãti uãka Kanaaã tixini auakani. Eereka isikari iua itixi
ninoamoni ãtipirika iuaã auinina ĩkapani.
20 Eereka Teoso sikana kõtãkikarerini Isaeo auakani auĩteakori tĩkane. Ãti kõtãkikareri
aua. Eereka iua ipina. Eereka ãtipekana kõtãkikareri aua. Eereka iua ipina. Itxaãpotana
koatrosẽtosi sĩkoẽta anokanani. Imapotõkire, Samoeo inakori Teoso sãkire sãpiretakari
ninoa õtãkikakari itxaua.
21 —Eereka ninoa nirekari auĩtetxi apiatakari ninoa auĩte ininiua ĩkapani. Ininiã Teoso
sikana ninoa Saoo inakori, Kixi ãkiri. Iua atokiri kitxakapirĩka Pẽxamiĩ inakori. Iua Saoo
ninoa auĩte apiatakari koarẽta anokanani.
22 Eereka Teoso makatxakari Saoo. Itxĩkitakari Tavii ninoa auĩte apiatakari ininiua.
Teoso sãpiretari Tavii pirena: “Kãkiti Tavii Xesee ãkiri atoko inakari ninireka, kotxi iua
kamari ikinika ninireẽkiti,” itxa Teoso.

23 —Teoso sikaenetari ãti, Tavii apika mekani Isaeo auakanimoni. Isaeo auakani maerekani makatxaãkari itxauako. Iua Xesosikara. Iua kãkiti maerekani makatxaãkari txaua.
24 Xesosi parĩka ipotorikini apisapanika, Xoão sãpiretari ikinimane Isaeokini imaerekanina itakanapinina, eereka ipatxisataãkana.
25 Xoão parĩka ixipokasaaki, ipimaãna ninoa: "Kipa hĩuãkatatano nota? Nota kona iua hiãtapakitini. Iuaritika iua ina nota tikini. Nota poiãori, ininiã !apakata iua takote napokini ikiti mata nimakatxakini ĩkapani, kotxi iua Apiananiri," itxa Xoão.
26 Paoro sãkirauatapanika:
—Nitariakori, Apraão apika mekaniriakorii, apaka hĩte Xoteo minakaniua Teoso paniãtakiti kamakanii, hĩkenakota. Hĩtemonikari Teoso iokanatari iokanapirena kãkiti maerekani makatxakiko pirena.
27 Xerosareẽ auakani, ninoa auĩteakori pakini kona imarotari Xesosi Teoso ãkiri ininiua. Ninoa atatsopatari Teoso sãkire sãpiretakani sãkire ikini tomatiko õti, iuaritika !imarotarina ninoa sãkire.
28 Ninoa kona apokari ixika Xesosi okiko ĩkapani, iuaritika ipaniãtari Pirato okiniri.
29 Ninoa kamari Xesosimoni ikinipoko mitxi Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka. Iposo atoko imakatxakarina iua aamina ĩpiriãmitakariã. Ikata itxarina kai iriko ãki.
30 Iuaritika Teoso õkitikari iua ipĩkitximonipeka auakaripeka.
31 Õkitikaãka atoko, ito õti kãkiti atamatari iua. Kariréiakini, iuakata Xerosareẽmoni sikani aõkitari iua. Ininiã Xesosi iuaĩkana auini pirena sãpiretakani itxauana ninoa Xesosi aõkitakani. Isãpiretarina apanakini Isaeo auakani.
32 —Ininiã uatxa ate sãpiretari Teoso iokanapirena erekari hĩtemoni. Ikara sãkiretxiti Teoso kamaenetakiti aãtokiriakorinimoni kitxakapirĩka.
33 Ĩkorasaaki Teoso kamapekari ikara ikamaenetakiti ate ĩkapani, ninoani apika mekaniriakori ĩkapani, kotxi iua õkitikari Xesosi ipĩkasaaki, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori Xikari ipiãtaã sãpiretari Xesosi õkitikiniua õti, kotxi itxari:
Pite namarite. Ia õti noerekari kãkiti pite iri nininiua nota.
34 —Kitxakapirĩka Teoso sãpiretapekari iua õkitikiniri Xesosi ipĩkasaaki, iuaĩkana imapinakani tĩkane, kotxi isãkire iõkatsopatakori txari:
Nikamaenetakiti Taviimoni pitemonikara nikama. Ikara erekari nikamapitikako pitemoni.
35 Teoso sãkire iõkatsopatakori Xikari tesiseisiãtaã txari:
Teoso kona auiritari Erekari Kamakari ĩto paiakini.
36 —Kitxakapirĩka Tavii auakasaaki, ikamari Teoso nireẽkiti, kotxi inirimane auĩte itxaua. Eereka ipĩpe. Ikatapeẽka. Inirimanekata ikatapeẽka, ininiã iĩto paiaka.
37 Xesosipekana, Teoso õkitikari iua. Iua ĩto kona paiaka.
38 Ininiãkara nitariakori himarotariko ia.
39 Xesosi sãkire auiãkani maerekani makatxakaãka. Erekarini ninoa. Moisesi paniãtakiti kamiko kona makatxakari kãkiti maerekani.
40 Erepaniko. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãkire iaõka atxiĩti apoka hĩtemoni, kotxi
41 ia atoko itxana:
Hĩkenakota, hĩte Teoso sãkire napetakanii. Hãtamatariko niposotiire, iuaritika hĩpinako, kotxi !hãuikari niparĩka hĩte sauaki. Ãti sãpiretiniãri niparĩka, iuaritika !hãuikari.
Ikara atoko itxa Paoro sãkire ninoamoni.
42 Xoteoakori pokĩkasaaki Xoteo apotiitiniua aapokotxiti, iuasaaki Xoteo minakaniua aiatana Paoro, Panapee pakini iuaĩkana tomatiko õti ĩkari Teoso sãkire isãpiretinina ĩkapani.
43 Kãkiti apotiitakaniua potorika atoko, itomaneri Xoteo, Xoteo minakaniua Teoso sãkire auiãkani pakini sari Paoro, Panapee pakinikata. Paoro, Panapee pakini

misãkiretana ninoa. Õtãkikana ninoa, ikiniõtika atão ikaminina, kotxi Teoso iteene tiretana ninoa.
44 Ininiã ãti tomatiko õtisaaki ikinimane iua sitatxiti auakani apoka Apiananiri sãkire ikenakotinina ĩkapani.
45 Xoteoakori atapari itomaneri kãkiti apokaãpotini Paoro, Panapee pakini sãpiretakiti ikenakotinina ĩkapani. Ininiãkara ninoa xikotana Paoro, Panapee pakini. Imisãkirepiretana ninoa:
—Na atão Paoro sãkire. !Apakata isãkire —itxanãtana.
46 Iuasaaki Paoro, Panapee pakini itaparaxinireritikana isãkirauatana.
—Ate sãpiretari Teoso sãkire hĩte Xoteoakorimoni merepitipanika. Ikara atão. Txamari hĩte !inirekari. Hĩte atxiĩti !inirekari ãtipirika auãki hinini? Ikara atoko ininiã, ate sariko Xoteo minakonimoni,
47 kotxi Apiananiri paniãtaua ate ia atoko:
Tirikapi atoko inakari hĩtxauako Xoteo minakaniua ĩkapani nisãkire atão ninoa imarotini ĩkapani, ninoa maerekani nimakatxakini ĩkapani, ikini itixiti auakani ikara imarotini ĩkapani,
—itxa Paoro.
48 Xoteo minakaniua kenakotakasaakiri ikara Paoro sãkire, ipoxokoniuatana. Ininiã ninoa:
—Peerekari Apiananiri sãkire —itxanãtana.
Teoso mereẽri kãkiti ãtipirika iuakata auini ĩkapani, ininiã iuasaaki kãkiti kenakotakasaakiri Paoro sãkire, ninoa Teoso mereẽkini auikari iua sãkire.
49 Iuasaaki Teoso sãkire iaripireta ikinipoko iua tixini.
50 Txamari Xoteoakori ! apokaerekatari Xoteo minakaniua auikiniri Xesosi sãkire. Ininiã isãpiretarina aãpirena sitoakoro apiatakani Teoso paxitakanimoni, sitatxi auakani auĩteakorimoni pakini. Ininiã ikara xika ninoa omanatana Paoro, Panapee pakini. Ininiã iokanatana ãtiãtaã isinina.
51 Ininiã Paoro, Panapee pakini takanapari iuaã. Itakanaparina kipatxi ikiti mataã auakari apaka, kotxi kona ninoa nirekaikari Teoso sãkire. Ininiã isana Ikónio sitatxitimoni.
52 Ãtxiokia sitatxiti auakani Xesosi sãkire auiãkani poxokoniuata. Iteene ikamarina Erekari Matamatakoti nireẽkiti.

14

Ikónio Pirena

1 Paoro, Panapee pakini auakasaaki Ikónio sitatxitiã, isana aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Isãpiretarina Teoso sãkire kãkitimoni, ininiã kaiãopokori Xoteoakori, Xoteo minakaniua pakini auikapiretari Teoso sãkire.
2 Txamari apanakini Xoteoakori Teoso sãkire mauiãkani kamaomanãkaretana Xoteo minakaniua. Ininiã ninoa omanatana Teoso sãkire auiãkani.
3 Xesosi iokanatakini Paoro, Panapee pakini okanani auana Ikónio sitatxiti. Ninoa sãpiretari Apiananiri pirena itaparaxinireritikana. Isãpiretarina Apiananiri sikiniri ikinipoko erekari maerekanimoni. Apiananiri oerekari isãkirena atão inini, kotxi isikaposotiiretana ninoa, posotiiretxi, kãkiti mimarotakiniti pakini ikaminina.
4 Kãkiti sitatxi auakani omanatakakana. Apanakini auikari Xoteoakori sãkire. Apanakini auikari Xesosi iokanatakini sãkire.
5 Ininiã Xoteo minakaniua, Xoteoakori pakini, ninoa auĩteakorikata imisãkiretakakaua Xesosi iokanatakini imisiritinina ĩkapani, kai soroã ikiporonakinina ĩkapani.
6 Paoro, Panapee pakini kenakotakasaakiri ikiporonakikona pirena, imitekana. Arisitara sitatxitimoni, Tepi sitatxitimoni, Arikaónia tixini isana.
7 Iuaã isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari kãkitimoni.

Arisitara Pirena

8 Arisitara sitatxiti aua kiki petokakititakari iuasaaki. Matĩpokotakati. Iponaniãkasaaki, ipetokakititapeka.
9 Ikenakotakasaakiri Paoro sãkire, Paoro atamatari iua. Iuasaaki Paoro imarotari iua kiki auikapiretiniri Xesosi sãkire erekape inini ĩkapani. Ininiã iteene atamatari iua.
10 Itaparasãkireritika Paoro txari iua:
—Põkitikaua. Pitima —itxari.
Ininiã iuasaakipeka õkitikaua, tĩpokota itxa.
11 Iuasaaki kãkiti itikari Paoro kamakiti. Ininiã ninoa akirikata isãkireẽna, Arikaónia tixini auakani sãkireẽ:
—Teosoakori apoka atemoni. Kikiakori atoko itxana ninoa.
12 Ninoa takauãkatari Panapee, Xópite ininiua. Itakauãkatari Paoro Mekório ininiua, kotxi apiata isãkirauata. Panapee poiãoka isãkirauata. Xópite, Mekório pakini teosoakori kamakoni uãka.
13 Sitatxi ĩronakikoãtaã takote aua Xópite misãkiretiko aikoti. Xópite misãkiretakani auĩte iuasaaki minari kema auĩteakori, aãui kaiãori pakini sitatxi ĩronakikoãtaãmoni. Iuaã iua apanakini kãkitikata nirekari kema auĩte okinina Paoro, Panapee pakini ĩkapani, iteosone ĩkapani okinirina atokotxikana.
14 Panapee, Paoro pakini imarotakasaakiri ikamakitina tĩkane, imatsorakitarina ninoaka mãka, kotxi Teoso !itxauana.
Ninoa kãkiti itomanerimoni imitekana. Itaparasãkireritikana itxana:
15 —Kãkiti, kinirepa ĩkora atoko hĩtxa? Hĩte kikiãkini atokokanera atxa ate. Ate uai apoka teoso kãkiti kamakiti hĩtakanapini ĩkapani, atão Teoso himarotini ĩkapani, kotxi atão Teoso auapinininiika inakari itxaua. Iua kamari iaxiti, iaxiti auakani, itixi, itixi auakani, potxoari uiniti, potxoari uiniti ãki auakani pakini.
16 Kitxakapirĩka Teoso auiritana ikinipoko kãkiti inirekaãkitina ikaminina.
17 Iua Teoso ininiua sãpiretakari kaiãopokori auapika, kotxi erekari Teoso sikakiti kãkitimoni oerekari iua Teoso ininiua. Teoso sikari ãparaã iaxitikiri kãkitimoni. Iua ãparaã oerekari iua Teoso ininiua. Takari kikio auakari iua sikakiti erekari apaka oerekari kãkiti iua Teoso ininiua. Teoso sikari nipokori ikini sereti kãkitimoni. Ikara oerekari iua Teoso ininiua. Iua sikapoxokonitari aãkixinire. Ikara apaka oerekari iua Teoso ininiua.
18 Ikara atoko itxana Paoro, Panapee pakini, iuaritika kãkiti nirekapanikari okiniri kema auĩte Paoro, Panapee pakini ĩkapani. Itapararitika Paoro, Panapee pinitana ninoa, ininiã !ikamarina.
19 Eereka Xoteoakori Ãtxiokia sitatxitikini, Ikónio sitatxitikini pakini apoka Arisitara sitatxitimoni. Ninoa kãkiti misãkiretana Arisitara auakani. Imisãkirepiretana Paoro, Panapee pakini, ininiã Arisitara auakani auikari ninoa sãkire. Ininiã ikiporonakarina Paoro kai soroã. Eereka ikosekaĩtotarina iua sitatxi mapotõkire. Ninoa uãkatari iua ipĩpe.
20 Iuaritika Xesosi sãkire auiãkani apotiitakasaakiua iuakata, Paoro õkitikaua. Sitatximoni kanapiriã itxa. Katimatinĩkata Paoro, Panapeekata sari Tepi sitatxitimoni.

Ikanapiriãna Ãtxiokiamoni, Síria Tixiniã

21 Paoro, Panapee pakini sãpiretari Teoso iokanapirena erekari Tepi sitatxiti auakanimoni. Ninoa oerekari kaiãopokori kãkiti. Eereka Arisitara, Ikónio, Ãtxiokia pakini sitatxitimoni ikanapiriãna.
22 Iuaã oerekana kãkiti Teoso sãkire iteene imarotinina ĩkapani. Õtãkikana ninoa Teoso sãkire iaõka ãtipirika ikaminina. Ia atoko Paoro, Panapee pakini oerekana ninoa: “Teoso aãuĩtetakasaaki, amisiritiko kaiãopokori amĩteenekako.”
23 Ikinipoko Xesosi sãkire auiãkani apotiitiniãtaãua Paoro, Panapee pakini mereẽna ninoa õtãkikakani. Ninoa kõtãkikarerini iteene auikari Apiananiri sãkire. Paoro, Panapee

pakini misãkiretari Teoso ninoa ĩkapani. Nipokori itakanapa Teosokata isãkirauatini ĩkapani iuasaaki.

24 Eereka isipekana. Ĩpirixititarina Pisítxia tixini. Eereka Pãpíria tixinimoni isana.

25 Isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari Pexi sitatxiti auakanimoni. Eereka isana Atária tixinimoni.

26 Iuaã iereẽtaua maporo ãki Ãtxiokia sitatxitimoni isinina ĩkapani. Iuaã Ãtxiokia sitatxitiã mitxipeka ninoa iokanataãka Teoso parĩka ikaminina ĩkapani. Iuaãtaã Xesosi sãkire auiãkani misãkiretari Teoso ninoa ĩkapani, Teoso iteene nĩkatinina ĩkapani. Ikara parĩkatxi iposope ninoa kamini.

27 Ãtxiokia sitatxiti apokasaakina, Xesosi sãkire auiãkani imakinika apotiitaua ninoakata. Ininiã Paoro, Panapee pakini sãpiretari ikinika Teoso kamakiti. Isãpiretarina Teoso auiritinina Xoteo minakaniua apaka auikiniri Xesosi sãkire.

28 Paoro, Panapee pakini auapokota iuaã Ãtxiokia sitatxitiã Xesosi sãkire auiãkanikata.

15

Teoso Takaõtxikare Pirena

1 Ãtikaka kikiakori Xotéia tõpakini apoka Ãtxiokia sitatxitimoni. Ninoa oerekana Xesosi sãkire auiãkani:

—Moisesini paniãtaua Teoso takaõtxikare aĩtoã atakini. Txamari hĩte !hĩtakari, ininiã Teoso !imakatxakari himaerekani —itxana ninoa.

2 Paoro, Panapee pakini txana ninoa:

—Na atão hĩte sãkire. Teoso takaõtxikare ninoa ĩtoã !auari, iuaritika Teoso makatxakapekari ninoa maerekani —itxana.

Ininiã itaparakienatakakauana ikara sãkiretxiti xika, ininiã ninoa mereẽna Paoro, Panapee, ãtikaka Xesosi sãkire auiãkani Ãtxiokia auakani apaka Xerosareẽmoni isinina ĩkapani.

—Iuaã hĩsãpiretariko ikara sãkiretxiti Xesosi iokanatakinimoni, kiomãtxiakori pakinimoni. Ninoa sãpiretaua atão —itxana.

3 Iuasaaki Xesosi sãkire auiãkani takapiretanapana ninoa, ininiã Paoro, Panapee, apanakini pakini potorika. Ninoa ĩpirixititakasaakiri Penísia tixini, Samaria tõpa pakini, Paoro sãpiretana ikinimanemoni:

—Xoteo minakaniua takanapapekari imaerekani. Inirekarina Teoso paniãtakitinoka ikaminina.

Ininiã Xesosi sãkire auiãkani poxokoniuata ikara pirena ikenakotakasaakina.

4 Eereka Paoro apanakinikata apoka Xerosareẽmoni. Xesosi iokanatakini, kiomãtxiakori, apanakini Xesosi sãkire auiãkani pakini apakapana ninoa. Paoro, Panapee pakini sãpiretari Teoso kamakiti Xoteo minakonimoni.

5 Iuasaakipeka ãtikaka pariseoakori, Xesosi sãkire auiãkani, apakapapiretana:

—Ninoa Xoteo minakaniua apakapapitikariko Teoso takaõtxikare. Ninoa kamapitikariko Moisesini paniãtakiti. Hĩsãpiretanako —itxana.

Xesosi Iokanatakini Kiomãtxiakorikata

6 Ininiã ninoa Xesosi iokanatakini, kiomãtxiakorikata apotiitaua, Xoteo minakaniua ĩtoã Teoso takaõtxikare takiko pirena isãkiretinina ĩkapani.

7 Ninoa iteene sãkirauataka atoko, iua Petro õkitikaua, misãkireta itxana ninoa:

—Nitariakori hĩte imarotari Teoso mereẽno nota. Hĩte sauaki uatxakapokoikani iua mereẽno nota, iua iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani Xoteo minakonimoni, ikenakotinina ĩkapani, auikinirina ĩkapani.

8 Teoso imarotari kãkiti ãkixinire sãkire. Iua sikari Erekari Matamatakoti Xoteo minakonimoni. Ininiãkara aimarotari Teoso apakapari Xoteo minakaniua, kotxi isikari Erekari Matamatakoti ninoamoni, atemoni isikini atokotxikana.

9 Amaerekani ate ãkixinireẽ Teoso makatxakini atokokanera, Teoso makatxakari
imaerekanina ãkixinireẽna, kotxi ninoa auikari Xesosi sãkire.
10 Hĩte txĩkitakari Teoso omanãkarauatini. !Erekari hĩkamakiti. Hĩte nirekari Xesosi sãkire
auiãkani kaminiri ikinika Moisesi paniãtakiti, txamari akiomaneakorini kitxakapirĩka !
iposotari ikaminirina Moisesi paniãtakiti. Ate apaka !aposotari.
11 Moisesini paniãtakiti kamiko !imakatxakari kãkiti maerekani. Amaerekani makatx-
akaãka, kotxi Xesosi Apiananiri iteene tiretaua ate, ininiã aãuikari isãkire. Ikara
atokokana Xoteo minakaniua maerekani makatxakaãka apaka —itxa Petro.
12 Panapee, Paoro pakini sãpiretana ninoa Teoso kamakiti Xoteo minakonikata
auakasaakina, Teoso kamakiti kãkiti maposotakiniti, posotiiretxi. Ikara
isãpiretakasaakina, ikinimane iuaã apotiitakaniua tsorĩkaãnãta. Masãkireninoka itxana.
13 Panapee, Paoro pakini sãkirauataka atoko, Txiako txari:
—Nitariakori hĩkenakotari nota sãkire.
14 Simão Petro uatxananira isãpiretaua Teoso tiretinina Xoteo minakaniua, kotxi ninoa
sauaki imereẽna kãkiti inakitiakori ĩkapani.
15 Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩkarini iõkatsopatapekari ikara atoko inakari
sãkiretxiti. Ninoa iõkatsopatapekari:
16 Apiananiri txari: "Eereka nikanapiriã. Noerekai nisãpirena amaneri, notamoni
hãpokini ĩkapani. Hĩauĩte Taviini auakasaaki, pamimari hãpokini notamoni. Ikara
atoko inakari uatxa xipope, aapokotxi irikakari xipokakari atoko itxa. Aapokotxi
amaneri atoko nikamako, ininiã apakatapitika kãkiti apokini notamoni.
17 Ininiã ikini uãkati nitanoko nota. Xoteo minakaniua nota akiritakini ninakitiakori
nitanoko nota."
18 Ikara atoko itxa Apiananiri kitxakapirĩka kãkiti imarotini ĩkapani,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
19 —Ininiã notamoni, !erekari apaniãtinina ninoa Xoteo minakaniua, Teoso sãkire
auiãkani, ate kiomaneakorini paniãtakiti ikaminina. Ikara atoko inakari pamimari.
20 Maõtãkikana ninoa. Maiõkatsopata ninoamoni: "!Hinikapiri nipokori teoso kamako-
rimoni siãkori. Hĩtanoro minakotokatika !hĩsirĩkape. Hĩtaniri minakotikatika hĩsirĩkape.
!Hinikapiri nipokori manotsaãtakori xini. Arẽkatxi !hiãtape, !hinikape." Ikaranokara
maiõkatsopata ninoamoni.
21 Ikaranoka aiõkatsopata, kotxi apikomoni Moisesini paniãtakiti atatsopataãka aiko
ãki Xoteoakori apotiitiniãtaãua ikini õti tomatiko õtisaaki. Moisesini sãkire sãpiretaãka
ãtipirika ikininape sitatxiti, ninoa iteene imarotini ĩkapani —itxa Txiako ninoamoni.

Iokanatsopatakitina Xoteo Minakonimoni

22 Ninoa Xesosi iokanatakini, kiomãtxiakori apaka, ikinimane Xesosi sãkire auiãkani
apaka, ninoa apokaerekatari ãtikaka kiki imereinina Ãtxiokia sitatxitimoni Paoro,
Panapee pakinikata isinina ĩkapani. Ninoa mereẽri Xotasi inakori, Sírasi inakori pakini.
Iua Xotasi uãka Pasapasi inaãka. Xesosi sãkire auiãkani iteene paxitana ninoa ipi.
23 Xesosi iokanatakini, apanakini pakini iokanatari aãtsopa iõkatsopatakitina Xotasi,
Sírasi pakini anikiniri. Ia atoko itxa iua iõkatsopari:
Ate hĩtariakori, Xesosi iokanatakini, kiomãtxiakori apaka, aiokanatsopata hĩte
aĩtariakorimoni Xoteo minakonimoni, Ãtxiokia sitatxiti auakanimoni, Síria tixini
auakanimoni, Sirísia tixini auakani pakinimoni aiokanatsopata. Ereẽkai hĩte.
24 Ate kenakoenetari Xesosi sãkire auiãkani uai auakani sari hĩtemoni. Ninoa txai
hĩte: "Hĩtakariko Teoso takaõtxikare hiĩtoã. Hĩkamariko Moisesini paniãtakiti. Ikara
himakamakanisaaki, Teoso !imakatxakapaniri himaerekani." Ikara atokora itxaina
hĩte. Ininiã hĩte kamaxirexinirenoka hĩtxa. Uatxa kona hĩte imarotari atão hĩkamini.
Kona ateni paniãtana ninoa ikara atoko inakari isãpiretiniina hĩte.
25 Ininiãkara ate apotiitaua. Akinika ate apokaerekatari kikiakori amereẽkini
hĩtemoni aiokanatini Panapee, Paoro pakinikata. Panapee, Paoro pakini ate tiretakini.

26 Ninoa kikiakori amereẽkini sipeka monõkoriãtaã Apiananiri Xesosi Kristo
paniãtakiti ikaminina ĩkapani.
27 Ate iokanatari Xotasi, Sírasi pakini ninoakata hĩtemoni. Hãpisatoõ ninoa sãpiretaiko
ate iokanatsopatakititxikana.
28 Erekari Matamatakoti apokaerekatakiti sãkiretxiti, ate apokaerekatakiti sãkiretxiti
apaka asãpiretai hĩte uatxa. Paniãtakori apia mimari ! apaniãtai hĩte. Ianokara
apaniãtakiti sãkiretxiti hĩkamako:
29 "!Hinikapiri nipokori teoso kamakorimoni sikakori. Arẽkatxi !hiãtape, !hinikape.
!Hinikapiri nipokori manotsaãtakori xini. !Hĩsirĩkape sitokata pĩtanoro minakotokatika.
! Hĩsirĩkape kikikata pĩtaniri minakotikatika." Iuanokara himakamakaniã, peerekari.
Ereẽpiko,
itxa ninoa iõkatsopatakiti.
30 Paoroma, Panapeema, Xotasima, Sírasima pakini iokanataãka Ãtxiokia sitatxitimoni.
Ninoa iuaã apokana. Apotiitana ikinimane Xesosi sãkire auiãkani, ninoamoni sika
itxarina iua iõkatsopari.
31 Atatsopatakana atoko ipoxokoniuatana, kotxi erekapirenari ninoa iokanapirena.
32 Xotasi, Sírasi pakini Teoso sãkire sãpiretakani itxauana. Ninoa iteene sãkirauata ninoa
Xoteo minakaniua isikataparaxiniretinina ĩkapani. Ininiã ninoa Xoteo minakaniua
apikomoni auikarina Xesosi sãkire.
33 Xotasi, Sírasi pakini kaikota iuaãtaã mapaõti. Eereka Xesosi sãkire auiãkani takana-
papiretana, Xesosi iokanatakinimoni ikanapiriinina ĩkapani.
—Hĩsipiniikaua erekaxinire hinini —itxana.
34 Iuaritika Sírasi apokaerekatari iuaã ikaikotini.
35 Paoro, Panapee pakini kaikotapanika Ãtxiokia sitatxiti. Ninoa apanakinikata
oerekari Apiananiri sãkire iua sãkire auiãkanimoni. Isãpiretarina iua sãkire isãkire mimaro-
takanimoni apaka.

Paoro, Panapee Pakini Iarikini

36 Eereka mapaõtipeka inapaka atoko, Paoro misãkiretari Panapee:
—Makanapiriã ikininape aapokotxitimoni mitxi Apiananiri sãkire asãpiretinimoni.
Mamotikaẽtana aĩtariakori atauako erekana atxiĩti —itxari Panapee.
37 Panapee nirekari Xoão Marko inakori anikini ninoakata.
38 Txamari Paoro !inirekari anikiniri iua.
—Pãpíria tixini aãuakasaaki, iua Xoão Marko asikaua. !Inirekaikari atekata iparĩkauatini
—itxa.
39 Ikara xika itaparakienatakakauana. Eereka iarikana. Panapee anikari Xoão
Marko. Maporo ãki iereẽtauana Xipri inakori pokomiriĩtimoni isinina ĩkapani.
40 Paoro mereẽri Sírasi, iuakata isini ĩkapani. Iuaãtaã Xesosi sãkire auiãkani misãkiretari
Teoso, Paoro, Sírasi pakini ĩkapani, Teoso inĩkatinina ĩkapani. Eereka Paoro potorika
Sírasikata.
41 Ĩpirixititarina Síria tixini, Sirísia tixini pakini. Aapokotxi apokasaakina, isãpiretari
Xesosi sãkire iuaãtaã auakanimoni. Isikataparaxiniretana Xesosi sãkire auiãkani. Ininiã
ninoa apia auikari Xesosi sãkire.

16

Tximótxio Moianatana Paoro, Sírasi Pakini

1 Paoro sari Tepi sitatxiti. Eereka Arisitara sitatxiti isa. Iuaã aua kiki, Xesosi sãkire
auiãkari, Tximótxio inakori. Inoro Xoteo otxaua. Oa apaka auikari Xesosi sãkire. Iri kona
Xoteoni. Ãti uãka Kreko itxaua.
2 Xesosi sãkire auiãkani, Arisitara auakani, Ikónio auakani apaka sãkire: "Peerekari
Tximótxio."

3 Paoro nirekari anikiniri Tximótxio iuakata imoianari ĩkapani. Ininiã iua takari Teoso
takaõtxikare Tximótxio ĩtoã, kotxi Xoteoakori iuaãtaã auakani imarotari Tximótxio iri
Kreko ininiua.
4 Paoro imoianariakorikata saãpota ikininape sitatxitimoni. Kãkiti aapoko
apokaãpotakasaakina, isãpiretarina ninoa Xesosi iokanatakini sãkire, kiomãtxiakori sãkire
pakini. Isãpiretarina ikinimane kãkitimoni. Ninoa sãkire aãtsopaã iõkatsopatakori sãkiretxiti
isãpiretana ninoa. Paoro imoianariakorikata õtãkikana ninoa ikara isãkirena auikinina
ĩkapani.
5 Ininiã ikiniõtika kãkiti apiaãpotape auikiniri Xesosi sãkire. Itomanepeka auikari
Xesosi sãkire.

Paoro Taponetari Masetónia Auakari

6 Paoro imoianariakorikata ĩpirixitiãpotari Piríxia tixini, Karásia tixini pakini. Iuasaaki
Erekari Matamatakoti !auiritana ninoa Xesosi sãkire isãpiretinina Ásia tixiniã.
7 Ninoa apokasaaki Mísia tixini takote, inirekamarina Pitxínia tixini isinina. Erekari
Matamatakoti !auiritana isinina Pitxínia tixinimoni.
8 Ininiã ninoa ĩpirixititari Mísia tixini. Apokana Tóatxi sitatxiti.
9 Iua ĩkanõkati Paoro taponeuata. Itaponetari kiki Masetónia tixini auakari. Itimanãta.
Amanaãnãtari:
—Uaimoni pina Masetónia tixini. Pimoianataua ate —itxari.
10 Ininiã Paoro taponeuataka atoko, ate xinikari:
—Masapoka Masetónia tixinimoni, kotxi atãoka Apiananiri akiritaua ate Teoso
iokanapirena erekari kãkiti ikiraãkinimoni asãpiretini ĩkapani.
Ininiã aiamata Masetóniamoni asini ĩkapani.

Arítxia Auikari Xesosi Sãkire

11 Tóatxi ioporokote ate iereẽtaua maporo ãki. Asapitipo Samotirásia ipokomiriĩti.
Pokatimari õti ate sari Niápori sitatxiti.
12 Iuaã apotorika. Asari Piriposi sitatxitimoni, Masetónia tixiniã. Masetónia tixiniã
iua sitatxi mitari. Piriposi atoko inakari !auari. Iuaã auana kaiãopokori kãkiti Homa
sitatxitikini. Ate napari mapaõti iuaã.
13 Tomatiko õtisaaki sitatxi ĩtinikata ate sari uini ĩtinikata. Ate uãkatari uini ĩtinikata
Xoteoakori apotiitiniãua Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Ininiã ate apoka iuaã. Atãopitika
ate uãkatakiti. Aãpokaro Xoteoakoro. Iuaã apotiitauana Teoso imisãkiretinina ĩkapani,
ininiã aĩtopãka, ninoakata asãkirauatini ĩkapani.
14 Sito Arítxia inakoro aua ninoa sitokata. Oa txĩta poporeri vẽtxitakaro otxaua oa.
Txiatxira sitatxitikero oa. Teoso misãkiretakaro oa. Iuasaakipekara okenakotari asãkire.
Iuasaaki Apiananiri iteene kamaimaroretaro oa Paoro sãpiretakiti, ininiã oa auikari
isãpiretakiti.
15 Ininiãkara oa, oaãpoko auakani apaka, patxisataãka. Eereka oa aiataua oaãpoko ãki
akaikotini:
—Masa naapoko, hĩkaikotini ĩkapani. Hĩtemoni atão nauikiniãri Apiananiri sãkire, ininiã
notakata hĩkaikota —otxa.
Ikara atoko oa aiataua oakata akaikotini, ininiãkara akaikota oaãpoko.

Paoro, Sírasi Pakini Kateia Ãki Auini

16 Ãti õti Teoso misãkiretiko aikotimoni asikasaaki, ataõkitaro ãtokoro iamotakoro.
Maerekati matamatakoti auaĩtotaro oa. Iua maerekati matamatakoti imarotari kãkiti
kamakiti apisapanika. Oa amotakani apakaparo ito txineiro oimarore ĩki.
17 Oa ãtokoro osapika Paoro tikini, ate tikini apaka. Oãkiritapika:
—Naia kikiakori Teoso nitiriakori. Apiananiri nitiriakori itxauana naia. Oerekauana
amaerekani makatxakiko, Teosomoni asini ĩkapani —otxaãpokata.

18 Itanaõtika ikara atoko oãkirinãta. Ininiã Paoro maerekaxiniretinoka itxa oãkiritakiti
xika. Ãti õti isapotorika, paniãta itxari maerekati matamatakoti:
—Xesosi Kristo uãkaã nota paniãtai, pitakanapiniro aroa ãtokoro —itxa.
Iuasaakipeka maerekati matamatakoti takanaparo.
19 Oa amotakani ikara imarotakasaaki, otsopa imapakapapekaniika oimarore ĩki,
ininiã imaĩkarina Paoro, Sírasi pakini. Ikosekaĩtotana, anikana sitatxi apanĩkaki
auĩtetxiakorimoni.
20 Iuaã apokana. Isãpiretarina Homanoakori:
—Naia kikiakori Xoteo itxauana. !Erekari ninoa oerekapiretakiti, ininiã sitatxi
auakani omanãkarauata ninoa sãpiretakiti xika.
21 Ate amakinika Homano atxaua. Aimarotapekari aãuiãkiti aãuĩte paniãtakiti. Txam-
ari naia oerekaua ãti uãka auiãkiti sãkiretxiti. !Auiritaãka aãuikiniãri naia oerekapiretakiti. !Auiritaãka akaminiri —itxana.
22 Iuasaaki kãkitipokoni iuaã apotiitakaniua nirekari Paoro, Sírasi pakini iãsokinina.
Ninoa auĩtetxiakori matsorakitari Paoro mãka, Sírasi mãka apaka, imakatxakinina ĩkapani.
Ipaniãtarina apanakini aãpitsaã ixirokitatiko.
23 Ixirokitatapeẽkana atoko, kateia ãki okaãkana Paoroni, Sírasini pakini. Auĩtetxiakori
paniãtari iua kateia nĩkatakari, inapokopiretiniri imasikakakoni tĩkane.
24 Ininiãkara kateia nĩkatakari okaraĩtotana Paoro, Sírasi pakini kateia irikoãkixiti.
Ieretakari ninoa kiti isĩkatatxi taopata kamapakotatakori ãki, imakatxakakanina ĩkapani.
25 Ĩkanõka Paoro, Sírasi pakini misãkirenãtari Teoso. Ixikarauanãtana Teoso ĩkapani.
Apanakini kateia ãki auakani kenakonãtari.
26 Iuasaaki katimaritika itixi iakeẽkata iteene. Kateia patapi apaka iakeẽkata.
Iuasaakipeka kateia tore takaka. Iĩtxikikona metao kamakori, pirikeri ãki auakani
ĩtxikikona, karakitakata, katxaka itxa metao.
27 Iuasaaki kateia nĩkatakari mereka. Iua atamatari kateia tore takakapeka, ininiã
iuãkatari ikinimane kãkiti inĩkatakini mitekapeka. Ninoa mitekaãkamako, iua auĩte oka-
mariko iua, iparĩka imakamakani xika. Ininiã ikosekaro iouata mitaro iuaka iorotiniua
ĩkapani.
28 Okaaritakasaakiua, Paoro akirikata:
—Kona pokapeua. Uaikareua ate amakinika —itxa.
29 Iua kateia nĩkatakari amanaãri tirikapi. Katimaritika ĩroã. Ipamaka Paoro, Sírasi
pakini apisatoõ. Ikikinanaãkata.
30 Eereka imipokĩkana ninoa. Iua:
—Kiatokopa nikama, nimaerekani Teoso makatxakini ĩkapani? —itxana ninoa.
31 Ninoa:
—Pauikariko Apiananiri Xesosi sãkire, ininiãkara Teoso makatxakari pimaerekani,
paapoko auakani maerekani apaka —itxari.
32 Eereka Paoro, Sírasi pakini sãpiretari Apiananiri sãkire iuamoni, iua aapoko ãki
auakanimoni apaka.
33 Iuasaaki imaropirĩkata kateia nĩkatakari arokari ninoa karo. Eereka iua imiako-
rikata, ĩtanorokata patxisataãka.
34 Eereka anikana Paoro, Sírasi pakini aapoko ãki. Isikakienatana. Iua imiakorikata,
ĩtanorokata poxokoniuata, kotxi iuasaaki ninoa auikari Teoso sãkire.
35 Katimatinĩkata auĩtetxiakori iokanatana initiriakori kateiamoni, Paoro, Sírasi pakini
isikakini ĩkapani. Ninoa apokasaaki, itxana kateia nĩkatakarimoni:
—Pauiritana Paoro, Sírasi pakini isinina.
36 Ininiã iua kateia nĩkatakari sãpiretari Paoro:
—Niauĩteakori iokanapireta notamoni hĩte nisikakini ĩkapani. Ininiãkara hĩsipiniikaua
erekaxinirepeka hinini —itxana.

37 Txamari Paoro txari auĩtetxiakori nitiriakorimoni:
—Ari, Homanoakorikareua ate, iuaritika auĩtetxiakori Homanoakori iaritataua ate ikinimane apisatoõ. Maxikatiĩka ninoa iaritataua ate. !Akamari maerekati. Eereka kateia ãki ninoa okaua ateni. Uatxa ninoa nirekari iokanatiniua ate ikinimane mimarotakinitipanika. Konapitini. Ninoapitikarako inari uai. Ninoa makatxakaua ate uai —itxa Paoro ninoamoni.
38 Ninoa kikiakori kanapiriã iauĩteakorimoni. Isãpiretarina Paoro iokanapirena. Ninoa auĩteakori imaropiretakasaakiri Paoro, Sírasi pakini Homano ininiuana, ninoa pĩkarauata, kotxi ninoa maxikatiĩka misiritana Paoro, Sírasi pakini.
39 Ininiãkara ninoa sari Paoromoni, Sírasi pakinimoni. Ninoa:
—Ate !imarotari hĩte Homano hininiua. Aimarotaãkamariko !amisiritamaiko —itxana.
Eereka ninoa auĩtetxiakori mipokĩkana Paoro, Sírasi pakini.
—Sitatxi hĩtakanapako —itxana.
40 Ininiã Paoro, Sírasi pakini takanapari kateia. Arítxia inakoro aapokomoni isana. Iuaã aõkitana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani. Paoro, Sírasi pakini sikataparaxiniretana ninoa. Eereka isipekana, iua sitatxiti itakanapinina.

17

Tesarónika Sitatxiti Pirena

1 Paoro, Sírasi pakini napari Ãpípori sitatxiti. Apikomoni inaparina Aporónia sitatxiti. Eereka apokana Tesarónika sitatxiti. Iuaã aua aiko Xoteo apotiitiniãtaãua.
2 Paoro itotapekari Xoteo apotiitiniãtaãua aikotimoni isini. Ininiãkara iua sari iuaã. Ipi ãti pakini õti tomatiko õti, isari iuamoni. Iuasaaki Teoso sãkire iõkatsopatakori isãpireta kãkitimoni iuaãtaã auakanimoni. Ninoa pimarauata, ininiã iua sãpirenauata.
3 Ininiã Paoro txari:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori oerekaua ate: Teoso mereẽkiti misiritaãkapitikako, okaãkapitikako. Eereka õkitikapitikauako, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Ia Xesosi hĩtemoni uatxa nisãpirenãtakiti Teoso mereẽkitipitikara iua —Paoro txana ninoa.
4 Ãtikaka Xoteoakori auikari Paoro sãkire, ininiã Paoro, Sírasi pakini moianariakori itxapekauana. Kaiãopokori Akaia tixini auakani Teoso sãkire auiãkani, auikari Paoro sãkire apaka. Kaiãopokoro sitoakoro, auĩtetxiakori ĩtanoroakoro, auikari Paoro sãkire apaka.
5 Xoteoakori, Paoro sãkire mauiãkani, xikotari Paoro. Ininiã ninoa apotiitana kãkiti kaneenamarini, maparĩkauatakani ahoaãtaã auakani. Apotiitana kãkitipokoni. Ininiã ninoa akiripoakata, imiteẽkatana. Ikinimane sitatxi auakani kenakotari. Neenamatxi atoko itxakatana. Imitekana Xasão inakori aapokomoni. Ĩroãkatana itapararitikana, Paoro, Sírasi pakini initinina. Inirekarina imipokĩkinirina ninoa kãkiti apotiitakanimoni apisatoõ.
6 Txamari Paoro, Sírasi pakini !auari iuaã. Ininiã ikosekaĩtotarina Xasão. Apanakini Xesosi sãkire auiãkani apaka ikosekaĩtotana. Iauĩteakorimoni anikana. Isãpiretarina iauĩteakorimoni:
—Paoro, Sírasi pakini kamari maerekati. Ikini itixiti ikamarina maerekati. Ininiã ninoa uai ate sitatxineẽpekarana uatxa.
7 Ia Xasão apakapana ninoa. Iua aapoko ikaikotana ninoa. !Ikamarina aãuĩte Sesa inakori paniãtakiti, kotxi ninoa oerekari kãkiti ãti auĩtetxi ininiãua, Xesosi inakori —itxana iauĩteakorimoni.
8 Ikara sãkiretxiti ikenakotakasaakina, kãkiti apotiitakaniua akiripoakata. Auĩtetxiakori !imarotari ikamakitina tĩkane.
9 Eereka auĩtetxiakori misãkiretana Xasão, apanakinikata:
—Hiĩkitxitana hĩsikakiko ĩkapani. Eereka auiritaina hĩsini.
Ininiã eereka auiritana isinina.

Peréia Sitatxiti Pirena

10 Kikatapeka inakasaaki, Xesosi sãkire auiãkani iokanatana Paoro, Sírasi pakini
Peréia sitatxitimoni. Iuaã Peréia sitatxiti ninoa apoka atoko, ĩroãna aikoã Xoteo apoti-
itiniãtaãua.
11 Kãkiti iuaã auakani iteene nirekari Paoro sãpirena ikenakotinina. Tesarónika
auakani !atokoni itxana ninoa. Ikiniõtika ninoa atatsopatari Teoso sãkire iõkatsopatakori,
kotxi inirekarina imarotinirina:
—Paoro sãkire atão atxiĩti? —itxana.
12 Ininiã kaiãopokori Xoteoakori auikari Xesosi sãkire. Kaiãopokoro sitoakoro Akaia
tixini auakani apaka auikari Xesosi sãkire. Naia sitoakoro auĩtetxiakori ĩtanoroakorokara.
Kaiãopokori kikiakori Akaia tixini auakani apaka auikari Xesosi sãkire.
13 Eereka Xoteoakori Tesarónika sitatxiti auakani kenakopiretari Paoro sãpiretiniri
Xesosi sãkire Peréia sitatxitiã. Ininiã ninoa sari Peréia sitatxitimoni. Apokaãkana atoko,
itxĩkitakarina kãkiti ahoaãtaã apotiitakaniua Paoro omanatinina ĩkapani.
14 Ikara atoko ininiã, Xesosi sãkire auiãkani iokanatari Paoro potxoari uinitimoni.
Sírasi, Tximótxio pakini kaikotapanika Peréia sitatxiti.
15 Paoro moianatakani anikari iua Atena sitatxitimoni. Eereka ninoa kanapiriã Peréia
sitatxitimoni. Paoro iokanapireta Sírasi, Tximótxio pakinimoni:
—Katimariã hinako —itxa.

Atena Sitatxiti Pirena

16 Ininiã Atena sitatxitiã Paoro iãtapari Sírasi, Tximótxio pakini apokini. Iuasaaki Paoro
itikari kaiãopokori teoso kãkiti kamakiti. Sitatxi xãpoka kãkiti teosonenoka. Ia xika Paoro
matinaniuata.
17 Ininiãkara Paoro oerekari Teoso sãkire Xoteoakorimoni aiko ãki Xoteo apoti-
itiniãtaãua. Xoteo minakaniua, Teoso sãkire auiãkani apaka, Paoro oerekari Teoso sãkire
iuaãtaã. Ninoa pimarauata, ininiã imisãkiretakakana Teoso sãkire ixinikinina ĩkapani.
Ikiniõtika Paoro oerekari Teoso sãkire kãkitimoni, nipokori iamotikoãtaã sikanimoni.
18 Kãkiti kaxinikaxitirerini, Epikoreo inakoni, Esitóiko inakoni apaka sãkirauata
Paorokata. Paoro sãpiretana ninoa Xesosi pirena. Isãpiretana Xesosi ipinini, eereka
õkitikiniua, iuaĩkana auãki inini pirena. Ininiã ãtikaka:
—Natokopa itxa ikara inakari sãkiretxiti? Uauato sãkire atoko itxa. !Kiĩkiteri iua —
itxana.
Apanakinipekana txari:
—Isãpiretari ãti itixiti auakani teosone pirena.

*Paoro Sãpirenauata Arióp*ako *Inakoriãtaã*

19 Eereka ninoa kaxinikaxitirerini anikari Paoro aiko kãkiti apotiitiniãtaãua, imiriĩ
nopini Arióp*ako* inakoriãtaã. Iuaã ninoa txari:
—Ate nirekari aimarotiniri poerekakiti sãkiretxiti. Mitxi kona ate kenakotari ikara
atoko inakari sãkiretxiti.
20 Ipixini poerekakiti sãkiretxiti ! aimarotapanika. Ipinimonipo itxa poerekakiti.
Ininiã pisãpiretaua. Poerekaua, aimarotini ĩkapani —itxarina Paoro.
21 Ikara atoko itxana, kotxi ikiniõtika Atena sitatxiti auakani, apaka ãti itixiti ĩkani
Atena kaikotakani nirekari ãtiãtaãkiri sãpiretakiti imarotinina ĩkapani, ininiã ikiniõtika
amaneri sãkiretxiti ikenakonãtana.
22 Paoro ikinimane apisatoõ itima, imiriĩ Arióp*ako* inakoriãtaã. Iua txana ninoa:
—Kikiakori, Atena sitatxiti auakanii, nitikapekari hĩteosone kaiãopokori, ininiã nimaro-
tari iteene hĩpaxitiniri hĩteosone.
23 Ahoaãtaã ninapaãpotakasaaki, natamatari kaiãopokori hĩteosone misãkiretikoãtaã.
Iuasaaki natamatari ãti hĩteosonemoni sikakori takikoãtaã. Iuaã natatsopatari iõkatakori:
“Uai Teoso mimarotakoti misãkiretikoãtaã.” Iua hĩteosonetakiti, himimarotakiniti, iuapi-
tikara uatxa nota sãpiretai hĩte.

24 —Iua Teoso kamari itixi. Ikinipoko itixi nopini auakari apaka ikama. Iua Apiananiri. Iua itixi auakani auĩte itxaua iua. Iaxiti auakani auĩte apaka itxaua iua. !Ikaikota kãkiti kamakiti aikotiã.
25 Ikinipokokara auapeka Teosomoni, ininiã !inirekari kãkiti kamakiti iua auini ĩkapani. Teosopitikara txĩkitakari kãkiti auãki inini. Iuakara sikaxiniretari kãkiti. Teosokara sikari ikinipoko kãkiti auakiti.
26 Merepitipanika kãkiti !auari, eereka Teoso kamari kiki Atão inakori. Ikini uãkati kãkititi atokiri itxaua iua Atão. Teoso iokanatana ninoa ikini itixitiã auinina. Kãkiti mauakani apisapanikara, imereẽri kãkiti iponaniini õti tĩkane. Iaõtari kãkiti auiniãtaã tĩkane.
27 Ikara atokora itxa Teoso kamakiti. Teoso txĩkitakari kãkiti nitiniri Teoso. Initaãpotakasaakirina, atxiĩti ninoa apokari Teoso, kotxi kona õtakoni aua Teoso.
28 Ãti txapekari: "Teoso txĩkitakaua auãki anini, atĩpokotini ĩkapani. Iua matxĩkitakakaniãua auãki anini, !aãuari." Kaxikarerini hĩte sauaki auakani txapekari: "Teoso anaakori ate apaka txaua."
29 Teoso anaakori aniniãua, ininiãkara aimarotari kona kãkiti kamakiti atoko inakarini !itxaua Teoso. Kona oro kamakorini !itxaua. Kona pirata kamakorini !itxaua. Kona kai kamakorini !itxaua Teoso. Konapitini.
30 Mitxipe kãkiti !imarotari atão inakari. Iuasaaki Teoso !imisiritana kãkiti imimarotakanisaakina. Txamari uatxaika ipaniãtari ikininape kãkiti ikini itixiti auakani imaerekanina itakanapinina ĩkapani.
31 Ikara atoko Teoso txari ikinimane kãkiti, kotxi iua ketotapekari ãti õti kãkiti misiritiko õti. Xesosi Teoso mereẽkiti iuakarako sãpiretariko kãkiti misiritiko ikara õti apokasaaki, kotxi iua imarotari atão inakari. Aimarotari Xesosi Teoso mereẽkiti ininiãua, kotxi Teoso õkitikari iua, iuaĩkana auãki inini ĩkapani —Paoro txana ninoa.
32 Xesosi iuaĩkana auãki inini pirena ikenakotakasaakina, ãtikaka napetari Paoro. Apanakini:
—Ate nirekari pisãpirena iuaĩkana akenakotini —itxarina Paoro.
33 Ininiã Paoro sipe.
34 Apanakinipekana auikapitikari Paoro sãkire. Txionísio inakori, Atena sitatxiti auakani auĩte, auikari isãkire. Apaka sito Tamari inakoro auikari isãkire.

18

Korĩto Sitatxiti Pirena

1 Eereka Paoro takanapari Atena sitatxiti. Korĩto sitatxitimoni isa. Iuamoni apoka.
2 Iuaã aõkitari kiki Ákira inakori. Iua Xoteo. Põto inakoriãtaã iua iponaniã. Itária tixini ĩkari. !Okanani apoka Korĩto sitatxiti. Apoka ĩtanorokata, Pirisira inakorokata. Ninoa takanapari Itária tixini, kotxi Itária auakani auĩte Kráotxio inakori paniãtana ikinimane Xoteoakori, Homa sitatxiti itakanapinina. Paoro ianapokota Ákira, Pirisira pakinimoni.
3 Eereka ikaikota ninoakata, kotxi ninoa parĩka iua Paoro parĩkatxikana. Papiri aamata kamakori kamakani ninoa. Ininiã Paoro kaikota Ákirakata, iuakata iparĩkauatini ĩkapani.
4 Ikiniõtika tomatiko õti, Paoro sari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã Xoteoakori, Krekoakori pakini apotiitaua. Paoro oerepiretana ninoa Xesosi sãkire, isãkire auikinina ĩkapani.
5 Sírasi, Tximótxio pakini takanapari Masetónia tixini. Korĩto sitatxiti apoãkana atoko, Paoro takanapari iparĩka papiri aamata kamakori ikamini, Teoso sãkire kãkitimoni ikiniõtika isãpiretini ĩkapani. Iua oerekana Xoteoakori Teoso mereẽkitipitikara iua Xesosi.
6 Txamari ninoa Xoteoakori omanatari Paoro. Ninoa misãkirepiretari Xesosi, ininiã Paoro kamaãkaretxitana ninoa Xesosi imisãkirepiretinina xika. Iõkokari imãka ninoa apisatoõ aãpani katxakini ĩkapani, omanãkare oerekini ĩkapani. Ininiã Paoro txana:

—Teoso !apakapai hĩte Xesosi sãkire himauikakani xika. Kona nota xikani, kotxi nisãpiretapekamai hĩte. Ininiã uatxaika nisãpiretariko Xesosi sãkire Xoteo minakonimoni. Xoteoakorimoni !nisãpiretaikariko —itxa Paoro.

7 Ininiãkara Paoro takanapana ninoa. Isari Txísio Xósito inakorimoni iua aapoko ikaikotini ĩkapani. Xoteo minakatiua iua. Teoso misãkiretakari iua. Iua aapoko aiko Xoteo apotiitiniãtaãua takote aua.

8 Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua sikani auĩte Krispo inakori auikari Apiananiri Xesosi sãkire. Ĩtanoro, imiakori apaka, auikari Xesosi sãkire. Kaiãopokori kãkiti Korĩto auakani kenakotari Paoro sãpirena, ininiã eereka ninoa auikapiretari. Ipatxisataãkana.

9 Ãti ĩkanõkati Teoso txĩkitakari Paoro itaponeuatini. Itaponemoni Apiananiri misãkiretari iua:

—!Pipĩkarauatape. Nisãkire pisãpiretapitipo kãkitimoni. !Piotokape.

10 Kotxi nota auapika pitekata. Pikarotakiri !auari, kotxi kaiãopokori kãkiti nota nakitiakori ĩkorapokoriti auari —itxa Paoromoni.

11 Ininiã Paoro kaikota iuaã ãti ano, ipixini ano pakinikanani Teoso sãkire oerekini ĩkapani.

Xoteoakori Anikari Paoro Káriomoni

12 Eereka iuaã Akaia tixini auakani auĩte ãti ĩroã, Kário inakori. Iua Homano itxaua. Homanoakori auĩtetari iua. Iuasaaki Xoteoakori apotiitaua. Ninoa maĩkari Paoro. Anikarina aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã.

13 Iuaã ninoa txari Káriomoni:

—Ia kiki na atão oerekari kãkiti Teoso paniãtakiti kamiko. Ipinimonipo itxa iua oerekakiti. Na aãtokiriakorini oerekakiti atokoni itxa. !Auiritaãka Paoro oerekapiretakiti —itxana.

14 Paoro sãkirauatini apisapanika, Kário txana Xoteoakori:

—Nisãpiretai hĩte Xoteoakori. Paoro kamaãkamariko maerekati, nota kenakotamariko apikomoni hĩsãkiremako.

15 Txamari !ikamari maerekati. Hĩte taparakienatakakaua hãuikapiretakiti xika, hãtokiriakorini oerekapiretakiti xika. Hĩte Xoteoakori. Nota ãti uãka nitxaua, ininiã hĩtekara xinikari atão inakari. Kona notani sãpiretai hĩte auiãkiti —itxa Kário.

16 Ininiã omitikana ninoa, aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã õpõkikinina ĩkapani.

17 Iuasaaki Krekoakori maĩkari Sóseni inakori. Iuani Xoteoakori apotiitiniãtaãua sikani auĩte. Krekoakori xirokitatari aãkeẽ aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã apisatoõ. Txamari Kário !imaãkatari.

Paoro Kanapiriã Ãtxiokia Sitatxitimoni

18 Eereka Paoro kaikotapanika mapaõti iuaã Korĩto sitatxiti Xesosi sãkire auiãkanikata. Eereka iua takapiretanapana ninoa. Isipe Pirisira, Ákira pakinikata. Iereẽtauana maporo ãki, Síria tixinimoni isinina ĩkapani. Sẽkireia sitatxiti apokana. Iuaã Paoro sãpiretari Teoso ikamaenetakiti Teoso ĩkapani. Eereka ikixatari ikii ikamaenetakiti ixinikini ĩkapani.

19 Ninoa apoka Épeso sitatxiti. Iuaã Paoro takanapana Pirisira, Ákira pakini. Paoro ĩroã aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã apakapapiretakakaua Xoteoakorikata Teoso sãkire isãpiretinina.

20 Ninoa misãkiretari Paoro ninoakata apikomoni ikaikotini ĩkapani. Txamari Paoro !inirekari ikaikotini.

21 —Nisariko kiiniri Teoso misãkiretiko aikotiã Xerosareẽ. Eereka Teoso nirekiniãri, uai nikanapiriã hĩtemoni —itxa Paoro.

Eereka isipe. Iereẽtaua maporo ãki. Épeso sitatxiti itakanapa.

22 Sesaréia sitatxiti apoka Paoro. Eereka isa Xerosareẽmoni. Iuaã apokasaaki, ianapokota Xesosi sãkire auiãkanimoni. Eereka isa Ãtxiokia sitatxitimoni.

23 Iuaã ikaikota mapaõti. Eereka isipe. Karásia tixini, Piríxia tixini apaka ĩpirixitiãpota.
Aapokotxi apokaãpotakasaaki, isikapoxokonitana ikinimane Xesosi sãkire auiãkani.

Aporo Pirena

24 Iuasaaki Xoteo Aporo inakori sari Épeso sitatxitimoni. Iua iponaniã Arexãtria
sitatxitiã. Paimatireri iua. Imarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori imakinika.
25 Iua oerekapeẽkaika Xesosi sãkire, ininiã atão Xesosi sãkire isãpireta kãkitimoni. Ipox-
okoniritika isãpirenauata. Txamari kãkiti patxisatiko pirena !iteene imarotapanika. Xoão
kapatxisareri oerekapiretakitinanira imarota.
26 Iua Aporo sãpirenauata itaparaxinireritika aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuasaaki
Pirisira, Ákira pakini kenakotari isãkire. Eereka anikarina aapokomonina. Oerekarina
apikomoni Teoso sãkire imarotini ĩkapani.
27 Eereka Aporo:
—Ninirekari Akaia tixinimoni nisini —itxa.
Ininiã Xesosi sãkire auiãkani:
—Ari, erekapitikari pisini.

Ininiã Xesosi sãkire auiãkani, Épeso auakani, iokanatsopatari itariakorimoni Akaia
tixini auakanimoni. Itxana iõkatsopariã: "Hãpakapariko aĩtari Aporo inakori." Aporo
apokasaaki Akaia tixini, iteene imoianatana Xesosi sãkire auiãkani. Ninoa auikari Xesosi
sãkire, kotxi Teoso iteene tiretana ninoa.
28 Ikinimane apisatoõ Aporo oerekana Xoteoakori, Xesosi sãkire mauiãkani, Xesosi
atãopitika Teoso mereẽkiti ininiua. Teoso sãkire iõkatsopatakoriã iua oerekana Xesosi
Teoso mereẽkiti ininiãua. Ininiã Xoteoakori !kasãkirena.

19

Paoro Épeso Sitatxiti Auakasaaki

1 Aporo Korĩto sitatxiti auakasaaki, Paoro ĩpirixititari Épeso tõpa Épeso sitatxiti apokini
ĩkapani. Iuaã aõkitana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani.
2 Paoro pimaãna ninoa:
—Xesosi sãkire hãuikasaaki, hãpakapatari Erekari Matamatakoti? —Paoro txana ninoa.
Ininiã ninoa:
—Kiripitipa iua Erekari Matamatakoti? !Aimarotari —itxana.
3 Ininiã Paoro:
—Kanatokopa inakariãpa hĩte patxisataãka, Erekari Matamatakoti himimarotakani?
Ininiã ninoa:
—Ari, Xoão patxisarauatini atoko inakarikanera ate patxisataãka —itxarina Paoro.
4 Ininiã Paoro:
—Xoão patxisatana kãkiti maerekati takanapakani. Itxana ninoa: "Hĩteko iteene
auikapiretariko nitikini apokakari, Kristo Xesosi inakori," Xoão txari kãkiti —itxa Paoro.
5 Ikara ikenakotaãkana atoko, ninoa patxisataãka Xesosi Apiananiri uãkaã.
6 Iuasaaki Paoro takari imakinika iuako ninoa nopini. Iuasaakipeka ninoa apakapari
Erekari Matamatakoti. Iuasaaki ninoa sãkirauata kãkiti ãti uãka sãkireẽ. Isãpiretarina
Teoso sãkire kãkitimoni.
7 Ninoa kikiakori atxiĩti tosi pakini.
8 Ipi ãti pakini kasiriti ikiniõtika aiko Xoteo apotiitiniãtaãua Paoro sãpirenauata ita-
paraxinireritika. Apanakinikata imisãkirenãtakakauana. Paoro nirekana ninoa auikini-
rina Teoso sãkire, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena.
9 Txamari ãtikaka ninoa !inirekari auikapiretinirina, kotxi !inirekarina ikara atoko
inakari sãkiretxiti. Ninoa misãkirepiretari Xesosi sãkire ikinimane kãkiti apisatoõ.
Ininiãkara Paoro takanapana ninoa. Anikana Xesosi sãkire auiãkani iuakata. Ikiniõtika

Txirano inakori oerekarauatiniãtaã Paoro oerekari Teoso sãkire kãkitimoni. Ninoa pimaaãpotakakaua Teoso sãkire imarotinina ĩkapani. Apakapapireãpotakakauana.
10 Iuaã Paoro oerekarauata ipikanani, ininiã ikinimane kãkiti Ásia tixini auakani kenakotari Xesosi Apiananiri sãkire. Xoteoakori, Krekoakori pakini kenakotari.

Sepa Anaakori Pirena

11 Teoso sikaposotiiretari Paoro posotiiretxi ipinimonipo inakari ikamini.
12 Ikara atoko ininiã ikii mata, imãka iparĩkauatini ĩkapani apaka anikaãka amianatakanimoni, ininiã Teoso txĩkitakana amianatakani erekape ininina. Maerekani matamatakoni auaĩtotiniãri kãkiti, Paoro mãka ninoa kãkiti apakapakasaaki, maerekani matamatakoni sipe.
13 Iuasaaki apanakini Xoteoakori, miĩtiakori, maerekani matamatakoni omitiãkani, sari kãkitimoni maerekani matamatakoni omitikinina ĩkapani. Xesosi pirena ikenakotana. Ininiã eereka ninoa txari maerekani matamatakonimoni:
—Apaniãtai hĩsipiniikaua Xesosi uãkaã, Paoro sãpiretakiti Xesosi uãkaã —itxana ninoa.
14 Iuasaaki aua kiki Xoteo, Sepa inakori. Sasetotxiakori auĩte itxaua. Iua anaakori kiki setxi pakini. Sepa anaakori paniãtana maerekani matamatakoni sini Xesosi uãkaã.
15 Txamari ãti õti maerekati matamatakoti apakapapiretana ninoa:
—Nota imarotari Xesosi. Nimarotari Paoro. Hĩte !nimarota. Kiniparai hĩte? —itxa maerekati matamatakoti.
16 Iuasaakipeka kiki maerekati auaĩtotakiti okakataua ninoa nopini. Apiataparata iua maerekati. Iuasaaki iua ãsokitakatapena ninoani. Ininiã ninoa miteẽkata, kasarapekana, kakaropekana itxapena.
17 Ikinimane kãkiti Épeso sitatxiti auakani kenakopiretari ikara ene. Xoteoakori, Krekoakori apaka kenakopiretari ikara ene, ininiãkara ipĩkarauatana. Ikara atoko ininiãkara Xesosi uãka apiata ipaxitaãka.
18 Kaiãopokori Xesosi sãkire auiãkani apotiitaua. Ikinimane apisatoõ isãpiretarina maerekati mitxi ikamakitina.
19 Apanakini kasikapõererini apaka apoka iuaã. Iminarina sikapõeretxi apaiaõkiko tsopa. Ikinimane apisatoõ iotikarina. !Inirekaikarina maerekati ikaminina. Iaõtarina ikara aãtsopa ĩki. Iĩki sĩkoẽta mio txineiro ota pirata kamakoro. Kaiãopokoro txineiro.
20 Ikara atoko ininiãpanirako Apiananiri sãkire iaripiretako ikini itixiti. Kaiãopokori kãkiti apiata auikaãpotari Apiananiri sãkire.
21 Eereka Paoro ãkixinire txari:
—Nĩpirixititariko Masetónia tixini, Akaia tixini pakini. Iposo atoko Xerosareẽmoni nisako. Iposo atoko Homa sitatxitimoni nisako —itxa ãkixinireẽ.
22 Iokanatana imoianariakori, Tximótxio, Erásito inakori pakini Masetónia tixinimoni. Paoro kaikotapanika Ásia tixiniã.

Neenamatxi Épeso Sitatxiti Auini

23 Iuasaaki Paoro Épeso sitatxiti auakasaaki, kãkiti Xesosi oerekapiretakiti manirekakani misãkirepireãpotari Paoro, kotxi !inirekarina Xesosi oerekapiretakiti.
24 Iuasaaki kiki Temétxio inakori aua iuaã. Ikamari aiko axapitipikiri inakari. Krekoakori teosone Txiana inakoro misãkiretiko aikoti atoko inakari ikama. Kaiãopokori ikama pirata kamakori ivẽtxitini ĩkapani. Iua, initiriakori apaka apakaparo txineiropokoni iparĩkana ĩki.
25 Iua Temétxio pĩkapiretana ikinimane initiriakori, ninoa kamakitikana kamakani apaka. Temétxio txana:
—Kikiakori, hĩte imarotari kaiãopokori txineiro aãpakapa aparĩka ĩki.
26 Hĩte kenakotapekari Paoro sãpirenãtakiti. Paoro txanãta: “Kãkiti kamakiti kona teoso !itxaua.” Kona ia tõpananini, kona Épesonanini, ikara atoko itxa. Ikini itixiti Ásia

tixini auakanimoni ikara atoko itxa. Kaiãopokori kãkiti Paoro sãkire auiãkani auapeka. Kaiãopokori kãkiti !inirekaikari teoso ate kamakiti.
27 Atxiĩti kãkiti misãkirepiretari ate kamakiti. Atxiĩti !inirekaikari aparĩka. !Ikarananini. Atxiĩti kãkiti ! ipaxitaikari ateosone Txiana misãkiretiko aikoti. Ininiã atxiĩti kãkiti misãkirepiretaro oa Txiana. Ikinimane Ásia tixini auakani teosonetaro oa. Ikini itixiti auakani teosonetaro oa —itxa Temétxio ninoamoni.
28 Ninoa kenakotakasaakiri ikara sãkiretxiti, omanãkarauatana. Ninoa akirikata:
—Txiana, Épeso auakani teosone. Apiananiro oa —itxanãtana ninoa.
29 Ikinimane kãkiti sitatxi auakani miteẽkata, akiriãpokatana. Imaĩkarina Paoro moianariakori, Kaio inakori, Arisitako inakori pakini. Ninoa Masetónia tixinikini. Ikosekaĩtokatana. Imimiteẽkatana. Kãkiti apotiitiniãtaãua aikotimoni anikaãkana, miĩroã itxana.
30 Ikara Paoro imarotakasaaki, inirekari ĩroini kãkitikata isãkirauatini ĩkapani, txamari Xesosi sãkire auiãkani !auiritari iua ĩroini.
31 Ãtikaka Ásia tixini auakani auĩteakori, Paoro tiretakani, iokanapireta Paoromoni:
—Kona piĩroãpeko kãkiti apotiitiniãtaãua aikoti ãki —itxarina iokanapirena.
32 Aiko ãki ikinimane akiripoananikata. Apanakini akirikatakiti ipinimonipo. Apanakinipekana akirikatakiti ipinimonipo itxanãtana, kotxi kaiãopokori kãkiti txari:
—Kixikapa aãpotiitaua?
!Imarotarina ixika.
33 Xoteoakori iuaã apotiitakaniua katikari Arexãtri inakori ikinimane apisatoõ, isãkirauatini ĩkapani. Iuasaaki õkitikari iuako kãkiti iotokini ĩkapani, isãkire ikenakotinina ĩkapani.
34 Txamari ninoa imarotakasaakiri Arexãtri Xoteo ininiãua, akiripoakatana ipi oara:
—Txiana, Épeso auakani teosone, Apiananiro —itxanãtapikana.
35 Eereka auĩtetxi inakariua apoka ninoa apisatoõ. Iua posotari ninoa iotokakini. Itxarina:
—Ikini itixiti auakani imarotari atenokara Épeso auakaninokara nĩkatiniri ateosone Txiana misãkiretiko aikoti. Apiananiro oa. Ninoa imarotari atenokara nĩkatiniri kai oa ĩto atoko inakari iaxiti katxakakaro.
36 Ikinimane imarotapekari ikara inakari, ininiãkara hĩotokako. Iteene hĩxinikariko hĩkamakiti tĩkane. Maxikatiĩka !hãkirinãtape.
37 Kotxi hĩte minana naia kikiakori uaimoni, txamari ! iĩtirĩkarina tiitxi ateosone misãkiretiko aikoti ãki auakari. !Imisãkirepiretarona ateosone.
38 Temétxio, iuakata parĩkauatakani pakini, nirekiniãri naia kateiamoni isinina, auapitika aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã. Auapitika aãuĩteakori. Iuaã erekari isãpiretinirina maerekati naia kamakiti.
39 Iuaĩkana hĩtsoatiniã, sitatxi auakani auĩteakori apotiitakasaakiua, hĩsãpiretana ninoa himapokaerekatakiniti ninoa õtãkikinii ĩkapani.
40 ! Apakata mixikanani himitekini, hãkiripoakatini atoko hĩkamini. Maxikatiĩka hãkiripoanãta. Ixika !auari. Atxiĩti Homanoakori auĩte txitaua maerekati akamakiti xika —itxana ninoamoni.
41 Eereka ipaniãtana ninoa sini.

20

Masetónia Tixini, Akaia Tixini Pakini

1 Ninoa kãkiti apotiitakaniua aapokomonina ikanapiriãka atoko, Paoro pĩkapiretana Xesosi sãkire auiãkani. Imisãkiretana. Ikamapoxokonitana. Iposo atoko itakanapapiretana. Isipe Masetónia tixinimoni.
2 Ĩpirixititari Masetónia tixini. Aapokotxi apokaãpotakasaaki, isãpireãpotari Xesosi sãkire kãkitimoni. Isikataparaxiniretana. Eereka Akaia tixinimoni apoka.

3 Iuaã ikaikota ipi ãti pakini kasiriti. Eereka Paoro kaiamapeka maporo ãki iereẽtiniua
Síria tixinimoni isini ĩkapani. Iuasaaki, ikenakopiretari Xoteoakori okaenetiniri iua.
Ininiãkara Paoro:
—Masetónia tixinimonikanerako nikanapiriãko —itxa Paoro.
4 Sópato inakori Peréia sitatxitikiri sari iuakata. Piho inakori ãkiri itxaua. Arisitako
inakori, Sekõto inakori, Tesarónika sitatxitikini, ninoa apaka sari Paorokata. Kaio
inakori Tepi sitatxitikiri apaka sari Paorokata. Txíkiko inakori, Tópimo inakori Ásia
tixinikini, Tximótxio inakori pakini moianatari Paoro.
5 Iuasaaki nota Arókasi inakori iuakata naua. Paoro imoianariakorikata ĩkiika isinina.
Nota, nimoianariakorikata sari Paoro tikini. Tóatxi sitatxiti Paoro iãtapaua ate.
6 Pão miãtiãkati nikiko õti napaka atoko, Piriposi sitatxiti aiereẽtaua maporo ãki Tóatxi
sitatxiti asini ĩkapani. Sĩko pakini õti napaka atoko Tóatxi aãpoka. Iuaã aaõkitana Paoro
imoianariakorikata. Iuaã anapari ãti semanati.

Paoro Txĩkitakari Ipĩkari Iuaĩkana Auãki Inini

7 Tomatiko õtisaaki Xesosi sãkire auiãkani apotiitaua komiri ixanakinina ĩkapani, Xesosi
ipinini ixinikinina ĩkapani. Iuasaaki Paoro oerekanãtari Teoso sãkire. Apaĩkanõkapeka
isãpirenauatapanika, kotxi katimatinĩkata isipe.
8 Ate apotiitiniãtaãua aiko inopinita auakari iriko ãki. Iuaã auari kaiãopokori tirikapi
poniãkari, ininiãkara papatakari.
9 Iuasaaki ãtokori Etxiko inakori topãkanãta inopinita auakari sonaã. Paoro
sãpirenauanãtapika, ininiãkara itapo inokaãpotari iua Etxiko. Eereka imaka. Iuasaaki
ixipotorika. Xitipeka apoãkata. Ninoa miteẽkata iuamoni isinina, txamari !auaika.
10 Ininiã Paoro katxaka, sa itxa iuamoni. Isirĩka iua ipĩkari nopini, imaarata itxari.
—!Hĩpĩkarauatape. Auãkipanikari —itxana ninoa.
Ininiã iuaĩkana iua ãtokori auãkipeka itxa.
11 Iposo atoko Paoro kanĩka iuaĩkana inopinita irikomoni. Komiri inika. Iposo atoko
iuaĩkana ninoakata isãkirauanãtiniritika katimata itxa. Ikatimataãka atoko isipe Paoro.
12 Eereka anikarina iua ãtokori aapokomoni. Ninoa iteene poxokoniuata iua
auãkipanika inini.

Miretomoni Sikiko Pirena

13 Iuasaaki Paoro paniãtaua ate:
—Hĩte sari maporoã Asosi sitatxitimoni. Imiriĩrako nota sari. Iuaã nota iereẽtaua
hĩtekata —itxaua ate.
Ininiã ate sari iua apisa.
14 Asosi sitatxiti Paoro aõkitaua ate. Iereẽtaua maporo ãki. Iposo atoko asa Mitxireni
sitatxitimoni.
15 Iuaãtaã aãpokasaaki, iuaĩkana apotorika. Ãti õti napaka atoko, anapari Kio inakori
takote pokomiriĩ. Ãti õti napaka atoko, Samosi inakori pokomiriĩ aãpoka. Iuaĩkana ãti õti
napaka atoko, aãpoka Mireto sitatxiti.
16 Iuasaaki Paoro !inirekari Épeso ioporokoti apokitini, kotxi !inirekari auapokotini
Ásia tixiniã. Ikatimaritaua, kotxi iposotiniãri, inirekari Xerosareẽ apokini. Pẽtekósitxi
kiiniriti apisapanika apokini inireka.

Xesosi Sãkire Auiãkani Auĩteakori Õtãkikiko

17 Ininiã Paoro Mireto sitatxiti auakasaaki, iokanapireta Épeso sitatxitimoni.
Ipĩkapiretana Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori.
18 Ninoa apokasaaki, Paoro misãkiretana ninoa:
—Himarotari merepitipanika Ásia tixini napokasaaki, eereka hĩtekata nauakasaaki,
himarotari ikiniõtika nauini hĩtekata.

19 Iuasaaki niparĩkauata Apiananiri nirekakiti nikamini. Na niuikaua. Iteene nitxiapata. Xoteoakori nirekari okinino, ininiã nimaxirexinire auapitika iuasaaki, iuaritika nikamari Apiananiri paniãtakiti.
20 Himarotari na nikipatari ipixini Teoso sãkire. Nisãpiretapekai hĩte imakinika Teoso sãkire hĩte ereka hinini ĩkapani. Kãkiti apotiitiniãtaãua noerekai Teoso sãkire. Apaka nisari ãti haãpokomoni, eereka ãti haãpokomoni, eereka ãti haãpokomoni, nitxaãpota Teoso sãkire noerekinii.
21 Xoteoakori, Xoteo minakaniua apaka nisãpiretari nimarotakiti Teoso oerekakiti maerekanitxi itakanapinina ĩkapani, Teoso paniãtakiti ikaminina ĩkapani. Nisãpiretari nimarotakiti Teoso oerekakiti, Xesosi Apiananiri sãkire auikinina ĩkapani.
22 —Ininiã nota sariko Xerosareẽ, kotxi Erekari Matamatakoti paniãtano nota iuaã nisini. !Nimarotari kiatokouako ninaãkapaniko iuaã.
23 Ikini sitatxiti nauakasaaki, Erekari Matamatakoti pinitano: “Piteniko takapeẽkako kateia ãki iuaã. Iuaã pimisiritiko auapitikako,” itxano. Iuananira nimarota Xerosareẽ napokasaaki.
24 Ikara nimisiritiko sãkiretxiti kona mamakari nixinikakiti, kotxi kona nitiretari nauini ĩkorapokoriti. Xesosi Apiananiri paniãtakiti parĩkatxiti ninireka nikamini. Nipoxokoniritika nauini mapotõkirepe nitxako. Xesosi paniãtano Teoso iokanapirena erekari Teoso tiraõki nisãpiretini kãkiti.
25 —Nisãpiretapekari Teoso auĩtetxi ininiãua pirena hĩte sauaki nauakasaaki. Uatxa nimarotari hĩte hĩkinika kona hãtamataikanoko nota.
26 Ininiã hĩxinikapikariko nisãkire iaõka uatxa nisãpiretakiti. Kãkiti hĩte sauaki auakari pĩpinanakiniã, Teoso kimapore imimarotakaniã, kona nota xikani.
27 Kotxi nisãpiretapekai hĩtemoni imakinika Teoso iokanapirena.
28 Erepaniko, katokinani hĩtxako maerekati apokini hĩtemoni. Erekari Matamatakoti sikapekari kãkiti hĩtemoni Xesosi sãkire hõerekini ĩkapani, ininiãkara hinĩkatana ninoa. Soti auĩte nĩkatakani atokokana hĩtxauako. Ninoa hĩpiraakori atoko. Ininiã hĩtiretanako ninoa kãkiti, kotxi Teoso nakitiakori itxauana. Teoso ãkiri ipina ninoa ĩkapani, iua nakitiakori ininiuana ĩkapani.
29 Nimarotari kãkiti apokapitikako hĩtemoni nota sini tikini. Ninoa nirekari ixipokinirina hĩparĩka Teoso ĩkapani. Xapakori patari imaĩkini monõkoni atoko itxako ninoa hĩte sauaki imonõkoni apokini. Ininiã erepaniko. Katokinani hĩtxako.
30 Ãti õti kãkiti hĩte oereẽkini sãpiretakiti na atãoni. Koketakori sãkiretxiti isãpiretana apanakini Xesosi sãkire auiãkani. Ikara xika apanakini auikari ninoa sãkire, ininiãkara isanako ninoakata. !Auikaikarina hĩte sãkire.
31 Ininiãkara erepaniko. Hĩxinikariko ipi anokanani ãti anokanani pakini nota õtãkikanãtai hĩte. Noerekanãtai hĩte Teoso sãkire ĩkanõka, pokamara pakini. Ikiniõtika noerekai hĩte. Nitxiapata nõtãkikasaakii, kotxi nitiretai.
32 —Uatxa nisikai hĩte Teosomoni, iua nĩkatinii ĩkapani. Nitakanapari Teoso sãpirena hĩtekata, kotxi iua sãpiretari isikinii ikinipoko erekari. Iuara sikaposotiiretai hĩte. Iuara sikai hĩte erekari inĩkatakiti, inakitiakorimoni isikini ĩkapani.
33 !Nixikotari apanakini. !Nimaãkatari itxineirote, imãkana pakini.
34 Hĩte imarotapitikari notaka parĩkauata imakinika ninireẽkiti, nimoianariakori nireẽkiti apaka niamotini ĩkapani.
35 Ikara atoko aparĩkauatiniã, atiretana kãkiti maposotakaniua. Nota parĩka oerekapekai hĩte ikara atoko hĩkamini. Maxinikari Xesosi Apiananiri sãkire. Iua txari: “Teoso takari erekari kãkitimoni iua amonitakiti apakapakasaaki. Teoso takari apia erekari sikarauatakarimoni,” —Paoro txana ninoa Épesokinimoni, Teoso sãkire auiãkani auĩteakorimoni.
36 Iuasaaki Paoro kapotoreẽkaua ninoakata. Imisãkiretarina Teoso.

37 Ninoa ikinimane txiapakata. Imaarãkarina Paoro, apitxoka itxarina. Itakapiretana-
parina.
38 Apiata imatinanina, kotxi Paoro sãpiretana ninoa, !aõkitaikarina iua. Isana iuakata
maporomoni.

21

Paoro Sari Xerosareẽmoni

1 Maporo aãpokasaaki, ate takapiretanapana ninoa Épesokini. Eereka asipeka. Kosi
pokomiriĩtimoni asakatapitipo. Iuaã aãpoka. Katimatinĩkata asa Hotxi ioporokotemoni.
Eereka Pátara sitatxitimoni asa.
2 Iuaã aãpokaro ãto maporo Penísia tixinimoni sikaro, ininiã aiereẽtaua atoko ate
potorika asini.
3 Apaniãxiti apokasaaki, aãtamatari Xipri pokomiriĩti. Anapari Xipri pokomiriĩti
asanaremoni. Asari Síria tixinimoni. Aãpokita Txiro sitatxiti, kotxi iuaã tiitxi maporo
ãki auakari kaikota.
4 Iuaã ate aõkitari kãkiti Xesosi sãkire auiãkani, ininiã akaikota ninoakata ãti semanati.
Ninoa txari Paoro:
—Xerosareẽmoni !pisipe, kotxi Erekari Matamatakoti sãpiretapekaua ate pimisiritiko
tĩkane aua iuaãtaã —itxarina.
5 Apotorikini õti apokasaaki, ate sipe iuaĩkana maporomoni. Ninoa ikinika,
ĩtanoroakorokata, imiakorikata, isana atekata sitatxi ĩtiniã ioporokomoni. Akinika akapo-
toreẽkaua ikipatxiteẽ, misãkireta atxari Teoso.
6 Atakapiretanapana iposo atoko, ate iereẽtaua maporo ãki. Ninoa kanapiriã
aapokomonina.
7 Ininiã Txiro sitatxiti atakanapa. Iuaĩkana apotorika. Eereka aãpoka Pitoremaita
sitatxiti. Iuaã ate misãkiretana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani. Akaikota ãti õti ninoakata.
8 Katimatinĩkata iuaĩkana apotorika asini. Eereka aãpoka Sesaréia sitatxiti. Iuaã Piripi
inakori aapokomoni asa. Teoso sãkire sãpiretakari itxaua Piripi. Xesosi moianariakori
Xerosareẽ auakasaakina, ninoa mereẽri iua Piripi, apikomoni kikiakori seisi pakini,
ninoa imoianatinina ĩkapani. Ate kaikota Piripi aapoko.
9 Piripi auari ipi ipi pakini imiakoro ãtokoropanika. Ninoa apaka sãpiretari Teoso
iokanapirena kãkitimoni.
10 Ate auanapa iuaã mapaõti. Iuasaaki Teoso sãkire sãpiretakari Ákapo inakori Xotéia
tõpa potorikakari apoka Piripi aapoko.
11 Ikosekari Paoro makiomatare. Iĩtxikari iuako ikitikata. Itxari:
—Erekari Matamatakoti txari: “Xoteoakori Xerosareẽ auakani iaxirikapiriko ia
makiomataretxi nakititakari ia atokokanerako iaxirikiko. Eereka isikarina Xoteo
minakonimoni” —Ákapo txaua ate.
12 Ikara akenakotakasaaki, ate apanakini iuaã auakanikata txari Paoro:
—Paoro koniko !pisipe Xerosareẽmoni —atxari.
13 Txamari Paoro:
—Kinirepa hĩtxiapanãta? Hĩte kamamatinanitano nota. !Nimaãkatari niaxirikiko
Xerosareẽ. !Nimaãkatari nokiko apaka Apiananiri Xesosi nauikini xika —itxaua ate.
14 !Ikĩpitari asãkire. Ininiã ate:
—Iaõpe. Ikara atoko ininiã, ate nirekari Teoso nireẽkiti kamiko —atxa.
15 Mapaõti inapaka atoko, aãiamata Xerosareẽmoni asini ĩkapani. Eereka apotorika
asini.
16 Apanakini Xesosi sãkire auiãkani Sesaréiakini sari atekata apaka. Menasõ inakori
aapoko ninoa anikaua ate, kotxi iuaã anirekari akaikotini. Menasõ Xipri pokomiriĩtikiri.
Okananipeka iua auikari Xesosi sãkire.

Paoro Apoka Xerosareẽ

17 Xerosareẽ aãpokasaaki, Xesosi sãkire auiãkani apakapaua ate ipoxokoniritikana.
18 Katimatinĩkata Paoro sari atekata Txiakomoni aianapokotini ĩkapani. Ikinimane
Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori aua iuaãtaã.
19 Paoro misãkiretana. Isãpiretana imakinika Teoso kamakiti Paoro parĩkaã Xoteo
minakaniua sauaki iparĩkauatakasaaki.
20 Ikara ikenakotakana atoko, ninoa txari:
—Peerekari Apiananiri —itxana.
Eereka itxarina Paoro:
—Aĩtari, pimarotari kaiãopokori Xoteoakori auikiniri Xesosi sãkire. Ninoa auikari
Moisesini oerekakiti sãkiretxiti apaka.
21 Apanakini sãpiretapekana ninoa: "Paoro oerekanãtana Xoteoakori, Xoteo minaka-
niua sauaki auakani, Moisesini oerekakiti itakanapinina ĩkapani. Oerekanãtana ninoa
Teoso takaõtxikare imiakori ĩtoã imatakakani ĩkapani. Oerekanãtana ninoa aãtokiriakorini
oerekakiti itakanapinina ĩkapani." Ikara atoko itxanãtana ninoa.
22 Ninoa !imarotapanikari pite uai apokini, ininiãkara natokopa atxatari akaminiri,
kotxi anirekari ninoa imarotiniri apanakini sãpiretakiti poxiene inini. Anirekari ninoa
imarotiniri pite auikapitikari Moisesini oerekakiti.
23 Ininiãkara ia pikama. Naia ipi ipi pakini kikiakori misãkiretari Teoso. Isãpiretarina
Teosomonikari ikamaenetakitina tĩkane.
24 Ininiã pisa naiakata Moisesini oerekakiti iaõka hĩkamini ĩkapani, ininiãkara
hĩkipaãtaua Teoso ĩkapani. Pite iĩkitxitari naia kii kixatiko ĩkapani. Ikara atoko ininiã,
ikinimane imarotariko poxienetapa apanakini sãpiretakiti. Ninoa imarotariko
Moisesini paniãtakiti pikamini.
25 Ninoapekana, Xoteo minakaniua Xesosi sãkire auiãkanipekana, ate iokanatsopat-
apeka ninoamoni. Asãpiretana ate xinikakiti: —! Hinikapiriko nipokori teoso kãkiti
kamakitimoni sikakori. !Hinikapiri arẽkatxi. Manotsaãtakori xini !hinikape. !Hĩsirĩkape
pĩtanoro minakotokatika. ! Hĩsirĩkape pĩtaniri minakotikatika. Ikara atoko atxa ate
ninoamoni aiokanatsopatini —itxarina Paoro.
26 Ininiã Paoro anikana ninoa kikiakori. Katimatinĩkata ninoa kipaãtaua Teoso ĩkapani
Moisesini oerekakiti iaõka ikaminina ĩkapani. Eereka Paoro ĩroã Teoso misãkiretiko
aikotiã. Isãpiretari sasetotxi ninoa keto iĩtona arokiko xipokini õti, kotxi iuasaakiko
sasetotxi apakapari ninoa sikakiti Teosomoni.

Paoro Maĩkiko

27 Iua semanati kaiamapeka ixipokini inakasaaki, ãtikaka Xoteoakori Ásia tixinikini
atamatari Paoro Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Ninoa misãkirepiretari Paoro ikinimane
kãkiti iuaã apotiitakanimoni, ininiã ninoa sãkire xika ikinimane omanatari Paoro.
Eereka imaĩkarina Paoroni.
28 Ásia tixinikini akiripoata:
—Hĩte Xoteoakori himoianataua ate. Ia kikira oerekari ikini itixitikini omanatinina
Xoteoakori. Iara oerekari kãkiti Moisesi paniãtakiti imakamakani. Oerekari kãkiti
mapaxitakaniri ia Teoso misãkiretiko aikoti. Ĩkorasaaki !ipaxitari ia aiko, kotxi imiĩroãna
Xoteo minakaniua aiko ãki, ininiãkara itxikotari ia aiko Teoso nakiti —itxanãtana ninoa.
29 Ikara itxana, kotxi mitxi itikarina kiki Xoteo minakatiua Tópimo inakori Épeso
sitatxitikiri Paorokata tĩpokotini sitatxi apanĩkaki. Txamari Paoro !anikari iua aiko ãki.
Ininiã iuãkatarina Paoro anikapekari iua aiko ãki.
30 Ininiã iua Paoro maĩkiko pirena iaripireta. Ikininape sitatxi auakani kenakoene-
takasaakiri ikara, imitekana aikomoni. Imaĩkarina Paoro. Ikosekaĩtotarina. Teoso
misãkiretiko aikotiã imipokiãkatarina Paoro. Iuasaakipeka aiko tore totaãkapeka.
31 Kãkiti iuaã apotiitakaniua nirekari okiniri Paoro. Sotatoakori Homano inakaniua
ninoa auĩte kenakoenetari ikinimane Xerosareẽ auakani neenamauatini.

32 Iuasaakipeka sotatoakori auĩte anikana sotatoakori. Imitekana Paoromoni. Kãkiti
atapakasaakina sotatoakori auĩte sotatoakorikata, iuasaakiika iotoka Paoro iaritatin-
ina.
33 Ininiã sotatoakori auĩte maĩkari Paoro. Ipaniãtana sotatoakori Paoro iaxirikini ipi
kohẽtxiã. Iposo atoko ipimaãna kãkiti itakote auakani:
—Kiripa ia kiki? Kixikapa ia atoko inaãka? —itxana ninoa.
34 Ininiã ãtikaka iuaã auakani, ia xikara. Apanakinipekana ãti xikara, itxaãponãtana
isãkirena. Sãkiretxi kaiãopokori ininiã, iua !imarotari atão ixika. Ikara atoko ininiã,
sotatoakori auĩte paniãtana sotatoakori, ninoa aapokomoni anikinirina Paoro.
35 Sotato aapokokiri kanikoatxiã apokasaakina, sotatoakori õtanõkari Paoro ĩto, kãkiti
mamaĩkakaniri ĩkapani.
36 Kotxi kaiãopokori kãkiti itikini ĩkani akiripoakata:
—Hõkariko. Hõkariko —itxanãtana.
37 Paoro sotatoakori aapoko ãki iĩroãnapanoka inakasaaki, Paoro txari sotatoakori
auĩte:
—Apakata pite nimisãkiretini?
Ininiã sotato auĩte tikoka.
—Pite imarotari Krekoakori sãkire —itxari Paoro.
38 —Kona piteni Exito tixinikiri pitxataua? Kona piteni kitatiki kamanãtari neena-
matxi auĩtetxiakori pomanatini? Kona piteni anikatana ipi ipi pakini mio kokanirini
ixaminakitekatana ãparaã makipakaniãtaã? —ipimaãri Paoro.
39 Ininiã Paoro:
—Kona notani. Xoteo nitxaua. Nota Taaso sitatxitikiririano nota. Taaso sitatxiti, sitatxi
apiari inakari, Sirísia tixinikiri. Pauiritano nakira kãkiti nimisãkiretini —itxari iua.
40 Ininiã sotatoakori auĩte:
—Ari, pimisãkiretana.
Inakasaakiri Paoro tima kanikoatxiã. Iuasaaki õkitikari iuako kãkiti akiritini iotokini
ĩkapani, isãkire ikenakotinina ĩkapani. Ikinipoko iotokasaaki, iua sãkirauata ninoakata
Xoteo sãkireẽ, Epiráiko sãkireẽ.

22

Paoro Misãkiretari Xerosareẽ Auakani

1 Ininiã Paoro:
—Nitariakori, niriakori, hĩkenakotariko nisãkire. Na maerekati na nikama. Erekari-
nokara nikama —itxa.
2 Ninoa kenakotakasaakiri ninoaka sãkireẽ, Epiráiko sãkireẽ isãkirauatini, !akiritaikana.
Itsorĩkaãtana.
3 Ininiã Paoro:
—Xoteopitikarano nota. Niponaniã Taaso sitatxiti, Sirísia tixiniã. Eereka uai Xe-
rosareẽ sitatxiti napoka. Uaikara naneẽ. Iuasaaki koerekareri kimatireri Kamarieo in-
akori oerekano imakinika. Iua oerekano akiomaneakorini kitxakapirĩkarini paniãtakiti
imakinika. Nota parĩkauata Teoso ĩkapaninokara, hĩte parĩkauatini atokotxikana.
4 Mitxipeka nota kapokotana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani, Xesosi kimaporeẽ sikani.
Nimaĩkana, kateia ãki oka nitxana. Kiki, sito pakini nimaĩka. Nota xika ninoani ipĩpe.
5 Sasetotxiakori auĩte apiatakari, Xoteo auĩteakori pakini imarotari atãopitika nisãkire.
Ninoakara sikano aãtsopa iõkatsopatakitina auĩtetxiakorimoni Tamásiko sitatxiti auakan-
imoni nanikini ĩkapani. Iua aãtsopa auiritano Xesosi sãkire auiãkani nimaĩkini. Ininiã
nota sari iuaã Xesosi sãkire auiãkani nimaĩkini ĩkapani, Xerosareẽmoni nimikanapiriinina
ĩkapani imisiritikona tĩkane.
6 —Apaniãxiti Tamásiko sitatxiti takote napokaãpotakasaaki, patimari iotximere iaxi-
tikiri apoka notamoni.

7 Xiti nirika. Nikenakotari nakiriuãkatiko: “Saoro, Saoro, kinirepa pite misiritano nota?” itxano.
8 —Ininiã nota: “Apiananiri, kiriparai pite?” nitxari.
—Ininiã iua: “Nota Xesosi Nasaree sitatxitikirikarano nota. Pimisiritakitikarano nota,” itxano.
9 —Nimoianariakori atamatari iua iotximere, ininiã ipĩkarauatana. Na ikenakotarina nota misãkiretakari.
10 Ininiã nota: “Apiananiri, kipa pinireka pitemoni nikamini?” nitxari.
—Ininiã Apiananiri: “Ereẽ pitima. Tamásikomoni pisa. Iuaãtaã pisãpiretaãkako imakinika Teoso nireẽkiti pikamini ĩkapani,” itxa Apiananiri notamoni.
11 —Iua iotximere xika mõsiãreti nitxaua. Ininiã nimoianariakori kanõpiãpotano. Anikanona Tamásikomoni.
12 Iuaãtaã aua kiki Ananíasi inakori. Iua kamapikari akiomaneakorini kitxakapirĩkarini paniãtakiti. Ikinimane Xoteoakori Tamásiko auakani iteene paxitari iua.
13 Iua ina notamoni. Nota takote apoka itxa. Itxano: “Nitari Saoro, kõsiãre pitxako,” itxano nota.
—Iuasaakipeka nota kõsiãrepeka nitxa. Natamatari iua.
14 Iua: “Akiomaneakorini Teosone mereẽi pite inirekakiti pimarotini ĩkapani. Teoso mereẽi pite Erekarinoka Kamakari patamatini ĩkapani. Teoso mereẽi pite Erekarinoka Kamakari sãkire pikenakotini ĩkapani.
15 Pitekarako sãpiretariko itanapoko kãkitimoni atão Xesosi pirena, patamatakiti, pikenakotakiti pakini.
16 Ininiã kona okanani pitxape. Põkitikaua. Pipatxisataãkako. Pakiritariko Apiananiri uãka, ininiã iua makatxakari pimaerekani,” Ananíasi txano nota.
17 Eereka nikanapiriã Xerosareẽmoni. Teoso misãkiretiko aikotimoni nisa. Iuaã Teoso nimisãkirenãtakasaaki, nitaponetari Apiananiri.
18 Natamatari iua. Itxano nota: “Katima pitxako. Xerosareẽ posipika uatxapeka. Uai auakani !auikapaniri nota pirena pisãpiretakiti,” itxa.
19 Ininiã nota: “Apiananiri, nota nitapekana kãkiti pisãkire auiãkani ikini aikoti Xoteo apotiitiniãtaãua. Niãsokapekana. Kateia ãki nitakapekana. Ninoa imarotapitikari ikara nikamakiti.
20 Pite sãkire sãpiretakari Estevão inakori okikosaaki, nota aua iuaã. Iuasaaki ninĩkatari kokanirini mãka inopinikiri. Nota apokaerekatari okinirina iuani.”
21 —Ininiã Apiananiri: “Pisipeka. Õtakoxiti niokanatai Xoteo minakonimoni,” itxano —itxa Paoro kãkitimoni.

Paoro Homano Itxaua

22 Iuasaakipeka Xoteo minakonimoni isini xika, kãkiti iuaã apotiitakaniua ! inirekaikarina Paoro sãkire ikenakotinina. Omanãkarauata. Akiripoakatana:
—Hõkariko. !Erekari auapanika inini —itxana.
23 Akiripoakatana. Iõkokarina imãkana inopinikiri. Kipatxi okarapekatana apaka, kotxi omanãkarauata.
24 Ininiã sotatoakori auĩte paniãtana sotatoakori anikiniri Paoro aiko kaikori ãki, sotatoakori aapoko ãki. Ipaniãtana Paoro ixirokitatiko tĩkane, kotxi inirekari imarotiniri Paoro omanatiko xika.
25 Paoroni iĩtxikasaakina ixirokitatiko ĩkapani, Paoro pimaãri sotato itakote timakari:
—Erekari atxiĩti hĩte xirokitatiniri kiki Homano inakori maxikatiĩka? Homano nitxaua. Kixikapa hĩte nirekari hĩxirokitatinino? —Paoro txari iua.
26 Ininiãkara sotato sari iauĩtemoni.
—Iua kiki amaĩkakiti Homano itxaua iua, ininiãkara erepaniko iuamoni pikamakiti tĩkane —itxari.
27 Ininiã sotatoakori auĩte sari Paoromoni.
—Pisãpiretano. Homanokani pitxataua? —itxari Paoro.

Ininiã Paoro:
—Iuapitikarano nota.
28 Sotatoakori auĩte txari:
—Nota Homano nitxaua, kotxi niĩkitxitari aãtsopa ĩki Homano nininiua ĩkapani. Pakaroneri.
Ininiã Paoro:
—Niponaniãkasaaki Homano nitxapekaua —itxa.
29 Iuasaaki Paoro xirokaaritakani patimari isinina. Sotatoakori auĩte pĩkarauata, Paoro Homano ininiua imarotakasaaki, kotxi iua paniãtana sotatoakori iĩtxikiniri Paoro.

Paoro Xoteo Auĩteakori Apisatoõ

30 Katimatinĩkata sotatoakori auĩte koxirikari Paoro. Inirekari imarotiniri Xoteo apoĩtiniri, ininiã ipĩkapiretana sasetotxi auĩteakori, Xoteo auĩteakorikata. Ipaniãtari Paoro itimini ninoa apisatoõ.

23

1 Ininiã Paoro iteene mixinitoõtana Xoteo auĩteakori.
—Nitariakori, erekari nikaminiritika, uatxa uai naua. Teoso nireẽkitinoka ninireka nikamini. Teoso imarotari ikara, kotxi imarotari nixinikakiti nãkixinireẽ —itxa.
2 Sasetotxiakori auĩte apiatakari Ananíasi inakori !ipotxitari Paoro sãkire, ininiã ipaniãtari Paoro takote auakani aritiniri Paoro sona.
3 Ininiã Paoro:
—Teosokarako aritaiko pite. Aapokotxi tare txĩtatakori atoko pitxa pite, kotxi mapara peerekai, txamari pãkixinireẽ maerekatinoka. Pite topãkanãta ereẽ nota pikenakotini ĩkapani akiomaneakorini paniãtakiti iaõka pikamini ĩkapani, txamari pipaniãtari niaritiko. Akiomaneakorini na paniãtari ikara atoko inakari. Pite kona kamari ninoa paniãtakiti —Paoro txari iua auĩtetxi.
4 Paoro takote auakani txitari Paoro:
—!Erekari pimisãkirepiretiniri sasetotxi auĩte apiatakari Teoso nakiti —itxana.
5 Ininiã Paoro:
—Nitariakori, !nimarotari iua sasetotxi auĩte apiatakari ininiua, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: “Kona pimisãkirepiretapiri hĩauĩte.”
6 Paoro atamatana kãkiti iuaã apotiitakaniua. Apanakini satoseoakori itxauana. Apanakini pariseoakori itxauana. Ininiã itapararitika isãpiretana:
—Nitariakori, pariseokarano nota. Pariseo ãkirikarano nota. Uai nota minaãka hĩte apisatoõ, kotxi nota auikari ipĩkanipeka õkitikiniua, iuaĩkana auãki ininina ĩkapani —itxana ninoa.
7 Iuasaakipeka pariseoakori, satoseoakori pakini taparakienatakakaua, kotxi pariseoakori auikari Paoro sãkire. Satoseakori !auikari Paoro sãkire.
8 Kotxi satoseoakori !auikari ipĩkari õkitikiniua, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Kona auikarina Teoso nitiriakori iaxitikini auini. Kona auikarina matamatakoni auini. Pariseoakori auikari ipĩkari õkitikiniua, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Auikarina Teoso nitiriakori auini. Auikarina matamatakoni auini apaka.
9 Iuasaaki ikinimane apia akiripoakata. Itaparakienatakakauana. Pariseoakori, kaiõkatsoparerini inakoni, õkitikaua. Itapararitika itxana:
—Atemoni ia kiki !ikamari maerekati. Atxiĩti matamatakoti, atxiĩti Teoso nitiri iaxitikiri sãkirauata iuakata. Ininiãkara !apakata anaiatiniri Teoso —itxana.
10 Ninoa iteene taparakienatakakauana, ininiã ineenamauaaritana. Sotatoakori auĩte pĩkari ninoa okiniri Paoro, ininiã ipaniãtana sotatoakori:
—Hĩsako kãkiti sauaki apanĩkaki. Iuaã himakatxakariko Paoro. Hanikariko sotatoakori aapokomoni —itxana.
Ininiã anikarina iuaã.
11 Ãti ĩkanõkati Apiananiri apoka Paoromoni. Paoro takote itima. Itxari:

—Kataparaxinire pitxako. Pisãpiretapekari nota pirena uai Xerosareẽ. Apaka pisãpiretariko nota pirena Homa sitatxiti —itxari.

Xoteoakori Nirekari Okinirina Paoro

12 Katimatinĩkata apanakini Xoteoakori apotiitaua. Ixinikarina Paoro okini ĩkapani. Ninoa txari:

—!Anipokotapani, !aãtapani, Paoro aõkini apisa —itxana.

13 Ninoa Xoteoakori koarẽta apikomoni.

14 Eereka ninoa sari sasetotxi auĩteakorimoni, kiomãtxiakori pakinimoni. Ninoa txana:

—Ate okaenetari Paoro. !Anipokotapani iua aõkini apisa.

15 Ininiã hĩte aãuĩteakori amanaãriko sotatoakori auĩte, imininiri Paoro uai. Hĩsãpiretariko sotato auĩte, hinirekari apikomoni hĩpimainiri Paoro. Iuasaaki ate iãtapariko kimaporiã aõkiniri ĩkapani —itxana ninoa.

16 Paoro itaro ãkiri kenakoenetari Paoro okaenetiko, ininiãkara ĩroã sotatoakori aapoko, sãpireta itxari iritanirimoni.

17 Ininiã Paoro misãkiretari sotato auĩte poiãori.

—Panikari ia ãtokori hĩauĩtemoni. Iminapiretakiti inireka isãpiretiniri iua —itxa.

18 Ininiã sotato auĩte poiãori anikari iua auĩtemoni.

—Ate maĩkakiti Paoro misãkiretano nota, ia ãtokori pitemoni niminini, kotxi inirekari isãkirauatini pitekata —itxari.

19 Ininiã apiari anikari iuakoã ninoanani auiniãtaã. Ininiã iua:

—Kipa pinireka pisãpiretinino? —itxari.

20 Ininiã iua ãtokori apakapapiretari:

—Xoteo auĩteakori nirekari amanainii katana pokamara Paoro panikini ninoamoni. Isãpiretainako pite, inirekapanikarina apikomoni Paoro sãkire ikenakotinina. Txamari paxirari ninoa sãkire.

21 ! Pauikapena, kotxi koarẽta apikomoni kikiakori kipatauako kimaporiã Paoro iãtapinina, okinirina ĩkapani. Ninoa kikiakori txapeka !inipokotaikana, !iãtaikana, Paoro imokakinina apisa. Ninoa iposopeka kimaporiã iãtapinirina Paoro. Ninoa iãtapari ninoa nirekakiti pikamini —itxari sotato auĩte.

22 Ininiã sotato auĩte:

—!Pisãpiretapiri notamoni pisãpiretakiti apanakinimoni.

Ininiã iokanatari ãtokori ikanapiriini aapokomoni.

Paoro Iokanataãka Périsi Inakorimoni

23 Iposo atoko sotato auĩte pĩkapiretana ipi sotatoakori auĩtetxi poiãoni inakaniua. Imisãkiretana:

—Hãpotiitana tosẽtosi sotatoakori ikitiã sikani, setẽta sotatoakori kavaro nopini sikani, tosẽtosi sotatoakori meretaua anikakani pakini. Iposope hĩtxako ia ĩkanõkati novi oara hĩpotorikini Sesaréia sitatxitimoni hĩsini ĩkapani.

24 Kavaroakoro hĩsikari Paoro, oa nopini isini ĩkapani. ! Hãuiritapiri Paoro okiko. Hanikari Paoro Homanoakori auĩtemoni Périsi inakorimoni —itxana ninoa.

25 Iposo atoko sotato auĩte iõkatsopata:

26 Nota Kráotxio Arísia inakorino iõkatsopata apiarimoni, pite Périsi aãuĩtemoni. Ereẽkai.

27 Ia kiki Paoro inakori Xoteoakori maĩkakiti. Ninoa nirekari okiniri. Nota, nisotatoneakorikata makatxakari iua, kotxi Homano itxaua.

28 Ninirekari nimarotiniri kixikapa ninoa nirekari okiniri Paoro, ininiãkara nanikari iua Xoteoakori auĩteakori apotiitiniãtaãua.

29 Iuaã nimarotari ixika !auari kateia ãki ikaikotini ĩkapani. Ixika !auari ipinini ĩkapani. Ninoa apoĩtari iua ninoa atokiriakorini paniãtakiti imakamakani xika.

30 Nikenakopiretari Xoteoakori okaenetiniri Paoro, ininiã niokanatari iua pitemoni. Nipaniãtana Paoro apoĩtakani isãpiretiniina Paoro kamakiti. Iananirako niõkatsopata. Ereẽpiko,
itxa sotato auĩte sãkire Périsimoni.
31 Sotatoakori auĩte paniãtiniri atokokana sotatoakori anikari Paoro. Ĩkanõka anikarina Ãtxipatiritxi sitatxitimoni.
32 Katimatinĩkata sotatoakori ikitiãna sikaninanira kanapiriã sotato aapokomoni. Kavaro nopini sikani anikari Paoro apikomoni.
33 Anikarina Sesaréia sitatxitimoni. Isikarina Paoro iõkatsoparikata auĩtetximoni, Périsi inakorimoni.
34 Ininiã iua atatsopatari iua iõkatsopari. Iposo atoko ipimaãri Paoro:
—Kitixinepa paua? —itxari iua.
Ininiã Paoro:
—Sirísia tixinikiririrano —itxa.
35 Ininiã Périsi txari:
—Pikamapiretakini apokasaaki, nikemariko pisãkire —itxa.
Ininiã ipaniãtana sotatoakori:
—Erotxini kamakiti aikoti ãki hinĩkatariko Paoro.

24

Paoro Apoĩtiko Pirena

1 Sĩko õti auakasaaki, sasetotxiakori auĩte apiatakari Ananíasi inakori sari Sesaréia sitatxitimoni. Apoka iuaã kiomãtxiakorikata, kiki Tétoro inakorikata apaka. Iua Tétoro kãkiti ĩkapani kasãkireri kãkiti misiritiko mereẽkari apisatoõ. Ninoa apoka Périsi apisatoõ Paoro apoĩtinina ĩkapani.
2 Ninoa apokasaaki, sotato minari Paoro Périsi apisatoõ. Iposo atoko Tétoro akiritaãka isãkirauatini ĩkapani. Ininiã Tétoro apoĩtari Paoro:
—Périsi, apiari pitxaua. Auĩtetxi kimatireri pitxaua, kotxi mapakanani atixine neenamatxi !auari. Mitxi kaiãopokori maerekati kamakori. Uatxa maerekati poiãoãpota, kotxi pite kamari erekari kãkiti ĩkapani.
3 Erekapitikari pikamakiti ate ĩkapani. Ate apokaerekatari.
4 Kona ninirekari niomakotetinii pite, ininiãkara nisãkire poiãoka apikomoni nisãpiretai, ininiã pikenakotari nisãkire.
5 —Ia kiki !erekari. Pamonõkoniri. Itxĩkitakari Xoteoakori neenamauatini ikini itixiti. Kiki Nasaree sitatxitikiri sãkire auiãkani auĩte itxaua iua Paoro.
6 Teoso misãkiretiko aikoti imapaxitakanisaaki, ate maĩkari iua. Akiomaneakorini oerekini atoko atxamariko Paoro.
7 Txamari iuasaakipeka sotatoakori auĩte Arísia inakori apoka iuaã. Imakatxakari Paoro itapararitika ate sauaki.
8 Eereka Arísia paniãtaua pitemoni ainini. Pite pimaãriko Paoro, ininiã pimarotari asãpiretakiti inipitika inini —Tétoro txari Périsi.
9 Iuasaaki Xoteoakori iuaã auakani:
—Ari, inipitikara isãkire —itxarina Périsi.

Paoro Sãkire Périsi Apisatoõ

10 Iposo atoko Périsi paniãtari Paoro isãpirenauatini. Ininiã Paoro: —Nimarotapitikari kona uatxakani ate tixine auakani misiritiko mereẽkari pitxaua. Ininiãkara nota apokaerekatari pitemoni nisãpiretiniri nikamakiti.
11 Tosi õti pakini napakari nisa Xerosareẽmoni Teoso nimisãkiretini ĩkapani. Pipimaãri apanakini atãokani nisãkire.

12 Nanera !ikenakotari nota txitiniri ãti Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Ikininape Xoteo
apotiitiniãtaãua aikoti ãki ! atamatarina neenamatxi nikamãkitakini. Ãtiãtaã apaka !
atamatarina nitxĩkitakiniri kãkiti neenamatxi ikaminina.
13 Nanera maxikatiĩka kamapiretano nota. !Itikanona nota maerekati nikamini.
14 Nota auikari Xesosi sãkire. Ia atão. Naneramoni Xesosi sãkire na atão. Nota
parĩkauata ate atokiriakorini Teosone ĩkapani Xesosi sãkire nikĩpitakasaaki. Moisesini
paniãtakiti apaka nauika. Teoso sãkire sãpiretakanini iõkatsopatakiti apaka nauika.
15 Nanera auikari Teoso õkitikinina ikininape kãkiti ipĩkani. Erekarini, maerekani
apaka õkitikauako iuaĩkana auãki ininina ĩkapani. Nota apaka auikari ikara.
16 Ikiniõtika ninirekari atãonoka nikamini Teoso ĩkapani, kãkiti ĩkapani apaka.
17 —Ninapapekari mapakanani ãtiãtaã, eereka nikanapiriã Xerosareẽmoni. Iuaã nisa
txineiro ninirimanemoni matxineirotenimoni nanikini ĩkapani. Apaka iuaã ninirekari
nisikaenetakiti Teosomoni nisikini.
18 Nisikaenetakiti Teosomoni nisikasaaki Teoso misãkiretiko aikoti ãki, nikipaãtaua
Moisesini oerekakiti iaõka. Iuasaaki Xoteoakori Ásia tixinikini itikano nota. Kãkiti
apotiitakaniua !auari notakata iuasaaki. Neenamatxi !auari iuasaaki.
19 Ninoa itikano. Maerekati nikamaãkamako, kinirepa kona ninoa apoka uai uatxa pite
isãpiretinina ĩkapani?
20 Ninoa uai mapokakanisaaki, pipimaãna nanera ikenakotakitina, itikakitina nota
Xoteo auĩteakori apisatoõ nauakasaaki. Kipa atxiĩti nimaerekani iuasaaki? Iuasaaki
kona nikamari maerekati.
21 Atxiĩti iuasaaki nanera ! apokaerekatari nisãkire, kotxi nitxana: “Nota auikari
ipĩkani õkitikiniua, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Ikara nauikakiti sãkiretxiti xika hĩte
maĩkano nota.” Atxiĩti nanera ! apokaerekatari ikara nisãkire —itxa Paoro sãkire
Périsimoni.
22 Périsi iteene imarotapekari Xesosi oerekakiti sãkiretxiti. Iua misãkiretana ninoa:
—Sotatoakori auĩte Arísia inakori apokapanikako uai. Iuasaakiko nisãpiretari kiãtokopa
nitxatari Paoro. Uatxa xipope asãkire —itxa Périsi.
23 Ipaniãtari sotato auĩte poiãori inakari Paoro nĩkatakari tĩkane:
—Pinĩkatariko Paoro. Pauiritariko inirekiniãtaã isini. Pauiritariko inirimane apokini
iuamoni. Pauiritariko inirekakiti isikinirina —itxa Périsi.

Paoro Sãkirauata Périsi, Tosira Pakinikata

24 Mapaõti napa atoko Périsi ĩtanorokata Tosira inakorokata apoka Paoro auiniãtaã.
Xoteo oa. Périsi pĩkapiretari Paoro. Iua apokasaaki, Paoro sãpiretana ninoa Kristo Xesosi
sãkire auikiko, ininiã ninoa kenakotari.
25 Paoro sãpiretari Teoso sãkire atão inakari kamiko pirena. Isãpiretari Teoso sãkire
ĩtotxi nireẽkiti amakamakani. Isãpiretari kãkiti misiritiko itixi xipokini õti apokasaaki.
Ininiãkara Périsi pĩkarauata.
—Iaõpe. Pisipe. Ãti õti niparĩka mauakanisaaki, iuaĩkana nipĩkapiretai —itxari.
26 Périsi nirekari Paoro sikiniri txineiro iuamoni, isikakiniri ĩkapani. Ininiãkara itokata
ipĩkapiretari Paoro iuakata isãkirauatini.
27 Ipikanani napa atoko Pósio Pésito inakori auĩtetxi txapekaua, ininiã Périsi sipe. Périsi
nirekari Xoteoakori apokaerekatiniri iua, ininiã isini apisa ! isikakari Paoro, ininiã
Paoro kaikotapanika kateia ãki.

25

Paoro Amanaãri Sesakata Isãkirauatini

1 Pésito aua Sesaréia sitatxiti ipi ãti pakini õti, eereka isari Xerosareẽmoni.
2 Iuaã sasetotxi auĩteakori, Xoteo auĩteakori pakini kamapiretari Paoro Pésitomoni.
3 Ninoa iteene amanaãri Pésito:
—Pikamariko ate nireẽkiti. Piminariko Paoro uai Xerosareẽmoni —itxana.

Ikara ninoa nireka, kotxi okaenetarina Paoro ipixinipokoriti.
4 Txamari Pésito apakapapiretana:
—Kona, Sesaréia sitatxitikarako aua Paoro. Mapaõti napa atoko nota kanapiriã iuamoni.
5 Hinirekiniãri, ãtikaka hĩte sari iuamoni notakata. Iuaã hĩsãpiretari Paoro kamakiti maerekati —Pésito txana ninoa.
6 Pésito napari ipi semanati Xerosareẽ. Eereka ikanapiriã Sesaréiamoni. Katimatinĩkata ĩroã aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã. Iuaã ipĩkapiretari Paoro.
7 Paoro apokasaaki, Xoteo Xerosareẽkini ãkitari iua. Apoĩtarina iua maerekati kaiãopokori ikamakiti, txamari imaerekani itikakari !auari, kotxi !ikamari maerekati.
8 Eereka Paoro:
—Maerekati na nikama. Xoteoakori aãtokiriakorini paniãtakiti nikamapitika. Teoso misãkiretiko aikoti nipaxitapitika. Homano auĩte paniãtakiti, Sesa inakori paniãtakiti nikamapitika —itxa.
9 Pésito nirekari Xoteoakori apokaerekatiniri iuaka, ininiã ipimaãri Paoro:
—Pinirekatari Xerosareẽ pisini? Iuaãrako nota kenakotariko nanera sãkire, pite sãkire apaka —itxa.
10 Txamari Paoro:
—Konapitini. Homano nitxaua. !Apakata Xerosareẽ Xoteoakori apisatoõ nisãkire kenakotiko. Uaikara Homanoakori auĩte Sesa nirekari Homano sãkirauatini kãkiti misiritiko sãpiretakani apisatoõ. Erekari uai pikenakotiniri nisãkire. Pite iteene imarotari kona xatiki maerekati nikama Xoteoakorimoni.
11 Ixika auiniã nipinini ĩkapani, maerekati nikaminiã, ininiã apakata nipinini. Txamari nanera na atão apoĩtano nota, ininiã naneramoni nisikanapakiri !auari. Ninirekari Sesamoni nisini —itxa Paoro sãkire.
12 Ininiã Pésito sãkirauata iua õtãkikakanikata Paoro Sesamoni isini ĩkapani. Eereka apakapapiretari Paoro:
—Pite nirekari Sesamoni pisini, ininiãrako iuamonirako pisa —itxari Paoro.

Pésito Sãkirauata Akiripakata

13 Mapaõti napa atoko auĩtetxi Akiripa inakori apoka Sesaréia itaro Perenisi inakorokata. Ninoa ianapokota Pésitomoni.
14 Mapaõti napa atoko Pésito sãpiretari Paoro Akiripamoni:
—Uai aua kiki kateia ãki Périsi takakiti Paoro inakori.
15 Xerosareẽ napokasaaki, sasetotxi auĩteakori, Xoteo auĩteakori apaka apoĩtari iua. Inirekarina nota paniãtiniri iua okiko.
16 Txamari nisãpiretana: “Homanoakori kona okari kãkiti ãti apoĩtakiti, iua apoĩtakiti sãkire imakenakotakani apisa. Merepanika erekari iua apokini iua apoĩtakanikata kãkiti misiritiko mereẽkari apisatoõ, ninoa sãkire kãkiti misiritiko mereẽkari kenakotini ĩkapani,” nitxana.
17 —Paoro omanatakani uai apokasaaki, katimatinĩkata niĩroã kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã. Iuaã nipĩkapiretari Paoro, ininiã iua apoka iua omanatakani apisatoõ.
18 Ninoa sãkirauata. Apoĩtarina Paoro. Niuãkatari ninoa sãpiretiniri maerekati Paoro kamakiti.
19 Txamari ninoa auiãkiti sãkiretxiti xika ninoa omanatari Paoro. Kiki ipĩkari Xesosi inakori xikara apoĩtarina. Paoro auikari Xesosi iuaĩkana auãki inini. Ninoa !auikari Xesosi õkitikiniua.
20 —Iuasaaki na nimarotari nikamakiti tĩkane. Ininiã nipimaãri Paoro: “Na pinirekatari Xerosareẽ pisini? Iuaã pite apoĩtakani, pite pakini kenakotaãkako,” nitxari Paoro.
21 Txamari iua apakapapiretano: “Kona. Sesamonira ninireka nisini,” itxano nota. Ininiã notara paniãtari iua kateia ãki ikaikotiniritika niokanatariko Sesamoni —itxa Pésito.

22 Ininiã Akiripa:
—Nota nirekari nikenakotiniri iua kiki sãkire —itxa.
Ininiã Pésito:
—Katanarako pikenakotari iua sãkire —itxa.

Akiripa, Perenisi Pakini Apoka Pésitomoni

23 Katimatinĩkata Akiripa, Perenisi pakini apoka, itomaneri initiriakorikata. Peeremãkapokona. Iĩroãna kãkiti apotiitiniãtaãua. Sotato auĩteakori, sitatxi auakani auĩteakori pakini ĩroã. Eereka Pésito pĩkapiretari Paoro, ininiã Paoro minaãka.
24 Ininiã Pésito:
—Pite, Akiripa, hĩte atekata apotiitakaniua apaka, hãtamatari ia kiki. Ikinimane Xoteoakori uai auakani, Xerosareẽ auakani apaka !apokaerekatari ia. Isãpiretanona ia maerekati ininiua. Ninoa amanaãno ia okiko.
25 Notamoni maerekati !ikama ia. Notamoni ixika !auari ipinini ĩkapani. Eereka ia amanaãno apiari Sesamoni isini, ininiã nota auiritari isini.
26 Txamari !nimarotari ixika niõkatsopatini Sesamoni. Ininiãkara niminari Paoro hĩte apisatoõ isãkire hĩkenakotini ĩkapani. Akiripa, apiari pitxaua pite, ininiã ninirekari pite sãpiretinino nota niõkatsopatakiti tĩkane. Ia hĩkenakotaka atoko hĩsãpiretano Sesamoni niõkatsopatini ĩkapani.
27 !Apakata kateia ãkikiri Sesamoni niokanatini ixika nimasãpiretakaniã, kotxi Sesa nirekari imarotiniri ikamakiti xika.

26

Paoro Sãkirauatini Akiripa Apisatoõ

1 Eereka Akiripa paniãtari Paoro:
—Nauiritai pisãpiretiniua pimaĩkiko xika.
Ininiã Paoro õkatari iuako isãkire isãpiretini ĩkapani. Iposo atoko Paoro sãkirauata, maerekati imakamakani ninoa imarotini ĩkapani.
2 —Aãuĩte Akiripa, notamoni erekari pite apisatoõ nisãpiretiniri Xoteoakori apoĩtinino.
3 Kotxi pite iteene imarotari ate atokiriakorini oereẽkiti, Xoteoakori paniãtakiti. Ininiã namanaãi pikenakotiniri nisãkire imakinika.
4 —Xoteoakori imarotano nota ãtokoripanika ninakasaakiua, nitixine nauakasaaki. Eereka Xerosareẽ nauakasaaki ninoa imarotano. Imarotarina ikiniõtika nauini.
5 Mixakapokoni ninoa imarotano nota. Imarotarina pariseo nininiãua. Ikara isãpiretaina, inirekiniãna. Kãkiti pariseo inakari iteene auikari ate atokiriakorini oereẽkiti sãkiretxiti.
6 —Xoteoakori uatxa omanatano nota, kotxi nauikari Teoso sikaenetakiti ate atokiriakorimoni apokapeka uatxa.
7 Ate nirimane, tosi pakini nirimanetxi, iãtapari ikara Teoso sikaenetakiti apokini õti. Ninoa parĩkauata Teoso ĩkapani ĩkanõka, pokamara pakini. Niauĩte Akiripa, ikara Teoso sikaenetakiti xika Xoteoakori maĩkano nota.
8 Kinirepa hĩte !auikari Teoso posotiniri ipĩkari õkitikini, iuaĩkana auãki inini ĩkapani?
9 —Mitxipeka nota omanatari Xesosi Nasareekiri, hĩte omanatiniri atokokana, ininiã nikapokotari isãkire auiãkani.
10 Xerosareẽ nauakasaaki, nikapokotari isãkire auiãkani. Sasetotxi auĩteakori auiritano kãkiti Teoso nakitiakori kateia ãki nitakini. Kaiãopokori nitaka kateia ãki. Xoteo auĩteakori nirekasaakiri okinina, nota apaka nirekari.
11 Nisari Xoteo apotiitiniua aikotimoni ikininape Xesosi sãkire auiãkani nimisiritini ĩkapani. Ninirekari Xesosi sãkire auikiko xipokini. Iteene nomanatana, ininiãkara nisari apanakini sitatxitimoni ninoa nikapokotini ĩkapani.
12 —Ikara xika nisari Tamásiko sitatxitimoni. Sasetotxi auĩteakori auiritano nisini. Ipaniãtanona Xesosi sãkire auiãkani nimaĩkini.

13 Ipixinipokoriti, apaniãxiti iotximere iaxitikiri apoka notamoni. Atokatxi iotximere
poiãoka. Ikara iotximere apiata. Iua iotximere ãki nota nimoianariakorikata aua.
14 Ate iriãkata xitipe. Iuasaakipeka nikenakotari nakiritiko: “Saoro, Saoro,” itxano
Epiráiko inakori sãkiretxitiã. “Kixikapa pimisiritano nota? Piteka pimisiritaua, nota
pimisiritakasaaki. Atxiĩti kema auĩteka karotaua ipitikiri aãketeẽ. Iua kema auĩte atoko
pitxa,” itxano.
15 —Ininiã nota: “Apiananiri, kiriparai pite?” nitxari.
—Ininiã iua: “Xesosira nota, pimisiritakitikarano nota.
16 Pitima. Nota oerekaua pitemoni, pite nimereini ĩkapani, ninitiri pininiua ĩkapani.
Uatxa pitikakiti pisãpiretako apanakinimoni. Pisãpiretapanikariko ikinimane kãkiti
apikomoni noerekakiti tĩkane.
17 Ninĩkataiko pite Xoteo sauaki pauakasaaki, Xoteo minakaniua sauaki pauakasaaki
apaka. Xoteo minakonimoni niokanatai pisini.
18 Kãkiti ipiaã sikani atoko itxana, kotxi !imarotarina Teoso sãkire. Mõsiãreni atoko
ninoa, kotxi !atamatarina Teoso kimapore. Ininiãkara pitekara oerekanako Teoso
sãkire ikimapore imarotinina ĩkapani, ipiã itakanapinina, ikamaramoni isinina ĩkapani.
Ininiãkara !ikamaikari Satanasi paniãtakiti. Teoso paniãtakitinoka ikamana eereka.
Ininiã ninoa auikariko nisãkire, ininiãkara nota makatxakariko ninoa maerekani. Ininiã
Teoso nakitiakori ninoa apaka txauana,” Xesosi txano nota.
19 —Niauĩte Akiripa, ikara atoko ininiãra, nikamapekari imakinika Xesosi paniãtakiti,
iaxiti iotximere apokasaaki nikenakotakiti.
20 Nisãpiretari Xesosi sãkire merepitipanika kãkiti Tamásiko sitatxiti auakanimoni,
eereka nisãpiretari Xerosareẽ auakanimoni. Eereka nisãpiretari ikinimane Xotéia
tõpa auakanimoni. Eereka nisãpiretari kãkiti Xoteo minakonimoni. Nisinimoni
nisãpireãpotana ninoa: “Himaerekani hĩtakanapako. Hãuikariko Teoso sãkire. Erekarinoka
hĩkamako, ininiãkara aimarotapitikari maerekati hĩtakanapini,” nitxana.
21 Ikara atoko nitxana ikinimane nisãpiretini. Ikara nisãkire xika Xoteoakori maĩkano
nota Teoso misãkiretiko aikoti ãki nauakasaaki. Kinirão okaka itxanona.
22 Uatxa nauapanika, kotxi Teoso nĩkatano nota. Ininiã ia õti Xesosi sãkire nisãpireta
hĩte apiarinimoni, hĩte poiãorinimoni apaka. Moisesini sãpiretakiti iaõka nisãpireta. Teoso
sãkire sãpiretakani sãpiretakiti iaõka nisãpireta. Ninoa sãpiretari Teoso mereẽkiti apokini.
23 Ninoa txari: “Teoso Mereẽkiti apokako. Iua misiritaãkako. Iuakarako õkitikaua
ipinaka atoko. Iuaĩkana auãki itxako. Mitxi ipinakari !õkitikaua. Merepanika iua
õkitikaua. Iuara sãpiretariko Xoteoakori maerekani makatxakiko, Xoteo minakaniua
maerekani makatxakiko apaka,” itxana Teoso sãkire sãpiretakani. Ninoa sãpiretakiti iaõka
nota sãpiretai apaka —itxa Paoro.
24 Paoro ikara atoko inakasaaki, Pésito akiritari:
—Paoro, !kiĩkitei. Pimapitxiriãpota iteene papaiaõkarauatini xika —itxa.
25 Ininiã Paoro:
—Niauĩte Pésito, kona nimapitxirita nota. Atãopitikara nisãkire nikama. Erekari
nisãkire.
26 Niauĩte Akiripa, pimarotapekari nota sãpiretakiti, ininiã kataparaxinireno
nimisãkiretinii. Pimarotari Xesosi pirena, kotxi Xesosi ipĩkasaaki, kona kipatakoriãtaãni
ipina.
27 Niauĩte Akiripa, pite auikatari Teoso sãkire sãpiretakani sãkire? Nota imarotari pite
auikiniri.
28 Ininiã Akiripa:
—Pite sãkire txĩkitakaaritano nota Xesosi sãkire nauikini —itxari.
29 Ininiã Paoro:
—Teoso imarotari. Ninirekari pite, hĩte hĩkinika uatxa nisãkire kenakotakani pakini
iteene hãuikiniri Xesosi sãkire nota auikiniri atokotxikana. Txamari kona nota nirekai
hĩte kateia ãki hãuini nota atoko —itxa Paoro sãkire.

30 Paoro sãkirauataka atoko auĩtetxi Akiripa, itaro Perenisi, Pésito, ikinimane ninoakata
ĩkani pakini, itimana.
31 Iporikiti ipokĩkasaakina, imisãkiretakakana:
—!Auari ikira kiki okiko xika. !Auari kateia ãki itakiko xika.
32 Ininiã Akiripa txari Pésito:
—Ikira kiki mamanaãkaniãri Sesamoni isini, isikakaãkapiimako.

27

Paoro Potorika Homamoni Isini

1 Eereka Pésito sãpiretaua ate iketo apope Itária tixinimoni aĩpiriãtini. Paoro apanakini
maĩkakoni apaka sikaãka Xório inakorimoni. Iua Xório seĩ pakini sotato auĩte itxaua. Sesa
sotatone itxaua.
2 Ate iereẽtaua maporo ãki, Ataramítxio sitatxitikero ãki. Ásia tixinimoni sikaro oa
maporo. Kiki, Arisitako inakori sari atekata. Iua Tesarónika sitatxitikiri, Masetónia
tixinikiri iua Arisitako. Ininiã ate sipe.
3 Katimatinĩkata ate apoka Sitoõ ioporokoti. Xório tiretari Paoro, ininiã auiritari iua
aõkimaneremoni isini iuaã, inirekakiti apakapini ĩkapani.
4 Eereka ate potorika iuaã. Iuasaaki ĩtima inataparata aãpisamoni, ininiã maporo
iopiriãri Xipri pokomiriĩti ĩtima manapakaniãtaã.
5 Ate ĩpiriãtari potxoari uiniti. Sirísia tixini takote anapa. Pãpíria tixini takote anapa.
Ate apoka Miha sitatxiti, Arísia tixiniã.
6 Iuaã sotato auĩte apokaro maporo Arexãtria sitatxitikero, Itária tixinimoni sikaro.
Iua iereẽtakaua ate oa maporo ãki.
7 Iuaĩkana apotorika. Iuasaaki ĩtima inataparata aãpisatoõ, ininiã ianaritika asaãpota
mapaõtipeka, ininiã eereka aãpoka Sinito sitatxiti apisatoõ. Ĩtima tapara xika !aposo-
taika apikomoni asini anirekinimoni, ininiã aiopiriãri Kreta pokomiriĩti ĩtima mana-
pakaniãtaã. Iuaã anapari Saomona pokomiriĩti.
8 Ianaritika asaãpota imiriĩ takote. Aãpoka ioporoko "Ioporoko Erekari" akiritikoãtaã,
Araséa sitatxiti takote.
9 Iuaã aãuapokota. Pamonõkoniri apikomoni asini. Kiiniri Teoso ĩkapani kãkiti
manipokotakani inapapeka, ininiã imarotaãka ĩtima kataparari kaiamapeka apokini.
Ininiã Paoro õtãkikana ninoa:
10 —Apikomoni asiniã, pamonõkoniri. Ĩtima kataparari kasaikamaro maporo atiikata.
Kãkiti ipinako —itxa Paoro.
11 Txamari sotatoakori auĩte !auikari Paoro sãkire. Iua auikapiretari kamaporoteri
sãkire, maporo nĩkatakari pakini sãkire.
12 Kaiãopokori maporo ãki parĩkauatakani txari:
—Ia ioporoko kona erekari mitaã anapini. Masa apikomoni. Atxiĩti aposota Penisi
sitatxitimoni aãpokini. Iuaã manapakakari mitaã —itxana.
Penisi sitatxiti Kreta inakori pokomiriĩti ioporokoti. Atokatxi ereẽkokini manapi aua
Penisi sitatxiti.

Ĩtima Kataparari Pirena

13 Iuasaaki ĩtima poiãoka apokaãpota ate tikinimoni, ininiã ninoa uãkatari:
—Uatxaika erekapekari Penisi sitatxitimoni asini —itxana.
Ininiã õtanõkarina kai, maporo maĩkiko, ininiã potorika atxa. Kreta miriĩti takote
anapaãpota. !Anirekari potxoari uiniti apanĩkakiã asini, kotxi pamonõkoniri iuaã.
14 Txamari patimari ĩtima iteene inataparata Kreta pokomiriĩtikiri. Ĩtima uãka
"Atokatxi Pokĩkinimonikiri."
15 Ininiã ĩtima apoka maporomoni. Pataparari. !Aposotari ĩtima ininimoni asini,
ininiãkara aãuiritari ĩtima anikiniro maporo ĩtima sinimoni.

16 Aiopiriãri Kaota inakori pokomiriĩti. Iua pokomiriĩ xapitiri. Iua pokomiriĩti ĩtima
kimaporeẽ aua, ininiã iuasaaki pokomiriĩ anapakasaaki ĩtima poião taparata, ininiãkara
aõtanõkaro kanaua maporo kapokiãmonikiri.
17 Akosekaãpotari kanaua maporo ãki aeretakini ĩkapani. Ininiã ninoa iapiripoataro
maporo aãpitsaã ĩtima katakakitapetiniri monõkoni. Ninoa pĩkari ĩtima anikiniro maporo
ikipatxite apanĩkakiãkirimoni. Iua ikipatxite Arípia tixini takote. Ininiã ikaxitikarina
mãkatxi mata maporo aniãkari. Mãkatxi mata kaikotiniã maporo nopini, patimaua ĩtima
anikiniua. Ikara atoko ininiã, auiritarina ĩtima anikiniua.
18 Ĩtima inataparatapanika, ininiã katimatinĩkata ninoa okaãpotari tiitxi maporo ãki
auakari potxoari uinitimoni maporo sakikini monõkoni.
19 Katimatinĩkata okarina maporo tii potxoari uinitimoni.

20 Mapaõti !aãtamataikari atokatxi. !Aãtamataikari iõriki. Ĩtima inataparatapanika, ininiã
auãkatari apinini.
21 Mapaõtipeka maporo ãki parĩkauatakani kona inikaikana. Ininiã Paoro misãkiretana:
—Kinirepa hĩte kona kĩpitari nisãkire? Kinirepa hĩte takanapari Kreta pokomiriĩti?
Hĩkĩpitaãkamariko nõtãkikinii, tiitxi kona hõkamako.
22 Iuaritika kataparaxinire hĩtxako. Nisãpiretai, kona kãkiti !ipina. Maporonanira
sakika.
23 Nota Teoso nakiti nitxaua. Iua ĩkapani niparĩkauata. Minipani iua nitiri iaxitikiri
oerekaua notamoni.
24 Teoso nitiri akiritano: “Paoro, !pipĩkarauatape. Pite apokapitikako Sesa apisatoõ.
Peerekari Teoso. Itiretai pite, ininiãkara ninoa pitekata sikani !ipinapani,” itxano.
25 Ininiã kataparaxinire hĩtxako, kotxi nota auikari Teoso sãkire. Ikamapitikariko
nisãpiretinii iaõka.
26 Ĩtima okaroko maporo ipokomiriĩ —itxa Paoro sãkire ninoamoni.

27 Ipi semanati ĩtima inataparata. Anikaro maporo potxoari uiniti Metxitehá̃neo in-
akori ĩpiriãtini. Eereka apanĩkanõka maporo ãki parĩkauatakani uãkatari imiriĩ takotepeka
aãpokini.
28 Ininiã ninoa okari kai iokaritsaã ĩpanaã imarotinina ĩkapani. Trĩta seisi metro ĩpanaã.
Eereka apikomoni iaõtarina ĩpanaã, vĩtxi setxi metronoka.
29 Ininiã ipĩkarauatana maporo kai mitarimoni oãpokini monõkoni. Ininiã maporo
kapokiãmoni ikaxitikarina ipi ipi pakini kai iokaritsaã maporo maĩkiko. Eereka
imisãkiretarina Teoso paĩtiki ikatimatini ĩkapani.
30 Maporo ãki parĩkauatakani nirekari maporo itakanapinina. Iokatxakarina kanaua
potxoari uinitimoni. Ninoa txaua:
—Iuaĩkana kai aiokatxaka uai maporo ĩkiinaã.
Txamari na atão isãkirena. Inirekarina maporo itakanapinina kanaua ãki.
31 Iuasaaki Paoro txana sotato auĩte, sotatoakori pakini:
—Nakira kikiakori maporo ãki makaikotakaniã, hĩte ipinako —itxa.

32 Ininiã sotatoakori tsotakari aãpitsa kanaua maĩkakari, ininiã ĩtima anikari iua
kanaua.
33 Iuasaaki imaropirĩkata. Paoro õtãkikana ikinimane inipokotini ĩkapani:
—Ipi semanati hiãtapanãtari ĩtima napini. Ipi semanati hĩteni kona xatiki hinipokota.
34 Ininiã hinipokotako uatxa, hĩtapara apokini ĩkapani himapinakani ĩkapani. Hĩkarotiko
!auapani. Hiãko ãtika kona katxakapani —itxa.
35 Eereka Paoro kosekari komiri. Ikinimane apisatoõ isãkirauata Teosokata. Iposo
atoko imapixinikari komiri poriĩ, nika itxari.
36 Ininiã ikinimane kataparaxinirepe itxana, ininiã inipokotana.
37 Tosẽtosi setẽta seisi pakini kãkiti maporo ãki auakani iuasaaki.

38 Iteene inipokotakana atoko, okarina triko potxoari uinitimoni maporo poana onini
ĩkapani.

Maporo Sakikini Pirena

39 Katimatinĩkata maporo ãki parĩkauatakani atamatari imiriĩ, txamari !imarotarina
itixi uãka. Atamatarina ikipatxite, ininiã ninoa:
—Iuaã kipatxi nopini maanikaro maporo, aposotiniã —itxana.
40 Ininiã itsotakarina aãpitsa maporo tsapi. Kai kaikota ipatapiã. Ikoxirikarona aãpitsa
mekotxi maĩkiko, maporo oerekaãtiko. Iposo atoko õkitikarina mãkatxi mata maporo
ĩkiiãtinimoni auakari, ikipatxitemoni maporo ĩtima anikini ĩkapani. Ininiã ikipatxitemoni
asaãpota.
41 Txamari ipixinipokoriti maporo atxapaã ikipatxite nopini. Maporo ĩkiiãtinimoni
atxapaã. !Osaika. Tsakati kataparari xika maporo kapokiãtinimoni txirakiãpota.
42 Sotatoakori kinirão okaka txana ikinimane maĩkakoni. !Inirekarina ninoa mitekini
imiriĩmoni anokinina.
43 Sotatoakori auĩte !inirekari Paoro okiko, ininiã !auiritana. Ipaniãtana ikinimane:
—Himarotiniãri hanokini, ininiã hĩte merepanika hĩkomokako. Hanoka ikipatxite-
moni.
44 Eereka, hĩte mimataanoreni hĩkomokako. Himaĩkariko maporo txirata, ininiã hanoka
ikipatxitemoni —itxana.
Ikara atoko aniniã, amakinika aãpoka ikipatxitemoni.

28

Máota Pokomiriĩti Pirena

1 Imiriĩpekaua amakinika, eereka aimarotari Máota inakori pokomiriĩti aãpokini.
2 Iuaã auakani apakapaua ipoxokoniritikana. Iuasaaki ãparaã potorika ikipini. Ãparaã
kipini xika patxĩkareri, ininiã iuaã auakani kamari xamina, ate irokini ĩkapani.
3 Iuasaaki Paoro apaka apotiitari xamina. Xamina pokiã itakasaakiri, xamina pataka
õpõkikari imini xamina iriko ãki auakari. Akatsatari Paoro uako.
4 Ninoa ipokomiriĩ auakani atamatari imini Paoro uakoã iarõkini. Ininiã
imisãkiretakakana:
—Ikira kiki kokaniri atxiĩti. !Ipina potxoari uiniti, iuaritika inapakakiniri !auari.
Uatxaika ipinapitikako —itxakakana.
5 Paoro ĩkokari imini xamina pokimoni arikini ĩkapani. !Katsiiri iuamoni.
6 Ninoa iãtapanãtari iuako ananapoatini. Iãtaparina iua mokatanitika ipinini. Mapa
oara napa atoko !ipina, ininiã ninoa:
—Kona kokaniri ikira. Teoso itxaua —itxanãtana.
7 Iuaãtaã takote aua kikio Pópirio inakori nakiti. Máota pokomiriĩti auakani auĩte
itxaua. Iua apakapaua ate ipoxokoniritika. Akaikota iua aapoko ipi ãti pakini õti.
8 Iuasaaki iri sirĩkanãta. Apoomata. Itikanãta. Ininiã Paoro sari iuamoni. Akiritari
Teoso iua ereka inini ĩkapani. Itakari iuako inopini. Iuasaakipeka erekapeka itxa iua.
9 Eereka amianatakani iua pokomiriĩti auakani sari Paoromoni, ininiã iua makananitana ninoa.
10 Ninoa sikaua tiitxipokoni. Apotorikasaaki ãto maporo ãki, isikauana imakinika
anireẽkiti.

Paoro Homa Sitatxiti Isini

11 Ate napari ipi ãti pakini kasiriti iuaã. Eereka aiereẽtaua maporo ãki, Arexãtria
sitatxitikero ãki. “Itaritxi Ipi” akiritaãka maporo uãka. Mitaãsaaki oa maporo kaikota
Máota pokomiriĩti.
12 Apotorika iuaã. Eereka aãpoka Sirakosa inakori sitatxiti. Iuaã akaikota ipi ãti pakini
õti.

13 Eereka iuaĩkana maporo potorika. Aãpoka Héxio sitatxiti. Katimatinĩkata ĩtima
atikinimonikari ina, ininiã patimari asini. Katimatinĩkata aãpoka Posoori sitatxiti.
14 Iuaã aõkitana kãkiti, Xesosi sãkire auiãkani. Ninoa amanaãua ãti semanati anapini
ninoakata. Eereka iuaĩkana aiereẽtaua maporo ãki. Iuaĩkana apotorika. Homa sitatxiti
aãpoka.
15 Xesosi sãkire auiãkani, Homa auakani, kenakoenetari aãpokaenetini, ininiã inana ate
aõkitinina ĩkapani. Apanakini aõkitaua ate kienatxi amotikoãtaã takote, Ápio inakoriãtaã
takote. Apanakini aõkitaua ate kãkiti imakiniãtaã, "Ipi Ãti Aapokotxiti" inakoriãtaã.
Paoro aõkitakasaakina ninoa, ipoxokoniuata.
—Peerekari Teoso, kotxi naia inari notamoni —itxa Paoro.

Homa Sitatxiti Paoro Apokini

16 Homa sitatxiti aãpoka atoko, Paoro auiritaãka inirekiniãtaã auini. Ãtika sotato
kaikotapika iuakata isinimoni imarotini ĩkapani.
17 Ipi ãti pakini õti napaka atoko, Paoro pĩkapiretana Xoteoakori auĩteakori. Ninoa
apotiitakasaakiua, Paoro misãkiretana ninoa.
—Nitariakori, !nikamari maerekati Xoteoakorimoni. Nauikapitikari akiomaneako-
rini oerekakiti sãkiretxiti. Iuaritika nimaĩkaãka Xerosareẽ. Nisikanapaãka Homanoako-
rimoni.
18 Homanoakori pimaãno nimaĩkiko xika. Eereka inirekarina isikakinino, kotxi ninoa
imarotari ixika !auari nipinini ĩkapani.
19 Txamari Xoteoakori ! inirekari Homano sikakinino, ininiãkara nakiritari Sesa
nisãkire ikenakotini ĩkapani. !Ninirekari nimisãkirepiretiniri ninirimane Xoteoakori.
20 Ikara atoko ininiã, nipĩkapiretai hĩte nimisãkiretini ĩkapani. Teoso mereẽkiti sãkire,
Xoteoakori iãtapakiti sãkire nauikini xika, nota maĩkaãka.
21 Ininiã ninoa:
—Ate !apakapari iõkatsopari Xotéia tõpakiri pite maerekani pirena. Aĩtariakori iuaã ĩkani
!iminapiretari maerekati pikamakiti pirena.
22 Ate nirekari akenakotiniri pite auiãkiti sãkiretxiti, kotxi akenakoenetapekari
apanakini sãkire: "Xesosi sãkire na atão" —itxana ninoa.
23 Ininiã ninoa ketotari ãti õti Paorokata aõkitakakiniuana. Iketotiniri manapi ito-
maneri kãkiti sari Paoro auinimoni. Paoro ĩkanõkapanika sãkirauatapitipo. Ĩkanõkapeka
auakapanika isãpirenauatini. Isãpiretana Teoso auĩtetxi ininiãua.
—Atão Teoso ãkiripitikara Xesosi —itxa Paoro sãkire.
Isãpiretana ninoa Moisesi iõkatsopatakiti, Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakiti apaka,
atão Teoso ãkiripitikara Xesosi ininiua ninoa imarotini ĩkapani.
24 Apanakini auikari Paoro sãkire. Apanakini !inirekari auikinirina Paoro sãkire.
25 Ininiã ninoa taparakienatakakaua Xesosi sãkire auikakani mauikarenikata. Ipo-
torikinina apisa, iuaĩkana Paoro misãkiretana ninoa:
—Erekari Matamatakoti sãkirauata atão hinirimanekata kitxakapirĩka. Ipaniãtari
Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori isãpiretiniri Teoso sãkire hinirimanemoni.
26 Itxari:
Hĩsa kãkitimoni. Hĩsãpiretanako ninoa: "Hĩkenakotari nisãkire ãtipirika, txamari !hinirekari
himarotiniri nisãkire. Ãtipirika hĩtikari nikamakiti, txamari !hinirekari hãuikiniri
nota kaminiri ia atoko inakari."
27 Kotxi kãkiti ãkixinireẽ !inirekarina imarotinirina nisãkire. !Inirekarina ikenakotini-
rina nisãkire. !Inirekarina itikinirina nikamakiti. Inirekiniãrina, itikapitikarina
nota kamakiti. Inirekiniãrina, atão ikenakotarina nisãkire. Ãkixinireẽna imaro-
taãkamariko nota sãkire, inamanako notamoni, ininiã nota txĩkitakamanako ninoa
ereka ininina,
itxa Teoso sãkire.

28 Paoro sãkirauata iuaĩkana ninoakata:
—Ninirekari himarotiniri Teoso iokanapirena erekari kãkiti maerekani makatxakiko pirena iokanapiretaãkapeka Xoteo minakonimoni. Ninoakara auikapitikariko Teoso sãkire.
29 Ikara Paoro sãpiretaãka atoko, ninoa Xoteoakori sipeka. Isikasaakina, iteene itaparakienatakakauana Paoro sãkire ikenakotinina xika.
30 Paoro kaikota iuaã ipi anokanani. Iĩkitxitari kaapokori iua aapoko Paoronoka auini ĩkapani. Paoro ipoxokoniritika apakapana ikinimane iuamoni sikani.
31 Isãpiretana ninoa Teoso auĩtetxi ininiãua. Oerekana ninoa Xesosi, Teoso mereẽkiti ininiãua, Apiananiri ininiãua. Isãkirauata itaparaxinireritika kãkitimoni. Auiritaãka ikinipoko imarotakiti isãpiretini.

HOMANO
Paoro Iokanatsopatakiti Homa Auakanimoni

1 Nota Paoro iokanatsopata hĩtemoni. Xesosi Kristo nitirikarano nota. Teoso mereẽno
nota iua iokanatakiti kãkitimoni nininiua ĩkapani. Iua akiritano nota, Teoso iokanapirena
erekari kãkitimoni nisãpiretini ĩkapani. Ikara parĩkatxinoka inireka nikamini.
2 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretaua Teoso sikaenetakiti, iua
iokanapirena erekari. Teoso sãkire iõkatsopatakoriã ikara atatsopataãka.
3 Ia Teoso iokanapirena erekari sãpiretaua aãuĩte Xesosi Kristo Teoso ãkiri ininiua.
Kãkiti itxapekaua. Iuasaaki Tavii apika mekaniri itxaua.
4 Iuaritika Teoso ãkiri itxaua. Erekari Matamatakoti oerekari kãkiti Teoso ãkiri ininiua
Xesosi, kotxi õkitikari Xesosi ipĩkaripeka. Iuaĩkana aua itxa. Ikara posotiiretxi apiari
oerekari kãkiti Xesosi Teoso ãkiri ininiua.
5 Xesosi Kristo sikaua ikinipoko erekari. Ininiã iokanataua ikini itixitimoni, kãkiti
isãkire asãpiretini ĩkapani, isãkire auikinina ĩkapani, isãkire iaõka ikaminina ĩkapani. Ikara
atoko aparĩkauata Kristo ĩkapani.
6 Hĩtepekana, Teoso akiritai hĩte apaka Xesosi Kristo nakitiakori hininiua ĩkapani.
7 Ininiã nota iokanatsopata hĩtemoni Teoso tiretakinimoni, Homa sitatxiti auakani-
moni. Teoso akiritai hĩte iua nakitiakori hininiua ĩkapani. Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi
Kristo apaka sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ikamaerekaxiniretai hĩte.

Paoro Nirekari Isini Homa Auakanimoni

8 Merepanika nitxari niTeosone: “Erekapitikai, kotxi Homa auakani iteene auikari
pisãkire. Ikini tõpati auakani kenakopiretari ninoa auikiniri pisãkire,” nitxari Teoso
Xesosi Kristo uãkaã.
9 Nisãkirauatakasaaki Teosokata, nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani. Ãtipirika nimisãkiretari
Teoso hĩte ĩkapani. Teoso imarotari ikara nisãkire atão inini. Nota parĩkauata Teoso ĩkapani.
Iuanoka ninireka nikamini. Nisãpiretari iua iokanapirena erekari imi pirena kãkitimoni.
10 Nimisãkiretakasaakiri Teoso, nitxari: “Pauiritiniãno, ninirekari paĩtiki Homa auakan-
imoni nisini. Mitxi !apakata ninoamoni nisini. Pinirekiniãri iuaã nisini, pimoianatano
ninoamoni napokini ĩkapani,” nitxari.
11 Iteene ninirekari naõkitinii hĩte, kotxi ninirekari Teoso kamataparatiniri hãkixinire
nisãkireẽ.
12 Ininiã nota kamataparaxiniretaiko hĩte, kotxi himarotari nota iteene auikiniri
Xesosi sãkire. Apaka hĩte kamataparaxiniretano nota, kotxi hĩte apaka iteene auikari
Xesosi sãkire.
13 Nitariakori, ninirekari himarotiniri itokatapiima naiamatama hĩtemoni nisini
ĩkapani, txamari iuasaaki !apakata nisini. Itomaneri kãkiti Xoteo minakaniua ãtiãtaã
auakani auikari Xesosi sãkire. Ininiã iua atokotxikana ninirekari kaiãopokori kãkiti hĩte
sauaki auakani apaka auikiniri Xesosi sãkire.
14 Nisãpiretari Teoso sãkire ikininapemoni. Nisãpiretari sitatxi auakanimoni.
Nisãpiretari ĩtopa auakanimoni apaka. Nisãpiretari iõkatsopari imarotakanimoni.
Nisãpiretari iõkatsopari mimarotakanimoni apaka. Ikara niparĩka.
15 Ininiã iposope nitxa nisãpiretiniri Teoso iokanapirena erekari hĩte Homa sitatxiti
auakanimoni apaka. Ikinika nitaparaã nisãpiretai.
16 Na nipẽtauata Kristo iokanapirena erekari nisãpiretinii, kotxi iua iokanapirena
oerekaua Teoso posotiire iua sãkire auiãkani maerekani imakatxakini ĩkapani. Kaposoti-
ireri iua, ininiã imakatxakari ikinimane maerekani, iua sãkire auiãkani maerekani.
Ikara ikaminana Xoteoakori merepanika. Eereka ikaminana Xoteo minakaniua apaka.

17 Teoso iokanapirena erekari sãpiretaua Teoso txĩkitakiniri kãkiti atão inakarinoka ikamini. Teoso sãkire auikikoãnokara, kãkiti txĩkitakaãka atão inakarinoka ikamini. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Kãkiti atão inakarinoka kamakani auini erekari, kotxi ninoa auikari Teoso sãkire.

Kãkiti Kamakiti Maerekati

18 Teoso iaxiti auakari oerekaua iua omanãkarauatini kãkiti maerekani xika, ininiãkara iua misiritariko kãkiti, kotxi kãkiti !inirekari Teoso paniãtakiti ikamini. Ikamarina maerekatinoka. Maerekati ikamakasaakina, ikipatarina atão inakari.
19 Kãkiti ikara atoko inakani Teoso misiritanako ninoa, kotxi apakata ninoa atamatiniri iua kamakiti. Teosora oerekapekari ikamakiti kãkitimoni iua imarotinina ĩkapani.
20 Teoso kamari itixi, ininiã kãkiti atamatakasaakiri Teoso kamakiti, imarotari kiãtokopa itxa Teoso. Matamatakoti itxaua Teoso, iuaritika kãkiti atamatakasaakiri ikamakiti, imarotari iua posotiire auapika inini. Imarotari iua Teoso ininiua. Kãkiti imarotari ikara atoko inakari itxaua Teoso, iua kamakiti atamatakasaakina. Ininiãkara kãkiti imarotapitikari Teoso auini. Ininiãkara na atão kãkiti sãkire: "Na nimarotari Teoso auini inini."
21 Kãkiti imarotari Teoso auini, iuaritika !isãpiretarina Teoso: "Atão Teoso pitxaua," !itxarina. !Isãpiretarina Teoso: "Erekapitikari pikamakiti ate ĩkapani," !itxarina. !Kiĩkitena. !Imarotaikarina atão inakari, kotxi ãkixinireẽna maerekatinoka aua.
22 Ninoa sãkire: "Kimaroreua ate," txamari !kiĩkitena.
23 Teoso mapinakatimoni !itxana: "Pitenokara Teoso txaua," !itxarina. Kãkiti ipinapitika, iuaritika kamakori kãkiti atoko inakari imisãkiretana: "Pite ateosone," itxana. Kamakori kotipiriki atoko inakari, kamakori pirãtxi atoko inakari, kamakori imini atoko inakari pakini ninoa misãkireta: "Hĩte ateosone," itxana.
24 Ininiãkara Teoso takanapana ninoa. Auiritana maerekati ikaminina ãkixinirena nirekaãkiti. Itxiko atoko itxa imaerekanina iĩtona nireẽkiti. Ninoaka na paxitauana iĩtona, kotxi ãti sirĩka ãtikata.
25 !Inirekarina auikinirina atão inakari Teoso sãkire. Inirekarina auikinirina atão minakati. Teoso kamakitimoni itxana: "Pite ateosone. Aparĩkauata pite ĩkapani," itxana. Ikinipoko kamakarimoni !itxana: "Pite aTeosone. Aparĩkauata pite ĩkapani," !itxana. Atão inakari kamakani ãtipirika txari ikinipoko kamakari: "Peerekai pite." Ameẽ.
26 Ikara kãkiti maerekani xika, Teoso takanapana ninoa. Auiritana maerekati kãkiti kapẽta txĩkitaãkari, iĩtona nireẽkiti ikaminina. Ininiã sito na nirekaikari kikikata osirĩkini. Sito nirekari ãto sitokata osirĩkini. !Apakata. Ikara maerekati itxaua.
27 Iua atokokana kiki !inirekaikari sitokata isirĩkini. Kiki nirekari ãti kikikata isirĩkini. !Apakata. Ikara maerekati itxaua. Ininiãkara iĩtona misiritaãkako imaerekanina xika.
28 Ninoa imaroreẽ !inirekarina imarotinirina Teoso, ininiã Teoso takanapana. Auiritana ixinikinirina atão minakati. Maerekatinoka ixinikakitina, ininiã ikamarina atão minakati.
29 Ãkixinireẽna aua ikini sereti maerekati. Iĩtona nireẽkitinoka ikamana. Ãtipirika ikamapikarina maerekati. Apanakini nakiti tiitxi atamatakasaakina, inirekarina. Ikamarina maerekati apanakinimoni. Ãkixinireẽna ixikotarina ãti. Kokaniri itxauana. Ineenamauatapikana. Apanakini imisirienetana. Ixinikarina apanakini kamakiti maerekatinoka. Aãpirena ikamana.
30 Imisãkirepiretarina ãti. Omanatarina Teoso. ! Ipaxitarina apanakini imisãkiretakasaakina. Iuikauana. Ãtipirika: "Paimatireua ate," itxanãtana. Ixinikapikarina: "Natokopa itxa apikomoni maerekati akamini." ! Ikĩpitarina iri paniãtakiti, inoro paniãtakiti pakini.
31 ! Kiĩkitena. ! Ikamarina ikamaenetakitina. ! Itiretarina inirimane. ! Inirekarina neenamatxi ixipokinina. !Iamonĩkana apanakini.

32 Teoso sãkire txari: “Kãkiti ikara atoko inakani ipinapitikako. Ninoa ipinini atão.”
Ikara Teoso sãkire imarotapiikamana, iuaritika ikamapanikarina ikara maerekati.
Apaka apokaerekatarina apanakini, maerekati ikamakasaaki.

2

Teoso Misiritari Maerekati Kamakani

1 Atxiĩti hĩte txari: “!Erekana ninoa, kotxi ninoa kamari maerekati,” hĩtxa. !Apakata
ikara atoko hinini, kotxi hĩte apaka kamari maerekati ninoa kamakiti atokotxikana.
Ininiã !apakata kãkiti akiritiniri ãti kãkiti maerekati kamakari ininiua.
2 Apakatapitika Teoso akiritiniri kãkiti maerekati kamakari ininiua, kotxi iua imaro-
tari atão. Ininiã maerekati kamakari apakapari atão imisiritiko imaerekani iaõka.
3 “Ninoa maerekati kamakani misiritaãkako,” hinakasaaki, hĩxinikari hĩte apaka ka-
mari maerekati ninoa kamakiti atokotxikana. Ininiã hĩte apaka !hinapakakapaniri
Teoso misiritinii hĩte.
4 Atxiĩti na hĩte maãkatari Teoso, kotxi hĩte txari: “Teoso katiraõkiri itxaua,” hĩtxa.
Atxiĩti na himaãkatari Teoso, kotxi iuasaaki !imisiritapanikai hĩte. Atxiĩti na himaãkatari
Teoso, kotxi Teoso ãtipirika mĩteenekai hĩte. Teoso nirekari hĩtakanapiniri maerekati
hĩkamakiti, erekarinoka hĩkamini ĩkapani. Ininiã iua tiretai hĩte. Ikara hĩte imarotamako.
5 Txamari hĩte paikoxinirei. Na hinirekari himaerekani hĩtakanapini. Ininiã himisiri-
tiko apiaãpotako. Kãkiti misiritiko õti apokasaaki, Teoso misiritapitikaiko hĩte. Iuasaaki
kãkiti imarotariko Teoso omanãkare imaerekani xika, kotxi Teoso atão imarotari kãkiti
kamakiti.
6 Ikamakiti erekari ininiãua, Teoso sikari erekari iuamoni. Txamari ikamakiti
maerekati ininiãua, Teoso misiritariko iua.
7 Aua kãkiti ãtipirika erekari kamakani. !Isãpaka erekari ikamini. Inirekarina Teoso:
“Erekapitikai,” ininina. Inirekarina Teoso paxitinina. Inirekarina auinina ãtipirika.
Kãkiti ikara atoko inakani Teoso txĩkitakana ãtipirika auinina ĩkapani.
8 Apanakinipekana kamari inireẽkitinoka. !Inirekarina atão imarotinina. Maerekati-
noka inirekana ikaminina. Teoso omanatana kãkiti ikara atoko inakani. Teoso misiri-
tanako ninoa.
9 Ikinipoko kãkiti maerekati kamakani maxikaãkako. Atatsiirauatako. Merepanika
Xoteo misiritaãkako, eereka Xoteo minakaniua apaka misiritaãkako.
10 Teoso txanako kãkiti erekari kamakani: “Erekapitikai hĩte.” Ikara atoko itxanako
merepanika Xoteoakori, eereka Xoteo minakaniua apaka. Teoso paxitanako ninoa.
Ikamaerekaxiniretanako.
11 Teoso misiritana ikini kãkiti maerekati kamakani. !Auiritari apanakini maerekati
kamakani napakakiniri imisiritikona. Apanakini maerekati kamakani imisiritini
atokokana, imisiritari ikinipoko maerekati kamakani.
12 Xoteo minakaniua !auari Moisesi sãkire Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori. Ninoa
kamari maerekati, ininiã Teoso paniãtakiti imimarotakanisaaki ipinana. Xoteoakori
aua Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori. Ninoa apaka kamari maerekati. Ininiã Teoso
misiritana ninoa, isãkire iõkatsopatakori iaõka imakamakani xika.
13 Teoso kamaerekatari isãkire iaõka kamakani. Pikenakotakasaakiri Teoso sãkire,
txamari !pikamari isãkire iaõka, iuasaaki Teoso !ikamaerekatai pite.
14 Xoteo minakaniua !auari Teoso sãkire iõkatsopatakori. Iuaritika atxiĩti ikamarina
Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka, kotxi ikamarina ãkixinirena sãkire iaõka. !Auari
Teoso sãkire iõkatsopatakori ninoamoni, iuaritika Teoso paniãtakiti auape ãkixinireẽna.
15 Teoso paniãtakiti iaõka ikamakasaakina, oerekarina imarotinirina atão inakari
ãkixinireẽna. Ãkixinirena sãkire sãpiretana atão. Ãtikata itxana: “Pite kamari maerekati.
!Apakata.” Ãtikata erekari ikamakasaakina, “Pite kamari erekari. Erekapitikari.” Itxa
ãkixinirena sãkire.

16 Kãkiti kamakiti imarotiko õti apokako. Iuasaaki Teoso paniãtariko Xesosi Kristo
sãpiretiniri kãkiti kamakiti. Kãkiti kamakiti apanakini mimarotakiniti apaka isãpireta.
Iuasaaki isãpiretari kãkiti misiritiko imaerekani xika. Teoso iokanapirena erekari
nisãpiretakiti oerekapekari ikara atoko inakari.

Xoteoakori Auari Teoso Paniãtakiti Iõkatsopatakori

17 Hĩtepekana, hĩte txari: "Ate Xoteo atxaua. Teoso apakapapitikaua ate, kotxi isikari
ipaniãtakiti iõkatsopatakori atemoni. Atenoka Teoso anaakori atxaua," hĩtxa. Ininiã hĩteka
iuikaua.
18 Hĩte imarotari Teoso nireẽkiti hĩkamini. Himarotari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori,
ininiã himarotari erekari apiari hĩkamini.
19 Hĩtxari: "Atera oerekari Teoso kimapore, ikimapore mimarotakanimoni. Mõsiãreni
atoko itxana ninoa," hĩtxa. "Ate imarotari Teoso sãkire, ininiã ate imarotari apanakini
aõerekini. Ininiã ate tirikapi atoko atxaua. Apanakini ipiã sikani atoko itxana ninoa."
Ikara atoko hĩtxa hĩte.
20 Hĩtxari: "Koerekarerini atxaua. Kãkiti miĩkiteni oereẽkani atxaua. Ate oerekari
kãkiti poião imarotakani. Ate imarotari ikinipoko. Aimarotari atão, kotxi Teoso sãkire
iõkatsopatakori aua atemoni." Ikara atoko hĩtxa hĩte.
21 Hĩte Xoteo inakaniua oerekari apanakini. Kinirepa kona hĩteka oerekaua apaka?
Hĩte õtãkikari apanakini: "!Piĩtiriuatape". Kinirepa hĩte na takanapari hiĩtiriuatini?
22 Hĩte õtãkikari apanakini: "! Pisirĩkape pĩtanoro minakotokatika." Kinirepa hĩte
apaka sirĩka hĩtanoro minakotokatika? Hĩte omanatari teoso kamakori, ininiã kinirepa
hiĩtirĩkari ninoa teosone aikoti tii?
23 Hĩte iuikaua, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori aua hĩtemoni, txamari apanakini na
paxitari Teoso hĩte xika, kotxi kona hĩte kamari Teoso sãkire iaõka.
24 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Hĩte Xoteo xika, Xoteo minakaniua misãkirepiretari Teoso,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
25 Teoso takaõtxikare aua hiĩtoã. Teoso paniãtakiti hĩkaminiã, erekapitikari Teoso
takaõtxikare hiĩtoã auini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori himakamakaniã, Teoso
takaõtxikare mauakiniti atoko hĩtxaua.
26 Xoteo minakatiua, Teoso takaõtxikare iĩtoã mauakini, Teoso sãkire iaõka ikaminiã,
Teoso txariko: "Iua Xoteo atokotxikana itxa. Nitakaõtxikare iĩtoã auakiti atokotxikana
itxaua."
27 Hĩte Xoteoakorimoni aua Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori, iuaritika !hĩkĩpitari Teoso
sãkire. Teoso takaõtxikare auapitikama hiĩtoã, iuaritika !hĩkĩpitari Teoso sãkire. Xoteo
minakaniua !auari Teoso takaõtxikare iĩtoãna, iuaritika ninoa kamari Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori. Ikara atoko ininiã, ninoa oerekai himaerekani.
28 Kiripa atão Xoteo? Kiripa Teoso nakiti txataua? Kirimonipa aua Teoso takaõtxikare
atão inakari? Teoso takaõtxikare iĩtoã auakini, na ikinikani atão Xoteo itxauana.
29 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !oerekaua Teoso nakiti aniniua. Xoteo atão inakar-
iua, Teoso nakiti itxaua ãkixinireẽ. Teoso takaõtxikare aua iua ãkixinireẽ. Erekari Mata-
matakoti takari Teoso takaõtxikare iua ãkixinireẽ. !Inirekari kãkiti iuikiniri. Inirekari
Teoso iuikiniri.

3

Teoso Kamari Ikamaenetakiti

1 Atxiĩti hĩte txano nota: "Teoso apakapari Xoteo. Teoso apakapari Xoteo minakaniua
apaka, ininiã !apiaerekata Xoteo aniniua. !Apiaerekata Teoso takaõtxikare aĩtoã auini."
Atxiĩti ikara atoko hĩtxa. Txamari na atão.
2 Apiaerekatapitika Xoteo aniniua, kotxi Teoso merepitipanika sãpiretari iuaka sãkire
Xoteomoni, ninoa iõkatsopatiniri ĩkapani, inĩkatinirina ĩkapani.

3 Iuaritika apanakini Xoteo !auikari Teoso sãkire. Ikara xika atxiĩti Teoso !ikamari ikamaenetakiti?
4 Ikamapitikari. Atxiĩti paxirari ikinimane sãkire. Iuaritika Teoso sãkire atãonoka. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso sãkirauatakasaaki, ikinimane imarotari isãkire atão ininiua. Isãpiretakasaakiri kãkiti imisiritiko imaerekani xika, iuasaaki imarotaãkako Teoso kamakiti atão inini.
5 Atxiĩti kãkiti txano nota: "Atão minakati akamakasaaki, apanakini apia imarotari Teosonoka kaminiri atão inakari. Ininiã erekari akaminiri atão minakati apanakini imarotiniri Teosonoka kaminiri atão inakari. Ininiã !apakata Teoso misiritiniua ate, maerekati akamini xika." Atxiĩti aua kãkiti ikara atoko ina sãkiretakani.
6 Apakatapitika Teoso misiritiniri maerekati kamakari. Iua kamari atãonoka, ininiã apakatapitika imisiritiniri ikinimane maerekati kamakani.
7 Atxiĩti kãkiti txaua: "Atão minakati asãpiretakasaaki, apanakini imarotari Teoso sãkirenoka atão ininiua. Atão aminasãkiretakaniã, apanakini kãkiti txari: 'Teosonoka ereka,' itxana. Ininiã !apakata Teoso misiritiniua amaerekani xika." Atxiĩti aua kãkiti ikara atoko ina sãkiretakani.
8 Ikara atão ininiã, maerekati makama erekari apokini ĩkapani. Txamari ikara sãkiretxiti na atão. Iuaritika apanakini apoĩtapekaua ate ikara atoko asãpiretini. Ininiã atãopitika ninoa misiritiko, isãkirena xika.

!Auari Kãkiti Erekari

9 Hĩxinikariko ikinika ikara nisãpiretakiti. Atauako Xoteo apiaerekata? Atauako Xoteo minakaniua poião ereka? Kona ikara atokoni itxa. Noerekapekai hĩte, Xoteo minakaniua atokokana itxa Xoteo, kotxi ikinimane kamari maerekati. Akinika !aposotari atakanapiniri maerekati akamini.
10 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
!Auari atão inakari kamakari. Ãtika !auari.
11 Teoso nireẽkiti imarotakari !auari. Teoso nirekakari !auari.
12 Ikinimane kaporĩkikari Teoso. Ikinimane kerokari ikamakiti. Erekari kamakari !auari. Ãtika !auari.
13 Kãkiti sãkire maerekati, ĩtotxi arakakari saka atoko itxa. Itotarina imisirienetinirina apanakini. Kãkiti sãkire imini tsiiã atoko itxa.
14 Ãtipirika imisãkirepiretarina ãti, kotxi inĩkatarina omanãkaretxi ãkixinireẽna.
15 Maxikatiĩka inirekarina okinirina ãti.
16 Isinimonina imaxikana apanakini. Maerekaxinireninoka itxĩkitakana apanakini.
17 !Imarotarina neenamatxi itakanapinina.
18 !Ipaxitarina Teoso. !Ipĩkarina iua.
Itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
19 Aimarotari Teoso sikari ikinika ipaniãtakiti iõkatsopatakori atemoni Xoteoakorimoni, inireẽkiti aimarotini ĩkapani. Ininiã !apakata ate, Xoteo minakaniua pakini: "!Nimarotari Teoso nireẽkiti," anini, kotxi isãpiretapekari inireẽkiti akamini tĩkane. Ininiã atãopitikara Teoso misiritinina ikinimane maerekati kamakani.
20 Ikinika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !aposota akamini, ininiã Teoso kona kamaerekataua. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekaua maerekati kamakani aniniua.

Natokopa Itxa Teoso Kamaerekatiniri Kãkiti?

21 Uatxa Teoso oerekapekaua itxĩkitakiniri kãkiti atão inakari kamakani ininiua. Teoso paniãtakiti ikinika !ikama kãkiti, iuaritika itxĩkitakaãkana atão inakari kamakani ininiuana. Kitxakapirĩka Moisesi, Teoso sãkire sãpiretakani apaka sãpiretari ikara.
22 Teoso txĩkitakari kãkiti atão inakari kamakani ininiuana, Xesosi Kristo sãkire auikasaakina. Itxĩkitakari Xoteo, Xoteo minakaniua pakini atão inakari kamakani ininiuana, Xesosi sãkire auikasaakina. Xoteo minakatiua Teosomoni, Xoteotxikana itxaua.

23 Kotxi ikinimane kamari maerekati, ininiã !aposota aãpokini Teoso iotximeremoni.
24 Maerekati kamakaniua ate, iuaritika Teoso sikari ikinipoko erekari maxikatiĩka atemoni, ininiã Teoso kamaerekataua ate, kotxi Kristo Xesosi iĩkitxirauata ate ĩkapani ipĩkasaaki. Ininiã Teoso !imisiritaikaua amaerekani xika.
25 Teoso sikari Xesosi ipinini kãkiti ĩkapani. Xesosi ipĩkasaaki, Teoso makatxakari maerekati akamakiti. !Imisiritaikaua ate, kotxi aãuikari Xesosi ipinini ĩkitxitari Teoso, maerekati akamakiti. Teoso sikari Xesosi ipinini ate ĩkapani. Ikara oerekaua atão inakarinoka ikamini. Mitxipitipanika Teoso !imisiritana kãkiti imaerekanina xika. Iãtapari iketo manapi apokini, kotxi iamonĩkari kãkiti.
26 Teoso sikari Xesosi, ininiã ipĩpe kãkiti ĩkapani, ininiã uatxa Teoso misiritari kãkiti maerekati ikamini xika, ininiã aimarotari Teoso atão inakarinoka kamakari itxaua iua, kotxi !auiritari maerekati kamakari inapakakini. Erekari Teoso, ininiã iua posotari ikamaerekatiniri kãkiti Xesosi sãkire auiãkani.
27 Ininiã !apakata aãuikiniua, kotxi !auari aparĩka akamaerekatakiri, ininiã !apakata aãuikiniua Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori akamakasaaki. Teosora kamaerekataua, Xesosi sãkire aãuikasaaki.
28 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori kamakari atxiĩti !ikamaerekataãka, kotxi !auikari Xesosi sãkire. Xesosi sãkire auikakarinoka ikamaerekataãka.
29 Atauako Teoso Xoteo Teosonenanini itxataua? Konapitini. Xoteo minakaniua Teosonekanera apaka itxaua Teoso.
30 Teoso ãtinoka aua. Iua kamaerekatana Xoteo, Xesosi sãkire auiãkani. Iua kamaerekatana Xoteo minakaniua apaka, Xesosi sãkire auikasaakina.
31 Ikara atoko ininiã, atxiĩti kãkiti txari: “Teoso kamaerekataua ate, kotxi aãuikari Xesosi sãkire, ininiã Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !itxaika. Ininiã !akamaikari,” itxa kãkiti sãkire atxiĩti. Konapitini. Xesosi sãkire aãuikasaaki, anirekari iteene akaminiri Teoso sãkire paniãtakiti iõkatsopatakori.

4

Atão Inakari Kamakari Apraão

1 Maxinikari Apraão aĩri kitxakapirĩkari. Natokopa itxa iua imarotakiti, Teoso kamaerekatiniri kãkiti?
2 Apraão kamakiti erekari kamaerekataãkamariko iua, ininiã iua iuikamauako. Txamari iua iuikiniua !auari Teoso apisatoõ.
3 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Apraão auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso txĩkitakari iua atão inakari kamakari ininiua.
4 Parĩkauatakari ipatrãote sikari iparĩka ĩki iuamoni. Maxikatiĩka !iĩkitxitari iua. Isikari, kotxi iparĩkauata.
5 Kãkiti auikiniãri Teoso kamaerekatiniri maerekati kamakari, iua kãkiti !iuikari iuaka parĩka. Imarotari iparĩka !ikamaerekatari iua. Teoso txĩkitakari ikara atoko inakari kãkiti atão inakari kamakari ininiua, kotxi iua auikari Teoso sãkire.
6 Kitxakapirĩka Tavii txari ikara atoko. Iua sãpiretari kãkiti Teoso sikakiti erekari apakapakani. Teoso txĩkitakari iua atão inakari kamakari ininiua. Na iparĩkani txĩkitakari iua atão inakari kamakari ininiua.
7 Tavii txari:
Teoso makatxakasaakiri kãkiti maerekani, !atamataikari maerekati ikamakiti. Teoso takari ikinipoko erekari kãkiti ikara atoko inakarimoni.
8 Teoso !iaõtari iua kamakiti maerekati. Teoso takari ikinipoko erekari iuamoni.
Itxa Tavii kitxakapirĩka.
9 Atxiĩti pite txari: “Atauako ia erekari Teoso sikakiti, Tavii sãpiretakiti, kãkiti Teoso takaõtxikare auaĩtotakiti ĩkapaninanini?” Konapitini. Ia erekari Teoso sikakiti Teoso takaõtxikare mauaĩtotakini ĩkapani apaka. Nisãpiretapekai ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:

Apraão auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso txĩkitakari iua atão inakari kamakari ininiua,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
10 Kirisaakipa Teoso txĩkitakari Apraão atão inakari kamakari ininiua? Atauako Teoso
takaõtxikare Apraão ĩtoã auakasaakiikani? Konapitini. Takaõtxikari Apraão ĩtoã takiko
apisapanikara, itxĩkitakari Apraão atão inakari kamakari ininiua.
11 Merepanika Teoso txĩkitakari Apraão atão inakari kamakari ininiua, eerekaikara
itakari itakaõtxikare iĩtoã. Ikara Teoso takaõtxikare oerekari, mitxipeka Teoso txĩkitakari
Apraão atão inakari kamakari ininiua, kotxi iua auikari Teoso sãkire. Apraão auikari
Teoso sãkire, Teoso takaõtxikare iĩtoã auini apisapanika. Ininiã Apraão ikini Teoso sãkire
auiãkani iri atoko itxaua. Atxiĩti Teoso takaõtxikare iĩtoãna !auari. Iuaritika ninoa
iri atoko itxaua Apraão. Teoso txĩkitakari ikinimane iua sãkire auiãkani atão inakari
kamakani ininiuana.
12 Apraão Teoso takaõtxikare auaĩtotakini iri atoko itxaua, ninoa auikiniãri Apraão sãkire
Apraão auikiniri atokotxikana, kotxi Teoso auikari Teoso sãkire Teoso takaõtxikare iĩtoã
auini apisapanika.
13 Teoso sikaenetari itixi Apraãomoni, imekaniriakori pakinimoni. Ikara atoko Teoso
sãkire, kotxi Apraão auikari Teoso sãkire. Iua auikari Teoso sãkire, ininiã Teoso txĩkitakari
iua atão inakari kamakari ininiua. Apraão kamakiti erekari !itxĩkitakari Teoso sikaene-
tiniri itixi Apraãomoni.
14 Kãkiti erekari kamakari Teoso sãkire mauiãkati !apakapari Teoso sikaenetakiti, kotxi
!auikari Teoso sãkire. Teoso sikari isikaenetakiti iua sãkire auiãkanimoninani.
15 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori makamakati misiritaãkako. Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori mauakaniã, maerekati !auari. Txamari auapitika Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori.
16 Ininiã kãkiti auikasaakiri Xesosi sãkire, apakapari Teoso sikaenetakiti. Maerekati
kamakani kãkiti, iuaritika apakaparina Teoso sikaenetakiti, kotxi Teoso nirekari
ikinipoko erekari isikini kãkitimoni. Ininiã ikinimane Apraão apika mekaniriakori
apakapapitikari Teoso sikaenetakiti. Xoteoakori Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori
auakini apakapari. Xoteo minakaniua Teoso sãkire Apraão auikini atoko inakani apaka
apakapari. Ate amakinika iri atoko itxaua Apraão.
17 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso txari Apraão: “Nota txĩkitakaiko pite itori ãti uãka iri pininiua.”
Ininiã Teosomoni iua aĩri atoko itxaua, kotxi Apraão auikari Teoso sãkire. Teoso
txĩkitakana ipĩkani iuaĩkana auãki inini. Iua kamari mitxi mauakati auini.
18 Apraão kiomãtxipeka inakasaaki, kona keeneri. Iuaritika auikari Teoso sãkire.
Iãtapari Teoso sikaenetakiti apokini. Ininiã apanakini ãti uãka iri atoko itxapekaua Teoso
sãkire iaõka. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Papika mekaniriakori kaiãopokopaniriko.
19 Apraão seĩ anokanani inakasaaki, imarotari iĩto ipinanapanoka inini. Imarotari Sara
!oposotaikari keene onini. Iuaritika iteene auikari Teoso sãkire.
20 !Iotoka auikiniri Teoso sikiniri isikaenetakiti iuamoni. Iua auikari Teoso sãkire
itaparaxinireritika. “Teoso posotari ikinipoko ikamini,” itxa.
21 Iua iteene imarotari Teoso posotiniri isikiniri isikaenetakiti.
22 Apraão auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso txĩkitakari iua atão inakari kamakari
ininiua.
23 Na Apraãonanini Teoso txĩkitaka atão inakari kamakari ininiua.
24 Iua txĩkitakaua ate apaka atão inakari kamakani aniniua, aãuikiniãri Teoso sãkire.
Aãuĩte Xesosi ipĩkasaaki, Teoso õkitikari iua iuaĩkana auini ĩkapani.
25 Teoso sikari Xesosi kãkitimoni ipinini ĩkapani maerekati akamakiti xika. Teoso õkitikari
iua iuaĩkana auãki inini ĩkapani, ate ikamaerekatini ĩkapani.

5

Teoso !Omanataikaua Ate

1 Ininiã Teoso kamaerekataua, kotxi aãuikari isãkire, ininiãkara aãuĩte Xesosi Kristo iotokakari Teoso omanatiniua ate. Teoso !omanataikaua ate. Uatxa apakapaua ate.
2 Aãuikasaakiri Xesosi sãkire, iuasaaki aimarotari ikinipoko erekari Teoso sikakiti atemoni ikiniõtika. Iteene apoxokoniuata, kotxi aiãtapari Teoso aaõkitini, iua iotximere aãtamatini ĩkapani.
3 Apanakini misiritakasaakiua, apoxokoniuata apaka, kotxi Teoso oerekaua amĩteenekiniri amisiritiko.
4 Amisiritiko amĩteenekiniã, aimarore apiaãpota. Aimarore apiaãpotakasaaki, aiãtapariko erekari apokini atemoni.
5 Erekari apokini aiãtapiniã, aãpakapapitikariko erekari, kotxi aãkixinireẽ aimarotari Teoso iteene tiretiniua. Erekari Matamatakoti Teoso sikakiti atemoni, oerekaua Teoso tiraõki aãkixinireẽ.
6 Erekari akamini amaposotakanisaaki, Teoso amanirekakanisaaki, Kristo ipina ate ĩkapani. Iua ipina iketo õti manapi.
7 Atxiĩti kãkiti ipina atão inakari kamakari ĩkapani iua mapinakani ĩkapani? Atxiĩti ! ipina iua ĩkapani. Atxiĩti kãkiti ipina ãti erekari kamakari ĩkapani, iua mapinakani ĩkapani? Atxiĩti ipina iua ĩkapani.
8 Teoso oerekaua ate, iua iteene tiretiniua ate, kotxi Kristo ipina ate ĩkapani maerekati akamapanika anakasaaki.
9 Kristo ipinini kamaerekataua ate, ininiã uatxa Teoso apakapaua ate. Apikomoni Kristo kaminaua, kotxi Teoso !omanataikaua. !Imisiritaikaua.
10 Ate Teoso omanatakani anakasaakiua, Teoso ãkiri ipina ate ĩkapani. Ininiã Teoso mokaiakari !atxaikaua. Iua apakapaua. Iua apakapaua, ininiã amaerekani imakatxaka, ininiã aãuapininiika, kotxi iua õkitikaua auapininiika anini ĩkapani Teosokata, kotxi Kristo auini auapika.
11 Teoso kamari ikara ate ĩkapani. Apikomoni iua kaminapanikauako ate, kotxi iua kamapoxokonitaua, kotxi aãuĩte Xesosi Kristo mikanapiriãua ate Teosomoni.

Adão, Kristo Pakini

12 Maerekanitxi apoka itixi kiki ãtika xika, Adão inakori xika. Maerekati ikamakiti xika ipina. Ininiã ikinimane kãkiti ipina, kotxi ikinimane kãkiti kamari maerekati.
13 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori apokini apisapanika, kãkiti kamari maerekati, iuaritika Teoso ! imisiritana ninoa maerekati ikamakitina xika, kotxi iuasaaki ! isãpiretapanikari ipaniãtakiti.
14 Adão auakasaaki atoko, Moisesi auakasaaki manapi, iuasaaki Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ! apokapanika, iuaritika ikinimane ipina. Atxiĩti kãkiti ! ikamari maerekati Adão maerekani atoko, kotxi iua !ikamari Teoso paniãtakiti, iuaritika ikinimane ipina. Kiki Adão inakori axinikasaaki, aimarotari iua Xesosi atoko ininiua.
15 Txamari aimarotari iua na Xesosi !atokoni itxaua, kotxi ãtika kiki maerekani xika, itori kãkiti ipina. Iua sikari ipĩkitxi kãkitimoni. Kiki ãtipekana, Xesosi Kristopekana, iua sikari erekari Teoso siãkiti itori kãkitimoni imapinakanina ĩkapani. Teoso siãkiti iĩki !auari. !Erekari Adão sikakiti. Peerekari Xesosi Kristo siãkiti.
16 Kiki ãtika Adão inakori kamari maerekati. Ãtinoka maerekati ikama, ininiã eereka Teoso sãpiretari imaerekani. Eereka Teoso misiritari iua. Teoso siãkiti !ikara atokoni itxa. Kãkiti maerekati itori ikamakasaaki, kiki ãtipekana Xesosi sikari Teoso siãkiti kãkitimoni, ininiã ikamaerekatana kãkiti. Iuasaaki imakatxakari ninoa maerekani.
17 Kiki ãtika, Adão inakori maerekani xika, Teoso txĩkitakari ikinimane ipinini. !Erekari iua kiki kamakiti. Ãti kiki, Xesosi Kristo inakori kamakiti peerekari. Iua txĩkitakari kãkiti ãkixinire katapara inini maerekati imakamakani ĩkapani. Kãkiti ikara atoko inakari Teoso

sikari ikinipoko erekari. Itori isika. Itxĩkitakari iua atão inakari kamakari ininiua. Ia iparĩka ĩki !auari.

18 Adão kamari ãtinoka maerekati, iuaritika iua maerekati txĩkitakari Teoso misiritinina ikinika kãkiti. Iua atokokana Xesosi kamakiti ãtika txĩkitakari Teoso kamaerekatinina kãkiti ninoa ãtipirika auini ĩkapani. Iuasaaki atãonoka ikamakiti.

19 Kiki ãtika Adão inakori na kamari Teoso sãkire iaõka, ininiã itxĩkitakari kãkiti itomaneri maerekati ikaminina. Kiki ãtipekana Xesosi inakori kamari Teoso sãkire iaõka, ininiã itxĩkitakari kãkiti itomaneri atão inakari kamakani ininiuana.

20 Teoso sikari ipaniãtakiti iõkatsopatakori Moisesimoni. Iuasaaki kãkiti imarotari maerekati itori ikamakitina, ininiã maerekanitxi apiaãpota, kotxi Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori auape. Maerekanitxi apiaãpota, iuaritika erekari Teoso sikakiti kãkitimoni apiata.

21 Maerekanitxi txĩkitakari kãkiti ipinini. Erekari Teoso sikakiti kãkitimoni txĩkitakari kãkiti auini ãtipirika imaxipokakani tĩkane, kotxi aãuĩte Xesosi Kristo txĩkitakari kãkiti atão inakari kamakari ininiua. Ininiãkara kãkiti auapinininiika, kotxi Xesosi Kristo kamaerekatana.

6

!Anirekaikari Maerekati Akamini

1 Ininiã erekari atxiĩti apikomoni maerekati akamini, ikinipoko erekari Teoso sikakiti apiata auini ĩkapani?

2 Konapitini. Teoso makatxakapekari amaerekani, kotxi iuasaaki ! anirekaikari apikomoni maerekati akamini. Anireẽkiti maerekati akamini xipope, kãkiti ipinini atoko itxa ixipokini. Ininiã !apakata apikomoni maerekati akamini.

3 Apatxisatiko oerekari Kristo Xesosi nakitiakori aniniua. Iuakata apinini atoko itxa apatxisatiko. Himarotapekari ikara.

4 Apatxisatiko oerekari Kristokata ikatakoni atoko aniniua, ininiã ! anirekari apikomoni maerekati akamini. Kristo iri Teoso posotiire õkitikari imi, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Peerekari iposotiire. Ininiã apatxisatiko oerekari Xesosi õkitikiko atokokana Teoso õkitikaua ate aãuini amaneri inini ĩkapani.

5 Aãuapika Kristokata, ininiã ãtika atoko atxaua iuakata aãuini, ininiã Kristo ipinini atokokana mitxi aãuini xipope. Kristo iuaĩkana auini atokokana, aãuini amaneri. Peerekari, kotxi aãuapika Kristokata, ãtika atoko aniniua iuakata.

6 Mitxi anireẽkiti xipope, kotxi Kristo makatxakari amaerekani aamina ĩpiriãmitakari nopini ipĩkasaaki ate ĩkapani. Ininiã mitxi anireẽkiti posotiire !auaika. Ixipokaãkapeka, kotxi mitxi anireẽkiti maerekatinoka. Ininiã maerekanitxi nitiriakori atoko !atxaikaua. Aimarotari ikara.

7 Maerekanitxi na paniãtaikari kãkiti ipĩkari.

8 Kristokata ipĩkani atoko aniniã, aimarotari iuakata aãuini apaka.

9 Ipĩkasaaki õkitikaãka, ininiã !ipinaika. Aimarotari ikara. Ipĩkitxi na kaposotiireikari iuaĩkana Kristo ipinini ĩkapani.

10 Iua ipina maerekanitxi posotiire ixipokini ĩkapani. Iuasaakipeka maerekanitxi posotiire xipoka. Uatxa Kristo auapinininiika Teosokata, iri nireẽkitinoka ikamini ĩkapani.

11 Iua atokotxikana anireẽkiti maerekati xipope. Uatxa ! anirekaikari maerekati akamini. Uatxa aãuapinininiika Teosokata, iua nireẽkitinoka akamini ĩkapani, kotxi Kristo Xesosikata aãuapika.

12 Ininiã na hãuiritapiri hiĩto paniãtinii maerekati hĩkamini. Na hĩkamapiri maerekati hiĩto nireẽkiti.

13 Na hãuiritapiri hiĩto kaminiri maerekati. Na hãuiritapiri hõki kaminiri maerekati. Na hãuiritapiri hinama kaminiri maerekati. Na hãuiritapiri hĩuako kaminiri maerekati. Na hĩkamapiri maerekati hiĩto nireẽkiti. Hĩteka hĩsikauako Teosomoni, kotxi mitxi ipĩkani

atoko hĩtxaua, eereka Teoso txĩkitakai auãki iuaĩkana hinini, ininiã hĩsikari hiĩto ikinika Teosomoni. Atão inakarinoka hĩkamako hõkiã, hinamaã, hĩuakoã, imakinika hiĩtoã.
14 Uatxa maerekanitxi apatrãote atoko !itxaikauako. Uatxa amisiritiko !auaika, Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori amakamakaniã, kotxi ikinipoko erekari Teoso sikakiti aãpakapakasaaki, iuasaaki imakatxakari amisiritiko.

Atão Inakari Nitiriakori

15 Ininiã atxiĩti hĩtxano nota: "Maerekati makama, kotxi amisiritiko !auaika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori amakamakaniã, kotxi ikinipoko erekari Teoso sikakiti aãpakapakasaaki, imakatxakari amisiritiko. Ininiã makamari maerekati," atxa atxiĩti. Konapitini.
16 Himarotari, hãuiritiniãri kãkiti paniãtinii iua nireẽkiti hĩkamini, ininiã iua hĩpatrãote atoko itxaua. Iua nitiriakori atoko hĩtxaua, kotxi hĩkamari iua paniãtakiti. Maerekanitxi hĩpatrãote ininiãua, hĩkamari maerekati, ininiã hĩpina. Ininiã kona hãua Teosokata ãtipirika. Teoso hĩpatrãote ininiãua, iua paniãtakiti hĩkama, ininiã atão inakarinoka hĩkama.
17 Nitxari Teoso: "Erekapitikari atemoni pikamakiti." Ikara atoko nitxari Teoso, kotxi mitxi maerekanitxi nitiriakori atoko hĩtxaua. Uatxa maerekanitxi nitiriakori !hĩtxaikaua, kotxi iteene hĩkĩpitari hõerekiko.
18 Teoso makatxakapekai hĩte, ininiã uatxa maerekanitxi nitiriakori !hĩtxaikaua. Uatxa Teoso nitiriakori hĩtxaua, ininiã atão inakarinoka hĩkama.
19 Ikara atoko nitxa sãkireta hĩtemoni, kotxi himarotari nitiritxi, patrão pakini pirena. Himarotakiti poiãoka. Mitxi hãuiritari hiĩto kaminiri maerekati inireẽkiti. Hãuiritari hiĩto apikomoni maerekati ikamaãpotini. Apiaãpota maerekati hĩkamakiti. Iuasaaki hiĩto maerekanitxi nitiri atoko itxaua. Uatxa hĩsikari hiĩto Teosomoni atão inakari nitiri ininiua ĩkapani, ininiã hĩkamariko atão inakarinoka. Ininiã Teoso nakitiakorinoka hĩtxaua.
20 Maerekanitxi nitiriakori hinakasaakiua, atão inakari nitiriakori na hĩtxaua, ininiã atão inakari na paniãtai hĩte atão inakarinoka hĩkamini.
21 Ĩkiripa erekari hãpakapa, maerekati mitxi hĩkamakasaaki? Kona kapakaparei. Uatxa hĩpẽtauata maerekati mitxi hĩkamakiti xika. Maerekati kamiko xika kãkiti ipina, ininiã kona aua Teosokata ãtipirika.
22 Uatxa maerekanitxi na paniãtaikai hĩte. Uatxa Teoso nitiriakori hĩtxapekaua, ininiã hĩkamari ikinipoko Teoso ĩkapani. Ininiã hãuapininiika hĩtxako Teosokata ãtipirika.
23 Maerekanitxi kãkiti patrãote atoko itxa. Iĩkitxitari kãkiti parĩkatxi ĩki, txamari ipĩkitxi itxaua parĩkatxi ĩki. Teoso sikakiti atemoni ãtião. !Aparĩkauata Teoso sikakiti aãpakapini ĩkapani, iuaritika isikaua aãuini ãtipirika inini ĩkapani, kotxi aãuĩte Xesosi Kristo ipina ate ĩkapani.

7

Tanirauatakaro Atoko Atxa

1 Nitariakori, hĩte hĩkinika imarotari paniãtakori iõkatsopatakori, ininiã himarotari nisãkire. Kãkiti auapanika inakasaaki, ikĩpitariko paniãtakori iõkatsopatakori.
2 Noerekaiko hĩte. Paniãtakori iõkatsopatakori paniãtaro sito okaikotini oĩtanirikata iua auapanika inakasaaki. Iua ipininiã, iua paniãtakori na paniãtaikaro oa.
3 Õtaniri auapanika inakasaaki, ãtikata oãuiniã, kanokarero otxaua. Õtaniri ipininiã, paniãtakori iõkatsopatakori na paniãtaikaro oa, ininiã apakata ãtikata oĩtaniriuatini. Ikara atoko oniniã, kanokarero !otxaua.
4 Nitariakori, oa sito atokotxikana ate amakinika. Kristo ipina ate ĩkapani, ininiã Moisesi paniãtakiti iõkatsopatakori kona paniãtaikaua, kotxi uatxa Kristo nakitiakori atxaua. Uatxa Teoso õkitikakiti Kristo nakitiakori atxaua. Iua nakitiakori atxaua, ininiã erekari akama Teoso ĩkapani.
5 Mitxi anireẽkiti maerekati paniãtaua maerekati akamini. Aĩto nirekari maerekatinoka ikamini, kotxi paniãtakori iõkatsopatakori txari: "Kona hĩkamapiri maerekati." Ininiã

iuasaaki apiata anirekari maerekati akamini, kotxi maerekatinoka kamakani atxaua. Ininiã apina, ininiã kona aãuapika Teosokata.

6 Mitxi paniãtakori iõkatsopatakori nirekari ipaniãtiniua. Uatxa paniãtakori iõkatsopatakori na paniãtaikaua. Ikara kitxakari. Uatxa amaneri, kotxi uatxa aparĩkauata Teoso ĩkapani. Erekari Matamatakoti oerekaua aparĩkauatini Teoso ĩkapani.

Teoso Paniãtakiti Iõkatsopatakori

7 Ininiã natokopa itxa uatxa axinikakiti? Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori maerekati itxaua atxiĩti? Konapitini. Maerekati !itxaua. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori mauakanimako, nota !imarotamariko maerekati nikamini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori txari:

Kona pinirekapiri ãti nakiti,
ininiã ãti nakiti ninirekiniã, nimarotari nikaminiri maerekati.

8 Maerekati xika na nota nirekari ikara Teoso paniãtakiti nikamini. Ininiã iteene ninirekari apanakini nakiti. Ninirekari apanakini nakiti, kotxi Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori txari:

Kona pinirekapiri ãti nakiti.
Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori mauakaniã, iuasaaki maerekati !auari.

9 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori nimimarotakanisaaki, na nimarotari maerekati nikamini. Niuãkatari nãkixinire auãki inini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori nimarotakasaaki, nimarotari maerekati nikamini. Iuasaaki nimarotari nipinini nimaerekani xika.

10 Iuasaakipeka nimarotari nãkixinire ipĩkari atoko inini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekari kãkiti erekari ikamini, iua auini ĩkapani. Txamari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekano nota nipinini nimaerekani xika.

11 Maerekati ninireẽkiti misirienetano. Imisirienetano, ininiã na nikamari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka. Ininiã nikamari maerekati. Ininiã maerekati xika nipina.

12 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !auari maerekati, kotxi Teoso kamari. Atãonoka itxa Teoso paniãtakiti. Erekari.

13 Atxiĩti erekari txĩkitakano nipinini? Konapitini. Maerekanitxi txĩkitakano nipinini. Maerekanitxi txĩkitakano Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori erekari nimakamakani, ininiã nikamari maerekati, ininiã iua maerekanitxi txĩkitakano nipinini. Ininiã aimarotari maerekanitxi kona xatiki apakata. Maerekatinoka, kotxi maerekanitxi txĩkitakano nipinini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekaua ikara atoko inakari.

14 Aimarotari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaxiti ĩkari ininiua. Txamari nota uaikirino. Maerekanitximoni vẽtxitakori atoko nitxaua, maerekanitxi nitiri atoko nininiua ĩkapani.

15 Na nimarotari nikamakiti, kotxi na nikamari notaka nireẽkiti. Nikamari nimanirekakiniti, nomanatakiti.

16 Ininiã maerekati nimanirekakiniti nikamakasaaki, iuasaaki nimarotari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ereka inini.

17 Ininiã na notani kamari maerekati. Maerekati nãkixinireẽ auakarira txĩkitakari nikaminiri iua maerekati.

18 Nimarotari erekari ! auari nãkixinireẽ. Maerekatinoka aua nãkixinireẽ, kotxi ninirekari erekari nikamini, txamari !niposotari.

19 Na nikamari erekari ninireẽkiti. Nikamapikari maerekati nimanirekakiniti.

20 Ininiã nimanirekakiniti nikaminiã, kona notani kamari. Maerekati nãkixinireẽ auakarira txĩkitakano iua maerekati nikamini.

21 Ininiã ia sãkiretxiti atão: Ninirekasaakiri erekari nikamini, maerekatinoka niposota nikamini.

22 Nãkixinireẽ iteene ninirekari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka nikamini.

23 Txamari aua ãti ninireẽkiti niĩto ãki. Iua niĩto nireẽkiti nirekari ixipokiniri nãkixinire
nireẽkiti. Iua niĩto nireẽkiti xika nikamari maerekati nireẽkitinoka. !Niposotari erekari
nikamini. Kateia ãki iaxirikakoni atoko nitxa.
24 !Erekano nota. Maerekati kamakarino nota. Kipa makatxakano, maerekati niĩto
nireẽkiti nimakamakani ĩkapani? Niĩto txĩkitakano nipinini. Kipa moianatano?
25 Aãuĩte Xesosi Kristokara moianatano. Iuara makatxakano nimapinakani ĩkapani.
Peerekari Teoso, kotxi iua kamari ikara atoko nota ĩkapani.

Ininiã uatxa ia atoko inakari nisãpiretai. Nãkixinireẽ ninirekari Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori nikamini. Txamari niĩtoã maerekanitxi nireẽkitinoka niposota nikamini.

8

Erekari Matamatakoti Txĩkitakari Aãkixinire Auãki Inini

1 Ininiã uatxa Teoso !itxaikaua ate: “Maerekati hĩkamakiti xika nimisiritaiko hĩte,” !
itxaikaua ate, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori atxapekaua. !Akamaikari aĩto nireẽkiti.
Erekari Matamatakoti sikaposotiiretaua iua nireẽkiti akamini.
2 Erekari Matamatakoti nireẽkiti akama, ininiã iua txĩkitakari aãkixinire auãki inini,
kotxi Xesosi Kristo nakitiakori atxaua. Erekari Matamatakoti makatxakano maerekan-
itxi nireẽkiti nikamini, ininiã na nipina.
3 Aĩto maerekani xika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ! iposotari imakatxakiniri
amaerekani, kotxi !aposotari akaminiri iua paniãtakiti. Iuaritika Teoso makatxakari
amaerekani, kotxi iua iokanatari imi atemoni. Imi ĩto ate ĩto atoko, maerekati kamakari
ĩto atoko itxa. Teoso iokanatari imi atemoni ipinini ĩkapani, amaerekani imakatxakini
ĩkapani. Ininiã ixipokari maerekati posotiire aĩtoã auakari.
4 Teoso kamari ikara, ininiã Xesosi kamari ikinika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori
iaõka ate ĩkapani, kotxi ipaniãtakiti atão inakarinoka. Ininiã !akamaikari maerekati aĩto
nireẽkiti. Akamari Erekari Matamatakoti nireẽkiti.
5 Ĩtotxi nireẽkiti kamakani xinikapikari iĩtona nireẽkitinoka. Erekari Matamatakoti
nireẽkiti kamakani xinikapikari Erekari Matamatakoti nireẽkitinoka.
6 Kãkiti xinikiniãri iĩto nireẽkitinoka, ixinikakiti txĩkitakari iua ipinini, ininiãkara kona
auapika Teosokata. Kãkiti auiritiniãri Erekari Matamatakoti txĩkitakiniri ixinikiniri
Erekari Matamatakoti nireẽkitinoka, iua auapininiika Teosokata. Erekaxinireri iua.
7 Kãkiti xinikiniãri iĩto nireẽkitinoka, Teoso mokaiakariakori itxauana, kotxi !inireka-
rina Teoso paniãtakiti iaõka ikaminina. !Iposotarina Teoso paniãtakiti iaõka ikaminina.
8 Ĩtotxi nireẽkitinoka kamakani !iposotari ikamapoxokonitinirina Teoso.
9 Hĩtepekana, Erekari Matamatakoti hãkixinire auiniã, hĩkamari iua paniãtakiti.
! Hĩkamari maerekati hiĩto paniãtakiti. Erekari Matamatakoti kãkiti ãkixinireẽ
mauakanisaaki, na Kristo nakitiakori ! itxauana, kotxi Erekari Matamatakoti Kristo
nakiti itxaua.
10 Hiĩto ipinapitikako maerekati xika, iuaritika hĩxinire auãkiri itxaua Kristo hãkixinireẽ
auiniã. Hĩxinire auãkiri itxaua, kotxi Kristo kamari atão inakarinoka ate ĩkapani.
11 Teoso õkitikari Xesosi, iua ipĩkasaaki. Erekari Matamatakoti Teoso nakiti hãkixinireẽ
auiniã, Teoso Kristo õkitikakari, txĩkitakariko hiĩto ipinakari iuaĩkana auãki inini, kotxi
Erekari Matamatakoti Teoso nakiti aua hãkixinireẽ.
12 Ininiã nitariakori, auapitika akamakiti tĩkane Teoso ĩkapani. !Auari akamakiti tĩkane
aĩto nireẽkiti akamini ĩkapani.
13 Hiĩto nireẽkiti hĩkaminiã, hĩxinire ipĩkari atoko itxa, ininiã ãtipirika kona hãua
Teosokata. Hamanainiãri Erekari Matamatakoti maerekati hiĩto kamakiti ixipokini,
iuasaaki hãuapika ãtipirika Teosokata.
14 Erekari Matamatakoti nireẽkiti kamakani, Teoso anaakori itxauana, kotxi Erekari
Matamatakoti Teoso nakiti.

15 Iua Erekari Matamatakoti Teoso sikakiti hĩtemoni. !Itxĩkitakai nitiritxi kapĩkareri
hininiua. Itxĩkitakai Teoso anaakori hininiua. Erekari Matamatakoti posotiireẽ aãkiritari
aĩri Teoso: “Papai, niri,” atxari.
16 Erekari Matamatakoti sãpiretaua aãkixinireẽ Teoso anaakori aniniua.
17 Teoso anaakori aniniãua, aãpakapariko erekari Teoso nĩkatakiti ate ĩkapani. Kristo
apakapari erekari Teoso nĩkatakiti iua ĩkapani, ininiã ate apakapari iuakata. Kristo
misiritaãkapeka. Ate misiritiko apaka auiniã Kristo sãkire aãuikini xika, Kristo ikinimane
auĩte inakasaakiua, ate apaka aua iuakata iuasaaki. Aãtamatari iua iotximere. Peerekari
iuasaaki iuakata aãuini.

Aãpakapariko Ikinipoko Erekari

18 Uai itixi aãuakasaaki, aãtatsiirauata. Eereka !axinikaikari mitxi aãtatsiirauatini, kotxi
Teoso oerekauako ikinipoko erekari. Iuasaaki peerekari.
19 Ikinipoko Teoso kamakiti iãtapari ipoxokoniritika Teoso keto õti. Iuasaaki aimaro-
tari Teoso anaakori.
20 Kotxi ikinipoko Teoso kamakiti misiritaãkapeka, ixipokaãpotini tĩkane. Ikinipoko
Teoso kamakiti ixinireka !ixipokaãpota. Teoso txĩkitakari ikinipoko xipokaãpotini. Iuari-
tika aimarotari, ipĩkitxi xipokini õti apokapitikako.
21 Ikinika Teoso kamakiti iãtapari iua õti. Iuasaakiko itixi amaneri itxauako. !
Ixipokaika. Iuasaaki ikinika amaneri. !Ixipokaika. Teoso anaakori misiritiko !auaika.
Peerekari iuasaakiko.
22 Aimarotari uatxapiikama ikinika Teoso kamakiti atatsiirauata, amarini tsii sito
atatsiitini atokokana.
23 Na itixi Teoso kamakitinanini atatsiirauata. Aãkixinire apaka akiripireta, kotxi
anirekari Teoso keto apokini. Iuasaaki iua apakapaua ate iua anaakori. Iuasaakiko aĩto
amaneri isikaua. Iuasaakiko aĩto !kaxiporeikari. Merepanika Teoso sikakiti auapeka
atemoni, kotxi iua sikapekari Erekari Matamatakoti atemoni.
24 Teoso makatxakapekari amaerekani, aãuikasaakiri isãkire. Ininiã aiãtapari
apikomoni isikaenetakiti atemoni. ! Aãtamatapanikari isikaenetakiti, ininiã
aiãtapapanikari. Aãuikapitikari isikaenetakiti isikiniua, ininiã atão aãuikiniri.
25 Aiãtapari aãpakapakiti tĩkane. !Aãpakapapanikari, iuaritika aiãtapari apoxokoniritika,
kotxi aimarotapitikari ikara apokini.
26 Erekari Matamatakoti moianataua, kotxi na kataparaxinireua. !Aimarotari aa-
manaãkiti tĩkane, Teoso amisãkiretakasaaki. Iuaritika, Erekari Matamatakoti misãkiretari
Teoso ate ĩkapani. Asãkireẽ !aposotari asãpiretiniri Teoso ikinika anireẽkiti, ininiã Erekari
Matamatakoti misãkiretari Teoso ate ĩkapani. Ipinimoni itxa isãpiretiniri Teoso. Kãkiti
sãkireẽ !isãkirauata Teosokata.
27 Teoso imarotari kãkiti ãkixinire, ininiã iua imarotari Erekari Matamatakoti xinikaki-
ti, kotxi Erekari Matamatakoti misãkiretari Teoso, Teoso nakitiakori ĩkapani. Erekari
Matamatakoti amanaãri Teoso, Teoso nireẽkiti ikaminana inakitiakori.

Teoso Iteene Tiretiniua

28 Aimarotari ikiniõtika erekari ikaminaua ate, kotxi iua tiretakani, iua mereẽkini atx-
aua ate. Iuaritika aãtatsiirauatini auapitika. Iuaritika iuasaaki apaka erekari ikaminaua.
Iua mereẽua, kotxi inirekari imereiniua.
29 Itixi kamiko apisapanika Teoso imarotapekaua ate. Iua mereẽpekaua ate, iua
anaakori kaiãopokori aniniua ĩkapani. Imereẽpekaua, imi Xesosi atoko aniniua ĩkapani.
Ininiã Xesosi aĩtari apiari.
30 Teoso akiritana imereẽkini. Apaka ikamaerekatana iua mereẽkini. Apaka itanapoko
erekari isika ninoa ikamaerekatakinimoni.
31 Teoso kamari ikinipoko ikara erekari ate ĩkapani, ininiã natokopa itxa axinikakiti?
Teoso kataparari moianatapitikaua, ininiã ate omanatakani tapara poiãoka.

32 Teoso sikari ikinipoko atemoni. Imi apaka isika atemoni, kotxi ipina ate akinika
ĩkapani. Isikari imi atemoni, ininiã aua atxiĩti iua masikakiniti atemoni? !Auari.
Ikinipoko erekari isikapitikaua atemoni. Ikarone !auari.
33 Aua atxiĩti Teoso mereẽkini maerekani sãpiretakari? !Auari. Teosora sãpiretari ninoa
maerekani mauakani, kotxi iua kamaerekatapekana ninoa.
34 Aua atxiĩti Teoso mereẽkini misiritiko sãpiretakari? !Auari. Kotxi Kristora misãkiretari
Teoso ate ĩkapani, kotxi Teoso ikikomoni auakari itxaua. Iua ipina ate ĩkapani, ininiã
eereka Teoso õkitikari iua, auapika inini ĩkapani. Iuara misãkiretari Teoso ate ĩkapani.
35 Ininiã kipa atxiĩti iotokakatari Kristo tiretiniua? !Auari, kotxi amaxikikosaaki,
Kristo tiretapanikaua. Amauarenisaaki, Kristo tiretapanikaua. Amisiritikosaaki, Kristo
tiretapanikaua. Natxi auakasaaki, Kristo tiretapanikaua. Amamãkanisaaki, Kristo
tiretapanikaua. Monõkori auakasaaki, Kristo tiretapanikaua. Neenamatxi auakasaaki,
Kristo tiretapanikaua.
36 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Pisãkire aãuikini xika, pamonõkoniri ikiniõtika. Aõkiko monõkoni auapika. Soti auĩte
apanakini okini atoko, apanakini nirekari okiniua ate,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
37 Maerekati ikara atoko aua, iuaritika iteene akãiata, kotxi atiretakiri sikataparataua.
38 Ia nimarota. Kristo tiretiniua iotokakakari !auari. Apĩkasaaki, itiretapanikaua.
Aãuapanika inakasaaki, itiretapanikaua. Teoso nitiriakori iaxitikini !iotokakari itiretiniua. Satanasi nitiriakori !iotokakari itiretiniua. Ĩkorasaaki auakani, katana auakani
apaka !iotokakari Kristo tiretiniua. !Auari posotiiretxi, Kristo tiretiniua iotokakakari.
39 Iaxiti apiko nopinixiti auakani, iaxiti patapi auakani apaka, !iotokakari Kristo
tiretiniua. Hinitiniãri Teoso tiretiniua iotokakakari, !hãpokari. Hinitiniãri ikinika Teoso
kamakiti auiniãtaã, iuaritika kona hãpokari Teoso tiretiniua iotokakakari. !Auari. Aãuĩte
Kristo Xesosi oerekaua Teoso iteene tiretiniua.

9

Teoso Mereẽna Xoteoakori Inakitiakori Ĩkapani

1 Atão nisãkire. Kristo nakiti nitxaua, ininiã na nisãpiretari misirieneretxi. Nãkixinireẽ
nimarotari nisãkire atão inini, kotxi Erekari Matamatakoti oerekari nisãkire atão inini.
2 Ia nisãkire atão. Iteene nimatinaniuatapika. Nãkixinireẽ maerekaxiniretinoka nitxa,
ninirimane Kristo sãkire mauikakani xika.
3 Ninirekamari Teoso misiritinino nota, ninoa nitariakori imamisiritakani ĩkapani.
Ninirekamari Kristo manirekakanino nota, ninirimane Kristo nakitiakori ininiua
ĩkapani. Niposotiniãri ikara atoko nikamini, nikamari ninirimane ĩkapani. Txamari !
niposotari.
4 Ninirimane Isaeo apika mekaniriakori itxauana. Teoso nirekana ninoa iua anaakori
ininiuana. Teoso oerekari iposotiire ninoamoni. Isãpiretana ninoa ikamaenetakiti
ninoa ĩkapani. Isikari ipaniãtakiti iõkatsopatakori ninoamoni. Oerekana ninoa kiiniri
atão ikaminina, iuakata isãkirauatakasaakina. Teoso sãpiretana ninoa ikamakiti tĩkane
ikinimane kãkiti ĩkapani.
5 Ninirimane apika atokiriakorini Apraãoma, Isakima, Isaeoma pakini. Kristo uai-
moni iponaniãkasaaki, ninoa apiko mekaniri itxaua, iuaritika Teoso itxaua. Ikinimane
auĩte itxaua. “Peerekai,” matxari iua ãtipirika. Ameẽ.
6 Atxiĩti Teoso kona kamari ikamaenetakiti Isaeo apika mekaniriakori ĩkapani?
Ikamapitikariko. Txamari kona ikinikani Isaeo apika mekaniriakori Teoso nakiti !
itxauana.
7 Kona ikinikani Apraão apika mekaniriakori atão Teoso anaakori !itxauana, kotxi
Teoso txari Apraão:
Papika mekaniriakori atão inakani Isaki mekaniriakori itxauana.

8 Teoso sãpiretari Isaki auini, iua auini apisapanika. !Isãpiretari ãti Apraão ãkiri Isimaeo
inakori auini, iua auini apisapanika. Isimaeo iponaniã, kotxi Apraão sirĩka Isimaeo
inorokata. Ininiã kãkiti Isimaeo atoko, Teoso anaakori !itxauana. Teoso sãpiretari
Apraão iua keene inini, ininiã isikaenetakininoka atão Apraão apika mekaniriakori
itxauana.
9 Teoso sikaenetari Apraão keene inini. Itxari:
Niketo manapi nikanapiriãko. Iuasaaki Sara keeneroko. Kiki oenetako.
10 Apikomoni nisãpiretai. Hepeka anaakori iri ãtika. Aãpika atokirini itxaua Isaki
inakori.
11-12 Oa anaakori iponaniã ipipe. Iponaniinina apisapanika, maerekati ikaminina
apisapanika, erekari ikaminina apisapanika, Teoso sãpiretaro oa:
Merepanika iponaniãkari eereka iponaniãkari nitiri itxauako.
Ininiã Teoso mereẽri iua eereka iponaniãkari Xakoo inakori apiari inini ĩkapani, iua auini
apisapanika. Ininiã na Xakoo kamakitini txĩkitakari Teoso mereiniri iua. Teoso mereẽri
iua, kotxi inirekari ikara atoko inini.
13 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Xakoo nitireta. Isaoo nomanata.
14 Ikara atoko ininiã, kanatokopa itxa axinikakiti? Atauako Teoso na kamari erekari?
Ikamapitikari erekari. Ãtipirika Teoso kamari erekari.
15 Teoso txari Moisesi:
Ninirekiniãri ãti niamonĩkini, niamonĩkari. Ninirekiniãri ãti nimoianatini, nimoianatari.
16 Ikara atoko ininiã, anireẽkiti !itxĩkitakari Teoso mereiniua. Akamakiti !itxĩkitakari
Teoso mereiniua. Imereẽua, kotxi iamonĩkaua.
17 Teoso txari Paraoo isãkire iõkatsopatakoriã:
Nota txĩkitakai auĩtetxi pininiua, niposotiire noerekini ĩkapani, niuãka ikini itixiti auakani
imarotini ĩkapani,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
18 Ininiã Teoso nirekiniãri iamonĩkiniri ãti, iua amonĩkari iua. Apaka inirekiniãri,
itxĩkitakari ãti ãkixinire kaikoxinire inini, Teoso nireẽkiti imanirekakani tĩkane.

Teoso Omanãkare, Iamonĩkare Pakini

19 Atxiĩti hĩte txano nota: “Teoso ikara atoko ininiã, na ate xikani kaikoxinireua ate. !
Aposotari akaminiri Teoso manirekakiniti,” atxiĩti hĩtxano.
20 Txamari !apakata ia atoko hinini. Kiriparai hĩte ikara atoko ina sãkiretakani
Teosomoni? Kãkiti hĩtxaua. Teoso kamakiti pitxaua. Atauako kamakori posotatari
ikamakirimoni: “Kinirepa pikamano nota ia atoko ninini?” !Apakata ikara atoko hinini
hĩkamakirimoni.
21 Hĩxinikari kiki tiitxi kamakari. Ikamari inireẽkiti. Atxiĩti ãti poriĩ katsariã, ikamari
ipi kopiti. Atxiĩti ianaka ikamari ãti kopiti, peereri inini, kiiniri ĩkapani. Atxiĩti ãtipekana
ikama patimari poião ereri, ikiniõtika iãriã iãtiko ĩkapani.
22 Ikara atoko itxa Teoso kaminiri kãkiti. Teoso kamari apanakini kãkiti Teoso
omanãkare imarotinina ĩkapani imaerekanina xika. Iuasaaki oerekana iposotiire imaro-
tinirina ĩkapani. Teoso omanatana ninoa, iuaritika imĩteenekana. Kona uatxa ixipokana
ninoa. Txamari iketo manapi ixipokanako ninoa. Uatxa imĩteenekapanikari ninoa
maerekani.
23 Apaka ikamari apanakini iua amonĩkakini. Uatxa imĩteenekari iua omanatakini
maerekani, kotxi inirekari iua amonĩkakini imarotiniri iua ereka inini, kotxi peerekari
iua. Iteene itiretari iamonĩkakini. Ikamana ninoa erekari isikakiti apakapinina ĩkapani.
24 Hĩte, ate pakini, iua amonĩkakini atxaua. Iua akiritakini atxaua. Na Xoteonanini
akirita. Akiritana Xoteo minakaniua apaka.
25 Teoso sãkire iõkatsopatakori, Oséia iõkatsopatakitiã, Teoso sãpiretari ikara. Itxari:

Kãkiti mitxi nota nakitiakori minakonimoni nitxako: "Uatxa nota nakitiakori hĩtxapekauako." Ninoa mitxi nimatiretakinitimoni nitxako: "Uatxa nota tiretakini hĩtxapekauako," nitxako.
26 Mitxi Teoso txana ninoa: "Na nota nakitiakorini !hĩtxaua." Ikara Teoso sãkiretiniãtaã, iuaãtaãtxikana: "Teoso ãtipirika auãki inakari anaakori hĩtxaua," inaãka ninoamoni,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
27 Apaka Teoso sãkire iõkatsopatakoriã, Isaía txari:
Isaeo apika mekaniriakori kaiãopokori, potxoari uiniti kipatxite atoko itxana, txamari poiãonoka makatxakaãka imapinakani ĩkapani.
28 Patimari Teoso xipokiniri iparĩka imisiritiniri kãkiti imaerekani xika,
itxa Isaía.
29 Mitxipeka Isaía txari:
Apiananiri kaposotiireri nĩkatari apanakini aãpika mekaniriakori imapinakani ĩkapani. Ininiã atenape auapanika. Teoso manĩkatakanimauako, axipokapiimako kãkiti Sotoma sitatxiti auakani xipokini atoko, kãkiti Komoha sitatxiti auakani xipokini atoko atxapiimako,
itxa Isaía sãkire.

Xoteo Mauikakaniri Teoso Sãkire

30 Ininiãkara aimarotari ia: Xoteo minakaniua manitakanisaakiri Teoso txĩkitakinina atão inakari kamakani ininiuana, iuasaaki Teoso txĩkitakana atão inakari kamakani ininiuana, kotxi auikarina Teoso sãkire.
31 Txamari Xoteoakori nitaãpotari paniãtakori ninoa atão inakari kamakani txĩkitakakari, txamari !apokarina.
32 Kinirepa ! apokarina ikara? Kinirepa Teoso na txĩkitakana ninoa atão inakari kamakani ininiuana? Kotxi !auikarina isãkire. Inirekarina iparĩkana txĩkitakinina atão inakari kamakani ininiuana. !Inirekarina auikinirina Xesosi sãkire. Ninoamoni Xesosi kai kimapori nopini auakari atoko itxa, kotxi kai xika kãkiti mãkitita.
33 Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩkari sãpiretari ia kai pirena. Itxari:
Pikenakotariko ia: Nota iokanatakiti kãkitimoni kai atoko itxa. Nitakari iua kai Sião sitatxitiã Xoteoakori kimaporeẽ. Iua kai xika kãkiti mãkitita. Iua kai xika kãkiti irika. Iuaritika iua sãkire auiãkani !ipẽtauata nota apisatoõ.

10

1 Nitariakori, nãkixinireẽ iteene ninirekari Teoso makatxakiniri ninirimane maerekani, Isaeo apika mekaniriakori maerekani. Nimisãkiretari Teoso ninoa maerekani makatxakiko ĩkapani.
2 Nimarotari ninirimane iteene nirekiniri iparĩkauatini Teoso ĩkapani. Txamari ninoa kerokari, kotxi !imarotarina atão iparĩkauatini Teoso ĩkapani.
3 !Imarotarina Teoso txĩkitakiniri kãkiti atão inakari ikamini. Ninoaka nirekamari atão inakari ikaminina, Teoso apakapinina ĩkapani. Ininiã ! auiritarina Teoso txĩkitakinina ninoa atão inakari ikaminina.
4 Kristo kamari ikinipoko Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka, ininiã iuanoka txĩkitakari ikinimane kãkiti iua sãkire auiãkani atão inakari ikaminina.

Apiananiri Akiritakani

5 Kitxakapirĩka Moisesi sãpiretari atão inakari akamini Teoso paniãtakiti. Iuasaaki itxari:
Ikinika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ikiniõtika pikaminiã, pauapinininiika pitxako,
itxa Moisesi sãkire.
6 Txamari !aposotari ikara atoko akamini. Aãuikasaakiri Xesosi sãkire, iua txĩkitakaua atão inakari akamini. Ininiãkara !apakata pãkixinireẽ pixinikiniri: "Kipa atxiĩti posotari iaxiti apiko nopinixitimoni isini, Kristo notamoni iminini ĩkapani?"

7 !Apakata pãkixinireẽ pixinikiniri: “Kipa atxiĩti posotari ipĩkani auiniãtaã isini, Kristo
notamoni iminini ĩkapani?”
8 Xesosi sãkire auape hĩtemoni. Na hĩsa ãtiãtaã iua sãkire himarotini ĩkapani. Hina-
maãpekari. Hãkixinireẽpekari. Xesosi sãkire auikiko asãpiretapikari kãkiti. Ia atoko
asãpiretari kãkiti:
9 Pinamaã, “Xesosi niauĩte” pininiã, pãkixinireẽ pauikiniãri Xesosi ipinini Teoso õkitikiniri
iua, iuasaaki pimaerekani makatxakaãkako.
10 Kotxi aãkixinireẽ Xesosi sãkire aãuikiniã, ikamaerekataua. Anamaã “Maerekati ka-
makarino nota,” aniniã, iua makatxakari amaerekani.
11 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Iua sãkire auiãkari pẽtauatini !auari.
12 Iua Kristo sãkire auiãkari atxiĩti Xoteo itxaua. Atxiĩti Xoteo minakatiua itxaua. Xoteo
auĩte itxaua Kristo. Xoteo minakaniua auĩte apaka itxaua. Ikinimane auĩte itxaua Kristo
Apiananiri. Isikari itanapoko erekari ikinimane iua akiritakanimoni.
13 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ikinimane akiritiniãri Apiananiri uãka imaerekanina imakatxakini ĩkapani, iuasaaki
imakatxakaãkako imaerekanina.
14 Kiãtokopa itxa ninoa akiritiniri iua, isãkire imauikakanisaaki? Kiãtokopa itxa ninoa
auikiniri isãkire, imakenakotakanisaakirina? Kiãtokopa itxa ninoa kenakotiniri isãkire,
imasãpiretakonisaakina?
15 Kiãtokopa itxa Teoso iokanapirena sãpiretiko, ate maiokanatakaniãri iua sãkire
sãpiretakani kãkitimoni? Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Erekapitikari Teoso iokanapirena erekari sãpiretakani apokini kãkitimoni, kotxi
isãpiretarina Teoso kamaerekaxiniretiniri kãkiti. Isãpiretarina erekari Teoso
sikakiti kãkitimoni. Ikara iminapiretakitina kamapoxokonitari kãkiti.
16 Txamari na ikinimane kãkitini auikari Teoso iokanapirena erekari. Kotxi kitx-
akapirĩka Isaía txari:
Apiananiri, asãpiretamari piokanapirena kãkitimoni, txamari !auikarina,
itxa Isaía.
17 Kãkiti kenakotakasaakiri Teoso iokanapirena, Teoso txĩkitakari kãkiti auikiniri isãkire.
Kristo sãkire akenakotakasaaki, akenakotari Teoso iokanapirena.
18 Txamari nota pimaãi: “Atauako Xoteo kona kenakotari Teoso iokanapirena?”
Ikenakotapitikarina, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Iaxiti apiko nopinixiti auakari oerekari Teoso ikini itixiti auakani. Teoso sãkire atoko
itxa iaxiti apiko nopinixiti auakari oerekakiti.
19 Iuaĩkana nipimaãi: “Atauako Xoteo !imarotari Teoso iokanapirena?” Imarotapitika-
rina. Moisesi sãpiretapekari Teoso sãkire. Itxari:
Nimakatxakari Xoteo minakaniua maerekani, ininiã nitxĩkitakaiko hĩte hĩxikotinina ni-
noa mitxi nota nakitiakori minakaniua. Nitxĩkitakai hĩte homanãkarauatini, ninoa
mitxi mimaroreni xika.
20 Isaíapekana sãpiretari Xoteo minakaniua pirena. Isãpiretari Teoso sãkire itaparaxinireri-
tika:
Teoso txari: “Ninoa nota manitakani aõkitano nota. Nimotika nota makiritakanimoni.”
21 Apikomoni isãpiretari Teoso sãkire Xoteo kamakiti:
Teoso txari: “Ikiniõtika namanaãri ninoa kanapiriini notamoni, txamari !ikĩpitarina
nisãkire. !Ikamarina nisãkire iaõka. Inireẽkitinoka ikamana.”

11

Xoteo, Teoso Sãkire Auiãkani

1 Ininiã nipimaãi: “Atauako Teoso !inirekaikari Xoteoakori?” Inirekapitikana. Nota
apaka Xoteo nitxaua. Apraão apika mekaniri nitxaua. Pẽxamĩ apika mekaniri nitxaua.

2 Teoso !itakanapari Xoteoakori. Iua mereẽna ninoa itixi kamiko apisapanika. Himarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori, Eríasi tsoatakasaaki Teosomoni Xoteo maerekani isãpiretakasaaki.
3 Iuasaaki Eríasi txari:
Apiananiri, ninoa okapekari kãkiti pisãkire sãpiretakani. Ikapirinikarina amesa pinakiti pitemoni sikakori takikoãtaã. Notanoka pisãkire sãpiretakarino auapanika. Ninoa asikatikinitano nota okinino ĩkapani,
itxa Eríasi.
4 Kanatokopa Teoso apakapapiretari Eríasi? Teoso txari:
Kona pitenanini auikari nisãkire. Nota nĩkatari setxi mio kikiakori nota nakitiakori. Ninoa kona teosonetari kãkiti kamakiti Paao inakori. Kona ikapotoreẽkauana iua apisatoõ,
Teoso txari Eríasi.
5 Ikara atokotxikana uatxa. Aua apanakini kãkiti Teoso mereẽkini. Imereẽna ninoa, kotxi iua nirekari ikinipoko erekari ikaminina ninoa.
6 Maerekati kamakani kãkiti, iuaritika Teoso mereẽua ate. Isikari ikinipoko erekari ate ĩkapani maxikatiĩka. Aparĩka !itxĩkitakari iua sikiniri ikinipoko erekari atemoni. Aparĩka txĩkitakiniãri ikinipoko erekari isikiniua, ininiã kona maxikatiĩka isikarauata atemoni.
7 Ininiã kanatokopa atxa asãkire apikomoni? Xoteoakori kona apakapari inireẽkitina. Inirekarina Teoso apakapinina ninoa erekarini ininiuana. Teoso mereẽkininoka apakapari ikara inakari. Apanakinipekana Teoso !auirita atão imarotinina. Mõsiãreni atoko itxana.
8 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso txĩkitakari ninoa ãkixinire imakakari atoko inini, iua sãkire imimarotakanina ĩkapani. Kokipitikamana, iuaritika !atamatarina Teoso kimapore. Kakenakokipitikamana, iuaritika !inirekarina Teoso sãkire ikĩpitinina. Uatxapiima ikara atoko itxapanika,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
9 Kitxakapirĩka Tavii txari Teosomoni:
Ninoa kiena kaiãopokori. Inipokotakasaakina, iuãkatarina pite apokaerekatinina ninoa, kotxi kaiãopokori ikienana. Ikienana takapiri atoko itxa imaĩkinina ninoa. Itxĩkitakana ikerokinina. Ikara xika ninirekari pimisiritinina.
10 Ninirekari ninoa mõsiãreni atoko ininiuana, ininiã na atão atamatarina pikimapore. Kãkiti tiitxi minari porikitakani atoko pitxĩkitakanako ninoa ãtipirika,
itxa Tavii sãkire.

Xoteo Minakaniua Maerekani Makatxakiko

11 Iuaĩkana nipimarauata: “Atauako Xoteoakori maerekani xika Teoso xipokana ninoa?” Konapitini. Xoteoakori kamari maerekati, ininiãkara Teoso sãpiretari Xoteo minakaniua imaerekanina imakatxakini, Xoteo xikotinina ĩkapani, iuaĩkana Teosomoni ikanapiriinina ĩkapani.
12 Xoteoakori kamari maerekati, ininiãkara Teoso sikari erekari kiĩkiri apanakini itixi auakanimoni. Xoteo mapakapakiniti Xoteo minakaniua apakapa erekari kiĩkiri. Ininiã Xoteo kanapiriãkasaaki Teosomoni, iuasaaki apiaerekata Teoso sikakiti kãkitimoni.
13 Uatxa nota misãkiretai hĩte Xoteo minakaniua, kotxi Teoso iokanatano nota hĩtemoni isãkire nisãpiretini ĩkapani. Niuikari hĩtemoni niokanatiko.
14 Ikara atoko ininiã, atxiĩti ninirimane Xoteo xikotai hĩte, ininiã atxiĩti apanakini ninoa kanapiriã Teosomoni, imaerekanina Teoso makatxakini ĩkapani.
15 Teoso takanapakasaakiri Xoteo, iua apakapari Xoteo minakaniua, ininiã ninoa Xoteo minakaniua kanapiriã Teosomoni. Teoso iuaĩkana apakapakasaakiri Xoteoakori, iuasaakiko peerekari. Ipĩkani iuaĩkana auãki inini atoko itxako.

16 Komiri akamakasaaki, ipixini Teosomoni asikasaaki, aimarotari ikinipoko iua komiri iua nakiti ininiua. Aamina kotsa Teoso nakiti ininiã, imina pori apaka iua nakiti.
17 Xoteoakori oriva mina takakori atoko itxa, takakori Teoso nakiti. Ãtikaka ipori kapatakaãka. Oriva ĩtopakiri pori apaãka. Iapitaka inaãka ikapatakikoãtaã. Aneẽ takari katiã. Takari sikakienatari ĩtopakiri pori. Hĩte Xoteo minakaniua iua oriva ĩtopakiri pori atoko hĩtxaua. Hãpakapari Teoso sikakiti, kotxi hĩte apotiitaua Xoteoakorikata, Teoso nakitiakorikata.
18 Hĩte Xoteo minakaniua, kona hĩuikapeua Teoso apakapinii hĩte. "Iua aãpori kapatakiko atoko, Teoso takanapana Xoteoakori, ate apakapini ĩkapani," kona hĩtxape, kotxi aãpori atoko hĩtxaua. Na aãpori sikataparatari aãkotsa. Aãkotsa sikataparatari aãpori. Ininiã hĩte apakapari Teoso sikakiti, kotxi hãpotiitaua Xoteokata.
19 Atxiĩti hĩte Xoteo minakaniua txano nota: "Iua aãpori kapatakaãkori atoko Teoso takanapari Xoteoakori. Ãti aãpori iapitakiko atoko, Teoso apakapaua ate," hĩtxano atxiĩti.
20 Atãopitikara. Teoso takanapari Xoteoakori, kotxi ninoa ! auikari isãkire. Iua apakapai hĩte, kotxi hĩte auikari iua sãkire. Iuaritika !hĩuikapeua ikara atoko hinakasaaki. Erepaniko.
21 Teoso takanapari Xoteoakori, takari pori sauakakori atoko. Ininiã erepaniko, kotxi ĩtopakiri aãpori atoko hĩtxaua. Atxiĩti ãti õti okanapai hĩte apaka.
22 Aimarotari katiraõkiri ininiua Teoso. Aimarotari apaka kataparaxinireri ininiua. Kataparaxinireri iua, kãkiti kamakasaakiri maerekati. Katiraõkiri iua, itiraõki hinirekasaaki. Itiraõki himanirekakaniã, hĩte apaka mapara hõkaãka, iua aãpori sauakakori atokokana.
23 Xoteo takanapiniãri imauikakaniri Xesosi sãkire, auikiniãri iuaĩkana isãkire, Teoso iuaĩkana mikanapiriãna, kotxi Teoso kaposotiireri ikara atoko ikamini.
24 Hĩte ĩtopakiri pori sauakakori takarimoni iapitaãkori atoko hĩtxaua. Kona ixinireka aua ikara atoko. Pamimari ikara atoko. Xoteo atão oriva takakori atoko itxauana. Ininiã na kamimari mitxi auiniãtaã iuaĩkana Teoso takinina ninoa, iuaĩkana imikanapiriinina ninoa iuamoni.

Xoteo Maerekani Makatxakaãkapanikako

25 Nitariakori ninirekari himarotiniri apanakini mimarotakiniti, ininiã na hĩuikaua. Xoteo !inirekari auikiniri Teoso sãkire uatxa, iuaritika na ikara atoko !itxapani ãtipirika. Ikini itixiti auakani Teoso nireẽkini Xoteo minakaniua kanapiriãkasaaki Teosomoni, iuasaakiko Xoteo kanapiriãko Teosomoni.
26 Ininiã iuasaaki ikinimane Xoteo kanapiriãko Teosomoni. Iuasaaki Teoso makatxakari ninoa maerekani. Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka auakari ikara atoko itxa. Itxari:
Xoteo itxauako maerekanitxi makatxakakari. Imakatxakariko ikinika maerekati Xoteoakori kamakiti, Teoso manirekakiniti. Iuasaaki Teoso nireẽkitinoka inirekanako.
27 Nimakatxakariko maerekati ninoa kamakiti, kotxi kitxakapirĩka nikamaenetari ikara atoko inakari,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
28 Xoteoakori !inirekari Teoso iokanapirena erekari, ininiã Teoso takanapana ninoa. Ininiã Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãka hĩte Xoteo minakonimoni. Uatxa Teoso mokaiakariakori atoko itxauana Xoteoakori, iuaritika Teoso mereẽna ninoa. Apraão, Isaki, Xakoo pakini apika mekaniriakori itxauana, ininiãkara Teoso tiretapanikana ninoa.
29 Teoso kona mamakari isãkire. Kãkiti iua mereẽkini ãtipirika iua mereẽkini itxauana. Isiãkiti erekari kãkitimoni !imakatxaka iuaĩkana.
30 Hĩte Xoteo minakaniua kitxakapirĩka !hĩkĩpitari Teoso sãkire, iuaritika uatxa Teoso amonĩkai hĩte, kotxi Xoteo kona kĩpitari Teoso sãkire uatxa.

31 Uatxa Xoteoakori kona kĩpitari Teoso sãkire. Teoso amonĩkapekai hĩte Xoteo minakaniua, ininiã Teoso iuaĩkana amonĩkanako Xoteoakori apaka.
32 Ikinimane kãkiti na kĩpitari Teoso sãkire. Kona aposotari akĩpitiniri Teoso sãkire. Teoso txĩkitakaua ikara atoko anini, kotxi inirekari aimarotiniri maerekati kamakani aniniua, iuaritika !imisiritaua. Iamonĩkaua.

Peerekari Teoso

33 Peerekari Teoso. Atãonoka ikama. Paimatireri iua. Kãkiti !imarotari ikamakiti tĩkane. Kãkiti !imarotari inireẽkiti tĩkane.
34 !Kimarotikori Teoso xinikakiti. !Kõtãkikikori Teoso.
35 Teosomoni ikinipoko aua, ininiã kipa asika atxiĩti iuamoni? Asikiniri !auari. Ininiã !auari ate nakiti, iuaĩkana Teoso sikiniua ĩkapani.
36 Kotxi Teosokara kamari ikinipoko. Ikinipoko aua Teoso posotiireẽ. Ikamari ikinipoko iua ĩkapani. Ãtipirika matxariko Teoso: “Peerekai pite.” Ameẽ.

12

Teosomoni Sikakori Auãkiri

1 Ininiã nitariakori Teoso amonĩkapitikaua. Ininiã nota iteene õtãkikai hĩte. Hĩteka hĩsikaua Teosomoni. Teosomoni sikakori auãkiri atoko hĩtxauako. Ininiã iua nakitinoka hĩtxaua. Ikara atoko hĩkaminiã, Teoso apokaerekatari. Ikara atoko inakari akaminari Teoso, ikara atão.
2 ! Hĩkamapinikariko Teoso sãkire mauiãkani kamakiti atoko. Hãuiritariko Teoso txĩkitakiniri hĩxiniãkiti ereka inini, ininiãkara ipinipo hĩtxako. Iuasaakiko himarotari Teoso nireẽkiti. Himarotari Teoso nireẽkiti ereka inini. Himarotari hĩkamakiti tĩkane iua apokaerekatini. Himarotari atão hĩkamini.
3 Teoso sikari ikinipoko erekari notamoni, ininiã nisãpiretari iua sãkire hĩtemoni. Ininiã nota õtãkikai hĩte hĩkinika. Na hĩuikapeua. Hĩteka atão himarotauako. Hĩteka hãtamakauako. Teoso txĩkitakai hãuikiniri isãkire. Iteene hãuikiniãri iua sãkire, iteene hĩteka himarotaua.
4 Kãkiti ĩto ãtika, iuaritika ĩtotxiã auakari kaiãopokori. Aua ikanoke, itapike, oki, ikenakoki txaãpota. Ikinika iparĩka aua. Ikanoke parĩka ãtião. Oki parĩka ãtião. Itxaãpota.
5 Iua atokokana atxa. Ĩtotxi ãtika atoko atxa, iuaritika itoua ate. Kanoketxi, tapiketxi, okĩtxi, kenakokitxi, ĩtotxiã auakari atoko ate. Kristokata aãpotiitaua. Anakititakakaua.
6 Nota parĩka Teoso ĩkapani ãtião. Ãti parĩka Teoso ĩkapani ãtião. Ãti parĩka Teoso ĩkapani ãtião, itxaãpota. Teoso sikari erekari ikininapemoni, ikara iparĩka ikamini ĩkapani. Atxiĩti Teoso sikaimaroretai iua sãkire apanakinimoni pisãpiretini ĩkapani, ininiãkara Teoso sãkire pauikini iaõka pisãpiretari Teoso sãkire kãkitimoni.
7 Teoso sikaimaroretiniãi apanakini pimiparĩkatini, ininiã pimiparĩkatariko apanakini. Teoso sikaimaroretiniãi isãkire poerekini, ininiã poerekarauatako.
8 Teoso sikaimaroretiniãi ãti pisikataparaxiniretini, ininiã pisikataparaxiniretariko ãti. Teoso nirekiniãri pisikiniri apanakini amonitakiti ninoamoni, ininiã ito pisikako pipoxokoniritika. Teoso sikaimaroretiniãi auĩtetxi pininiua, ininiã auĩtetxi erekari pitxauako. Teoso nirekiniãi apanakini piamonĩkini, ininiã pipoxokoniritika piamonĩkanako.

Tiraõkitxi

9 Atão pitiretariko apanakini pãkixinireẽ. Pomanatariko maerekanitxi. Na piotokakapiri erekari pikamini.
10 Iteene hĩtiretakakauako, kotxi Kristo txĩkitakapekaua aĩtaritakakiniua. Piteka pipaxitiniua atokokana, apiata pipaxitariko ãti.
11 Pitaparaxinireritika piparĩkauatako. Na piarinouatape. Piparĩkauatako Teoso ĩkapani pipoxokoniritika pãkixinireẽ.
12 Pipoxokoniuatako, kotxi pimarotari Teoso kaminiri ikamaenetakiti. Pimĩteenekariko pimisiritiko. Ãtipirika pimisãkiretariko Teoso.

13 Nipokori kaamatiniã pitariakorimoni, tiitxi kaamatiniã pitariakorimoni, auiniã pitemoni, pisikanako. Papakapanako pipoxokoniritika ikinimane Xesosi sãkire auiãkani paapoko apoãkani, ãtiãtaã ĩkani.
14 Pamanaãri Teoso erekari ikaminina pite misiritakani. Ari, pamanaãri Teoso erekari ikaminina ninoa. Na pamanaãpiri Teoso maerekati isikinina ninoa.
15 Pipoxokoniuatako poxokorinikata. Pitxiapata kamatinanirinikata.
16 Ãti pitiretini atokotxikana, ikinimane pitiretako. Na piuikapeua. Pisãkirauatako kãkiti matxineirotenikata, katxineiroteni pimisãkiretini atokotxikana. "Kimaroreno nota," na pitxape.
17 Kãkiti kaminiãri maerekati pitemoni, na pikamapiri maerekati iuamoni. Atãonoka pikama ikinimane ĩkapani.
18 Pinirekariko pauini kãkiti sauaki ereka inini, ininiã maxikatiĩka kona pitxitapiri ãti.
19 Nitiretakini, na hĩxikatxitapiri ãti. Teosora xikatxitariko, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Nota parĩka ãti nixikatxitini. Notara misiritari maerekati kamakari,
itxa Apiananiri sãkire.
20 Ari, kona pixikatxitapiri ãti. Pikamariko ãtimoni ia Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka:
Pomanatakiri natxitiniã, pisikakienatari iua. Iposonatiniã, pisikari iãtini. Ikara atoko pikaminiã, ipẽtauata maerekati pitemoni ikamini,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
21 Na pauiritapiri maerekati piauĩte atoko ininiua. Erekari pikamakasaaki, maerekati iokanatapeẽkaika.

13

Aãuĩteakori Nirekakiti Akĩpitini

1 Akĩpitariko aãuĩteakori nirekakiti, kotxi Teosora auiritana ninoa auĩtetxiakori ininiuana. Teosora takari ninoa auĩtetxiakori aãuĩteakori ininiuana ĩkapani.
2 Aãuĩteakori nirekakiti amakamakaniã, Teoso nirekakiti apaka !akama, kotxi Teoso txĩkitakana ninoa aãuĩteakori ininiuana. Ninoa paniãtakiti amakamakaniã, amisiritaãkako.
3 Erekari kamakani ! ipĩkari iauĩtena. Maerekati kamakaninani pĩkana ninoa. Pinirekatari pimapĩkakaniri piauĩte? Ininiã erekari pikamako, ininiã iua txaiko: "Erekai pite."
4 Teoso nitiri itxaua piauĩte, erekari pitemoni ikamini ĩkapani. Txamari maerekati pikaminiã, erepaniko. Pipĩkariko iua, kotxi iposotari imisiritinii. Iua Teoso nitiri itxaua kãkiti maerekati kamakani imisiritini ĩkapani.
5 Ininiãkara pikamariko piauĩteakori nirekakiti, kotxi pimakamakanisaakiri, pimisiritiko auapitika. Apaka pikamariko ninoa nirekakiti, kotxi pimarotari pãkixinireẽ ikara atoko atão pikamini.
6 Piauĩteakori Teoso nitiriakori itxauana, ininiã erekari apaka pisikiniri txineiro ninoamoni iparĩkana ikaminina ĩkapani.
7 Ininiãkara piĩkitxitana ninoa amanaãkiti, sitatxi pauini ĩkapani, pitii papakapini ĩkapani. Pipaxitanako ninoa. Pikamariko ninoa nirekakiti.

Hĩtiretakakiniua Ĩkapani

8 Piĩkitxitariko ikinika piamotakiti. !Erekari pimaĩkitxitakaniri ãti. Ãtinoka tépito erekari. Ia tépito na txineironi. Ia tépito atiraõki. Ia atoko inakari tépito xipokini kona erekari. Ãtipirika hĩtiretakakauako. !Erekari pixipokiniri pitiretiniri ãti. Ãti tiretakari kĩpitapekari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori.

9 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori txari: “!Pisirĩkape pĩtanoro minakotokatika. Na pokaniuatape. Na piĩtiriuatape. Na pinirekapiri apanakini tii.” Akĩpitari ikara Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori, apanakini ipaniãtakiti apaka, ia Teoso paniãtakiti ãtika akĩpitiniã. Ia Teoso paniãtakiti paniãtaua: “Piteka pitiretiniua atokotxikana, pitiretariko ãti.”
10 Pitiretiniãri ãti, maerekati !pikaminiri iua. Ininiã ãti pitiretiniã, pikamari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ikinika.

11 Matiretari ãti, kotxi aimarotari kaiamapekari Kristo kanapiriini. Ininiã pimerekako. Kona pimakapeko. Piparĩkauatako Teoso ĩkapani, kotxi itixine Xesosi anikiniua õti apokaãpotanapanoka. Akokaxiti aãuikari Xesosi sãkire. Uatxa paĩtiki ikanapiriã.
12 Ĩkanõkari xipokaãpotanapanoka. Pokamara apokaãpotanapanoka Kristo kanapiriãkasaaki. Maerekati ipiãkasaaki kamakori atoko itxa, ininiã maiotokakari ikara akamini. Matakanapari maerekati. Makamari erekari, kotxi erekari akamakiti kapakaua, ininiã maerekati !imaĩkaua. Pokamarari atoko itxa erekari akamakiti.
13 Pokamara kãkiti kamari atão inakarinoka apanakini apisatoõ. Makamari ikara atoko inakari ãtipirika. !Erekari kiiniri maerekati akamini. !Erekari apoãtini. !Erekari asirĩkini sito aĩtanoro minakotokatika. !Erekari akaminiri maerekati aĩto nireẽkiti. !Erekari aneenamauatini. !Erekari axikotiniri ãti.
14 Ikara atoko inakari akamini !erekari. Makamari ia atoko inakari: Maamanaãri Apiananiri Xesosi Kristo kapakiniua, sotato mãka paikori sotato ĩto kapakini atoko. !Hĩxinikapiri: “Kanatokopa nitxa nikaminiri niĩto nireẽkiti?” Kotxi maerekatinoka aĩto nireẽkiti.

14

Kona Hĩtaparakienatakakapeua

1 Hãuiritariko Xesosi sãkire poiãonoka auiãkari hĩtekata apotiitiniua. Na hĩtxitapiri iua, ixinikakiti na hĩte xinikakiti atoko iminakanisaaki.
2 Kãkiti iteene auikiniãri Xesosi sãkire, atxiĩti inikari itanapoko nipokori. Ãti kãkiti poiãonoka auikiniãri Xesosi sãkire, atxiĩti inikari takarinoka.
3 !Erekari ikinipoko niãkari sãpiretiniri takarinoka niãkarimoni: “Pikerokari” ininiri. Apaka !erekari takarinoka niãkari sãpiretiniri ikinipoko niãkarimoni: “Pikerokari” ininiri, kotxi Teoso apakapapekari iua.
4 Kinakariparai pite ãti nitiri pinitakarii: “Pikerokari” ãtimoni inakarii. Ikerokiniãri, iua patrãote pinitamariko. Maerekati !ikama, kotxi Apiananiri moianatari iua.

5 Atxiĩti ãti sãkire: “Ia õti erekari iteene axinikiniri Teoso.” Atxiĩti ãtipekana: “Ikiniõtika erekari iteene axinikiniri Teoso.” Hãkixinireẽ hĩxinikariko: “Natokopa itxa atão nikamini?” ininiã eereka atão hĩkamini tĩkane himarotape.
6 Hĩte: “Ia õti apiaerekata iteene axinikiniri Teoso,” hininiã, ininiã ikara atoko hĩxinika Teoso hĩpaxitini ĩkapani, ininiã erekapitikari. Ikinipoko niãkari nikari ikinipoko, Teoso ipaxitini ĩkapani, kotxi apisapanika itxari Teoso: “Erekapitikai ia nipokori pisikinino niniãkiti ĩkapani,” itxari. Ikinipoko maniãkati apaka auikari Teoso nirekiniri iua nikiniri takarinoka. Iua apaka txari Teoso inipokotini apisapanika: “Erekapitikai ia kienatxi pisikinino niniãkiti ĩkapani,” itxari. Ininiã iua apaka paxitari Apiananiri.
7 Kona ateka auĩtetaua. Kona aãua ateka ĩkapaninanini. Kona apina ateka ĩkapaninanini.
8 Auapanika anakasaaki, aparĩkauata Apiananiri ĩkapani. Apĩkasaaki, apina Apiananiri ĩkapani. Ininiã auapanika anakasaaki, apĩkasaaki apaka, Apiananiri nakiti atxaua.
9 Kristo ipina, eereka õkitikaua iuaĩkana, auapanika inakani auĩte ininiua ĩkapani, ipĩkani auĩte apaka ininiua ĩkapani.

10 Ininiã !apakata pitxitiniri pitari. “!Kiĩkitei,” kona pitxapiri, kotxi akinika aãpokako
Teoso apisatoõ. Iuasaaki iua sãpiretariko akamakiti, erekari inini atxiĩti, maerekati inini
atxiĩti.
11 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Nota Apiananiri, ãtipirika auakari nitxaua. Ikinimane kãkiti kapotoreẽkauako nota
apisatoõ. Ikinimane txanoko nota Teoso nininiua.
12 Ininiã iuasaakiikarako akinika asãpiretari Teoso ikinika akamakiti ĩkorapokoriti
aãuakasaaki.

Masikataparaxiniretakakaua

13 Ininiã hĩotokakariko hĩtaparakienatakakiniua. Hãkixinireẽ hĩtxako: “!Nitxĩkitakapaniri
nitari kerokiniri ikamakiti. !Nitxĩkitakapaniriko nitari kaminiri maerekati,” hĩtxako.
14 Xesosi Apiananiri nakiti nitxaua, ininiãkara nimarotari, apakatapitika Teoso sãkire
auiãkari nikiniri ikinipoko nipokori, kotxi nipokori maerekati !auari. Iuaritika kãkiti
auikiniãri iua nipokori maerekati inini, !apakata inikiniri.
15 Hinikiniãri ikinipoko nipokori, atxiĩti hĩtari ãkixinire maxirauata, ininiã na atão
hĩtiretari iua. Kristo ipina iua hĩtari ĩkapani, ininiã hĩtakanapariko iua nipokori hinikini,
kotxi atxiĩti iua !auikaikari Xesosi sãkire, iua nipokori hinikini xika.
16 Erekari auakasaaki, !hãuiritapiri ãti sãpiretinii ikara erekari maerekati inini.
17 Teoso aãuĩte ininiãua, kona nipokorinanini, kona iãtakorinanini, axinika. Teoso
aãuĩte ininiãua, axinikari Erekari Matamatakoti sikakiti atemoni. Iua txĩkitakaua
atãonoka akamini. Ikamaerekaxiniretaua. Isikapoxokonitaua. Teoso aãuĩte ininiãua,
ikara atoko itxa aãuini.
18 Ikara atoko aparĩkauatiniã Kristo ĩkapani, Teoso apokaerekataua. Kãkiti apaka
apokaerekataua.
19 Ininiãkara manirekari kãkiti auini ereka inini, neenamatxi mauakani ĩkapani.
Masikataparaxiniretakakaua.
20 Na himisiritapiri Teoso parĩka nipokori xika. Ikinipoko nipokori erekari hinikini,
txamari hĩte nikakiti txĩkitakiniãri ãti takanapiniri Kristo, hĩkerokari.
21 Hĩtari kerokiniãri ikamakiti hĩte niãkiti xika, apiaerekata himanikakaniri iua
nipokori. Hĩtari kerokiniãri ikamakiti hĩte iãtakiti xika, apiaerekata iua iãriã himiãtakani.
Na xatiki hĩtxĩkitakapiri hĩtari kaminiri maerekati.
22 Hĩtemoni ikinipoko nipokori nikiko erekari, txamari na hĩsãpiretapiri apanakini.
Erekari Teosonoka imarotiniri. Hĩxinikasaakiri hĩkamakiti atão inini, hãkixinireẽ himaro-
takasaakiri hĩkamakiti atão inini, iuasaaki hĩpoxokoniuata. Ininiã kona hĩteka apoĩtaua.
23 Hinikasaakiri nipokori, hãkixinireẽ: “Erekari atxiĩti ia nipokori ninikini?” hi-
nakasaaki, iuasaaki Teoso txai: “Maerekati pikama,” kotxi kona pauikari pikaminiri
erekari. Himauikakaniãri hĩkamakiti ereka inini, ininiã maerekati itxaua hĩkamakiti.

15

Ãti Nireẽkiti Kamiko Pirena

1 Atxiĩti ikinipoko Teoso sãkire aãuika, ininiã amoianatariko Teoso sãkire poiãonoka
auiãkari, imaposotakiniti ikamini ĩkapani. !Erekari ateka nireẽkitinoka akamini.
2 Erekari akaminiri aĩtari nireẽkiti, iua amoianatini ĩkapani, Teoso sãkire iteene auikini
ĩkapani.
3 Kristo apaka !ikamari iuaka nireẽkiti. Iua kamari Teoso nireẽkiti, kotxi Teoso sãkire
iõkatsopatakoriã Kristo txari iri:
Kãkiti misãkirepiretakasaakii pite, notara ninoa misãkirepireta.
4 Ikinika Teoso sãkire iõkatsopatakori iõkatsopataãka ate oerekiko ĩkapani. Teoso sãkire
iõkatsopatakori aãuikasaaki, aiãtapari apoxokoniritika erekari apokini. Aimarotari erekari
apokapitikako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sikataparaxiniretaua.

5 Teoso sikataparataua, ininiã apoxokoniritika aiãtapari erekari apokini. Isikataparaxiniretaua. Ninirekari Teoso txĩkitakiniri hĩte nireẽkiti ãtinoka inini, Kristo Xesosi nireẽkiti iaõka hĩkamini.
6 Erekari hinireẽkiti hãkixinireẽ ãtinoka inini. Erekari hĩsãkire ãtinoka inini. Ikara atoko hininiã, hĩkinika txari Teoso: "Peerekai pite," kotxi iua aãuĩte Xesosi Kristo iri itxaua.

Xoteo Minakaniua Poxokoniuatini

7 Hãpakapariko ãti, Kristo apakapinii atokokana, ininiã kãkiti txari Teoso: "Peerekai pite," txariko.
8 Nisãpiretai. Kristo Xoteoakori nitiri atoko itxapekaua. Ikara oerekari Teoso sikiniri isikaenetakiti. Teoso sikaenetakiti Apraãomoni, Isakimoni, Xakoo pakinimoni, isikaenetakiti apokapeka Xesosi ĩkorapokoriti apokasaaki.
9 Kristo Xoteoakori nitiri atoko itxapekaua, ininiã Xoteo minakaniua txari: "Kaamonĩkareri Teoso. Peerekari iua," itxana. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Xoteo minakaniua auiniãtaã nitxariko Teoso: "Peerekai pite." Nixikarauata pite ĩkapani, kotxi peerekai pite.
10 Iuaĩkana Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Hĩte Xoteo minakaniua hĩpoxokoniuatako Xoteoakorikata, Teoso nakitiakorikata.
11 Iuaĩkana Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Hĩte hĩkinika Xoteo minakaniua, "Peerekari Apiananiri" hĩtxako. Hĩkinika itixi auakanii hĩxikarauatako Teoso ĩkapani.
12 Iuaĩkana Teoso sãkire iõkatsopatakoriã Isaía txari:
Auako Xesee apika mekaniri. Xoteo minakaniua auĩte itxauako. Ninoa imarotariko isãkire iaõka ikamini,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
13 Teosora txĩkitakai himarotiniri isãkire iaõka ikamini. Ninirekari iua iteene kamapoxokonitinii hĩte. Ninirekari ikamaerekaxiniretinii hĩte, kotxi hãuikari iua sãkire. Ininiã himarotari hãpakapapitikariko Teoso sãkire iaõka. Erekari Matamatakoti posotiireẽ himarotari ikara.

Paoro Teoso Iokanapirena Erekari Sãpiretakari Xoteo Minakonimoni

14 Nitariakori, nota imarotari ereka hinini. Nimarotari hĩte iteene kimarore hinini hõerekakakiniua ĩkapani.
15 Iuaritika ia niõkatsopatakitiã nõtãkikapekai hĩte nitaparaxinireritika. Himarotakiti, iuaĩkana nisãpiretai, iuaĩkana hĩxinikiniri ĩkapani. Teoso sikari erekari notamoni, ininiã ikara atoko niõkatsopata hĩtemoni.
16 Teoso sikari erekari notamoni, kotxi itxĩkitakano Xesosi Kristo nitiri nininiua. Ipaniãtano niparĩkauatini Xoteo minakaniua ĩkapani. Sasetotxi apakapari kãkiti mĩkiti, ininiã sika itxari Teosomoni. Ikara atoko itxa sasetotxi parĩka. Nota sasetotxi atoko nitxaua. Nisãpiretari Teoso iokanapirena erekari Xoteo minakonimoni, ininiã ninoaka sikaua Teosomoni inireẽkiti ikaminina ĩkapani. Teoso apakapari ikara atoko inakari ninoaka iuamoni sikakaniua. Erekari Matamatakoti kamaerekatari kãkiti Teoso apakapinina ĩkapani.
17 Ininiã Teoso ĩkapani niparĩkauatakasaaki, niuikari Xesosi Kristo.
18 Nota kona iuikaua, kotxi Kristo posotiireẽ Xoteo minakaniua kamari Teoso nireẽkiti. Kristo paniãtano nota iua sãkire nisãpiretinina Xoteo minakaniua. Ipaniãtano inireẽkiti nikamini Xoteo minakonikata nauakasaaki, ininiãkara ninoa auikari nisãkire. Ininiã ikamarina Teoso nireẽkiti.
19 Erekari Matamatakoti posotiireẽ noerekari Teoso takaõtxikare ninoamoni. Noerekari posotiiretxi kãkiti maposotakiniti ninoamoni. Ininiãkara ninoa kamari Teoso sãkire iaõka. Kristo iokanapirena erekari ikinika nisãpiretapekari kãkiti Xerosareẽ sitatxiti auakani. Eereka kãkiti apikoxiti auakani nisãpireta. Eereka kãkiti apikoxiti auakani

nisãpireta. Nitxaãpota kãkiti nisãpiretini. Imapotõkire Iríria tixinipeka napoka, Kristo iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani.

20 Ãtipirika ninirekari nisãpiretiniri Kristo iokanapirena erekari Kristo mimarotakoniãtaã. Ininiã kona niparĩkauata Teoso ĩkapani ãti parĩkauatiniãtaã, kotxi ãti sãpiretapekari Kristo iokanapirena kãkiti iuaãtaã.

21 Kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Mitxi iua masãpiretakoni imarotariko iua sãkire. Mitxi iua sãkire makenakotakani imarotariko iua sãkire,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

22 Kaiãokataikani ninirekamari nisini hĩtemoni, txamari kona apakata, kotxi iuasaaki nisãpiretari Kristo sãkire Kristo sãkire mimarotakanimoni.

Paoro Seenetini Homamoni

23 Itokanani ninirekamari naõkitinii hĩte. Uatxaika apakata nisini hĩtemoni, kotxi nixipokapekari niparĩka ĩkorapokoriti.

24 Nirekari Espánia tixinimoni nisini. Iuaã nisikasaaki, ninirekari naõkitinii hĩte. Ninirekari mapaõti nikaikotini hĩtekata, kotxi nipotxitari hĩtekata nauini. Ninirekari hĩte moianatinino Espániamoni nisini ĩkapani, ininiã eereka Espánia tixinimoni nisa.

25 Uatxa hĩtemoni nisini apisapanika, nisa Xerosareẽmoni, kotxi ninirekari nanikiniro txineiro kãkiti Teoso nakitiakori iuaã auakani nisikini ĩkapani.

26 Kristo sãkire auiãkani, Xoteo minakaniua Masetónia tixini auakani, Akaia tixini auakani pakini sikaro oa txineiro. Inirekarina nisikiniro Teoso nakitiakorimoni, matxineirotenimoni, Xerosareẽ sitatxitiã.

27 Ninoa poxokoniuata oa txineiro isikinina Xerosareẽ auakanimoni. Erekari oa txineiro isikinina, kotxi Xoteoakori Kristo sãkire auiãkani sikari Teoso sikakiti Teoso iokanapirena erekari Xoteo minakonimoni. Ininiã erekari Xoteo minakaniua sikiniri ipixini itxineirotena Teoso sikakito, Xoteoakorimoni.

28 Ininiã oa txineiro nanika Xerosareẽ auakanimoni. Ninoamoni txineiro nisika atoko, ininiã eereka nipotorika Espániamoni nisini. Espánia napokini apisapanika nisako hĩtemoni.

29 Ereẽ napokasaaki, nisãpiretai ikini sereti erekari Kristo sikakiti hĩtemoni.

30 Nitariakori nota amanaãi hĩte, himisãkiretiniri Teoso nota ĩkapani. Hĩkenakotatari namanaãkiti? Himisãkiretariko Teoso nota ĩkapani. Xesosi Kristo aãuĩte itxaua, ininiã namanaãi himisãkiretiniri Teoso nota ĩkapani. Erekari Matamatakoti txĩkitakaua atiraõkiuatini, ininiã himisãkiretari Teoso nota ĩkapani. Ikara atoko hĩkaminiã, Teoso sikataparatano nimisiritiko auakasaaki.

31 Kristo sãkire mauiãkani Xotéia tõpa auakani nirekari imisiritinino nota. Himisãkiretari Teoso ninoa mamisiritakanino ĩkapani. Himisãkiretari Teoso, Teoso nakitiakori Xerosareẽ auakani apokaerekatiniro txineiro Xoteo minakaniua iokanatakito.

32 Ininiã Teoso nirekiniãri, napoka hĩtemoni nipoxokoniritika. Ininiã asikapoxokonitakakaua.

33 Teoso akamaerekaxiniretakiri aua hĩtekata. Ameẽ.

16

Paoro Akiriuãkaãpotana Ixinikakini

1 Niokanataro aĩtaro Pepi inakoro hĩtemoni. Peerekaro oa. Omoianatana Xesosi sãkire auiãkani Sẽkireia sitatxiti auakani.

2 Apiananiri nakito otxaua, ininiã hãpakaparoko hĩpoxokoniritika, kotxi iua nakitiakori apaka hĩtxaua. Onirekiniãri himoianatiniro, himoianataroko, kotxi omoianatapekana itomaneri kãkiti. Omoianatapekano nota apaka.

3 Hĩsãpiretanako Pirisira, oĩtaniri Ákira pakini nixinikamanapitinina ninoa. Ninoa
parĩkauatapeka Kristo Xesosi ĩkapani notakata.
4 Okaãkanapanokana nota imoianatinina xika. Peerekana, kotxi erekari ikaminanona.
Xoteo minakaniua, ikini Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua apaka imarotari erekari
Pirisira, Ákira pakini kamakiti nota ĩkapani.
5 Xesosi sãkire auiãkani apotiitaua ninoa aapoko Teoso imisãkiretinina ĩkapani, ininiã
hĩsãpiretanako nixinikamanapitinina ninoa.

Hĩsãpiretariko nitiretakiti Epeneto inakori nixinikamanapitiniri iua. Ásia tixiniã iua
merepitipanika auikari Kristo sãkire.
6 Hĩsãpiretaroko Maria nixinikamanapitiniro oa. Oa iteene parĩkauata ate ĩkapani.
7 Hĩsãpiretanako ninirimane Ãtoróniko, Xónia pakini nixinikamanapitinina ninoa.
Mitxipe ninoa aua notakata kateia ãki. Teoso kãkitimoni iokanatakini iteene imarotana
Ãtoróniko, Xónia pakini. Ninoa ipi auikari Kristo sãkire, iua sãkire nauikini apisapanika.

8 Hĩsãpiretariko Ãpirato nixinikamanapitiniri iua. Nitiretari iua. Nitari itxaua, kotxi
Apiananiri anaakori atxaua.
9 Hĩsãpiretariko Opano nixinikamanapitiniri iua. Iua parĩkauata Kristo ĩkapani atekata.
Hĩsãpiretariko nitiretakiti Esitaki nixinikamanapitiniri iua.
10 Hĩsãpiretariko Aperi nixinikamanapitiniri iua. Imisiritiko sauaki iua !ikipatari
Kristo sãkire auikini. Hĩsãpiretanako Arisitóporo aapoko auakani nixinikamanapitinina
ninoa.
11 Hĩsãpiretariko ninirimane Erotxião nixinikamanapitiniri iua. Hĩsãpiretanako Api-
ananiri nakitiakori Nasiso aapoko auakani nixinikamanapitinina ninoa.

12 Hĩsãpiretanako sitoakoro Tipena, Tiposa pakini nixinikamanapitinina ninoa. Ninoa
parĩkauatapitipo Apiananiri ĩkapani. Hĩsãpiretaroko nitiretakito Pesitxi nixinikamanapi-
tiniro oa. Oa apaka parĩkauatapitipo Apiananiri ĩkapani.
13 Hĩsãpiretanako Hopo, inoro pakini nixinikamanapitinina ninoa. Apiananiri mereẽri
iua. Iua inoro tiretano nota, ninoro tiretinino atokotxikana.
14 Hĩsãpiretanako Asĩkirito, Pirekõtxi, Émisi, Pataropa, Émasi, ikinika aĩtariakori ninoakata
apotiitakaniua pakini nixinikamanapitinina ninoa.
15 Hĩsãpiretanako Piróroko, Xória, Nereo, Nereo itaro, Orĩpa, ikinika Teoso nakitiakori
ninoakata apotiitakaniua pakini nixinikamanapitinina ninoa.
16 Himaaratakakauako, kotxi aĩtaritakakaua. Kristo nakitiakori ikini Teoso
misãkiretikoãtaã apotiitakaniua xinikamanapitai hĩte.

Paoro Õtãkikare Mapotõkire

17 Nitariakori iteene nõtãkikai hĩte. Erepaniko kãkiti neenamatxi nireẽkani. Ninoa
nirekari Kristo sãkire auiãkani omanatinina apanakini Kristo sãkire auiãkani. Na atão
ninoa oerekakiti sãkiretxiti, ininiã atxiĩti kãkiti takanapari Kristo sãkire auikini ninoa
oerekakiti xika. Kristo sãkire nota oerekakiti hĩtemoni atão. Ninoa oerekakiti koketakori
sãkiretxiti. Ninoa moianariakori kona hĩtxapeua.
18 Kãkiti ikara atoko inakani kona parĩkauata aãuĩte Kristo ĩkapani. Ninoa parĩkauata
iĩtona nireẽkiti ĩkapani. Imisirienetarina kãkiti sãkire auiãkani. Imisirienetarina kãkiti
ikara atoko inakani, kotxi kãkiti potxitari isãkirena. Kãkitimoni peerekari ninoa sãkire.
19 Ikinika kãkiti imarotari hĩte kaminiri Kristo sãkire iaõka, ininiã nota iteene pox-
okoniuata hĩte ikara atoko hininiã. Ninirekari kiĩkite hinini erekari hĩkamini ĩkapani.
Ninirekari himimarotakaniri maerekati hĩkamini.
20 Teoso akamaerekaxiniretakiri, paĩtiki xipokariko Satanasi posotiire, ininiã
hĩposotari hĩokanatiniri Satanasi isini.

Aãuĩte Xesosi Kristo ãtipirika sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.

21 Tximótxio, notakata parĩkauatakari, xinikamanapitai hĩte. Ninirimane Arósio, Xasão,
Sosipato pakini xinikamanapitai hĩte apaka.
22 Nota Tésio inakori iõkatsopatari ia iõkatsopari Paoro ĩkapani. Nota apaka xinikamanap-
itai hĩte, kotxi Apiananiri nakiti nitxaua.
23 Nota Paoro aua Kaio aapoko. Kristo sãkire auiãkani apotiitaua iua aapoko Teosokata
isãkirauatinina ĩkapani. Iua nirekari himarotiniri iua xinikamanapitinii hĩte. Erásito
inakori apaka xinikamanapitai. Txineiro nĩkatakari iua. Sitatxi auakani sikakito inĩkata
iua. Aĩtari Koato inakori xinikamanapitai hĩte apaka.
24 Aãuĩte Xesosi Kristo ãtipirika sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ameẽ.
25 "Peerekari Teoso," matxako. Iua posotari ikamataparaxiniretinii hĩte, ininiã kona
hĩotokakari hãuikiniri Kristo sãkire. Teoso iokanapirena erekari nota sãpiretakiti, Xesosi
Kristo sãkire pakini sãpiretari ikara atoko inakari. Ikara Teoso sãkire kitxakapirĩka !
kimarotikori. Uatxa imarotapeẽkaika.
26 Ĩkorasaaki asãpiretapekari ikara Teoso sãkire, Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakiti
kitxakapirĩka. Uatxa aimarotari ninoa sãpiretakiti. Teoso auapika inakari paniãtari
isãkire sãpiretiko ikini itixiti auakanimoni. Ininiã apakata ikinimane auikiniri isãkire.
Apakata ikinimane kaminiri inireẽkiti iaõka.
27 Iuanani Teoso txaua. Iuanokara imarotari atão ikinipoko. Ãtipirika matxariko iua:
"Peerekai pite, kotxi peerekari Xesosi Kristo." Ameẽ.

1 KORĨTO
Merepanika Paoro Iokanatsopatakiti Korĩto Auakanimoni

1 Nota Paoro, Xesosi Kristo iokanatakitino. Teoso akiritano iua iokanatakiti nininiua
ĩkapani, kotxi inirekari iokanatinino kãkitimoni isãkire nisãpiretini ĩkapani. Aĩtari Sóseni
inakori aua notakata uai.
2 Niokanatsopata hĩtemoni, kãkiti Xesosi sãkire auiãkani Korĩto sitatxiti auakanimoni.
Kristo Xesosi makatxakakini hĩtxaua Teoso ĩkapani. Teoso akiritai hĩte iua nakitiakori
hininiua ĩkapani. Apaka niokanatsopata ikini tõpati auakanimoni, aãuĩte Xesosi Kristo
uãka akiritakanimoni. Ate auĩte Xesosi, ninoa auĩte apaka itxaua.
3 Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ninoa
kamaerekaxiniretai hĩte.

Paoro Misãkiretari Teoso Korĩto Auakani Ĩkapani

4 Ãtipirika nimisãkiretari Teoso ia atoko: "Peerekai pite, kotxi Xesosi Kristo sikari
ikinipoko erekari Korĩto auakanimoni. Ikara erekari pite sikakiti.
5 Peerekai pite, kotxi pite kamaerekatari ninoa auini. Pite oerekana ninoa sãkire atão
inini ĩkapani. Pite kamaimaroretana. Ininiã ninoa sãkire apiaerekata. Ninoa imarore
apiaãpota." Ia atoko nimisãkiretari Teoso.
6 Hĩtemoni asãpiretakiti Kristo pirena auapeka hãkixinireẽ. Ininiã iteene hãuikari Kristo
sãkire.
7 Ininiã hiãtapakasaakiri aãuĩte Xesosi Kristo kanapiriini, ikini sereti erekari Teoso
sikakiti aua hĩtemoni iua parĩka hĩkamini ĩkapani.
8 Hĩte isikataparaxiniretiniritika ikanapiriini õti apokako. Ininiã maerekati hĩtemoni
!auari aãuĩte Xesosi Kristo apokasaaki.
9 Teoso kamariko ikara hĩtemoni, kotxi ikinika isãkire iaõka ikamako. Iuakara akiritai
hĩte, himoianatiniri imi aãuĩte Xesosi Kristo.

!Homanatakakapeua

10 Nitariakori, aãuĩte Xesosi Kristo posotiireẽ nõtãkikai. Hĩsãkire ãtinoka hĩtxako. !
Ninirekari homanatakakiniua. Ninirekari ãtika hĩxinikakiti auini. Ninirekari ãtika
hinirekakiti auini.
11 Nitariakori, Kroee aapoko auakani sãpiretano hĩtekakarika hinaiatakakiniua.
12 Kotxi apanakini hĩte txari: "Paoro sãkirera nota kĩpita." Ãtipekana: "Aporo sãkirera
nota kĩpita." Ãtipekana: "Petro sãkirera nota kĩpita." Ãtipekana: "Kristo sãkirera nota kĩpita."
13 !Apakata ikara atoko hĩkamini. Kristo !ikaiarikaãka. Kona Paoro ipina aamina
ĩpiriãmitakari nopini hĩte ĩkapani. Kona Paoro uãkaã hĩpatxisataãka.
14 Nisãpiretari Teoso ereka inini, kotxi kona notani patxisatai hĩte. Krispo, Kaio
pakininanira nipatxisata. Apikomoni !nipatxisatari kãkiti.
15 Ininiã kona kãkiti sãpiretari nipatxisatiniri kãkiti nota uãkaã.
16 Ii. Nimaxinĩkaretari. Nipatxisatari Esitépana, iua aapoko auakani pakini. Apikomoni
nipatxisatakini !nixinikaika.
17 Kristo kona iokanatano nipatxisarauatini ĩkapani. Iokanatano Teoso iokanapirena
erekari nisãpiretini ĩkapani. !Inirekari kãkiti sãkireẽ, kãkiti imaroreẽ nisãpirenauatini,
kotxi kãkiti imarore !isãpiretari Kristo ipinini aamina ĩpiriãmitakari nopini amaerekani
imakatxakini ĩkapani.

Teoso Imarore

18 Teoso sãkire mauiãkani uãkatari !kiĩkiteri kãkiti Kristo ipinini aamina ĩpiriãmitakari
nopini sãpiretakani. Atepekana, Kristo ipinini sãpiretiko oerekari Teoso posotiire, kotxi
Kristo ipinini makatxakari amaerekani.

19 Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka txari:
Nixipokariko ĩkorapokoriti kimarorerini imarore. Nixipokariko kiĩkiterini iĩkite.
Itxa Teoso kitxakapirĩka.
20 Ĩtapari kimaroreri? Ĩtapari apaiaõkarauatakari? Naniparari kaxinikareri
ĩkorapokoritikiri? Teoso oerekapekari ĩkorapokoritikiri imarore miĩkiteti imarore
atokotxikana inini.
21 Paimatireri Teoso, kotxi !auiritari ĩkorapokoriti auakani imarotiniri iua ninoaka
imaroreẽ. Apanakinimoni Kristo sãkire sãpiretiko !kiĩkiteri, iuaritika Teoso
apokaerekatari imakatxakiniri kãkiti maerekani, Kristo sãkire sãpiretiko auikasaakina.
22 Xoteoakori nirekari atamatiniri Teoso takaõtxikare, isãkire auikinina ĩkapani.
Krekoakoripekana nirekari imaroretxi apiari imarotini.
23 Iuaritika ate sãpiretari Kristo ipinini ĩpiriãmitakari nopini amaerekani imakatxakini
ĩkapani. Xoteoakori !inirekari ikara asãkire auikinina. Krekoakoripekana uãkatari ikara
asãkire miĩkiteti sãkire inini.
24 Iuaritika Teoso akiritakini aua Xoteoakori, Krekoakori pakini. Ninoamoni Kristo
parĩka oerekari Teoso posotiire. Iua parĩka oerekari Teoso imarore.
25 Kãkiti uãkatari Teoso imarore !kiĩkiteri, iuaritika axapitiki Teoso imarore apiata.
Ikinipoko kãkiti imarore poiãoka. Axapitiki Teoso tapara apiata. Ikinipoko kãkiti tapara
poiãoka.
26 Nitariakori, Teoso akiritakasaakii, hĩxinikari kãkiti xinikakiti atokokana. Natokopa
itxa hĩte iuasaaki? Iuasaaki !kimarorei. !Kaposotiirei iuasaaki. Auĩtetxi !hĩtxaua
iuasaaki. Itori hĩte ikara atoko inakani iuasaaki.
27 Teoso mereẽri kãkiti. Ĩkorapokoriti auakani uãkatari ninoa kãkiti Teoso mereẽkini
miĩkiteni ininiua. Imereẽna ninoa, kimaroreni ĩkorapokoriti auakani pẽtauatini ĩkapani.
Ĩkorapokoriti auakani uãkatari ninoa kãkiti Teoso mereẽkini iõkapetakani ininiua. Imereẽna
ninoa, katapararini ĩkorapokoriti auakani pẽtauatini ĩkapani.
28 Iua mereẽri kãkiti. Ĩkorapokoriti auakani uãkatana ninoa Teoso mereẽkini minakani
ininiuana. Imereẽri apanakini manirekakini. Imereẽri kãkiti omanatakoni. Kinirepa
Teoso mereẽri kãkiti ikara atoko inakani? Teoso oerekari kãkiti, kãkiti uãkatakiti apiari
inini na atão.
29 Ikara atoko ininiã, kãkiti !iposotari iuikiniua Teoso apisatoõ.
30 Teosora txĩkitakaua Xesosi Kristo nakitiakori aniniua. Kristo nakiti aniniãua,
aimarotari imaroretxi atão inakari. Kristo txĩkitakaua atão inakari akamini Teoso
apakapiniua ĩkapani. Iua txĩkitakaua Teoso nakitiakori aniniua ĩkapani. Iĩkitxirauata ate
ĩkapani ipĩkasaaki.
31 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
!Apakata piuikiniua. Apakatapitika piuikiniri Apiananiri.

2

Xesosi Ipinini Ĩpiriãmitakari Nopini

1 Nitariakori, napokasaaki hĩtemoni, nisãpiretai Teoso sãpiretakiti. Kona nisãpiretai
notaka sãkire nimatire. Iuasaaki kona noerekai notaka imarore. Teoso sãkirenoka
nisãpiretai hĩte.
2 Hĩtekata nauakasaaki, na ninirekari ãti imaroretxi nimarotini. Ninirekari Xe-
sosi Kristonoka nisãpiretinii. Apiata ninirekari nisãpiretinii iua ipinini kãkiti ĩkapani
ĩpiriãmitakari nopini.
3 Hĩtekata nauakasaaki kona kataparaxinireno. Nikikinanaka nipĩkarauatini xika.
4 Iuasaaki kona kãkiti imaroreẽni nisãkirauata. Kona kãkiti imaroreẽni ninirekari
hãuikiniri Teoso iokanapirena nisãpiretakiti iuasaaki. Teoso iokanapirena
nisãpiretakasaaki, kãkiti imarotari Erekari Matamatakoti posotiireẽ nisãkirauata.

5 Ininiã kona kãkiti imaroreẽni hãuikari Teoso iokanapirena. Hãuikari Teoso
iokanapirena Teoso posotiireẽ.

Erekari Matamatakoti Imarore

6 Teoso sãkire auiãkani iteene ãkixinireẽ aneẽkani imarotari Teoso iokanapirena
asãpiretakiti kimatireri inini. Ikara imaroretxi kona ĩkorapokoriti auakani imaroreni.
Kona auĩtetxiakori imaroreni ikara imaroretxi. Kotxi ninoa imarore paĩtiki !auaika.
7 Asãpiretari Teoso imarore mitxi kãkiti mimarotakiniti, kotxi Teoso kipatari. Itixi
kamiko apisa Teoso nirekaua asãpiretiniri ikara imarore kãkitimoni ate iotximere
aãpakapini ĩkapani.
8 Auĩtetxiakori ĩkorapokoriti auakani !imarotari ikara Teoso imarore. Ninoa imaro-
taãkamariko, ininiã ! okamarinako Apiananiri kaiotximereri aamina ĩpiriãmitakari
nopini.
9 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Kãkiti oki !atamatapanikari Teoso kamakiti tĩkane iua tiretakani ĩkapani. Kãkiti kenakoki
!ikenakotapanikari Teoso kamakiti tĩkane iua tiretakani ĩkapani. Kãkiti !ixinika-
panikari Teoso kamakiti tĩkane iua tiretakani ĩkapani.
10 Iuaritika Teoso oerekapekaua Erekari Matamatakotiã. Ikinipoko imarotakari itxaua
Erekari Matamatakoti. Ikinipoko kipatakori Teoso imarore imarota.
11 Kãkiti ãkixinirenoka imarotari iuaka ixiniãkiti. Ãti ! imarotari iua xiniãkiti. Iua
atokokanera Erekari Matamatakotinoka imarotari Teoso xiniãkiti, kotxi Teoso itxaua
iua.
12 Kona ate apakapari ãtião matamatakoti ĩkorapokoritikiri. Ate apakapari Erekari Mata-
matakoti, Teoso iokanatakiti atemoni, ininiãkara aposotari aimarotiniri Teoso sikakiti
atemoni. Itori isikakiti.
13 Atemoni isikakiti asãpireta. Kona kãkiti imaroreẽni asãpiretari kãkiti. Erekari
Matamatakoti oerekaua asãpirenauatini. Ate atamatari Teoso oerekakiti isãkire
iõkatsopatakoriã, eereka ãtiãtaã isãkire iõkatsopatakoriã aãtamatari iua oerekakiti, ininiã
iuasaaki aimarotari atão. Ikara atoko aõerekai hĩte.
14 Erekari Matamatakoti mauakiniti ! apakapari Erekari Matamatakoti oerekakiti,
kotxi iuamoni ikara sãkiretxi miĩkiteti sãkire. ! Iposotari imarotiniri Erekari Mata-
matakoti sãpiretakiti, kotxi Erekari Matamatakoti !auari iuamoni.
15 Erekari Matamatakoti auakasaakiri kãkiti, iuasaaki iposotari ataerekatiniri
imakinika, ininiã kãkiti Erekari Matamatakoti mauakiniti !iposotari apoĩtiniri iua.
16 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Kiripa imarotatari Apiananiri xiniãkiti iua oerekini ĩkapani?
Iuaritika Kristo oerekaua iuaka xiniãkiti.

3

Teoso Nitiriakori Atxaua

1 Nitariakori, hĩte ! ikamari ikinipoko Erekari Matamatakoti nireẽkiti. Hĩkamari
hĩteka nireẽkiti ĩkorapokoriti auakani kamini atokokana. Ininiãkara nisãkirauata hĩtekata
amarinikata nisãkirauatini atoko, kotxi poiãonoka hãuikari Kristo sãkire.
2 Tinitxiã atoko inakari nisãkire nisikai. Xinitxi atoko inakari nisãkire kona nisikai,
kotxi ! himĩteenekari nisãkire kamimari. Uatxapiima hĩte ! iposopanika noerekakiti
kamimari himarotini.
3 Ĩkorapokoriti auakani xinikini atoko hĩxinikapanika. Ikara xika hĩxikotakakaua. Hina-
iatakakaua. Homanatakakaua. Hĩteka nireẽkiti hĩkama, ĩkorapokoriti auakani kamini
atokokana.
4 Kotxi ãtikaka hĩte txari: “Paoro sãkire nikĩpita.” Apanakini txari: “Aporo sãkire
nikĩpita.” Ikara atoko hininiã, kãkiti ĩkorapokoritikini sãkire atoko hĩsãkirauata. !
Kiĩkitepanikai.

5 Kiripa Paoro? Kiripa Aporo? Kristo nitiriakorinoka atxaua. Iua sãkire
sãpiretakaninoka atxaua. Hĩte auikapekari Kristo sãkire asãpiretakasaakii. Apiananiri
sikari parĩkatxi ikininapemoni akamini ĩkapani.
6 Ia atoko itxa parĩkatxi Teoso sikakiti: Merepanika nota sãpiretari Teoso sãkire
kãkitimoni, takariki nitakini atokokana. Eereka Aporo oerekari ninoa kãkiti apikomoni
Teoso sãkire. Ãparaã takari nireẽkiti atoko itxa apikomoni Teoso sãkire isãpiretakiti. Nota,
Aporo pakini parĩkauata ikara atoko, iuaritika Teosonoka aneẽkakari takari. Iuanokara
txĩkitakari kãkiti auikiniri isãkire.
7 Takariki taãkari, ãparaã siãkari pakini minakati ninoa, kotxi Teosonoka aneẽkakari
takari.
8 Teoso sãkire merepanika sãpiretakari nirekari iparĩkauatini Teoso ĩkapani. Teoso sãkire
apikomoni sãpiretakari apaka nirekari iparĩkauatini Teoso ĩkapani. Ininiã Teoso sikariko
ninoa parĩka ĩki ninoamoni iparĩkana iaõka.
9 Teosokata parĩkauatakani atxaua. Teoso kikiote atoko hĩtxaua. Apaka Teoso aapoko
atoko hĩtxaua.
10 Teoso sikapekano ikinipoko erekari niparĩka iua ĩkapani nikamini. Aapokotxi
kamiko apisa aapokotxi kamakari kimaroreri takari kaikori, inopini aapokotxi ikamini
ĩkapani. Iua aapokotxi kamakari kimaroreri atoko nitxaua. Merepanika nota parĩkauata
Kristo sãkire nisãpiretini. Kaikori aapokotxi kamakari takakiti atoko itxa ikara iua sãkire.
Eereka apanakini oerekarauata apikomoni. Ninoa parĩka aapokotxi kamiko kaikori
nopini atokokana itxa. Erepaniko akamakasaakiri ikara parĩkatxi.
11 Kaikori, aapokotxi kamakari takakiti atoko itxa Xesosi Kristo sãkire. Ãti kaikori
kãkiti sãkire !auari. Auape kaikori Xesosi Kristo sãkire, kotxi kataparari.
12 Xesosi Kristo sãkire aãuikasaaki, kaikori aãuini ĩkapani iposope. Aapokotxi iua kaikori
nopini atoko itxa aparĩka. Aparĩka atxiĩti oro atoko itxa. Atxiĩti pirata atoko itxa. Atxiĩti
kai erekari atoko itxa. Atxiĩti aamina atoko itxa. Atxiĩti aãtsopa atoko itxa. Atxiĩti
katsotati atoko itxa aparĩka.
13 Itixi xipokini õti kãkiti imarotariko natokopa itxa iparĩka, kotxi iuasaakiko arikatxi
ataerekatari iparĩka.
14 Iparĩka marikakaniã, apakapari iparĩka ĩki.
15 Iparĩka arikiniã, !apakapari iparĩka ĩki. Iuaritika Teoso auiritari iua auini ãtipirika
Teosokata, txamari iua xipokaarita.
16 Kona hĩte imarotapanikari Teoso misãkiretiko aikoti hininiua? Kona hĩte imarota-
panikari Erekari Matamatakoti auini hiĩto ãki?
17 Kãkiti xipokiniãri Teoso misãkiretiko aikoti, Teoso xipokariko iua. Teoso misãkiretiko
aikoti iua nakiti. Hĩtera Teoso misãkiretiko aikoti hĩtxaua.
18 Kona hĩteka misirienetapeuako. Atxiĩti ãtikaka kãkiti hĩte sauaki uãkatari kimaroreni
ininiua, kotxi imarotarina ĩkorapokoriti auakani imarore. Ĩkorapokoriti auakani uãkatari
Kristo sãkire auiãkari miĩkiteti ininiua. Ininiã erekape kãkiti ĩkorapokoriti auakani akiri-
tinii miĩkiteti hininiua, kotxi iuasaaki kimaroreri atão inakari hĩtxaua.
19 Teosomoni !kiĩkiteri ĩkorapokoriti auakani imarore. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso maĩkari kimarorerini ĩkorapokoriti auakani ninoaka imaroreẽ.
20 Apaka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Apiananiri imarotari ĩkorapokoriti kimarorerini imarore !itxapõ.
21 Ininiã !apakata kãkiti iuikiniua imarore xika. Ikinika aua hĩtemoni.
22 Paoro aua hĩtemoni. Aporo aua hĩtemoni. Petro aua hĩtemoni. Itixi aua hĩtemoni.
Hãuini, hĩpinini apaka aua hĩtemoni. Uatxa auakari, katana auakari apaka aua hĩtemoni.
Ikinipoko aua hĩtemoni.
23 Kotxi hĩte Kristo nakiti hĩtxaua. Kristo, Teoso nakiti itxaua.

4

Kristo Iokanatakini Kãkitimoni

1 Erekari kãkiti imarotiniri auĩtetxiakori aminakaniua. Kristo nitiriakori atxaua. Teoso
iokanapirena nĩkatakani atxaua. Iua sikari iokanapirena atemoni apanakini asãpiretini
ĩkapani. Iua Teoso iokanapirena !imarotaãka mitxi.
2 Nitiritxi atão inakari ãtipirika kamari iauĩte paniãtakiti.
3 !Nimaãkatari hĩte ataerekatinino nota. !Nimaãkatari apanakini ataerekatinino apaka.
Kona notaka ataerekataua apaka.
4 Nãkixinireẽ maerekati !auari, iuaritika nikamapekari maerekati. Apiananirinokara
ataerekatano.
5 Ininiã !hĩsãpiretapiri: "Kona erekari iua parĩka. Peerekari ikara parĩka," kona hĩtxape
Apiananiri apokini apisa. Apiananiri apokini hiãtapako. Iua oerekariko ipiãmoni
iomaãtakori. Oerekariko kãkiti nirekakiti ãkixinireẽna iparĩkauatakasaakina. Iuasaaki
Teoso txariko kãkiti: "Erekapitikari pikamakiti," itxa.
6 Nitariakori, ikara nota pirena, Aporo pirena pakini nisãpiretai atão inakari himaro-
tini ĩkapani, ãti apiata himiuikakani ĩkapani. Ininiã hĩkamariko Teoso sãkire iõkatsopatakori
iaõka, kotxi !apakata kãkiti iteene iuikiniri ãti, ãtipekana imanirekakani inini.
7 Pite apiananitakari !auari. Himapakapakiniti !auari. Kapakapare hininiã, kinirepa
mapakapareni sãkirauatini atoko hĩtxa?
8 Ikinipoko hinireẽkiti auapeka hĩtemoni atxiĩti? Katiipekai hĩte. Ate ereẽ
mauakanisaaki, atxiĩti hĩteka kamari auĩtetxi hininiua. Ninirekari auĩtetxi atão hininiua,
ininiã ate auĩtetxi atxaua hĩtekata.
9 Ĩkorasaaki neenamatxi xipoka atoko, auĩtetxi kãiatakari kanapiriã isotatonekata.
Ninoa mapotõkire kãkiti auĩtetxi maĩkakini minaãka apanakini atamatinina ĩkapani, in-
apetinina ĩkapani. Eereka okaãkana ninoa kãkiti. Nota xinikari Teoso nirekari ate iua
iokanatakini ikara kãkiti maĩkakoni atoko aniniua. Ikinimane atamataua. Kãkiti, Teoso
nitiriakori iaxitikini apaka atamataua apininimoni asini.
10 Hĩtemoni, miĩkiteni ate txaua, Kristo ĩkapani aparĩkauatakasaaki. Hĩtemoni, kimarorei
hĩte, Kristo ĩkapani hĩparĩkauatakasaaki. Hĩtemoni, !kaposotiireua ate. Hĩtemoni kaposoti-
irei hĩte. Hĩte paxitaãka, txamari ate omanataãka.
11 Uatxapiima Kristo sãkire ate auikini xika anatxita. Aposonata. !Kamãkaua. Amisiri-
taãka. !Kaapokoua.
12 Iteene aparĩkauata anireẽkiti aamotini ĩkapani. Kãkiti takasaakiri maerekati atemoni,
ate amanaãri Teoso erekari ninoamoni itakini ĩkapani. Amisiritikosaaki, iuasaaki
amĩteenekari.
13 Apanakini misãkirepiretakasaakiua, erekari ate apakapapiretana ninoa. Uatxapiima
apanakinimoni ĩkorapokoriti txiko atoko atxaua. Kasakari atoko atxaua ninoamoni.
14 Kona niõkatsopata ikara hĩpẽtauatini ĩkapani. Niõkatsopata ikara nipinitinii ĩkapani
monõkori apokini apisa, kotxi namariteni nota tiretakini atoko hĩtxaua.
15 Hĩtemoni tesi mio Teoso sãkire oereẽkani auaãkamako, iuaritika poião hĩri atoko
inakari aua. Notara hĩri atoko nitxapekaua, kotxi hãuikari Teoso iokanapirena erekari
noerekasaakii Kristo Xesosi posotiireẽ.
16 Ininiã nõtãkikai: Nota kamakiti atokotxikana hĩkamako.
17 Ikara ĩkapani niokanatari Tximótxio hĩtemoni. Iua namarite nitiretakiti atoko. Iua
kamari Apiananiri paniãtakiti iaõka. Iua txĩkitakai hĩxinikiniri nikamakiti ikiniõtika Kristo
posotiireẽ. Ikini tõpati Kristo sãkire auiãkani apotiitiniãtaãua, noerekari kãkiti erekari
ikamini ikiniõtika, erekari nota kamini atokotxikana.
18 Ãtikaka hĩte iuikaua, kotxi hĩuãkatari nota mapokakani hĩtemoni.
19 Txamari Teoso auiritiniãno, paĩtiki napokako hĩtemoni. Iuasaakiko ! ninirekari
nimarotiniri ninoa iuikakaniua sãkire. Napokasaaki ereẽ, ninirekari nimarotiniri Teoso
posotiire.

20 Teoso auĩtetxi ininiãtaãua kona sãkiretxinani aua. Iposotiire apaka aua.
21 Kiripa hĩte nireka? Hinirekatari ninoropatinii aĩkeẽ, ereẽ napokasaaki? Hinirekatari nitiretinii, nimatxitakanii, ereẽ napokasaaki?

5

Maerekati Xesosi Sãkire Auiãkani Sauaki

1 Isãpiretaãka kãkiti ereẽ kaminiri maerekati ĩtotxi nireẽkiti ãti kãkitikata. Iua kãkiti maerekani apiari, kotxi iua sirĩka iri ĩtanorokata. Teoso sãkire mauiãkani kamari maerekati, iuaritika ninoa !ikamari ikara atoko inakari maerekati, kiki hĩte sauaki auakari kamakiti atoko. Ninoa !inirekari isãkiretinirina ikara atoko inakari maerekati.
2 Iuaritika hĩte iuikaua. !Himatinaniuata himaerekani xika. Apiaerekata ĩkora iri ĩtanorokata sirĩkakari hĩokanatini itakanapinii.
3 Niĩto kona ereẽ aua, iuaritika nixinikakiti auapitika ereẽ hĩtekata, ininiã nota ereẽ hĩtekata nauini atokokana, nimereẽpekari iua maerekati kamakari misiritiko.
4 Aãuĩte Xesosi Kristo uãkaã hãpotiitakasaakiua, nota aua hĩtekata nixinikakitiã. Iuasaaki himarotakasaakiri Xesosi Kristo posotiire,
5 hĩsikariko iua Satanasimoni iua ĩto ipinini ĩkapani, ixinire ereka inini Xesosi kanapiriãkasaaki.
6 !Apakata hĩuikiniua. Himarotari axapiti pão tireẽkari tirekakari itori pão. Iua atokokana ãtika maerekati kamakari txĩkitakari kaiãopokori kãkiti kaminiri maerekati.
7 Ininiã hõkanapariko maerekati mitxi hĩkamakiti, amaneri hinini ĩkapani. Ininiã pão miãtiãkati atoko hĩtxaua, kotxi ikoke !auari. Kitxakapirĩka kãkiti okari ipira soti auĩte, ininiã Teoso nitiri napaãpotakasaaki ninoa nopini, kona okana ninoa. Kristo, apira soti auĩte atoko itxa. Iua ipina ate mapinakani ĩkapani.
8 Páskoa kiiniritisaaki, Teoso !auiritari pão ãtikakari nikiko, kotxi maerekati pão tirekakari atoko itxa. Ininiã maõkanapari maerekati mitxi akamakiti. Pão miãtiãkati atoko matxaua, ininiã makamari erekari. Masãkiretari atão inakarinoka.
9 Niokanatsopatapeka hĩtemoni himapotiitakaniua maerekati kamakanikata, ĩtotxi nireẽkiti kamakanikata.
10 Na nixinikari ĩkorapokoriti maerekati kamakani. Maerekati ĩtotxi nireẽkiti kamakani, kamanarerini, kamisirienererini, kamakori teosonetakani pakini ĩkorapokoriti auakani na nixinikanãta. !Hĩposota hĩtakanapinina ninoa, kotxi auapikana. Hĩpĩkasaakinokara, hĩtakanapana ninoa.
11 Uatxa niokanatsopata hĩtemoni, himapotiitakaniua maerekati kamakanikata, "Xesosi sãkire auiãkarirano" inakanikata. Ĩtanoro minakotokatika sirĩkakani, kamanarerini, kamakori teosonetakani, ãti misãkirepiretakani, ipoãtakani, kamisirienereri pakini hĩtakanapako. Kona hinipokotape ikara atoko inakanikata.
12 Kona nota parĩkani Xesosi sãkire mauiãkani misiritiko nisãpiretini. Hĩte parĩkakara Xesosi sãkire auiãkani misiritiko hĩsãpiretini.
13 Teosokara sãpiretariko Xesosi sãkire mauiãkani misiritiko. Hĩte iokanatariko maerekati kamakari hĩte sauaki auakari isini.

6

Ãti Naiatakasaakiri Ãti

1 Xesosi sãkire auiãkari naiatiniãri ãti Xesosi sãkire auiãkari, !apakata Xesosi sãkire mauiãkani apisatoõ anikiko. Hanikana ninoa Xesosi sãkire auiãkanimoni maerekati kamakari misiritiko himarotini ĩkapani.
2 Kona himarotapanikari Xesosi sãkire auiãkani mereẽriko Xesosi sãkire mauiãkani misiritiko ãti õti? Hĩkamariko ikara atoko inakari xipokatxi õtisaaki, ininiã hĩposotapitikari uatxa himereiniri kãkiti misiritiko, ãti naiatakasaakiri ãti.

3 Atxiĩti hĩte kona imarotapanikari himereiniri Satanasi nitiriakori misiritiko ãti õti?
Ininiã hĩposotapitikari himereiniri kãkiti misiritiko ĩkorapokoriti uatxa.
4 Txamari neenamatxi hĩte sauaki auiniã, hanikatari kãkiti Teoso sãkire auiãkani
mapaxitakanimoni? !Apakata, kotxi ninoa !imarotari Teoso paniãtakiti.
5 Ikara atoko nitxai nikamapẽtatinii ĩkapani. Atxiĩti kona hĩposotatari hãpokiniri ki-
maroreri hĩte sauaki neenamatxi xipokini ĩkapani? Atxiĩti kona ãtika aua?
6 Txamari ãti Xesosi sãkire auiãkari anikari ãti Xesosi sãkire auiãkari Xesosi sãkire
mauiãkani apisatoõ maerekati kamakari misiritiko himarotini ĩkapani. Ikara atoko !
apakata.
7 Ininiã iteene hĩkerokari, kotxi hanikari hĩtari kãkiti misiritiko mereẽkarimoni. Erekape
hãuiritiniri hĩtari kaminiri maerekati hĩtemoni. Erekape hãuiritiniri hĩtari ĩtirĩkiniri hĩtii.
8 Txamari hiĩtiriuata. Hĩkamari maerekati. Hĩtariakorimonira hĩkamari ikara. !Apakata.
9 Kona himarotapanikari atão minakati kamakani !isari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua?
Kona hĩteka himisirienetapeua. Ia atoko inakari kãkiti !isari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua:
maerekati ĩtotxi nireẽkiti kamakani, kamakori teosonetakani, ĩtanoro minakotokatika
sirĩkakari, kiki sito ininiua nirekakari, kiki ãti kikikata sirĩkakari. Ninoa !isari Teoso
auĩtetxi ininiãtaãua.
10 Kiĩtiririni, kamanarerini, poãtakani, ãti misãkirepiretakani, kamisirienererini pakini !
isari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
11 Ikara atoko mitxi hĩtxaua hĩte apanakini. Iuaritika himaerekani makatxakaãkapeka.
Teoso kamai hĩte inakitiakori hinini. Apiananiri Xesosi kamaerekatai. Erekari Mata-
matakoti, aTeosone nakiti, iua apaka txĩkitakai hĩte atão inakari kamakani hininiua.

Maerekati Ĩtotxi Nireẽkiti

12 Nota posotari ikinipoko nikamini, txamari kona erekari ikinipoko nikamini. Nota
posotari ikinipoko nikamini, txamari kona ninirekari nikamakiti niauĩte ininiua.
13 Nipokori kamaãka tikakotxi ĩkapani. Tikakotxi nirekari nipokori. Txamari Teoso
xipokariko nipokori, tikakotxi pakini. Teoso !inirekari akaminiri maerekati aĩto
nireẽkiti ãti kãkiti ĩtokata. Apiananiri kamari aĩto iua nireẽkiti akamini ĩkapani. Aĩto
Apiananiri nakiti.
14 Teoso õkitikari Apiananiri ipĩkani sauaki. Iua atokokana iua õkitikaua ate iposotiireẽ.
15 Ininiã !apakata Kristo ĩto hĩsikini sito kanokareromoni. !Apakata.
16 Kiki sirĩkasaaki kanokarerokata, iuasaaki ãtinoka ĩtotxi atoko itxauana ninoa. Teoso
sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua:
Kiki sirĩkini sitokata, ãtika ĩtotxi atoko itxauana.
17 Kãkiti moianatakasaakiri Apiananiri, ãtika xiniretxi atoko itxauana ninoa xinire.
18 Ãtokata hĩsirĩkini hinirekasaaki, himitekako. Kona hĩkaikotape iuaã. Apanakini
maerekati kãkiti kamakiti !imisiritari hiĩto. Imisiritari hãkixinire. Hĩkamakasaakiri
maerekati hiĩto nireẽkiti sitokata, himisiritari hiĩto, hãkixinire pakini.
19 Kona himarotapanikari hiĩto Erekari Matamatakoti misãkiretiko aikoti atoko
ininiua? Hĩte ĩtoãkarari iua. Teoso sikari iua hĩtemoni, ininiã hiĩto kona hĩte nakiti.
20 Teoso iamotapekai hĩte Xesosi ipĩkasaaki, ininiã hiĩto ĩki auapitika. Ininiã uatxa iua
nakiti hĩtxaua. Ininiã uatxa hiĩtoã hĩpaxitariko Teoso.

7

Ĩtanorouatiko Sãkiretxiti

1 Uatxa napakapapiretariko mitxi hiõkatsopatakiti notamoni. !Erekari kiki kaxiro-
tiniro sito.
2 Txamari inirekasaakiri sitokata isirĩkini, erekari kiki auini iuaka ĩtanorokata. Erekari
sito auini oaka õtanirikata.
3 Ininiã erekari kiki sikiniri iĩto ĩtanoromoni. Erekari sito sikiniri oĩto oĩtanirimoni.

4 Ĩtanorotxi ĩto kona oa nakitinanini. Õtaniri nakiti apaka oĩto. Apaka ĩtaniritxi ĩto kona
iua nakitinanini. Ĩtanoro nakiti apaka iĩto.
5 Kona hĩtxape: "Kona ninirekari nisirĩkini pitekata," kona hĩtxape. Hinirekasaakiri
nipokori himanikakani Teoso himisãkiretini ĩkapani, atxiĩti iuasaaki !hinirekari hĩsirĩkini
hĩtanorokata. Hĩtanoro apaka kona nirekari osirĩkini hĩtekata iuasaaki, Teosonoka
hĩxinikini ĩkapani. Ininiã ikara atoko hĩkaminiã erekari, txamari paĩtiki eereka iuaĩkana
hĩsirĩkako hĩtanorokata. Ininiã ikara atoko Satanasi kona sikanireõtai maerekati hiĩto
nireẽkiti hĩkamini ãto sitokata hĩsirĩkini.
6 Ikara nota õtãkikai hĩte. Kona nipaniãtai ikara hĩkamini.
7 Notamoni erekari nota atoko hinini. Iuaritika ikinimane aua Teoso siãkiti iparĩka
kamini ĩkapani. Teoso sikari ãti isikakiti ãtimoni. Ãtião isikakiti isika ãtimoni.
8 Uatxa nimisãkiretanako mĩtanirini, mĩtanoroni, tikinitakoni pakini. Erekari
himĩtaniriuatakani, himĩtanorouatakani nota atoko hinini.
9 Txamari himaposotakaniãri hĩtakanapiniri hiĩto nireẽkiti, erekari hĩtanorouatini,
erekari hĩtaniriuatini, kotxi kapatakari atoko itxa hiĩto nireẽkiti.

Hĩkamari Atão Hĩtaniriuatakasaaki

10 Ia nipaniãtana kãkiti ĩtaniriuatakani: !Apakata sito takanapiniri oĩtaniri. Kona notani
paniãtai. Apiananirira paniãtai.
11 Otakanapiniãri oĩtaniri, !apakata iuaĩkana oĩtaniriuatini. Erekari oĩtanirimoni iuaĩkana
okanapiriini. Iua atokotxikana !apakata kiki takanapiniro ĩtanoro.
12 Nõtãkikari apanakini. Apiananiri paniãtakiti apanakini ĩkapani !auari, ininiã nota
õtãkikana ninoa ia atoko: Xesosi sãkire auiãkari auiniã ĩtanoro Xesosi sãkire mauiãkato, oa
nirekiniãri okaikotini iuakata, !apakata iua iokanatiniro oa otakanapiniri iua.
13 Iua atokotxikana, Xesosi sãkire auiãkaro auiniã oĩtaniri Xesosi sãkire mauiãkati, iua
nirekiniãri ikaikotini oakata, !apakata otakanapiniri iua.
14 Iuasaaki ĩtaniritxi Xesosi sãkire mauiãkati apakapari Teoso sãkire ĩtanoro kamakiti
ereka atamatakasaaki. Iua atokotxikana, ĩtanorotxi Xesosi sãkire mauiãkato apakapari
Teoso sãkire õtaniri kamakiti ereka oãtamatakasaaki. Imakamakaniãrina ikara atoko, !
erekana imiakori. Irĩtxi, inorotxi pakini kaminiãri nõtãkikakiti iaõka, erekana imiakori.
15 Xesosi sãkire mauiãkati nirekiniãri itakanapiniri ĩtanoro, oa auiritariko isini. Xesosi
sãkire mauiãkato nirekiniãri otakanapiniri oĩtaniri, iua auiritaroko osini. Ikara atoko
ininiã, ninoa sikakapeẽkaika. Ikara atoko ininiã erekari, kotxi Teoso !inirekari aneena-
mauatini ikara xika.
16 Pite ĩtanorotxi, pimarotatari? Atxiĩti pĩtaniri auikari Xesosi sãkire imaerekani
makatxakiko ĩkapani, Xesosi sãkire pisãpiretakasaakiri iua. Pite ĩtaniritxi, pimaro-
tatari? Atxiĩti pĩtanoro auikari Xesosi sãkire omaerekani makatxakiko, Xesosi sãkire
pisãpiretakasaakiro oa.

Teoso Akiritakasaakiri Kãkiti

17 Ininiã ikininape kamariko iparĩka Teoso sikakiti iuamoni, kotxi Apiananiri akir-
itaua ikara parĩkatxi akamini. Ikara nipaniãtari ikinimane Teoso mereẽkini apoti-
itiniãtaãua.
18 Teoso akiritakasaakiri kiki, Teoso takaõtxikare iĩtoã auiniã, ! apakata Teoso
takaõtxikare makatxakiko. Teoso akiritakasaakiri kiki, Teoso takaõtxikare iĩtoã
mauakaniã, !apakata Teoso takaõtxikare iĩtoã takiko.
19 Teoso takaõtxikare hiĩtoã auiniã, ikara kona txĩkitakai Teoso anaakori hininiua.
Teoso takaõtxikare hiĩtoã mauakaniã, ikara apaka kona txĩkitakai Teoso anaakori
hininiua. Teoso nireẽkiti iaõka kamiko txĩkitakai Teoso anaakori hininiua.
20 Teoso akiritakasaakii, iuasaaki mitxi hĩparĩka hĩkamapanikako.
21 Teoso akiritakasaakii, nitiritxi amotakori hininiãua, ininiã kona maerekaxinireti
hĩtxapeua nitiritxi hininiua xika. Iuaritika hĩauĩte sikakiniãi, ininiã hĩsako.

22 Apiananiri akiritiniãri nitiritxi amotakori, Apiananiri sikakakiti itxaua iua. Apiananiri akiritiniãri nitiritxi minakatiua, Apiananiri nitiri iamotakiti itxaua iua.
23 Xesosi amotakini hĩtxaua, ininiã iuaĩkana kãkiti nitiri iamotakoni !hĩtxapeuako.
24 Nitariakori, Teoso akiritakasaakii, iuasaaki mitxi hĩparĩka hĩkamapanikako.

Mitxitakani, Tikinitakoni Pakini

25 Uatxa nõtãkikai hĩte mitxitakani. Apiananiri kona sãpiretano ipaniãtakiti hĩte ĩkapani, iuaritika nisãpiretai nixinikakiti, kotxi Apiananiri amonĩkapekano, ininiã kãkiti posota auikiniri nisãkire.
26 Ĩkorasaaki pamonõkoniri Xesosi sãkire auiãkanimoni, ininiã notamoni apiaerekata kãkiti mĩtanorouatakani.
27 Hĩtanorouatapeka hininiã, kona hĩtakanapapero hĩtanoro. Mĩtanorouatakatipanika hininiã, kona hinitapero hĩtanoro.
28 Iuaritika hĩtanorouatiniã, maerekati !hĩkama. Kãkiti ĩtanorouatiniã, apokapitikako ninoa maxikiko. Kona ninirekari ikara atoko hĩte ĩkapani.
29 Nitariakori, poião õtinoka aua aparĩkauatini Apiananiri ĩkapani. Ininiã hĩte kĩtanororini parĩkauatako Teoso ĩkapani mĩtanoroni parĩkauatini atokotxikana.
30 Txiapatakari parĩkauatako Teoso ĩkapani, kãkiti matxiapatakati parĩkauatini atokokana. Poxokori parĩkauatako mapoxokoniti parĩkauatini atokokana. Tiitxi amotakari parĩkauatako Teoso ĩkapani, tiitxi mauakiniti parĩkauatini atokokana.
31 Ĩkorapokoriti tiitxi auakini !ixinikapiriko itiina, kotxi ĩkorapokoriti kãkiti potxitakiti xipokaãpota.
32 Ninirekari erekaxinire hinini. Kiki mĩtanoroti posotari ixinikiniri kanatokopa iparĩkauatini Apiananiri ikamapoxokonitini ĩkapani.
33 Txamari kiki kĩtanorori xinikari parĩkatxi ĩkorapokoritikiri, kotxi inirekari ikamapoxokonitiniro ĩtanoro.
34 Mĩtanirito, mitxitakaro pakini nirekari oparĩkauatini Apiananiri ĩkapani, kotxi onirekari oĩto, oxinire pakini osikini iuamoni. Txamari sito kĩtaniriro xinikari parĩkatxi ĩkorapokoriti auakari, kotxi onirekari õtaniri okamapoxokonitini.
35 Ikara atoko nisãpiretai hĩte, hĩte ereka hinini ĩkapani. Kona ninirekari nimauiritakanii erekari hãpakapini. Ninirekari atãonoka hĩkamini. Ninirekari hĩparĩkauatini Apiananirinoka ĩkapani.
36 Ãtokoro iri atxiĩti !auiritapanikaro oa ĩtaniriuatini, txamari oaneẽpeka. Ãtokori nirekiniãri itakiniro oa, erekari iua auiritiniri iua. !Ikamari maerekati. Erekari iua auiritinina ninoa ĩtaniriuatini.
37 Atxiĩti ãtokoro iri ãkixinireẽ !inirekaro oa ĩtaniriuatini. Atxiĩti !isikaenetaro oa ãtimoni. Iua xinikakiti omĩtaniriuatakani ĩkapani pataparari ininiã, ãkixinireẽ imarotiniãri inireẽkiti oa mĩtaniriuatakani, ininiã iua kiki kamari erekari.
38 Oa sikakari oĩtaniriuatini ĩkapani kamari erekari. Iuaritika oa masikakati oĩtaniriuatini ĩkapani kamari apiaerekata.
39 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori paniãtaro sito kaikotini oĩtanirikata iua auapanika inakasaaki. Iua ipininiã, apakata oĩtaniriuatini onirekakitikata. Txamari Apiananiri sãkire auiãkarikatanoka apakata oĩtaniriuatini.
40 Notamoni oa apia poxokoniuata omĩtaniriuatakaniã iuaĩkana. Ikara atoko inakari nõtãkikaro sito, kotxi nimarotari Erekari Matamatakoti Teoso nakiti aua notamoni.

8

Nipokori Teoso Kamakori Sikiko

1 Uatxa nisãpiretai nipokori sikiko teoso kãkiti kamakitimoni. Amakinika aimarotari ikara. Ikara inakari aimarotapeka ate. Kãkiti imaroretxi auiniã iuikaua. Apiaerekata kãkiti auini tiraõkitxi, kotxi isikataparatari kãkiti xinire.

2 “Kimaroreno nota” inakari !auari imaroretxi. Kaiãopokori imaroretxi imimarotakiniti aua.
3 Iuaritika kãkiti tiretiniãri Teoso, Teoso imarotari iua.
4 Maxinikari nipokori teoso kamakorimoni sikakori. Aimarotari teoso kãkiti kamakiti !kakamareri. Aimarotari ãtika Teoso atão inakari aua.
5 Aua kãkiti kamakiti. Kãkiti takauãkatari “teoso” itxaua. Kãkiti takauãkatari teoso iaxiti auakani, ĩkorapokoriti auakani apaka. Kaiãopokori ikara atoko inakari teosoakori aua. Kaiãopokori ikara atoko inakari auĩtetxiakori aua.
6 Atemoni ãtika Teoso aua. Iua aĩri iaxitikiri. Iua kamari ikinipoko. Aparĩkauata iuanoka ĩkapani. Ãtika aãuĩte aua, Xesosi Kristo. Ikini sereti kamakari iua. Iua posotiireẽ aãuini aua.
7 Apanakini !imarotapanikari kãkiti kamakiti teoso minakaniua, kotxi mitxi iteene itotarina teoso kãkiti kamakiti. Ininiã inikasaakirina nipokori teoso kamakorimoni siãkori, iuãkatarina ikara nipokori teoso atão inakarimoni siãkori. Iuasaaki ninoa uãkatari maerekati ikaminina, kotxi ãkixinireẽna !iteene imarotarina atão inakari.
8 Txamari nipokori !itxĩkitakaua Teosomoni asini. Ikara nipokori anikini !imisiritaua. Apaka !ikamari ereka anini.
9 Iuaritika erepaniko. Hinirekiniãri ikara nipokori hinikini, hĩxinikariko apanakini Teoso sãkire poiãonoka auiãkani. Ninoa imarotiniãri hĩte nikiniri ikara nipokori, ininiã ninoa apaka nikari, txamari iuasaaki ninoa kamari ãkixinirena manirekakiniti.
10 Teoso sãkire poiãonoka auiãkari atamatiniãi Teoso sãkire iteene imarotakari nikiniri nipokori teoso kamakori misãkiretiko aikotiã, isikataparaxiniretari iua apaka nikiniri nipokori teoso kamakorimoni siãkori.
11 Ininiã pimarore xika, atxiĩti pitari Teoso sãkire poiãonoka auiãkari sari imisiritikomoni. Kristo ipina iua ĩkapani apaka.
12 Ikara maerekati hĩtarimoni hĩkaminiã, hĩkarotari ãkixinire. Hĩtari ãkixinire hĩkarotakasaaki, hĩkamari maerekati Kristomoni.
13 Ininiã nipokori ninikini txĩkitakiniãri nitari kaminiri maerekati, itixi auapanika inakasaaki kona ninikaikari iua nipokori, kotxi kona ninirekari nitari kaminiri maerekati.

9

Teoso Iokanatakini Kãkitimoni

1 Teoso iokanatakiti nitxaua. Ninireẽkiti niposota nikamini. Naõkitapekari Xesosi Kristo aãuĩte. Iparĩka nikamakasaaki, hĩte auikari Apiananiri sãkire.
2 Atxiĩti apanakini ! auikari Teoso iokanatakiti nininiua. Hĩtera auikari Teoso iokanatakiti nininiua. Hĩtera oerekari Apiananiri iokanatakiti nininiua, kotxi hĩte auikari Apiananiri sãkire, nota sãpiretakasaakii hĩte.
3 Kãkiti mauikakaniãri Teoso iokanatakiti nininiua, napakapapiretana ninoa ia atoko:
4 Apakata atxiĩti aãpakapiniri nipokori, iãriã pakini aparĩkauatini ĩkapani?
5 Apakata atxiĩti ate anikiniro ãtanoro Teoso sãkire auiãkaro atekata, apanakini Teoso iokanatakini, Apiananiri itariakori, Petro pakini anikinina ninoa ĩtanoro atokotxikana?
6 Atxiĩti apakata Panapee, nota pakininoka parĩkauatini anikakiti aãpakapini ĩkapani?
7 Sotato sikasaaki ineenamauatini ĩkapani, iuaka !iamotari anikakitina. Aua atxiĩti ova takakari. Ova itakakiti matximakati aua? !Auari. Kona auari kema auĩte piratakari ipira tiniã miãtakati.
8 Ikara nisãkire kona kãkiti sãkirenanini. Iua atokotxikana Teoso sãkire.
9 Moisesi iõkatsopatapekari Teoso paniãtakiti. Ia atoko itxa:
Kona hiĩtxikari kema auĩte nama trikopani ikamakasaaki. Hãuiritariko inikini.
Teoso tiretatari kema auĩte? Itiretapitikari.

10 Apiata isãpiretari ikara kãkiti parĩkauatakani ĩkapani. Ininiã takarauatakari takarauata,
kotxi inirekari ikiena inikini. Kienatxi apakari apari ikiena, kotxi inirekari ikiena
inikini.
11 Katakareri takarauatini atokokana, ate takari Teoso sãkire hãkixinireẽ. Katakareri
nikari ikiena itakakiti, ininiã atxiĩti apakata ate apakapiniri kienatxi hĩte sikakiti? Kotxi
ate parĩkauata hĩte ĩkapani.
12 Apakatiniã apanakini apakapiniri iparĩkana ĩki hĩte sikakiti, ininiã apiata apakata
ate apakapiniri ate parĩka ĩki, iuaritika kona aamanaãri hĩsikiniãua ate parĩka ĩki.
Amĩteenekari ikinipoko, kotxi !anirekari aiotokakiniri Kristo iokanapirena erekari
hĩkenakotini.
13 Himarotari Teoso misãkiretiko aikoti ãki parĩkauatakani iuaãtaã apakapari ikiena.
Teosomoni sikakori takikoãtaã parĩkauatakani apaka apakapari ipixini iuaãtaã siãkori
inikinina ĩkapani.
14 Iua atokotxikana Apiananiri paniãtari iua iokanapirena erekari sãpiretakani apaka
apakapiniri iparĩkana ĩki.
15 Ikara atãopitikara, iuaritika kona nipaniãtai ikara atoko hĩkamini. Kona niõkatsopatari
ikara, niparĩka ĩki notamoni hĩsikini ĩkapani. Niparĩka ĩki namanainii apisa erekape
nipinini. Niuikari niparĩkauatini hĩte ĩkapani hĩtxineirote nimapakapakanisaaki.
16 Teoso iokanapirena erekari noereka, iuaritika !apakata niuikiniua, kotxi Teoso
sikari ia parĩkatxi notamoni. Nimisiritiko auapitika, Teoso iokanapirena erekari ni-
masãpiretakaniã.
17 Teoso iokanapirena erekari nisãpiretiniãri kãkiti, nãkixinireẽ iteene ninirekiniãri
ikara nikamini, ininiã napakapapitikariko niparĩka ĩki. Nimanirekakaniãri ikara
nikamini, iuaritika nikamari, kotxi Teoso sikari ikara parĩkatxi notamoni nikamini
ĩkapani.
18 Ia atoko niĩkitxitiko: Teoso iokanapirena erekari nisãpiretakasaaki, kona minakati
napakapa. Ikara atoko kamapoxokonitari nãkixinire, kotxi maĩkitika nisãpiretai Teoso
sãkire. Teoso iokanapirena erekari sãpiretakari nitxaua, ininiã niposotiire auapitika
hiĩkitxitinino nota nipaniãtiniãi hĩte, iuaritika !ninirekari ikara atoko nikamini nota
nireẽkiti napakapini ĩkapani.

Parĩkatxi Ikinimane Ĩkapani

19 Ninireẽkiti nikama. Kãkiti nitiri iamotakori !nitxaua. Iuaritika notaka nitxĩkitakaua
ikinimane nitiri nininiua, Teoso sãkire apikomoni kãkiti auikini ĩkapani.
20 Xoteoakori sauaki niparĩkauatakasaaki, Xoteo auini atoko nitxa nota auini. Ikara
atoko ininiã, Xoteoakori auikari Xesosi sãkire. Moisesi paniãtakiti iaõka kamakani sauaki
nauakasaaki, ninoa auini atokokana nitxa nota auini, kotxi ninirekari Moisesi sãkire
auiãkani auikiniri Xesosi sãkire.
21 Xoteo minakaniua !imarotari Moisesi paniãtakiti. Ininiã ninoakata nauakasaaki,
kona nipaniãtari Moisesi paniãtakiti ikaminina, Xesosi sãkire auikinina ĩkapani. Iuaritika
nikamari Teoso paniãtakiti, kotxi iuatxikana Kristo paniãtakiti nikamini.
22 Kãkiti mataparaxinirenikata nauakasaaki, nota apaka kona kataparaxinireno,
Xesosi sãkire auikinina ĩkapani. Ikini kãkiti sauaki nauakasaaki, nikamari kãkiti auini
atoko nitxa nota auini, ininiã ikinipoko niposotakiti nikama apanakini maerekani
makatxakiko ĩkapani.
23 Ikara atoko nikama Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani. Nikamari
ikinipoko, Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani. Ikara atoko ininiã, nota apaka
apakapari Teoso iokanapirena erekari hĩtekata.

Saporiẽta Apakapakari

24 Himarotari mitekatxi. Kãkiti miteẽkani miteka, iuaritika ãtinoka apakapari imitekini
ĩki. Merepitipanika mitekatxi mapotõkire apokakarinoka apakapari imitekini ĩki. Ininiã

miteẽkari atoko hĩtxako. Hĩsapitipo. Teoso parĩka hĩkamapitipo hĩparĩka ĩki hãpakapini ĩkapani.
25 Ikini miteẽkari parĩkauatapitipo iĩto tapara iteene auini ĩkapani. !Auiritari iĩto misiritakari. Ikara atoko ikama, saporiẽta imitekini ĩki apakapini ĩkapani. Ikara saporiẽta kona okanani aua. Oxipokapitikako. Ate parĩkauatapitipo ãtião aãpakapakiti aãpakapini ĩkapani. Ikara aãpakapakiti !ixipoka.
26 Miteẽkari isinimoni mimarotakati atoko !nitxaua. Nimarotari nisinimoni. Nisapitipo mitekatxi mapotõkiremoni. Maxikatiĩka !nineenamauata. Na neenamauata nisanõkakata.
27 Nitxĩkitakari niĩto ninitiri ininiua, nota nireẽkiti ikamini ĩkapani, kotxi nisãpiretapekari ikara apanakinimoni, ininiãkara kona ninirekari nimapakapakaniri notaka parĩka ĩki.

10

Kãkiti Isaeokini Aõerekini Pirena

1 Nota nirekari hĩxinikiniri kitxakapirĩka, aãtokiriakorini takanapakasaakiri Exito tixini, ikinika ninoa aua katxiãri patapi. Iua katxiãri oerekana isinimonina. Apaka ikinika ninoa napari potxoari uiniti ãki.
2 Ninoa sari Moisesikata, ininiã katxiãri patapi auakasaakina, potxoari uiniti patapi auakasaakina, iuasaaki ninoa patxisatiko atoko aua iuasaaki.
3 Ninoa ikinikana nikari xinitxi Teoso iokanatakiti.
4 Ninoa ikinikana iãtari ãparaã Teoso sikakiti. Ninoa iãtari ãparaã kai auĩteãkiriã. Kristo iua kai auĩte ãparaã potorikiniãtaã atokokana. Iua sari ninoakata.
5 Txamari Teoso !apokaerekatari kaiãopokori ninoa, ininiã ipinana. Iĩtona iarika ãparaã makipakaniãtaã.
6 Uatxa axinikana ninoa, ininiã aimarotari amanirekakaniri maerekati ninoa nirekiniri atoko.
7 !Hĩteosonetapiri kãkiti kamakiti, ninoa apanakini teosonetiniri atokokana, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ninoa topãka inipokotinina ĩkapani, iãtinina ĩkapani, eereka õkitikauana isarauatinina ĩkapani teoso ikamakitina apisatoõ.
8 !Apakata aanokarauatini ninoa apanakini anokarauatini atoko, kotxi ãti õtinokara vĩtxi tres mio ninoa okaãka ĩkora maerekati xika.
9 !Apakata aãtamakaerekatiniri Kristo ninoa apanakini kitxakapirĩka atamakaerekatiniri atoko, kotxi iua xika imini okana ninoa.
10 !Hĩtsoatape, ninoa apanakini kitxakapirĩka tsoatini atokokana, kotxi eereka Teoso nitiri xipokana ninoa.
11 Ikara imisiritikona apoka ninoamoni apanakini pinitiko ĩkapani. Ikara imisiritikona iõkatsopataãka ate pinitiko ĩkapani, kotxi itixi mapotõkire õti apokaãpota.
12 Hĩtemoni ereka hinini, ininiã erepaniko, kotxi atxiĩti paĩtiki hĩkamari maerekati.
13 Hĩte atamakaerekataãka ikinimane atamakaerekataãka atokotxikana. Iuaritika Teoso !itakanapai hĩte. Kona iua auiritari hãtamakaerekatiko himamĩteenekakiniti. Iuasaaki oerekai himitekini, ininiã hĩposotari himĩteenekiniri.

Teoso Kãkiti Kamakiti

14 Ininiã nitariakori nota tiretakini, himiteka teoso kãkiti kamakiti hĩtakanapini.
15 Hĩte kãkiti kimarorerini, ininiã iteene himixinikariko nisãkire.
16 Iãriã aãtakasaaki, akinika aãpotiitakasaakiua, axinikari Xesosi ipinini. Iuasaaki atxari Teoso: “Erekapitikai, kotxi Xesosi arẽka xiketa ate ĩkapani.” Amaxiõpekitakasaakiri komiri, anikasaakiri, aãpitiitakasaakiua, axinikari Kristo ĩto noropatiko ate ĩkapani.
17 Iuasaaki itomaneua ate, iuaritika ãtika komiri atokokana atxaua. Ãtika ĩtotxi atokokana atxaua, kotxi amakinika anikari ãtika komiri. Ikara komiri Kristo ĩto atokokana itxaua.

18 Hĩxinikanako kãkiti Isaeokini ĩkorapokoritikini. Ninoa sikari Teoso xinitxi. Eereka
ninoa nikari ikara xinitxi. Inikasaakirina ikara xinitxi, iuasaaki ninoa oerekari
iTeosonetinirina iua.
19 Kiripa ninireka nisãpiretinii? Nisãpiretari teoso kãkiti kamakiti kona kakamareri. Iua
teoso siãkori kona itxa.
20 Iuaritika erepaniko. Ikara atão maerekati. Xoteo minakaniua sikakiti teoso kãkiti
kamakitimoni ninoa sika Satanasi nitiriakorimoni. Kona Teoso atão inakari isikana
isiãkitina. Ininiã na ninirekari hĩte moianatiniri Satanasi nitiriakori.
21 Kona hĩposotari Apiananiri iãkoanaã hiãtini, apaka Satanasi nitirini iãkoanaã hiãtini.
Kona hĩposotari Apiananiri kiena hinikini, apaka Satanasi nitirini kiena hinikini.
22 Atauako anirekatari akaminiri Teoso naiatiniua? Ate tapara apiata atxiĩti?

Xesosi Auiãkani Kamakiti

23 Nota posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini, txamari kona ikinika erekari
nikamini. Ikinipoko ninireẽkiti niposotapitika nikamini, txamari kona ikinipoko ka-
mari nãkixinire aneini.
24 !Hinitapiriko hĩteka nireẽkiti hãpakapini. Himoianatariko ãti iua nireẽkiti apakapini.
25 Hĩposotari hinikiniri nipokori amotakoriãtaã auakari. Iuasaaki kona hĩpimaãpiri: "Ia
nipokori sikaãkapeka teoso kãkiti kamakitimoni?" !hĩtxapeko. Kotxi himarotakasaakiri
hinikiniri nipokori teoso kãkiti kamakitimoni sikiko, hãkixinire karotaãka atxiĩti.
26 Teoso sãkire sãpiretaua:
Itixi Apiananiri nakiti itxaua, ikinika itixi auakani pakini.
27 Xesosi mauiãkani aiatakasaakii hĩte hinipokotini ninoakata, hinirekiniãri hĩsa.
Hinikariko isikakitina. Kona hĩpimaãpiri: "Ia nipokori teoso kãkiti kamakiti
sikaãkapeka?" kona hĩtxape, hãkixinire himakarotakaniri ĩkapani.
28 Txamari apanakini kãkiti iuaã sãpiretakasaakii: "Ia nipokori sikaãkapeka teoso kãkiti
kamakitimoni," itxa. Iuasaaki kona hinikapiri, kotxi atxiĩti hĩkaroxiniretari ikara kãkiti
mataparaxinireti, kotxi:
Itixi Apiananiri nakiti itxaua, ikinika itixi auakani pakini.
29 Na nitxai: "Kona hinikapiri ikara, hĩteka ãkixinire himakarotakani ĩkapani," !nitxai.
Nitxai: "!Hinikapiri ikara, ãti kãkiti ãkixinire himakarotakani ĩkapani." Nota ãkixinireẽ
nota nireẽkiti nikamini ĩkapani erekari. Ãti kãkiti ãkixinireẽ nota nirekakiti nikamini
ĩkapani !erekari, ininiã iuamoni ikara nikamakasaaki, nikamari maerekati. Kinirepa
!apakata nikaminiri nota ãkixinire auiritakiti?
30 Napakapakasaakiri nipokori, ininiã iuasaaki nimisãkiretari Teoso erekari isikakiti.
Ininiã kinirepa nimisãkirepiretaãka?
31 Nisãpiretai hĩte. Hinikasaaki, hiãtakasaaki, ikinipoko hĩkamakasaaki, hĩkamariko ikinika
Teoso ereka inini imarotiko ĩkapani.
32 Kona hĩtxĩkitakapiri, Xoteoakori, Xoteo minakaniua, kãkiti Xesosi sãkire auiãkani
pakini kaminiri maerekati.
33 Ninirekari ikinimane kãkiti nireẽkiti nikamini, ikinika nikamakasaaki. !Ninirekari
erekari notanani ĩkapani. Ninirekari erekari itomaneri ĩkapani, imaerekanina Xesosi
makatxakini ĩkapani.

11

Sitoãkini Xesosi Sãkire Auiãkani

1 Hĩkamariko nota kamakiti atoko inakari. Kristo kamakiti atoko nota kamini
atokotxikana hĩkamako.
2 Nitariakori, peerekai hĩte, kotxi iteene hĩxinikano nota. Peerekai hĩte, kotxi
hĩkamapanikari noereẽkiti nisãpiretakiti iaõka.
3 Ninirekari himarotiniri ia: Kiki auĩte Kristo itxaua. Sito auĩte kiki itxaua. Kristo auĩte
Teoso itxaua.

4 Ininiã kiki ikii mãka imamakatxakakaniã Teoso imisãkiretakasaaki, apaka Teoso sãkire
oerekasaaki, kona ipaxitari iauĩte Kristo.
5 Sito okii mãka mauakaniã Teoso omisãkiretakasaaki, apaka Teoso sãkire oerekasaaki,
kona opaxitari oãuĩte oĩtaniri. Okii mãka omatakakaniã, oa kii kixãkakori atoko itxa.
6 Okii mãka omanirekakaniã, ininiã okisauakaiãkotaãkako. Opẽtauatiniã, okii kixãkiko
xika, oiãko kisauakiko xika, ininiã iuasaaki okii mãka otaka.
7 Kiki misãkiretakasaakiri Teoso, kona erekari itakiniri ikii mãka, kotxi Teoso atoko itxa
iua. Ikamaãka Teoso ereka oerekini ĩkapani. Sito kamaãka õtaniri ereka oerekini ĩkapani.
8 Merepitipanika Teoso kona kamari kiki sito ĩtoã. Teoso kamaro sito kiki ĩtoã.
9 Kiki kona kamaãka sito ĩkapani. Sito kamaãka kiki ĩkapani.
10 Ininiã oa takari okii mãka. Ikara atoko ininiã, oerekari oauĩtetiniri oĩtaniri. Iuasaaki
Teoso nitiriakori iaxitikini apaka imarotari oauĩtetiniri oĩtaniri.
11 Kiki, sito pakini Apiananiri sãkire auikasaaki, sito nirekari kiki. Kiki nirekaro sito.
!Apakata sitonoka auiniã. !Apakata kikinoka auiniã.
12 Kotxi sito ina kiki ĩtoã. Eereka ikinipoko kiki iponaniã sito ĩtoã. Ikara atoko
itxapitikama, Teoso kamari ikinipoko.
13 Hĩteka hĩxinikapiretari ia: Sito kii mãka mauakaniã, iuasaaki atãokani Teoso
omisãkiretini?
14 Kãkiti itotakiti oerekaua kiki ĩtanoiãkori pẽtatiko.
15 Sito auiniã oiãko paĩtanori, oõuikari oiãko, kotxi oiãko sikaãka okii ipatakari ĩkapani.
16 Kãkiti nirekiniãri ineenamauatini iãkotxi pirena xika, ininiã kona ate, ikinika Teoso
sãkire auiãkani pakini !auari ikara. Ininiã !apaniãtai ikara atoko inakari hĩkamini.

Xesosi Ipinini Xinikiko Kiiniriti

17 Uatxa niõkatsopatakitiã kona niuikai, kotxi hãpotiitakasaakiua, apia erekari kona
hĩkama. Apiata maerekati hĩkama.
18 Merepanika nikenakopiretari hãpotiitakasaakiua Teoso misãkiretiko aikotiã
hĩtaparakienatakakiniua. Nixinikari ipixini ikara nikenakopiretakiti atão inini.
19 Apanakini oerekakiti atão minakati auapitika hĩte sauaki. Akenakotakasaakiri
ninoa oerekakiti, aimarotari Teoso !apokaerekatana ninoa. Iua apokaerekatana iua
sãkire atão inakari oerekakani.
20 Hãpotiitakasaakiua, kona atão hĩkamari kiiniri, Apiananiri ipinini xinikiko kiiniriti.
21 Kotxi hinikasaaki, himixirikari hĩkiena apanakini nikiniri apisapanika. Ininiã
apanakini natxita, apanakini poãta iuasaaki.
22 Auapitika haãpoko hinikini ĩkapani, hiãtini ĩkapani. Hãpotiitakasaakiua, homanatari
apanakini Xesosi sãkire auiãkani. Hĩkamapẽtatari aĩtariakori matiini. Kiripa nitxai hĩte?
Atxiĩti hinirekari niuikinii? Kona xatiki niuikai hĩte.
23 Apiananiri sãpiretakiti notamoni, iua atokotxikana nisãpiretapekai hĩte. Ia nisãpiretai:
Ĩkanõka Apiananiri Xesosi mĩkapiritiko õtisaaki, iua kosekari komiri.
24 Iuasaaki imisãkiretari Teoso: "Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni," itxa.
Iposo atoko imaxiõpekari iua komiri, sika itxari imoianariakorimoni. Itxana: "Apakapa,
nika hĩtxako. Ia niĩto okaãka hĩte ĩkapani. Ia komiri hinikasaaki, hĩxinikanoko nota.
Hĩxinikari nipinini hĩte ĩkapani," itxa.
25 Ninoa nipokotaka atoko, mitxi komiri ikosekini atokokana, ikosekari iãkoanatxi.
Iuasaaki itxana: "Ia iãkoanatxi oerekari Teoso kamapekari ikamaenetakiti amaneri,
kotxi niarẽka xiketa hĩte ĩkapani. Ia iãriã hiãtakasaaki, hĩxinikanoko nota. Hĩxinikariko
nipinini hĩte ĩkapani," itxa Xesosi.
26 Ia komiri hinikasaaki, ia iãkoanatxiãkiri hiãtakasaaki, hõerekari Apiananiri ipinini
kãkiti ĩkapani. Ikara hõerekiniritika iua ĩkorapokoriti kanapiriãko.
27 Maxikatiĩka kãkiti nikiniãri ia komiri, maxikatiĩka iãtiniãri Apiananiri iãkoanaãkiri,
ikamari maerekati, kotxi !ipaxitari Apiananiri ĩto, iarẽka pakini.

28 Ia komiri hinikini apisapanika, ia iãkoanatxiãkiri hiãtini apisapanika, erekari
hĩxinikiniri hãkixinireẽ auakari. Maerekati auakasaaki, hamanaãri Teoso imakatxakiniri
ĩkapani. Eereka ia komiri hinika, ia iãriã hiãta.
29 Maxikatiĩka hinikiniãri, hiãtiniãri, ininiã hĩteka akiritari himisiritiko apokini, kotxi
kona hĩpaxitari Apiananiri ĩto.
30 Ikara xika itomaneri hĩte sauaki iõkapeta. Ikara xika apanakini amianata. Ikara xika
apanakini ipĩpeka.
31 Amaerekani anitiniã, aamanainiãri Teoso makatxakiniri amaerekani, ininiã
amisiritiko kona apoka.
32 Txamari Apiananiri apokiniãri amaerekani, imisiritaua ate uatxa, amaerekani
atakanapini ĩkapani, ininiã eereka !imisiritaikaua iua sãkire mauiãkanikata.
33 Ininiã nitariakori, hãpotiitakasaakiua Xesosi ipinini xinikiko kiiniriti ĩkapani,
hiãtapana apanakini.
34 Hinatxitiniã, hinipokotako hãapoko. Ininiã hãpotiitakasaakiua !hĩkamari maerekati,
ininiã Teoso !imisiritai. Apikomoni nõtãkikai ereẽ napokasaaki.

12

Erekari Matamatakoti Sikakiti Kãkitimoni

1 Nitariakori, ninirekari himarotiniri Erekari Matamatakoti sikakiti. !Apakata himi-
marotakaniri.
2 Mitxi Xesosi sãkire mauiãkani hinakasaakiua, himisirienetaãka, ininiã hãuikari teoso
kamakori masãkireti teoso atão inakari ininiua. Ikara himarotape.
3 Kãkiti sãpiretiniãi hĩte: “Maerekati kamakari itxaua Xesosi,” ininiã iuasaaki himaro-
tari Erekari Matamatakoti !auari iuamoni. Kãkiti sãpiretiniãi hĩte: “Apiananiri itxaua
Xesosi,” ininiã iuasaaki himarotari Erekari Matamatakoti auapitika iuamoni, kotxi
ikara iua oerekakiti.
4 Erekari Matamatakoti siãkiti ikini sereti aua, iuaritika Erekari Matamatakoti ãtinoka
aua.
5 Ikini sereti parĩkatxi Teoso ĩkapani aua, iuaritika Apiananiri ãtinoka aua.
6 Ikini sereti Teoso kamakiti aua kãkiti ĩkapani, iuaritika Teoso ãtinoka aua.
7 Erekari Matamatakoti iuaka oerekaua kãkitimoni, ikinimane ereka inini ĩkapani.
8 Iua Erekari Matamatakoti sikari apanakinimoni isãkire kiĩkiterini ininiuana ĩkapani.
Iua Erekari Matamatakoti sikari apanakinimoni isãkire kimarorerini ininiuana ĩkapani.
9 Iua sikari apanakinimoni Teoso sãkire iteene auikinina ĩkapani. Isikari apanakini-
moni amianatakani imakananitinina ĩkapani. Erekari Matamatakoti ãtinoka aua, iuari-
tika ikini sereti isika kãkitimoni.
10 Apanakini isikaposotiireta posotiiretxi ikaminina ĩkapani. Apanakini
isikaimaroreta Teoso sãkire isãpiretinina ĩkapani. Apanakini isikaimaroreta Erekari
Matamatakoti sãkirauatakasaaki imarotinina ĩkapani, maerekati matamatakoti
sãkirauatakasaaki imarotinina ĩkapani apaka. Apanakini isikaimaroreta ikini sereti
kãkiti sãkire isãkiretinina. Apanakini isikaimaroreta ikara sãkiretxi mimarotakoti
ikenakotakasaakina, isãpiretinirina iua kenakotakani ninoa sãkireẽ ninoa apaka
imarotiniri ĩkapani.
11 Ãtinoka Erekari Matamatakoti aua. Iuanokara parĩkauata ikara atoko. Isikari ikara
isikakiti kãkitimoni inireẽkiti iaõka.

Kristo Ĩto Pirena

12 Kãkiti ĩto ãtinoka aua, iuaritika aua ikii, ikanoke, iuako, itapike, ikiti, txaãpota. Itori
ikara atoko inakari aua ĩtotxiã, iuaritika ãtinoka ĩtotxi aua. Iua atokokana itxa Kristo ĩto.
Xesosi sãkire auiãkani Kristo ĩto atoko itxauana.
13 Atxiĩti Xoteoakori atxaua. Atxiĩti Xoteo minakaniua atxaua. Atxiĩti nitiritxi
amotakoni atxaua. Atxiĩti nitiritxi minakatiua atxaua. Iuaritika ãtika ĩtotxi atoko atxaua,

kotxi Erekari Matamatakoti ãtinoka inakari apoka atemoni. Iua apotiitaua ãtika ĩtotxi atoko anini ĩkapani. Iua aua aãkixinireẽ.

14 Kãkiti ĩto ãtinoka aua, iuaritika aua ikii, ikanoke, iuako, itapike, ikiti, txaãpota. Ĩtotxiã kaiãopokori aua.

15 Ininiã !apakata kitĩtxi sãpiretiniã: "Uakõtxi !nitxaua, ininiã ĩtotxiã auakari !nitxaua." Ikara atoko isãpiretiniã, iuaritika ĩtotxiã auakaripitikara kitĩtxi.

16 Kenakokitxi sãpiretiniãri: "Okĩtxi !nitxaua, ininiã ĩtotxiã auakari !nitxaua." Ikara atoko isãpiretiniã, iuaritika ĩtotxiã auakaripitikara kenakokitxi.

17 Ĩtotxi okĩtxinoka auiniã, kanatokopa itxa kãkiti kenakorauatini? Ĩtotxi kenakokitxinoka auiniã, kanatokopa itxa kãkiti imixikarauatini?

18 Teoso kamari ikinika ĩtotxiã auakari. Iua inireẽkiti iaõka ikaminana ninoa.

19 Ãtinoka ĩtotxi auakiti auiniã, ĩtotxi !auari.

20 Ĩtotxiã auakani itori aua, iuaritika ĩtotxi ãtinoka aua.

21 Okĩtxi kona posotari isãpiretiniri uakõtxi: "Kona nota nirekai pite." Apaka kiĩtxi kona posotari isãpiretiniri kitĩtxi: "Kona nota nirekai pite."

22 Kona ikara atoko itxa. Atxiĩti auãkatari ãti aĩto auakari !itxa, kotxi !kataparari, iuaritika ikara mauakaniã, aĩto !iparĩkauata atão.

23 Kãkiti tiretari iĩtoã auakari poiãori kãkiti atamatakiti. Ipatari apanakini iĩtoã auakari kãkiti matamatakani ĩkapani.

24 Aĩtoã auakari apiata apotxitakiti aua apaka. Kona apatari ikara. Apanakini aĩtoã auakari Teoso takari aĩtoã iteene apaxitini ĩkapani.

25 Ininiã Teoso kamari ĩtotxi ãtinoka inini. Ikamari ĩtotxiã auakani itiretakakiniuana ĩkapani. Apanakini ĩtotxiã auakari naiatiniãri apanakini ĩtoã auakari, !apakata.

26 Ãti ĩtotxiã auakari tsiĩka. Iuasaaki ikinika kãkiti ĩto atatsiirauata. Ãti ĩtotxiã auakari iuikaãka, ininiã ikinika ĩtotxi auakini poxokoniuata.

27 Kristo ĩto atoko hĩtxaua hĩte. Ĩtotxiã auakani atoko hĩtxaua Kristo ĩtoã.

28 Teoso sãkire auiãkani ĩtotxiã auakani atoko itxauana. Ikini sereti parĩkatxi aua ĩtotxi ĩkapani akamini ĩkapani. Merepanika Teoso mereẽri iua iokanatakini. Eereka imereẽri kãkiti Teoso sãkire sãpiretakani. Eereka imereẽri kãkiti Teoso sãkire oereẽkani. Eereka imereẽri kãkiti Teoso posotiire oereẽkani, amianatakani makananitakani, kãkiti moianatakani, auĩtetxiakori, kãkiti sãkire apanakini mimarotakiniti sãkiretakani pakini. Teoso takari ikara atoko inakani parĩkauatakani iua sãkire auiãkani imoianatinina ĩkapani.

29 Kona ikinimaneni Teoso iokanatakini txaua. Kona ikinimaneni Teoso sãkire sãpiretakani txaua. Kona ikinimaneni Teoso posotiire oereẽkani txaua.

30 Kona ikinimaneni amianatakani makananitakani txaua. Kona ikinimaneni imarotari isãkiretiniri kãkiti sãkire apanakini mimarotakiniti. Ikinimane !iposotari isãpiretiniri ikara sãkiretxi iua kenakotakanimoni ninoa sãkireẽ ninoa apaka imarotini ĩkapani.

31 Auapitika ikara Erekari Matamatakoti sikakiti aparĩkauatini ĩkapani. Iuaritika hinirekariko isikakiti apiaerekatakari. Uatxa noerekaiko isikakiti apiaerekatakari.

13

Tiraõkitxi Pirena

1 Atxiĩti nimarotari ikini uãka sãkire nisãkiretini. Atxiĩti nimarotari Teoso nitiriakori iaxitikini sãkire nisãkiretini, txamari iuasaaki nitiraõkiuatini !auari, ininiã !apakata nimarore. Metao ãsokiko ene atoko nitxa. Ipi panera tore ãsokiko ene atoko nitxa.

2 Atxiĩti nimarotari Teoso sãkire nisãpiretini. Atxiĩti nimarotari ikinipoko apanakini mimarotakiniti. Atxiĩti ikinipoko imaroretxi aua notamoni. Atxiĩti iteene nauikari Teoso posotiire, ininiã niposotari õtanoxiratari nipaniãtini ãtiãtaã isini. Txamari iuasaaki nitiraõkiuatini !auari, ininiã minakati nitxaua.

3 Atxiĩti nisikari ikinipoko nitii, nitxineirote pakini matxineirotenimoni. Atxiĩti nauiritari niĩto arikiko. Txamari iuasaaki nitiraõkiuatini !auari, ininiã !apakata.

4 Pitiraõkiuatakasaaki, piposotari piãtapiniri pinirekakiti apokini. Pitiraõkiuatakasaaki, pikamari erekari ãtimoni. Pitiraõkiuatakasaaki, kona pixikotari ãti. Pitiraõkiuatakasaaki, kona pisãpiretari apanakini piuikiniri pikamakiti. Pitiraõkiuatakasaaki, !piuikaua.
5 Pitiraõkiuatakasaaki, kona pitxĩkitakari ãti pẽtauatini. Pitiraõkiuatakasaaki, kona pinirekari piteka nireẽkitinani. Pitiraõkiuatakasaaki, !katimari pomanãkarauatini. Pitiraõkiuatakasaaki, !pixinikapinikari maerekati apanakini kamakiti pitemoni.
6 Pitiraõkiuatakasaaki, kona pipoxokoniuata ãti kamakasaakiri maerekati. Pitiraõkiuatakasaaki, pipoxokoniuata atão inakari pikenakotakasaaki.
7 Pitiraõkiuatakasaaki, pimĩteenekari ikinipoko. Pitiraõkiuatakasaaki, pauikari kãkiti sãkire. Pitiraõkiuatakasaaki, pauikari kãkiti kamaenetakiti ikamini. Pitiraõkiuatakasaaki, !katimari pitakanapiniri piparĩka pikamini.
8 Tiraõkitxi !ixipoka. Txamari kãkiti sãpiretakiti xipokapitikako. Kãkiti sãkiretiniri ãti uãka sãkire xipokapitikako. Kãkiti imarore ereẽkokapitikako.
9 Kotxi poiãonoka aimarore. Poiãonoka Teoso sãkire aimarota asãpiretini.
10 Ãti õti aimarotari ikinipoko atão inakari. Iuasaaki atão minakati !auaika.
11 Amarini ninakasaakiua, nisãkirauata amarini sãkirauatini atokokana. Iuasaaki nimarotakiti amarini imarotakiti atoko itxa. Nixinikakiti amarini xinikakiti atoko itxa iuasaaki. Txamari kikipe ninakasaakiua, !ninirekaikari amarini atokokana nininiua.
12 Uatxa aãtamatakiti Teoso oerekakiti !aposota iteene aãtamatini. Ãtakaãri katxikoroã atamatakori atoko itxa aãtamatakiti, Teoso oerekakiti. Ãti õti Teoso apisatoõ aãpoka. Uatxa poiãonoka nimarota. Ãti õti Teoso apisatoõ aãpokasaaki, nimarotari ikinipoko, Teoso imarotinino atokokana.
13 Ininiã aua ipi ãti pakini erekari aãkixinireẽ auakari. Aua Teoso sãkire auikiko. Aua Teoso kamaenetakiti ikamini auikiko. Aua tiraõkitxi. Ikara tiraõkitxi apiaerekatakari.

14

Erekari Matamatakoti Siãkiti

1 Ininiã ikiniõtika hĩtiraõkiuatako. Hinirekariko Erekari Matamatakoti siãkiti. Apiata hinirekariko iua sikinii Teoso iokanapirena hĩsãpiretini.
2 Kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretakari misãkiretari Teoso. !Imisãkiretari kãkiti, kotxi kãkiti !imarotari isãkire. Erekari Matamatakoti posotiireẽ isãpiretari atão inakari Teoso oerekakiti.
3 Teoso sãkire sãpiretakaripekana misãkiretari kãkiti. Iua txĩkitakari kãkiti apiata auikiniri Teoso sãkire. Isikataparaxiniretana ninoa. Imĩkapiritari ninoa ãkixinire.
4 Kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretakari, iuaka txĩkitakaua apiata auikiniri Teoso sãkire. Teoso sãkire sãpiretakaripekana, txĩkitakari ikinika Xesosi sãkire auiãkani apiata auikinirina Teoso sãkire.
5 Erekari hĩte hĩkinika sãkiretiniri kãkiti sãkire mimarotakoti. Iuaritika apiaerekata hĩsãpiretiniri Teoso sãkire, kotxi Teoso sãkire sãpiretakari apiari itxaua. Kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretakari poiãori itxaua. Iua sãpiretiniãri isãkire kenakotakani ninoa sãkireẽ ninoa apaka imarotiniri ĩkapani, iuasaaki erekari, kotxi iuasaaki itxĩkitakari Xesosi sãkire auiãkani apiata auikiniri Teoso sãkire.
6 Hĩtemoni napokasaaki, nisãkiretiniãri kãkiti sãkire mimarotakoti, nitxĩkitakatai hĩte apiata hãuikiniri Teoso sãkire? Konapitini. Ininiã kona itxa. Noerekiniãi Teoso oereẽkiti notamoni, nisãpiretiniãi Teoso imarore, nisãpiretiniãi Teoso sãkire, noerekiniãi Teoso sãkire atão hãuikini ĩkapani, iuasaaki nitxĩkitakai hĩte apiata hãuikiniri Teoso sãkire.
7 Maxinikari xikari moianatakari atxiĩti viorão, atxiĩti xõkakori pakini. Kãkiti mimatireni kaminiãri ikara, iuasaaki xikari atão inakari !imarotaãka. Ienenoka aua.
8 Ãtipekana noerekai. Trõpeta ene atão ininiã, sotatoakori kenakotakasaakiri, aiamatana ineenamauatini ĩkapani. Trõpeta ene na atão ininiã, sotatoakori !imarotari neenamatxi manapipe inini.

9 Iua atokokana kãkiti sãkire imarotakiti himasãkiretakaniã, kiriãpa ninoa imarotari
hĩsãpiretakiti? Ikara atoko hĩsãkirauatiniã, maxikatiĩka hĩsãkirauata.
10 Itori uãkati sãkire aua ikini itixiti. Apakata ikinika imarotiko.
11 Kãkiti sãkire nimimarotakaniã, ininiã notamoni iua ãti tixinikiri atoko itxa. Apaka
iuamoni nota ãti tixinikiri atoko nitxa.
12 Hĩte iteene nirekari Erekari Matamatakoti siãkiti hãpakapini, ininiã apiata
hinirekariko isikinii isikakiti Teoso sãkire auiãkani iua sãkire iteene auikinina ĩkapani.
13 Ikara atoko ininiã, erekari kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretakari amanainiri Teoso
isikaimaroretiniri iua sãpiretiniri isãkire kenakotakani ninoa sãkireẽ ninoa apaka imaro-
tiniri ĩkapani.
14 Teoso nimisãkiretiniã kãkiti sãkire mimarotakotiã, nixinire misãkiretari Teoso, txam-
ari !nimarotari notaka sãkire.
15 Ininiã kipa atão nikamini? Ia atão: Nimisãkiretari Teoso nixinireẽ. Apaka
nimisãkiretari Teoso niĩkiteẽ. Nixikarauata nixinireẽ. Apaka nixikarauata niĩkiteẽ.
16 Kãkiti sãkire mimarotakotiã hĩsãpiretiniãri Teoso ereka inini, kãkiti ereẽ pisãkire
mimarotakani sauaki, !iposotari "atãopitikara" inini, kotxi !imarotari pisãpiretakiti.
17 Atxiĩti atão hĩsãpiretiniri Teoso ereka inini, txamari iuasaaki kona pitxĩkitakari iua
kãkiti apiata auikiniri Teoso sãkire.
18 Peerekari Teoso, kotxi apiata isikaimaroretano nota nimisãkiretiniri iua kãkiti sãkire
mimarotakotiã. Poiãonoka hĩte imarotari kãkiti sãkire mimarotakotiã himisãkiretiniri iua.
19 Iuaritika, Xesosi sãkire auiãkanikata nauakasaaki, apiaerekata nisãpiretinina sĩkonoka
sãkiretxi ninoaka sãkireẽ, kotxi apakata ninoa imarotiniri nisãkire. Niposotiniãri sĩko
mio sãkiretxi kãkiti sãkire mimarotakotiã nisãpiretiniri kãkiti, itori nisãkire, iuaritika
maxikatiĩka nisãkirauata, kotxi kãkiti !imarotari.
20 Nitariakori, !apakata himarore amarini xapitikiri imarore atokokana inini. Iuar-
itika amarini xapitikiri makamakaniri maerekati ãtimoni, iua atokotxikana amarini
xapitikiri atoko ! hĩkamapiri maerekati ãtimoni. Aneẽkari imarore atoko itxako hĩte
imarore.
21 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Niokanatari ãti uãka hĩtemoni, hĩte nimisãkiretini ĩkapani. Ãti tixinikini sãkireẽ
nimisãkiretai hĩte. Iuaritika kona hĩkĩpitari nisãkire,
itxa Apiananiri.

22 Ininiã Teoso sãkire auiãkari sãkiretiniãri Teoso sãkire mauiãkani sãkire, iua mimaro-
takiniti, Teoso sãkire mauiãkani iuasaaki imarotari Teoso posotiire. Teoso sãkire auiãkari
sãpiretiniãri Teoso sãkire apanakini Teoso sãkire auiãkanimoni, ninoa iuasaaki imarotari
Teoso posotiire.
23 Teoso sãkire auiãkani apotiitiniãua, ikinimane sãkiretiniãri kãkiti sãkire mimaro-
takotinani, iuasaaki kãkiti Teoso sãkire poiãopanika imarotakari ĩroiniã, Teoso sãkire
mauiãkati atxiĩti ĩroiniã, ininiã iua uãkatai hĩte mapitxiritakani hininiua.
24 Txamari ikinimane sãpiretiniãri Teoso sãkire iuasaaki, Teoso sãkire mauiãkati ĩroiniã,
kãkiti Teoso sãkire poiãopanika imarotakari ĩroiniã, ininiã iua imarotari maerekati ka-
makari ininiua. Iuasaaki imarotari imisiritiko auapitika ãti õti.
25 Iuasaaki ikinimane imarotari iua xinikakiti ãkixinireẽ. Ininiã iuasaaki ikapo-
toreẽkaua Teoso apisatoõ. Itxari: "Atãopitikara Teoso aua hĩte sauaki," itxa.

Kãkiti Apotiitakasaakiua Teoso Apisatoõ

26 Nitariakori, kanatokopa itxa Teoso sãkire auiãkani apotiitakasaakiua?
Aãpotiitakasaakiua, akinika aminari xikari Teoso ĩkapani. Akinika iposope Teoso sãkire
aõerekini atão aimarotini ĩkapani. Akinika iposope Teoso oerekakiti asãpiretini. Akinika
iposope kãkiti sãkire mimarotakoti asãkiretini. Akinika iposope iua sãpiretakiti asãpiretini
ikinimane imarotiniri ĩkapani. Ikara atoko itxa aãpotiitakasaakiua Teoso apisatoõ.
Iuasaaki makamari ikinika, Teoso sãkire Teoso nakitiakori apiata auikini ĩkapani.

27 Iuasaaki kãkiti sãkiretiniãri kãkiti sãkire mimarotakoti, ipinoka kãkiti kamari ikara
atoko inakari, atxiĩti ipi ãti pakini kamari ikara atoko inakari. !Apakata apikomoni
kãkiti sãkiretiniri kãkiti sãkire mimarotakoti iuasaaki. Ãti sãkirauatakasaaki, apanakini
kenakotari. Ãtinoka sãkirauata iuasaaki. Isãkirauataka atoko, ãti sãpiretari isãpiretakiti
isãkire mimarotakani sãkireẽ, isãpiretakiti imarotinina ĩkapani.
28 Iuasaaki isãkire sãpiretakari mauakaniã, ! apakata kãkiti sãkire mimarotakoti
sãkiretakari sãkirauatini. Erekari ãkixinireẽ isãkirauatini Teosokata.
29 Kãkiti apotiitakasaakiua Teoso apisatoõ, iuasaaki ipi, atxiĩti ipi ãti pakini Teoso
sãkire sãpiretakani sãpiretariko Teoso sãkire. Iuasaaki apanakini xinikariko iua sãpiretakiti,
atão inini imarotini ĩkapani.
30 Topãkakari xinikasaakiri apikomoni Teoso oerekakiti, ininiã iuasaaki sãkirauatakari
iotoka, Teoso oerekakiti topãkakari sãpiretini ĩkapani.
31 Ikara atoko ininiã ikinimane posotari Teoso sãkire isãpiretinina. Teoso sãkire
sãpiretakani ãti sãkirauata, eereka ãti sãkirauata. Ikara atoko itxaãpotana. Ininiã ikinimane
oerekaãkako. Ikinimane sikataparaxiniretaãkako.
32 Teoso sãkire sãpiretakani posotari iãtapiniri Teoso oerekakiti isãpiretini ĩkapani.
33 Kotxi Teoso kona potxitari ienenoka auini. !Apakata kaiãopokori sãkirauatini,
kotxi apanakini !imarotari ninoa sãpiretakiti. Neenamatxi atoko itxa. Teoso nirekari
inakitiakori kamakiti atão inini apotiitakasaakiuana iua apisatoõ.
34 !Apakata sito sãkirauatini hãpotiitakasaakiua Teoso apisatoõ. !Auiritaãka osãkirauatini
iuasaaki, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori paniãtaro sito kaminiri kiki paniãtakiti.
35 Ninoa nirekiniãri ipimarauatinina imimarotakiniti imarotinina ĩkapani, ininiã ni-
noa pimaãna ĩtanirina aapokona apokasaakina. Sito sãkirauatiniã kãkiti apotiitakasaak-
iua Teoso apisatoõ, kãkiti pẽtauata oa sãkirauatini xika.
36 Hĩte kona apokaerekatatari nisãpiretakiti? Atxiĩti hĩte kamari Teoso sãkire? Konapi-
tini. Atxiĩti Teoso sãkire iokanataãka hĩtenanimoni? Konapitini.
37 Teoso sãkire sãpiretakani hininiãua, Erekari Matamatakoti siãkiti auiniãi, ininiã
iuasaaki himarotari ikara nisãkire niõkatsopatakiti Apiananiri paniãtakiti inini.
Hĩsãpiretariko hãuikiniri ikara.
38 Himamaãkatakaniãri ikara nisãkire, apanakini !imaãkatari hĩte sãkire.
39 Ininiã nitariakori, iteene hinirekariko Teoso sãkire hĩsãpiretini. Apaka hãuiritariko
kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretiko.
40 Ininiã hĩkamariko ikinika atão hãpotiitakasaakiua Teoso apisatoõ, Teoso sãkire ikini-
mane kenakotini ĩkapani.

15

Xesosi Õkitikiniua Pirena

1 Nitariakori, uatxa iuaĩkana ninirekari hĩte xinikiniri Teoso iokanapirena erekari
hĩtemoni nisãpiretakiti. Hĩte apakapapekari ikara nisãpiretakiti. Hĩte iteene auikari ikara.
2 Ikara Teoso iokanapirena erekari oerekai himaerekani makatxakiko. Ininiã atão
hĩxinikariko ikara nisãpiretakiti. Iteene hãuikiniãri Teoso iokanapirena erekari, hi-
maerekani makatxakaãka. Atão minakati hãuikiniã, ininiã maxikatiĩka hãuikari.
3 Nisãpiretapekai mitxi nota apakapakiti, kotxi ia himimarotakaniã ! apakata. Ia
napakapakiti: Kristo ipina amaerekani imakatxakini ĩkapani. Teoso sãkire iõkatsopatakori
sãpiretaua ikara.
4 Eereka ikataãka. Ipi õti, ãti õtisaaki iuaĩkana õkitikaua. Teoso sãkire iõkatsopatakori
sãpiretaua ikara.
5 Eereka Petro atamatari iua. Eereka ikinika Kristo moianariakori atamatari iua.
6 Eereka kiẽtosi aĩtariakori atamatari iua ãti õti apotiitakasaakiuana. Kaiãopanikani
ninoa auapanika. Ãtikaka ipĩpe.

7 Eereka Txiako atamatari iua. Eereka ikinika Xesosi iokanatakini atamatari iua.
8 Imapotõkire nota apaka atamatari iua. ! Natamatari Xesosi ĩkorapokoriti itĩpokotakasaaki. Eereka iua apoka notamoni.
9 Xesosi iokanatakiti poiãori nitxaua. Apanakini iua iokanatakini apiata. Mitxi ! erekari nikamakiti, kotxi nimisiritana Xesosi sãkire auiãkani Teoso nakitiakori, iuaritika Xesosi akiritano iua iokanatakiti nininiua.
10 Teoso sikari ikinipoko erekari notamoni, ininiãkara iua iokanatakiti kãkitimoni nitxaua. Kona maxikatiĩkani isikari ikinipoko erekari notamoni, kotxi iteene niparĩkauata Teoso ĩkapani. Apanakini Xesosi iokanatakini iteene parĩkauata, iuaritika nota parĩkauata apiata. Kona nota posotiireẽni niparĩkauata. Ikinipoko erekari Teoso sikakiti notamoni sikaposotiiretano nota niparĩkauatini ĩkapani.
11 Atxiĩti nota sãpiretai ikara Kristo sãpiretakiti. Atxiĩti apanakini iua iokanatakini sãpiretai. Ikara Kristo sãpiretakiti ate sãpiretai. Ikara Kristo sãpiretakiti hĩte auika.

Ipĩkani Õkitikiko Pirena

12 Ate sãpiretai Kristo iuaĩkana õkitikiniua. Ininiã kinirepa ãtikaka hĩte txari ia? "!Auari ipĩkani iuaĩkana õkitikiniua," hĩtxa.
13 Ipĩkani iuaĩkana õkitikiniua mauakaniã, ininiã Kristo apaka kona õkitikaua.
14 Kristo mõkitikakaniãua, ininiã maxikatiĩka asãpiretai iua sãkire. Kristo mõkitikakaniãua, maxikatiĩka hãuikari iua sãkire.
15 Kristo mõkitikakaniãua, na atão asãpiretai Teoso kamakiti, kotxi ate sãpiretapekai iua õkitikiniri Kristo. Ipĩkani iuaĩkana õkitikiko mauakaniã, Teoso kona õkitikari Kristo.
16 Kotxi ipĩkani iuaĩkana mõkitikakaniãua, Kristo apaka kona õkitikaua.
17 Kristo iuaĩkana mõkitikakaniãua, maxikatiĩka hãuikari iua sãkire, kotxi !imakatxakari himaerekani.
18 Kristo iuaĩkana mõkitikakaniãua, ipĩkani iua sãkire auiãkani pĩpinanaka.
19 Xesosi mõkitikakaniãua, iuaritika ikiniõtika ate auikari iua sãkire ĩkorapokoriti aãuakasaaki, ininiã miĩkiteni apiarini atxaua ate.
20 Ikara na atão. Uatxa maxinikari atão inakari. Kristo ipĩkaripeka õkitikapeẽkaika. Iua amãtiiri merepitipanika auakari atoko itxa. Iua merepanika õkitikaua, ininiãkara aimarotari apĩkasaaki ate apaka õkitikaua.
21 Ãti kiki kamakitiã ipĩkitxi apoka ikinimanemoni. Iua atokokana ãti kiki kamakitiã, ipĩkani õkitikiko apoka.
22 Adão kamakitiã ikinimane ipina. Kristo kamakitiã iua sãkire auiãkani auapinininiika ãtipirika.
23 Kãkiti õkitikaãka ia atoko. Kristo mitxi õkitikaua. Iua merepanika õkitikakariua. Ikanapiriãkasaaki iua nakitiakori õkitikauako apaka.
24 Eereka itixi xipokaãka. Iuasaaki ikinika auĩtetxi maerekati, ikinika kaposotiireri maerekati pakini ixipokako. Eereka ikinika iua nakitiakori isika iri Teosomoni.
25 Kristo ikinimane auĩte itxauako. Iuasaaki ixipokari ikinika imokaiakari posotiire, kotxi ikiti patapi itakana ninoa.
26 Imokaiakari atoko itxa ipĩkitxi. Imokaiakariakori ixipokasaaki, imapotõkire ixipokari ipĩkitxi.
27 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso takapekari ikinika iua kiti patapi.
Ikara Teoso sãkireẽ "ikinika" aua, iuaritika aimarotari iuaka !itakaua Xesosi kiti patapi, kotxi Teosora txĩkitakari Xesosi ikinimane auĩte ininiua.
28 Kristo ikinimane auĩte inakasaakiua, iua Teoso ãkiri auĩtetariko Teoso, kotxi mitxi Teoso txĩkitakari iua ikinimane auĩte ininiua. Iuasaaki Teosonoka ikinimane auĩte itxaua.
29 Ipĩkani mõkitikakaniãua, kinirepa apanakini patxisataãka ipĩkani õkitikiniua ĩkapani?
30 Atepekana, ipĩkani mõkitikakaniãua, kinirepa ikiniõtika amĩteenekari monõkori?

31 Nitariakori, nimarotari ipĩkitxi monõkori ikiniõtika. Ikara nisãpiretai, kotxi niuikai
hĩte. Niuikari aãuini aãuĩte Kristo Xesosikata.
32 Uai Épeso sitatxitiã kãkiti ãkiti kaneenamari atoko inakani nirekari imaĩkinino
nota. Ipĩkani mõkitikakaniãua, kinirepa nimĩteenekari ikara atoko inakari? Ipĩkani
mõkitikakaniãua, ininiã atxari:
Manipokota, maiãta, kotxi katana apinako.
33 Kona hãuiritapiri ãti misirienetinii. Kãkiti erekari moianatiniãri maerekati ka-
makani, ninoa txĩkitakari iua maerekati kamakari ininiua.
34 Himerekako. Himarotariko atão inakari hĩkamini ĩkapani. Maerekati !hĩkamapinikako.
Hĩpẽtauatako, kotxi apanakini hĩte !imarotari Teoso.

Kãkiti Ĩto Õkitikasaakiua

35 Atxiĩti ãti txari: “Kanatokopa itxa kãkiti õkitikiko? Iuasaaki kanatokopa inakaripa
iĩto?” itxa.
36 !Kiĩkiteri kãkiti pimarauatini ikara atoko. Takariki, pimatakakaniãri kipatxi ãki !
ipitxaka.
37 Pitakarauatakasaaki, pitakari okinoka, atxiĩti triko, atxiĩti kimi. Takari aneẽkari
kona pitaka. Kona takariki atokoni itxa takari ipitxakasaaki. Ipitxere ipinimoni.
38 Teoso kamari takari pitxere inireẽkiti iaõka. Ikini takariki Teoso sikari ipitxere.
39 Ãti xinitxi kona ãti xinitxi atokoni. Aua kãkiti xini. Kaxipirini xini ipinimoni itxa.
Kotipiriki xini ipinimoni itxa. Ximaki xini ipinimoni itxa.
40 Aua iaxiti apiko nopinixiti auakani, aua itixi takote auakani apaka. Peereri
ikinipoko, iuaritika iaxiti apiko nopinixiti auakani ipinimoni, itixi takote auakani
ipinimoni.
41 Peereri atokatxi. Peereri kasiri apaka, txamari kasiri ãtião. Peereri iõriki apaka,
txamari iõriki ãtião. Apaka ãti iõriki ãti iõriki atokotxikana !auari.
42 Iua atokokana itxa ipĩkani iuaĩkana õkitikikosaaki. Ĩtotxi ixiti taãkori !auaika. Iua
õkitikakori kona ipinaika.
43 Ĩtotxi katikosaaki, !erekari. Ĩtotxi iuaĩkana õkitikikosaaki, peerekari. Ĩtotxi katikosaaki
!kataparari. Iuaĩkana õkitikikosaaki, kataparari.
44 Aĩto katikosaaki, aĩto itixi auakani ĩto atokotxikana. Aĩto iuaĩkana õkitikikosaaki ãtião
aĩto. Ĩtotxi ĩkorapokoriti aãuini ĩkapani aua. Apaka aua ĩtotxi ipinimoni, Teoso sikakiti
apĩkasaaki. Ikara ĩtotxi !ipina.
45 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso txĩkitakari kiki merepitipanika auakari Adão inakori auãki inini.
Adão imatonõkari auakari, Kristo inakori, txĩkitakari kãkiti auãki inini, apaka imap-
inakani ĩkapani.
46 Teoso nireẽkiti axinikini kona apoka merepanika. Merepanika axinikari ateka
nireẽkiti, eereka axinikari Teoso nireẽkiti.
47 Kiki merepitipanika auakari kipatxi kamakori itxaua. Ãti kiki Apiananiri, Teoso
tixinekiri iua.
48 Ikinimane kãkiti itixi auakani, iua Adão kipatxi kamakori atokokana. Ikinimane
kãkiti Teoso tixine sikani, Kristo Teoso tixinekiri atokokana.
49 Aponaniãkasaaki, kipatxi kamakori aĩto, Adão ĩto atokokana itxa aĩto. Iua atokokana
Teoso tixinekiri ĩto, Kristo ĩto atokokana itxako aĩto.
50 Nitariakori, nisãpiretai hĩte, !apakata kãkiti ĩto, iarẽka pakini sini Teoso auĩtetxi
ininiãtaãua. Ipinakari kona auapinininiika !itxa.
51 Hĩkenakotariko nisãkire. Nisãpiretaiko kãkiti mimarotakiniti mitxi. Kona ikinimaneni
ipina. Iuaritika amakinika txĩkitakaãka ipinipo aniniua.
52 Iuasaaki imapotõkire trõpetakero xõkaãka. Iuasaaki mẽkokari katimari atoko itxa.
Poki katimari matãkaãtini atoko itxa. Amakinika katimaritika txĩkitakaãka ipinipo

aniniua. Iua trõpeta xõkikosaaki, iuasaaki ipĩkani õkitikaãka. Kona ipinaikanako. Iuasaaki atxĩkitakaãka ipinipo aniniua.
53 Kotxi arakakani txĩkitakaãkako miarakakani ininiua. Ipĩkani txĩkitakaãkako mipĩkani ininiua.
54 Arakakani txĩkitakikosaaki miarakakani ininiua, apaka ipĩkani txĩkitakikosaaki mipĩkani ininiua, iuasaaki Teoso sãkire iõkatsopatakori apopeka. Ia atoko itxa Teoso sãkire kitxakapirĩka:
Ipĩkitxi xipokaãkako. Auape kãiatakari, ipĩkitxi xipokakari.
55 Ipĩkitxi tsii !auaika. Maerekani misiritikoãtaã anikakari kona kãiata.
56 Ipĩkitxi tsii mitxi aua amaerekani xika. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekaua amaerekani. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori mauakaniã, !auari kãkiti misiritiko. Txamari maerekanitxi tapara aua, kotxi Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori auapitika.
57 Erekapitikari Teoso, kotxi aãuĩte Xesosi Kristo txĩkitakaua akãiatini.
58 Ikara atoko ininiã, nitariakori nota tiretakini, kataparaxinire hĩtxako. Kona hãuiritapiri apanakini txĩkitakinii maerekati hĩkamini. Hĩparĩkauatako ikiniõtika Apiananiri ĩkapani, kotxi himarotari maxikatiĩka ! hĩparĩkauata iua ĩkapani. Hĩparĩka ĩki hãpakapapitikako.

16

Txineiro Sikiko Xesosi Sãkire Auiãkani Ĩkapani

1 Uatxa nisãpiretai txineiro himakatxakini Teoso nakitiakori ĩkapani. Hĩkamariko Karásia tixini auakani nipaniãtini atokotxikana. Nipaniãtana ninoa Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua ia atoko:
2 Ikini Tomĩko hĩkinika hĩte nĩkataro txineiro ninoa ĩkapani. Txineiro Teoso siãkiti iaõka, hinĩkatari ipixini ninoa ĩkapani. Ininiã ereẽ napokasaaki apikomoni txineiro kona apotiitaãka.
3 Napokasaaki ereẽ, niokanatari kãkiti, txineiro hĩsikakito anikakani Xerosareẽmoni. Hĩsãpiretano hĩokanatsopatakitiã himereẽkini hĩtxineirote anikakani ĩkapani.
4 Atxiĩti erekari nota sini apaka, ininiã ninoa moianatano nota.

Paoro Paniãtakiti Pirena

5 Masetónia tixinimoni nisako, eereka napoka hĩtemoni, kotxi nisapitikako Masetóniamoni.
6 Iuasaaki atxiĩti nikaikota hĩtekata. Atxiĩti nikaikota mitaãsaaki hĩtekata. Ininiã eereka hĩte posotari himoianatinino nota naiamatakasaaki apikoxiti nisini ĩkapani.
7 Kona ninirekari mapaõtinoka nikaikotini hĩtekata uatxa. Apiananiri auiritiniãno, ninirekari apikomoni nikaikotini hĩtekata.
8 Txamari nikaikota uai Épeso sitatxiti Pẽtekósitxi kiiniriti manapi õti.
9 Kotxi uatxa kaiãopokori kãkiti ĩkorapokoriti auakani nirekari nisãpiretiniri Teoso iokanapirena erekari ninoamoni. Txamari kaiãopokori kãkiti !inirekano.
10 Atxiĩti Tximótxio sari hĩtemoni, ininiã hãpakapariko iua, imapĩkarauatakani ĩkapani hĩte sauaki, kotxi iua parĩkauata Apiananiri ĩkapani nota parĩkauatini atokokana.
11 Ininiã kona apakata kãkiti mamaãkatakaniri iua. Ikanapiriãkasaaki notamoni, iuasaaki hĩokanatari iua erekaxinire inini. Niãtapari iua aĩtariakorikata.
12 Iteene ninirekari aĩtari Aporo apokini hĩtemoni aĩtariakorikata. Txamari uatxa ! inirekari isini hĩtemoni, iuaritika iposotakasaaki isapitikako hĩtemoni.
13 Araõkire hĩtxako. Iteene hãuikariko Teoso sãkire. Hĩtaparaxinireritika hãuako. Hĩtapararitika hãuako Teoso ĩkapani.
14 Xesosi tiraõkiã ikinipoko hĩkamako.

15 Hĩte imarotari Esitépana, inirimane pakini. Ninoa Akaia tixini auakani. Iuaãtaã
ninoa merepitipanika auikari Xesosi sãkire. Ninoa iteene parĩkauata Teoso nakitiakori
ĩkapani. Nitariakori, iteene nipaniãtai hĩte.
16 Hĩkamariko kãkiti ikara atoko inakani paniãtakiti. Hĩkamariko ikinimane amoianari
paniãtakiti, atekata parĩkauatakani paniãtakiti.
17 Esitépana, Potonato, Akaiko pakini apokasaaki uai, nipoxokoniuata, kotxi iminar-
ina notamoni mauakati hĩte masikakiniti.
18 Ninoa sikapoxokonitari nãkixinire, hĩte ãkixinire apaka. Erekari ate iuikiniri kãkiti
ikara atoko inakani.
19 Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua Ásia tixini auakani xinikamanapitai hĩte.
Ákira inakori, Pirisira inakoro pakini iteene xinikamanapitai hĩte, kotxi Apiananiri
nakiti hĩtxaua. Apaka Xesosi sãkire auiãkani ninoa aapoko apotiitakaniua xinikamanap-
itai hĩte.
20 Ikinimane aĩtariakori uai auakani xinikamanapitai hĩte. Haõkitakakasaakiua, hi-
maratakakauako, kotxi Teoso nakitiakori hĩtxaua.
21 Nota Paoro iõkatsopatari ia nitakapiretanapini niuakoã.
22 Kãkiti matiretakaniãri Apiananiri Xesosi Kristo, maerekati takaãka iua nopini.
“Apiananiri, uai pina atemoni,” atxari Xesosi.
23 Apiananiri Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.
24 Nitiretai hĩte hĩkinika, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori atxaua. Ameẽ.

2 KORĨTO
Paoro Iokanatsopatakiti Iuaĩkana Korĩto Auakanimoni

1 Nota Paoro, Xesosi Kristo iokanatakitino. Teoso nirekari iokanatinino kãkitimoni
isãkire nisãpiretini ĩkapani. Ia aãtsopa niõkatsopata. Aĩtari Tximótxio aua notakata. Ia
iõkatsopari niokanata kãkiti Teoso mereẽkinimoni, Korĩto sitatxiti auakanimoni. Apaka
ia iõkatsopari niokanata kãkiti Teoso nakitiakorimoni, Akaia tixini auakanimoni.
2 Aĩri Teoso, Xesosi Kristo Apiananiri pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ika-
maerekaxiniretai hĩte.

Teoso Mĩkapiritiniua Pirena

3 Peerekari Teoso. Aãuĩte Xesosi Kristo iri itxaua. Kaamonĩkareri iua. Ãti kãkiti
amonĩkakari iua atoko inakari ! auari. Amaerekaxinirenisaaki, iua atekata aua.
Amaerekaxinireni imakatxakinaua. Iuasaaki imĩkapiritaua.
4 Imĩkapiritaua amaerekaxinirenisaaki, ininiã apanakini maerekaxinirenisaaki, iua
atokotxikana ate mĩkapiritana ninoa apaka, kotxi aimarotari Teoso mĩkapiritiniua ate.
5 Kristo iteene misiritaãka, ininiã ate misiritaãka apaka. Iua atokokana Teoso
moianatari Kristo, ininiã iua moianataua ate apaka.
6 Apanakini misiritaua, kotxi anirekari Teoso mĩkapiritinii hĩte. Anirekari Teoso
makatxakiniri himaerekani. Teoso mĩkapiritaua ate, ininiã hĩte apaka imĩkapirita. Teoso
mĩkapiritakasaakii hĩte, isikataparatai himisiritiko hĩpoxokoniritika himĩteenekini ĩkapani.
Hĩte misiritiko ate misiritiko atokokana.
7 Aimarotapitikari erekari Teoso sikinii hĩte, kotxi himisiritaãka ate misiritiko
atokokana, ininiã Teoso mĩkapiritai hĩte, ate imĩkapiritini atokokana.

8 Aĩtariakori, anirekari hĩxinikiniri ate misiritiko Ásia tixini aãuakasaaki. Iuasaaki iteene
amaxikaãka. Kona amĩteenekari. Auãkatari aõkiko.
9 Iuasaaki aãkixinireẽ atxa: “Apinapitikako,” atxa. Ikara atoko ininiã, aimarotari kona
ate posotiire !auari. Aimarotari Teosonoka sikataparataua, kotxi iua posotari õkitikiniri
ipĩkari.
10 Pamonõkoniri iuasaaki, iuaritika Teoso makatxakaua amapinakani ĩkapani. Iua
makatxakapanikaua amapinakani ĩkapani. Ate auikari iua sãkire, iuaĩkana imakatx-
akiniua tĩkane.
11 Hĩte moianataua ate, kotxi himisãkiretari Teoso ate ĩkapani. Ininiã Teoso kamari
hamanaãkiti iaõka, kotxi Teoso kamari erekari atemoni. Eereka kaiãopokori kãkiti
sãpiretari Teoso iua ereka inini, kotxi ikamari ninoa amanaãkiti iaõka ate ĩkapani.

Paoro Masikani Korĩtomoni

12 Ate poxokoniuata, kotxi ate kamari erekarinoka Teoso oerekakitinoka, kãkitimoni,
hĩtemoni apaka. Atãonoka anireka akamini kãkitimoni. Aimarotari ikara aãkixinireẽ,
ininiã apoxokoniuata. Ikara atoko aãuini, kotxi ikinipoko erekari Teoso sikakiti sikata-
parataua. Kãkiti imaroreẽ !iposotari ikaminiri iua auini ereka inini, kotxi !kiĩkiteri kãkiti.
13 Hãtatsopatakasaakiri aiõkatsopatakiti hĩtemoni, himarotari axinikakiti aãkixinireẽ. Ax-
inikakiti, asãkire pakini ãtinoka itxaua.
14 Hĩte na iteene imarotapanikaua ate, iuaritika ninirekari hĩuikiniua ate, Apiananiri
Xesosi uai ikanapiriini õtisaaki, ate iuikinii atokotxikana.
15 Ikara nimarota, ininiã ninirekamari hĩtemoni nisini, ipikata hĩpoxokoniuatini ĩkapani.
16 Masetónia tixinimoni nisini apisapanika, ninirekamari hĩtemoni nisini. Eereka
nikanapiriãkasaaki uaimoni, ninirekamari hĩtemoni iuaĩkana nisini, ininiã iuasaaki
ninirekamari hĩte iokanatinino nota Xotéia tõpamoni. Txamari na nisa.

17 Atxiĩti hĩte txano nota: “Pixinikasaakiri uai papokini, na iteene pinirekari uai papokini,” hĩtxano. Txamari ninirekapitikari napokini hĩtemoni. Na nota xinikari Teoso sãkire mauiãkani xinikakiti atoko, kotxi ninoa sãkire: “Ari, nisapitika,” txamari ãkixinireẽ itxana: “Na nisapani,” itxana.
18 Nota sãkire hĩtemoni ninamaã: “Ari nisapitika,” ninakasaaki, nãkixinireẽ apaka txari: “Ari, nisapitika,” nitxa. Teoso atãonoka sãkirauatakari imarotari ikara nisãkire atão inini.
19 Sírasi inakori, Tximótxio inakori, nota pakini sãpiretapekai hĩte Teoso ãkiri, Xesosi Kristo sãkire. Xesosi sãkire inamaã auakari, isãkire ãkixinireẽ auakaritxikana isãkireta. “Nikamapitikariko,” inakasaaki, ãkixinireẽ inirekapitikari ikaminiri. Ikamari isãkire iaõka.
20 Teoso sikaenetakiti kãkitimoni kaiãopokori aua. Iua Kristo sikaua ikinipoko Teoso sikaenetakiti, ininiãkara atxari: “Ameẽ.” Peerekari Teoso, kotxi Kristo sikapitikaua Teoso sikaenetakiti.
21 Teosokara sikataparaxiniretai hĩte, ate apaka, Xesosi Kristo amatakanapakani ĩkapani. Teosokara mereẽua iua nakitiakori aniniua ĩkapani.
22 Apaka Teosokara sikaua Erekari Matamatakoti, Teoso nakiti aniniua aimarotini ĩkapani. Iua Erekari Matamatakoti aua aãkixinireẽ. Teoso takaõtxikare itxaua iua. Iua Erekari Matamatakoti merepitipanika Teoso sikakiti atemoni, ininiã aimarotari apikomoni isikapanikaua itanapoko inĩkatakiti ate ĩkapani.
23 Kona nisari hĩte Korĩto sitatxiti auakanimoni, kotxi kona ninirekari hĩte matinaniuatini hĩte maerekani nisãpiretini xika. Teoso imarotari ikara atão inini.
24 Hĩauĩte kona ate txaua. Kona apaniãtai: “Ia atoko inakari hãuika. Kona ikara atoko inakari kona hãuikape.” Kona ikara atoko !atxai hĩte, kotxi hĩte auikapitikari Teoso sãkire atão inakari. Aparĩkauata hĩtekata hĩpoxokoniuatini ĩkapani.

2

1 Nãkixinireẽ nitxari: “Na nisa iuaĩkana ninoamoni nikamamatinanitinina ĩkapani.”
2 Nota xika maerekaxinireninoka hininiã, kiripa kamapoxokinitano nota? Hĩtenoka aua nota kamapoxokonitakani. Ininiã kona nota nirekari maerekaxinireni hinini nota xika.
3 Kona ninirekari hĩtemoni napokini, maerekaxiniretikano ninini, hĩte maerekani xika, ininiãkara nota iokanatsopatari ĩkora mitxi niõkatsopatakiti hĩtemoni ereẽ napokini apisapanika. Kotxi nikamapoxokonitakini hĩtxaua hĩte. Nimarotari ia. Nota nienenĩkasaaki, hĩte himakinika enenĩka apaka.
4 Niokanatsopatari ĩkora niõkatsopatakiti hĩtemoni, kotxi himaerekani xika maerekaxiniretinoka nitxa. Nitxiapata. Niokanatsopatari ĩkora niõkatsopatakiti hĩtemoni, iteene nitiretinii himarotini ĩkapani. Na ninirekari nikamamatinanitinii.

Maerekanitxi Maxinĩkaretiko

5 Iua kiki maerekati kamakari maerekaxinireti txĩkitakano. Iua apia maerekaxinireti txĩkitakai hĩte, maerekati ikamini xika. Na iteene ninirekari nitxitiniri iua.
6 Uatxa atokopeka homanatiniri. Iua txitaãkapeka imaerekani xika.
7 Uatxa himaxinĩkaretariko maerekati ikamakiti, ininiã hãpakapariko iua. Himisãkiretariko iua. Hĩkamapoxokonitari iua. Ikara atoko himinakaniãri, iua kona erekaxinireri. Ikara atoko himinakaniãri, atxiĩti itakanapari Teoso kimapore.
8 Ininiãkara nota õtãkikai hĩte nitapararitika. “Atiretapitikai,” hĩtxariko iua, hĩtiretiniri imarotini ĩkapani.
9 Ininiã mitxi niokanatsopata hĩtemoni, kotxi iuasaaki nataerekatai hĩte. Ninirekari nimarotiniri, hĩkĩpitatari nõtãkikinii atxiĩti?
10 Himaxinĩkaretakasaakiri maerekati ãti kamakiti, nota apaka maxinĩkaretari. Maerekati ãti ereẽ kamakiti auiniã, nimaxinĩkaretari, kotxi nitiretai hĩte. Kristo nirekari nimaxinĩkaretiniri maerekati ikamakiti.

11 Axinikasaakiri maerekati ãti kamakiti, akamari Satanasi nireẽkiti. Ininiãkara !akamari Satanasi nireẽkiti. Paimatireri iua. Inirekari akerokiniri. Aimarotari iua nireẽkiti, ininiã apia imatirerini matxaua.

Txito Paoro Nitini

12 Tóatxi sitatxiti napokasaaki Kristo iokanapirena erekari nisãpiretini tĩkane, kãkiti iuaã auakani nirekari nisãkire imarotinina, kotxi Apiananiri sikanireõtana nisãkire imarotinina ĩkapani.
13 Iuaritika !erekaxinireno, kotxi ninitapiimari aĩtari Txito inakori. Kona napokari. Ininiã nitakapiretanapana kãkiti iuaã auakani: "Ereẽpiko. Masetónia tixinimoni nisako," nitxana.

Kamariãro Atoko Atxa

14 Peerekari Teoso kamakiti ate ĩkapani. Kristo nakiti aniniãua, Teoso txĩkitakaua ãtipirika akãiatini, ikinimane imarotini ĩkapani. Teosokata akãiata. Teoso paniãtaua Kristo pirena imarotiko ikini tõpati iaripiretini, kamariãro iarikatxiãtini atokokana Kristo pirena iaripiretini ĩkapani.
15 Kristo sikaua Teosomoni, ininiã Teoso apokaerekataua, kotxi kamariãro arikiko Teoso ĩkapani atokokana atxa. Kamariãro arikasaaki omari samariãpota ikini tõpati. Iua atokokana asaãpota kãkitimoni, kãkiti apokakonimoni, kãkiti pĩpinanaãkanimoni apaka.
16 Kãkiti pĩpinanaãkanimoni kanaiatxiãri atoko atxa, kotxi asãpiretana Kristo sãkire imauikakaniãna, ipinana. Kãkiti Teoso apokakinimoni kamariãro eretxiãro atoko atxa, kotxi asãpiretana Kristo sãkire auikiniãna, auapininiika itxanako Teosokata. Kiripa posotari ikara atoko inakari parĩkatxi ikamini Teoso ĩkapani?
17 Ate posotari Teoso ĩkapani aparĩkauatini, kotxi kona apanakini atokoni !atxa ate. Kaiãopokori kãkiti sãpiretari Teoso sãkire txineiro apakapini ĩkapani. Ninoamoni Teoso sãkire tiitxi vẽtxitiko atoko itxa. Kona ikara atokoni !akama, kotxi Teoso iokanataua ate kãkitimoni. Teoso atamataua, ininiã atãonoka asãkirauata, kotxi Kristo nitiriakori atxaua.

3

Iõkatsopari Atoko Hĩtxa

1 Atxiĩti iuaĩkana ate sãpiretatari erekari akamakiti asãkire hãuikini ĩkapani? Atxiĩti hinirekatari apanakini iõkatsopatiniri erekari ate kamakiti ate sãkire hãuikini ĩkapani? Atxiĩti ate nirekatari apanakini iõkatsopatiniri erekari hĩte kamakiti hĩte sãkire ate auikini ĩkapani? Apanakini kamari ikara atoko. Ate kona kamari ikara atoko.
2 Kona ninirekari iõkatsopari ikara atoko inakari, kotxi iua iõkatsopari atoko hĩtxa hĩte. Ate ãkixinireẽ iõkatsopari atoko hĩtxa. Ikinimane atatsopatari ikara iõkatsopari, ininiã imarotarina erekari hĩte kamakiti.
3 Iõkatsopari Kristo iõkatsopatakiti ate mĩkiti atoko hĩtxa. Kona txĩtaã iõkatsopataãka. Erekari Matamatakoti Teoso Mapinakati iõkatsopatari. Kona aãtsopaã iõkatsopataãka. Kãkiti ãkixinireẽ iõkatsopataãka.
4 Ikara atoko atxai hĩte, kotxi iteene aimarotari Teoso, Kristo nakitiakori aniniua.
5 !Kimaroreua ate. Ateka !aposotari aparĩkauatini Teoso ĩkapani. Teosora sikaposotiiretaua. Isikari imarore atemoni.
6 Isikaposotiiretaua Teoso ĩkapani aparĩkauatini ĩkapani, isãkire amaneri kãkiti asãpiretini ĩkapani. Ikara isãkire amaneri oerekaua Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auini. Isãkire amaneri !oerekaua ipaniãtakiti iõkatsopatakori Moisesimoni isikakiti. Ipaniãtakiti iõkatsopatakori Moisesimoni isikakiti paniãtari kãkiti ipinini imaerekani xika. Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auiniã, itxĩkitakaua aãuapininiika anini.

Teoso Parĩka Amaneri

7 Teoso paniãtakiti tesi pakini iõkataãka kai nopini. Teoso sikasaakiri ikara Moisesimoni, Teoso iotximere iteene aua. Moisesi toõ iuasaaki apakapari Teoso iotximere.

Iteene iotximere aua Moisesi toõ, ininiã kãkiti Isaeo auakani kona posotari atamatiniri. Iotximere poiãoãpotakasaaki, !iposotapanikarina itoõ atamatinina. Ininiã Teoso iotximere auakasaaki, isãkire iõkatakori apoka itiximoni kãkiti ipinini ĩkapani.

8 Uatxa iua Erekari Matamatakoti txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini ĩkapani, ininiã uatxa Teoso parĩka apiata. Peerekari ikara iparĩka.

9 Peerekari Teoso parĩka ipaniãtakiti iõkatakori kãkitimoni isikasaaki, txamari iuasaaki oerekari kãkiti misiritiko imaerekani xika. Uatxa Teoso parĩka apiaerekata, kotxi Kristo kamaerekatari kãkiti.

10 Uatxa Teoso parĩka apiata. Peerekari. Iotximere apiari atoko itxa, ininiã iua parĩka kitxakapirĩka iotximere napakari atoko itxa.

11 Kitxakapirĩka Teoso parĩka ipaniãtakiti iõkatakori isikasaaki peerekari, txamari ikara Teoso parĩka xipope. Ĩkorasaaki iparĩka kãkiti ikamaerekatini ! ixipoka, ininiã apiaerekata.

12 Ia Teoso parĩka !ixipoka, ininiã ataparaxinireritika asãkirauata.

13 Moisesi atoko ! atxaua, kotxi iua ipatoõtaua mãkatxi mataã, itoõ iotximere Isaeo auakani matamatakani ĩkapani. Itoõ iotximere poiãota, iuaritika !iposotarina atamatinirina.

14 Moisesi ipatoõtiniua atokokana ninoa Isaeo auakani oki ipataãka, kotxi !imarotarina atão Teoso nireẽkiti. Uatxapiima okina ipataãkapanika atatsopatakasaakirina Teoso sãkire iõkatsopatakori, Xesosi apokini apisapanika auakari sãkiretxiti. !Imarotarina Teoso nireẽkiti. Kristo sãkire auikikosaaki, iua ipatoõtiko makatxakaãka, ininiã iuasaaki kãkiti imarotari Teoso nireẽkiti.

15 Ĩkorasaaki apaka Moisesi iõkatsopare atatsopatakasaakina, ! imarotarina. Okina ipataãkapanika.

16 Kãkiti akiritakasaakiri Apiananiri, ipatoõtiko makatxakaãka.

17 Erekari Matamatakoti itxaua Apiananiri. Erekari Matamatakoti auiniã aãkixinireẽ, ! aparĩkauataika amaerekani makatxakiko ĩkapani, kotxi Xesosi makatxakapekari amaerekani.

18 Xesosi sãkire auiãkani atxaua, ininiã atoõ kona ipataãka. Ãtakaãri atoko atxaua. Kãkiti atamatakasaakiua ate, atamatari Apiananiri iotximere. Apiananiri Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ txĩkitakaãpotaua ikara atoko aniniua, ininiã apiaãpota aiotximere.

4

Teoso Iokanapirena Erekari Pokamara Atoko Itxa

1 Teoso amonĩkaua ate, ininiã iua paniãtaua ia parĩkatxi akamini, iokanapirena erekari apanakinimoni asãpiretini. Ikara atoko ininiã, isikataparaxiniretaua, ininiã !anirekari atakanapiniri ikara parĩkatxi.

2 Kãkiti kipatari ikamakiti, maerekati ikamakasaaki, kotxi ipẽtauata. Ikara atoko inakari maerekati !akamaika. Atakanapapekari. !Amisirienetari kãkiti. Kona akoketari ate sãkire Teoso sãkirekata. Teoso kenakotari asãkire, ininiã atãonoka asãkire, ininiã kãkiti ãkixinireẽ imarotari akamakiti atão inini.

3 Kãkiti mimarotakanisaakiri Teoso iokanapirena erekari asãpiretakiti, kãkiti pĩpinanaãkari atoko itxa.

4 Kãkiti pĩpinanaãkari ! imarotari Teoso iokanapirena, kotxi kãkiti teosone, Satanasi inakori, ipatari ninoa oki, ininiã ! atamatarina pokamara ninoa iopiniãkari. Teoso iokanapirena erekari pokamara atoko itxa. Peerekari ikara Teoso iokanapirena. Iua erekari pirena sãpiretari Kristo Apiananiri ininiua, kotxi Teoso itxaua.

5 Ate kona sãpiretari kãkiti ateka pirena. Ate sãpiretari Xesosi Kristo Apiananiri ininiua. Ate hĩte nitiriakori atxaua, kotxi Xesosi nirekari hinitiriakori aniniua.

6 Kitxakapirĩka ipiãnoka auakasaaki, Teoso txari: “Piopinikaxitita.” Iuasaakipeka iopinikaxitita. Iua Teosotxikana iopinikari aãkixinire. Ikara iopinikare kamaimaroretaua Teoso Apiananiri kaiotximereri ininiua. Kristo aãtamatakasaaki, aãtamatari Teoso iotximere.

Xesosi Sãkire Auiãkani Misiritiko

7 Kopiti maikoti atoko atxaua, kotxi atapara !auari. Iuaritika atemoni auari Teoso iokanapirena erekari katireri. Ininiã aimarotari Teosonoka kaposotiireri, kataparari ininiua. Atepekana !aposotari. Atapara !auari.

8 Asinimoni amaxikakini aua, iuaritika !okaua ate. Atxiĩti !aimarotari akamakiti tĩkane, iuaritika kona aiotokakari Kristo sãkire aãuikini.

9 Amisiritiko aua, iuaritika Teoso kona takanapaua ate. Atxiĩti akarotaãka, iuaritika kona aõkaãka.

10 Ikiniõtika aĩto okiko monõkoni aua Xesosi sãkire aãuikini xika. Xesosi atatsiirauata. Ipina. Iua atokotxikana ate atatsiirauata. Atxiĩti aĩto ipina iua sãkire aãuikini xika. Xesosi auapika, kotxi ipĩpe, eereka õkitikaua, ininiã iua atokokana aĩto auapika.

11 Auapanika anakasaaki, aõkiko monõkoni aua Xesosi sãkire aãuikini xika. Aĩto ipinapitikako, iuaritika aãuapanika, kotxi Xesosi auapanika.

12 Xesosi iokanapirena asãpiretini xika, apanakini nirekari okiniua ate. Xesosi iokanapirena asãpiretakasaakii, hĩte auikari, ininiã hĩte auapika himaxipokakani.

13 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Nota auikari Teoso sãkire, ininiã nisãpiretari kãkiti.
Iua atokotxikana ate auikari Teoso sãkire, ininiã ate sãpiretari kãkiti.

14 Teoso õkitikari Apiananiri Xesosi, iuaĩkana auini ĩkapani, ininiã aimarotari Teoso õkitikiniua ate apaka, iuaĩkana aãuini ĩkapani. Eereka Teoso anikauako ate hĩtekata Xesosi aaõkitini Teoso apisatoõ.

15 Amĩteenekari ikinipoko amisiritiko Xesosi sãkire hĩtemoni asãpiretini ĩkapani. Kãkiti apikomoni, apikomoni, apikomoni, txaãpota apakapari ikinipoko erekari Teoso sikakiti, ininiã ninoa kãkiti kaiãopokori txari Teoso: “Erekapitikari pisikakiti notamoni.” Ikara atoko ininiã, kãkitipokoni txari: “Peerekari Teoso,” itxako.

Maerekaxinireni !Atxaua

16 Ininiãkara maerekaxinireni !atxaua. Aĩto xipokaãpota, iuaritika aãkixinire ikiniõtika apiataparaãpota.

17 Ĩkorasaaki amaxikiko auapitika Xesosi sãkire aãuikini xika. Kona okanani aua amaxikiko. Eereka Teosokata ãtipirika aãuapika, kotxi aãuikari isãkire. Peerekari iuasaakiko. !Axinikaikari mitxi amaxikiko, kotxi iuasaakiko peerekari.

18 Kona amaãkatari aãtamatakiti. Amatamatakiniti axinika. Atamatakori xipokako. Matamatakoti kona xipoka.

5

Aãuapoko Teoso Tixineẽ

1 Ĩkorapokoriti aãuakasaaki, aĩto aãuapoko itxaua aãkixinire ĩkapani. Ãti õti aĩto xipoka. Ixipokasaaki, Teoso sikari ãtião aãuapoko. Iua aĩto isikaua, itixine aãpokasaaki. Iua aĩto kona xipokaika. Iua aãuapoko kona uakõtxiã kamakorini.

2 Ĩkorasaaki aãtatsiirauatakasaaki, atxari: “Ninirekari ãtião niĩto, niĩto Teoso sikakiti itixine napokasaaki.”

3 Anirekari ãtião aĩto, ininiã maĩtotika !atxaua.

4 Ĩkorasaaki ia aĩto auapanika inakasaaki, aãtatsiitari katsiiri. Kona kataparari ia aĩto. Anirekapitikamari aĩto. Anirekari ãtião aĩto, ininiã aĩto maxipoãkati makatxakari aĩto xipoãkari.

5 Teoso kamari aĩto maxipoãkani ĩkapani. Isikapanikauako aĩto ikara atoko inakari.
Aimarotari ikara atão inini, kotxi isikapekari Erekari Matamatakoti atemoni. Ipixini
Teoso sikaenetakiti isikapekaua, ininiã apikomoni isikaenetakiti isikapitikauako.
6 Ininiã kataparaxinirepitikaua ate. Aimarotari aãuapoko ia aĩto ininiãua, kona
aãpokapanika Apiananiri tixinemoni.
7 Xesosi sãkire auikiko oerekaua atão aãuini tĩkane. Aõkinoka kona oerekaua atão aãuini
tĩkane.
8 Kataparaxinirepitikaua ate. Kona ate pĩkari apinini. Apiaerekata apinini, kotxi
iuasaakiko Apiananirikata aãua.
9 Anirekari amiinitiniri Apiananiri, ia aĩto ãki aãuakasaaki, ia aĩto xipokasaaki apaka.
10 Ãti õti ate amakinika sariko Kristomoni. Iuasaaki Kristo sãpiretaua aparĩka ĩki. Iua
imarotari ikinipoko akamakiti ia aĩto ãki aãuakasaaki. Atxiĩti akamari erekari. Atxiĩti
akamari maerekati. Akamakiti iaõka isikaua aparĩka ĩki.

Kãkiti Mikanapiriĩko Teosomoni

11 Aimarotari Apiananiri katapara inini, kotxi imisiritari kãkiti imaerekani xika.
Ininiã asãpiretari kãkiti auikiniri iua sãkire. Aparĩkauata, iua sãkire kãkiti auikini ĩkapani.
Teoso iteene imarotaua. Imarotari axinikakiti aãkixinireẽ. Ninirekari hĩte apaka iteene
imarotiniua ate hãkixinireẽ.
12 Kona ate nirekari iuaĩkana asãpiretinii hĩte ereka anini. Anirekari asãpiretinii,
apakatapitika hĩuikiniua ate, kotxi atãonoka akama. Ikara atoko inakari himarotiniã,
himarotari kãkiti hãpakapapiretini, ninoa misãkirepiretakasaakiua ate. Ninoa kãkiti ate
misãkirepiretakani iuikari atamatakorinoka. Kona imaãkatari kãkiti ãkixinire ereka inini.
13 Atxiĩti kãkitimoni kona kiĩkiteua ate. Ikara atoko atxa Teoso ĩkapani. Atxiĩti paĩkiteua
ate. Ikara atoko atxa hĩte ĩkapani.
14 Kristo iteene tiretaua, ininiãkara anirekari iua nireẽkiti akamini, kotxi aimarotari
iua ipina ikinimane ĩkapani, kotxi ikinimane ipĩkani atoko itxauana.
15 Kristo ipina ikinimane kãkiti ĩkapani, kãkiti mapinakani ĩkapani, kãkiti ãtipirika auini
ĩkapani. Ininiã iua kãkiti kona kamaikariko iuaka nireẽkiti ikiniõtika. Ikamariko Kristo
nireẽkitinoka, kotxi Kristo ipina iua ĩkapani. Iuaĩkana õkitikapekaua.
16 Ininiã uatxa !axinikaikari kãkiti ĩkorapokoriti auakani xinikakiti atokokana. Mitxi
axinikari Kristo ninoa xinikiniri atoko. Uatxa !axinikaikari Kristo ninoa xinikiniri
atoko.
17 Kristo sãkire auiãkari ãkixinire amaneri itxaua. Mitxi maerekati ikamakiti kona
ikamaika. Amanerinoka ikama.
18 Ikara atoko inakari Teosora kaminaua. Mitxi amokaiakari atoko itxa Teoso,
iuaritika imikanapiriãua ate iuamoni, kotxi Kristo ipina ate ĩkapani. Ipaniãtaua ate
asãpiretiniri ikinimane kãkiti, Teoso nirekari imikanapiriinina ninoa iuamoni.
19 Teoso mikanapiriãri kãkiti ikini itixiti auakani iuamoni, kotxi Kristo ipina kãkiti
ĩkapani. Teoso mikanapiriãkasaakiri kãkiti iuamoni, kona iaõtari maerekati ikamakitina.
Kona ixinikaikari imaerekanina, ininiã kona imisiritana imaerekani xika. Ia pirena,
kãkiti imikanapiriini pirena, ipaniãtaua asãpiretiniri ikinimane kãkiti.
20 Asãpiretari Kristo sãkire kãkitimoni. Asãkirauata iua ĩkapani, ininiã Teoso iteene
õtãkikai hĩte ate sãkireẽ. Kristo nireẽkiti iaõka ate õtãkikai hĩte. Hĩkanapiriãko Teosomoni.
21 Kristo kona kamari maerekati, iuaritika Teoso misiritari iua maerekati kamakari
imisiritini atokokana. Ininiã Xesosi sãkire aãuikiniã, Teoso apakapaua ate, maerekati
makamakani apakapini atoko, kotxi iua kamaerekataua ate.

6

1 Ate parĩkauata Teosokata, ininiã ate iteene õtãkikai hĩte. Teoso sikari ikinipoko
erekari hĩtemoni, ininiã !apakata mamaãkatakinitika hininiri Teoso.
2 Kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Erekari kãkitimoni nisika. Niketo apokasaaki, iuasaaki nikenakotari hãkiritinino nota.
Kãkiti maerekani nimakatxakini õtisaaki, nimoianatai hĩte.
Nisãpiretai. Uatxa apokapeka Teoso keto erekari kãkitimoni isikini. Uatxa Teoso makatxakari kãkiti maerekani.

Teoso Nitiriakori Atão Inakani

3 Kona xatiki akerokari akamakiti kãkitimoni, ininiã kãkiti kona txari: "Ninoa kerokari ikamakitina, atão minakati isãpiretiniua," !itxana.

4 Teoso nitiriakori atão atxaua. Aãuini ikiniõtika oerekari kãkiti Teoso nitiriakori atão inakani aniniua, kotxi amĩteenekari amaxikiko. Amĩteenekari amisiritiko. Amĩteenekari katsiiri.

5 Teoso nitiriakori atão atxaua, kotxi Teoso parĩka akamini xika anoropataãkapeka. Kateia ãki atakaãkapeka. Ahoaãtaã kãkiti apotiitakaniua naiatapekaua. Teoso parĩka akamini, pasãpaniri aparĩka. Itokata !aimaka. Itokata anatxita.

6 Kãkiti imarotari ate Teoso nitiriakori aniniua, kotxi kona akamari maerekati. Aimarotari Teoso sãkire. Kona katimari aomanãkarauatini. Amoianatari kãkiti. Erekari Matamatakoti oerekaua atão akamini. Atão atiretari kãkiti. Ikara atoko aniniã, kãkiti imarotari Teoso nitiriakori aniniua.

7 Ate Teoso nitiriakori atão atxaua, kotxi atão inakarinoka asãpireta. Teosora sikaposotiiretaua. Erekari akamakiti aĩkeeko akikomoni, asanaremoni pakini atoko itxa, kotxi erekari akamakasaaki, maerekati iokanataãka.

8 Teoso nitiriakori atxaua, ininiã apanakini kãkiti paxitaua. Txamari apanakini kãkiti kona paxitaua. Apanakini sãkire: "Peerekana ninoa." Txamari apanakini sãkire: "! Erekana ninoa." Apanakini sãkire: "Kamisirienererini ninoa," iuaritika atão inakarinoka asãkire.

9 Minakaniua ate, iuaritika ikinimane imarotaua. Kaiãokatani apinaarita, iuaritika aãuapanika. Amisiritaãka, iuaritika kãkiti kona okapanikaua.

10 Amatinaniuatakasaaki, Apiananiri kamapoxokonitaua ate. Kona katxineiroteua ate, iuaritika atxĩkitakari kaiãopokori kãkiti ikini sereti erekari Teoso sikakiti apakapinina. Minakani atxaua, iuaritika ikinipoko erekari Apiananiri sikakiti aua atemoni.

11 Hĩte Korĩto sitatxiti auakani asãpiretai ikinipoko axinikakiti. Nikipatakiti !auari. Iteene atiretai hĩte.

12 Ate nirekari atiretinii hĩte, txamari kona hĩte nirekari hĩtiretiniua ate.

13 Uatxa nimisãkiretai hĩte namariteakori nimisãkiretini atokotxikana. Hĩtiretauako ate, ate tiretinii atokotxikana. Hõerekaua hĩtiretiniua ate.

Xesosi Sãkire Mauiãkani Moianariakori !Hĩtxapeua

14 Xesosi sãkire mauiãkani moianariakori !hĩtxapeua, kotxi !apakata erekari kaikotini maerekatikata. !Apakata pokamara ĩkanõkarikata auini.

15 Kona Kristo moianatari Satanasi. Xesosi sãkire auiãkari nireẽkiti ãti. Xesosi sãkire mauiãkati nireẽkiti ãtião. Ininiã !apakata Xesosi sãkire auiãkari auini Xesosi sãkire mauiãkatikata.

16 Teoso misãkiretiko aikoti ãki !auari kãkiti kamakiti teoso. Aĩto Teoso misãkiretiko aikoti atoko itxa. Teoso ãtipirika auakari itxaua. Iua txari:
Nota auako ninakitiakorikata. Nitĩpokota ninoa sauaki. Ninoa Teosone nitxauako. Nota
nakitiakori itxauanako ninoa.

17 Ininiãkara hĩtakanapanako nisãkire mauiãkani. Kona ninoakata !hãuape. !Hĩkaikotape
maerekati takote, ininiã napakapai hĩte.

18 Ininiã hĩri nitxauako. Namariteakori, namariteakoro hĩtxauako hĩte,
itxa Apiananiri, Kaposotiireri sãkire.

7

1 Nitiretakini ikara atoko itxa Teoso kamaenetakiti ate ĩkapani. Ininiã matakanapari ikinipoko maerekati aĩto txikotakari, aãkixinire txikotakari pakini. Teoso nakitiakorinoka matxaua. Erekarinoka makama Teoso apaxitini.

Paoro Poxokoni

2 Hĩtiretauako ate. Kona amisiritari kãkiti. Kona aõerekari kãkiti maerekati ikamini. Kona amisirienetari kãkiti.
3 Kona ikara atokoni nitxa hĩte nitxitini ĩkapani. Kona nitxitai, kotxi nisãpiretapekai iteene atiretinii hĩte. Ininiã ipĩkitxi kona oiarikaua. Auakari kona oiarikaua. Ate oiarikakari !auari.
4 Nimarotari hĩte kaminiri nota õtãkikakiti iaõka. Nota iuikai hĩte. Hĩte kamataparaxiniretano nota. Amaxikaãkapika, iuaritika iteene nipoxokoniuata.
5 Masetónia tixini ate apokasaaki, kona aiotoka. Kona atomata, kotxi asinimoni aua kãkiti ate misiritakani. Kãkiti naiataua. Aãkixinireẽ apĩkarauata.
6 Teoso, mĩkapiritari kãkiti matinaniuatakani, ininiã imĩkapiritaua ate Txito apokasaaki.
7 Iua apokini kamapoxokonitaua. Apaka isãkire kamapoxokonitaua, kotxi isãpiretaua hĩte kamapoxokonitiniri iua. Isãpiretaua ate hĩte kinirão aõkitaka ininino nota. Isãpiretaua, hĩte maerekaxinireni, kotxi hĩtxĩkitakano maerekaxinire ninini. Isãpiretaua hĩte ãtipirika sãpiretiniri apanakini nota kamakiti ereka inini. Txito sãpirena nikenakotakasaaki, apia nipoxokoniuata.
8 Mitxi niokanatsopatakiti hĩtemoni maerekaxinireti txĩkitakai hĩte, iuaritika erekari niokanatiniri iua niõkatsopatakiti hĩtemoni. Merepanika nota matinaniuata, kotxi nimarotari niokanatsopatakiti hãtatsopatini xika hĩte matinaniuata. Mapaõtinoka maerekaxinireni hĩtxaua.
9 Uatxa poxokopekano nota. Na nipoxokoniuata hĩte maerekaxinireni nitxĩkitakini ĩkapani. Nipoxokoniuata, kotxi maerekaxinireni hinini xika, hĩtakanapari maerekati hĩkamakiti. Iuasaaki hĩkanapiriã Teosomoni. Teoso apokaerekatari ikara atoko inakari himaerekaxinireni, ininiã kona ate misiritai.
10 Erekari Teoso txĩkitakiniri kãkiti matinaniuatini, kotxi iuasaaki kãkiti takanapari maerekati ikamakiti. Ikanapiriã Teosomoni, ininiã Teoso makatxakari iua maerekani. Ikara atoko inakari matinanitxi erekari. Txamari kãkiti Teoso manirekakani matinani ãtião, ininiã ninoa ipinapikako.
11 Hĩte matinaniuata himaerekani xika, ininiã Teoso kamaerekatai. Ininiãkara uatxa erekarinoka hinireka hĩkamini. Uatxa iteene hinirekari hĩkaminiri Teoso nireẽkiti. Hinirekari ikinimane imarotiniri hĩkamakiti ereka inini. Uatxa homanatari maerekati mitxi hĩkamakiti. Maerekaxinireti hĩtxaua himaerekani xika. Uatxa iteene hĩtiraõki aua. Hinirekari himarotiniri nota pirena, nota ereka ninini himarotini ĩkapani. Uatxa hinirekari maerekati kamakari misiritiko. Ininiãkara kona hĩkerokari, iua kiki maerekati ikamakasaaki.
12 Iua iõkatsopari mitxi niokanatakiti hĩtemoni, niõkatsopata hĩte ĩkapanikara. Kona iua maerekati kamakari ĩkapanini niokanatsopata. Kona iua maerekati kamakari misiritakiti ĩkapanini niokanatsopata. Niokanatari iua iõkatsopari hĩtemoni atiraõki himarotini ĩkapani. Teoso imarotari atiretinii.
13 Ininiã ate kamataparaxiniretaãka, kotxi hĩte kamataparaxiniretaãka apaka. Apaka apoxokoniuata, kotxi Txito poxokoniuata. Iua poxokoniuata, kotxi hĩte himakinika kamapoxokonitari iua.
14 Txito hĩtemoni isini apisapanika, nota sãpiretari iua niuikinii hĩte, kotxi peerekai hĩte. Atão nisãkire, kotxi kona nipẽtauata hĩkamakiti xika, kotxi hĩkamakiti atão. Atãonoka asãkire hĩtemoni. Atãonoka asãkire Txitomoni apaka ate iuikinii hĩte.
15 Apiaãpota Txito tiretinii, kotxi hĩkamari iua sãkire iaõka. Imarotari hãpakapiniri iua hĩpaxitiniritika.
16 Nipoxokoniuata, kotxi nimarotapitikari hĩkaminiri nõtãkikinii iaõka.

8

Txineiro Apanakini Sikakito

1 Nitariakori, anirekari asãpiretinii Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua Masetónia
tixini auakani. Peerekari Teoso kamakiti ninoa ĩkapani, kotxi ikinipoko erekari isika
ninoamoni.
2 Ninoa !iteene kauarena. Pasãpaniri ninoa misiritiko, iuaritika ienenĩkana ninoa. Na
katxineiroteni, iuaritika ipotxitarina itiina isikinina kãkiti kaamonirinimoni.
3 Nota imarotari ninoa minakati auiniãna, isikarauatana apanakinimoni. Iteene
isikarauatana, ininiã kaiãokatani inatxitana.
4 Nota kona amanaãri ninoa txineirote kãkiti Teoso nakitiakori Xerosareẽ sitatxiti
auakani ĩkapani, iuaritika ninoaka txano: "Ate nirekari txineiro asikini ninoamoni.
Pauiritaua asikiniro ninoamoni. Asikiniãro apoxokoniuata, kotxi ikara atoko akamini
amoianatari kãkiti Teoso nakitiakori," itxana.
5 Kona ikarananini ninoa nireka. Iteene ninoa kamapoxokonitaua ate, kotxi mitxipe
ninoa txaua: "Ate nirekari Apiananiri nireẽkiti akamini," itxana. "Iua oerekiniãri
inireẽkiti hĩtemoni, ate nirekari hĩte paniãtakiti apaka akamini," itxana Masetónia tixini
auakani.
6 Txito amanaãpekai hĩte txineiro hĩsikini Xerosareẽ sitatxiti auakani ĩkapani, ininiã
apaniãtari iua sini hĩtemoni hĩsikakiti apakapini ĩkapani, hĩtiraõki ninoa Teoso nakitiakori
hõerekini ĩkapani.
7 Hĩte iteene auikari Xesosi sãkire. Apanakini poiãoka. Hĩte imarotari Xesosi sãkire
hĩsãpiretini kãkitimoni. Apanakini na iteene imarotari. Hĩte iteene imarotari Xesosi
sãkire. Apanakini poiãonoka imarota. Hĩte iteene nirekari Teoso parĩka hĩkamini.
Apanakini poiãonoka nirekari. Hĩte iteene tiretaua ate. Apanakini poiãoka tiretaua.
Hĩte apiaerekata, ininiãkara ninirekari hĩsikakiti apaka apiari inini, kotxi ikara atoko
hĩkaminiã, hõerekari Xerosareẽ sitatxiti auakani hĩtiretinina.
8 Kona nipaniãtai nitapararitika hĩsikiniro hĩtxineirote ninoamoni. Nataerekatari
hĩtiraõki. Atão atxiĩti hĩtiretari apanakini? Masetónia tixini auakani atão tiretari
apanakini. Hĩte tiraõki ninoa tiraõki atoko atxiĩti?
9 Himarotari Apiananiri Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Itanapoko
auiniri Xesosi Teoso tixine auakasaaki. Iuaritika itakanapari ikinipoko. Minakati
mauakinitinoka itxapeka hĩte ĩkapani. Ininiãkara ikinipoko itakanapini xika, ikinipoko
aua hĩtemoni.
10 Uatxa nota õtãkikai hĩte, erekari hĩkaminiri hĩsãkire iaõka, kotxi kita anokanani hĩte
merepanika xinikari: "Natokopa itxa akaminiri Xerosareẽ sitatxiti auakani ĩkapani?"
hĩtxa. Hĩte merepanika nirekari txineiro hĩsikinina ninoa.
11 Ininiã nõtãkikai uatxa. Hĩkamariko mitxi hĩsãkire iaõka. Hĩpoxokoniritika hinirekariko
hĩokanatiniro txineiro ninoamoni, ininiã erekari hĩpoxokoniritika hĩkaminiri hĩsãkire iaõka.
Ipixini txineiro hĩtemoni auakaro hĩsikako ninoamoni.
12 Hĩpoxokoniritika hinirekiniãri hĩsikarauatini Teosomoni, iua apakapapitikari hĩsikakiti.
Poiãoka auiniãi, ininiã erekapitikari poiãonoka hĩsikini Teosomoni. Iua apakapapitikari.
Iua imarotari !apakata apikomoni hĩsikiniri.
13 Kona ate nirekari hĩte kaamoni hinini, ikinipoko ninoamoni auini ĩkapani. Erekari
ninoa auakiti hĩte auakititxikana.
14 Uatxa hĩte txineirote auapitika ninoa hĩsikini ĩkapani. Ãti õti hĩte txineirote
mauakanisaaki, atxiĩti ninoa txineirote aua, ininiã ninoa sikai hĩte. Ininiã hĩte moia-
natinina atokotxikana, ninoa moianatai hĩte. Ikara atoko inakari atão.
15 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kiki kaiãopokori apakapakari itetakori !auari. Kiki poiãoka apakapakari !kaamoniri.

Txito Iokanatiko Korĩtomoni

16 "Peerekai," atxari Teoso, kotxi iua sikanireõtari Txito itiretinii hĩte, nota tiretinii
atokotxikana.

17 Txito nirekapitikari ate paniãtakiti ikamini, hĩtemoni isini. Apaniãtiniri apisapanika,
inirekari hĩtemoni isini, ininiã ipoxokoniritika isa hĩtemoni.
18 Aiokanatari ãti aĩtari iuakata. Ikinimane Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua
iteene apokaerekatari iua, kotxi isãpiretari Teoso iokanapirena erekari ikinimanemoni.
19 Ninoa mereẽri iua aĩtari atekata isini Xerosareẽmoni, oa txineiro aanikasaaki. Oa
txineiro asikakito oerekana Xerosareẽ auakani Apiananiri ereka inini. Oerekana
apoxokoniritika amoianatinina.
20 Oa txineiro kaiãopokoro aua, ininiã iua aĩtari siniã atekata, iua imarotari atão
asikiniro oa txineiro Xerosareẽ auakanimoni.
21 Anirekari atão akamini oa txineiro asikasaaki ninoamoni. Anirekari Apiananiri
imarotiniri atão akamini. Anirekari kãkiti apaka imarotiniri atão akamini.
22 Iuaĩkana aiokanatari ãtipekana aĩtari hĩtemoni. Aãtaerekatapekari iua. Ipoxokoniritika
imoianatari kãkiti. Apiapoxokonita iua, kotxi imarotari hĩte kaminiri mitxi hĩsãkire
iaõka.
23 Txitopekana, nota moianari itxaua. Iua miparĩkatano nota, hĩte amoianatini
ĩkapani. Xesosi sãkire auiãkani mereẽna aĩtariakori Txitokata sikani hĩtemoni. Kãkiti
imarotakasaakina ninoa, "Peerekari Kristo," itxana kãkiti.
24 Ininiãkara hõerekanako ninoa kikiakori atão hĩtiretinina, ininiã ikinimane Xesosi
sãkire auiãkani imarotari atão hĩtiraõkiuatini. Iuasaakiko ninoa imarotari ate sãkire atão
inini ate iuikinii hĩte.

9

1 Nisãpiretai hĩte txineiro asikakito tĩkane Teoso nakitiakorimoni, Xerosareẽ auakan-
imoni. Nimasãpiretakaniãi hĩte, iuaritika hĩte nirekari hĩtxineirote hĩsikini ninoamoni.
Nimarotari ikara.
2 Nimarotari iteene hinirekari himoianatinina ninoa. Nitxapekana Masetónia tixini
auakani: "Nota iuikana aĩtariakori Korĩto sitatxiti auakani, Akaia tixini auakani, kotxi
kita anokanani ninoa iposope txineiro iokanatinina Xerosareẽmoni," nitxana. Hĩte pox-
okoni txineiro hĩokanatini, sikanireõtana Masetónia tixini auakani apaka iokanatiniro
txineiro.
3 Uatxa niokanatana ninoa aĩtariakori ipi ãti pakini hĩtemoni. Hĩte iposope hininiã
hĩtxineirote hĩokanatini, erekapitikari, kotxi ikara nisãkire iaõka. Ininiã atão ate iuikinii
hĩte.
4 Masetónia tixini auakani siniã notakata, hĩtxineirote miposonitipanika, ininiã ate
pẽtauata, kotxi ate auikari hĩsãkire. Hĩtepekana apia pẽtauata hĩsãkire iaõka himakamakani
xika.
5 Ininiãkara ninirekari ninoa aĩtariakori sini hĩtemoni nota ereẽ napokini apis-
apanika. Ninoa moianatai txineiro kaiãopokoro hĩsikaenetakito hãpotiitini ĩkapani.
Ininiã napokasaaki ereẽ, iposope hĩsikakito nanikini. Ininiã iuasaaki aimarotariko
kinirão sikaenetaka hinakito txineiro. Iuasaaki aimarotariko hĩpoxokoniritika hĩsikiniro
hĩtxineirote.

Takari Itori Auini

6 Ia nisãkire hĩxinika. Poiãoka komiri pitakiniã pitakarauatakasaaki, poiãonoka iri
pimaporoka. Kaiãopokori pitakiniã, kaiãopokori pimaporoka.
7 Ininiã pãkixinireẽ pixinikari atão pisikakiti ãtimoni. Kona erekari pi-
manirekasikatakiniti pisikini. Ãti itapararitika paniãtiniãi pisikarauatini, !apakata.
Teoso apokaerekatari kãkiti ipoxokoniritika isikarauatini ãtimoni.
8 Teoso posotari ikinipoko erekari isikinii hĩte, ininiã ikiniõtika ikini sereti hiamoni-
takiti auiniã, hãpakapari ikinika hinireẽkiti. Ininiã ikinipoko erekari hĩkama.
9 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso sikari itori erekari matxineirotenimoni. Teoso kamakiti atão inakari !ixipoka.
Auapikako.

10 Teosora sikari takariki katakarerimoni itakarauatini ĩkapani, ininiã eereka iposope inakasaaki, auari kienatxi inikakiti ĩkapani. Iua atokokana Teoso sikari kaiãopokori takariki hĩtemoni. Iua anekakari hĩtakare, ininiã eereka iposope inakasaaki, kaiãopokori auari, ininiã kaiãopokori hĩkamakiti atão inakari apanakinimoni.
11 Teoso sikai ikini sereti erekari, ininiã ikinipoko auape hĩtemoni. Ininiãkara kãkiti mauarenimoni hĩsikariko kaiãopokori. Ate anikasaakiro hĩsikakito apanakinimoni, ninoa txariko: "Peerekari Teoso, kotxi ninoa sikaua ate aamonitakiti," itxanako.
12 Ikara atoko inakari hĩkaminiã, hĩsikari Teoso nakitiakori amonitakiti ninoamoni. Apaka hĩsikasaakiri hĩsikakiti ninoamoni, ninoa kaiãopokori txari: "Peerekari Teoso," itxanako.
13 Ninoa poxokoniuatako, kotxi hĩte sikari kaiãopokori ninoamoni, apanakinimoni apaka. Ninoa txariko: "Peerekari Teoso," kotxi imarotarina erekari hĩte kamakiti. Imarotarina hĩte kaminiri Kristo paniãtakiti iaõka. Imarotarina hĩte atão auikiniri Kristo iokanapirena erekari.
14 Ininiã ninoa misãkiretari Teoso hĩte ĩkapani, kotxi iteene ninoa tiretai hĩte, kotxi Teoso sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.
15 Matxari Teoso: "Peerekai pite, kotxi pite sikaua pamarite. Ãti pisikakiti iua atoko inakari !auari."

10

Paoro Apakapapiretari Apoĩtiko

1 Kataparaxinireri Kristo, iuaritika ianaka õtãkikari kãkiti, ininiã nota Paoro ianaka nõtãkikai. Txamari apanakini hĩte sauaki auakani txari: "Paoro ĩtakoxiti auakasaaki, itapararitika itxitaua ate, atemoni iõkatsopatakasaaki. Txamari iua atekata auakasaaki, ipĩkarauata amaerekani isãpiretiniua," itxana. Ikara apanakini sãkire na atão, kotxi ĩtakoxiti nauanãta, iuaritika amaãtiki nõtãkikai hĩte.
2 Kona ninirekari noerekinii hĩte apanakini nitxitini ereẽ napokasaaki. Niposotapitikari nitapararitika nitxitiniri apanakini ereẽ napokasaaki, kotxi ninoa txari: "Paoro kamakiti Teoso sãkire mauiãkani kamakiti atokotxikana," itxana. Txamari na atão ninoa sãkire.
3 Aĩto tapara poiãoka, kotxi kãkiti atxaua, ininiã aĩto taparaã !apakata anaiatiniri maerekati. Teosora sikataparataua aãkixinireẽ, maerekati anaiatini ĩkapani.
4 Ate ikeeko kona Xesosi sãkire mauiãkani ikeeko atokoni. Teoso ikeeko isika atemoni. Kaposotiireri Teoso ikeeko, ininiã aposotari Satanasi kamakiti axipokini aiko kaikori axipokini atokokana.
5 Kãkiti iuikaua. !Inirekarina auikinirina Teoso imarore. "Paimatireua ate," itxanãtana. Teoso sikaimaroretaua ate, ninoa sãkire paxirari inini aõerekini ĩkapani. Ikinipoko axinikakiti anireka Kristo nireẽkiti iaõka axinikini, ininiã axinikakiti ãtião auiniã, atxĩkitakari iua axinikakiti imamakini Kristo nireẽkiti iaõka inini ĩkapani.
6 Hĩte iteene kamakasaakiri Kristo nireẽkiti iaõka, ate misiritariko kãkiti ereẽ Kristo nireẽkiti imakamakanisaaki.
7 Hĩte xinikari hãtamatakitinoka. Kona hĩxinikari kãkiti ãkixinireẽ auakari. Kãkiti ereẽ uãkatiniãri Kristo nakiti ininiuana, erekari imarotinirina ate apaka Kristo nakitiakori aniniua, ninoa Kristo nakiti ininiuana atokotxikana.
8 Atxiĩti iteene niuikari Apiananiri sikaposotiiretiniua ate, iuaritika kona nipẽtauata niuikiniri ikara, kotxi Apiananiri sikaposotiiretaua ate, hĩte akamataparaxiniretini ĩkapani. Kona ate nirekari hĩte ãkixinire tapara poiãoãpotini.
9 Kona ninirekari hĩpĩkarauatini, iõkatsopari niokanatsopatakiti hãtatsopatini xika.
10 Apanakini txari: "Paoro txitaua itapararitika iokanatsopatakitiã, txamari iua atekata auakasaaki, isãkire ãtião. Iuasaaki kona kataparaxinireri iua. Iuasaaki ipĩkarauata ate itxitini," itxana apanakini. Na atão ninoa sãkire.

11 Ĩtakoxiti ate auakasaaki, asãkire aiokanatsopatakiti iuatxikana asãkireta, ereẽ
hĩtekata aãuakasaaki.
12 Ninoa ate misãkirepiretakani iteene iuikaua. Atauako ninoa apiaerekata? Atauako !
erekaua ate? !Kiĩkitena ninoa. Ninoa uãkatari ninoa kamakitinoka erekari inini, ininiã
ninoa iaõtari apanakini kamakiti. Apanakini kamakiti ninoa kamakiti atoko ininiã,
ninoa uãkatari apanakini kamakiti apaka erekatxikana. Txamari na atão.
13 Atepekana, kona ate iuikari ateka kamakiti. Ate iuikari parĩkatxi Teoso sikakiti
atemoni akamini ĩkapani. Iuanoka ate iuika. Iua paniãtaua aparĩkauatini hĩte ĩkapani. Iua
aparĩka ate iuikapitika.
14 Teoso paniãtakitinoka akama. Ia aparĩka, ininiã ate sari hĩtemoni Kristo iokanapirena
erekari asãpiretini ĩkapani. Ininiã apakatapitika ate iuikiniri ikara aparĩka.
15 Apanakini parĩka Teoso ĩkapani ate kona txari: "Iua parĩkatxi ate kamakiti," kona
atxa. Ate nirekari hĩte auikaãpotiniri Kristo sãkire, Kristo sãkire iteene hãuikini ĩkapani,
ininiã ate nirekari aparĩkauatini Teoso ĩkapani hĩte auiniãtaã, Kristo sãkire apanakini
auikini ĩkapani.
16 Ate nirekari Kristo iokanapirena erekari asãpiretiniri kãkiti, hĩte tixine apiko
auakani Xesosi sãkire masãpiretakotipanika ininiãtaã. Ininiã kona aparĩkauata apanakini
parĩkauatiniãtaã. Ininiã apanakini parĩka: "Ate parĩkakara iua," kona atxari.
17 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Pinirekatari piuikarauatini? Pinirekiniãri, ininiã piuikariko Apiananiri kamakitinoka.
18 Teoso kona apokaerekatari kãkiti iuaka, "Erekapitikano," inakari. Teoso sãpiretiniãri:
"Erekapitikari iua kãkiti," ininiã Teoso apokaerekatari iua.

11

Teoso Maiokanatakini

1 Atxiĩti miĩkiteti sãkirauatini atoko nimisãkiretai hĩte, iuaritika hãuiritano nota.
2 Teoso nirekinii hĩte iua nakitiakorinani hininiua, iua atokotxikana nota nirekai hĩte
Teoso nakitiakorinani hininiua. Nisikaenetai Kristomoni hĩtaniri atoko inini ĩkapani.
Iuamoninani nisikaenetai. Ninirekari iuamoni nisikinii, ãtokoro kikikata masirĩkakato
atoko inakaro.
3 Kitxakapirĩka Satanasi auaĩtotari imini. Iua imini misirienetaro Eva, kotxi
paimatireri Satanasi sãkire. Nipĩkari Satanasi misirienetinii hĩte apaka, ininiã eereka
hĩxinikakiti na atãoni. Nota pĩkari Xesosi hĩtakanapini. Mitxi iteene hĩtiretari iua. Iuananira
hĩtireta.
4 Kotxi hĩte apakapari hĩpoxokoniritika ikinimane ereẽ apokakani, "Ate Xesosi sãkire
sãpiretakaniua" inakani, txamari Xesosi pirena ninoa sãpiretakiti na atãoni. Kona ate
sãpiretari ikara atoko inakari, iuaritika hãuikari ninoa sãkire. Hãuikasaakiri ninoa sãkire,
atxiĩti hãpakapari matamatakoti, txamari kona hãpakapari Erekari Matamatakoti ate
sãpiretakiti. Ate sãpiretai hĩte atão Kristo iokanapirena erekari, txamari hĩte auikari ãtião.
5 Hĩtemoni, Teoso iokanatana ninoa kãkitimoni. Hĩtemoni, ninoa Teoso iokanatakini
apiarini. Nota poião atxiĩti? Ninoa apiata atxiĩti? Konapitini.
6 Atxiĩti kona nota iteene imarotari nisãkirauatini, iuaritika nimarotapitikari Teoso
sãkire. Himarotapekari ikara atoko inakari, kotxi asãpiretapekai.
7 Teoso iokanapirena erekari nisãpiretakasaakii hĩte, maxikatiĩka nisãpiretai. Kona
ninirekari hiĩkitxitinino, ininiã nota poiãotakaua, hĩte atão inakari himarotini ĩkapani.
Ikara atoko nikerokatari atxiĩti?
8 Hĩtekata niparĩkauatakasaaki, kãkiti ãtiãtaã Xesosi sãkire auiãkani iokanataro txineiro
notamoni, txamari kona nota moianatana ninoa iuasaaki. Hĩtekara nimoianata
iuasaaki.
9 Hĩtekata nauakasaaki, nota nirekamaro txineiro. Txamari kona nota amanaãi
hĩtxineirote. Aĩtariakori Masetónia tixinikini mininano itanapoko niamonitakiti. Iua

atokotxikana kona namanaãpaniro hĩtxineirote nota ĩkapani, kotxi atxiĩti nota minari atoko nitxa hĩporikiã. Kona ninirekari ikara atoko inakari nininiua.
10 Kristo atãonoka isãkire. Isãkire nãkixinireẽ auape, ininiã nota sãkire apaka atão. Nisãpiretapanikari kãkiti hĩtxineirote nimanirekakani pirena. ! Auari ikara nisãkire iotokakakari ikinika Akaia tixiniã.
11 Kinirepa ikara atoko nitxa sãkireta? Atxiĩti kona nitiretai hĩte? Teoso imarotari nota iteene tiretinii hĩte.
12 Uatxa iuaĩkana nisãpiretai hĩtxineirote nimapakapakani. Nanera kãkiti uatxa hĩtekata auakani Teoso maiokanatakini txari: "Ate kamari Paoro parĩkatxikana," itxana. Ikara atoko ininiã iuikauana. Txamari ninoa parĩka ãtião, kotxi ninoa apakaparo hĩtxineirote. Ate kona apakaparo hĩtxineirote.
13 Teoso kona iokanatana nanera hĩtemoni. Na atão Teoso iokanatakini !itxauana. Imisirienetaina hĩte, "Aparĩkauata Teoso ĩkapani," inakasaakina. Nanera txari: "Kristo iokanatakiniraua ate," itxana. Txamari na atão nanera sãkire.
14 Ikara atoko inakari auapitika, kotxi Satanasi sari kãkitimoni. Itxari: "Nota Teoso nitiri nitxaua. Nota oerekai atão inakari." Ininiã iua sãkire auiãkani auapitika.
15 Ininiãkara nanera kikiakori Satanasi nitiriakori txari: "Atão inakari kamakaniua ate. Teoso nitiriakori atxaua," itxana. Xipokatxi õtisaaki imisiritaãkanako ninoa maerekati ikamakitina xika.

Paoro Misiritiko Pirena

16 Iuaĩkana nisãpiretai. Miĩkiteti !nitxaua, iuaritika hĩte potxitari kãkiti miĩkiteni, ininiã miĩkiteti atoko niuikaua, kotxi nota posotari niuikiniua.
17 Apiananiri kona sãkirauata ia atoko. Miĩkitetinoka sãkirauata ia atoko iuikiniua.
18 Nanera kikiakori iuikaua, Teoso sãkire mauiãkani iuikiniua atokokana, ininiã nota apaka sãpiretari niuikiniua.
19 Hĩte auiritari kãkiti miĩkiteni himoianarini ininiua, kotxi !kiĩkitei hĩte.
20 Nanera hĩtekata auakani txĩkitakai hĩte initiriakorina hininiua. Hĩte auiritari ikara atoko inakari. Nanera amanaaãpotari ikini sereti hĩte nakiti. Ikamarina inireẽkitina hĩtemoni. Ipaniãtaina ikiniõtika inireẽkitina hĩkamini. Imisiritaina hĩte. Hĩte auiritari ikara atoko inakari ikaminina.
21 Erekari nipẽtauatini atxiĩti? Kotxi kona kataparaxinireno nota nanera kamakiti atoko nikamini hĩtemoni. Kataparaxinirena nanera.

Ikamakitina iuikana, ininiã miĩkiteti atoko kataparaxinireno nota. Nikamakiti niuikako.
22 Nanera Epireoakorikani? Ari. Nota apaka Epireo nitxaua. Nanera Isaeo apika mekaniriakorikani? Ari. Nota apaka Isaeo apika mekaniri nitxaua. Nanera Apraão apika mekaniriakorikani? Ari. Apraão apika mekanirikanarano nota apaka.
23 Nanera Kristo nitiriakorikani? Atxiĩti. Miĩkiteti iuikiniua atoko nitxa: "Kristo nitiri apiaerekatakari nitxaua nota." Nota apia parĩkauata Teoso ĩkapani. Apiata nimisiritiko, kotxi kaiãokatani kateia ãki nitakaãka. Kaiãokatani nota noropataãka aãpitsaã. Kaiãokatani nipinaarita.
24 Ipi ipi ãti pakinikata Xoteoakori noropatano aãpitsaã. Iuasaaki inoropatanona trĩta novi pakinikata.
25 Ipi ãti pakinikata Homanoakori noropatano aãkeẽ. Ãtikata kai soroã nikiporonakaãka. Ipi ãti pakinikata maporoã nisikasaaki, maporo sakika apanĩkakiã. Ãti ĩkanõkati, ãti pokamarariti pakini ninapa potxoari uiniti nipimakaãtini.
26 Nianaxititapika. Natamonõkonitari uini torõkani. Natamonõkonitari kiĩtiririni. Natamonõkonitari ninirimane. Natamonõkonitari ninirimane minakaniua. Natamonõkonitari sitatxi nauakasaaki, kãkiti mauakaniãtaã nauakasaaki, potxoari uiniti nĩpiriãtakasaaki pakini. Natamonõkonitari kãkiti, "Xesosi sãkire aãuika" inakanikata nauakasaaki, kotxi na atão ninoa sãkire.

27 Kaiãokatani nisãpaka itori parĩkatxi xika. Kaiãokatani nitsii aua. Kaiãokatani kona
apakata nimakini ĩkanõka. Kaiãokatani ninatxita, niposonata. Kaiãokatani nipokori !
auari. Kaiãokatani nimĩteenekari katxĩkareri. Kaiãokatani nimãka !auari.
28 Ikara atoko inakari monõkori auapika notamoni. Apaka niparĩka kasãpaniri aua,
kotxi ikiniõtika niparĩkauata kãkiti Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua ĩkapani.
29 Ãti iõkapetiniã, nota apaka niõkapeta. Ãti txĩkitakaãka maerekati ikamini, ininiã nota
maerekaxiniretinoka nitxa.
30 Hĩte nirekiniãri niuikiniua, ininiã niuikari niõkapere.
31 Aãuĩte Xesosi Kristo iri, Teoso imarotari nisãkire atão inini. Ãtipirika matxari:
"Peerekai."
32 Tamásiko sitatxiti nauakasaaki, kãkiti auĩte apiari Areta inakori auakasaaki,
Tamásiko auakani auĩte paniãtari sotatoakori kaikotini sitatxi kãkiti ĩronakiniãtaã nota
imaĩkinina ĩkapani.
33 Txamari kona nota pokĩka sitatxi toreãtaã. Niĩroã kotari mitari ãki. Iuasaaki
aĩtariakori iokatxakano aapokotxi sonaã sitatxi pirikere mapara. Ixitipe apoka nitxa.
Ikara atoko itxa nimitekini, ininiã kona ninoa maĩkano iuasaaki.

12

Taponetxi Teoso Sikiniri Paoro

1 Hinirekatari apikomoni niuikiniua? ! Apakata, iuaritika hinirekiniãri, niuika-
panikauako, kotxi Apiananiri sikano taponetxi peereri. Iua oerekano imarore.
2 Akokaxiti katosi anokanani inakasaaki, nanikaãka Teoso tixinemoni iaxiti apiko
nopinixiti. Iuasaaki nitaponeuataako? Atxiĩti niĩto atão anikaãkauako? Kona iteene
nimarotari. Teosonokara imarotari.
3 Ianoka nimarota. Nanikaãka Teoso tixinemoni nitaponeẽ atxiĩti, atão niĩto anikaãka
atxiĩti. Teosonoka imarotari.
4 Iuaxiti nikenakotari sãkiretxi erekari. Ikara kona nimarota iuaĩkana nisãpiretini.
Apaka !auiritaãka nisãpiretiniri kãkiti.
5 Ninirekiniãri, niuikari nitapone ikara atoko inakari, txamari ! apakata notaka
niuikiniua. Niõkaperenoka niuika.
6 Ninirekiniãri niuikiniua, atãonoka nisãpireta, kotxi kona miĩkiteti !nitxaua. Txamari
kona ninirekari niuikiniua, kotxi atxiĩti kãkiti uãkatari nota apiari nininiua. Ninirekari
kãkiti atão imarotinino. Erekari kãkiti imarotinino nisãkireẽ, nikamakitiã pakini.

Paoro Misiritiko Inako Tsii Atoko Inini

7 Peerekari nitikakiti Teoso tixine nanikikosaaki, iuaritika Teoso kona nirekari
niuikiniua, ininiãkara Teoso auiritari Satanasi misiritinino niĩtoã. Katsiiri. Inako atoko
itxa niĩtoã, ininiã niuikiniua !auari.
8 Ipi ãti pakinikata namanaãri Apiananiri ia nitsii imakatxakini.
9 Txamari itxano: "Kona nimakatxakari. Ikinipoko erekari nisikakiti sikata-
paratai. Iuanoka pinireka. Piõkapetakasaaki, nota tapara pãkixinireẽ apiata," itxano.
Ininiãkara nipoxokoniritika niuikari niõkapere, kotxi iuasaaki nimarotari Kristo posoti-
ire nãkixinireẽ auini.
10 Niõkapetakasaaki, nipoxokoniuata. Nixiniketikosaaki, nipoxokoniuata. Ni-
maxikikosaaki, nipoxokoniuata. Nimisiritikosaaki, nipoxokoniuata. Nikamakiti tĩkane
nimimarotakanisaaki, nipoxokoniuata. Ikara atoko inakari nimĩteeneka nipoxokoniri-
tika, kotxi Kristo nakiti nitxaua. Niõkapetakasaaki, nitapara nãkixinireẽ apiata.

Paoro Nirekari Erekari Korĩto Auakanimoni

11 Miĩkiteti sãkirauatini atoko nisãkirauata, txamari hĩte xika nisãkirauata miĩkiteti
sãkirauatini atoko, kotxi hĩte iuikaãkamanoko nota, kona nota nirekamariko niuikiniua.
Minakati nitxaua, iuaritika nanera Teoso maiokanatakini hĩtekata auakani kona api-
aerekata.

12 Hĩtekata nauakasaaki, nikamakiti oerekai atão Teoso iokanatakiti nininiua, kotxi
iuasaaki noerekai Teoso oerekakiti kãkitimoni. Noerekai kãkiti maposotakiniti. No-
erekai posotiiretxi iuasaaki. !Asãpaka ikara atoko inakari aõerekinii hĩte.
13 Atxiĩti apiata nitiretatari apanakini Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua ãtiãtaã
auakani? Konapitini. Ninoa nitiretini atokotxikana nitiretai hĩte. Namanaãna ninoa tx-
ineirote niamonitakiti ĩkapani. Hĩte txineirote kona xatiki namanaãi, ininiã nikerokatari
atxiĩti? Himaxinĩkaretariko ia nikerokakiti.
14 Ipikata nisipeka hĩtemoni. Naiamatapeka iuaĩkana hĩtemoni nisini tĩkane. Kona
hĩtxineirote kona namanaãpanii. Hĩtxineirote kona ninireka. Hĩtera ninireka. Amarini
kona nĩkatana iri, inoro pakini. Iri, inoro pakinira nĩkatana imiakori. Nota hĩri atoko
nitxaua.
15 Nipoxokoniuata ikinika nota nakiti nisikinii hĩte. Notaka nisikaua hĩtemoni. Nipox-
okoniritika nisikai. Txamari nota tiraõki hĩte ĩkapani apiaãpotakasaaki, hĩte tiraõki nota
ĩkapani poiãoãpota.
16 Atãokani ikara atxiĩti? Iuaritika ia nimarota. Kona xatiki namanaãi hinakiti
hĩsikinino. Atxiĩti ãti ereẽ auakari txari: “Paoro misirienetaua ate. Paxirari isãkire,” itxa
atxiĩti. Txamari ikara na atão.
17 Natokopa nitxa nimisirienetinii? Atauako kikiakori hĩtemoni nota iokanatakini
misirienetai hĩte? !Imisirienetaina.
18 Nõtãkikari Txito hĩtemoni isini tĩkane. Nipaniãtari ãti aĩtari iuakata isini. Atauako
Txito misirienetai hĩte? Konapitini. Erekari Matamatakotira anikano nota. Iua apaka
anikari Txito. Nota sari Xesosi nirekinimoni. Txito apaka sari iua nirekinimoni.

Paoro Pĩkare

19 Atxiĩti hĩte xinikari ikara asãpiretai, ate ereka anini himarotini ĩkapani. Konapitini.
Ate sãkirauata hĩtekata Kristo sãkirauatini atokokana, kotxi Teoso atamataua. Ate tire-
takini hĩtxaua hĩte, ininiã ikinipoko akamakiti akaminii hĩte, hĩte ãkixinire tapara auini
ĩkapani.
20 Nipĩkarauata ereẽ napokini, kotxi atxiĩti hĩte kamari nimanirekakiniti. Atxiĩti
napokasaaki ereẽ, kona hĩte apokaerekatano nota. Ereẽ napokasaaki, nipĩkari ni-
marotiniri hĩte txitakakiniua, hĩxikotakakiniua, homanatakakiniua, hĩpotxinani auini,
himisãkirepiretakakiniua, aãpirena hĩsãpiretini, hĩuikiniua, hineenamauatini. Ikara nimaro-
tini nipĩka, ereẽ napokasaaki.
21 Ininiã hĩtemoni napokasaaki, nipĩkari Teoso kamapẽtatinino nota hĩte maerekani
xika. Nipĩkari nitxiapatini maerekati hĩkamakiti xika, kotxi kaiãopokori kamari maerekati
akokaxiti, iuaritika !itakanapapanikari iua maerekati. Ixinikakitina maerekatinoka.
Maerekati ikini sereti iĩtona nireẽkiti aua. Ĩtanoro minakotokatika isirĩkana. Ikara atoko
inakari kona itakanapapanikana.

13

Paoro Sãkire Imapotõkire Õtãkikare

1 Ipikata nota sari hĩtemoni. Iuaĩkana hĩtemoni nisako. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ipi ãti pakini kãkiti atamatiniãri maerekati ãti kamakiti, ninoa sãkire auikaãka, ininiã iua
maerekati kamakari misiritaãkako. Ipi kãkiti atamatiniãri maerekati ãti kamakiti,
ninoa sãkire apaka auikaãka, ininiã iua maerekati kamakari misiritaãkako,
itxa Teoso sãkire.
2 Akokaxiti hĩtekata nauakasaaki, nõtãkikapekai himaerekani hĩtakanapini. Iuasaaki
nõtãkikana mitxi maerekati kamakani, apanakini apaka. Nitxana: “Ãtikata uai
napokasaaki, nimisiritapitikari ikinimane maerekati kamakani,” nitxapekana.
Iuaĩkana uatxa ĩtakoxiti nauakasaaki, ikara nisãkiretxikana nisãpiretai hĩte.

3 Hĩte nirekari himarotiniri: “Atãokani atxiĩti Paoro sãpiretari Kristo sãkire?” hĩtxa.
Napokasaaki ereẽ, himarotapitikariko atão nisãpiretiniri Kristo sãkire. Kristo !iõkapeta.
Oerekapekai iposotiire hĩte sauaki.
4 Kristo okikosaaki aamina ĩpiriãmitakari nopini, iĩto iõkapere aua. Uatxa kataparari iua,
kotxi Teoso sikataparatari iua. Ate ĩto apaka iõkapeta, mitxi Kristo ĩto iõkapetini atoko,
iuaritika Teoso sikataparataua Kristokata aãuini hĩte amoianatini ĩkapani.
5 Hĩxinikariko hãkixinireẽ auakari. Atãokani hãuikatari Teoso sãkire? Hĩteka
ataerekatauako. Himarotatari Xesosi Kristo hãkixinireẽ auini? Teoso sãkire hãkixinireẽ
mauakaniã, Kristo Xesosi !auari hãkixinireẽ.
6 Ninirekari himarotiniri Kristo Xesosi auini ate ãkixinireẽ.
7 Ate misãkiretari Teoso, maerekati hĩte makamakani ĩkapani. Kona ate nirekari kãkiti
sãkire: “Peerekari Paoro. Iua imarotapitikari Teoso sãkire oerekini, kotxi Korĩto sitatxiti
auakani kamari Teoso sãkire iaõka.” Ikara kona ate nireka, ate iuikiniua ĩkapani. Atxiĩti
kãkiti uãkatari Xesosi Kristo !auari ate ãkixinireẽ, iuaritika ate nirekari hĩte kaminiri
atãonoka.
8 !Apakata aiotokakiniri atão inakari. Atão inakari auapika. Atão inakari !ixipoka.
Apakata aõerekiniri atão inakari.
9 Atxiĩti ate iõkapeta, iuaritika apoxokoniuata hĩtaparaxinire akenakoenetakasaaki. Ate
misãkiretari Teoso hĩte atãonoka hĩkamini ĩkapani ikiniõtika, Xesosi sãkire iaõka hĩkamini
ĩkapani.
10 Ikara atoko inakari niõkatsopata hĩte ĩkapani hĩtekata nimauakanisaaki, kotxi ereẽ
napokasaaki, kona ninirekari nitxitinii hĩte. Niposotapitikari nitxitinii, kotxi Api-
ananiri sikaposotiiretapekano atão nikamini hĩtemoni. Txamari kona ninirekari Xesosi
sãkire hĩtakanapini, nota txitinii xika. Ninirekari hĩte kataparaxinire hinini, Xesosi sãkire
iteene hãuikini ĩkapani.
11 Nitariakori, xipope niõkatsopare. Ereẽpiko. Ikiniõtika atãonoka hĩkamako. Xesosi
sãkire iaõka hĩkamako. Hĩkamariko nisãpiretakiti iaõka. Hĩxinikakiti ãtinoka itxauako. Kona
hĩtxitakakapeua. Ininiãkara Teoso katiraõkiri, kauaĩreri, auapikako hĩtekata.
12 Haõkitakakasaakiua, hĩpoxokoniritika hãpakapakakauako, kotxi Apiananiri nakitiakori
hĩtxaua.
Ikinimane Teoso nakitiakori uai auakani xinikamanapitai hĩte.
13 Apiananiri Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Teoso iteene tiretai.
Erekari Matamatakoti moianatai hĩte hĩkinika. Ameẽ.

KARÁSIA
Paoro Iokanatsopata Karásia Auakanimoni

1 Nota Paoro iokanatsopata ia aãtsopa hĩtemoni. Nota Teoso iokanatakitino kãkitimoni
Teoso iokanapirena nisãpiretini ĩkapani. Kona kãkitini iokanatano nota. Xesosi Kristora
iokanatano nota. Aĩri Teoso, Xesosi ipinaãka atoko õkitikakarira, iuara iokanatano nota
kãkitimoni.
2 Ikinika aĩtariakori notakata auakani, nota apaka xinikanãtai hĩte. Hĩte ikini aikoti
Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua Karásia tixini auakani axinikanãtapika.
3 Aĩri Teoso, Xesosi Kristo aãuĩte pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ninoa
kamaerekaxiniretai hĩte.
4 Xesosi ipina amaerekani imakatxakini ĩkapani. !Erekari uatxa auakani. Maerekati
kamakani sauaki aãuakasaaki, Xesosi ipina ate imakatxakini ĩkapani, amapinakani
ĩkapani. Xesosi ipĩpe ate ĩkapani, kotxi aĩri Teoso nirekari Xesosi ipinini ate maerekani
imakatxakini ĩkapani.
5 Ikiniõtika: "Peerekai," matxari Teoso. Ãtipirika kãkiti txapikari Teoso: "Peerekai."
Ameẽ.

Ãti Iokanapirena Erekari !Auari

6 Nikenakopiretari Teoso hĩtakanapaãpotini. Iuasaaki nitsorĩkaãnãta. Kinirepa
hĩtakanapari Teoso sãkire? Kotxi mapa kasiritinoka hĩte auikari Teoso iokanapirena
erekari. Kristo iteene tiretai hĩte, ininiã akiritai hĩte inakitiakori hininiua ĩkapani.
Kinirepa hãuikatari ãti iokanapirena?
7 Atão nisãpiretai hĩte. Ãti iokanapirena erekari !auari. Nikenakopiretari kãkiti hĩte
oereẽkani. Ninoa nirekari ikoketinirina isãkirena Kristo iokanapirenakata. Uatxa !
himarotaikari atão sãpirenatxi.
8 Atão asãpiretapekai Teoso iokanapirena erekari. Ãtião sãkiretxiti asãpiretiniãi, Teoso
iokanataua ate kãkiti misiritikomoni, ãtipirika misirikaretxi auiniãtaã. Teoso nitiri
iaxitikiri apaka sãpiretiniãi ãtião iokanapirenatxi, Teoso iokanatari iua initiri imisiri-
tikomoni ãtipirika misirikaretxi auiniãtaã.
9 Hĩte auikapekari Teoso iokanapirena erekari. Ãtião iokanapirenatxi sãpiretakari
sãpiretiniãi Teoso iokanapirena atão minakati, iokanataãkako imisiritikomoni ãtipirika
misirikaretxi auiniãtaã. Asãpiretapekai ikara inakari sãkiretxiti. Uatxa iuaĩkana
nisãpiretai.
10 Ikara atoko nitxai hĩte, ininiã himarotari kona ninirekari: "Peerekari Paoro kamak-
iti," niniko. Nota nirekari Teosonoka: "Peerekari Paoro kamakiti" ininino. Nanera atão
minakati sãpiretakani txai hĩte: "Paoro nirekari kãkiti apokaerekatiniri iua." Ikara na
atãoni. !Ninirekari kãkiti apokaerekatinino nota. Ninirekiniãri kãkiti apokaerekatinino,
kona Kristo nitiri !nitxaikaua.

Teoso Akiritari Paoro

11 Nanera atão minakati sãpiretakani hĩte oereẽkani: "Paoro iokanapirena kona
Teoso iokanapirenani," itxana ninoa sãkire. Nitariakori atãopitikara nisãpiretai hĩte.
Iokanapirenatxi hĩtemoni nisãpiretakiti kona kãkiti sãkireni. Teoso sãkirera.
12 Kona kãkitini sãpiretano ia iokanapirenatxi. Kona kãkitini oerekano. Xesosi Kristora
sãpiretano nota iua iokanapirenatxi.
13 Hĩte imarotari mitxi nauakasaaki, Xoteo kiomaneakorini oerekakiti nauikasaaki,
iuasaaki kona nitiretana Xesosi sãkire auiãkani. Iteene nimisiritana ninoa. Ninirekari
nixipokiniri Xesosi sãkire kĩpitakani.

14 Iuasaaki nimarotari Xoteoakori kitxakapirĩkarini paniãtakiti. Nikamari imakinika
ninoa paniãtakiti. Iuasaaki nimoianariakori apaka kamari ninoa kitxakapirĩkarini
paniãtakiti. Nota apiata kamari ninoa sãkire iaõka. Iteene ninirekari nikaminiri
kitxakapirĩkarini paniãtakiti.

15 Teoso iteene tiretano nota. Iua mereẽno nota nauini apisapanika. Iuasaaki
akiritano nota initiri nininiua tĩkane.

16 Teoso keto manapi apokasaaki, oerekari imi notamoni, imi Xoteo minakonimoni
nisãpiretini ĩkapani. Iuasaaki kona nisãpiretari kãkiti Teoso oerekakiti sãkiretxiti, ininiã na
kãkitini sãpiretano nikamakiti tĩkane.

17 Iuasaaki kona nisari Xerosareẽ sitatxitimoni, ininiã nota apisapanika Teoso
iokanatakini kona õtãkikano. Kona kãkitimonini nisa noerekiko ĩkapani. Arápia tixinimoni
nisapitipo. Eereka nikanapiriã Tamásiko sitatxitimoni.

18 Ipi anokanani, ãti anokanani pakinikanani napaãka atoko, nisa Xerosareẽmoni
Petro nimisãkiretini ĩkapani. Ipi semanati ninapa Petrokata.

19 Apanakini Teoso iokanatakini isãkire sãpiretakani kona naõkita. Apiananiri itari
Txiako inakorinoka naõkita. Ininiãkara kona kãkiti sãkireni nisãpiretai hĩte. Teoso
iokanapirenakara nisãpiretai hĩte.

20 Ia niõkatsopatakiti nisãpiretakiti hĩtemoni atão inakari. Teoso imarotari atão inakari
nisãpiretinii.

21 Xerosareẽmoni nisaãka atoko, nisari Síria tixini, Sirísia tixini apaka.

22 Iuasaaki Kristo sãkire auiãkani, Xotéia tõpa auakani, !aõkitapanikano nota iuasaaki.

23 Ninoa imarotari apanakini minapiretakiti. Apanakini sãkire: “Kiki mitxi ate
misiritakari, uatxa sãpiretari Xesosi sãkire. Mitxi iua nirekari ixipokiniri Xesosi oereẽkiti
sãkiretxiti, iuaritika uatxa inirekari oerekiniri Xesosi oerekakiti sãkiretxiti kãkitimoni,”
itxana apanakini sãkire.

24 Ininiãkara ninoa: “Peerekari Teoso,” itxana, kotxi nota auikapekari Xesosi sãkire.

2

Xesosi Iokanatakini Apakapari Paoro

1 Katosi anokanani napaãka atoko, nikanapiriã Xerosareẽmoni nimoianari Panapee
inakorikata. Nanikari nimoianari Txito inakori apaka notakata.

2 Xerosareẽmoni nisa, kotxi Teoso oerekano nisini iuamoni. Iuaã napokasaaki,
nisãkirauata Xesosi sãkire auiãkani auĩteakorikata. Ninoakatanoka nisãkirauata. Teoso
iokanapirena erekari Xoteo minakonimoni nisãpiretakiti nisãpiretana ninoa. Nota
nirekari ninoa imarotiniri nisãpiretakiti atão inini. Apaka ninirekari ninoa imarotiniri
iuaĩkana katana nisãpiretakiti atão inini ĩkapani. Nisãpiretakiti ikenakotakasaakina, ninoa:
“Atãopitikara pisãpiretakiti Xoteo minakonimoni,” itxana.

3 Txito nimoianari na Xoteo !itxaua. Krekora itxaua, ininiãkara Teoso takaõtxikare
!auari iuamoni, iuaritika Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori na paniãtari itsiki mata
kisauakiko.

4 Mitxi apanakini kikiakori apoka iuaã. Ninoa sãkire: “Ate auikari Xesosi sãkire,”
itxana ninoa. Txamari na atão ninoa sãkire. Ninoa apotiitaua Xesosi sãkire auiãkanikata.
Inirekarina Txito ĩtoã Teoso takaõtxikare takiko. Ninoa nirekari imarotinirina kitx-
akapirĩkarini Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti atakanapini, kotxi atakanapapekari
ipixini ninoa paniãtakiti, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori atxapekaua. Ninoa nirekari
imarotiniri ikinika ate oerekakiti sãkiretxiti. Ninoa nirekari ate kaminiri ikinika kitx-
akapirĩkarini Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti. Ninoa nirekari ikinika Xesosi sãkire
auiãkani, Xoteo minakaniua apaka kaminiri Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti. Ninoa
nirekari nitiritxi amotakoni atoko aniniua.

5 Kona xatiki akamari ninoa nireẽkiti, kotxi inirekarina Teoso iokanapirena atão inakari akoketini Xoteo kiomaneakorini paniãtakitikata. Ate nirekari Teoso iokanapirena atãonoka inakari asãpiretinii.
6 Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori txari notamoni: "Xoteo minakonimoni pisãpiretakiti erekapitikari. Apikomoni ate sãkire !auari ninoa pisãpiretini ĩkapani," itxana. Ninoa auĩtetxiakori itxauana, iuaritika Teosomoni ninoa apanakini kãkiti poiãorini atokotxikana itxauana, kotxi Teoso atamatari aãkixinire. Ininiãkara nota !nipĩkari auĩtetxi.
7 Ninoa Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori apokaerekatari niparĩka. Ninoa imarotari Teoso sikano nota ia parĩkatxi, ia iokanapirenatxi erekari nisãpiretinina Xoteo minakaniua. Iua atokotxikana Teoso sikari parĩkatxi Petromoni, iokanapirenatxi erekari Xoteoakori isãpiretini ĩkapani.
8 Teoso iokanatari Petro Xoteoakorimoni, ininiã isikaposotiiretari iua ninoa sauaki iparĩkauatakasaaki. Iua atokotxikana Teoso iokanatano nota Xoteo minakonimoni. Nota apaka isikaposotiireta ninoa sauaki niparĩkauatakasaaki.
9 Iuasaaki ninoa auĩteakori Txiako, Petro, Xoão pakini imarotari Teoso sikinino notamoni ia parĩkatxi, ininiãkara imaĩkarina niuako, Panapee uako pakini, kotxi akinika aparĩkauata Teoso ĩkapani. Akinika aãpokaerekatari nota, Panapee pakini sãpiretiniri Teoso sãkire Xoteo minakonimoni. Akinika aãpokaerekatari Txiako, Petro, Xoão pakini sãpiretiniri Teoso sãkire Xoteoakorimoni.
10 Ninoa paniãtaua ate matxineiroteni atiretini. Iuanoka ipaniãtaua. Napokaerekatari ninoa sãkire, kotxi ninirekapitikari matxineiroteni nitiretini.

Paoro Õtãkikari Petro

11 Eereka Petro motikaẽtaua ate Ãtxiokia sitatxiti aãuakasaaki. Iuasaaki Petro kamakiti na atãoni. Ininiãkara nota sãkirauata Petro apisatoõ: "Petro, pite kerokari," nitxari iua.
12 Merepanika Petro nipokota ikiniõtika aĩtariakori Xoteo minakonikata. Eereka ãtikaka kikiãkini apoka Txiako iokanatakini. Iuasaaki Petro pĩkana ninoa, ininiã kona inikaika aĩtariakori Xoteo minakonikata, Xoteo kiomaneakorini sãkire xika, kotxi ninoa sãkire: "Kãkiti Teoso takaõtxikare iĩtoã mauakaniã, !pinipokotape ninoakata," itxana ninoa sãkire. Petro pĩkana Txiako iokanatakini, kotxi ninoa nirekari Teoso takaõtxikare auini aĩtariakori ĩtoã, Xoteo minakaniua ĩtoã.
13 Apanakini Xoteoakori Xesosi sãkire auiãkani apaka kamari Petro kamakiti atokokana, ininiã ninoa apaka kerokari. !Inipokotaikana aĩtariakorikata, Xoteo minakanikata. Ninoa kerokiniri xika Panapee apaka kerokari. Iua apaka !inipokotaika aĩtariakorikata, Xoteo minakonikata.
14 Nimarotakasaakiri ninoa kerokiniri ikamakitina, nota misãkiretari Petro ikinimane õkiãtaã, kotxi ninoa !ikamari atão inakari. Teoso iokanapirena erekari iaõka !ikamana. Nitxari iua: "Xoteokarai, iuaritika pauanãta Xoteo minakaniua sauaki, ininiã Xoteo kamakiti atoko !pikamaika. Xoteo minakaniua atoko pitxaua. Ininiãkara kinirepa pite paniãtana Xoteo minakaniua: 'Hĩkĩpitariko Xoteo kiomaneakorini sãkire?' !Erekari," nitxa Petromoni.

Xesosi Sãkire Auikiko Kamaerekatari Kãkiti

15 Ate Xoteo atxaua, kotxi aĩri, ainoro pakini Xoteo txaua apaka. Xoteo kiomaneakorini sãkire: "Xoteo minakaniua maerekati kamakani itxauana," itxana isãkirena. Xoteo minakaniua !atxaua ate.
16 Aimarotari, aãuikiniãri Xesosi Kristo sãkire, iua kamaerekatari aãkixinire, ininiãkara Teoso apakapaua. Kitxakapirĩka Teoso sãpiretari Moisesi ipaniãtakiti kãkiti kamini tĩkane. Ininiãkara Moisesi iõkatsopatari ikara Teoso sãkire. Txamari !aposotari akaminiri imakinika Teoso paniãtakiti, Moisesi iõkatsopatakiti, ininiãkara ! ikamaerekatari aãkixinire. !Apakapaua ate. Ate auikari Xesosi sãkire ereka anini ĩkapani, ininiã Teoso

apakapapitikaua ate. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ikinika !aposota akamini, ininiã Xesosi kamaerekatari aãkixinire Teoso apakapiniua ĩkapani, Kristo sãkire aãuikasaaki.
17 Anirekasaakiri Teoso kamaerekatinina, aãpoka Kristomoni. Iuasaaki aimarotari maerekati kamakani aniniua. Iuaritika Kristo makatxakari amaerekani Teoso apakapiniua ĩkapani. Ikara atoko ininiã, atxiĩti Kristo nirekatari maerekati akamini, imakatxakiniri ĩkapani? Konapitini.
18 Atxiĩti kãkiti imarotari Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti kamiko na kamaerekatari kãkiti ãkixinire, ininiã itakanapari ninoa paniãtakiti ikamini. Atxiĩti ãti õti iuaĩkana ikamari ninoa Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti iaõka, ininiã iuasaakiikarako ikerokari.
19 Moisesi iõkatsopatakiti oerekano nota ipĩkari atoko nininiua, kotxi nota kona posotari ikinika Moisesi iõkatsopatakiti iaõka nikamini, ininiã nimisiritiko auapitikako. Ininiã nimarotari Moisesi iõkatsopatakiti kona makatxakari nimaerekani. Ininiã nimarotari Xesosi sãkire auiãkarinokara auapinininiika. Ininiã uatxa ikiniõtika ninirekari Teoso nireẽkitinoka nikamini.
20 Xesosi okaãka aamina ĩpiriãmitakari nopini. Aamina ĩpiriãmitakari nopini okakori atoko nitxaua, kotxi maerekati mitxi nikamakiti ! ninirekaikari nikaminiri. Mitxi ninireẽkiti kona auaika. Iuaritika auãkipanika nitxaua, kotxi Kristo aua nãkixinireẽ. Teoso ãkiri sãkire nauikiniã, auãkipanika nitxa. Iua tiretano nota. Iua ipĩpe nota ĩkapani.
21 Moisesi iõkatsopatakiti kamiko kamaerekatiniãua ate, kinirepa Xesosi ipina? Moisesi iõkatsopatakiti kamiko na xatiki kamaerekataua ate. Teoso tiraõkinokara kamaerekatari aãkixinire.

3

Natokopa Itxa Teoso Kamaerekatiniua?

1 Hĩte Karásia tixini auakanii kona kiĩkitei hĩte. Kipa misirienetai hĩte atão inakari himakamakani ĩkapani? Kotxi himarotapitikari atão inakari. Himarotari Xesosi Kristo ipina aamina ĩpiriãmitakari nopini amaerekani imakatxakini ĩkapani. Ate oerekapekai ikara atão inini.
2 Ianoka nipimaãi hĩte: Kisaakipa hãpakapari Erekari Matamatakoti? Hãpakapatari iua, Moisesi paniãtakiti hĩkamakasaaki? Konapitini. Hãpakapatari Erekari Matamatakoti Teoso iokanapirena erekari hãuikasaaki? Ari, Teoso iokanapirena erekari hãuikasaaki, iuasaakiikara hãpakapari iua Erekari Matamatakoti.
3 Kipa iomaiĩkitetai hĩte? Merepanika Teoso sikari Erekari Matamatakoti hĩtemoni, ininiã Erekari Matamatakoti sikaposotiiretai hĩte Teoso paniãtakiti hĩkamini ĩkapani. Uatxa hĩxinikatari Teoso paniãtakiti hĩkamini hĩteka posotiireẽkani? Konapitini. Kona hĩte posotari.
4 Himisiritapeẽkaika Xesosi sãkire hãuikini xika. Kinirepa himĩteenekatari himisiritiko? Atauako uatxa kona hãuikaikari mitxi hãuikakiti Xesosi sãkire?
5 Kirisaakipa Teoso sikari Erekari Matamatakoti hĩtemoni? Kirisaakipa Teoso oerekari iposotiire hĩtemoni? Atauako ikara atoko itxa Moisesi paniãtakiti hĩkamakasaaki? Konapitini. Isikai Erekari Matamatakoti, oerekai iposotiire, Teoso iokanapirena hãuikasaaki.
6 Hĩxinikariko Apraãoni. Apraão auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso kamaerekatari iua, ininiã Teoso apakapari iua.
7 Ininiã ninirekari himarotiniri, kãkiti Teoso sãkire auiãkani Apraão apika mekaniriakori atão inakani itxauana ninoa.
8 Teoso kamaerekatari Xoteo minakaniua, kotxi ninoa auikari Xesosi sãkire. Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara Teoso iokanapirena erekari Apraãomoni. Ikara iõkatsopari txari: “Nota sikariko erekari ikinimane kãkitimoni, kotxi pite Apraão auikari nota sãkire.”
9 Apraão kĩpitari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso takari erekari iuamoni. Iua atokotxikana Teoso takari erekari iua sãkire kĩpitakanimoni.

10 Apanakini uãkatari Teoso apakapinina ninoa, kotxi ikĩpitarina Moisesini sãkire.
Txamari Teoso misirikare pamonõkonipaniriko ninoamoni, kotxi Teoso sãkire
iõkatsopatakori txari: “Teoso misiritariko kãkiti ikinika Moisesi paniãtakiti ikiniõtika
imakamakanisaaki.”
11 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: “Teoso kamaerekatariko kãkiti, iua sãkire auiãkani.
Ininiã isãkire auiãkani auapininiika itxako Teosokata,” itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
Ininiãkara aimarotari Moisesi paniãtakiti kĩpitiko kona kamaerekatari kãkiti.
12 Moisesini iõkatsopatakiti kona paniãtaua aãuikiniri Xesosi ipinini amaerekani
imakatxakini ĩkapani. Moisesi iõkatsopatakiti paniãtaua akaminiri ikinika Teoso
paniãtakiti. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: “Kãkiti, Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori
ikinika makerokakatirako auapininiika itxako Teosokata,” itxa Teoso sãkire
iõkatsopatakori.
13 Txamari ãtika Teoso paniãtakiti Moisesi iõkatsopatakiti akerokiniã, amisiritaãkako.
Kristo makatxakaua ate ikara misirikaretxi monõkori, kotxi Teoso misiritari Xesosi
Kristo aamina ĩpiriãmitakari nopini ate maerekani xika ate mapinakani ĩkapani. Teoso
sãkire iõkatsopatakori txari:
Kãkiti aamina nopini okakori Teoso misiritakiti itxaua.
14 Teoso sikaenetari erekari Apraãomoni. Kristo ipĩpe hĩte Xoteo minakaniua ikara
erekari hãpakapini ĩkapani. Ininiã Xesosi Kristo sãkire aãuikasaaki, aãpakapari mitxi
Teoso sikaenetakiti. Aãpakapari aãkixinireẽ Erekari Matamatakoti, Teoso sikaenetakiti
atemoni.

Teoso Sikaenetakiti Sãkiretxiti

15 Nitariakori, ikinimane kãkiti imarotakiti nisãpiretaiko hĩte, noereẽkiti sãkiretxiti
iteene himarotini ĩkapani. Ipi kãkiti aua itiina isikaenetakakana. Iuasaaki, iõkatarina
iuãkana isikaenetakitina tsopaã. Eereka !auiritaãkana imaxinĩkaretinirina isikaenetak-
itina. Apaka !auiritaãka sãkiretxi apikomoni itakinina isikaenetakitina tsopaã. Teoso
sikaenetakiti inakitiakorimoni ikara atoko itxa.
16 Himarotariko ia. Teoso sikaenetari erekari Apraãomoni, Apraão apika mekanirimoni
apaka. Teoso sãkire iõkatsopatakori na txari: “Apika mekaniriakori.” Teoso sãkire
iõkatsopatakori txari: “Apika mekaniri.” Ininiã ãtika apika mekaniri. Kristo itxaua iua.
17 Ia ninireka nisãpiretinii. Kitxakapirĩka Teoso sikaenetakiti Apraãomoni apokapeka.
Koatrosẽtosi trĩta pakini anokanani Apraão auaka atoko, Teoso sãpiretari Moisesi
ipaniãtakiti iõkatsopatini ĩkapani kãkiti kamini ĩkapani. Moisesi iõkatsopatakiti kona
xipokari Teoso sikaenetakiti Apraãomonikari.
18 Teoso sikari Kristo kãkitimoni, kotxi mitxi isãpiretari isikaenetakiti Apraãomoni.
Teoso sikasaakiri ipaniãtakiti sãkiretxiti Moisesimoni ikara iaõka kãkiti kamini ĩkapani,
isikaenetakiti auapeka iuasaaki. Ipaniãtakiti sikiko !ixipokari isikaenetakiti.
19 Ininiãkara kininiãpa Teoso sikari ipaniãtakiti Moisesimoni kãkiti kamini ĩkapani?
Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekaua maerekati kamakaniua ate, kotxi !aposo-
tari ikinika ipaniãtakiti akamini. Kristo, Apraão apika mekaniri ĩkorapokoriti apokini
apisapanika, Moisesi iõkatsopatakiti oerekaua Teoso nireẽkiti akamini ĩkapani. Teoso
sikaenetakiti itxaua Xesosi Kristo. Teoso sikasaakiri ipaniãtakiti sãkiretxiti Moisesimoni,
Teoso nitiriakori aua iuaãtaã. Teoso sãpiretari isãkire Moisesimoni. Eereka Moisesi
sãpiretari kãkiti.
20 Teoso sãpiretakasaakiri Apraão isikaenetakiti, !ipaniãtari ãti kãkiti sãpiretiniri Apraão.
Teosonokara sãpiretari Apraão.

Moisesi Iõkatsopatakiti

21 Moisesi iõkatsopatakiti aãuikiniã, atxiĩti ! anirekaikari Teoso sikaenetakiti?
Anirekapitikari. Akiomaneakorini paniãtakiti sãkiretxiti, kona txĩkitakaua aãuapininiika
anini tĩkane. Ininiãkara akiomaneakorini sãkire kona kamaerekataua ate, ininiã Teoso

kona apakapaua ate, ininiãkara kona aãuapininiika !atxa Teosokata. !Auari mauiritakoti sãkiretxiti kãkiti auapininiika inini txĩkitakakari.
22 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: “Ikininape kãkiti kamari maerekati.” Kateia ãki auakani atoko atxaua, kotxi !aposotari erekari akamini. Teoso sikaenetakiti sikaãka Xesosi Kristo sãkire auiãkanimoni.
23 Xesosi Kristo sãkire auikiko apisa, kãkiti kateia ãki auakani atokokana itxauana. Kãkiti moiaãkari atoko itxaua Teoso paniãtakiti Moisesimoni sikakori. ! Aposotari anirekinimoni asini. Uatxara aposotapitikari anirekinimoni asini, kotxi Xesosi apokapeka ĩkorapokoriti. Ipinapeka kãkiti ĩkapani, ininiã uatxa aãuikiniãri iua sãkire, kona Teoso misiritaikaua uatxa.
24 Kristo mapokakani apisa, ate oerekakari atoko itxaua Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori. Kristomoni anikakari atoko itxaua ikara. Kristo apokasaaki, Teoso kamaerekataua ate, kotxi aãuikari Kristo sãkire.
25 Uatxa apokapeka Xesosi Kristo sãkire auikiko. Ininiãkara Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !imoiaãikaua ate.
26 Teoso anaakori hĩtxaua, kotxi hãuikari Kristo Xesosi sãkire.
27 Hĩte patxisatapeẽkaika, ininiãkara hĩpatxisatiko oerekari apanakini Kristo ãtipirika himoianatini ĩkapani. Ininiãkara Kristo atokopeka hĩtxa.
28 Ikara atoko aniniã, akinika Kristo Xesosi nakiti atxaua, kotxi akaikotapika iuakata. Xoteoakori, Xoteo minakaniua, nitiritxi, nitiritxi minakaniua, kiki, sito, amakinika Kristo nakiti atxaua.
29 Kristo nakiti pininiãua, Apraão apika mekaniri pitxaua apaka. Ininiã pite apakapapitikariko Teoso sikaenetakiti.

4

Teoso Anaakori

1 Apikomoni nisãpiretaiko hĩte ãti sãkiretxiti. Amarini !apakapari irini tii itakanapakiti iua ĩkapani, kotxi xapitipanikari. Ikinipoko irini nakiti imi nakiti txapekaua, iuaritika na apakapapanikari. Axapitipanika inakasaaki, nitiritxi atoko itxaua.
2 Axapitipanika inakasaaki apanakini moiaãri iua. Ninoa nĩkatari itxineirote. Irini ketotiniri manapi apokasaaki, imi apakapari ikinika irini tii itakanapakiti.
3 Mitxi iua eenetxi atoko atxaua ate. Nitiritxi atoko atxaua ate. Akiomaneakorini paniãtakiti sãkiretxiti amoiaãkiri atoko itxaua, kotxi oerekaua akamakiti tĩkane.
4 Teoso iokanatari imi kãkitimoni iketo manapisaaki. Sito ĩto ãki aua merepanika, ikinimane kãkiti atoko. Iua kĩpitari ikinika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori.
5 Amakamakaniãri ikinika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori, amisiritiko auapitika. Xesosi makatxakaua ate amamisiritakoni ĩkapani. Ininiã Teoso anaakori atxaua.
6 Teoso anaakori aniniãua, Teoso iokanatari Erekari Matamatakoti imi nakiti aãkixiniremoni. Ininiã iua Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auiniã, aãkiritari Teoso: “Papai, niri,” atxariko.
7 Ininiã nitiritxi atoko !atxaikaua. Teoso anaakori atxapekaua. Iua anaakori aniniãua, ikini isikaenetakiti isikaua atemonikari, kotxi Kristo makatxakapekari amaerekani.

!Erekaxinireri Paoro Karásia Auakani Xika

8 Mitxi hĩte ! imarotari Teoso. Iuasaaki nitiritxiakori amotakoni atoko hĩtxaua. Hĩparĩkauata teoso minakaniua ĩkapani.
9 Uatxa hĩte imarotari Teoso. Ari, uatxa Teoso imarotai hĩte. Ininiã kinirepa hĩte nirekari hĩkanapiriini mitxi hĩauĩteakorimoni. Kona kaposotiirena ninoa. !Kiĩkitena ninoa. Kinirepa hĩte nirekari iuaĩkana ninoa nitiriakori amotakoni atoko hininiãua? Kinirepa hĩte nirekatari iuaĩkana hãuikiniri ninoa oereẽkiti sãkiretxiti?
10 Hĩte nirekari Xoteo kamakiti atoko inakari hĩkamini. Hĩuãkatari Teoso apokaerekatinii hĩte, kotxi ninoa kiinirite atokotxikana hĩte apaka kama.

11 Ininiã !erekaxinireno nota ikara nikenakoenetini. Atauako maxikatiĩka nota
sãpiretari Teoso sãkire hĩtemoni?
12 Nitariakori, nota iteene õtãkikai hĩte. Hĩtakanapariko Xoteo kiomaneakorini
paniãtakiti hĩkamini. Nota atoko hĩtxako, kotxi hĩte sauaki nauakasaaki nota hĩte atoko
nitxaua. Xoteo minakaniua atoko nitxaua. Hĩtekata nauakasaaki, !himisiritano nota.
Hĩtiretano nota.
13 Hĩxinikari merepitipanika Teoso iokanapirena erekari hĩte nisãpiretakasaaki, nami-
anare xikara nisãpiretai hĩte, hĩtekata nauakasaaki.
14 Iuasaaki namianatakasaaki, hĩparĩkauatapitipo nota ĩkapani. !Hinaiakakano. !
Hĩokanatano nisini namianare xika. Hĩte apakapano nota Teoso nitiri iaxitikiri
hãpakapini atokokana. Hĩte apakapano nota, Kristo Xesosi hãpakapini atokokana.
15 Iuasaaki hĩte iteene hĩpoxokoniuata. Nimarotari ereka hinini, kotxi noki ami-
anatakasaaki, hĩposotaãkamariko, himakatxakamariko hĩteka oki notamoni hĩsikini
ĩkapani.
16 Atauako uatxa himokaiakari nitxataua nota, atão inakari nisãpiretinii xika?
17 Ninoa kamisirienererini iteene tiretapitikamai hĩte, txamari ninoa ãkixinire
nireẽkiti !erekari hĩte ĩkapani. Inirekarina hĩte omanatiniua ate. Inirekarina hĩte
apokaerekatinina ninoanoka.
18 Erekari kãkiti iteene tiretinii hĩte, ãkixinire inireẽkiti erekari inakasaaki. Nota
hĩtekata nimauakanisaaki apaka, erekari kãkiti iteene tiretinii, ãkixinire inireẽkiti erekari
inakasaaki.
19 Hĩte namariteni nota tiretakini atoko hĩtxa. Hinoro atokotxikana nitxa nota. Ka-
iamapeka auaenetakaro atoko nitxa, kotxi nota atatsiirauata hĩte xika. Kristo kamakiti
atokotxikana hĩkamakasaaki, iuasaakinoka nitsii nãkixinire auakari iotoka.
20 Kinirão auaka nitxa hĩtekata uatxa. Ninirekari aãpisatoõtakakiniua, ininiã nixinikak-
iti ipinimonipo itxa atxiĩti. !Erekaxinireno nota hĩte xika.

Akaa, Sara Pakini

21 Hĩte Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti nireẽkani, himarotatari ninoa sãkire?
22 Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua, ipi Apraão anaakori aua. Sito niterotxi
iamotakitokata aua imi ãti. Niterotxi minakotokata ĩtanorokata aua ãti imi.
23 Akaa inakoromoni, niterotxi iamotakitomoni imi aua, kotxi Apraão sirĩka oakata.
Imi aua Saramoni niterotxi minakotomoni, kotxi Teoso sikaenetari iua imi.
24 Apraão anaakori oerekaua Teoso parĩka kãkiti ĩkapani. Iparĩka ipi aua, naia sito
ipi atoko. Akaa inakoro ãkiri nitiritxi amotakori itxaua. Teoso parĩka õtanoxiratari
Sinai inakori iua auakasaaki, niterotxi Akaa atoko itxa. Teoso paniãtakiti iuasaaki
amakamakaniã, amisiritiko auapitikako, nitiritxi amotakori atokotxikana. Nitiritxi
makamakaniãri ipatrãote paniãtakiti imisiritiko auapitikako.
25 Ininiãkara õtanoxiratari Sinai inakori Arápia tixini auakari Akaa atoko itxa. Apaka
ĩkorasaaki Xerosareẽ sitatxiti oa atokokana itxa, kotxi Xerosareẽ auakani Akaa anaakori
atoko itxana ninoa. Nitiritxiakori amotakoni atoko itxana. Ninoa Xerosareẽ auakani !
ikamari ikinika Teoso paniãtakiti, ininiã Teoso misiritapitikanako ninoa.
26 Ãti Xerosareẽ auapitika, iaxiti auakari Xerosareẽ, Teoso tixine. Xerosareẽ iaxiti
auakari Sara atoko, kotxi Sara niterotxi amotakoro !otxaua oa. Ate inoro atoko
otxaua oa. Sara ãkiri atoko atxaua, kotxi amisiritiko !auaika. Aãuikiniãri Xesosi sãkire,
akiomaneakorini kona paniãtaikaua ate ninoa nireẽkiti akamini.
27 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Pite sito meenetoi pipoxokoniuatako. Pite sito pauãkitakarauatini tsii mimarotakatoi,
pixikarauata pipoxokoniritika, kotxi pite takanapakoroi, itori pamariteakori
auako. Kĩtaniriro poiãoka oamariteakori auako,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

28 Ininiã nitariakori, Sara ãkiri, Isaki inakori atoko atxaua, kotxi Teoso sikaenetari Apraão imi Saramoni auini. Iuatxikana Teoso sikaenetaua Xesosi amaerekani imakatxakini ĩkapani, Teoso anaakori aniniua ĩkapani.
29 Akaa ãkiri Isimaeo inakori iponaniã, kotxi Apraão nirekari imi, ininiã iua sirĩka Akaakata. Sara ãkiri Isaki inakori iponaniã Erekari Matamatakoti posotiireẽ. Eereka Isimaeo misiritari Isaki. Iua atokokana itxa uatxa. Teoso anaakori minakaniua misiritari Teoso anaakori.
30 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Hĩokanataroko niterotxi iamotakoro osipinini imikata, kotxi niterotxi ãkiri kona apakapapaniri ipixini iri tii. Niterotxi minakoto ãkirinoka apakapari iri tii,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
31 Ininiã nitariakori, niterotxi amotakoro ãkiri atoko !atxaua. Niterotxi minakoto ãkiri atoko atxaua.

5

Takaõtxikari !Ikamaerekatari Kãkiti

1 Nitiritxi kamari ipatrãote nireẽkitinani. Ikara atoko uatxa !atxaika, kotxi aãuikari Kristo sãkire. Kristo makatxakapekaua amisiritiko monõkoni. Ininiãkara nitiritxi amotakoni atoko iuaĩkana !hĩtxapeua. !Hãuiritapiri kãkiti paniãtinii ninoa auiãkiti hãuikini.
2 Hĩkenakotako. Nota Paoro sãpiretaiko hĩte. Hãuiritiniãri takaõtxikari takiko hiĩtoã Xoteo atoko, ininiã hãuikari takaõtxikari kamaerekatinii hĩte Teoso apakapinii ĩkapani. Txamari na atão. Kristonoka kamaerekatari kãkiti Teoso apakapini ĩkapani. Erepaniko, pinirekiniãri takaõtxikari, !pinirekaikari Kristo.
3 Iuaĩkana nota õtãkikai hĩte. Hãuiritiniãri takaõtxikari takiko hiĩtoã Xoteo atoko, ininiã Moisesi paniãtakiti ipixini hĩkamapeka. Ikara atoko hininiã, ikinika ipaniãtakiti hĩkamako.
4 Ãtikaka hĩte nirekari Moisesi paniãtakiti hĩkamini Teoso kamaerekatinii ĩkapani. Txamari ikara atoko hinirekiniã, hĩtakanapari Kristo. Ininiãkara Teoso !iposotari ikinipoko erekari isikinii.
5 Atepekana, ate auikari Xesosinoka txĩkitakiniri kãkiti ereka inini ĩkapani, Teoso apakapapini ĩkapani. Ikamaerekataua Erekari Matamatakoti posotiireẽ, kotxi aãuikari Xesosi sãkire.
6 Takaõtxikari hiĩtoã auiniã, iua takaõtxikari !ikamaerekatai hĩte. Takaõtxikari hiĩtoã mauakaniã, takaõtxikari mauakani !ikamaerekatai apaka. Kristo Xesosi nakitiakori aniniãua, Teosora kamaerekataua, kotxi aãuikari Xesosi sãkire, ininiã atiretari iua.
7 Merepanika hĩte auikapitikari Xesosi sãkire. Kipa xipokatari atão inakari Teoso sãkire hãuikini? Natokopa itxa Teoso sãkire atão inakari hĩtakanapini?
8 Hĩte akiritakari itxaua Teoso. Kona iuani xipokari hãuikiniri atão inakari isãkire.
9 Kãkiti sãkire txari: “Pão ãtikaãkari axapitiri ipani, iuaritika iãtikakakiti itori ipe.” Iua atokokana ãtika maerekati kamakari xika kaiãopokori kãkiti kamari maerekati.
10 Teoso kamaimaroretano nota hĩte takanapiniri hĩkerokakiti, atão inakari hĩkamini ĩkapani. Hĩte nitariakori hĩtxaua, kotxi Apiananiri nakitiakori atxaua, ininiãrako nimarotari nota õtãkikinii iaõka hĩkamapanikako. !Nimarotari iua kiki himisirienetakiri. Ia nimarota. Teoso misiritapanikariko iua.
11 Apanakini sãpirenãtari: “Paoro paniãtari Xoteo minakaniua takiniri takaõtxikari iĩtoãna.” Na atão ninoa sãkire. Nipaniãtaãkamariko takaõtxikari takiko, nimisiritiko !auamako. Kona nipaniãtari Xoteo minakaniua takiniri takaõtxikari iĩtoãna. Ikara xika nimisiritaãka. Nisãpiretari ia: Kristo aamina ĩpiriãmitakari nopini ipĩpe amaerekani imakatxakini ĩkapani. Kristonoka kamaerekataua Teoso apakapiniua ĩkapani. Ikara noerekakiti xika nimisiritaãka.
12 Ninoa kamisirienererini nirekiniãri itsiki mata kisauakiko, erekari itsikipati tsotatiko apaka. Nomanãkarauata, ninoa misirienetinii xika.

13 Nitariakori, Teoso akiritai hĩte iua nakitiakori hininiua ĩkapani, ininiãkara uatxa
hĩposotari hĩteka nireẽkiti hĩkamini. Iuaritika !hĩkamapiri maerekati hiĩto nireẽkiti. Ia
hĩkamako: Hĩtiretakakauako ãtipirika. Ikara atoko hininiã, himoianatakakauako.
14 Teoso paniãtakiti txari: "Pitiretana apanakini piteka pitiretiniua atokokana." Ikara
paniãretxi pikaminiã, pikamapekari ikinika Moisesi paniãtakiti.
15 Kaxipiri ĩtopa auakani atoko !hĩtxape. Ninoa karotakakaua, okakakaua itxana.
Erepaniko. Kaxipiri ĩtopa auakani atoko hininiã, hĩxipokakauako.

Aĩto Nireẽkiti

16 Nõtãkikare ia atoko itxapaniko: Hãuiritariko Erekari Matamatakoti oerekinii iua
kimapore ikiniõtika. Iua hĩkimapore oereẽkari ininiãua, !hĩkamapiri maerekati hiĩto
nireẽkiti.
17 Aĩto !inirekari Erekari Matamatakoti nireẽkiti. Iuatxikana Erekari Matamatakoti !
inirekari hiĩto nireẽkiti. Erekari Matamatakoti mokaiakari itxaua aĩto. Ininiã aãkixinire
nireẽkiti !aposota akamini aĩto nireẽkiti xika.
18 Iua Erekari Matamatakoti oerekiniãi pikimapore ikiniõtika, pikaminiãri iua
nireẽkiti, ininiã Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti !oerekaikari pikimapore.
19 Aimarotapitikari kãkiti ĩto nireẽkiti. Inirekari ĩtaniritxi minakotikatika osirĩkini,
ĩtanorotxi minakotokatika isirĩkini, mitxitakari ãtokata isirĩkini. Kãkiti ĩto nirekari kãkiti
xinikaxitititiniri maerekati iĩto nireẽkiti. Kãkiti ĩto nirekari ãti kãkiti ĩto, maerekati
ikaminina ĩkapani.
20 Kãkiti ĩto nirekari teoso kãkiti kamakiti iteosone ĩkapani. Kãkiti ĩto nirekari
maerekani matamatakoni paniãtakiti ikamini. Kãkiti ĩto nirekari omanãkaretxi,
neenamatxi, xikoretxi, norikaretxi, iuikaretxi. Kãkiti ĩto nirekari kãkiti omanatiniri
apanakini.
21 Kãkiti ĩto nirekari ãti kãkiti tii. Inirekari okanitxi, poãtakatxi, maerekati kiiniriti
ikamini. Ikara atoko inakari maerekati kãkiti ĩto nireẽkiti. Uatxa nipinitai hĩte, mitxi
nipinitinii atokotxikana. Ikara maerekati kamakani !auapani Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.

Erekari Matamatakoti Nireẽkiti

22 Iua Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auiniã, !ikara atokoni itxa akamakiti. Iua
Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auiniã, atiraõkiuata. Apoxokoniuata. Erekaxinireua.
!Katimari aomanãkarauatini. Aamonĩkarauata. Erekaua. Akamaenetakiti akamapitika.
23 Ate !iuikaua. !Akamari maerekati aĩto nireẽkiti. Ikara atoko atxa, Erekari
Matamatakoti aãkixinireẽ auiniãua. Ikara atoko aniniã, amisiritiko !auari.
24 Kristo nakitiakori aniniãua, !anirekaikari akaminiri maerekati aĩto potxitakiti, aĩto
nireẽkiti. Amanirekakiniti aõkini atokokana, aõkapekari maerekati aĩto nireẽkiti.
25 Erekari Matamatakoti txĩkitakari axinire auãki inini, ininiãkara makamari ikinipoko
iua nireẽkiti ikiniõtika.
26 !Apakata aãuikiniua. !Apakata aneenamauatini. !Apakata axikotakakiniua.

6

Himoianatakakiniua

1 Nitariakori, hĩte Erekari Matamatakoti nireẽkiti kamakanii, himarotakasaakiri
aĩtari kaminiri maerekati, hõtãkikariko iua imaerekani itakanapini ĩkapani. Hõtãkikariko
hĩtiraõkiritika. Iuasaaki erepaniko, kotxi atxiĩti hĩte apaka nirekari iua maerekani
atokotxikana hĩkamini.
2 Himoianatakakauako hĩtapara poiãonoka inakasaaki. Ikara atoko hininiã, hĩkamari
Kristo paniãtakiti apanakini hĩtiretini.
3 !Erekari ate iuikiniua. Kãkiti minakati: "Apiari nota," inakari, iuanika misirienetaua.
4 Erekari nataerekatiniri notaka kamakiti. Erekari atxiĩti? Nikamakiti ereka ininiã,
nipoxokoniuata. !Apakata nãkixinireẽ nixinikiniri: "Iua ãti kamakiti apiaerekata. Nota
kamakiti poião erekari." !Apakata ikara atoko ninini.

5 Ikininape kãkiti aua iparĩka kasãpaniri. Iuanoka posotari ikaminiri.
6 Teoso sãkire oereẽkari oerekiniãi pite Teoso sãkire, iuasaaki minakati auiniãi pisikari iuamoni. Nipokori atxiĩti, txineiro atxiĩti, pisika iuamoni, kotxi iua kikiote !auari.
7 Piteka ! pimisirienetapeuako, kotxi ! piposotari Teoso pimisirienetini. Teoso misirienetakari ! auari. Pikikioteẽ mitxi pitakakiti iaõka papakapa. Iua atokokana pikamakiti ereka inini, papakapari erekari. Pikamakiti maerekati inini, papakapari maerekati.
8 Piĩto nireẽkiti pikaminiã, papakapari piĩto siãkitinoka. Piĩto sikai ipĩkitxinoka. Teoso misiritapitikai. Erekari Matamatakoti nireẽkiti pikaminiã, papakapari iua siãkiti. Iua siãkiti Teosokata ãtipirika pauini ĩkapani.
9 ! Apakata asãpakini erekari ikiniõtika akamini. Makamari erekari ikiniõtika, maiotokakanikaua anini. Erekari akamini amaiotokakaniã, erekari Teoso sikakiti aãpakapini apokapitikako.
10 Ininiã aposotakasaakiri, makamari erekari ikininapemoni. Merepanika makamari erekari aĩtariakorimoni Xesosi sãkire auiãkanimoni.

Imapotõkire Õtãkikaretxi

11 Hãtamatariko ia niõkatsopare mitari. Ia iõkatsopari imapotõkire nota niuakoã niõkatsopatakiti.
12 Apanakini hĩte sauaki nirekari ninoaka apokaerekatiko, ininiã isãpiretari kãkiti potxitakitinoka. Ninoakara paniãtai hĩtakiniri takaõtxikari hiĩtoã. Kininiãpa ninoa nirekatari takaõtxikari hĩtakini? Ninoa misiritiko monõkoni xika, ninoa paniãtari Xoteo minakaniua takiniri takaõtxikari iĩtoãna, ininiã Xoteoakori potxitari ninoa oereẽkiti sãkiretxiti. Inirekarina Xoteoakori apokaerekatinina ninoa. Txamari Kristonoka kamaerekatari kãkiti, kotxi ipĩpe aamina ĩpiriãmitakari nopini kãkiti maerekani imakatxakini ĩkapani.
13 Ninoa kamisirienererini kamari Moisesi paniãtakiti takaõtxikari itakinina iĩtoãna. Txamari ikinika Moisesi paniãtakiti !ikamana. Ninoa nirekari hĩte takiniri takaõtxikari hiĩtoã, ininiã eereka ninoa iuikaua, kotxi hĩte kamari ninoa paniãtakiti.
14 Kona ninirekari niuikiniua. Teoso !inirekari niuikiniua. Nota iuikari aãuĩte Xesosi Kristo. Iuanokara niuika, kotxi iua ipina aamina ĩpiriãmitakari nopini ate ĩkapani. Ininiã nota !ninirekaikari Xesosi sãkire mauiãkani nireẽkiti. Iuatxikana ninoa !inirekari nota nireẽkiti.
15 Takaõtxikari hiĩtoã auiniã, iua takaõtxikari !ikamaerekatai hĩte. Takaõtxikari hiĩtoã mauakaniã, takaõtxikari mauakani ! ikamaerekatai. Teoso txĩkitakiniãi iua anaakori hininiãua, iuasaaki ikamaerekatai hĩte. Ininiãkara hãkixinire amaneri itxaua. Ininiã mitxi hinireẽkiti !hinirekaika.
16 Teoso kamaerekaxiniretai hĩte, ikara sãkiretxiti hãuikasaaki. Iua amonĩkai hĩte. Ikara atoko Teoso kamari kãkiti iua nakitiakori ininiuana, atão Isaeo mekaniriakori ininiuana.
17 Ixipope ia iõkatsopari. Nipinitana nota kamamaxiretakani. ! Hĩkamamaxiretapeno, kotxi nimisiritaãkapeka. Nikaro mata auapeka niĩtoã. Auĩtetxi nitiri amotakori karo mata atoko itxa nikaro mata, kotxi Apiananiri Xesosi nitiri nitxaua.
18 Nitariakori, aãuĩte Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩte ãkixiniremoni. Ameẽ.

ÉPESO
Paoro Iokanatsopatakiti Épeso Auakanimoni

1 Nota, Paoro. Niõkatsopatari ia aãtsopa. Teoso nirekano Xesosi Kristo iokanatakiti
nininiua. Ininiã niokanatsopata Teoso nakitiakorimoni Épeso sitatxiti auakanimoni.
Kristo Xesosi sãkire auiãkanimoni, ipaniãtakiti kamakanimoni niokanatsopata.
2 Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ninoa
kamaerekaxiniretai hĩte.

Teoso Mereẽua Itixi Kamiko Apisapanika

3 Masãpiretari Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo iri: "Erekapitikai," kotxi itakapekari ikinika
erekari ate ãkixiniremoni, kotxi Kristo nakitiakori atxaua. Ikara erekari isikakiti Teoso
tixinekiri.
4 Itakari ikara erekari ate ãkixiniremoni, kotxi itixi kamiko apisapanika Teoso
mereẽpekaua Kristo nakitiakori aniniua. Imereẽua Teoso nireẽkitinoka akamini ĩkapani,
maerekati amakamakani ĩkapani, atiraõkiuatini ĩkapani.
5 Itixi kamiko apisapanika, Teoso mereẽua iua anaakori aniniua ĩkapani. Xesosi Kristo
ipĩpe ate ĩkapani, ininiã iua txĩkitakaua Teoso anaakori aniniua. Teoso txĩkitakaua iua
anaakori aniniua, kotxi iua potxitari ikara atoko ikamini. Inirekari ikara atoko ikamini.
Erekari ipotxitakiti ikamini tĩkane.
6 Teoso txĩkitakaua iua anaakori aniniua, kotxi inirekari asãpiretiniri: "Peerekari
ikinipoko erekari pisikakiti kãkitimoni." Teoso sikaua ikara erekari, kotxi iua tiretakiti
nakitiakori atxaua.
7 Xesosi iĩkitxitari amaerekani, kotxi iarẽka xiketa ate ĩkapani, ininiã Teoso max-
inĩkaretari amaerekani. Uatxa !imisiritaikaua amaerekani xika. Teoso kamari ikara
ate ĩkapani, kotxi ikinipoko erekari isika atemoni. !Ixipoka ikara erekari Teoso sikakiti.
Ikinipoko erekari aua iuamoni.
8 Kãkiti kona posotari iaõtiniri erekari Teoso sikakiti ate maerekati kamakanimoni.
!Kaiãotikori. Ikinipoko imaroretxi aua iuamoni. Atão inakarinoka imarota ikamini,
ininiã ikara erekari ikaminiãua.
9 Mitxi !aimarotari Teoso inireẽkiti ikamini tĩkane. Uatxa ikamaimaroretaua. Ipotxi-
tari oerekiniua inireẽkiti. Peerekari iua potxitakiti. Ãkixinireẽ ixinikari ikara ikamini.
10 Teoso ketotini õti manapi, ikinipoko iposope inakasaaki, iua apotiitariko ikinimane
itixine auakani, itixiã auakani pakini.
11 Xesosi Kristo nakitiakori atxaua, ininiã aãpakapari ate ĩkapani inĩkatakiti. Itixi kamiko
apisapanika ixinikari ikamakiti ate ĩkapani. Ikamari ikinika inirekakiti iaõka.
12 Iua mereẽua ate, merepitipanika Kristo sãkire auiãkaniua, ikinimane asãpiretini
ĩkapani: "Peerekari Teoso. Erekapitikari ikamakiti."
13 Hĩtepekana auikari Xesosi sãkire, atão inakari hĩkenakotakasaaki. Ikara atão in-
akari Teoso iokanapirena erekari itxaua, kotxi iua iokanapirena oerekai himaerekani
makatxakiko. Xesosi sãkire hãuikasaaki, Erekari Matamatakoti apoka hãkixinireẽ. Iua
Teoso takaõtxikare itxaua. Iua oerekai hĩte Teoso nakitiakori hininiua. Xesosi sikaene-
tapekari Erekari Matamatakoti atemoni iokanatini.
14 Isikaenetakiti Erekari Matamatakoti atemoni auape, ininiã aimarotapitikari
aãpakapiniri ikinika isikaenetakiti, inĩkatakiti ate ĩkapani. Iuasaaki Xesosi apakapaua
ate iua nakitiakori, iua iamotakini, kotxi imakatxakapekari amaerekani. Ikara atoko
ininiã, ikinimane kãkiti txari iua: "Peerekai pite. Erekapitikari ikinipoko pikamakiti."

Paoro Misãkiretiniri Teoso

15 Ikara atoko ininiã, nota kenakopiretakasaakiri Apiananiri Xesosi sãkire hãuikini,
ikinimane Teoso nakitiakori hĩtiretini nikenakopiretakasaaki,
16 nimisãkiretapikari Teoso hĩte ĩkapani. Nitxari iua: “Erekapitikai, kotxi pite makatx-
akari ninoa Épeso sitatxiti auakani maerekani,” nitxa.
17 Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo Teosone itxaua. Xesosi iri itxaua. Kaiotximereri iua
Teoso. Nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani ia atoko: “Pisikaimaroretana ninoa ãkixinire.
Ninirekari Erekari Matamatakoti oerekinina pite iteene imarotinina ĩkapani.
18 Piopinikariko ninoa ãkixinire atão inakari imarotinina ĩkapani. Pite akiritana ninoa
ikinipoko erekari apakapinina ĩkapani. Ikara poerekana ninoa imarotinirina ĩkapani,
iãtapinirina ĩkapani. Pikamaimaroretana ninoa pite nĩkatakiti pite nakitiakori ĩkapani.
Ikara pinĩkatakiti, pisikaenetakiti, peerekari. Itori pinĩkatakiti. !Ixipoka pinĩkatakiti. !
Kaiãotikori pinĩkatakiti pinakitiakori ĩkapani.
19 Pikamaimaroretana ninoa kaposotiire pinini. Ininiã piposotari iteene pisika-
posotiiretiniua ate pisãkire auiãkani. Ikara piposotiire !auari ãtimoni. Pataparari pite
posotiire.” Ia atoko nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani.
20 Ikara Teoso posotiire õkitikari Kristo ipĩkani sauaki auakasaaki. Iposo atoko iposoti-
ireẽ itakari Kristo apiari topãkiniãtaã, ikikomoni itixineẽ.
21 Ininiã Kristo Apiananiri itxaua. Iua posotiire apiata. Maerekani matamatakoni
auĩteakori posotiire poiãoka. Ĩkorapokoriti auĩtetxiakori posotiire poiãoka. Kristo posotiire
apiata. Ĩkorasaaki Kristo Apiananiri. Apaka katana Kristo atoko inakari !auari. !Auari ãti
kaposotiireri Kristo atoko. Kristo apiata.
22 Teoso txĩkitakari Kristo ikinimane auĩte ininiua. Itakari ikinimane imokaiakariakori
ikiti patapi, ininiã Xesosi paniãtakitinoka ikamana. Imokaiakari ! auaika. Ininiã
ikinipoko Teoso kamakiti auĩte itxaua Kristo. Teoso sikari iua isãkire auiãkani auĩte
ininiua. Inakitiakori kii atoko itxa Xesosi.
23 Iua ĩto atoko itxa inakitiakori, ininiã ikinimane inakitiakori sauaki iua aua.
Itxĩkitakari ikinipoko atão inini.

2

Mitxi Ipĩkani Atoko Atxaua

1 Hĩtepekana, Xesosi txĩkitapekari hĩxinire auãki inini. Mitxi, isãkire hãuikini apisapanika,
ipĩkani atoko itxa hãkixinire, Teoso manirekakiniti hĩkamini xika, himaerekani xika.
2 Iuasaaki hĩte kamari ikini sereti maerekati, ĩkorapokoriti auakani maerekani
atokokana. Iuasaaki hĩkĩpitari Satanasi sãkire, maerekani matamatakoni auĩte sãkire.
Iua, initiriakorikata aua ĩtima auiniãtaã. Iua parĩkauata Teoso sãkire makĩpitakani xinire
ãki.
3 Mitxipeka amakinika ate Teoso sãkire makĩpitakani atxaua, kotxi akamari maerekati
aĩto paniãtakiti. Iuasaaki akamari maerekati aĩto nireẽkiti. Akamari maerekati ax-
inikakiti iaõka iuasaaki. Ikinimane itixi auakani atoko, ate, apanakini apaka maerekati
kamakani atxaua iuasaaki, ininiã Teoso omanãkarauata amaerekani xika. Iposope
amisiritiko.
4 Iuaritika Teoso iteene amonĩkaua. Kaamonĩkareri Teoso atoko inakari !auari. Iua
iteene tiretaua. Ate maerekati kamakani atxaua, iuaritika itiretaua.
5 Ipĩkani atoko anakasaaki, maerekatinoka akamakasaaki, iuasaaki itxĩkitakaua auãki
anini, Kristo auãki inĩkitakini atoko. Iuasaaki imakatxakari amaerekani, kotxi inirekari
ikinipoko erekari isikiniua.
6 Ininiã Teoso õkitikaua ipĩkani sauaki aãuakasaaki, Kristo õkitikini atokokana. Ininiã
itixineẽ Teoso takaua ate aĩtopãkini Kristo Xesosikata, kotxi iua nakitiakori atxaua.
7 Ininiã katanarako ãtipirika inirekari oerekiniri ikinipoko erekari atemoni. Erekari
isikakiti !ixipoka. !Kamapotõkireri. Kona erekaua, iuaritika iteene itiretaua, kotxi
Xesosi Kristo nakitiakori atxaua.

8 Atemoni erekari isikakitinokara makatxakari amaerekani, isãkire aãuikasaaki. Ininiã
!aposota ateka maerekani amakatxakini, kotxi maerekati kamakani atxaua. Teoso
sikakitinokara makatxakari amaerekani.
9 Akamakiti erekari !iposotari amaerekani imakatxakini. Ininiã kãkiti iuikiniua !
auari. Teosonokara posotari imakatxakiniri kãkiti maerekani.
10 Peerekari Teoso parĩka aãkixinireẽ, kotxi ikamaua ate ereka anini. Ininiã Xesosi
Kristo nakitiakori atxaua. Ikara iparĩka amaneri. Ikamaua ate amaneri anini, erekari
akamini ĩkapani. Ikara ikamini apisapanika Teoso xinikari ikara. Iuasaaki inirekari
erekarinoka akamini.

Kristo Nakitiakori Ãtika Nirimanetxi

11 Xoteo minakaniua hĩtxaua, kotxi ikara atoko hĩponaniã. Teoso takaõtxikare
auaĩtotakini takauãkatai hĩte: "Teoso takaõtxikare mauaĩtotakini." Xoteoakori auari ikara
Teoso takaõtxikare, kotxi ikisauakarina amarini tsiki mata axapiti. Ikara oerekari Teoso
nakitiakori ininiuana.
12 Hĩxinikariko mitxi, Kristo sãkire hãuikini apisa, Kristo !auari hĩtemoni. Iuasaaki
maparakini atoko hĩtxaua. Isaeokini !hĩtxaua. Ãtião hĩtxaua. Ikara xika kona hĩte posotari
hãpakapiniri Teoso sikaenetakiti iuasaaki. Iuasaaki !himarotari Xesosi makatxakiniri
himaerekani. Iuasaaki !himarotari Teoso.
13 Uatxa Kristo Xesosi apakapapekai hĩte. Mitxi ĩtakoxiti auakani atoko hĩtxaua,
iuaritika uatxa iua minai hĩte Teosomoni, kotxi Kristo arẽka xiketa hĩte ĩkapani.
14 Iuanokara kamaerekaxiniretaua, ininiã ixipokari Xoteo, Xoteo minakaniua pakini
omanatakakiniua. Ikara omanãkaretxi paretxi atoko itxa. !Auiritari Xoteo sini Xoteo
minakonimoni. Uatxa ãtika nirimanetxi atxaua.
15 Kristo ipĩkasaaki, ixipokari ikara omanãkaretxi, kotxi iuasaaki ikamari ikinika
paniãtakori iõkatsopatakori ikinimane ĩkapani. Ikara Xoteoakorimoni sikakori. !Isikaãka
Xoteo minakonimoni. Ininiã Kristo ipĩkasaaki, itxĩkitakana Xoteoakori, Xoteo minakaniua
pakini ãtika kãkiti amaneri atoko inini. Neenamatxi !auaika, kotxi Kristo kamaerekax-
iniretaua amakinika.
16 Ipina aamina ĩpiriãmitakari nopini, ininiã iuasaaki iuaĩkana iminana Xoteoakori,
Xoteo minakaniua pakini Teosomoni. Ãtika nirimanetxi atoko iminana Teosomoni.
Iuasaaki ixipokari Xoteoakori, Xoteo minakaniua omanatakakiniua.
17 Xesosi apoka ĩkorapokoriti Teoso iokanapirena erekari isãpiretiniri kãkiti. Isãpiretari
kãkiti, Teoso omanatiniri kãkiti imaerekani xika xipope, Xesosi sãkire auikasaakina.
Isãpiretai hĩte Xoteo minakaniua. Apaka isãpiretari Xoteoakori. Mitxi õtakoxiti auakani
atoko hĩtxaua, kotxi iuasaaki !himarotari Teoso sãkire. Mitxi Xoteoakori imarotari Teoso
sãkire, ininiã Teoso takote auakani atoko itxauana.
18 Erekari Matamatakoti ãtinoka aua. Kristo sãkire aãuikasaaki, iua Erekari Mata-
matakoti anikaua aĩri Teosomoni. Anikari Xoteoakori, Xoteo minakaniua pakini iua-
moni.

Teoso Aapoko Atxaua

19 Uatxa Teoso mimarotakani !hĩtxaikaua. Uatxa ãti uãka !hĩtxaikaua. Teoso tixine
auakani hĩtxaua, apanakini Teoso sãkire auiãkanikata. Iua aapoko auakani hĩtxaua.
20 Teoso aapoko atoko atxaua. Aapokotxi kamaãka kaikori nopini imirikakani ĩkapani.
Xesosi moianariakori tosi pakini, iua iokanatakini kãkitimoni, ninoa sãpiretakiti iua
kaikori atoko itxa. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti apaka iua kaikori
atoko itxa. Aapokotxi aua ãtika kai mitari, apanakini kai soro maĩkakari. Xesosi Kristo
iua kai mitari atoko itxa.
21 Ininiã iua maĩkaua. Iuakata aãua, ininiã kãkiti itoãpotari auikiniri Xesosi sãkire. Api-
ananiri aapoko aneeãpotini atoko itxa. Iua Apiananiri aapoko atoko atxa. Imisãkiretiko
aikoti atoko atxa.
22 Ininiã iua apotiitai hĩte hĩkinika iua aapoko hininiua ĩkapani, kotxi Teoso auiniãtaã
hĩtxaua. Erekari Matamatakoti auiniãtaã hĩtxaua apaka.

3

Paoro Sãpiretari Teoso Sãkire Xoteo Minakonimoni

1 Ikara atoko ininiã, nota Paoro kateia ãki naua, hĩte Xoteo minakaniua Xesosi Kristo
sãkire nisãpiretini xika. Kateia ãki naua, kotxi nauikari Xesosi sãkire.
2 Hĩkenakopiretapekari parĩkatxi Teoso sikakiti notamoni, isãkire Xoteo minakaniua
nisãpiretini ĩkapani. Ikinipoko erekari isika notamoni, hĩte nisãpiretini ĩkapani.
3 Teoso oerekapekano kãkiti mitxi mimarotakiniti. Mitxi axapitiki ikara Teoso
oerekakiti niõkatsopatapeka hĩtemoni.
4 Uatxa ia hãtatsopatakasaaki, hĩposotari himarotiniri nimarotakiti, kãkiti mitxi mimaro-
takiniti, Kristo parĩka kãkiti ĩkapani.
5 Kitxakapirĩka kãkiti kona imarotari ikara Kristo parĩka kãkiti ĩkapani. Uatxa Erekari
Matamatakoti oerekari ikara Xesosi iokanatakinimoni. Apaka oerekari ikara Teoso
sãkire sãpiretakanimoni. Teoso parĩkanoka ikamana ninoa.
6 Nisãpiretai hĩte kãkiti mitxi mimarotakiniti. Xoteo minakaniua apakapariko Teoso
nĩkatakiti itixineẽ, Xoteoakori apakapiniri atokotxikana. Xoteo minakaniua, Xoteoako-
rikata Kristo ĩto atoko itxauana. Xoteo minakaniua apakapariko Teoso sikaene-
takiti, Xoteoakori apakapiniri atokotxikana. Teoso iokanapirena erekari sãpiretari
kãkiti isikaenetakiti, kotxi isikari Kristo, Xoteoakori maerekani, Xoteo minakaniua
maerekani apaka imakatxakini ĩkapani. Ikara kãkiti mitxi mimarotakiniti.
7 Teoso iokanatano nota kãkitimoni iua iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani. Ikara
parĩkatxi isikano, kotxi ikinipoko erekari Teoso sikano nota iposotiireẽ.
8 Itomaneri Teoso nakitiakori poiãorini, iuaritika nota poiãori nininiua atoko inakari !
auari. Iuaritika Teoso sikano ikinipoko erekari, kotxi iokanatano Xoteo minakonimoni
erekari Kristo auakiti nisãpiretinina ĩkapani. Ikara erekari !ixipoka. Itori. !Kimarotikori
ikinipoko erekari Kristo auakiti.
9 Apaka Teoso nirekari noerekiniri ikinimane, ikara mitxi imimarotakiniti, Teoso
nakitiakori tiretakakiniua. Itixi kamikosaaki, Teoso kipatari ikara kãkiti mimaro-
takiniti. Ikipatiniritika uatxa ikara noerekari ikinimane. Teoso kamakasaakiri itixi,
Xesosi Kristokata ikamari ikinipoko. Mitxi kona xatiki !auari.
10 Uatxa Teoso nirekari imereẽkini oerekiniri ikinipoko Teoso imarore auĩtetxiakori
matamatakonimoni, Teoso tixine auakanimoni.
11 Itixi kamiko apisapanika, ãtipirika Teoso nirekari aãuĩte Kristo Xesosi kaminiri
ikinika inirekakiti kãkiti ĩkapani.
12 Kristo kamakiti ate ĩkapani aãuikiniã, aposotapitikari aãpokini Teosomoni, ininiã !
kapĩkareua Teosomoni aãpokini. Ataparaxinireritika asari iuamoni.
13 Ininiãkara nõtãkikai hĩte. !Himatinaniuatape nimisiritiko xika. Nimisiritaãka hĩte
ĩkapani, Xesosi sãkire hãuikini ĩkapani, ininiã hĩuikariko nimisiritiko. Teoso auiritari
nimisiritiko, kotxi iua iteene tiretai hĩte.

Iuaĩkana Paoro Misãkiretiniri Teoso

14 Teoso nirekakiti kãkiti ĩkapani nixinikasaaki, nikapotoreẽkaua aãuĩte Xesosi Kristo iri
apisatoõ, nimisãkiretiniri ĩkapani.
15 Ikinimane Teoso nakitiakori, itixine auakani, apaka ikinimane ĩkorapokoriti auakani
apakapari iua uãka.
16 Ia atoko nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani: “Peerekai pite. Ikinipoko erekari aua
pitemoni. !Ixipoka ikara erekari. Ininiãkara, pisikaposotiiretana Épeso auakani ãkixinire.
Ninirekari Erekari Matamatakoti iteene sikataparatinina ninoa ãkixinire.
17 Ninirekari iteene auikinirina Kristo sãkire, ininiã Kristo auapika ãkixinireẽna.
Ninirekari ninoa iteene imarotiniri pite tiraõki. Takari kotsa kipatxi erekari ãki
auini atokokana, ninirekari ninoa kaikotini pitekata pitiraõki sikataparatinina ĩkapani.
Imarotiniãrina pitiraõki, !irikana. !Ikamarina maerekati.

18 Ninirekari ninoa, pinakitiakori, apanakini pinakitiakori pakini, imarotiniri Kristo
tiraõki kãkiti ĩkapani, kotxi Kristo tiraõki !ixipoka. !Kaiãotikori iua tiraõki.
19 Kãkiti kona posotari imarotiniri ikinika Kristo tiraõki. Ninirekari ninoa Épeso
auakani apakapiniri ikini sereti erekari pisikakiti ãkixinireẽna, pite atão imarotinina
ĩkapani." Ikara atoko nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani.
20 Ininiã uatxa maxinikariko iua. Kaposotiireri apiatakari itxaua. Ikinipoko iposota
ikamini. Imaposotakiniti !auari, ininiã ikinika aamanaãkiti, ikinika axinikakiti pakini,
iposota ikamini. Ari, apikomoni iposota ikamini ate ĩkapani. Axinikakiti, aamanaãkiti
poiãoka. Apiata iposotiire. Iua posotiire parĩkauata aãkixinireẽ.
21 Ininiã Teoso mereẽkini kitxakapirĩka auakani, uatxa auakani, katana auakani
pakini ãtipirika txariko Teoso: "Peerekai pite. Apiananiri pitxaua." Ikara atoko itxana,
kotxi Xesosi Kristo makatxakari amaerekani Teoso anaakori aniniua ĩkapani. Ameẽ.

4

Xesosi Auiãkani Ãtika Iĩto Atoko Itxauana

1 Kateia ãki naua, kotxi nauikari Apiananiri sãkire. Ininiã nota iteene õtãkikai hĩte
ikiniõtika atão hĩkamini, kotxi Teoso akiritai hĩte iua anaakori hininiua ĩkapani. Ikara
atoko hininiã, iua kamakiti atokokana hĩkamako.
2 Ininiãkara ! hĩuikapeua. ! Hinirekapiri hinirekakitinoka hĩkamini. Hãuiritariko ãti
kaminiri iua nirekakiti. Katima homanãkarauataka ! hĩtxapeko. Himĩteenekakakauako
hĩkerokasaakiri hĩkamakiti. Hĩtiretakakauako.
3 Erekari Matamatakoti txĩkitakari axinikakiti, anireẽkiti pakini ãtinoka inini, kotxi iua
kamaerekaxiniretaua. Ininiãkara hĩparĩkauatako ikara atoko auini ĩkapani.
4 Xesosi ĩto atoko atxaua. Ãtika iĩto, ininiã ĩtotxi ãtika atoko atxaua. Erekari Mata-
matakoti ãtinoka aua. Teoso akiritakasaakii inakitiakori hininiua, hiãtapariko hãpokini
iua tixine iuakata hãuini ĩkapani. Ininiã ãtinoka hiãtapakiti.
5 Ãtinokara Apiananiri aua. Ãtinokara aãuiãkiti sãkiretxiti aua. Ãtinokara apatxisatiko.
6 Ãtika Teoso aua. Iua ikinimane iri ãtika aua. Iua ikinimane apisatoõ apiatakari
itxaua. Ikini itixiti iua aua. Amakinika aãkixinireẽ iua aua.

Teoso Sikakiti Atemoni

7 Kristo sikapekari iposotiire ate amakinimoni iparĩka akamini ĩkapani. Iposotiire
isikaua aparĩka akamini ĩkapani. Aparĩka pamimari, ininiã apiata isika iposotiire
atemoni.
8 Kotxi Teoso sãkire kitxakapirĩka txari:
Ikanĩkasaaki itixinemoni, imikanapiriãna kãkiti mitxi imokaiakari maĩkakini. Iuasaaki
isikari erekari kãkitimoni.
9 Iua kanĩka, kotxi mitxipe iua katxaka itixi patapixiti ipĩkani auiniãtaã.
10 Iua itixi patapixiti katxakakari, iuatxikana kanĩka iaxiti apiko nopinixiti, ininiã
uatxa iua aua ikini itixiti, iaxiti, Teoso tixine pakini. !Auari iua mauakaniãtaã.
11 Iposotiire isikasaaki isãkire auiãkanimoni, isikari ia atoko parĩkauatakani ininiuana
ĩkapani: Kristo iokanatakini kãkitimoni, Teoso sãkire sãpiretakani, Teoso iokanapirena
erekari sãpiretakani, Teoso nakitiakori õtãkikakani, Teoso sãkire oerekakani pakini
isikaua.
12 Ikara atoko isikaua, kotxi inirekari ninoa oerekiniua inakitiakori iparĩka atão
akamini ĩkapani. Ikara atoko isikaua, kotxi ninoa sikataparaxiniretaua.
13 Ninoa sikataparaxiniretiniritika ãtika aãuiãkiti auako. Ipinimoni inakari aãuiãkiti !
auaika, kotxi atão aimarotariko Teoso ãkiri sãkire. Ininiã kiĩkiteua, kimaroreua iuasaaki.
Kristo atoko atxauako, kotxi paimatireri iua.
14 Ininiã iuasaaki amarini atoko ! atxaikaua, kotxi amarini ! imarotari atão in-
akari. Tsakati anikakiti atoko, ĩtima anikakiti atoko itxana kãkiti kamisirienereri sãkire

auiãkani. !Imarotarina atão Teoso sãkire. Ninoa kamisirienereri xinikaxitita atão minakati oerekini ĩkapani.
15 Atão inakarinoka asãpiretako kãkiti atiraõkiritika. Ikara atoko akaminiã, aimarore aneeãpota. Kristo sãkire iteene aãuikaãpota. Erekari akamakiti aneeãpota. Ininiã Kristo atoko atxaua, kotxi iua ĩto atokotxikana atxaua. Ate kii atoko itxaua Kristo.
16 Ĩtotxi kamari ikii paniãtakiti. Iua atokokana ate kamari Kristo paniãtakiti. Ininiã aãpotiitaua. Amoianatakakaua Kristo parĩka akamini ĩkapani, kotxi ĩtotxi ãtika atoko atxaua. Kristo sikataparataua amoianatakakiniua. Ininiã ikinika Kristo nakitiakori atão parĩkauatiniã iua ĩkapani, apiaãpota aimarotari iua imarore atão akamini ĩkapani. Akinika atão aparĩkauatiniã Kristo ĩkapani, ikamataparaxiniretaua. Iuasaaki atiretakakaua. Iuasaaki ĩtotxi erekari, mamianatakati atoko itxaua Kristo nakitiakori.

Aãuini Amaneri

17 Ikara atoko ininiã, ia nisãpiretai. Apiananiri imaroreẽ iteene nõtãkikai. !Hĩkamapinikariko apanakini Xoteo minakaniua kamakiti atoko. !Kiĩkiteri ninoa kamakiti. !Kiĩkiteri ixinikakitina.
18 !Imarotarina atão inakari. Mapiãri atoko itxa iĩkitena. Ikara atoko ininiã, !kimarorena. Teoso !itxĩkitakana auapinininiika ininina, kotxi ãkixinireẽna !inirekarina atão inakari imarotinina.
19 Ninoa ãkixinire ãpatapeka, ininiã !ipẽtauatana maerekati ikamakasaakina. Ininiãkara ninoaka sikaua Satanasimoni iĩtona nireẽkitinoka ikaminina ĩkapani. Ininiã ikamarina ikinika maerekati. Itori maerekati inireka ikaminina. !Inirekarina iotokakinirina ikara maerekati ikaminina.
20 Hĩtepekana, ikara maerekati !hõerekaãka, Kristo himarotakasaaki.
21 Iuasaaki hĩkenakotapitikari iua sãkire. Iua oerekai atão inakari, kotxi Xesosi imarotari ikinipoko atão inakari.
22 Hõerekaãka hĩtakanapiniri maerekati mitxi hĩkamakiti, hĩxinikakiti pakini. Himãka kitxakari hõkini atokokana hĩtxapaniko himaerekani hĩtakanapini. Hĩtakanapariko ikara kitxakari hinireẽkiti, kotxi ikara maerekati hinireẽkiti misirienetai.
23 Ininiã eereka hamanaãriko Teoso txĩkitakiniri hĩxinikakiti, hinireẽkiti pakini amaneri inini.
24 Ininiã himãka amaneri hĩeretakini atokokana, amanerinoka atão inakarinoka hĩkamako, kotxi Teoso txĩkitakai hĩxinire amaneri inini, Teoso atoko hinini ĩkapani. Ininiã atão inakari himarota. Erekarinoka hĩkama. Teoso ĩkapaninanira hĩparĩkauatako.
25 Ininiã aãpirena kona hĩkamape hĩtariakorimoni. Atão inakarinoka hĩsãkiretako, kotxi amakinika ate ãtika ĩtotxi atoko atxaua.
26 Hinaiatakasaakiua, !hãuiritapiri homanãkare txĩkitakinii maerekati hĩkamini. Himakini apisapanika, hĩotokakariko homanãkarauatini.
27 Ikara homanãkare himatakanapakanisaaki, hãuiritari Satanasi txĩkitakinii maerekati hĩkamini, ininiã !hãuiritapiriko iua.
28 Atxiĩti hiĩtiriuatapeka, ininiã !hiĩtiriuatapinikako. Hĩparĩkauatako. Erekari parĩkatxi hĩuakoã hĩkamako, hĩparĩka ĩki hãpakapini ĩkapani. Ininiã eereka aua minakati hĩtemoni, kãkiti minakati mauinakinimoni hĩsikini ĩkapani.
29 Maerekati sãkiretxiti !hĩsãpiretapiri kãkiti. Erekarinoka hĩsãpiretako, hĩsãkire kenakotakani hĩsikataparaxiniretini ĩkapani, ikinipoko erekari Teoso sikakiti ninoa apakapini ĩkapani.
30 Kona hĩkamamatinanitapiri Erekari Matamatakoti Teoso nakiti himaerekani xika. Erekari Matamatakoti Teoso takaõtxikare itxaua. Teoso sikapekari iua atemoni, ininiã aimarotapitikari aãpakapiniri ikinipoko Teoso sikaenetakiti Kristo uai kanapiriãkasaaki. Iuasaaki imakatxakaua ikinika maerekati auiniãtaã.
31 !Hinĩkatapiri homanãkare hãkixinireẽ. Katima naiataka !hĩtxapeko. Ãtipirika apanakini homanatini, hĩtakanapako. !Hĩtxitapiri ãti. !Himisãkirepiretapiri ãti. Ikini sereti maerekati ikara atoko inakari hĩtakanapako.

32 Erekari hĩkaminakakauako. Hiamonĩkakauako. Himaxinĩkaretariko maerekati ãti
kamakiti hĩtemoni, maerekati ate kamakiti Teoso maxinĩkaretini atokotxikana. Teoso
maxinĩkaretari amaerekani, kotxi Kristo ipina ate ĩkapani.

5

Hĩtiraõkiuatako Ikiniõtika

1 Teoso anaakori itiretakini hĩtxaua, ininiã hĩkamariko Teoso kamakiti atokotxikana.
2 Hĩtiraõkiuatako ikiniõtika, Kristo tiretiniua atokotxikana. Iuaka isikaua Teosomoni,
kotxi ipina ate ĩkapani. Teoso apokaerekatari Kristo ipinini ate ĩkapani. Peerekari
isikiniua Teosomoni.
3 Teoso nakitiakori hĩtxaua, ininiã kona ninirekari nikenakopiretiniri pĩtaniri mi-
nakotikatika, pĩtanoro minakotokatika pisirĩkini. !Apakata maerekati hiĩto nireẽkiti
hĩkamini. !Apakata maerekati hiĩto nireẽkiti hĩxinikini, hĩsãpiretini. Ikara hĩxinire txiko-
takari hĩtakanapako. Txineiro potxitakani !hĩtxapeuako.
4 !Hĩsãpiretapiriko sãkiretxi maerekati. Sãkiretxi miĩkiteti apaka !hĩsãpiretape. !Hi-
napetapiri ãti. Hĩsãkirauatakasaaki, hĩtxariko: "Peerekari Teoso, kotxi isikaua ikinipoko
erekari."
5 Aimarotari ia: Ĩtanoro minakotokatika sirĩkakari, maerekati iĩto nireẽkiti kamakari,
txineiro potxitakani pakini !iteosonetari Teoso. Teoso kamakori misãkiretakani atoko
itxana. Ikara atoko inakani !apakapari Teoso sikaenetakiti iua anaakorimoni, Kristo,
Teoso pakini auĩtetxi ininiãtaãua.
6 Kona hãuiritapiri kãkiti misirienetinii hĩte miĩkiteti sãkiretxitiã. Kona !hãuikapiri ninoa
sãkire, kotxi ikara atoko inakari maerekati xika, Teoso misiritariko isãkire makĩpitakani.
7 Ininiã ikara atoko inakani moianariakori !hĩtxapeuako.

Pokamara Atoko Hĩtxaua

8 Mitxi hĩte mapiãri atoko hĩtxa, kotxi !himarotari Apiananiri iuasaaki. Uatxa hĩte
imarotapitikari iua, ininiã pokamara atoko hĩtxaua. Ininiãkara erekarinoka hĩkamako
ikiniõtika.
9 Erekari Matamatakoti auakasaaki kãkiti ãkixinireẽ, erekarinoka inireka ikamini.
Atãonoka ikama. Atão inakarinoka isãpireta. Ikara atoko inakari Erekari Matamatakoti
sikakiti.
10 Hinitariko Apiananiri nireẽkiti hĩkamini ĩkapani.
11 Ikara atoko ininiã, kona himoianatapiri kãkiti maerekati kamakani, kotxi ikara
parĩkatxi ipiaã potorikakari. Ikara atoko inakari parĩkatxi !iminari erekari atemoni.
Ininiã maerekati !hĩkamape. Ia hĩkamako. Hõerekariko kãkiti maerekati makamakani.
12 Apẽtauata asãpiretiniri Teoso sãkire makĩpitakani kamakiti ipiaã, kotxi apia maerekati
ĩkora.
13 Ikinika tirikapi kamara auiniãtaã atamataãka,
14 kotxi tirikapi iopinikari ikinika. Ininiã ãti txari: "Himereka, imakakani atoko
inakanii. Hõkitikauako ipĩkani atoko inakanii. Ininiã iuasaaki Kristo iopinikariko
hãkixinire."

Miĩkiteti !Hĩtxapeua

15 Erepaniko. Atão inakari hĩkamako ikiniõtika. !Hĩkamapiri miĩkiteti kamakiti atoko.
Hĩkamariko kãkiti kiĩkiteri kamakiti atoko.
16 Hĩkamariko erekari, kotxi poiãonoka hãuini. Hĩkamariko erekari ikiniõtika, kotxi
maerekati auapitika ĩkorasaaki.
17 Ininiã miĩkiteti !hĩtxapeua. Himarotariko Apiananiri nireẽkiti.
18 Kona hiãtapero iãriã kapoãro hĩpoãtini ĩkapani, kotxi itxĩkitakai maerekati hĩkamini.
Hãuiritariko Erekari Matamatakoti txĩkitakinii erekarinoka hĩkamini.

19 Hĩsãpiretakakaua xikari Teoso ĩkapani, xikari kitxakari, xikari ĩkorapokoriti auakari pakini. Hĩxikaretari ikara atoko inakari xikari Teoso ĩkapani. Hãkixinireẽ apaka hĩxikarauata Teoso ĩkapani.
20 Ãtipirika hĩtxariko aĩri Teoso: "Erekapitikai pite, kotxi erekari ikinipoko pisikakiti atemoni." Xesosi Kristo aãuĩte ininiua, asãpiretari Teoso ikara atoko inakari.

Tanorotxi Pirena.

21 Hĩpaxitakakauako, ãti nirekakiti hĩkamini, kotxi hĩpĩkariko Teoso manirekakiniti hĩkamini.
22 Ininiã hĩte sitoakoro hĩkamariko hĩtaniri nireẽkiti. Apiananiri nireẽkiti hĩkamini atokokana hĩkamariko hĩtaniri nireẽkiti,
23 kotxi pĩtãniri pikii atoko itxaua. Ininiã iua piauĩte itxaua. Iua atokokana Kristo inakitiakori kii atoko itxaua Kristo. Iua ĩto atoko atxaua. Aãuĩte itxaua. Amaerekani makatxakakari itxaua. Ininiã sito kamariko oĩtaniri paniãtakiti.
24 Ininiã kãkiti Kristo nakitiakori kamari Kristo nireẽkiti. Iua atokotxikana sito kamariko ikinipoko oĩtaniri nireẽkiti.

Taniritxi Pirena

25 Hĩte taniritxi, hĩtiretaroko hĩtanoro. Kristo tiretinina inakitiakori atokokana, hĩtiretaroko hĩtanoro. Iua iteene tiretana, kotxi ipina inakitiakori ĩkapani.
26 Iua ipina, kotxi inirekari itxĩkitakiniua ate iua nakitiakori aniniua. Inirekari imakatxakiniri amaerekani. Ãparaã makatxakiniri aĩto txiko atokokana, iua sãkire makatxakari amaerekani aãkixinireẽ auakari.
27 Kristo ipina inakitiakori ĩkapani, kotxi inirekaua iposope anini ate apakapini ĩkapani. Iuasaaki peerekaua. Ãtika amaerekani !auaika. Ãtika akerokakiti !auaika. Ikara atoko inakari maerekati !auaika. Iuasaaki atão Teoso nakitiakori atxaua. Erekarinoka akama iuasaaki.
28 Ikara atoko ininiã, kiki tiretaroko ĩtanoro, iĩto itiretini atokokana. Ĩtanoro tiretakari iuaka itiretaua.
29 Kãkiti !omanatari iuaka ĩto. Isikakienatari. Itiretari. Apiananiri tiretiniri inakitiakori atokokana, kãkiti tiretari iuaka ĩto.
30 Apiananiri ĩto atoko atxaua. Ixini atoko atxaua. Api atoko atxaua. Ikanoke atoko atxaua. Iuako atoko atxaua. Itxaãpota.
31 Iua ĩto atoko atxaua, ininiãkara kiki ĩtanorouatakasaaki, itakanapana iri, inoro pakini ĩtanorokata ikaikotini ĩkapani. Ininiã ãtinoka ĩtotxi atoko itxauana.
32 Nisãpiretai mitxi !kimarotikori. Kristo inakitiakorikata ãtika ĩtotxi atoko itxauana. Kãkiti !imarotari ikara mitxi.
33 Ininiã pitiretaroko pĩtãnoro piteka ĩto pitiretini atokokana. Pite tanorotxipekana, pipaxitariko pĩtaniri.

6

Amarini Pirena

1 Hĩte amariniakori, hĩkĩpitanako hĩri, hinoro pakini sãkire, kotxi ikara Apiananiri paniãtakiti. Atão pikĩpitanako ninoa sãkire.
2 Kitxakapirĩka Teoso sãkire paniãtaua:
Hĩpaxitanako hĩri, hinoro pakini.
Ikara Teoso paniãtakiti hĩkaminiã, Teoso sikaenetakiti isika hĩtemoni. Mitxi Teoso paniãtakiti !auari Teoso sikaenetakiti.
3 Hĩri, hinoro pakini sãkire hĩkĩpitiniã, ia isikaenetakiti apokapitikako hĩtemoni. Hĩkĩpitiniãri ninoa sãkire, erekari hãuini. Hĩkĩpitiniãri ninoa sãkire, hãuiniritika kiomãtxi hĩtxauako.

Irĩtxi Pirena

4 Hĩtepekana irĩtxiakori, kona hĩtxĩkitakapena hamariteakori omanãkarauatini atão minakati hĩkamini xika. Hõerekanako Apiananiri nireẽkiti ikaminina. Hõerekanako Apiananiri sãkire imarotinina.

Nitiritxi Pirena

5 Hĩtepekana nitiritxiakori amotakoni, hĩkamariko hĩauĩteakori ĩkorapokoriti auakani paniãtakiti. Hĩpaxitanako ninoa. Hĩpĩkariko ninoa manirekakiniti hĩkamini. Hãkixinireẽ hinirekariko ninoa nireẽkitinoka hĩkamini. Kristo paniãtakiti hĩkamini atokokana, hĩkamariko ninoa paniãtakiti.

6 !Hĩparĩkauatapeko hĩparĩka erekari apanakini atamatini ĩkapani ĩkapani, kotxi iuasaaki hinirekari ninoa poxokotinii. Kristo nitiriakori hĩtxaua, ininiã hĩparĩkauata Teoso nireẽkiti hĩkamini, kotxi hãkixinireẽ ikaranoka hinireka hĩkamini.

7 Hĩkamariko hĩparĩka ikinika hĩpoxokoniritika, hinirekiniritika. Apiananiri ĩkapani hĩparĩkauatini atokokana, hĩparĩkauatako hĩauĩte ĩkorapokoriti auakari ĩkapani.

8 Kotxi himarotari Apiananiri sikariko parĩkatxi ĩki kãkitimoni, ikinipoko erekari ikamakiti ĩki. Nitiritxi iamotakoni, apaka nitiritxi miamotakoni Kristo nakitiakori apakapariko erekari ikamakitina ĩki.

Patrão Pirena

9 Hĩtepekana patrão, ia atoko inakari hĩkamako hinitiriakorimoni. !Hĩtxapiri hinitiriakori: “Ikinika nota paniãtakiti himakamakaniã, iteene nimisiritai hĩte,” kotxi hĩte patrãote aua apaka iaxiti. Iua Teoso. Teoso kamakiti poiãorimoni, iua atokotxikana ikamakiti auĩtetximoni.

Kãkiti Xinire Tokapare

10 Nitariakori, ia nisãkire mapotõkire: Katapara hĩtxako. Hĩkosekataparatariko Apiananiri tapara, kotxi kaposotiireri iua.

11 Sotato ieretakari iĩto tokapare, neenamatxi ikamini apisapanika. Iua atokokana Teoso sikaua axinire tokapare, ininiã maeretakariko ikinika ikara axinire tokapare, kotxi neenamatxi auapitika Satanasikata. Iua paimatireri. Ixinikaxititapekari itxĩkitakiniua maerekati akamini.

12 ! Aneenamauata kãkitikata. Aneenamauata maerekani matamatakoni auĩteakorikata, ikinika maerekani matamatakoni kaposotiirerinikata. Aneenamauata auĩtetxiakorikata ĩkorapokoriti ipiaã auakanikata. Aneenamauata ikinipoko maerekani matamatakoni iaxiti auakanikata.

13 Ininiãkara hĩeretakariko ikinika Teoso sikakiti hĩxinire tokapare. Ininiã maerekati apokasaaki, !inokai. Kona hĩrika. Kona himiteka. Hĩokanatari Satanasi isini. Hĩte kãiata.

14 Sotato iposope ineenamauatini atoko hĩtxako. Sotato takari ipakiomatare. Ipakiomatare maĩkari ikinipoko iĩto tokapare. Sotato pakiomatare atoko itxa hĩxinire tokapare maĩkiko. Atão inakari sãkiretxiti itxaua iua. Ininiã hĩtakariko ikara hĩpakiomatare.

Sotato takari itorota koana, itorota tokapare ĩkapani. Sotato torota koana atoko itxa hĩkamakiti atão inakarinoka. Ininiã hĩeretakariko ikara hĩtorota tokapare.

15 Sotato kiti apaka iposope ineenamauatini, kotxi itakari ikiti mata ikiti tokapare ĩkapani. Sotato kiti mata atoko itxa Teoso iokanapirena erekari aanikapiretakiti kãkitimoni. Ikara iokanapirena sãpiretaua Teoso ! imisiritaikaua, isãkire aãuikasaaki. Ininiã hĩeretakariko ikara hĩkiti mata.

16 Sotato maĩkari itokapare, iĩto imokaiakari xiripi minokakani ĩkapani. Xiripitxi tirinakari itokaparemoni apokasaaki, oaka. Iua tokaparetxi atoko itxa Teoso sãkire auikiko. Iteene hãuikiniãri Teoso sãkire Satanasi !iposotari inokinii maerekatiã. Ininiã himaĩkariko ikara tokaparetxi.

17 Sotato takari ikii tokapare metao kamakori. Sotato kii tãta atoko itxa amaerekani makatxakiko aimarotini. Ikara imaroretxi axinikakiti akii tokapare itxaua. Ininiã hĩtakariko ikara hĩkii tãta.

Sotato anikaro iouata mitaro. Oa iouata mitaro atoko itxa Erekari Matamatakoti
sãpiretiniua Teoso sãkire. Ininiã himaĩkaroko oa iouata mitaro.
18 Himisãkiretariko Teoso ãtipirika. Hamanaãriko, Erekari Matamatakoti nireẽkiti iaõka
hãpakapini. Araõkire hĩtxako. !Hĩtakanapapiri hĩsãkirauatini Teosokata. Hamanaãriko Teoso,
ikinimane inakitiakori nireẽkiti isikinina.
19 Himisãkiretari Teoso nota ĩkapani apaka. Hamanaãri Teoso, isãkire isikinino
nisãkirauatakasaaki, nitaparaxinireritika nisãkirauatini ĩkapani, kotxi ninirekari Teoso
iokanapirena erekari nisãpiretiniri kãkiti. Mitxi Teoso iokanapirena erekari ! ki-
marotikori.
20 Uatxa Teoso iokanatano nota kãkitimoni, iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani.
Ikara nisãpiretini xika, kateia ãki naua nota uatxa. Hamanaãri Teoso, isãkire nitaparax-
inireritika nisãpiretini, kotxi ikara inakari niparĩka.
21 Niokanatari Txíkiko inakori hĩtemoni. Aĩtari atiretakiti iua. Apiananiri nitiri itxaua.
Atão iparĩkauata Apiananiri ĩkapani. Iua sãpiretaiko hĩte nota pirena. Ikara atoko
himarotariko nauini, nikamakiti pakini. Iua sãpiretai ikinipoko nota pirena.
22 Ininiã niokanatari iua hĩtemoni ate pirena himarotini ĩkapani, isikataparaxiniretinii
hĩte ĩkapani.
23 Nitariakori, aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini kamaerekaxiniretai. Itire-
taina hĩte. Itxĩkitakaina Teoso sãkire iteene hãuikini.
24 Teoso sikari ikinipoko erekari aãuĩte Xesosi Kristo ãtipirika tiretakanimoni. Ameẽ.

PIRIPOSI
Paoro Iokanatsopatakiti Piriposi Auakanimoni

1 Nota Paoro, Tximótxio pakini, Kristo Xesosi nitiriakori iua amotakini atxaua. Niõkatsopata ikini kãkiti Kristo Xesosi nakitiakorimoni, Piriposi sitatxiti auakanimoni aiokanapireta. Niõkatsopata hĩte kõtãkikarerinimoni, kotxi hĩte õtãkikana Xesosi sãkire auiãkani. Hĩtepekana, kamiparĩkarerini, niõkatsopata hĩtemoni, kotxi hĩte moianatana Xesosi sãkire auiãkani.
2 Ereẽkai hĩte. Aĩri Teoso, Xesosi Kristo Apiananiri pakini sikai ikinipoko erekari. Ninoa kamaerekaxiniretai.

Paoro Misãkiretari Teoso Piriposi Auakani Ĩkapani

3 Hĩte nixinikasaaki: “Erekapitikari aTeosone,” nitxa.
4 Teoso nimisãkiretakasaaki hĩte himakinika ĩkapani, nipoxokoniritika nimisãkiretari Teoso.
5 Nipoxokoniuata, kotxi hĩte miparĩkatano nota Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani, kotxi hĩte iokanataro txineiro notamoni. Teoso iokanapirena erekari hãuikasaaki, hĩpotorika himiparĩkatinino. Eereka kona hĩte iotokaika himiparĩkatinino nota. Uatxa auapika himiparĩkatinino nota.
6 Teoso sikari erekari hĩtemoni merepanika isãkire hãuikasaaki, ininiã nota imarotapitikari Teoso sikari erekari hĩtemoni ikiniõtika. Ikara Teoso parĩka hĩtemoni. Erekari isikiniritika Xesosi kanapiriã ĩkorapokoriti.
7 Atãopitika nixinikinii hĩte nipoxokoniritika, kotxi iteene nitiretai hĩte himakinika. Atxiĩti kateia ãki naua. Atxiĩti mapara naua, kãkiti Teoso iokanapirena erekari atão ininiua noerekini ĩkapani. Atxiĩti nisãpiretari Teoso iokanapirena erekari, kãkiti iteene imarotiniri ĩkapani. Kateia ãki nauakasaaki, mapara nauakasaaki, ikiniõtika hĩte notakata apakapari ikinipoko erekari Teoso sikakiti.
8 Nota iteene tiretai hĩte. Kristo Xesosi tiretinii atokokana nitiretai hĩte. Teoso imarotari ikara nisãkire atão inini.
9 Nota misãkiretari Teoso hĩte ĩkapani ia atoko: Ninirekari hĩtiraõkiuatini apiaãpotini ikiniõtika. Hĩtiraõki aneeãpotakasaaki, ninirekari himarore apaka aneeãpotini. Imaroretxi himaroãpotakasaaki, ninirekari atãonoka himarotini.
10 Ikara atoko hininiã, himereẽri apia erekari hĩkamini. Ininiã maerekati ! hĩkama. Maerekati na apanakinimoni ! hĩkama. Ikara atoko hininiã, iposopeka hĩtxa Kristo kanapiriãkasaaki.
11 Ikara atoko hininiã, ikinipoko hĩkamakiti erekari. Xesosi Kristonokara kamaerekatai hĩte hĩkamakiti ereka inini ĩkapani. Apanakini atamatakasaakiri erekari hĩkamakiti, ninoa imarotari Teoso posotiire, ininiã eereka ninoa: “Peerekari Teoso,” itxanako.

Paoro Misiritiko Pirena

12 Nitariakori, himarotari nota iteene misiritaãka. Iuaritika Teoso iokanapirena erekari iaripiretapeka. Ninirekari himarotiniri, nimisiritiko xika apikomoni kãkiti imarotari Teoso iokanapirena erekari.
13 Ininiã nimisiritiko xika ikinika sotatoakori, Homanoakori auĩte aapoko inĩkatakani, ikinimane kãkiti mapara auakani apaka imarotari nota uai kateia ãki nauakasaaki Kristo sãkire nisãpiretini xika.
14 Itori aĩtariakori Apiananiri sãkire auiãkani, sikataparaxiniretaãka, kotxi imarotarina Teoso nĩkatinino nota kateia ãki nauakasaaki. Ininiã ninoa sãpiretari Teoso sãkire itaparaxinireritikana. Mapĩkaretika itxana.

15 Ninoa sãpiretari Kristo sãkire, kotxi inirekarina erekari ikaminina. Txamari apanakinipekana sãpiretari Kristo sãkire nota xikotiko xika. Inirekarina kãkiti auikiniri ninoaka sãkire, nota sãkire poiãoka auikinina ĩkapani. Ninoa sãpiretari Kristo iokanapirena, kotxi ninoa potxitari kãkiti taparakienatakakiniua.
16 Aĩtariakori, erekarinani nirekakani, sãpiretari Kristo iokanapirena, kotxi ninoa tiretano nota. Ninoa imarotari Teoso sikinino nota ia parĩkatxi, Teoso iokanapirena erekari atão inini noerekini ĩkapani.
17 Nota xikotakani sãpiretari Kristo sãkire, txamari inirekarina ninoaka nireẽkiti ikaminina. !Inirekarina Teoso nireẽkiti. Inirekarina nota apia atatsiitiniri nimisiritiko uai kateia ãki nauakasaaki.
18 Atxiĩti Kristo iokanapirena sãpiretakani ãkixinire erekari. Atxiĩti ninoa ãkixinire kona erekari. Iuaritika erekapitikari, kotxi Kristo iokanapirena sãpiretapeẽkaika. Ininiãkara nipoxokoniuata nota. Ari, !niotokapani nipoxokoniuatini.
19 Nipoxokoniuata, kotxi nimarotari nitakanapiniri kateia, kotxi hĩte misãkiretari Teoso nota ĩkapani. Nimakatxakaãkako kateia ãki, kotxi Erekari Matamatakoti Xesosi Kristokata auakari moianatano nota.
20 Kona ninirekari nipẽtauatini, Kristo iokanapirena nisãpiretakasaaki. Ninirekari kataparaxinire ninini, Kristo apanakini nisãpiretini ĩkapani. Ikara atoko nininiã, apanakini imarotari Kristo Apiananiri ininiua. Ikiniõtika nauapanika ninakasaaki, ninirekari kãkiti imarotiniri Kristo Apiananiri ininiua. Ari, nipĩkasaaki apaka, ninirekari apanakini imarotiniri Kristo Apiananiri ininiua.
21 Auapanika ninakasaaki, ninirekari Kristo nireẽkitinoka nikamini. Erekapitikari nipinini, kotxi eereka Kristokata nauapika.
22 Auapanika ninakasaaki, niparĩkauatapitipo Teoso sãkire nisãpiretini, ininiãkara erekari niparĩka. Kipa ninireka? Nota auapanika nininikani? Nipininikani? ! Nimarotari ninireẽkiti.
23 Ninirekari auapanika ninini. Apaka ninirekari nipinini. Apiata ninirekari nipinini Kristokata nauini ĩkapani. Ikara atoko apiaerekata.
24 Txamari hĩte noerekini ĩkapani, ninirekari auapanika ninini, kotxi hĩte nirekapanikano nota.
25 Ikara nimarotapitika, ininiã auapanika nitxa, himakinika noerekini ĩkapani, kotxi nota nirekari himaroãpotiniri Teoso sãkire. Ninirekari hãuikiniri hĩpoxokoniritika.
26 Ininiã eereka hĩtxari: “Erekapitikari Kristo Xesosi, kotxi Paoro iuaĩkana apoka atemoni,” hĩtxapaniko. Ininiã iteene hĩpoxokoniuata iuasaaki.
27 Atxiĩti auapanika nitxa, atxiĩti nipina, iuaritika ikiniõtika ereka hĩtxako hãuini. Erekari Kristo iokanapirena, ininiã hĩte apaka ereka hĩtxako hãuini. Atxiĩti nisa hĩtemoni. Atxiĩti kona nisa. Atxiĩti nikenakopiretai hĩte uai kateia ãki nauakasaaki. Iuaritika, hãuini ereka inakasaaki, nimarotariko hĩte himakinika iteene auikiniri Kristo sãkire iua iokanapirena erekari. Hãuini ereka inakasaaki, nimarotari hĩte himakinika sãpiretiniri Kristo iokanapirena iaõka apanakinimoni.
28 Hãuini ereka inakasaaki, na hĩpĩkana hĩte omanatakani. Hĩtaparaxinireritika hãuiniã, ninoa hĩte omanatakani imarotari ixipokinina ãti õti. Hĩtaparaxinireritika hãuiniã, ninoa imarotari Teoso makatxakinii hĩte himapinakani ĩkapani.
29 Ininiã Teoso sikari erekari hĩtemoni, kotxi iua auiritai hĩte auikiniri Kristo iokanapirena. Apaka erekari isikai hĩte, kotxi iua auiritai hĩte atatsiitiniri himisiritiko Kristo ĩkapani.
30 Hĩte atamatapekari nota misiritiko, hĩte sauaki nauakasaaki. Hĩkenakopiretari nimisiritiko auapanika uatxa. Uatxa hĩte nota atoko, kotxi hĩte apaka misiritaãka.

2

Kristoka Poiãotakaua.

1 Kristo sikataparaxiniretaua ate, iua nakiti aniniãua. Kristo mĩkapiritaua ate, amarini
axapitiri inoro mĩkapiritini atoko itxa, kotxi iua tiretaua. Ãtipirika iua Erekari Mata-
matakoti amoianari itxaua. Kristo iteene tiretaua. Iua amonĩkaua.
2 Ininiãkara nota õtãkikai hĩte hĩkinika. Hĩxinikariko Teoso nireẽkitinoka hĩkamini, ininiã
hĩxinikakiti ãtinoka txauako. Hĩtiretakakauako Teoso tiretiniua atokokana. Hinireẽkiti
ãtinoka txauako. Ikara atoko hininiã, iteene hĩkamapoxokonitano nota.
3 Kona kapotxinaniri hĩtxapeua. !Hĩuikapeua. Hĩteka minakati hĩtxauako. Hĩxinikariko:
"Apanakini apiata, nota poiãoka".
4 !Hĩxinikapiri pite nireẽkitinani. Himiparĩkatanako apanakini, ninoa nireẽkiti ikaminina
ĩkapani.
5 Xesosi Kristo xiniãkitikanerako hĩxinikako. Kristo kamakitikanerako hĩkamako.
6 Teoso itxaua Kristo Xesosi, ininiã iposotari ipaniãtiniri ikinimane inireẽkiti ikamin-
ina.
7 Iuaritika itakanapari auĩtetxi ininiua. Nitiritxi atoko itxapekaua. Iuaka minakati
itxĩkitakaua, kotxi kãkitipeka itxaua uai itixi iponaniãkasaaki.
8 Iuasaaki kiki inakasaakiua, iuaĩkana iuaka ipoiãotakaua, kotxi ikĩpitari Teoso sãkire ip-
inini ĩkapani. Imarotari okiko tĩkane, kokaniri okiko atoko inaãkako aamina ĩpiriãmitakari
nopini. Iuaritika ikĩpitari Teoso sãkire ipinini ĩkapani.
9 Ikara atoko ininiã, Teoso txĩkitakari iua Apiananiri ininiãua. Ãti iua atoko inakari !
auari. Teoso takari iuãka. Ãti uãka iua atoko inakari !auari,
10 kotxi kãkiti ikininape kenakotakasaakiri iuãka Xesosi, ikapotoreẽkauako Xesosi
apisatoõ. Ikinimane Teoso tixine auakani, ikinimane itixi auakani, ikinimane ipĩkani
auiniãtaã pakini kapotoreẽkauako Xesosi apisatoõ, kotxi iauĩtena itxaua Xesosi.
11 Ikinipoko kãkiti txako: "Xesosi Kristo Apiananiri itxaua," itxanako. Ikara atoko
ininiã ikinimane: "Peerekari aĩri Teoso," itxanako.

Iõriki Atoko Hĩtxako

12 Ininiã nota tiretakini, hĩkĩpitariko nisãkire uatxa, mitxi hĩtekata nauakasaaki nisãkire
hĩkĩpitini atokokana hĩtxako. Uatxa kona hĩtekataikano, iuaritika ninirekari apiata
hĩkĩpitiniri nisãkire. Teoso makatxakapekari himaerekani itixine hĩsini ĩkapani, ininiãkara
ikiniõtika hĩparĩkauatako Teoso ĩkapani. Hĩpĩkariko maerekati hĩkamini. Erekarinanira
hĩkamapikako.
13 Hĩposotari ikara atoko hĩkamini, kotxi Teosokara moianatai hĩte. Iua kamanirekare-
tai hĩte iua nireẽkiti hinirekini ĩkapani. Iua sikaposotiiretai hĩte iua nireẽkiti hĩkamini
ĩkapani.
14 Hĩparĩkauatakasaaki, !hĩtsoatape, !hĩtxitakakapeua.
15 Ikara atoko hĩkaminiã, hĩkerokiniri ! auari, himaerekani ! auari, ininiã erekari-
noka hĩkama apanakinimoni. Ininiã Teoso anaakori erekarini hĩtxaua. Kãkiti
kamisirienererini sauaki hãuanãta hĩte. Kãkiti maerekani sauaki hãuanãta. Iõriki
iopinikari iaxiti ĩkanõka. Iõriki atoko hĩtxako. Hĩopinikariko maerekati auiniãtaã, atão
inakari kãkiti imarotini ĩkapani.
16 Hĩte iopinikari ipiã, Teoso sãkire apanakinimoni hĩsãpiretakasaaki. Teoso sãkire
txĩkitakari kãkiti ãtipirika auãki inini tĩkane, Teosokata auini ĩkapani. Hĩte Teoso anaakori
erekarini hininiãua, nota iuikaiko hĩte, Kristo uaimoni kanapiriãkasaaki, kotxi hĩte
auikapekari Teoso sãkire nisãpiretakiti. Kona maxikatiĩkani niparĩkauatapitipo hĩte ĩkapani,
kotxi hĩte auikapekari Teoso sãkire nisãpiretakiti.
17 Atxiĩti nota okaãka Teoso sãkire nisãpiretini xika. Atxiĩti niarẽka oxikepoakataãka,
Teosomoni sikakori atoko inakari, Teoso sãkire nisãpiretinii xika, Teoso sãkire hãuikini
xika. Nokaãka atxiĩti, iuaritika nipoxokoniuata. Nipoxokoniuata hĩtekata.
18 Ininiã erekari hĩte apaka poxokoniuatini. Erekari hĩpoxokoniuatini notakata.

Tximótxio Pirena

19 Xesosi Apiananiri nirekiniãri nota iokanatiniri Tximótxio hĩtemoni, ininiã mapaõtipeka inakasaaki niokanatari iua. Ininiã eereka iua minapiretari hĩte pirena, nota apaka poxokoniuatini ĩkapani.
20 Ãti Tximótxio atoko inakari uai !auari, kotxi iua iteene tiretai hĩte. Iua nirekari hãuini ereka inini.
21 Apanakini kãkiti xinikari ninoaka nireẽkitinoka. !Ixinikarina Xesosi Kristo nireẽkiti.
22 Himarotari iua Tximótxio parĩkauatape notakata, imi irikata parĩkauatakari atoko itxa. Iparĩkauata notakata Teoso iokanapirena erekari apanakini asãpiretini ĩkapani. Ininiãkara himarotari Tximótxio atamakaãkapeka, ininiã himarotari erekapitikari iua.
23 Kiatokopa ninataãka? Uatxa !nimarotari. Nimarotakasaakiri, niokanatari Tximótxio hĩtemoni.
24 Apiananiri kamaimaroretano nota, Tximótxio tikinimoni nota apaka apoka ereẽ hĩtemoni.

Epaparotxito Pirena

25 Notamoni erekari iuaĩkana niokanatiniri hĩokanapirena mĩkari, Epaparotxito inakori. Hĩte iokanatapekari iua notamoni nota itiretini ĩkapani. Iua nitari atoko itxa. Imiparĩkatapitipono nota, Teoso iokanapirena asãpiretakasaaki. Iua, nota pakini sotato atoko atxaua, kotxi ate neenamauata Teoso ĩkapani.
26 Iua ipiãtai hĩte hĩkinika. Iua maerekaxiniretinoka itxa, kotxi ikenakopiretari hĩte imaropiretiniri iua amianatini.
27 Atãopitikara iua amianatapitika. Iua ipinaarita, iuaritika Teoso amonĩkari iua. Itxĩkitakari iua iuaĩkana ereka inini. Ininiã Teoso amonĩkano nota apaka, kotxi Epaparotxito ipinaãkamako, apia maerekaxiniretinoka nitxamako.
28 Ininiãkara iteene ninirekari niokanatiniri iua hĩtemoni, hĩpoxokoniuatini ĩkapani haõkitakasaakiri. Ikara atoko ininiã, nota maerekaxiniretinoka ninini !auaika.
29 Ininiã hĩpoxokoniritika hãpakapariko iua, kotxi iua Epaparotxito aĩtari itxaua, kotxi Apiananiri nakitiakori atxaua. Hĩpaxitariko kãkiti Epaparotxito atoko inakari,
30 kotxi Kristo ĩkapani iparĩkauatini xika ipinaarita. Iuaka monõkorimoni isa nota imoianatini ĩkapani, kotxi iua imarotari hĩte nirekapitikamari himoianatinino, txamari !hĩposota himoianatinino, ininiã iua iteene moianatano.

3

Kiatokopa Kãkiti Atão Ereka Inini?

1 Nitariakori, apikomoni nisãpiretai. Hĩpoxokoniuatako, kotxi Apiananiri nakitiakori atxaua. !Nisãpaka iuaĩkana nisãpiretakitipeka nisãpiretinii hĩte. Iuaĩkana nõtãkikai hĩte, atão minakati himauikakani ĩkapani.
2 Erepaniko kãkiti maerekati kamakani, atão minakati sãpiretakani, kotxi ninoa sãpiretari kãkiti: “Teoso takaõtxikare piĩtoã mauakaniã, kona Teoso nakiti !pitxaua,” itxana.
3 Ninoa auapitika Teoso takaõtxikare iĩtoãna, txamari kona Teoso nakitiakori !itxauana. Atera Teoso nakitiakori, kotxi atemoni aua atão inakari Teoso takaõtxikare ate ãkixinireẽ, kotxi Erekari Matamatakoti oerekaua amisãkiretiniri Teoso. Kristo Xesosinokara ate iuika. Aimarotari ateka kamakiti !itxa. Teoso kamakitinokara apakata.
4 Hĩuãkatari atxiĩti hĩte kamakiti ereka inini Teoso apakapinii ĩkapani? Konapitini. Nota kamakiti apiaerekata, iuaritika nikamakiti !txĩkitakano Teoso apakapinino ĩkapani. Hĩkenakotariko erekari nota kamakiti:
5 Teoso takaõtxikare niĩtoã takaãka oito õti nauakasaaki. Nirini, ninoroni pakini Xoteo itxauana. Natokiri kitxakapirĩka Pẽxamiĩ inakori. Kitxakapirĩka natokiriakorini, nakiroakoroni pakini ikinika Xoteoakori itxauana, ininiã atão Xoteo nitxaua. Nota kĩpitari aãuĩteakori kitxakapirĩkarini paniãtakiti, kotxi nota pariseo nitxaua, ininiã Teoso sãkire iõkatsopatakori oerekakari nitxaua.

6 Nota iteene nirekari Teoso nireẽkiti nikamini, ininiã nimisiritari kãkiti Xesosi sãkire
auiãkani, kotxi niuãkatari Teoso nirekari ikara nikamini. Aãtokiriakorini paniãtakiti
ikinika nikĩpita. !Nikerokari.
7 Mitxi niuãkatari ikara atoko nininiã erekapitikari, ininiã, “Teoso apakapapitikano
nota,” nitxa. Uatxa nimarotari Kristo, ininiã nimarotari mitxipe minakati nininiua
nota.
8 Uatxa nimarotari niauĩte Kristo Xesosi. Ikara apiaerekata. Xesosi nimarotini
apisapanika, nikamakiti !itxa xatiki. Nitakanapapekari mitxi nikamakiti. !Itxaika.
Mitxi nikamakiti itiki atoko, kotxi !ninirekaikari. Kristo nakiti uatxa nitxaua.
9 Nitakanapapekari mitxi nikamakiti Kristokata ãtipirika nauini ĩkapani. Nota kĩpitari
Moisesini paniãtakiti. Ikara atoko inakarinani kona ereka txĩkitakano nota. Teosonokara
kamaerekatano nota, kotxi nauikari Kristo sãkire.
10 Ninirekari Kristo iteene nimarotini. Ninirekari nimarotiniri Teoso posotiire, kotxi
iposotiireẽ õkitikari Kristo, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Kristo atatsiirauatape, ininiã
nota apaka nirekari natatsiirauatini atão imoianari nininiua ĩkapani. Ninirekari nota
nireẽkiti ipinini, Kristo aamina ĩpiriãmitakari nopini ipinini atoko. Ninirekari Xesosi
nireẽkitinoka nikamini, ininiã iua atoko nitxaua.
11 Ininiã itixi xipokini õti Teoso õkitikanoko, iuaĩkana auãki ninini tĩkane.

Mitekakari Atoko Nitxa

12 Ikara ikinika !nimarotapanika. Nimaroãpotapanikariko. Teoso kamapanikari
iparĩka nota ãkixinireẽ. !Ixipokapanikari, ininiã !niotokakari niparĩka Teoso ĩkapani.
Niparĩkauatapitipo. Mitekakari mitekini atoko, !niotoka. Mitekakari nirekari mitekatxi
mapotõkire apokini. Iua atokokana nota nirekari niparĩka mapotõkire napokini, kotxi
Kristo Xesosi mereẽno nota ikara atoko nikamini ĩkapani.
13 Nitariakori, niparĩka mapotõkire !napokapanika. Ia nikamako: !Nixinikaikari mitxi
nikamakiti. Mitekakari masapotorikakati atoko nitxa. Nitapararitika nisa apikomoni,
niparĩka mapotõkire napokini ĩkapani.
14 Mitekakari iteene nirekari mitekatxi mapotõkire apokini imitekini ĩki apakapini
ĩkapani, ininiã imitekapitipo. !Iotoka. Iua atokokana nota parĩkauatapitipo Teoso ĩkapani,
niparĩka mapotõkire napokini ĩkapani, niparĩka ĩki Teoso sikakiti napakapini ĩkapani,
kotxi Teoso pĩkapiretano nota Kristo Xesosiã itixine nisini ĩkapani, niparĩka ĩki napakapini
ĩkapani.
15 Akinika ate Kristo iteene imarotakani xinikamariko nota oerekakiti atoko inakari.
Ikara atoko himaxinikakanisaaki, Teoso oerekaiko hĩte atão inakari.
16 Mitekatxi kamakari paniãtakiti iaõka mitekakari kama imitekasaaki. Iua atokokana
makamariko Teoso paniãtakiti. Uatxaika akamakiti atokokana makama.
17 Nitariakori, hĩkamariko nota kamakiti atoko inakari, kotxi ate oerekapekai hĩte ikara
atoko inakari hĩkamini. Hĩkĩpitariko nota kamakiti atoko inakari kamakani sãkire.
18 Kaiãopokori kãkiti !auikari Kristo ipinini amaerekani imakatxakini ĩkapani. Kristo
omanatakani itxauana ninoa. Itokatapeka ikara nisãpiretai hĩte, ininiã iuaĩkana uatxa
ikara nisãpiretai. Iteene nimatinaniuata ninoa xika.
19 Itixi mapotõkire õtisaaki ninoa iokanataãkako maerekani misiritikoãtaã. Iĩtona
iteosonena atoko itxana, kotxi iĩtona nireẽkitinoka ikamana. Ikamakitina !erekari,
iuaritika iuikarina ikamakitina. !Ipẽtauatana. Ninoa xinikapikari ĩkorapokoriti. !
Ixinikarina Teoso.
20 Atepekana, Teoso tixine auakani atxapekaua. Aiãtapari apoxokoniritika kãkiti
maerekani makatxakakari iuaxitikiri uaimoni apokini. Iua Xesosi Kristo Apiananiri
itxaua.
21 Iuasaakiko inoãkari aĩto mataparati. Itxĩkitakari aĩto iua ĩto erekari atoko inini.
Iposotari, kotxi kaposotiireri itxaua iua. Ikinimane kamapitikariko ipaniãtakiti, kotxi
kataparari iua Xesosi.

4

Õtãkipirenatxi

1 Nitariakori, nota iteene tiretai hĩte. Nipiãtai hĩte. Hĩkamapoxokonitano nota. Niuikai hĩte, kotxi niparĩka ĩki atoko hĩtxa. Nitiretakini, hĩxinikariko ikara nota õtãkikinii uatxa. Nota õtãkikinii hĩkĩpitiniã, !hĩtakanapari Apiananiri.

2 Nota õtãkikai hĩte Epótxia inakoro, Sĩtxiki inakoro pakini. Hĩkĩpitariko Apiananiri sãkire. Hĩotokakariko hĩtxitakakiniua.

3 Pitepekana nimoianari erekari, nota nirekai pite õtãkikinina naia sito ipi, kotxi ninoa parĩkauatapeka notakata Teoso iokanapirena erekari asãpiretakasaaki. Ninoa parĩkauata notakata, Kremẽtxi inakori pakinikata, apanakini nimoianariakorikata apaka. Ninoa uãka Teoso aãtsopateẽ iõkatapeẽkaika, Teosokata auapininiika ininina tĩkane.

4 Hienenĩkapikako, kotxi Apiananiri nakiti hĩtxaua. Iuaĩkana nitxai. Hienenĩkako.

5 Erekari hĩkamako apanakinimoni. !Hĩtxitapena. Erekari apanakini imarotiniri hĩte ereka hinini. Apiananiri kaiamapeka ikanapiriini uaimoni.

6 Na xatiki maerekaxiniretika !hĩtxape. Maerekaxinireti hinakasaaki, himisãkiretariko Teoso. Hamanaãri hinireẽkiti. Himisãkiretakasaakiri Teoso, hĩtxariko: “Erekapitikari notamoni pikamakiti,” hĩtxariko.

7 Ikara atoko aniniã, Teoso kamaerekaxiniretaua. Kiãtokopa ininiãpa Teoso kamaerekaxiniretaua? !Kimarotikori, iuaritika peerekari. Hãkixinire erekaxinirepeka ininiã, maerekati !iĩroã hãkixinireẽ. !Hinirekaikari maerekati hĩxinikini. !Hinirekaikari maerekati, kotxi Kristo Xesosi nakiti hĩtxapekaua.

8 Nitariakori, nisãpiretakiti xipokini apisa, nisãpiretapanikaiko hĩte. Hĩxinikariko atão inakari sãkiretxiti. Hĩxinikariko atão inakari hĩsãpiretini. Hĩxinikariko atão inakari hĩkamini. Hĩxinikariko erekarinoka. Hĩxinikariko tiraõkitxi. Hĩxinikariko potxitakori. Ikara atoko inakarinoka hĩxinikako, kotxi erekapitikari ikara. Peerekari ikara.

9 Hĩkamapikariko noerekakiti iaõka. Hĩsãpiretanako apanakini hĩtemoni nisãpiretakiti. Hĩkamariko nota kamakiti hĩtiãkiti atokokana. Ininiã Teoso kãkiti kamaerekaxiniretakari kaikota hĩtekata.

Paoro Potxitari Ninoa Sikakiti

10 Apiananiri nakiti nitxaua, ininiã iteene nipoxokoniuata. Iuaĩkana hĩte oerekari hĩtiretinino, txineiro hĩsikakito hĩokanatinano, ininiã nipoxokoniuata. Ãtipirika hĩxinikano, kotxi iteene hĩtiretano. Txamari mitxi !hĩposotari hĩsikakiti hĩokanatini notamoni.

11 ! Namanaãi iuaĩkana txineiro hĩokanatini notamoni. Ikinipoko ninireẽkiti auakasaaki, nipoxokoniuata. Ikinipoko ninireẽkiti mauakanisaaki, iuaritika nipoxokoniuata.

12 Nota napapekari nimamãkani, nimanipokoreni, nimatxineiroteni pakini. Apaka nimarotari ãtikataã ninireẽkiti ikinipoko auinano. Teoso oerekapekano ikiniõtika nipoxokoniuatini. Nienenĩka nipokori auakasaaki. Nienenĩka ninatxitakasaaki apaka. Nienenĩka ikini sereti auinakasaakino. Nienenĩka minakati mauinakanisaakino.

13 Ikinipoko niposota nikamini, kotxi Kristo sikano iposotiire.

14 Erekapitikai hĩte, kotxi nimatxineirotenisaaki, hĩokanatari txineiro notamoni.

15 Teoso iokanapirena erekari merepitipanika hĩkenakotakasaaki, ereẽ Masetónia tixini nosipikasaaki, hĩte Piriposi auakaninokara iokanataro txineiro napakapini ĩkapani. Apanakini Xesosi sãkire auiãkani ãtiãtaã auakani, !iokanatinano nota. Himarotapekari ikara.

16 Tesarónika sitatxiti nauakasaaki, ninirekakiti auakasaaki, itokata txineiro hĩokanatinano.

17 !Niãtaparo txineiro hĩsikinino. Niãtapari Teoso sikinii erekari, kotxi hĩte tiretapekano nota.

18 Napakapapekari ikinipoko hĩokanatakiti. Kaiãopokori hĩokanatakiti. Epaparotxito
inakori mininano hĩsikakiti, ininiã ikinika ninireẽkiti uatxa auinano nota. Teosomoni
sikakori kamariri atoko itxa hĩte sikakiti notamoni. Teoso potxitari hĩsikakiti notamoni.
19 NiTeosone sikaiko hĩte hinireẽkiti ikini sereti, kotxi ikinipoko aua iuamoni. Isikaua,
kotxi Kristo Xesosi nakitiakori atxaua.
20 Ãtipirika matxari Teoso: “Peerekai aĩri, aTeosone. Ameẽ.”

Takanapapirenatxi

21 Hĩsãpiretanako ikinimane ereẽ auakani Kristo Xesosi nakitiakori, nixinikamanapi-
tinina ninoa. Aĩtariakori uai notakata auakani xinikamanapitai hĩte apaka.
22 Ikinimane uai auakani Teoso nakitiakori iokanapireta hĩtemoni ixinikiniina.
Homanoakori auĩte aapoko auakani, Teoso nakitiakori, iokanapireta hĩtemoni iteene
ixinikiniina.
23 Xesosi Kristo Apiananiri sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ameẽ.

KOROSO
Paoro Iokanatsopatakiti Koroso Auakanimoni

1 Nota Paoro. Niokanatsopata hĩtemoni. Teoso mereẽno nota, kotxi inirekari nota
Xesosi Kristo iokanatakiti nininiua. Aĩtari Tximótxio apaka iokanapireta hĩtemoni.
2 Ininiã aiokanatari ia iõkatsopari Teoso nakitiakorimoni, ikinika Teoso paniãtakiti
kamakanimoni Koroso sitatxiti auakanimoni. Aĩtariakori hĩtxaua. Aĩri Teoso, Apiananiri
Xesosi Kristo pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ninoa kamaerekaxiniretai hĩte.

Teoso Misãkiretiko Koroso Auakani Ĩkapani

3 "Erekapitikai," atxari Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo iri, iua amisãkiretakasaaki hĩte
ĩkapani. Ãtipirika amisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani.
4 Ikara atoko atxari Teoso, kotxi ate kenakopiretari hĩte auikiniri Kristo Xesosi sãkire.
Apaka akenakopiretari hĩte tiretiniri ikinika kãkiti Teoso nakitiakori.
5 Teoso iokanapirena erekari atão sãkiretxiti itxaua. Ikara hĩkenakotakasaaki,
hĩkenakotari Teoso sikaenetakiti ipotetakiti itixineẽ hĩte ĩkapani, ininiã hiãtapari
hãpakapiniri Teoso sikaenetakiti. Himarotari hãpakapiniri, ininiã Teoso sãkire hãuikini
aua, hĩtiraõkiuatini pakini aua.
6 Teoso iokanapirena erekari hĩkenakotakiti iaripiretapeka ikini itixitimoni. Ikiniõtika
apikomoni kãkiti kenakotari. Iuasaaki kãkiti auikaãpotari Teoso iokanapirena. Ikiniõtika
kãkiti apakapari erekari Teoso sikakiti. Iua atokokana hĩte kenakotari Teoso
iokanapirena erekari. Iuasaaki himarotari ikinipoko erekari Teoso sikakiti. Iuasaaki
himarotari Teoso atão sikiniri ikinipoko erekari kãkitimoni.
7 Amoianari, atiretakiti, Epápara inakori, iuara oerekai Teoso sikiniri ikinipoko
erekari kãkitimoni. Iua Kristo nitiri itxaua. Ãtipirika iparĩkauata Kristo ĩkapani, ininiã
ãtipirika iparĩkauata hĩte ĩkapani.
8 Iua sãpiretaua ate hĩtiraõki, Erekari Matamatakoti siãkiti hĩtemoni.
9 Hĩte pirena akenakopiretakasaaki, ãtipirika amisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani. Ate
nirekari hĩte iteene imarotiniri Teoso nireẽkiti hĩkamini ĩkapani. Anirekari kiĩkiteni
hininiãua. Anirekari himarotiniri Teoso imarore Erekari Matamatakoti siãkiti.
10 Ininiã ate misãkiretari Teoso hĩte atão hĩkamini ikiniõtika, kotxi Apiananiri anaakori
hĩtxaua. Anirekari hĩkamakiti kamapoxokonitiniri Teoso. Ininiã hĩkamakiti ikiniõtika
erekarinoka, amãtiiri erekari atoko. Ininiã ikiniõtika himaroãpotari apikomoni Teoso
nireẽkiti.
11 Anirekari Teoso sikataparaxiniretinii hĩte iposotiireẽ, kotxi kaposotiireri iua.
Ininiã iuasaaki hiãtapari himisiritiko xipokini. Iuasaaki !hinaiataua. Iuasaaki hĩposotari
himĩteenekiniri himisiritiko hĩpoxokoniritika.
12 Iuasaaki hĩtxariko aĩri: "Erekapitikai," kotxi iua kamaerekataua. Ininiã aãpakapari
iua potetakiti inakitiakori ĩkapani Teoso tixineẽ, ipiã mauakaniãtaã.
13 Iua sikakaua ipiã posotiireẽ aãuakasaaki, maerekati posotiireẽ aãuakasaaki. Iua
anikaua imi itiretakiti auiniãtaã. Iuaãtaã auakani auĩte itxaua imi.
14 Imi Kristo iĩkitxitari Teoso amaerekani ĩki ipĩkasaaki, ininiã Teoso makatxakari
amaerekani. !Ixinikaikari amaerekani.

Kristo Apiananiri

15 Kãkiti kona posotari atamatiniri Teoso. Teosotxikana itxaua Kristo, iuaritika
aposotari Kristo aãtamatini. Ikinipoko kamiko apisa, Kristo aua Teosokata.

16 Iua kamari ikinipoko. Ikamari iaxiti auakani, uai itixi auakani apaka. Ikamari
ikinipoko kãkiti atamatakiti, kãkiti matamatakiniti apaka. Ikamari ikinika kaposoti-
irerini, auĩtetxiakori matamatakoni, ikinika Teoso nitiriakori pakini. Ikamari ikinika.
Ikinika kamaãka iua ĩkapani.
17 Kristo aua ikinipoko apisa. Iua maĩkari ikinika imaxipokakani ĩkapani. Ikara atoko
ininiã, ikinipoko auapanika. Iua mauakaniã, ikinika iarika. Iua mauakaniã, ikinipoko
xipoka.
18 Kãkiti Teoso mereẽkini Kristo ĩto atoko itxauana. Teoso mereẽkini kii atoko itxa
Kristo. Merepitipanika ipĩkari õkitikakariua iua. Ininiã õkitikasaakiua, oerekari kãkiti
Apiananiri ininiua. Ãti kaposotiireri iua atokokana inakari !auari.
19 Teosotxikana iua. Ikinika Teosomoni auakari aua iuamoni. Ikara atoko Teoso
apokaerekatari.
20 Kristo arẽka xiketakasaaki aamina ĩpiriãmitakari nopini, iuasaaki Kristo xipokari
Teoso omanãkarauatini kãkiti maerekani xika. Kotxi Teoso nirekari Kristo minininiri
ikinipoko iuaĩkana iuamoni, ĩkorapokoriti auakani, iaxiti auakani pakini. Ininiã uatxa
Teoso apakapari Kristo sãkire auiãkani.

Kristo Kamakiti Koroso Auakani Ĩkapani

21 Hĩtepekana, mitxi ! himarotari Teoso. Iuasaaki ! hãuari Teosokata. Maerekati
hĩkamakiti xika homanatari Teoso hãkixinireẽ. Teoso mokaiakariakori hĩtxaua iuasaaki.
Uatxa Teoso apakapai hĩte,
22 kotxi Kristo ĩto ipina hĩte ĩkapani. Ininiã iua anikai hĩte Teosomoni iua makatx-
akakini hininiua ĩkapani. Teosomoni himaerekani ! auaika, kotxi Kristo makatx-
akapekari imakinika himaerekani. Teoso apisatoõ hãpokasaaki, kona ãti posotari
apoĩtinii himaerekani xika.
23 Ikara atoko aua hĩtemoni, iteene hãuikiniãri Kristo sãkire ikiniõtika, Kristo sãkirenoka
hãuikiniã, isãkire himatakanapakaniã. Ikara atoko hĩkaminiã, apanakini kona txĩkitakai
hĩtakanapiniri hiãtapiniri ikinika Teoso kamakiti hĩte ĩkapani. Teoso iokanapirena erekari
sãpiretaua ikinika Teoso kamakiti inakitiakori ĩkapani. Hĩte kenakotapekari Teoso
iokanapirena erekari. Isãpiretaãkapeka ikinika itixi auakanimoni. Nota Paoro Teoso
nitiri, iua iokanapirena erekari ikinimane nisãpiretini ĩkapani.

Paoro Parĩkauata Kãkiti Teoso Mereẽkini Ĩkapani

24 Uatxa nipoxokoniuata hĩte ĩkapani natatsiirauatini, kotxi natatsiirauatini xika hĩte
auikari Kristo sãkire. Natatsiirauata niĩtoã Teoso mereẽkini ĩkapani. Kristo ĩto atoko
itxauana kãkiti Teoso mereẽkini. Natatsiirauatapitika, iuaritika Kristo atatsiirauatini
apiata.
25 Teoso iokanatano nota imereẽkini nitiri nininiua. Ipaniãtano nisãpiretiniri ikinika
isãkire hĩtemoni.
26 Ipaniãtano nisãpiretinii mitxi kãkiti mimarotakiniti. Okananipeka Teoso !oerekari
ikara kãkiti mimarotakiniti. Kristo ipinini apisa ikini itixiti auakani !imarotari ikara.
Mitxi kãkiti mimarotakiniti uatxa oerekaãka Teoso nakitiakorimoni.
27 Uatxa Teoso nirekari inakitiakori Xoteo minakaniua imarotiniri mitxi kãkiti mi-
marotakiniti, kotxi peerekari. Natokopa itxa ikara kãkiti mimarotakiniti? Nisãpiretai.
Kristo posotari kãkiti ãkixinireẽ auini. Ia mitxi kãkiti mimarotakiniti. Kristo aua
hãkixinireẽ. Ininiã himarotari hĩsini Teoso tixinemoni.
28 Ininiã asãpiretari kãkiti Kristo pirena. Aõtãkikari ikinimane Teoso imaroreẽ.
Aõerekari ikinimane Teoso imaroreẽ, kotxi Teoso sikaimaroretaua. Iua aua ikinika
imaroretxi. Ikara atoko aanikana Kristo nireẽkitinoka kamakani Teosomoni.
29 Ikara nikamini ĩkapani, niparĩkauatapitipo. Pasãpaniri. Kristo posotiireẽ niparĩkauata,
kotxi kaposotiireri iua. Iua iteene sikataparatari nãkixinire, ininiã niposotari iteene
niparĩkauatini iua ĩkapani.

2

Paoro Nirekakiti

1 Ninirekari himarotiniri iteene nimisiritiko hĩte ĩkapani. Apaka iteene nimisiritaãka
Araotxiséia sitatxiti auakani ĩkapani. Nimisiritaãka apanakini nimataõkitakini ĩkapani
apaka.
2 Ninirekari ikinimane ninoa kataparaxinire ininina. Apaka ninirekana itire-
takakiniuana, ininiã ãtika ninoa nireẽkiti. Ikara atoko ininiãna, iteene imarotarina
ikinika Teoso sãkire. Iuasaaki imarotarina Kristo, mitxi kãkiti mimarotakiniti, mitxi aĩri
Teoso moerekakiniti.
3 Paimatireri Kristo. Iua mimarotakiniti !auari. Ikinipoko imarota.
4 Ikara atoko nisãpiretai hĩte, apanakini mamisirienetakanii tĩkane kãkiti imaroreẽ.
5 Niĩto !auari hĩtekata, iuaritika nixinikapikai hĩte nãkixinireẽ. Nipoxokoniuata, kotxi
nimarotari hĩkamakiti atão inini. Apaka nipoxokoniuata, kotxi hĩte iteene auikari Kristo
sãkire.

Atão Kristo Sãkire Auiãkani Kamakiti

6 Hãpakapapekari Kristo Xesosi hĩauĩte ininiua ĩkapani, ininiã hĩkamariko inirekakiti
ikiniõtika.
7 Iua taparanoka hĩkosekako. Aãkotsa kosekiniri ãparaã atoko hĩtxako. Ikara atoko
hininiã, kataparari hĩxinire. Ininiã atão hãuikari Kristo sãkire mitxi aõerekakiti atoko,
ininiã kataparaiko. Ininiã iteene hĩtxariko Teoso: “Ikinika pikamakiti ate ĩkapani
peerekari,” hĩtxako.
8 Erepaniko. Kona hãuiritapiri kãkiti makatxakinii Teoso kimaporeẽ. !Hãuikapiri
ninoa sãkire, kotxi ãtião ninoa sãkire. Na atão isãkirena. Kãkiti imarorenoka imarotana.
Kamisirienererini ninoa. Maxikatiĩka isãkirauatana. Kitxakapirĩka auakani sãpiretakiti
ninoa sãkire. Ĩkorapokoriti auakani nireẽkiti maerekati isãpiretana kãkiti. Kona Kristo
sãkireni.

Apiananiri Itxaua Kristo

9 Kristo aua iĩto, iuaritika Teosotxikana iua. Kristo aua ikinipoko Teoso posotiire,
ikinipoko itiraõki, ikinipoko imarore, txaãpokata, kotxi Teoso itxaua.
10 Kristo aua hãkixinireẽ, ininiã ikinipoko aua hĩtemoni. !Auari apikomoni hinirekakiti,
kotxi auĩtetxiakori iaxiti auakani auĩte itxaua. Apiananiri itxaua. Kaposotiireri iua atoko
inakari !auari.

Kristo Kamakiti Hĩte ĩkapani

11 Hãpakapapekari Teoso takaõtxikare kãkiti mataãkiniti. Hãkixinireẽ Teoso takari
itakaõtxikare. Kristo makatxakasaakiri himaerekani hiĩto nireẽkiti, iuasaaki hãpakapari
Teoso takaõtxikare.
12 Hĩpatxisatikosaaki, Kristokata ikatakoni atoko hĩtxaua. Eereka hõkitikaãka Kristo
õkitikiko atoko. Hĩte õkitikaãkako, kotxi hĩte auikari Teoso posotiire Kristo õkitikini
ipĩkasaaki.
13 Mitxi ipĩkani atoko hĩtxaua himaerekani xika. Xoteo minakaniua hĩte, ininiã mitxi
kona himarotari Teoso nireẽkiti. Hĩponaniãkasaaki, maerekati auape hĩtemoni. Iuaritika
Teoso txĩkitakai auãki hinini Kristokata. Teoso makatxakari ikinipoko himaerekani. !
Ixinikaikari himaerekani.
14 Iua oakari iõkatsopatakori amaerekani sãpiretiko. Ikara iõkatsopatakori sãpiretari
amisiritiko amaerekani xika. Amitekini !auari. Amisiritiko auapitika. Iuaritika iua
oakari ikara iõkatsopatakori. Imakatxakari ikara iõkatsopatakori. Ĩpiriãmitakari nopini
Kristo tokakitikosaaki, ikara iõkatsopatakori tokakitaãka apaka iuaã, ininiã !itxaika.
Iuasaaki amisiritiko !auaika.
15 Kristo ĩpiriãmitakari nopini ipĩkasaaki, iuasaaki imakatxakari ikinika Satanasi
posotiire, initiriakori posotiire pakini. Iua oerekari ikinimane !kaposotiirena ninoa.

Iua õkitikasaakiua, oerekari ikinimane iuananira Apiananiri ininiua. Iuasaaki Kristo oerekari ikinimane ikãiatini.
16 Ininiã kona hãuiritapiri apanakini txitinii hinikakiti xika, hiãtakiti xika pakini. Kona hãuiritapiri apanakini txitinii kiiniri Teoso ĩkapani hĩkamini xika, kiiniri kasiri itopaĩtakasaaki hĩkamini xika, kiiniri tomatiko õti hĩkamakiti xika pakini.
17 Kiiniri Teoso ĩkapani ĩkorasaaki sanõkatxi atoko itxa. Oerekaua atão inakari, txamari na iteene oerekaua. Iteene oerekaãka atemoni, Kristo aõkitakasaaki.
18 Erepaniko kãkiti ia atoko inakari: Ninoa iuikari imiuikakaniuana. Ninoa teosonetari Teoso nitiriakori matamatakoni. Ninoa sãpiretari kãkiti matamatakoni aõkitinina itaponeẽna. Ixinikarina ninoaka nireẽkitinoka. Ixinikarina kimarorerini ininiuana, ininiã iuikauana. Erepaniko kãkiti ikara atoko inakani. Hãuikiniãri ninoa sãkire, !auaika hĩparĩka ĩki.
19 Kãkiti ikara atoko inakani !inirekari Kristo iauĩtena ininiua. Kotxi Kristo akii atoko itxa. Ate iua ĩto atoko atxaua. Ikara atoko ininiã, isikataparataua. Aãpotiitaua. Asikataparatakakaua. Ãtika ĩtotxi atoko atxaua. Ikara atoko aniniã, aimaroãpotari isãkire. Aaneẽ, kãkiti ĩto aneini atoko.

Apinini, Aãuini Pakini Kristokata

20 Mitxi hinireẽkiti itixi auakani nireẽkiti atoko. Hãuikasaakiri Kristo sãkire, mitxi hinireẽkiti !auaika. Ipĩpe. Txamari hĩkamapanikari ĩkorapokoriti auakani kamakiti atoko. Ninoa nireẽkiti iaõka hĩkamapanika.
21 Ninoa txari: “Kona pimaĩkapiri ikara. Kona pinikapiri ikara nipokori. Kona piouãtakapiri ikara.” Kinirepa hĩkĩpitari ikara isãkirena?
22 Ninoa paniãtakiti xipokapitikako. Ikara atoko !itxa, kotxi ikara atoko inakari paniãtakori kãkitinoka paniãtakiti. Kãkiti oerekakiti sãkiretxitinoka ikara.
23 Kãkiti uãkatari ninoa paniãtakiti kimarorerini paniãtakiti atoko. Ninoa xinikakiti iaõka inirekarina Teoso. “!Erekano,” itxana, txamari ãkixinireẽna itxana “Peerekano.” Ninoaka misiritaua iĩtoãna. Ikamarina ikinika iĩtona nireẽkiti.

3

Atão Hĩkamakiti Erekari Hãuini Ĩkapani

1 Hĩte õkitikaãka Kristokata hãuini amaneri inini ĩkapani, ininiã hinirekariko hĩkaminiri Teoso tixine auakani kamakiti iaõka. Iuaã Kristo topãkanãta Teoso kikomoni. Apiananiri itxaua Teoso kikomoni topãkakari.
2 Hĩxinikariko Teoso tixine. Kona hĩxinikapiri ĩkorapokoriti.
3 Ipĩkani atokopeka hĩtxa, kotxi hãuini kitxakari !auaika, ininiã kona hĩxinikaikari ĩkorapokoriti auakari. Teoso sãkire mauiãkani !imarotari hãuini amaneri Kristokata Teoso auiniãtaã.
4 Kristo txĩkitakari aãuini amaneri inini. Iua uai apokasaaki iuaĩkana atamataãka. Iuasaaki hĩte apaka atamataãka iuakata. Iuasaaki hĩtemoni auari Kristo iotximere atokokana.
5 Hĩxipokariko hiĩto nireẽkiti, kotxi ĩkorapokoriti auakari nirekari ĩtotxi nireẽkitinoka. Hõkariko. Kipa aua aãkixinireẽ aõkini ĩkapani? Auari anokaretxi. Auari aĩto nireẽkitinoka kamiko nirekiko. Auari ãti ĩto nirekiko. Apaka auari ãti nakiti nirekiko aãkixinireẽ. Iteene anirekiniãri ãti nakiti, ateosone atoko itxaua anireẽkiti.
6 Ikara maerekati xika, Teoso omanãkare apokapitikako Teoso paniãtakiti makĩpitakanimoni.
7 Mitxi hĩte kamari maerekati ikara atoko inakari. Iuasaaki hĩtotapekari ikara atoko inakari hĩkamini.
8 Uatxa ia atoko inakari hĩtakanapako: omanãkaretxi, ãti iteene txitiko, Teoso misãkirepiretiko, maerekati sãkiretxiti pakini.

9 Kona himisirienetakakapeua, kotxi hĩtakanapapekari maerekati mitxi hĩkamakiti.
Himãka kitxakari hõkini atoko, hĩtakanapapekari ikara maerekati.
10 Uatxa hĩkamakiti amaneri. Himãka amaneri hĩeretakini atoko, hĩkamakiti uatxa
amaneri. Teoso txĩkitakari hĩkamakiti amaneri inini, ininiã himarotari atão inakari
imaroretxi. Ininiã Teoso kamakiti atokokana hĩkama, kotxi hĩte kamakari itxaua.
11 Uatxa kãkiti apiari !auari. Krekoakori, Xoteoakori, Teoso takaõtxikare auaĩtotakini,
Teoso takaõtxikare mauaĩtotakini, mimaroreni, kãkiti ĩtopa auakani, nitiritxi amotakoni,
kãkiti miamotakoni pakini ! auari kãkiti apiari. Ãti kãkiti ãti kãkititxikana, kotxi
Kristonoka Apiananiri. Iua aua ikinimane isãkire auiãkani ãkixinireẽ.
12 Ininiãkara hiamonĩkariko ãti. Hĩkamariko erekari ãtimoni. !Hĩuikapeua. Kaneenama
!hĩtxape. !Katimari homanãkarauatini. Ikara atoko hãuako, kotxi Teoso mereẽkini, iua
nakitiakori, itiretakini hĩtxaua.
13 Himĩteenekakakauako. Himaxinĩkaretariko apanakini kamakiti, hĩte
mapokaerekatakiniti. Kristo maxinĩkaretapekari maerekati hĩte kamakiti, ininiã iua
atokotxikana himaxinĩkaretariko maerekati apanakini kamakiti hĩtemoni.
14 Ikara erekari hĩkamako. Erekari apiari hĩkamini, hĩtiraõkiuatini. Hĩtiraõkiuatako.
Hĩtiraõkiuatakasaaki, ininiã iuasaaki ikinika hĩkamakiti atão.
15 Kristo kamaerekaxiniretai, ininiã erekari hãkixinire. Hãuiritariko ikara erekari
kaikotini. !Hĩkamapiri ikara erekari makatxakiko ĩkapani. Hĩkinika ãtika ĩtotxi atoko
hĩtxaua. Teoso akiritai hĩte hãkixinire ereka inini ĩkapani. Hĩtxariko Teoso ãtipirika:
"Erekapitikari pikamakiti nota ĩkapani," hĩtxako.
16 Hãuiritariko ikinika Kristo sãkire kaikotini hãkixinireẽ, ininiã iuasaaki himarore
iteene aua. Hõerekakakaua. Hõtãkikakakaua. Hĩxikaretari xikari Teoso ĩkapani.
Hĩxikaretariko xikari Teoso sãkire iõkatsopatakori xikariti. Hĩxikaretariko xikari kitxakari,
amaneri pakini Teoso ĩkapani. Hĩxikarauatakasaaki, hãkixinireẽ hĩtxariko Teoso: "Erekapi-
tikari pikamakiti nota ĩkapani."
17 Ikinika hĩkamakiti hĩkamako Apiananiri Xesosi ĩkapani. Hĩsãkirauatakasaaki,
hĩsãkirauata Apiananiri Xesosi ĩkapani. Iuasaaki hĩtxariko aĩri Teoso: "Erekapitikari
pikamakiti nota ĩkapani," hĩtxariko.

Kãkiti Aapoko Auakani Õtãkikiko

18 Hĩte ĩtanorotxi, hĩkĩpitariko hĩtaniri sãkire, kotxi Apiananiri nakiti hĩtxaua, ininiã ikara
atão hĩkamini.
19 Hĩte ĩtaniritxi, hĩtiretaroko hĩtanoro. Kona hĩtxitapero oa. Kona homanatapero.
20 Hĩte amarini, hĩkĩpitariko hĩri, hinoro pakini sãkire. Ikinika ninoa paniãtakiti
hĩkamako, kotxi Teoso apokaerekatari ikara atoko inakari.
21 Hĩte irĩtxi, kona hĩkamanaiamanetapena hamariteakori, kotxi eereka maerekaxinireti
aua ninoamoni, ininiã !inirekaikarina hĩte paniãtakiti ikaminina.
22 Hĩte nitiritxi, hĩpatrãote ĩkorapokoriti aua, ininiã hĩkamariko ikinika ninoa paniãtakiti.
Apanakini iteene parĩkauata ipatrãote apisatoõ, iua apokaerekatiniri ĩkapani. Iua
mauakanisaaki apaka iteene hĩparĩkauatako. Ikini hĩxinireritika hĩkamariko hĩparĩka. Ikara
atoko ininiã, atão hĩpaxitari Teoso.
23 Ikinika hĩkamakiti hĩkamako hĩtaparaxinireritika. Hĩparĩkauatakasaaki, parĩkatxi Api-
ananiri ĩkapani hĩkamini atokotxikana, hĩparĩkauata kãkiti ĩkapani.
24 Hĩparĩkauatako ikara atoko, kotxi himarotari Apiananiri sikinii ipotetakiti iaxitikiri
hĩparĩka ĩki. Itixine hãpokasaaki, hãpakapariko. Apiananiri Kristo nitiriakori hĩtxaua.
25 Maerekati kamakari apakapariko imisiritiko. Teoso misiritari ãti maerekati ka-
makari, ãti maerekati kamakari imisiritini atokotxikana.

4

1 Hĩte patrão, hĩkamariko atão inakari hinitiriakori ĩkapani. Kona himisirienetapena
ninoa. Kotxi hĩte apaka aua hĩpatrãote Teoso tixineẽ.

Apikomoni Paoro Õtakikakiti

2 Kona hĩtakanapapiri Teoso himisãkiretini. Araõkire hĩtxako maerekati mapokakani
ĩkapani. Ãtipirika hĩtxariko Teoso: “Erekapitikari ikinipoko pikamakiti nota ĩkapani,”
hĩtxariko iua.
3 Apaka himisãkiretariko Teoso ate ĩkapani. Hamanaãriko Teoso, iua oerekiniua isãkire
apanakinimoni asãpiretini ĩkapani, kotxi anirekari asãpiretiniri kãkiti Kristo pirena, mitxi
kãkiti mimarotakiniti. Ikara nisãpiretini xika, kateia ãki naua.
4 Himisãkiretariko Teoso, Kristo pirena atão nisãpiretini ĩkapani, kãkiti atão imarotini
ĩkapani.
5 Kimarorerini hĩtxauako Teoso sãkire mauiãkani sauaki hãuakasaaki. Aãuini poião,
ininiã ikiniõtika hinitari kãkiti Teoso sãkire hĩsãpiretini ĩkapani.
6 Teoso sikapekai ikinipoko erekari, ininiã hĩsãkirauatakasaaki, hõerekari kãkiti hĩsãkireẽ
hĩtiretinina. Iõkira mauakaniã nipokoriã, ! kaposeri. Iua atokotxikana erekari
mauakaniã hĩsãkireẽ, kãkiti !inirekari ikenakotiniri hĩsãkire. Erekari hĩsãkire ininiã,
himarotari hãpakapapiretiniri kãkiti.

Paoro Iokanapiretini Pirena

7 Txíkiko inakori sãpiretaiko ikinika nota pirena. Aĩtari, atiretakiti itxaua. Iua
parĩkauatapitipo Apiananiri ĩkapani. Apiananiri nitiri itxaua atekata.
8 Niokanatari iua hĩtemoni, hĩte imaropiretini ĩkapani, hĩte isikataparaxiniretini ĩkapani.
9 Niokanatari Onésimo inakori apaka iuakata. Koroso sitatxitikiri iua, hĩte atoko. Aĩtari
atiretakiti itxaua apaka. Ãtipirika atão iparĩkauata Kristo ĩkapani. Ninoa sãpiretaiko hĩte
ikinipoko Kristo sãkire auiãkani kamakiti uai.
10 Arisitako inakori, notakata kateia ãki auakari, xinikamanapitai hĩte. Panapee itaro
ãkiri Marko, xinikamanapitai hĩte apaka. Nisãpiretapekai hĩte Marko pirena. Ininiã ereẽ
iua apokasaaki, hĩpoxokoniritika hãpakapariko iua.
11 Xosoee Xósito inakori xinikamanapitai hĩte apaka. Ninoa ipi ãti pakini Xoteoakori
notakata parĩkauatakani itxauana. Ninoa parĩkauata notakata, Teoso auĩtetxi ininiua
pirena asãpiretini ĩkapani. Isikataparaxiniretanona nota.
12 Epápara inakori apaka xinikamanapitai hĩte. Ereẽkiri iua. Kristo nitiri itxaua.
Ãtipirika imisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani, Teoso nireẽkitinoka hĩkamini ĩkapani, ikinika
hĩkamakiti atãonoka hĩkamini ĩkapani.
13 Nota imarotari iteene iparĩkauatini hĩte ĩkapani. Apaka nimarotari iparĩkauata kãkiti
Araotxiséia sitatxiti auakani ĩkapani. Apaka nimarotari iparĩkauata Ierapori sitatxiti
auakani ĩkapani.
14 Aĩtari atiretakiti, amianari imarotakari Arókasi inakori apaka xinikamanapitai hĩte.
Témasi inakori apaka xinikamanapitai hĩte.
15 Hĩsãpiretanako aĩtariakori Araotxiséia auakani nixinikinina ninoa. Hĩsãpiretaroko Nĩpa
inakoro, Teoso mereẽkini oaãpoko apotiitakaniua pakini, nixinikinina ninoa.
16 Ia niokanatsopatakiti hãtatsopatako hĩkinika hĩkenakotini ĩkapani, eereka hĩpaniãtariko
atatsopatiko Araotxiséia sitatxitiã, Kristo sãkire auiãkani kenakotiniri ĩkapani. Apaka hĩte
atatsopatariko Araotxiséia auakani iokanatsopatakiti.
17 Hĩtxariko Akipo inakori: “Pikamariko ikinipoko parĩkatxi Apiananiri paniãtakiti
pikamini.”
18 Nota Paoro niõkatsopatari ia niuakoã: Hĩxinikariko kateia ãki nauini. Teoso sikari
ikinipoko erekari hĩtemoni. Ameẽ.

1 TESARÓNIKA
Merepanika Paoro Iokanatsopatakiti Tesarónika Auakanimoni

1 Paoro, Sírasi, Tximótxio pakini iokanatsopata Teoso mereẽkinimoni Tesarónika sitatxitiã. Aĩri Teoso nakitiakori hĩtxaua. Apiananiri Xesosi Kristo nakitiakori hĩtxaua. Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikai ikinipoko erekari. Ninoa kamaerekaxiniretai hĩte.

Paoro Misãkiretari Teoso Tesarónika Auakani Ĩkapani

2 Amisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani. Ãtipirika atxari Teoso: "Peerekai pite, kotxi Tesarónika auakani auikari pisãkire," atxari.
3 Aĩri Teoso amisãkiretakasaaki, axinikapikari hĩte parĩka Teoso ĩkapani. Atão hĩparĩkauata, kotxi iteene hãuikari iua sãkire. Axinikari hĩparĩka Teoso ĩkapani, kotxi iteene hĩtiretari iua. Axinikari himarotiniri Apiananiri Xesosi Kristo sãkire iaõka hĩkamini. Hĩpoxokoniritika hiãtapari isãkire iaõka apokini.
4 Nitariakori, Teoso tiretapitikai hĩte. Iua mereẽi hĩte iua nakitiakori hininiua ĩkapani. Aimarotari ikara.
5 Teoso iokanapirena erekari hĩtemoni asãpireta Teoso posotiireẽ. Ate sãkirenoka ! kaposotiireri. Erekari Matamatakoti oerekai asãkire atão inini. Hĩte iteene imarotari asãkire atãonoka inini. Hãtamatari aparĩka hĩte ĩkapani hĩte sauaki aãuakasaaki, ininiã himarotapitikaua ate.
6 Ininiã hĩte kamari ate kamakiti atokotxikana. Hĩkamari Apiananiri kamakiti atokotxikana. Himisiritiko aua, iuaritika hãuikari Xesosi sãkire. Himisiritiko aua, iuaritika Erekari Matamatakoti kamapoxokonitai.
7 Ininiãkara Masetónia tixini auakani, Akaia tixini auakani pakini nirekari hĩte atoko ininina.
8 Inirekarina hĩte atoko ininina, kotxi hĩte sãpiretari Apiananiri sãkire Masetónia auakanimoni, Akaia auakanimoni pakini. Apaka ikini itixiti iaripireta hĩte iteene auikiniri Teoso sãkire. Ininiã kona ate sãpiretari kãkiti iteene hãuikiniri Teoso sãkire, kotxi ikinimane imarotape.
9 Ikinimane sãpiretari hĩpoxokoniritika hãpakapiniua ate. Ninoa sãpiretari hĩte takanapiniri teoso kamakori. Isãpiretarina hĩparĩkauatini uatxa Teoso atão inakari ĩkapani, auãkipika inakari ĩkapani.
10 Ninoa sãpiretari, hĩte iãtapiniri Teoso ãkiri itixine auakari kanapiriini ĩkorapokoriti. Iua Xesosi. Ipĩkani sauaki Teoso õkitikakiti iua. Iua makatxakapekari amaerekani, ininiã amisiritiko !auaika kãkiti misiritiko õti apokasaaki.

2

Paoro Parĩka Tesarónika Sitatxitiã
(Átosi 17.1-9)

1 Nitariakori, himarotari maxikatiĩka kona ate sari hĩtemoni.
2 Himarotari amisiritiko Piriposi sitatxiti aãuakasaaki, hĩtemoni aãpokini apisa. Iuaã auakani ãsokaua, kateia ãki taka itxauana. Iuaritika Teoso sikataparaxiniretaua asãpiretiniri Teoso iokanapirena erekari hĩtemoni. Itori kãkiti !inirekari asãkire, iuaritika ate sãpiretari Teoso iokanapirena erekari hĩtemoni.
3 Ate oerekakiti !akeroka. Teoso nireẽkitinoka anireka akamini. Ãti anireẽkiti !auari. ! Anirekari amisirienetinii hĩte.

4 Teoso auiritaua iua iokanapirena erekari asãpiretiniri kãkiti. Teoso auikari atão
asãpiretiniri isãkire kãkitimoni, ininiã asãpiretari isãkire kãkitimoni. Asãkirauata, kona
kãkiti akamapoxokonitini ĩkapanini. Anirekari akamapoxokonitiniri Teoso, kotxi iua
ataerekatari aãkixinire.
5 !Asãpiretai ereka hinini, ate nireẽkiti hĩkamini ĩkapani. Asãpiretari Teoso sãkire hĩtemoni,
kona hĩte nakiti anirekini ĩkapanini. Ikara himarotape. Teoso apaka imarotari ikara
nisãkire atão inini.
6 Ate !anirekari kãkiti iuikiniua ate. !Anirekai hĩte iuikiniua ate. !Anirekari apanakini
iuikiniua ate. Kristo iokanatakiniraua ate hĩtemoni, ininiã aposotari apaniãtinii
ikinipoko anireẽkiti hĩsikiniua. Iuaritika !anirekari ikara atoko akamini.
7 Hĩte sauaki aãuakasaaki iteene atiretai hĩte. Sito tiretiniri oimi atokokana, ate tiretai
hĩte.
8 Iteene atiretai, ininiã anirekari asikinii Teoso iokanapirena erekari. Kona iua-
nanini anireka asikinii hĩte. Axinire, aĩto pakini anireka asikinii, kotxi ate tiretakini
hĩtxapekaua.
9 Nitariakori, hĩxinikari aparĩka hĩte sauaki. Pasãpaniri. Ĩkanõka, pokamara pakini
aparĩkauatapitipo, akiena, anireẽkiti pakini aãpakapini ĩkapani, kotxi ! anirekari aa-
manainii hĩte aamonitakiti ĩkapani. !Anirekari hĩte parĩka apiatini ate ĩkapani, Teoso
iokanapirena erekari asãpiretakasaakii.
10 Hĩte Kristo sãkire auiãkani sauaki aãuakasaaki, hĩte itikari aãuini ikiniõtika. Teoso
apaka itikari. Himarotari Teoso nireẽkitinoka akama iuasaaki. Himarotari erekarinoka
akama iuasaaki. Himarotari !akamari maerekati iuasaaki.
11 Hĩri atoko atxaua iuasaaki, kotxi aõtãkikai hĩte. Amĩkapiritai, imi iri mĩkapiritini
atokokana. Apaniãtai atão inakarinoka hĩkamini.
12 Ikara atoko akaminii, kotxi Teoso anaakori hĩtxaua, ininiã anirekari hĩte kaminiri
hĩri kamakiti iaõka. Iua akiritai hĩte hĩauĩte inini ĩkapani. Inirekari hãtamatiniri iua
iotximere itixine hãuakasaaki.
13 Ininiã ãtipirika amisãkiretari Teoso: “Erekapitikai, kotxi Tesarónika auakani auikari
pisãkire, ninoamoni asãpiretakiti. Ninoa imarotari kona ate sãkireni asãpiretana. Ninoa
imarotari asãpiretana atão pite sãkire,” nitxari Teoso. Teoso sãkire parĩkauata hĩte Xesosi
sãkire auiãkani ãkixinireẽ isãkire hãuikini ĩkapani.
14 Xotéia tixini auakani, Kristo Xesosi nakitiakori, Teoso sãkire auiãkani, ninoa kamak-
iti atoko hĩkamako hĩte nitariakori. Xoteoakori misiritana ninoa. Iua atokotxikana hĩte
nirimane misiritapekai hĩte.
15 Ninoa Xoteoakori okari Apiananiri Xesosi. Ninoa apaka okana ninoaka nirimane,
Teoso sãkire sãpiretakani. Ninoatxikana misiritapekaua ate. Teoso ! apokaerekatari
ninoa kamakiti. Ninoa omanatari kãkiti.
16 Kotxi ! auiritarina Xesosi sãkire asãpiretini Xoteo minakaniua, imaerekanina
makatxakiko ĩkapani. Uatxa ninoa maerekani xãpoka. Uatxa Teoso omanãkare
apokapeka ninoamoni.

Paoro Ipiãtinina Tesarónika Auakani

17 Ãtiãtaã ate auakasaaki, ãtipirika axinikapikai. Aĩto hĩtekata mauakanisaaki,
aãkixinire xinikapikai. Ate ipiãtai. Iteene anirekari iuaĩkana aõkitinii.
18 Anirekapitikamari hĩtemoni akanapiriini. Nota Paoro itokata nirekamari napokini
hĩtemoni, txamari Satanasi !auiritaua asini hĩtemoni.
19 Aãuĩte Xesosi ãti õti ikanapiriãkasaaki, aãpotiitaua iua apisatoõ. Iuasaaki aiãtapakiti
apokapeka. Kipa aiãtapakiti? Hĩtera. Iuasaaki iteene apoxokoniuatako. Kinirepa
apoxokoniuata? Kotxi hĩte aua iuaã. Iuasaaki aãpakapari aparĩka ĩki. Kinirepa aãpakapari
aparĩka ĩki? Kotxi hĩte auikari Xesosi sãkire ate sãpiretakiti. Ininiã peerekari iuasaaki.
20 Atãopitikara nisãkire. Ate iuikai hĩte. Hĩte kamapoxokonitaua ate.

3

1 Iuasaaki !amĩteenekari amimaropiretakanii hĩte, ininiã axinikari atenoka kaikota uai
Atena sitatxitiã.
2 Ininiã iuasaaki aiokanatari aĩtari Tximótxio hĩtemoni. Teoso nitiri itxaua.
Imoianataua Kristo iokanapirena erekari asãpiretakasaakiri kãkiti. Aiokanatari iua
hĩtemoni, Xesosi sãkire iteene hãuikini ĩkapani, isikataparaxiniretinii ĩkapani.
3 Ikara atoko ininiã, kona hĩxinikari Teoso sãkire hĩtakanapini, kãkiti misiritinii xika,
kotxi himarotari amisiritiko apokapitikako. Teoso auiritari.
4 Hĩtekata aãuakasaaki, asãpiretapekai amisiritiko apokini. Uatxa himarotapitikari atão
asãkire, kotxi uatxa apopeka asãkire iaõka.
5 Ininiã apikomoni ! nimĩteenekaikari nimimaropiretakanii hĩte. Ininiã iuasaaki
niokanatari Tximótxio hĩtemoni, Xesosi sãkire hãuikini nimarotini ĩkapani. Nipĩkari Sa-
tanasi sikanireõtinii hĩte, Xesosi sãkire hãuikini hĩtakanapini. Nipĩkari maxikatiĩka Xesosi
sãkire asãpiretinii hĩte, hĩtekata aãuakasaaki.

Tximótxio Sãpiretakiti Ikanapiriãkasaaki

6 Uatxa Tximótxio kanapiripeka atemoni. Iua minapiretai hĩte. Erekari isãpiretakiti.
Iua txaua ate: "Tesarónika auakani iteene auikari Xesosi sãkire. Ninoa tiraõkiuatapika.
Ipotxitarina ixinikiniina hĩte. Ipiãtaina hĩte, ninoa hĩpiãtini atokotxikana," itxa Tximótxio
atemoni.
7 Nitariakori, ate amaxikiko auapitika. Ate misiritiko auapitika, iuaritika
hĩkamapoxokonitaua, kotxi iteene hãuikari Xesosi sãkire.
8 Uatxa peerekari ate auini, kotxi Apiananiri sãkire iaõka hĩkama.
9 Iteene apoxokoniuata Teoso apisatoõ, kotxi hãuikari iua sãkire. Axinikasaakii,
apoxokoni iteene auapitika. Ininiã ãtipirika atxari aTeosone: "Peerekai pite, kotxi
Tesarónika auakani iteene auikari pisãkire, ininiã ikamapoxokonitauana ate," atxari.
10 Ĩkanõka, pokamara pakini iteene aamanaãri Teoso hĩte iuaĩkana aaõkitini, kotxi
anirekari apikomoni Teoso sãkire himimarotakiniti aõerekinii.
11 Anirekari aĩri Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo pakini oerekiniãua aãpokini hĩtemoni.
12 Anirekari Apiananiri txĩkitakinii himarotiniri hĩtiretakakiniua. Anirekari hĩtiraõki
aneini. Anirekari iteene hĩtiraõkiuatini. Anirekari ikinimane apaka hĩtiretini, ate tiretinii
hĩte atokotxikana.
13 Anirekari Apiananiri sikataparaxiniretinii hĩte. Ininiã Apiananiri Xesosi Kristo
ikinika inakitiakorikata ĩkasaaki uai, iuasaaki maerekati ! auaika hĩtemoni aĩri Teoso
apisatoõ. Iuasaaki hĩte apoĩtakari !auari. Iuasaaki erekai hĩte.

4

Akamakiti Teoso Apokaerekatakiti

1 Nitariakori, apikomoni nisãpiretai. Asãpiretapekai hĩkamakiti tĩkane, hãuini Teoso
apokaerekatini ĩkapani. Ikara atoko inakari hĩkamapitika uatxa. Erekari hãuini uatxa,
ininiã nõtãkikai Apiananiri Xesosi posotiireẽ, apikomoni iua apokaerekatakiti ikiniõtika
hĩkamini ĩkapani.
2 Himarotapitikari aõereẽkiti hĩkamini ĩkapani. Apiananiri Xesosi paniãtaua ikara
aõerekinii hĩte.
3 Teoso nirekari himaerekani xipokaãpotini hãkixinireẽ. Ininiãkara hĩtaniri mi-
nakotikatika, hĩtanoro minakotokatika, !hĩsirĩkape.
4 ! Hãuiritapiri hiĩto nireẽkiti ikamini. Hiĩto auĩte hĩtxauako, ininiã maerekati hiĩto
nireẽkiti !hĩkama. Atão hĩpaxitariko hĩteka ĩto, apanakini ĩto apaka.
5 ! Apakata hĩxinikiniri ãtipirika maerekati hiĩto nireẽkiti ãti ĩtokata hĩkamini. Xoteo
minakaniua, Teoso mimarotakani, xinikari ikara atoko inakari.

6 !Apakata hĩtxĩkitakiniri ãti aĩtari maerekati ĩtotxi nireẽkiti ikamini, kotxi Apiananiri
misiritariko kãkiti ikara atoko inakari maerekati ikaminiã. Asãpiretapekai ikara. Apini-
tapekai.
7 Teoso kona akiritaua iuamoni, maerekati aĩto nireẽkiti akamini ĩkapani. Akiritaua
iua nakiti aniniua ĩkapani, erekarinoka akamini ĩkapani.
8 Ininiã ikara asãkire manirekakati, !omanataua ate. Omanatari Teoso. !Inirekari
Teoso sãkire, kotxi Teoso sikari Erekari Matamatakoti kãkitimoni.
9 Hĩtariakori hĩtiretini pirena kona aiõkatsopata hĩtemoni, kotxi Teoso oerekapekai
hĩtiretakakiniua.
10 Nimarotari hĩtiretiniri ikinika hĩtariakori Masetónia tixini auakani. Iuaritika nitari-
akori, aõtãkikai apiata hĩtiretiniri kãkiti ikiniõtika.
11 Hãpaiaõkariko hĩtsorĩkaãtini. Apanakini parĩka !himaãkatape. Hĩkamariko hĩteka parĩka
hãuini ĩkapani. Ikara atoko asãpiretapekai hĩte.
12 Ikara atoko hĩkaminiã, Xesosi sãkire mauiãkani paxitai. Ikara atoko hĩkaminiã, !auari
hiamonitakiti.

Apiananiri Kanapiriini

13 Nitariakori, anirekari himarotiniri atão inakari ipĩkani pirena. Kona anirekari
himatinaniuatini Xesosi sãkire mauiãkani matinaniuatini atoko, kotxi ninoa ipĩkasaaki,
!imarotarina isinimonina.
14 Aãuikari Xesosi ipinini. Aãuikari iuaĩkana õkitikiniua. Ininiãkara aãuikari ipĩkani Teoso
sãkire auiãkani apaka õkitikiniua. Teoso minana ninoa Xesosikata ikanapiriãkasaaki.
15 Iuasaaki ate auãkipanika inakaniua Apiananiri kanapiriãkasaaki, !asari ninoa mitxi
ipĩkani apisapanika. Mitxi ninoa sa. Iposo atoko ate sa Apiananirimoni. Apiananirira
sãpiretapekaua ikara.
16 Iuasaaki Apiananiri potorika itixine. Iuaka katxaka uaimoni. Iuasaaki
akiripoakata iua apokasaaki, ininiã kãkiti kenakotariko Teoso nitiriakori auĩte sãkire.
Teoso trõpetane xõkiko kenakotaãka. Iuasaaki mitxi ipĩkani, Kristo sãkire auiãkani,
merepanika õkitikauako.
17 Eereka ate auapanika inakaniua anikaãkako ipĩkanikata Apiananiri aaõkitini ĩkapani.
Aaõkitari iua itanoxiti katxiãriã. Ininiã eereka iuakata aãuapinininiika.
18 Ikara sãkiretxiti hĩsãpiretakakauako, ininiã hĩkamataparaxiniretakakauako.

5

Apiananiri Kanapiriini Õti

1 Nitariakori, kona asãpiretari Xesosi kanapiriini õti. !Asãpiretari apokini kasiriti,
ikanapiriinikanani pakini.
2 Kotxi atão himarotari, Apiananiri uai apokini, kiĩtiriri ĩkanõka apokini atokokana
itxako. Ininiã kãkiti !imarotari Apiananiri apokini õti.
3 Iuasaaki kãkiti sãkire: “Neenamatxi !auari. Erekaua. Imonõkoni !auari,” inakasaaki,
iuasaakipeka katimaritika Teoso xipokari ikinipoko. Katimari sito amarini tsiĩkini atoko
itxako. Oa sito tsii apokasaaki, omitekini !auari. Iua atokokana kãkiti mitekini !auari
iuasaaki Xesosi kanapiriãkasaaki.
4 Nitariakori, kãkiti ipiã auakani atoko !hĩtxaua. Himarotapitikari ãti õti Apiananiri
uai kanapiriini, ininiã hiãtapari ikanapiriini õti apokini, himatikokakani ĩkapani, kiĩtiriri
tikokakiniri kãkiti atoko himinakani ĩkapani ikanapiriãkasaaki.
5 Hĩte hĩkinika kaiotximereri anaakori hĩtxaua. Pokamarari anaakori atoko hĩtxaua. !
Akaikota ipiã. !Akaikota ĩkanõka, kotxi !anirekaikari maerekati akamini.
6 Ininiãkara apanakini imakakani atoko !himapeko. Araõkire matxako, maerekati
mapokakani ĩkapani. Aĩto auĩte matxaua.

7 Imakakani imaka ĩkanõka. Poãtakani poãta ĩkanõka. !Iãtapari Xesosi kanapiriini. Ikara
atoko !hĩtxapeko.
8 Pokamarari anaakori atxaua, ininiã aĩto auĩte matxaua. Sotato takari itorota
koana, itorota tokapare ĩkapani. Sotato torota koana atoko itxa Teoso sãkire iteene
hãuikini. Sotato torota koana atoko itxa apaka hĩtiraõki. Ininiã hãuikasaakiri Teoso
sãkire, hĩtiraõkiuatakasaaki, hãkixinire tokapare auape. Sotato takari ikii tãta ikii tokapare
ĩkapani. Sotato kii tãta atoko itxa amaerekani makatxakiko aimarotini. Ikara imaroretxi
axinikakiti akii tokapare itxaua.
9 Teoso mereẽua ate kona imisiritiniua ĩkapanini. Iua mereẽua ate amaerekani aãuĩte
Xesosi Kristo makatxakini ĩkapani.
10 Iua ipina kãkiti ĩkapani. Ipina iuakata aãuini ĩkapani. Ikanapiriãkasaaki, isãkire
auiãkani auãkipanika inakani, ipĩkani pakini aua iuakata.
11 Ininiã hĩsikataparaxiniretakakauako. Himoianatakakauako Teoso sãkire iteene hãuikini
ĩkapani. Uatxa ikara atoko inakari hĩkamapeka.

Paoro Õtãkikare Mapotõkire

12 Nitariakori, aõtãkikai himarotinina hĩte sauaki parĩkauatakani, Apiananiri sãkire
sãpiretakani, hĩte õtãkikakani.
13 Ininiã iteene hĩpaxitanako. Hĩtiretanako ninoa, kotxi ninoa iteene parĩkauata hĩte
ĩkapani. !Hĩtxitakakapeua. !Hineenamauatape.
14 Nitariakori, iteene aõtãkikai hĩte ia atoko: Hĩpinitariko kãkiti paniãtakiti makĩpitakani.
Hĩsikataparaxiniretariko pĩkarauatakani. Himoianatariko mataparani. Katima !hĩtxapeko
homanãkarauatini kãkiti kerokasaaki.
15 Kona hãuiritapiri misiritakori misiritiniri imisiritakiri. Ãtipirika hĩkamariko erekari
hĩtariakorimoni, Xesosi sãkire mauiãkanimoni apaka.
16 Ãtipirika hĩpoxokoniuatako.
17 Himisãkiretapikariko Teoso.
18 Hĩpoxokoniuatakasaaki, hĩtxariko Teoso: "Erekari pikamakiti nota ĩkapani," hĩtxako.
Himatinaniuatakasaaki, iuaritika hĩtxariko Teoso: "Erekari pikamakiti nota ĩkapani,"
hĩtxako. Ikara atoko Teoso nirekari ãtipirika hĩsãpiretiniri iua, kotxi Kristo Xesosi naki-
tiakori hĩtxaua.
19 !Hĩotokakapiri Erekari Matamatakoti parĩkauatini hãkixinireẽ. Hĩkamariko ipaniãtakiti.
20 !Homanatapiri Teoso sãkire kãkiti sãpiretakiti.
21 Hãtaerekatariko ikinika. Erekarinoka hĩkamako.
22 !Hĩsipeko maerekati kamikoãtaã, kotxi hĩsiniã, apanakini xinikari atão maerekati
hinireka hĩkamini.
23 Anirekari Teoso, kãkiti kamaerekaxiniretakari, iua iteene kamaerekatinii hĩte iua
nakitiakorinoka hininiua ĩkapani. Nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani, hĩxinire, hãkixinire,
hiĩto pakini ereka inini, ininiã aãuĩte Xesosi Kristo uai apokasaaki maerekati !auaika
hĩtemoni, ininiã hĩte apoĩtiko !auari.
24 Hĩte akiritakari kamari isãkire iaõka.
25 Nitariakori, himisãkiretariko Teoso ate ĩkapani.
26 Haõkitakakasaakiua, hĩtiraõkiritika hãpakapakakauako, kotxi hĩtariakori itxauana.
27 Apiananiri posotiireẽ nipaniãtai hãtatsopatiniri ia niokanatsopatakiti ikinika
aĩtariakori kenakotini ĩkapani.
28 Aãuĩte Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ameẽ.

2 TESARÓNIKA
Paoro Iokanatsopatakiti Iuaĩkana Tesarónika Auakanimoni

1 Paoro, Sírasi, Tximótxio pakini iokanatsopata Teoso mereẽkinimoni Tesarónika sitatxitiã. Aĩri Teoso nakitiakori hĩtxaua. Apiananiri Xesosi Kristo nakitiakori hĩtxaua.
2 Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikai ikinipoko erekari. Ninoa kamaerekaxiniretai hĩte.

Xesosi Kanapiriini Pirena

3 Nitariakori, ãtipirika atxari Teoso: "Erekapitikari pikamakiti Tesarónika auakani ĩkapani," atxa. Ikara atoko asãpiretari Teoso, kotxi ikiniõtika Teoso sãkire hãuikini apiaãpota. Apaka hĩtiretakakiniua ikiniõtika apiaãpota.
4 Ininiã apanakini Teoso sãkire auiãkanikata aãuakasaaki, asãpiretana ninoa ate iuikinii hĩte. Ate iuikari himisiritiko himĩteenekini. Ate iuikari hãuikiniri Teoso sãkire. Iteene himaxikiko, himisiritiko pakini, iuaritika himĩteenekari. Iteene hãuikari Teoso sãkire.
5 Himisiritiko himĩteenekini oerekari Teoso misiritiniri maerekati kamakani, kotxi ikara atão. Hĩte misiritaãka, kotxi hĩkamari hĩauĩte Teoso paniãtakiti, ininiãkara iuamoni apakatapitika hãuini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
6 Teoso kamari atão inakarinoka. Ininiã imisiritariko hĩte misiritakani.
7 Ixipokariko hĩte misiritiko, ate misiritiko apaka. Iuasaaki hĩtomata atekata. Ikara atoko inakari ikama, Apiananiri Xesosi oerekikosaaki Teoso tixine ipotorikasaaki, initiriakori kaposotiirerinikata.
8 Xamina tirinakariã imisiritanako Teoso mimarotakani, aãuĩte Xesosi Kristo iokanapirena erekari makĩpitakani.
9 Ninoa misiritaãkako ãtipirika. Ikinipoko xipope ninoa ĩkapani. !Auiritaãkana Apiananiri auiniãtaã apokinina. !Atamatarina iua iotximere. !Atamatarina iposotiire.
10 Ninoa misiritaãka, Apiananiri kanapiriini õtisaaki. Iuasaaki inakitiakori, isãkire auiãkani, txariko: "Peerekai. Peerekai. Ãti kaposotiireri pite atoko inakari !auari," itxanako. Ikara atoko hĩte apaka sãpiretari iua iuasaaki, kotxi hĩte auikari asãpiretakiti hĩtemoni.
11 Ininiã amisãkiretapikari aTeosone hĩte ĩkapani. Ia atoko atxari iua: "Pite akiritari Tesarónika auakani pinakitiakori ininiuana ĩkapani, ininiã ninirekari pite apokaerekatiniri ninoa kamakiti pite ĩkapani. Pisikaposotiiretana ninoa ikinipoko inireẽkitina erekari ikaminina ĩkapani. Ninoa auikari pisãkire, ininiã iparĩkauatana pite ĩkapani. Ininiã pisikaposotiiretana ninoa ikara iparĩkana ikaminina ĩkapani."
12 Ikara atoko amisãkiretari Teoso, kotxi apanakini atamatakasaakiri erekari hĩkamakiti, itxarinako aãuĩte Xesosi Kristo: "Peerekai pite," itxanako, ininiã Xesosi uãka iuikaãka. Apaka Xesosi txaiko hĩte: "Peerekai hĩte," itxaiko. Ikara atoko aua, kotxi aTeosone, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.

2

Apia Maerekati Apokini

1 Nitariakori, maxinikari aãuĩte Xesosi Kristo kanapiriini. Maxinikari iuakata aãpotiitiniua. Ikara axinikasaaki, aõtãkikai hĩte.
2 Apanakini sãpiretai: "Apiananiri kanapiriini õti apokapeka," itxana. Maerekaxiniretika !hĩtxape. Ikara atoko inakasaakina, !hĩpĩkarauatape. Paxirari ninoa sãkire. Atxiĩti ninoa txari: "Erekari Matamatakoti sãpiretano ikara." Atxiĩti ninoa txari: "Paoro sãpiretari ikara." Atxiĩti ninoa txari: "Paoro iõkatsopatari ikara." Paxirari ninoa sãkire. Kona hãuikapiri ikara atoko inakari.

3 Kona xatiki hãuiritapiri kãkiti misirienetinii. Apiananiri kanapiriini apisapanika,
kãkiti !inirekari Teoso sãkire ikĩpitini. Iuasaaki maerekati kamakari apiatakari apoka.
Xipokatxi ãkiri akiritaãka. Iua xipokaãkapitikako.
4 Iua apia maerekati !inirekari Teoso paniãtakiti ikamini. Iuikauako. "Kãkiti
teosonetakini posotiire poiãoka. Nota posotiire apiata," itxako. Iuasaaki iitopãka Teoso
misãkiretiko aikoti ãki. "Teosorano nota. Notanokara Teoso txaua. Ãti Teoso !auari,"
itxako iuasaaki.
5 Hĩtekata nauakasaaki, nisãpiretapekai ikara. Atxiĩti hĩte xinikapanikari nisãpiretakiti?
6 Uatxa kona apakatapanika iua apia maerekati apokini. Himarotari Teoso !auiritari
iua apokini uatxa. Iketo õtinokara Teoso auiritari iua apokini. Iuasaaki iuaka oerekaua.
7 Maerekati kipatakori posotiire auape uatxa, iuaritika maerekati mauiritakati !
auiritapanikari iteene maerekati iarikini. Ãti õti maerekati mauiritakati makatxakaãka.
8 Iuasaaki iua apia maerekati oerekaua kãkitimoni. Apiananiri kanapiriãkasaaki, okari
iua. Ixõkare, isinanirenani xipokari iua. Iotximere xipokari iua apia maerekati.
9 Iua apia maerekati apokasaaki, Satanasi posotiire aua iuamoni. Ikamariko ikini
sereti posotiiretxi kãkiti maposotakiniti. Iua oerekari ikara, kãkiti imisirienetini ĩkapani,
isãkire kãkiti auikini ĩkapani.
10 Ikini sereti maerekati ikama kãkiti pĩpinanaãkani imisirienetini ĩkapani. Ni-
noa pĩpinanaãkani xipokapitikako, kotxi !inirekarina atão inakari itiretinina, ininiã
imaerekanina makatxakiko !auari.
11 Ininiã iuasaaki Teoso txĩkitakana auikinirina ninoa misirienetakani sãkire, ininiã
auikarina atão minakati apiatakari.
12 Ininiã atão inakari mauikakati misiritaãkako, kotxi iteene ipotxitari imaerekani.

Iteene Hãuikariko Teoso Sãkire

13 Nitariakori, Apiananiri tiretakini, ãtipirika erekari amisãkiretiniri Teoso hĩte ĩkapani
ia atoko: "Erekapitikai, kotxi pite mereẽna Tesarónika auakani imaerekanina pimakatx-
akini ĩkapani."
Itixi kamiko apisapanika, iua mereẽi hĩte. Imakatxakari himaerekani, kotxi Erekari
Matamatakoti txĩkitakai Teoso nakitiakori hininiua. Imakatxakari himaerekani, kotxi
hãuikari atão inakari.
14 Teoso iokanapirena erekari asãpiretakiti hĩtemoni hãuikasaaki, iuasaaki Teoso akiritai
hĩte. Ininiã aãuĩte Xesosi Kristo iotximere hĩte apaka apakapako.
15 Ininiã nitariakori, iteene kataparaxinire hĩtxako. Iteene hãuikariko Teoso sãkire
asãpiretakiti, aiõkatsopatakiti pakini. !Hĩtakanapapiri.
16 Anirekari aãuĩte Xesosi Kristo, aĩri Teoso pakini sikataparaxiniretinii hĩte. Ni-
noa iteene tiretaua. Ãtipirika isikataparaxiniretaua. Isikaua erekari aiãtapini ĩkapani.
Aimarotari ikara erekari apokapitikako. Ikara atoko inakari ikama ate ĩkapani, kotxi
isikaua ikinipoko erekari.
17 Erekari hĩsãkiretakasaaki, erekari hĩkamakasaaki, anirekari isikataparaxiniretinii hĩte
apikomoni erekari hĩkamini ĩkapani.

3

Himisãkiretariko Teoso Ate Ĩkapani

1 Nitariakori, nisãkire mapotõkire apoka. Himisãkiretariko Teoso ate ĩkapani Apiananiri
sãkire katima iaripiretini ĩkapani. Himisãkiretariko Teoso Apiananiri sãkire auikiko
ĩkapani, hĩte auikiniri atokotxikana.
2 Himisãkiretariko Teoso imakatxakiniua ate amapinakani ĩkapani, maerekati ka-
makani sauaki aãuakasaaki, kotxi apanakini !auikari Teoso sãkire.
3 Apiananiri kamari ikinika isãkire iaõka. Iua sikataparaxiniretai hĩte. Itokapakeẽtai,
ininiã Satanasi !inokai.

4 Apiananiri txĩkitakaua ate aimarotiniri ate paniãtakiti hĩkamini. Ate imarotari, katana
apaka hĩkamapanikariko asãkire iaõka.
5 Anirekari Apiananiri oerekinii Teoso tiraõki. Anirekari himĩteenekiniri ikinika
himisiritiko, Kristo imisiritiko imĩteenekini atokokana.

Kãkiti Paniãtakiti Makĩpitakani

6 Nitariakori, aãuĩte Xesosi Kristo nireẽkiti iaõka asãpiretai hĩte, ininiã apaniãtai ia
atoko. Hĩtari kãkiti paniãtakiti makĩpitakati, aõereẽkiti iaõka imakamakaniã, ininiã iua
moianari !hĩtxapeuako. Hĩtakanapariko iua.
7 Hĩte imarotari akamakiti iaõka hĩkamini, kotxi hĩtekata aãuakasaaki ate kĩpitari kãkiti
paniãtakiti.
8 Kona anikari nipokori amaĩkitxitakiniti. Iuasaaki iteene aparĩkauata. Ĩkanõka, poka-
mara pakini aparĩkauata akiena aiamotini ĩkapani, kotxi !anirekari hĩte kaamatini hĩte
kiena.
9 Apakatapitika kãkiti ĩkitxitiniua aparĩka ĩkapani, iuaritika !anirekari hiĩkitxitiniua, kotxi
anirekari hĩte parĩkauatini ate parĩkauatini atokokana.
10 Hĩtekata ate auakasaaki, ate paniãtai hĩte ia atoko: "Kãkiti manirekakaniãri
iparĩkauatini, !inikapani."
11 Ate kenakopiretari hĩte sauaki auari kãkiti paniãtakiti makĩpitakani. !Iparĩkauatana.
Ãtipirika ipotxitarina imarotinirina ãti kãkiti kamakiti.
12 Aãuĩte Xesosi Kristo posotiireẽ, apaniãtana kãkiti ikara atoko inakani iparĩkauatinina.
Aõtãkikana iparĩkanoka ikaminina ikienana apokinina ĩkapani. !Himaãkatapiri apanakini
kamakiti.
13 Nitariakori, !hĩsãpakape erekari hĩkamini.
14 Kãkiti ereẽ makamakaniãri ate õtãkikakiti ia iõkatsopariã, erepaniko iua. Iua moia-
nari !hĩtxapeuako. Hĩtakanapariko iua, ininiã iuasaaki atxiĩti ipẽtauata. Iuasaaki atxiĩti
iuaĩkana atão ikama.
15 Imoianari !hĩtxapeuako, iuaritika himokaiakari !itxaua. Hĩpinitariko iua, kotxi hĩtari
itxaua.

Paoro Sãkire Mapotõkire

16 Anirekari Apiananiri, kãkiti kamaerekaxiniretakari, kamaerekaxiniretinii hĩte
ikiniõtika. Anirekari iua kaikotini hĩtekata.
17 Nota Paoro iõkatsopata nisãkire mapotõkire niuakoã. Ia nitakaõtxikare, ininiã himaro-
tari atão ia nota iokanatsopatakiti. Ia atoko inakari niõkatsopata.
18 Aãuĩte Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩte hĩkinikamoni. Ameẽ.

1 TXIMÓTXIO
Merepanika Paoro Iokanatsopatakiti Tximótxiomoni

1 Nota Paoro iokanatsopata pite Tximótxiomoni. Xesosi Kristo iokanapirena
sãpiretakari nota. Teoso amaerekani makatxakakari itxaua. Aimarotari Xesosinoka
anikaua Teoso tixinemoni. Apiananiri itxaua. Teoso, Xesosi Kristo pakini iokanatano
nota kãkitimoni, iokanapirena nisãpiretini ĩkapani.
2 Pite Tximótxio, nota ãkiri atoko pitxaua, kotxi merepitipanika pauikari Xesosi sãkire
nota sãpiretakasaakii. Aĩri Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo pakini sikai ikinipoko erekari.
Iamonĩkaina. Ikamaerekaxiniretaina pite.

Atão Minakati Oerekakani

3 Masetónia tixinimoni nisikasaaki, nipaniãtai pite Épeso sitatxiti pikaikotini. Uatxa
iuaĩkana nipaniãtai ereẽ Épeso pikaikotini. Ikara ninireka, kotxi apanakini ereẽ auakani
oerekari Teoso sãkire kãkitimoni, txamari na atãoni ninoa oerekakiti. Ninirekai pite
pinitinina ninoa atão minakati imoerekakanina ĩkapani,
4 kotxi ninoa sãpiretapikari kitxakapirĩkari pirena. Ninoa xinikapikari aãtokiriakorini
uãka, ininiãkara kãkiti taparakienatakakaua iuãkana ixinikasaakina. Põtãkikanako ninoa
ikara atoko inakari sãkiretxiti itakanapinina, kotxi ikara sãkiretxiti !oerekari kãkiti Teoso
nireẽkiti. Teoso sãkire aãuikiniã, aimarotari Teoso nireẽkiti.
5 Nipaniãtai pite ikara atoko, kotxi ninirekari ereẽ Teoso sãkire auiãkani tire-
takakiniua. Kãkiti ãkixinire maerekati mauakaniã, ininiã itiretakakaua. Kãkiti imaro-
takasaakiri ikamakiti ereka inini, itiretakakaua. Kãkiti ikara atoko inakari atão auikari
Xesosi sãkire.
6 Kãkiti, Teoso sãkire atão masãpiretakani, takanapari ikara erekari kimaporiti.
Pĩpinanaãkani atoko itxauana, kotxi ! imarotaikarina Teoso kimapore. Maxikatiĩka
isãkirauatapikana.
7 Ninoa kãkiti nirekamari Teoso paniãtakiti oerekakani ininiuana, txamari !imarota-
rina Teoso paniãtakiti. !Imarotarina isãpiretakitina, iuaritika ninoa: "Atãopitika asãkire,"
itxanãtana.
8 Kãkiti atão sãpiretakasaakiri Teoso paniãtakiti iõkatakori, iuasaaki aimarotari
ipaniãtakiti ereka inini.
9 Mauiritakoti aua, kona kãkiti atão inakari kamakani ĩkapanini. Mauiritakoti aua,
kotxi maerekati kamakani auapitika. Aua mauiritakoti manireẽkani. Aua Teoso
manireẽkani. Aua maerekati kamakani. Aua erekari manireẽkani. Aua Teoso paniãtakiti
napetakani. Kãkiti aua iri okakani. Kãkiti aua inoro okakani. Aua kokanirini.
Mauiritakoti aua, kãkiti ikara atoko inakari ĩkapani.
10 Aua kãkiti ãti ĩtanorokata sirĩkakari. Aua kãkiti ãto tanirikata sirĩkakaro. Aua kiki ãti
kikikata sirĩkakari. Aua sito ãto sitokata sirĩkakaro. Aua kãkiti ãti kãkiti ĩtiriãkani ivẽtxitiniri
ĩkapani. Aua aãpirenaãri. Aua kãkiti ãti apoĩtakani. Mauiritakoti aua ikara atoko inakari
kãkiti ĩkapani. Ninoa !auikari Teoso sãkire atão inakari.
11 Ikara Teoso iokanapirena erekari sãpiretaua. Peerekari Teoso. Peerekari iua
iokanapirena. Iua paniãtano nota iua iokanapirena nisãpiretini ikininapemoni.

Teoso Amonĩkiniri Paoro

12 Nitxari aãuĩte Kristo Xesosi: "Erekari pite kaminano, kotxi pisikataparaxiniretano
nota pite ĩkapani niparĩkauatini ĩkapani. Erekari pauikiniri nisãkire. Erekari pimereinino
nota pisãkire ikininapemoni nisãpiretini ĩkapani," nitxari Kristo Xesosi.

13 Meresaaki nota misãkirepiretari iua Xesosi. Nasikatikinitana iua sãkire auiãkani
nokinina ĩkapani. Kaneenamari nitxaua iuasaaki. Iuaritika Teoso amonĩkano. !Imisir-
itano nota, kotxi iuasaaki !nimarotari nikamakiti Xesosi sãkire nimauikakani xika.
14 Iuasaaki ! erekano. Maerekati nitxaua. Iuaritika aãuĩte Kristo Xesosi sikari
ikinipoko erekari notamoni. Kristo Xesosi nakiti nitxapekaua, ininiãkara nauikari
isãkire. Iua nakiti nininiãua, nitiretari iua. Nitiretari apanakini apaka. Mitxi !nimarotari
nitiraõkiuatini.
15 Nisãpiretaiko ia sãkiretxiti atão inakari, pauikiniri ĩkapani, ikinimane auikiniri ĩkapani.
Nitxai: "Kristo Xesosi apoka ĩkorapokoriti maerekati kamakani maerekani imakatxakini
ĩkapani," nitxa. Maerekati apiata kamakari nitxaua nota.
16 Maerekati apiata kamakari nitxaua, iuaritika Teoso !imisiritano. Iamonĩkano, kotxi
inirekari apanakini imarotiniri Kristo matima omanãkarauatakani kãkiti maerekani
xika. Xesosi nirekari nota eereka auakani, isãkire auiãkani imarotiniri Xesosi
amonĩkinina ninoa, kotxi iua amonĩkano nota maerekati apiata kamakarino. Ninoa
auikari isãkire, ininiãkara auapininiika Teosokata.
17 Nitxari Teoso: "Ari Teoso, peerekai. Ãtipirika ikinimane auĩte pitxaua. Pipinini
! auari. Matamatakoti pitxaua. Pitenokara Teoso txaua. Pitenokara kimaroreri.
Ikinimane paxitaiko ãtipirika. Ikinimane ãtipirika sãpiretaiko ereka pinini. Atãopitikara
nisãkire. Ameẽ."

Xesosi Sãkire Iteene Auikiko

18 Tximótxio, namarite atoko pitxaua. Nisãpiretai noerekakiti sãkiretxiti pikaminiri
ĩkapani. Pixinikariko akokaxiti Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti. Ninoa sãpiretai
Teoso nirekakiti pite kamini tĩkane. Nota sãkire uatxa ninoa sãkire atokotxikana. Ikara
ninoa oerekakiti sãkiretxiti pikamapikako, ininiãkara pite sotato erekari atoko pitxaua
Satanasi pinaiatini.
19 Pauikapikariko Xesosi sãkire. Ikara pikeeko atoko itxa. ! Pikamapiri pãkixinire
mapokaerekatakiniti. Ikara apaka pikeeko atoko itxa. Apanakini kamapekari
ãkixinirena mapokaerekatakiniti, ininiã eereka ! auikaikarina Xesosi sãkire. Kanaua
sakikini atoko itxa ninoa auikiniri Xesosi sãkire.
20 Imeneo inakori, Arexãtri inakori apaka ikara atokokana itxana. Ninoa
misãkirepiretari Teoso, ininiãkara nota sikanapana ninoa Satanasimoni. Satanasi
misiritakasaakina ninoa, atxiĩti itakanaparina Teoso imisãkirepiretinina.

2

Teoso Misãkiretiko Ikinimane Ĩkapani

1 Merepanika nõtãkikai pimisãkiretiniri Teoso ikininape kãkiti ĩkapani. Pimisãkiretariko
Teoso ninoa nireẽkiti ĩkapani. Pamanaãriko Teoso sikiniri erekari ninoamoni. Pitxariko
Teoso: "Peerekai pite, kotxi erekari pisikakiti kãkitimoni."
2 Teoso pimisãkiretako auĩtetxiakori apiari ĩkapani, auĩtetxiakori poiãori ĩkapani apaka.
Pamanaãriko Teoso ninoa ĩkapani, aãuini ereka inini ĩkapani, neenamatxi mauakani
ĩkapani. Ikara atoko aniniã, akamari Teoso nireẽkiti erekarinoka.
3 Ikara akaminiã erekapitikari. Teoso, amaerekani makatxakakari, apokaerekatari
asãkire ikara atoko inakari akamini.
4 Teoso nirekari imakatxakiniri ikinimane maerekani. Inirekari ikinimane imaro-
tiniri atão inakari sãkiretxiti.
5 Ãtinokara Teoso aua. Ãti kikinokara mikanapiriãri kãkiti Teosomoni. Xesosi
Kristonokara mikanapiriãri kãkiti Teosomoni, kotxi iuanoka misãkiretari Teoso kãkiti
ĩkapani.
6 Iua ipina ikinimane kãkiti iĩkitxitini ĩkapani. Teoso ketotini õti manapi Xesosi ipina.
Xesosi ipinini oerekaua Teoso nirekiniri imakatxakiniri ikinimane maerekani.

7 Ininiãkara Teoso akiritano nota isãkire ikinimanemoni nisãpiretini ĩkapani. Ininiã
Teoso iokanatakiti kãkitimoni nitxaua nota. Ikara nisãkire atão. Kona paxirarini.
Teoso akiritano Xoteo minakaniua noerekini ĩkapani. Akiritano atão inakari sãkiretxiti
noerekinina ĩkapani. Akiritano noerekinina Teoso sãkire auikinina ĩkapani.
8 Ininiã ninirekari kikiakori erekarinoka kamakani, ikini itixiti auakani, misãkiretiniri
Teoso. Ninirekari Teoso imisãkiretakasaakina, iuasaaki ninirekari isãkire auikinina
apaka, ãti imomanatakanina.

Sitoakoro Xesosi Sãkire Auiãkani

9 Ninirekari sito mãka atão inini, kiki paxitiniro ĩkapani. !Apakata oõuikiniua omãka
ereka inini xika. !Erekari sito ãtipirika oeretiniri oiãko kãkiti xikaueretiniro ĩkapani. Oro,
pérora pakini otakiniã oĩtoã kãkiti xikaueretiniro ĩkapani, !erekari. !Erekari mãkatxi
kakaroneri oieretakini.
10 Sito Teoso nireẽkiti nireẽkaro kaminiãri erekari, erekapitikari. Mãkatxi peereri
atoko itxa erekari okamakiti, kotxi kãkiti atamatari okamakiti.
11 Teoso sãkire sãpiretakari oerekarauatakasaaki, erekari sito kenakotiniri. !Apakata
iuasaaki osãkirauatini. Erekari opaxitiniri iua, isãkire okĩpitini ĩkapani.
12 Nota !auiritaro sito oerekinina kikiakori, ikamakitina tĩkane opaniãtinina. Erekari
masãkiretoka onini.
13 Ikara atoko itxa, kotxi merepitipanika Teoso kamari kiki Adão inakori. Eerekaikara
ikamaro sito Eva inakoro.
14 Kona Adãoni misirienetaãka. Sitora misirienetapeẽka. Oa kamari maerekati, kotxi
!okamari Teoso paniãtakiti, ininiãkara !apakata sito paniãtiniri kiki ikamakiti tĩkane.
15 Sito auikiniãri Teoso sãkire, otiretiniãri apanakini, maerekati omakamakaniã,
omasarauatakaniã, Teoso makatxakari omaerekani, kotxi ãto sito eenetari Xesosi,
amaerekani makatxaãkari.

3

Kõtãkikarerini Pirena

1 Ia nisãkire atão. Kiki nirekiniãri kõtãkikareri ininiua, Teoso sãkire auiãkani õtãkikini
inirekiniã, iua nirekari parĩkatxi erekari.
2 Ia atoko kõtãkikareri txauako: !Ikamari maerekati, ininiã iua apoĩtiko !auari.
Ãtonanirako ĩtanoro. Kiĩkiteri itxauako. !Katimari omanãkarauatini. Ipaxitaãkako. Kãkiti
ãtiãtaã ĩkani apakapako aapoko. Imarotariko oerekarauatini.
3 !Ipoãtapeko. Kaneenamari !itxapeuako. Katiraõkiri itxauako. !Ipotxitapiriko
neenamatxi. Txineiro iteene !ixinikaperoko.
4 Iua nĩkatanako aapoko auakani, ninoa auini ereka ininina tĩkane. Itxĩkitakanako
imiakori ipaniãtakiti ikĩpitinina ĩkapani, ininiã ninoa paxitari iua.
5 Ikara atoko itxako kõtãkikareri, kotxi aapoko auakani imamimatanĩkaretakaniã, ininiã
!imarotari kãkiti Xesosi sãkire auiãkani inĩkatini.
6 Kiki mapaõtinoka auikiniãri Xesosi sãkire, !apakata iua Xesosi sãkire auiãkani
õtãkikakari ininiua. Xesosi sãkire auiãkani õtãkikakari ininiãua, iuikaua atxiĩti. Iuikiniãua,
Teoso misiritari iua, kitxakapirĩka Satanasi iuikasaakiua imisiritini atokokana.
7 Kiki Xesosi sãkire auiãkani õtãkikakari paxitaãkako, Xesosi sãkire mauiãkani apaka
paxitari iua. Ikara atoko ininiã, !ikamapaniri kãkiti kamapẽtatakari. Ininiã Satanasi !
imaĩkari iua itakapiremoni.

Kamiparĩkarerini Pirena

8 Ãtipekana, Xesosi sãkire auiãkani miparĩkatakanipekana nisãpiretaiko: Iua kamariko
erekari, ipaxitiko tĩkane. Ãtika isãkire itxauako. !Ipoãtapeko. !Apakata txineironoka
ixinikini.
9 Kamiparĩkareri iteene auikariko Teoso sãkire atão inakari. Ãkixinire imarotariko
ikaminiri Teoso sãkire iaõka.

10 Xesosi sãkire auiãkani ataerekatariko kiki, kamiparĩkareri ininiua nireẽkari. Erekarinoka ikaminiã, ininiã iua auiritaãka ninoa miparĩkatakari ininiua.
11 Iua atokokana kamiparĩkareri ĩtanoro kamariko erekari opaxitiko ĩkapani. Aãpirena !okamapeko. !Opoãtapeko. Okamariko okamaenetakiti iaõka. Ininiã kãkiti auikari osãkire.
12 Ãtonanirako kamiparĩkareri ĩtanoro. Inĩkatariko imiakori, kãkiti iua aapoko auakani apaka, ninoa auini ereka ininina ĩkapani.
13 Kamiparĩkareri atão parĩkauatiniã, iteene ipaxitaãka. Apanakini apokaerekatari iparĩka. Ininiã itaparaxinireritika isãpiretari Kristo Xesosi sãkire auikiko kãkitimoni.
14 Uatxa pitemoni niõkatsopatakasaaki, ninirekari paĩtiki nisini hĩtemoni.
15 Atxiĩti uai okanani nauapanika, ininiã ia iõkatsopari oerekaiko pite Teoso nakitiakori atão auini ikiniõtika, kotxi Teoso aapoko atoko atxaua, iua auiniãtaã ĩkapani. Teoso auãki itxapika. Kãkiti iua nakitiakori nĩkatari iua sãkire. !Auiritana apanakini koketiniri atão minakati Teoso sãkirekata. Isãpiretana ikinimane Teoso sãkire atão inakari.
16 Peerekari Teoso parĩka kãkiti ĩkapani. Merepanika kãkiti !imarotari, eereka Teoso oerekari iparĩka. Ia atoko Teoso kaminaua ate:

Kãkiti itxapekaua. Iua Xesosi. Erekari Matamatakoti oerekari kãkiti Xesosi sãkire atão inini. Teoso nitiriakori iaxitikini atamatari iua. Isãkire sãpiretaãka ikini itixiti auakanimoni. Kãkiti auikari isãkire. Eereka Xesosi anikaãka iaxiti Teoso tixinemoni.

Ikara atoko inakari Teoso parĩka kãkiti ĩkapani.

4

Atão Minakati Oerekakani

1 Iua Erekari Matamatakoti sãpiretaua, apanakini ! auikaikari Xesosi sãkire itixi mapotõkire õti takote. Ikara atão. Iuasaaki ninoa auikari maerekani matamatakoni misirienere. Auikarina Satanasi nitiriakori oerekakiti.
2 Kãkiti ikara atoko inakani sãpiretari atão minakati. Ninoa sãkire ãti, txamari ninoa xinikakiti ipinimoni. Ninoa ãkixinire sãkire !auaika. !Isãpiretaikarina maerekati imakamakanina ĩkapani. Kapatakari arikakiti atoko itxa ninoa ãkixinire sãkire.
3 Kãkiti ikara atoko inakani !auiritari kãkiti ĩtanorouatini. "!Erekari kãkiti ĩtanorouatini," itxa ninoa sãkire. Teoso kamari ikini nipokori kãkiti nikini ĩkapani. Txamari ninoa kamisirienererini !auiritari kãkiti apanakini nipokori inikinina. Teoso nirekari Xesosi sãkire auiãkani, atão inakari imarotakani, nikiniri ikara nipokori Teoso imisãkiretaka atoko: "Erekapitikai ia nipokori pisikiniãua."
4 Ikinika Teoso kamakiti erekari. ! Apakata kãkiti manirekakaniãri apanakini nipokori. Ikinipoko nipokori hinikasaaki, himisãkiretariko Teoso. Hĩtxariko: "Erekapitikai ia nipokori pisikiniãua."
5 Teoso sãkire sãpiretaua ikinipoko nipokori anikini. Nipokori anikasaaki, amisãkiretiniãri Teoso, nipokori isikakiti ereka inini asãpiretiniãri, ininiã ikara nipokori erekari anikini.

Kristo Xesosi Nitiri Erekari Inakari

6 Aĩtariakori põtãkikiniã ikara atoko, Xesosi Kristo nitiri erekari pitxaua. Nipokori sikataparatari kãkiti ĩto. Teoso sãkire aãuiãkiti, oerekaretxi atão inakari, nipokori atoko itxa, kotxi isikataparatari axinire. Pite auikapikari oerekaretxi atão inakari.
7 !Pimaãkatapiri miĩkiteti sãpiretakiti, sãkiretxi Teoso mapokaerekatakiniti. Ikiniõtika piteka poerekauako Teoso paniãtakitinoka pikamini, ininiã Teoso nireẽkititxikana pikama.
8 Piĩto parĩkauatakasaaki, piĩto tapara apiaãpota, ininiã erekari piparĩkauatini. Apiaerekata pixinire parĩkauatini pixinire auãki inini ĩkapani. Pixinire ĩkorasaaki auãki ininiã, pauapikako Teosokata ãtipirika.

9 Ikara nisãkire atão. Erekari ikinimane auikiniri ikara. Erekari ikinimane kaminiri
ikara.
10 Ininiãkara iteene aparĩkauata Teoso ĩkapani. Pasãpaniri, iuaritika aparĩkauatapitipo,
kotxi aãuikari Teoso sãkire, Teoso mipĩkati sãkire. Iua ikinimane kãkiti maerekani
makatxaãkari itxaua. Iua makatxakari isãkire auiãkani maerekani, maerekani misiri-
tikoãtaã imasikanina ĩkapani.
11 Pipaniãtariko kãkiti noerekakiti sãkiretxiti iaõka ikaminina. Poerekana noerekakiti.
12 Pite ãtokoripanika, iuaritika pimarotapitikari Teoso sãkire, ininiã !pauiritapiri kãkiti
napetiniri poerekakiti sãkiretxiti. Atão inakarinoka pikamako Xesosi sãkire auiãkani
atamatini ĩkapani, ininiãkara ninoa auikapitikariko pisãkire, ininiã ninoa nirekari pite
atoko ininina. Erekarinoka pisãpiretako. Erekarinoka pikamako. Kãkiti pitiretako.
Iteene pauikariko Teoso sãkire. Maerekati !pikamapeko. Ikara atoko pininiã, ninoa
nirekari pite atoko ininina.
13 Ereẽ nimapokakanisaakipanika, patatsopatariko Teoso sãkire iõkatsopatakori,
apanakini kenakotiniri ĩkapani. Pisãpiretanako Teoso sãkire. Teoso sãkireẽ põtãkikanako.
Poerekana Teoso sãkire atão imarotinina ĩkapani. Ikara atoko pitxapikanako, ereẽ
napokini apisapanika.
14 Akokaxiti kõtãkikarerini sãpiretai piparĩka Teoso ĩkapani. Iuasaaki ninoa takari
iuakona pite nopini, pite ĩkapani imisãkiretakasaakirina Teoso. Ikara atoko ininiãkara,
pikamapikariko ikara piparĩka Teoso ĩkapani.
15 Ãtipirika pixinikariko ikara nõtãkikinii. Ikiniõtika pikamariko piparĩka Teoso ĩkapani.
Ininiã apanakini imarotari Teoso sãkire apiaãpota pauikini.
16 Erepaniko pikamakiti ereka inini ĩkapani. Erepaniko poerekakiti sãkiretxiti Xesosi
oerekakiti iaõka inini. Ikara ãtipirika pikaminiã, piteka makatxakaua pimapinakani
ĩkapani. Apaka pimakatxakana pisãkire auiãkani imapinakani ĩkapani.

5

Õtãkipirenatxi Pirena

1 !Pitxitapiri kiki aneẽkari. Põtãkikariko, piri pimisãkiretini atokokana. Põtãkikariko
kikiakori pite tikini auakani, pitariakori pimisãkiretini atokokana.
2 Põtãkikaroko sito aneẽkaro pinoro põtãkikini atokokana. Põtãkikaroko ãtokoro, pitaro
põtãkikini atoko. Iuasaaki pipaxitaroko.

Sitoãkini Tikinitakoni

3 Pinĩkatanako sitoãkini tikinitakoni onirimane matiretakini.
4 Tikinitakoro oimiakori auiniã, oĩtariakori anaakori auiniã, ninoa nĩkatamaroko oa.
Ikara ikaminiãna, erekari Teosomoni. Teoso poxokotana ninoa. Merepanika ninoa
kaminiãri erekari ninoaka aapoko ãki, aimarotari ninoa atão auikiniri Teoso sãkire,
kotxi meresaaki irina, inorona pakini nĩkatana ninoa.
5 Tikinitakoro minĩkatakoto auikari Teoso inĩkatiniro oa. Oa misãkiretari iua pokamara,
ĩkanõka pakini inĩkatiniro ĩkapani.
6 Tikinitakoro osarauatininoka nireẽkaro, ipĩkaro atoko otxaua.
7 Pisãpiretanako ereẽ auakani, Xesosi sãkire auiãkani nĩkatinina inorona, inorona itaro
tikinitakoro pakini. Inĩkatiniãna, !apoĩtaãkana.
8 Xesosi sãkire auiãkani manĩkatakaniãri inirimane, itakanaparina Teoso sãkire auikin-
ina. Apia maerekanita iua aapoko ãki auakani imanĩkatakaniã. Kãkiti Teoso sãkire
mauiãkati maerekati itxaua. Apia maerekati itxaua iua aapoko ãki auakani manĩkatakati.
9 Apanakini sito tikinitakoni moianatana Xesosi sãkire auiãkani. Pitakariko ninoa
tikinitakoni uãka aãtsopaã himoianatini ĩkapani. Sito ikara atoko inakaro sesẽta ano
apiko auakaro oa. Ãtinoka oĩtanirini.

10 Oa imarotaãka, kotxi erekarinani okama. Atão oõerekari oimiakori. Osikakienatana
ãtiãtaã ĩkani. Oimarotaãka, kotxi oa arokakititari kãkiti Teoso nakitiakori. Oimarotaãka,
kotxi kãkiti maerekaxinireni otireta. Oimarotaãka, kotxi ikini sereti erekari ãtipirika
okama. Tikinitakoro ikara atoko inakoro uãka aãtsopaã pitaka himoianatini ĩkapani.

Tikinitakoni Ãtokoropanika Inakani Õtãkikiko

11 !Pitakapiri tikinitakoro uãka iua aãtsopaã, ãtokoropanika inakaro, kotxi iuaĩkana
onirekari kikikata osirĩkini, ininiã onirekari iuaĩkana oĩtaniriuatini, ininiã !onirekaikari
Kristo.
12 Ikara atoko okaminiã, okamari maerekati, kotxi mitxi osãkire: "Nikamariko
parĩkatxi Teoso ĩkapaninani. !Nĩtaniriuataikako," otxama.
13 Tikinitakoro ãtokoropanika inakaro itotari oiarinauatini. Oianapokotapika. Apia
maerekati okama, kotxi ototari aãpirena okamini. Onirekari ikinika apanakini kamakiti
oimarotini, txamari ikara atoko !apakata. !Apakata ãti kamakiti osãpiretini apanakini-
moni.
14 Ikara atoko ininiã, !pitakapiri tikinitakoro ãtokoro inakaro uãka iua aãtsopaã.
Nota õtãkikana ãtokoroakoro tikinitakoni iuaĩkana taniriuatini. Erekari keene inin-
ina, aapokona iparĩkauatinina. Ikara atoko ininiã, Xesosi sãkire mauiãkani kona
misãkirepiretana Xesosi sãkire auiãkani.
15 Nota ikara atoko nisãpiretai, kotxi ãtikaka tikinitakoni ãtokoroakoro inakani takana-
papekari Xesosi sãkire auikinina, Satanasi paniãtakiti ikaminina ĩkapani.
16 Xesosi sãkire auiãkani inirimanena tikinitikoã, inĩkatanako ninoa. !Erekari
imanĩkatakanirina inirimanena tikinitakoni. !Erekari inirekinirina apanakini Xesosi
sãkire auiãkani nĩkatinina inirimanena, kotxi ninoa nĩkatana kaiãopokori tikinitakoni
manirimaneni. Pasãpaniri ninoa parĩka.

Kõtãkikarerini Pirena

17 Kõtãkikarerini atão kaminiãri iparĩka Xesosi sãkire auiãkani ĩkapani, erekari hĩsikinina
iparĩkana ĩki apiata. Teoso sãkire isãpiretiniãna apanakinimoni, Teoso sãkire oerekiniãna,
ininiãkara erekapitikari apiata iparĩkana ĩki hiĩkitxitinina.
18 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
!Hĩaxirikanamatapiri kema auĩte iparĩkauatakasaaki, triko ikatxaratakasaaki. Pauiritariko
inikiniri triko iki, iparĩkauanãtakasaaki.
Teoso sãkire iõkatsopatakori txari apaka:
Erekapitikari parĩkauatakari apakapiniri iparĩka ĩki.
19 Ãti apoĩtiniãri kõtãkikareri, !pimaãkatapiri isãpiretakiti. Ipi, atxiĩti ipi ãti pakini kãkiti
atamatiniãri kõtãkikareri kaminiri maerekati, isãpiretiniãina pite, pikenakotapitikari
ninoa sãpiretakiti.
20 Põtãkikanako Xesosi sãkire auiãkani maerekati kamakani apanakini Xesosi sãkire
auiãkani apisatoõ, ininiãkara apanakini pĩkari maerekati ikaminina.
21 Tximótxio, nota paniãtai ikara noerekakiti iaõka pikamini. Teoso apisatoõ, Api-
ananiri Xesosi Kristo apisatoõ apaka, Teoso nitiriakori iaxitikini imereẽkini apisatoõ
apaka, nipaniãtai ikara noerekakiti iaõka pikamini. Ninoa kenakotari nisãkire pite-
moni. Ãtinokarako pisãkire txauako ikininape kãkitimoni. Erekari pikamako ikininape
kãkitimoni, kãkiti pipotxitakinimoni, kãkiti pimapotxitakinimoni apaka.
22 Atxiĩti aua Teoso sãkire auiãkari iteene pimimarotakiniti. Ininiã !pimereẽpiri iua
Xesosi sãkire auiãkani õtãkiãkari ininiua. Atxiĩti ikamapanikari maerekati. Pimereiniãri
iua, pite moianatari iua maerekati ikamini. Erepaniko maerekati pimakamakani
ĩkapani.
23 Pite itokata amianata. Pitsii iriko, ininiãkara kona ãparaãnanini piãta. Ovaã poiãoka
apaka piãtako pipini ĩkapani.

24 Apanakini ! ikipatari maerekati ikamakiti, ininiã ikinimane imarotari.
Apanakinipekana maerekati ikamakitina ! atamataãka ikamakasaakina. Ninoa
kipatari. Okananixiti atokoikara imarotaãka ninoa maerekani.
25 Iua atokokana erekari apanakini kamakiti atamataãka. Erekari apanakini kamakiti
!atamataãka ikamakasaaki. Iuaritika okananixiti atokoikara imarotaãka.

6

Nitiritxi Amotakoni Pirena

1 Nitiritxi amotakoni, Xesosi sãkire auiãkani, iteenerako iparĩkauatana ipatrãotena
ĩkapani. Ninoa paxitanako ipatrãotena. Ikara atoko ininiãna, Teoso uãka !
imisãkirepiretaãka. Iua sãkire ate oerekakiti apaka !imisãkirepiretaãka iuasaaki.
2 Nitiritxi patrãote Xesosi sãkire auiãkari ininiãua, initiri paxitariko iua, kotxi itari
apaka itxaua iua. !Apakata poiãonoka ipaxitiniri ipatrãote, itari ininiua xika. Erekari
iteene iparĩkauatini ipatrãote ĩkapani, kotxi ipatrãote auikari Xesosi sãkire. Teoso tire-
takiti ipatrãote. Tximótxio, ikara noerekakiti sãkiretxiti poerekariko apanakinimoni.
Põtãkikanako ikara iaõka ikaminina.

Txineiro Potxitakani Pirena

3 Aua kãkiti atão minakati oereẽkani. Ninoa !auikari aãuĩte Xesosi Kristo sãkire atão
inakari. !Auikarina atão inakari oerekakori, Teoso sãkire.
4 Kãkiti ikara atoko inakari iuikaua, txamari ! kimaroreri. Ipotxitari isãkirauatini
apanakinikata itaparakienatakakiniuana ĩkapani. Ininiãkara xikoretxi aua, neenamatxi
aua, misãkirepiretakatxi aua. Ininiã kãkiti ! auikari ãti sãkire. Iuãkatari ãti kaminiri
maerekati.
5 Ninoa txitakakapikaua, kotxi ixinikakitina maerekatinoka. !Imarotaikarina Teoso
sãkire atão inakari mitxi imarotakitina. Ninoa oerekari Teoso sãkire kãkitimoni txineiro
ito apakapinina ĩkapani. Txamari na atão ninoa oerekakiti sãkiretxiti. ! Pimaãkatapiri
kãkiti ikara atoko inakari.
6 Teoso nireẽkitinoka pinirekiniã, ikinipoko pinireẽkiti auape, ininiã pãkixinire poxoko-
niuata. Kipa apikomoni pinireka? !Auari.
7 Kiripa ate mina uai itixi aponaniãkasaaki? ! Kaminareua. Kiripa aanika atekata
apĩkasaaki? !Kanikareua.
8 Kamãka aniniã, kanipokore aniniã, apakatape.
9 Satanasi oerekari kãkiti maerekati ikamini txineiro apakapini ĩkapani. Ininiã tiitxi
nireẽkari mokatanitika kamari Satanasi oereẽkiti. !Erekari tiitxi nireẽkari nireẽkiti. !
Kiĩkiteri iua. Inireẽkiti txikatoro atoko, kotxi imaĩkari iua. Eereka !auaika itii, itxineirote,
ipoxokoni pakini xipope. Inireẽkiti xika Teoso iokanatari iua kãkiti misiritikomoni.
10 Kãkiti iteene potxitiniãri txineiro, ikamari maerekati. Takari aneẽ, kotxi ikotsa
aua. Iua atokokana maerekati aua ikotsa. Txineiro potxitiko maerekati kotsa itxaua.
Txineiro potxitiko auiniã, ikini sereti maerekati aneẽ. Apanakini txineiro potxi-
takani takanapaãpotari Teoso sãkire, ininiãkara txineiro potxitakari iuaka karotapekaua
ãkixinireẽ. Iuaka maerekaxinireti itxĩkitakaua.

Paoro Õtãkikiniri Tximótxio

11 Pitepekana Tximótxio, Teoso paniãtakiti kamakari pitxaua, ininiãkara ikara
maerekati xatiki ! pikamape. Atão inakarinanirako ikiniõtika pikamako. Teoso
nireẽkitinoka pikamako. Iteene pauikariko Teoso sãkire. Katiraõkiri pitxauako. Pimisir-
itiko auakasaaki, pimĩteenekariko. Teoso nireẽkitinoka pinirekako. Kona pinirekapiri
piteka nireẽkiti.
12 Pineenamauatako Teoso ĩkapani. Ikara neenamatxi erekari, Satanasi piokanatini,
kãkiti Teoso sãkire auikini ĩkapani. Papakapariko Teoso sikakiti, kotxi iua akiritai iuakata
pauapininiika pinini ĩkapani. Kaiãopokori kãkiti imarotari Xesosi sãkire iteene pauikini,
kotxi ikenakotapekari pisãpiretinina. Peerekari pisãkire ninoamoni.

13 Tximótxio, nimisãkiretai pite Teoso apisatoõ, Kristo Xesosi apisatoõ apaka. Ninoakara kenakotari nisãkire uatxa. Teoso ikinimane auãki inini txĩkitakakari iua. Kristo Xesosi Homano auĩte Põsio Pirato inakori apisatoõ auakasaaki, isãpiretari atão Teoso sãkire.
14 Nipaniãtai ikara noerekakiti sãkiretxiti iaõka pikamini. !Pimamakapiri ikara noerekakiti. Ikara noerekakiti iaõka pikaminiritika aãuĩte Xesosi Kristo kanapiriãko.
15 Teoso ketotari Xesosi kanapiriini õti. Iuasaaki Teoso akiritari Xesosi ĩkorapokoriti ikanapiriini ĩkapani. Iuanokara kaposotiireri. Peerekari iua. Auĩtetxiakori auĩte itxaua. Apiarini sauaki iuanokara Apiananiri txaua.
16 Iuanoka ! ipina. Iuanokara ikinipoko auãki inini txĩkitakakari. Iua auiniãtaã iotximere auapika, ininiãkara kãkiti !iposota imatokotiniri Teoso. !Katamatikori. Kãkiti ! iposotari atamatiniri iua. Iuanokara kaposotiireri ãtipirika. Ãtipirika maãkiritari: “Peerekari Teoso.” Ameẽ.

Xesosi Sãkire Auiãkani Katxineiroterini

17 Pipaniãtanako kãkiti katxineiroterini: “Katii hininiã, !hĩuikapeuako. !Hĩpoxokotapero hĩtxineirote, kotxi ãti õti atxiĩti hĩtxineirote !auaika. Hĩpoxokotariko Teoso, ãtipirika auãkiri, kotxi iuara sikaua ikinipoko apotxitakiti. Kaiãopokori isikaua.
18 Erekari hĩkamako. Hĩtxineirote kaiãopokoro auini atokokana, erekari kaiãopokori hĩkaminanako apanakini. Kaiãopokori hĩtii auiniã, hĩsika kãkiti kaamonirimoni. Himarotakasaakiri, matxineiroteni amonitakiti hĩsikanako ninoa.
19 Ikara atoko hininiã, hãpotiiãpotari erekari Teoso tixinekiri. Iuaã apotiitakori ! ixipoka. Ipinaãkana atoko, auinapanikana. Ikara atoko hĩkaminiã, hãpakapari Teoso sikakiti. Iua txĩkitakai hãuapinininiika hinini Teosokata.”
Ikara pisãpiretako katxineirotenimoni.

Paoro Iõkatsopare Mapotõkire

20 Ari, Tximótxio, atão pikamariko parĩkatxi Teoso sikakiti pitemoni pikamini ĩkapani. !Pimaãkatapiri sãkiretxi Teoso mapokaerekatakiniti. !Pimaãkatapiri kãkiti, “Kimaroreno nota,” inakari, kotxi !imarotari imaroretxi atão inakari.
21 Ninoa sãkire: “Imaroretxi auapitika notamoni,” itxa. Txamari na xatiki imarotari Teoso imarore. Ikara xika ninoa takanapaãpotari Teoso sãkire auikinina.
Teoso sikai ikinipoko erekari. Ameẽ.

2 TXIMÓTXIO
Paoro Iokanatsopatakiti Iuaĩkana Tximótxiomoni

1 Tximótxio, nota Paoro iokanatsopata pitemoni. Teoso mereẽno nota, Kristo Xesosi
iokanatinino ĩkapani, isãkire nisãpiretini ĩkapani. Kãkiti Kristo Xesosi nakiti ininiãua, Teoso
txĩkitakari ixinire auãki inini, kotxi Teoso kamaenetapekari ikara ikamini.
2 Pite Tximótxio namarite nitiretakiti atoko pitxaua. Aĩri Teoso, aãuĩte Kristo Xesosi
pakini sikai ikinipoko erekari. Iamonĩkaina. Ikamaerekaxiniretaina.

Paoro Õtãkikiniri Tximótxio

3 Nota parĩkauata Teoso ĩkapani. Ninirimane kitxakapirĩkarini parĩkauatini atokokana
niparĩkauata. Nãkixinireẽ nimarotari maerekati nimakamakani, Teoso ĩkapani ni-
parĩkauatakasaaki. Nota txari Teoso: "Erekapitikari pikamakiti Tximótxio ĩkapani," nitxa.
Nimisãkiretapikari Teoso pite ĩkapani, ĩkanõka, pokamara, ĩkanõka, pokamara nitxapika.
4 Nipiãtai. Nixinikari pite txiapatini nitakanapakasaakii, ininiã ninirekari naõkitinii
iuaĩkana nipoxokoniuatini ĩkapani.
5 Nixinikari pite atão auikiniri Teoso sãkire. Merepanika pakiro Aróitxi inakoro,
pinoro Eonisi inakoro pakini atão auikari Teoso sãkire. Nimarotapitikari pite apaka
auikiniri Teoso sãkire ninoa auikiniri atokotxikana.
6 Ininiãkara nõtãkikai. Akoka niuako nitakasaakiri pikiiã, Teoso sikai parĩkatxi iua
ĩkapani pikamini. Iuasaaki isikaposotiiretai ikara parĩkatxi pikamini ĩkapani. Iteene
pikamariko ikara parĩkatxi iua ĩkapani.
7 Teoso sikapekaua Erekari Matamatakoti, ininiã !kapĩkareua. Iua Erekari Mata-
matakoti sikataparatari aãkixinire. Iua oerekaua atiraõkiuatini. Oerekaua maerekati aĩto
nireẽkiti amanirekakani.
8 Ininiã !pipẽtatapiri aãuĩte sãkire pisãpiretini. Apaka !pipẽtatapeno nota, kotxi kateia
ãki naua Xesosi sãkire nisãpiretini xika. Maãtatsiirauata, Teoso iokanapirena erekari
asãpiretini xika, kotxi Teoso sikataparataua amisiritiko amĩteenekini ĩkapani.
9 Teoso makatxakapekari amaerekani. Iua akiritapekaua inakitiakori aniniua
ĩkapani. Aparĩka kona txĩkitakari Teoso makakatxakiniri amaerekani. Imakatxakari
amaerekani, kotxi inirekari ikara atoko ikamini. Imakatxakari amaerekani, kotxi
inirekari ikinipoko erekari isikiniua. Itixi kamiko apisapanika Kristo Xesosi sikari ikara
erekari atemoni. Iuasaaki imakatxakari amaerekani. Iuasaaki akiritaua inakitiakori
aniniua ĩkapani.
10 Uatxa Teoso oerekari ikara erekari kãkitimoni, kotxi amaerekani makatxakakari
Xesosi Kristo apokapeka ĩkorapokoriti. Iua xipokapekari ipĩkitxi. Isãpiretari Teoso
iokanapirena erekari, kãkiti mapinakani ĩkapani, Teosokata ãtipirika auini ĩkapani.
11 Teoso mereẽno nota ikara iokanapirenatxi sãpiretakari nininiua tĩkane. Imereẽno iua
iokanatakiti kãkitimoni nininiua. Imereẽno Xoteo minakaniua oereẽkari nininiua.
12 Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini xika, natatsiirauata. Iuaritika !nipẽtauata,
kotxi nimarotari Xesosi. Iteene nauikari iua sãkire. Nimarotapitikari iua nĩkatinino nota.
Inĩkatiniritikano ikanapiriãko.
13 Teoso sãkire pitemoni noerekakiti iaõka poerekako apanakini, kotxi noerekakiti
atão. Pauikapikariko Kristo Xesosi sãkire. Katiraõki pitxako, kotxi Xesosi nakiti atxaua.
14 Pimarotari Teoso iokanapirena erekari. !Pauiritapiri ikoketiko. Teoso sikari ikara
iokanapirena pitemoni, apanakini pisãpiretini ĩkapani. Erekari Matamatakoti auaĩtotaua.
Iua posotiireẽ pinĩkatariko Teoso iokanapirena pitemoni isikakiti.
15 Pimarotari kãkiti Xesosi sãkire auiãkani Ásia tixine auakani takanapano nota.
Aĩtariakori Pixero inakori, Emoxeni inakori pakini takanapano nota.

16 Onesíporo inakori !itakanapano. Ninirekari Teoso tiretinina iua aapoko auakani.
Itokata ikamapoxokonitano nota. !Ipẽtatano kateia ãki nauakasaaki.
17 Homa sitatxiti apokasaaki, initaãpotano nota, eereka apokano.
18 Pite imarotari iua iteene moianatinino nota, Épeso sitatxiti nauakasaaki. Ininiã
nitxari Apiananiri: "Ninirekari piamonĩkiniri Onesíporo itixi xipokini õti manapisaaki."

2

Misirikaretxi Mĩteenekiko

1 Pitepekana namarite Tximótxio, kataparaxinire pitxako. Kristo Xesosi nakitiakori
atxaua, ininiã iua sikari ikinipoko erekari atemoni. Ikara erekari sikataparatari
axinire.
2 Pite kenakotapekari nisãkire noerekakiti kãkitimoni. Ininiã poerekariko ikara iaõka
apanakinimoni atão inakari kamakanimoni. Eereka ninoa posotari oerekiniri nisãkire
noerekakiti apanakinimoni apaka.
3 Sotato erekari mĩteenekari imisiritiko. Kristo Xesosi sotatone atoko atxaua, ininiã
pimĩteenekariko pimisiritiko sotato erekari mĩteenekiniri atoko.
4 Sotato parĩkauatakasaaki, !ixinikaikari iparĩka mitxi ikamakiti sotato iminakanisaaki.
Ixinikapikari sotato auĩte nireẽkiti ikamini, iauĩte poxokotiniri ĩkapani. Ikaranokara
ixinikanãta.
5 Ãtipekana nisãpiretai. Miteẽkari mitekatxi mapotõkire merepanika apoãkari apakapari
imitekini ĩki. Mitekatxi paniãtakari paniãtini iaõka imitekiniã, apakapari imitekini ĩki.
6 Ãtipekana nisãpiretai. Katakareri poparĩkari nikari itakare merepanika, kotxi iteene
iparĩkauata.
7 Pixinikariko ikara nisãkire. Apiananiri kamaimaroretai ikara.
8 Pixinikariko Teoso iokanapirena erekari nisãpiretakiti kãkitimoni. Xesosi Kristo
nisãpireta ikinimanemoni. Iua ipinaka atoko, iuaĩkana auãki itxĩkitakaãka. Iua Taviini
apika mekaniri.
9 Natatsiirauata Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini xika. Nota omanatakani
iaxirikapekano kohẽtxiã, kokaniri iaxirikinina atoko, nota masikani ĩkapani. Teoso
sãkire !iaxiriãka. Iaripireta ikini tõpati.
10 Teoso mereẽpekari kãkiti, imaerekani imakatxakini ĩkapani. Ininiã nota mĩteenekari
nimisiritiko Teoso iokanapirena ninoa kenakotini ĩkapani, imaerekanina Kristo Xesosi
makatxakini ĩkapani, ãtipirika Teosokata auinina ĩkapani. Iuasaaki peerekari.
11 Nisãpiretaiko ia sãkiretxi atão inakari:
Xesosi Kristo ipina ate ĩkapani, ininiã amanirekakaniãri mitxi anireẽkiti, Xesosi
nireẽkitinoka anirekiniã, ininiã aãuapika iuakata ãtipirika.
12 Amĩteenekiniãri amisiritiko Xesosi sãkire aãuikini xika, auĩtetxi atxauako iuakata.
Akipatiniãri iua aimarotini, iua apaka kipatari ate imarotini.
13 Atxiĩti !akamari akamaenetakiti. Xesosi kamapitikari iua kamaenetakiti, kotxi iua
!iposotari maerekati ikamini.

Teoso Nitiri Atão Inakari

14 Ikara nisãkire pikamaxinikaretana Xesosi sãkire auiãkani. Ninoa Apiananiri
apisatoõ apotiitakasaakiua, põtãkikanako: "! Hĩtxitakakapeua maxikatiĩka kãkiti sãkire
xika, kotxi !erekari," pitxako ninoamoni. Kãkiti kenakotiniãri hĩtxitakakiniua, ininiã !
inirekaikarina Xesosi sãkire auikinina.
15 Tximótxio, pite Teoso nitiri pitxaua, ininiã iteene papaiaõkariko isãkire iõkatsopatakori
Teoso apokaerekatinii ĩkapani. Ininiã ! pipẽtauata, kotxi atão poerekari Teoso sãkire
iõkatsopatakori apanakinimoni. Teoso sãkire iõkatsopatakori atão inakarinoka itxa.
16 Apanakini sãkirauatakasaaki, isãkiretarina sãkiretxi Teoso mapokaerekatakiniti. Ikara
atoko !pisãkiretape. Kãkiti ikara atoko inakani takanapaãpotari Teoso.

17 Ninoa oerekakiti sãkiretxiti karõtxi arakakari atoko itxa. Ikara atoko inakari amianari iarikaãpota. Ikara amianari iarikini atoko, ninoa oerekakiti iarikaãpota. Itxĩkitakari kãkiti maerekati ikamini. Imeneo inakori, Pireto inakori pakini oerekakiti sãkiretxiti ikara atoko itxa.
18 Ninoa takanapapekari Teoso sãkire atão inakari. Ninoa sãkire: "Teoso õkitikapekana Xesosi sãkire auiãkani ixinirena auãki inini ĩkapani. !Õkitikapanina iĩtona itixi xipokini õti," itxana. Ikara ninoa sãkire xika, apanakini !auikaikari Xesosi sãkire.
19 Aapokotxi tsota paikori inakasaaki, itsota iriko paĩtanori inakasaaki, iua aapokotxi ! irika. Teoso sãkire ikara aãtsota atoko. Auapika. !Ixipoka. Teoso sãkire txari: "Apiananiri imarotari inakitiakori." Apaka Teoso sãkire txari: "Kãkiti, 'Nota Kristo nakiti' inakari takanapariko imaerekani."
20 Ikini sereti tiitxi aua aapokotxi mitari ãki. Aua apiata karonetakari oro kamakori, pirata kamakori pakini. Apaka aua poião ĩki aamina kamakori, kipatxi kamakori pakini. Apanakini tiitxi ãki kaapokori takari nipokori kiiniri ĩkapani. Apanakini tiitxi ãki itakari nipokori ikiniõtika kãkiti nikini ĩkapani.
21 Ikara tiitxi atoko itxa kãkiti. Kãkiti takanapiniãri imaerekani, tiitxi apiata karonetakari atoko itxa iua. Teoso nirekari iua. Imereẽri iua iparĩka erekari ikamini ĩkapani. Ininiã kãkiti iua atoko inakani iposope Teoso parĩka ikamini ĩkapani.
22 Ãtokoripanika pinakasaakiua, apanakini nirekiniãi maerekati pikamini, pimitekako, maerekati pimakamakani ĩkapani. Pinirekariko atão inakarinoka pikamini ikiniõtika. Pinirekariko Xesosi sãkire iteene pauikini. Pinirekariko iteene katiraõki pinini. ! Pinirekapiri neenamatxi. Ikara atoko kãkiti kaminiã, erekaxinireri. Iua akiritari Apiananiri imoianatiniri ĩkapani.
23 Tximótxio, kãkiti txitakakasaakiua sãkiretxi miĩkiteti mimaroreti xika, !pikamapiri ikara atoko inakari, kotxi eereka ninoa neenamauata isãkirena xika.
24 Apiananiri nitiri atão inakari ia atoko itxako: "! Itxitari ãti. Itiretari ikinimane. Koerekareri erekari itxaua. !Katimari omanãkarauatini.
25 Õtãkikanako isãkire mauikakani momanãkaretika." Ikara atoko Apiananiri nitiri ininiãua, atxiĩti Teoso oerekana isãkire mauikakani atão inakari imarotinina ĩkapani, imaerekani itakanapinina ĩkapani.
26 Ininiã iuaĩkana kiĩkitepeka itxana. Teoso sikakana ninoa txikatoro Satanasi takakitiã, kotxi mitxi Satanasi maĩkana, iua nireẽkiti ikaminina ĩkapani.

3

Itixi Xipokini Õti Apisa

1 Tximótxio, pimarotariko ia nisãkire. Itixi xipokini õti apisa pamonõkopaniriko.
2 Iuasaaki kãkiti ia atoko inakari: Kapotxinaniri iua. Txineiro tiretakani iua. Isãpiretari iposotiire ikinimanemoni. Iuikaua. Imisãkirepiretari Teoso, kãkiti pakini. ! Ikamari iri paniãtakiti. Inoro paniãtakiti apaka ! ikama. Ãti kamakasaakiri erekari iuamoni, !itxari: "Erekapitikari pikamakiti nota ĩkapani," !itxari. !Inirekari Teoso.
3 ! Itiretari inirimane. ! Ikamari ikamaenetakiti. Imisãkirepiretari ãti maxikatiĩka. ! Iposotari erekari ikamini. Paneenamari. Omanatana erekari kamakani.
4 Imĩkapiritari ãti. Ikamakiti ikamini apisa, ! ixinikari ikamakiti tĩkane. Iuaka ixinikapikaua. Isarauatininokara itireta. !Itiretari Teoso.
5 Iua sãkire: "Nauikari Teoso sãkire," txamari ! auikari Teoso posotiire. ! Pauikapiri kãkiti ikara atoko inakari sãkire.
6 Kãkiti ikara atoko inakari ianapokota sitomoni oaãpokomoni. Sito ikara atoko inakaro miĩkiteto. Maerekatinoka okama. Oĩto nireẽkiti maerekati onirekapika. Iua ianapokotapika oamoni, ininiã oa auikaãpotari iua oerekakiti sãkiretxiti.

7 Sito ikara atoko inakaro nirekari oimarotiniri oerekaretxi, txamari !oimarotari
oerekaretxi atão inakari.
8 Kitxakapirĩka Moisesi Exito tixine auakasaaki, Xani inakori, Xãpiri inakori pakini !
inirekari auikinirina Moisesi sãpiretakiti. Ninoa atokokana kãkiti itixi xipokini õti apisa
auakani, !inirekari atão inakari. Ixinikapikarina maerekatinoka. Teoso !inirekari kãkiti
ikara atoko inakari, kotxi iua kãkiti !auikari Teoso sãkire.
9 Poiãonoka kãkiti auikari ikara atoko inakari sãkire, kotxi imarotari miĩkiteti iua. Iua
atokokana kitxakapirĩka apanakini imarotari Xani, Xãpiri pakini miĩkiteni ininiua.

Teoso Nakitiakori Misiritiko

10 Pitepekana, pimarotapitikari noereẽkiti sãkiretxiti. Pimarotari nikamakiti
ikiniõtika. Pimarotari ninireẽkiti nikamini. Pimarotari iteene nauikiniri Xesosi sãkire.
Pimarotari nimĩteenekiniri nimisiritiko. Pimarotari nitiretiniri ãti. Pimarotari !katimari
nomanãkarauatini.
11 Pimarotari nimisiritiko. Pimarotari natatsiirauatini. Pimarotari nimĩteenekiniri
nimisiritiko Ãtxiokia sitatxiti nauakasaaki, Ikónio sitatxiti apaka nauakasaaki, Arisitara
sitatxiti apaka nauakasaaki. Iteene natatsiirauata, iuaritika Apiananiri makatxakano
ikinika nimisiritiko.
12 Ari, ikininape kãkiti nirekiniãri Kristo Xesosi nakiti ininiãua, inirekiniãri Teoso
nireẽkitinoka ikaminiã, atatsiitariko imisiritiko.
13 Iuasaaki maerekati kamakani maerekani, kamisirienererini maerekani,
apiaãpotako. Ninoa misirienetari apanakini. Apaka apanakini misirienetana ninoa.

Teoso Sãkire Iõkatsopatakori

14 Pitepekana Tximótxio, pauikapikariko atão inakari poerekiko. Ikara pauikapitika,
kotxi pimarotana pite oerekakani. Pimarotari atãonoka ninoa oerekakiti.
15 Pite axapitipanika pinakasaaki, pimarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori. Iua sãkire
iõkatsopatakori txĩkitakaua kimatire anini. Isãkire iõkatsopatakori oerekaua Teoso makatx-
akiniri amaerekani Kristo Xesosi sãkire aãuikasaaki.
16 Teoso oerekana isãkire iõkatsopatakani atãonoka iõkatsopatinina, ininiã ikinika Teoso
sãkire iõkatsopatakori atãonoka. Ininiã apakata Teoso sãkire iõkatsopatakori oerekiniua atão
Teoso sãkire aãuikini ĩkapani. Oerekaua ikinipoko Teoso sãkire iõkatsopatakori atão inini.
Isãkire iõkatsopatakori õtãkikaua amaerekani atakanapini. Oerekaua atão inakarinoka
akamini.
17 Ininiã kãkiti Teoso nakiti imarotiniãri Teoso sãkire iõkatsopatakori, iposotari ikinika
parĩkatxi Teoso paniãtakiti ikamini. Erekari iparĩka.

4

Tximótxio Õtãkikiko

1 Tximótxio, nõtãkikai Teoso apisatoõ, Apiananiri Xesosi Kristo apisatoõ apaka, kotxi
ãti õti Kristo Xesosi kanapiriãkasaaki, isãpiretari ikininape kãkiti sinimoni. Isãkire auiãkani
sari Teosomoni ikaikotinina ĩkapani. Isãkire mauiãkani sari kãkiti misiritikomoni ikaiko-
tinina ĩkapani. Isãpiretari kãkiti auapanika inakani, kãkiti mitxi ipĩkani apaka. Xesosi
kanapiriã ikininape auĩte ininiua ĩkapani, ininiãkara nipaniãtai ia:
2 Pisãpiretariko Teoso sãkire kãkitimoni. Iposope pitxako Teoso sãkire ikiniõtika
pisãpiretini kãkitimoni, piĩto tapara auakasaaki, pisãpakasaaki apaka. Põtãkikanako
imaerekani itakanapinina, erekarinoka ikaminina ĩkapani. Pisikataparaxiniretanako,
Teoso sãkire poerekinina. Pisãkirauatakasaaki, !katimari pomanãkarauatini.
3 Ãti õti apokako. Iuasaaki kãkiti !inirekaikari oerekaretxi atão inakari ikenakotinina.
Ninoaka nireẽkitinoka inirekana, ininiã apotiiãpotana ninoakata koerekarerini ninoa
potxitakiti oerekaretxiti oereẽkani.
4 !Inirekaikarina atão inakari. Auikarina sãkiretxi atão minakati.

5 Pitepekana, ikinika pikamako piĩkiteritika. Pimĩteenekariko pimisiritiko. Pikamariko
piparĩka Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini kãkitimoni ninoa auikiniri ĩkapani. Teoso
nitiri pitxaua, ininiã pikamariko ikinika piparĩka Teoso paniãtakiti.
6 Notapekana, nipinini õti manapi apokaãpotape. Nipinako Teoso ĩkapani. Pirãtxi Teoso
ĩkapani okiko atokokana, notaka sikauako Teosomoni. Niketo apokapeka itixi nosipikini
ĩkapani.
7 Neenamatxi erekari inakari nikamapeka Satanasi ninaiatini. Miteẽkari mitekatxi
mapotõkire apokini atokokana, nota apokapeka niparĩka mapotõkire. !Nitakanapari
Xesosi sãkire nauikini.
8 Uatxa Teoso nĩkatari niparĩka ĩki nota kãiatakiti napakapini ĩkapani. Miteẽkari
merepanika mitekatxi mapotõkire apokakari apakapari imitekini ĩki. Apakapari
saporiẽta. Iua atokokana Apiananiri sikanoko niparĩka ĩki, kotxi nota nirekari atão
inakarinoka nikamini. Apiananiri imarotari atão, ininiã imarotari parĩkatxi ĩki apaka-
pakani. Imarotari imisiritiko apakapakani apaka. Niparĩka ĩki isikano notamoni uai
ikanapiriini õtisaaki. Na notananini apakapari. Isikari parĩkatxi ĩki ikininapemoni
ikanapiriini nirekakanimoni.

Paoro Iõkatsopatakiti Mapotõkire

9 Piposotiniã, katima pitxako notamoni papokini.
10 Témasi inakori asikapekano, kotxi itiretari Xesosi sãkire mauiãkani nireẽkiti. Isipeka
Tesarónika sitatxitimoni. Kiresẽtxi inakori sari Karásia tixinimoni iparĩkauatini ĩkapani.
Txito inakori sari Taomásia tixinimoni iparĩkauatini ĩkapani.
11 Arókasinokara moianatano uatxa. Pakiritariko Marko. Piminari iua pitekata. Iua
posotari imiparĩkatinino, Xesosi sãkire nisãpiretakasaaki kãkitimoni.
12 Txíkiko inakori nipaniãta Épeso sitatxitimoni isini.
13 Tóatxi sitatxiti nauakasaaki, nitakanapari nimãka ãti nimãka nopini nitakakiti.
Nitakanapari iua nimãka Kapo inakorikata. Pite uai ĩkasaaki piminariko. Apaka
piminariko atatsopari ninakiti aãtsopa kamakori. Apia ninirekari pimininiri atatsopari
ninakiti aamata kamakori.
14 Arexãtri inakori iteene misiritano. Iua Arexãtri tiitxi kamakari iua. Tiitxi metao
kamakorinoka ikama. Iua misiritinino xika, Teoso misiritari iua.
15 Erepaniko iua. Pamonõkoniri iua, kotxi iua iteene misãkirepiretari aõereẽkiti
sãkiretxiti.
16 Merepitipanika nota apoĩtakani anikasaakino auĩtetxiakori apisatoõ, nisãkire ike-
nakotinina ĩkapani, na ãti nimoianari kaikota notakata iuasaaki. Ikinimane nimoianari-
akori takanapano, iuaritika na ninirekari Teoso misiritinina itakanapinino xika.
17 Ninoa takanapano, iuaritika Apiananiri kaikota notakata. Iua sikataparaxiniretano, ininiã niposotari Teoso iokanapirena ikinika nisãpiretinina ninoa Xoteo minakaniua ikenakotinirina ĩkapani. Ininiã ãkiti namaã takote nauakasaaki, Teoso tokapakeẽtano nota.
18 Nimarotapitikari Apiananiri tokapakeẽtapanikano nota ikini sereti maerekati
auakasaaki. Iua nĩkatano. Anikano itixinemoni, iua auĩtetxi ininiãtaãua. Ikinimane
ãtipirika sãpiretari iua: “Peerekai. Pitenokara erekari.” Ameẽ.

19 Pisãpiretana Pirisira inakoro, Ákira inakori pakini nixinikamanapitana. Apaka
Onesíporo inakori aapoko auakani nixinikamanapita.
20 Erásito inakori kaikota Korĩto sitatxiti. Tópimo inakori nitakanapa Mireto sitatxitiã,
kotxi iua amianata.
21 Tximótxio, piposotiniã, mitaã apisapanika papokako uaimoni. Eoporo in-
akori, Porotẽtxi inakori, Arino inakori, Karáotxia inakori pakini ikini aĩtariakorikata
iokanapireta pitemoni ixinikamanapitiniina.

22 Apiananiri Xesosi Kristo ãtipirika kaikota pitekata pãkixinireẽ. Ikinipoko erekari isika pitemoni. Ameẽ.

TXITO
Paoro Iokanatsopatakiti Txitomoni

1 Nota Paoro. Teoso nitiri amotakori nitxaua. Xesosi Kristo iokanatakiti nitxaua. Iua
iokanatano kãkitimoni Teoso mereẽkini auiãkiti sãkiretxiti nisãpiretini ĩkapani. Iokanatano
kãkitimoni atão inakari imarotinina ĩkapani. Atão inakari imarotiko oerekaua Teoso
nireẽkiti akamini ĩkapani.
2 Aãuikari aãuapininiika anini Teosokata, kotxi kitxakapirĩka itixi kamiko apisa Teoso
kamaenetari ikara. Ininiã apokapitikako, kotxi atãonoka iua sãkire. !Iposotari atão
minakati isãpiretini.
3 Iketotiniri manapi oerekari isãkire. Isãkire sãpiretakani sãpiretari isãkire. Ininiã Teoso
sãkire notamoni isikakiti nisãpiretai, kotxi Teoso amaerekani makatxakakari paniãtano
nota nisãpiretiniri isãkire.
4 Niokanatsopata pite Txitomoni. Namarite atão inakari atoko pitxaua, kotxi pite
auikari Xesosi sãkire nota auikiniri atokotxikana. Aĩri Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo
amaerekani makatxakakari pakini, sikari ikinipoko erekari pitemoni. Ninoa iamonĩkai.
Ikamaerekaxiniretaina.

Kõtãkikarerini

5 Nitakanapai pite Kreta pokomiriĩti, kotxi aparĩka iuaãtaã kona xipokapanika, ininiã
ninirekari pite kaminiri ikara parĩkatxi. Pimereẽna kõtãkikarerini ikini sitatxitiã Teoso
sãkire auiãkani õtãkikakani tĩkane. Pimereẽna mitxi nisãpiretakiti iaõka.
6 Ia atoko inakari kãkiti pimereẽ kõtãkikarerini ĩkapani: Iua kamari erekari, ininiã
maerekati auakasaaki, kona iua xikani maerekati apoka. Ãtonokara ĩtanoro aua. Imi-
akori auikari Xesosi sãkire. Ninoa !neenamauata. Ikamarina iri paniãtakiti iaõka.
7 Teoso sikari iparĩka kõtãkikarerimoni ikamini ĩkapani, ininiã kõtãkikareri kamari
erekarinoka. Maerekati auakasaaki, kona iua xikani maerekati apoka. !Iuikaua. !
Katimari omanãkarauatini. !Ipoãta. Kona kaneenamari. !Itiretaro txineiro.
8 Kõtãkikareri atão inakari potxitari apakapiniri kãkiti iua aapoko ãki. Ipotxitari kãkiti
erekari kamakani. !Katima omanãkarauatini. Erekarinoka ikama. !Ikamari maerekati.
Erekari imarotakiti !itakanapari ikamini.
9 Kõtãkikareri atão inakari oerekaãkapeka Teoso sãkire. Imarotari Teoso kaminiri isãkire
iaõka, ininiã iteene inĩkatari Teoso sãkire. !Imamakari Teoso sãkire. Ininiãkara imaro-
tari õtãkikiniri apanakini. Iteene imarotari Teoso sãkire, ininiã imarotari oerekiniri
apanakini Teoso sãkire manirekakani, Teoso sãkire auikinina ĩkapani.

Erepaniko, Atão Minakati Oerekakani

10 Kaiãopokori kãkiti kona nirekari Teoso nireẽkiti ikaminina. Maxikatiĩka
isãkirauatapika. Kamisirienererini ninoa. Ikara atoko inakani nirekari Teoso
takaõtxikare Xoteo minakaniua ĩtoã auini.
11 Matxĩkitakari ninoa iotokakiniri atão minakati isãpiretinina, kotxi kãkiti aapoko ãki
auakani naiatakakaua ninoa oerekakiti sãkiretxiti xika. !Apakata ninoa oerekakiti
sãkiretxiti. Iuaritika ninoa oerekari atão minakati, txineiro apakapinina ĩkapani.
12 Ninoa atokirini kitxakapirĩka, koerekareri, uai Kreta pokomiriĩti auakarini, txari:
“Kreta auakani ãtipirika misirienetari kãkiti. Maerekati kamakani itxauana. Kaneena-
mari ĩtopa auakari atoko ikamana. Iarinouatana. Paixonina,” itxa iua.
13 Isãpiretakiti atãopitikara. Ininiã pitaparaxinireritika pipinitana ninoa
imasãpiretakanirina ikara atão minakati, Xesosi sãkire atão auikinina ĩkapani.
14 Ininiã pisãpiretana: “!Himaãkatapiriko Xoteoakori kiomaneakorini sãkire atão mi-
nakati. !Himaãkatapena atão inakari manirekaãkani paniãtakiti.”

15 Kãkiti Teoso kamaerekatakiti, ikamakiti erekari. Ikinipoko ikamakiti erekari, kotxi Teoso makatxakapekari imaerekani. Kãkiti imaerekani auapanika inakari, Teoso sãkire iaõka makamakati, ikinipoko ikamakiti aua imaerekani. Imaerekani txikotari ixinikakiti. Imaerekani txikotari iua ãkixinire, ininiã ãkixinire !õtãkikari iua maerekati imakamakani ĩkapani.
16 Ninoa txa: "Ate imarotari Teoso," txamari ikamarina Teoso manirekakiniti, ininiã !imarotarina Teoso. !Inirekarina Teoso. Arakakani atoko itxana, maerekati ikamakitina xika. !Ikamarina Teoso nireẽkiti, ininiã !iposotarina erekari ikaminina.

2

Txito Õtãkikiko
1 Ininiã poerekariko ikinika atão inakari Teoso oerekiko sãkiretxiti.

Kiki Aneẽkani Õtãkikiko
2 Ia atoko põtãkikana kiki aneẽkani: "Hĩxinikariko hĩkamakiti tĩkane hĩkaminiri apisapanika. Erekari hĩkamako apanakini paxitinii ĩkapani. Kona hĩkamapiri hiĩto nireẽkiti. Iteene himarotariko hãuiãkiti. Iteene hĩtiraõkiuatako. Katima omanãkarauataka !hĩtxape." Ikara atoko põtãkikana kiki aneẽkani.

Sito Aneẽkani Õtãkikiko
3 Ia atoko põtãkikana sito aneẽkani: "Hĩkamariko Teoso pĩkakani kamakiti atoko. Maxikatiĩka !hãpoĩtapiri ãti. Kona iteene hiãtapiri iãriã kapoãro. Erekarinoka hõerekako." Ikara atoko põtãkikana ninoa.
4 Apaka põtãkikana sito aneẽkani õtãkikinina ãtokoroakoro ia atoko: "Hĩtiretanako hĩtaniri, hamariteakori pakini.
5 Kona hĩkĩpitapiri hiĩto paniãtakiti. Erekarinanira hĩkamako. Hĩkamariko hĩparĩka haãpoko ãki. Erekari hĩkamako apanakini ĩkapani. Hĩtaniri nireẽkiti hĩkamako, ininiã iuasaaki Teoso sãkire mauiãkani !imisãkirepiretari Teoso sãkire." Ikara atoko sito aneẽkani oerekanako ãtokoroakoro.

Ãtokoriakori Õtãkikiko
6 Ininiã iua atokokana põtãkikana ãtokoriakori ia atoko: "! Apakata hĩkaminiri hiĩto nireẽkiti."

Txito Õtãkikiko
7 Txito, ikini pikamakiti pikamako kãkiti erekari kamiko imarotini ĩkapani. Poerekarauatakasaaki, poerekari kãkiti pitiretiniri atão inakari sãkiretxitinoka. Poerekanako Teoso sãkirenoka apiari inini. Poerekarauatakasaaki, poerekariko kãkiti pimakoketakaniri atão minakati pisãkirekata.
8 Poerekariko atão inakarinoka, ininiã ! auari papoĩtiko, kotxi ! pikerokari pisãkire. Ikara atoko ininiã, pimokaiakarini pẽtauata, kotxi !iposotarina imisãkirepiretinii.

Nitiritxi Amotakoni Õtãkikiko
9 Ia atoko poerekanako nitiritxi amotakoni: "Hĩkĩpitariko hĩpatrãote sãkire. Hĩkamariko hĩpatrãote apokaerekatakitinoka. Kapakapaenere !hĩtxape.
10 !Hiĩtirĩkapiri hĩpatrãote tii. Hõerekariko hĩpatrãote pisãkire atão inini. Ininiã hĩpatrãote nirekari imarotinirina Teoso oerekiko, amaerekani makatxakakari oerekiko."

Ikinipoko Erekari Teoso Sikakiti
11 Ikinimanemoni Teoso oerekapekari erekari isikakiti kãkiti maerekani imakatxakini.
12 Teoso sikakiti erekari oerekaua atakanapiniri Teoso manirekakiniti. Teoso sikakiti erekari oerekaua amanirekakaniri ĩkorapokoriti auakani ĩto nireẽkiti. Teoso sikakiti erekari oerekaua aĩto paniãtakiti atakanapini, atão inakarinoka akamini, Teoso nireẽkiti akamini ĩkorapokoriti aãuakasaaki.

13 Ĩkorapokoriti aãuakasaaki, aiãtapari poxokonitxi õti Apiananiri aTeosone apokini õti.
Iuasaaki Xesosi Kristo, amaerekani makatxakakari, motika atemoni.
14 Iuaka sikaua Teosomoni ate ĩkapani ipĩkasaaki. Iuasaaki iĩkitxitari Teoso, ininiã Teoso
makatxakaua ikinika maerekanitxi sauaki. Ikara atoko ininiã, ikamaerekataua ate.
Ininiã itxĩkitakaua inakitiakori aniniua, ininiã anirekari erekari akamini.
15 Auĩtetxi pininiua atoko pipaniãtariko kãkiti kĩpitiniri ikara nisãpiretakiti. Põtãkikana
nisãkire makĩpitakani. Kona pauiritapiri kãkiti sãpiretiniri pisãkire atão minakati inini.

3

Teoso Nireẽkiti Kamiko

1 Txito, ia atoko poerekariko kãkiti: "Hĩpaxitariko ĩkorapokoriti auĩtetxiakori paniãtakiti,
poiãori auĩtetxiakori paniãtakiti apaka. Iposope hĩtxako ikinika erekari hĩkamini.
2 Kona himisãkirepiretapiri apanakini. !Hineenamauatape. Merepanika hĩxinikariko
apanakini, eereka hĩteka hĩxinika. Hõerekariko kãkiti, hĩxinireẽ hinirekiniri erekari
hĩkamini ikinimanemoni." Ikara atoko poerekana.
3 Teoso aimarotini apisapanika miĩkiteni atxaua. Kona akĩpitari kãkiti sãkire, Teoso
sãkire apaka. Iuasaaki ate misirienetaãka. Iuasaaki akamari aĩto nireẽkitinoka.
Ikini sereti maerekati akama apoxokoniuatini ĩkapani. Iuasaaki ikiniõtika axinikari
maerekati akamini. ! Apakata akamakiti. Kaxikorerini atxaua iuasaaki. Ate
omanataãka. Apaka ate omanatari apanakini iuasaaki.
4 Ininiã eereka Teoso tiraõki, amaerekani makatxakakari tiraõki, iua amonĩkare,
apoka atemoni.
5 Ateka parĩka erekari !imakatxakari amaerekani. Iua amonĩkarenokara makatxakari
amaerekani. Iuasaaki na atão akama, iuaritika imakatxakari amaerekani, kotxi itire-
taua. Iuasaaki iua arokari aãkixinire. Itxĩkitakaua ate aponaniini iuaĩkana. Iuasaaki
Erekari Matamatakoti kamari ikinika amaneri axinireẽ.
6 Teoso iokanatari Erekari Matamatakoti kaposotiireri atemoni, kotxi Xesosi Kristo,
amaerekani makatxakakari, ipina ate ĩkapani.
7 Iua sikari ikinipoko erekari atemoni, ininiã ikamaerekataua. Ininiã itxĩkitakaua
Teoso anaakori aniniua, ininiã aãpakapariko ipotetakiti ate ĩkapani. Iua atoko ininiã,
aiãtapari ãtipirika Teosokata aãuini ĩkapani.
8 Atãopitikara ia nisãpiretakiti.
Ininiã ninirekari ãtipirika pisãpiretiniri ikinika nisãpiretakiti Teoso sãkire auiãkanimoni.
Ikara atoko Teoso auiãkani itaparaxinireritika kamariko erekari apanakini ĩkapani.
Kona maxikatiĩka ikamarina erekari. Teoso atão ĩkitxitariko kãkiti. Ikara atoko kãkiti
kaminiã, ininiã erekari ikinimane ĩkapani.
9 Kona pimaãkatapiri miĩkiteti sãkire. ! Hĩtaparakienatakakapeua kitxakapirĩkarini uãka
xika. Kona himaãkatapenako kãkiti kiomãtxiakori oerekakiti xika tsoatakani. Ikara
sãkiretxiti !itxĩkitakai erekari hininiua. !Itxa ikara sãkiretxiti.
10 Kãkiti oerekiniãri atão minakati Teoso manirekakiniti, põtãkikari iua ipikata. Iposo
atoko !pimaãkataikari.
11 Ikara atoko inakari atão iĩkite ! auari. Maerekati ikama. Ikamakiti oerekari
apanakini, maerekati kamakari ininiua. Iuaka imaerekani xika imisiritiko apokako.

Paoro Sãpiretakiti Mapotõkire

12 Niokanatari Atemasi inakori, atxiĩti Txíkiko inakori apaka pitemoni. Ninoa
apokasaaki, paiamata pisini ĩkapani, katimari notamoni Nikópori sitatxitiã hãpokini
ĩkapani. Ninirekari ia mitaãti nikaikotini iuaã.
13 Pimoianatari Sena inakori, Aporo inakori pakini. Auĩtetxiakori paniãtakiti imaro-
takari iua Sena. Pimoianatanako ninoa aiamatini. Iamonitakitina pisikanako.
14 Aĩtariakori Xesosi sãkire auiãkani apaiaõkariko erekari ikaminina, kãkiti minakati
mauakiniti imoianatinina ĩkapani. Makamaretika hinini !apakata.

15 Notakata auakani xinikapikai pite. Pisãpiretanako ate tiretakani ereẽ Xesosi sãkire
auiãkani nixinikamanapitana ninoa.
Ikinika erekari Teoso sikai hĩte hĩkinika. Ikara atoko niõkatsopata pitemoni. Ameẽ.

PIREMÕ
Paoro Iokanatsopatakiti Piremõmoni

1 Nota Paoro. Kateia ãki naua, Kristo Xesosi sãkire nauikini xika. Nota, aĩtari Tximótxiokata aiokanatsopata pitemoni Piremõmoni. Ate iteene tiretai pite. Atekata parĩkauatakari pitxaua.
2 Aiokanapireta Xesosi sãkire auiãkanimoni, paapoko apotiitakanimoni. Aiokanapireta aĩtaro Ápiamoni, Akipo pakinimoni. Iua Akipo Xesosi sotatone itxaua, ate Xesosi sotatone atokotxikana.
3 Aĩri Teoso, Xesosi Kristo Apiananiri pakini sikai ikinipoko erekari. Ikamaerekaxiniretaina.

Piremõ Tiraõkiuatini Pirena

4 Nitari Piremõ, Teoso nimisãkiretakasaaki, ãtipirika nisãkirauata pite ĩkapani. Nisãpiretari Teoso ereka inini, kotxi iua kamaerekatai pite.
5 Ikara atoko itxa nisãkire, kotxi nikenakopiretari iteene pauikiniri Apiananiri Xesosi sãkire. Nikenakopiretari ikinimane kãkiti Teoso nakitiakori pitiretini.
6 Nimisãkiretari Teoso pite ĩkapani, kotxi ninirekari pisãpiretiniri pauiãkiti sãkiretxiti ikiniõtika apanakinimoni, ininiãkara pimarotari ikini sereti erekari Teoso siãkiti Kristo nakitiakorimoni.
7 Ate poxokoniuata, kotxi pite tiretana kãkiti Teoso nakitiakori. Pitiraõki iteene sikataparaxiniretaua ate. Pite aĩtari kamapoxokonitana Teoso nakitiakori ãkixinire.

Paoro Amanaãkiti Sãkiretxiti

8 Kristo sikaposotiiretano, ininiã nitaparariti ka niposotapitikari nipaniãtinii atão inakari pikamini.
9 Iuaritika nitaparariti ka na nipaniãtai atão inakari pikamini. Nõtãkikai Kristo tiraõkiã pikaminiri atão inakari. Nota Paoro kiomãtxipekano. Kateia ãki nauanãta, Kristo Xesosi sãkire nauikini xika. Notakara õtãkikai pite atão pikamini.
10 Nota amanaãi pinitiri Onésimo inakori piamonĩkini ĩkapani. Namarite atoko inakari iua, kotxi iua kĩpitari nisãkire uai kateia ãki nauakasaaki. Uatxa iua auikari Xesosi sãkire.
11 Nimarotari iuãka poparĩkari uãka itxaua. Mitxi !iparĩkauata, pitekata auakasaaki. Paiariniri. Uatxa poparĩkari itxapekaua iuãka atokokana. Uatxa iparĩkauatapitikako pite ĩkapani, nota ĩkapani iparĩkauatini atokokana.
12 Niokanatariko Onésimo, ikanapiriini pitemoni. Ininiã papakapariko iua. Nitiretari iua nota niĩto nitiretini atokokana.
13 Ninirekamari notakata uai ikaikotini, nota imoianatini ĩkapani, kotxi pite kona posotari pimoianatinino uai kateia ãki nauakasaaki, kotxi pite auini maioakari. Nota uai aua Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini xika.
14 Ninirekamari Onésimo uai, txamari !ninirekari nikaminiri pite mauiritakiniti. ! Ninirekari nitaparariti ka nipaniãtinii pauiritiniri Onésimo notakata ikaikotini. Pite nirekiniãri, imoianatano.
15 Akokaxiti Onésimo miteka. Mapakanani itakanapai. Atxiĩti Teoso auiritari poiãoka itakanapinii, ãtipirika pitekata iuaĩkana ikaikotini ĩkapani.
16 Iua pinitiri piamotakiti itxapanikaua. Uatxa apiaerekata iua. Pitari pitiretakiti itxapekaua, kotxi iua auikari Kristo sãkire. Iteene nota tiretari iua. Pite apia tiretariko iua, kotxi iua pinitiri itxaua. Apaka iua pitari itxaua, kotxi Apiananiri nakiti hĩtxaua.
17 Nota pimoianari nininiãua, nota papakapini atokokana pitxariko papakapiniri iua.
18 Akokaxiti maerekati ikaminiã, ĩtiriuatiniã, pisãpiretano. Nota ĩkitxitaiko.

19 Nota Paoro, uatxa niuakoã niõkatsopatari ia sãkiretxiti. Notakarako ĩkitxitai pite. Pite
imarotari pite xinire auãki inini, kotxi notara akokaxiti nisãpiretai Xesosi sãkire pauikini
ĩkapani. Ininiã atxiĩti erekape pite ĩkitxitinino nota?
20 Ininiãkara nitari, pikaminano ninirekakiti, kotxi Apiananiri nakitiakori atxaua.
Pikamapoxokonitariko nãkixinire, kotxi Kristo nakitiakori atxaua.
21 Niõkatsopatari pite ĩkapani, kotxi nimarotapitikari pikaminiri namanaãkiti. Ari,
nimarotari apiata pikaminano.
22 Apikomoni nitxai. Poeretari ereẽ nimakiniãtaã ĩkapani. Hĩte misãkiretapekari Teoso
kateia nitakanapini ĩkapani, ininiã nimarotari Teoso auiritano iuaĩkana nikanapiriini
hĩtemoni.

Itakapiretanapini Pirena

23 Epápara inakori notakata kateia ãki aua, kotxi iua parĩkauata Kristo Xesosi ĩkapani.
Iua xinikamanapitai hĩte.
24 Markoma, Arisitakoma, Témasima, Arókasima pakini notakata parĩkauatakani, ninoa
apaka xinikamanapitai hĩte.
25 Aãuĩte Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hãkixiniremoni. Ameẽ.

EPIREO

Teoso Ãkiri Apiatini Pirena

1 Teoso kitxakapirĩka sãpiretari isãkire kaiãokataikani, isãkire sãpiretakanimoni. Ininiã ninoa sãpiretana aãtokiriakorini Teoso sãpiretakiti. Kiriãpa Teoso misãkiretana ninoa? Kaiãopokoriã imisãkiretana ninoa: Itaponeẽna, ixinireẽna, isãkire iõkatsopatakoriã, initiri itixine auakari sãkireẽ, txaãpota imisãkiretinina ninoa.

2 Uatxa ĩkorasaaki, Teoso misãkiretaua iua ãkiri sãkireẽ. Teoso mereẽri iua ãkiri ikinipoko apakapini ĩkapani. Teoso ãkiri kamari ikinipoko. Ikamari itixi, ikinipoko iaxiti apiko nopinixiti auakari apaka.

3 Iua iotximere Teoso iotximeretxikana. Teosotxikana iua. Kaposotiireri iua, kotxi isãkireẽnoka imaĩkari imakinika auini ĩkapani. Iuanokara makatxakari amaerekani. Amaerekani imakatxakasaaki, iuasaaki iitopãka ikinimane auĩte Teoso kikomoni itixineẽ.

Teoso Ãkiri Apiata, Initiriakori Poiãoka

4 Ininiã Teoso ãkiri iteene apiaerekata. Apiananiri iua. Teoso nitiriakori iaxitikini poiãorini. Teoso mereẽri iuãka apiari. Ninoa uãka poiãorini itxauana.

5 Teoso !isãpiretari initiriakori ia isãkire kitxakapirĩkari:
Pite nota ãkiri pitxaua. Uatxa pite iri nitxaua nota,
!itxa initiriakorimoni.

Apaka Teoso !isãpiretana ninoa ia isãkire kitxakapirĩkari:
Nota iua iri nitxauako. Iua nota amarite itxauako,
!itxa initiriakori itixine auakanimoni.

6 Ãtipekana. Teoso mĩkasaakiri iua ãkiri imatonõkari ĩkorapokoritimoni, iponaniini ĩkapani, iuasaaki Teoso txari initiriakori:
Ninitiriakori, hĩkapotoreẽkauako iua apisatoõ. Hĩteosonetariko iua,
itxa. Ikara atoko Teoso paniãtari initiriakori.

7 Teoso sãkire iõkatsopatakori, initiriakori pirena txari:
Itxĩkitakana initiriakori matamatakoni ininiuana, ĩtima atoko ininiuana. Xamina tirinakari atoko itxauana ninoa, kotxi kaposotiirerini ninoa,
itxa.

8 Iua amaritemoni Teoso txari:
Teoso pitxaua. !Ixipoka auĩtetxi pininiãua. Ãtipirika pite atão mĩkiikari pite auĩtetakani.

9 Pite tiretari atão inakari. Pomanatari maerekati. Ikara atoko ininiã, nota piTeosone mereẽi pite apiari pininiua ĩkapani, pimoianariakori poiãorini ininiuana ĩkapani, kotxi apiata nikamapoxokonitai pite. Iĩtxiã nimereẽkiti nopini nitakini atokokana, nitakari poxokonitxi pite nopini. Nimereẽi pite auĩtetxi pininiãua.
Ikara atoko itxa Teoso kitxakapirĩka.

10 Iuaĩkana Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Apiananiri, merepitipanika pite kamari itixi. Apaka pikamari iaxiti piuakoã.

11 Ĩkorapokoriti, iaxiti pakini xipokapitikako. Iuaritika pite auapanika. Mãkatxi kitxakariãpotakari atoko itxa ikinika.

12 Mãkatxi atoko piapirikariko iaxiti, itixi pakini. Ininiã ipinimoni itxako. Iuaritika pite mitxi atoko pitxapikako. !Pixipoka.
Itxa Teoso sãkire.

13 Teoso txari imi:
Nota kikomoni piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua.

Ikara atoko !itxari initiriakori iaxitikini.
14 Ininiã kipa Teoso nitiriakori iaxitikini? Ninoa erekari matamatakoni. Iparĩkauatana Teoso ĩkapani. Teoso iokanatana ninoa imoianatinirina kãkiti iua sãkire auiãkani, kotxi Teoso makatxakari ninoa kãkiti maerekani.

2

Erepaniko

1 Ininiã iteene mamixinikari ikinika atão sãkiretxiti mitxi akenakotakiti. Amakamakaniãri ikara atoko, kanaua tiokaãpotakari atoko atxaua. Ininiã iuasaaki !aimarotaikari atão. Maxinikari atão inakari.
2 Kitxakapirĩka Teoso nitiriakori iaxitikini sãpiretari atão inakari ate apiko atokiriakorimoni. Kãkiti makamakaniãri ninoa paniãtakiti, ininiã ninoa kãkiti apakapari Teoso misirikare. Atão ninoa apakapiniri imisiritikona.
3 Ininiã uatxa amitekini ! auari, amanirekakaniãri amaerekani makatxakiko. Peerekari Teoso makatxakiniri kãkiti maerekani. Merepitipanika Apiananiri sãpiretari ikara maerekanitxi makatxakiko. Iua sãkire kenakotakani apaka sãpiretaua ate iua sãpiretakiti atokotxikana.
4 Teoso apaka oerekaua ninoa sãkire atão inini, kotxi oerekari itakaõtxikare. Ikamari kãkiti mimarotakiniti. Ikamari ikini sereti posotiiretxi. Erekari Matamatakoti siãkiti isika inirekakinimoni. Kãkiti isika inirekaka iaõka. Ikara atoko Teoso oerekaua ninoa sãkire atão inini.

Xesosi Kãkiti Atoko Itxa

5 Teoso !itxĩkitakana initiriakori iaxitikini itixi amaneriã auakani auĩteakori ininiuana. Iua itixi amaneri ĩkari asãpiretai hĩte.
6 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori Xikari oitoãtaã txari:
Kipa kãkiti? Kinirepa pite xinikana ninoa? Ate minakati. Kinirepa aĩtari iaxitikiri maãkatatari kãkiti?
7 Mapakanani pikamari kãkiti itari iaxitikiri poiãori ininiãua. Iuasaaki pinitiriakori iaxitikini apiatakani txaua. Eereka pitxĩkitakari iua auĩtetxi ininiua. Pitxĩkitakari iua kaiotximereri ininiua. Pitxĩkitakari ikinimane paxitiniri iua. Pitxĩkitakari iua ikinipoko auĩte ininiua.
8 Pitxĩkitakari ikinimane kaminiri iua paniãtakiti. !Auari ãtika iua paniãtakiti makamakati.
Ikara atoko Teoso sãpiretaua ate itxĩkitakiniri ikinipoko auĩtetiniri iua. !Auari ãtika iua maauĩtetakati. Txamari kona ate atamatapanikari iua ikinipoko auĩte ininiua.
9 Iuapitikara aãtamatakiti Xesosi. Mapakananinoka Teoso txĩkitakari iua poiãori ininiua. Iuasaaki Teoso nitiriakori iaxitikini apiata. Teoso txĩkitakari iua poiãori ininiua, kotxi iuasaaki Xesosi atatsiirauata. Iuasaaki ipina. Uatxa Teoso txĩkitakari iua auĩtetxi ininiua. Itxĩkitakari iua kaiotximereri ininiua. Itxĩkitakari ikinimane paxitiniri iua. Teoso kamari ikara atoko inakari, kotxi Xesosi ipina kãkiti mapinakani ĩkapani. Iuasaaki Teoso oerekari ikinipoko erekari isikini kãkitimoni.
10 Ikinika Teoso nakiti. Ikinika iua kamakiti. Apakata iua txĩkitakiniri kãkiti maerekani makatxakakari atatsiirauatini, kotxi iuasaaki iposope kãkiti maerekani makatxakiko, kotxi iuasaaki Xesosi kamari ikinipoko iri paniãtakiti. Ininiãkara Teoso anikari iua anaakori iotximere auiniãtaã. Kaiãori ninoa.
11 Kãkiti kamaerekatakari iritxikana iua kamaerekatakini iri. Ikara atoko ininiã, Xesosi !ipẽtatari iua itariakori akiritiniua ate.
12 Itxari Teosomoni:
Nisãpiretariko piuãka nitariakorimoni. Pitemoni apotiitakaniua sauaki nixikaretari ereka pinini.
13 Iuaĩkana kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Nauikariko Teoso sãkire.

Iuaĩkana Xesosi txari Teoso:
Uai nota aua pamariteakorikata. Pite sikana ninoa notamoni.
itxa.
14 Kaĩtori Teoso anaakori. Ninoa aua ixini, iarẽka pakini. Ininiã kaĩtopekari Xesosi
ninoa atokokana. Ininiã ipĩkasaaki ixipokari ipĩkitxi posotiire auakiti. Satanasi inakori
iua.
15 Ikara atoko inakasaaki, isikakari kãkiti ipĩkitxi pĩkakani. Mitxi ninoa iaxirikakoni
atoko itxana.
16 Aimarotari, iuasaaki !imoianatana initiriakori iaxitikini. Iuasaaki imoianatana
Apraão apika mekaniriakori.
17 Ikara atoko ininiã, Xesosi txĩkitakaãka itariakori atokokana ininiua, ininiã iposotari
sasetotxi auĩte apiatakari ininiua kãkiti ĩkapani. Iparĩkauatakasaaki Teoso ĩkapani, ikamari
ikinipoko ikamaenetakiti. Maerekati kamakani kãkiti, iuaritika iamonĩkari kãkiti. Kãkiti
itxapekaua Xesosi, ininiã iua ipina kãkiti maerekani imakatxakini ĩkapani, iuaĩkana kãkiti
imikanapiriini Teosomoni ĩkapani.
18 Ĩkorapokoriti Xesosi auakasaaki, imarotari Satanasi atamakaerekatiniri iua. Ininiã
Satanasi atamakaerekatakasaakina kãkiti, iua posotari isikataparatinina ninoa.

3

Xesosi Apiatakari, Moisesi Poiãori

1 Ininiã nitariakori, Teoso mereẽkini, hĩte akiritaãka Teoso tixine hãuini ĩkapani. Iteene
hĩxinikariko Kristo Xesosi, kotxi iua Teoso iokanatakiti itxaua. Apaka iua sasetotxi auĩte
apiatakari itxaua. Iuara asãpiretari apanakini.
2 Moisesi kamari ikinika Teoso paniãtakiti inirimane apisatoõ, Teoso aapoko aamata
kamakori ikamakasaaki. Iua atokokana Xesosi kamari ikinika iua mereẽkari paniãtakiti.
3 Apiaerekata Xesosi, ininiã iua apakapari apiata ipaxitiko, Moisesi poião, kotxi
aapokotxi kamakari apakapari apiata ipaxitiko. Poião aapokotxi paxitiko aua. Iua
atokokana, Xesosi aapokotxi kamakari atoko itxaua. Moisesi aapokotxi atoko itxaua.
4 Ikinika kãkiti aapokona kamakani auapitika, iuaritika Teoso ikinipoko kamakari
itxaua.
5 Moisesi Teoso nitiri itxaua. Iua ãtipirika kamari ikinipoko Teoso nirekakiti inirimane
apisatoõ. Ikara erekari ikamakiti oerekari Teoso sãkire iua sãpiretakiti atão inini.
6 Kristo Teoso ãkiri itxaua. Iua ãtipirika kamari ikinipoko Teoso paniãtakiti Teoso
aapoko inĩkatini. Teoso aapoko atoko atxaua ate, iteene aãuikiniãri iua sãkire, apox-
okoniritika ãtipirika aiãtapiniãri Xesosi kanapiriini õti.

Erepaniko, !Hĩtakanapapiri Hãuikakiti

7 Ininiã Erekari Matamatakoti txari:
Uatxa õti hĩkenakotakasaakiri nisãkire,
8 kona hĩkamapiriko hĩxinire paikori inini hãtokiriakorini atoko hinini. Ãparaã
makipakaniãtaã auakasaakina, iuaã ninoa !auikari nota sãkire. !Ikamarina
nipaniãtakiti. Iuasaaki ninoa ataerekatapikano nota.
9 Koarẽtakanani, ikiniõtika hĩte apika atokiriakori ataerekatapikano nota. Ninoa ata-
matari niposotiire. Txamari ikiniõtika ninoa ataerekatano nota. !Auikarina
nisãkire.
10 Ikara xika nomanatana ninoa. Iuasaaki nitxa: “Ãtipirika ninoa sapika apanakini sãkire
tikini. !Imarotarina nixinikakiti, nikamakiti pakini.”
11 Nomanatakasaakina ninoa imaerekanina xika, iuasaaki nitxako: “Atão nisãpiretana
ninoa. Ninoa maĩroãpekaniikarako nikamakiti tomatikoãtaã,”
itxa Erekari Matamatakoti.

12 Ininiã nitariakori, erepaniko. Atxiĩti ãtikaka hĩte aua hĩxinire maerekati mauikareti.
Ikara atoko inakasaaki, hĩtakanapapekari Teoso ãtipirika auãki inakari, maerekati tikini
hĩsini ĩkapani.
13 Ininiã ikiniõtika hĩkamataparaxiniretakakauako. Uatxapanika inakasaaki
hõtãkikakauako. Ininiã maerekanitxi kona misirienetai. !Ikamari kaikoxinire hinini.
14 Aãuini mapotõkire manapi iteene aãuikiniãri Kristo sãkire merepitipanika aãuikiniri
atokotxikana, atão iuakata parĩkauatakani atxaua.
15 Uatxa nisãpiretai kitxakapirĩka iõkatsopatakiti:
Uatxa ia õti hĩkenakotakasaakiri iua sãkire, kona hĩkamapiriko hĩxinire paikori inini,
hãtokiriakorini atoko hinini, ãparaã makipakaniãtaã auakasaakina. Ninoa !auikari
nota sãkire.
16 Ninoa kenakotari Teoso sãkire, txamari !inirekarina ikaminirina isãkire iaõka. Kipa
ninoa? Exito tixini Moisesi makatxakakinira ninoa.
17 Kikãkititipa kamari Teoso naiatiniua koarẽtakanani? Ninoa maerekati kamakani.
Ikara xika ninoa ipĩpeka ãparaã makipakaniãtaã.
18 Kirimonipa Teoso txari ia? "Atão nisãpiretai hĩte. Kona himaĩroãpekaniikarako
nikamakiti tomatikoãtaã." Teoso sãpiretari ikara iua sãkire mauikakanimoni.
19 Ininiã aimarotari, ninoa !ĩroã iuaã, Teoso sãkire imauikakanina xika.

4

Tomatikoãtaã Aua Teoso Nakitiakori Ĩkapani

1 Auapitika Teoso kamaenetakiti kãkiti tomatiniãtaã Teoso kamakiti aĩroini tĩkane,
ininiã erepaniko. Atão inakari hĩkamako iuaã hiĩroini ĩkapani.
2 Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãka atemoni, kitxakapirĩka Moisesi auakasaaki
auakanimoni apaka. Txamari maxikatiĩka ninoa kenakotari Teoso sãkire, kotxi ninoa !
auikari ikenakotakitina.
3 Ate, Teoso sãkire auiãkaniua, ĩroã ikara Teoso kamakiti tomatikoãtaã. Ininiã Teoso
sãpiretakiti iaõka auapeka. Ia atoko Teoso txari:
Nomanatakasaakina ninoa imaerekanina xika, iuasaaki nitxako: "Atão nisãpiretana
ninoa. Ninoa maĩroãpekaniikarako nikamakiti tomatikoãtaã,"
itxa Teoso. Ikara atoko itxama, iuaritika ikara tomatikoãtaã iposope iparĩka ix-
ipokasaaki, itixi ikamakasaaki. Ikara atoko ikama ate ĩkapani.
4 Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretari itomatini õti pirena. Itxari:
Iparĩkauata seisi õti, ininiã eereka apikomoni ãti õti inakasaaki itomata. Iuasaaki
itakanapari ikinika iparĩka,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
5 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ninoa maĩroãpekaniikarako nikamakiti tomatikoãtaã.
6 Iuaritika apanakini ĩroãpanikako iua tomatikoãtaã. Txama apanakini kitxakapirĩka
auakani !ĩroã. Ninoa merepitipanika sãpiretaãka Teoso iokanapirena erekari, txamari !
iĩroãna, kotxi !ikamarina Teoso paniãtakiti.
7 Ininiã Teoso kamari iketo õti apanakini iuaãtaã apokini ĩkapani. Iuasaaki Teoso
akiritari iketo õti "uatxa." Ikara atoko Teoso misãkiretari Tavii:
Uatxa õti hĩkenakotiniãri nisãkire, ininiã kona hĩkamapiriko hĩxinire paikori inini.
8 Aãtokiri kitxakapirĩka auakari Xosoee inakori, iuara anikari kãkiti itixi Teoso sikaene-
takitimoni. Txamari ! iĩroãna atão inakari tomatikoãtaã Teoso sikakiti, kotxi eereka
Teoso sãpiretari ãti õti tomatikoãtaã ĩroĩko õti.
9 Ikara atoko ininiã, auapanikako Teoso kamakiti tomatikoãtaã inakitiakori ĩkapani.
10 Ininiã kãkiti ĩroãkasaaki Teoso kamakiti tomatikoãtaã, iotokakari iparĩka, Teoso
iparĩka iotokakini atokokana.

11 Ininiã nitariakori makamariko ikinika atão inakari iua tomatikoãtaã aĩroini ĩkapani.
Erepaniko, kotxi apanakini !ĩroã, Teoso sãkire imauikakanina xika. Ininiã !hĩkamapiri
ninoa kamakiti atokokana.
12 Teoso sãkire kaposotiireri. Isãkire auãki itxapika, kotxi Teoso ãtipirika auãki in-
akari sãpiretakiti. Saasara ipi auanaro auakaro, iteene kauanaro, ininiã iposotari
ikisauakiniri inirekiniãtaã. Iposotari ikisauakiniri kãkiti pakaki, iua ãki auakari axĩpe
imakatxakini ĩkapani. Apiata Teoso sãkire, kotxi Teoso sãkire posotari apokini kãkiti iĩkite
kãkiti xinirekata apotiitiniãtaãua. Teoso sãkire imarotari ikinika axinikakiti, anireẽkiti
pakini aãkixinireẽ. Teoso sãkire atamakaerekatari ikara aãkixinireẽ auakari.
13 Teoso atamatari ikinipoko akamakiti, ininiã !auari iomaãtakori. Ikinipoko !ipataãka.
Aãuĩte Teoso apisatoõ ikinipoko kasarori.

Xesosi Sasetotxi Auĩte Apiatakari

14 Ininiã atemoni auari sasetotxi auĩte apiatakari, Xesosi, Teoso ãkiri. Apiananiri iua.
Iua sari iaxiti Teoso auiniãtaã. Ininiã iteene maãuikari iua sãkire.
15 Ate nakiti sasetotxi auĩte apiatakari imarotari ate ãkixinire iõkapetini. Imarotari ate
maposotakiniti. Imarotari ate tsii. Ikara atoko inakari imarota, kotxi Satanasi iteene
atamakaerekatari iua, ate atamakaerekatiko atoko. Iuaritika maerekati !ikama.
16 Ininiã ataparaxinireritika masa Teosomoni. Aãuĩte topãkiniãtaã masa ikinipoko
erekari isikakiti aãpakapini ĩkapani, iamonĩkiniua ĩkapani. Isikaua ikinipoko erekari.
Isikataparataua amaxikiko auakasaaki.

5

Xesosi Sasetotxi Auĩte Apiatakari Mereĩko

1 Ikinimane sasetotxi auĩte apiatakari mereeẽka kãkiti sauaki. Iua misãkiretari Teoso
kãkiti ĩkapani. Isikari kãkiti sikakiti iuamoni. Kitxakapirĩka iua okari pirãtxi Teoso
apisatoõ kãkiti maerekani iĩkitxitini ĩkapani.
2 Iamonĩkari mimaroreni, Teoso takanapakani pakini, kotxi imarotari kãkiti ãkixinire
iõkapetini, kotxi iua apaka kãkiti itxaua.
3 Sasetotxi apaka maerekati kamakari itxaua. Ikara xika merepanika iua okari
pirãtxi Teoso apisatoõ iuaka maerekani iĩkitxitini ĩkapani. Eereka iua okari pirãtxi kãkiti
maerekani iĩkitxitini ĩkapani.
4 Kãkiti paxitari sasetotxi, iuaritika ninoa kona mereẽri sasetotxi parĩka. Teosonoka
mereẽri kãkiti sasetotxi ininiua ĩkapani, sasetotxi Arão inakori Teoso mereini atokokana
kitxakapirĩka.
5 Xesosi iuaka !ikamaua sasetotxi auĩte apiatakari ininiua. Kona itxari: “Apakatapi-
tika sasetotxi nininiua.” Iuaritika Teoso txari iua:
Pite namarite. Uatxa noerekariko kãkiti nota pite iri nininiua,
itxa Teoso.
6 Iuaĩkana Teoso txari:
Ãtipirika sasetotxi pitxaua. Sasetotxi Meokisiteki inakori atoko inakari pitxaua,
itxa Teoso Xesosimoni.
7 Xesosi ĩkorapokoriti auakasaaki, iua iteene misãkiretari iri. Ipinini apisapanika iteene
amanaãri iri imapinakani ĩkapani. Imisãkiretakasaakiri iua, iteene itxiĩta. Irinokara
posotari itxĩkitakiniri imapinakani. Iri kenakotari isãkire, kotxi Xesosi txari: “Pinirekak-
itinokara ninireka.”
8 Xesosi Teoso ãkiri, iuaritika atatsiirauatakasaaki, imaroãpotari Teoso nireẽkiti iaõka
ikamini.
9 Iua kamari ikinipoko iri paniãtakiti. Ikara atoko ininiã, kãkiti maerekani makatx-
akakari itxapekaua. Imakatxakari ipaniãtakiti kamakani maerekani, ininiã ninoa
auapininiika itxanako Teosokata.

10 Teoso mereẽri iua sasetotxi auĩte apiatakari ininiua, Meokisiteki inakori sasetotxi ininiua atokokana.

Erepaniko, Atão Sãkiretxiti !Hĩtakanapape

11 Aua apikomoni kaiãopokori ikara atoko inakari asãpiretinii hĩte, txamari pamimari ikara asãpiretinii hĩte, kotxi !katimari himarotiniri Teoso sãkire.
12 Akokaxiti hĩte auikari Xesosi sãkire, ininiã uatxa apiaerekata Xesosi sãkire oereẽkani hininiua. Txamari hĩte nirekari ãti oerekinii iuaĩkana merepitipanika atão inakari Teoso sãkire iõkatsopatakoriã auakari. Hĩte eenetxi xapitikiri atoko. Hinirekari Teoso sãkire tinitxiã atoko inakari. Teoso sãkire nipokori atoko inakari !hĩposotapanika hãpakapini.
13 Teoso sãkire imarotakari tinitxiãnoka nirekakari atoko inakari, iteene !imarotapanikari Teoso sãkire. !Imarotari atão inakarinoka ikamini, kotxi iua eenetxi xapitiri atoko inakari.
14 Kãkiti aneẽkari nikari xinitxi. Kataparaxinireri nirekari Teoso sãkire, xinitxi aneẽkari nirekini atokokana. Kãkiti ikiniõtika kenakotiniãri Teoso sãkire, ininiã imarotari atão inakari. Imarotari atão minakati apaka.

6

Maãpaiaõkarauata Apikomoni

1 !Apakata ikiniõtika merepitipanika Kristo sãkire oerekakorinoka axinikini, kotxi aimarotapekari. Aimarotapekari atakanapiniri maerekati akamakiti. Aimarotapekari ateka kamakiti txĩkitakaua apinini. Aimarotapekari Teoso sãkire aãuikini.
2 Aimarotapekari apatxisarauatini. Aimarotapekari atakauakotiniua ãti nopini. Aimarotapekari ipĩkani iuaĩkana õkitikiniua. Aimarotapekari Teoso misiritinina maerekati kamakani ãtipirika. !Apakata ikara ãtipirika aõerekinii.
3 Apikomoni auapitika, ininiã maãpaiaõkarauata apikomoni. Teoso auiritiniãua, apikomoni maxinika.
4 Kãkiti takanapiniãri Teoso sãkire auikini, !apakataika ikanapiriinina Teosomoni. Mitxi ninoa imarotari Teoso sãkire atão inakari. Mitxi ninoa imarotari erekari iaxitikiri. Mitxi imarotari Erekari Matamatakoti parĩka ãkixinireẽna.
5 Mitxi imarotarina Teoso sãkire ereka inini. Mitxi imarotarina Teoso posotiire itixi amaneri apokasaaki.
6 Ikara atoko ninoa imarota, iuaritika ninoa takanapari Teoso. Ininiãkara !apakata iuaĩkana ikanapiriinina Teosomoni, kotxi iuaĩkana imisiritarina Teoso ãkiri aamina ĩpiriãmitakari nopini imisiritiko atoko. Iuasaaki ninoa txĩkitakari kãkiti iuaĩkana napetiniri Xesosi.

Kikio Atoko Anini Pirena

7 Teoso takari erekari itixi ia atoko inakari nopini: Ãparaã ikipa kaiãokatani iuaã, ininiã iminaua kienatxi katakareri nirekakiti.
8 Txamari itixi inako, aanaia pakini auiniã, !itxa. Ikara xika atxiĩti imisiritaãka. Ininiã arikaãkako. Ikara atoko inapeẽkanako kãkiti. Maerekati aniniãua, ininiã pamonõkoniri atemoni. Ikara atoko ininiã, imapotõkire õti Teoso !inirekaikaua ate. Ixipokaua aanaia xipokiko atoko.
9 Nitariakori, ikara atoko asãpiretai hĩte, iuaritika ate imarotari kona hĩte ikara atokoni. Aimarotari hãpakapiniri erekari, kotxi Teoso makatxakapekari himaerekani.
10 Teoso kamari ikinika atão. Iua !imaxinĩkaretari hĩparĩka iua ĩkapani. Hĩtiraõki iuamoni !imaxinĩkareta, kotxi himoianatapekari iua nakitiakori. Uatxa himoianatapanikana ninoa.
11 Ate nirekari ikinika hĩkaminiritika Teoso ĩkapani imapotõkire õti manapi apokini. Ikara atoko ininiã, himarotari hiãtapakiti apokapitikako hĩtemoni.

12 Kona apakata hĩarinauatini. Apanakini Teoso sãkire auiãkani kamakiti atoko
hĩkamako, kotxi ninoa iãtapari Teoso sikaenetakiti apakapinina.

Teoso Sikapitikariko Isikaenetakiti

13 Kitxakapirĩka Teoso sãpiretari isikaenetakiti Apraãomoni. Apiatakari Teosonokara
aua. Ãti apiatakari iua atoko inakari !auari, ininiã iuaka uãkaã isãpiretari isikaenetakiti
isikini Apraãomoni.
14 Ininiã Teoso txari Apraão: "Nitakapitikari erekari pitemoni. Nisikaiko itomaneri
papika mekaniriakori," itxa.
15 Ininiã Apraão kenakotakasaakiri ikara, iteene iãtapari Teoso sãpiretakiti apokini.
Eereka Apraão apakapari Teoso sikaenetakiti.
16 Kãkiti sãpiretakasaakiri isikaenetakiti ãti kãkitimoni, iuasaaki ninoa apoka ãti api-
atakari apisatoõ isikaenetakiti isãpiretinina ĩkapani. Ininiã iuasaaki kãkiti imarotapi-
tikari isãkire atão inini. Ikara atoko ininiã, aãpirena !auari isikaenetakiti xika.
17 Teoso nirekari inakitiakori iteene imarotiniri imatakanapakaniri isikaenetakiti
isikinina ninoa. Ininiã isikaenetakiti isãpiretakasaaki, isikari isãkire iuaka uãkaã.
18 Ininiã ipi aua: Teoso, Teoso sãkire pakini. Teoso mitxi atoko itxapikako. Teoso sãkire
mitxi atoko itxapikako. Ininiã Teoso !iposotari atão minakati isãpiretini. Amiteka iua-
moni, iua nĩkatiniua ĩkapani, aiãtapakiti aãpakapini ĩkapani. Ininiã asikataparaxiniretaãka.
19 Ikara atoko inakasaaki, aposotari iteene aãuikiniri Teoso sãkire. Aiãtapari ikinipoko
iua sãkire iaõka apokini. Teoso sãkire aãuikini, minari maporo maĩkakari atoko itxa.
Maporo maĩkakari !auiritari maporo tiokini. Teoso sãkire aãuikini maĩkari axinire. Isikat-
aparatari axinire. !Auiritaua atiokini maerekanitximoni. Teoso sãkire aãuikini anikaua
Teosonani Auini Pakitaãtaã, mãkatxi mata arõkakari apikomoni auakari pakitamoni.
Kitxakapirĩka sasetotxiakori auĩte apiatakarinoka ĩroã iuaã.
20 Iuaã Xesosi ĩroã ate ĩroini apisa. Iuaã imisãkiretari iri ate ĩkapani. Sasetotxiakori auĩte
apiatakari itxapekaua ãtipirika ate ĩkapani. Meokisiteki inakori sasetotxi ininiua atoko
itxa Xesosi.

7

Meokisiteki Pirena

1 Meokisiteki inakori Sareẽ tixini auakani auĩte itxaua. Iuasaaki sasetotxi itxaua
apaka. Teoso, Apiananiri, kamari iua sasetotxi ininiua. Kitxakapirĩka Apraão kamari
neenamatxi ãti tixini auakani auĩteakorikata. Iua kanapiriãkasaaki, aõkitari Meokisiteki.
Iuasaaki Meokisiteki takari erekari Teoso sikakiti iuamoni.
2 Iuasaaki Apraão sikari iua tiitxi imakatxakakiti ipixini. Tesi tiitxi auiniã, isikari
ãti Meokisitekimoni. Meokisiteki akiritaãka "Auĩtetxi Atão Inakari Kamakari." Apaka
akiritaãka "Auĩtetxi Kãkiti Kamaerekaxiniretakari."
3 !Kimarotikori Meokisiteki iri, inoro pakini. !Kimarotikori apika atokiriakori. !
Kimarotikori iponaniini, ipinini pakini. Teoso ãkiri atoko itxa. Sasetotxi ãtipirika itxaua.
4 Hĩxinikariko iua Meokisiteki. Apiatakari iua. Apraão iteene paxitari iua, ininiã isikari
ipixini tiitxi iua makatxakakiti iuamoni.
5 Eereka ãti õti Apraão tikini Teoso paniãtari Arevii apika mekaniriakori, sasetotxi-
akori, apakapiniri ipixini kãkiti apakapakiti, txineiro, tiitxi pakini. Ninoa apakapari
kãkiti sikakiti Teoso ĩkapani. Ikinimane ninoa Apraão apika mekaniriakori itxauana.
Iuaritika sasetotxiakori apakapari inirimane sikakiti.
6 Iua Meokisiteki Arevii nirimane !itxaua. Iua aua kitxakapirĩka Arevii apisapanika.
Iuaritika iua apakapari ipixini Apraão makatxakakiti. Eereka Meokisiteki takari
erekari Teoso sikakiti Apraãomoni, Teoso sikaenetakiti apakapakarimoni.
7 Iua Apraão poiãori. Apiatakari Meokisiteki, kotxi apiari takari erekari Teoso sikakiti
poiãorimoni.

8 Ikinika Arevii apika mekaniriakori, Teosomoni kãkiti sikakiti apakapakani, ipinanipeka. Ãtipirika auakari atoko itxa Meokisiteki.
9 Atxiĩti aposotari asãpiretiniri ia atoko: “Arevii sikari isikakiti Meokisitekimoni Teoso
ĩkapani, kotxi iua ina Apraão ĩto ãki.”
10 Kotxi Apraão aõkitakasaakiri Meokisiteki, iuasaaki Arevii kona auapanika. Ininiã iua
auini apisapanika Apraão ĩtoã aua, kotxi Apraão apika mekaniri itxaua Arevii.

Xesosi Meokisiteki Atoko Inini

11 Arevii apika mekaniriakori sasetotxiakori itxauana. Iua apika mekaniri Arão
inakori. Arão apika mekaniriakori apaka sasetotxiakori itxauana. Teoso sikari
ipaniãtakiti iõkatsopatakori ninoamoni, isãkire kãkiti imarotini ĩkapani. Iuaritika ninoa
sasetotxiakori parĩka !oerekari kãkiti kamaerekatiko. Ininiã ãtião sasetotxi nirekaãka.
Sasetotxi Arão atoko inakari ! inirekaãkaika. Sasetotxi Meokisiteki atoko inakari
nirekaãka.
12 Ãtião sasetotxi auakasaaki, ãtião Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori aua iuasaaki.
13 Xesosi kona Arevii apika mekanirini. Iua Xotaa apika mekaniri. Xotaa mekaniri-
akori kona sasetotxiakorini. Ninoa kona okari pirãtxi Teoso ĩkapani. Kona iparĩkauatana
Teosomoni sikakori takikoãtaã.
14 Ikinimane imarotari aãuĩte Xesosi Xotaa nirimane ininiua. Moisesi iõkatsopatakiti !
auiritana ninoa sasetotxi ininiuana.
15 Ate sãpiretapekari Meokisiteki pirena. Aimarotari auapitika ãti sasetotxi, Meok-
isiteki atoko inakari. Uatxa aimarotari Xesosi Meokisiteki atoko itxaua.
16 Kitxakapirĩka sasetotxi pitxaua, kotxi pikiomaneakori sasetotxi apaka itxauana.
Teoso kamari Xesosi sasetotxi ininiua, kotxi iua auapikako. Kaposotiireri iua. !Ixipoka.
17 Teoso txari Xesosi isãkire iõkatsopatakoriã:
Ãtipirika sasetotxi pitxaua. Sasetotxi Meokisiteki atoko inakari pitxaua,
itxa.
18 Ininiã mitxi auakari sasetotxiakori parĩka !auaika, kotxi itapara !auari. Xipope
ikara.
19 Moisesi paniãtakiti iõkatsopatakori !ikamari kãkiti ereka inini. Uatxa apiaerekatakari
aiãtapakiti apokapeka ĩkorapokoriti. Ininiã iua anikaua Teosomoni.
20 Teoso isãkireẽ txĩkitakari Xesosi sasetotxi ininiua.
21 Teoso !isãkirauata ikara atoko kãkiti sasetotxipeka inakasaaki. Teoso txĩkitakari
Xesosi sasetotxi ininiua isãkireẽ, kotxi itxari Xesosi:
Nota Apiananiri sãpiretapekari nikamaenetakiti. Ikara nikamapitikako, ininiã ãtipirika
sasetotxi pitxaua, sasetotxi Meokisiteki atoko inakari pitxaua,
itxa Teoso.
22 Ininiã ikara Teoso sãkireẽ, aimarotari Teoso kamapitikariko ikamaenetakiti apiari,
kotxi iposope isikiniua Xesosi.
23 Auapeka itori sasetotxiakori. Ninoa kona posotari ãtipirika iparĩkauatinina, kotxi
ikoriãpekana.
24 Xesosi auapikako, ininiã ãtipirika sasetotxi itxaua.
25 Ininiã iposotari imakatxakiniri ikinika amaerekani, Teosomoni anikasaakiua,
kotxi ãtipirika aua, ininiã ãtipirika imisãkiretari Teoso ate ĩkapani.
26 Ininiã ikara atoko inakari sasetotxi auĩte apiatakari anirekapitika. Apiaerekatakari
iua. !Kaneenamari. Ikerokakiti !auari. Itxiko ixinireẽ !auari. Maerekati !ikama.
Iaxiti apiko nopinixiti auakari, auĩtetxi Apiatakari itxaua. Ikara atoko inakari sasetotxi
anirekapitika.
27 Apanakini sasetotxi auĩte apiatakani ĩkorapokoriti auakani atoko !itxaua. Ninoa
ikiniõtika okari pirãtxi, merepanika ninoaka maerekani makatxakiko ĩkapani. Eereka
ninoa okari pirãtxi kãkiti maerekani makatxakiko ĩkapani. Kona ikara atokoni itxa
Xesosi. Ãtikatanokara Xesosi oxiketari iarẽka kãkiti ĩkapani. Iuaka ipina kãkiti ĩkapani.

28 Mitxipe sasetotxi auĩte apiatakani mereeẽka Moisesi paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka.
Ninoa tapara !auari. Moisesi sãkire tikini Teoso mereẽri imi ãtipirika sasetotxi ininiua
ĩkapani. Ãtipirika erekarinoka kamakari iua.

8

Xesosi Sasetotxi Auĩte Apiatakari

1 Ia atoko asãpiretakiti: Atemoni auapitika atão sasetotxi auĩte apiatakari. Iaxiti iua
topãka aãuĩte Teoso kikomoni, auĩtetxi auiniãtaã.
2 Iuaã Teoso auiniãtaã, imisãkiretari iua ate ĩkapani. Iuaã aua atão inakari Teoso aapoko,
Apiananiri kamakiti. Kona kãkiti kamakitini.
3 Ikinika sasetotxi auĩte apiatakari auari iparĩka. Isikari kãkiti siãkiti Teosomoni.
Isikari pirãtxi okakori Teosomoni. Ininiã Xesosi parĩka apaka aua isikarauatini. Iuaka
isikaua Teosomoni.
4 Ĩkorapokoriti Xesosi auakasaaki, sasetotxi !itxaua, kotxi auape ĩkorapokoriti sasetotxi-
akori kãkiti siãkiti sikakani Teosomoni. Moisesi iõkatsopatakiti atokotxikana ikamana.
5 Sasetotxi ĩkorapokoriti auakani kamakiti atão, txamari ninoa parĩka !inirekaãkaika.
Ninoa parĩka sanõkatxi atoko itxa, Xesosi parĩka iaxitikiri aimarotini ĩkapani.

Kitxakapirĩka Teoso paniãtakasaakiri Moisesi Teoso aapoko aamata kamakori ikamini
ĩkapani, Teoso txari Moisesi:

Pikamariko naapoko nipaniãtakiti iaõka ixirata auĩte nopini aãuakasaaki noerekakiti.
Ipinimoni inakari !pikamape,

itxa Teoso.

6 Xesosi parĩka Teoso sikakiti apiaerekata. Kitxakapirĩka sasetotxiakori parĩka poião
erekari. Iua atokokana Teoso kamaenetakiti amaneri apiaerekata. Kitxakapirĩka
ikamaenetakiti poião erekari. Xesosi txĩkitakari Teoso kamaenetakiti amaneri apokini
kãkiti ĩkapani, kotxi iua ipina kãkiti ĩkapani. Teoso kamaenetakiti amaneri apiaerekata,
kotxi ikamaenetari kaiãopokori erekari apiaerekatakari.
7 Teoso kamaenetakiti Moisesimoni apakatiniã maerekati imakatxakini ĩkapani, ininiã
kona ikamari ãti ikamaenetakiti apiatakari.
8 Txamari Teoso !apokaerekatari kãkiti, kotxi kãkiti kamapanikari maerekati. Ininiã
Apiananiri txari kãkiti:

Ãti õti nisãpiretariko nikamaenetakiti amaneri Isaeo nirimanemoni, Xotaa
nirimanemoni pakini.

9 Kitxakapirĩka nisãpiretari mitxi nikamaenetakiti ninoa atokiriakorinimoni. Iuasaaki
nota makatxakana ninoa imisiritikosaakina Exito tixiniã. Txamari ninoa !
ikamari nisãkire iaõka. Ininiã nitakanapana ninoa. Nikamaenetakiti amaneri
kona mitxi nikamaenetakiti atokoikani.
10 Ãti õti ĩkari nikamaenetakiti amaneri nisãpiretariko Isaeo tixini auakani. Ia atoko in-
akari nikamaenetakiti amaneri: Nitakariko nipaniãtakiti kãkiti iĩkiteẽ. Niõkatariko
nipaniãtakiti ninoa ãkixinireẽ. Iuasaaki ninoa Teosone nitxauako. Iuasaaki ninoa
nota nakitiakori itxauanako.
11 Iuasaaki kãkiti kona oerekari ãti imarotiniri Apiananiri. Kona kãkiti oerekari itari
imarotiniri Apiananiri, kotxi iuasaaki ikinimane imarotanoko nota. Poiãoka
inakani, apiatakani pakini imarotanoko nota.
12 Nimaxinĩkaretariko ikinika maerekati ikamakitina. Kona nimisiritaikanako ninoa.
Kona nixinikaikariko maerekati ikamakitina,

itxa Apiananiri.

13 Teoso kamakasaakiri ikamaenetakiti amaneri, iuasaaki oerekari kãkiti mitxi ika-
maenetakiti Xoteoakorinoka ĩkapani ikamape, ininiã inapape. Tiitxi kitxakari patimari
xipokini atoko, ikara mitxi Teoso kamaenetakiti xipoka.

9

Teoso Aapoko Aamata Kamakori

1 Kitxakapirĩka Teoso kamaenetakiti isãpiretakasaakiri Moisesi, Teoso oerekari Moisesi oerekiniri kãkiti Teoso apisatoõ apokini. Iua apaka sãpiretari kãkiti iua aapoko ĩkorapokoriti ikaminina ĩkapani.
2 Ininiã ninoa kamari Teoso aapoko aamata kamakori. Sasetotxiakori ĩroiniãtaã aua tirikapi takiko tiitxiti. Iuaã aua apaka komiri Teosomoni siãkori amesa nopini. Iua pakita ninoa takauãkatari "Teoso Auini Pakitaãtaã."
3 Apanĩkaki mãkatxi mata kasipiri arõkakari aua. Iua mãkatxi mata apikomoni auakari pakita ninoa takauãkatari "Teosonani Auini Pakitaãtaã."
4 Iuaã aua kamariãro arikiko amesati oro kamakoro. Iuaã aua Teoso kaixane. Iua kaixa akiritaãka "Teoso kamaenetakiti kaixati." Iua kaixa nopini mapara itaãka oronokara. Iua ãki itakaãka kopitipaki oro kamakoro. Iua kopitipaki ãki itakaãka xapitiri komiri manaa inakori. Iua kaixa ãki aua apaka Arão tsonareke. Ĩkora mitxi pitxaka iuaĩkana. Apaka iua kaixa ãki aua ipi kaita. Ĩkora kaita nopini aua Teoso paniãtakiti iõkatakori.
5 Iua kaixa nopini aua ipi Teoso nitiriakori iaxitikini atoko inakani. Oro kamakori ninoa. Akiritaãka Keropiĩ inakoni. Keropiĩ matameẽkari imĩkita iua kaixa tore nopini. Iuaã Teoso maxinĩkaretari kãkiti maerekani.
Uatxa !apakata apikomoni noerekinii ikara pirena.
6 Teoso Auini Pakitaãtaã sasetotxiakori ĩroã ikiniõtika iparĩkana ikaminina Teoso ĩkapani.
7 Sasetotxi auĩte apiatakarinoka ĩroã Teosonani Auini Pakitaãtaã. Ãtikanani ãtikatika ĩroã. Iua anikari arẽkatxi iuakata. Arẽkatxi imanikakaniã, !iĩroã. Iua arẽkatxi isika Teosomoni merepanika iuaka maerekani Teoso makatxakini ĩkapani. Eereka ikamari ikara apanakini kãkiti maerekani Teoso makatxakini ĩkapani.
8 Iuasaaki Teoso kona auiritari kãkiti ĩroini Teosonani Auini Pakitaãtaã. Ikara atoko Erekari Matamatakoti oerekaua ate, kotxi kona Teoso oerekapanikari ikinimane kãkiti ĩroini Teoso apisatoõ. Teoso aapoko aamata kamakori auapanika inakasaaki, Teoso kona oerekari kãkiti iuamoni apokini.
9 Ikara Teoso aapoko kitxakapirĩka auakari ate oerekiko itxaua uatxa. Oerekari ia. Kãkiti sikakiti Teosomoni, pirãtxi okiko Teoso ĩkapani apaka, kona posotari oeretiniri Teoso teosonetakani ãkixinire.
10 Ikara Teoso oerekakiti kitxakapirĩka oerekari kãkiti iniãkiti atão inakari, iãtakiti atão inakari pakini. Oerekari kãkiti iĩto arokiko, itii arokiko pakini Teoso apisatoõ apokini iposope inini ĩkapani. Teoso kamaenetakiti amaneri apokasaaki, kona akamaikari ikara mitxi Teoso oerekakiti.

Kristo Arẽka

11 Kristo apokapeka. Sasetotxi auĩte apiatakari itxaua. Oerekaua erekari Teoso sikakiti. Iparĩkauata Teoso aapoko apiaerekatakari ãki. Iua Teoso aapoko kãkiti makamakiniti. Iua aapoko !auari ĩkorapokoriti.
12 Iua ĩroãkasaaki iuaãtaã, !anikari potxi arẽka, kema auĩte ãkiri arẽka iĩroini ĩkapani. Iua ĩroãkasaaki Teosonani Auini Pakitaãtaã iaxiti auakariãtaã, anikari iuaka arẽka, kotxi ikitakari iarẽka ãtikatika ikinimane kãkiti ĩkapani. Ininiã iĩkitxitari Teoso ãtikatika kãkiti maerekani ĩki, ininiã kãkiti aua Teosokata ãtipirika.
13 Potxi arẽkaã, kema auĩte arẽkaã, kema auĩte ãkiri ariãkori paniã pakiniã, kitxakapirĩka sasetotxi tseẽtari maerekati kamakani Teoso apisatoõ apokinina ĩkapani. Ininiã iuasaaki maparanoka oeretaãka. Ãkixinirena !oeretaãka.
14 Apiaerekata Kristo arẽka, kotxi iua posotari oeretiniri aãkixinire. Maerekati ! auari Kristomoni. Iuaka sikaua Teosomoni Erekari Matamatakoti posotiireẽ, ãtipirika

auakari posotiireẽ. Iuara oeretari aãkixinire. Imakinika akamakiti apinini txĩkitakakari imakatxaka. Ininiã uatxa aposota aparĩkauatini Teoso ãtipirika auãki inakari ĩkapani.
15 Ininiã iua Kristo txĩkitakari Teoso kamaenetakiti amaneri apokini. Ininiã kãkiti Teoso akiritakini posotari apakapiniri ãtipirika Teoso sikaenetakiti iua anaakori ĩkapani. Kristo ipĩkasaaki, isikakana ninoa imaerekanina itakanapinina ĩkapani. Iuasaaki iĩkitxitari Teoso imaerekanina ĩki. Ikara imaerekanina ikamana Teoso kamaenetakiti mitxipe auakari auakasaaki.
16 Kãkiti ipinini apisa, iõkatsopatari itii apakapakani uãka, ininiã ipĩkasaaki itii apakapakani imarotaãka. Ininiã iua ipinini imarotiko tsopa auiniã, iuasaaki itii apakapakani apakapari ipĩkari tii.
17 Ipĩkari tii apakapakani imarotiko tsopa nirekaãka kãkiti ipĩkasaakinokara. Ikara !inirekaãka ipinini apisa. Iua auãkipanika inakasaaki, kãkiti !apakapari itii.
18 Ininiãkara mitxi Teoso sikaenetakiti isika kãkitimoni, arẽkatxi auakasaaki, ipĩkari auakasaaki.
19 Kitxakapirĩka Moisesi merepitipanika sãpiretari kãkiti ikinika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori. Eereka ikosekari kema auĩte ãkiri arẽka, potxi arẽka pakini. Ikara ikoketa ãparaãkata. Iposo atoko itseẽtari Teoso sãkire aãtsopate, ikinimane kãkiti pakini isopo inakori poriã, soti auĩte piti põkamarariã pakiniã.
20 Iuasaaki itxari: "Ia arẽkatxi oerekaua Teoso kaminiri ikamaenetakiti. Teoso paniãtai hĩkĩpitiniri iua sãkire."
21 Iua atokokana Moisesi tseẽtari Teoso aapoko aamata kamakori, ikinika iua ãki auakari pakini arẽkatxiã.
22 Teoso sãkire iõkatsopatakori paniãtari kãkiti, tiitxi pakini oeretiko arẽkatxiã. Okakori mauakaniã, arẽkatxi kitaãkori mauakaniã, Teoso !imakatxakari kãkiti maerekani.
23 Ininiã Moisesi takari pirãtxi arẽka ikinika Teoso aapoko ãki auakari nopini oeretiniri ĩkapani. Ikinika Teoso aapoko ãki auakari ĩkorapokoritikiri, iaxitikiri oerekiko ĩkapani itxa. Sanõkatxi atoko itxa. Pirãtxi arẽka kona apakata iaxiti ĩkapani. Teoso nirekakari arẽkatxi apiatakari.
24 Kristo iparĩka ikamakasaaki ate ĩkapani, kona iĩroã Teoso aapoko kãkiti kamakitiã. Ĩkorapokoriti kãkiti kamari Teoso aapoko atoko inakari, txamari na atão iua aapoko. Kristo ĩroã atão Teoso aapoko Teoso tixineẽ. Uatxa iuaãtaã Teoso apisatoõ iua misãkiretari Teoso ate ĩkapani.
25 Sasetotxiakori auĩte apiatakari ĩroã Teosonani Auini Pakitaãtaã ikinikanani. Iuasaaki anikari pirãtxi arẽka. Kristo !ikamari ikara atoko. Ãtikatika Kristo oxiketari iarẽka.
26 Iua ninoa atoko inaãkamako, itokata imisiritaãkamako itixi kamikosaakipekamako. Uatxa imapotõkire õti takote iua apokapeka maerekati ãtikatika imakatxakini ĩkapani. Iuaka isikaua ipinini ĩkapani, amaerekani ixipokini ĩkapani.
27 Teoso kamari ikinimane kãkiti ãtikatika koriini. Eereka ikinimane sari Teoso apisatoõ. Iuasaaki apanakini apakapari imisiritiko. Apanakini apakapari iparĩkana ĩki.
28 Ininiã Kristo okaãka ãtikatika kaiãopokori kãkiti ĩkapani, imaerekanina imakatxakini ĩkapani. Iuaĩkana iua kanapiriã. Iuasaaki !imisiritaãkaikako kãkiti maerekani xika. Iua ĩkasaaki, imakatxakariko iua iãtapakani, maerekani sauaki auakani. Anikana itixinemoni ãtipirika Teosokata auinina ĩkapani.

10

Pirãtxi Arẽka Kona Apakata

1 Kitxakapirĩka Teoso paniãtakiti Xoteoakorimoni sanõkatxi atoko itxa. Ikara oerekari kãkiti iuasaaki auakani atão inakari apokini ãti õti. Ikinipoko atão inakari !apokapanika ninoamoni. Ininiã pirãtxi okiko ãtipirika kona txĩkitakari kãkiti iposope Teosomoni apokini. !Ikamaerekatana ninoa.

2 Pirãtxi arẽka makatxakiniãri kãkiti maerekani, ininiã ninoa takanapamariko pirãtxi okinina, kotxi Teosomoni apokakani oeretapeẽkaika, ininiã imarotamarina ãkixinireẽna imaerekanina mauakani.
3 Txamari pirãtxi arẽka !imakatxakari kãkiti maerekani. Ininiã ikinikanani pirãtxi okakori oerekari kãkiti imaerekani auapanika.
4 Kema auĩte arẽka, potxi arẽka pakini kona posotari imakatxakiniri kãkiti maerekani.
5 Kristo apokasaaki ĩkorapokoriti, itxari Teoso:
Pirãtxi okakori pitemoni siãkori kona pinireka. Ininiã pite kamari ĩtotxi nota ĩkapani.
6 Pirãtxi arikiko pite ĩkapani, pite !apokaerekatari. Kãkiti sikiniri isikakiti pitemoni imaerekani pimakatxakini ĩkapani, pite !apokaerekatari. !Ikamapoxokonitai.
7 Iuasaaki nitxai. "Uaikarano nota. Paãtsopateẽ iõkatapeẽkaika nota pirena. NiTeosone uai napoka pinireẽkiti nikamini ĩkapani,"
itxa Xesosi.
8 Merepanika Xesosi txari iri: "Pirãtxi okakori pitemoni siãkori kona pinireka. Pirãtxi arikiko pite ĩkapani, pite !apokaerekatari. Kãkiti sikiniri isikakiti pitemoni, pite !apokaerekatari. !Ikamapoxokonitai," itxa. Iuaritika Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka paniãtari ikara kamiko.
9 Eereka Kristo txari iri: "Uaikarano nota. Uai napoka pinireẽkiti nikamini ĩkapani," itxa. Ikara atoko inakasaaki, Xesosi xipokari pirãtxi okiko, kotxi iua apoka uai Teoso nireẽkiti ikamini ĩkapani.
10 Teoso nireẽkiti iaõka ikamini kamaerekataua ate, kotxi Xesosi Kristo ipina ãtikatika ikinimane ĩkapani.
11 Sasetoxiakori ĩkorapokoriti auakani sapika ikiniõtika Teoso apisatoõ iparĩkana ikaminina ĩkapani. Ãtipirika iua okari pirãtxi Teoso isikini ĩkapani. Itxama, ikara !iposotari maerekati imakatxakini.
12 Iuaritika Kristo, ate sasetotxine, iuaka sikapekaua ikoriini kãkiti maerekani imakatxakini ĩkapani. Ikamari ikara ãtikatika. Iposo atoko, iitopãka Teoso kikomoni. Ikara atoko ininiã, ixipokari iparĩka.
13 Iuaã iãtapari ikinika imokaiakari xipokini. Ikiti itakiniãtaã atoko ninoa.
14 Ininiã ãtikatika okaãka kãkiti ereka inini ĩkapani. Iua kamaãpotana ninoa erekaãpo ininina ĩkapani.
15 Erekari Matamatakoti apaka txaua ate ikara atão inini. Merepanika itxari:
16 Apiananiri txari: "Ia nikamaenetakiti nikamako ninakitiakori ĩkapani ãti õti. Ia nikamaenetakiti: Nipaniãtakiti nitakako ninoa ãkixinireẽ. Nipaniãtakiti niõkatako iĩkiteẽna."
Itxa Erekari Matamatakoti.
17 Apikomoni itxa:
Kona nixinikaikari maerekati ikamakitina. Apaka nipaniãtakiti ninoa takanapakiti, !nixinikaikako.
18 Teoso makatxakasaakiri maerekati akamakiti, ininiã amaerekani makatxakaãkapeka. Ininiã !auaika okakori kãkiti maerekani makatxakini ĩkapani.

Maãpoka Teosomoni

19 Ininiã nitariakori uatxa !hĩpĩkarauatape hiĩroini Teosonani Auini Pakitaãtaã, kotxi Xesosi iĩkitxitapekari aĩroini ĩkapani iuaka arẽkaã.
20 Xesosi ipĩkasaaki, iua kamari kimapori amaneri, maxipokati, Teosomoni asini ĩkapani. Ipĩkasaaki, imakatxakari mãkatxi mata Teosonani Auini Pakitaãtaã arõkakari, Teosomoni aĩroini ĩkapani.
21 Atemoni aua sasetotxi apiatakari Teoso aapoko nĩkatakari.
22 Ininiã maãpoka Teosomoni. Maãuiritari atão inakarinoka kaikotini aãkixinireẽ. Maãuikari ikinika iua sãkire. Kãkiti kitxakapirĩkarini tseẽrauata arẽkatxiã, maerekati makatxakiko ĩkapani. Ininiã maamanaãri Xesosi tseẽtiniri aãkixinire oeretiniri ĩkapani.

Kitxakapirĩka kãkiti kipaãtaua Teoso aapoko ĩroini ĩkapani. Iua atokokana maamanaãri Xeosi aĩto arokini ãparaã ereriã. Ikara atoko aniniã, maãpoka Teosomoni.

23 Iteene maãuikari aimarotakiti asãpiretakiti, kotxi Teoso kamapitikariko ikamaenetakiti.

24 Maxinikariko ia. Natokopa itxa aõtãkikakakiniua atiraõkiuatini ĩkapani, erekari akamini ĩkapani apaka?

25 !Apakata atakanapiniri aãpotiitiniua Teoso ĩkapani. Apanakini !itotaikari apotiitiniua Teoso ĩkapani. Masikataparaxiniretakakaua. Apiata masikataparaxiniretakakaua, kotxi aãuĩte kanapiriini ĩkorapokoritimoni kaiamapeka.

26 Atão inakari aimarotiniã, atão inakari aãpakapiniã, eereka maerekati akamapika, kotxi anirekari maerekati akamini. Iuasaaki !auaika amaerekani ĩkitxitiko. Iuasaaki !auaika amaerekani makatxakiko.

27 Iuasaaki aimarotari kãkiti ikara atoko inakani misiritaãkako, kotxi Teoso mokaiakariakori itxauana. Arikatxi apiatakari xipokanako ninoa. Pĩkaretxinoka aua ninoa ĩkapani.

28 Kitxakapirĩka kãkiti makĩpitakaniãri Moisesi paniãtakiti okapeẽkaika. Ipi, atxiĩti ipi ãti pakini kãkiti atamatiniãri iua kaminiri maerekati, ininiã okaãka. !Auiritaãka imitekini.

29 Ininiã natokopa itxa kãkiti misiritiko Teoso ãkiri sãkire imakĩpitakaniã? Apiata iua misiritiko, kotxi Teoso ãkiri ikatxaratini atoko itxa imakĩpitakaniri iua sãkire. Iuasaaki !ipaxitari iua arẽka amaerekani makatxakakari Teoso sikaenetakiti. Iuasaaki imisãkirepiretari Erekari Matamatakoti, ikinipoko erekari sikakari.

30 Aimarotari ia sãpiretakari. Iua txari:

Notanoka xikatxirauata. Notanoka misiritanako ninoa imaerekanina xika,
itxa Teoso.

Apaka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Apiananirinoka sãpiretari kãkiti inakitiakori misiritiko.

31 Kãkiti maerekati kamakani apokasaaki Teoso ãtipirika auãki inakari apisatoõ, iuasaaki pamonõkoniri, kotxi kãkiti misiritakari itxaua.

32 Hĩxinikariko merepitipanika Teoso sãkire hãuikini õti. Hiĩkite iopinikiko atoko itxa iuasaaki. Iuasaaki himarotari Teoso sãkire. Iuasaaki iteene hãtatsiirauata Xesosi sãkire hãuikini xika. Iuaritika iuasaaki hĩtaparaxinireritika hãua. Iuasaaki !hĩtakanapari Xesosi sãkire hãuikini.

33 Iuasaaki kãkiti apisatoõ apanakini napetai. Ninoa misãkirepiretai hĩte. Imisiritaina hĩte. Iuasaaki hĩte moianatari apanakini Teoso sãkire auiãkani, kãkiti misiritakini. Ininiã iuasaaki hĩte apaka misiritaãka.

34 Hĩtiretana apanakini Teoso sãkire auiãkani kateia ãki auakani. Apanakini mixirikari hĩtii Kristo sãkire hãuikini xika, iuaritika hĩpoxokoniuata, kotxi iuasaaki himarotapekari auapitika iaxiti hĩtii Teoso sikakiti. Ĩkora tiitxi kona xipoka. Apiaerekata tiitxi iuaxiti auakari.

35 Ininiã kona hĩtakanapapiri hĩtaparaxinire, kotxi ãti õti Teoso iĩkitxitai hĩtaparaxinire auiniãi.

36 Himĩteenekariko ikinika Kristo ĩkapani. Hĩkamariko ikinika hĩtaparaxinireritika. Ininiã Teoso paniãtakiti hĩkamakasaaki, hãpakapariko isikaenetakiti.

37 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Apikomoni mokatanitika iua kanapiriãko. Iketo õti ikanapiriãpitika.

38 Kãkiti atão inakari kamakari auini erekari, kotxi auikari nota sãkire. Kãkiti sipikapapiretiniãri nisãkire, nota !apokaerekatari iua,
itxa Teoso.

39 Ate kona sipikapapiretari Teoso sãkire. Ininiã !axipokaãka. Teoso sãkire auiãkani atxaua ate. Iua makatxakari amaerekani aãkixinireẽ auakari.

11

Teoso Sãkire Auikiko Pirena

1 Atão aãuikasaakiri Teoso sãkire, iuasaaki aimarotapitikari aãpakapiniri aiãtapakiti. Atão aãuikasaakiri Teoso sãkire, iuasaaki aimarotari amatamatakiniti auapitika.
2 Kitxakapirĩka Teoso apokaerekatana isãkire auiãkani, kotxi iteene auikarina isãkire.
3 Teoso sãkire aãuikasaaki, aimarotari iua kamari itixi, iaxiti pakini isãkireẽnokara. Aãtamatakitiã !ikamari itixi, iaxiti pakini. Isãkireẽnokara ikamari ikinipoko.

Teoso Sãkire Auiãkari Apeo Inakori
(Xénesisi 4.2-12)

4 Apeo inakori auikari Teoso sãkire, ininiã Teosomoni isikakiti apiaerekata, kotxi Apeo sikari Teosomoni Teoso sãkire iaõka. Itari Kaiĩ inakori sikakiti poião erekari. Apeo auikari Teoso sãkire, ininiã Teoso apokaerekatari iua sikakiti. Teosomoni atão inakari kamakari itxaua Apeo. Kitxakapirĩka Apeo koriã, iuaritika iua auikiniri Teoso sãkire oerekapanikaua Teoso tiretiniri kãkiti isãkire auiãkani.

Teoso Sãkire Auiãkari Enoki Inakori
(Xénesisi 5.21-24)

5 Enoki inakori apaka auikari Teoso sãkire. Ininiã Teoso anikari iua iaxiti. Kona ipina. Mapĩkatipanika anikaãka Teosomoni. Iuasaaki kãkiti ! apokaikari iua, kotxi Teoso anikapekari iua. Isini apisa kãkiti imarotari Teoso apokaerekatiniri iua. Iua kamapoxokonitari Teoso.
6 Teoso sãkire amauikakaniã, kona akamapoxokonitari Teoso. Kãkiti Teosomoni apoãkari, merepanika auikariko Teoso auini. Apaka ninoa auikariko Teoso sikiniri erekari kaiãopokori iua nitakarimoni.

Teoso Sãkire Auiãkari Noee Inakori
(Xénesisi 5.28-9.29)

7 Noee apaka auikari Teoso sãkire. Teoso sãpiretari iua kãkiti mimarotakiniti monõkoni. Iuasaaki iua pĩkarauata, ininiã ikamari maporo mitari iua aapoko ãki auakani mapinakani ĩkapani. Noee auikari Teoso sãkire, ininiã isãpiretari Teoso misiritiniri kãkiti imaerekani xika. Teoso txĩkitakari iua atão inakari ikamini, kotxi iua auikari Teoso sãkire.

Teoso Sãkire Auiãkari Apraão Inakori

8 Apraão apaka auikari Teoso sãkire, Teoso paniãtakasaakiri iua ãtiãtaã isini. Iua kĩpitari Teoso sãkire, ininiã iua sari, txamari kona imarotari isinimoni.
9 Iua auikari Teoso sãkire, ininiã iua aua Teoso sikaenetakiti tixitiã. Iuaã iua aapoko aamata kamakori, kotxi ãti tixinikiri itxaua. Apaka Isaki, Xakoo pakini aua aapokotxi aamata kamakori. Ninoa apaka apakapari itixi Teoso sikaenetakiti.
10 Apraão iãtapari Teoso sitatxine apokini, kotxi Teoso kamari ikara sitatxi. Ixinikakiti iaõka ikamari. Ikara sitatxi kamaãka kaikori nopini, ininiã !ixipoka.
11 Apraão auikari Teoso sãkire. Iua imarotari ikiomaneẽpeka inini. Apaka imarotari ĩtanoro Sara kona posotaikari keene onini. Iuaritika auikari Teoso sãkire irĩtxi ininiua ĩkapani. Imarotari Teoso sikapitikariko isikaenetakiti.
12 Ininiã iua kiki iteene kiomãtxi inakariua, iuaritika irĩtxi itxaua. Iua aua itomaneri imekaniriakori, itomaneri apika mekaniriakori pakini. Itomaneri apika mekaniriakori iõriki iaxiti auakani atoko itxanako. Ikipatxite atoko itxanako apika mekaniriakori. Kaiãopanina ninoa.

Teoso Sãkire Auiãkani Iãtapakiti

13 Ikinika ninoa kãkiti Apeo, Enoki, Noee, Apraão pakini auikari Teoso sãkire. Ikoriãkasaakina, ninoa kona apakaparina ikinika Teoso sikaenetakiti. Ninoa imarotari

Teoso sikaenetakiti õtakopanikari apokini tĩkane. Ninoamoni ĩkorapokoriti kona atão ninoa tixine. Maparakini atoko itxauana.
14 Kãkiti ikara atoko inakani oerekari ninoa nitiniri ninoaka tixine.
15 Itixi itakanapakitina ixinikaãkamanako, ininiã iuaĩkana ikanapiriãmanako iuaãtaã.
16 Ninoa kona kanapiriã, kotxi inirekarina apiaerekatakari itixiti, iaxiti auakari. Ininiã Teoso !ipẽtauata ninoa Teosone ininiua ĩkapani, kotxi iua kamapekari sitatxi ninoa ĩkapani.

Apraão Okaaritiniri Imi

17 Apraão auikari Teoso sãkire, Teoso ataerekatakasaakiri iua. Iuasaaki iposope okiniri Isaki Teoso ĩkapani. Teoso sikaenetakiti apakapakari iua Apraão. Iposope imatonõkari imi okini Teoso ĩkapani.
18 Teoso sãpiretapekari iua: “Isakimoni auako pimekaniriakori, papika mekaniriakori pakini,” itxari.
19 Iuasaaki Apraão xinikari Isaki ipininiã, Teoso õkitikari iua iuaĩkana. Iuasaaki Isaki ipinaarita, ininiã kãkiti ipĩkari iuaĩkana õkitikiniua atoko itxa Isaki iuasaaki.

Isaki, Xakoo, Xosee Pakini Auikiniri Teoso Sãkire

20 Isaki apaka auikari Teoso sãkire, kotxi itakari erekari imi Xakoo, Isaoo pakinimoni, Teoso nireẽkiti iaõka ikaminina tĩkane.
21 Xakoo apaka auikari Teoso sãkire. Ikoriini apisa itakari erekari Xosee anaakorimoni. Iuasaaki isãpiretari Teoso iua ereka inini. Iuasaaki iioĩtekaua itsonarekeẽ.
22 Xosee apaka auikari Teoso sãkire. Ipinini apisa isãpiretana Isaeokini Exito osipikinina ĩkapani. Ininiã iua paniãtana ninoa anikiniri iua api Teoso siãkiti itixitimoni.

Moisesi Auikiniri Teoso Sãkire

23 Moisesi iri, inoro pakini auikari Teoso sãkire. Iponaniãka atoko, ninoa kipatari iua ipi ãti pakini kasiriti. Iuasaaki imarotarina Moisesi kona ãti eenetxi atokoni. Ipinimoni itxa. Ninoa imarotari Paraoo paniãtiniri amarini okiko, iuaritika ! ipĩkarina Paraoo paniãtakiti.
24 Moisesi auikari Teoso sãkire. Mitapeka inakasaaki, kona inirekari kãkiti akiritiniri iua Paraoo ãkero ãkiri ininiua.
25 Iua mereẽri imisiritiko Teoso nakitiakorikata. Ininiã iua sari ninoakata. !Inirekari poxokonitxi maerekati kamakiti, kotxi ikara poxokonitxi mokatanitika xipoka.
26 Iuamoni apiaerekata ninoa xinitiniri iua Kristo sãkire auikini xika. Kona iua nirekari katiiri ininiua Exito auakanikata, kotxi imarotari ãti õti Teoso sikiniri iua iparĩka ĩki.
27 Exito ipotorikasaaki, iua auikari Teoso sãkire. Iuasaaki Exito auakani auĩte omanãkarauata. Iuaritika !ipĩkari iua. Imĩteenekari ikinipoko, kotxi auikari Matamatakoti sãkire. Atamatakiti sãkire auikini atokotxikana, auikari imatamatakiniti sãkire.
28 Iua auikari Teoso sãkire, ininiã ipaniãtari kãkiti okiniri soti auĩte. Eereka ipaniãtari itakiniri iarẽka ĩronakikoãtaã tinikata. Ininiã Teoso nitiri ipĩkitxi mĩkari iaxitikiri ninoa nopini inapaãpotakasaaki, kona okari Isaeokini merepanika auakani, kotxi atamatari arẽkatxi.
29 Kãkiti Isaeokini auikari Teoso sãkire, ininiã ĩpiriãtarina potxoari uiniti Põkamarariã inakori sonãkakari kimaporiti nopini. Kãkiti Exitokini apaka nirekari inapinina ninoa napini atoko. Txamari iuasaaki ãparaã kanapiriãpe iua kimapori nopini, ininiã ikinika ninoani axãpoãtape.

Teoso Sãkire Auiãkani Kãiatini

30 Isaeokini auikari Teoso sãkire, ininiã Xerikoo sitatxiti iakirokana setxi pakini õti. Iuasaaki pirikeri sitatxi ãkitakari irikapoakata, kotxi ninoa kamari Teoso sãkire iaõka.

31 Haapi inakoro kanokarero otxaua mitxi. Eereka oãuikari Teoso sãkire, kotxi
oãpakapana kãkiti iuaãtaã apokakani, Teoso iokanatakini, ininiã kona okoriã kãkiti Teoso
sãkire mauiãkanikata.
32 Kiripa apikomoni nisãpiretai? Auapitika apikomoni itomaneri kãkiti Teoso sãkire
auiãkani. Kona apakata uatxa nisãpiretinii hĩte Kitxião pirena, Paraki pirena, Sãsão
pirena, Xepitee pirena, Tavii pirena, Samoeo pirena, apanakini Teoso sãkire sãpiretakani
pirena pakini.
33 Ninoa kãkiti auikari Teoso sãkire. Ininiã inaiatakasaakina Teoso sãkire mauiãkani,
ninoa kãiata. Ninoa kamari atão inakarinoka. Iuasaaki apakaparina Teoso sikaenetak-
iti. Ninoa okaãka ãkitimoni. Iuaritika kona ãkiti okana. Ãkiti nama totaãka iuasaaki.
34 Xaminamoni okapeẽkana, iuaritika xamina !arikana. Kona apakata okikona iouata
mitaroã. Ninoa mataparani, iuaritika kataparaxinirepeka itxana, kotxi auikarina Teoso
sãkire. Neenamatxi auakasaaki, pataparana ninoa, ininiã ãti uãka sotatoakori miteka.
35 Sitoakoro Teoso sãkire auiãkani iuaĩkana aua imiakori, kotxi Teoso õkitikana ninoa
ipĩkasaakina. Apanakini Teoso sãkire auiãkani noropataãka. Imatakanapakaniãrina Teoso
sãkire auikinina, okaãkana, iuaritika ninoa !inirekarina itakanapinirina, kotxi ninoa
imarotari ãti õti Teoso õkitikana ninoa. Iuasaaki apiaerekata ninoa apakapakiti.
36 Apanakini Teoso sãkire auiãkani napetaãka. Inoropataãkana aãpitsaã. Apanakini
Teoso sãkire auiãkani iaxirikaãka, kateia ãki taka inaãkana.
37 Apanakini kiporonakaãka kai soroã. Apanakini kãkiti sehotxiã kitxirãkaãka
apanĩkaki iĩtona, auãkipanika inakasaakina. Apanakini okapeẽka iouata mitaroã.
Apanakini mãka soti auĩte mata, potxi mata pakini. !Kamãkana. !Katiina. Maerekati
kamakani nitana ninoa okinina ĩkapani. Imisiritapeẽkana.
38 !Apakata ĩkorapokoriti ninoa ĩkapani, kotxi ninoa iteene erekari.

Ninoa miteẽkata ãparaã makipakaniãtaã, õtanoxiratari auiniãtaã apaka. Aariko
itixiãkiriã, kai iriko ãki apaka apanakini Teoso sãkire auiãkani aua, kotxi aapokona !auari.
39 Teosomoni peerekana ninoa, kotxi iteene auikarina iua sãkire. Iuaritika ninoa !
apakapapanikari Teoso sikaenetakiti iuasaaki.
40 Teoso nirekari apiari erekari ate ĩkapani. Inirekana ninoa atekata aãpakapiniri
isikaenetakiti.

12

Teoso Oerekari Atão Iua Anaakori Aniniua

1 Ininiã kaiãopokori Teoso sãkire auiãkani itixine apokakani atamataua ate uatxa.
Ininiã matakanapari ikinika ate iomakotetakari. Matakanapari maerekati akamakiti,
kotxi ikara patimari iaxirikiniri axinire. Ataparaxinireritika maãuako. Mamĩteenekari
ikinipoko. Mitekakani mitekini atoko mamitekako Teoso oerekinimoni.
2 Ãtipirika maãtamatari Xesosi. Maãuikari iua sãkire, kotxi iuanoka amaerekani makatx-
akakari. Iua txĩkitakaua ate atão aãuikiniri Teoso sãkire. Xesosi xinikari poxokonitxi
apokini õti, ininiã iuasaaki imĩteenekari aamina ĩpiriãmitakari nopini ipinini. !Imaãkatari
pẽtatxi ikara atoko ipinini. Ikinipoko iposo atoko iitopãka iri kikomoni, kotxi iparĩka ate
ĩkapani iposope.
3 Hĩxinikariko Xesosi. Iteene imĩteenekari maerekati kamakani manirekakaniri iua.
Hĩxinikariko iua, ininiã kataparaxinirei hĩte. Iuasaaki !hiõkapeta.
4 Hĩarẽka kona xiketapanika maerekati hĩtakanapini xika. Ininiã hĩte kona naiatari
maerekati iua Xesosi naiatiniri atoko.
5 Atxiĩti himaxinĩkaretari Teoso sãpiretakiti ate isikataparaxiniretini ĩkapani. Iua akiri-
taua iua anaakori aniniua. Ia isãkire:

Namarite, Apiananiri auiritai pite atatsiirauatini atão inakari pimarotini ĩkapani, ininiã
kona pimatinaniuatape iua misiritakasaakii pimaerekani xika.

6 Kotxi Apiananiri misiritana itiretakini maerekati ikamakasaakina, imaerekani itakanapinina ĩkapani. Imisiritana ikinimane iua anaakori atão inakari imarotinina ĩkapani.

7 Ininiã himĩteenekariko hĩri iaxitikiri misiritinii himaerekani xika. Ikara himisiritiko oerekai Teoso anaakori hininiua, kotxi inĩkatai hĩte amarini irĩtxi nĩkatini atokokana. Ikini irĩtxi ĩkorapokoriti auakari misiritari iua anaakori atão erekari ikaminina ĩkapani.

8 Teoso mamisiritakaniãi hĩte maerekati hĩkamakasaaki, ininiã iua anaakori atão inakani !hĩtxaua. Teoso hĩri !itxaua iuasaaki. Ikinimane Teoso sãkire auiãkani misiritaãka, maerekati ikamakasaakina.

9 Akinika ate irĩtxi aua ĩkorapokoriti. Ninoa misiritaua maerekati akamakasaaki. Iuaritika ate paxitana ninoa. Apiata apaxitari aĩri iaxiti auakari imisiritakasaakiua ate, maerekati akamakasaaki, kotxi axinire iri itxaua. Ininiã akamakasaakiri aĩri iaxiti auakari nireẽkiti, aãuapininiika atxako.

10 Ĩkorapokoriti auakani irĩtxi misiritaua maerekati akamakasaaki. Mapakananinani ikara atoko ikamana. Imarotakitina iaõka ikamana. Teoso misiritaua maerekati akamakasaaki ereka anini ĩkapani iua atoko anini ĩkapani.

11 Amisiritikosaaki, kona apoxokoniuata, kotxi patsiiri. Iuaritika eereka akamari atão inakarinoka. Iuasaaki erekaxinireua, kotxi Teoso oerekapekaua atakanapiniri amaerekani imisiritakasaakiua.

12 Ininiã hõkitikari hĩuako sãpakakari. Hĩkamataparatari hĩpotoriki iõkapetakari.

13 Hõeretariko kimapori atão hĩsini ĩkapani. Ikinika himaerekani hĩtakanapako. Ininiã hĩkamakiti atão inakari aua. Ininiã apanakini hĩte atamatakani !irika hĩte maerekani xika. Ininiã maerekati !ikamana, kotxi hĩte oerekapekana erekari imarotinina ĩkapani. Ininiã erekapekana ninoa.

14 Ikinipoko hĩkamako apanakinikata himaneenamauatakani ĩkapani. Ikinipoko hĩkamako erekarinoka hĩkamini ĩkapani. Kãkiti makamakanisaakiri erekari, kona atamatapaniri Apiananiri.

15 Erepaniko, kotxi atxiĩti kona hãpakapari ikinipoko erekari Teoso siãkiti. Kona hãuiritapiri kapixi inakari aneini hãkixinireẽ, kotxi ikara maxikari kaiãori kãkiti. Itxikotari ninoa ãkixinire.

16 Kona hãuiritapiri anokaretxi kamakani auini hĩtekata. Kona hãuiritapiri Teoso manirekakiniti kamakari Isaoo atoko inakari auini hĩte sauaki. Merepitipanika iponaniãkari iua Isaoo, txamari isikari iri sikaenetakiti itarimoni axapitiki nipokori apakapini ĩkapani.

17 Eereka iuaĩkana inirekamari ikara iri sikaenetakiti. Inirekari iri takiniri erekari iuamoni, txamari !apakataika iua apakapiniri. Itxiapata, kotxi mitxi ikamakiti inirekari imamakini, txamari iposope itarimoni iri sikaenetakiti isikini.

18 Kitxakapirĩka kãkiti Isaeokini sari ixirata Sinai inakorimoni Teoso paniãtakiti apakapinina ĩkapani. Iuasaaki ixirata arika. Ipiã, ĩtima kataparari apaka aua iuasaaki. Ikara atoko inakari ixiratamoni kãkiti maãtakakitimoni !haãpoka.

19 Ixirata Sinai inakoriãtaã kãkiti kenakotari trõpeta. Ikenakotari iaxitikiri sãkire. Iuasaaki iteene ipĩkarena auana, ininiã !inirekaikarina ikenakotinirina apikomoni ikara sãkiretxi.

20 Kotxi iuasaaki !imĩteenekarina ia Teoso paniãtakiti, kotxi iuasaaki Teoso txari: “Kãkiti, pirãtxipeka apaka maãtakiniãri oxiratari, ikiporonakaãkana kai soroã ipininina ĩkapani.”

21 Iua xirata auĩte kamari kãkiti pĩkarauatini. Iuasaaki Moisesi txari: “Nititinanaka. Iteene nipĩkarauata,” itxa.

22 Hĩte kona apoka oxiratari Sinai inakorimoni. Hĩte apokapeka ixirata auĩte iaxitikiri Sião inakorimoni. Hãpokapeka Xerosareẽ sitatxiti iaxitikirimoni, Teoso ãtipirika auãki inakari sitatxineãtaã. Hĩte apokapeka Teoso nitiriakori iaxitikini apotiitiniãtaãua. Ninoa iaõtiko !auari, kotxi kaiãopokori.

23 Hĩte apopeka Teoso mereẽkini apotiitiniãtaãua. Ipoxokoniuatana. Teoso anaakori itxauana. Iuãkana iõkatsopatapeẽkaika Teoso aãtsopateẽ itixineẽ. Hĩte apopeka Teosomoni. Iuara sãpiretari kãkiti misiritiko. Apaka iua ĩkitxitana atão inakari kamakani erekari ikamakiti ĩkapani. Hĩte apopeka erekari kamakanimoni. Teoso txĩkitakana ninoa atão inakari ikaminina.
24 Hĩte apoka Xesosimoni. Iuara txĩkitakari Teoso kamaenetakiti amaneri apokini. Xesosi arẽka xiketakasaaki, hĩte apoka Teosomoni. Apeo oxiketari pirãtxi arẽka imaerekani makatxakiko ĩkapani. Kristo oxiketari iuaka arẽka ãtikatika amaerekani imakatxakini ĩkapani, ininiã Kristo arẽka apiaerekata.
25 Ininiã erepaniko. Hĩkenakotariko Teoso sãkire isãkirauatakasaaki. Kitxakapirĩka kãkiti manirekakaniãri Teoso sãkire sãpiretakari ĩkorapokoriti auakari, imisiritaãkana. Imitekinina !auari. Teoso tixine auakari sãkire amanirekakaniã, apiata amisiritiko. Amitekini ! auari, ininiã erepaniko.
26 Teoso misãkiretakasaakiri Moisesi, itixi iakeka. Uatxa Teoso sãpiretari ikamaenetakiti. Itxari: “Iuaĩkana niõkokariko itixi. Niõkokariko iaxiti apaka,” itxa.
27 Isãkire “iuaĩkana,” kotxi iõkokariko ikinipoko ikamakiti. Ninoa makatxakaãkako. Auapitikako maiõkokaeẽtakoni. Ikara kaikotako.
28 Teoso auĩtetxi ininiãtaãua, ate sinimoni, !iõkokaãka. Iuaãtaã ixipokini !auari. Ininiã mapoxokoniuata. Masãpiretari iua: “Peerekai pite.” Atão maparĩkauata Teoso ĩkapani. Makamari iua apokaerekatakiti. Mapaxitari iua. Mapĩkari iua manirekakiniti akamini.
29 Kotxi aTeosone xipokari imanirekakiniti, xamina tirinakari xipokiniri atokokana.

13

Iõkatsopari Mapotõkire Pirena

1 Ininiã hĩtiretakakauako. Itaritxi atoko hĩtxako, kotxi Teoso anaakori hĩtxaua.
2 Ãtiãtaã ĩkani apokiniã, hãpakapanako ninoa haãpoko. Apanakini apakapakasaakina ãtiãtaã ĩkani, apakapana Teoso nitiriakori itixinekini. Iuasaaki !imarotarina ninoa Teoso nitiriakori ininiuana.
3 Hĩtiretanako Teoso sãkire auiãkani kateia ãki auakani. Kateia ãki ninoakata hãuini atokokana, hĩxinikanako ninoa. Ininiã hĩtiretanako misiritakoni. Kãkiti misiritiniãi hĩte, iuasaaki hinirekari apanakini tiretinii. Iua atokotxikana hĩtiretanako misiritakoni.
4 Hĩpaxitaroko ãti ĩtanoro. Hĩpaxitariko ãto ĩtaniri. Pĩtanirikatanani pisirĩkako. Pĩtanorokatanani pisirĩkako. Teoso misiritanako ikinika kanokarero, kanokareri pakini.
5 Txineiro !hĩtiretape. !Hinirekapiri ãti kãkiti nakiti. Hĩpoxokotariko hĩteka tii, hĩteka txineirote pakini. Apikomoni !hinirekape, kotxi Teoso txari:
Nimatakanapapekaniikaraiko hĩte. Nimasikapekaniikaraiko hĩte,
itxa.
6 Ininiã ia Teoso sãkire iõkatsopatakori aãuika:
Apiananiri nimoianari itxaua, ininiã kona nipĩkari kãkiti kaminiri maerekati notamoni.
7 Hĩxinikariko hĩauĩteakori Teoso sãkire hĩtemoni sãpiretakani. Hĩxinikariko ninoa auini, ninoa ipinini apaka. Hãuikariko Teoso sãkire ninoa auikiniri atokotxikana.
8 Xesosi Kristo kitxakapirĩka atokotxikana uatxa. Xesosi Kristo uatxa atokotxikana ãtipirika.
9 Kona hãuikapiri apanakini oerekakiti atão minakati, kotxi ikini sereti oerekakori atão minakati auapitika. Hãuiritariko ikinipoko erekari Teoso sikakiti sikataparatiniri hãkixinire. Anikakiti ! isikataparatari aãkixinire, ininiã ! hãuikapiri kãkiti sãpiretinii apanakini nipokori erekari hĩxinire ĩkapani, apanakini nipokori !erekari hĩxinire ĩkapani.
10 Sasetotxiakori Teoso aapoko aamata kamakori ãki parĩkauatakani Teosomoni sikakori takikoãtaã !apakaparina erekari Teoso sikakiti ate apakapiniri atokokana.
11 Teoso aapoko aamata kamakori auakasaaki, sasetotxiakori auĩte apiatakari anikari pirãtxi arẽka Teosonani Auini Pakitaãtaã. Iuaã isikari pirãtxi arẽka Teosomoni kãkiti

maerekani Teoso makatxakini ĩkapani. Iua pirãtxi ĩto anikaãka aapokotxi mapotõkire. Iuaã arikaãka.
12 Xesosi pirãtxi okakori atoko itxa, kotxi anikaãka sitatxi mapotõkire okiko ĩkapani. Ininiã iua arẽkaã imakatxakari kãkiti maerekani, ikamaerekatinina ĩkapani.
13 Ininiã masa iuamoni ipininiãtaã. Iua napetiko atokokana maãpakapa.
14 Ĩkorapokoriti kona aua sitatxi maxipoãkati. Aiãtapari sitatxi iaxiti ĩkari.
15 Kipa asika Xesosimoni Teoso ĩkapani? Ãtipirika masikari asãkire erekari. Matxari: "Peerekari Teoso." Ikara asikakiti Teosomoni, kotxi asãpiretari kãkiti iua aãuĩte ininiua.
16 ! Himaxinĩkaretapiri erekari hĩkamini apanakinimoni. ! Himaxinĩkaretapiri himoianatakakiniua. Ikara atoko akaminiã, Teosomoni asikakiti inireẽkiti atoko itxa, ininiã ikara atoko inakari akaminiã, ikamapoxokonitari Teoso.
17 Hĩkĩpitariko hĩauĩteakori sãkire. Hĩkamariko ninoa paniãtakiti, kotxi ninoa nĩkatari hĩxinire. Teoso sikari ikara parĩkatxi ninoamoni, ininiã ãti õti ninoa sãpiretari Teoso ikamakitina. Ininiã hĩkamariko ninoa paniãtakiti, ininiã iuasaaki ninoa poxokoniuata iparĩkauatakasaaki. Himakamakaniãri ninoa paniãtakiti, ninoa matinaniuata, ininiã ikara atoko inakari !erekari hĩte ĩkapani.
18 Himisãkiretariko Teoso ate ĩkapani. Aimarotari aãkixinire ereka inini, kotxi anirekari ikiniõtika atão inakarinoka akamini.
19 Iteene namanaãi himisãkiretiniri Teoso, iua paĩtiki iokanatinino iuaĩkana hĩtemoni.

Teoso Misãkiretiko

20 Nimisãkiretari Teoso, kãkiti kamaerekaxiniretakari. Aãuĩte Xesosi ipĩkaripeka inakasaaki, Teoso õkitikari iua. Soti auĩte atoko atxaua. Soti auĩte nĩkatakari apiari atoko itxa Xesosi, ininiã iua iteene nĩkataua. Xesosi ipĩkasaaki, iuasaaki kãkiti apakapari Teoso sikaenetakiti. Ãtipirika Teoso sikari ikara isikaenetakiti kãkitimoni.
21 Nimisãkiretari Teoso isikiniri ikinika erekari hinireẽkiti hĩtemoni, iua nireẽkiti hĩkamini ĩkapani. Namanaãri iua Xesosi Kristo uãkaã, ikaminaua ate iua apokaerekatakiti. Ãtipirika kãkiti txari Xesosi: "Erekai pite." Ameẽ.
22 Nitariakori, iteene hĩkenakotariko ikara nisãpiretakiti. Ia niõkatsopatakiti xapitinoka.
23 Ninirekari himarotiniri aĩtari Tximótxio kateia ãki auakari sikakaãka. Mokatanitika iua apokiniã uai, nota sari iuakata hĩtemoni.
24 Hĩsãpiretari hĩauĩteakori ate xinikamanapitinina ninoa. Hĩsãpiretari ikinimane Teoso nakitiakori axinikamanapitinina. Xesosi sãkire auiãkani uai Itária tixini auakani xinikamanapitai hĩte.
25 Ikinipoko erekari Teoso sikakiti aua hĩtemoni.
Ameẽ.

TXIAKO
Txiako Iokanatsopatakiti

1 Nota Txiako. Teoso nitiri nitxaua. Apiananiri Xesosi Kristo nitiri nitxaua apaka. Niõkatsopatari ia aãtsopa hĩtemoni, Xoteoakori tosi nirimanetximoni Xesosi sãkire auiãkanimoni. Hĩte iarikape ikinika itixiti.

Ereẽkai hĩte.

Auiãkori Ataerekatiko

2 Nitariakori, ikini sereti maerekati apokasaaki hĩtemoni, hienenĩkako, kotxi ikara ataerekatai hĩte.

3 Kotxi himarotari hãuiãkiti ataerekatikosaaki, hĩtaparaxinireritika hãua. Himĩteenekari imakinika himisiritiko hĩpoxokoniritika.

4 Ininiã imakinika himĩteenekasaaki, hĩxinikakiti, hĩsãkire, hĩkamakiti pakini erekari. Kona apikomoni pinireka ereka pinini ĩkapani.

5 Himarore mauakanisaaki, hamanaãri Teoso imarore isikinii ĩkapani. Ininiã isikaiko hĩte hamanaãkiti. Itori Teoso sikakiti ikinimanemoni. !Isãpaka ate ãtipirika aamanainiri iua. !Itxitai. Isikapitikari hamanaãkiti.

6 Hamanaãkasaakiri, hãuikariko Teoso sikinii hamanaãkiti. !Erekari hĩxinikiniri: "Atxiĩti iua sikano namanaãkiti. Atxiĩti kona isikano namanaãkiti." Ikara atoko ! hĩxinikape. Ikara atoko xinikakari, tsakati potxoari uinitikiri atoko itxa. Ĩtima anikari tsakati itano, eereka ixitika. Kãkiti ikara atoko inakari, ãti õti auikari Teoso sãkire, ãti õti kona auikari Teoso sãkire. Itxaãpota.

7 Kãkiti ikara atoko inakari kona xatiki apakapari Apiananiri siãkiti,

8 kotxi ipi ixinikakiti aua, ininiã apanakini !auikari isãkire ikamakiti tĩkane.

Matiiti, Katiiri Pakini Poxokoniuatini

9 Pite aĩtari Teoso sãkire auiãkarii, atxiĩti poiãori pitxaua, iuaritika pipoxokoniuatako, kotxi Teoso txĩkitakai pite apiari pininiua.

10 Pite katiirii, pipoxokoniuatako, kotxi Teoso kamapoiãotakai pite, kotxi katimari pixipokini aãui katimari xipokini atoko.

11 Atokatxi kanĩkasaaki, kapatakari itxaua. Iuasaaki katsotati txiaroka. Iiui katxaka. ! Erekaikaro. Iua atokokana kãkiti katiiri xipokini. Paĩtiki ipinako, ininiã itakanapariko imakinika itii, iparĩka pakini.

Misirikaretxi Mĩteenekakani

12 Teoso takari erekari kãkitimoni imisiritiko mĩteenekakarimoni, Teoso sãkire matakanapakatimoni. Ikinipoko imĩteenekasaaki, Teoso txĩkitakari iua ãtipirika auini Teosokata. Apiananiri sikaenetari ikara iua tiretakanimoni.

13 Pinirekasaakiri maerekati pikamini, kona pitxapiri: "Teoso sikanireõtano maerekati nikamini," kotxi Teoso kamanireõtiko maerekati ikamini ĩkapani ! auari. Apaka kona Teoso sikanireõtari kãkiti maerekati ikamini ĩkapani.

14 Kãkiti sikanireõtaãka maerekati ikamini, kotxi iua ĩto nireẽkiti kosekari iua maerekati ikamini. Iuasaaki iteene inirekari inireẽkiti ikamini.

15 Maerekati piĩto nireẽkiti pikamakasaaki, maerekati itxaua. Ininiã eereka maerekati pikamapika. Eereka iua maerekati txĩkitakari pixinire ipinini.

16 Nitariakori nota tiretakini, kona hãuiritapiri ãti misirienetinii.

17 Ikinipoko sikakori erekari atão inakari, iaxitikiri itxaua. Aĩri sikakiti ikara. Iuara kamari atokatxi, kasiri, iõriki pakini ponikini. Iua ãtipirika kamari erekarinoka. Kita, uatxa, katana pakini, iua atokotxikana aĩri Teoso.

18 Aponaniã iuaĩkana aãkixinireẽ, kotxi aãuikari iua sãkire. Iua nirekari aponaniini ikara atoko. Teoso kamari ikinipoko. Ikamakini, merepanika iuaĩkana ponaniãkani, atxaua ate.

Teoso Sãkire Kĩpitiko Pirena

19 Ininiã nitariakori nota tiretakini, iteene himixinikariko ãti sãkire. Eereka iteene hĩxinikariko hĩkenakotakiti, hĩsãkirauatini apisapanika. Katima ! hĩtxape hinaiatiniua. Hinaiatiniua apisa hĩxinikariko hĩkamakiti tĩkane,
20 kotxi kãkiti omanãkarauatakasaaki, !ikamari atão inakari Teoso paniãtakiti iaõka.
21 Ininiã hõkariko ikinika maerekati hãkixinire txikotakari. Hĩtakanapariko ikinipoko maerekati. Hãuikariko Teoso sãkire hãkixinireẽ takakori. Himarotariko iuanoka makatxakiniri himaerekani.
22 Teoso sãkire akenakotakanani atxa, !hĩtxape. Hĩkamariko isãkire iaõka apaka. Teoso sãkire kenakotakani makamakaniãri ipaniãtakiti, ninoaka misirienetaua.
23 Teoso sãkire kenakotakari makamakaniãri isãkire iaõka, kiki ãtakaãriã atamatoõtakari atoko itxa.
24 Iua itoõ atamataka atoko, isa. Iuasaakipeka imaxinĩkaretoõtapekaua. Isanõka ! ixinikaika.
25 Ikinika Teoso paniãtakiti erekari. Maerekati kamakani iaxirikakoni atoko. ! Iposotarina erekari ikaminina. Ininiã kãkiti kamakasaakiri Teoso paniãtakiti, Teoso paniãtakiti sikakari kãkiti erekari ikamini ĩkapani. Kãkiti iteene imarotiniãri Teoso paniãtakiti, imamaxinĩkaretakaniãri, ãtipirika ikaminiãri, ininiã Teoso takari erekari iuamoni, ikamakitimoni.
26 Kãkiti sãpiretiniãri: "Nota auikari Teoso sãkire. Nikamari iua sãkire iaõka," txamari kãkiti nini iauĩte atoko itxa. ! Iposotari iotokakiniri maerekati isãpiretini. Iuaka misirienetaua. Iua auiãkiti na atão. Ikamakiti na atão apaka.
27 Kãkiti auiãkiti atão inakari auakasaaki, ikamakiti atão inakari auakasaaki, aĩri Teoso apokaerekatari. Iua kãkiti kamari ia atoko: Itiretana imenõkariakori, tikinitakoni pakini, kotxi mauareni ninoa. !Auiritari ĩkorapokoriti maerekati txikotiniri iua ãkixinire.

2

Hĩpaxitana Ikini Kãkiti

1 Nitariakori, Xesosi Kristo aãuĩte Apiananiri itxaua. Iua sãkire atão auiãkani hininiãua, ininiã hĩpaxitariko ikinimane kãkiti. !Apakata hĩpotxitakininani hĩtiretini.
2 Maxinikariko. Atxiĩti hãpotiitakasaakiua, kiki apoka eremãkari. Iuakokiã aneo oro kamakoro aua. Apaka iuasaaki apoka ãti kiki matiiti. Kitxakari imãka.
3 ! Apakata hĩpaxitiniri eremãkarinoka. Hĩsãpiretiniãri: "Uai iitopanatxi ereri nopini piitopãka," pitxari. Txamari hĩsãpiretari matiiti: "Ikiraã pitima." Atxiĩti hĩsãpiretari iua: "Uai ixiti nikiti takote piitopãka," pitxari. Ikara atoko hĩkaminiã, !apakata.
4 Ikara atoko hĩkamakasaaki, hĩxinikari katiiri apiaerekatini, matiiti poião ereka inini. Iuasaaki hĩxiniãkiti na atão itxaua. Hãkixinire maerekati itxaua.
5 Nitariakori nota tiretakini, hĩkenakotariko nisãkire. Teoso mereẽpekari matiini ĩkorapokoriti auakani isãkire iteene auikinina ĩkapani. Ininiã ninoa Teoso tiretakani sariko Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ikara isikaenetapeka iua tiretakanimoni.
6 Txamari hĩte kona paxitana matiini. !Apakata. Katiirinira misirienetai hĩte. Ninoa anikai hĩte kãkiti misiritiko mereẽkanimoni.
7 Ninoa katiirini misãkirepiretari Teoso. Peerekari iua uãka, iuaritika ninoa kona paxitari iuãka. Ninoa misãkirepiretakiti nakitiakori hĩtxaua hĩte.
8 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Piteka pitiretiniua atokokanera, pitiretanako pite takote auakani.
Ikara ikinimane auĩte paniãtakiti hĩkaminiã, hĩkamari atão inakari.

9 Hĩtiretiniãri hĩpotxitakininani, maerekati hĩkama. Ikara Teoso paniãtakiti oerekai
maerekati kamakani hininiãua.
10 Ikinika Teoso paniãtakiti hĩkaminiã, txamari ãtinoka Teoso paniãtakiti himakamakaniã,
ininiã ikinika ipaniãtakiti makamakani atoko hĩtxaua.
11 Teoso txari:
Kona pisirĩkape pĩtanoro minakotokatika.
Apaka itxari:
Kona pokaniuatape.
Atxiĩti kona pisirĩka pĩtanoro minakotokatika, txamari pokaniuata, ininiãkara !pikamari
ikinika Teoso paniãtakiti. Ãtika Teoso paniãtakiti pimakamakaniã, !apakata. Ikara atoko
ininiã, Teosomoni maerekati kamakari pitxaua.

12 Teoso sãkire iaõka akaminiã, aposotari erekari akamini. Õpoĩkakoni atoko atxaua.
Maerekati !imaĩkaikaua. Ininiãkara atão hĩsãkirauatako. Atão inakari hĩkamako, kotxi Teoso
kamariko hĩtemoni isãkire iaõka.
13 Himaamonĩkakaniãri ãti, Teoso kona amonĩkai hĩte. Imereẽri himisiritiko. Api-
aerekata hiamonĩkiniri ãti, maerekati ikamakasaaki. Poião erekari himisiritiniri iua
imaerekani xika.

Kãkiti Sãkire, Kãkiti Kamakiti Pakini Pirena

14 Nitariakori, kãkiti txari: "Nota Teoso sãkire auiãkari nitxaua," itxamari, !ikamari
Teoso nirekaãkiti. Atauako iua auikari Teoso sãkire? Atauako, iua sãkire posotari
imakatxakiniri imaerekani Teosomoni isini ĩkapani? Konapitini.
15 Atxiĩti hĩtari, atxiĩti hĩtaro Teoso sãkire auiãkani imãkana !auari. Atxiĩti nipokori !auari
ninoamoni.
16 Iuasaaki atxiĩti hĩtxana: "Hĩsipiniikaua, erekaxinire hinini. Kamãkaiko. Iteene
hinikako," hĩtxana atxiĩti. Txamari iuasaaki mãkatxi ! hĩsikana, nipokori ! hĩsikana.
Ikara atoko hĩkaminiã, !apakata hĩkamakiti. Hĩsãkirenanira hĩsikiniã, ininiã maxikatiĩka
hĩsãpiretakiti.
17 Atxiĩti ikara atoko atxa. Asãpiretari aãuikiniri Xesosi sãkire. Txamari kona akamari
ipaniãtakiti. Ikara atoko aniniã, asãkire kona itxa. Aãuiãkiti sãkiretxiti ipinakari atoko
itxa. !Kakamareri iua.
18 Kãkiti atxiĩti txari: "Pite auikari Teoso sãkire. Nota parĩkauata Teoso ĩkapani."
Piposotari atxiĩti poerekinino pauiãkiti, Teoso paniãtakiti pimakamakanisaaki? Kona
piposota, kotxi atão pauiãkiti !auari. Notapekana, nota posotari noerekiniri nisãkire
nauiãkiti nikamakitiã Teoso paniãtakiti nikamakasaaki. Ikara atoko nininiã, kãkiti
imarotapitikari atão nauikiniri Xesosi sãkire.
19 Pite auikari ãtinani Teoso auini. Ininiã erekapitikari pauikakiti. Txamari ikara !
imakatxakari pimaerekani Teosomoni pisini ĩkapani, kotxi Satanasi nitiriakori apaka
auikari ãtinani Teoso auini. Iua xika ninoa titinanaka ipĩkarauatiniãna. Ninoa imarotari
ãti õti ixipokinina.
20 !Kiĩkitei pite. Pinirekatari noerekinii !apakata pisãkireẽ pauikiniri Xesosi sãkire, iua
paniãtakiti iaõka pimakamakanisaaki. Iuasaaki pisãkire na atão. Ipĩkari atoko itxa.
21 Maxinikariko ate apika atokirini, Apraão. Kitxakapirĩka isikasaakiri amarite Isaki
inakori Teosomoni sikakori takikoãtaã, iuasaaki Teoso apokaerekatari ikamakiti, kotxi
ikamakiti oerekari Teoso, iua auikiniri isãkire, ininiã Teoso kamaerekatari iua.
22 Ininiã himarotari atão iua auikiniri Teoso sãkire. Ikamakiti oerekari isãkire atão
inini. Hĩxinikari iua. Atão ikamari Teoso paniãtakiti, ininiã atão iua auikari Teoso sãkire.
23 Ininiã Teoso sãkire iõkatsopatakori apokapeka. Itxari:
Apraão auikari Teoso sãkire, ininiã Teoso txĩkitakari iua atão inakari ikamini, Teoso
apakapiniri ĩkapani.
Ininiã iua akiritaãka Teoso moianari.

24 Ininiãkara ia himarota. Teoso kamaerekatari kãkiti ãkixinire isãkire iaõka ikamakasaaki. Kona Teoso kamaerekatari kãkiti ãkixinire, isãkirenoka auakasaaki. Inirekari atamatiniri kãkiti parĩka apaka.

25 Ãto atão Teoso sãkire auiãkaro nisãpiretai hĩte. Kitxakapirĩka kanokarero Haapi inakoro aua. Teoso kamaerekatari oa ãkixinire, kotxi oa apakapana Xosoee iokanatakini otixine apokasaakina. Oaãpoko okipatana ninoa. Iuasaaki oa oerekana ãti kimaporiti imitekinina ĩkapani.

26 Kãkiti ĩtoã ixinire mauakanisaaki, iua ipĩpe. Iua !kakamareri. Ininiã iua atokokana iua sãkire iua auiãkiti ipinakari atoko, erekari imakamakanisaaki. Iua auiãkitinani, isãkirenani, !imakatxakari imaerekani.

3

Kãkiti Nini Pirena

1 Nitariakori, !apakata itori hĩte Teoso sãkire oerekakani hininiua, kotxi ate Teoso sãkire oerekakani maerekati akamakasaaki, apiata Teoso misiritaua ate.

2 Amakinika ate kerokapanikari. Kãkiti makerokakaniãri isãkire, ininiã erekari iua. !Auiritari iĩto kaminiri maerekati.

3 Anirekasaakiri kavaro kĩpitiniri anireẽkiti, atakari inamaã metaoke ĩpiriãketakari. Ininiã iuasaaki ikamariko anireẽkiti. Ia metaoke axapitikeri, iuaritika aposotari akakiriokiniri kavaro, ininiã isari anirekinimoni.

4 Apaka hĩxinikaroko maporo. Maporo mitaro. Ĩtima kataparari anikaro. Maporo oerekakire axapitiki, iuaritika kãkiti kakiriokaro maporo oerekakireẽ, ininiã maporo sari kãkiti nirekinimoni.

5 Iua atokokana, aĩtoã auakari anini apaka axapitiki, iuaritika iposotari iteene maerekati ikamini. Hĩxinikariko. Xaminaminiki axapitiki, iuaritika iposotari iotikiniri itori kikio.

6 Iua atokokana ninitxi. Xamina tirinakari atoko itxa, ininiã kona erekari. Maerekati ninitxi sãpiretakiti. Iarika kãkiti xinireẽ ikinika, xamina ĩtopa iarikini atoko. Ininiã iua maerekatinoka itxa, ininiã ikinipoko ikamakiti maerekatinoka. Maerekani misiritikoãtaã ĩkari itxa asãkire maerekati. Xamina tirinakari iuaãtaãkiri atoko itxa asãkire maerekati.

7 Kãkiti piratari ikini sereti kaxipiri ĩtopakiri, kotipiriki, imini, iaã auakari pakini. Itori kãkiti piratapeka.

8 Txamari ninitxi paneenamari. Kãkiti !iposotari imĩkapiritiniri inini. Kona ikamari anireẽkiti. Imini katsiiri atoko itxa. Imini tsii posotari okiniri kãkiti. Iua atokokana, kãkiti sãpiretakiti posotari okiniri kãkiti.

9 Anini posotari isãpiretiniri erekari aĩri aãuĩtemoni. Apaka iposotari maerekati isãpiretini kãkitimoni. Ĩkora atoko !erekari, kotxi Teoso kamari kãkiti iuaka atoko inakari ĩkapani.

10 Anamaã potorika erekari, maerekati pakini. Nitariakori, ia koketakori na atão. !Apakata.

11 Amomo !oposotari ãparaã ponikoãri, posiãri pakini otxĩkitakini.

12 Nitariakori, atauako mãka mina iritari iõpeta? Atauako iõpeta mina iritari mãka? Konapitini. Apaka amomo ãparaã ponikoãri !auari ãparaã maxiãri pakini. Iua atokokana kãkiti sãkire. !Apakata kãkiti ãti õti isãkire ereka inini, ãti õti isãkire maerekati inini.

Imaroretxi Pirena

13 Kiripa kimaroreri hĩte sauaki auakari? Kãkiti atão kimaroreri inakari, oerekari imarore ikamakiti erekari ikamakasaaki. Erekari ikamakasaaki, !iuikaua, kotxi atão imaroretxi auiniã kãkitimoni, !auiritari iua iuikiniua.

14 Txamari pinĩkatiniãri xikoretxi papixiri pãkixinireẽ, piteka nireẽkitinani pinirekiniã pãkixinireẽ, kona pitxape: “Kimaroreno nota.” Iuasaaki kona pikipatapiri atão inakari.

15 Ĩkora pimarore !iaxitikirini. Ĩkorapokoritikirinokara ikara pimarore. Ikara pimarore
piĩto nireẽkitikara. Imaroretxi ikara atoko inakari Satanasi oerekakiti.
16 Xikoretxi auakasaaki, piteka nireẽkitinani pinirekini auakasaaki, ikara atoko in-
akasaaki, neenamatxinoka aua, ikini sereti maerekati aua apaka.
17 Imaroretxi iaxiti ĩkari kona ikara atokoni itxa. Iua imaroretxi imarotakari, erekari-
noka ikama. !Inirekari neenamatxi. Merepitipanika ixinikari apanakini kãkiti nireẽkiti.
Apiananiri nireẽkiti ikama. Iamonĩkari ãti. Erekarinoka ikama ãtimoni. Apiarimoni
isãkire atokotxikana isãkire poiãorimoni. Ikamakiti isãkire iaõka itxa.
18 Kauaĩreri õtãkikari apanakini imaneenamauatakani, ininiãkara itori kãkiti kamari
atão inakarinoka.

4

Ĩkorapokoriti Auakani Nireẽkiti !Hinirekape

1 Neenamatxi auakasaaki hĩtemoni, hĩtxitakakasaakiua, nãpa ikara atoko inakari po-
torika? Hãkixinireẽ ipotorika neenamatxi. Hinireẽkiti maerekati xika hineenamauata.
2 Hinireẽkiti kona hãpakapa, ininiã hõkari ãti. Iteene hinirekari ãti nakiti, txamari
! hãpakapari hinireẽkiti. Hĩtxitakakaua. Hineenamauata. Txamari kona hãpakapari
hinireẽkiti. Kona hamanaãri Teoso hinireẽkiti hãpakapini ĩkapani. Ikara xika kona
hãpakapari hinireẽkiti.
3 Atxiĩti Teoso hamanaãkasaaki, kona hãpakapari hinirekakiti, kotxi hamanaãkasaaki,
maerekati hĩxinikapanika. Hinirekari hãpakapiniri hamanaãkiti hĩtenani ĩkapani, hĩtenoka
poxokoniuatini ĩkapani. Ikara xika Teoso !isikai hinireẽkiti.
4 Kanokarero, kanokareri pakini atoko hĩtxaua. Hĩte takanapari Teoso, ĩkorapokoriti
auakaninoka hĩtiretini ĩkapani. Hĩtiretiniãri ĩkorapokoritinoka, iuasaaki homanatari Teoso.
Hinirekiniãri ĩkorapokoriti auakani nireẽkiti, ininiã Teoso mokaiakari hĩtxaua.
5 Kona maxikatiĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua ia atoko inakari:
Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auakari nirekari iteene anirekiniri Teoso tiretiniua.
Iua !inirekari anirekiniri ĩkorapokoriti auakaninoka tiretiniua.
6 Teoso sikari iteene erekari atemoni, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso !apokaerekatari kãkiti iuikakaniua. !Imoianatana ninoa. Kãkiti miuikakaniua,
ikinipoko erekari isika ninoamoni.
7 Ininiã hãuiritariko Teoso hĩauĩte ininiua. Iua nireẽkitinoka hĩkamako. Kona hĩkamapiri
Satanasi nireẽkiti. Kona hĩkĩpitapiri iua sãkire, ininiã eereka iua miteka.
8 Teosomoni hãpokako, ininiã iua apoka hĩtemoni. Maerekati kamakani hininiãua,
hĩtakanapariko himaerekani. Kona hãuiritapiri hĩuako kaminiri maerekati. Hĩtepekana,
hĩte sãkire ipinimoni itxa. Hãkixinire xinikakiti ipinimoni itxa. Ininiãkara hĩokanatariko
maerekati hãkixinire auakari, erekarinoka kaikotini ĩkapani.
9 Himatinaniuatako, hĩtxiapatako iteene, maerekati hĩkamakiti xika. Hĩtakanapariko
hĩsiroatini hĩtxiapatini ĩkapani. Hĩtakanapariko hĩpoxokoniuatini himatinaniuatini ĩkapani.
Ikara atoko hĩkamako, maerekati hĩkamakiti xika.
10 Apiananirimoni hĩtxariko: “Nimaerekani xika !erekano nota. Minakati nitxaua. !
Niposotari erekari nikamini. Piamonĩkano,” hĩtxariko Teoso. Eereka iua sikataparax-
iniretai hĩte.

!Himisãkirepiretapiri Hĩtari

11 Nitariakori, ! himisãkirepiretakakapeua. Ãti misãkirepiretiniãri ãti, kona ipaxitari
Teoso paniãtakiti. Ãti akiritiniãri ãti: “Maerekati kamakarii,” akiritari Teoso paniãtakiti:
“maerekati.” Ikara atoko inakasaaki, iuamoni iuaka sãkire apiata, ininiã iua !ikamari
Teoso paniãtakiti iaõka.
12 Teosonokara atão inakari imarotakari aua. Iuanoka posotari isãpiretiniri kãkiti:
“Pite kamakiti kona erekari. Pitepekana kamakiti erekari.” Iuanoka posotari ikara

atoko ininii, kotxi iuanoka posotari kãkiti maerekani imakatxakini. Iuanoka posotari iokanatiniri kãkiti imisiritikomoni. !Apakata ikara atoko hĩte ininiri apanakini.

Katana Kamaenetakori

13 Atxiĩti hĩte txari: "Atxiĩti uatxa, atxiĩti katana asa sitatximoni. Anapariko ãtikanani iuaãtaã. Aparĩkauata itomane txineiro aãpakapini ĩkapani," hĩtxama.
14 Txamari kona himarotari katana auakari tĩkane. Kanatokopa itxa kãkiti? Ianiĩ atoko itxa kãkiti. Ianiĩ apoka, eereka patimari ixipokini. Ikara atoko kãkiti auini.
15 Apiaerekata hĩsãkire ia atoko hinini: "Teoso nirekiniãri, nauapanika ninakasaaki, nikamariko ikara parĩkatxi," hĩtxako.
16 Ikara atoko himasãkirauatakaniã, hĩuikaua, kotxi hĩuikari hĩkamakiti tĩkane. Maerekati ikara atoko inakari.
17 Ininiã erepaniko. Kãkiti erekari imarotakani makamakaniãri ikara erekari imarotakiti, ikamari maerekati.

5

Katiiri Pirena

1 Hĩkenakotariko nisãkire. Ikinika katiirini kapotxinanirini hĩkenakotariko nisãkire. Hĩtxiapatako. Hãkiripoatako, kotxi itori hãtatsiire apokako hĩtemoni.
2 Hĩtii paiakapeka. Kapite nikapekari himãka.
3 Hinakiti oro kamakori, pirata kamakori pakini oereẽkatapeka. Ikara oerekari hĩkamakiti !apakata. Hĩtii xipokini atoko, hĩte apaka xipokako. Apiata himisiritiko. Maxikatiĩka hãpotiitari hĩtii, kotxi itixi xipokini õti apokanapanoka.
4 Himarotariko ia. Kãkiti hĩte kikioteẽ parĩkauatakasaaki, himisirienetana ninoa. Na atão hiĩkitxitana iparĩkana ĩki. Ininiã ninoa akiritari Teoso. Iuasaaki Apiananiri kaposotiireri kenakotari ninoa sãkire.
5 Ĩkorapokoriti hãuakasaaki, ikinipoko aua hĩtemoni. Hiamotari ikinika hiĩto potxitakiti. Kãkiti sikari kema auĩte ito kienatxi, okiko õti manapi paĩperi inini ĩkapani.
6 Hĩte iokanatapekari kãkiti erekarini ipininimoni. Hõkapekana ninoa maxikatiĩka. Ninoani kona naiatai hĩte, iuaritika hõkana ninoani.

Apiananiri Kanapiriini Hiãtapini

7 Nitariakori, atxiĩti hĩtemoni !katimari Apiananiri kanapiriini, iuaritika hiãtapariko hĩpoxokoniritika, kotxi himarotapitikari ãti õti iua kanapiriini. Hĩxinikariko katakareri. Iua iãtapapikari itakare aneini, ikiena iposope inikini ĩkapani. Iãtapari ãparaã kipini itakare aneini ĩkapani. Iua imarotapitikari ikiena aneini, ininiã iãtapari.
8 Iua atokokana hiãtapariko Apiananiri kanapiriini. Hĩtaparaxinireritika hiãtapari, kotxi Xesosi kaiamapeka ikanapiriini.
9 Nitariakori, kona hĩtxitakakapeua. Hĩtxitakakiniãua, hãpakapariko himisiritiko. Kãkiti misiritiko mereẽkari kaiamapeka apokini hĩtemoni.
10 Nitariakori, hĩxinikariko Teoso sãkire sãpiretakani, kitxakapirĩka auakani, sãpiretari Teoso sãkire Teoso posotiireẽ. Ninoa misiritaãka, iuaritika ninoa mĩteenekari imakinika. Ninoa oerekaua amĩteenekiniri imakinika.
11 Ari, aimarotari Teoso takari erekari misirikaretxi mĩteeneẽkanimoni. Hĩxinikari Xo inakori. Iua iteene atatsiirauata, iuaritika, !itakanapari Teoso. Atatsiirauataka atoko, Apiananiri sikari ikini sereti erekari iuamoni, kotxi katiraõkiri, kaamonĩkareri itxaua iua.
12 Nitariakori, "Ari," hinakasaaki, "Kona," hinakasaaki, kona maxikatiĩka hĩsãkirauatape. Hĩkamariko hĩsãpiretakiti iaõka. Hĩkamaenetakiti hĩsãpiretakasaaki, kona hãkiritapiri Teoso tixine auakani uãka, kona hãkiritapiri itixi auakani uãka, hĩsãpiretakiti apanakini atão imarotini ĩkapani. Na atão hĩsãkire ininiã, Teoso misiritapitikai.

Teoso Misãkiretiko Kãkiti Ĩkapani

13 Hãtatsiirauatakasaaki, himisãkiretariko Teoso. Hĩpoxokiniuatakasaaki, hĩxikarauata Teoso
ĩkapani.
14 Ãti amianatakasaaki, hĩpĩkapiretanako kõtãkikarerini Xesosi sãkire auiãkani Teoso
imisãkiretinina amianatakari ĩkapani. Iuasaaki itakarina iĩtxi iua amianatakari nopini
Apiananiri uãkaã.
15 Hãuikiniãri Teoso posotiire himisãkiretakasaakiri Teoso, iua makananitapitikari iua
amianatakari. Ininiã Apiananiri õkitikariko iua. Maerekati ikaminiã, Teoso makatxakari
imaerekani apaka.
16 Ininiã hĩkerokakiti hĩsãpiretakakauako. Himisãkiretariko Teoso ãti ĩkapani. Ininiã
apanakini misãkiretariko Teoso hĩte ĩkapani. Iua atokokana, Teoso txĩkitakari hãkixinire
ereka inini. Atão inakarinoka kamakari sãkire kataparari, Teosokata isãkirauatakasaaki,
kotxi Teoso kamapitikari iua amanaãkiti iaõka.
17 Kitxakapirĩka Eríasi inakori, ate atoko inakari iua. Iua misãkiretari Teoso itaparar-
itika ãparaã makipakani ĩkapani. Ikara atoko inakasaaki, ãparaã !ikipa ipi ãti pakini
anokanani, seisi kasiriti.
18 Iuaĩkana imisãkiretari Teoso ãparaã iuaĩkana ikipini ĩkapani. Ininiã ãparaã kipa.
Iuaĩkana itixi iriuata.
19 Nitariakori, ãti takanapiniãri atão inakari Teoso sãkire, hõtãkikariko iua Teosomoni
ikanapiriini ĩkapani.
20 Maerekati kamakari takanapiniãri imaerekani, iua põtãkikasaaki, ininiã pite
makatxakapekari iua ipinini. Teoso makatxakari ikinipoko maerekati ikamakiti.

1 PETRO
Merepanika Petro Iokanatsopatakiti

1 Petro nitxaua nota. Xesosi Kristo iokanatakiti nitxaua. Niokanatsopata hĩte Xesosi
sãkire auiãkanimoni. Hĩte iarikape Põto tixiniã, Karásia tixiniã, Kapatósia tixiniã, Ásia
tixiniã, Pitxínia tixiniã pakini. Hĩtakanapari hĩteka tixine Xesosi sãkire hãuikini xika. Ãti
uãkakata hãuanãta.
2 Aĩri Teoso mereẽi hĩte iua nakitiakori hininiua ĩkapani. Itixi kamiko apisa, iua
imarotapekari hĩte iua anaakori hininiua. Erekari Matamatakoti parĩkauata hãkixinireẽ
Teoso nireẽkitinoka hĩkamini ĩkapani. Ininiã uatxa hĩposotiire aua Xesosi Kristo paniãtakiti
hĩkamini ĩkapani, kotxi Xesosi Kristo arẽka xikepoata hĩte ĩkapani. Teoso sikari ikinipoko
erekari hĩtemoni. Itori isikai. Iteene ikamaerekaxiniretai.

Kãkiti Maerekani Makatxakiko

3 Mamisãkiretari Teoso: "Peerekai pite. Aãuĩte Xesosi Kristo Teosone pitxaua. Iua
iri pitxaua," matxari. Maerekati kamakaniua, iuaritika iteene iamonĩkaua. Itxĩkitakari
axinire iuaĩkana iponaniini, kotxi Xesosi Kristo ipina, iuaritika iuaĩkana õkitikaua. Ininiã
ikiniõtika aimarotari Teoso kaminiri ikinipoko ikamaenetakiti.
4 Iuaĩkana axinire iponaniã, ininiã iua anaakori atxaua. Ininiã aĩri potetakiti erekari
aua itixineẽ aãpakapini ĩkapani. Ikara ipotetakiti !ixipoka. !Oerẽkata. Auapika. Teoso
nĩkatari ikara hĩte ĩkapani.
5 Hĩte auikari Teoso sãkire, ininiã iposotiire tokapakeẽtai hĩte. Hĩte itokapakeẽtiniritika
Xesosi kanapiriãko xipokatxi õtisaaki.
6 Ikara himarota, ininiã iteene hĩpoxokoniuata. Uatxa atxiĩti !erekaxinirei hĩte, kotxi
ikini sereti maerekati apoka hĩtemoni.
7 Ikini sereti himaxikiko apoka hĩtemoni, kotxi iuasaaki Teoso imarotari atão hãuikiniri
iua sãkire, himĩteenekiniãri himaxikiko. Iuasaaki Teoso ataerekatai hĩte, oro ataerekatiko
atokokana. Kãkiti axitaro oro otxiko makatxakiko ĩkapani, oronoka kaikotini ĩkapani.
Iuasaaki peerekaro. Pakaronero. Iuaritika ãti õti oxipokaãkako. Erekaro oro, iuar-
itika apiaerekata hãuikiniri Teoso sãkire, kotxi isãkire hãuikini !ixipoka. Xesosi Kristo
kanapiriãkasaaki ĩkorapokoriti, Teoso sãpiretaiko hĩte: "Erekari hãuikiniri nisãkire, kotxi
himĩteenekari ikinipoko. Peerekai hĩte," itxaiko hĩte. Iuasaaki hiĩto iotximere auape
Xesosi iotximere atokokana.
8 Hĩte kona aõkitapanikari Teoso, iuaritika hĩtiretari iua. Kona hãtamatapanikari, iuaritika
hãuikari iua sãkire. Ininiã hĩte iteene poxokoniuata. Kãkiti sãkireẽ !apakata hĩsãpiretiniri
hĩpoxokoni.
9 Hĩpoxokoniuata, kotxi himaerekani makatxakaãkapeka. Ininiã hĩxinire !ipinaika, kotxi
hãuikari Xesosi sãkire.
10 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani nirekamari imarotinirina kãkiti maerekani
makatxakiko. Initarina ikara imarotinina Teoso sãkire iõkatsopatakoriã. Iteene apa-
iaõkarauatana ikara imarotinina ĩkapani. Ninoa sãpiretari ikara erekari, Teoso ãti õti
sikiniri kãkiti.
11 Inirekarina imarotinirina ikara erekari apokini õti. "Kisaakipa apoka atxiĩti?
Natokopa itxa apokini?" itxanãtana. Iuasaaki Erekari Matamatakoti oerekana ninoa
ãkixinireẽna Kristo atatsiirauatini tĩkane. Oerekana ninoa Kristo atatsiirauatini xipoka
atoko, ikinimane auĩte itxauako. Peerekari iuasaaki.
12 Kitxakapirĩka Teoso sãpiretari ikamakiti tĩkane isãkire sãpiretakanimoni, kona ni-
noanoka imarotini ĩkapanini. Ninoa sãpiretari Teoso kamakiti tĩkane hĩte ĩkapani, kotxi
uatxa apokapeka ninoa sãkire iaõka. Kitxakapirĩka Teoso sãpiretari ikamakiti tĩkane
ninoamoni, ate uatxa imarotini ĩkapani. Teoso iokanapirena erekari sãpiretakani

sãpiretapekai uatxa ikara Teoso sãpiretakiti kitxakapirĩka. Teoso paniãtari Erekari Matamatakoti potorikini itixine uai apokini ĩkapani. Erekari Matamatakoti posotiireẽ ninoa sãpiretari Teoso iokanapirena erekari. Teoso nitiriakori iaxitikini iteene nirekamari imarotinirina hĩte imarotakiti.

Ereka Hĩtxako

13 Ininiã iposope hĩtxako hĩxinikiniri atão inakari hĩkamini. !Hĩkamapiri maerekati hiĩto nireẽkiti. Iteene hãuikariko hãpakapiniri ikinipoko erekari Teoso sikakiti Xesosi Kristo kanapiriãkasaaki.
14 Amarini kaminiri iri paniãtakiti atokotxikana, hĩkamariko Teoso paniãtakiti. Xesosi sãkire himimarotakanisaaki, hĩkamari maerekati hinireẽkiti. Uatxa !hĩkamapinikariko.
15 Hĩte akiritakari kamari erekarinoka, ininiã iua atokokana erekarinoka hĩkama ikiniõtika.
16 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Erekarinoka hĩkamako, kotxi nota kamari erekarinoka,
itxa Teoso kitxakapirĩka.

17 Himisãkiretari hĩri iaxiti auakari. Atãonoka ikaminana ikinimane kãkiti iparĩkana atamatakasaaki. Ininiã kãkiti kamakasaakiri maerekati, aĩri misiritiniri ãti atokotxikana, imisiritari ãti. Himitekini !auari. Hĩxinikariko, haãpoko atão inakari ĩkorapokoriti !auari. Teoso tixineẽ aua haãpoko. Ininiã ĩkorapokoriti hãuakasaaki, iteene hĩpaxitariko Teoso. Hĩpĩkariko iua manirekakiniti hĩkamini.
18 Mitxi !apakata hãuini, kotxi iuasaaki hĩkamari hãtokiriakorini sãkire iaõka. Uatxa Xesosi oerekai ãtião hãuini, kotxi iamotai hĩte, iua nakitiakori hininiua ĩkapani. Himarotari iamotinii. !Iamotai pirataã. !Iamotai oroã. !Iamotai txineiroã, kotxi pirata, oro, txineiro pakini xipokako.
19 Kristo arẽkaã iamotai hĩte, kotxi ipĩkasaaki iamotai hĩte. Peerekari iua arẽka, kotxi iua arẽka makatxakari amaerekani. Soti auĩte erekari atoko itxa Kristo. Kona maerekati aua iuamoni.
20 Itixi kamiko apisa, Teoso mereẽri iua. Iua apoka uai himaerekani imakatxakini ĩkapani.
21 Xesosi txĩkitakai hĩte auikiniri Teoso auini, kotxi Teoso iuaĩkana õkitikari Xesosi ipĩkani sauaki. Iuasaaki isãpiretari Xesosi ikinika ikamakiti ereka inini. Ikara atoko ininiã, hãuikari Teoso sãkire. Himarotari isãkire iaõka ikamini.
22 Erekari Matamatakoti oerekapekai atão inakari, ininiã uatxa hĩkamari atão inakari. Ikara atoko ininiã, hãkixinire erekari. Ininiãkara atão hĩtiretari hĩtariakori. Ininiã iteene hĩtiretakakauako hãkixinireẽ.
23 Hĩte xinire iuaĩkana iponaniãpeka. Teoso sãkireẽ hĩxinire iponaniã iuaĩkana. Teoso sãkire auapika. !Ixipoka. Ininiã iua anaakori hĩtxaua. Hĩri ĩkorapokoriti auakani xipoka. Hĩri iaxiti auakari !ixipoka, ininiã hĩte iua anaakori !ixipoka apaka.
24 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kãkiti katsotati atoko itxa. Katsotati paĩtiki ipinini. Iua atokokana patimari kãkiti ipina.
Ikinika erekari ikamakiti, aãui atoko itxa. Aãui patimari ipinini. Iua atokokana patimari kãkiti kamakiti xipokini.

25 Iuaritika Teoso sãkire auapika. !Kaxiporeri,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. Teoso sãkirepitikara sãpiretaãkapeka hĩtemoni, hĩkenakotakasaakiri Teoso iokanapirena erekari.

2

1 Ininiãkara hĩtakanapariko ikinipoko maerekati hĩkamakiti. ! Himisirienetapiri ãti. Hĩkamariko hĩsãkire iaõka. !Hĩxikotapiri ãti. !Himisãkirepiretapiri ãti. Ikini sereti maerekati kãkiti kamakiti hĩtakanapako.

2 Hinirekariko Teoso sãkire makoketakoti. Tinitxiã imi axapitiri nirekini atokokana,
hinirekariko Teoso sãkire. Teoso sãkire hãpakapakasaaki, himaroãpotari iua, ininiã
apiaãpota hãuikiniri iua sãkire.
3 Kotxi uatxa himarotapekari Apiananiri ereka inini.

Kai Atoko Itxa Xesosi

4 Ininiã hĩsako Xesosimoni, kotxi auapika inakari itxaua. Kai aapokotxi kamakari
manirekakiniti atoko itxa Xesosi. Kãkiti !inirekari iua. Iuaritika Teoso mereẽri iua.
Teoso tiretakiti itxaua Xesosi.
5 Hĩte apaka kai atoko hĩtxaua Teoso aapoko ĩkapani. Itxĩkitakari hĩxinire auãki inini,
kotxi iua nakitiakori hĩtxaua. Ininiã, Teoso aapoko atoko hĩtxaua. Ininiã iua aapoko ãki
sasetotxi hĩtxaua, iua ĩkapani hĩparĩkauatini. Ininiã hĩsikariko iua amanaãkiti, iua nireẽkiti.
Iua apakapariko hĩsikakiti, kotxi Xesosi Kristo makatxakapekari himaerekani.
6 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Hãtamata. Nitakari kai Sião sitatxitiã. Iua kai apiari, Teoso mereẽkiti. Apiaerekata iua.
Iua kai atoko inakari sãkire auiãkani !ipẽtauata,
itxa Teoso sãkire.
7 Iua kai atoko inakari itxaua Xesosi. Peerekari Xesosi hĩtemoni, kotxi hĩte auikari iua
sãkire. Ãti iua atoko inakari !auari. Txamari isãkire makĩpitakani !inirekari iua. Teoso
sãkire iõkatsopatakori txari:
Aiko kamakani txari: "!Apakata ia kai. !Anirekari." Iuaritika iua kai apiari. Itakaãka
aiko kamikosaaki, apanakini kai soro maĩkakari ininiua ĩkapani.
8 Iuaĩkana Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Iua kai xika kãkiti mãkitita. Iua kai xika kãkiti irika,
itxa Teoso sãkire. Imãkititana, kotxi !auikarina Teoso sãkire. Teoso txĩkitakana ninoa
irikini, kotxi !auikarina iua sãkire.
9 Hĩtepekana, Teoso mereẽkini hĩtxaua. Sasetotxi hĩtxaua. Hĩparĩkauata Apiananiri
ĩkapani. Hĩte makatxakaãka maerekani sauaki erekarinoka hĩkamini ĩkapani. Teoso
nakitiakori hĩtxaua. Imereẽi hĩte iua ereka inini kãkiti hõerekini ĩkapani, kotxi ipiã
hãuakasaaki, iuara akiritai hĩte ipiaã hĩtakanapini ĩkapani. Itakai ikamaraã atão inakari
himarotini ĩkapani. Peerekari iua kamara.
10 Mitxi Teoso nakitiakori !hĩtxaua. Uatxa Teoso nakitiakori hĩtxapekaua. Mitxi Teoso !
amonĩkapanikai. Uatxa Teoso amonĩkapekai.

Teoso Nitiriakori Iamotakoni Pirena

11 Nitiretakini, uai itixi hãuakasaaki, ãti tixinikini atoko hĩtxa. Atão hãapoko Teoso
tixine aua. Ĩkorasaaki hĩsaãpota hãapokomoni. Ininiã ikini nixinireritika nõtãkikai hĩte
himakamakaniri maerekati hiĩto nireẽkiti. Hiĩto nireẽkiti hĩxinire mokaiakari atoko itxa.
Hiĩto !inirekari hĩxinire nireẽkiti.
12 Teoso sãkire mauiãkani sauaki hãuakasaaki, ikiniõtika erekarinoka hĩkamako. Atxiĩti
ninoa maxikatiĩka apoĩtai maerekati hĩkamini, iuaritika iuasaaki ninoa imarotari
erekarinoka hĩkamini. Ininiã Teoso ketotini õti manapi iua oerekariko atão inakari
ninoamoni. Ininiã iuasaaki ixinikarinako erekari hĩkamakiti. Ininiã itxarinako Teoso:
"Peerekai pite," itxana.

Hĩkamariko Hĩauĩte Paniãtakiti

13 Hĩkamariko kãkiti auĩtetakini paniãtakiti, kotxi Apiananiri nirekari ikara atoko
hĩkamini. Ikinimane hĩauĩteakori paniãtakiti hĩkamako. Hĩauĩte apiari paniãtakiti hĩkamako.
14 Hĩauĩte poiãori paniãtakiti apaka hĩkamako, kotxi hĩauĩte apiari paniãtana hiauĩte
poiãorini maerekati kamakani imisiritinina ĩkapani. Ipaniãtana ninoa isãpiretinina
erekari kamakani: "Erekapitikari hĩkamakiti."
15 Teoso nirekari hĩkaminiri erekari, ininiã iuasaaki miĩkiteni ! iposotari
imisãkirepiretinii hĩte. !Kasãkirena iuasaaki, kotxi apanakini imarotari erekarinoka
hĩkamini.

16 Hĩposotari ikinipoko hinireẽkiti hĩkamini, kotxi Teoso sikakai hĩte. Iuaritika kona
hinirekapiri maerekati hĩkamini. Teoso nitiriakori hĩtxaua, ininiã iua paniãtakitinoka
hĩkamako.
17 Hĩpaxitariko ikinimane. Hĩtiretanako ikinimane aĩtariakori Teoso sãkire auiãkani.
Hĩpĩkariko Teoso. Hĩpaxitariko hĩauĩte apiari.

Hĩkamariko Hĩpatrãote Paniãtakiti

18 Nitiritxiakori, hĩkamariko hĩpatrãote paniãtakiti. Hĩpaxitariko iua. Atxiĩti iua tiretai.
Atxiĩti imisiritai. Iuaritika hĩpaxitariko iua.
19 Erekapitikari himĩteenekiniri kãkiti misiritinii maxikatiĩka. Himĩteenekiniãri, Teoso
nireẽkiti hĩkamini ĩkapani, erekapitikari.
20 Erekari hĩpatrãote misiritinii hĩte, maerekati hĩkamakasaaki. Iuasaaki himĩteenekiniri
himisiritiko kona txĩkitakari Teoso apokaerekatinii. Erekari hĩkamakasaaki,
himĩteenekiniãri himisiritiko, iuasaaki Teosomoni erekapitikai.

Kristo Misiritiko

21 Teoso akiritai hĩte inakitiakori hininiua ĩkapani, himisiritiko himĩteenekini ĩkapani.
Kristo misiritaãka hĩte ĩkapani, ininiã iua nirekari amĩteenekiniri amisiritiko iua misiri-
tiko imĩteenekini atokokana.
22 Maerekati !ikama. !Imisirienetari ãti.
23 Ninoa misãkirepiretakasaakiri iua, !apakapaenetana. Imisiritakasaakirina iua, !itxi-
tana. !Isãpiretana imisiritinina imaerekanina xika. Iua auikari iri nĩkatiniri iua, kotxi
atãonoka kamakari itxaua Teoso. Atão imarotari kãkiti kamakiti.
24 Aamina ĩpiriãmitakari nopini Xesosi ĩto misiritaãka ate maerekani xika. Ipina ate
ĩkapani, apikomoni maerekati akamini amanirekakani ĩkapani. Inirekari anireẽkiti
maerekati ipĩkari atoko inini. Itxĩkitakari axinire auãki inini atão inakarinoka akamini
ĩkapani. Xesosi karo txĩkitakaua erekape anini.
25 Xesosi himarotini apisapanika, soti auĩte pĩpinanakakani atoko hĩtxa. Uatxa
hĩkanapiriãpeka hĩpitikirimoni. Hĩxinire nĩkatakarimoni hãpokapeka uatxa.

3

Taniritxi, Tanorotxi Pakini Õtãkikiko Pirena

1 Nitiritxi kaminiri ipatrãote paniãtakiti atokokana, hĩte tanorotxi hĩkamariko hĩtaniri
nireẽkiti. Atxiĩti hĩtaniri ! auikari Teoso sãkire, ininiã erekarinoka hĩkamako. Ata-
matakasaakirina erekari hĩkamakiti, ninoa auikari Teoso sãkire. Hĩkamakiti erekari
txĩkitakana auikinirina Teoso sãkire. Hĩsãkirenoka !itxĩkitakana auikinirina.
2 Maerekati himakamakanisaaki ikiniõtika, Teoso iteene hĩpaxitiniã ikiniõtika, iuasaaki
ninoa auikari Teoso sãkire atão inini.
3 Apanakini sito xinikapikari oiãko oõeretini, oro oĩtoã otakini, omãka ereri oieretakini,
oĩto ere inini ĩkapaninani oxinika. Sito erero !oxinikari ikaranani.
4 Sito erero oãkixinire ereri apaka. Hãkixinire ereri inakasaaki, ikara ereri !ixipoka-
pani. Hãkixinire ereri inakasaaki, !hĩtxitapiri hĩtaniri. Hĩkamari iua nireẽkiti. Teosomoni
apiaerekata hãkixinire ereri inini.
5 Kitxakapirĩka sitoãkini ererini, Teoso sãkire auiãkani, ikara atoko inakani. Ninoa
ãkixinire erekari, kotxi ikĩpitarina ĩtanirina sãkire.
6 Sara inakoro kamari Apraão sãkire iaõka. Oa kamari Apraão paniãtakiti, kotxi
oamoni oa auĩte itxaua Apraão. Sara anaakoro atoko hĩtxaua atãonoka hĩkaminiã,
himapĩkarauatakaniã.
7 Hĩte taniritxi, iua atokokana hĩxinikariko erekari hĩkaminana hĩtanoro. Hĩpaxitaroko
hĩtanoro, kotxi !katapararo. Oa apaka hĩtekata apakapariko Teoso sikakiti erekari. Iua
txĩkitakai hãuapinininiika hinini iuakata. Hĩtiretaroko hĩtanoro, ininiã Teoso kenakotariko
himisãkiretiniri iua.

Himisiritiko Pirena

8 Ia nisãkire mapotõkire nisãpiretai. Hĩxinikakiti ãtika xinikakiti atoko hĩtxako. Hiamonĩkakauako. Hĩtiretariko ãti, hĩtari hĩtiretini atokotxikana. Hĩkamariko erekari ãtimoni. !Hĩuikapeua.

9 Ãti kaminiãri maerekati hĩtemoni, ! hĩkamapiri maerekati iuamoni. Ãti misãkirepiretakasaakii, kona hĩte misãkirepiretapiri iua. Ãti kaminiãri maerekati hĩtemoni, iuasaaki hamanaãri Teoso sikiniri erekari iuamoni, kotxi Teoso paniãtai ikara atoko inakari hĩkamini, erekari Teoso sikakiti hĩte apaka apakapini ĩkapani.

10 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Pinirekiniãri pauini ereka inini, pinirekiniãri ikiniõtika pipoxokoniuatini, !pauiritapiri pisãkire maerekati inini. !Pimisirienetapiri ãti.

11 Pinirekiniãri pauini ereka inini, pitakanapariko maerekati pikamini. Erekarinoka pikamako. Pitakanapariko pineenamauatini. Pinirekariko kãkiti auini ereka inini.

12 Apiananiri nĩkatari kãkiti atão inakari kamakani. Teoso imisãkiretakasaakina, Teoso kenakotapitikari isãkirena. Txamari Apiananiri misiritari maerekati kamakani, itxa Teoso sãkire kitxakapirĩka.

13 Erekari hĩkamakasaaki, kãkiti !inirekari imisiritinii.

14 Atão inakari hĩkamakasaaki, kãkiti misiritiniãi, hãpakapariko erekari Teoso sikakiti. Ininiã !hĩpĩkapena ninoa. Maerekaxiniretinoka !hĩtxape.

15 Hãkixinireẽ hĩtxako: "Teosonoka niauĩte. Apiananiri itxaua. Iua nireẽkitinoka nikamako." Ikara atoko hĩtxako. Hãpaiaõkariko Teoso sãkire, isãkire iteene himarotini ĩkapani. Ininiã kãkiti pimainiãi: "Kinirepa hãuikari Teoso sãkire?" Iuasaaki himarotari hãpakapapiretiniri iua. Hãpakapapiretakasaakiri iua, !hĩtxitapiri. Hĩpaxitariko iua iuasaaki.

16 Hĩsãkirauatakasaaki, !hĩsãpiretapiri hãkixinire manirekakiniti. Hinirekariko erekari hãkixinire nireẽkiti hĩkamini. Apanakini misãkirepiretai. Ninoa atamatakasaakiri erekari hĩkamakiti Kristo paniãtakiti, ipẽtatari imisãkirepiretinii.

17 Teoso nirekiniãri hãtatsiirauatini erekari hĩkamini xika, ininiã erekari, kotxi iuasaaki hĩkamari erekari. Txamari hãtatsiirauatiniã himaerekani hĩkamini xika, !erekari, kotxi iuasaaki hĩkamari maerekati.

18 Xesosi Kristo ipina kãkiti maerekani imakatxakini ĩkapani. Iuasaaki iposope imakatxakiniri kãkiti maerekani. Iuaĩkana !atatsiirauataika kãkiti maerekani imakatxakini ĩkapani. Erekarinoka kamakari ipĩpe maerekati kamakani ĩkapani. Ipĩpe, Teosomoni ate anikini ĩkapani. Iĩto ipĩpe, iuaritika Erekari Matamatakoti txĩkitakari iua iuaĩkana auãki inini.

19 Iuasaaki Erekari Matamatakoti posotiireẽ isari ipĩkani auiniãtaãmoni. Iuaã kateia ãki ipĩkani aua. Iuaã isãpiretana Teoso misiritinina ninoa, kotxi iuaka kãiata.

20 Kitxakapirĩka ninoa ipĩkani, auãkipanika inakasaakina, !inirekarina Teoso paniãtakiti ikaminina. Iuasaaki Noee kamanãtari maporo. Teoso iãtapana imaerekanina itakanapinina ĩkapani. Txamari !itakanaparina. Iuasaaki poiãonoka !ipina. Oitonoka !ipina, xirataãtxi apokasaaki. Teoso nĩkatana ninoa imapinakani ĩkapani.

21 Ikara xirataãtxi hĩpatxisatiko atokokana. Hĩpatxisatiko oerekari kãkiti, Teoso makatxakapekai himapinakani ĩkapani. Hĩpatxisataãka hiĩtoãkiri txiko makatxakiko !ĩkapanini, kona maerekati hĩkamakiti makatxakiko ĩkapanini. Hĩpatxisatikosaaki, hĩtxari Teoso: "Nãkixinireẽ ninirekari nikaminiri ikinika pite nireẽkiti iaõka," hĩtxariko. Xesosi iuaĩkana õkitikasaakiua, imakatxakai himapinakani ĩkapani.

22 Iua kanapiriã Teoso tixinemoni. Uatxa iri kikomoni iitopãka. Iuaã Teoso nitiriakori, auĩtetxiakori, kaposotiirerini pakini auĩte itxaua. Ninoa ikinika kamari Xesosi paniãtakiti.

4

Hĩkamariko Ikinipoko Teoso Nireẽkiti

1 Xesosi atatsiirauata iĩtoã hĩte ĩkapani. Ininiã hinirekariko Xesosi xinikakiti iaõka
hĩkamini. Ikara atoko hinirekiniã, hĩxinikakiti sikataparatari hãkixinire. Kãkiti atatsiirau-
atakasaaki iĩtoã, !inirekaikari maerekati ikamini.
2 Ininiãkara ĩkorapokoriti auakasaaki, !inirekaikari maerekati iĩto nireẽkiti ikamini.
Ikamari Teoso nireẽkiti iaõka ikiniõtika.
3 Mitxi maerekati hĩkamakiti iaõpe. Mitxi Teoso sãkire mauiãkani nireẽkiti iaõka hĩkama.
Ikini sereti maerekati hĩkama iuasaaki. Iuasaaki hĩkamari ikini sereti hiĩto nireẽkiti.
Hinirekari ãti kãkiti ĩto. Hĩpoãta. Ikinipoko maerekati hĩkama hĩpoãtakasaaki. Hĩkamari
kiiniri maerekati. Hĩteosonetari kãkiti kamakiti, Teoso mauiritakiniti.
4 Ninoa Teoso sãkire mauiãkani txai: "Kinirepa kona hĩpotxitari ate kamakiti iaõka
hĩkamini? Peerekari akamakiti," itxaina. Ininiã ninoa nireẽkiti iaõka himanirekakani
xika, ninoa misãkirepiretai hĩte.
5 Txamari ãti õti ninoa apakapapiretariko Teoso, kotxi Teoso iposope isãpiretiniri
maerekati kamakani misiritiko. Isãpiretari kãkiti auãkipanika inakani, apaka kãkiti mitxi
ipĩkani.
6 Ininiã Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãkapeka kãkiti. Uatxa ninoa ipĩpe.
Auãkipanika inakasaaki, isãpiretaãka ninoamoni kãkiti misiritiko imaerekani xika.
Isãpiretaãka ninoamoni kãkiti kaminiri Teoso nireẽkiti ãkixinireẽ ikiniõtika.
7 Imakinika xipokini õti imatokotapeka. Ininiã kona hãuiritapiri hiĩto kaminiri
inireẽkiti. Araõkire hĩtxako, ininiã hĩposotari himisãkiretiniri Teoso.
8 Iteene hĩtiretakakauako. Ia apiata Teoso nirekakiti. Iteene hĩtiretakakauako, kotxi iteene
hĩtiretiniãri ãti, poião hĩxinikari maerekati ikamakiti.
9 Kãkiti apokasaaki hãapoko, hĩpoxokoniritika hãpakapanako. Kona hĩtsoatape hãkixinireẽ
ninoa apokini xika.
10 Hĩkinika hãpakapapekari imaroretxi Teoso parĩka hĩkamini ĩkapani. Ikara Teoso sikakiti
hĩtemoni. Ininiã ikara himaroreẽ hĩparĩkauata apanakini ĩkapani. Iuasaaki Teoso nitiri-
akori erekarini hĩtxaua. Hĩsikariko ãtimoni ikini sereti erekari Teoso sikakiti.
11 Hĩsãkirauatakasaaki, hĩsãpiretariko Teoso sãkire kãkitimoni. Himoianatakasaakiri ãti,
himoianatariko Teoso posotiireẽ, ininiã iuasaaki kãkiti txari Teoso: "Peerekai pite, kotxi
Xesosi Kristo nakitiakori atxaua," itxari Teoso. Ãtipirika ikinimane txapikari Teoso:
"Peerekai pite. Ikinipoko posotiiretxi aua pitemoni." Ameẽ.

Xesosi Sãkire Auiãkani Misiritiko

12 Nitiretakini, !hĩtikokape himisiritiko apokasaaki, kotxi ikara ataerekatai. Iteene
himisiritaãkako, kotxi ikara atoko inakari apokapitikako.
13 Iuasaaki hĩpoxokoniuatako, kotxi Xesosi atatsiirauatape, ininiã hĩte apaka atatsi-
irauatako. Xesosi kanapiriãkasaaki, peerekari iuasaaki. Hĩte atamatariko ikara, ininiã
iuasaaki iteene hĩpoxokoniuata.
14 Kãkiti xinitakasaakii hĩte, Kristo nakitiakori hininiua xika, hĩpoxokoniuatako, kotxi
iuasaaki himarotari Teoso aua hĩtekata. Himarotari Erekari Matamatakoti aua
hãkixinireẽ.
15 Kokaniri, kiĩtiriri, maerekati kamakari, aãpirena kamakari pakini !hĩtxapeuako. Ikara
atoko inakari hininiãua, apakatapitika hãtatsiirauatini, kotxi hãtatsiirauata maerekati
hĩkamini xika.
16 Iuaritika hãtatsiirauatiniã Xesosi sãkire hãuikini xika, ininiã iuasaaki erekapitikari. !
Hĩpẽtauatape. Hĩtxariko Teoso: "Peerekai pite, kotxi Xesosi nakiti nitxaua," hĩtxako.
17 Apokapeka Teoso anaakori misiritiko õti. Merepanika Teoso misiritari iua anaakori
imaerekanina xika. Teoso misiritiniãua ate isãkire auiãkani amaerekani xika, ininiã
Teoso iokanapirena erekari manirekakani mitekini !auari. Iteene imisiritana ninoa.
18 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Pamimari atão inakari kamakani sini Teoso tixinemoni. Ininiãkara Teoso manirekakani
mitekini, maerekati kamakani mitekini !auari. Imisiritaãkapitikanako,
itxa Teoso sãkire.
19 Apanakini atatsiirauata, kotxi Teoso nirekari atatsiirauatini. Ikara atoko
hãtatsiirauatiniã, iuaritika erekari hĩkamapanikako. Hãuikariko ikinipoko kamakari sãkire,
kotxi iua kamari ikinipoko isãkire iaõka.

5

Kõtãkikarerini, Ãtokoriakori Pakini

1 Kõtãkikareri nitxaua nota, ininiã nõtãkikai hĩte kõtãkikarerini. Nota atamatari Kristo
misiritiko. Ikanapiriãkasaaki, natamatari iua iotximere ikinimane auĩte inakasaakiua.
2 Ininiã nota õtãkikai hĩte. Hinĩkatanako Teoso sãkire auiãkani ereẽ. Soti auĩteakori
ipitikiri nĩkatini atokokana, hinĩkatana. Hĩsãpiretanako Teoso sãkire, kotxi ikara sikakien-
atari ninoa ãkixinire. Teoso sikana ninoa hĩtemoni hinĩkatinina ĩkapani. Atão hinirekariko
hinĩkatinina ninoa. Kona hĩtxape hãkixinireẽ: "!Ninirekari ninĩkatinina ninoa, iuaritika
ninĩkatana, kotxi ikara niparĩka." Kona hĩxinikapiri ikara atoko inakari. !Hĩparĩkauatape
txineiro hãpakapini ĩkapani. Hĩparĩkauatako apanakini himoianatini ĩkapani.
3 Ninoa auĩte atoko !hĩtxapeua. Teoso sikana ninoa hĩtemoni hinĩkatinina ĩkapani, soti
auĩteakori ipitikiri nĩkatini atokokana, ininiã erekari hĩkamako, hĩte kamakiti iaõka ninoa
kamini ĩkapani.
4 Ininiã ipitikiri apiari apokasaaki, Xesosi apokasaaki, hãpakapariko hĩparĩka ĩki.
Iuasaaki hãpakapariko saporiẽta atoko inakari. Ikara Teoso sikakiti peerero, ininiã
ikara apakapakani auapininiika. Atamatapikarina Teoso iotximere. Iuasaaki erekari
hãpakapakiti !ixipoka.
5 Hĩte ãtokoriakoripekana, hĩkamariko aneẽkani paniãtakiti. Hĩkinika, hi-
moianatakakauako. !Hĩuikapeua, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso iotokakari iuikakaniua kaminiri inireẽkitina. Iua sikari ikinipoko erekari
miuikakaniuamoni.
Itxa Teoso sãkire.
6 Ininiã hĩteka poiãotakauako, kotxi Teosonoka kaposotiireri. Iketo manapi Teoso iuikai
hĩte, erekari hĩkamakiti isãpiretiniri ikinimane.
7 Maerekaxiniretinoka hinakasaaki, imakinika himaerekaxinire hĩsãpiretariko iua.
Hĩsikariko himaerekaxinireni iuamoni, kotxi iua tiretai.
8 Kona hĩkamapiri hiĩto nireẽkiti. Araõkire hĩtxako, kotxi himokaiakari Satanasi inakori
ãkiti monõkori atoko itxa. Isaãpota initiniri ikiena.
9 Satanasi apokasaaki hĩtemoni, iteene hãuikariko Teoso sãkire. Iuasaaki
hĩtaparaxinireritika hãuako. !Himitekape. !Hĩkamapiri inireẽkiti. Himarotari hĩtariakori
ikini itixiti auakani atatsiitiniri imisiritikona hĩte atatsiirauatini atokotxikana.
10 Hĩte atatsiirauatako poiãonoka, eereka Teoso parĩka hãkixinireẽ iposope ikamini. Iua
sikataparaxiniretai. Iteene hãuikari Teoso sãkire iuasaaki. Satanasi !iposotari itxĩkitakinii
maerekati hĩkamini iuasaaki. Teoso, ikinipoko erekari sikakari, kamari ikara atoko
inakari hĩte ĩkapani. Iua akiritai itixine hĩsini, ãtipirika hãuini ĩkapani, iua iotximere
ãtipirika hãtamatini ĩkapani, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori hĩtxaua.
11 Ãtipirika ikinimane txari iua: "Peerekai pite." Ãtipirika ikinimane auĩte itxaua.
Ameẽ.

Petro Takapiretanapini

12 Sírasi moianatano ia niõkatsopatakiti axapitiri niõkatsopatini hĩte ĩkapani. Iua aĩtari. Iua
iteene auikari Xesosi sãkire. Niõkatsopata hĩte nisikataparaxiniretini ĩkapani. Ninirekari
himarotiniri atão asãpiretinii erekari Teoso sikakiti pirena. !Hĩtakanapapiriko erekari
Teoso sikakiti hĩtemoni.

13 Teoso nakitiakori, Papirónia sitatxiti auakani, xinikamanapitai hĩte. Teoso mereẽna
ninoa hĩte imereini atokotxikana. Marko, namarite atoko inakari, xinikamanapitai hĩte
apaka.
14 Haõkitakakasaakiua, himaratakakauako, kotxi hĩtiretakakaua. Teoso kamaerekax-
iniretai hĩte Kristo Xesosi sãkire auiãkani. Ameẽ.

2 PETRO
Petro Iuaĩkana Iokanatsopatakiti

1 Nota Simão Petro nitxaua. Xesosi Kristo nitiri, iua iokanatakiti nitxaua. Niokanatsopata hĩtemoni, kotxi hĩte auikari Xesosi Kristo sãkire, ate auikiniri atokotxikana. Peerekari iua sãkire aãuikini. Aãuikari iua sãkire, kotxi atãonoka kamakari itxaua. ATeosone, amaerekani makatxakakari itxaua Xesosi Kristo.
2 Himaroãpotakasaakina Teoso, aãuĩte Xesosi pakini, hãpakapari ikinipoko erekari ninoa sikakiti. Itori hãpakapa. Ninoa iteene kamaerekaxiniretai hĩte.

Erekari Akamini

3 Teoso posotiireẽ isikaua imakinika anireẽkiti ĩkorapokoriti aãuini ĩkapani, Teoso paniãtakiti akamini ĩkapani. Aãpakapari iua posotiire, iua aimarotakasaaki. Iua akiritaua iua nakitiakori aniniua ĩkapani. Aãpoka iuamoni akiritakasaakiua, kotxi peerekari iua. Aãpoka iuamoni, kotxi erekarinoka ikama.
4 Ikara atoko ininiã, isikaua apia erekari isikaenetakiti. Isikaenetakiti anirekakiti apiari. Ikamaenetari ikamakiti erekari ikaminaua. Teoso nirekari ikara atoko ikaminiãua, atão inakarinoka akamini ĩkapani, atão inakarinoka Teoso kamini atokotxikana. Kristo sãkire mauiãkani nirekari maerekati iĩtona nireẽkiti ikaminina. Hĩte !inirekaikari ninoa nireẽkiti iaõka hĩkamini, ininiã ikara maerekati !inokai hĩte.
5 Ininiã ikinika hãkixinire taparaã hãuikariko Teoso sãkire. Hãuikiniãri Teoso sãkire, hĩkamariko erekarinoka. Erekarinoka hĩkaminiã, hinirekariko Teoso sãkire iteene himarotini.
6 Iteene himarotiniãri Teoso sãkire, hiĩto auĩte hĩtxauako. Hiĩto auĩte hininiãua, himĩteenekariko himisiritiko. Himisiritiko himĩteenekiniã, hĩkamariko erekari Teoso kaminiri atokokana.
7 Hĩkaminiãri erekari Teoso kaminiri atokokana, hĩtiretanako hĩtariakori, Teoso sãkire auiãkani. Hĩtariakori, Teoso sãkire auiãkani, hĩtiretiniã, hĩtiretari ikinimane.
8 Ikara atoko hininiã, ikara atoko apiaãpotiniã, aãuĩte Xesosi Kristo himarotakasaaki, erekari hĩparĩka iua ĩkapani. Iuasaaki makamareti atoko !hĩtxapeuako. Himinariko ito kãkiti Kristomoni isãkire auikinina ĩkapani.
9 Ikara erekari mauakaniã hĩtemoni, mõsiãreni atoko hĩtxaua. !Himarotari atão inakari. !Hĩxinikari Teoso kamakiti katana. Himaxinĩkaretapekari Xesosi makatxakiniri himaerekani mitxi hĩkamakiti.
10 Ininiã nitariakori, ikara atoko !hĩtxapeko. Hĩkamariko ikinipoko Teoso paniãtakiti, ininiã iteene himarotari Teoso akiritinii inakitiakori hininiua ĩkapani. Iuasaaki himarotari Teoso mereinii hĩte iua anaakori hininiua ĩkapani. Ikara atoko inakari hĩkaminiã, !hĩkamari maerekati.
11 Ikara atoko hĩkaminiã, Teoso ipoxokoniritika apakapai hĩte aãuĩte Xesosi Kristo auĩtetxi ininiãtaãua hãuini ĩkapani. Iuaã Xesosi, amaerekani makatxakakari, ãtipirika ikinimane auĩte itxauako.

Atão Inakari Teoso Sãkire

12 Ninirekari ikara noerekakiti ãtipirika nisãpiretinii. Himarotapekari ikara noerekakiti, iuaritika iuaĩkana nisãpiretai. Hĩte imarotari ikara noerekakiti atão inini, iuaritika kona nitakanapari ikara nisãpiretinii.
13 Nota auapanika ninakasaaki, notamoni atãopitika nitxĩkitakinii hĩte ikara noerekakiti hĩxinikini.
14 Kotxi nimarotari paĩtiki nipinini. Aãuĩte Xesosi Kristo oerekapekano paĩtiki nipinini.
15 Ininiã uatxa Teoso sãkire nisãpiretapikai, ininiã kona himaxinĩkaretari noerekakiti nipĩkasaaki.

16 Asãpiretai aãuĩte Xesosi Kristo posotiire. Asãpiretai iua iuaĩkana kanapiriini. Ikara
asãpiretakiti hĩtemoni kona kãkiti sãkireni. Kona kãkiti kimarorerini xinikakitini asãpiretai.
Atão inakari ate sãpiretai hĩte, kotxi ateka atamatari Xesosi ikinimane auĩte ininiua.
17 Aĩri Teoso oerekari iuikiniri iua. Oerekari iua ereka inini, kotxi itxari iua: "Ere
namarite, nitiretakiti. Iua iteene kamapoxokonitano," itxa Teoso kaposotiireri.
18 Ateka kenakotari ikara Teoso sãkire, itixineẽ isãkirauatakasaaki. Iuasaaki ate aua
Xesosikata õtanoxiratari Teoso nakiti nopini.
19 Ininiã aimarotapitikari Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti kitxakapirĩka atão inini.
Himixinikariko ninoa sãpiretakiti. Ninoa sãpiretakiti tirikapi ipiã iopinikini atoko itxa,
kãkiti sinimoni atamatini ĩkapani, kotxi axinikasaakiri ninoa oerekakiti, aimarotari atão
inakari, atão minakati pakini. Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti hĩxinikiniritika Xesosi
kanapiriãko. Iuasaaki iua txĩkitakai Teoso iteene himarotini. Iuasaaki atokatxi ponikini
atoko itxa Xesosi apokini. Iõriki ĩkanõkapanika pokĩkini atoko itxa iuasaaki Xesosi apokini.
20 Merepanika ninirekari iteene himarotiniri Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti
Teoso sãkire iõkatsopatakoriã. Kona ninoa sãkireni. Kona ninoa xinikakitini.
21 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani kona iõkatsopatari kãkiti nireẽkiti sãkiretxiti.
Erekari Matamatakoti txĩkitakari kãkiti Teoso nakitiakori sãpiretiniri atão inakari Teoso
sãkire.

2

Atão Minakati Oerekakani

1 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani auakasaaki, auari apaka atão minakati
oerekakani. Iua atokotxikana uatxa aua atão minakati oerekakani hĩte sauaki. Kãkiti
mimarotakanisaakiri, oerekari atão minakati. Kona erekari ninoa oerekakiti. Na atão
ninoa oerekari Teoso sãkire. Ninoa !auikari Apiananiri ipinini kãkiti ĩkapani Teoso
iĩkitxitini ĩkapani. Ikara xika mokatanitika Teoso xipokanako ninoa.
2 Itori kãkiti auikari isãkirena, ininiã ikamarina ninoa kamakiti atokokana. Ikamarina
maerekati iĩtona nireẽkiti, maerekati ninoa kamini atokotxikana. Ininiã ikara xika,
apanakini misãkirepiretari Teoso sãkire atão inakari auikiko.
3 Kapotxinanirini ninoa atão minakati oerekakani. Isãkirena atão minakati xika,
imisirienetai. Ninoa nireẽkiti iaõka ikaminiina hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãpiretapekari
imisiritinina ninoa imaerekanina xika. Ixipokinina õti paĩtiki apokapitikako. Teoso !
imaka. Ninoa xipokini õti apokapitikako.
4 Teoso nitiriakori iaxiti auakani kamakasaakiri maerekati, imisiritana. !Auiritana
imitekinina. Iokanatana maerekani misiritikoãtaã. Iuaã itakana kateia ãki ipiaã. Iuaã
iãtaparina Teoso misiritinina ninoa imaerekanina xika.
5 Kitxakapirĩka Teoso xipokari ikinimane kãkiti iua nireẽkiti manirekakani xirataãtxiã.
Teoso !auiritana ninoa mitekini. Noee, apikomoni setxi kãkitikata nĩkataãka. Ninoanoka
!xipokaãka. Iua nĩkatari Noee, kotxi atão inakari sãpiretakari itxaua.
6 Apaka ixipokari Sotoma sitatxiti auakani, Komoha sitatxiti auakani pakini arikatxiã.
Atapaninoka kaikota iuasaaki. Ininiã ikara pinitari kãkiti Teoso nireẽkiti manirekakani.
7 Iuasaaki Teoso makatxakari Aroo inakori imapinakani ĩkapani, kotxi erekari ka-
makari itxaua. Maerekati kamakani txĩkitakari Aroo matinaniuatini, kotxi ikiniõtika iua
atamatari maerekati ninoa kamakiti, maerekati ninoa ĩto nireẽkiti. Itxiko atoko itxa
ninoa kamakiti.
8 Aroo, atão inakari kamakari, aua ninoa sauaki. Ikiniõtika atamatari maerekati
ninoa Teoso paniãtakiti manirekakani kamakiti. Ikiniõtika ikenakotari maerekati ninoa
sãpiretakiti. Ininiãkara ãkixinireẽ Aroo maerekaxiniretinoka itxa ninoa maerekani xika,
kotxi iua ãkixinireẽ inirekari atão inakarinoka ikamini.
9 Ikara atoko ininiã, Apiananiri imarotari iua nireẽkiti nirekakani imakatxakini
imisiritikosaakina. Iua apaka imarotari imisiritiniri atão minakati kamakani uatxa.

Apaka imarotari imaĩkinina ninoa, kãkiti misiritiko sãpiretiko õtisaaki imisiritinina
ĩkapani.
10 Iteene Teoso misiritari kãkiti, maerekati iĩto nireẽkiti kamakani. Ninoa maerekani
txikotari ninoa ãkixinire. Apaka iteene imisiritari auĩtetxi paniãtakiti makamakani.
Ninoa atão minakati oerekakani iteene iuikaua. !Ipaxitarina ãti. !Ipĩkarina
imisãkirepiretinirina iaxiti auakani.
11 Teoso nitiriakori iaxitikini iteene kaposotiireni. Apiataparatana ninoa. Iuaritika
Teoso nitiriakori !apoĩtana ninoa atão minakati oerekakani. !Imisãkirepiretana Teoso
apisatoõ.
12 Ninoa atão minakati oerekakani misãkirepiretari ikinika imimarotakinitina. Kax-
ipiri ĩtopa auakari atoko itxana, kotxi ikamarina iĩtona nireẽkitinoka. Kaxipiri ĩtopa
auakari iponaniã, eereka imaĩkaãka, oka inaãka. Iua atokokana ninoa atão minakati
oerekakani xipokaãkako imaerekanina xika.
13 Ininiã ninoa misiritaãka, kotxi na atão ninoa kamakiti. Kona ĩkanõkananini ikama-
rina maerekati. Ipotxitarina maerekati iĩtona nireẽkiti ikaminina pokamara, ikinimane
atamatini ĩkapani. Ninoa kamapikari maerekati, iuaritika apotiitauana hĩtekata kiiniri
Teoso ĩkapani hĩkamakasaaki. Ininiã apanakini !auikari hĩte sãkire ninoa maerekani xika.
Itxiko mãkatxi kasarori nopinikiri atoko itxana ninoa. Karõtxi kãkiti toõã auakari atoko
itxana ninoa.
14 Inirekapikarina sito ĩtanoro minakotokatika isirĩkinina. Kona iposotarina
iotokakinirina maerekati ikaminina. Anikarina kãkiti mataparaxinireni, maerekati
ikaminina ĩkapani. Kapotxinanixinirena ninoa. Ininiã Teoso misiritapitikanako ninoa.
15 Ninoa osipikari kimapori atão inakari. Ipĩpinanakana. Ikamarina maerekati Paraão
inakori maerekani atokokana. Iua Paraão, Peoo inakori ãkiri. Kitxakapirĩka aua. Iua
nirekaro txineiro maerekati ikamini ĩkapani.
16 Txamari ipira txitari iua imaerekani xika, kotxi Teoso txĩkitakari poho sãkirauatini
kãkiti sãkirauatini atokokana. Ininiã ipira iotokakari iua atão minakati sãpiretakari
kaminiri maerekati miĩkiteti.
17 Ninoa atão minakati oerekakani !iposotari ikaminirina ikamaenetakitina. Aariko
ãparaã mauakiniti atoko itxana. Kãkiti nirekari ãparaã, txamari !auari. Katxiãri ĩtima
anikakiti atoko itxana ninoa. Kãkiti nirekari ãparaã kipini, txamari !ikipa. Teoso mereẽri
ipiaãtaã ninoa ãtipirika kaikotini ĩkapani. Kãkiti atamarauatini iuaãtaã !auari.
18 !Kiĩkiteri ninoa sãkire. Iuikauana isãkirauatakasaakina. Isãpiretarina kãkiti, erekari
akaminiri aĩto nireẽkiti. Ininiã isikanireõtari kãkiti ikara maerekati ikamini. Imisirienetarina Teoso sãkire poiãopanika auiãkani. Ninoa !okananipanikani auikari Teoso sãkire.
!Okananipanikani imarotarina atão inakari. Atão minakati oerekakani sikanireõtana
ninoa ikara maerekati ikaminina.
19 Itxana: “Kateia ãki auakani atoko hĩtxaua. !Erekari ikara atoko hinini. Hĩkamariko
hinirekakiti. Ininiã ikara atoko hĩkaminiã, hĩsikakaãka,” itxana. Txamari ninoaka kateia
ãki auakani atoko itxauana, kotxi ninoa !iposotari itakanapinirina imaerekanina.
Imaerekanina iauĩtena itxaua, kotxi ikamarina imaerekanina paniãtakitinoka.
20 Mitxi ninoa imarotari Apiananiri Xesosi Kristo sãkire, kãkiti maerekani makatx-
akakari sãkire. Iuasaaki ninoa iotokakari ikaminirina Xesosi sãkire mauiãkani kamakiti,
kãkiti xinire maerekati inini txĩkitakakari. Txamari eereka iuaĩkana ikamarina ikara
maerekati. Eereka !iposotaikarina ikara maerekati itakanapinina. Ininiã uatxa apiata
imisiritikona.
21 Erekamariko atão inakari kamiko ninoa mimarotakanimako, kotxi ninoa imaro-
tari, iuaritika !inirekaikarina Teoso paniãtakiti, iua iokanatakini sãpiretakiti. Uatxa
ninoa misiritiko apiata.
22 Atãopitikara kitxakapirĩka sãkiretxiti:
Anãpa kanapiriã okanakakitimoni onikiniri ĩkapani. Irari ipitikiri arokakito kanapiriã
iãropemoni osirĩkini ĩkapani.

Ininiã iuaĩkana ninoa atão minakati oerekakani kamari maerekati, mitxi ninoa takanapakiti.

3

Apiananiri Kanapiriini

1 Nitiretakini, mitxi niokanatsopatapeka hĩtemoni. Iuaĩkana niõkatsopatari ia aãtsopa. Imakinika niõkatsopata, kotxi ninirekari hĩte iuaĩkana hĩxinikiniri erekari mitxi himarotakiti.

2 Ninirekari hĩxinikiniri Teoso sãkire sãpiretakani sãkire kitxakapirĩka, kotxi Teoso nakitiakori itxauana. Apaka ninirekari hĩxinikiniri ate paniãtakiti, kotxi Apiananiri iokanatakini atxaua. Kãkiti maerekani makatxakakari iokanatakini atxaua.

3 Merepanika himarotariko ia: Imapotõkire õti takote auako kãkiti Teoso sãkire napetakani. Ninoa kamari maerekati iĩtona nireẽkiti.

4 Ia atoko itxanako: "Ĩtapari iua? 'Nikanapiriãko,' itxa iua. Txamari kona apoka. Aãtokiriakorini ipĩkasaakipanika, itixi kamikosaakipanika iuatxikana. Mitxi itixi, uatxa iuatxikana," itxana.

5 Ninoa nirekari imaxinĩkaretinirina Teoso kamakiti kitxakapirĩka auakari, kotxi Teoso txĩkitakari iaxiti apiko nopinixiti auini isãkireẽ. Apaka ikamari itixi ãparaã kamakori. Ikamari itixi ãparaã sauaki.

6 Apaka ninoa maxinĩkaretari ia: Teoso iokanatari iua ãparaã, ininiã xirataãtxi xipokari itixi mitxi auakari, ikinimane kãkiti iuasaaki auakani apaka.

7 Uatxa isãkireẽ inĩkatari iaxiti apiko nopinixiti, itixi pakini arikatxi xipokiniri ĩkapani. Imakinika inĩkatiniritika Teoso manirekakani misiritiko isãpiretako. Iuasaaki ninoa xipokaãkako. Iuasaaki ixipokari iaxiti apiko nopinixiti, itixi pakini.

8 Nitiretakini, kona himaxinĩkaretapiri ia nisãkire: Teosomoni ãti õti, mio anokanani atokotxikana itxa. Iuamoni mio anokanani, ãti õti atokotxikana itxa.

9 Apiananiri kamapitikari ikamaenetakiti. Apanakini kãkiti xinikari ! katimari ikaminiri ikamaenetakiti. Kona ikara atokoni. Iãtapari kãkiti auikiniri isãkire, kotxi ! inirekari kãkiti sini imisiritikomoni. Inirekari ikinimane takanapiniri imaerekani.

10 Apiananiri kanapiriãkasaaki, kiĩtiriri ĩkanõka apokini atokokana. Iua apoka kãkiti mimarotakanisaakiri. Iuasaaki iaxiti apiko nopinixiti ereẽkoka itaparakieneritika. Iuasaaki ikinipoko xipokaãka arikatxiã. Iuasaaki iteene ipataka aua. Imakinika itixi xipokako iuasaaki.

11 Ikara atoko itxako ikinipoko xipokini, ininiãkara natokopa itxa hãuini ikiniõtika ereka hinini? Erekarinoka hĩkamako ikiniõtika, kotxi iua nakitiakori hĩtxaua. Teoso nireẽkitinoka hĩkamako ikiniõtika.

12 Iuasaaki hiãtapari hĩpoxokoniritika Teoso keto apokini. Iteene hinirekariko ikara õti apokini. Iuasaaki iaxiti apiko nopinixiti xipokaãka arikatxiã. Ikinika iãkokako kapatakari xika.

13 Iuaritika aiãtapari iaxiti apiko nopinixiti amaneri, itixi amaneri apaka atão inakari kamakani ĩkapani. Ikara atoko inakari Teoso sikaenetakiti.

14 Ininiã nota tiretakini, hinirekasaakiri Xesosi kanapiriini õti apokini, iteene hĩparĩkauatako maerekati himakamakani ĩkapani. Ininiã iua kanapiriãkasaaki, iua imarotari himakamakaniri maerekati. Iuasaaki imarotari hĩkerokiniri ! auari. Iuasaaki imarotari erekaxinire hinini.

15 ! Katimari iua kanapiriini, kotxi iãtapari kãkiti takanapiniri maerekati ikamakiti, imisiritiko mapokakani ĩkapani. Iua atokokana aĩtari atiretakiti Paoro iõkatsopata hĩtemoni Teoso imaroreẽ.

16 Ikinika Paoro iokanatsopatakitiã isãpiretari Apiananiri kanapiriini õti Teoso imaroreẽ. Ipixini iua iõkatsopatakiti pamimari kãkiti imarotiniri ĩkapani. Aua kãkiti miĩkiteni. ! Apakata aãuikiniri ninoa sãkire. Kãkiti ikara atoko inakani oerekari Paoro

iõkatsopatakiti, apanakini Teoso sãkire iõkatsopatakori pakini, txamari na atão ninoa sãpiretakiti. Ipinimoni ninoa oerekakiti. Imamakarina Teoso sãkire, ininiã ikara xika ixipokaãkanako.
17 Nitiretakini, himarotapekari pamonõkoniri ninoa atão minakati oerekakiti. Ininiã araõkire hĩtxako. Kona hãuikapiri Teoso sãkire kerokakani sãkire, kotxi Teoso paniãtakiti makamakani itxauana. Kona hĩtakanapapiri Teoso sãkire atão inakari, uatxa iteene hãuikakiti.
18 Ikiniõtika himarotariko ikinipoko erekari aãuĩte Xesosi Kristo sikakiti hĩtemoni, amaerekani makatxakakari sikakiti hĩtemoni. Ikiniõtika himaroãpotariko iua. Ninirekari ikinimane uatxa sãpiretiniri iua: “Peerekai pite.” Ninirekari ikinimane ãtipirika sãpiretiniri iua: “Peerekai pite.” Ameẽ.

1 XOÃO
Merepanika Xoão Iokanatsopatakiti

Xesosi "Teoso Sãkire" Inakori

1 Nota iõkatsopata hĩte ĩkapani, iua "Teoso sãkire" inakori asãpiretini ĩkapani. Ãtipirika
auakari itxaua. Itxĩkitakari ikinipoko auãki inini. Itixi kamiko apisa iua aua. Atera
kenakotari isãkire. Aõkiã ate atamatari iua. Auakoã amaãtakari iua. Ininiã atãopitika ate
imarotari iua.
2 Iua ikinipoko auãki inĩkitaãkari. Iuaka oerekaua atemoni. Ate imarotapekari iua,
ininiã asãpiretai aãtamatakiti, akenakotakiti pakini. Ate sãpiretai hĩte iua ãtipirika auakari,
kãkiti auãki inĩkitaãkari, ininiã kãkiti auapikako Teosokata. Iua Xesosi Kristo inaãka
akiritiko. Iua aua irikata, Teosokata. Iuaka oerekaua atemoni. Aãtamatari iĩto.
3 Ate sãpiretai hĩte aãtamatakiti, akenakotakiti pakini, amoianatakakiniua ĩkapani. Atão
nisãpiretai. Amoianatakakaua Teosokata, Xesosi Kristo pakinikata.
4 Ia sãkiretxiti aiokanata hĩtemoni, iteene hĩpoxokoniuatini ĩkapani.

Teoso Pokamara Atoko Itxa

5 Teoso pokamara atoko itxa, kotxi maerekati !ikama. Ipiã !auari Teoso auiniãtaã,
kotxi maerekati !ikama. Ikara iokanapirena imi sãpiretaua ate. Ininiã ate sãpiretai hĩte.
6 Maerekati akamakasaaki, ipiaã auakani atoko atxa. Iuasaaki, "Teoso amoianata,"
aniniã, paxirari asãkire. Kona atão akamakiti iuasaaki.
7 Teoso aua ikamaraã, kotxi erekarinoka ikama. Ate ikamaraã aãuiniã Teoso atoko
aniniã, erekarinoka akaminiã, ininiã ate Teoso sãkire auiãkani moianariakori atxaua,
ininiã amoianatakakaua. Ikamaraã aãuiniã, Teoso arokaua Xesosi arẽkaã. Imakatx-
akari ikinika maerekati akamakiti, kotxi imi Xesosi Kristo ipina ate ĩkapani. Iarẽka
xikepoakata ate maerekani imakatxakini ĩkapani.
8 "Na nota kamari maerekati," aniniã, ateka misirienetaua. Ikara atoko aniniã, ate !
imarotari atão Teoso sãkire aãkixinireẽ.
9 Amaerekani Teosomoni asãpiretiniã, iua makatxakapitikari amaerekani. Oeretari
ate ãkixinire. Imakatxakari ikinipoko amaerekani. Ikamari ikara atoko, kotxi imakatx-
akaenetari amaerekani. Ikamapitikari ikamaenetakiti. Ikamapikari atão.
10 "Uatxapiima maerekati !nikama," pininiã, pitemoni Teoso sãkire paxirari atxiĩti?
Kotxi Teoso txapekari kãkiti: "Maerekati kamakari kãkiti." "Maerekati ! nikama,"
pininiã, !pimarotari Teoso sãkire pãkixinireẽ. !Pikamari Teoso sãkire iaõka iuasaaki.

2

Kãkiti Teoso Atão Imarotakari

1 Namariteni nota tiretakini atoko hĩtxaua hĩte. Ikara niõkatsopata, maerekati hi-
makamakani ĩkapani. Maerekati akamakasaaki, masãpiretari Xesosi Kristo. Aĩri Teoso
misãkiretakari itxaua Xesosi. Atão inakarinoka kamakari itxaua iua. Iua misãkiretari
Teoso ate ĩkapani, amaerekani imakatxakini ĩkapani.
2 Iua makatxakari maerekati akamakiti. Kona ate maerekaninanini imakatxaka.
Ipina ikini itixiti auakani maerekani imakatxakini ĩkapani.
3 Teoso paniãtakiti akĩpitiniã, atão aimarotari Teoso.
4 Teoso paniãtakiti makĩpitakati, "Nota imarotari Teoso," inakari, paxirari isãkire.
Ãkixinireẽ !imarotari atão inakari Teoso sãkire.
5 Teoso sãkire kĩpitakari iteene tiretari Teoso. Kininiãpa aimarotatari iua nakiti
aniniãua?

6 Akamakiti ikiniõtika Xesosi kamakiti atokokana akaminiã, iuasaaki aimarotari
Teoso nakiti aniniãua. "Teoso nakiti nitxaua," pininiã, pikamariko Xesosi kamakiti
atokokana.

Iteene Matiretakakaua

7 Nitiretakini, Apiananiri paniãtaua atiretakakiniua. Ia paniãtxi niõkatsopatakiti
hĩtemoni, kona amaneriikani. Hĩkenakopiretapekari ikara paniãtxi merepitipanika Xesosi
sãkire hĩkenakotakasaaki. Iuasaaki hĩkenakotari ikara paniãtxi hĩtiretakakiniua tĩkane. Ikara
paniãtxi kitxakapirĩkari itxaua. Hĩkenakotapekari ikara paniãtxi.
8 Iuaritika ikara paniãtxi amaneri itxaua. Xesosi kĩpitari ikara paniãtxi, kotxi itiretari
kãkiti. Hĩte apaka tiretari kãkiti, ininiã aimarotari ikara paniãtxi ereka inini. Ininiã
ipiã napaãpota, kotxi kãkiti imaroãpotari atão Teoso sãkire. Atão inakari kãkiti imaro-
takasaaki, pokamarari atoko itxa kãkiti ãkixinireẽ.
9 "Pokamara naua," pininiã, txamari iuasaaki pomanatari pitari Xesosi sãkire auiãkari,
ikara atoko pininiã, uatxapiima ipiaã pauapanika.
10 Pitari Xesosi auiãkari pitiretiniã, pokamara pauapitika. Ininiã erekari pãkixinire,
ininiãkara pãkixinireẽ auakari kona txĩkitakai maerekati pikamini.
11 Pitari Xesosi sãkire auiãkari pomanatiniã, ipiaã auakari atoko pitxaua. Iuasaaki
pitĩpokotapika ipiaã. !Pimarotari pisinimoni. Mõsiãreti atoko pitxaua, kotxi !apakata
patamarauatini ipiã xika.
12 Namariteni nota tiretakini, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi Xesosi makatxakapekari
himaerekani, kotxi kãkiti maerekani makatxakakari itxaua.
13 Hĩte irĩtxiakoripekana, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi hĩte iteene imarotari Xesosi, itixi
kamikosaaki auapeka inakari.
Hĩte ãtokoriakoripekana, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi homitikapekari Satanasi
hĩtapararitika.
Namaritenipekana, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi himarotari aĩri Teoso.
14 Hĩte irĩtxiakoripekana, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi himarotari Xesosi. Itixi
kamikosaaki auakaripeka itxaua.
Hĩte ãtokoriakoripekana, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi pataparari hãkixinire. Teoso
sãkire auapika hãkixinireẽ. Homitikapekari Satanasi hĩtapararitika.

!Hinirekapiri Itixi Auakani Nireẽkiti

15 Itixi auakani nireẽkiti atoko inakari !hinirekape, kotxi ninoa nirekari maerekati
ikaminina. Hĩtiretiniãri ninoa kamakiti, !hĩtiretari aĩri Teoso.
16 Maerekati kãkiti kamakiti ia atoko itxapaniko: Inirekarina maerekati iĩtona
nireẽkiti ikaminina. Inirekarina maerekati okina nireẽkiti ikaminina. Iuikauana,
katii ininiãuana. Iuikarina ikamakitina. Ikara maerekati kãkiti kamakiti potorika
ĩkorapokoriti. Kona Teosomonikirini ikara.
17 Itixi xipokako. Ikinipoko tiitxi kãkiti nireẽkiti apaka xipokako. Kãkiti Teoso nireẽkiti
kamakarirako !ixipoka. Auapininiika Teosokata.

Kristo Omanatakani

18 Namariteni nota tiretakini, itixi xipokini õti katananapanoka apoka. Kristo
omanatakani auĩte apokako itixi xipokini õti apisa. Ikara himarotapeka. Uatxa Kristo
omanatakani itomane apokapeka. Ikara atoko ininiã, aimarotari itixi xipokini õti
takotepeka inini.
19 Ninoa Kristo omanatakani, mitxi atekata apotiitaua, Teosokata aãpotiitakasaakiua.
Txamari ninoa !auikari Xesosi sãkire ate auikiniri atokokana, ininiã ninoa sipe. Ninoa
atão Xesosi sãkire auikaãkamako, atekata ikaikotapikamanako. Itakanapaua, kotxi ate
auikari Xesosi sãkire. Ninoa !auikari.
20 Teoso, erekarinoka kamakari, sikapekai hĩte Erekari Matamatakoti himoianari
tĩkane. Ininiã hĩte imarotari atão inakari Xesosi sãkire.

21 Hĩte imarotari atão inakari Xesosi sãkire, iuaritika niõkatsopata hĩtemoni. Niokanatsopata hĩtemoni, kotxi himarotari atão inakari. Paxiene kamakari !imarotari atão inakari sãkiretxiti.
22 Natokopa itxa iua paxiene kamakari? Paxiene kamakari txari: "Xesosi kona Teoso mereẽkitini." Kãkiti ikara atoko inakari Kristo omanatakari itxaua iua. Iua !inirekari aĩri Teoso. Imi apaka !inireka.
23 "Xesosi kona Teoso ãkirini" inakari, na kaikota Teosokata. "Teoso ãkiripitikara Xesosi" inakarirako kaikotapitikako Teosokata.
24 Hãuiritariko merepitipanika Xesosi sãkire hĩkenakotakiti kaikotini hãkixinireẽ. Ikara kaikotiniã hãkixinireẽ, Teoso ãkirikata hĩkaikotapikako. Aĩri Teosokata hĩkaikota apaka.
25 Xesosi sikaenetapekaua aãuapinininika anini Teosokata.
26 Niõkatsopata hĩte nõtãkikini ĩkapani, kotxi aua kãkiti Xesosi hĩtakanapini nireẽkani.
27 Erekari Matamatakoti, Xesosi sikakiti, auapanika hĩte ãkixinireẽ, ininiã hĩte na nirekari ãti koerekareri. Iua Erekari Matamatakoti oerekai ikinipoko. Iua oerekakiti atãopitika. Kona paxieneni iua. Ininiã hĩkaikotako Xesosikata, Erekari Matamatakoti oereẽkiti hĩkĩpitini.
28 Ininiã namariteni nota tiretakini, himoianatapikariko Xesosi. Ininiã uaimoni ikanapiriãkasaaki, hĩpĩkarauatini !auari. Ininiã na hĩpẽtauata haõkitakasaakiri iua.
29 Xesosi kamari atão inakarinoka. Ikara himarotapeka. Ininiãkara himarotari, kãkiti atão inakarinoka kamakani Xesosi anaakori ininiuana.

3

Teoso Anaakori

1 Aĩri Teoso iteene tiretaua ate. Hĩxinikariko iua tiraõki. Iua iteene tiretaua ate, ininiã, "Namariteni," itxaua ate. Ari, atãopitikara Teoso anaakori atxaua. Ninoa Teoso anaakori minakaniua !auikari Teoso anaakori aniniua, kotxi ninoa !imarotari Teoso.
2 Nitiretakini, Teoso anaakori atxapekaua uatxa. Eereka !aimarotari kanatokoako atxapaniko. Ia aimarotapitika. Xesosi kanapiriãkasaaki, Xesosi atoko atxapekauako, kotxi iuasaaki aãtamatariko iua.
3 Kãkiti ikara auiãkani, !inirekarina maerekati ikaminina, kotxi Xesosi !ikamari maerekati.
4 Maerekati kamakari !ikamari Teoso paniãtakiti. Amakamakanisaakiri Teoso paniãtakiti, iuasaakipeka akamari maerekati.
5 Himarotari Xesosi apokapeka ĩkorapokoriti maerekati akamakiti imakatxakini ĩkapani. Xesosi !ikamari maerekati.
6 Kãkiti Xesosi ãtipirika moianatakari !inirekaikari maerekati ikamini. Iua ãtipirika maerekati kamakari !aõkitapanikari Xesosi. !Imarotapanikari Xesosi.
7 Namariteni nota tiretakini, !hãuiritapiri apanakini misirienetinii hĩte. Atão inakarinoka kamakari kamapitikari Teoso nireẽkitinoka, Xesosi kaminiri atokokana, kotxi Xesosi kamari atão inakarinoka.
8 Ãtipirika maerekati kamakari Satanasi nakiti itxaua, kotxi Satanasi kamapikari maerekati. Itixi kamikosaakipekara ikamaãpokatapitiporiri maerekati. Uatxa ikamapanikari. Teoso ãkiri apoka ĩkorapokoriti maerekati Satanasi parĩka ixipokini ĩkapani.
9 Teoso anaakori !inirekaikari maerekati ikaminina, kotxi Teoso aua ãkixinireẽna. Ininiã !iposotarina maerekati ikamaãpotinina, kotxi iritarina Teoso.
10 Ininiã kipa Teoso anaakori txataua? Atão inakarinoka kamakanira Teoso anaakori txaua. Ãti tiretakanira Teoso anaakori txaua. Ininiã kipa Satanasi anaakori txataua? Erekari makamakanira Satanasi anaakori txaua. Ãti matiretakanira Satanasi anaakori txaua.

Kãkiti Tiretakakiniua Pirena

11 Matiretakakaua. Merepitipanika Xesosi sãkire hĩkenakotakasaaki, hĩkenakotari ikara
õtãkipirenatxi, hĩtiretakakiniua.
12 Kaiĩ inakori atoko !hĩtxape. Maerekatinoka kamakari nakiti itxaua iua Kaiĩ.
Satanasi nakiti itxaua. Kaiĩ okari atão itarika. Kixikapa okari? Ixikotiniri xika okapiri,
kotxi itari kamari erekarinoka. Kaiĩ kamari maerekatinoka.
13 Nitariakori, Xesosi sãkire mauiãkani omanatakasaakii hĩte, !hĩtsorĩkaãtapeko.
"Kixikapa ninoa omanataua ate?" !hĩtxapeko, kotxi ikara atoko inakari apokapitikako.
14 Atiretiniãri aĩtariakori Xesosi sãkire auiãkani, aimarotari !apinaika. Aãuapininiika
Teosokata. Matiraõkiti ãkixinire ipĩkari atoko itxa.
15 Kãkiti itari omanatakari, Xesosi sãkire auiãkari omanatakari, kokaniri atoko itxaua.
Himarotari kokaniri !auari ãtipirika Teosokata.
16 Xesosi Kristo ipina amaerekani imakatxakini ĩkapani, ãtipirika Teosokata aãuini
ĩkapani. Ikara oerekaua atão tiraõkitxi. Ininiã erekari aĩtariakori atiretini. Xesosi
tiretiniua ate atokokana, erekari atiretiniri aĩtariakori. Atxiĩti apina aĩtari mapinakani
ĩkapani.
17 Pitii, pikiena pakini auiniãi, pitari, Teoso sãkire auiãkari tii, ikiena pakini
mauakaniã, pisikariko iuamoni. Pimasikakaniãri iuamoni, Teoso tiraõki pãkixinireẽ !
auari.
18 Namariteni nota tiretakini, "Apanakini ate tireta," atxaua, txamari kaamoni in-
akasaakina na asikana minakati, ininiã na atão atiretana. Atão matiretana apanakini.
Kaamoni inakasaakina, masikana ninoa amonitakitina.

Teoso Sãkire Kĩpitakari

19 Ikara atoko akaminiã, aimarotari Teoso anaakori aniniãua. Aimarotari atão inakari
sãkiretxiti akĩpitini. Ikara atoko akaminiã, erekapitikari aãkixinire. Ikara atoko akaminiã,
!apĩkari Teoso amisãkiretini.
20 "Kona erekano," pininiã pãkixinireẽ, mitxi pimaerekani pikamini xika, !
pipĩkarauatape, kotxi Teoso iteene imarotai, iuaritika iteene iamonĩkai. Poiãoka
aimarotari aãkixinireẽ auakari. Teoso imarotari ikinipoko.
21 Nitiretakini, pãkixinireẽ: "Namanaãpekari Teoso imakinika nimaerekani imakatx-
akini," pininiã, kataparaxinirepitikai Teoso pimisãkiretini.
22 Ininiã iua sikaua aamanaãkiti, kotxi ate kamari ipaniãtakiti iaõka. Iua
apokaerekatakitinoka akama.
23 Teoso paniãtaua ate: "Hãuikariko namarite Xesosi Kristo sãkire." Apaka Teoso
paniãtaua: "Hĩtiretakakauako." Teoso paniãtaua ikara akamini.
24 Teoso sãkire iaõka kamakari kaikotapika Teosokata ãtipirika. Teoso kaikotapika
iuakata ãtipirika apaka. Aimarotari Teoso kaikotini atekata, kotxi iua sikaua Erekari
Matamatakoti aãkixinireẽ auini ĩkapani.

4

Atamakaerekarauatini

1 Nitiretakini, !hãuikapiri ikinimane kãkiti sãkire, "Erekari Matamatakoti aua nota
ãkixinireẽ," inakani. Hãtaerekatanako ninoa. Atão Erekari Matamatakoti auatana atxiĩti
ãkixinireẽna? Atxiĩti matamatakoti ãkixinireẽna auakari kona Teosomoni ĩkarini. Ito-
maneri kãkiti, "Nota Teoso sãkire sãpiretakarino," inakani, txamari na atão ninoa sãkire.
Kãkiti ninoa atoko inakani aua ikini itixitika. !Isãpiretarina atão Teoso sãkire. Imisirienetarina kãkiti.
2 Kãkiti sãpiretiniãua: "Teoso ãkiri Xesosi Kristo apokapeka ĩkorapokoriti. Kãkitipeka
itxaua," ininiã iuasaaki aimarotari Erekari Matamatakoti auapitika iua ãkixinireẽ. Ikara
atoko aimarotari Erekari Matamatakoti Teoso sikakiti auaĩtotiniri kãkiti.
3 Kãkiti sãpiretiniãua: "Xesosi na atão kãkiti !itxaua," ininiã iuasaaki aimarotari Erekari
Matamatakoti !auari iua kãkiti ãkixinireẽ. Matamatakoti iua kãkiti ãkixinireẽ auakari

Satanasi nakiti itxaua. Kristo omanatakari nakiti itxaua. Iua Erekari Matamatakoti Teoso nakiti itxaua. Hĩkenakopiretapekari: “Maerekati Matamatakoti Kristo omanatakari iokanatakiti apokapitikako ĩkorapokoriti,” itxa. Uatxa apokapeka.

4 Hĩte namariteni, Teoso nakitiakori hĩtxaua. Ininiã hĩte !auikari atão minakati sãpiretakani sãpiretakiti, kotxi Erekari Matamatakoti hĩte ãkixinireẽ auakari apia posotiireri itxaua iua. Maerekati matamatakoti, Xesosi sãkire mauiãkani ãkixinireẽ auakari, kaposotiireri itxaua, iuaritika Erekari Matamatakoti hĩte ãkixinireẽ auakari apia sikaimaroretai hĩte.

5 Ninoa atão minakati sãpiretakani xinikakiti, itixi auakani xinikakiti atokotxikana, ininiãkara itixi auakani auikari ninoa sãkire.

6 Atepekana, Teoso nakitiakori atxaua. Teoso imarotakari auikari asãkire. Teoso nakiti minakatiua !auikari asãkire. Ininiãkara aimarotari kãkiti Erekari Matamatakoti auaãkixiniretakini. Iua Erekari Matamatakoti atãonoka isãkirauata. Aimarotari kãkiti ãti matamatakoti auaãkixiniretakini. Iua ãti matamatakoti kamisirienereri itxaua.

Teoso Tiraõki

7 Nitiretakini, matiretakakaua, kotxi tiraõkitxi Teosomoni potorikakari itxaua. Katiraõkirini Teoso anaakori itxauana. Ninoa atão imarotari Teoso.

8 Matiraõkiti !imarotari Teoso, kotxi Teoso tiraõkiuatapika. Tiraõkitxi Teosomoni potoriãkari itxaua.

9 Teoso iokanatari imatonõkari imi atemoni, Teosokata ãtipirika aãuini ĩkapani. Ikara atoko ininiã, Teoso oerekaua itiretiniua.

10 Ikara tiraõkitxi atão inakari itxaua. Mitxi ate !atiretari Teoso. Iuaritika iua tiretaua ate, ininiã iokanatari imi atemoni ipinini ĩkapani, maerekati akamakiti imakatxakini ĩkapani.

11 Nitiretakini, ikara atokorako itxa Teoso tiretiniua, ininiã matiretakakaua.

12 !Auari Teoso atamatakari, iuaritika Teoso auari aãkixinireẽ, atiretakakiniãua. Ininiã Teoso oerekaua atão atiraõkiuatini.

13 Aimarotari Teosokata akaikotini ãtipirika. Aimarotari Teoso ãtipirika kaikotini atekata. Aimarotari ikara atoko inakari, kotxi iua sikari Erekari Matamatakoti atemoni.

14 Aãtamatapekari Xesosi kamakiti. Akenakotapekari isãpiretakiti. Ininiã asãpiretari ikinimane, aĩri Teoso iokanatari imi kãkitimoni, amaerekani makatxakakari ininiua ĩkapani, kãkiti ãtipirika Teosokata auini ĩkapani.

15 “Xesosi Teoso ãkiripitikara,” ina sãkiretakani, Teoso kaikotapika ninoakata. Apaka ninoa kaikota Teosokata ãtipirika.

16 Aimarotari Teoso tiretiniua. Aãuikapiretapitikari Teoso tiretiniua.

Teoso tiraõkiuatapika. Kãkiti katiraõkiri kaikota Teosokata ãtipirika. Teoso kaikota ãtipirika iuakata apaka.

17 Teoso oerekapekaua atão atiraõkiuatini iua tiraõkiuatini atokokana. Ininiã kataparaxinireua Kristo apisatoõ aãpokasaaki, kãkiti misiritiko õtisaaki. Aimarotari !imisiritaua iuasaaki, ininiã kataparaxinireuako, kotxi ĩkorapokoriti aãuakasaaki Kristo atoko atxaua.

18 Atiraõkiuatakasaaki, ! apĩkarauata. Atão atiraõkiuatiniã, ! auari apĩkare. Apĩkarauatakasaaki, amaãkaua.

19 Atiretari Teoso, kotxi mitxipeka iua tiretaua ate.

20 Iua itari omanatakari, “Nota tiretari Teoso” ina sãkiretakari, paxirari isãkire. ! Itiretari itari iuakata auakari. Ininiã !iposotari itiretiniri Teoso imaõkitakiniti.

21 Ininiã Teoso paniãtaua: “Teoso tiretakari tiretariko itari apaka.”

5

Teoso Ãkiri Auikiko

1 Xesosi Teoso mereẽkiti itxaua. Ikara auiãkani Teoso anaakori itxauana. Aĩri Teoso atiretiniã, aĩtariakori apaka atireta, kotxi Teoso anaakori ninoa apaka txaua.

2 Teoso atiretiniã, inireẽkiti iaõka akaminiã, aimarotari Teoso anaakori apaka atiretini.
3 Teoso atiretiniã, akĩpitari ipaniãtakiti. Aposotari akaminiri ipaniãtakiti, kotxi na kamimari ipaniãtakiti.
4 Aposotari akaminiri iua paniãtakiti, kotxi iua anaakori atxapekaua, ininiã isikataparataua, maerekati itixi auakani nireẽkiti amakamakani ĩkapani. Kininiãpa isikataparataua maerekati ninoa nireẽkiti amakamakani ĩkapani? Isikataparataua, kotxi Xesosi sãkire aãuika.
5 Kipa posotatari maerekati itixi auakani nireẽkiti imakamakani? Kãkiti auikiniãri Xesosi Teoso ãkiri ininiãua, iuanokara posotari maerekati imakamakani.

6 Xesosi Kristo Teoso ãkiri itxaua. Teoso oerekapekaua Xesosi iua ãkiri ininiãua. Kãuaãriã Xesosi patxisatikosaaki isãpiretaua. Iuaĩkana Teoso sãpiretaua Xesosi iua ãkiri ininiãua, Xesosi ipĩkasaaki iarẽka ixikepoatakasaaki. Teoso sãpiretaua kona Xesosi patxisatikosaakinanini. Iua oerekaua Xesosi Teoso ãkiri ininiãua ipĩkasaaki apaka. Erekari Matamatakoti sãpiretaua Xesosi Teoso ãkiri ininiãua. Iua atãonoka isãkire.
7 Teoso tixini auakani ipi, ãti pakini oerekaua Xesosi Teoso ãkiri ininiãua, aĩri Teosoma, "Teoso Sãkire" inakorima, Erekari Matamatakotima pakini. Naia ipi, ãti pakini ãtinoka.
8 Ĩkorapokoriti auakani ipi, ãti pakini, Erekari Matamatakotima, Xesosi patxisatikoma, Xesosi ipininima pakini oerekaua Teoso ãkiri ininiãua Xesosi.
9 Kãkiti erekarini sãpiretakiti aãuikapitika, ininiã apiata maãuikari Teoso sãpiretakiti, kotxi atãonoka isãkire. Iuara sãpiretaua Xesosi iua ãkiri ininiãua.
10 Teoso ãkiri auiãkari ãkixinire imarotari ikara Teoso sãpiretakiti atão inini. Teoso sãpiretakiti mauiãkati txari: "Paxirari Teoso sãkire," kotxi !auikari Teoso sãpiretakiti Xesosi iua ãkiri ininiua.
11 Kiripa Teoso sãpiretaua? Iua sãpiretaua: "Nitxĩkitakai auãki hinini notakata hãuapininiika hinini tĩkane. Ikara atoko nitxĩkitakai namarite nakitiakori hinakasaakiua."
12 Iua Teoso ãkiri nakiti Teosokata ãtipirika auako. Iua Teoso ãkiri nakiti minakatiua, ! auapani ãtipirika Teosokata.

Aãuini Ãtipirika Anini Tĩkane

13 Hĩte auikari Xesosi Teoso ãkiri ininiua. Niokanatsopata hĩtemoni, Teosokata ãtipirika hãuini himarotini ĩkapani.
14 Teoso nireẽkiti atokotxikana aamanainiãri Teoso, aimarotari ikenakotari amisãkiretiniri, ininiã kataparaxinirepitikaua amisãkiretiniri, kotxi aimarotari iua apakapapiretapitikaua.
15 Ikara atoko aniniã, aimarotari ikenakotari aamanaãkiti, ininiã isikapitikaua.

16 Himarotakasaakiri pitari kaminiri maerekati, himisãkiretari Teoso iua ĩkapani. Ininiã Teoso makatxakari maerekati ikamakiti. Teoso kamari iua ãtipirika iuakata auini ĩkapani. Ikara maerekati makatxakiko auapitika, ininiã kona itxĩkitakari iua xinire ipinini. Ãtião maerekati kãkiti kamakiti aua. Ikara maerekati makatxakiko !auari, ininiã itxĩkitakari kãkiti xinire ipinini. Nota !õtãkikai himisãkiretiniri Teoso ikara atoko inakari maerekati kamakari ĩkapani.
17 Teoso paniãtakiti amakamakaniã, iuara maerekati txaua. Iuaritika aamanainiãri Xesosi ikara maerekati imakatxakini, ininiã ikara maerekati !itxĩkitakari kãkiti xinire ipinini.

18 Teoso anaakori atão inakani !inirekaikari maerekati ikaminina. Aimarotari ikara. !Inirekaikarina maerekati ikaminina, kotxi Teoso ãkiri nĩkatana ninoa. Ininiã maerekati auĩte Satanasi !iposotari imisiritinina.

19 Ikini itixiti auakani auĩte itxaua Satanasi, maerekati kamakari. Iuaritika aimarotari Teoso anaakori aniniua ate.

20 Aimarotari, Teoso ãkiri apokapeka ĩkorapokoriti. Aimarotari iua sikaua imarore,
ininiã aimarotari Teoso atão inakari. Akaikota iua atão inakarikata. Ari akaikota imi
Xesosi Kristokata. Teoso atão inakari itxaua iua. Itxĩkitakaua iuakata ãtipirika aãuini.
21 Namariteni, nota tiretakini, !hĩteosonetapiri Teoso minakatiua. Ameẽ.

2 XOÃO
Iuaĩkana Xoão Iokanatsopatakiti

1 Nota Xoão, mitxipe Xesosi imarotakarino nota. Niokanatsopata hĩte Xesosi sãkire
auiãkanimoni, hamariteakorimoni apaka. Teoso mereẽpekai hĩte inakitiakori hininiua
ĩkapani. Nitiretai, kotxi hĩtiretari Teoso sãkire atão inakari. Kona notananini tiretai hĩte.
Ikinimane atão inakari imarotakani tiretai hĩte apaka.
2 Atiretai hĩte, kotxi atão inakari aua aãkixinireẽ. Atão inakari kaikotapika atekata
ãtipirika.
3 Aĩri Teoso, imi Xesosi Kristo pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Amonĩkai
hĩte. Ikamaerekaxiniretaina hĩte. Ininiãkara himarotari atão inakari. Himarotari Teoso
tiraõki.
4 Iteene nipoxokoniuata, kotxi nimarotari apanakini hĩte kĩpitapikari Teoso sãkire. Atão
inakarinoka hĩkama, kotxi aĩri Teoso paniãtaua ikara atoko inakari akamini.
5 Nota tiretakini, ia nipaniãtai: "Matiretakakaua." Ikara Teoso paniãtakiti !amanerini.
Akenakopiretapekari ikara Teoso paniãtakiti, merepitipanika Xesosi sãkire akenako-
takasaaki.
6 Kisaakipa atiraõkiuata? Teoso paniãtakiti ikiniõtika akĩpitakasaakira, iuasaaki ati-
raõkiuata. Merepitipanika pikenakotapekari ia Xesosi paniãtakiti: "Matiraõkiuata
ikiniõtika."

Kristo Omanatakani

7 Kaiãopokori kamisirienererini aua ikini itixiti. Ninoa sãkire: "Na kãkiti !itxaua Xesosi
Kristo," itxana isãkirena. Ikara atoko inakani misirienetari kãkiti. Kristo omanatakani
itxauana ninoa.
8 Erepaniko. !Hãuikapiri isãkirena atão minakati, kotxi ninoa nirekari ixipokinirina
hĩparĩka Teoso ĩkapani. Hinirekapitikari Teoso sikinii ikinipoko hĩparĩka ĩki.
9 Kãkiti takanapiniãri Kristo oerekakiti sãkiretxiti, ikamari maerekati. Teoso nakiti !
itxaua. Kãkiti ãtipirika auikiniãri Kristo oerekakiti, imoianatari aĩri Teoso, imi pakini.
10 Kãkiti apokiniã paapoko, Kristo oerekakiti mauikakati, sãkiretxi atão minakati
oerekakari, kona pauiritapiri ikaikotini paapoko. !Papakapapiri iua.
11 Iua apakapakari apaka kamari maerekati iuakata, kotxi auiritari atão minakati
isãpiretini.
12 Ninirekari ito nisãpiretinii, txamari ! ninirekari aãtsopaã nisãpiretakiti nitakini.
Ninirekari naõkitinii hĩte. Iuasaaki asãkirauatako aãpisatoõtakakiniua, ininiã iteene apox-
okoniuata iuasaaki.
13 Hĩtariakori Teoso mereẽkini uai auakani iokanapireta hĩtemoni. Ixinikamanapitaina
hĩte. Ameẽ.

3 XOÃO
Iuaĩkana Xoão Iokanatsopatakiti

1 Nota Xoão, mitxi Xesosi imarotakarino, niõkatsopata pite nitiretakiti Kaiomoni.
Nitiretai pite, kotxi pite tiretari atão inakari Teoso sãkire.
2 Nitiretakiti, ninirekari ereka pinini pauini. Nimarotari pãkixinire ereka inini. Iua
atokotxikana ninirekari piĩto ereka inini pimamianareni ĩkapani.
3 Aĩtariakori mitxi hĩtemoni nota iokanatakini, apokapeka uai. Isãpiretanona pite iteene
auikiniri atão inakari Teoso sãkire. Ikiniõtika pikamari Teoso sãkire iaõka. Atãonoka
pikama. Ininiã ninoa minapiretakiti iteene kamapoxokonitano.
4 Namariteni atoko hĩtxaua, ininiã nikenakopiretakasaakiri ikiniõtika hĩkaminiri atão
inakari Teoso sãkire iaõka, nipoxokoniuata. Ikara atoko inakari minapirenatxi, ninoa
minapiretakiti, apia kamapoxokonitano nota.
5 Nitiretakiti peerekai pite, kotxi ikiniõtika pimoianatana aĩtariakori ereẽ apokakani.
Mitxi !pimarotana ninoa, iuaritika pimoianatana.
6 Ninoa aĩtariakori sãpiretapekari pitiraõki Xesosi sãkire auiãkanimoni uai auakanimoni.
Paapoko iuaĩkana ipotorikasaakina, erekari ninoa amonitakiti pisikinina, kotxi Teoso
apokaerekatari ikara atoko pitiretinina.
7 Ninoa takanapari aapokona Xesosi sãkire isãpiretinina ĩkapani. Xesosi sãkire mauiãkani
!isikana iamonitakitina ninoamoni.
8 Ininiãkara maãpakapana Xesosi sãkire sãpiretakani aãuapokoã. Ininiã amoianatana
Teoso sãkire atão inakari iaripiretini ĩkapani.

Txiótepi, Temétxio Pakini

9 Niõkatsopatapeka Xesosi sãkire auiãkanimoni ereẽ pauiniãtaã auakanimoni. Txamari
Txiótepi inakori !ikĩpitari nõtãkikare. Iua iuikapikaua. Inirekari ninoa auĩtetiniri iua,
ininiã !imaãkatari nisãkire.
10 Iua kamapiretapikaua ate. Kona ikarananini ikama. Apaka !apakapana aĩtariakori,
hĩtemoni sikani. Apaka !auiritana apanakini apakapinina ninoa. !Auiritaikari aĩtariakori
nirekaãkani apotiitiniua Teoso misãkiretiko aikotiã. Ereẽ napokasaaki, iuasaakiko
nisãpiretai hĩte iua apisatoõ ikinika maerekati ikamakiti.
11 Nitiretakiti, !pikamapiri maerekani kamakiti atoko. Erekarini kamakiti atoko
inakarinanira pikamako. Erekari kamakari Teoso nakiti itxaua. Maerekati kamakari
!imarotari Teoso.
12 Temétxio inakoripekana, ikinimane sãpiretari iua ereka inini. Atão inakari Teoso
sãkire oerekaua Temétxio kamakiti atão inini. Ate apaka sãpiretari iua ereka inini.
Himarotari atão inakarinoka asãpireta.
13 Ninirekamari ito nisãpiretinii, txamari !ninirekari aãtsopaã nisãpiretakiti nitakini.
14 Ninirekari paĩtiki naõkitinii pite. Iuasaaki asãkirauatako aãpisatoõtakakauako.
15 Ninirekari Teoso kamaerekaxiniretinii. Aĩtariakori uai auakani sãpiretai ixinika-
manapitinii. Pisãpiretana ikinikana aĩtariakori ereẽ auakani, axinikamanapitinina ni-
noa.

XOTA
Xota Iokanatsopatakiti

1 Nota Xota. Xesosi Kristo nitiri amotakori nitxaua. Txiako itari nitxaua. Niokanatsopata kãkitimoni, Teoso akiritakinimoni, Teoso aĩri tiretakinimoni. Xesosi Kristo nĩkatakinimoni niokanatsopata.
2 Teoso iteene amonĩkai. Iteene ikamaerekaxiniretai. Iteene itiretai.

Atão Minakati Oerekakani
3 Hĩte nota tiretakini, Xesosi makatxakapekari himaerekani, nota maerekani apaka. Ninirekamari niõkatsopatiniri amaerekani makatxakiko pirena hĩtemoni. Iuanoka ninireka niõkatsopatini, txamari nixinikari erekape ãtião niõkatsopatini. Ninirekari nõtãkikinii. Teoso oerekakiti sãkiretxiti inakitiakorimoni isikakiti hinĩkaenetariko. Teoso oerekakiti ikinika isikapekari inakitiakorimoni. !Hãuiritapiri apanakini koketiniri ikara ninoa oereẽkitikata.
4 Hĩte Xesosi sãkire auiãkani sauaki aua Teoso mapaxitakani. Merepanika ninoa apotiitakasaakiua hĩtekata, !himarotari kamisirienererini ininiuana. Ninoa koketari isãkirena Teoso sãkirekata. Ninoa sãkire: "Ate sirĩka anireẽkitokata, kotxi Teoso katiraõkiri, ininiã iua !imisiritaua." Ikara atokora itxana ninoa. Xesosi Kristonokara aãuĩte. Apiananiri itxaua. Iuaritika ninoa !inirekari Xesosi. Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretari Teoso misiritiniri kãkiti ninoa atoko inakani.
5 Kitxakapirĩka Exito tixini auakani misiritana Xoteoakori. Himarotapekari ikara inakari. Ninirekari iuaĩkana hĩxinikiniri ikara inakari pirena. Teoso moianatana Xoteoakori, ininiã ninoa miteka, Exito tixini osipikinina ĩkapani. Hĩxinikariko ia: Teoso makatxakana ninoa iuasaaki imapinakanina ĩkapani, iuaritika mapa kasiriti napa atoko Teoso okana ninoa iua sãkire mauiãkani.
6 Ãtipekana nisãpiretai. Hĩxinikariko Teoso nitiriakori iaxitikini kitxakapirĩka. Teoso txĩkitakana ninoa auĩtetxi ininiuana, txamari !inirekaikarina Teoso paniãtakiti ikaminina, ininiã itakanaparina auiniãtaãna Teoso tixineẽ. Hĩxinikariko ia: Teoso paniãtana ninoa ipiaã ikaikotinina ãtipirika. Itixi xipokini õtisaaki Teoso misiritanako ninoa.
7 Ãtipekana nisãpiretai. Hĩxinikariko Sotoma sitatxiti, Komoha sitatxiti, apanakini sitatxiti apaka iuaãtaã takote auakari. Iuaã auakani !inirekari Teoso paniãtakiti ikaminina, ninoa Teoso nitiriakori atokokana. Maerekatinoka inirekapikana, kiki sirĩkini ãti kikikata. Ininiã Teoso xipokari iuaã auakari sitatxiniri. Ninoa maerekani xika Teoso iokanatana ninoa arikatxi maxipokatimoni. Iuaã imisiritaãkapikana. Ikara õtãkikaua maerekati amakamakani tĩkane.
8 Ninoa maerekati kamakani, kamisirienererini hĩte sauaki auakani, kitxakapirĩkarini atokokana itxana. Ixiniãkitina maerekati xika ninoaka ĩto imisiritauana. !Inirekarina Teoso ninoa auĩte ininiua. Imisãkirepiretarina Teoso nitiriakori iaxiti auakani.
9 Mikeo inakori Teoso nitiriakori auĩte itxaua, iuaritika !imisãkirepiretari ãti Teoso nitiri iaxitikiri. Kitxakapirĩka iua Mikeo Satanasikata itaparakienatakakaua, kotxi Mikeo nirekari Moisesini ĩto ikatini, txamari Satanasi nirekari Moisesini ĩto iua inakiti ĩkapani. Iuasaaki Mikeo !imisãkirepiretari Satanasi. Ianoka isãkire: "Teoso misiritapanikaiko pite," itxari Satanasi.
10 Txamari ninoa kamisirienererini hĩte sauaki auakani misãkirepiretari ikinika imimarotakinitina. Ninoa iĩkite kaxipiri ĩtopa auakani iĩkite atokokana, kotxi ikamarina iĩtonani nireẽkiti. Ikara iĩkitena xipokanako ninoa.
11 Teoso misiritanako ninoa. Kitxakapirĩka Kaiĩ inakori kamari maerekati. Iua maerekani atokokana ninoa maerekani. Kitxakapirĩka Paraão inakori kamari maerekati txineiro apakapini ĩkapani. Iua maerekani atokokana ninoa maerekani.

Kitxakapirĩka Koree inakori !inirekari Moisesi iauĩte ininiua. Iua atokokana ninoa !inirekari Teoso iauĩtetini. Ininiã ixipokaãkanako Koree xipokiko atokokana.

12 Hãpotiitakasaakiua hinipokotini ĩkapani, ninoa kamisirienererini apaka nipokota hĩtekata. !Ipẽtauatana. Itxikotarina iua kiiniri imaerekanina xika. Ninoaka itiretaua. !Itiretarina apanakini. Ĩtima anikari katxiãri iaxitikiri, ininiã katxiãri napiniãtaã ãparaã kipa, takari aneini ĩkapani. Txamari ninoa kamisirienererini katxiãri ãki ãparaã mauakiniti atoko itxa. !Erekana kãkiti ĩkapani. Mitaãsaaki aua txipokori, txamari ninoa kamisirienererini mitaãsaaki aamina mariti atokokana ninoa. Aamina mariti ipĩkari atoko, kotxi !iminaua. Ninoa iua atokokana, kotxi !ikamari erekari. Aamina mariti tokaãka. Ikotsa maporokaãka, ininiã atão ipĩkari itxaua. Ninoa kamisirienererini ikara aamina atoko, kotxi ipinanako. !Ikaikotana Teosokata ãtipirika.

13 Potxoari uiniti tsakati pamonõkoniri atoko itxa ninoa kamisirienererini. Tsakati sori txiko atoko itxa ninoa maerekani. Iõriki atoko itxana. Iua iõriki sinimoni !kimarotikori. Ninoa sariko ipiãmoni ãtipirika ikaikotinina ĩkapani. Teoso mereẽri ikara ipiaãtaã ninoa auini ĩkapani.

14 Kitxakapirĩka Enoki inakori sãpiretapekari kamisirienererini pirena. Iua Enoki Adão apika mekaniri apika mekaniri itxaua. Enoki txari:

Hãtamatariko. Apiananiri apokako itiximoni itomaneri inakitiakorikata. Mio, apikomoni mio, apikomoni mio, itxaãpokata inakitiakori iuakata ĩkani.

15 Iua ikinipoko misiritiko sãpiretakari itxaua. Iua apokasaaki, isãpiretanako maerekati kamakani misiritiko, Teoso manireẽkani misiritiko, kotxi Teoso !ipotxitari ninoa kamakiti. Ninoa misãkirepiretapikari Teoso. Ninoa maerekani xika, Teoso imanirekakanina xika, imisiritaãkanako,

itxa Enoki sãpiretakiti kitxakapirĩka.

16 Ninoa kamisirienererini ãtipirika tsoatapika. Ãtipirika apoĩtapikana apanakini. Iĩtona nireẽkitinanira ikamana. Iuikauana. “Peerekai pite,” itxana ãtimoni inireẽkitinani apakapinina ĩkapani.

Õtãkipirenatxi

17 Nitiretakini hĩxinikariko aãuĩte Xesosi Kristo iokanatakini sãpiretakiti akokaxiti.

18 Ninoa txai: “Xipokatxi õti kaiamapeka inini manapi apokanako kikiakori hĩte napetakani tĩkane. Ninoa kamariko ninoaka nireẽkiti, Teoso manireẽkiniti,” itxana Xesosi Kristo iokanatakini sãpiretakiti.

19 Ninoa maerekani xika kãkiti txitakakaua. Ninoa kamisirienererini kamari iĩtona nireẽkitinoka. Erekari Matamatakoti !auinana ninoa.

20 Hĩtepekana nota tiretakini, iteene hãuikapikariko Teoso oereẽkiti. Ikara atoko hininiã, kataparaxinireiko hĩte. Hãuikariko Teoso oereẽkiti, kotxi Teoso sãkire itxaua. Himisãkiretariko Teoso. Erekari Matamatakoti oerekai atão hĩsãkirauatini ĩkapani.

21 Maerekati kamakanii, iuaritika aãuĩte Xesosi Kristo !imisiritai. Iua anikai ãtipirika iuakata hãuini ĩkapani. Ikara hiãtapakasaaki, ãtipirika hĩxinikapikariko Teoso tiraõki hĩte ĩkapani. !Hĩtakanapapiri iua.

22 Apanakini !auikapanikari ikinika Teoso oereẽkiti, iuaritika !hĩtxitapena. Himoianatanako ninoa iteene auikiniri ĩkapani.

23 Pamonõkoniri, kãkiti kamakasaakiri maerekati. Xamina tirinakari atoko itxa imisiritikona imaerekanina xika. Ininiã hĩsãpiretanako Teoso sãkire, imisiritikona apokini apisapanika. Xamina tirinakari ãki katxakakari pimakatxakini atokokana itxa, pisãpiretakasaakiri Teoso sãkire ninoamoni. Apanakinipekana hiamonĩkako. Hiamonĩkasaakina, erepaniko, kotxi pamonõkoniri ninoa maerekani. Homanatariko maerekati ninoa kamakiti, hĩte makamakaniri ĩkapani.

Peerekari Teoso

24 Teoso kaposotiireri nĩkataua maerekati amakamakani ĩkapani. Iua anikaua iua
apisatoõ apoxokoniritika. Iuasaakiko amaerekani !auaikako. Peerekari aãuini iua
apisatoõ.
25 Ãti Teoso !auari. Iuanokara Teoso txaua. Iuanokara kimaroreri. Amaerekani
makatxakakari itxaua, kotxi aãuĩte Xesosi Kristo ipina ate ĩkapani. Iua iotximere aua,
kotxi imaerekani !auari. Auĩtetxiakori auĩte itxaua iua. Kaposotiireri iua. Iposotari
ikinipoko ikamini. Itixi kamiko apisapanika ikara atoko itxa Teoso. Uatxa ikara atoko
itxapanika Teoso. Ikara atoko itxapikako ãtipirika Teoso. Ameẽ.

APOKORÍPISI
Xesosi Kristo Iuaka Oerekiniua Pirena

Ia Aãtsopa Oerekaua Xesosi Kamakiti

1 Ia aãtsopa oerekari Teoso nakitiakori Xesosi Kristo paĩtiki kamaenetakiti. Teoso
iokanatari initiri iaxitikiri Xoãomoni Xesosi Kristo kamaenetakiti oerekini ĩkapani.
2 Ikinika Xoão atamatakiti, ikinika ikenakotakiti pakini isãpireta ia aãtsopaã. Ikara
atoko isãpiretaua ate Teoso sãkire, Xesosi Kristo sãpiretakiti iuamoni.
3 Ia aãtsopa atatsopatakani Teoso takariko erekari ninoamoni. Teoso takariko erekari
ia isãkire kenakotakanimoni, ia isãkire kĩpitakanimoni, kotxi ikinika Xoão iõkatsopatakiti
okatapaniri apokini.

Xoão Iõkatsopare

4 Nota Xoão. Niokanatari ia niõkatsopare Teoso mereẽkinimoni. Setxi sitatxiti Ásia
inakori tixini auakanimoni niokanata niõkatsopare.
Teoso sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ikamaerekaxiniretai hĩte. Uatxa iua aua.
Merepitipanika kitxakapirĩka iua aua. Iua ãtipirika auapikako. Setxi matamatakoni
iaxitikini Teoso topãkiniãtaã apisatoõ auakani sikari erekari hĩtemoni.
5 Xesosi Kristo apaka sikari erekari hĩtemoni. Atão inakarinoka sãpiretakari itxaua iua.
Iua merepitipanika õkitikaua ipĩkani sauaki. Apaka itixi auakani auĩteakori auĩte itxaua
iua.
Iua ate tiretakari. Ipina ate ĩkapani amaerekani imakatxakini ĩkapani, ininiã isikakaua
erekari akamini ĩkapani.
6 Itxĩkitakaua auĩtetxiakori aniniua. Itxĩkitakaua sasetotxiakori aniniua, kotxi asãkirauata
Teosokata. Ininiã atxari Xesosi:
"Ãtipirika peerekai pite. Ãtipirika pitenokara kaposotiireri. Ameẽ."
7 Hãtamata, Xesosi napani. Iua inako katxiãrikata. Iuasaaki ikinimane kãkiti ata-
matariko. Aamina ĩpiriãmitakari nopini iua tokakitakani apaka atamatariko iua.
Iuasaaki ikini uãkati kãkiti atapariko iua. Ninoa atapakasaakiri iua, itxiapatana,
akiripoakatana maerekati ikamakitina xika. Ikara atoko apokako. Ameẽ.
8 Apiananiri txari:
—Iõkatxi merepitipanika auakari Aopa inakori atoko nitxaua. Iõkatxi imapotõkire
auakari Ómika inakori atoko nitxaua. Uatxa naua. Merepitipanika naua. Katana nota
auapikako. Ikini posotiiretxi aua notamoni —itxa.

Xoão Atamatari Aĩtari Iaxitikiri

9 Nota Xoão, hĩtari. Nikamari Xesosi Kristo nireẽkiti, ininiã himoianari nitxaua,
kotxi ãtipirika nimĩteenekari nimisiritiko, hĩte misiritiko himĩteenekini atoko. Ikara
misirikaretxi apokapitika atemoni, kotxi aãuĩte Xesosi Kristo nakitiakori atxaua. Nota
aua Patamosi inakori pokomiriĩti. Nitakaãka uai, kotxi Teoso sãkire nisãpireta apanakin-
imoni. Ikinipoko nimarotakiti Xesosi Kristo pirena nisãpiretini xika kãkiti takano nota
uai.
10 Kãkiti Apiananiri xinikini õtisaaki, Erekari Matamatakoti sikaimaroretano nota.
Iuasaaki nikenakotari sãkiretxi nitikinimoni. Sãkiretxi apiaenetakari, trõpeta atoko
nikenakota.
11 Itxari:
—Kãkiti apisapanika naua nota. Nota auapanika ikinipoko xipokaãka atoko.
Piõkatsopata aãtsopaã patamatakiti tĩkane. Eereka piokanatari iua aãtsopa kãkiti Teoso
mereẽkinimoni setxi sitatxiti auakanimoni Ásia tixineẽ. Piokanatsopata Épeso sitatxiti
auakanimoni, Esimina sitatxiti auakanimoni, Pékamo sitatxiti auakanimoni, Txiatxira

sitatxiti auakanimoni, Satxima sitatxiti auakanimoni, Piratéopia sitatxiti auakanimoni, Araotxiséia sitatxiti auakanimoni pakini —itxa notamoni.
12 Ininiã eereka nikirioka notakata sãkirauatakari natamatini ĩkapani. Nikiriokasaaki, natamatari setxi tirikapi topãkini oro kamakori.
13 Tirikapi topãkiniãtaã, natamatari kãkiti itari iaxitikiri, iuaritika ipinimoni itxaua. Iua mãka õtanori. Ikitiãpeka apoka. Ipakiomatare atoko oro kamakoro aua itorotamoni.
14 Iãko iteene kasarori mapoa atoko itxa. Xamina tirinakari atoko itxa oki.
15 Ikiti mẽkorĩka pirõsi xamina ãki imẽkorĩkini atoko. Isãkire ene ãparaã torõkani atoko.
16 Iuako ikikomoni imaĩkaro setxi iõriki. Inamaã iouata mitari pokĩka. Iua iouata ipi uanaro aua. Atokatxi iotximere atoko itxa itoõ.
17 Natamatakasaakiri, nirika ikitimoni. Koriãkari atoko nitxa. Ininiã iuasaaki itakari iuako ikikomonikiri nota nopini. Itxano:
—Kona pipĩkarauatape, kotxi ikinipoko auini apisapanika nota aua. Ikinipoko xipokaãka atoko nota auapanika.
18 Nota auãkipika inakarino. Nota koriãkaripekano, iuaritika hãtamatano. Ãtipirika auãki inakarino nota. Ameẽ. Kaposotiireno nota, kotxi nipaniãtari kãkiti ipinini. Niposotiire aua niokanatiniri kãkiti maerekati kamakani misiritikoãtaã.
19 Piõkatsopatari mitxi patamatakiti, uatxaika patamatakiti pakini. Apikomoni noerekakiti apaka piõkatsopata, kotxi noerekaiko katana itiximoni ĩkari.
20 Kiripa ninoa iõriki setxi pakini niuako nikikomoni auakani? Teoso nitiriakori itxauana. Ninoa anikari nota sãkire nisãkire auiãkanimoni ninoa setxi sitatxi auakanimoni. Kiripa ninoa setxi tirikapi topãkini oro kamakori? Nisãkire auiãkani ninoa setxi sitatxi auakani itxauana —itxa Xesosi Xoãomoni.

2

Xesosi Iokanapirena Épeso Auakanimoni

1 Xesosi misãkiretari Xoão:
—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata auakarimoni Épeso sitatxitiã:
Ninoa setxi iõriki maĩkakarino nota. Nimaĩkari ninoa iõriki niuako nikikomoni. Ninoa setxi tirikapi topãkini oro kamakori sauaki tĩpokotakarino nota. Ia nota sãkire.
2 Nimarotari ikinika hĩkamakiti. Nimarotari itori parĩkatxi pamimari hĩkama. Parĩkatxi kamimari inakasaaki, kona hĩtakanapari. Maerekati kamakani apokasaaki hĩtemoni, kona hĩte apakapana. Apokapeka apanakini kãkiti hĩtemoni. Itxana: “Teoso iokanatakiniraua ate.” Txamari, kona atão ninoa sãkire. Nimarotari kona hĩte auiritana ninoa kaminiri maerekati. Hĩte atamakaerekatana. Eereka himarotari kona atão ninoa sãkire.
3 Himisiritaãka nisãkire hĩsãpiretini xika, iuaritika himĩteenekari ikinipoko nota ĩkapani. Kona hĩsãpaka hĩparĩkauatini nota ĩkapani.
4 Ikara hĩkamakiti erekari, txamari hĩtakanapari hĩtiretinino. Merepanika hĩtiretano.
5 Hĩxinikariko merepitipanika hĩtiretinino. Uatxa poiãoka hĩtiretano. Iuaĩkana hĩkamariko merepitipanika hĩkamakiti atoko. Himatakanapakaniãri ikara himaerekani, patimari napokini hĩtemoni. Nimakatxakariko hĩtirikapite topãkini. Ininiã Teoso sãkire auiãkani !auaika ereẽ, himatakanapakaniãri ikara himaerekani.
6 Auapitika atão hĩkamakiti, kotxi hĩte omanatari Nikoraito inakoni kamakiti. Nota apaka omanatari ninoa kamakiti.
7 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auiãkanimoni. Maerekati makamakati nauiritako amãtiiri Teoso tixine apanĩkaki auakari itximini. Iua amãtiiri tximakari auapika ãtipirika Teosokata,
—itxa Xesosi Épeso auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Esimina Auakanimoni

8 —Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata auakarimoni
Esimina sitatxitiã:
Ikinipoko auini apisapanika nota aua. Ikinipoko xipokaãka atoko, nota auapanika.
Nipĩpe, iuaritika iuaĩkana nõkitikaua. Uatxa !nipinaika. Ia nota sãkire.
9 Nimarotari hãtatsiire. Nimarotari hĩte minakati !auari. Iuaritika ikinipoko erekari
aua hĩtemoni. Nimarotari apanakini misãkirepiretinii hĩte. Ninoa txa: "Xoteoakorira ate."
Txama kona atão Xoteoni !itxauana. Ninoa apotiitiniãtaãua Satanasi nakiti.
10 Kona hĩpĩkapiri himisiritiko ĩkapani ĩkari. Satanasi takari apanakini hĩte kateia
ãki ataerekatinii ĩkapani. Himisiritaãkako tesi pakini õti. Atxiĩti hĩpina nisãkire hãuikini
xika, iuaritika kona hĩtakanapapiri nisãkire hãuikini, ininiãkara nisikai ãtião saporiẽta. Iua
saporiẽta apakapakari auapika ãtipirika Teosokata.
11 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire
auiãkanimoni. Maerekati makamakati kona iuaĩkana ikoriãika,
—itxa Xesosi Esimina auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Pékamo Sitatxiti Auakanimoni

12 Eereka Xesosi iuaĩkana misãkiretari Xoão:
—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata auakarimoni
Pékamo sitatxitiã:
Notamoni auari oa iouata ipi uana auakito. Ia nota sãkire.
13 Nimarotari ikinika hĩkamakiti. Nimarotari hãuiniãtaã. Ereẽ Satanasi kãkiti auĩte
itxaua. Iuaritika hĩte auikari nota sãkire. Kona hĩte takanapari nisãkire hãuikini. Ãtxipa
inakori auama hĩte sauaki. Iua sãpiretapikari nisãkire kãkitimoni. Ikara xika okapeẽka
ereẽ Satanasi auiniãtaã. Iuaritika kona hãsikano. !Hĩtakanapari nisãkire hãuikini.
14 Txamari auapitika hĩkerokakiti. Aua kãkiti hĩte sauaki Paraão inakori sãkire
auiãkani. Kitxakapirĩka iua oerekari Paraki inakori kãkiti Isaeo auakani imisirienetini. Iua Paraki xika ikamarina maerekati, kotxi inikarina xinitxi teoso kamakorimoni sikakori. Oerekana kãkiti kaminiri maerekati iĩto nireẽkiti ãti kãkiti ĩtokata. !
Apakata kãkiti auikiniri Paraão sãkire.
15 Hĩte sauaki aua kãkiti Nikoraito inakoni sãkire auiãkani. Nota omanatari ninoa
auiãkiti sãkiretxiti.
16 Hĩtakanapariko ikinika himaerekani. Hĩkanapiriãko notamoni. Ikara atoko himakamakaniã, patimari hĩtemoni napokini. Ininiã nineenamauata maerekati kamakanikata
mitaro iouataã ninamaã auakaroã.
17 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire
auiãkanimoni. Maerekati makamakati nisikariko komiri iaxitikiri kipatakori. Apaka
nisikariko kai kasarori maerekati makamakanimoni. Iua kai nopini iõkataãka kãkiti
uãka amaneri apanakini mimarotakiniti. Apakapakarinani imarotari iuãka amaneri,
—itxa Xesosi Pékamo auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Txiatxira Auakanimoni

18 Eereka Xesosi iuaĩkana misãkiretari Xoão:
—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata auakarimoni
Txiatxira sitatxitiã:
Teoso ãkirirano nota. Noki xamina tirinakari atoko itxa. Nikiti mẽkorĩka pirõsi atoko
itxa. Ia nota sãkire.
19 Nimarotari ikinika hĩkamakiti. Nimarotari hĩtiraõki. Nimarotari iteene hãuikari
nisãkire. Nimarotari iteene hĩparĩkauata nota ĩkapani, apanakini ĩkapani apaka. Hĩparĩka
nota ĩkapani pasãpaniri inakasaaki, iuaritika hĩkamapanikari nota ĩkapani. Uatxa apiaãpota
hĩparĩka nota ĩkapani.
20 Itxama, nisãpiretaiko hĩkerokakiti. Hĩte auiritaro sito, Xesapeo inakoro, maerekati
okamini hĩte sauaki. Oa txa: "Teoso sãkire sãpiretakarono nota." Otxama, omisirienetana ninitiriakori. Oa xika, ninoa kamari maerekati iĩtona nireẽkiti apanakinikata
isirĩkinina. Apaka ninoa nikari nipokori teoso kamakori sikakori.

21 Niãtapari otakanapiniri omaerekani, txamari kona onirekari otakanapiniri omaerekani.
22 Ininiã nota kamariko oa amianatini. Oakata sirĩkakani matakanapakaniãro, iteene ninoa atatsiirauata.
23 Oa anaakori nokapitikako. Ikara atoko inakasaaki, ikinimane Teoso sãkire auiãkani imarotariko nimarotari ikinika kãkiti ãkixinire, ikinika ixinikakiti pakini. Ininiã erekari nisikako erekari kamakanimoni. Apaka nimisiritari maerekati kamakani. Hĩkamakiti iaõka niĩkitxitai hĩte.
24 Uatxa nimisãkiretai hĩte apanakini Txiatxira sitatxiti auakani. Hĩte auikari Teoso sãkire. Hĩte !auikari Xesapeo sãkire. Hĩte kona apaiaõkari Satanasi oerekakiti, iua imarore. Kona ninirekari nisikinii apikomoni parĩkatxi nota ĩkapani, kotxi uatxa iteene hĩparĩkauata nota ĩkapani.
25 Ianoka ninireka hĩkamini. Hĩte auikari nisãkire, ininiã hãuikiniritika nisãkire, nikanapiriãko.
26 Iua maerekati makamakati, ãtipirika nipaniãtakiti kamakari, iuamoni nisikariko niposotiire itixi auakani auĩte ininiua.
27 Teoso sãkire kitxakapirĩkari txari:
Auĩtetxi itxauako. Itapararitika ipaniãtana ninoa inireẽkiti ikaminina. Imakamakaniãrina inireẽkiti, imisiritana ninoa, tiitxi kamakari tii imanirekakiniti ipakauanakini atoko.
Niri posotiire napakapakiti atoko iua apakapa.
28 Apaka nisikariko iõriki ĩkanõkapanikero iuamoni, ininiã notaka nisikaua iuamoni, kotxi iua iõriki atoko nitxaua.
29 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auiãkanimoni,
—itxa Xesosi Txiatxira auakanimoni.

3

Xesosi Iokanapirena Satxi Auakanimoni

1 Iuaĩkana Xesosi misãkiretari Xoão:
—Piokanatariko ia nisãkire ninitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata auakarimoni, Satxi sitatxitiã:
Notamoni aua ninoa setxi Matamatakoni Teoso nakiti. Notamoni aua ninoa setxi iõriki. Ia nota sãkire. Nimarotari hĩparĩka. Apanakini sãpiretai hĩte auãki hinini hĩxinire, txamari Teosomoni koriãkanipekarai hĩte.
2 Himereka. Araõkire hĩtxapaniko. Hĩsikataparatari erekari hãkixinireẽ auakari, kotxi iua erekari ipinaariãpota. Ininiã hĩtxĩkitakari iua erekari auãki inini iuaĩkana. Notamoni hĩparĩka Teoso apisatoõ na atão.
3 Hĩxinikariko hãpakapakiti, apaka hĩkenakotakiti. Hĩkĩpitariko hĩkenakotakiti. Hĩtakanapariko maerekati. Erekari hĩkamako, kotxi kiĩtiriri apokini atoko napokako uai. Kãkiti kona imarotari kiĩtiriri apokini manapi. Ikara atokokana nitxako nikanapiriãkasaaki.
4 Hĩte Satxi sitatxiti auakani sauaki auapanika apanakini maerekati makamakani. Ninoa auikapitikari nisãkire. Ninoa kãkiti imãka matxikotakani atoko itxana. Ininiã notakata isanako. Imãkana kasarori. Ikara atoko nikaminana, kotxi ninoa kamari erekari nipaniãtakiti.
5 Maerekati makamakani ieretakariko mãkatxi kasarori. Kona noakapaniriko iuãkana naãtsopateẽ. Kãkiti iuãkana ikara aãtsopaã auakani ãtipirika auapikako Teosokata. Ikara atoko ininiã, nisãpiretari iuãkana nirimoni, initiriakori iaxitikini pakinimoni. Nitxana: “Nota nakitiakori itxauana ninoa.”
6 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auiãkanimoni,

—itxa Xesosi Satxi auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Piratéopia Auakanimoni

7 Iuaĩkana Xesosi misãkiretari Xoão:
—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata auakarimoni Piratéopia sitatxitiã:
Nota maerekati makamakatirano. Atão inakarinani sãpiretakarikarano nota. Kaposotiireri auĩtetxi Tavii inakori atoko nitxa, kotxi nota matakakakiti, kona ãti totari. Nota totakiti kona ãti matakakari.
8 Nimarotari hĩte parĩka. Hãtamata. Hĩparĩka nota ĩkapani aapokotxi tore matakakakori atoko itxa. Kona ãti posotari iseretiniri. Ininiã kãkiti ! iposotari iotokakinii hĩte nisãkire hĩsãpiretini. Ikara atoko nikaminii hĩte, kotxi kona kataparai hĩte. Ikara atoko nikaminii hĩte, kotxi hĩkĩpitari nisãkire. Kona hĩkipatari nisãkire apanakini apisatoõ.
9 Apanakini txari: "Atão Xoteoakori atxaua." Txamari Satanasi nakitiakori itxauana. Paxirari ninoa sãkire. Nikamariko ninoa kapotoreẽkiniãua hĩte apisatoõ. Iuasaaki ninoa txako: "Atãopitikara Xesosi tiretapitikai."
10 Hĩkĩpitapekari nisãkire. Kamonõkoniri inakasaaki, kona hĩtakanapari nisãkire, ininiãkara apia maerekati ikini itixiti apokasaaki, iuasaaki ninĩkataiko hĩte. Iua maerekati kona misiritai hĩte. Iua maerekati apokako itixi auakani atamakaerekatini ĩkapani.
11 Erepaniko, patimapaniriko napokini ereẽ. Ãtipirika hĩkamariko erekari. Hĩtakanapapikariko maerekati. Ininiã iuasaaki ãti kona posotari imakatxakiniri auĩtetxi saporiẽtane hĩtemoni nisikakiti. !Imakatxakarina ikara hĩparĩka ĩki.
12 Nikamariko maerekati makamakati itĩkare mina atoko inini niTeosone misãkiretiko aikoti ãki. Auapika Teoso misãkiretiko aikoti ãki, ininiã !itakanapari Teoso sãkire. Niõkatariko niTeosone uãka iua nopini. Apaka niõkatariko Teoso sitatxine uãka iua nopini. Ininiã apanakini imarotari Teoso nakitiakori ininiuana ninoa. Iua Teoso sitatxine Xerosareẽ amaneri iua tixine katxakakari. Iua maerekati makamakati nopini niõkatariko apaka nota uãka amaneri.
13 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auiãkanimoni,
—itxa Xesosi Piratéopia auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Araotxiséia Auakanimoni

14 Iuaĩkana Xesosi misãkiretari Xoão:
—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata auakarimoni Araotxiséia sitatxitiã:
Niuãka "Ameẽ." Nota atão sãkiretxiti sãpiretakarikarano. Nikamari ikinika nisãpiretakiti. Merepanika nikamari ikinipoko. Ininiã ikinipoko auĩte nitxaua nota.
15 Nimarotari ikinika hĩparĩka. Hĩtxari: "Nauikapitikari Xesosi sãkire." Txamari kona iteene hinirekari hĩkaminiri nipaniãtakiti. Apaka kona iteene hinirekari hĩtakanapiniri nisãkire. Kona kapatakari atokoni hĩtxaua hĩte. Kona katxĩkareri atokoni hĩtxaua hĩte. Poomari atoko hĩtxaua. Notamoni apiaerekata kapatakari atoko hininiua hĩte. Iuasaaki iteene hinirekari hĩparĩkauatini nota ĩkapani. Iteene himanirekakaniãri hĩparĩkauatini nota ĩkapani, apiaerekata katxĩkareri atoko hininiua hĩte, nisãkire ikinika hĩtakanapini.
16 Notamoni hĩte ãparaã poomari atoko hĩtxa. Ininiã kona ãparaã kapatakaãri atoko !hĩtxa. Apaka kona ãparaã katxĩkareẽri atoko !hĩtxa. Ikara atoko inakasaaki !ninirekai. Ininiã mapara nikanakai hĩte.
17 Hĩte txa: "Katxineiroteua ate. Katiiua ate. Apikomoni anirekakiti !auari," hĩtxa. Txama kona himarotari hãkixinireẽ iteene himatinaniuatini. Hãkixinireẽ minakati ! auari. Hãkixinireẽ mokiri atoko hĩtxaua. Kasarari atoko hĩtxaua hãkixinireẽ. Ikara atoko hininiã, kona himarotari Teoso.

18 Nõtãkikai hĩte hiamotiniri notamoni auakari oro atoko inakari. Oa oro xamina
oeretakito. Ikara atoko hĩkaminiã, ikinika hinirekakiti auako hĩtemoni. Hiamotariko
mãkatxi kasarori notamonikiri hĩeretakini ĩkapani, ininiã kona hĩpẽtauata kasara hinini
xika. Ikara atoko hĩkaminiã, hãkixinire !auari maerekati. Hiamotariko apaka pinĩtxi
notamoni auakari hõki ĩkapani, ininiã atão hĩposota hãtamarauatini.
19 Nitiretakini nõtãkika, apaka noerekana. Ininiã ikinipoko atão hĩkamako maerekati
hĩtakanapini ĩkapani.
20 Hãtamatako. Hãkixinire toreẽ nota auapeka. Nota haãpoko maparakiri akiritakari
atoko. Hĩkenakotiniãri nakiritinii, hõsereiniãri hãkixinire tore, niĩroã hĩtekata nikaikotini
ĩkapani. Iuasaaki ninipokota hĩtekata. Hĩte nipokota notakata.
21 Nauiritari maerekati makamakati topãkini notakata auĩtetxi topanere nopini. Iua
auĩtetxi topanere nota nakiti. Iua atokotxikana nota topãka nirikata auĩtetxi topanere
nopini iua nakiti nopini, kotxi maerekati makamakati nota apaka txaua.
22 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire
auiãkanimoni,
—itxa Xesosi Araotxiséia auakanimoni.

4

Iaxiti Auĩtetxi Topanere

1 Eereka natamatari iaxiti tore. Itore imatakakaãka. Merepanika nikenakotari trõpeta
atoko inakari. Kãkiti sãkire atoko itxa. Imisãkiretano:
—Uai pina notamoni. Noerekaiko katana auakari tĩkane.
2 Iuasaakipeka Erekari Matamatakoti anikano. Iuasaaki natamatari auĩtetxi topanere
iaxiti. Topãkakari aua iua nopini.
3 Iuaã topãkakari kai peereri pomẽkoriri atoko itxa. Iua kai satónia inakori atoko. Apaka
ãti kai sátxio inakori atoko itxa iua topãkakari. Kisi ãkitari iua auĩtetxi topanere. Iua kisi
kai esimeráota inakori atoko itxa.
4 Iua ĩtinikata aua vĩtxi koatro pakini topaneretxi. Vĩtxi koatro pakini totiakori topãka
iua topaneretxi nopini. Ninoa mãka kasarori. Ikiina aua saporiẽta oro kamakori.
5 Auĩtetxi topanereãtaã atamataãka ito mẽkokari. Iotxira, iokaamori aua iuaãtaã.
Iteene poenexitiri. Iua auĩtetxi topanere apisatoõ aua setxi tirikapi. Setxi Matamatakoni
Teoso nakitiakori itxauana ninoa setxi tirikapi.
6 Iua auĩtetxi topanere apisatoõ ipoa ãtakaãri atoko itxa. Auĩtetxi topanere ĩtinikata aua
koatro Teoso tixine auakani. Ninoa okĩtxinoka xãpokaĩtotakini. Auana okina ikini iĩtoãna.
Itorotaãna aua okina. Iporikiãna apaka aua okina.
7 Okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti ãti, ãkiti atoko itxa. Ãtipekana kema auĩte atoko itxa.
Ãtipekana aua kiki toõ atoko. Ãtipekana kokoi araãkari atoko itxa.
8 Ninoa ikininape aua imĩkitana seisi pakini. Imĩkitana nopini, ipatapi apaka okina aua.
Kona itomatana. Ikini pokamarariti, ikini ĩkanõkati itxana:

"Erekai. Erekai. Erekai. Teoso Apiananiri pitxaua. Kaposotiireri pitxaua. Ãtipirika
auakarii. Kitxakapirĩka auakarii. Uatxa auakarii. Katana apaka pite aua-
panika,"

itxana ãtipirika.
9 Ninoa okĩtxinoka xãpokaĩtotakini xipoãtakasaaki, ixikaretarina Teoso paxitiko pirena.
Ixikaretarina: "Ikinipoko ikamakiti ate ĩkapani erekarinoka. Peerekari iua auĩtetxi
topanere topãkakari, ãtipirika auapika inakari." Ninoa xikaretari ikara Teoso ĩkapani.
10 Ninoa vĩtxi koatro pakini totiakori xikarauatakasaaki, ikapotoreẽkauana ixitimoni
iua auĩtetxi topanere nopini topãkakari apisatoõ. "Ateosone," itxana iua ãtipirika auapika
inakarimoni. Itakarina isaporiẽtane Apiananiri apisatoõ, kotxi Teosonokara ikinimane
auĩte. Iuasaaki itxana:

11 “Apiananiri, aTeosone pitxaua. Erekai pite, ininiã apakatapitika apaxitinii. Apakatapitika ikinimane sãpiretinii: ‘Peerekai.’ Apakatapitika pite apakapiniri ikini posotiiretxi. Ikara atão, kotxi pite kamari ikinika. Pite kamari ikinika, kotxi pite nirekari pikaminiri. Pite nirekari ikinipoko auini,”
itxana ninoa vĩtxi koatro pakini totiakori.

5

Aãtsopa Iapiriãkori Pirena

1 Iuasaaki natamatari aãtsopa iapirikakori iua auĩtetxi topanere nopini topãkakari uakoã. Iuako ikikomonikiriã aua. Iua aãtsopa auari iõka ãkiriko, inopinimoni pakini. Iua aãtsopa aua setxi popitari kãkiti makatamẽkakaniri ĩkapani.
2 Iuasaaki natamatari ãti Teoso nitiri iaxitikiri. Kataparari iua. Itaparasãkireritika itxa:
—Kiripa apakata imakatxakiniri ia popitari? Kiripa posotari ikatamẽkiniri ia aãtsopa? —itxa.
3 Itxama, kona auari iaxiti auakari, kona auari itixi auakari, apaka kona auari itixi patapi auakari, iua aãtsopa katamẽkakari !auari. Ninoa !iposotari ikatamẽkinirina iua aãtsopa. !Iposotarina atamatinirina iua aãtsopa ãki.
4 Ininiã iteene nitxiapata, kotxi iua aãtsopa iapiriãkori katamẽkakari !auari. Erekari kamakari !apokaãka ikatamẽkiniri ĩkapani, atatsopatiniri ĩkapani.
5 Iuasaaki ninoa totiakori ãti txari notamoni:
—Kona pitxiapatape. Patamata ikiraã. Ãkiti atoko inakari iua. Xotaa apika mekaniriakori auĩte iua. Tavii apika mekaniri iua. Oerekapekari Satanasi poiãori inini. Iua apiata. Ininiã iuanani posotari ikatamẽkiniri iua aãtsopa iapiriãkori. Iuanani posotari imakatxakiniri ninoa setxi popitari —itxa iua toti.
6 Iuasaaki natamatari soti auĩte okakori atoko. Iua itima iua auĩtetxi topanere apisatoõ. Ninoa ipi ipi pakini okĩtxinoka xãpokaĩtotakini, ninoa totiakori pakini ãkitari iua. Setxi iko, setxi oki pakini aua iuamoni. Setxi oki aua iuamoni, kotxi setxi Matamatakoni Teoso nakitiakori aua. Teoso iokanatana ninoa ikini itixitimoni.
7 Iua soti auĩte atoko inakari sari iua auĩtetxi topaneremoni. Imaĩkari aãtsopa topaneretxi nopini topãkakari uakoã auakari. Iuako ikikomonikiriã aua.
8 Imaĩkasaakiri, ninoa koatro okĩtxinoka xãpokaĩtotakini, ninoa vĩtxi koatro totiakori pakini patimari ipamakinina soti auĩte apisatoõ. Ikinikana auari arpa inakori xikari ikaminina ĩkapani. Imakinikana auari kopitipaki oro kamakori. Naia kopitipaki xãpoka koria atoko inakari peeremariri. Ia kamariãro Teoso sãkire auiãkani sãkire iuamoni.

Amaneri Xikariti

9 Iuasaaki ninoa xikaretari amaneri xikariti. Ixikaretarina:
“Pitenani apakata papakapiniri iua aãtsopa iapiriãkori. Pitenani apakata pimakatxakiniri popitari, kotxi pitenanira erekari. Pite okaãka. Piarẽkaã piamotaua ate Teoso ĩkapani. Piamotapekaua ikini uãkati kãkiti sauaki. Ikini ãti uãka sãkire sãkiretakani sauaki piamotapekaua. Ikinika itixiti auakani sauaki piamotapekaua ate.
10 Pite txĩkitakaua ate auĩtetxiakori aniniua, sasetotxiakori apaka aniniua, Teoso ĩkapani aparĩkauatini. Ininiã itixi auakani auĩte atxauako ate.”
11 Iuasaaki natamatari itomaneri Teoso nitiriakori. Nikenakotari ninoa sãkire. Kaiãopokori ninoa. Seĩ mio, apikomoni seĩ mio, apikomoni seĩ mio itxaãpokatana. ! Apakata ninoa iaõtiko. Ninoa ãkitari iua auĩtetxi topanere, okĩtxinoka xãpokaĩtotakini, totiakori pakini.
12 Itaparasãkireritika ixikarauatana. Itxana:
“Soti auĩte okaãka kãkiti ĩkapani. Ininiã ãtipirika apakata iua apakapiniri posotiiretxi, ikinika erekari, imaroretxi, taparãtxi pakini. Apakata ikinimane paxitiniri iua.

Apakata ikinimane sãpiretiniri iua ereka inini. Apakata ikinimane iuikiniri iua.”

Ikara atoko ninoa xikarauata.

13 Ikara eereka nikenakotari ikinika iaxiti auakani, ikinika ĩkorapokoriti auakani, ikinika itixi patapi auakani, ikinika potxoari uiniti nopini auakani, ikinika potxoari uiniti ãki auakani pakini xikarauatini. Itxana:

“Ikinika erekari ãtipirika aua iua auĩtetxi topanere topãkakarimoni, iua soti auĩte pakinimoni. Ikinika ãtipirika paxitana. Ikinika ãtipirika txari: ‘Peerekana ninoa.’ Ikinika taparãtxi ãtipirika aua ninoamoni.”

14 Ininiã ninoa koatro, okĩtxinoka xãpokaĩtotakini txana:

—Ameẽ.

Iuasaaki ninoa vĩtxi koatro totiakori patimari pamakini.

—ATeosone pitxaua —itxana iua ãtipirika auakarimoni.

6

Soti Auĩte Makatxakari Popitari

1 Natamatari soti auĩte makatxakiniri ãti popitari. Ikara natamatakasaaki, nikenakotari okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti sãkire. Isãkire ikarokirauatini atoko itxa.

—Uai pinako. Patamata —itxa.

2 Iuasaaki natamatari kavaro kasarori. Kiki aua oporikiã. Iua tapotxi aua. Auĩtetxi saporiẽtane sikaãka iuamoni. Iua sari ikini itixitimoni kãkiti auĩte ininiua ĩkapani.

Ãti Popitari Makatxakiko

3 Eereka soti auĩte makatxakari ãti popitari aãtsopaã, ininiã ipi auape. Iuasaaki nikenakotari ãtipekana, okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti sãkire:

—Uai pinako. Patamata —itxa.

4 Ikara eereka natamatari kavaro põkamarari. Kiki aua oporikiã. Iua kiki sikaãka posotiiretxi neenamatxi ikamini ikini itixitiã, ininiã neenamatxi mauakaniãtaã !auari. Itxĩkitakari kãkiti okakakiniua. Isikaãka iouata mitapoari ineenamauatini ĩkapani.

Ãti Popitari Makatxakiko

5 Eereka soti auĩte makatxakari ãti popitari, ininiã ipi ãti auape. Iuasaaki ãtipekana, okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti txari:

—Uai pina. Patamata —itxa.

Ininiã iuasaaki natamatari kavaro pomamari. Kavaro nopini topãkakari aua minari iaõtiko iuakoã.

6 Eereka nikenakotari ãti sãkirauatini okĩtxinoka xãpokaĩtotakini sauaki. Itxa:

—Ipixini kiro triko ĩki, ãti õti kãkiti parĩka ĩkitxikana. Ãti, ipixini pakini kiro atarokiri atoko inakari ĩki, ãti õti kãkiti parĩka ĩkitxikana. Iĩtxiã ĩki, ovaã ĩki pakini poiãopanikako.

Ãti Popitari Makatxakiko

7 Eereka soti auĩte makatxakari ãti popitari, ininiã ipi ipi pakini auape. Iuasaaki nikenakotari imapotõkirekiri, okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti sãkire. Itxari:

—Uai pina. Patamata —itxa.

8 Iuasaaki natamatari kavaro posẽtakari. Inopini topãkakari uãka “Ipĩkitxi” inaãka. Ãti iua tikini sa. Iua akiritaãka “Maerekani Misiritikoãtaã” inaãka. Isikaãkana posotiiretxi kaiãopokori itixi auakani okiniua ĩkapani, ininiã koatro kãkiti auiniãtaã ãti okaãka. Ninoa okana kãkiti neenamatxiã, natxiã, amianariã, kaxipiri kaneenamariã pakini.

Ãti Popitari Makatxakiko

9 Ininiã soti auĩte iuaĩkana makatxakari ãti popitari, ininiã ipi ipi ãti pakini auape. Iuasaaki natamatari Teosomoni sikakori takikoãtaã patapi kãkiti okakoni. Ninoa okaãka

Teoso sãkire isãpiretinina xika. Kona itakanaparina isãpiretinina Teoso kamakiti ninoa
ĩkapani, ininiã ikara xika okaãkana.
10 Itaparasãkireritika akirikatarina Teoso. Itxana:
—Apiananiri, ãtipirika erekari kamakarii pite. Atãonoka pisãkire. Kirisaakipa pimisiri-
tari itixi auakani? Kirisaakipa pixikatxitaua ate, kotxi ninoa okaua ate? —itxana.
11 Ininiã mãkatxi kasarori sikaãka ninoamoni. Eereka isãpiretaãkana:
—Hiãtapariko apikomoni. Teoso nirekari apanakini hĩtariakori, initiriakori okiko hĩte
atoko iniko. Hĩtariakori okaãka atoko, Teoso xikatxitai hĩte. Hiãtapariko ikara õti —itxa.

Ãti Popitari Makatxakiko

12 Eereka nitikari soti auĩte makatxakiniri ãti popitari, ininiã seisi pakini auape.
Iuasaakipeka itixi iteene iakeẽkata. Atokatxi mamãka, sako mata pomamari potxi iãko
kamakori atoko. Kasiri kamarãka arẽkatxi atoko.
13 Iõriki itori iaxiti auakaro irika ĩkorapokoritimoni. Amãtiiri ĩtima iokatxaãkiti atoko
otxa.
14 Natamatari iaxiti aãtsopa iapirikiniua atoko. Ikinika ixirata mitari, ikinika
ipokomiriĩ pakini makatxakaãka. Ãtiãtaã itakaãka.
15 Iuasaaki ĩkorapokoriti auĩtetxiakori, kãkiti kaposotiirerini, katiirini, sotato auĩteakori,
kãkiti katapararini, nitiritxi amotakoni, nitiritxi minakaniua pakini kipataua aarikoã,
kai mitari sauaki ixirataã.
16 Iuasaaki itxana ixirata auĩtemoni apaka kai mitarimoni:
—Hĩrikako ate nopini. Hĩkipataua, kotxi topaneretxi nopini topãkakari, soti auĩte pakini
nirekari imisiritiniua ate.
17 Soti auĩte misirikare õti manapi apopeka. Kona kãkiti mĩteenekari ikara
misirikaretxi.

7

Sẽto Koarẽta Koatro Mio Teoso Nitiriakori Itixi Auakani

1 Eereka natamatari Teoso nitiri iaxitikiri timini atokatxi pokĩkinimoni, ãti atokatxi
ereẽkokinimoni, ãti atokatxi kimapore sanaremoni, ãti atokatxi kimapore kikomoni.
Ininiã ipi ipi pakinipe ninoa. Ninoa maĩkari ĩtima ipi ipi pakini itixi auakari ĩtimati. Ininiã
ĩtima kona inapaika itixiã. Kona kãuaãriã !inapaika ĩtima. Kona aaminaã !inapaika ĩtima.
2 Natapari ãti Teoso nitiri iaxitikiri inaãpotini atokatxi pokĩkinimoni. Teoso ãtipirika
auakari takaõtxikare aua iuamoni. Itaparasãkireritika akiritana ninoa ipi ipi pakini Teoso
nitiriakori. Ninoa parĩka itixi, potxoari uiniti pakini imisiritinina.
3 Iua Teoso takaõtxikare auakiti txari ninoamoni:
—Uatxa kona himisiritapiri itixi, potxoari uiniti, aamina pakini. Himisiritinina apisa,
ate takari Teoso takaõtxikare initiriakori itixi auakani teẽtaã.
4 Eereka nimarotari Teoso takaõtxikare apakapakani. Itakaõtxikaãkana sẽto koarẽta
koatro mio kãkiti. Ikini uãka Isaeo tixinikini takaõtxikaãka.
5 Tosi mio Xotaa apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Hopẽ apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Katxi apika mekani takaõtxikaãka.
6 Tosi mio Asee apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Natarii apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Manasee apika mekani takaõtxikaãka.
7 Tosi mio Simião apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Arevii apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Isakaa apika mekani takaõtxikaãka.
8 Tosi mio Seporõ apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Xosee apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Pẽxamiĩ apika mekani takaõtxikaãka.

Itomaneri Kãkiti Teoso Apisatoõ

9 Ikara eereka natamatari itomaneri kãkiti apotiitakaniua. !Apakata kãkiti iaõtiniri ikinikana. Aua kãkiti ikini itixitikini, kãkiti ikini sereti. Aua ikini uãka sãkire sãkiretakani. Ikinikana ninoa timanãta Apiananiri apisatoõ, soti auĩte pakini apisatoõ. Ninoa mãka kasarori. Aãtape aua iuakoãna.

10 Itaparasãkireritika itxana:

—ATeosone topãka auĩtetxi topanere nopini. Iuara, soti auĩte pakini makatxakapekari amaerekani.

11 Iuasaaki ikinika Teoso nitiriakori iaxiti auakani tima. Ninoa ãkitana auĩtetxi topanere, totiakori, ninoa ipi ipi okĩtxinoka xãpokaĩtotakini pakini. Ikapotoreẽkauana itoõna xitimoni, auĩtetxi topanere apisatoõ. “Ateosone pite,” itxana Teosomoni.

12 Ixipoãtana Teosomoni:

—Ameẽ. Ãtipirika ikinimane sãpiretai ereka pinini. Peerekai. Kimarorei. Erekari pikamakiti ate ĩkapani. Ikinimane paxitai. Kaposotiirei. Pataparai. Ãtipirika ikara atoko atxai. Ameẽ.

13 Ininiã eereka ninoa totiakori ãti pimaãno nota:

—Kiripa ninoa kãkiti mãkatxi kasarori ieretakakani? Namonipa inana ninoa? —itxa iua.

14 Ininiã nota txari iua:

—Pitera imarotari.

Ininiã iua txano:

—Ninoa iteene misiritaãkapeka. Uatxa ixipope ninoa misiritiko. Soti auĩte makatxakapekari imaerekanina. Ininiã imãkana soti auĩte arẽkaã arokakori atoko itxauana. Uatxa kasarori imãkana, kotxi itxiko ! auari. Soti auĩte makatxakapekari kãkiti maerekani ipĩkasaaki, ininiã mãkatxi kasarori atoko itxa ninoa ãkixinire.

15 —Ininiã ninoa aua Teoso topanere apisatoõ. Imisãkiretiko aikoti ãki iparĩkauatana Teoso ĩkapani ikiniõtika pokamara, ĩkanõka pakini. Ininiã iua auĩtetxi topanere nopini topãkakari auapikako ninoa sauaki.

16 Ninoa kona natxitaika. Kona iposonataikana. Atokatxi kona arikana ninoa. Kona kapatakari kona arikana.

17 Kotxi soti auĩte auĩtetxi topanereãtaã auakari nĩkatanako ninoa. Iua anikana ninoa sõtoãrimoni. Iuaã auakari sõtoãri iãtakani ãtipirika auapikako. Teoso makatxakariko ikinika iãtsaãna. !Itxiapataikana.

8

Imapotõkire Popitari Makatxakiko

1 Imapotõkire popitari imakatxakasaaki, ikinipoko tsorĩkaxitita Teoso tixineẽ. Ikara atoko ipixini oara.

2 Eereka natamatana setxi Teoso nitiriakori, iua apisatoõ timakani. Isikaãkana setxi xikari kamiko trõpeta inakori.

3 Eereka ãti Teoso nitiri apoka. Itima Teosomoni sikakori takikoãtaã. Kamariãro arikiko koanati oro kamakori iuamoni aua. Kamariãro ito sikaãka iuamoni, Teosomoni isikini ĩkapani, ikinika Teoso nakitiakori amanaãkiti sãkiretxitikata. Ininiã arikari iua kamariãro Teosomoni sikakori takikoãtaã nopini. Oro kamakori iua Teosomoni sikakori takikoãtaã auĩtetxi topanere apisatoõ.

4 Ininiã iuakoã kamariãro txiã, Teoso nakitiakori amanaãkiti sãkiretxitikata kanĩka Teoso apisatoõ.

5 Ininiã eereka iua Teoso nitiri kosekari okoana. Ixãpokakari xaminaminiki mẽkorĩkakariã, Teosomoni sikakori takikoãtaã nopini auakariã. Eereka okari itiximoni. Iuasaakipeka aua karokirauari, mẽkokari pakini. Apaka iuasaaki itixi iakeẽkata.

Koatro Trõpeta Pirena

6 Ininiã ninoa setxi Teoso nitiriakori setxi trõpeta auakini iposope itrõpetane ixõkinina
ĩkapani.
7 Ininiã ninoa Teoso nitiriakori ãti xikarauata itrõpetaneẽ. Iuasaaki katxĩkareri kai soro
atoko inakari, apaka xaminaminiki mẽkorĩkakari arẽkatxiã koketakori okaãka itiximoni.
Ikara xika apanakini aamina itixi auakari arika, ininiã ipi ãti pakini aamina auiniãtaã
ãtika arikaãka. Ikinika katsotati arika apaka.
8 Eereka ãti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ. Ininiã ixirata auĩte atoko in-
akari arikatxikata okaãka potxoari uinitimoni. Ininiã ipixini potxoari uiniti arẽkatxi
itxapekaua.
9 Ininiã apanakini potxoari uiniti ãki auakani ipĩpe, ininiã ipi ãti pakini potxoari uiniti
auakani auiniãtaã ãtika ipĩpe. Iuasaaki apanakini maporoni apaka xipokaãka, ininiã ipi
ãti maporo auiniãtaã ãtoka xipokaãka.
10 Eereka ãti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ, ininiã ipi ãti pakini initiriakori
xikarauatape. Iuasaaki iõriki mitari iaxitikero katxaãkata. Otirika tirikapi atoko. Oĩrika
ipixini uini nopini. Oĩrika ipixini sõtoãri nopini apaka.
11 Iõriki uãka, "Kapixiro," otxaua. Ininiã ipixini ãparaã kapixiã. Ipi ãti pakini sõtoãri
auiniãtaã, ãtinoka sõtoãri kapixiã. Ito kãkiti iãtari iua ãparaã, eereka ikoriãna, kotxi
kapixiãri ãparaã.
12 Ininiã ãti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ, ininiã ipi ipi pakini initiriakori
xikarauatape. Iuasaaki atokatxi ponikare, kasiri, iõriki pakini kona iteene !iponikaika.
Imamãkapeka. Ininiãkara pokamara ipi ipi pakini oara atokatxi ! iponikaika. Iua
atokotxikana ĩkanõka ipi ipi pakini oara kasiri, iõriki pakini !iponikaika.
13 Ininiã eereka nitikarauatakasaaki, nikenakotari ãti Teoso nitiri sãkire. Iua
araaãpota Teoso tixine. Itaparasãkireritika itxari:
—Erepaniko. Erepaniko. Erepaniko itixi auakanii. Auapanika apikomoni ipi, ãti
pakini trõpeta Teoso nitiriakori xõkini ĩkapani.

9

Ãti Trõpeta Xõkiko

1 Ininiã ãti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ. Iuasaaki nitikari ãto iõriki iaxitikero
katxakini itiximoni. Iõrikimoni osikaãka xavi aariko mamapotõkire irikoti tore ĩkapani.
2 Ininiã iõriki atoko inakari mataakari iua aariko. Eereka katxiãri kaiãopoko pokĩka.
Katxiãri tokori arikikosaaki atoko itxa. Eereka iaxiti, atokatxi pakini piãka itxiã xika.
3 Iposo atoko txĩtxiri atoko inakari pokĩka itxiã. Posotiiretxi isiãkana, ininiã kaxipiro
itixi auakari posotiire atoko aua txĩtxirimoni, kãkiti ioãkini ĩkapani.
4 Ipaniãtaãkana katsotati imokakanina, apaka takari, aamina pakini imokakanina.
Ipaniãtaãkana imisiritinina Teoso takaõtxikare iteẽtaã mauakini.
5 Kona isikaãkana posotiiretxi kãkiti okinina ĩkapani. Sĩko kasiritinanira ninoa
paniãtaãka imisiritinina ninoa. Imisiritarina kaxipiro ioãkini atoko.
6 Iuasaaki kãkiti nirekariko ipinini. Itxama, kona iposotarina ikoriinina. Initarina
ipĩkitxi, txamari iuasaaki ipĩkitxi mitekapeka.
7 Iua txĩtxiri kavaro atoko itxana. Kavaro neenamatxi kamakani atoko itxana. Ikiiãna
aua saporiẽta atoko oro kamakori. Itoõna kãkiti toõ atoko itxana.
8 Ninoa iãko sito iãko atoko itxana. Itsiriĩna ãkiti tsiriĩ atoko itxana.
9 Itorota ipatinina koana metao kamakori atoko. Imĩkitana ene kavaro itomaneri
miteẽkani ene atoko. Mitekaĩ ene atoko itxana.
10 Ninoa xipi kaxipiro xipi atoko itxana. Oko aua ixipiãna. Ninoa posotari kamatsi-
itiniri kãkiti sĩko kasiriti.
11 Ninoa auĩte aua. Iua Satanasi nitiri. Mitxi aariko mamapotõkire irikoti ãki auakari
iua. Xoteo sãkireẽ iua uãka Apatõ itxaua. Kreko sãkireẽ iua uãka Aporioõ itxaua. Popĩkari
sãkireẽ "Ikinipoko Xipokakari," itxaua.

12 Ãti misirikaretxi napapeka. Txama auapanikako apikomoni ipi misirikaretxi.

Ãti Trõpeta Xõkiko

13 Ãti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ. Iuasaaki seisi trõpeta xõkapeẽkaika. Teosomoni sikakori takikoãtaã oro kamakori aua ipi ipi pakini iko. Ikara Teoso apisatoõ. Nikenakotari iko takote auakari sãkirauatini.
14 Ininiã iua txari Teoso nitiri iua trõpetaã xikarauatakari:
—Pisikakanako ipi ipi pakini Teoso nitiriakori iaxirikakoni Eoparatxi inakori uiniti auakani.
15 Naia ipi, ipi pakini Teoso nitiriakori iposopekana ia anokanani, ia kasiriti, ia õti, ia oara manapi ĩkapani. Ininiã ninoa sikakaãka kaiãopokori kãkiti okinina ĩkapani. Ininiã ipi ãti pakini kãkiti auiniãtaã auiritaãka ãtika okinina.
16 Ãti sãpiretano ninoa sotatone kavaro nopini auakani tosẽtosi mirão aua. Kaiãopokori.
17 Natamatari ninoa sotatoakori kavaro nopini nitaponemoni. Natamatakasaakina ia atoko ninoa. Itorotana koana metao kamakori auana. Apanakini torota koana põkamarari xamina tirinakari atoko itxa. Apanakini poporeri. Apanakini posẽtakari ẽxópiri atoko. Ikiina ãkiti kii atoko. Inamaãna ipokĩka xamina tirika, katxiãri, ẽxópiri pakini.
18 Ikara xamina tirinakari, ikara katxiãri, ikara ẽxópiri pakini inamaãna pokĩkakari, okari kaiãopokori kãkiti itixi auakani. Ininiã ipi ãti pakini kãkiti auiniãtaã ninoa okari ãtika.
19 Kavaro posotiire inamaã, ixipiã pakini aua. Ninoa xipi imini atoko itxa. Ixipiãna aua ito kiiri. Ninoa kii misiritari kãkiti.
20 Ininiã itomane kãkiti koriã ia misirikari xika. Iuaritika kãkiti mokakoni maerekati kamakani !inirekari itakanapinirina imaerekani. Ninoa kapotoreẽkapanikaua Satanasi nitiriakorimoni. Ikamapanikarina ninoa amanaãkiti. Iteosonetari aamina kamakori, oro kamakori, pirata kamakori, pirõsi kamakori, kai kamakori pakini. Ninoa teosone kona posotari atamarauatini. Kona iposotarina ikenakorauatini. Kona iposotarina itĩpokotinina.
21 Ninoa kãkiti okapanikari apanakini. Ikamapanikarina miĩti parĩka. Isirĩkapanikana apanakinikata. Iĩtirĩkapanikarina apanakini kãkiti tii. Kona inirekarina maerekati itakanapinina.

10

Aãtsopa Axapitiri Iapirikakori

1 Iuasaaki natamatari Teoso nitiri iaxitikiri katxakini ĩkorapokoritimoni. Kataparari iua. Iua katxiãri iaxitikiri ãki. Katxiãri imãka atoko itxa. Kisi ikii nopini aua. Itoõ atokatxi atoko itxa. Itapike aãtsota tirinakari atoko itxa.
2 Imaĩkanãtari aãtsopa iapirikakori axapitiri. Iuakoã aãtsopa ikatamẽka. Itakari ikiti ikikomonikiri potxoari uiniti nopini. Isanaremonikiri ikiti itakari imiriĩ.
3 Akiripoakata ãkiti atoko. Iuasaaki setxi iokaamori kenakotaãka.
4 Iuasaaki niõkatsopaaritari ninoa setxi iokaamori sãkire. Txamari nikenakotari ãti iaxitikiri sãkire. Itxano:
—Kona piõkatsopatapiri ninoa setxi iokaamori sãkire —itxa iaxitikiri.

Aãtsopa Axapitiri Nikiko

5 Iuasaaki Teoso nitiri aua ãti ikiti imiriĩ. Potxoari uiniti nopini ãti ikiti aua. Iua õtanõkari iuako iaxiti.
6 Iuasaaki itxa:
—Uatxa nisãpiretakiti Teoso ãtipirika auakari sãkire. Ikamari ikinika iaxiti, iaxiti auakani pakini. Ikamari ikinika ĩkorapokoriti, ĩkorapokoriti auakani pakini. Ikamari

potxoari uiniti, ikinika iua ãki auakani pakini. Teoso misiritinina maerekati kamakani
!okananiikari apokini.
7 Apikomoni ãti trõpeta xikarauatapanika. Iuasaaki kitxakapirĩka Teoso kipatakiti
oerekaãkako. Teoso sãpiretakiti initiriakori ĩkorapokoritimoni, isãkire sãpiretakanimoni
paĩtiki oerekaãkako —itxa Teoso nitiri.
8 Eereka iuaĩkana nikenakotari iaxitikiri sãkirauatini:
—Pisa. Papariko aãtsopa iapirikakori, Teoso nitiri uakoã auakari. Iua ãti ikiti imiriĩ, ãti
ikiti potxoari uiniti pakini aua kititakari.
9 Ininiã nisa iuamoni, ininiã nitxari iua:
—Pisikano ere aãtsopa iapirikakari.
Iuasaaki itxano:
—Papakapariko, nika pitxari ia aãtsopa. Pitikakoã kapixiriko ia pinikakiti, iuaritika
pinamaã potxoariko. Mapa atoko itxako —itxano nota.
10 Ininiã nimaĩkari ĩkora aãtsopa, nika nitxari. Ninamaã potxoari. Mapa atoko itxa.
Txamari nitikakoã kapixiri iua aãtsopa ninikakiti.
11 Iposo atoko isãpiretano:
—Iuaĩkana pisãpiretariko apikomoni Teoso sãkire, kaiãopokori kãkitimoni, kaiãopokori ãti
uãkamoni, kaiãopokori ãti uãka sãkire sãkiretakanimoni, kaiãopokori auĩtetxiakorimoni pakini
pisãpiretariko nisãkire —itxano.

11

Ipi Teoso Sãkire Sãpiretakani

1 Aãke niaõrauatini ĩkapani nisikaãka. Iuasaaki Teoso nitiri txano:
—Pisa. Piaõtariko Teoso misãkiretiko aikoti. Piaõtariko Teosomoni sikakori takikoãtaã.
Piaõtana Teoso misãkiretakani iuaã auakani.
2 Kona piaõtapiri Teoso misãkiretiko aikoti pirikere, kotxi Xoteo minakaniua apoti-
itiniãtaãua iuaã. Iuaã ninoa ĩkapani. Ninoa misiritariko Teoso sitatxine koarẽta toisi
kasiriti. Ikara Teoso sitatxine, Xerosareẽ inakori.
3 Nisikaposotiiretanako ipi kiki. Teoso sãkire sãpiretakani ninoa. Ninoa ieretakariko
sako mata. (Sako mata kãkiti ieretakasaaki oerekari imatinaniuatini.) Ininiã mio
tosẽtosi sesẽta õti pakini ninoa sãpiretariko nisãkire.
4 Ninoa ipi oriva mina atoko itxana. Apaka ipi tirikapi topãkini atoko itxana. Ikini
itixiti auakani auĩte apisatoõ, Teoso apisatoõ ninoa aua.
5 Kãkiti nirekasaakiri imisiritinina ninoa, iuasaaki xamina tirinakari pokĩka ina-
maãna. Ininiã iuasaaki imokaiakarini xipope. Kãkiti nirekasaakiri imisiritinina, ikara
atoko itxa okikona.
6 Teoso sãkire isãpiretakasaakina, iposotarina iaxiti itotini. Ininiã iuasaaki ãparaã kona
ikipaika ĩkorapokoriti. Ninoa posotari ãparaã arẽkatxi inĩkitakini. Iposotarina itxĩkitakiniri
ikini sereti maerekati apokini ĩkorapokoriti auakanimoni. Inirekasaakina, ninoa poso-
tari ikara ikinika ikaminina.
7 Teoso sãkire isãpiretinina xipoka atoko, monõkori aariko mamapotõkire irikoti ãki po-
toriãkari pokĩka. Iuasaaki iua kamari neenamatxi ninoa ipi Teoso sãkire sãpiretakanikata.
Eereka iua okapena ninoa.
8 Ininiã ninoa ĩto sirĩkako kimaporiãtaã, mitari sitatxitiã. Iua sitatxitiã Apiananiri
tokakitaãka aamina ĩpiriãmitakari nopini. Iua sitatxi akiriuãkataãka Sotoma, Exito pakini,
kotxi Sotoma, Exito pakini atoko itxa Xerosareẽ.
9 Ininiã iuaã ikini kãkiti, ikini inirimane, ikinimane ãti uãka sãkire sãkiretakani, ikini ãti
uãka atamatanako ninoa ĩto kimaporiãtaã. Iuaã ikaikotanako ipi õti, ãti õti, ipixini õti
pakini. Kãkiti kona auiritari ikatikona.
10 Ininiã ikini kãkiti atamatariko ninoa koriãkani ĩto. Ininiãkara ikinimane enenĩkako.
Ninoa kamari kiiniri. Ninoa iokanatariko isikakitina apanakinimoni ipoxokoniuatini
ĩkapani. Ninoa kamariko ikara atoko inakari, kotxi ninoamoni naia ipi Teoso sãkire

sãpiretakani misiritana ninoa. Ininiã ninoa enenĩka, kotxi Teoso sãkire sãpiretakani koriãpeka.
11 Iuaritika ipi õti, ãti õti, ipixini õti pakini napaka atoko, Teoso txĩkitakana ninoa iuaĩkana auãki ininina ĩkapani. Õkitakauana. Iuasaaki kãkiti atamatana, ininiã ipĩkarauatana.
12 Ikara eereka ninoa ipi Teoso sãkire sãpiretakani kenakotari iaxitikiri sãkirauatini:
—Uaimoni hina.
Ininiã ninoa kanĩka katxiãriã Teoso tixinemoni. Ninoa mokaiakariakori itikana ninoa kanĩkaãpotini Teoso tixinemoni.
13 Iuasaakipeka itixi iteene iakeẽkata. Ininiã iua sitatxitiã kaiãopokori aapokotxi irika. Tesi aapokotxi auiniãtaã ãtika irika. Iuasaaki setxi mio kãkiti ipina. Kãkiti auapanika inakani pĩkarauata. Iuasaaki itxana:
—Teoso iaxiti auakari apiatakari itxaua —itxana.
14 Ĩkora misirikaretxi xipopeka. Iuasaaki ipi misirikaretxi apiari napapeka. Iuaritika erepaniko, kotxi paĩtiki ãti misirikaretxi apiari apokapanikako.

Trõpeta Imapotõkirekiri Xõkiko

15 Iuasaaki Teoso nitiri mapotõkirekiri xikarauata itrõpetaneẽ. Itomane iaxiti auakani iteene akiritari:
—Ikini itixiti auakani auĩte itxapekaua aãuĩte Teoso, Kristo pakini. Ãtipirika iua ikinimane auĩte itxauako —itxana.
16 Iuasaaki vĩtxi koatro totiakori Teoso topãkiniãtaã apisatoõ topãkakani pamaka Teoso apisatoõ. Itxana:
17 "Erekapitikari ikinipoko pikamakiti. Apiananiri pitxaua. Kaposotiirei pite. Uatxa pite auapitika. Pite kitxakapirĩka aua. Katana ãtipirika pauapika. Erekapitikai, kotxi kaposotiirei, ininiã ãtipirika ate auĩte pitxaua.
18 Kãkiti ikini itixiti auakani omanãkarauata. Uatxa piteka omanãkarauatini manapi apope. Uatxa apokapeka ipĩkani misiritiko mereĩko õti. Pinitiriakori, pisãkire sãpiretakani, apaka pinakitiakori pite paxitakani pakini ĩkitxitiko õti apokapeka. Ikinimane kãkiti poiãorini, kãkiti kaposotiirerini pakini apakapariko ikamakitina ĩki. Iuasaaki pixipokariko ĩkorapokoriti xipokakani," itxana.
19 Eereka natamatari iuaã Teoso tixineẽ imisãkiretiko aikoti tore imataakaãka. Iua aiko ãki natamatari Teoso kaixane, iua apokiniãtaã. Iuasaaki natamatari ito mẽkokari. Nikenakotari ito okaratxirari, ito iokaamori pakini. Itixi iakeẽkata. Ito ãparaã kai soro katxĩkareri atoko katxaka.

12

Imini Mitapoari, Sito Pakini

1 Eereka nitaponeẽ nitikoka. "Kipa atxiĩti?" nitxa nãkixinireẽ. "Natokopa itxa Teoso oerekiniri kãkiti?" Kotxi sito tokiã Teoso tixine. Atokatxi iotximere iakirokaro oa omãka atoko inakari. Kasiri aua okiti patapi. Okiiã aua auĩtetxi saporiẽtane, tosi iõriki kamakori.
2 Oa kamixiro. Oa akiripoakata oãtatsiirauatini xika, kotxi kaiamapeka amarini oãuãkitakini.
3 Eereka iuaĩkana nitikoka, kotxi imini mitapoari tokiã Teoso tixineẽ. Põkamarari. Iua setxi ikii aua. Aua tesi iko. Ikininape ikii aua auĩtetxi saporiẽtane.
4 Ixipiã ikosekari kaiãopokori iõriki iaxitikero, uai ixiti oka itxaro iõriki. Itima oa sito apisatoõ, kotxi paĩtiki amarini oãuãkitaka. Inirekari iixirãkiniri amarini, amarini auakasaaki.
5 Eereka oa sito auãkitakari amarini, kiki. Oa sito ãkiri aneẽkasaaki ikini itixiti auakani auĩte itxauako. Auĩtetxi kataparari itxauako iua amarini. Auakasaaki, imini !ixirãkari amarini. Patimari maĩkiko iua amarini. Teoso auinimoni anikaãka amarini. Iuaãtaã Teoso topãkanãta auĩtetxi itopanere nopini.

6 Oa sito miteka ãparaã makipakaniãtaã. Teoso oerekatapekari iuaã okaikotini ĩkapani.
Iuaã oinĩkataãkako mio tosẽtosi sesẽta õti. Ipi anokanani, ãti anokanani ipixini pakini
itxa.
7 Eereka aua neenamatxi Teoso tixine. Teoso nitiri Mikeo inakori apanakinikata
naiatari imini mitapoari initiriakorikata. Imini initiriakori pakini neenamauata apaka.
8 Teoso nitiriakori tapara apiata, ininiã imini initiriakorikata !auiritaãkaika Teoso
tixine ikaikotinina.
9 Iua imini mitapoari iokanataãka maparamoni. Iua imini kitxakapirĩkaripekara. Iua
Txiapo inakori. Iua Satanasi inakori. Iua misirienetari kãkiti ikini itixiti auakani.
Maparamoni iokanatikosaaki, iua, initiriakori pakini okaãkana uai ĩkorapokoritimoni.
10 Eereka nikenakotari Teoso tixinekiri sãkire kataparakieneri:

—Kãkiti maerekani makatxakiko apokapeka uatxa. Teoso makatxakari kãkiti
maerekani. Uatxa Kristo posotiire oerekaãka. Uatxa oerekari ikinimane auĩte ininiua.
Teoso mereẽkiti ikinimane auĩte itxaua uatxa, kotxi aĩtariakori kamapiretakari iokanat-
apeẽkaika mapara. !Ikaikotaika Teoso tixine. Mitxi ikamapiretari aĩtariakori Teoso
apisatoõ. Pokamara, ĩkanõka ikamapiretana.
11 Aĩtariakori iokanatapekari Satanasi isini. Ninoa posotari iokanatiniri Satanasi, kotxi
Teoso Soti Auĩtene ipina ninoa ĩkapani. Iarẽka xiketa ninoa ĩkapani. Ninoa posotari
Satanasi iokanatinina, kotxi ninoa sãpiretari atão inakari Teoso sãkire. Ninoa iposope
okikona Teoso ĩkapani.
12 Hĩte Teoso tixine auakani hĩpoxokoniuatako. Txamari hĩte itixi auakani, potxoari
uiniti auakani, erepaniko, kotxi Satanasi apopeka ereẽ hĩte sauaki. Iua iteene naiataua,
kotxi imarotari paĩtiki Teoso !auiritaikari iua maerekati apikomoni ikamini —itxa iua
Teoso tixinekiri sãpirena.
13 Uai itiximoni okikosaaki, imini mitapoari asikatikinitaro oa sito amarini
auãkitakakaro okiniro ĩkapani.
14 Oa osikaãka ipi mĩkitatxi kokoi mitari mĩkita, oãraini ĩkapani. Oa araã ãparaã
makipakanimoni. Teoso oerekinimoni osa. Iuaã Teoso nĩkataro oa ipi anokanani, ãti
anokanani, ipixini pakini. Iuaã imini mitapoari !iposotari oamoni apokini.
15 Oa araãkasaaki, imini mitapoari koporikaãtari ãparaã inamaãkiri oa tikini. Uini atoko
itxĩkitakari ãparaã, oa sito axãpoãtini ĩkapani.
16 Kipatxi !auiritari ãparaã sini oamoni. Ixoreka. Ixorekasaaki, ikinika ãparaã imini
namaãkiri kipatxi ãki isa.
17 Ininiã imini iteene omanataro oa sito. Ininiã asikatikinitana apanakini oa anaakori
inaiatinina ĩkapani. Kãkiti Teoso paniãtakiti kamakani oa anaakori itxauana. Kãkiti
Xesosi Kristo sãkire auiãkani oa anaakori itxauana.

13

Monõkori Potxoari Uiniti Pokĩkaãtakari

1 Ininiã nitaponeẽ nitima ikipatxite nopini. Iuaã nitikari monõkori potxoari uiniti
pokĩkaãtini, kanĩkiĩta itxa. Iuamoni auari iko tesi pakini. Apaka ikii setxi aua. Ikinika
iko aua auĩtetxi saporiẽtane. Ikini ikii aua uãkatxi Teoso misãkirepiretakari.
2 Iua monõkori nitikakiti ãkiti kaiõkari atoko itxa iĩto. Ikiti oso kiti atoko itxa. Inama
ãkiti nama atoko itxa. Iua imini mitapoari sikari iposotiire maerekati, iua potxoari
uinitikirimoni. Ininiã iua auĩtetxi itxaua. Imini auĩtetxi ininiua atoko itxa. Imini
txĩkitakari iua potxoari uinitikiri sãkire kaposotiire inini, isãkire kãkiti auikini ĩkapani.
3 Nota atamatari ikiiniri. Ikii ãti ipĩpe ikaro mitari xika. Eereka ikaro tximõka. Iuaĩkana
auãki itxa ikii ipinakari. Kãkiti ikini itixitikini atamatakasaakiri, itsorĩkaãtana. Ininiã
auikarina isãkire. Ikamarina iua nireẽkiti.

4 Ikinimane auikari imini mitapoari sãkire. Iteosonetarina iua, kotxi iua sikari iposotiire iua potxoari uinitikirimoni. Apaka ninoa auikari iua potxoari uinitikiri sãkire. Ninoa teosonetari iua apaka. Ninoa sãkire:

—Ãti kaposotiireri potxoari uiniti pokĩkaãtakari atoko inakari !auari. Kãkiti !iposotari inaiatiniri iua —itxana.

5 Iua potxoari uinitikiri auiritaãka isãpiretiniri maerekati sãkiretxiti. Imisãkirepiretari Teoso. Auiritaãka auĩtetxi ininiua koarẽta toisi pakini kasiriti.

6 Iua misãkirepiretari Teoso. Imisãkirepiretari Teoso uãka. Imisãkirepiretari Teoso auiniãtaã. Imisãkirepiretari Teoso tixine auakani.

7 Iua auiritaãka inaiatiniri kãkiti Teoso nakitiakori. Apaka auiritaãka ninoa imaĩkini. Auiritaãka kãkiti ikini uãkati auĩte ininiua, ikini itixiti auakani auĩte ininiua, ikini kãkiti sãkire sãkiretakani auĩte ininiua. Ikinimane auĩtetari iua maerekati kamakari.

8 Ikini itixiti auakani, Teoso nakitiakori minakaniua, auikariko iua potxoari uiniti pokĩkaãtakari sãkire, kotxi iteosonetarina iua. Itixi kamiko apisapanika ninoa uãka ! iõkataãka Soti Auĩte okakori aãtsopateẽ. Iua aãtsopaã auauãkatakani auapikako Teosokata mapĩkaninoka ininina.

9 Hĩte, ia atatsopatakanii kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire.

10 Teoso nirekiniãri kateia ãki pitakiko, ininiã erekapitikari kateia ãki pauini. Teoso nirekiniãri pokiko iouata mitariã, erekapitikari pokiko. Ininiã pokaãkako iouata mitariã. Ininiã hĩte Teoso nakiti inakaniua himĩteenekariko himisiritiko. Kona hĩtakanapapiri Teoso kimapore. Ãtipirika hĩkamariko Teoso nirekakiti.

Monõkori Itixiãkiri

11 Eereka nota itikari ãti monõkori. Itixiã ipokĩka. Aua ipi iko. Soti auĩte ãkiri iko atoko itxa, iuaritika isãkirauata imini sãkire atokokana.

12 Potxoari uiniti pokĩkaãtakari nitiri itxaua iua itixiã pokĩkakari. Potxoari uinitikiri sikaposotiiretari iua, ininiã isari ikini itixitimoni. Itxĩkitakana ikinimane teosonetiniri potxoari uinitikiri. Iua potxoari uinitikiri mitxi mita karori, eereka ikaro tximõka.

13 Iua itixiã pokĩkakari kamari posotiiretxi mitxi mimarotakoti. Ipaniãtari xamina tirinakari iaxiti auakari ĩkorapokoriti apokini ikinimane atamatiniri ĩkapani.

14 Iua potxoari uinitikiri auiritari itixiãkiri kaminiri posotiiretxi iua ĩkapani. Posotiiretxi xika itixiãkiri misirienetari ikinimane itixiã auakani. Itxĩkitakari kãkiti kaminiri potxoari uinitikiri ĩto atoko inakari kai kamakori. Ikara atoko ipaxitarina potxoari uinitikiri, kotxi ikarotaãka iouata mitariã, iuaritika iuaĩkana auapanika ikii.

15 Itixiã pokĩkakari auiritaãka itxĩkitakiniri potxoari uiniti pokĩkaãtakari atoko inakari kai kamakori kosekasinaniretiniua, ininiã iua kai kamakori posotari isãkirauatini kãkitikata. Ipaniãtari kãkiti okiko imanirekakanisaakiri iteosonetiniri iua.

16 Itixiã pokĩkakari paniãtari ikinimane kãkiti apakapiniri Satanasi takaõtxikare iuakoãna ikikomoni, minakaniã iteẽtaãna. Ipaniãtari ikinimane kãkiti auĩtetxi inakaniua, auĩtetxi minakaniua, katiini, matiini, nitiritxi, nitiritxi minakaniua pakini, apakapiniri Satanasi takaõtxikare.

17 Kãkiti iua takaõtxikari mauakiniti ! auiritaãka iamotiitinina. ! Auiritaãkana ivẽtxirauatinina. Iua takaõtxikari potxoari uinitikiri uãka. Iuãka mauakanisaaki, aua nómero iua nakiti.

18 Kimarore hĩtxako, ikara himarotini ĩkapani. Kimarore hininiã himarotari potxoari uinitikiri nomerone kiki uãka itxa. Nómero 666.

14

Soti Auĩte Sẽto Koarẽta Koatro Mio Kãkitikata

1 Eereka nionakaãta nitaponeẽ. Natamatari Soti Auĩte. Õtanoxiratari nopini auanãta. Ixirata uãka Sião inaãka. Kãkiti sẽto koarẽta koatro mio pakini aua iuakata. Kaiãopokori kãkiti. Iteẽtaãna Soti Auĩte iri uãka iõkatsopatapeẽkaika.

2 Eereka nikenakotari ninoa xikarauatini. Itorõkani ene atoko itxa, kotxi ama
eneeneri. Ikarokirauatini ene atoko itxa ninoa xikare. Viorão ene atoko itxa iua xikari
ene.
3 Ninoa kãkiti sẽto koarẽta koatro mio pakini tima auĩtetxi topanere apisatoõ,
okĩtxinoka xãpokaĩtotakini ipi ipi pakini apisatoõ. Totiakori vĩtxi koatro pakini apisatoõ
apaka itimana. Ninoa sẽto koarẽta koatro mio xikaretari xikari amaneri. Apanakini !
imaĩkari iua xikari amaneri. Ninoa sẽto koarẽta koatro mio ĩkorapokoriti Teoso amotakini,
ninoanoka posotari ixikaretiniri iua amaneri xikariti.
4 Ninoa kiki !isirĩkana sitokata. !Auiritarina iĩtona kaminiri maerekati. Soti Auĩte
sinimoni ninoa apaka sa. Ĩkorapokoriti auakasaakina, Teoso amotana ninoa. Ninoa
merepanika sikaãka Teosomoni, Teoso Soti Auĩtene pakinimoni.
5 ! Ikamarina maxikatiĩka isãkirena. Atão inakarinoka isãpiretana. ! Ikerokarina
isãkirena Teoso iauĩtena apisatoõ.

Ipi Ãti Pakini Teoso Nitiri Sãkire

6 Eereka nitikari Teoso nitiri araaãpotini iaxiti itanoxiti. Iua sãpiretari Teoso
iokanapirena erekari kãkitimoni ikini itixiti auakanimoni. Iua iokanapirenatxi kona
xipoka. Isãpiretari Teoso iokanapirena erekari ikini uãkatimoni. Ãti uãka sãkire ipini-
moni. Ãti uãka sãkire ipinimoni. Itxaãpota, itixi auakani sãkire, iuaritika isãpiretari Teoso
iokanapirena ikini uãkatimoni.
7 Itaparasãkireritika itxari:
—Hĩpĩkariko Teoso. Hĩsãpiretariko, iua Apiananiri ininiua. Apokapeka kãkiti maerekati
kamakani misiritiko õti. Hĩteosonetariko Teoso, kotxi iua kamari iaxiti, ĩkoraxiti, potxoari
uiniti, sõtoãri pakini —itxa iua Teoso nitiri araãkari sãkire.
8 Iua sãkirauataka atoko, ãti Teoso nitiri txari:
—Papirónia sitatxiti xipokapeka. Iuaã auakani kaposotiirerini, iuaritika ixipokapena.
Papirónia sitatxiti auakani paniãtari imakinika itixi auakani maerekati ikaminina,
maerekati ĩtotxi nireẽkiti. Ininiã ninoa kamari maerekati Papirónia auakani paniãtakiti.
9 Ninoa Teoso nitiriakori ipi sãkirauataka atoko, ãti Teoso nitiri txari itaparasãkireritika:
—Teoso misiritanako kãkiti potxoari uinitikiri teosonetakani, potxoari uinitikiri atoko
inakari kai kamakori teosonetakani. Teoso misiritanako kãkiti Satanasi takaõtxikare
iteẽtaãna takakani, iuakoãna takakani.
10 Kãkiti iua atoko inakani misiritaãkako, kotxi Teoso iteene omanãkarauata maerekati
ninoa kamakiti xika. Teoso misiritanako ninoa, ininiã atatsiirauatana xamina tiri-
nakariã. Ẽxópiri arikanako ninoa. Teoso nitiriakori erekarini, itixine auakani, Teoso
Soti Auĩtene pakini itikariko ikara kãkiti misiritiko.
11 Iua xamina txĩkitakari kãkiti atatsiirauatini. Iua xamina tirinapikako. !Ixipoka.
Itirinapika. Itxiãkapika. Ninoa misiritiko !iotoka. Pokamara, ĩkanõka auapika ninoa
misiritiko. Kãkiti iua potxoari uinitikiri teosonetakani, potxoari uinitikiri atoko inakari
kai kamakori teosonetakani, iuãka iĩtoãna auaĩtotakini misiritaãkako ikara atoko —itxa
iua Teoso nitiri sãkire.
12 Ininiã hĩte Teoso nakitiakori, hĩte ipaniãtakiti kĩpitakani, hĩte Xesosi nireẽkiti ãtipirika
kamakani, kataparaxinire hĩtxako. Himĩteenekariko kãkiti misiritinii.
13 Eereka nikenakotari Teoso tixine auakari sãkire. Itxano:
—Nisãpiretakiti piõkatsopata. Kãkiti ipĩkasaaki Apiananiri ĩkapani iparĩkauatakasaaki,
Teoso sikari erekari iuamoni.
Iua Erekari Matamatakoti txari:
—Ia atão. Mitxi pasãpaniri Teoso parĩka ikaminina. Uatxa itomatana, kotxi Teoso
imarotapekari erekari ikamakitina.

Takari Amiko Pirena

14 Eereka nitaponeẽ nionakaãta iaxiti. Iuasaaki natamatari katxiãri kasarori iuaã.
Aĩtari iaxitikiri atoko inakari topãka iua katxiãri nopini. Ikiiã aua auĩtetxi saporiẽtane
oro kamakori. Iuakoã saasara ãtoião aua. Pauanaro.
15 Iposo atoko ãti Teoso nitiri pokĩka Teoso aapoko. Iua itaparasãkireritika akiritari iua
katxiãri nopini topãkakari:
—Pikosekariko pisaasarate. Pamariko takari, kotxi takari amiko manapipekara.
Takari ikini itixitikiri amiko manapipekara.
16 Ininiã iua katxiãri nopini topãkakari isaasarateẽ isauakari ikini itixiti nopini
auakari. Amari takari imakinika.
17 Iposo atoko nitikari ãti Teoso nitiri pokĩka Teoso aapoko Teoso tixineẽ. Iuamoni
apaka aua saasara ãtoião iuakoã. Pauanaro.
18 Iuaĩkana ãti Teoso nitiri apoka. Teosomoni sikakori takikoãtaã ipotorika iua.
Inĩkatari xamina tirinakari iuaã. Iua itaparasãkireritika akiritari Teoso nitiri saasara
auakiti:
—Pimaĩkaroko pisaasarate. Pimakatxakaroko ova ikini itixitikero, kotxi ova oion-
apeka —itxa.
19 Ininiã Teoso nitiri isaasarateẽ isauakaro ova ikini itixitikero. Itsotakitataro ovatsa.
Iposo atoko okaro ova ori ova iopetiko mitari ãki. Okatsonakaãka. Teoso omanãkare iua
ova iopetiko atoko itxa, kotxi Teoso iteene omanãkarauata kãkiti maerekani xika.
20 Ova ori kãkiti kitiã iopetikoãtaã sitatxi mapotõkire. Txamari na ovapeẽni ikara atoko
itxa. Arẽkatxiãra ikara atoko itxa. Iua arẽkatxi uini panaã atoko itxa. Tresẽtosi kiró metro
arẽkatxi aua. Arẽkatxi ĩpanaã kavaro namaãpeka apoka arẽkatxi. Ãti metro ipixini ĩpanaã
arẽkatxi.

15

Teoso Misirikare Mĩkani Setxi

1 Eereka nitaponeẽ nitikoka iuaĩkana.
—Kipa atxiĩti? —nitxa iuaĩkana nãkixinireẽ, kotxi natamatari Teoso nitiriakori setxi
itixineẽ.
Ninoa minari misirikaretxi setxi pakini kãkitimoni. Apikomoni misirikaretxi !auaika.
Ia misirikaretxi setxi inokasaakiri kãkiti, Teoso misiritana ninoa imaerekanina xika.
2 Eereka natamatari ipoa atoko inakari. Ãtakaãri, xamina tirinakarikata koketakori
atoko itxa ipoa. Kãkiti tima ipoa ĩtinikata. Ninoa iokanatapekari Satanasi sini, kotxi !
ikamarina iua potxoari uinitikiri paniãtakiti. Iua potxoari uinitikiri atoko inakari kai
kamakori paniãtakiti !ikamana. !Apakaparina Satanasi takaõtxikare, iuãka nomerone.
Ikininape aua viorão atoko inakari Teoso sikakiti.
3 Ninoa xikaretari Moisesi xikare, Teoso nitiri uai itixi auakari xikare. Ixikarenãtari
Teoso Soti Auĩtene xikare. Ia ixikaretana. Itxana:
"Teoso Apiananiri, ikini posotiiretxi auakitii pite. Peerekari piparĩka. Pite kaposoti-
ireri. Pite atãonani pikamakiti. Ikini uãkati auĩte pitxaua pite.
4 Ikinimane paxitaiko pite ipĩkareritika, kotxi pite Apiananiri pitxaua. Ikinimane
txaiko pite: 'Peerekai,' itxaina. Kotxi pitenoka !auari maerekati. Kãkiti ikini
uãkati apokako pitemoni. Ninoa txaiko: 'Ate teosone pitxaua,' itxana kotxi
ikinimane itikari erekari pikamakiti."
Ikara atoko itxa ninoa xikaretakiti.
5 Eereka natamatari Teoso aapoko ãki. Natamatari iua auiniãtaã.
6 Iposo atoko ninoa Teoso nitiriakori setxi, misirikaretxi setxi mĩkani, pokĩka Teoso
aapoko. Ninoa mãka katsopiri, pomẽkoriri. Ninoamoni aua oro kamakori. Itinimaĩ
nopini inapa.
7 Ninoa ipi ipi pakini okĩtxinoka xãpokaĩtotakini iuaã aua. Okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti
sikari iãtatxi setxi pakini oro kamakori ninoa setxi Teoso nitiriakorimoni. Teoso
auapininiika inakari xãpokakapekari iua setxi pakini iãtatxi omanãkareẽ.

8 Teoso iotximere xãpoka iua aapoko ãki. Katxiãri kasarori atoko itxa. Iuasaaki kãkiti !
auiritaãka Teoso aapoko ĩroini, ninoa Teoso nitiriakori, misirikaretxi mĩkani setxi pakini,
misiritakasaakina kãkiti.

16

Iãtatxi Teoso Omanãkare Auakiti

1 Eereka nikenakotari Teoso aapoko ãki auakari sãkire. Itaparakieneritika
imisãkiretana ninoa Teoso nitiriakori setxi. Itxana:
—Hĩsa. Hĩkitakari Teoso omanãkare iãtatxi ãki auakari itixi auakanimoni —itxa.
2 Ininiã ninoa Teoso nitiriakori sari. Merepanika ãtika initiri kitakari iãtatxi ãkikiri
itixi auakanimoni. Iuasaaki kimiti mitari, katsiiri, apoka kãkiti Satanasi takaõtxikare
auakini ĩtomoni. Potxoari uinitikiri atoko inakari kai kamakori teosonetakani ĩtomoni
apoka ikara atoko inakari amianari.

Ãti Iãtatxi

3 Iposo atoko ãtipekana Teoso nitiri kitakari iãtatxi ãkikiri potxoari uinitimoni. Iuasaaki
ãparaã arẽkatxi itxapekaua. Kãkiti ipĩkari arẽka atoko itxa iuasaaki. Ininiã ikinipoko
potxoari uiniti auakani iuasaaki xipoka.

Ãti Iãtatxi

4 Iposo atoko ãtipekana Teoso nitiri kitakari iãtatxi ãkikiri uinimoni, sõtoãri pakinimoni.
Iuasaaki ãparaã arẽkatxinoka itxapekaua.
5 Iuasaaki nikenakotari Teoso nitiri ãparaã nĩkatakari sãkire. Itxari Teosomoni:
—Pite maerekati makamakatii. Ãtipirika auakarii pite. Atão pikamakiti pimisiritinina
maerekati kamakani ĩkora atoko.
6 Kotxi ninoa okari kãkiti pite nakitiakori. Okarina pisãkire sãpiretakani. Ninoa
oxiketari ninoa arẽka. Ininiã uatxa pite sikana arẽkatxi iãtinina. Atão imisiritikona kotxi
maerekati ikamana —itxa Teoso nitiri.
7 Iposo atoko nikenakotari ãti sãkire. Teosomoni sikakori takikoãtaã auakari iua.
Itxari Teoso:
—Pite Teoso Apiananiri, Kaposotiireri pitxaua. Erekapitikari maerekati kamakani
pimisiritini. Pite kona kerokari pikamakiti, kotxi atão inakarinoka pikama —itxa.

Ãti Iãtatxi

8 Eereka ãtipekana Teoso nitiri kitakari iãtatxi ãkikiri atokatximoni. Iuasaaki atokatxi
apiata patakata. Auiritaãka kãkiti arikini itaparapatakaã.
9 Ininiã kãkiti arikaãka atokatxi patakaã. Iuaritika !inirekarina maerekati ikamak-
itina itakanapinina. “Peerekari Teoso,” kona itxana. Teosonoka posotari iotokakiniri
iua misirikaretxi, txamari ninoa maerekati pirenaã akiritari Teoso uãka.

Ãti Iãtatxi

10 Ininiã ipi ipi pakini Teoso nitiriakori kitakapekari iãtatxi ãkikiri itiximoni. Eereka
iuaĩkana ãti Teoso nitiri kitakari iãtatxi ãkikiri auĩtetxi topaneremoni iua potxoari uiniti
pokĩkaãtakari topaneremoni. Iuasaakipeka iua potxoari uinitikiri auĩtetxi ininiãtaãua
patimari ipiãkini. Kãkiti iuaãtaã auakani akatsaninitaua itsii xika.
11 Iuaritika !inirekarina maerekati ikamakitina itakanapinina. Imisãkirepiretarina
Teoso iaxiti apiko nopinixiti auakari, atatsiirena xika, kimiti xika.

Ãti Iãtatxi

12 Eereka iuaĩkana Teoso nitiri ãti kitakari iãtatxi ãkikiri mitari uinitimoni Eoparatxi
inakorimoni. Iuasaaki uini auaã. Isonãka. Kimapori itxaua, auĩtetxiakori atokatxi
pokĩkinimoni ĩkani inapinina ĩkapani.
13 Iposo atoko nitikari maerekani matamatakoni ipi ãti pakini. Atiniro atoko itxana.
Ãto pokĩka mitapoari imini namaã. Ãto pokĩka iua potxoari uiniti pokĩkaãtakari namaã.

Ãto pokĩka iua itixi pokĩkakari namaã. Iua itixi pokĩkakari iua Satanasi sãkire sãpiretakari itxaua. Na atãoene isãkire. Poxirari ikama.
14 Ninoa maerekani matamatakoni ipi ãti pakini Satanasi nitiriakori. Ninoa kamari posotiiretxi. Isana auĩtetxiakorimoni, ikini itixiti auakanimoni. Akiritana kãkiti apotiitiniua ineenamauatinina ĩkapani. Teoso kaposotiireri naiatanako ninoa itixi xipokini õtisaaki.
15 Hĩte ia atatsopatakanii, Apiananiri txai hĩte:
—Erepaniko. Napokako kiĩtiriri apokini atoko, kãkiti mimarotakinitipanika. Napokasaaki ereẽ, pikoatiniã, kamãka pininiã, pipoxokoniuata. Ikara atoko pininiã, kona kasarai ikinimane apisatoõ pisini, ininiã kona kapẽtai —itxa Apiananiri sãkire.
16 Eereka ninoa ipi ãti pakini Satanasi nitiriakori maerekani matamatakoni, apotiitari auĩtetxiakori Amaketõ inakoriãtaã. Iuaãtaã akiritaãka Amaketõ Xoteo sãkireẽ.

Imapotõkire Iãtatxi

17 Ninoa setxi Teoso nitiriakori, seisi kitakapekari iãtatxi ãkikiri. Ãtinoka !ikitakapanikari. Iuasaakiika iua kitakari iãtatxi ãkikiri ĩtimamoni. Iuasaaki nikenakotari auĩtetxi itopanereãtaã auakari sãkire:
—Ixipokapeka —itxa itaparakieneritika.
18 Iposo atoko iotxira mẽkoãkata. Ikarokirauata. Pataparaeneri. Itixi iakeẽkata. Mitxi !auari itixi iakeẽkatini ĩkora atoko inakari. Iuasaakiikarako apiatako.
19 Iua sitatxi apiari Papirónia inakori xoreka. Ipikata ixoreka, ininiã ipi ãti pakini sitatxiti atoko itxaua. Ikini itixiti auakari sitatxi xipokaãka iuasaaki. Teoso !imaxinĩkaretari Papirónia sitatxiti auakani kamakiti, ininiã iteene imisiritana ninoa, kotxi iteene omanãkarauata imaerekanina xika.
20 Iuasaaki ikini ipokomiriĩ !auaika. Õtanoxiratari ikinipoko xipoka iuasaaki.
21 Katxĩkareri iaxiti auakari, kai mitari atoko inakari, katxaka itiximoni. Apanakini kai minani koarẽta sĩko kiro. Iua irika kãkiti nopini. Ikara katxakakari pamonõkonipaniri. Iua xika kãkiti iteene misãkirepiretari Teoso.

17

Sito Potxoari Uinitikiri Nopini Topãkakaro

1 Ninoa Teoso nitiriakori setxi pakini iãtatxi setxi auakini, seisi kaikota. Ãtika ina notamoni. Itxano nota:
—Notakata pisa. Noerekai sitatxi miramaneri. Sito kanokarero kaposotiirero atoko itxa iua sitatxi. Oa topãkanãta uini itori nopini. Iuaã auakani misiritiko noerekaiko pite.
2 Auĩtetxiakori ikini itixiti auakani kamari maerekati iua sitatxiti auakanikata isirĩkinina. Iua sitatxi auakani txĩkitakari kãkiti ikini itixiti auakani maerekati ikaminina. Kapoãroã poãtakari nirekini atokokana, ninoa nirekari iua maerekati iua sitatxiti auakani kamakiti —itxa notamoni.
3 Eereka iua Erekari Matamatakoti paniãtano iua Teoso nitirikata nisini. Iua Teoso nitiri anikano ãparaã makipakaniãtaã. Iuaã natamataro sito topãkanãta iua potxoari uinitikiri nopini. Põkamaraĩtori iua. Iĩtoã aua iõkatakori kaiãopokori Teoso imisãkirepiretini iõka. Ikii setxi aua. Iko tesi aua.
4 Oa sito mãka pomamari ipixini. Põkamarari itxa omãka. Pakaroneri omãka. Oĩtoã aua oro, pérora, kai soro pomẽkoriri pakini aua. Omaĩkari iãkoanatxi oro kamakori. Iua iãkoanatxi ãki aua maerekati okamakiti itxiko atoko inakari. Maerekati oĩto kamakiti ikara atoko itxa.
5 Oteẽtaã aua sãkiretxi iõkatakori. Itxari: “!Kimarotikori. Kanokareroakoro inoro itxaua Papirónia sitatxiti miramaneri. Maerekati kamakani inoro itxaua Papirónia.”
6 Nitikaro oa sito opoãtini, Teoso nakitiakori arẽka oãtini xika. Xesosi sãkire auikinina xika, okaãkana. Natamatakasaakiro nitikoka.
—Kipa atxiĩti? —nitxa.

7 Iua Teoso nitiri txano:
—Kininiãpa pitikoka? Nisãpiretaiko oa sito pirena. Apaka nisãpiretaiko iua potxoari uinitikiri pirena, ikii setxi, iko tesi auakiti pirena, oa porikitakari pirena nisãpiretai, kotxi kona pimarotari.
8 Iua potxoari uinitikiri patamatakiti mitxi aua, txamari uatxa !auaika. Iua eereka ipokĩkapanikako aariko mamapotõkire irikotiã. Eereka anikaãkako ixipokikomoni. Ikini itixiti auakani Teoso aãtsopateẽ iuãkana maiõkatakoni tikokako iua potxoari uinitikiri atamatakasaakinako. Itixi kamiko apisa iuãkana !iõkatsopataãka Teoso aãtsopateẽ. Iua aãtsopaã iõkauãkatakoninoka ãtipirika auapikako Teosokata. Kãkiti tikokako iua potxoari uinitikiri atamatakasaakina, kotxi mitxi auãki itxa, eereka !auaika, eereka iuaĩkana auãkipeka itxa.
9 —Ikara inakari pimarotini ĩkapani, iteene pimixinikariko. Kinirepa ikii setxi aua? Kotxi õtanoxiratari setxi apaka aua. Oa sito topãkanãta iua õtanoxiratari nopini.
10 Kinirepa ikii setxi aua? Kotxi auĩtetxiakori setxi apaka auako. Auĩtetxi !itxaikauana ninoa sĩko. Ãtinoka auĩtetxi txapanikaua. Ãti kona apokapanika. Iua apokasaaki mapaõtinoka auĩtetxi itxauako.
11 Iua potxoari uinitikiri mitxi auãki inakari, iposo atoko !auaika inakari, iua apokako. Iuara auĩtetxi txauako. Iua mitxi apotiitaua ninoa setxi auĩtetxiakorikata. Ãti õti iua xipokaãkako.
12 —Patamatari iko tesi pakini. Kinirepa iko tesi aua? Kotxi auĩtetxi tesi aua. Ninoa auĩtetxiakori kãkiti auĩteakori !itxapanikauana. Ninoa sikaposotiiretaãkako auĩtetxi ininiuana iua potxoari uinitikirikata. Ninoa auĩtetxi itxauanako ãti oaranoka.
13 Ikininape ninoa tesi auĩtetxiakori parĩkauata iua potxoari uinitikiri ĩkapani. Iposotiireẽna, itaparaãna iparĩkauatana iua potxoari uinitikiri ĩkapani.
14 Inaiatarinako Teoso Soti Auĩtene. Teoso Soti Auĩtene iokanatana ninoa isinina, kotxi iuanani Apiananiri itxaua. Auĩtetxiakori auĩte itxaua. Ãtipirika iuakata sikani, iua akiritakini, imereẽkini, ãtipirika iua nireẽkiti kamakani, ninoa moianatari iua Soti Auĩte ineenamauatini —itxa Teoso nitiri sãkire.
15 Iua Teoso nitiri apikomoni txari notamoni:
—Pite atamataro oa kanokarero topãkanãta kãuaãri nopini. Kinirepa kãuaãri nopini oãua? Kotxi iuaãtaã kãkitipokoni, ikini uãka, ikini itixiti auakani, ikini ãti uãka sãkire sãkiretakani pakini. Iua kãuaãri mitari atoko itxana.
16 Iua potxoari uinitikiri, ninoa tesi auĩtetxiakori pakini omanataroko oa kanokarero. Ninoa makatxakariko ikinipoko oa nakiti. Imakatxakarinako omãka. Kasarapeka otxako. Oxini inikanako. Ninoa xipokaroko oa xaminaã.
17 Teoso txĩkitakari Teoso nireẽkiti ikaminina, kotxi ninoa auĩtetxiakori parĩkauata iua potxoari uinitikiri ĩkapani Teoso nireẽkiti iaõka. Ininiã Teoso sãkire mitxi auakari auapeka. Isãkire iaõka ikamana. Ininiã ninoa nirekari iparĩkauatinina iua potxoari uinitikiri ĩkapani. Ininiã ninoa auĩtetxiakori itxauana iua potxoari uinitikiri ĩkapani.
18 —Oa sito kanokarero patamatakito kona atão sitoni. Sitatxi miramaneriã auakani oa sito kanokarero atoko itxana, kotxi iua sitatxiã auakani paniãtana ikini auĩtetxiakori itixi auakani maerekati inireẽkitina ikaminina.

18

Papirónia Sitatxiti Xipokini

1 Ikara inaãka atoko nitikari ãti Teoso nitiri Teoso tixine auakari katxakaãpotini ĩkorapokoriti Teoso tixine potoriãkari. Iua kaposotiireri. Iotximere iopinikari imakinika itixi.
2 Iua sãkirauata itaparasãkireritika. Itxari:

—Ixipokapeka Papirónia sitatxiti miramaneri. !Auaika. Uatxa Satanasi nitiriakori aua iuaã. Ikini sereti maerekani matamatakoni aua iuaã. Araãkari ikini sereti arakakari nikakani, kãkiti mapokaerekatakiniti, iuaã apoka.

3 Oa sito kanokarero atoko itxa iua sitatxi, kotxi iua sitatxi auakani txĩkitakana ikini itixiti auakani maerekanitxi ninoa kamakiti iaõka ikaminina. Papirónia sitatxiti auakani kamari maerekati iĩtona nireẽkiti. Itixi auakani nirekari ikara maerekati ikaminina kapoãroã poãtakari nirekini atokokana. Auĩtetxiakori ikini itixiti auakani kamari ikara maerekati Papirónia sitatxiti auakanikata. Tiitxi vẽtxitakani apakaparo txineiro kaiãopokoro, kotxi Papirónia sitatxiti auakani amotari tiitxipokoni —itxa Teoso nitiri sãkire.

4 Eereka nikenakotari ãti Teoso tixine auakari sãkire. Itxari:

"Hĩte nota nakitiakori inakani takanapariko iua sitatxi. !Hĩkamapiri maerekati ninoakata. Ininiã !himisiritaãka ninoakata.

5 Kotxi maerekati ninoa kamakiti apiaãpota. Tiitxi tsorinatakori atoko itxana ninoa maerekani. Iaxitipeka apokaãpota ninoa maerekani. Teoso xinikari ninoa maerekani, ininiã iua misiritanako ninoa.

6 Himisiritanako ninoa. Hĩte imisiritinina atokokana, hĩte misiritana ninoa. Ipikata himisiritanako ninoa, ninoa maerekani xika. Ninoa misiritapekari apanakini, ininiã ia imisirikarena xika ipikata himisiritanako ninoa.

7 Hĩtxĩkitakanako ninoa atatsiirauatinina. Hĩtxĩkitakanako ninoa maerekaxiniretinoka ininina. Ikara atoko ninoamoni hĩkaminiã, atãopitikara hĩkamakiti, kotxi iteene iuikauana ninoa. Itomaneri itiina, ininiã ninoa iarinouata. Ninoa sãkire: 'Ate uai topãkanãta, kotxi auĩtetxi kaposotiireni atxaua. Tikinitakoro atoko !atxaua, ininiã maerekaxiniretika !atxa,' itxana ãkixinireẽna.

8 Ikara isãkirena xika ãti õti ninoa misiritaãkako. Amianari, maerekaxinirenitxi, natxi pakini apokako ninoamoni. Arikatxi xipokanako ninoa, kotxi Teoso iuasaaki misiritanako ninoa. Imisiritanako ninoa, kotxi Teoso Apiananiri Kaposotiireri itxaua,"

itxa iua Teoso tixine auakari sãkire.

Kãkiti Txiapatini Sitatxi Xipokini Xika

9 Auĩtetxiakori ikini itixiti auakani, Papirónia sitatxiti auakanikata sirĩkakani, ninoakata tiitxi apokaerekatakani, itikasaakirina iua sitatxi misiritiko, iteene itxiapatanako. Ninoa auĩtetxiakori txiapata iua sitatxi arikasaaki, xamina txiã itikasaakina.

10 Õtakoxiti itimana, kotxi ipĩkarina sitatxi auakani xipokini. Iuasaaki itxanako:

—!Erekari. !Erekari. Ia sitatxiti miramaneri !auaika. Papirónia sitatxiti !auaika. Kãkiti kaposotiirerini xipokapeka. Ãti oaranoka arikatxi xipokapena ninoa imaerekanina xika.

11 Ikini itixiti tiitxi vẽtxitakani apaka txiapatako. Ninoa maerekaxinireninoka itxanako sitatxi auakani xipokasaaki.

—Kiripa amotatari atii uatxa? —itxana.

12 Mitxi ninoa vẽtxitari oro, pirata, kai soro pomẽkoriri, kai soro kasarori pérora inakori. Mitxi ivẽtxitarina mãkatxi mata arínio inakori, mãkatxi mata seta inakori, mãkatxi mata põkamarari, mãkatxi mata pomamari pakini, ivẽtxitana. Ivẽtxitarina ikini sereti aamina eremari inakari. Ivẽtxitarina ikini sereti tiitxi iko kamakori, aamina pakaroneri kamakori, pirõsi kamakori, metao kamakori, kai kamakori.

13 Ivẽtxitarina kanera, koketxi pakini. Ivẽtxitarina kamariãro miha inakori. Ivẽtxitarina kamariãro pirãkĩsẽsi inakori. Ivẽtxitarina iãriã, aseitona iĩ, triko, triko pani pakini. Ivẽtxitarina kema auĩte, soti auĩte, kavaro, mitekaĩ kavaro anikakiti pakini. Kãkiti apaka ivẽtxitana, nitiritxi ĩkapani. Kãkiti ĩto, kãkiti xinire apaka inirekana ivẽtxitinina.

14 Ninoa tiitxi vẽtxitakani sãkire sitatximoni:

—Ikinika hĩtii erekari hinireẽkiti xipokaãkapeka. Ikinika hĩtxineirote !auaika. !Auaika hãpokaerekatakiti. Hĩtii arikapeka —itxana ninoa sãkire.

15 Ninoa tiitxi vẽtxitakani katxineiroterini itxauana, kotxi kãkiti iua sitatxiti auakani
mitxi amotari ninoa tii. Iua sitatxi xipokasaaki, ninoa tiitxi vẽtxitakani timanãta õtakoxiti,
kotxi ipĩkarina sitatxi arikini. Itxiapatana. Imatinaniuatana.
16 Itxana:
—!Erekari. Sitatxi miramaneri !auaika uatxa. Mitxi ia sitatxi peerepokori sito erero
atoko itxa. Oia sito mãka pakaroneri, pomamari, põkamarari pakini. Oĩtoã aua oro, kai
soro pomẽkoriri. Pérora pakini aua. Oia sito atokokana ia sitatxi.
17 Ãti oara napa atoko ia sitatxiã auakani tii kakaroneri xipokapeka —itxana.
Sitatxi arikasaaki, maporo auakini, maporo ãki sikani, maporo ãki parĩkauatakani
apaka õtakoxiti atamatarina iua sitatxi arikini.
18 Ninoa itikasaakiri katxiãri iua sitatxi arikini, itxana:
—Ia sitatxi miramaneri atoko inakari !auari —itxana ninoa.
19 Iuasaaki itakarina atapani ikiiãna imatinaniuatiniãna. Itxiapatana iuasaaki. Imati-
naniuatana iuasaaki. Itxarina:
—!Erekari. !Erekari. Kamatinanipitikari sitatxi miramaneri xipokini. Mitxi iuaã ikin-
imane maporo auakini apakapari kaiãopokoro txineiro, kotxi iuaã auari txineiropokoni.
Eereka ãti oara napaka atoko ixipokapeka ikinika —itxana isãkirena.
20 Hĩtepekana Teoso tixine auakanii hĩpoxokoniuatako iua sitatxi xipokiniã. Hĩte Teoso
nakitiakori hĩpoxokoniuatako. Hĩte Xesosi moianariakorii, hĩte Teoso sãkire sãpiretakanii
pakini hĩpoxokoniuatako, kotxi Teoso arikapekari iua sitatxiã auakani hĩte imisiritinina
xika.

Kai Miramaneri Potxoari Uinitimoni Okiko

21 Eereka ãti Teoso nitiri kataparari maĩkari kai meraminapoari. Kai triko kamiriãkari
atoko itxa iua kai. Okari potxoari uinitimoni. Iua txari:
—Itapararitika kai nokini atoko, Papirónia sitatxiti miramaneri xipokini. ! Ata-
mataãkaika sitatxi iuaã —itxa isãkire.
22 Itxari iua sitatximoni:
—Xikari ! ikenakotaãkaika ereẽ. ! Auaika xikari viorãokata, koitxikata, trõpeta
pakinikata. Ereẽ kãkiti parĩkauatini !auaika. Atarokiri kamiko ene !kakenakotikoikari.
23 Tirikapi kamara ! katamatikoikari ereẽ. Taniriuatakani kiinirite ene ! kake-
nakotikoikari. Ereẽ mitxi vẽtxirauatakani apiari itxauana. Ninoa atoko inakari !auari
ikini itixiti. Kãkiti ereẽ auakani misirienetana ikini kãkiti ikini itixiti auakani, kotxi
ninoa sãkire maerekatinoka —itxa Teoso nitiri sãkire.
24 Papirónia sitatxiti misiritaãka, kotxi iuaã auakani okapena Teoso sãkire sãpiretakani
kãkiti Teoso nakitiakori. Ikinimane kãkiti itixi okakoni xika Papirónia sitatxiti xipokaãka.

19

Areroia, Peerekari Teoso

1 Eereka nikenakotari kãkiti sãkire, kaiãopokori kãkiti Teoso tixine auakani. Ita-
parasãkireritikana itxana:
—Areroia. Peerekari Teoso. Ate Teosone makatxakari kãkiti maerekani. Kaiotximereri aTeosone. Kaposotiireri.
2 ! Ikerokari ikamakiti, kotxi atão inakarinoka ikama, ininiã atão imisiritinina
maerekati kamakani. Erekarinoka ikama aTeosone. Iua misiritari Papirónia sitatxiti.
Kanokarero kaposotiirero atoko itxa iua sitatxi, kotxi iua sitatxi auakani iomatari kãkiti
xinire ikini itixiti auakani xinire, kotxi oerekarina maerekati ĩtotxi nireẽkiti ikaminina.
Teoso misiritana Papirónia auakani, kotxi okana Teoso nitiriakori itixi auakani —itxana
ninoa sãkire.
3 Iuaĩkana itxana itaparakieneritikana:
—Areroia. Peerekari Teoso. Iua sitatxi miramaneri arikapikako. Katxiãri iuaãkiri
itimatxiãtapikako ãtipirika —itxana.

4 Iuasaaki ninoa totiakori vĩtxi koatro pakini, ninoa okĩtxinoka xãpokaĩtotakini ipi ipi
pakini apaka, ipamakana Teoso apisatoõ. Iuasaaki Teoso topãkanãta auĩtetxi topanere
nopini. Ninoa misãkiretari iua:
—Pite aTeosone. Peerekai pite. Ameẽ, areroia —itxana ninoa.

Soti Auĩte Ĩtanorouatini Kiiniriti

5 Eereka nikenakotari Teoso topanereẽ auakari sãkire. Itxari:
—Hĩte Teoso nitiriakori ikini itixiti auakanii, "Peerekari aTeosone" hĩtxako. Hĩte
auĩtetxi inakanii, auĩtetxi minakanii apaka, hĩpĩkiniãri Teoso, "Peerekari aTeosone,"
hĩtxako —itxa.
6 Iposo atoko nikenakotari itomaneri kãkiti sãkire ene atoko itxa, ãparaã kai auiniãtaã
auakari ene atoko itxa, ikarokirauatini ene atoko itxa. Nikenakotari ninoa sãkire:
—Areroia, peerekari Teoso, kotxi aTeosone, Apiananiri, kaposotiireri, ikinimane auĩte
itxaua —itxana ninoa.
7 —Mapoxokoniuata. Apoxokoniritika masãkirauata. Matxari: "Peerekari Teoso."
Teoso Soti Auĩtene ĩtanorouatini iketo apokapeka. Ĩtaniriuatakaro iua ĩkapani oãiamatapeka.
8 Osikaãka mãkatxi ereri, kasarori oieretaãkiti tĩkane —itxana ninoa sãkire.
Teoso nakitiakori kamakiti atão inakari oa mãka atoko itxa.
9 Iposo atoko iua Teoso nitiri txano nota:
—Ia piõkatsopata. Iua Soti Auĩte ĩtanorouatini kiiniriti kemaĩtxitakoni poxokoniuata —itxa
notamoni.
Iuaĩkana itxano:
—Ia nisãpiretakiti Teoso sãkire atão itxa.
10 Ikara nikenakotakasaaki nipamaka iua Teoso nitiri apisatoõ, Teoso apisatoõ pa-
maãkarino atoko nitxaua. Txamari iua txano:
—Kona pipamakape nota apisatoõ. Nota Teoso nitiri pite atoko, pitariakori Xesosi
sãpiretakiti auiãkani atoko. Teoso apisatoõnani pipamakako. Xesosi sãpiretakiti iopinikari
Teoso sãkire sãpiretakani ãkixinire. Ininiã ninoa sãpiretari kãkiti atão Teoso sãkire —itxa.

Kavaro Kasarori Nopini Topãkakari

11 Eereka natamatari Teoso tixineẽ auakari. Natamatari kavaro kasarori. Iua kavaro
nopini topãkakari ikamaenetakiti kamakari itxaua. Isãkire atãonoka. Atão imereẽri kãkiti
misiritiko imaerekani xika, kotxi iua imarotari ikinipoko kãkiti kamakiti, ininiã ikamari
atão. Inaiatana maerekati kamakani, kotxi iua kamari atão.
12 Oki xamina tirinakari atoko itxa. Ikiiã ito auĩtetxi saporiẽtane aua. Iuãka iõkatakori
iĩtoã aua. !Kimarotikori iua uãka. Iuanoka imarotari iuãka.
13 Arẽkatxinoka imãkaã aua. Iua akiritaãka, "Teoso Sãkire" inakori.
14 Isotatoneakori, Teoso nitiriakori Teoso tixine auakani, saãpota iuakata. Iua ĩkiika.
Ninoa apaka topãka kavaro kasarori nopini. Imãkana peereri, kasarori.
15 Iua "Teoso Sãkire" inakori namaã opokĩka iouata mitaro neenamatxi ikamini ĩkapani.
Kauanaro. Iua iouataneẽ okanako imokaiakarini ikini ãti uãka, ininiã ikini ãti uãka
auĩte kataparari itxauako iua. Imisiritanako ninoa imaerekanina xika. Ova katxaratiko
atoko itxako imisiritikona. Teoso kaposotiireri omanãkare ova katxaratiko atoko itxako.
Teoso iteene omanãkarauata iuasaaki kãkiti maerekani xika.
16 Iua "Teoso Sãkire" inakori mãkaã, itapikeẽ apaka iõkataãka: "Auĩtetxiakori auĩte.
Apiananiri," iõkataãka.
17 Iposo atoko natamatari ãti Teoso nitiri. Atokatxi iotximereẽ itima. Iua ita-
parakieneritika akiritari ikinika itano araãkani:
—Hina. Hãpoka Teoso kiiniritemoni. Mitari ikiinirite —itxa.
18 —Hina. Auĩtetxiakori xini hinika. Sotatoakori auĩteakori xini hinika. Sotato xini
apaka hinika. Kavaro xini hinika. Hinikari kikiãkini kavaro nopini topãkakani xini
apaka. Hinikari ikini kãkiti xini, nitiritxi iamotakoni xini, nitiritxi minakaniua xini,
kãkiti apiatakani xini, kãkiti mapiatakani xini apaka hinika —itxari itano araãkani.

19 Eereka nitikari iua potxoari uinitikiri. Iuakata aua itixi auakani auĩteakori, isotatoneakori apaka. Ninoa apotiitaua, iua kavaro kasarori nopini topãkakari isotatoneakorikata inaiatinina ĩkapani.
20 Iua neenamatxi xipoka atoko, iua potxoari uinitikiri maĩkaãka. Isãkire sãpiretakari, atão minasãkiretakati, imaĩkaãka apaka. Mitxi iua kamari posotiiretxi iua potxoari uinitikiri ĩkapani. Ikara posotiiretxi xika imisirienetana ninoa potxoari uinitikiri takaõtxikare auaĩtotakini. Imisirienetana ninoa iua kai kamakori teosonetakani. Iua potxoari uiniti pokĩkaãtakari, isãkire sãpiretakari pakini, auãkipanika okaãka ipoa atoko inakarimoni, ẽxópiri arikiniãtaã.
21 Isotatoneakori okapeẽka iouataã, kavaro kasarori nopini topãkakari namaãkeroã. Iuasaaki ikinika maiori nikapena ninoa xini. Kamitopekana. !Iposotaikarina ikinika okakoni xini inikinina.

20

Mio Anokananisaaki

1 Eereka nitikari Teoso nitiri katxakaãpotini Teoso tixine ĩkari. Iuakoã iua minaro xavi iua mamapotõkire irikotimoni. Apaka iminari kohẽtxi mitari.
2 Iuasaaki imaĩkari iua imini mitapoari. Kitxakapirĩkarikara iua imini. Iua maerekani matamatakoni auĩte, Satanasi inakori. Iua maĩkari Satanasi. Iaxirikari kohẽtxiã, mio anokanani imatĩpokotakani tĩkane.
3 Iua Teoso nitiri okari Satanasi iua aarikoã, tota itxari itore. Ikakiriokari oa xavi itore sonaã, ininiã !apakata itore matakakiko. Ininiã mamapotõkire irikoti ãki ikaikota Satanasi. !Iposotaikari imisirienetiniri ikini itixiti auakani. Mio anokanani auako iriko ãki iua Satanasi. Mio ano napaãka atoko auiritaãka ipokĩkini. Mapaõtinoka auiritaãka mapara auini.
4 Eereka natamatari auĩtetxiakori topanere. Kaiãopokori auari iuaã. Natamatari iua topaneretxi nopini topãkakani. Ninoa txĩkitaãka auĩtetxi ininiuana. Iuasaaki natamatari apanakini kãkiti. Mitxi sauakanopitakoni. Okapeẽkana Xesosi iokanapirena, Teoso sãkire pakini isãpiretinina xika. !Iteosonetarina iua potxoari uinitikiri. Iua kai kamakori !iteosonetana. Iua potxoari uinitikiri takaõtxikare !itakana iteẽtaãna, iuakoãna pakini. Iuaĩkana auapekana. Auĩtetxi itxapekauana Kristokata. Mio anokanani auĩtetxi itxauana.
5 Ikara ipĩkani õkitikiko merepanika ipĩkani õkitikiko. Iua mio anokanani napaãka atoko apanakini ipĩkani õkitikaãka.
6 Ipĩkani merepanika õkitikiko iuaĩkana auãki ininina ĩkapani, Teoso nakitiakori itxauana ninoa. Teoso sikari erekari ninoamoni. !Atatsiitarina ãtião ipĩkitxi Teoso misiritakasaakina maerekati kamakani. Sasetotxi itxauana, kotxi Teoso nireẽkiti ikamana. Kristo nireẽkiti apaka ikamana. Mio anokanani auĩtetxi itxauana Teosokata.

Satanasi Xamina Mitapoarimoni Okiko

7 Mio ano napaãka atoko, Satanasi kateia ãki auakari, sikakaãkako. Ipokĩka mapara.
8 Iuasaaki Satanasi ĩpirixititari itixi kãkiti ikini ãti uãka imisirienetini ĩkapani. Iua misãkiretari ãti uãka Koki inakori, Makoki inakori pakini. Txamari na atão isãkire. Inirekari ninoa neenamauatini iuakata. Apitiitana ninoa Teoso nakitiakori inaiatinina ĩkapani. Itori kãkiti Satanasi apotiitakini. Uini ikipatxite atoko itxana.
9 Ĩpirixititarina itixi. Iakirokarina Teoso tiretakiti sitatxiti, kãkiti Teoso nakitiakori auiniãtaã. Iuasaaki xamina iaxitikiri katxaka. Ixipokana ninoa ikinikana.
10 Iuasaaki Satanasi, kãkiti misirienetakari, okaãka arikatxi mitapoarimoni ẽxópiri arikikoãtaã. Iua potxoari uinitikiri, isãkire sãpiretakari pakini okapeẽkaika iuaã. Iuaã ninoa atatsiirauatapikako pokamara, ĩkanõka ãtipirika. !Ixipoka ninoa atatsiirauatini.

Ipinakani Apakapari Iparĩkana Ĩki

11 Eereka natamatari auĩtetxi topanere kasarori mitari. Natamatari iua inopini
topãkakari. Iuasaaki patimari iaxiti, itixi pakini ereẽkokini iua topãkakari apisatoõ. Iaxiti,
itixi pakini kona katamatikoikari.
12 Iposo atoko natamatari kãkiti mitxi ipinakani timini Teoso topanere apisatoõ.
Kãkiti apiarini, kãkiti poiãorini pakini tima Teoso apisatoõ. Iposo atoko itori aãtsopa
katamẽkitataãka. Iua aãtsopaã aua ikinika kãkiti kamakiti. Apaka ãti aãtsopa
katamẽkaãka. Kãkiti uãka aua iua aãtsopaã Teosokata auakani ĩkapani. Iuasaaki ninoa
mitxi ipinakani apakapari ikamakitina ĩki uai itixiã auakasaakina.
13 Ninoa mitxi potxoari uiniti ãki ipinakani apoka iuaã. Mitxi kipatxiã ikatakoni
apaka apoka iuaã. Ikini kãkiti ipĩkani auiniãtaã auakani apoka iuaã. Ikinika apakapari
ikamakitina ĩki, ikamakitina itixiã auakasaakina.
14 Eereka ipĩkitxi, ipĩkani auiniãtaã pakini okaãka iua arikatxi mitapoarimoni. Iua
arikatxi mitapoarimoni iuaĩkana kãkiti ipina ãtião ipĩkitxi maxipokatimoni.
15 Kãkiti ãtipirika Teosokata auakani uãka aua Teoso aãtsopateẽ. Kãkiti iuaã
mauauãkatakani okaãka iua arikatximoni.

21

Iaxiti, Itixi Pakini Amaneri Txapekaua

1 Eereka natamatari iaxiti amaneri, itixi amaneri pakini. Iaxiti mitxiri ereẽkokape.
Ĩkora itixi mitxiri ereẽkokape. Potxoari uiniti !auaika.
2 Natamatari Teoso sitatxine Xerosareẽ amaneri. Iua sitatxi Teoso tixinekiri. Teoso
paniãtari iua sitatxi ĩkorapokoriti apokini. Natamatari ikatxakaãpotini. Iua sitatxi peereri.
Sito ĩtaniriuatakasaaki, omãka peereri oĩtanirimoni osini ĩkapani. Oa sito erero atoko itxa iua
sitatxi.
3 Nikenakotari Teoso topanereẽ auakari sãkire. Itaparasãkireritika itxari:
—Uatxa Teoso kamari iua auini kãkiti sauaki. Iua ninoakata aua. Iua nakitiakori
itxauana. Teosora aua ninoakata. Ninoa Teosone itxaua.
4 Iuasaaki iua kaxipokariko ninoa oki ãtsaã. ! Itxiapataikana. Ipĩkitxi ! auaika.
Matinanitxi !auaika. Ãtsaãtxi !auaika. Katsiiri !auaika. Ikinipoko mitxiri ereẽkokapeka
uatxa —itxa.
5 Iua auĩtetxi topanere nopini topãkakari txari:
—Uatxa nikamari ikinipoko amaneri —itxa.
Apikomoni itxari notamoni:
—Piõkatsopatari nisãkire, kotxi nisãkire atão. Nisãpiretakiti apokapitikako.
6 Apikomoni itxano:
—Uatxa niparĩka xipopeka. !Auaika. Merepitipanika iõka Aopa inakori atoko nitxa,
kotxi nota merepitipanika aua. Imapotõkire iõka Ómika inakori atoko nitxa, kotxi
ikinipoko mapotõkire nitxaua apaka. Nisikari kãkiti posonatakani iãtini ĩkapani. Na
ninirekari iĩki. Iãtarinako ãparaã amomoãkiri. Iua ãparaã txĩkitakari kãkiti ãtipirika
Teosokata auini.
7 Nisikariko iua ãparaã kãkiti Satanasi nireẽkiti makamakanimoni. Ninoa Teosone
nitxaua nota. Nota anaakori itxauanako ninoa.
8 Kãkiti mataparaxinireni okaãkako xamina mitarimoni. Teoso sãkire mauikakani
apaka okaãkako iua xaminamoni. Maerekati potxitakani, kokanirini, maerekati iĩtoãna
potxitakiti kamakani apaka okaãkako xamina mitapoarimoni. Miĩti apaka okaãkako
iuamoni. Teoso kamakori teosonetakani okaãkako iuamoni. Ikinika kãkiti maxikatiĩka
sãpiretakani apaka okaãkako xamina mitarimoni. Ninoa kãkiti ikinikana misiritaãkako
arikatxi mitariã, ẽxópiri arikikoãtaã. Iuaã kãkiti iuaĩkana ipina, ãtião ipĩkitxi maxipokati-
moni —itxa iua auĩtetxi topanere nopini topãkakari sãkire.

Xerosareẽ Sitatxiti Amaneri

9 Ninoa Teoso nitiriakori setxi, iãtatxi setxi auakini, ãti ina notamoni. Iua txari:

—Uai pina. Noerekaiko pite iua Soti Auĩte tiretakito ĩtanoro ĩkapani —itxa.
10 Iua Erekari Matamatakoti anikano nota. Itxĩkitakari Teoso nitiri anikinino oxiratari nopini. Mitaxiratariã oerekano sitatxi Teoso nakiti Xerosareẽ inakori. Natamatari iua sitatxi Teoso tixine potorikakari katxakaãpotini ĩkorapokoritimoni.
11 Teoso iotximeretxikana aua iua sitatxi. Kai pomẽkoriri kakaroneri xásipi inakori mẽkorĩkini atoko itxa iotximere. Iua sitatxi iotximere peereri. Kristao mẽkori atoko itxa.
12 Pirikeri kai kamakori piriketari iua sitatxi. Iua pirikeri mitapoari, paĩtanori. Iua pirikeri tosi itore aua. Teoso nitiriakori iaxitikini tosi nĩkatari iua tosi itore. Ikinika itore nopini iõkataãka Isaeo anaakori uãka, kotxi Isaeo tosi imiakori aua.
13 Ipi ãti pakini iua itore atokatxi pokĩkinimoni. Ipi ãti pakini iua itore atokatxi pokĩkini sanaremoni. Ipi ãti iua itore atokatxi pokĩkini ikikomoni. Ipi ãti pakini iua itore atokatxi ereẽkokinimoni.
14 Iua sitatxi pirikere tosi kai mitari nopini ikamaãka. Ikinika iua kai nopini Soti Auĩte moianariakori uãka iõkataãka, kotxi Soti Auĩte moianariakori tosi aua.
15 Iua Teoso nitiri notakata sãkirauatakari aua aãke oro kamakori iuakoã. Iua aãke iua sitatxi, itore, ipirikere pakini iaõtiko.
16 Sitatxi tore atokatxi pokĩkinimoni ipotorika. Itore atokatxi ereẽkokinimoni apoka. Iaõtari ipi mio, koatrosẽtosi pakini kirómetro. Maioakari. Iuaĩkana ipotorika sitatxi itore atokatxi pokĩkini sanaremoni. Itore atokatxi pokĩkini ikikomoni apoka. Iaõtari iua atokotxikana ipi mio, koatrosẽtosi pakini kirómetro. Eereka iaõtari sitatxi ĩtano timakari. Iua atokotxikana ipi mio, koatrosẽtosi pakini kirómetro. Iua Teoso nitiri iaõtari iua sitatxi iua aãkeẽ.
17 Iua Teoso nitiri iaõtari pirikeri timakari. Sesẽta metro ĩtano. Teoso nitiri iaõrauata kãkiti iaõrauatini atokokana.
18 Iua pirikeri kai kamakori xásipi inakori. Iua sitatxi oro kamakori. Kristao erero atoko itxa oa oro.
19 Iua kai mitari pirikeri patapi auakari ipataãka ikini sereti kai soroã. Pomẽkoriri, kakaroneri iua kai soro.
Ãti iua kai mitari aua kai soro xásipi inakori.
Ãti iua kai mitari aua kai soro sapira inakori.
Ãti aua ákata inakori.
Ãti aua esimeráota inakori.
20 Ãti kai mitari aua kai soro satónia inakori.
Ãti kai mitari aua kai soro sátxio inakori.
Ãti aua krisórito inakori.
Ãti aua periro inakori.
Ãti aua topásio inakori.
Ãti aua krisópraso inakori.
Ãti aua xasĩto inakori.
Ãti aua ametxísita inakori.
21 Iua tosi itore tosi kai kasarori kamakori. Iua kai kasarori pérora inakoro. Iua itore ãtika, pérora ãtoka kamakori. Oro kamakori itxaua kimapori. Peereri. Pomẽkoriri. Kristao atoko itxa ahoa.
22 Kona natamatari Teoso misãkiretiko aikoti. !Auari iua aiko iua sitatxiã, kotxi Teoso Apiananiri kaposotiireri, iua Soti Auĩte apaka iuaã auapikana.
23 Iuaã ! inirekaãka atokatxi, kasiri pakini sitatxi iopinikini ĩkapani, kotxi Teoso iotximere iopinikari ikinipoko. Iua Soti Auĩte sitatxi tirikapite atoko itxaua.
24 Kãkiti maerekanitxi mauakini ikini ãti uãka auari iua kamaraã. Kãkiti ikini itixiti auakani auĩteakori apokako iuaã Teoso ipaxitinina ĩkapani, inirekakitina Teosomoni isikinina ĩkapani.
25 Iua sitatxi tore imatakakaãkapika. Ĩroãpikana kãkiti. !Itotaãka, kotxi ĩkanõkari !auari iuaã.

26 Kãkiti ikini itixiti auakani anikariko ikinipoko erekari iua sitatximoni Teoso ipaxi-
tinina ĩkapani.
27 Kãkiti maerekati kamakani ! auiritaãkana ĩroinina. Ĩtotxi nireẽkiti kamakani !
auiritaãkana ĩroinina. Atão masãpiretakani apaka ! auiritaãkana ĩroinina. Kãkiti Teoso
iõkauãkatakini aãtsopateẽ, ninoanokara auiritaãka ĩroinina iua sitatxitiã. Iua Soti Auĩte
aãtsopateẽ auauãkatakani auapikako Teosokata.

22

Iua Ãparaã Iãtakari Aua Teosokata Ãtipirika

1 Eereka iua Teoso nitiri oerekano sõtoãri. Iua sõtoãri mapotõkire ikiitaã Teoso
itopanere aua. Apaka iua Soti Auĩte itopanere aua iuaã. Iua ãparaã peereẽri. Kristao
mẽkori atoko itxa iua ãparaã. Iua ãparaã iãtakari !ipina. Ãtipirika auapika.
2 Iua sitatxi apanĩkaki aua ahoa mitapoari. Iua sõtoãri sa ahoa apanĩkaki. Sõtoãri
ĩtinikata aua amãtiirinape. Iua amãtiiri tximakani !ipina. Auapikana. !Ipinaikana. Kasiri
iaõka iriuata iua amãtiiri. Ãti kasiriti iri ãtião, eereka ãti kasiriti ãtião. Iuaĩkana ãti kasiriti
ãtião. Itxaãpota iua amãtiiri iriuatini iuaxiti. Tosi pakini kasiriti amãtiiri iriuata. Amãtiiri
tsopa sikataparatari kãkiti ĩto, ikinimane kãkiti itixi auakani ĩto.
3 Teoso misiritiniri kãkiti !auaika. Teoso, Soti Auĩte pakini auĩtetxi itxauana iuaã. Teoso
nitiriakori itixi auakani kamari iua nireẽkiti.
4 Ninoa atamatariko itoõ. Teoso uãka iteẽtaãna auako.
5 Ĩkanõka !auaika iuaxiti. Kãkiti iuaã kona nirekaikari tirikapi, atokatxi kamara pakini,
kotxi Teoso Apiananiri iopinikari ikinika iuaã. Kãkiti iuaã auakani auĩtetxiakori itxauana
ãtipirika.
6 Eereka iua Teoso nitiri txari notamoni:
—Atão nisãkire. Ia iaõka apokapitikako. Teoso Apiananiri sikari Erekari Matamatakoti
isãkire sãpiretakanimoni. Iua paniãtari initiri itixine auakari oerekinina initiriakori itixi
auakani Teoso kamakiti apokini apisapanika —itxa iua Teoso nitiri sãkire.

Xesosi Kanapiriini Pirena

7 —Hĩkenakota —itxa Xesosi. —Patimariko napokini ereẽ. Ia aãtsopa sãpiretari ereẽ
nikanapiriini pirena. Kãkiti auikiniãri Teoso sãkire ia aãtsopa sãpiretakiti, apakapari
erekari Teoso sikakiti —itxa Xesosi.
8 Nota Xoão sãpiretai hĩte nitiãkiti. Nikenakotakiti apaka nisãpiretai hĩte. Ikinika
nikenakotaka atoko, ikinika natamataka atoko, iuasaaki nipamaka iua Teoso nitiri
apisatoõ, kotxi iua oerekari ikinipoko notamoni. Nipamaka iua apisatoõ Teoso apisatoõ
nipamakini atokokana.
9 Txamari iua Teoso nitiri txari notamoni:
—Kona pipamakape nota apisatoõ. Nota Teoso nitiri pite atokokana nitxa. Pitariakori
Teoso sãkire sãpiretakani Teoso nitiriakori itxauana. Ninoa atokokana nitxa nota. Ikini
kãkiti ia aãtsopa sãpiretakiti auiãkani Teoso nitiriakori itxauana. Ninoa atokokana nitxa
nota. Teoso apisatoõnoka pipamakiniã atão —itxa Teoso nitiri sãkire.
10 Iuaĩkana itxano nota:
—Ia aãtsopa sãpiretari Teoso kamakiti apokini apisapanika. Na pikipatapiri ia aãtsopa
sãpiretakiti, kotxi paĩtiki Teoso sãkire iaõka apokapitikako.
11 Maerekati pikamapanika pinakasaaki, ininiã apikomoni maerekati pikama.
Maerekati piĩto nireẽkiti pikamapanika pinakasaaki, ininiã apikomoni pikama. Atão
inakari pikaminiã, apikomoni atão inakari pikama. Teoso nireẽkitinoka pikaminiã,
ininiã apikomoni Teoso nireẽkitinoka pikama —itxa.
12 —Hĩkenakota —itxa Xesosi. —Patimapaniriko napokini ereẽ. Niminariko ikinimane
parĩka ĩki ninoa apakapini ĩkapani.

13 Iõkatxi merepitipanika auakari Aopa inakori atoko nitxaua. Iõkatxi imapotõkire
auakari Ómika inakori atoko nitxaua. Ikinipoko auini apisapanika nota aua. Ikinipoko
xipokaãka atoko nota auapanika. Itixi kamiko apisapanika naua. Itixi xipoka atoko
nauapanika nota —itxa Xesosi.
14 Teoso sikari erekari iua nireẽkiti kamakanimoni. Ninoa kãkiti auiritaãkako Teoso
amãtiirite itximinina auapika ininina tĩkane. Auiritaãkanako ĩroinina Teoso sitatxineẽ.
15 Kãkiti maerekati iĩtona nireẽkiti kamakani !auiritaãka ĩroinina iua sitatxitiã. Miĩti,
ĩtanoro minakatokatika sirĩkakani, kokanirini pakini !auiritaãka ĩroinina iua sitatxitiã.
Apaka kãkiti ikamakitika teosonetakani !auiritaãka ĩroinina iua sitatxitiã. Aãpirena
potxitakani, atão minasãkiretakani pakini !auiritaãka ĩroinina iua sitatxitiã.
16 —Nota, Xesosi txaua. Nota paniãtari ninitiri nitixine auakari sãpiretiniri ia nisãkire
pitemoni, ininiã ikara pite sãpiretanako Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua. Tavii
apika mekaniririrano nota. Iõriki mitaro pokamara iatokopeka inakasaaki ĩkaro atoko
nitxa nota —itxa Xesosi.
17 Erekari Matamatakoti txari Xesosi:
—Uai pina.
Xesosi nakitiakori txari iua:
—Uai pina.
Hĩte ia nisãkire kenakotakanii, hĩtxariko:
—Uai pina.
Hĩte posonatakanii, uai hina. Hinirekiniãri, ia ãparaã hiãtako, kotxi ia ãparaã kãkiti
auapininiika inĩkitaãkari. Ia ãparaã Teoso sikakiti kãkitimoni. Na piĩkitxitari.
18 Nota, Xoão, õtãkikari kãkiti ia Teoso sãkire iõkatsopatakori kenakotakani. Ia Teoso
sãpiretakiti apokini apisapanika, isãpiretaua. Ia aãtsopa sãpiretari kãkiti misiritiko. Ninoa
misiritiko atokotxikana Teoso misiritai hĩte, hĩkoketiniãri hĩteka sãkire Teoso sãkirekata.
19 Kãkiti kipatiniãri ipixini ia Teoso sãpiretakiti iõkatsopatakori, Teoso !auiritari iua
tximinirі iua amãtiiri kãkiti auapininiika inĩkitaãkari. !Auiritari iua ĩroini isitatxineẽ. Ia
aãtsopa sãpiretapekari iua amãtiiri, iua sitatxiti pakini.
20 Xesosi txari:
—Ia niokanapirena atão. Iposopeka napokini tĩkane.
Atxari iuamoni:
—Ameẽ. Ari, uai pina Xesosi, Apiananiri.
21 Xesosi Apiananiri sikari ikinipoko erekari ikinimane Teoso nakitiakorimoni.
Ameẽ.